

Documenta
res gestas
Bohemicas
saeculorum
XVI. – XVIII.
illustrantia

Petr Mareš (ed.)

Korespondence
Albrechta Pětipeského
z Chýš a Egrberku
z let 1570–1596

rameny k českým dějinám 16. - 18. století

Documenta
res gestas
Bohemicas
saeculorum
XVI. - XVIII.
illustrantia

Vědecký redaktor
prof. PhDr. Václav BŮŽEK, CSc.

Recenzenti
doc. PhDr. Josef HRDLIČKA, Ph.D.
Mgr. Tomáš STERNECK, Ph.D.

Kniha vychází za podpory projektu Grantové agentury České republiky *Svět mužskosti. Nižší šlechta z českých zemí ve válkách počátkem novověku* GA ČR 13-17978 S.

Na obálce je otištěno vyobrazení Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku v podobě, kterou zachycuje Bartoloměj Paprocký z Hlohol ve svém díle *Diadochos ...*, Praha 1602.

© PhDr. Petr Mareš, Ph.D. (ed.), 2015
© Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Historický ústav Filozofické fakulty

ISBN 978-80-7394-524-4

Předkládaná kniha vznikala delší časové období s pomocí a dobrými radami osob, kterým bych rád na tomto místě upřímně poděkoval: Písemnosti Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku jsou dnes uloženy v Lobkowiczském archivu, který spadá do správy Lobkowiczských sbírek, o.p.s., na zámku v Nelahozevsi. Kniha by nemohla vzniknout bez možnosti jejich studia a přepsání. Za povolení ke studiu v Lobkowiczském archivu děkuji jeho majiteli panu Wiliamu Lobkowiczovi. Písemnosti jsem měl možnost studovat ještě na zámku v Žitenicích, kde byla umístěna pobočka Státního oblastního archivu v Litoměřicích. Za příjemné pracovní prostředí, konzultace a pomoc při jejich studiu děkuji někdejšímu vedoucímu pobočky PhDr. Eduardu Mikuškovi a archiváři Mgr. Petru Kopičkovi.

Edice korespondence Albrechta Pětipeského je přepracovanou diplomovou prací, jež byla obhájena v roce 2006 na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. V této souvislosti patří poděkování mému školiteli doc. PhDr. Zdeňku Hojdovi, CSc., a oponentce práce doc. PhDr. Ivaně Ebelové, CSc. Ačkoliv jsem po obhajobě diplomové práce uvažoval o jejím vydání, práce na jiných projektech její vydání odsunula do nedohledna. Obrat přinesla nabídka vydat korespondenci Albrechta Pětipeského v rámci ediční řady *Prameny k českým dějinám 16.-18. století, řada B*, která přišla v roce 2013 ze strany Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Díky ní byla původní diplomová práce významně přepracována a doplněna o další, nově nalezené písemnosti. Za oslovení a metodické vedení práce velmi děkuji prof. PhDr. Václavu Bůžkovi, CSc. Za podnětné diskuse o rodu Pětipeských a celkové koncepci předkládané edice děkuji Mgr. Miroslavu Žitnému, který souběžně připravoval k vydání korespondenci Šťastného Václava Pětipeského. Za diskuse o raně novověké nižší šlechtě děkuji Mgr. Františku Korešovi. Za redakční zpracování děkuji PhDr. Janu Šimánkovi. Za podnětné poznámky týkající se úvodní studie a samotné edice děkuji oběma lektorům – doc. PhDr. Josefu Hrdličkovi, Ph.D., a Mgr. Tomáši Sterneckovi, Ph.D.

Množství dalších písemností, jež se týkají Albrechta Pětipeského, je uloženo v 1. oddělení Národního archivu, které je i mým současným pracovištěm. Za podporu v mé badatelské práci děkuji svým spolupracovníkům a kolegům, zvláště vedoucí 1. oddělení PhDr. Aleně Pazderové. Další poděkování patří kolegům archivářům ze Státního oblastního archivu v Praze, Archivu hlavního města Prahy, Státních okresních archivů v Mělníku a Mladé Boleslavi i Tyrolského zemského archivu v Innsbrucku.

V neposlední řadě děkuji své ženě Vandě za podporu a trpělivost, se kterou snášela má noční odloučení ve vedlejším pokoji u notebooku, a našemu synovi Františkovi.

V Praze v srpnu 2015

Petr Mareš

I. Rod Pětipeských z Chýš a Egrberku

Rod Pětipeských z Chýš a Egrberku patří mezi vymřelé české rytířské rody. Genealogii rodu lze na základě písemných pramenů sledovat od druhé poloviny 13. století až do jeho vymření po přeslici v roce 1681.¹ Příjmení a oba predikáty odvozoval rod od jmen tří statků, ležících v historickém Žateckém kraji, které v počátcích své známé historie vlastnil. Ve druhé polovině 13. století byl ve vlastnictví rodu hrad Chyš se vsí. Podle jména hradu se začali jeho držitelé psát z Chyš/Chýš. Tento predikát rod udržel i po prodeji Chyš v polovině 14. století.² Na počátku 14. století postavili bratři Vilém a Fricek z Chýš hrad Egrberg (Egerberg).³ Podle jeho jména byl odvozen predikát, který bratři připojili ke stávajícímu. Rod se začal psát „z Egrberku a z Chýš“ (nebo později „z Chýš a z Egrberku“). Při dělení majetku zůstal hrad Egerberk Vilémovi a jeho potomkům. Fricek (zemřel v bitvě u Kresčaku 26. srpna 1346) získal v roce 1316 nebo až v roce 1331 od krále Jana Lucemburského za vojenské služby manskou ves Pětipsy, která byla lénem hradu Karlštejn.⁴ Kolem roku 1332 nechal údajně v Pětipsech postavit gotickou tvrz, která se stala na téměř dvě století sídlem hlavní rodové linie Pětipeských.⁵ Název statku dal rodu příjmení a Frickovi potomci se psali Pětipeští z Egrberku a Chýš, nebo též Pětipeští z Chýš a Egrberku.

1. Pětipeští v 15. a 16. století

Písemnými prameny bezpečně doložená genealogie přímých předků Albrechta Pětipeského začíná jeho pradědem **Václavem Pětipeským** (zemřel před rokem 1486), který sídlil na manském statku Pětipsy, zděděném po předcích. Z manželství s Magdalenou Beřkovskou ze Šebířova a po ní s Annou z Vřesovic měl syny Václava, Jana, Zbyňka a Jindřicha (Heinricha) a dcery Ludmilu, Barboru a Kateřinu.⁶

Václav, Jan a Jindřich Pětipeští prodali jako nedílní bratři Pětipsy v roce 1504.⁷ Nejstarší Václav potom sídlil na Toužetíně, ležícím jihovýchodně od Loun v historickém

¹ Na počátku 17. století publikoval Bartoloměj Paprocký z Hlohol erbovní legendu a stručnou genealogii rodu Pětipeských zahrnující období od poloviny 12. století do konce 16. století, tedy až do generace Albrechta Pětipeského. Nejstarší zde popisované dějiny Pětipeských mají ale z hlediska faktografie omezenou vypovídací hodnotu a některá ověřitelná data není možné spojit v ucelenou historii. Srov. Bartoloměj PAPROCKÝ Z HLOHOL, *Diadochus, to jest posloupnost knížat a králů českých, biskupů a arcibiskupů pražských a všech třech stavů slavného království českého, to jest panského, rytířského a měšťského III*, Praha 1602 (reprint Praha 2005), s. 101-106. Dosud nejucelenější přehled dějin rodu Pětipeských přináší encyklopedické heslo v *Ottův slovník naučný XIX*, Praha 1902, s. 606-607.

² August SEDLÁČEK, *Místopisný slovník historický Království českého*, Praha 1909, s. 346; Antonín PROFOUS, *Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny II. CH-L*, Praha 1949, s. 85. Město Chyš leží východně od Karlových Varů.

³ A. SEDLÁČEK, *Místopisný slovník historický*, s. 185-186; A. PROFOUS, *Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny I. A-H*, Praha 1947, s. 465. Egerberk leží jihozápadně od Chomutova, jižně od Klášterce nad Ohří v Ústeckém kraji.

⁴ Podle Paprockého dostal Fricek Pětipsy už v roce 1316. B. PAPROCKÝ, *Diadochus*, s. 102.

⁵ A. SEDLÁČEK, *Místopisný slovník historický*, s. 689-690; A. PROFOUS, *Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny III. M-Ř*, Praha 1951, s. 348. Pětipsy leží jižně od Chomutova, mezi Kadaní a Žatcem v Ústeckém kraji.

⁶ Národní archiv (dále NA) Praha, Sběrka genealogická Dobřenského, inv. č. 775 (Pětipeský z Chýš a Egrberku). Dobřenský začíná souvislou genealogii rodu od Fricka Pětipeského. Pochybnosti má však v návaznosti mezi jeho vnuky a Václavem Pětipeským na Pětipsech.

⁷ Statek tvořila tvrz, vrchnostenský dvůr a ves. Bratři ho prodali Václavu Hasištejnskému z Lobkovic za 3 000 kop grošů českých. Smlouva v NA Praha, DD 62, s. 307. Smlouva je z 19. dubna 1504. Přiznání

Slánském kraji, a zemřel bezdětný před rokem 1535.⁸ Toužetín po něm zdědil nejmladší Jindřich a v roce 1539 ho prodal.⁹ Přibližně v letech 1532 až 1545 sídlil Jindřich na Skřivani, ležící západně od Křivoklátu.¹⁰ Byl také majitelem manského vrchnostenského dvora Zbečno, léna zámku Křivoklát, v historickém Rakovnickém kraji, který po jeho smrti zdědili jako nedíl vnukové jeho bratra Jana, ale v roce 1558 ho prodali.¹¹ Jindřich Pětipeský zemřel svobodný po roce 1556.

Albrechtův děd **Jan Pětipeský** je zmiňován jako majitel Kněžic, ležících v historickém Žateckém kraji.¹² Za manželku měl Kateřinu Tuchorskou z Tuchořic, se kterou zplodil pět v genealogii zaznamenaných dětí. Z nich v mládí zemřeli syn Jindřich a dcera Apolonie. Dospělosti se dožili synové Odolan a Albrecht (zemřel svobodný po roce 1525) a dcera Magdalena.¹³ Jan zemřel před rokem 1509.

V následující generaci se rod ocitl na pokraji vymření. **Magdalena Pětipeská** je v pramenech zmiňována v letech 1539 až 1559.¹⁴ Jejím manželem byl Jiří Luníkovský z Vraního, majitel Blahotic nedaleko královského města Slaný, historického centra Slánského kraje.¹⁵ Jiří Magdaleně v roce 1543 pojistil deskami zemskými na Blahotickém statku věno ve výši 300 kop grošů českých.¹⁶ Zemřel 14. března 1551 a z manželství s Magdalenou zůstala nezletilá dcera Anna.¹⁷ Poručenství nad Annou Luníkovskou

v NA Praha, DD 63, s. 41. Dalšího z bratrů Zbyňka, který se v literatuře uvádí jako spoluprodávající, citované prameny nezmiňují. Srov. *Ottův slovník naučný* XIX, s. 606; A. SEDLÁČEK, *Hrady* III, s. 372; A. SEDLÁČEK, *Místopisný slovník*, s. 689-690; A. SEDLÁČEK, *Hrady* XIV, s. 383-384.

⁸ Hypotetický vliv na Albrechta Pětipeského a jeho sourozence mohl mít druhý sňatek vdovy po Václavovi Magdaleny, rozené Mičanové z Klinštejna a Roztok, s Hynkem Novohradským z Kolovrat na Nových Hradech (zemřel 1548). Hynek byl v letech 1546 až 1548 přísedícím dvorského a komorního soudu a v prvním manželství s Johanou Trčkovou z Lípy zplodil syna Jáchyma (narozen 1534, zemřel 1600), pozdějšího prezidenta české komory, karlstějnského purkrabího a v neposlední řadě souseda Albrechta Pětipeského.

⁹ Statek Toužetín tvořila tvrz, vrchnostenský dvůr, ves a část vsi Donín. Jindřich ho prodal Jaroslavu Sekerkovi ze Sedčic za 1 825 kop grošů českých. NA Praha, DZ, DZV 45, fol. F 11'-F 13, vklad do desek zemských památných výpisů 2. [?] července 1551. Smlouva je datovaná 2. [?] července 1539. Srov. NA Praha, DZ, DZV 83, fol. C 9-C 9', vklad do desek zemských větších zápisných 27. března 1542. Jaroslav Sekerka dluží Jindřichovi. NA Praha, DZ, DZV 83, fol. G 10'-G 11, vklad do desek zemských větších zápisných 18. července 1543. Jindřich dluží Janovi mladšímu z Valdštejna na Peruci.

¹⁰ Statek Skřiván se skládal z tvrze, vrchnostenského dvora a vsi. Srov. NA Praha, DZ, DZV 83, fol. A 5, vklad 6. srpna 1541. NA Praha, DZ, DZV 83, fol. L 5-L 5', vklad 22. května 1545.

¹¹ List č. 1 (bez místa, [1558]), trh mezi Václavem, Vojtěchem a Albrechtem Pětipeskými a Janem nejstarším Žďárským ze Žďáru.

¹² *Ottův slovník naučný* XIX, s. 606; A. SEDLÁČEK, *Místopisný slovník*, s. 420; A. SEDLÁČEK, *Hrady* III, s. 202; tamtéž, XIV, s. 383, NA Praha, Sběrka genealogická Dobřenského, inv. č. 775 (Pětipeský z Chyš a Egrberku). Tento údaj však dosud není ověřen prameny. Jisté je, že statek Kněžice, jež se skládal z tvrze, vrchnostenského dvora, vsi a příslušenství, prodal v roce 1530 Janův bratr Václav Brikcímu Štampachovi ze Štampachu za 1 600 kop grošů českých. Srov. Anna VAVROUŠKOVÁ (ed.), *Kvatern trhový běžný červený od léta 1542-1543 (Desky zemské větší č. 4)*, Praha 1941, č. 672, s. 282-283.

¹³ NA Praha, Sběrka genealogická Dobřenského, inv. č. 775 (Pětipeský z Chyš a Egrberku).

¹⁴ Tamtéž.

¹⁵ Statek tvořila tvrz, vrchnostenský dvůr, ves a příslušenství. Blahotice zdědil Jiří po svém otci Janovi Luníkovském, který je koupil 28. května 1532 od Petra Doupovce z Doupova. Srov. A. VAVROUŠKOVÁ (ed.), *Kvatern trhový běžný červený od léta 1542-1543 (Desky zemské větší č. 4)*, č. 157, s. 64, pozn. 1; A. SEDLÁČEK, *Hrady* VIII, s. 153.

¹⁶ NA Praha, DZ, DZV 4, fol. C 13, vklad do desek zemských větších trhových 13. února 1543. Vklad otištěn v A. VAVROUŠKOVÁ (ed.), *Kvatern trhový běžný červený od léta 1542-1543 (Desky zemské větší č. 4)*, č. 157, s. 64. Srov. A. SEDLÁČEK, *Hrady* VIII, s. 153.

¹⁷ Náhrobní kámen Jiřka je zasazen do zdi uvnitř kostela svatého Václava ve vsi Ovčáry u Slaného.

z Vraního na sebe v roce 1552 přijal Daniel Tatous z Vraního. Za sirotčí statek se spolu s ním zaručili Jan Šlovský ze Šlovic na Olešné, rada české komory, a Štěpán Tetour z Tetova na Suchdolu.¹⁸ Záhy se ale o právo na poručenství nad Annou přihlásila její matka Magdalena. Podle rozsudku zemského soudu z 11. října 1552 vzniklý spor vyhrála a poručenství přijala na sebe. Současně s tím postoupila Anně své věno zapsané na Blahoticích.¹⁹ Změnili se také ručitelé za sirotčí statek, kterými se stali Jiřík Zejdlíc ze Šenfeldu na Zvoleněvsi a Vilém Štrouch z Chlumku na (Velikém) Kvíci.²⁰ Magdalena Luníková zemřela kolem roku 1559 a Blahotice zdědila Anna. O provázání jejího života se životy bratranců bude zmínka později.

Pisemnými prameny není doloženo, že by **Odolen Pětipeský** zdědil po svém otci nějaký nemovitý majetek. V kšaftu z roku 1525 mu kněz Jan z Vratu odkázal ves Dolní Kamenici, ležící nedaleko Velvar v historickém Slánském kraji, která se stala novým sídlem rodu.²¹ V letech 1532-1545 je uváděn jako majitel manského statku Běleč v historickém Podbrdském kraji, který byl lénem hradu Karlštejn. Běleč prodal v roce 1545 za 435 kop grošů českých Simeonovi ze Šanova.²² Nedlouho předtím v roce 1544 získal do zástavy poddanské dvory v Podhořanech, Miřejovicích a Račiněvsi.²³ Zástavu vyplatil v roce 1552, už po jeho smrti, jeho nejstarší syn Václav Odolen.²⁴

Odolen se nedlouho před rokem 1529 oženil s Dorotou, dcerou Vojtěcha Vosterského Kaplíře ze Sulevic na Třebívlicích.²⁵ Dorota se dožila vysokého věku a zemřela pravděpodobně po roce 1586.²⁶ Narozdíl od svého manžela je několikrát zmíněna v korespondenci Albrechta Pětipeského.²⁷ Z manželství Odolena a Doroty vzešlo osm v genealogii zachycených potomků. Dva z nich – Jan a Lipolt – zemřeli v mládí, ostatní se dožili dospělosti. Byli to Václav Odolen (narozen 1529), Anna (narozena před 1533), Vojtěch (narozen 1532-1537), Albrecht (narozen 1533-1538), Mikuláš (narozen 1538-1547) a Jiřík (narozen 1539-1548). Rod Pětipeských, který existoval několik generací pouze v jedné linii, se úspěšně rozvětvil, i když ne nadlouho.

¹⁸ NA Praha, DZ, DZV 10, fol. F 8, vklad do desek zemských větších trhových 7. dubna 1552.

¹⁹ NA Praha, DZ, DZV 86, fol. D 26, vklad do desek zemských větších zápisných 21. října 1552.

²⁰ NA Praha, DZ, DZV 10, fol. H 28-H 28', vklad do desek zemských větších trhových 21. října 1552. Postoupení věna v NA Praha, DZ, DZV 86, fol. D 26, vklad do desek zemských větších zápisných 21. října 1552.

²¹ NA Praha, DZ, DZV 3, fol. A 30-B 3', vklad do desek zemských větších trhových 17. ledna 1542. Kšaft kněze Jana z Vratu, který byl v roce 1513 farářem v Mělníku, datovaný 3. listopadu 1525. Jan z Vratu ještě před sepsáním kšaftu postoupil Odolenovi ves Dolní Kamenici prostřednictvím dobré vůle. Srov. B. PAPROCKÝ, *Diadochus*, s. 103-104.

²² NA Praha, DD 62, fol. L XX; NA Praha, DD 63, fol. 329. Srov. A. SEDLÁČEK, *Hrady VI*, s. 87. Ke statku patřila tvrz, vrchnostenský dvůr a ves. Jiná literatura mylně uvádí, že se prodej uskutečnil už v roce 1535. Srov. *Ottův slovník naučný XIX*, s. 606; A. SEDLÁČEK, *Hrady III*, s. 26.

²³ NA Praha, DZ, DZV 44, fol. C 14'-C 15, vklad do desek zemských větších památných 17. května 1544. Jmenovaný majetek mu zastavili v částce 100 kop grošů českých bratři Bernard a Václav Štrouchové z Chlumku.

²⁴ NA Praha, DZ, DZV 44, fol. C 14'-C 15; juxta z 21. dubna 1551; tamtéž; juxta z 6. května 1552.

²⁵ NA Praha, Sběrka genealogická Dobřenského, inv. č. 775 (Pětipeský z Chyš a Egrberku); *Ottův slovník naučný XIX*, s. 606-607.

²⁶ Srov. list č. 193 (Blahotice, 12. března 1586), Dorota Pětipeská z Chyš a Egrberku Albrechtovi Pětipeskému.

²⁷ Konkrétně v roce 1582 u příbuzné Alžběty Kaplířové z Malovic na Neustupově. Srov. list č. 134 (Neustupov, 3. prosince 1582), Alžběta Kaplířová z Malovic Albrechtovi Pětipeskému, a list č. 135 (Neustupov, 16. prosince 1582), Alžběta Kaplířová z Malovic Albrechtovi Pětipeskému. Nebo v roce 1586 u Albrechtova bratra Václava na Blahoticích. Srov. NA Praha, SM, inv. č. 2640, sign. P 67/31, kart. 1641, nefol. List Václava Pětipeského z Chyš a Egrberku na Blahoticích z 24. dubna 1582.

Podle Dobřenského zemřel Odolen před rokem 1549. Jako mrtvý je s jistotou zmiňován v roce 1551.²⁸ Zemřel pravděpodobně bez testamentu nebo pořízení. To znemožňuje zjistit, jakým nemovitým majetkem disponoval a jak byly po jeho smrti uspořádány majetkové záležitosti. Podle Paprockého svěřil poručenství nad svými dětmi Hynkovi Kaфуňkovi z Chlumu.²⁹ Tento údaj se ale nepodařilo ověřit. V době jeho smrti byl ze všech jeho synů plnoletý pouze nejstarší Václav Odolen. Ostatní synové byli nezletilí, dcera Anna pravděpodobně také.

Rodina Odolena Pětipeského se s největší pravděpodobností počítala mezi protestantskou šlechtu. Zjišťování příslušnosti jednotlivých členů rodu ke konkrétní konfesi je ale značně problematické. Albrechta Pětipeského lze však na základě prostudovaných písemných pramenů s jistotou zařadit mezi české bratry.³⁰

2. Sourozenci Albrechta Pětipeského

Václav Odolen Pětipeský z Chýš a Egrberku byl nejstarším synem Odolena a Doroty Pětipeských. Narodil se v roce 1529, plnoletosti tak podle zemského práva dosáhl v roce 1549. Byl dvakrát ženatý, poprvé s Markétou z Rozenhonu (zemřela 9. ledna 1567), podruhé s Isoldou Vojkovskou z Milhostic a Vojkova (zemřela po 1622). S Markétou zpłodil dcery Dorotu a Alžbětu, s Isoldou syny Odolena, Jana staršího, Albrechta, Viléma, Václava, Jana mladšího a dcery Magdalenu, Anna Eusebii, Annu Alžbětu, Kateřinu, Alžbětu, Marii, Johanu Alžbětu a Evu.

Václav byl aktivní ve veřejném a politickém životě. V mládí sloužil císařům Karlovi V., Ferdinandovi I. a Maxmiliánovi II. jako voják v Itálii a Uhrách.³¹ Do politického života království vstoupil teprve na přelomu let 1569 a 1570, když se spolu s mladším bratrem Albrechtem jako vůbec první doložený člen rodu Pětipeských zúčastnil zasedání generálního sněmu zahájeného 19. prosince 1569 a ukončeného v květnu 1570, v jehož usnesení byl jedním z relátorů za rytířský stav.³² V následujících letech až do smrti byl pravidelným účastníkem zasedání zemských a generálních sněmů. Doložena je jeho účast na sněmech v letech 1571,³³ 1573,³⁴ 1575/1,³⁵ 1575/2,³⁶ 1589,³⁷ 1590,³⁸ 1593,³⁹ 1595,⁴⁰

²⁸ NA Praha, DZ, DZV 44, fol. C 14'-C 15; juxta z 21. dubna 1551.

²⁹ B. PAPROCKÝ, *Diadochus*, s. 104.

³⁰ Albrecht a Václav Pětipeští byli signatáři supliky české bratrské šlechty adresované Maxmiliánovi II. o povolení jejich konfese, datované 14.-16. května 1575. Srov. *Sněmy české* IV, s. 429. O Albrechtovi napsal v roce 1590 Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic na Brocně, že před ním „nábožným boleslavským bratrem“ nemohou mít jeho poddaní pokoj. K tomu NA Praha, SM, inv. č. 1645, sign. K 65/63, kart. 1181, nefol. (bez místa, [1590]), suplika Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic Rudolfovi II. Habsburskému. Srov. též *Sněmy české* X, s. 382 a 427, část vystoupení Václava Budovce z Budova na zemském sněmu 1603.

³¹ B. PAPROCKÝ, *Diadochus*, s. 104.

³² Antonín GINDELY – František DVORSKÝ – Kamil KROFTA – Jan Bedřich NOVÁK – Miloslav VOLF (edd.), *Sněmy české od léta 1526 až po naši dobu* I–XI, XV, Praha 1877-1925, 1955, zde *Sněmy české* III, č. 284, s. 488-509, usnesení generálního sněmu konaného ve dnech 19. prosince 1569 až květen 1570. Relace Václava Pětipeského zde na s. 508.

³³ *Sněmy české* III, č. 321, s. 589-615, usnesení zemského sněmu zahájeného 30. dubna 1571; relace Václava Pětipeského zde na s. 614.

³⁴ *Sněmy české* III, č. 370, s. 735-750, usnesení zemského sněmu zahájeného 28. ledna 1573; relace Václava Pětipeského zde na s. 749.

³⁵ *Sněmy české* IV, č. 56, s. 177-182, usnesení zemského sněmu zahájeného 21. února 1575; relace Václava Pětipeského zde na s. 182. Číslovka za lomítkem u letopočtu (1575/1; 1572/2; 1572/3) uvádí pořadí sněmu v daném roce.

1596/1,⁴¹ 1597,⁴² 1598,⁴³ 1599,⁴⁴ 1600,⁴⁵ 1601.⁴⁶ Jako majitel statků ve Slánském kraji byl Václav obsazován do úřadů a komisí na krajské úrovni správy tohoto kraje. Císař Rudolf II. ho pro funkční období 1588-1589 a 1590-1591 jmenoval hejtmanem Slánského kraje za rytířský stav.⁴⁷ Ve stavovském vojsku vedeném Petrem Vokem z Rožmberka proti Turkům v Uhrách na začátku patnáctileté války v roce 1594 zastával funkci rytmistra v jednom praporu rejtaru.⁴⁸ Jako zkušený voják a znalec vojenského prostředí byl na zemských sněmech konaných v letech 1596, 1598 a 1601 zvolen vojenským přehlížitelem (*mustrherem*) Slánského kraje za rytířský stav.⁴⁹

Václav vynikl také jako schopný hospodář. V mládí sídlil na statku Dolní Kamenice, který zdědil po svém otci jako nedílné vlastnictví společně s mladšími bratry.⁵⁰ Statek Dolní Kamenice nebyl veliký, skládal se ze vsi a pravděpodobně také z vrchnostenského dvora. Tvrz, kterou někdy uvádí literatura, soudobé prameny nedokládají. V okolí Dolní Kamenice vlastnil pozemkový majetek ještě v roce 1567.⁵¹ Při dělení dědictví po otci se

³⁶ *Sněmy české* IV, č. 75, s. 242-254, usnesení zemského sněmu zavřeného 6. září 1575; relace Václava Pětipeského zde na s. 253.

³⁷ *Sněmy české* VII, č. 271, s. 415-419, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 12. až 13. června 1589; relace Václava Pětipeského zde na s. 418.

³⁸ *Sněmy české* VII, č. 336, s. 502-523, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 26. února až 9. března 1590; relace Václava Pětipeského zde na s. 523.

³⁹ *Sněmy české* VIII, č. 137, s. 356-396, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 23. října až 3. listopadu 1593; relace Václava Pětipeského zde na s. 396.

⁴⁰ *Sněmy české* IX, č. 56, s. 85-119, usnesení generálního sněmu konaného ve dnech 10. února až 17. března 1595; relace Václava Pětipeského zde na s. 117.

⁴¹ *Sněmy české* IX, č. 196, s. 254-276, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 14. února až 13. března 1596; relace Václava Pětipeského zde na s. 275.

⁴² *Sněmy české* IX, č. 309, s. 402-429, usnesení generálního sněmu konaného ve dnech 27. ledna až 15. února 1597; relace Václava Pětipeského zde na s. 429.

⁴³ *Sněmy české* IX, č. 412, s. 542-566, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 3. až 17. dubna 1598; relace Václava Pětipeského zde na s. 566.

⁴⁴ *Sněmy české* IX, č. 507, s. 643-662, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 23. až 31. března 1599; relace Václava Pětipeského zde na s. 662.

⁴⁵ *Sněmy české* X, č. 25, s. 30-52, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 14. až 24. ledna 1600; relace Václava Pětipeského zde na s. 51.

⁴⁶ *Sněmy české* X, č. 141, s. 167-193, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 26. ledna až 19. února 1601; relace Václava Pětipeského zde na s. 193.

⁴⁷ Petr MAREŠ, *Obsazování úřadu krajského hejtmana v předbělohorském období a soupis krajských hejtmanů na základě dochovaných seznamů z let 1563/1564-1616/1617*, Praha 2009, s. 209, 249. Ve služebním období 1588-1589 byl krajským hejtmanem spolu s Václavem purkrabím z Donína na Bílém Újezdci (dnes Šternberk), krajským hejtmanem za panský stav, a ve služebním období 1590-1591 spolu s Fridrichem Popelem z Lobkovic na Peruci, krajským hejtmanem za panský stav. Pro mezerovitost soupisů krajských hejtmanů není vyloučeno, že byl krajským hejtmanem také v některém jiném funkčním období.

⁴⁸ Václav LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare Archivu ministerstva vnitra Republiky československé v Praze II, 1590-1617*, Praha 1938, s. 52, 81. Srov. list č. 418 (Praha 12. října 1594). Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu Václavovi a Albrechtovi Pětipeským. Václav Pětipeský zde vystupuje jako rytmistr nad českými rejтары v Uhrách.

⁴⁹ Petr MAREŠ, *Krajské mustrunky a krajští mustrheři v organizaci vojenské správy předbělohorských Čech (1565-1618)*, *Paginae historiae. Sborník Národního archivu* 21/2, 2013, s. 298-321, zde s. 319.

⁵⁰ Některá literatura uvádí mylně, že statek získal v roce 1556 od některého příslušníka rytířského rodu Kamenických z Kamenice. Srov. A. SEDLÁČEK, *Mistopisný slovník*, s. 395; TÝŽ, *Hrady, zámky a tvrze* III, s. 98.

⁵¹ NA Praha, DZ, DZV 16, fol. D 18, vklad do desek zemských větších trhových 2. září 1567. Václav Pětipeský prodává „kus lánu dědiny svobodné blíž Velvar“ Janovi Makálkovi jinak Makalovi, obyvateli města Velvary, za 300 kop grošů českých.

svými bratry kolem roku 1567 připadla Dolní Kamenice jeho nezletilým bratrům Mikulášovi a Jiříkovi. Statek Václav spravoval až do jejich zletilosti, to už byl ale samostatně hospodařícím šlechticem.

Na počátku majetkového vzestupu Václava Pětipeského byl jeho výhodný sňatek s Markétou z Rozenhonu, jediným potomkem Jindřicha z Rozenhonu (zemřel kolem 1543) v roce 1561. Markéta se ale musela o dědictví po otci soudit. Předmětem sporu byly dvě tvrže ve vsi Račiněvsi a ves Račiněves.⁵² Nedlouho po svatbě dala svému manželovi plnou moc k vedení sporu s Bernardem Štrouchem z Chlumku na Račiněvsi. Spor se začal projednávat před zemským soudem 21. srpna 1561.⁵³ Jeho výsledkem byla smlouva, kterou Markéta Bernardovi prodala ves a tvrz Račiněves za 850 kop grošů českých.⁵⁴ Nedlouho potom 5. dubna 1563 koupila od Anny Luníkovské z Vraního, sestřeniце svého manžela, za 1750 kop grošů českých statek Blahotice, tvořený pustou tvrzí, vrchnostenským dvorem a příslušenstvím.⁵⁵ Nově nabytý statek se stal sídlem Václavovy rodiny až do pobělohorských konfiskací.⁵⁶

Někdy kolem roku 1567 se Václav se svými bratry majetkově rozdělil o dědictví po zemřelém otci. Jako samostatně hospodařící šlechtic neměl pravděpodobně zájem o nemovitý majetek, proto přijal za svůj dědický podíl nejmenovanou finanční částku.⁵⁷ Další peníze získal formou odkazu v kšaftu své sestřeniце Anny Luníkovské z Vraního z 21. září 1568. Na jedné straně v kšaftu figuruje jako dlužník s dluhem 900 kop grošů míšeňských, na druhé straně ho Anna ustanovila jedním z dědiců pozůstalosti.⁵⁸ Anna nezapomněla s odkazem ani na Václavovu nejstarší dceru Dorotu.

Po smrti Markéty Pětipeské z Rozenhonu (zemřela 9. ledna 1567) se Václav v roce 1571 oženil s Isoldou, dcerou Jana Vojkovského z Milhostic a Vojkova, místopísaře Českého království. Isoldino věno ve výši 375 kop grošů českých pojistil na tvrzi, vrchnostenském dvoru a vsi Blahotice s příslušenstvím.⁵⁹

Dosavadní finanční zisky a dobré hospodaření vedly Václava k dalšímu rozšiřování pozemkového majetku. Od Mikuláše Kozelky z Hřivic na Neprobylicích koupil 28. ledna 1572 za 2 330 kop grošů českých „dolejší“ tvrz a vrchnostenský dvůr v Neprobylicích, ležící severozápadně od Slaného v historickém Slánském kraji, s příslušenstvím.⁶⁰ Statek scelil o rok později koupí druhé tvrže v Neprobylicích zvané Hrádek, vrchnostenského dvora a vsi Neprobylice od Václava Suchána, Kateřiny Kubínové a Václava Kohouta, měšťanů královského města Slaný, za 1 260 kop grošů českých.⁶¹ Po této koupí neuskutečnil následující desetiletí žádnou větší majetkovou transakci. Dobré hospodaření mu

⁵² NA Praha, DZ, DZV 55, fol. G 2, vklad do desek zemských větších památných 18. října 1561.

⁵³ NA Praha, DZ, DZV 55, fol. G 10-G 11, vklad do desek zemských větších památných 25. října 1561.

⁵⁴ NA Praha, DZ, DZV 14, fol. D 25, vklad do desek zemských větších trhových 25. října 1561.

⁵⁵ NA Praha, DZ, DZV 55, fol. S 17 a S 25, vklad do desek zemských větších památných 11. června 1563; NA Praha, DZ, DZV 14, fol. N 8, vklad do desek zemských větších trhových 11. června 1563. Srov. A. SEDLÁČEK, *Hrady VIII*, s. 152-153.

⁵⁶ Tomáš V. BÍLEK, *Dějiny konfiskací v Čechách po r. 1618 I*, Praha 1882, s. 430-432, heslo *Vodolan starší Pětipeský rytíř z Chýš a Egerberga*.

⁵⁷ NA Praha, DZ, DZV 17, fol. H 30'-J 1, vklad do desek zemských větších trhových 13. října 1571.

⁵⁸ NA Praha, DZ, DZV 16, fol. H 28'-H 29', vklad do desek zemských větších trhových 26. února 1569.

⁵⁹ NA Praha, DZ, DZV 17, fol. G 11, vklad do desek zemských větších trhových 9. června 1571.

⁶⁰ NA Praha, DZ, DZV 60, fol. H 32-H 33, vklad do desek zemských větších památných 11. února 1572; NA Praha, DZ, DZV 17, fol. K 11-K 12, vklad do desek zemských větších trhových 11. února 1572. Srov. A. SEDLÁČEK, *Hrady VIII*, s. 141-146.

⁶¹ NA Praha, DZ, DZV 18, fol. A 20, vklad do desek zemských větších trhových 25. května 1573. Přesné datum uzavření smlouvy není známé.

však po této době umožnilo další akvizice, uskutečněné v bezprostřední blízkosti neprobýlického statku. V roce 1584 koupil od bratrů Jindřicha a Jana Selmických z Cítova na Bysni za 1 450 kop grošů českých ves Libovice.⁶² V roce 1588 koupil od Jindřicha Selmického z Cítova v Holousích i na místě jeho nedílných sester za 3 000 kop grošů českých tvrz, vrchnostenský dvůr a ves Byseň s příslušenstvím.⁶³ A v roce 1590 koupil od Kateřiny Elsnicové z Hertmberku na Kokovicích za 850 kop grošů českých ves Kvílice.⁶⁴ Vedle těchto statků je v pramenech zmiňován také jako majitel vinic u Slaného⁶⁵ a u Blahotic.⁶⁶

Jako veřejně činný šlechtic a úspěšný hospodář zaujímal Václav důležité postavení v rámci šlechtické obce Slánského kraje. To nejlépe dokládají časté žádosti okolní šlechty o zprostředkování smluv a o svědectví v kšaftech a ve smlouvách.⁶⁷ K nejpádnejším důkazům ale patří, že byl Václav pověřován v kšaftech a posledních pořízeních příbuzných a okolní šlechty rolí poručníka. Poručníkem (*přidaný k radě*) ho v roce 1574 ustanovil ve svém pořízení bratr Mikuláš,⁶⁸ v roce 1596 ve svém kšaftu bratr Albrecht.⁶⁹ Ze vzdálenějších příbuzných ho poručenstvím pověřili Fridrich Doupovec z Doupova na Vilémově, Vraním a Žerotíně,⁷⁰ a v roce 1596 Alžběta Velemyská z Milhostic a Vojkova.⁷¹ Rolí poručníka ho pověřovali také šlechtici z panského stavu – v roce 1582 Jan Lorenc z Vejtmile na Postoloprtech⁷² a Mikuláš Zajíc z Házmburku na Budyni, nejvyšší a dědičný truksas Království českého.⁷³ V roce 1579 vydal císař Rudolf II. Václavovi na jeho žádost list mocný královský na kšaftování.⁷⁴ Poslední kšaft, který byl po jeho smrti vložen do desek zemských, sepsal Václav Pětipeský 26. října 1598.⁷⁵ Zemřel 7. března 1602 a pohřben byl v neprobýlickém kostele svatého Ducha.⁷⁶

⁶² NA Praha, DZ, DZV 22, fol. H 25-H 26, vklad do desek zemských větších trhových 18. srpna 1584. Přesné datum uzavření smlouvy není známé.

⁶³ NA Praha, DZ, DZV 24, fol. H 8, vklad do desek zemských větších trhových 27. října 1588. Přesné datum uzavření smlouvy není známé. Srov. A. SEDLÁČEK, *Hrady VIII*, s. 151.

⁶⁴ NA Praha, DZ, DZV 25, fol. E 8, vklad do desek zemských větších trhových 3. února 1590. Přesné datum uzavření smlouvy není známé.

⁶⁵ NA Praha, DZ, DZV 60, fol. N 2-N 3, vklad do desek zemských větších památných 16. července 1572; NA Praha, DZ, DZV 64, fol. H 10-H 11, vklad do desek zemských větších památných 8. května 1579.

⁶⁶ NA Praha, DZ, DZV 19, fol. K 9, vklad do desek zemských větších trhových 21. května 1577.

⁶⁷ Jako prostředník smluv srov. NA Praha, DZ, DZV 66, fol. C 24-C 26, vklad do desek zemských větších památných 27. června 1583; NA Praha, DZ, DZV 168, fol. D 28-D 29, vklad do desek zemských větších památných 5. prosince 1591; NA Praha, DZ, DZV 170, fol. J 3-J 5, vklad do desek zemských větších památných 17. října 1595. Jako svědek v kšaftech srov. NA Praha, DZ, DZV 19, fol. D 22-D 25, vklad do desek zemských větších trhových 7. července 1576; NA Praha, DZ, DZV 127, fol. B 8-B 11, vklad do desek zemských větších trhových 24. ledna 1596. Jako svědek ve smlouvě srov. NA Praha, DZ, DZV 64, fol. K 9-K 10, vklad do desek zemských větších památných 31. července 1579; NA Praha, DZ, DZV 65, fol. G 28-G 30, vklad do desek zemských větších památných 7. dubna 1581; NA Praha, DZ, DZV 65, fol. O 5 a O 8, vklad do desek zemských větších památných 13. března 1582; NA Praha, DZ, DZV 166, fol. C 25, vklad do desek zemských větších trhových 6. května 1579; NA Praha, DZ, DZV 170, fol. F 2, vklad do desek zemských větších památných 17. června 1595.

⁶⁸ NA Praha, DZ, DZV 18, fol. F 14-F 16, vklad do desek zemských větších trhových 24. května 1574.

⁶⁹ List č. 481 (bez místa, 7. června 1596), kšaft Albrechta Pětipeského. NA Praha, DZ, DZV 127, fol. G 19-G 27, vklad do desek zemských větších trhových 5. prosince 1596.

⁷⁰ NA Praha, DZ, DZV 26, fol. L 3-L 5 a L 9, vklad do desek zemských větších trhových 28. dubna 1593.

⁷¹ NA Praha, DZ, DZV 127, fol. F 25, vklad do desek zemských větších trhových 2. listopadu 1596.

⁷² NA Praha, DZ, DZV 22, fol. E 17-E 28, vklad do desek zemských větších trhových 2. května 1584.

⁷³ NA Praha, DZ, DZV 22, fol. O 25-O 29, vklad do desek zemských větších trhových 6. dubna 1585. V kšaftu Mikuláše Zajíce z Házmburka je připojena poznámka, že Václav kontroloval „počty“ z Budyně.

⁷⁴ NA Praha, DZ, DZV 131, fol. E 4'-E 5, vklad do desek zemských větších trhových 13. června 1602.

⁷⁵ NA Praha, DZ, DZV 131, fol. E 5-E 9', vklad do desek zemských větších trhových 13. června 1602.

⁷⁶ NA Praha, Sbírka genealogická Dobřenského, inv. č. 775 (Pětipeský z Chyš a Egrberku). Mramorový náhrobní kámen je dnes druhotně umístěn na zdi zvonice. Původně byl v kostele svatého Ducha, zboře-

Druhým ze synů Odolena Pětipeského byl **Vojtěch Pětipeský** z Chýš a Egrberku. Narodil se mezi roky 1532-1537 a plnoletosti dosáhl v letech 1552-1557. Krátce po dosažení zletilosti se oženil s Annou, dcerou Jiřího Charváta z Barnštejna na Bělušicích, jež leží nedaleko královského města Mostu v historickém Žateckém kraji, a Barbory Želinské ze Sebuzína.⁷⁷ Vojtěch s Annou zplodil syny Jiřího Jana, Jana Albrechta, Odolena, Václava a dcery Barboru, Dorotu, Kateřinu, Alžbětu, Marii a Amálii.⁷⁸ Manželka Anna zemřela v roce 1591 a byla pohřbena v kostele svatého Václava ve vsi Dřetovice. Vojtěch nebyl aktivní ve veřejném prostoru. Není zaznamenán ani jako účastník zemských a generálních sněmů. Podle Dobřenského zastával v roce 1595 funkci hejtmana Slánského kraje za rytířský stav, tato informace ale zůstává neověřená.⁷⁹ Vojtěch byl však úspěšným hospodářem. Jeho sídlem se stal statek Libochovičky (zvaný též Liběchovice, Liběchovičky, Libochovice), východně od Kladna v historickém Slánském kraji, který koupil 8. července 1560 od Kryštofa Puchara z Puchu za 650 kop grošů českých. Statek se skládal z tvrze, vrchnostenského dvora, části vsi a příslušenství. Jeho potomkům patřil až do pobělohorských konfiskací.⁸⁰

Podobně jako starší bratr Václav neměl Vojtěch Pětipeský při dělení dědictví po otci s bratry přibližně v roce 1567 jako samostatně hospodařící šlechtic zájem o nemovitý majetek. Za svůj dědický podíl proto přijal neurčitou finanční částku.⁸¹ Také v kšaftu své sestřence Anny Luníkové z Vraního figuruje na jedné straně jako dlužník s dluhem 600 kop grošů míšeňských, na druhé straně ale jako jeden z dědiců. V kšaftu Anna nezapomněla odkazem ani na jeho dcery Barboru, Dorotu a Kateřinu.⁸² Nedlouho po přijetí dědického podílu koupil v roce 1572 od svého mladšího bratra Albrechta za 2 250 kop grošů českých manskou ves Hnidousy s vrchnostenským dvorem, která byla lénem zámku Křivoklát. Jedním z motivů mohla být blízkost Hnidous k Libochovičkám. Statek Albrecht Vojtěchovi postoupil 20. října 1573 a týž den ho Vojtěch na zámku Křivoklátu přijal v léno a složil manskou přísahu.⁸³ Vojtěchovi synové prodali Hnidousy v roce 1612 Ctiborovi Tiburcímu Žďárskému ze Žďáru.⁸⁴

K dalšímu rozšíření nemovitého majetku přistoupil Vojtěch až ke konci svého života, a sice koupí statku Koleč, který se nachází východně od Kladna v historickém Slánském kraji. Vojtěch koupil nejprve v roce 1593 od Jana Boryněho ze Lhoty na Mikovicích za 3 000 kop grošů českých vrchnostenský dvůr a polovici popluží u vsi Koleč.⁸⁵ O rok později koupil od Jana Sezimy ze Sezimova Ústí na Úštěku za 3 750 kop grošů českých vrchnostenský dvůr a ves Koleč.

ném v roce 1741. Na zvonici je také druhotně umístěn nečitelný pískovcový náhrobní kámen Magdaleny z Adlaru z roku 1604.

⁷⁷ NA Praha, Sbirka genealogicko-heraldická Wunschwitzova, inv. č. 450 (Charvát z Barnštejna). Dobřenského sbírka v NA Praha rodokmen Charvátů z Barštejna neobsahuje.

⁷⁸ B. PAPROCKÝ, *Diadochus*, s. 105. V roce 1568 se v odkazu Anny Luníkové z Vraního uvádí jeho tři dcery – Barbora, Dorota a Kateřina.

⁷⁹ Seznam krajských hejtmanů pro služební období 1594/1595 a 1595/1596 se v NA Praha, SM nedochoval. Srov. P. MAREŠ, *Obsazování*, s. 22.

⁸⁰ NA Praha, DZ, DZV 54, fol. G 21-G 22, vklad do desek zemských větších památných 2. srpna 1560. NA Praha, DZ, DZV 13, fol. L 25-L 25', vklad do desek zemských větších trhových 2. srpna 1560. Srov. A. SEDLÁČEK, *Hrady VIII*, s. 241.

⁸¹ NA Praha, DZ, DZV 17, fol. H 30'-J 1, vklad do desek zemských větších trhových 13. října 1571.

⁸² NA Praha, DZ, DZV 16, fol. H 28'-H 29', vklad do desek zemských větších trhových 26. února 1569.

⁸³ SOA Praha, Vs Křivoklát, sign. G 211/1, inv. č. 687 (*Křivoklátská manská kniha*), fol. 7-7'.

⁸⁴ Tamtéž, fol. 100.

⁸⁵ NA Praha, DZ, DZV 26, fol. O 17, vklad do desek zemských větších trhových 28. září 1593. Srov. A. SEDLÁČEK, *Hrady VIII*, s. 240.

Podobně jako v případě staršího bratra Václava jsou dokladem Vojtěchova postavení v rámci šlechtické obce Slánského kraje žádosti okolní šlechty o zprostředkování ve smlouvách nebo svědectví v nich.⁸⁶ A podobně jako Václav byl Vojtěch ustanovován poručníkem v kšaftech a pořízeních svých příbuzných. Poručníkem ho v roce 1593 ustanovil ve svém pořízení manžel jeho dcery Barbory Fridrich Doupovec z Doupova,⁸⁷ v roce 1596 náhradním poručníkem ve svém kšafu bratr Albrecht.⁸⁸ Vojtěch po sobě nezanechal kšaft nebo pořízení. Zemřel 6. dubna 1599 a byl pohřben vedle své ženy Anny v kostele svatého Václava ve vsi Dřetovice u Kladna.

Mikuláš Pětipeský z Chýš a Egrberku byl mladším bratrem Albrechta. Narodil se mezi roky 1538-1547, dospělosti tedy dosáhl mezi roky 1558-1567.⁸⁹ Mikuláš byl dvakrát ženatý. Poprvé s Markétou, dcerou Albrechta Netvorského z Břízy na Netvořici, Čechtích, Břežanech, Lešanech a Jablonné; všechna uvedená sídla se nacházejí v okolí Benešova.⁹⁰ Podruhé se oženil s Alžbětou, rozenou Sádlovnou z Vražného.⁹¹ Podle Paprockého měl vedle dětí, které zemřely v dětství, syny Odolana, Bohuslava, Selimana a Václava a dcery Dorotu a Kateřinu.⁹²

Mikuláš nebyl aktivní ve veřejném prostoru. Poprvé je zmiňován v kšafu své sestřence Anny Luníkové z Vraního z 21. září 1568 jako jeden z dědiců.⁹³ Přibližně rok předtím se majetkově oddělil od svých bratrů. Jako nezletilému mu byl spolu s mladším Jiřím určen nemovitý majetek, tedy statek Dolní Kamenice, o který se bratři o něco později porovnali.⁹⁴ V přiznání k tomuto oddělení vloženém do desek zemských v roce 1571 se poprvé uvádí sezením na Dolní Kamenici.⁹⁵ Jediným doloženým majetkovým přírůstkem byla koupě vrchnostenského dvora ve vsi Veleň, jenž leží severovýchodně od Prahy, v roce 1574 od Kateřiny Bezdrůžické z Kolovrat na Buštěhradě za 950 kop grošů českých.⁹⁶ Na koupi navazovalo pořízení o dětech a majetku pro případ úmrtí, které Mikuláš učinil 24. května 1574.⁹⁷ Podle něho poručil své děti a svůj statek po své smrti manželce

⁸⁶ Jako smlouvce ve smlouvě srov. NA Praha, DZ, DZV 55, fol. S 17 a S 25, vklad do desek zemských větších památných 11. června 1563. Jako svědek v kšafu srov. NA Praha, DZ, DZV 24, fol. B 6-B 7 a B 8-B 9, vklad do desek zemských větších trhových 16. ledna 1588; NA Praha, DZ, DZV 24, fol. E 2-E 7; vklad do desek zemských větších trhových 31. ledna 1590.

⁸⁷ NA Praha, DZ, DZV 26, fol. L 3-L 5 a L 9. Dalšími poručníky Fridrich ustanovil Vojtěchovy bratry Václava a Albrechta a rovněž Vojtěchova nejstaršího syna Jiřího Jana.

⁸⁸ List č. 481 (bez místa, 7. června 1596), kšaft Albrechta Pětipeského. NA Praha, DZ, DZV 127, fol. G 19-G 27, vklad do desek zemských větších trhových 5. prosince 1596.

⁸⁹ Dobřenského údaj o narození po roce 1550 je mylný. Srov. NA Praha, Sbirka genealogická Dobřenského, inv. č. 775 (Pětipeský z Chýš a Egrberku).

⁹⁰ NA Praha, Sbirka genealogická Dobřenského, inv. č. 708 (Netvorský z Břízy). K tomu srov. tamtéž, Sbirka genealogicko-heraldická Wunschwitzova, inv. č. 799 žádné informace o ní neudává.

⁹¹ NA Praha, Sbirka genealogická Dobřenského, inv. č. 912 (Sádlo z Vražného), ji neeviduje. Sbirka genealogicko-heraldická Wunschwitzova, inv. č. 1006 má jen jeden erb.

⁹² B. PAPROCKÝ, *Diadochus*, s. 105-106.

⁹³ NA Praha, DZ, DZV 16, fol. H 28'-H 29', vklad do desek zemských větších trhových 26. února 1569.

⁹⁴ NA Praha, DZ, DZV 24, fol. J 2, vklad do desek zemských větších trhových 7. prosince 1588.

⁹⁵ NA Praha, DZ, DZV 17, fol. H 30'-J 1, vklad do desek zemských větších trhových 13. října 1571. Na Dolní Kamenici se psal v roce 1587 sezením Albrecht Štrouch z Chlumku. Ten Kamenici prodal v roce 1591 Blažejovi Griespekovi z Griespachu.

⁹⁶ NA Praha, DZ, DZV 18, fol. D 24, vklad do desek zemských větších trhových 30. ledna 1574. Vklad byl škrtnut. Kateřina Bezdrůžická vložila 6. března 1573 do desek zemských památných plnou moc, kterou dala k uzavření této smlouvy svému manželovi Zdeňku z Vartmberka na Buštěhradě. Srov. NA Praha, DZ, DZV 60, fol. Q 2, vklad do desek zemských větších památných 6. března 1573.

⁹⁷ NA Praha, DZ, DZV 18, fol. F 14-F 16, vklad do desek zemských větších trhových 24. května 1574.

Markétě. Zápis o vkladu také zmiňuje Markétino věno ve výši 500 kop grošů českých a nadvěno ve výši 100 kop grošů českých. V případě úmrtí měli být Markétě nápomocni (přidání k radě) Vilém Malovec Kosoř z Malovic, místopisář Českého království, a bratři Václav a Albrecht Pětipesí.

Na rozdíl od svých bratrů nebyl Mikuláš příliš zdatným hospodářem. Jak svědčí zápisy v deskách zemských, půjčoval si více peněz, než mohl sám splatit. Výsledkem byly finanční problémy, které dovršil finanční krach v roce 1590. Tehdy Mikuláš 10. prosince vydal svému staršímu bratrovi Albrechtovi revers, kterým mu postoupil všechna svá práva a závazky, a dal mu pravomoc vést za něho soudní spory.⁹⁸

Mikuláš Pětipeský zemřel v roce 1596 pravděpodobně jako voják ve válce proti Turkům v Uhrách. O jeho úmrtí napsal jeho bratr Albrecht v polním ležení u Vácova 16. září 1596, že „*Mikoláš, bratr, umřel a dosti pletich po sobě nechal*“.⁹⁹

Jiřík Pětipeský z Chýš a Egrberku byl ze všech sourozenců nejmladší. Narodil se někdy mezi roky 1539-1548, dospělosti tak dosáhl zhruba v letech 1559-1568.¹⁰⁰ Po roce 1574 se oženil s Kateřinou, dcerou pravděpodobně Jarohněva Sádla z Vražného na Lideřovicích, Vražné, Košíně, Hlinici, Jedlanech a Jišově (zemřel 1564) a Doroty nebo Anežky Mitrovské z Nemyšle (zemřela 1568).¹⁰¹ Kateřina se v roce 1580 přiznala před deskovými úředníky, že po své smrti dává všechn svůj statek a svoje práva manželu Jiříkovi. V roce 1599 však přiznání zrušila.¹⁰² Jiřík měl s Annou syna Fridricha a dcery Alžbětu a Dorotu.

Při dělení dědictví s bratry kolem roku 1567 byl Jiřík ještě nezletilý. Spolu s nezletilým bratrem Mikulášem obdržel za dědický podíl nejmenovaný nemovitý majetek včetně statku Dolní Kamenice.¹⁰³ Při dělení s Mikulášem ale Dolní Kamenice připadla Mikulášovi a Jiřík dostal blíže neurčené finanční prostředky.¹⁰⁴ V kšaftu své sestřence Anny Luníkovské z Vraního z roku 1568 se vedle svých starších bratrů a sestry uvádí jako jeden z dědiců.¹⁰⁵

Jiřík podobně jako starší bratři úspěšně hospodařil a rozšiřoval svůj pozemkový majetek. V roce 1570 koupil od Václava Vlka, dědiníka ze vsi Zahrádky, za 332,5 kop grošů českých vrchnostenský dvůr ve vsi Zahrádky u Tábora.¹⁰⁶ Dvůr ale už v roce 1572 prodal Kateřině Vojkovské z Hertnsdorfu na Křtěnovicích za 260 kop grošů českých.¹⁰⁷ Poté sídlil na tvrzi ve vsi Chotoviny, jež leží osm kilometrů severně od Tábora.¹⁰⁸ Jakým způsobem a kdy statek nabyt, prostudované prameny neuvádějí. Podle přiznání do desek zemských z roku 1585 koupil od Jindřicha Sádla z Vražného za 165 kop grošů českých

⁹⁸ List č. 314 (Byšice, 10. prosince 1590), revers Mikuláše Pětipeského vydaný Albrechtovi Pětipeskému.

⁹⁹ List č. 489 (Vácov, 16. září 1596), Albrecht Pětipeský Anně Voračické z Chýš a Egrberku.

¹⁰⁰ Dobřenského údaj o datu narození 1554 je mylný. Srov. NA Praha, Sbirka genealogická Dobřenského, inv. č. 775 (Pětipeský z Chýš a Egrberku).

¹⁰¹ NA Praha, Sbirka genealogická Dobřenského, inv. č. 912 (Sádlo z Vražného). Sbirka genealogicko-heraldická Wunschwitzova, inv. č. 1006 má jen jeden erb. Srov. list č. 18 (Voračice, 5. května 1574), Anna Voračická z Chýš a Egrberku Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁰² NA Praha, DZ, DZV 21, fol. C 9-C 10, vklad do desek zemských větších trhových 15. října 1580.

¹⁰³ NA Praha, DZ, DZV 17, fol. H 30'-J 1, vklad do desek zemských větších trhových 13. října 1571.

¹⁰⁴ NA Praha, DZ, DZV 24, fol. J 2, vklad do desek zemských větších trhových 7. prosince 1588.

¹⁰⁵ NA Praha, DZ, DZV 16, fol. H 28'-H 29', vklad do desek zemských větších trhových 26. února 1569.

¹⁰⁶ NA Praha, DZ, DZV 17, fol. A 12, vklad do desek zemských větších trhových 29. dubna 1570. Míňeny jsou pravděpodobně Zahrádky u Tábora.

¹⁰⁷ NA Praha, DZ, DZV 17, fol. M 25, vklad do desek zemských větších trhových 17. června 1572.

¹⁰⁸ A. SEDLÁČEK, *Hrady IV*, s. 349-353.

nově postavený vrchnostenský dvůr na místě zaniklé vsi Jíšova.¹⁰⁹ Podle dalšího přiznání o rok později koupil od Matěje Višovského, mlynáře ze vsi Jíšov (*Višov*) za 220 kop grošů českých jeho mlýn v Jíšově.¹¹⁰ V roce 1594 přikoupil poddanský dvůr v Jedlanech, v roce 1596 ves Skopytce se dvorem a ves Chabrovice a v roce 1603 statek Jedlany.¹¹¹ Jiřík po sobě nezanechal kšaft ani pořízení. Zemřel po roce 1614.¹¹²

Jedinou dcerou Odolena a Doroty Pětipeských, jež prameny zaznamenaly, byla **Anna Pětipeská**. Datum jejího narození není známo. Jisté je, že v roce 1561 jako matka osmi dětí ovdověla. Datum narození lze tedy stanovit přibližně do roku 1533. Anna se provdala za Petra Voračického z Paběnic, majitele statku Voračice, který se nachází severozápadně od Votic u Benešova. S Petrem zplodila syny Jana, Mikuláše, Václava, Buriana, Lipolta a Vojtěcha a dcery Dorotu a Kateřinu. Petr zemřel předčasně v roce 1561. Před smrtí stačil učinit pořízení o svých dětech a statku, ve kterém ustanovil Annu mocnou otcovskou poručnicí.¹¹³ Anna žila se svými dětmi na Voračicích. Starosti se správou Voračic dokumentují listy psané bratru Albrechtovi v roce 1574 a 1578.¹¹⁴ V roce 1580 jí nejstarší synové Jan a Mikuláš i na místě nezletilých bratrů poděkovali z poručenství a Voračice převzali do své správy.¹¹⁵ Už v roce 1581 ale voračický statek prodali Drslavovi Byšickému z Byšic na Kvašťově. Jediným dokumentovaným ziskem Anny je odkaz sestřenice Anny Luníkové z Vraního v kšaftu z roku 1568 ve výši 400 kop grošů míšeňských.¹¹⁶ Anna přežila svoji dceru Dorotu a o pozůstalost po ní se v roce 1590 porovala s jejím manželem Adamem Velemyským z Velemyšlovsi na Olbramovicích.¹¹⁷ Po ovdovění se Anny ujal bratr Albrecht, s jehož rodinou žila na Byšicích až do své smrti.¹¹⁸ Tak to Albrecht ustanovil také ve svém kšaftu ze 7. června 1596.¹¹⁹ Anna po sobě nezanechala kšaft nebo pořízení. Zemřela kolem roku 1597.

3. Barbora Hrušovská z Hrušova

Barbora Hrušovská z Hrušova byla jediným známým potomkem Jetřicha Hrušovského z Hrušova (zemřel 1555) a Magdaleny Hrzánové z Harasova (zemřela po 1558). Jetřich a Magdalena vstoupili do manželství před rokem 1552.¹²⁰ Manželství skončilo Jetřicho-

¹⁰⁹ NA Praha, DZ, DZV 23, fol. B 8, vklad do desek zemských větších trhových 20. srpna 1585. Srov. A. SEDLÁČEK, *Hrady IV*, s. 351.

¹¹⁰ NA Praha, DZ, DZV 23, fol. H 28, vklad do desek zemských větších trhových 3. prosince 1586.

¹¹¹ A. SEDLÁČEK, *Hrady IV*, s. 356-357.

¹¹² NA Praha, Sběrka genealogická Dobřenského, inv. č. 775 (Pětipeský z Chýš a Egrberku).

¹¹³ NA Praha, DZ, DZV 14, fol. A 30'-B 1', vklad do desek zemských větších trhových 27. března 1561.

¹¹⁴ List č. 18 (Voračice, 5. května 1574), Anna Voračická z Chýš a Egrberku Albrechtovi Pětipeskému; list č. 91 (Voračice, 18. prosince 1578), Anna Voračická z Chýš a Egrberku Albrechtovi Pětipeskému.

¹¹⁵ NA Praha, DZ, DZV 20, fol. P 14, vklad do desek zemských větších trhových 15. ledna 1580.

¹¹⁶ NA Praha, DZ, DZV 16, fol. H 28'-H 29', vklad do desek zemských větších trhových 26. února 1569.

¹¹⁷ NA Praha, DZ, DZV 167, fol. J 10-J 12, vklad do desek zemských větších památných 10. prosince 1590.

¹¹⁸ A. SEDLÁČEK, *Hrady XV*, s. 269; NA Praha, DZ, DZV 21, fol. F 1-F 2. List č. 364 (bez místa, 29. července 1592), Burian Voračický z Paběnic Albrechtovi Pětipeskému; list č. 411 (Byšice, 11. ledna 1594), Anna Voračická z Chýš a Egrberku Albrechtovi Pětipeskému; list č. 416 (bez místa, 25. srpna 1594), Anna Voračická z Chýš a Egrberku Albrechtovi Pětipeskému; list č. 451 (Chotoviny, 16. října 1595), Jiřík Pětipeský Albrechtovi Pětipeskému; list č. 461 (Blahotice, 22. prosince 1595), Václav Pětipeský Albrechtovi Pětipeskému; list č. 481 (bez místa, 7. června 1596), kšaft Albrechta Pětipeského.

¹¹⁹ List č. 481 (bez místa, 7. června 1596), kšaft Albrechta Pětipeského. NA Praha, DZ, DZV 127, fol. G 19-G 27, vklad do desek zemských větších trhových 5. prosince 1596.

¹²⁰ NA Praha, DZ, DZV 10, fol. C 8 (chybou foliování je to list mezi fol. C 7 a C 8), vklad do desek zemských větších trhových 28. dubna 1553. Rozdíl mezi bratry Hrušovskými z 8. září 1552. Zmínka o splá-

vým úmrtím v roce 1555 předčasně. Přesné datum narození Barbory se nepodařilo zjistit.¹²¹ Jetřich Hrušovský patřil mezi málo významné rytíře. Sídlil na statku Všetaty v historickém Boleslavském kraji, který se skládal z tvrze, vrchnostenského dvora a vsi. V roce 1553 pojistil na Všetatech své ženě věno ve výši 500 kop grošů českých.¹²² Nezanechal po sobě kšaft ani jiné pořízení o majetku, dceři a manželce.

Záhy po Jetřichově smrti se o poručenství nad nezletilou Barborou přihlásil před úředníky desek zemských 26. července 1555 Jetřichův bratr Jindřich mladší Hrušovský z Hrušova, jenž sídlil na statku Čečelice v bezprostředním sousedství Všetat.¹²³ Za řádnou správu sirotčího majetku po dobu Barbořiny nezletilosti nebo do jejího provdání se vedle Jindřicha zaručili Jindřich Vančura z Řehnic na Kostelci nad Labem, Oldřich Hrušovský z Hrušova na (Horních) Přívorách a Mikuláš Habartický z Habartic na Vlkavě. Ručením se všichni ručitelé zavázali, že pokud by byl během Jindřichovy správy sirotčí majetek zmenšen nebo jinak poškozen, bude ztráta kompenzována nejprve z Jindřichova majetku, poté z majetku ručitelů.

Během poručnické správy došlo ke změnám v osobě poručníka i v osobách ručitelů. V roce 1558 nahradil v ručení Oldřicha Hrušovského Jiřík Klusák z Kostelce na Horkách.¹²⁴ Po smrti Jindřicha Hrušovského v roce 1563 se novými poručníky stali Tobiáš Hrzán z Harasova a Šťastný Hrušovský z Hrušova. O postavení Barbořiny matky Magdaleny v rámci poručenství a správy sirotčího majetku se nedochovaly žádné dokumenty. Podobně jako manžel Jetřich ani ona po sobě nezanechala kšaft nebo pořízení.

Hospodaření Jindřicha Hrušovského na sirotčím statku nebylo úspěšné, protože musel Všetaty v roce 1561 „*pro závady a dluhy*“ prodat. Jako prodejce vystupuje ale v pramenech Barbora Hrušovská, která byla k tomuto aktu zemským soudem o tzv. sirotčích dnech 17. března 1561 dočasně zploletněna.¹²⁵ Týž den se před deskovými úředníky také přiznala, že prodala tvrz Všetaty, vrchnostenský dvůr, část vsi Všetaty, část vsi Nedomice, polovici podacího kostelního práva ve Všetatech a příslušenství bratrům Hynkovi a Karlovi Vrábským z Vrábí na Vrábí za 1 325 kop grošů českých a že jim zcela zaplacený statek ihned postoupila.¹²⁶ Za stržené peníze se zaručovali od této chvíle ručitelé.

V roce 1568 se o ruku právně nezletilé Barbory začal ucházet Albrecht Pětipeský. V době námluv neměl žádný nemovitý majetek. Majetkově byl sice od svých bratrů oddělený, disponoval ale jen finančními prostředky v hotovosti a v dluhopisech.¹²⁷ Při ná-

čení věna Magdaleny Hrušovské z Harasova: „[...] *více témuž panu Jetřichovi [Hrušovskému] bratru svému dáti mají věna, které jest po paní Mandeleně z Harasova, manželce své, vzal a v dluhích společných zaplatil.*“

¹²¹ Jako nezletilá je Barbora Hrušovská v pramenech zmiňovaná v letech 1555 a 1561.

¹²² NA Praha, DZ, DZV 10, fol. K 25, vklad do desek zemských větších trhových 8. května 1553. Podle juxty vedle vkladu z 1. srpna 1555 se Magdalena přiznala, že propustila zápis z desek zemských Jindřichovi Hrušovskému z Hrušova, poručníku dítěte a statku po zemřelém Jetřichovi, protože jí zaplatil věnní sumu. Vklad se tímto z desek zemských vymazává.

¹²³ NA Praha, DZ, DZV 55, fol. A 20, vklad do desek zemských větších památných 27. srpna 1555. Přiznání se stalo 26. července 1555 v domě Mikuláše staršího Vančury z Řehnic na Jeřících v Novém Městě pražském.

¹²⁴ Tamtéž. Juxtou vedle vkladu z 21. června 1558 byl ze zápisu vyškrtnut Oldřich Hrušovský, který se pravděpodobně ručení vzdal. Na jeho místo byl dopsán Jiřík Klusák z Kostelce na Horkách.

¹²⁵ NA Praha, DZ, DZSt 44, fol. H 9', vklad do desek zemských stavovských 17. března 1561.

¹²⁶ NA Praha, DZ, DZV 14, fol. A 24', vklad do desek zemských větších trhových 17. března 1561. Ve vkladu se uvádí, že Všetaty prodala Barbora. V nálezů menšího soudu je ale psáno, že Všetaty prodal její poručník Jindřich mladší Hrušovský.

¹²⁷ NA Praha, SM, inv. č. 3745, sign. T 71/1/II, kart. 2421, fol. 138-145.

mluvách hrál významnou roli jeho sociální kapitál, protože byl dvořanem arciknížete Ferdinanda Tyrolského ve funkci stolníka.

K tradičním součástí namlouvacího rituálu patřily přímlyvy „pánů a přátel“ nastávajícího ženicha, popřípadě významných osob spojených s ním nejrůznějšími vazbami, u rodičů nebo poručníků a „pánů a přátel“ budoucí nevěsty.¹²⁸ V případě Albrechta Pětipeského byl takovou významnou osobou arcikníže Ferdinand, na kterého se Albrecht obrátil se žádostí o přímlyvu u Barbořiných poručníků. Protože byl arcikníže s Albrechtovými dlouholetými službami spokojený, jeho přímlyvám nestálo nic v cestě. Ferdinanda innsbrucká dvorní kancelář vydala jeho jménem 31. prosince 1568 čtyři listy poselací. Dva adresovala Barbořiným poručníkům Tobiášovi Hrzánovi a Šťastnému Hrušovskému. V nich je arcikníže žádal, aby dali ke sňatku, pokud by se Albrechtův úmysl shodoval s vůlí Barbory, své svolení.¹²⁹ Zbývající dva listy adresovala kancelář nejvyššímu sudímu Janovi z Valdštejna a Jindřichovi z Donína, který byl Ferdinandovým komorníkem. V nich arcikníže oba adresáty žádal, aby Albrechtovi v jeho předsevzetí v případě potřeby radili a pomáhali.¹³⁰

Další průběh namlouvacího rituálu nelze pro nedostatek pramenů rekonstruovat. Jednání mezi Albrechtem a poručníky bylo úspěšné, neboť bylo zakončeno svatbou konanou 13. listopadu 1569 v královském a krajském městě Slaný.¹³¹ Místo bylo vybráno pravděpodobně s ohledem na blízkost statků Albrechtových starších bratrů Václava a Vojtěcha. O průběhu svatby ani o složení svatebních hostů nejsou bližší zprávy. Jisté je, že byl na svatbu alespoň formálně pozván arcikníže Ferdinand. Svatby se nezúčastnil osobně, ale vyslal za sebe svého komorníka Jindřicha purkrabího z Donína, který měl ženichovi a nevěstě předat tradiční svatební dar – koflík.¹³² Z titulu nejvyššího poručníka nad všemi sirotky v království vyslal na svatbu nejmenovaného zástupce z panského stavu také král Maxmilián II. Jeho zástupce měl novomanželům předat koflík v hodnotě 100 zlatých.¹³³ Při svatbě byla mezi Albrechtem a poručníky Barbory uzavřena bezpochyby svatební smlouva, která měla především definovat výši věna a podmínky jeho pojištění a obvěnění. V prostudovaných pramenech se ji bohužel nepodařilo nalézt. O věnu je jediná zmínka až v Albrechtově kšaftu z roku 1596. Provdáním Barbory skončil dohled jejich poručníků a ručitelů.

Barbora měla do manželství přinést vedle věna také finanční hotovost za prodané Všetaty. O tyto peníze se ale musela se svými ručiteli soudit. Soudnímu řízení předcházela

¹²⁸ Termínu „páni a přátelé“ se věnoval Václav BŮŽEK, „Páni a přátelé“ v *myšlení a každodenním životě české a moravské šlechty na prahu novověku*, Český časopis historický 100, 2002, s. 229-264. Srov. též s termínem „dobré přátelství“ u Václav BŮŽEK, „Dobré přátelství“ v *listech Pětipeských z Chýš na sklonku předbělohorské doby*, Porta Bohemica 1, 2001, s. 27-42.

¹²⁹ Tiroler Landesarchiv Innsbruck, Ferdinanda, kart. 8, fol. 395/30, koncept. Zmíněné čtyři listy nejsou ničím výjimečným. Jsou standardní pomocí arciknížete svým urozeným služebníkům i jiným urozeným žadatelům. Tomu odpovídá i dispoziční část listu, která je ve všech čtyřech listech totožná. Písař konci- poval listy podle určitého formuláře.

¹³⁰ Tiroler Landesarchiv Innsbruck, Ferdinanda, kart. 8, fol. 395/29, koncept.

¹³¹ NA Praha, SM, inv. č. 2640, sign. P 67/17, kart. 1641, nefol. (Videň, 9. listopadu 1569), Maxmilián II. Habsburský české komoře.

¹³² Tiroler Landesarchiv Innsbruck, Ferdinanda, kart. 8, fol. 395/42, koncept (Innsbruck, 28. října 1569), Ferdinand Tyrolský Jindřichovi purkrabímu z Donína na Benátkách nad Jizerou. Poroučí mu, aby se na jeho místě v určený den dostavil na svatbu a ženichovi a nevěstě daroval koflík, který mu posílá společně s listem.

¹³³ NA Praha, SM, inv. č. 2640, sign. P 67/17, kart. 1641, nefol. (Videň, 9. listopadu 1569), Maxmilián II. české komoře. Oznamuje jí, že na svém místě nařídil jednoho pána z panského stavu, aby se účastnil 13. listopadu ve městě Slaný svatebního veselí Albrechta a Barbory. Mají k této příležitosti opatřit koflík (*trinckhgeschier*) v hodnotě 100 zlatých rýnských.

vklad do desek zemských z konce roku 1570, kterým se Barbora přiznala, že v případě úmrtí postupuje všechna svá práva a spravedlnosti manželovi Albrechtovi.¹³⁴ Už v lednu 1571 obeslala před menší zemský soud oba dva žijící ručitele za statek po svém zemřelém otci, Mikuláše Habartického a Jiříka Klusáka. V obeslání je vyzvala, aby jí během dvou týdnů od data obeslání postoupili veškerý majetek, který po sobě zemřelý Jetřich Hrušovský zanechal, a aby jí během čtyř neděl vyúčtovali svoje hospodaření na něm.¹³⁵ Zemský soud projednávání sporu několikrát odložil.¹³⁶ Teprve 24. dubna 1572 vynesl náleze.¹³⁷ Podle něj měli ručitelé Barboře vyplatit 975 kop 12 grošů českých a vydat jí svršky po zemřelém otci nebo se s ní o ně porovnat. K vyplacení vysouzené částky a vydání svršků mělo dojít během osmi neděl od data vynesení nálezu.

Polovinu vysouzené částky (487 kop 36 grošů českých) měl Barboře vyplatit Mikuláš Habartický. Ten v zaručení deskami zemskými z roku 1555 za sirotčí majetek ručil statkem Vlkava, který ale v roce 1559 prodal Kašparovi Granovskému z Granova, radovi a sekretáři české komory, a který po Kašparově smrti zdělila vedle jiných osob jeho manželka Žofie Granovská z Dubnice.¹³⁸ Součástí prodeje a dědictví byl pravděpodobně i zmíněný závazek, protože uvedenou částku včetně nákladů (492 kop 9,5 grošů českých) splatila Žofie jako stávající majitelka Vlkavy v říjnu 1572.¹³⁹ Jejím příjemcem byl Albrecht Pětipeský, kterého k tomu jeho manželka Barbora zplnomocnila deskami zemskými.¹⁴⁰ Druhou polovinu vysouzené částky měl Barboře zaplatit Jiřík Klusák. Jiřík se k tomuto závazku 17. června 1572 před deskovými úředníky přiznal s tím, že dluh zaplatí 16. října 1572 pod sankcí uvázání se Barbory v jeho statek Čečelice. Splacení se zdrželo o necelý rok kvůli sporu o tento dluh mezi oběma ručiteli.¹⁴¹ Nakonec Barbora přijala vysouzenou částku od Jiříka až 14. září 1573.¹⁴²

O manželství Barbory a Albrechta se nedochovaly téměř žádné doklady. V korespondenci je Barbora zmiňována spíše sporadicky. Nejčastěji ji odesílatelé soukromých listů určených Albrechtovi jako jeho manželku pouze pozdravovali. Pokud Albrechta zvali k účasti na různých slavnostních událostech, například na posvícení a hody,¹⁴³ svatby¹⁴⁴ nebo pohřby,¹⁴⁵ zvali Barboru ze stejného titulu společně s ním. Také zprávy o úloze

¹³⁴ NA Praha, DZ, DZV 17, fol. D 19, vklad do desek zemských větších trhových 11. listopadu 1570.

¹³⁵ NA Praha, DZ, DZM 100, fol. D 11, vklad obeslání do desek zemských menších 12. ledna 1571. Obě sporné strany postoupily spor právním zástupcům – Barbora Abrahamovi Hrochovi z Mezilešic a Jiřík Klusák Matoušovi z Těchenic a Matyášovi Hostounskému.

¹³⁶ Předání sporu právním zástupcům a data odkladů soudního projednávání jsou v juxtách vedle vkladu obeslání. Srov. NA Praha, DZ, DZM 100, fol. D 10'-D 14.

¹³⁷ NA Praha, DZ, DZM 100, fol. D 10'-D 14; juxta vedle vkladu z 23. října 1572.

¹³⁸ NA Praha, DZ, DZV 53, fol. J 30-K 1, vklad do desek zemských větších památných 11. března 1559.

¹³⁹ NA Praha, DZ, DZM 100, fol. D 10'-D 14, zápis o splacení je v juxtě vedle citovaného vkladu z 23. října 1572. Albrecht Pětipeský se přiznal, že od Žofie dlužnou částku přijal, kvituje ji z ní a vklad z desek zemských propouští.

¹⁴⁰ NA Praha, DZ, DZV 60, fol. N 24, vklad do desek zemských větších památných 7. října 1572.

¹⁴¹ Srov. NA Praha, DZ, DZV 61, fol. G 19'-G 21, Jiřík Klusák z Kostelce obesílá Žofii Granovskou z Dubnice do soudu úřadu nejvyššího purkrabství pražského. Průběh sporu srov. juxty. NA Praha, DZ, DZM 100, fol. D 10'-D 14.

¹⁴² NA Praha, DZ, DZV 88, fol. L 23'-L 24, vklad do desek zemských větších zápisných 17. června 1572. Juxta vedle vkladu z 14. září 1573.

¹⁴³ List č. 81 (Dobrovice, 23. srpna 1578), Jindřich z Valdštejna Albrechtovi Pětipeskému; list č. 344 (Brázdím, 12. října 1591), Jan starší Beřkovský ze Šebířova Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁴⁴ List č. 212 (Mělník, 23. září 1586), Linhart Nepomucký Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁴⁵ List č. 231 (Vidim, 23. února 1587), Jiřík Hrzán z Harasova Albrechtovi Pětipeskému. K pohřebním slavnostem v raném novověku více Pavel KRÁL, *Pohřební slavnosti jako prostředek a místo komunikace*

Barbory v rámci hospodaření na vrchnostenských statcích nejsou žádné. Jediným dokladem je zmínka o setí „jejích věcí“ – to znamená pro domácí potřebu – z roku 1577.¹⁴⁶ Ojedinělá je také zmínka o vlastních poddaných Albrechtovy manželky.¹⁴⁷ K zajímavostem patří doklady o Barbořiných pobytech mimo Byšice spojených s léčením zdravotních neduhů.¹⁴⁸ Vzájemná korespondence mezi manžely je v písemnostech zastoupena jediným listem z roku 1593, ve kterém se Albrecht s Barborou loučí při svém odjezdu z Hustopečí do Uher do války proti Turkům.¹⁴⁹

Zajímavá informace o Barboře se objevuje v Albrechtově kšaftu ze 7. června 1596, který byl jeho poslední a definitivní ze tří postupně sepsaných závětí.¹⁵⁰ V předchozích dvou kšaftech Albrecht Barboru ustanovil mocnou otcovskou poručnicí nad svými dětmi a statkem, jak bylo v kšaftech raně novověkých šlechticů nepsaným pravidlem. V posledním kšaftu ale tento bod vypustil kvůli Barbořinu špatnému zdravotnímu stavu. Z Albrechtova kšaftu lze usuzovat, že jeho choť v této době trpěla blíže neurčenými psychickými problémy.¹⁵¹ Po Albrechtově smrti žila Barbora na Byšicích až do roku 1608, kdy v únoru téhož roku zemřela. Pohřbena byla v kostele svatého Václava v Liblicích, o jehož patronát se Pětipesťáci dělili s rodem Vlinských ze Vliněvsí.

4. Děti Albrechta Pětipeského

Podle dostupných pramenů zplodil Albrecht Pětipeský s Barborou děti Magdalenu, Šťastného Václava, Ladislava Ferdinanda, Fridricha Zbyňka a Annu Marii. Kromě Ladislava Ferdinanda (zemřel 1604) se všichni sourozenci dožili dospělosti. V roce 1596, když Albrecht zemřel, byli ovšem všichni kromě Magdaleny nezletilí. Vůbec první zmínka o potomstvu Albrechta Pětipeského se objevuje v listu Alžběty Kaplířové z Malovic z roku 1577, ve kterém nechává pozdravovat Albrechtovu nejstarší dceru Magdalenu.¹⁵² Datum narození Magdaleny není známo. Až do roku 1596, kdy se provdala, žila u svého otce na Byšicích. V osobních listech adresovaných Albrechtovi Pětipeskému z tohoto období ji odesílatelé pouze pozdravují, ať jmenovitě, nebo v rámci celé rodiny.¹⁵³ Žádné

raně novověké společnosti, in: Václav Bůžek – Pavel Král (edd.), Slavnosti a zábavy na dvorech a v rezidenčních městech v raném novověku, České Budějovice 2000 (= Opera historica 8), s. 315-332.

¹⁴⁶ List č. 44 (Byšice, 14. března 1577), Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁴⁷ List č. 360 (Obříství, 14. dubna 1592), Karel Častovec Myška ze Žlunic Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁴⁸ List č. 21 (Kropáčova Vrutice, 26. listopadu 1574), Dorota Hrzánová z Ocelovic Albrechtovi Pětipeskému; list č. 134 (Neustupov, 3. prosince 1582), Alžběta Kaplířová z Malovic Albrechtovi Pětipeskému; list č. 135 (Neustupov, 16. prosince 1582), Alžběta Kaplířová z Malovic Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁴⁹ List č. 410 (Hustopeče, 19. prosince 1593), Albrecht Pětipeský Barboře Pětipeské.

¹⁵⁰ List č. 481 (bez místa, 7. června 1596), kšaft Albrechta Pětipeského. K testamentární praxi v raném novověku Pavel KRÁL, *Mezi životem a smrtí. Testamenty české šlechty v letech 1550 až 1650*, České Budějovice 2002.

¹⁵¹ List č. 481 (bez místa, 7. června 1596), kšaft Albrechta Pětipeského. Tomuto tvrzení napomáhá Albrechtova starost o Barbořin zdravotní stav větou: „[...] pokudž by ji pán Bůh všemohoucí zase k zdravému rozumu přivésti neráčil [...]“

¹⁵² List č. 52 (Brodce, 29. května 1577), Alžběta Kaplířová ze Sulevic Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁵³ List č. 124 (Houska, 28. února 1581), Václav Hrzán z Harasova Albrechtovi Pětipeskému; list č. 170 (Vraný, 20. září 1585), Fridrich Doupovec z Doupova Albrechtovi Pětipeskému; list č. 184 (Dobrovice, 30. prosince 1585), Markéta Valdštejská z Lobkovic Albrechtovi Pětipeskému; list č. 193 (Blahovice, 12. března 1586), Dorota Pětipeská z Chýš a Egrberku Albrechtovi Pětipeskému; list č. 411 (Byšice, 11. ledna 1594), Anna Voračická z Chýš a Egrberku Albrechtovi Pětipeskému; list č. 412 (Byšice, 12. ledna 1594), Marie Anna Pětipeská z Chýš a Egrberku Albrechtovi Pětipeskému.

konkrétnější informace o ní nejsou k dispozici. V roce 1594 se o Magdalenu začal ucházet Jaroslav Velemyský z Velemyšlovi, kterému Magdalena „*vůli svou dala*“.¹⁵⁴ Albrecht s nápadníkem své dcery po poradě se svými „pány a přáteli“ souhlasil. Vzhledem ke své vojenské službě v Uhrách nebyl přítomný zásnubám (*vejprosy*), které se konaly na začátku roku 1595. Albrechta při nich zastupovali jeho bratři v čele s nejstarším Václavem. Albrechtova nepřítomnost a nejistý datum návratu do Čech byly příčinou, proč nebyl termín konání sňatku stanoven dříve.¹⁵⁵ Nakonec bylo datum svatby Jaroslava Velemyského a Magdaleny Pětipeské určeno na 16. ledna 1596. Místem konání obřadů se nestaly Byšice ani Týnec nad Sázavou, ale dům zvaný Andělská Zahrada v Novém Městě pražském, který patřil Kateřině Malovcové z Rychmburku, vdově po zemřelém Vilémovi Kosořovi Malovcovi z Malovic. Mezi písemnostmi Albrechta Pětipeského se dochovaly také odpovědi na pozvání k svatbě. Z pozvaných hostů se svatby hodlali zúčastnit Bohuslav Křinecký z Ronova, který se měl Albrechtovi k poctivosti Magdaleny „*postavit za jednoho přítele*“,¹⁵⁶ Ladislav Sekerka ze Sedčic s manželkou,¹⁵⁷ Zikmund Zapský ze Zap¹⁵⁸ a Jan starší Vlk z Kvítkova.¹⁵⁹ Omluvu naopak poslali Fridrich Rožnovský z Křtěnova, úředník na Novém Zámku, který omlouval Barboru Vartmberskou z Lobkovic, jež právě držela smutek za nedávno zemřelého manžela a syna,¹⁶⁰ a Johanka Vrábská ze Žampachu.¹⁶¹ O Magdaleně se – jako jediné z dětí – nezmiňuje kšaft jejího otce Albrechta ze 7. června 1596.¹⁶² Magdalena byla totiž po sňatku „*vybyta*“, a tak ztratila nárok na část z otcovského dědictví. Po svém provdání již patřila do rodiny Jaroslava Velemyského.

Albrechtův nejstarší syn Šťastný Václav se v dochovaných písemnostech svého otce poprvé uvádí v listu Markéty Valdštejnské z Lobkovic z 30. prosince 1585, kde je zmiňován jako její kmotřenec.¹⁶³ Narodil se kolem roku 1582 a kolem roku 1593 dospěl do věku, ve kterém se měl začít učit, proto Albrechtovi listem z 15. července 1593 nabídl jeho neteř, dcera jeho bratra Vojtěcha, Barbora Doupovcová z Chýš a Egrberku, aby k ní na Vilémov svého syna poslal, že se zde bude moci učit s jejím synem Bedřichem Doupovcem.¹⁶⁴ Albrecht s nabídkou souhlasil a Šťastný Václav se skutečně na Vilémově u své sestřenice učil. To potvrzuje list Albrechtovy sestry Anny z 11. ledna 1594, kterým Albrechta informovala, že „*Šťasniček velmi čistě se učí a psal mi list*.“¹⁶⁵ Vlastnoruční list poslal Šťastný Václav svému otci z Vilémova 9. listopadu 1594, ve kterém mu sděloval zprávy o válce v Uhrách. List je vzhledem k obsahu a formě nejspíše jen školní cvi-

¹⁵⁴ List č. 416 (bez místa, 25. srpna 1594), Anna Voračická z Chýš a Egrberku Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁵⁵ List č. 428 (Byšice, 27. března 1595), Jaroslav Velemyský z Velemyšlovi Albrechtovi Pětipeskému; list č. 431 (Byšice, 7. května 1595), Jaroslav Velemyský z Velemyšlovi Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁵⁶ List č. 456 (Dětenice, 16. prosince 1595), Bohuslav Křinecký z Ronova Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁵⁷ List č. 458 (Odolena Voda, 19. prosince 1595), Ladislav Sekerka ze Sedčic Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁵⁸ List č. 460 (Průhonice, 20. prosince 1595), Zikmund Zapský ze Zap Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁵⁹ List č. 462 (Nemyslovice, 23. prosince 1595), Jan Vlk z Kvítkova Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁶⁰ List č. 457 (Nový Zámek, 17. prosince 1595), Fridrich Rožnovský ze Křtěnova Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁶¹ List č. 459 (Šestajovice, 19. prosince 1595), Johanka Vrábská ze Žampachu Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁶² List č. 481 (bez místa, 7. června 1596), kšaft Albrechta Pětipeského. NA Praha, DZ, DZV 127, fol. G 19-G 27, vklad do desek zemských větších trhových 5. prosince 1596.

¹⁶³ List č. 184 (Dobrovice, 30. prosince 1585), Markéta Valdštejnská z Lobkovic Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁶⁴ List č. 392 (Vraný, 15. července 1593), Barbora Doupovcová z Chýš a Egrberku Albrechtovi Pětipeskému. Ke šlechtické výchově v raném novověku Martin HOLÝ, *Zrození renesančního kavalíra. Výchova a vzdělávání šlechty z českých zemí na prahu novověku (1500-1620)*, Praha 2010.

¹⁶⁵ List č. 411 (Byšice, 11. ledna 1594), Anna Voračická z Chýš a Egrberku Albrechtovi Pětipeskému.

čení.¹⁶⁶ Ještě 16. září 1596 napomínal Albrecht svou sestru Annu z Uher na Byšice, aby se jeho děti „*pilně učily, jich napomeňte*.“¹⁶⁷ V kšaftu Albrechta Pětipeského ze 7. června 1596 je jeho nejstarší syn Šťastný Václav jedním z dědiců.¹⁶⁸ V roce 1602 dosáhl dospělosti a také za nezletilé bratry převzal dědictví po svém zemřelém otci.

Zbylí dva synové Albrechta Pětipeského Ladislav Ferdinand a Fridrich Zbyněk jsou v písemnostech zachyceni sporadicky. Když byl v roce 1593 Šťastný Václav u své sestřenice na učení na Vilémově, učili se oba mladší bratři pravděpodobně na Byšicích. V listu z 19. prosince 1593 totiž Albrecht napomínal svou manželku Barboru slovy „*Fridrich s Ladislávkem, prosím, ať se učí, aby se daremně písaři neplatilo*.“¹⁶⁹ Zahrnutí jsou také jistě mezi dětmi, které se měly pilně učit, jak napomínal Albrecht svou sestru Annu listem ze 16. září 1596. V kšaftu Albrechta Pětipeského ze 7. června 1596 vystupují jeho synové jako dědicové.¹⁷⁰

Nejmladší dítě, dcera Marie Anna, se narodila pravděpodobně až po roce 1585.¹⁷¹ Poprvé se její jméno uvádí až v listu Albrechtovy sestry z 11. ledna 1594.¹⁷² Jen o den později napsala Marie Anna vlastnoruční list svému otci Albrechtovi, adresovaný z Byšic do Uher.¹⁷³ Další písemnosti ji zmiňují bez širšího kontextu.¹⁷⁴ Albrechtův kšaft uvádí dceru Marii Annu jako stále nezletilou a neprovdanou.¹⁷⁵ K jejímu sňatku došlo až po smrti otce 23. února 1604 za Mikuláše Trmala z Toušic na Miškovicích.

¹⁶⁶ List č. 419 (Vilémov, 9. listopadu 1594), Šťastný Václav Pětipeský Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁶⁷ List č. 489 (Vácov, 16. září 1596), Albrecht Pětipeský Anně Voračické z Chýš a Egrberku.

¹⁶⁸ List č. 481 (bez místa, 7. června 1596), kšaft Albrechta Pětipeského; NA Praha, DZ, DZV 127, fol. G 19-G 27, vklad do desek zemských větších trhových 5. prosince 1596.

¹⁶⁹ List č. 410 (Hustopeče, 19. prosince 1593), Albrecht Pětipeský Barboře Pětipeské z Hrušova.

¹⁷⁰ List č. 481 (bez místa, 7. června 1596), kšaft Albrechta Pětipeského; NA Praha, DZ, DZV 127, fol. G 19-G 27, vklad do desek zemských větších trhových 5. prosince 1596.

¹⁷¹ List č. 184 (Dobrovice, 30. prosince 1585), Markéta Valdštejnská z Lobkovic Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁷² List č. 411 (Byšice, 11. ledna 1594), Anna Voračická z Chýš a Egrberku Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁷³ List č. 412 (Byšice, 12. ledna 1594), Marie Anna Pětipeská z Chýš a Egrberku Albrechtovi Pětipeskému.

¹⁷⁴ List č. 416 (bez místa, 25. srpna 1594), Anna Voračická z Chýš a Egrberku Albrechtovi Pětipeskému; list č. 489 (Vácov, 16. září 1596), Albrecht Pětipeský Anně Voračické z Chýš a Egrberku.

¹⁷⁵ List č. 481 (bez místa, 7. června 1596), kšaft Albrechta Pětipeského; NA Praha, DZ, DZV 127, fol. G 19-G 27, vklad do desek zemských větších trhových 5. prosince 1596.

II. Majetková základna (od leníka k dědičnému pánovi)

1. Dělení s bratry

Albrechtův otec Odolen Pětipeský z Chýš a Egrberku po sobě zanechal manželku Dorotu, sedm synů, jednu dceru a blíže neurčený nemovitý a peněžitý majetek. V době jeho úmrtí kolem roku 1550 byli zřejmě všichni jeho potomci nezletilí. Odolen zemřel pravděpodobně bez kšaftu nebo pořízení o majetku, dětech a manželce pro případ úmrtí, popřípadě bez jiné podobné písemnosti. Paprockého zmínka o poručníkovi Hynkovi Kafunkovi z Chlumu, kterého Odolen svým nezletilým potomkům údajně zřídil, je dosud neověřená, naznačovala by ale, že nějaká forma pořízení přece jen existovala. V hypotetické rovině lze uvažovat také o tom, že se poručnictví nad nezletilými sourozenci a nad statkem po zemřelém otci ujal ihned po dosažení zletilosti Odolenův nejstarší syn Václav Odolen.

Majetek zděděný po Odolenovi drželi jeho potomci formou tzv. nedílu, a to až do vzájemného rozdělení. Účast na nedílu se netýkala vdovy Doroty, na kterou po Odolenově smrti přešlo dispoziční právo k věnu a nadvěnu. Jediná Odolenova dcera Anna z nedílu vystoupila v okamžiku svého provdání, kdy z něho byla *vybyta*. Výši jejího podílu formulovala svatební smlouva. Ještě než se bratři Pětipeští o otcovský majetek rozdělili, zemřeli z jejich středu Jan a Lipolt.¹⁷⁶ Předmět nedílného majetku byl při jeho dělení formulován pouze obecně jako neurčitý nemovitý majetek (*jisté dědiny*) a neurčitá finanční částka (*jistá suma peněz*). Neurčitým nemovitým majetkem nebo jeho částí byl statek Dolní Kamenice. Výši neurčité finanční částky dnes už nelze zjistit.

O zděděný otcovský majetek se bratři rozdělili v letech 1563-1567. Přesnější datum nelze pro nedostatek pramenů stanovit. V době dělení byli Václav, Vojtěch a Albrecht plnoletí, zatímco Mikuláš a Jiřík neplnoletí. Dědictví bylo rozděleno na pět stejných dílů a jednotlivé díly byly rozepsány na tzv. dílčí cedule. Některé méně důležité anebo příliš specifické body spojené s dělením upravovala smlouva ve formě tzv. řezaných cedulí. Ani jedna ze zmíněných písemností se však nedochovala. Jejich absence neumožňuje identifikovat předmět dědictví a podobu a velikost jednotlivých dílů.

Jednotlivé díly je tak možné rekonstruovat jen obecně. Finanční část dědictví si mezi sebe rozdělili plnoletí sourozenci, majetková část připadla neplnoletým. Plnoletým bratrům mohl stačit finanční podíl a o nemovitou část dědictví nemuseli mít zájem z pochoptitelných důvodů. Oba starší bratři měli v době dělení již vlastní rodiny a hospodařili na svých statcích – Václav na Blahoticích a Vojtěch na Liběchovičkách. Třetí bratr Albrecht byl sice svobodný, ale služba jej vážala ke dvoru arciknížete Ferdinanda. Nemovitý majetek připadl při dělení neplnoletým Mikulášovi a Jiříkovi. Do dosažení jejich zletilosti ho spravoval nejstarší bratr Václav. Teprve po dovršení zletilosti se o něj oba bratři mezi sebou porovnali.

Nedlouho po rozdělení otcovského dědictví zemřela už zmiňovaná svobodná a bezdětná sestřenice bratrů Pětipeských Anna Luníkovská z Vraniho. Anna byla jedinou dědičkou statku Blahotice, který ale 5. dubna 1563 prodala Markétě Pětipeské z Rozenhonu, manželce svého bratrance Václava. Součástí kupní smlouvy bylo ustanovení, že na blahotické tvrzi bude moci bydlet až do své smrti. Nedlouho před smrtí sepsala Anna kšaft datovaný 21. září 1568.¹⁷⁷ V něm svým bratrancům a sestřenicí Pětipeským odkáza-

¹⁷⁶ B. PAPROCKÝ Z HLOHOL, *Diadochus*, s. 105.

¹⁷⁷ NA Praha, DZ, DZV 16, fol. H 28'-H 29', vklad kšaftu do desek zemských větších trhových 26. února 1569. Kšaft byl ovšem k úřadu desek zemských podán v Nymburce už 29. listopadu 1568.

la finanční hotovost, dluhopisy a peníze pojištěné deskami zemskými, dohromady po odečtení všech závazků, nákladů a úroků 1 970 kop grošů českých.¹⁷⁸ Toto dědictví bylo pro některé Pětipeské příznivé i z toho důvodu, že zároveň patřili mezi Aniny dlužníky. Mezi dědice mělo být rozděleno rovným dílem. Vše ostatní, tedy nepeněžní část dědictví, odkázala Anna rovným dílem dcerám svých bratranců Václava a Vojtěcha a své sestřence Anny Voračické.

Krátce poté, co byl Anin kšaft publikován v deskách zemských, ho v roce 1569 u zemského soudu napadl jako „nepořádný“ David Boreň ze Lhoty na Mikovicích a Roztokách. Ten zpochybnil bod kšaftu, ve kterém Anna odkazovala bratrům Pětipeským své dluhy pojištěné dluhopisy a zapsané v deskách zemských. Podle jeho tvrzení bylo možno tyto dluhy odkazovat pouze dobrou vůlí nebo kšaftem na základě listu mocného královského na kšaftování. Anna sice svůj majetek odkázala kšaftem, ale neměla k němu řádné povolení, tedy zmíněný mocný list královský. David proto tvrdil, že bratři Pětipeští neměli takový odkaz přijímat a že on má k majetku Anny lepší právo a spravedlnost než oni. Nález nebo výpověď soudu není k tomuto sporu k dispozici. Spor ale bratři Pětipeští vyhráli a o dědictví po Anně se rozdělili.

Rozdělení dědictví po zemřelém otci a zemřelé sestřenci bylo nutné potvrdit deskami zemskými. K tomu bratři přistoupili až ve chvíli, kdy byli všichni plnoletí a každý hospodařil samostatně na vlastním statku – Václav na Blahoticích, Vojtěch na Liběchovičkách, Albrecht na Hnidousích, Mikuláš na Dolní Kamenici a Jiřík na Zahrádkách. Iniciátorem tohoto aktu byl nejstarší Václav, který 15. září 1571 obeslal před zemský soud mladší bratry, aby se každý během čtyř neděl od data obeslání formou přiznání u úřadu desek zemských přiznal k přijetí obou zmíněných dědických podílů.¹⁷⁹ Těsně před vypršením stanovené lhůty se bratři dostavili na Pražský hrad do úřadu desek zemských a zde 13. října 1571 požadované přiznání vykonali. Jeho součástí byl slib, který bratři učinili za sebe a za své potomky, že se ze zmíněných dílů nebudou v budoucnu navzájem „*napomínati a naříkati*“, protože jsou tímto přiznáním od sebe i svých dědiců majetkově zcela odděleni.¹⁸⁰

Nedlouho před zmíněným přiznáním v roce 1571 se o dědictví porovnali Mikuláš a Jiřík Pětipeští, kteří byli v době společného dělení všech bratrů nezletilí. Za dědický podíl jim tehdy připadl neurčitý nemovitý majetek (mimo jiné statek Dolní Kamenice), který za ně do dosažení zletilosti spravoval nejstarší bratr Václav. Po dosažení zletilosti se oba bratři porovnali tak, že starší Mikuláš přijal nemovitý majetek a mladšího Jiříka vyplatil hotovými penězi a dluhopisy v poměrné výši. Za několik málo let po tomto rozdělení obeslal Mikuláš 17. listopadu 1574 k zemskému soudu Jiříka z toho, aby se během čtyř neděl od obeslání k tomuto rozdělení přiznal u úřadu desek zemských.¹⁸¹ Později ale obe-

¹⁷⁸ Jejimi dlužníky byli Jan Rousendorf z Rousendorfu (dluhopis 800 kop grošů míšeňských), Šebestián Rousendorf z Rousendorfu na Martiněvsi (dluhopis 300 kop grošů míšeňských), Jaroslav Vchynský ze Vchynic na Drastech (dluhopis 300 kop grošů míšeňských), Petr Kaplír ze Sulevic na Neustupově, manžel její sestřence Anny Pětipeské (dluhopis 1 300 kop grošů míšeňských), bratranec Václav Pětipeský (dluh 900 kop grošů míšeňských zapsaný v deskách zemských), bratranec Vojtěch Pětipeský (dluh 600 kop grošů míšeňských zapsaný v deskách zemských), bratranec Mikuláš Pětipeský (dluh 60 kop grošů míšeňských) a Šimon bradýř z města Slaný (dluh 100 kop grošů míšeňských). Z těchto peněz měli pozůstalí vyplatit 400 kop grošů míšeňských její sestřenci Anně Voračické z Chýš a Egrberku na Voračicích. Výše zděděných peněz byla 4 360 kop grošů míšeňských, po odečtení 400 kop grošů míšeňských si pozůstalí mezi sebe rozdělili 3 960 kop grošů míšeňských.

¹⁷⁹ NA Praha, DZ, DZM 100, fol. D 28'-D 29, vklad obeslání do desek zemských menších 15. září 1571.

¹⁸⁰ NA Praha, DZ, DZV 17, fol. H 30'-J 1, vklad do desek zemských větších trhových 13. října 1571.

¹⁸¹ NA Praha, DZ, DZM 100, fol. G 5'-G 6, vklad obeslání do desek zemských menších 17. listopadu 1574.

slání stáhnul s tím, že k oddělení s Jiřím a přiznání rozdělení dědictví před deskovými úředníky došlo už v roce 1571, kdy se k rozdílu přiznali všichni bratři společně, a nebylo proto potřeba samostatného přiznání.¹⁸² Přesto oba bratři zmíněné rozdělení ošetřili 12. března 1575 smlouvou, ke které se měl Mikuláš během šesti neděl od jejího uzavření u úřadu desek zemských přiznat.¹⁸³ Protože tak ale neučinil, obeslal ho Jiří 5. listopadu 1580 k zemskému soudu, aby se ke smlouvě během čtyř neděl od data obeslání přiznal. K přiznání ve stanovené lhůtě nedošlo, proto bylo na Mikuláše 27. dubna 1582 vyhlášeno stanné právo a 17. července 1582 na něj byl vydán zatykač. Spor byl ukončen teprve 7. prosince 1588, kdy se oba bratři před deskovými úředníky přiznali, že každý přijal za dědický podíl neurčitý nemovitý majetek, a tím se od sebe oddělili.¹⁸⁴

2. Hnidousy ve Slánském kraji

Při dělení pozůstalosti po zemřelém otci a zemřelé sestřenci přijal Albrecht Pětipeský od svých bratrů za dědický podíl finanční prostředky v bližší neurčené výši. Na nemovitém dědickém podílu nemusel mít z praktického hlediska zájem, protože byl stále aktivním dvořanem arciknížete Ferdinanda. Tento stav se měl zanedlouho změnit, když arcikníže v roce 1567 ukončil své místodržitelské působení v Praze a s celou svou rodinou přesídlil do Innsbrucku. Albrecht byl postaven na rozcestí – musel se rozhodnout, zda arciknížete následuje do vzdáleného Tyrolska, nebo zda dvorskou službu opustí a zůstane v Čechách. Zvítězila druhá možnost.

Jedním z výsledků tohoto rozhodnutí bylo, že se Albrecht konečně usadil a přijal jednu z nových životních úloh – úlohu vlastníka nemovitého majetku, hospodáře, vrchnosti. Někdy v průběhu let 1568 až 1570 koupil manský statek Hnidousy (dnes část Kladna) v historickém Slánském kraji.¹⁸⁵ Výběr právě tohoto statku nebyl náhodný. Hnidousy byly lénem zámku Křivoklát, jehož zástavním pánem byl v letech 1565-1577 arcikníže Ferdinand. V suplice z roku 1570 adresované arciknížeti Albrecht poodhaluje okolnosti nabytí tohoto statku slovy: „[...] j[es]t mi se od bratřích mejch statček dostal jménem Hnidousy.“¹⁸⁶ V suplice císaři Maxmiliánovi II. z roku 1571 okolnosti přibližuje ještě více slovy: „[...] j[es]t mi se dostal statček od bratří mých v podílu, slove Hnidousy.“¹⁸⁷ Z uvedeného je patrné, že Albrecht sice dostal při dělení dědictví peněžní podíl, ten byl ale zcela nebo částečně využit k financování koupě hnidouského statku.

V nedochované trhové smlouvě o statek Hnidousy vystupoval na straně kupujícího pouze Albrecht Pětipeský. Podle trhové smlouvy koupil statek od Jiříka Smolíka ze Slavic za 1950 kop grošů českých. Postoupen mu byl ale až po Jiříkově smrti jeho synem Zikmundem, i na místě dalších nezletilých dětí, 16. listopadu 1570.¹⁸⁸ V den postoupení

¹⁸² NA Praha, DZ, DZM 100, fol. G 5'-G 6. Juxta z 15. prosince 1574.

¹⁸³ NA Praha, DZ, DZM 65, fol. F 24-F 24', vklad obeslání do desek zemských menších 5. listopadu 1580.

¹⁸⁴ NA Praha, DZ, DZV 24, fol. J 2, vklad do desek zemských větších trhových 7. prosince 1588.

¹⁸⁵ Jiřík Smolík ze Slavic je psán sezením na Hnidousích ještě v púhonu vloženém do desek zemských menších 18. března 1568. Srov. NA Praha, DZ, DZM 6, fol. D 21'. Albrecht Pětipeský je doložen vůbec poprvé sezením na Hnidousích v řadě relátorů v usnesení generálního sněmu, který se konal od 19. prosince 1569 do května 1570. Jeho podpis byl do relační řady vepsán zpětně, pochází tedy pravděpodobně až z května 1570. Srov. NA Praha, DZ, DZSt 1, fol. K 16'. Srov. *Sněmy české III*, s. 508.

¹⁸⁶ List č. 5 (bez místa, [1570]), suplika Albrechta Pětipeského Ferdinandovi Tyrolskému.

¹⁸⁷ List č. 8 (bez místa, [1571]), suplika Albrechta Pětipeského Maxmiliánovi II. Habsburskému.

¹⁸⁸ SOA Praha, Vs Křivoklát, sign. G 211/1, inv. č. 687, fol. 3-3'. Smlouva byla přepsána s marginálními odchylkami do předešlé manské knihy – SOA Praha, Vs Křivoklát, sign. G 211/2, inv. č. 688, fol. 35.

složil Albrecht na zámku Křivoklát – tradičním místě pro skládání lenních přísah „*pod věží čtverhrannou u železných vrat*“, lenní přísahu. Celý akt zakončil podáním ruky křivoklátskému zámeckému hejtmánovi.¹⁸⁹

Hnidousy byly bezvýznamným manským statkem, který se skládal ze vsí, poddanských dvorů a příslušenství. V zápisu o postoupení statku byly vyjmenovány pouze části zboží, které náležely k manství s upozorněním, že pokud Jiřík Albrechtovi prodal ještě něco „*dědičné*“, není to v zápisu uvedeno. Protože se smlouva mezi Albrechtem a Jiříkem nedochovala, nelze identifikovat právě případné části statku mimo manství. Problematická je také otázka tvrze a vrchnostenského dvora v Hnidousích. V některých starších i mladších kupních smlouvách jsou tvrz a vrchnostenský dvůr součástí statku Hnidousy. Tvrz dokládají kupní smlouvy z let 1529,¹⁹⁰ 1539¹⁹¹ a pak až 1613.¹⁹² Vrchnostenský dvůr zmiňují smlouvy z let 1529 a potom až 1572 a 1613. Odborná literatura z nedávné doby dokonce uvádí, že Albrecht nechal tvrz v Hnidousích renesančně přestavět. Protože tento údaj není podložený prameny, nelze ho brát jako relevantní.¹⁹³ Jiné údaje o hnidouském statku nejsou k dispozici.

Zajímavá je také problematika manských povinností, kterými byl držitel statku Hnidousy povinován k zámku Křivoklátu. Podle soupisu manských povinností z období let 1539 až 1568, respektive 1570, kdy Hnidousy vlastnil Jiřík Smolík ze Slavic, měl leník v případě nutnosti přijet s jedním koněm na zámek anebo na svém místě poslat odpovídající náhradu, a zde vykonávat službu.¹⁹⁴ Podle soupisu manských povinností z roku 1581, kdy Hnidousy vlastnil Vojtěch Pětipeský, měl držitel statku Hnidous, v případě že by byl na Křivoklátu panovník, dodávat otavy k „*pokojíkům*“ (míněno k záchodům).¹⁹⁵ Informace Václava Schulze, jež se údajně vztahují přibližně do roku 1556, o tom, že vlastník Hnidous Jiřík Smolík ze Slavic „*v železném vudění [sic] na zámku má sloužiti a k tomu*

¹⁸⁹ Na zápis navazuje na fol. 35': „*Téhož dne a léta pan Albrecht Pětipeský přijal léno a slibil povinnost manskou pod věží čtverhrannatú podle obyčeje a řádu manského.*“

¹⁹⁰ NA Praha, DD 62, fol. K 19'-K 20 (s. 466-467) a totéž NA Praha, DD 63, s. 288. Jan Hoch z Hnidous i na místě nedílných bratrů se přiznal 17. prosince 1529 před dvorskými úředníky, že prodal tvrz Hnidousy, vrchnostenský dvůr, poddanské dvory a příslušenství za 325 kop grošů českých Janovi z Mlíkovic.

¹⁹¹ NA Praha, DD 64, s. 16-18. Smlouva z 20. srpna 1539, kterou Jiřík Mlíkovský z Mlíkovic prodává Jiříkovi Smolíkovi ze Slavic statek Hnidousy, totiž tvrz s dědinami, loukami, lidmi a příslušenstvím za 450 kop grošů českých. K postoupení statku došlo až 21. června 1541. Srov. SOA Praha, Vs Křivoklát, sign. G 211/2, inv. č. 688, fol. 38'.

¹⁹² SOA Praha, Vs Křivoklát, sign. G 211/1, inv. č. 687, fol. 100-100'.

¹⁹³ Např. A. SEDLÁČEK, *Místopisný slovník*, s. 224-225; Týž, *Hrady, zámky a tvrze III*, s. 137.

¹⁹⁴ NA Praha, ČDKM IV, sign. IV/K, svazek 1 (Křivoklát – panství), kart. 126 (nedatováno), fol. 49-51' (zde na foliu 49'). Spis má na adresní straně tento nadpis: „*Trannssferirte abschrift der lehensleutt so zur herrschafft Purglos gehören behanntmus was si fur pflicht unnd diennst haben. Erstlich seindt die lehens leuth, so zum geschlos gehorren, ainer nach dem anddern erfordert, worden, unnd haben des anngezaigt: [...]*“. Zápis o povinnosti držitele Hnidous zní: „*Der Girzik Smolickh hatt anngezaigt, das er inhellt die Hnidausy, unnd wais von kheiner anddern pflicht, dan das er mit ainem ross auf das geschlos, wan es die notturfft erfordert, ankhumen, oder anderst fein schicken soll.*“

¹⁹⁵ NA Praha, ČDKM IV, sign. IV/K, svazek 2 (Křivoklát – panství), kart. 126, fol. 175-178' (zde fol. 178). Spis má na adresní straně tento nadpis: „*Léta 1581 v sobotu po svatém Bartoloměji, když všickni manové k Hrádku Křivoklátu náležítí obesláni byli, o jaké jest jeden každej povinnosti své oznamoval pravíce, že jest od předků svejch o ni slejchal, toto se dole píše: [...]*“. Zápis o povinnosti držitele Hnidous zní: „*Pan Vojtěch Pětipeskej drží dnuor a ves Hnédousy, o kderěž jiní zprávu dávají, že jest povinen, kdyžby král byl na Hrádku, víc votavy k pokojíkům dáti.*“ V německém překladu zní zápis takto „*[...] wann der khunig zu Purglicz ist, Grumet vor die Zimmer darczuegeben.*“ Pokojíky jsou zde pravděpodobně míněny záchody. Srov. Václav SCHULZ, *Povinnosti manův k Hrádku Křivoklátu*, Časopis Musea Království Českého 80, 1906, s. 463-467.

krvního psa JMKSké připravovati má“, není podložena pramenem.¹⁹⁶ Lenní povinnosti byly v této době vykonávány spíše jen teoreticky. Samotný Albrecht Pětipeský se v suplice arciknížeti Ferdinandovi z roku 1570 v tomto směru vyjádřil tak, že z Hnidous „[...] žádné platné povinnosti se nečiní ani žádné daně nedává [...]“. ¹⁹⁷

Postavení leníka Albrechta neuspokojovalo, proto v roce 1570 požádal suplikou arciknížete Ferdinanda, který tehdy pobýval v Čechách, o vyjmutí Hnidous z manské soustavy.¹⁹⁸ Arcikníže Albrechtovi přislíbil svoji pomoc. Když však Albrecht onemocněl, projednávání celé záležitosti ustalo a po Ferdinandově odjezdu ze země dokonce uvázlo na mrtvém bodu. Arcikníže Albrechta pouze prostřednictvím svého kancléře ubezpečil, že je jeho věc „*postavena na dobré míře*“ a že má čekat na odpověď z královské kanceláře. Odpověď ale Albrecht neobdržel.

O rok později proto zformuloval novou supliku, s podobnou, přesto detailnější dispozicí, kterou adresoval přímo králi Maxmiliánovi II.¹⁹⁹ V suplice snižoval význam statku Hnidousy pro panovníka, pro arciknížete a pro celou křivoklátskou lenní soustavu a naopak vyzdvihoval svoje dlouholeté služby císařům Ferdinandovi I., Maxmiliánovi II. a zvláště arciknížeti Ferdinandovi. Přestože supliku adresoval přímo císaři, využil při jejím doručení zprostředkování arciknížetem Ferdinandem, jehož dvořanem stále byl. Arcikníže k Albrechtově suplice připojil svůj doporučující přímluvný list.²⁰⁰ V něm v podstatě zopakoval Albrechtovy podpůrné argumenty o přílišné vzdálenosti Hnidous od zámku Křivokláta a o Albrechtových věrných službách zvláště u jeho dvora. Suplika byla spolu s Ferdinandovým přímluvným listem přijata v královské kanceláři. Odtud byly obě písemnosti přeposlány k vyřízení do české komory. Součástí zásilky byl přitom doprovodný list císaře Maxmiliána II., kterým žádal komoru o vyjádření.²⁰¹ Komora se obrátila na křivoklátského hejtmana Václava Ouličku z Oulic se žádostí o informaci, za jakých podmínek by bylo možno manský statek Hnidousy vyjmout (*zcizit*) z lenní soustavy zámku Křivokláta.²⁰² Oulička odpověděl záhy v tom smyslu, že české komoře jakožto služebník arciknížete Ferdinanda nemůže bez jeho poručení podávat žádné zprávy. Slíbil ale přeposlat arciknížeti jejich žádost s tím, že jim případnou Ferdinandovu odpověď oznámí.²⁰³ Další průběh projednávání celé záležitosti nelze pro chybějící prameny sledovat. Jisté je jen to, že statek Hnidousy nebyl Albrechtovi z lenní závislosti propuštěn a že lenním statkem zůstal až do zrušení manské soustavy.²⁰⁴

Neúspěšný výsledek Albrechta pravděpodobně přiměl k prodání hnidouského statku. Už v roce 1572 totiž uzavřel se svým starším bratrem Vojtěchem smlouvu, kterou mu prodal ves Hnidousy, vrchnostenský dvůr, poddanské dvory a příslušenství za 2250 kop

¹⁹⁶ V. SCHULZ, *Povinnosti manův k Hrádku Křivokláta*, s. 463-467.

¹⁹⁷ List č. 5 (bez místa, [1570]), suplika Albrechta Pětipeského Ferdinandovi Tyrolskému.

¹⁹⁸ Tamtéž.

¹⁹⁹ List č. 8 (bez místa, [1571]), suplika Albrechta Pětipeského Maxmiliánovi II. Habsburskému.

²⁰⁰ NA Praha, SM, inv. č. 2640, sign. P 67/19, kart. 1641, nefol. (Innsbruck, 14. června 1571), Ferdinand Tyrolský Maxmiliánovi II. Habsburskému.

²⁰¹ NA Praha, SM, inv. č. 2640, sign. P 67/19, kart. 1641, nefol. (Videň, 23. září 1571), Maxmilián II. Habsburský české komoře.

²⁰² NA Praha, SM, inv. č. 2640, sign. P 67/19, kart. 1641, nefol., koncept (Pražský hrad, 13. listopadu 1571), česká komora Václavovi Ouličkovi z Oulic.

²⁰³ NA Praha, SM, inv. č. 2640, sign. P 67/19, kart. 1641, nefol. (bez místa, 16. listopadu 1571), Václav Oulička z Oulic české komoře.

²⁰⁴ V písemnostech české komory z června až listopadu 1571 se nic nedochovalo. Srov. NA Praha, ČDKM I, 1571, VI-XI, kart. 111-115.

grošů českých. Vyšší cena oproti ceně, za kterou Albrecht statek před několika lety koupal, byla dána pravděpodobně tím, že vedle vsi byl součástí prodeje také vrchnostenský dvůr. Tvrz opět nebyla předmětem prodeje. K postoupení statku došlo 20. října 1573. Ve stejný den přijal Vojtěch na zámku Křivoklátu z rukou zámeckého hejtmána Hnidousoy v léno a složil manskou přísahu.²⁰⁵ Po Vojtěchově smrti v roce 1599 zdědili Hnidousoy jeho synové Jiří Jan a Jan Albrecht. V roce 1602 přijali statek v léno a složili manskou přísahu. Už v roce 1612 ho ale prodali Ctiborovi Tiburcímu Žďárskému ze Žďáru.²⁰⁶

3. Horní Cetno v Boleslavském kraji

Neúspěšný pokus o vyjmutí statku Hnidousoy z lenní závislosti přivedl Albrechta k jednání o jeho prodeji a k úmyslu obstarat si jiný, pokud možno svobodný (*dědičný*) statek. Svoji pozornost zaměřil na statek Horní Cetno (*Cetno*) v historickém Boleslavském kraji, ležícím zhruba osm kilometrů západně od Mladé Boleslavi. Výběr statku nebyl zcela náhodný, protože jeho vlastníky byli příbuzní Albrechtovy manželky Barbory z rodu Hrušovských z Hrušova.

Statek Cetno koupil 18. ledna 1555 Jindřich starší Hrušovský z Hrušova od Václava Cetenského z Cetně za 1 300 kop grošů českých. Svoji velikostí patřil k malým statkům. Tvořila ho tvrz, vrchnostenský dvůr a ves Cetno. Další ves Doubravička (*Doubravice*) byla ke statku přikoupena později.²⁰⁷

Po smrti Jindřicha staršího Hrušovského zdědili Cetno jeho dva nezletilí synové Václav mladší a Jindřich mladší. Jejich poručníkem a správcem sirotčího majetku se stal jejich strýc Smil Hrušovský, bratr jejich zemřelého otce. Po dosažení plnoletosti obeslal Václav Hrušovský 23. března 1571 i na místě svého nezletilého bratra Jindřicha svého strýce Smila do zemského soudu, aby mu během dvanácti neděl od data obeslání vydal jeho podíl z otcovského dědictví.²⁰⁸ Při následném dělení byl cetenský statek rozdělen na dva díly. Jeden díl připadl Smilovi, druhý Václavovi a Jindřichovi. Díly byly rozepsány na dílčí cedule, ty se ale nedochovaly a ani nebyly vloženy do desek zemských. Každému dílu připadla část tvrze, část vrchnostenského dvora a část vsi Cetno.²⁰⁹

Už 9. června 1572 prodal Smil svůj díl Albrechtovi Pětipeskému. Trhová smlouva se nedochovala ani nebyla vložena do desek zemských, proto nejsou známy její detaily, ani kdy došlo k postoupení statku.²¹⁰ Ke stěhování manželů Pětipeských z Hnidous do Cetna

²⁰⁵ SOA Praha, Vs Křivoklát, sign. G 211/1, inv. č. 687, fol. 7-7'.

²⁰⁶ Tamtéž, fol. 100.

²⁰⁷ NA Praha, DZ, DZV 51, fol. G 46-G 47, vklad smlouvy do desek zemských památných 29. srpna 1555. NA Praha, DZ, DZV 12, fol. A 24-A 24', vklad přiznání do desek zemských trhových 29. srpna 1555.

²⁰⁸ NA Praha, DZ, DZM 100, fol. J 5, vklad obeslání do desek zemských menších do části nadepsané „*Obeslání ke dvanácti nedělům o díly*“. Stejný vklad začal psát původně písař tamtéž na fol. D 15', do části nadepsané „*Obeslání před úředníky pražské menších desk zemských o vklady, postoupení, stvrzení a propuštění*“. Protože šlo o špatnou část, nebyl vklad dokončen a byl škrtnut s poznámkou „*nemá tu státi*“.

²⁰⁹ O několik měsíců po rozdělení se 10. prosince 1572 přiznal před úředníky pražskými menšími desek zemských Václav i na místě svého nezletilého bratra Jindřicha, že od Smila přijal za dědičný podíl nejmenovaný nemovitý majetek. Tím se od něho oddělili. Srov. NA Praha, DZ, DZV 17, fol. P 6-P 6', vklad přiznání do desek zemských větších trhových 10. prosince 1572.

²¹⁰ Smlouva je zmíněna v NA Praha, DZ, DZM 100, fol. F 3-F 3', Smil Hrušovský z Hrušova a na Bezně obesílá Albrechta Pětipeského na Cetni. Součástí smlouvy bylo také ustanovení, že z tržní ceny vyčlení Albrecht 300 kop grošů míšeňských a uloží je u desek zemských do doby, než Smil odstraní všechny závady na statku. Srov. NA Praha, DZ, DZV 61, fol. C 12'-C 13, vklad přiznání Smila do desek zemských větších památných 3. června 1573.

však muselo dojít do začátku měsíce října, protože Barbora Pětipeská se psala poprvé sezením na Cetnu už 7. října 1572.²¹¹ Smil Hrušovský si ve smlouvě stanovil podmínku, že Albrechtovi vloží svůj díl cetenského statku do desek zemských, teprve až z něho svede věno a nadvěno své manželky Anny, rozené Bzenské z Prorubě.²¹² Anna tedy zrušila pojištění svého věna na Cetnu vkladem do desek zemských 4. března 1573 a Smil věno vzápětí pojistil ve stejné výši na dluhopisu s ručiteli.²¹³ Ještě před uskutečněním tohoto převodu byla Anna předvolána před zemský soud, aby zde potvrdila, že se změnou dobrovolně souhlasí.²¹⁴

Smilova podmínka byla splněna, a tak 6. března 1573 obeslal Albrechta před zemský soud, aby se během čtyř neděl od data obeslání přiznal prostřednictvím desek zemských k tržové smlouvě a přijal její vklad do nich.²¹⁵ K tomuto jednání zplnomocnil Smil na svém místě vkladem do desek zemských 4. dubna 1573 Zikmunda Diviše z Hradešína.²¹⁶

Vklad převodu cetenského statku do desek zemských byl poněkud komplikovaný. Nejprve Smil učinil 27. dubna 1573 přiznání do desek zemských větších zápisných, že Albrechtovi Pětipeskému dluží 1 400 kop grošů českých a v tomto dluhu mu ihned postoupil nejmenované dědictví. Vklad přiznání je však v uvedeném kvaternu nedokončený a škrtnutý.²¹⁷ O necelý měsíc později, 23. května 1573, následoval nový vklad, tentokrát do desek zemských větších tržových, kterým se Smil přiznal, že Albrechtovi prodal za 1400 kop grošů českých svůj díl tvrže Cetno, vrchnostenského dvora, vsi Cetna a vsi Doubravičky (*Doubravice*) s poddanskými dvory a příslušenstvím.²¹⁸ Vklad byl ale později mřežován bez poznámky uvedení důvodu a termínu, proto byl zrušen.²¹⁹

Druhý díl cetenského statku prodali Albrechtovi v letech 1572-1573 bratři Václav mladší a Jindřich mladší Hrušovští. Tržová smlouva se nedochovala a ani nebyla vložena do desek zemských. Přiznání ke smlouvě bylo vloženo do desek zemských až v souvislosti s prodejem statku Albrechtem Pětipeským v roce 1579. V roce 1578 totiž začal Albrecht, od roku 1577 také majitel statku Byšice, jednat o prodeji celého statku Cetna Šťastnému Hrušovskému z Hrušova z větve Hrušovských sídlících na Hrušově. Ke smlouvě mezi Albrechtem a Šťastným došlo pravděpodobně v roce 1578 nebo 1579.

²¹¹ NA Praha, DZ, DZV 60, fol. N 24, vklad do desek zemských větších památných 7. října 1572. Jen pro ilustraci, Barbora se píše naposledy sezením na Hnidousích 17. června 1572, tedy ještě chvíli po uzavření smlouvy. Srov. NA Praha, DZ, DZV 88, fol. L 24, vklad do desek zemských větších zápisných 17. června 1572.

²¹² Smil pojistil věno 500 kop grošů českých a nadvěno 100 kop grošů českých své manželce Anně Bzenské z Prorubě na svém dílu tvrzi, vrchnostenském dvoru a vsi Cetno. NA Praha, DZ, DZV 15, fol. N 20, vklad do desek zemských větších tržových 2. července 1566.

²¹³ NA Praha, DZ, DZV 15, fol. N 20, juxta vložená do desek zemských větších tržových 4. března 1573 k výše citovanému pojištění věna.

²¹⁴ Zápis o tom nechali zemští soudci vložít do desek zemských. NA Praha, DZ, DZV 60, fol. Q 1'-Q 2, vklad do desek zemských větších památných 4. března 1573.

²¹⁵ NA Praha, DZ, DZM 100, fol. F 3-F 3', vklad obeslání do desek zemských menších 6. března 1573.

²¹⁶ NA Praha, DZ, DZV 60, fol. Q 10, vklad plné moci do desek zemských větších památných 4. dubna 1573.

²¹⁷ NA Praha, DZ, DZV 88, fol. M 28', vklad přiznání do desek zemských větších zápisných 27. dubna 1573.

²¹⁸ NA Praha, DZ, DZV 18, fol. A 12, vklad přiznání do desek zemských větších tržových 23. května 1573. Ves Doubravičku koupil Smil od Václava Cetenského v roce 1557. NA Praha, ÚDZ-L, inv. č. 888.

²¹⁹ Ke mřežování a tedy rušení vkladů do desek zemských docházelo, pokud byl vklad opatřen pozdějšími zápisy, které měnily nebo rušily jeho právní platnost, nebo pokud byl vklad později ještě jednou zapsán, anebo byl do kvaternu zapsán omylem. Ani jedna z těchto možností se zatím nepotvrdila.

Smlouva se ovšem nedochovala a ani nebyla vložena do desek zemských. Aby mohla být uskutečněna, bylo nutné, aby bratři Václav a Jindřich Hrušovští vložili Albrechtovi svůj díl statku do desek zemských. Jindřich se právě připravoval k tažení do Uher proti Turkům, proto k jednání za sebe zplnomocnil deskami zemskými 9. května 1578 svého bratra Václava.²²⁰

Za více než rok dne 30. srpna 1579 Albrechtovi napsali Šťastný Hrušovský a Václav Hrušovský.²²¹ Šťastný se ve svém listu odvolával na předchozí domluvu s Albrechtem, že mu Albrecht vloží do desek zemských cetenský statek kdykoli ho o to požádá. Nyní ho tedy žádá, aby mu statek do desek zemských vložil 22. září 1579. Z listu je také patrné, že Šťastný koupil od Albrechta cetenský statek za 1 000 kop grošů českých. Aby se vklad mohl uskutečnit, bylo nutné, aby Albrechtovi vložili do desek zemských své díly bratři Václav a Jindřich Hrušovští. Albrecht o obsahu Šťastného listu informoval ihned Václava Hrušovského. Václav obratem odpověděl, že svůj díl Cetna a díl bratra Jindřicha Albrechtovi vloží do desek zemských, jak navrhnul Šťastný, a oznámil mu, že přijede do Prahy 21. září a o den později vklad do desek zemských uskuteční.

Pravděpodobně 21. září 1579 se všichni aktéři, tedy Albrecht Pětipeský, Václav Hrušovský a Šťastný Hrušovský sjeli do Prahy a projednali detaily vkladů jednotlivých dílů cetenského statku do desek zemských. Ke vkladům do desek zemských došlo oproti původnímu předpokladu až o týden později. Nejprve 30. září vložil Albrechtovi do desek zemských svůj díl cetenského statku Václav Hrušovský i na místě bratra Jindřicha.²²² Vklad měl formu přiznání do desek zemských zápisných. Václav se přiznal, že se svým bratrem dluží Albrechtovi 150 kop grošů českých a v tomto dluhu mu ihned postupují svůj díl cetenského statku, který kdysi obdrželi od Smila Hrušovského, totiž díl tvrze Cetně, vrchnostenského dvora, vsí Cetna a Doubravičky, poddanských dvorů a příslušenství. Bezprostředně po tomto přiznání se před deskovými úředníky přiznal Albrecht, že dluží 500 kop grošů českých Šťastnému Hrušovskému a v tom dluhu mu postoupil a postupuje tvrz Cetno, vrchnostenský dvůr, celou ves Cetno, díl vsi Doubravičky a díl dolu pod Cetnem. Jméno Šťastného Hrušovského bylo ve vkladu pravděpodobně ihned škrtnuto a přepsáno na jméno jeho syna Jana.²²³ Statek tedy nekoupil Šťastný Hrušovský, ale jeho syn Jan.

Celá transakce byla součástí širšího plánu. Protože už o den později, 1. října 1579, se před deskovými úředníky přiznal Jan Hrušovský k tomu, že dluží 150 kop grošů českých Jetřichovi Hrušovskému z Hrušova, který byl bratrem někdejšího majitele statku Smila a strýcem někdejších majitelů Václava a Jindřicha. V tomto dluhu Jetřichovi postoupil tvrz a vrchnostenský dvůr v Cetnu. Předmětem přiznání nebyly vsi Cetno a Doubravička.²²⁴ Ty si pravděpodobně Jan Hrušovský ponechal.

Jak bylo naznačeno, ani Jetřich Hrušovský nedržel Cetno dlouho, protože ho obratem prodal Hendrichovi Berkovi z Dubé a Lipé na Jablonném v Podještědí a Novém Falkenburku. Jetřich se 8. března 1580 přiznal před deskovými úředníky, že Hendrichovi

²²⁰ NA Praha, DZ, DZV 63, fol. N 20', vklad přiznání do desek zemských větších památných 9. května 1578.

²²¹ List č. 107 (Hrušov, 30. srpna 1579), Šťastný Hrušovský z Hrušova Albrechtovi Pětipeskému; list č. 108 (Bukol, 30. srpna 1579), Václav mladší Hrušovský z Hrušova Albrechtovi Pětipeskému.

²²² NA Praha, DZ, DZV 89, fol. J 23, vklad přiznání do desek zemských větších zápisných 30. září 1579.

²²³ NA Praha, DZ, DZV 89, fol. J 23-J 23', vklad přiznání do desek zemských větších zápisných 30. září 1579.

²²⁴ NA Praha, DZ, DZV 89, fol. J 23'-J 24, vklad přiznání do desek zemských větších zápisných 30. září 1579.

dluží 400 kop grošů českých a v tomto dluhu mu postupuje tvrz a vrchnostenský dvůr Cetno.²²⁵

Výmluvná poznámka o charakteru držby cetenského statku Albrechtem Pětipeským se mihla v listu Alžběty Kaplířové z Malovic ze dne 29. května 1577, když Albrechtovi napsala: „*Naschvalí k Vám posílám a věděti žádám, jak se na svý[m] zdraví máte všickni, prosím, že mi oznámíte, a již-li ste se svýho područí vystěhovali*“.²²⁶ Tento list pochází z doby, kdy se Albrecht připravoval na stěhování z Cetna do Byšic.

4. Malkov v Boleslavském kraji

Epizodou ve výčtu majetkové držby Albrechta Pětipeského bylo držení pustého zámku Malkov v historickém Boleslavském kraji na východ od Cetna. K malkovskému statku patřil pustý zámek, vrchnostenský dvůr Horky s poddanskými dvory a část vsi Pětikozly s příslušenstvím. Statek byl ve vlastnictví Václava Hrzána z Harasova na Housce a Kro-páčově Vrutici. Václav statek postoupil Albrechtovi vkladem do desek zemských 29. července 1579 v dluhu 100 kop grošů českých.²²⁷ Ve stejný den ale Albrecht statek postoupil ve stejném dluhu Václavovi Hrušovskému z Hrušova.²²⁸ Je pravděpodobné, že celá transakce nějakým způsobem souvisela s prodejem statku Cetno. Jakékoliv další údaje o Albrechtovi a Malkovu ovšem nebyly v prostudovaných pramenech nalezeny.

5. Byšice v Boleslavském kraji

Ještě v době držení statku Cetno se Albrechtovi naskytla příležitost koupit od Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory, někdejšího komorníka arciknížete Ferdinanda, statek Byšice, nacházející se v historickém Boleslavském kraji 10 kilometrů východně od Mělníka. Byšice vlastnil Václav Vřesovec od roku 1562, kdy je za 7 100 kop grošů českých koupil od Jaroslava Smiřického ze Smiřic na Kostelci nad Černými Lesy.²²⁹ Předmětem smlouvy bylo městečko Byšice, pivovar, sladovna, mlýn, potoky, rybníky, štěpnička u mlýna, louky, lesy, porostliny, dědiny Na Herbarsku a Mořežabsku, části vsí Hostín, Kojovice, Dřisy a Čechelice s poddanskými dvory, lidmi osedlými a neosedlými, platy a robotami.

Jednání mezi Albrechtem Pětipeským a Václavem Vřesovcem o prodeji Byšic probíhalo od začátku roku 1577 prostřednictvím „pánů a přátel“. Podobně jako v případě statku Cetna nebyl prodej Byšic uzavřen klasickou trhovou smlouvou. Prostředníci obou stran dohodli podmínky prodeje a jeho předmět a konkrétní položky rozepsali na řezané cedule, které 11. března 1577 jak obě smluvní strany, tak jejich prostředníci podepsali a zpečetili.²³⁰ Vše ostatní zůstalo na ústní dohodě mezi Václavem a Albrechtem. To také

²²⁵ NA Praha, DZ, DZV 89, fol. K 21, vklad přiznání do desek zemských větších zápisných 8. března 1580.

²²⁶ List č. 52 (Brodce, 29. května 1577), Alžběta Kaplířová z Malovic Albrechtovi Pětipeskému.

²²⁷ List č. 104 ([Pražský hrad], [29. července 1579]), přiznání Václava Hrzána z Harasova před úředníky desek zemských.

²²⁸ List č. 105 ([Pražský hrad], [29. července 1579]), přiznání Albrechta Pětipeského před úředníky desek zemských.

²²⁹ NA Praha, DZ, DZV 55, fol. Q 15-Q 16, vklad tržní smlouvy do desek zemských větších památných 28. září 1562; NA Praha, DZ, DZV 14, fol. L 10'-L 11, vklad přiznání do desek zemských větších tržních 28. září 1562.

²³⁰ List č. 44 (Byšice, 14. března 1577), Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory Albrechtovi Pětipeskému; list č. 61 (bez místa, 27. listopadu 1577), kvitance Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské

bylo příčinou pozdějších sporů, které částečně dokládá zachovaná korespondence.²³¹ Cena, za kterou Václav Vřesovec prodal Byšice, byla stanovena na 18 000 kop grošů míšeňských (tedy 9 000 kop grošů českých). Řezané cedule upravovaly způsob jejího splacení. Při postoupení statku měl dát Albrecht Václavovi 2 000 kop grošů míšeňských a zároveň se ihned uvázat v Byšice. Zbýlých 16 000 kop měl Václavovi pojistit dlužním úpisem s ručiteli.²³² Kdy došlo k postoupení statku, není z pramenů zřejmé. Jisté je, že se tak stalo před 23. dubnem 1577, kdy Albrecht zmíněných 2 000 kop grošů míšeňských Václavovi splatil. Současně s touto částkou splatil část dluhu z dlužního úpisu ve výši 2 100 kop grošů míšeňských.²³³ Václav se měl z Byšic vystěhovat kolem svatodušních svátků, tedy kolem 26. května.²³⁴

Zbývající dlužnou částku splatil Albrecht následovně. Dne 16. října 1577 zaplatil Václavovi 6 350 kop grošů míšeňských i s úroky. Václav mu 27. listopadu 1577 vystavil na všechny dosavadní splátky kvitanci s dodatkem, že až mu Albrecht 23. dubna 1578 zaplatí zbývajících 7 550 kop grošů míšeňských a úroky za období od 16. října 1577 do 23. dubna 1578, vrátí mu zmíněný dluhopis na 18 000 kop grošů míšeňských.²³⁵ Krátce před vystavením kvitance se Václav s Albrechtem dohodl na vložení prodeje Byšic do desek zemských. Václav se 22. listopadu 1577 přiznal před deskovými úředníky, že Albrechtovi dluží 1 000 kop grošů českých a v tomto dluhu mu postoupil městečko Byšice, poddanské dvory, mlýn náchlebný, části vsí Hostín,²³⁶ Kojovice,²³⁷ Dřísy²³⁸ a Čečelice,²³⁹ s poddanskými dvory, dědiny zejména na Herbarsku a Mořežabsku s loukami, štěpnicí u mlýna, lesy, porostlinami, slepicemi, robotami, potokem, rybníčky, pivovarem, sladovnou, lidmi osedlými i neosedlými nebo ze statku zběhlými i s jejich spravedlnostmi, kromě těch, které si ve smlouvě vymínil.²⁴⁰

Byšice se tímto krokem staly novým sídlem Albrechta a jeho rodiny a správním centrem Albrechtova nemovitého majetku. Otazník ale zůstává nad charakterem objektu, který Albrecht s rodinou v Byšicích obýval. Ve zmíněném vkladu do desek zemských není totiž zmíněn jakýkoliv objekt určený pro obytné účely vrchnosti. Zda ho zmiňovaly

Hory Albrechtovi Pětipeskému; list č. 69 (bez místa, 21. dubna 1578), Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory Albrechtovi Pětipeskému.

²³¹ List č. 69 (bez místa, 21. dubna 1578), Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory Albrechtovi Pětipeskému; list č. 71 (bez místa, 8. května 1578), Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory Albrechtovi Pětipeskému.

²³² List č. 44 (Byšice, 14. března 1577), Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory Albrechtovi Pětipeskému.

²³³ List č. 61 (bez místa, 27. listopadu 1577), kvitance Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory Albrechtovi Pětipeskému.

²³⁴ NA Praha, SM, inv. č. 689, sign. D 1/1 (1577), kart. 539, fol. 16 (Byšice, 9. května 1577), Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory české komoře.

²³⁵ List č. 61 (bez místa, 27. listopadu 1577), kvitance Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory Albrechtovi Pětipeskému.

²³⁶ Další díl vsi Hostín patřil ke statku Liblice, kterou vlastnili Vlinští ze Vliněvsi.

²³⁷ Další díl vsi Kojovice patřil ke statku Košátky, které vlastnili Bezdrůžičtí z Kolovrat a Novohradští z Kolovrat.

²³⁸ Další díl vsi Dřísy patřil kapitule ve Staré Boleslavi.

²³⁹ Ves Čečelice měla více majitelů. Části vlastnili a současně zde bydleli Václav Smrčka ze Mnichu, Dorota Smrčková z Jiljova, Jiřík Klusák z Kostelce, Jetřich Hrušovský z Hrušova a Johanka Zálužanská z Hrušova. Jednotlivé poddané a poddanské statky tu měli Rudolf II. Habsburský, Mikuláš Vtelenský ze Vtelna a město Kostelec nad Labem.

²⁴⁰ NA Praha, DZ, DZV 89, fol. E 5'-E 6, vklad do desek zemských větších zápisných 22. listopadu 1577.

řezané cedule, nelze potvrdit. Protože se ani pozdější prameny nezmiňují o tvrzi, panském domu, panském dvoru ani jiném místě, které by jako bydliště vrchnosti připadalo v úvahu, je těžké určit, kde Albrecht se svou rodinou v městečku žil.

Některá odborná literatura uvádí, že v době koupě Byšic Albrechtem Pětipeským byla zdejší tvrz zaniklá a Albrecht ji dal v průběhu let znovu postavit.²⁴¹ V písemnostech ani v jiných prostudovaných pramenech ovšem o existenci tvrze nebo Albrechtově stavební činnosti, která by dokazovala stavbu nebo přestavbu objektu podobné velikosti, není žádná zpráva. Jistý náznak stavební činnosti pochází z roku 1577, kdy jednal Václav Vřesovec s Albrechtem o zaplacení zedníkovi za postavení a dostavení blíže neurčeného sklepu.²⁴² Jediná konkrétní zpráva pochází z října téhož roku, kdy Albrecht informoval českou komoru, že z Byšic neodvádí posudné, protože si v nich teprve staví pivovar a sladovnu.²⁴³ Ačkoliv jsou pivovar a sladovna součástí smlouvy o prodeji statku z dubna 1577, je pravděpodobné, že Albrecht postavil obojí znova nebo stávající objekty přestavoval.

V úvahu přichází teze, že se vrchnostenské sídlo v Byšicích nacházelo na místě někdejší tvrze, později obnovené a ještě později přestavěné na zámek. Stavební činnost v Byšicích je totiž hojně dokumentována až za Albrechtova syna Šťastného Václava. To lze vztáhnout právě na přetvoření vrchnostenského sídla v tvrz. Ta byla za třicetileté války poničena a o její podobě si lze udělat obrázek na základě úředního odhadu provedeného úředníky úřadu desek zemských 14. ledna 1655.²⁴⁴ Tvrz měla tři křídla do písmene U. Na místě čtvrtého křídla byly zřícené staré zdi. Pod tvrzí byl sklep, v přízemí sklepy, světnice, pekárna s komůrkou, kuchyně se spížírnou a maštale pro zhruba čtrnáct koní. V patře se nacházely světnice, klenuté sklípky, komory, plac a mázhaus. Pod krovy byly světničky, komůrky, věž se šnekovým schodištěm. Střechy byly pokryté šindelem. S tvrzí sousedil hospodářský dvůr, jehož součástí byla ratejna, komůrka, chlívy, maštale, v patře pak komůrky, někdejší sýpka a střecha pokrytá šindelem. Za ratejnou stála stodola. U tvrze se nacházel ovčín asi pro 500 ovcí s chalupou pro ovčáka a dvorec. Na druhé straně tvrze se nacházel pivovar, spilka, sladovna a vinopalna. Součástí statku byla chmelnice, štěpnice, ohrada pro pasení klisen, telat a hříbat, mlýn, pila, pole, porostliny, louky, lesy. Protože v Byšicích nebyl kostel, patřila ke statku polovina kolatury kostela svatého Václava v sousední vsi Liblicí. Zmiňován je také částečně zbořený ovčín „Na Hanbásku“. Z městečka Byšice platilo plat 30 osedlých, odhad zmiňuje radnici a čtrnáct pustých statků.

Centrem byšického statku bylo městečko Byšice. Původní ves byla na městečko povýšena už na přelomu 15. a 16. století. Privilegium se nedochovalo. Každopádně v deskách zemských jsou Byšice poprvé jmenovány jako městečko v roce 1530.²⁴⁵ V jeho čele stál

²⁴¹ *Ottův slovník naučný* IV, Praha 1891, s. 1015-1016; A. SEDLÁČEK, *Místopisný slovník*, s. 92; TÝŽ, *Hrady, zámky a tvrze* III, s. 68. Avšak A. SEDLÁČEK, *Hrady* XV, s. 71-72 o tom nic nepíše.

²⁴² List č. 44 (Byšice, 14. března 1577), Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory Albrechtovi Pětipeskému. Sklepem je snad míněna sklenutá místnost.

²⁴³ NA Praha, SM, inv. č. 3745, sign. T 71/1/V, kart. 2422, fol. 243 (Byšice, 4. října 1577), Albrecht Pětipeský české komoře.

²⁴⁴ NA Praha, DZ, DZV 152, fol. H 7'-H 10 a H 19'-H 26', vklad odhadů do desek zemských větších trhových vkladů a odevzdání statků 23. ledna 1655. Výpis z desek zemských je uložen v Zámku Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí – Rodinný archiv, sign. K 18/6, fol. 114-116.

²⁴⁵ NA Praha, DZ, DZV 42, fol. J 4'-J 6, vklad smlouvy z 25. března 1530 do desek zemských větších památných 10. května 1543.

purkmistr a koňšelé.²⁴⁶ Archiv městečka se dochoval až z pozdější doby. V písemnostech jsou z období, kdy městečko vlastnil Albrecht Pětipeský, zmiňovány úřední knihy, listy poselací produkované radnicí²⁴⁷ a pečeť městečka.²⁴⁸ Vrchnost využívala také zdejší vězení.²⁴⁹ Albrecht jako vrchnost podporoval další rozvoj městečka. Byšičtí v čele s purkmistrem a koňšely sepsali 6. července 1586 supliku, ve které Albrechta jako svou vrchnost žádali, aby městečku „*pro lepší vzdělání chudé obce naší i také pro zlepšení živnosti našich*“ vyjednal u císaře založení (*vysazení*) jarmarků a trhů volného a koňského, s konkrétními daty konání – první v úterý po svatých Filipu a Jakubu (úterý po 1. květnu), druhý v úterý před Povýšením svatého Kříže (v úterý před 14. zářím) a třetí v úterý po svatém Martinu (v úterý po 11. listopadu), a aby jim on jako vrchnost povolil kšaftovat.²⁵⁰

O výsledku druhého bodu žádosti nejsou informace. První bod však Albrecht u císaře prosadil. Supliku městečka Byšic poslal spolu se svojí přímluvnou suplikou Rudolfovi II. Císař 21. listopadu 1586 požádal svým listem hejtmany Boleslavského kraje o dobrozdání a zprávu, zda „*vysazení*“ tří ročních jarmarků v městečku Byšice ve stanovených termínech neuškodí okolním městům a městečkům.²⁵¹ Zkoumání krajských hejtmánů neodhalilo žádné překážky, proto císař listinou datovanou 3. prosince 1587 městečku Byšicím udělil tři roční jarmarky, „*totiž první na den svatého Floriána (4. května), druhý v úterý před Povýšením svatého Kříže (v úterý před 14. zářím) a třetí taky v úterý po svatém Martinu (v úterý po 11. listopadu), s osmi dny před zběhlými a freyůnkem obyčejným*“.²⁵²

K vlastní správě byšického statku se v písemnostech Albrechta Pětipeského nedochovalo mnoho záznamů. Správní organizace nebyla komplikovaná. Jako jediní vrchnostenští úředníci jsou v písemnostech zachyceni písaři nebo úředníci, konkrétně v roce 1579 „*písař a poddaný*“ Adam,²⁵³ v roce 1585 „*písař neb úředník*“ Štěpánek²⁵⁴ a v roce 1595 „*úředník*“ Zachariáš Šolc.²⁵⁵ Koupí statku Byšice Albrecht současně převzal některé nedořešené spory se sousedními vrchnostmi. Nejprve vyřešil spor se Smilem Vlinským ze Vliněvsí na Liblicích o právo užívání „*dědin*“ zvaných „*Na Herbarsku*“, které užíval Smilův poddaný Václav Herolt ze vsi Hostín. Spor byl ukončen smlouvou ze 3. ledna

²⁴⁶ Centrem byšického statku bylo městečko Byšice, v jehož čele stáli purkmistr a koňšelé, o nichž se hovoří v listu č. 164 (Byšice, 23. května 1585), řezaná cedule Albrechta Pětipeského Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat; listu č. 374 (bez místa, 10. prosince 1592), městečko Byšice Albrechtovi Pětipeskému; listu č. 399 (Pražský hrad, 1. listopadu 1593), Rudolf II. Habsburský Albrechtovi Pětipeskému.

²⁴⁷ Úřední knihy městečka Byšice a listy poselací byly předmětem sporu mezi Václavem Vřesovcem a Albrechtem Vtelenským ze Vtelna v roce 1579. Srov. NA Praha, DZ, DZM 93, fol. K 6'-K 7. Václav Vřesovec z Vřesovic pohání Albrechta Pětipeského do zemského soudu postního 1579 ke svědomí „*aby přidřel purkmistra a koňšely městečka Byšic, aby položili všechny listy poselací a též také knihy své téhož městečka*“. Úřední knihy zmíněny také v listu č. 121 (bez místa, 24. ledna 1580), Simeon Vorel z Kozího Hradu Albrechtovi Pětipeskému.

²⁴⁸ List č. 374 (bez místa, 10. prosince 1592), představitelé městečka Byšice Albrechtovi Pětipeskému.

²⁴⁹ O kterém se píše v listu č. 263 (Byšice, 28. března 1588), Albrecht Pětipeský hejtmánovi komorního panství Brandýs nad Labem; listu č. 379 (Byšice, 15. ledna 1593), Jan Adam Albrechtovi Pětipeskému; listu č. 399 (Pražský hrad, 1. listopadu 1593), Rudolf II. Habsburský Albrechtovi Pětipeskému.

²⁵⁰ NA Praha, SM, inv. č. 2680, sign. P 106/B 80 (Byšice), kart. 1722, nefol.

²⁵¹ Tamtéž.

²⁵² Koncept privilegia srov. NA Praha, ČDK, inv. č. 759, sign. IV D 7, kart. 523 (Byšice). Opis privilegia v NA Praha, SM, inv. č. 2680, sign. P 106/B 80 (Byšice), kart. č. 1722, nefol.; NA Praha, SAL 11, fol. 283-284'.

²⁵³ List č. 102 (Svaté Pole, 3. května 1579), Karel Byšický z Byšic Albrechtovi Pětipeskému.

²⁵⁴ List č. 163 (Brandýs nad Labem, 29. dubna 1585), Jan Cingulín, správce komorního panství Brandýs nad Labem.

²⁵⁵ List č. 453 (Lobeč, 8. listopadu 1595), Hendrich Lobečský z Lobeč Albrechtovi Pětipeskému.

1579.²⁵⁶ Dalším dlouholetým sousedským sporem byl spor o užívání a udržování (vyklízení) potoka na tzv. firšicovských loukách, které sousedily s byšickým statkem a které vlastnil Šťastný Hrušovský z Hrušova na Hrušově. Spor byl řešen už bezprostředně po koupi Byšic Albrechtem v roce 1578.²⁵⁷ Vyřešen byl ale až o tři roky později smlouvou uzavřenou 11. května 1581.²⁵⁸

6. Horní Přívory v Boleslavském kraji

V roce 1583 Albrecht Pětipeský rozšířil svůj nemovitý majetek o samostatný statek Horní Přívory (*Hořejší Přívory; Hoření Přívory*), který se nacházel deset kilometrů jihovýchodně od Mělníka v historickém Boleslavském kraji. Motivů k jeho koupi se nabízí hned několik, všechny se přitom mohou doplňovat. Hranice statku bezprostředně sousedily s hranicemi statku Byšice. Mohlo tedy jít o přirozené rozšiřování majetkové základny, podpořené dostatkem finančních prostředků. Statek kdysi spoluvlastnil děd Albrechtovy manželky Barbory Jan Hrušovský z Hrušova. Mohlo tedy jít o plánované znovuzískání rodového statku jeho ženy. Albrecht – jako poručník Mikuláše Buriana Vančury z Řehnic – spravoval vedlejší statek Dolní Přívory. Zde mohla hrát roli znalost prostředí.

Na počátku 16. století vlastnili obě vsi Horní a Dolní Přívory bratři Jan, Václav a Fridrich Hrušovští z Hrušova. Při dědickém dělení v roce 1513 převzal oboje Přívory prostřední Václav.²⁵⁹ Po jeho smrti se o statek rozdělilo jeho šest synů. Ti si smlouvou ze dne 27. března 1553 mezi sebe rozdělili dědictví po otci a po strýci Fridrichovi na dva díly. První díl, zvaný Dolní Přívory, tvořila tvrz, vrchnostenský dvůr, pivovar, celá ves Dolní Přívory a části vsí Ovčáry, Všetaty a Kosořice.²⁶⁰ Převzal ho nejstarší z bratrů Jindřich i na místě nezletilého Smila. Další z bratrů Jetřich z tohoto dílu dostal za svůj dědický podíl neurčitou finanční částku. Druhý díl, zvaný Třebošnický, tvořil vrchnostenský dvůr ve vsi Třebošnici a vsi Třebošnice a Horní Přívory.²⁶¹ Tento díl si mezi sebe rozdělili smlouvou ze dne 13. července 1554 bratři Vilém, Oldřich a Václav. Oldřich převzal navíc ještě vrchnostenský dvůr ve vsi Horní Přívory.²⁶² Vilém a Václav převzali navíc pustou tvrz v Třebošnici a příslušenství podle dílčí cedule z roku 1553.²⁶³ Oldřich Hrušovský se o svůj díl dobře staral. V Horních Přívorách postavil tvrz,²⁶⁴ od své matky Doroty Myškové ze Žlunic převzal v roce 1575 přívorský mlýn²⁶⁵ a od své sestry Johanky koupil v Přívorách chalupu.²⁶⁶ Smlouvou ze 30. srpna 1578 však část statku, který tvořila tvrz a vrchnostenský dvůr v Horních Přívorách, prodal Janovi Lhotskému ze Ptení.

²⁵⁶ NA Praha, DZ, DZV 64, fol. L 5, vklad smlouvy do desek zemských větších památných 30. září 1579.

²⁵⁷ List č. 84 (Hrušov, 6. října 1578), Šťastný Hrušovský z Hrušova Albrechtovi Pětipeskému.

²⁵⁸ List č. 127 (bez místa, 11. května 1581), smlouva mezi Šťastným Hrušovským z Hrušova a Albrechtem Pětipeským.

²⁵⁹ NA Praha, DZ, DZV 250, fol. C 27'-C 28, vklad do desek zemských communitatis 8. srpna 1543.

²⁶⁰ Díl je rozepsán v NA Praha, DZ, DZV 51, fol. G 33-G 35', vklad dílu do desek zemských větších památných 28. srpna 1555.

²⁶¹ Díl je rozepsán v NA Praha, DZ, DZV 51, fol. G 36-G 38', vklad dílu do desek zemských větších památných 28. srpna 1555.

²⁶² Díl je rozepsán v NA Praha, DZ, DZV 51, fol. G 40-G 40', vklad dílu do desek zemských větších památných 28. srpna 1555.

²⁶³ Díl je rozepsán v NA Praha, DZ, DZV 51, fol. G 41-G 41', vklad dílu do desek zemských větších památných 28. srpna 1555.

²⁶⁴ NA Praha, DZ, DZV 88, fol. S 28-S 28', vklad do desek zemských větších zápisných 16. listopadu 1575.

²⁶⁵ NA Praha, DZ, DZV 18, fol. N 3 a N 4-N 4', vklad do desek zemských větších trhových 10. června 1575.

²⁶⁶ NA Praha, DZ, DZM 235, fol. A 15, vklad do desek zemských menších zápisných 8. března 1580.

Smlouva se nedochovala a nebyla přepsána ani do desek zemských, proto nelze osvětlit detaily tohoto prodeje.²⁶⁷

Ani Jan Lhotský nadržel Horní Přívory dlouho. Smlouvou ze 16. prosince 1583 prodal zdejší tvrz a vrchnostenský dvůr Albrechtovi Pětipeskému, přičemž datum postoupení statku bylo stanoveno už na 18. prosince 1583. Předmětem tržové smlouvy nebyla podobně jako v předešlých smlouvách ves Horní Přívory. Ačkoliv byla smlouva uzavřena v roce 1583, do desek zemských ji Jan vložil až Albrechtovým synům v roce 1602.²⁶⁸ Motivem prodeje statku ze strany Jana Lhotského byly především finanční problémy. Prodejní cena byla domluvena na 7 050 kop grošů míšeňských. Ihned při postupování statku měl Albrecht Janovi zaplatit 500 kop. Pak měl Albrecht vyrovnat Janův dluh, který byl zapsán v registrech úřadu nejvyššího purkrabství pražského a který byl přisouzený Oldřichovi Hrušovskému z Hrušova, přičemž Albrecht v něm byl jedním z ručitelů. Dále měl Albrecht vyrovnat Janův dluh 1 000 kop grošů míšeňských u zemřelého Zikmunda Vančury z Řehnic na Dolních Přívorách, vydat Janovi dluhopis na 2 000 kop grošů míšeňských se splatností za šest let a na zbývající prodejní částku mu měl udělat dluhopis se splatností za dva roky. Všechny zmiňované dluhopisy měl Albrecht předat Janovi při rozebírání obou vyhotovení kupní smlouvy. Ta upravovala také okolnosti vkladu prodeje statku do desek zemských. V době jejího uzavření neměl Jan Lhotský statek ještě do desek zemských vložený od jeho předešlého držitele Oldřicha Hrušovského, proto měl Oldřicha do příštích suchých dnů postních obeslat do úřadu desek zemských z toho, aby mu statek do desek zemských vložil. O následujících suchých dnech letničních měl Jan vložit statek do desek zemských Albrechtovi.

O správě statku Horní Přívory za držení Albrechta Pětipeského nejsou v písemnostech téměř žádné zprávy. Není také známo, zda a jakým způsobem Albrecht využíval zdejší tvrz. Jisté je, že sídlem Albrechta jako vrchnosti a centrem správy jeho statků zůstávaly i nadále Byšice. Podle literatury přestala být tvrz koncem 16. století sídlem majitelů a časem beze stopy zanikla, takže dnes již nelze určit, kde stála.²⁶⁹ Dvůr v Horních Přívorách byl využíván k režijnímu podnikání, zvláště k chovu ovcí. Dvůr se nacházel v blízkosti statku Buštěhrady, vlastněného Jáchymem Novohradským z Kolovrat. Blízkost obou statků přinášela konflikty, jak dokazují řezané cedule z roku 1586 vyměňované mezi oběma šlechtici. Předmětem zaznamenaného sporu bylo nařčení, že Albrechtovi poddaní ukradli z ovčína v Buštěhradě 73 ovcí a jehňat a odehnali je nejprve do dvora v Horních Přívorách a později do dvora v Hostíně.²⁷⁰ Horní Přívory se staly také obětí žhářského útoku v roce 1588. Tehdy Albrecht rozeslal z titulu hejtmana Boleslavského kraje 24. března 1588 otevřený list stavům kraje, kterým jim oznamoval, že nějací cikáni

²⁶⁷ Datum smlouvy je uvedeno ve smlouvě tržové o statek Horní Přívory. Srov. list č. 143 (bez místa, 16. prosince 1583), smlouva mezi Janem Lhotským ze Ptení a Albrechtem Pětipeským. Datum je dále zmíněno v púhonu, kterým Jan Lhotský pohání Oldřicha Hrušovského. Srov. NA Praha, DZ, DZM 4, fol. L 20'-L 21. Těž v obeslání, kterým Jan Lhotský obesílá Oldřicha Hrušovského. Srov. NA Praha, DZ, DZM 65, fol. D 4' a D 10.

²⁶⁸ NA Praha, DZ, DZV 176, fol. G 30', vklad smlouvy tržové z 16. prosince 1602 do desek zemských větších památných 17. května 1602. Jan se současně před deskovými úředníky ke smlouvě přiznal. Srov. NA Praha, DZ, DZV 131, fol. D 18-D 19, vklad přiznání Jana Lhotského před úředníky pražskými menšími desek zemských vložený do desek zemských větších tržových 17. května 1602.

²⁶⁹ A. SEDLÁČEK, *Hrady III*, s. 140.

²⁷⁰ List č. 200 (bez místa, 23. dubna 1586), řezaná cedule Jáchyma Novohradského z Kolovrat Albrechtovi Pětipeskému; list č. 201 (Byšice, 6. května 1586), řezaná cedule Albrechta Pětipeského Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat.

zapálili v Horních Přívorách stodolu jeho poddaného.²⁷¹ Zároveň je napomenul, že pokud by o nich někdo něco věděl, má je zadržet a oznámit mu to.

7. Bosyně v Boleslavském kraji

Vzhledem k dobrému hospodaření a dobré finanční základně se Albrecht Pětipeský i nadále zajímal o možnosti rozšíření stávajícího nemovitého majetku. Epizodou byl jeho zájem z přelomu let 1586 a 1587 o koupi zadluženého statku Obříství u Mělníka v historickém Kouřimském kraji, který si jeho majitel Mikuláš starší Sekerka ze Sedčic cenil na 15 000 kop grošů českých.²⁷² Proč se obchod neuskutečnil, prostudované prameny neprozrazují. Statek postoupil až v lednu 1591 Mikulášův stejnojmenný nezletilý syn v dluhu 17 000 kop grošů českých Karlovi Častovcovi Myškovci ze Žlunic.²⁷³ Jen shodou okolností koupil obřístevský statek v roce 1618 Albrechtův syn Šťastný Václav od své manželky Johanky Myškové ze Žlunic a její sestry Barbory, dcer Karla Častovce.

Další příležitost se naskytla v podobě statku Bosyně, který se nacházel severně od Mělníka v historickém Boleslavském kraji, jen asi dvanáct kilometrů severně od Byšic. Bosyně patřila po generace rytířskému rodu Homutů z Harasova. V první polovině 16. století statek, jenž se skládal z tvrze, vrchnostenského dvora a dílu vsi Bosyně, vlastnil Jindřich Homut z Harasova (zemřel kolem 1540). V roce 1545 se o pozůstalost po něm rozdělilo jeho sedm synů. Plnoletí Jiřík, Radslav, Adam a Albrecht přijali za dědické podíly nemovitý majetek, nezletilým Petrovi, Václavovi a Jindřichovi připadly peníze.²⁷⁴ Plnoletí bratři se záhy po rozdělení majetku dohodli, aby se jediným majitelem Bosyně stal nejstarší Jiřík (zemřel 1549-1551). Jiřík ke statku v roce 1549 přikoupil ves Chodeč a jednoho člověka ve vsi Bosyni, který byl majetkem města Mělník.²⁷⁵

Jiřík Homut po sobě zanechal vdovu Lidmilu, rozenou Seletickou ze Smojna, nezletilého syna Jana a velmi zadluženou Bosyni. Protože zemřel bez testamentu či pořízení, uzavřeli mezi sebou v roce 1551 jeho bratři a vdova Lidmila smlouvu, která měla vyřešit otázku dědictví.²⁷⁶ Předmětem smlouvy byla tvrz Bosyně, vrchnostenský dvůr, část vsi Bosyně s poddanskými dvory, ves Chodeč s poddanskými dvory, jeden poddaný ve vsi Vysoké, podací kostelní v Chodči a příslušenství. Podle smlouvy se měl statku ujmout Jiříkův bratr Adam. Za to měl dostat 1 500 kop grošů českých, ale zároveň měl zaplatit všechny stávající dluhy. Smlouva také řešila dědický podíl nezletilého Jana Homuta. Před dovršením 21 let nebo v tomto věku měl od Adama převzít Bosyni a vyplatit mu zmíněných 1 500 kop grošů českých. Pokud by statek do uvedeného věku Adamovi nevyplatil nebo ho od něj neodkoupil, měl statek bez další možnosti vyplacení zůstat Adamovi. Movité věci měly být rozepsány na řezané cedule nebo do register sepsaných komorníkem od desek zemských.

²⁷¹ List č. 262 (Byšice, 24. března 1588), Albrecht Pětipeský obyvatelům Boleslavského kraje.

²⁷² List č. 224 (Praha – Staré Město, 4. ledna 1587), Vilém Ostrovec z Kralovic Albrechtovi Pětipeskému; list č. 226 (Obříství, 13. ledna 1587), Mikuláš Sekerka ze Sedčic Albrechtovi Pětipeskému; list č. 229 (Obříství, 25. ledna 1587), Mikuláš Sekerka ze Sedčic Albrechtovi Pětipeskému.

²⁷³ NA Praha, DZ, DZV 91, D 2-D 2', vklad do desek zemských větších zápisných 30. ledna 1591. Statek tvořila tvrz, vrchnostenský dvůr, vsi Obříství, Dušníky, Libiš (díl) a Kly (díl).

²⁷⁴ NA Praha, DZ, DZV 7, fol. G 4', vklad do desek zemských větších trhových 6. října 1545; NA Praha, DZ, DZM 227, fol. F 20, vklad obeslání do desek zemských menších 5. října 1545.

²⁷⁵ Srov. NA Praha, SM, inv. č. 1268, sign. H 66/15 (Hrzánové z Harasova, majetkové a rodinné záležitosti), kart. 898, nefol. (bez místa, 28. září 1549), král Ferdinand I. rychtáři města Mělník (koncept).

²⁷⁶ NA Praha, DZ, DZV 49, fol. G 20-G 21', smlouva z 27. září 1551, vložená do desek zemských větších památných 17. října 1551.

Jan Homut dosáhl 21 let pravděpodobně v roce 1572. Dne 6. června 1572 totiž svého strýce Adama obeslal před úředníky desek zemských.²⁷⁷ V obeslání Jan napadl bratrskou smlouvu z roku 1551 a vyzval Adama, aby mu bosyňský statek během dvou neděl odevzdal ve stavu, v jakém se nacházel v roce 1551, a aby mu během čtyř neděl vyúčtoval své hospodaření na něm. Vzniklý spor soudil zemský soud. Soud dal za pravdu Janovi, a ten v listopadu 1574 statek od Adama skutečně převzal. Součástí sporu bylo úřední ohledání statku komorníkem od úřadu desek zemských Matyášem Pekárkem z Poměšic, které si vyžádal Adam a které se uskutečnilo 1. listopadu 1574.²⁷⁸ Prohlídka poukázala především na to, jak Adam během svého hospodaření statek zvelebil. Adamovo působení ve správě Bosyně bylo zásadní. Na statku založil několik chmelnic, vinic a šafranic, nechal postavit lis na víno, založil rybník, rozšířil vrchnostenský dvůr tím, že k němu přikoupil selskou chalupu pro podruhy a dělníky, přikoupil poddanský dvůr, nechal postavit kovárnu, ovčárnu, velký ovčín pro 800 ovcí, stodoly, chlěvy, maštale, krmníky, založil zahradu na ovocné stromy, opravil hospodářská stavení s několika sklepy, síněmi, světnicemi, komorami, nechal tu postavit obilnici, ratejnu, lázničku a besídku pro několik stolů. Ve vsích Bosyni a Chodči založil po jedné nové krčmě. Podle vyjádření bosyňských poddaných přítomných ohledání: „*Všechno to dal udělat pan Adam za svého držení. Jak se voženil, to vždycky přistavovati dal.*“

Finanční kompenzace za Adamovo hospodaření na Bosyni Jana pravděpodobně finančně zatížila. Proto si podle smlouvy z 15. listopadu 1574 půjčil od Jáchyma Novohradského z Kolovrat na Košátkách, rady dvorské komory, 3 000 kop grošů míšeňských, a dočasně mu postoupil část vsi Chodeč, krčmu v Bosyni a plat ve vsi Vysoká.²⁷⁹ Další smlouvou z 29. října 1575 prodal Jáchymovi, nyní už radovi české komory, pustou krčmu v Bosyni a krčmu v Chodči.²⁸⁰ Také další spor Jana pravděpodobně finančně zatížil. O svůj dědický podíl po zemřelém Jiříkovi Homutovi se totiž přihlásil jeho bratr Albrecht, a to obesláním před úředníky desek zemských z 11. července 1578.²⁸¹ Dědický podíl mu měl Jan vydat během dvanácti neděl od data obeslání. To bylo dvakrát odloženo, o jeho výsledku prameny mlčí.

Neudržitelná finanční nouze nakonec Jana přiměla k tomu, že trhovou smlouvou z 22. července 1579 prodal Jiříkovi Kaplířovi ze Sulevic za 6 000 kop grošů míšeňských tvrz Bosyně, vrchnostenský dvůr, sedm osedlých s poddanskými dvory a příslušenství. Součástí smlouvy nebyla ves Bosyně. Jan si ještě vymínil, že bude v Bosyni bydlet do 16. října a pak se i se svojí manželkou Lidmilou, rozenou Klusákovou z Kostelce, definitivně vystěhují. Novým Janovým sídlem se stala ves Chodeč, ve které sídlil až do své smrti.²⁸² Jiřík Kaplíř vlastnil bosyňský statek v letech 1579-1587. Během této doby statek rozšířil

²⁷⁷ NA Praha, DZ, DZM 100, fol. E 13'-E 14, vklad obeslání do desek zemských menších z 6. června 1572.

²⁷⁸ NA Praha, DZ, DZV 61, fol. N 27-N 29', vklad do desek zemských větších památných 6. listopadu 1574.

²⁷⁹ NA Praha, DZ, DZV 64, fol. K 26-K 28, vklad smlouvy tržové do desek zemských větších památných 29. srpna 1579.

²⁸⁰ NA Praha, DZ, DZV 64, fol. K 24'-K 26, vklad smlouvy tržové do desek zemských větších památných 29. srpna 1579; NA Praha, DZV 20, fol. M 23-M 23', vklad přiznání Jana Homuta před úředníky pražskými menšími desek zemských do desek zemských větších tržových 29. srpna 1579. Jan prodal zmíněné dvě krčmy Jáchymovi Novohradskému za 100 kop grošů českých.

²⁸¹ NA Praha, DZ, DZM 100, fol. K 23, vklad obeslání do desek zemských menších ze dne 11. července 1578.

²⁸² NA Praha, DZ, DZV 64, fol. L 2-L 4, vklad do desek zemských větších památných 17. září 1579.

o celé vsi Truskavnu a Šemanovice a díly vsí Březinka²⁸³ Sedlec²⁸⁴ a Kanina,²⁸⁵ jež patřily původně k sousednímu statku Kokořín a jehož se stal po smrti svého otce spoludědicem.²⁸⁶ Bližší informace o jeho působení nejsou k dispozici.

Dne 7. ledna 1587 uzavřel Jiřík Kaplíř trhovou smlouvu o statek Bosyně s Albrechtem Pětipeským.²⁸⁷ Prostředníky smlouvy a přáteli smluvních stran byli Jetřich Vřesovec z Vřesovic, Petr Kostomlatský z Vřesovic na Býčkovcích, Jaroslav Kaplíř ze Sulevic na Čížkovcích, Jiřík Beneda z Nečtin ve Straškově, Ladislav Sekerka ze Sedčic na Odoleně Vodě, Tobiáš Hrzán z Harasova na Housece a Fridrich Rožnovský ze Křtěnova. Statek tvořila tvrz Bosyně, vrchnostenský dvůr, díl vsi Bosyně, celé vsi Truskavna a Šemanovice a díly vsí Březinka, Sedlec a Kanina. Prodejní cena byla stanovena na 9 000 kop grošů českých. Smlouva upravovala uhrazení prodejní ceny takto. Albrecht měl Jiříkovi vystavit dva dluhopisy, každý na 2 500 kop grošů českých, s datem vystavení 23. dubna 1587. Oba měl dát Jiříkovi a Jiřík měl jeden z nich uložit na dobu tzv. zemských let (tedy tři roky a 18 neděl) k úřadu desek zemských „*pro svedení závad statku bosyňského*“. Zbylé 4 000 kop grošů českých měly být vyrovnány tak, že Albrecht vyrovná Jiříkovi dluhy u Ferdinanda Švihovského z Rýzemberka a Švihova ve výši 2 487 kop 28,5 grošů českých a u Jaroslava Kaplíře ze Sulevic ve výši 300 kop grošů českých. Jaroslavovi Kaplířovi dá 125 kop grošů českých, Jiříkovi 100 kop grošů českých a zbylých 987 kop 31,5 grošů českých Jiříkovi pojistí na dluhopisu s ručiteli. Datum postoupení statku bylo stanoveno na 16. února 1587. Vklad statku do desek zemských měl Jiřík učinit do 23. dubna nebo později na vyzvání během čtyř neděl. Do té doby měl ze statku odstranit všechny nedostatky, hlavně nezaplacené berně, zápisy a věna. Sankce za nedodržení zmíněných bodů byla stanovena na 500 kop grošů českých ve prospěch Albrechta. Jiřík si ještě vymínil plat 1 kopu 15 grošů českých za sůl ze vsi Mastějřovice, loučku u Želíz a vyjmenované sirotky a poddané. Z Bosyně se měl vystěhovat do 23. dubna 1587.

Jednotlivé nemovitosti, jež patřily ke statku včetně vyčíslení jejich hodnoty, byly vypsané do register (*registra sepsaná ku prodaji statku bosyňského*) a jednotlivá ustanovení upřesňovaly řezané cedulae. Ani jedna z těchto písemností se nedochovala. V opisu se dochovala jen část register, která zachycují popis bosyňské tvrze v roce 1587: „*Tvrz Bosyň, v níž jest světnice veliká, z té světnice vejstupek a kancelář, to vše ze světničného tepla dosti se vyhřívá a komora v témž položení. Item ze světnice sklep suchý, kuchyně a vedle ní špižirna, pod tou špižirnou sklep suchý pro chování všelikého vaření, nad tím stavením komory pohodlné a to vše náležitě spraveno i opraveno. Item dům nový, vystavený, v němž jest též čistá veliká světnice, při ní komora, a pod tím stavením sklep vinný*

²⁸³ Část vsi Březinka patřila ke statku Houska nebo Kropáčova Vrutice, část zřejmě ke Kokořínu, v Březince sídlil v roce 1581 Hanuš Gerštorf z Gerštorfu.

²⁸⁴ Část vsi Sedlec patřila ke statku Kokořín.

²⁸⁵ Část vsi Kanina patřila ke statku Kokořín.

²⁸⁶ NA Praha, DZ, DZV 46, fol. E 18-E 18', vklad smlouvy trhové do desek zemských větších památných 28. června 1546, smlouva z 18. března 1546. Bohuslav Tetov z Tetova na Vlksících na místě své manželky Markéty Beřkovské ze Šebířova prodal Mikulášovi Kaplířovi ze Sulevic na Košťálově ves celou Šemanovice, díly vsí Březinka, Truskavna, Kanina, Sedlec za 3 021,5 kop grošů míšeňských. Přiznání ke smlouvě srov. NA Praha, DZ, DZV 7, fol. L 14-L 14', vklad přiznání do desek zemských větších trhových 28. června 1546.

²⁸⁷ NA Praha, DZ, DZV 68, fol. R 23-R 26, vklad smlouvy trhové do desek zemských větších památných 18. prosince 1587. Srov. tamtéž, fol. Q 29, vklad do desek zemských větších památných 1. prosince 1587; NA Praha, DZ, DZV 24, fol. B 7-B 8, vklad přiznání Jiříka Kaplíře ze Sulevic před úředníky pražskými menšími desek zemských 16. ledna 1588.

*k vínům chování, ve kterémžto sklepe vína trvanlivě stávají, a nad tím stavením jest vobílnice, do níž se do několika kop strychů obilí sypati může. Item besídka při tvrzi, v níž letního času několik stolův státi může, kdež čeládka a dělníci sedají. Ta tvrz se pokládá, jakž za obyčej jest, pět set kop míšeňských.*²⁸⁸ Zatímco Jiřík Kaplíř na tvrzi v Bosyni sídlil, Albrecht měl své sídlo v Byšicích. Nejsou zprávy, jakým způsobem a zda Albrecht tvrz v Bosyni využíval. Pokud nesloužila k alespoň občasným pobytům vrchnosti, tak měla význam určitého centra někdejšího samostatného statku.²⁸⁹ Už v období třicetileté války je tvrz zmiňována jako zchátralá. Později byla obnovena a v druhé polovině 17. století přestavěna na jednoduchý, jednopatrový barokní zámek obdélníkového půdorysu.²⁹⁰

Podle znění smlouvy vystavil Albrecht Jiříkovi dva dluhopisy, každý na 2 500 kop grošů českých. Jeden dal do úschovy do depozitáře úřadu desek zemských, druhý do úschovy Petrovi Kostomlatskému z Vřesovic na Býčkovcích. Jiřík vložil na konci roku 1587 do desek zemských zápis, jak má být s dluhopisy naloženo po jeho smrti.²⁹¹ První dluhopis si měly vzít jeho sestry Lidmila Kamýcká a Magdalena Kaplířová ze Sulevic a měly se o něj rozdělit. Podle slov Magdaleny Kaplířové byl tento dluhopis u desek zemských ještě v lednu 1590.²⁹² Druhý měl být předán k rozdělení Vilémovi a Mikulášovi bratrům Kamýckým ze Lstiboře na Žernosekách (podíl 500 kop grošů českých), Janovi Kaplířovi ze Sulevic na Čížkovcích (500 kop grošů českých), bratru Jiříka Zdeslavovi Kaplířovi ze Sulevic na Košťálově (750 kop grošů českých), Petrovi Hostakovskému z Arklebic (250 kop grošů českých), Petrovi Kostomlatskému z Vřesovic na Býčkovcích (250 kop grošů českých) a Tobiášovi Kaplířovi ze Sulevic na Sulejovicích (250 kop grošů českých).

Jiřík zemřel na počátku roku 1588 (18. března byl již prokazatelně mrtev).²⁹³ O vyplacení dluhu se přihlásili věřitelé u Albrechta Pětipeského. Dne 25. ledna 1589 postoupili své právo na dluhu bratři Kamýčtí ze Lstiboře své matce Lidmile ze Sulevic; 3. prosince 1590 se u desek zemských přiznal Jan Kaplíř, že od Albrechta přijal 500 kop grošů českých; 10. ledna 1591 Tobiáš Kaplíř, že od Albrechta přijal 250 kop grošů českých a 3. května 1591 Petr Kostomlatský, že od Albrechta přijal 250 kop grošů českých.

8. Poručník

Do oddílu o majetkové držbě Albrechta Pětipeského je vhodné zahrnout i správu majetku z titulu poručníka. Podle prostudovaných pramenů byl Albrecht poručníkem ve čtyřech případech. Tím byl ustanoven v kšaftu pozůstalého, jehož hlavním smyslem bylo zabezpečení ochrany a kontinuity rodinného majetku. Poručníky ustanovoval kšaftující nad nezletilými dětmi a nad majetkem do doby jejich zletilosti. Zemské právo znalo dva typy poručníků. „Mocného otcovského poručníka“ a „poručníka“. „Mocným otcovským poručníkem“ byla v případě pořizovatele mužského pohlaví ustanovována nejčastěji jeho

²⁸⁸ NA Praha, DZ, DZM 137, fol. G 18-G 19', vklad půhonu k svědomí do soudu jeronýmského.

²⁸⁹ Srov. list č. 280 (Houska, 26. září 1588), Dorota Hrzánová z Ocelovic Albrechtovi Pětipeskému; list č. 316 (bez místa, 15. prosince 1590), řezaná cedule Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic Albrechtovi Pětipeskému.

²⁹⁰ A. SEDLÁČEK, *Hrady III*, s. 50.

²⁹¹ NA Praha, DZ, DZV 24, fol. A 31'-A 32, přiznání před úředníky pražskými menšími desek zemských z 1. prosince 1587, vložené do desek zemských větších trhových 7. prosince 1587.

²⁹² List č. 298 (Byšice, 29. ledna 1590), Albrecht Pětipeský Magdaleně Kaplířové ze Sulevic.

²⁹³ List č. 260 (Košťálov, 11. března 1588), Zdeslav Kaplíř ze Sulevic Albrechtovi Pětipeskému.

manželka, a to do doby zletilosti dětí kšaftujícího, nebo do doby svého znovuprovdání. „Mocný otcovský poručník“ měl v otázkách jmění stejná práva jako zemřelý zůstavitel. S majetkem nakládal volně bez schválení zemského soudu a při ukončení poručenství nemusel skládat účty novému majiteli. „Mocnému otcovskému poručníku“ (či „mocné otcovské poručnici“) byli přidáváni „k radě a ku pomoci“ další poručníci, kteří se spolupodíleli na vlastním vykonávání poručnické funkce.

Poprvé byl Albrecht ustanoven poručníkem v kšaftu Václava Hrzána z Harasova na Housce a Kropáčově Vrutici, který byl sepsán a zapečetěn 6. září 1582.²⁹⁴ Václav v kšaftu ustanovil mocnou otcovskou poručnicí manželku Dorotu, rozenou Horovou z Ocelovic, a poručníky bratra Jiříka Hrzána z Harasova na Vidimi a manžela své neteře Barbory Albrechta Pětipeského. Václav po sobě zanechal především statky Housku a Kropáčovu Vrutici. Veškerý svůj majetek odkázal jedinému synovi Tobiášovi, v době sepsání kšaftu nezletilému. Druhý syn Jan Jiří už nežil a jediná dcera Kateřina byla při uzavření sňatku s Baltazarem Pecingárem z Bydžína z otcovského statku vyplacena. V písemnostech Albrechta Pětipeského se nedochovala žádná písemnost v souvislosti s výkonem poručenství. Václav však v kšaftu všechny poručníky žádal, aby Tobiášovi pomáhali i po dosažení zletilosti. Proto lze listy mezi Albrechtem a Tobiášem Hrzánem a Dorotou Hrzánovou, jež se týkají zejména řešení majetkových záležitostí ovdovělé Kateřiny Pecingárové, interpretovat pod vlivem tohoto ustanovení, kdy Albrecht vystupuje skutečně jako rádce.²⁹⁵

Podruhé byl Albrecht Pětipeský ustanoven poručníkem v kšaftu svého bezprostředního souseda, Zikmunda Vančury z Řehnic na Dolních Přivorách, sepsaném a zpečetěném 10. prosince 1582.²⁹⁶ Bezdětný Zikmund po sobě zanechal manželku Johanku, rozenou Hložkovou ze Žampachu. Poručníky nad svým statkem ustanovil Albrechta Pětipeského a Jiřího staršího Vančuru z Řehnic na Studénce. Protože neměl potomky, odkázal všechny svůj statek nezletilému synovci Mikulášovi Burianovi, synu svého zemřelého bratra Jindřicha. Ten po sobě nezanechal kšaft a poručnictví nad jeho statkem a synem Mikulášem Burianem na sebe přijal pravděpodobně Zikmund Vančura. Po jeho smrti se poručenství nad Mikulášem Burianem a statkem po zemřelém Jindřichovi ujala a svými statky zaručila jeho starší sestra Magdalena, provdaná nejprve za Karla Kostomlatského z Vřesovic na Ploskovicích a podruhé za Jiříka Vratislava z Mitrovic. Té také Mikuláš Burian formou přiznání před deskovými úředníky 1. prosince 1590 děkoval za poručenství.²⁹⁷ Mikuláš Burian zemřel v roce 1596 bezdětný. Zanechal po sobě pouze manželku Annu, rozenou Seletickou ze Smojna, a statek Dolní Přivory. Ve svém kšaftu ustanovil, že Dolní Přivory nemají „vyjít“ z rodu Vančurů z Řehnic.²⁹⁸ O vlastním výkonu poručenkové správy se v písemnostech Albrechta Pětipeského nedochovala žádná informace. Znamenán je pouze spor mezi Albrechtem a Jáchymem Novohradským z Kolovrat z roku 1586, kdy Jáchym žádal Albrechta dvěma řezanými cedulemi o vysvětlení, zda jeho poddaní a poddaní nezletilého Mikuláše Buriana Vančury ukradli z jeho ovčína v Buštěhradě 73 ovcí a odehnali je do Albrechtova vrchnostenského dvora v Horních Přivorách.²⁹⁹

²⁹⁴ NA Praha, DZ, DZV 22, fol. L 14-L 17, vklad kšaftu do desek zemských větších trhových 30. listopadu 1584.

²⁹⁵ List č. 280 (Houska, 26. září 1588), Dorota Hrzánová z Ocelovic Albrechtovi Pětipeskému.

²⁹⁶ NA Praha, DZ, DZV 21, fol. O 30-P 3, vklad kšaftu do desek zemských větších trhových 4. května 1583. Tamtéž, fol. P 3-P 4', doplnění kšaftu do desek zemských větších trhových 4. května 1583.

²⁹⁷ NA Praha, DZ, DZV 25, fol. N 5, vklad přiznání do desek zemských větších trhových 1. prosince 1590.

²⁹⁸ NA Praha, DZ, DZV 127, fol. C 24-C 26', vklad kšaftu do desek zemských větších trhových 24. dubna 1596.

²⁹⁹ List č. 200 (bez místa, 23. dubna 1586), řezaná cedule Jáchyma Novohradského z Kolovrat Albrechtovi Pětipeskému; list č. 201 (Byšice, 6. května 1586), řezaná cedule Albrechta Pětipeského Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat.

Poručníkem byl Albrecht Pětipeský ustanoven také kšaftem Jiříka Klusáka z Kostelce, jenž sídlil na sousedních Čečelicích. Kšaft byl sepsán a zapečetěn na počátku roku 1583.³⁰⁰ Jiřík po sobě zanechal manželku Ludmilu, rozenou Seletickou ze Smojna, a nezletilé děti Jana Adama, Magdalenu, Kateřinu a Johanku. Za poručníky ustanovil manželku Ludmilu, Albrechta staršího Klusáka z Kostelce v Lovčicích a Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na Byšicích. Mezi písemnostmi Albrechta Pětipeského se dochovalo několik listů, které si vyměnil s Albrechtem Klusákem. Dochované jednotliviny z let 1583-1588 se týkají převážně správy sirotčích peněz a správy sirotčího jmění. Vedle zpráv o sirotčích penězích informoval Albrecht Klusák Albrechta Pětipeského o výchově samotných sirotků. V roce 1584 informoval Albrechta o plánech, jež se týkaly učení Jana Adama Klusáka.³⁰¹ V roce 1586 s ním zase konzultoval plánovaný sňatek Magdaleny Klusákové, o kterou se ucházel Hynek Talacko z Ještětic.³⁰²

Naposledy vystupuje Albrecht Pětipeský v poručnické úloze jako poručník nad nezletilými dětmi a statkem po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna na Dobrovici, Kuncberku a Charvatci (1517-1579). Jindřich býval pravidelným účastníkem zemských a generálních sněmů, několikrát byl sněmem zvolen nejvyšším berníkem za panský stav a býval hejtmánem Boleslavského kraje. Svoji kariéru dovršil jako přísedící dvorského a komorního soudu v letech 1554-1577. S Albrechtem ho pojilo zvláště protestantské vyznání. Jindřichův kšaft nese datum 16. listopadu 1579.³⁰³ Zanechal po sobě manželku Markétu, rozenou Popelovou z Lobkovic, dva nezletilé syny Viléma Voka a Heníka a statky Dobrovice, Kuncberk a Charvatce, vše v historickém Boleslavském kraji. Poručníky ustanovil manželku Markétu a bratrance Jiřího z Valdštejna na Hostinném a Miletíně. K radě jim přidal Viléma z Rožmberka na Českém Krumlově, tajného radu a nejvyššího purkrabího Království českého, Jana z Valdštejna na Sedčicích, nejvyššího sudího dvorského a Kryštofa mladšího Popela z Lobkovic na Horšovském Týně, nejvyššího komorníka. V kšaftu počítal ale i s variantou úmrtí jednoho z poručníků. Pokud by jeden poručník zemřel, měl ho nahradit Vilém Miřkovský z Tropčic na Vrchlabí a Miřkově, bratr někdejšího dlouholetého karlštejnského purkrabího a později nejvyššího písaře Mikuláše. Pokud by opět jeden z poručníků zemřel, měl ho nahradit Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku na Byšicích. V dalším kole měl být náhradou přísedící zemského soudu Hertvík Zejdlíc ze Šenfeldu na Zvoleněvsi. Toto ustanovení mělo zajistit, aby poručenskou správu zajišťovali vždy dva poručníci.

Po Jindřichově smrti se poručnictví ujali skutečně vdova Markéta a Jiří z Valdštejna. V tomto složení působili až do Jiřího smrti 17. května 1584. Následně Markéta korespondovala s Vilémem Miřkovským, aby na sebe poručenství podle ustanovení kšaftu přijal. Vilém však kvůli zdravotnímu stavu odmítl. Markéta se proto o necelý měsíc později 6. června obrátila na Albrechta Pětipeského se stejnou žádostí.³⁰⁴ Protože s přijetím poručenství souhlasil, mohl se Vilém 13. srpna před úředníky desek zemských přiznat, že se poručnictví vzdává.³⁰⁵

³⁰⁰ NA Praha, DZ, DZV 21, fol. M 15-M 17 (bez místa, bez data), kšaft Jiříka Klusáka z Kostelce na Čečelicích. Do desek zemských větších trhových byl vložen 7. února 1583.

³⁰¹ List č. 151 (Lovčice, 7. července 1584), Albrecht starší Klusák z Kostelce Albrechtovi Pětipeskému.

³⁰² List č. 223 (Lovčice, 27. prosince 1586), Albrecht starší Klusák z Kostelce Albrechtovi Pětipeskému.

³⁰³ NA Praha, DZ, DZV 20, fol. P 3-P 9, vklad kšaftu do desek zemských větších trhových 14. prosince 1579.

³⁰⁴ List č. 149 (Dobrovice, 6. června 1584), Markéta Valdštejnská z Lobkovic Albrechtovi Pětipeskému.

³⁰⁵ NA Praha, DZ, DZV 20, fol. P 9, juxta ke vkladu kšaftu do desek zemských větších trhových z 13. srpna 1584.

Mezi písemnostmi Albrechta Pětipeského se dochovalo množství zmínek o vykonávání poručnické správy. Tato úloha Albrechta na jednu stranu citelně zatěžovala, na druhou stranu ale byla příležitostí ke kontaktům s okolní šlechtou a urozenci z vyšších pater společenského žebříčku. Ve finančních záležitostech korespondoval jako poručník například s českou komorou v roce 1586³⁰⁶ nebo Janem Lukášem ze Žerotína v roce 1584, který byl kvůli dluhu sirotkům dokonce poručníky zatčen.³⁰⁷ V záležitostech propuštění z poddanství sirotčích poddaných a o přímluvu u Markéty se na Albrechta obrátili například Jiří Bořita z Martinic v roce 1586³⁰⁸ nebo Hendrich Berka z Dubé a Lipé v roce 1591.³⁰⁹ Jako poručník zastupoval Albrecht nezletilé pány z Valdštejna v různých sporech, ať už šlo o spory v poddanských záležitostech,³¹⁰ nebo ve sporech o hranice sirotčích pozemků, které měli s Jindřichem purkrabím z Donína,³¹¹ či o krádeže páchané na sirotčích statcích v roce 1590.³¹²

Mezi benefity spojené s poručnictvím patřil užitek z výnosů spravovaných statků. Například v roce 1587 informoval Albrechta dobrovický úředník Václav z Kvasejovic o plánovaném výlovu rybníka a žádal ho, aby poslal pro vylovené kapry koně a pacholky.³¹³ Časté byly také vzájemné výměny drobných darů. Například Albrecht poslal Markétě v roce 1585 „ptáka“, Markéta na oplátku poslala jeho nejstaršímu synovi Šťastnému Václavovi jelena a dceři Magdaleně „štrych na vazbě“. ³¹⁴ Ve stejném roce Albrechtovi darovala ze své obory laň,³¹⁵ v roce 1586 mu zase poslala hlavu a čtvrt vepře.³¹⁶ Vzájemné informování se o zdraví rodinných příslušníků a vzájemné pozdravování pak patřilo k dobové zdvořilosti.³¹⁷

Úlohu poručníka vykonával Albrecht vedle Markéty necelých osm let. Nejstarší Vilém Vok dovršil dvaceti let 22. července 1591 a podle zemského práva se stal plnoletým. Podle ustanovení otcova kšaftu se mohl ujmout zděděných statků. Proto oběma poručníkům adresoval 24. srpna 1591 list, ve kterém jim sdělil svůj úmysl převzít i na místě svého nezletilého bratra otcovské statky a poručenství nad nezletilým bratrem.³¹⁸ V listu vyjádřil zároveň naději, že se tak stane bez problémů během čtyř neděl. Nedlouho po tomto listu adresoval Albrechtovi 9. září další dopis se žádostí, aby se cestou do Prahy zastavil na Dobrovici, vzal s sebou výše zmíněné psaní z 24. srpna a spolu s Markétou

³⁰⁶ List č. 202 (Pražský hrad, 11. června 1586), česká komora obesílá Markétu Valdštejskou z Lobkovic a Albrechta Pětipeského.

³⁰⁷ List č. 155 (Praha – Staré Město, 14. listopadu 1584), Jan Lukáš ze Žerotína Albrechtovi Pětipeskému.

³⁰⁸ List č. 209 (Smečno, 30. srpna 1586), Jiří Bořita z Martinic Albrechtovi Pětipeskému. Srov. list č. 210 (Dobrovice, 7. září 1586), Markéta Valdštejská z Lobkovic Albrechtovi Pětipeskému.

³⁰⁹ List č. 323 (Nový Falkenburk, 11. března 1591), Hendrich Berka z Dubé a Lipé Albrechtovi Pětipeskému.

³¹⁰ List č. 277 (Dobrovice, 8. července 1588), Markéta Valdštejská z Lobkovic Albrechtovi Pětipeskému.

³¹¹ List č. 248 (Praha – Malá Strana, 17. října 1587), Markéta Valdštejská z Lobkovic Albrechtovi Pětipeskému.

³¹² List č. 310 (bez místa, srpen 1590), řezaná cedule Markéty Valdštejské z Lobkovic a Albrechta Pětipeského Jindřichovi purkrabímu z Donína.

³¹³ List č. 252 (Dobrovice, 25. listopadu 1587), Václav z Kvasejovic Albrechtovi Pětipeskému.

³¹⁴ List č. 184 (Dobrovice, 30. prosince 1585), Markéta Valdštejská z Lobkovic Albrechtovi Pětipeskému.

³¹⁵ List č. 184 (Dobrovice, 30. prosince 1585), Markéta Valdštejská z Lobkovic Albrechtovi Pětipeskému; list č. 185 (Vinařice, 11. ledna 1586), Mikuláš Cetenský z Cetně Albrechtovi Pětipeskému.

³¹⁶ List č. 198 (Dobrovice, 29. března 1586), Markéta Valdštejská z Lobkovic Albrechtovi Pětipeskému.

³¹⁷ List č. 196 (Dobrovice, 23. března 1586), Markéta Valdštejská z Lobkovic Albrechtovi Pětipeskému.

³¹⁸ List č. 338 (Dobrovice, 24. srpna 1591), Vilém Vok z Valdštejna Markétě Valdštejské z Lobkovic a Albrechtovi Pětipeskému.

mu postoupil otcovský statek.³¹⁹ Oba poručníci předávání statku patrně zdržovali, přestože i když ještě nebyla překročena lhůta čtyř neděl od výzvy, napsal Vilém Vok Albrechtovi 21. září další list. Prosil v něm, aby Albrecht přijel ještě před začátkem zemského soudu, který měl začít 1. října na Dobrovici, vzal s sebou zmíněný dopis z 24. srpna, a aby mu byl postoupen otcovský statek.³²⁰ Zemský soud, který měl být zahájen 1. října, byl ovšem pro nedostatek přísedících odložen. Následující soud zahájený 21. února 1592 sice proběhl, k postoupení statku však došlo až na dalším jednání, jež začalo 22. května. V průběhu soudu se Vilém Vok i na místě svého nezletilého bratra Heníka přiznal před deskovými úředníky, že svým poručníkům Markétě a Albrechtovi děkuje za poručenství.³²¹ Tímto dnem byli poručníci úředně zbaveni správy statků a dozoru nad svými svěřenci. Jako „mocní otcovští poručníci“ nebyli povinni vyúčtovat své působení poručníků a nesměli být případně obviněni ze špatného hospodaření na statcích.

Zajímavostí je, že tímto aktem končí korespondence mezi Albrechtem a Markétou i jejich syny. Výjimku tvoří jen list Viléma Voka ze dne 12. listopadu 1593, kterým se s Albrechtem radil o výjezdu do války proti Turkům.³²² Vilém Vok zemřel v srpnu nebo v září roku 1595.³²³ Jeho mladší bratr Heník byl v té době již pravděpodobně plnoletý, protože informace o tom, že by se Albrecht opět ujal poručnické funkce, v dochovaných pramenech nejsou.

³¹⁹ List č. 340 (Dobrovice, 9. září 1591), Vilém Vok z Valdštejna Albrechtovi Pětipeskému.

³²⁰ List č. 341 (Dobrovice, 21. září 1591), Vilém Vok z Valdštejna Albrechtovi Pětipeskému.

³²¹ NA Praha, DZ, DZV 26, fol. F 18, vklad do desek zemských větších trhových 30. května 1592.

³²² List č. 404 (Dobrovice, 12. listopadu 1593), Vilém Vok z Valdštejna Albrechtovi Pětipeskému.

³²³ List č. 447 (bez místa, 16. září 1595), Jiřík Vančura z Řehnic Albrechtovi Pětipeskému.

III. Ve dvorských, královských a zemských službách

První zmínky o veřejném působení Albrechta Pětipeského pocházejí z vojenského prostředí.³²⁴ Prameny dokládají Albrechtovu účast ve vojenských taženích do Uher v roce 1556, 1557 a 1565-1566. Údaje jsou natolik kusé, že je možno je pouze zmínit. Svoji účast v polních taženích zmínil Albrecht ve své suplice z roku 1571 adresované císaři Maxmiliánovi II.³²⁵ V roce 1556 probíhalo velké tažení v čele s arciknížetem Ferdinandem z Vídně do jižních Uher na záchranu hraniční pevnosti Siget.³²⁶ Arcikníže vytáhl z Vídně 24. srpna a 24. října se do ní zase vrátil. Nejvyšším polním hejtmanem Českého království byl Karel ze Žerotína na Kolíně, který měl pod svou správou pluk o síle 1 600 rejtářů (koní, jezdců). V jednom z praporů uvedeného pluku, vedeném rytmistrem Mikulášem z Waldu, zmustroval podle register mustruňku rejtářů 27. července 1556 ve Strážnici Albrecht Pětipeský „*pod své sedlo*“ dva koně.³²⁷ O rok později se Albrecht účastnil bitvy v Uhrách pod velením polního hejtmana Ivana Lenkovicse, ve které jeho vojsko porazilo okolo 3 000 Turků.³²⁸ Jako účastník bitvy byl Albrecht zmíněn se svým starším bratrem Václavem.³²⁹ Další účast ve vojenském tažení je doložena v roce 1565-1566, kdy byl Albrecht už prokazatelně ve dvorské službě u arciknížete Ferdinanda. V roce 1565 se konalo tažení do Uher až za řeku Tisu.³³⁰ Jeden pluk vedl plukovník Lazar ze Schwendi. V jednom z jeho praporů, vedeném rytmistrem Bernardem hrabětem z Hardeggu, sloužil Albrecht Pětipeský. Mustruňk českých rejtářů se konal v Dolních Kounicích 14. července 1565. Na konci října vojsko táhlo k pevnosti Mukačevo do městečka Kosoň. V květnu roku 1566 leželi rejtáři hraběte z Hardeggu ve slezské Vratislavi a včetně Albrechta čekali na výplatu služného.³³¹ Zde se uvádí, že měl Albrecht „*pod svým sedlem*“ šest koní. Spolu s Albrechtem sloužil v tomto praporci Šebestián Šanovec ze Šanova, o kterém bude ještě řeč.³³² A také v praporu nejvyššího lejteňanta a rytmistra nad švadronou jezdců Václava Berky z Dubé a Lipé sloužil na přelomu let 1565-1566 Albrechtův mladší bratr

³²⁴ K poměrně silné vojenské tradici v rodu Pětipeských Miroslav ŽITNÝ, *Ideál křesťanského rytířství v paměti rytířského rodu Pětipeských z Chýš a Egrberku*, in: Václav Bůžek – Jaroslav Dibelka (edd.), *Utváření identity ve vrstvách paměti*, České Budějovice 2011 (= Opera historica 15), s. 183-217.

³²⁵ List č. 8 (bez místa, [1571]), suplika Albrechta Pětipeského Maxmiliánovi II. Habsburskému. – „*Sem též té naděje, že za služby mé, kderěž sem Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské slavně a svařtěj paměti panu voci Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti, též i Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti z mladosti své v tažení činival, [...]*“

³²⁶ František ROUBÍK (ed.), *Regesta fondu Militare Archivu ministerstva vnitra Republiky československé v Praze I. 1527-1589*, Praha 1937, s. 86-106; Zdeněk VYBÍRAL (ed.), *Paměti Pavla Korky z Korkyně. Zápisky křesťanského rytíře z počátku novověku*, České Budějovice 2014 (= Prameny k českým dějinám 16. – 18. století, řada B, svazek 4), s. 95-101.

³²⁷ F. ROUBÍK (ed.), *Regesta fondu Militare I*, s. 99.

³²⁸ Z. VYBÍRAL (ed.), *Paměti Pavla Korky z Korkyně*, s. 102-103.

³²⁹ Tamtéž, s. 102. Korka identifikoval bratry Václava a Albrechta Pětipeské jako příslušníky rodu Pětipeských z Krásného Dvora. Jde však o mylné zařazení. V uvedeném období se v rodu Pětipeských z Krásného Dvora žádní sourozenci Václav a Albrecht nevyskytují. Jde tedy jednoznačně o Pětipeské z Chýš a Egrberku. Genealog Dobřenský ve své sbírce eviduje bratry Albrechta a Václava Pětipeské z Krásného Dvora, ovšem u Albrechta uvádí pouze datum 1525 a Václava zmiňuje, že byl v roce 1547 popraven za účast v odboji proti Ferdinandovi I. Srov. NA Praha, Sbirka genealogická Dobřenského, inv. č. 248 (Fremut z Krásného Dvora). K tomu také Pavla BURDOVÁ, *Vklady desek zemských větších z let 1543-1562*, II. svazek, 2. část, Praha 1986, s. 907-908 (= Inventáře a katalogy Státního ústředního archivu v Praze. Rejstříky k deskám zemským 2).

³³⁰ Z. VYBÍRAL (ed.), *Paměti Pavla Korky z Korkyně*, s. 117-120.

³³¹ F. ROUBÍK (ed.), *Regesta fondu Militare I*, s. 186 (Vratislav, 30. května 1566), slezská komora Ferdinandovi Tyrolskému.

³³² Tamtéž, s. 187.

Mikuláš, který měl „*pod svým sedlem*“ čtyři koně.³³³ Je pravděpodobné, že se Albrecht účastnil velkého tažení zemské hotovosti v roce 1566, v jehož čele stál arcikníže Ferdinand. Avšak přímé důkazy o tom nejsou.

1. Dvořan arciknížete Ferdinanda Tyrolského

Přibližně v roce 1560 se stal Albrecht Pětipeský dvořanem arciknížete Ferdinanda, v letech 1547-1567 místopředsedle Českého království.³³⁴ Albrecht byl v tu dobu svobodný mládenec ve věku 22 až 27 let. Po hmotné stránce byl se svými pěti bratry spoluuživitelem nedílného dědictví po zemřelém otci a pravděpodobně disponoval vlastními finančními prostředky v hotovosti nebo v dluhopisech. Z hlediska kariéry měl za sebou prokazatelně pouze tři válečné zkušenosti v Uhrách proti Turkům jako žoldněř ve vojsku císařů Ferdinanda I. a Maxmiliána II.

Přijetí Albrechta Pětipeského jako neznámého nižšího šlechtice z nevýznamné rodiny do arciknížecích služeb a jeho dlouholeté působení zde je třeba považovat za něco zcela mimořádného. Pražský dvůr arciknížete Ferdinanda čítal v průměru 140 osob. Pouze jedna čtvrtina z nich tvořila užší dvůr, který se skládal z dvořanů s úřady a dvořanů s určitým počtem koní a bez koní. Možnost stát se dvořanem arciknížete Ferdinanda zůstávala pro naprostou většinu šlechty nedostupná.

Albrecht Pětipeský patřil do užšího dvora arciknížete Ferdinanda. Prameny bohužel nedokládají, na jakém stupni dvorské hierarchie Albrecht svou dvorskou kariéru zahájil.³³⁵ V letech 1568 až 1574 se uvádí jako stolník (*truksas*) arciknížete. Prameny také neuvádějí, kdy byl z dvorské služby u arciknížete propuštěn.³³⁶

Přelom ve dvorské kariéře Albrechta Pětipeského znamenal rok 1567, kdy arcikníže Ferdinand opustil své místopředsedelské působení v Praze a přestěhoval se i se svým dvorem do Innsbrucku. Albrecht arcikníže do Tyrol nenásledoval, ale rozhodl se zůstat v Čechách. Do jaké míry se tím změnil charakter jeho dvorské služby, nelze zjistit. Přestože byl Albrecht Pětipeský dvořanem arciknížete Ferdinanda přinejmenším patnáct let, absence písemného materiálu neumožňuje jeho působení přiblížit, natož rekonstruovat.³³⁷

³³³ Tamtéž, s. 154.

³³⁴ Datum vychází ze suppliky Albrechta Pětipeského Maxmiliánovi II. Habsburskému z roku 1571, ve které sám uvádí, že „*těž Jeho Milosti Arciknížeti Ferdinandu při dvoře Jeho Milosti 11 let pořád jsem službami svými poníženyi činivával a do smrti své přestati nemínim.*“ Srov. list č. 8 (bez místa, [1571]), suplika Albrechta Pětipeského Maxmiliánovi II. Habsburskému. Dvoru Ferdinanda Tyrolského se věnoval ve své monografii Václav BŮŽEK, *Ferdinand Tyrolský mezi Prahou a Innsbruckem. Šlechta z českých zemí na cestě ke dvorům prvních Habsburků*, České Budějovice 2006 (= Monographia historica 7). Srov. také Jaroslav PÁNEK, *Der Adel im Turnierbuch Erzherzog Ferdinands II. von Tirol (Ein Beitrag zur Geschichte des Hoflebens und der Hofkultur in der Zeit seiner Statthalterschaft in Böhmen)*, Folia historica bohemica 16, 1993, s. 77-96.

³³⁵ Písemnými prameny je Albrecht jako dvořan Ferdinanda Tyrolského doložen poprvé v roce 1564. Srov. V. BŮŽEK, *Ferdinand Tyrolský*, s. 85.

³³⁶ Dokonce ještě v roce 1591 je v soukromém listu psaném Oldřichem Kavkou z Říčan titulován jako stolník Ferdinanda Tyrolského. List č. 335 (Pražský hrad, 27. července 1591), Oldřich Kavka z Říčan Albrechtovi Pětipeskému.

³³⁷ V roce 1564 se podepsal vedle dalších 21 dvořanů Ferdinanda Tyrolského do řezané cedule adresované Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat, aby se přiznal ke svým slovům, že k němu Ferdinand „*dost horlivě promluvil*“ a „*na něj že se potrhati, Vám hroziti jmíti ráčil*“. Srov. Tiroler Landesarchiv Innsbruck, Ferdinanda, kart. 10, Position 7, Beheimisch (Böhmische) Missiven, Teil 1., nefol. (bez místa, 11. února 1564), řezaná cedule dvořanů Ferdinanda Tyrolského Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat. V roce 1568 se zase Ferdinand Tyrolský přimlouval k nejvyššímu sudímu za své stolníky Albrechta Pětipeského a Jana Malovce z Malovic, aby nebyli potahováni jako ručitelé v dluhopisu za zemřelého Petra Běšina z Běšin, kterému půjčil peníze N. Čejkov, někdejší arciknížecí harcír. Srov. tamtéž, kart. 8, Position 5.

Písemnosti Albrechta Pětipeského až na zmíněné dvě suppliky z let 1570 a 1571 jeho působení na dvoře arciknížete Ferdinanda nezmiňují. Dokonce ani osobní listy s někdejšími spoludvořany (Jindřich purkrabí z Donína, Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory, Hertvík Zejdlíc ze Šenfeldu) nečiní na někdejší dvořanskou službu žádnou náražku. Ojedinelým dokladem aktivního vykonávání dvořanské služby, která spočívala především v doprovázení arciknížete při nejrůznějších společenských událostech a jeho reprezentování, je tisk vydaný u příležitosti sňatku bavorského vévody Viléma s Renatou, vévodkyní lotrinskou. Svatba se konala v Mnichově 22. února 1568 a několik následujících dní. Tisk zmiňuje Albrechta Pětipeského jako aktivního účastníka doprovodných turnajů a rytířských klání.³³⁸

2. Účast na zemských a generálních sněmech

Odchod arciknížete Ferdinanda z Českého království znamenal pro Albrechta Pětipeského faktické opuštění dvorského způsobu života. Na svoji dosavadní službu navázal vstupem do veřejného a politického života Českého království. Zájem o politické záležitosti království mohl šlechtic v raném novověku prokázat kromě jiného svou účastí na zasedáních zemských a generálních sněmů. Účastníci sněmovních jednání tvořili skupinu označovanou současnými historiky jako politický národ.³³⁹

Zemské a generální sněmy byly tradičním místem jednání mezi panovníkem a stavovskou reprezentací. Ve druhé polovině 16. století se na sněmech projednávala především forma a míra podílu království na obraně proti tureckému nebezpečí. Vedle toho byly sněmy veřejným fórem pro projednávání požadavků panovníka (královská propozice) a požadavků stavovské obce včetně soukromých záležitostí jednotlivců (obecný artikul). Jednotlivé body jednání, odsouhlasené panovníkem a jednotlivými šlechtickými korporacemi, byly vtěleny do sněmovního usnesení. Jednotliví účastníci sněmovního jednání vyjádřili na vyzvání panovníka souhlas se sněmovním usnesením formou relace, tedy potvrzením svého podpisu v prezenci učiněné při zahájení sněmu.³⁴⁰ Sněmovní usnesení

(1), Beheimische (Böhmische) Konzepte, Fol. 395/31 (bez místa, 22. září 1568), Ferdinand Tyrolský nejvyššímu sudímu.

³³⁸ NK Praha, Oddělení rukopisů a starých tisků, Johann WAGNER, *Kurze doch gegründete beschreibung des Durchleuchtigen Hochgebornnen Fürsten unnd Herren Herren Wilhalmen Pfaltzgrauen bey Rhein, Herzogen inn Oberrn vnd Niderrn Bairen ec. Vnd derselben geliebsten Gemahel der Durchleuchtigsten Hochgebornnen Fürstin, Frewlein Renata gebornne Hertzogin zu Lottringen vnd Parr ec. gehalten Hochzeitlichen Ehren Fests. Auch welcher gestalt die darauff geladnen Potentaten vnd Fürsten Personlich, oder durch ire abgeständte Potschafften erschienen. Vnd dann was für Herrliche Ritterspil zu Roß vnd Fueß mit Thurnieren, Rennen vnd Stechen. Neben andern vil ehrlichen kurtzweilen mit grossen freuden Triumph vnd kostligkait in der Fürstlichen Hauptstat München gehalten worden sein, den zwenndzwanzigsten vnd nachuolgende tag Februarij Im 1568 Jar. Gedruckt in der Fürstlichen Hauptstat München: bey Adam Berg, [1568]. Albrecht Pětipeský je zaznamenán na fol. 8' (*Albrecht Pierenpetskhy*), fol. 43' (*Peter Pietipesky*), fol. 48' (*Peter Peskhy*) a fol. 53 (*Pietipeskhy*). Pro ilustraci lze použít údaje o dvoru, který Ferdinanda Tyrolského na tuto svatbu doprovázel. Dvůr čítal celkem 149 osob. Do užšího dvora patřilo ale jen 39 šlechticů s úřady: sedmnáct dvorských a komorních radů (*Hoff und Cammer Rath*), čtyři číšníci (*Mundschenckhen*), dva kraječi (*Fürschneider*), jedenáct stolníků (*Drucksessen*) a pět komořích (*Chammerdiener*). Mezi stolníky byl Albrecht na devátém místě. Podobně se Albrecht Pětipeský jako dvořan Ferdinanda Tyrolského zúčastnil svatby Karla Habsburského a Marie Bavorské v roce 1571. Srov. V. BŮŽEK, *Ferdinand Tyrolský*, s. 190.*

³³⁹ Tento pojem použili Václav BŮŽEK – Pavel KRÁL (edd.), *Člověk českého raného novověku*, Praha 2007, s. 33.

³⁴⁰ Albrecht býval také často vedle jiných vyslán panovníkem jako jeden z relátorů volených ze všech tří stavů k zapisování sněmovních usnesení do desek zemských. Královský relátor byl v tomto případě šlechtic, kterého král jednorázově vyslal jako svého zástupce k zápisu (vkladu, relaci) sněmovního usnesení do desek zemských. Tímto zápisem sněmovní usnesení nabývalo platnosti.

včetně relace bylo poté přepsáno do desek zemských.³⁴¹ Vkladem do desek zemských se sněmovní usnesení stalo zemským zákonem závazným pro celou stavovskou obec bez výjimky. Pravomoc svolat zemský nebo generální sněm patřila pouze panovníkovi. Ten zval stavy k účasti na sněmu prostřednictvím mandátů rozesílaných do jednotlivých krajů. Právo účastnit se sněmovního zasedání tak měli všichni členové panského a rytířského stavu a královská města prostřednictvím svých vyslanců. Toto právo ale využívalo jen zanedbatelné procento všech potenciálních účastníků. Z tohoto úhlu pohledu je třeba vnímat účast Albrechta Pětipeského na zemských a generálních sněmech jako něco, co ho stavělo nad průměr soudobé šlechtické společnosti.

Není doloženo, že by se českých sněmovních zasedání účastnil některý z Albrechtových předků po mužské linii. Prvními doloženými Pětipeskými jsou až bratři Václav a Albrecht Pětipeští, kteří se společně zúčastnili zasedání generálního sněmu zahájeného 19. prosince 1569 a ukončeného v květnu 1570. Ze sourozenců Albrechta Pětipeského se zasedání zemských a generálních sněmů zúčastňovali pouze bratři Václav a Jiřík Pětipeští.³⁴²

K provedení některých schválených bodů sněmovního usnesení byli na sněmech voleni zástupci ze stavovské obce. K vybírání schválených berní byli voleni nejvyšší nebo krajští berníci, k vybírání nápojové daně (posudného) a zemských sbírek byli voleni krajští výběrčí posudného, k provedení nařízení ohledně přehlídky (mustruňku) krajských hotovostí byli voleni krajští přehlízitelé (mustrheři) a k provedení některých zvláštních bodů byli voleni stavovští komisaři. Do těchto veřejných funkcí a komisí na zemské, krajské nebo lokální úrovni mohl být ale zvolen také šlechtic nebo příslušník třetího stavu, který se zasedání sněmu osobně neúčastnil.

Albrecht Pětipeský byl na zemských a generálních sněmech volen pravidelně do funkce krajského výběrčího posudného a krajského výběrčího zemské sbírky. Za celou dobu své aktivní účasti na zasedáních zemských a generálních sněmů byl zvolen do dvou specializovaných komisí. Na zemském sněmu konaném ve dnech 18. listopadu až 14. prosince 1583 a podruhé na zemském sněmu konaném ve dnech 14. ledna až 13. února 1585 byl zvolen do komise, která měla za úkol projednat s dlužníky panovníka, především jednotlivými stavy a výběrčími berní, vyrovnání jejich závazků. Komise měla zasednout v určitém místě na Pražském hradě na základě obeslání panovníka.³⁴³ Na zemském sněmu konaném ve dnech 18. listopadu až 14. prosince 1583 byl zvolen jako zástupce rytířského stavu v Boleslavském kraji do komise, která měla projednat korekci městských práv (tedy Koldínova zákoníku) a jejich srovnání se zemským zřízením.³⁴⁴

³⁴¹ Relace je potvrzením účasti. Byly i sněmy, které neskončily usnesením, nebo skončily usnesením a do desek zemských nebyla přepsána relace. Zde není možno vyloučit účast Albrechta.

³⁴² Účastnil se zasedání těchto zemských a generálních sněmů: 1569/1570 (65), 1571 (63), 1573 (48), 1575/1 (63), 1575/2 (74), 1589 (29), 1590 (28), 1593 (18), 1595 (17), 1596/1 (21), 1597 (17), 1598 (13), 1599 (16), 1600 (10), 1601 (9). V předbělohorském období se sněmů účastnili ještě syn Albrechtova bratra Václava Odolen na Blahoticích: 1601 (18), 1604 (21), 1608/2 (20), 1609/1610 (27); syn Albrechtova bratra Vojtěcha Jiří Jan 1603 (22), 1608/2 (36), 1609/1610 (26); syn Albrechta Šťastný Václav na Byšicích a Bosyni 1608/2 (42), 1609/1610 (31), 1616 (13); Albrechtův mladší bratr Jiřík starší 1608/2 (51), 1609/1610 (33). Číslovka za lomítkem u letopočtu (1575/1; 1572/2; 1572/3) uvádí pořadí sněmu v daném roce. Číslo v závorce označuje pořadí v řadě relátorů v rámci rytířského stavu.

³⁴³ *Sněmy české* VI, č. 328, s. 549-591, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 14. ledna až 13. února 1585), zde s. 563-564. Srov. také *Sněmy české* VI, č. 257, s. 435-470, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 18. listopadu až 14. prosince 1583), zde s. 447-449.

³⁴⁴ *Sněmy české* VI, č. 257, s. 435-470, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 18. listopadu až 14. prosince 1583), zde s. 459-461. Působení a výsledky práce této komise podrobněji zkoumal Julius GLÜCKLICH (ed.), *Nová redakce zemského zřízení Království českého z posledních let před českým povstáním*, Brno 1936, s. VI-XIII. Z panského stavu v Boleslavském kraji byl zvolen Adam Krajíž z Krajku na Mladé Boleslavi.

Některé sněmy vyslaly Albrechta jako zástupce rytířského stavu ke vkladu jednotlivého bodu sněmovního usnesení do desek zemských³⁴⁵ nebo ke vkladu usnesení o přijetí některých osob do rytířského stavu do desek zemských.³⁴⁶

Přehled účasti Albrechta Pětipeského na zemských a generálních sněmech³⁴⁷

Generální sněm 19. 12. 1569 – 5. 1570 ³⁴⁸	Relátor [143/66]
Zemský sněm 30. 4. 1571 ³⁴⁹	Relátor [167/65]
Zemský sněm 28. 1. 1573 ³⁵⁰	Relátor [220/109]
Zemský sněm 1. – 19. 1. 1574 ³⁵¹	<i>Bez usnesení a relace</i>
Zemský sněm 14. – 22. 6. 1574 ³⁵²	Relátor [211/189]; Výběrčí posudného
Zemský sněm 21. 2. – 24. 3. 1575 ³⁵³	Výběrčí posudného
Zemský sněm 15. 8. – 6. 9. 1575 ³⁵⁴	Účast nedoložena
Zemský sněm 27. 9. 1575 ³⁵⁵	Výběrčí posudného; výběrčí zemské sbírky z vína
Generální sněm 17. 5. – 11. 7. 1576 ³⁵⁶	Výběrčí posudného
Zemský sněm 5. 2. – 2. 3. 1577 ³⁵⁷	Výběrčí posudného
Zemský sněm 12. – 18. 8. 1577 ³⁵⁸	Účast nedoložena
Zemský sněm 2. 8. 1578 ³⁵⁹	Relátor [62/51]; výběrčí posudného

³⁴⁵ *Sněmy české* VI, č. 320, s. 545 (bez místa, 11. února 1585). Sněm povoluje, aby mohl Rudolf II. Habsburský vložit do desek zemských nějaké statky Žofii Dejmkové z Dolan. *Sněmy české* IX, č. 195, s. 253 (bez místa, 13. března 1596). Relátorem usnesení, kterým sněm zmocnil zemský soud, aby vyslal některé osoby k prohlédnutí statků, které nejvyšší purkrabí pražský Adam II. z Hradce chtěl odprodat od úřadu nejvyššího purkrabství a které k němu chtěl zase koupit.

³⁴⁶ *Sněmy české* VII, č. 43, s. 59-60. Na zemském sněmu konaném ve dnech 17. listopadu až 17. prosince 1586 byl vyslán sněmem k zápisu usnesení do desek zemských, kterým rytířský stav shromážděný na sněmu přijal 13. prosince 1586 do svého stavu Matyáše a Zikmunda Freisichselbsty z Freudenbachu a Šimona Fidlera z Muldavy. Srov. NA Praha, DZ, DZV 23, fol. J 24; NA Praha, DZ, DZV 24, fol. A 21. *Sněmy české* IX, č. 193, s. 251. Podobně byl vyslán na zemském sněmu konaném ve dnech 14. února až 13. března 1596 k zápisu usnesení do desek zemských, kterým rytířský stav shromážděný na sněmu dne 11. března přijal do svého stavu Jana Tonnera z Truppachu, apelačního radu.

³⁴⁷ V prvním sloupci je uveden typ sněmu (zemský sněm; generální sněm) a mezní data jeho konání (zahájení; ukončení). V druhém sloupci je uvedena forma účasti Albrechta na sněmu (rektor, zvolení do úřadu nebo komise) nebo jeho neúčast. V hranaté závorce za sloven „Relátor“ je uveden počet relátorů sněmovního usnesení v rámci rytířského stavu a za lomítkem pořadí Albrechta.

³⁴⁸ *Sněmy české* III, č. 284, s. 488-509, usnesení generálního sněmu konaného od 19. prosince 1569 až do května 1570), relace Albrechta Pětipeského zde na s. 508.

³⁴⁹ *Sněmy české* III, č. 321, s. 589-615, usnesení zemského sněmu zahájeného 30. dubna 1571), relace Albrechta Pětipeského zde na s. 614.

³⁵⁰ *Sněmy české* III, č. 370, s. 735-750, usnesení zemského sněmu zahájeného 28. ledna 1573, relace Albrechta Pětipeského zde na s. 749 s poznámkou, že relaci nevykonal Albrecht osobně, ale prostřednictvím šlechtice s iniciálami M. P.

³⁵¹ *Sněmy české* IV, s. 1-58.

³⁵² *Sněmy české* IV, č. 34, s. 78-91, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 14. až 22. června 1574, relace Albrechta Pětipeského zde na s. 90.

³⁵³ *Sněmy české* IV, č. 56, s. 177-182, usnesení zemského sněmu zahájeného 21. února 1575. Mezi relátory není Albrecht Pětipeský uveden.

³⁵⁴ *Sněmy české* IV, č. 75, s. 242-254, usnesení zemského sněmu zavřeného 6. září 1575. Mezi relátory není Albrecht Pětipeský uveden.

³⁵⁵ *Sněmy české* IV, č. 86, s. 269-310, usnesení zemského sněmu zavřeného 27. září 1575. Mezi relátory není Albrecht Pětipeský uveden.

³⁵⁶ *Sněmy české* IV, č. 134, s. 550-571, usnesení generálního sněmu konaného ve dnech 17. května až 11. července 1576. Mezi relátory není Albrecht Pětipeský uveden.

³⁵⁷ *Sněmy české* V, č. 66, s. 94-120, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 5. února až 2. března 1577. Mezi relátory není Albrecht Pětipeský uveden.

³⁵⁸ *Sněmy české* V, č. 103, s. 177-182, usnesení zemského sněmu zahájeného 12. srpna 1577. Mezi relátory není Albrecht Pětipeský uveden.

Přehled účasti Albrechta Pětipeského na zemských a generálních sněmech - pokračování

Generální sněm 9. 2. – 14. 4. 1579 ³⁶⁰	<i>Bez relace</i> ; výběrčí posudného; výběrčí zemské sbírky z vín, z obilí, z koní, z cizozemců
Zemský sněm 11. 1. – 9. 2. 1580 ³⁶¹	Výběrčí posudného; výběrčí zemské sbírky z vín, z obilí, z koní, z cizozemců
Zemský sněm 14. 2. – 13. 3. 1581 ³⁶²	<i>Bez relace</i> Výběrčí posudného
Zemský sněm 5. – 17. 2. 1582 ³⁶³	Výběrčí posudného
Zemský sněm 13. – 27. 5. 1583 ³⁶⁴	Relátor [55/25]; výběrčí posudného
Zemský sněm 18. 11. – 14. 12. 1583 ³⁶⁵	Relátor [58/31]; komise pro vyřízení starých účtů a nedoplatků mezi stavy a panovníkem; komise pro srovnání městských práv se zemským zřízením
Zemský sněm 14. 1. – 13. 2. 1585 ³⁶⁶	<i>Bez relace [jen Vilém z Rožmberka]</i> ; komise pro vyřízení starých účtů a nedoplatků mezi stavy a panovníkem
Zemský sněm 17. 11. – 17. 12. 1586 ³⁶⁷	Relátor [52/36]
Zemský sněm 27. 1. – 24. 2. 1588 ³⁶⁸	Relátor [55/32]
Zemský sněm 12. – 13. 6. 1589 ³⁶⁹	Relátor [55/30]
Zemský sněm 26. 2. – 9. 3. 1590 ³⁷⁰	Relátor [61/29]
Zemský sněm 19. 3. – 6. 4. 1593 ³⁷¹	<i>Bez usnesení a relace</i>
Zemský sněm 23. 10. – 3. 11. 1593 ³⁷²	Relátor [63/19]
Generální sněm 10. 2. – 17. 3. 1595 ³⁷³	Účast nedoložena
Zemský sněm 14. 2. – 13. 3. 1596 ³⁷⁴	Relátor [76/22]
Zemský sněm 11. – 19. 9. 1596 ³⁷⁵	Účast nedoložena

³⁵⁹ *Sněmy české* V, č. 162, s. 305-315, usnesení zemského sněmu zahájeného 2. srpna 1578, relace Albrechta Pětipeského zde na s. 315.

³⁶⁰ *Sněmy české* V, č. 234, s. 436-481, usnesení generálního sněmu konaného ve dnech 9. února až 14. dubna 1579.

³⁶¹ *Sněmy české* V, č. 325, s. 673-688, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 11. ledna až 9. února 1580. Mezi relátory se Albrecht Pětipeský neuvádí.

³⁶² *Sněmy české* VI, č. 31, s. 38-62, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 14. února až 13. března 1581.

³⁶³ *Sněmy české* VI, č. 120, s. 191-207, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 5. až 17. února 1582. Mezi relátory není Albrecht Pětipeský uveden.

³⁶⁴ *Sněmy české* VI, č. 193, s. 309-331, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 13. až 27. května 1583, relace Albrechta Pětipeského zde na s. 331.

³⁶⁵ *Sněmy české* VI, č. 257, s. 435-470, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 18. listopadu až 14. prosince 1583, relace Albrechta Pětipeského zde na s. 469.

³⁶⁶ *Sněmy české* VI, č. 328, s. 549-591, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 14. ledna až 13. února 1585.

³⁶⁷ *Sněmy české* VII, č. 49, s. 64-91, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 17. listopadu až 17. prosince 1586, relace Albrechta Pětipeského zde na s. 91.

³⁶⁸ *Sněmy české* VII, č. 166, s. 277-289, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 27. ledna až 24. února 1588, relace Albrechta Pětipeského zde na s. 289.

³⁶⁹ *Sněmy české* VII, č. 271, s. 415-419, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 12. až 13. června 1589, relace Albrechta Pětipeského zde na s. 418.

³⁷⁰ *Sněmy české* VII, č. 336, s. 502-523, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 26. února až 9. března 1590, relace Albrechta Pětipeského zde na s. 523 s poznámkou, že relaci nevykonal Albrecht osobně, ale prostřednictvím Václava Budovce z Budova.

³⁷¹ Srov. *Sněmy české* VII, s. 139-152.

³⁷² *Sněmy české* VIII, č. 137, s. 356-396, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 23. října až 3. listopadu 1593, relace Albrechta Pětipeského zde na s. 396.

³⁷³ *Sněmy české* IX, č. 56, s. 85-119, usnesení generálního sněmu konaného ve dnech 10. února až 17. března 1595.

³⁷⁴ *Sněmy české* IX, č. 196, s. 254-276, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 14. února až 13. března 1596, relace Albrechta Pětipeského zde na s. 275.

³⁷⁵ *Sněmy české* IX, č. 249, s. 320-330, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 11. až 19. září 1596.

3. Výběrčí posudného v Boleslavském kraji

Albrecht Pětipeský zastával v letech 1574 až 1587 nepřetržitě jeden z nejnižších úřadů na krajské úrovni správy – úřad výběrčího nápojové daně (*posudného*) v Boleslavském kraji.³⁷⁶ Podstatou výkonu úřadu bylo vybrat od stavů kraje posudné schválené zemským nebo generálním sněmem a odevzdat ho na určeném místě. Výběrčí sněmy pověřovaly také vybíráním zemských sbírek. Před korunovací Rudolfa II. českým králem byli mimořádně pověřeni vybráním korunovační berně.

Nápojovou daň (*posudné*) zavedl v Českém království král Ferdinand I. v roce 1546. Řád pro její vybírání byl vyhlášen 11. listopadu téhož roku.³⁷⁷ Posudné byla daň z každé várky (*varu*) pšeničného (*bílého*) a ječného piva. Konkrétně se platilo z věrtele nebo jiné nádoby pšeničného piva a ze sudu nebo jiné nádoby ječného piva určené k prodeji (*vy-stavené*), už prodané nebo vyčepované za peníze (*vyšenkované*). Dani nepodléhalo uvařené pivo spotřebované pro vlastní potřebu. Berní jednotkou byl obecně ten, kdo vařil pivo za účelem jeho prodeje. Sem mohli spadat vrchnosti z duchovního, panského a rytířského stavu, královská města, svobodníci, nápravníci, manové, také poddaní zmíněných vrchností a všichni provozovatelé svobodných a výsadních krčem. Od roku 1583 bylo posudné vybíráno také z komorních statků. Veškeré procesy v souvislosti s vybíráním posudného schvaloval zemský nebo generální sněm. Sněmovní usnesení o posudném se přebíralo do zvláštních tištěných instrukcí, které se distribuovaly výběrčím.³⁷⁸

Po celou dobu existence posudného byl k jeho vybírání zřizován v každém kraji jeden krajský výběrčí posudného. V letech 1546 až 1564 jmenoval výběrčí panovník. V letech 1564 až 1583 se výběrčí volili na zemských a generálních sněmech. Jejich jména byla publikována ve sněmovních usneseních. Na zemském sněmu v roce 1583 stavové vrátili pravomoc zřizovat a jmenovat výběrčí panovníkovi. Ten své výběrčí vyhledával veřejně mandáty po jednotlivých krajích, nebyli tedy už publikováni ve sněmovním usnesení. Výběrčí skládali v české komoře služební přísahu.

Působnost krajského výběrčího posudného byla omezena na území daného kraje. V Českém království bylo v předbělohorském období čtrnáct krajů, v každém působil jeden výběrčí. Výběrčím mohl být pouze šlechtic, který měl v daném kraji nemovitý majetek, nebo později měšťan královského města. Pokud výběrčí v daném kraji nemovitý majetek pozbyl (např. prodáním), byl z této funkce automaticky odvolán. Příslušnost k určitému kraji byla pro výkon funkce výběrčího klíčová. Místem pro vybírání posudného bylo určeno zpravidla krajské město, v případě Boleslavského kraje šlo o Mladou Boleslav.³⁷⁹ Do úřadu krajského výběrčího posudného bývali zpravidla jmenováni příslušníci rytířského stavu, od přelomu 16. a 17. století ale stále častěji měšťané královských měst. Pokud výběrčího zvolil sněm, na dalších sněmech ho zpravidla potvrdil. Panovník jmenoval výběrčího jednorázově až do odvolání.

Časové vymezení působení krajského výběrčího se řídilo usnesením zemského nebo generálního sněmu. Sněm stanovoval období, za které bude posudné vybíráno, a termíny

³⁷⁶ Albrechtovým předchůdcem ve funkci byl Jáchym z Prostiboře, nástupcem Jan Habartický z Habartic.

³⁷⁷ *Sněmy české* II, č. 11, s. 40-43 (Pražský hrad, 11. listopadu 1546), nařízení Ferdinanda I. o vybírání posudného svoleného na zemském sněmu v roce 1546.

³⁷⁸ Tištěná instrukce pro výběrčího posudného z roku 1564 je uložena v NA Praha, ČDKM I, 1564, květen, svazek 2, kart. 57, nefol.

³⁷⁹ List č. 29 (Pražský hrad, 3. ledna 1576), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 30 (Horní Cetno, 22. ledna 1576), Albrecht Pětipeský místodržicím; list č. 64 (Pražský hrad, 16. ledna 1578), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 49 (Pražský hrad, 26. dubna 1577), česká komora Albrechtovi Pětipeskému.

a počet dní, ve kterých se bude posudné vybírat. Pokud byli výběřčí voleni sněmem, bylo schvalováno období, za které se mělo posudné vybrat, v délce půl nebo jeden rok dopředu. Pokud byli výběřčí zřizováni panovníkem, bylo schvalováno období v délce jednoho roku dopředu. Od roku 1585 se pravidelně schvalovalo období v délce tři let dopředu. Posudné se vybíralo jednou za čtvrt roku (*kvartál*). Doba jeho vybírání v krajském městě trvala jeden týden a neměla být překračována. Výše posudného byla v době funkčního období Albrechta Pětipeského čtyři groše české z každého sudu nebo věrtele piva (v období 1574 až 1578), pět grošů českých (v období 1579 až 1583) nebo šest grošů českých (v období 1583 až 1587). Výnos z posudného byl rozdělen na dvě části. Část byla určena na „*vychování dvoru Jeho Milosti císařské*“, a byla odváděna přímo panovníkovi. Část byla určena „*pro spravení ouroků věřitelům Jeho Milosti císařské*“. Byla odváděna nejvyšším berníkům, kteří si ji nechávali u sebe a rozdělovali ji na základě listu věřitele od panovníka.

Výběřčí dostávali za svoji práci plat (*službu*) 50 kop grošů českých za rok nebo 25 kop grošů českých za půl roku. Z tohoto platu si měli hradit veškeré výdaje a náklady spojené s výkonem této funkce. Na úhradu cestovních nákladů měl výběřčí nárok pouze v případě, že by musel jet do Prahy s penězi na základě zvláštního poručení panovníka nebo komory. Každý plátce daně (berní jednotka) musel vést pro každý pivovar zvláštní registra (*registra pořádná dobře svázaná; registra varná*), ať byl ve městě, městečku, vsi nebo dvoře. Do register měl sládek povinnost zaznamenat počet várek a jejich velikost, měřené na věrtele nebo jiné nádoby. Kdo neuměl psát, měl zaznamenat pomocí zářezů (*vrubů*) na zvláštní hůl (*vrubovní hůl*) počet várek, věrtelů a strychů prodaného sladu. Registra měla být vedena každý týden.

Plátce daně se měl dostavit ve sněmem určeném čase na místo se zmíněnými registry nebo vruby, s listem příznávacím, který shrnoval počet uvařeného a prodaného piva, a s posudným (penězi), vypočteným podle koeficientu určeným sněmovním usnesením. V případě královských měst zajišťovali zaplacení daně stejným způsobem purkmistr a konšelé, a to i pokud byli pozemkovou vrchností. Jestliže majitel pivovaru v určeném termínu neuvařil žádné pivo určené k prodeji, a proto nedešlal žádné posudné, měl povinnost poslat výběřčímu list pod svou pečeti, odkdy není pivo vystavováno. Pokud plátce daně posudné v uvedeném čase neodevzdal, měl ho výběřčí nahlásit při každém příjezdu s penězi do Prahy české komoře a zde se domluvit na dalším postupu. Výběřčí se ve svém úřadování řídili sněmovním usnesením a služební instrukcí.³⁸⁰ V konkrétních situacích řešených v souvislosti s posudným se podřizovali nařízením panovníka, která jim zprostředkovala buď česká královská kancelář,³⁸¹ nebo nadřízený úřad – česká komora³⁸² a její prezident.³⁸³

³⁸⁰ Srov. list č. 29 (Pražský hrad, 3. ledna 1576), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 75 (Pražský hrad, 8. července 1578), česká komora Albrechtovi Pětipeskému.

³⁸¹ List č. 27 (Vídeň, 23. listopadu 1575), Rudolf II. Habsburský Albrechtovi Pětipeskému; list č. 251 (Pražský hrad, 14. listopadu 1587), Rudolf II. Habsburský Albrechtovi Pětipeskému.

³⁸² List č. 29 (Pražský hrad, 3. ledna 1576), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 38 (Pražský hrad, 24. října 1576), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 41 (Pražský hrad, 22. prosince 1576), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 49 (Pražský hrad, 26. dubna 1577), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 51 (Pražský hrad, 11. května 1577), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 58 (Pražský hrad, 25. září 1577), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 64 (Pražský hrad, 16. ledna 1578), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 65 (Pražský hrad, 1. února 1578), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 74 (Pražský hrad, 26. května 1578), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 75 (Pražský hrad, 8. července 1578), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 167 (Pražský hrad, 13. září 1585), česká komora Albrechtovi Pětipeskému.

³⁸³ List č. 33 (Pražský hrad, 26. března 1576), Jáchym Novohradský z Kolovrat, prezident české komory, Albrechtovi Pětipeskému.

Výběřci měl povinnost se ve sněmem stanovený den dopravit do určeného místa (krajského města) a zde po stanovenou dobu úřadovat.³⁸⁴ Na určeném místě výběřci přijal od přímého plátce daně nebo jeho zástupce list přiznávací, registra a peníze.³⁸⁵ Po přijetí ihned zkontroloval, zda součet v listu přiznávacím koresponduje se součtem položek uvedených v registrech a s výší přijatých peněz. Pokud by něco nesouhlasilo, měl výběřci vrátit plátcí list přiznávací, aby ho opravil. Výběřci po přijetí posudného jeho plátce nebo jeho zástupce kvitoval.³⁸⁶ Kvitance svému držiteli sloužila jako důkaz, že posudné řádně odvedl.³⁸⁷ Formule listu přiznávacího na posudné byla zveřejněna ve sněmovním usnesení. Při vybírání a uschování posudného byl výběřcímu povinen pomáhat také purkmistr a konšel krajského města.

Často se ustanovení o místě vybírání posudného nedodržovalo a výběřci vybírali posudné doma ve svých příbytcích kvůli úspoře nákladů. V takovém případě hrozilo, že se plátcí daně nebo jejich služebníci a poslové museli se z krajského města vrátit domů s nepořízenou. Na druhou stranu pokud plátce daně nemohl nebo prostě jen neodvedl posudné ve stanovený termín v krajském městě přímo výběřcímu a jeho pomocníkům, mohl posudné přivést sám k výběřcímu do jeho domu nebo s ním vyslat svého posla.³⁸⁸ Každý výběřci měl povinnost založit registra příjmů a vydání (*registra pivovarní*), ve kterých evidoval plátce daně, datum přijatého posudného a jeho výši.³⁸⁹ Měl do nich zapisovat a klást zvlášť každý kvartál. Registra se musela vést řádně a svědomitě, protože se v případě nesrovnalostí stávala důkazem neodvedení posudného.³⁹⁰ Výběřci posudného byl často žádán českou komorou, aby jí z register poslal přehled plátců daně, kteří posudné, berně a sbírky neodvedli.³⁹¹

Po skončení doby stanovené pro vybírání posudného měl výběřci během dvou neděl odvézt posudné do Prahy nejvyšším berníkům (stavovští výběřci) nebo do české komory, potažmo rentmistroví-pokladníkovi (královští výběřci), jak to upravovala instrukce.³⁹² Za

³⁸⁴ List č. 30 (Horní Cetno, 22. ledna 1576), Albrecht Pětipeský místodržícím; list č. 76 (Hlemýžď, 22. července 1578), Jan Elsnic z Elsnic Albrechtovi Pětipeskému; list č. 213 (Vinařice, 28. září 1586), Mikuláš Cetenský z Cetně Albrechtovi Pětipeskému.

³⁸⁵ List č. 23 (Liblice, 5. ledna 1575), Jindřich Vlnský ze Vliněvsí Albrechtovi Pětipeskému; list č. 213 (Vinařice, 28. září 1586), Mikuláš Cetenský z Cetně Albrechtovi Pětipeskému; list č. 245 (Bělá pod Bezdězem, 17. srpna 1587), Aleš Berka z Dubé a Lipé Albrechtovi Pětipeskému.

³⁸⁶ List č. 213 (Vinařice, 28. září 1586), Mikuláš Cetenský z Cetně Albrechtovi Pětipeskému; list č. 76 (Hlemýžď, 22. července 1578), Jan Elsnic z Elsnic Albrechtovi Pětipeskému; list č. 145 (Dobrovice, 25. dubna 1584), Markéta Valdštejská z Lobkovic Albrechtovi Pětipeskému.

³⁸⁷ V prostudovaných pramenech se podařilo najít pouze jednu kvitanci. Srov. list 114. Jde o kvitanci Albrechta Pětipeského ze 17. listopadu 1579, kterou kvituje jako výběřci posudného Kryštofa Rederna z Redernu a na Frýdlantě ze dvou kvartálů posudného z roku 1579 ve výši 1 kopy 35 grošů českých.

³⁸⁸ V případě Albrechta Pětipeského jako výběřcího bylo podle tohoto způsobu odevzdání posudného místo jeho bydliště, tedy v letech 1574-1577 tvrz Cetno, v letech 1577-1587 městečko Byšice. Srov. list č. 145 (Dobrovice, 25. dubna 1584), Markéta Valdštejská z Lobkovic Albrechtovi Pětipeskému.

³⁸⁹ List č. 35 (Horní Cetno, 20. července 1576), Albrecht Pětipeský stavům Boleslavského kraje; list č. 213 (Vinařice, 28. září 1586), Mikuláš Cetenský z Cetně Albrechtovi Pětipeskému.

³⁹⁰ List č. 213 (Vinařice, 28. září 1586), Mikuláš Cetenský z Cetně Albrechtovi Pětipeskému.

³⁹¹ List č. 51 (Pražský hrad, 11. května 1577), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 58 (Pražský hrad, 25. září 1577), česká komora Albrechtovi Pětipeskému. A dále list č. 33 (Pražský hrad, 26. března 1576), Jáchym Novohradský z Kolovrat, prezident české komory, Albrechtovi Pětipeskému; list č. 35 (Horní Cetno, 20. července 1576), Albrecht Pětipeský stavům Boleslavského kraje; list č. 64 (Pražský hrad, 16. ledna 1578), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 74 (Pražský hrad, 26. května 1578), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 75 (Pražský hrad, 8. července 1578), česká komora Albrechtovi Pětipeskému.

³⁹² List č. 33 (Pražský hrad, 26. března 1576), Jáchym Novohradský z Kolovrat, prezident české komory, Albrechtovi Pětipeskému; list č. 41 (Pražský hrad, 22. prosince 1576), česká komora Albrechtovi Pětipeskému.

odvedené posudné byl od nich kvitován.³⁹³ Pečlivost byla na místě, jinak se při nesrovnalostech mohl dostat výběřčí do dlouhodobých nepřijemností a sporů.³⁹⁴ Výběřčím bylo zakázáno vydávat posudné někomu jinému na základě ústního poručení. Jinam mohli posudné odevzdávat pouze na základě písemného oznámení panovníka nebo české komory. Mimo tento postup byli výběřčí často žádáni z české královské kanceláře nebo z české komory, aby zaslali výtah z vybrané částky.³⁹⁵ Pokud byla česká komora nucena odevzdat panovníkovi vybrané důchody náhodně, mimo určené termíny, musel jejich momentální výši výběřčí do komory bezprostředně odevzdat.³⁹⁶ O spěšnosti a naléhavosti odevzdání peněz v některých případech svědčí nařízení komory, kdy byl výběřčí českou komorou nucen odjet s vybraným posudným do Prahy i přes nebezpečí morové nákazy, jež se rozmáhala po pražských městech.³⁹⁷ Výběřčí odevzdával v účtárně (*puchalterii*) české komory kvitanci za odevzdané posudné, svoje vlastní registra a listy příznávací poplatníků daně, v některých případech také inventáře písemností, které s posudným a ostatními berněmi předával příslušným institucím. V účtárně české komory bylo nakonec provedeno celkové vyúčtování posudného.

Sankce za neodvedené posudné stanovila sněmovní usnesení.³⁹⁸ Výběřčí měl dlužníka a výši neodvedeného posudného (*resty*) evidovat a evidenci poslat do české komory.³⁹⁹ Poté měl dlužníka nejprve napomenout vlastním listem, pokud by opět posudné neodvedl, měl ho oznámit nejvyšším berníkům. Ti potom dlužníka obeslali z dvojnásobného posudného před zemský, později komorní soud. Po rozsudku (*přísudku*) nejvyšší berníci vymáhali vyměřený dluh zatýkačem, který vydávali či brali od desek zemských, nebo vedením práva na statcích dlužníka. Zatýkače posílal výběřčím panovník spolu se seznamem zatčených. Kdy a kde výběřčí předal zatýkač a jak na to zatčený reagoval, měl výběřčí informovat listem českou komoru. Kdo by během dvou neděl po zatýkači dluh nezaplátil, měl se dostavit na Pražský hrad.

peskému; list č. 49 (Pražský hrad, 26. dubna 1577), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 51 (Pražský hrad, 11. května 1577), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 75 (Pražský hrad, 8. července 1578), česká komora Albrechtovi Pětipeskému.

³⁹³ List č. 165 (bez místa, 31. května 1585), Jan Hyttých Albrechtovi Pětipeskému.

³⁹⁴ List č. 165 (bez místa, 31. května 1585), Jan Hyttých Albrechtovi Pětipeskému; list č. 167 (Pražský hrad, 13. září 1585), česká komora Albrechtovi Pětipeskému.

³⁹⁵ List č. 29 (Pražský hrad, 3. ledna 1576), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 30 (Horní Cetno, 22. ledna 1576), Albrecht Pětipeský místodržícím. Oznamuje, že od svátku Tří králů, kdy se ujal vybírání posudného (9. ledna 1576), do data listu (22. ledna 1576), vybral na posudném 377 kop a 57 grošů českých, korunovační berně shromáždil zatím od jejího vyhlášení 1 228 kop 14 grošů a 3 denáry a restů posudného za minulé čtvrtletí od 23. dubna 1575 do 24. srpna 1575 dovybral 138 kop a 14 grošů českých. Další konkrétní údaj o vybrané částce posudného je ze 13. září 1585, kdy údajně za druhý kvartál roku 1585 vybral v kraji Boleslavském přes 2 000 kop grošů míšeňských. Srov. list č. 167 (Pražský hrad, 13. září 1585), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 27 (Videň, 23. listopadu 1575), Rudolf II. Habsburský Albrechtovi Pětipeskému; list č. 65 (Pražský hrad, 1. února 1578), česká komora Albrechtovi Pětipeskému.

³⁹⁶ List č. 41 (Pražský hrad, 22. prosince 1576), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 49 (Pražský hrad, 26. dubna 1577), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 75 (Pražský hrad, 8. července 1578), česká komora Albrechtovi Pětipeskému.

³⁹⁷ List č. 167 (Pražský hrad, 13. září 1585), česká komora Albrechtovi Pětipeskému.

³⁹⁸ List č. 35 (Horní Cetno, 20. července 1576), Albrecht Pětipeský stavům Boleslavského kraje.

³⁹⁹ List č. 51 (Pražský hrad, 11. května 1577), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 58 (Pražský hrad, 25. září 1577), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 64 (Pražský hrad, 16. ledna 1578), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 74 (Pražský hrad, 26. května 1578), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 75 (Pražský hrad, 8. července 1578), česká komora Albrechtovi Pětipeskému.

K vedlejším povinnostem krajských výběřčích posudného patřily výjezdy po kraji ke stavům, do měst, všude tam, kde se vařilo pivo a kontroly, zda se pivo vaří podle instrukce nebo sněmovního usnesení. Nedostatky měl výběřčí napravit sám nebo je oznámit komoře. Výběřčí měl také vyhledávat všechny pivovary, sepisovat je a soupis poslat do české komory. Opis seznamu pivovarů měl mít u sebe pro svou úřední potřebu. Končící výběřčí posílal seznam do účtárny české komory. Ta vydávala novému výběřčímu registra všech pivovarů v kraji.

Funkci krajského výběřčího posudného zastával Albrecht Pětipeský až do roku 1587, kdy byl na svou žádost propuštěn.⁴⁰⁰ Po uvolnění z funkce měl podle panovníkova poručení dovybrat neodvedené posudné a předložit jeho vyúčtování. Dlužnou částku za neodvedené posudné se Albrecht několikrát pokusil využít k vyrovnání dluhů, které měl u panovníka. Proti takovému způsobu se ale panovník ohrazoval.⁴⁰¹ Ještě v roce 1603 oznamovala česká komora Albrechtovu synovi Šťastnému Václavovi, že eviduje Albrechtův nesplacený dluh za posudné ve výši 238 kop 40 grošů českých a napomínala ho, aby dluh splatil, jinak bude umořen na jeho dluhu vůči císaři.⁴⁰²

Přehled období a termínů vybírání posudného v době působení Albrechta Pětipeského

Sněm	Období	Termíny (Kvartály) vybírání	Kolik grošů českých
Zemský sněm 14. – 22. 6. 1574 ⁴⁰³	6. 7. 1574 – 1. 1. 1575	28. 9. 1574; 1. 1. 1575	4
Zemský sněm 21. 2. 1575 ⁴⁰⁴	23. 4. 1575 – 24. 8. 1575	24. 8. 1575	4
Zemský sněm 27. 9. 1575 ⁴⁰⁵	16. 10. 1575 – 23. 4. 1576	9. 1. 1576; 23. 4. 1576	4
Generální sněm 17. 5. – 11. 7. 1576 ⁴⁰⁶	25. 7. 1576 – 23. 4. 1577	28. 10. 1576; 25. 1. 1577; 23. 4. 1577	4
Zemský sněm 5. 2. – 2. 3. 1577 ⁴⁰⁷	23. 4. 1577 – 23. 4. 1578	25. 7. 1577; 28. 10. 1577; 25. 1. 1578; 23. 4. 1578	4 + 1
Zemský sněm 2. 8. 1578 ⁴⁰⁸	16. 8. 1578 – 24. 12. 1578	24. 12. 1578	4
Generální sněm 9. 2. – 14. 4. 1579 ⁴⁰⁹	1. 5. 1579 – 23. 4. 1580	27. 7. 1579; 28. 10. 1579; 26. 1. 1580; 23. 4. 1580	5

⁴⁰⁰ List č. 251 (Pražský hrad, 14. listopadu 1587), Rudolf II. Habsburský Albrechtovi Pětipeskému. K procesu předávání úřadu výběřčího srov. *Sněmy české* VIII, č. 30, s. 113; NA Praha, SM, sign. W 23/27, kart. 2500, fol. 18.

⁴⁰¹ List č. 220 (Praha, 3. listopadu 1586), Pavel Kapele Albrechtovi Pětipeskému.

⁴⁰² NA Praha, SM, sign. T 71/1/III, kart. 2421, fol. 99-104, zde fol. 104 (Pražský hrad, 23. září 1603), česká komora Šťastnému Václavovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.

⁴⁰³ *Sněmy české* IV, č. 34, s. 78-91, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 14. až 22. června 1574, zde s. 83.

⁴⁰⁴ *Sněmy české* IV, č. 56, s. 177-182, usnesení zemského sněmu zahájeného 21. února 1575, zde s. 180.

⁴⁰⁵ *Sněmy české* IV, č. 86, s. 269-310, usnesení zemského sněmu ukončeného 27. září 1575, zde s. 304.

⁴⁰⁶ *Sněmy české* IV, č. 134, s. 550-571, usnesení generálního sněmu konaného ve dnech 17. května až 11. července 1576, zde s. 559-561.

⁴⁰⁷ *Sněmy české* V, č. 66, s. 94-120, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 5. února až 2. března 1577, zde s. 104.

⁴⁰⁸ *Sněmy české* V, č. 162, s. 305-315, usnesení zemského sněmu zahájeného 2. srpna 1578, zde s. 308.

⁴⁰⁹ *Sněmy české* V, č. 234, s. 436-481, usnesení generálního sněmu konaného ve dnech 9. února až 14. dubna 1579, zde s. 453.

Přehled období a termínů vybírání posudného v době působení Albrechta Pětipeského - pokračování

Zemský sněm 11. 1. – 9. 2. 1580 ⁴¹⁰	23. 4. 1580 – 23. 4. 1581	1. 8. 1580; 28. 10. 1580; 31. 1. 1581; 23. 4. 1581	5
Zemský sněm 14. 2. – 13. 3. 1581 ⁴¹¹	23. 4. 1581 – 23. 4. 1582	31. 7. 1581; 28. 10. 1581; 30. 1. 1582; 23. 4. 1582	5
Zemský sněm 5. – 17. 2. 1582 ⁴¹²	23. 4. 1582 – 23. 4. 1583	30. 7. 1582; 28. 10. 1582; 30. 1. 1583; 23. 4. 1583	5
Zemský sněm 13. – 27. 5. 1583 ⁴¹³	19. 5. – 16. 10. 1583	26. 7. 1583; 16. 10. 1583	5
Zemský sněm 18. 11. – 14. 12. 1583 ⁴¹⁴	14. 12. 1583 – 14. 12. 1584	8. 3. 1584; 20. 5. 1584; 28. 9. 1584; 1. 1. 1585	6
Zemský sněm 14. 1. – 13. 2. 1585 ⁴¹⁵	14. 2. 1585 – 14. 2. 1588	1. 5. 1585; 15. 8. 1585; 21. 11. 1585; 14. 2. 1586; 1. 5. 1586; 15. 8. 1586; 21. 11. 1586; 14. 2. 1587; 1. 5. 1587; 15. 8. 1587; 21. 11. 1587; 14. 2. 1588	6

Sněmy povolovaly také vybírání zemských sbírek z různého zboží. Vybíráním některých zemských sbírek byli pověřováni krajští výběrčí posudného. Albrecht Pětipeský byl jako výběrčí posudného zvolen sněmem k vybírání zemské sbírky z vína, povolené na zemském sněmu v roce 1575,⁴¹⁶ a zemské sbírky z vín, obilí, koní a cizozemců, povolené sněmy v roce 1579⁴¹⁷ a 1580.⁴¹⁸ Sbírkky byly vybírány na zemské potřeby.⁴¹⁹ Průběh jejich vybírání byl s ohledem na výběrčí v podstatě totožný jako při vybírání posudného. Mezi písemnostmi Albrechta Pětipeského se k vybírání zemské sbírky dochoval pouze inventář písemností spojených s vybíráním zemské sbírky, odevzdaný nejvyšším berníkům na Pražském hradě za první čtvrtletí roku 1579.⁴²⁰

Usnesením zemského korunovačního sněmu, který se konal 6. září 1575, povolili stavové novému panovníkovi korunovační berni a stanovili řád při jejím vybírání.⁴²¹ Na stejném sněmu byl Rudolf II. přijat a vyhlášen za českého krále.⁴²² Českým králem byl

⁴¹⁰ *Sněmy české* V, č. 325, s. 673-688, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 11. ledna až 9. února 1580), zde s. 680.

⁴¹¹ *Sněmy české* VI, č. 31, s. 38-62, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 14. února až 13. března 1581, zde s. 52.

⁴¹² *Sněmy české* VI, č. 120, s. 191-207, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 5. až 17. února 1582, zde s. 198.

⁴¹³ *Sněmy české* VI, č. 193, s. 309-331, usnesení zemského sněmu konaného 13. až 27. května 1583, zde s. 323.

⁴¹⁴ *Sněmy české* VI, č. 257, s. 435-470, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 18. listopadu až 14. prosince 1583, zde s. 449-452.

⁴¹⁵ *Sněmy české* VI, č. 328, s. 549-591, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 14. ledna až 13. února 1585, zde s. 559-562. Protože bylo posudné povoleno na tři roky, nebylo o něm v usnesení sněmu 1586 žádné zmínky. Srov. *Sněmy české* VII, č. 49, s. 64-91, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 17. listopadu až 17. prosince 1586). V roce 1587 se sněm nekonal.

⁴¹⁶ *Sněmy české* IV, č. 86, s. 269-310, usnesení zemského sněmu zavřeného 27. září 1575.

⁴¹⁷ *Sněmy české* V, č. 234, s. 436-481, usnesení generálního sněmu konaného ve dnech 9. února až 14. dubna 1579.

⁴¹⁸ *Sněmy české* V, č. 325, s. 673-688, usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 11. ledna až 9. února 1580.

⁴¹⁹ List č. 35 (Horní Cetno, 20. července 1576), Albrecht Pětipeský obyvatelům Boleslavského kraje.

⁴²⁰ List č. 106 (bez místa, 14. srpna 1579), inventář zemské sbírky.

⁴²¹ Ke korunovační berni srov. *Sněmy české* XI, část 2, provádění usnesení sněmů českých 1605-1607, sešit 1, Praha 1941, s. 67-68.

⁴²² *Sněmy české* IV, č. 75, s. 242-254, usnesení zemského sněmu konaného 6. září 1575.

následně korunován 22. září 1575. Korunovační berně byla podle zdroje vybírání označovaná jako „*půl úroku svatohavelského*“. Vybíralo se půl úroku pololetního z peněz, které stavové brali na úrocích (z dlužních úpisů, jistin), a půl úroku pololetního, který brali od svých poddaných.⁴²³ Vybírání korunovační berně je definováno jako „*ta práce a první služba Jeho Milosti královské*“ – nebyl to tedy úřad.⁴²⁴ Byla to práce a první služba ve smyslu první služby pro nového panovníka. Rudolf II. si před svojí korunovací vymínil, že výběřčími korunovační berně bude v každém kraji jmenovat jednoho pána a jednoho rytíře. Česká komora ale chtěla novému panovníkovi ušetřit náklady na tyto zvláštní výběřčí, proto pověřila vybíráním korunovační berně s vědomím nejvyšších úředníků krajské výběřčí posudného.⁴²⁵ V Boleslavském kraji byl za výběřčího této berně vyhlášen krajský výběřčí posudného Albrecht Pětipeský.⁴²⁶

Termín splatnosti korunovační berně byl původně stanoven na den svatého Martina – (11. listopadu) 1575. Termín však nebyl dodržen, protože se berně scházela velmi pomalu.⁴²⁷ Albrecht byl jako její výběřčí českou kanceláří několikrát urgován a dotazován, kolik korunovační berně vybral.⁴²⁸ Další urgence přišla 25. března 1576 od presidenta české komory Jáchyma Novohradského z Kolovrat.⁴²⁹ Podle ní měl Albrecht odvést korunovační berní úředníkovi při berni na Pražském hradě Janovi Sladkému z Peclínovce a současně odevzdat seznam osob, které tuto berni dosud neodvedly, aby mohl Jáchym informovat panovníka.⁴³⁰ Liknavé odvádění berně stavy pokračovalo. Albrecht byl opět urgován, tentokrát Rudolfem II., aby napomenul osoby ve svém kraji, které dosud berni neodvedly, a poslal mu seznam těch, kteří by ji ani poté neodvedli. Na to Albrecht rozeslal z moci svého úřadu stavům Boleslavského kraje 20. července 1576 list, který se týkal nejen vybírání korunovační berně, ale i zemské sbírky a posudného.⁴³¹ Spolu s tímto listem poslal stavům do kraje i králův mandát o této záležitosti.

Po dalších urgencích panovníka a české komory, které se nedochovaly, ale jsou naznačeny v listu z 1. února 1578, došla Rudolfovi II. trpělivost a rozhodl se k ráznějším krokům.⁴³² Výběřčí posudného měli proti neplatičům postupovat podle vyměření před-

⁴²³ List č. 35 (Horní Cetno, 20. července 1576), Albrecht Pětipeský obyvatelům Boleslavského kraje.

⁴²⁴ List č. 27 (Videň, 23. listopadu 1575), Rudolf II. Habsburský Albrechtovi Pětipeskému.

⁴²⁵ Srov. *Sněmy české* IV, č. 99, s. 480 (Praha, 19. listopadu 1575). Srov. list č. 27 (Videň, 23. listopadu 1575), Rudolf II. Habsburský Albrechtovi Pětipeskému.

⁴²⁶ V listu z české královské kanceláře Albrechtovi Pětipeskému z 23. listopadu 1575 je toho jasný doklad. List č. 27 (Videň, 23. listopadu 1575), Rudolf II. Habsburský Albrechtovi Pětipeskému. Srov. NA Praha, SM, inv. č. 3133, sign. S 15/25, kart. 2067, fol. 37, koncept (Linec, 2. listopadu 1575), mandát Rudolfa II. Habsburského obyvatelům všech krajů. Vyhláší výběřčí korunovační berně. Nařizuje jim, aby se odebrali do krajského města. Obyvatelům krajů nařizuje, protože se blíží čas vybírání korunovační berně, aby ji výběřčím odevzdali. Srov. NA Praha, SM, inv. č. 3133, sign. S 15/25, kart. 2067, fol. 58, koncept (Videň, 23. listopadu 1575). Koncept mandátu téměř totožného znění.

⁴²⁷ NA Praha, SM, inv. č. 3133, sign. S 15/25, kart. 2067, fol. 37, koncept (Linec, 2. listopadu 1575), mandát Rudolfa II. Habsburského obyvatelům všech krajů. Vyhláší výběřčí korunovační berně. Nařizuje jim, aby se odebrali do krajského města. Obyvatelům krajů nařizuje, protože se blíží čas vybírání korunovační berně, aby ji výběřčím odevzdali.

⁴²⁸ List č. 27 (Videň, 23. listopadu 1575), Rudolf II. Habsburský Albrechtovi Pětipeskému; list č. 29 (Pražský hrad, 3. ledna 1576), česká komora Albrechtovi Pětipeskému; list č. 30 (Horní Cetno, 22. ledna 1576), Albrecht Pětipeský místodržícím.

⁴²⁹ List č. 33 (Pražský hrad, 26. března 1576), Jáchym Novohradský z Kolovrat, prezident české komory, Albrechtovi Pětipeskému.

⁴³⁰ List č. 29 (Pražský hrad, 3. ledna 1576), česká komora Albrechtovi Pětipeskému.

⁴³¹ List č. 35 (Horní Cetno, 20. července 1576), Albrecht Pětipeský obyvatelům Boleslavského kraje.

⁴³² List č. 65 (Pražský hrad, 1. února 1578), česká komora Albrechtovi Pětipeskému.

chozích zemských sněmů. Po dalším, tentokrát posledním napomenutí a týdenní lhůtě na dodání berně, neměl Albrecht dále čekat.⁴³³ Od úřadu desk zemských si měl nechat vydat zatýkače nebo obranné listy na statky dlužníků a tak nezaplacenou berni dobývat podle práva. Přehled dlužníků Albrechtovi poslala česká komora, která si vedla evidenci dlužníků na základě Albrechtem průběžně zasílaných přehledů.

4. Hejtman Boleslavského kraje

Hierarchicky nad úřadem krajského výběrčího posudného stál úřad krajského hejtmana.⁴³⁴ Do úřadu hejtmana Boleslavského kraje byl Albrecht Pětipeský jmenován celkem třikrát:

Služební období	Krajští hejtmani
21. 4. 1578 – [23. 4. 1579] ⁴³⁵	Adam Krajíř z Krajku na Mladé Boleslavi Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku na Byšicích
18. 4. 1583 – 16. 4. 1584 ⁴³⁶	Aleš Berka z Dubé a Lipé na Bělé pod Bezdězem Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku na Byšicích
16. / 20. 3. 1587 – 20. 4. 1588 ⁴³⁷	Karel z Vartemberka na Malé Skále, rada [Zikmund Smiřický ze Smiřic na Hrubé Skále] Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku na Byšicích

České království bylo v předbělohorském období rozděleno na čtrnáct krajů. V čele každého kraje stáli dva krajští hejtmani, kteří byli vybíráni ze stavů usedlých v daném kraji. Jeden byl vždy z panského stavu a druhý z rytířského stavu. Pravomoc jmenovat krajské hejtmany patřila panovníkovi, který tak činil na základě doporučení nejvyššího hofmistra nebo místodržících. Panovník zaslal novému krajskému hejtmanovi jmenovací list poselací, kterým hejtmana jmenoval, a současně rozeslal do kraje mandáty, jimiž stavy daného kraje informoval o novém krajském hejtmanovi, kterého mandátem po kraji vyhlášoval. K obnovám krajských hejtmanů docházelo podle ustanovení zemského zřízení každý rok okolo svátku svatého Jiří. Datem nástupu do úřadu bylo datum jmenovacího listu a mandátu. Nový krajský hejtman byl povinen úřad bez výmluv přijmout. Služební období krajského hejtmana skončilo automaticky vyhlášením nového krajského hejtmana královským mandátem v kraji. Zemské zřízení z roku 1564 stanovilo, že pokud krajští hejtmani nedokončí během svého služebního období nějaké úřední jednání, mají ho povinnost dokončit, i když už nebudou úřad krajského hejtmana zastávat. Noví krajští hejtmani jim v tom mají pomoci.⁴³⁸

Krajští hejtmani byli podřízeni panovníkovi, respektive místodržícím. Při obhajování země a práva podléhali přímo nejvyššímu purkrabímu. Ve sporných záležitostech podlé-

⁴³³ Tamtéž.

⁴³⁴ Ke krajskému zřízení Bohumil RIEGER, *Zřízení krajské v Čechách. Část I. Historický vývoj do r. 1740*, Praha 1889. Hlava III. Krajské zřízení v době 1526-1620, s. 149-216.

⁴³⁵ NA Praha, SM, inv. č. 1605, sign. K 26/1/II, kart. č. 1130, fol. 381-382. Seznam nově zvolených a nastupujících krajských hejtmanů pro služební období 1578-1579.

⁴³⁶ NA Praha, SM, inv. č. 1605, sign. K 26/2, kart. 1133, fol. 3. Seznam nově zvolených a nastupujících krajských hejtmanů pro služební období 1583-1584.

⁴³⁷ Seznam nově zvolených a nastupujících krajských hejtmanů pro služební období 1587-1588 se nedochoval. Karel z Vartemberka je jako hejtman Boleslavského kraje v roce 1588 zmíněn v NA Praha, DZ, DZM 7, fol. R 7' a R 8. Zikmund Smiřický ze Smiřic je jako hejtman Boleslavského kraje v roce 1588 zmíněn v NA Praha, NPP, číslo knihy 233, fol. 95-98' (novodobě tištěné).

⁴³⁸ List č. 348 (bez místa, 28. října 1591), Aleš Berka z Dubé a Lipé a Jiřík Vančura z Řehnic, hejtmani Boleslavského kraje, Albrechtovi Pětipeskému.

hali komornímu soudu. V obecné rovině se krajští hejtmani řídili příslušnými články zemského zřízení.⁴³⁹ V konkrétních případech se podřizovali usnesením zemských a generálních sněmů, nařízením panovníka, zemského soudu a nejvyšších správních orgánů království. Instrukce pro krajské hejtmany byla vydána až v roce 1695. Krajští hejtmani působili jako smírčí soudcové. Předvolávali před sebe sporné strany usedlé v kraji ke slyšení a smířovali je mezi sebou. Určitou soudní moc měli v některých případech také nad poddaným obyvatelstvem kraje. Takové spory pak hejtmani Boleslavského kraje narovnávali na radnici v krajském městě Mladé Boleslavi.⁴⁴⁰ V rámci správy kraje působili jako krajská policie. Měli zajišťovat bezpečnost cest, stíhat zločince, odbojníky, psance, měli dozor nad mincí, dohlíželi na výkon myslivosti, rozhodovali čelední spory, svolávali krajskou hotovost a v některých případech vybírali berně. Spolupůsobili při přehlížení (*mustrování*) krajské hotovosti, při vybírání berní a jejich odvádění nadřízeným orgánům, nebo například při „*vysazování*“ trhů a povyšování vesnic na městečka panovníkem. Na vyžádání nadřízených úřadů (místodržící, nejvyšší purkrabí, komorní soud, desky zemské) vydávali úřední zprávy (relace) o propadnutí zákonem předepsaných pokut.⁴⁴¹

Mezi písemnostmi Albrechta Pětipeského se dochovaly dvě písemnosti, které je možno spojit s jeho výkonem úřadu krajského hejtmana. V roce 1578 se na Albrechta jako krajského hejtmana obrátil Adam Krajíř z Krajku, aby poručil Kryštofovi z Vartemberka, aby propustil ze svého vězení v Turnově jeho poddanou mlynářku Dorotu.⁴⁴² Druhým dokladem je role Albrechta jako ochránce veřejné bezpečnosti v kraji. V roce 1588 byla zapálena stodola ve vsi Horní Přívory. Podezření padlo na skupinu cikánů, kteří se na Mladoboleslavsku v té době pohybovali. Albrecht proto ze své úřední činnosti napomenul otevřeným listem obyvatele kraje, aby podezřelou skupinu zadrželi.⁴⁴³

5. Rytmistr v jízdním pluku hraběte Šebestiána Šlika

V roce 1568 uzavřel císař Maxmilián II. s Osmanskou říší mír, který přetrval až do začátku devadesátých let 16. století. V roce 1592 dobyl bosenský Gazi Hasan – paša Predojević pevnost Bihać v Bosně na hranici s Chorvatskem, až dosud ovládanou Habsburky, která se tím dostala pod tureckou nadvládu. Odplatou porazilo císařské vojsko v červnu 1593 Hasanovu armádu u pevnosti Sisak pod Záhřebem v Chorvatsku. Z více než třicetitisícového Hasanova vojska přišly přibližně dvě třetiny mužů o život. Porážka Hasana vyvolala pobouření v Cařihradu a turecký sultán Murad III. vyhlásil celému křesťanské-

⁴³⁹ Do zemských zřízení byl zapracován starší samostatný „*Řád o hejtmanství zemském a krajském*“ z roku 1528. V omezené míře zmiňoval povinnosti hejtmanů jmenovací list.

⁴⁴⁰ List č. 369 (bez místa, 20. října 1592), Bohuchval Berka z Dubé a Lipé a Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic, hejtmani Boleslavského kraje, Albrechtovi Pětipeskému; list č. 372 (bez místa, 1. prosince 1592), Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic, hejtman Boleslavského kraje, Albrechtovi Pětipeskému; list č. 384 (Velké Horky, 22. února 1593), Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic, hejtman Boleslavského kraje, Albrechtovi Pětipeskému.

⁴⁴¹ Případy, v nichž krajští hejtmané za účelem jistých pokut vydávali takové úřední relace, byly: 1. když někdo cizího poddaného svévolně držel ve vazbě, a k uznání i rozkazu hejtmanů jej nechtěl propustit, ani před ně postavit. 2. Když vrchnost k cizí žádosti nepostavila před ně (hejtmany) poddaného, jenž zhoubece zemské přechovával neb podporoval. 3. při nezachování řádů o čeledi a lidech zběhlých a 4. při přestupcích řádů o myslivosti a lovu ryb. Ve všech těchto případech i sami stavové podléhali úřadu hejtmanskému. Viz B. RIEGER, *Zřízení krajské v Čechách I.*, s. 174-175.

⁴⁴² List č. 82 (Kosmonosy, 4. září 1578), Adam Krajíř z Krajku Albrechtovi Pětipeskému.

⁴⁴³ List č. 262 (Byšice, 24. března 1588), Albrecht Pětipeský obyvateľům Boleslavského kraje. Srov. list č. 263 (Byšice, 28. března 1588), Albrecht Pětipeský hejtmanovi komorního panství Brandýs nad Labem.

mu světu válku. Počáteční konflikt přerostl ve válku trvající téměř patnáct let (1593-1606) a odehrávající se převážně na středozápadě Uherského království.⁴⁴⁴

Do čela turecké armády o síle 40 000 mužů se postavil veliký vezír Sinan paša. Armáda vytáhla z Cařihradu směrem k hranicím s Uherským královstvím na začátku července 1593. Do království vstoupila přes Valašsko a Sedmíhradsko na jeho jihovýchodní hranici a pokračovala na severozápad k vojenským pevnostem na Dunaji. Ten překročila v měsíci říjnu u Stoličného Bělehradu, 13. října pak dobyla pevnost Veszprém, 31. října pevnost Varpalotu a zanedlouho pevnost Papu. Sinan paša, oslněný svými dosavadními úspěchy, prohlásil, že pro sultána dojde celé Uhry, Rakousy a dostane se až k hranici s Římsko-německou říší. S tím další postup zastavil a s hlavní částí své armády se stáhl přes Budín zpět do Stoličného Bělehradu k přezimování.

Křesťanský svět se rychlým a snadným postupem Osmanů nenechal zaskočit. Císař Rudolf II. dal podnět ke zorganizování armády, verbované zejména v zemích ovládaných Habsburky a Římsko-německé říší. Do čela armády se postavil formálně sám. Vrchní velení svěřil svým bratrům. Arciknížete Matyáše jmenoval velitelem severní fronty v Horních Uhrách, arciknížete Maxmiliána jmenoval velitelem jižní fronty na hranicích mezi Uherským královstvím a Osmanskou říší. Zástupcem arciknížete Matyáše jmenoval Karla z Burgau.

V rámci sestavování křesťanské armády požádal císař o rychlou a účinnou pomoc také stavy Českého království. Stavové jeho žádost vyslyšeli a zavázali se, že do svých služeb najmou co nejdříve 1 000 rejtářů (jezdců, koní), které budou vydržovat na svůj náklad.⁴⁴⁵ Velitelem nově vznikající vojenské jednotky v hodnosti plukovníka ustanovili zkušeného vojáka Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte na Bečově a Bílém Kostelci.⁴⁴⁶ Výběr Šlika schválil císař už na počátku září. Protože byl Šlik služebně zavázán u administrátora kurfiřtství Saského, požádal císař administrátora písemně 9. října 1593 o jeho propuštění a uvolnění ze služby.⁴⁴⁷ Ve stejný den uzavřel Rudolf II. se Šebestiánem Šlikem nájemní smlouvu (*Bestallung; pštalunk*).⁴⁴⁸ Podle ní měl Šlik sestavit pluk o síle 1 000 koní. Pluku měl velet osobně v hodnosti plukovníka (*Obrist; nejvyšší*). Pluk měl být rozdělen na čtyři prapory (*Fahnen*), každý o síle 250 koní. Jednomu praporu měl velet plukovník; zbývající tři měli vést rytmistři (*Rittmeister*), každý jeden. Pluk měl být v nájmu českých stavů tři měsíce od data přehlídky (*mustruňku*).⁴⁴⁹

Stejně rychle jako obsazení hodnosti plukovníka byly obsazeny dvě hodnosti rytmistřů, kterými se stali Jan Bezdrůžický z Kolovrat a Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku. S oběma rytmistry podepsal císař nájemní smlouvu ve stejný den jako s hrabětem Šlikem,

⁴⁴⁴ K patnáctileté válce a účasti českých zemí Josef MATOUŠEK *Turecká válka v evropské politice v letech 1592-1594, obraz z dějin diplomacie protireformační*, Praha 1935; Jaroslav PÁNEK, *Podíl předbělohorského českého státu na obraně střední Evropy proti osmanské expanzi*, Československý časopis historický 36, 1988, s. 856-872; 37, 1989, s. 71-84; TÝŽ, *Turecké nebezpečí a předbělohorská česká společnost*, Studia Comeniana et historica 23, 1981, s. 23-72.

⁴⁴⁵ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondy Militare II, 1590-1617*, Praha 1938, s. 7. Údaj, že byl pluk zřízen až na popud zemského sněmu konaného od 23. října do 3. listopadu 1593, je mylný. Srov. *Sněmy české VIII*, s. 200.

⁴⁴⁶ Podle zřizovatelů pluku byl Šebestián Šlik v oficiálních dokumentech titulován jako „*kůru saského též Království českého nařazený rejtářů nejvyšší*“. Pluk se podle původu rejtářů nebo podle svého plukovníka v písemnostech označoval jako „*pluk německých rejtářů*“, „*šlikovský pluk*“ nebo „*šlikovští rejtáři*“. Srov. P. MAREŠ (ed.), *Karel Častovec Myška ze Žlunic*, s. 66 (Hustopeče, 12. července 1595), list Viléma Fridricha z Milkova; V. LÍVA (ed.), *Regesta fondy Militare II*, s. 7.

⁴⁴⁷ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondy Militare II*, s. 8.

⁴⁴⁸ *Sněmy české VIII*, č. 107, s. 306-311.

⁴⁴⁹ *Sněmy české VIII*, č. 107, s. 307.

tedy 9. října 1593.⁴⁵⁰ Prapor Albrechta Pětipeského měl mít podle nájemní smlouvy tradiční strukturu. Velitelem praporu byl rytmistr (*Rittmeister*). Ten měl vlastní vůz a za každého koně pod svým velením měl dostávat měsíčně 1 zlatý. Prapor měl 250 koní (jezdců; rejtářů). Na každých 50 koní připadal jeden rotmistr (*Rottmeister*), který za každého přehlédnutého (*zmustrovaného*) koně dostával půl zlatého. Na každých dvanáct koní připadal zbrojný vůz se čtyřmi dobrými koňmi a výzbrojí (tuplhák a dva dřevce). Na něj se platilo 24 zlatých. Na každých dvanáct koní měl být přidán jeden vozatajský (*Trossklepper*) za 6 zlatých. Každý přehlédnutý jezdec měl při naverbování dostat půlměsíční žold (*Anrittgeld*), dnem přehlídky každý měsíc žold 11 zlatých a na vůz 2 zlaté a při propuštění opět půlměsíční žold (*Abrittgeld*). Praporu byl přidělen poručík (*Leutenant*) s měsíčním žoldem 32 zlatých, dva trabanti (*Trabanten*), kteří dostávali každý po 8 zlatých, praporečník (*Fähnrich*) 24 zlatých, vachmistr (*Wachtmeister*) 12 zlatých, dva trubači (*Trommetter*), kteří dostávali každý po 12 zlatých, felčar (*Feldscher*) 12 zlatých, ubytovatel (*Fourier*) 6 zlatých, zámečník (*Schlosser*) 6 zlatých, podkovář (*Hufschmied*) 6 zlatých a sedlár (*Sattler*) 6 zlatých.⁴⁵¹ Každému šlechtici, který by měl pod sebou pět nebo šest koní, bylo povoleno mít sluhu. Šlechtici si ve svém mužstvu měli vyhledat jednoho vojáka, který dovedl dobře zacházet s dlouhou ručnicí a pistolí. Pokud šlechtic neměl vlastního sluhu, byl povinen vozit všude s sebou svojí helmu. K výzbroji každého jezdce patřily pancéřové rukávce, okruží, přední a zadní plechy, železné rukavice a přilba, dobré poboční zbraně a nejméně dvě pistole.

Pluk hraběte Šebestiána Šlika byl financován českými stavy. Peníze byly získávány prostřednictvím zemské sbírky schvalované na zemských či generálních sněmech. Pokud se sbírka nesešla včas, navrhovali stavové získání peněz půjčkami u movitých jednotlivců ze stavovské obce, u bohatých měst (například Norimberk), ve vedlejších zemích České koruny (Lužice), nebo prodejem zemských statků (Líčkov).⁴⁵² Vybrané peníze posílali stavové k pluku po zvláštních komisařích. Ti je v polním ležení předávali plukovníkovi a rytmistrům, kteří je rozdělávali každý svému praporu.⁴⁵³ Každý jezdec dostával ode dne přehlídky stanovený měsíční žold podle počtu koní, jež nechal přehlédnout, nikoli tedy podle hodnoty (šarže). V poli se přehlížení pluku a jednotlivých praporů opakovalo pokud možno každý měsíc, případně i častěji. Podle výsledku přehlídky se pak žold vyplácel, a to v hodnotě obvyklé v zemi, v níž probíhala výplata. Žoldem byli vypláceni všichni jezdci od přijetí do propuštění ze služby, tedy i nemocní vojáci neschopní vojenské služby.

Ještě v průběhu října přiřadil císař Rudolf II. ke Šlikovu pluku pátý prapor, vedený rytmistrem Šebestiánem Šanovcem ze Šanova, a podřídil ho velení Šebestiána Šlika.⁴⁵⁴ Šanovcův prapor některé prameny označují jako prapor arkebuzírů na koních, a to podle arkebuzy (hákovnice), kterou u sebe vojáci nosili.⁴⁵⁵ Pluk Šebestiána Šlika měl tak nakonec pět praporů. Jeden prapor vedl plukovník, jeden jeho zástupce nejvyšší leitanant Vilém Fridrich z Milkova, a po jednom rytmistři Jan Bezdrůžický z Kolovrat, Albrecht Pětipeský a Šebestián Šanovec ze Šanova.⁴⁵⁶

⁴⁵⁰ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 7, 8. Srov. list č. 398 (Praha, 9. října 1593), dekret Rudolfa II. Habsburského.

⁴⁵¹ List č. 398 (Praha, 9. října 1593), dekret Rudolfa II. Habsburského; V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 7. K dalším povinnostem obecně srov. V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 18-20.

⁴⁵² Tamtéž, s. 23.

⁴⁵³ Tamtéž, s. 42.

⁴⁵⁴ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 8.

⁴⁵⁵ Věra PETRÁČKOVÁ – Jan VOGELTANZ (edd.), *Příběhy Jindřicha Hýzrla z Chodů*, Praha 1979, s. 63, 194; P. MAREŠ (ed.), *Karel Častovec Myška ze Žlunic*, s. 96.

⁴⁵⁶ *Sněmy české VIII*, s. 630.

Od data podepsání nájemní smlouvy, ve které bylo stanoveno datum a místo přehlídky, měli velitelé praporů necelý měsíc na to, aby do svých jednotek naverbovali příslušný počet vojáků a koní, ke kterému se smluvně zavázali, obsadili všechny šarže (vyšší a nižší důstojnické hodnosti) a obstarali potřebnou výzbroj a výstroj pro mužstvo. Rejtaři šlikovského pluku měli být verbováni jak v Českém království, tak v německých zemích, zejména v Sasku a Durynsku.⁴⁵⁷ Český zemský sněm, jenž začal 23. října a skončil 3. listopadu 1593, kterého se osobně účastnil i Albrecht Pětipeský, ve svém usnesení dokonce napomínal šlechtickou mládež, aby se v tomto pluku tažení účastnila.⁴⁵⁸ Ale například Šebestián Šanovec naverboval do svého praporu největší část šarží a jezdců mimo Čechy.⁴⁵⁹ Při obsazování šarží byla hlavním hlediskem pro výběr předchozí válečná zkušenost kandidáta. Hledání rejtarů a vhodných osob k vojenským funkcím probíhalo osvědčenými způsoby. Po převzetí nájemní smlouvy informoval Albrecht Pětipeský své „pány a přátele“ o sestavování praporu. Tito tuto informaci distribuovali zase svým „pánům a přátelům“. Přímí zájemci nebo častěji zprostředkovatelé se hlásili ústně nebo písemně přímo Albrechtovi. V jeho písemnostech se pak některé z těchto listů dochovaly.

Jako prostředník je znám Jindřich Chotouchovský z Nebovid, který písemně informoval Jana Mlázovského z Těšnice, hejtmana na Frýdlantu a Zavidově, že Albrecht shání do svého praporu vojáky a vhodné osoby k obsazení šarží. Žádal ho, aby promluvil se zkušeným vojákem Kryštofem Duckerem, kterému dříve světil své vojáky Melchior z Redernu, pán na Frýdlantu a Zavidově, zda by se mu mohl hodit jako praporečník nebo poručík. Jan Albrecht informoval písemně 6. listopadu 1593, že s Kryštofem promluvil a Kryštof se k Albrechtovi vydal osobně jednat.⁴⁶⁰ Prameny z pozdější doby dokládají, že Kryštof v Albrechtově praporu zastával hodnost poručíka.⁴⁶¹ Dokonce působil v Albrechtově vlastním pluku v roce 1596.⁴⁶²

Jako dalšího prostředníka prameny zmiňují Jáchyma Esterreicha ze Měřic. Ten informoval Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic, že Albrecht má ve svém praporu obsazenu hodnost poručíka, ale chybí mu ještě vhodná osoba pro hodnost vachmistra. Jáchym o tom mluvil ve Vladislavském sále na Pražském hradě se zkušeným vojákem Baltazarem Ichtricem z Uchtric, o kterém měl informaci, že „*jest člověk dobrej, poctivej a v spůsobu kriegsmanskejm skušenej, nebo osobou svou v několika taženích bejval.*“ Kaplíř o tomto jednání informoval Albrechta listem 18. listopadu 1593 s tím, že se k němu Baltazar vypravil, aby se domluvili o službě a žoldu.⁴⁶³

Podobně jako šarže probíhalo částečně také verbování mužstva. Příkladem je opět Jindřich Chotouchovský z Nebovid, který Albrechtovi podle svých vlastních slov „*dohodil*“ do služby Kryštofa, bradýře z města Čáslavi.⁴⁶⁴ Po jednání Albrechta s budoucími vojáky se ale mohlo stát, že si naverbovaný jedinec nakonec účast ve válečném tažení rozmyslel. To byl případ Kryštofa Robmhápa ze Suché, který Albrechtovi listem z 11. listopadu 1593 oznámil, že i když přijal závdavek (*Anrittgeld*) 15 dukátů, odmítá nyní s omluvou vyslat své koně, čeládku a účastnit se osobně tažení.⁴⁶⁵

⁴⁵⁷ V. LÍVA (ed.), *Regesta fundi Militare* II, s. 20.

⁴⁵⁸ *Sněmy české VIII*, s. 383, 396 (relátor).

⁴⁵⁹ Tamtéž, s. 18.

⁴⁶⁰ List č. 400 (Frýdlant, 6. listopadu 1593), Jan Mlázovský z Těšnice Albrechtovi Pětipeskému.

⁴⁶¹ V. LÍVA (ed.), *Regesta fundi Militare* II, s. 116; *Sněmy české VIII*, č. 375, s. 721-722.

⁴⁶² List č. 468 (Brno, 21. března 1596), Kryštof Ducker Albrechtovi Pětipeskému.

⁴⁶³ List č. 402 (Praha, 11. listopadu 1593), Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic Albrechtovi Pětipeskému.

⁴⁶⁴ List č. 421 (Žleby, 18. ledna 1595), Jindřich starší Chotouchovský z Nebovid Albrechtovi Pětipeskému.

⁴⁶⁵ List č. 403 (bez místa, 11. listopadu 1593), Albrecht Robmháp ze Suché Albrechtovi Pětipeskému.

Vedle obsazení šarží a mužstva bylo stejně důležité obstarat dobré koně. Ty Albrecht pro svůj prapor nakupoval nebo dostával darem od „pánů a přátel“. Albrechtovi například poslal 12. listopadu 1593 Oldřich Hrzán z Harasova „*kůň hnědej, v cestu trvanlivej, nestarej a tahoun právě dobrej*“.⁴⁶⁶ Vedle osob a koní se Albrecht musel postarat i o dodání dobrých a hlavně funkčních zbraní nebo dát opravit zbraně ze své zbrojnice. Před přehlídkou mu například 12. listopadu 1593 poslal Vilém Vok z Valdštejna „*pět párů krátkých ručnic rejtarek*“.⁴⁶⁷

Už v této fázi přípravy praporu obdržel Albrecht od svých „pánů a přátel“ přání k úspěšnému, vítěznému tažení. Svou představu ideálního průběhu tažení adresoval Albrechtovi listem z 12. listopadu Oldřich Hrzán z Harasova, když napsal „*Pán Bůh rač dáti, abyšte ho [koně, kterého Oldřich Albrechtovi poslal] ke všemu dobrýmu užili, šťastně z domu vyjeli, nad nepřáteli krve křesťanský žíznivejmi zvítězili a domů se v dobrým zdraví ke všemu potěšení navrátili*“.⁴⁶⁸ Jiné přání ke šťastnému výjezdu a vítězství poslal Albrechtovi 14. listopadu Jiřík Kamarýt Kaplíř ze Sulevic.⁴⁶⁹

Před vytažením do pole se musel celý pluk shromáždit na jednom místě (*mustrplac*), kde k tomu určené osoby, přehlízitelé (*mustrovni komisař; mustrher*) vykonali jeho první kontrolu a přehlídku (*mustruňk*). Účelem přehlídky byla především kontrola kvality koní i výzbroje a výstroje jezdců. Při přehlídce sestavil polní písař seznam mužstva celého pluku a jednotlivých praporů.

Pravomocí panovníka bylo stanovit místo a datum přehlídky a jmenovat přehlízitele. V nájemní smlouvě mezi panovníkem a plukovníkem i rytmisty pluku Šebestiána Šlika se uvádělo místo a datum přehlídky – Hustopeče na jižní Moravě 15. listopadu 1593.⁴⁷⁰ Kvůli rozdílné rychlosti naverbování jednotlivých praporů nebyl ale pluk přehlédnut jako celek. Panovník plukovníkovi a velitelům praporů v polovině listopadu potvrdil jako místo přehlídky Hustopeče, datum z uvedeného důvodu pravděpodobně stanovil jen obecně, podle toho, jak jednotlivé prapory do Hustopečí dorazí.

Jako první sestavil svůj prapor Albrecht Pětipeský a kolem 22. listopadu s ním dorazil do Hustopečí.⁴⁷¹ Rudolf II. stejného dne jmenoval přehlíziteli pluku Jana Jetřicha ze Žerotína a Pavla Korku z Korkyně a vydal jim instrukci.⁴⁷² Z té je patrné, že měli Albrechtův prapor co nejdříve přehlédnout a poslat ho ihned do pole, aniž by čekal na zbylé prapory.⁴⁷³ Instrukce také naznačuje, že Albrechtův prapor nebyl zcela naplněn a že měl být přehlédnut a poslán do pole i o síle 200, 180 nebo i 150 mužů. Přehlídka praporu proběhla pravděpodobně ještě do konce listopadu. O jejím výsledku podali přehlízitelé panovníkovi písemnou zprávu, která však není k dispozici.

Pouze panovník měl pravomoc stanovit cíl tažení pluku a jeho využití ve válce. Tuto pravomoc ovšem postoupil svému bratru Matyášovi, který byl vrchním velitelem císařského vojska, a tak dostal právo disponovat se šlikovským plukem.⁴⁷⁴ V instrukci přehlí-

⁴⁶⁶ List č. 406 (Vidim, 12. listopadu 1593), Oldřich Hrzán z Harasova Albrechtovi Pětipeskému.

⁴⁶⁷ List č. 404 (Dobrovice, 12. listopadu 1593), Vilém Vok z Valdštejna Albrechtovi Pětipeskému.

⁴⁶⁸ List č. 406 (Vidim, 12. listopadu 1593), Oldřich Hrzán z Harasova Albrechtovi Pětipeskému.

⁴⁶⁹ List č. 408 (Praha, 14. listopadu 1593), Jiřík Kamarýt Kaplíř ze Sulevic Albrechtovi Pětipeskému.

⁴⁷⁰ List č. 398 (Praha, 9. října 1593), dekret Rudolfa II. Habsburského. Srov. V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare II*, s. 8.

⁴⁷¹ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare II*, s. 8.

⁴⁷² Tamtéž, s. 8.

⁴⁷³ Tamtéž, s. 8.

⁴⁷⁴ Tamtéž, s. 16.

žitelům císař nařídil, aby byl prapor odeslán do Prešpurku k županovi Mikuláši Pálffyemu. Arcikníže Matyáš měl pak rozhodnout, jak se s vojskem naloží.⁴⁷⁵

Prapor Albrechta Pětipeského nebyl do pole vyslán ihned po přehlídce, ale ještě nějaký čas čekal v Hustopečích. Ostatní prapory byly v Čechách nesestavené ještě v polovině prosince.⁴⁷⁶ Tehdy dokonce žádal Šlik císaře o navýšení pluku o přibližně 130 koní a císař jeho žádosti vyhověl.⁴⁷⁷ Další návrh na doplnění početního stavu pluku o dalších 200 koní z ledna 1594 však již zamítl.⁴⁷⁸

S ohledem na zdržování s přehlídkami zbylých praporů nařídil císař přehlížitelům na začátku prosince, aby přikázali Albrechtovi vytáhnout se svým praporem co nejdříve na místo, které mu určí komisař arciknížete Matyáše.⁴⁷⁹ Albrechtův prapor z Hustopečí vytáhl 19. prosince a Albrecht se téhož dne rozloučil se svojí manželkou listem s krátkou modlitbou: „*Dnes z Hustopeče jedu k nepříteli. Sám pán Ježíš Kristus rač mejm a tovaryšstva mého provoditelem, ochráncí a pomocníkem bejtí*“.⁴⁸⁰ Šlik, kterému se nedařilo naverbovat příslušný počet rejtářů, navrhnul císaři, že se k přehlídce svého praporu dostaví až 6. ledna 1594. To císař striktně odmítl a nařídil mu dostavit se k přehlídce do 21. prosince 1593.⁴⁸¹ Ani tento panovníkův příkaz nebyl splněn a ještě 25. ledna 1594 nebyly zbylé prapory Šlikova pluku přehlédnuté.⁴⁸²

Poslední prapor pluku Šebestiána Šlika byl přehlédnut pravděpodobně až v první polovině února 1594. Na základě přehlídek všech praporů se ukázalo, že konečná velikost pluku je 1 139 rejtarských koní (mimo koně tažné).⁴⁸³ Prapor Šebestiána Šanovce byl se 300 koňmi největší, ostatní čtyři prapory měly sílu průměrně 210 koní. Případné průběžné doplňování početního stavu praporů v průběhu tažení měli pravomoc povolovat čeští stavové.⁴⁸⁴

Na počátku tažení neoperoval pluk jednotně, na což si jeho velitel Šebestián Šlik stěžoval císaři. Jednotlivé prapory nebo oddíly byly podřizovány podle potřeby buď arciknížeti Matyášovi nebo Mikuláši Pálffyemu, případně polnímu maršalovi Ferdinandovi hraběti z Hardeggu, nejvyššímu na Rábu.⁴⁸⁵ V únoru 1594 operovaly jednotlivé prapory v Horních Uhrách. Rytmistr Šebestián Šanovec působil u Nitry ve vsi Tormoš,⁴⁸⁶ plukovník Šebestián Šlik v Bátovcích.⁴⁸⁷ Podle zpráv Bartoloměje Paprockého byl pluk v této době na rozkaz arciknížete Matyáše a na objednání císařského velitele Kryštofa z Tieffenbachu rozesazen podle potřeby na dobytých zámcích v této oblasti.⁴⁸⁸ Pak se údajně 8. března podílel na obležení a 10. března na dobytí a obsazení pevnosti Novo-

⁴⁷⁵ Tamtéž, s. 8.

⁴⁷⁶ Tamtéž, s. 9.

⁴⁷⁷ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondy Militare II*, s. 8.

⁴⁷⁸ Tamtéž, s. 17, 20.

⁴⁷⁹ Tamtéž, s. 9.

⁴⁸⁰ List č. 410 (Hustopeče, 19. prosince 1593), Albrecht Pětipeský Barboře Pětipeské z Hrušova.

⁴⁸¹ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondy Militare II*, s. 8-9.

⁴⁸² Tamtéž, s. 15, 17.

⁴⁸³ Tamtéž, s. 72; *Sněmy české VIII*, č. 309 a 298, s. 629-630, 637.

⁴⁸⁴ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondy Militare II*, s. 22.

⁴⁸⁵ Tamtéž, s. 16, 17.

⁴⁸⁶ Tamtéž, s. 18.

⁴⁸⁷ Tamtéž, s. 20; Srov. P. MAREŠ (ed.), *Karel Častovec Myška ze Žlunic*, s. 95-96 (Bátovce, 22. února 1594), praporečník Jindřich Myška ze Žlunic Karlovi Častovcovi Myškovi ze Žlunic.

⁴⁸⁸ Eduard PETRŮ (ed.), *Bartoloměj Paprocký z Hlohov. O válce turecké a jiné příběhy. Výbor z Diadochu*, Praha 1982, s. 213.

hrad.⁴⁸⁹ Následně se hlavní křesťanská armáda vedená arciknížetem Matyášem 6. května položila polním ležením před pevností Ostřihom, která byla obsazená tureckou posádkou a kterou císařští začali obléhat a dobývat.⁴⁹⁰ Šlikův pluk se v tomto polním ležení poprvé uvádí 22. května.⁴⁹¹ Obléhání Ostřihomi trvalo téměř dva měsíce. Naposledy lze Šlikovy rejтары v ležení zaznamenat 18. července 1594.⁴⁹²

Šlikovský pluk doprovázely od samého počátku problémy s vyplácením žoldu a tím spojené existenční problémy jeho vojáků. Důstojníci pluku a vojáci z řad šlechty urgovali české stavy téměř neustále o zaslání žoldu. Dokonce ještě 22. května si stěžovali na to, že jim stavové neposlali žold už přes pět, zčásti i šest měsíců.⁴⁹³ Z polního ležení pod Ostřihomí vyslali vojáci 24. května do Prahy deputaci v čele s praporečником Jindřichem Myškou ze Žlunic se žádostí o vyplacení dlužného žoldu a psanou stížností.⁴⁹⁴ V ní popisovali, že musejí za všechno platit hotově, že kvůli nedostatku peněz umírají hladem a nemocemi, a že jsou ceny potravin a obroku oproti počátku dvoj- až trojnásobné. Šebestián Šlik dokonce hrozil rozpuštěním pluku a rezignací na místo velitele.⁴⁹⁵ Stejně stížnosti se opakovaly i v červnu.⁴⁹⁶ A opakovaly se také prosby za rozpuštění pluku.⁴⁹⁷ Teprve na přelomu června a července přivezl pluku stavovský komisař Jan Bezdrůžický z Kolovrat žold za tři měsíce.⁴⁹⁸

Ve druhé půli července 1594 došlo k mohutnému náporu osmanské armády. Turci v čele se Sinanem pašou vytáhli z Budína na západ, oblehli pevnost Tatu a Malé Komárno a začali je ihned ostřelovat. Úmyslem Sinana paši bylo po dobytí pevností postupovat na západ k Rábu a Pápě. Za této situace se císařské vojsko muselo vzdát obléhání Ostřihomi a 19. a 20. července vytáhlo směrem ke Komárnu, kde si rozložilo polní tábor. Úmyslem arciknížete Matyáše bylo překazit tažení Sinana paši na Ráb a vylákat ho do otevřeného boje. Císařské vojsko však bylo slabé, proto nemohlo pomoci pevnosti Tata. Současně s přesunem hlavního vojska se přesouval také pluk Šebestiána Šlika.⁴⁹⁹

Celý červenec žádal plukovník Šlik české stavy, panovníka a arciknížete Matyáše o rozpuštění pluku nebo o jeho vlastní propuštění kvůli nemoci a nahrazení někým jiným.⁵⁰⁰ V pluku bylo údajně zdravých asi jen 500 mužů. Místodržící navrhovali vytvořit z nich škadronu a pak verbovat. Jinou navrhovanou možností bylo pluk rozpustit, zdravé najmout a dát verbovat k doplnění pluku. Panovník byl ale proti rozpuštění pluku.⁵⁰¹ Na konci července početní stav pluku úmrtností a nemocemi poklesl natolik, že vojáci odmítali sloužit. A Šebestián Šlik byl údajně tak nemocný, že se nemohl ani podepsat.⁵⁰²

⁴⁸⁹ Tamtéž, s. 213.

⁴⁹⁰ Tamtéž, s. 223 a dále.

⁴⁹¹ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 21; *Sněmy české* VIII, č. 230, s. 559-560 a č. 231, s. 560-561.

⁴⁹² V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 33. Srov. zprávy o pluku z období mezi květnem a červencem. Tamtéž, s. 22, 24, 24-25, 26, 28, 33.

⁴⁹³ Tamtéž, s. 21; *Sněmy české* VIII, č. 230, s. 559-560 a č. 231, s. 560-561.

⁴⁹⁴ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 22, s. 25; *Sněmy české* VIII, č. 232, s. 561-562; č. 233, s. 562-563 a č. 237, s. 565-566.

⁴⁹⁵ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 22, s. 25; *Sněmy české* VIII, č. 232, s. 561-562; č. 233, s. 562-563 a č. 237, s. 565-566.

⁴⁹⁶ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 22.

⁴⁹⁷ Tamtéž, s. 25.

⁴⁹⁸ Tamtéž, s. 23, 26, 28.

⁴⁹⁹ Tamtéž, s. 33.

⁵⁰⁰ Tamtéž, s. 28.

⁵⁰¹ Tamtéž, s. 31, 38, 40. Srov. list č. 414 (Praha, 28. července 1594), [Místodržící] Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁰² Tamtéž, s. 43.

Dne 23. července dobyl Sinan paša pevnost Tatu a vzápětí se svou armádou postupoval k pevnosti Ráb, ovládané císařskou posádkou nyní v čele s hrabětem z Hardeggu.⁵⁰³ Cestou dobyl 29. července pevnost Svatý Martin a 31. července rozložil polní ležení před Rábem, který ihned celý obklíčil a začal odstřelovat.⁵⁰⁴ Ve stejnou dobu vstoupili do hry Tataři, kteří se 27. července přeplavili u Ostřihomi a měli v úmyslu dostat se přes Novohrad na Moravu a do Slezska.⁵⁰⁵ Reakcí císaře Rudolfa II. byla žádost adresovaná stavům jednotlivých zemí habsburského soustátí o postavení zemských hotovostí⁵⁰⁶ a o osobní tažení šlechty.⁵⁰⁷ Přehlídka českého stavovského vojska byla plánována na 26. srpna ve Znojmě.

Postup osmanské armády kopírovala po severní straně Dunaje císařská armáda, která se přesunula na Malý Žitný ostrov, kde vybudovala opevněné ležení, aby mohla pomoci pevnosti Ráb. Pluk Šebestiána Šlika se podle pramenů v polním ležení u Rábu objevil poprvé 30. července.⁵⁰⁸ Odtud podal dne 1. srpna Albrecht Pětipeský místodržícím zprávu o stavu šlikovského pluku. V doušce pak informoval o úspěších Turků při zabrání Taty i Svatého Martina a obležení Rábu. Psal, že zbylí šlikovští jezdci leží v nepatrném počtu okolo Ostřihomi a hledí na Turky jako „komár na velbloudy“.⁵⁰⁹ Ve stejné době informovali arcikníže Matyáš a plukovník Šlik místodržící, že lze ze šlikovských jezdců užít jen třetinu jezdců. Žádal o rozpuštění pluku a o nové verbování v Čechách.⁵¹⁰

Turci začali s postupnými útoky na pevnost Ráb už 4. srpna 1594 a pevnost celé dva měsíce ostřelovali ve dne i v noci.⁵¹¹ Mezi tím se Tataři obrátili ze svého tažení do Horních Uher a Slezska na jih k Pešti a postupovali do tureckého ležení u Rábu.⁵¹² V srpnu pokračovalo jednání o rozpuštění šlikovského pluku. Jednalo se o jeho úplném rozpuštění nebo jen o propuštění Šlika a doplnění stavu pluku.⁵¹³ Kvůli událostem okolo pevnosti Rábu bylo rozpuštění pluku definitivně zamítnuto s tím, že rejtaři musejí zůstat v poli. Také doplnění početního stavu nebylo údajně možné kvůli sestavování zemské hotovosti v Čechách.⁵¹⁴ V polovině srpna hrabě Šlik u Rábu spolu s rytmistrem Šebestiánem Šanovcem a mnohými dalšími zemřel.⁵¹⁵ Vzápětí 17. srpna doporučili místodržící císaři Rudolfovi II., aby velitelství pluku zatím svěřil rytmistru Albrechtovi Pětipeskému.⁵¹⁶ Podle zprávy Rudolfa II. zbývalo ve šlikovském pluku 400 až 450 rejtářů.⁵¹⁷ Podle sdělení arciknížete Matyáše z 19. srpna bylo schopno služby nejvýše 514 vojáků. Navrhoval proto verbovat nebo pluk rozpustit a ze zbytku mužstva sestavit praporec v síle 250 až 300 mužů pod velením praporečníka Jindřicha Myšky ze Žlunic v postavení rytmistra.⁵¹⁸ Dne

⁵⁰³ Tamtéž, s. 37.

⁵⁰⁴ J. MATOUŠEK, *Turecká válka*, s. 245.; V. LÍVA (ed.), *Regesta fondy Militare II*, s. 47.

⁵⁰⁵ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondy Militare II*, s. 46.

⁵⁰⁶ Tamtéž, s. 34.

⁵⁰⁷ Tamtéž, s. 33.

⁵⁰⁸ Tamtéž, s. 43.

⁵⁰⁹ Tamtéž, s. 47; *Sněmy české VIII*, č. 282, s. 604-605; list č. 415 (polní ležení u Rábu, 1. srpna 1594), Albrecht Pětipeský místodržícím.

⁵¹⁰ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondy Militare II*, s. 47.

⁵¹¹ Tamtéž, s. 50.

⁵¹² Tamtéž, s. 69.

⁵¹³ Tamtéž, s. 60, 64.

⁵¹⁴ Tamtéž, s. 60.

⁵¹⁵ Tamtéž, s. 72; *Sněmy české VIII*, č. 309 a 298, s. 629-630, 637.

⁵¹⁶ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondy Militare II*, s. 69.

⁵¹⁷ Tamtéž, s. 72.

⁵¹⁸ Tamtéž, s. 72; *Sněmy české VIII*, č. 309 a 298, s. 629-630, 637.

20. srpna doporučovali místodržící arciknížeti Matyášovi, aby byl řízením pluku pověřen rytmistr Albrecht Pětipeský. Přestože před svou smrtí svěřil hrabě Šlik velení jízdy svému zástupci nejvyššímu leitnantovi Vilému Fridrichovi z Milkova,⁵¹⁹ poslední slovo měl Rudolf II., který 4. září napsal z Řezna Albrechtovi Pětipeskému, že jej pověřuje dočasným velením nad šlikovským plukem, ovšem ne v hodnosti plukovníka.⁵²⁰ Vilémovi Fridrichovi z Milkova pak zůstala funkce nejvyššího leitnanta.⁵²¹

Pomoc arciknížete Matyáše pevnosti Ráb byla ukončena v noci z 8. na 9. září. Nenařazený turecký útok na křesťanské ležení vedl k rozehnání Matyášových vojsk. K volnému dobývání pevnosti Ráb Turkům nic nebránilo. Arcikníže Matyáš byl nucen ustoupit do ležení ve Starém Hradu mezi Dunajem a Rábnicí.⁵²² Ke konci měsíce se přemístil do Mostu nad Litavou.⁵²³ Otázku, zda a jakým způsobem se pluk Šebestiána Šlika podílel na obléhání Rábu, nelze uspokojivě zodpovědět. Někteří důstojníci pluku totiž informovali místodržící, že 8. září dobyli na nepříteli nějaké ztracené opevnění. Svůj list odesílali z městečka Nezider.⁵²⁴ Zde se také nacházel 19. září nejvyšší leitnant Vilém Fridrich z Milkova a žádal odtud polního maršálka Karla z Burgau, aby byli šlikovští jezdcí do čtrnácti dnů propuštěni ze služby a aby se znovu verbovalo.⁵²⁵

S ohledem na neustávající tureckou expanzi a turecká vítězství v Uhrách se ve Znojmě začala 5. září přehlížet česká zemská hotovost, kterou vedl Petr Vok z Rožmberka.⁵²⁶ K české zemské hotovosti měl Albrecht Pětipeský jako každý jiný šlechtic a pozemková vrchnost z Království českého jisté povinnosti. Ze svých poddaných měl postavit každého desátého člověka. Celkem postavil deset osob, které byly přehlédnuty 7. září a zařazeny do prvního pluku „*pěšihů lidu z Království českého vypraveného proti Turku*“ pod velením Pavla Korky z Korkyně, konkrétně do osmého praporece Zikmunda Chotka z Chotkova, ale v jeho nepřítomnosti odvedeného a podřízeného Pavlu Korkovi jako plukovníkovi. Tento praporec čítal 496 pěšich, celý pluk pak 4 936 osob.⁵²⁷ Vedle pěšich musel vypravit ještě jednoho koně, který byl přehlédnut 10. září a zařazen do druhého pluku „*lidu pěšihů z Království českého proti Turku vypraveného*“ pod vedením Hendricha Libštejnského z Kolovrat.⁵²⁸

Dne 28. září 1594 velitel pevnosti Rábu hrabě Ferdinand Hardegg nabídl Turkům kapitulaci a 29. září jim pevnost skutečně vydal.⁵²⁹ Na začátku října rozložil arcikníže Matyáš své polní ležení u Prešpurku, kam už mezitím dorazilo české vojsko v čele s Petrem Vokem z Rožmberka.⁵³⁰ Spojené vojsko se ale neodhodlalo k znovudobytí Rábu. Ve stej-

⁵¹⁹ Tamtéž, s. 76-77; *Sněmy české VIII*, č. 313, s. 639-640.

⁵²⁰ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare II*, s. 97; list č. 417 (Řezno, 4. září 1594), Rudolf II. Habsburský Albrechtovi Pětipeskému.

⁵²¹ O něm srov. P. MAREŠ (ed.), *Karel Častovec Myška ze Žlunic*, s. 66-67.

⁵²² V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare II*, s. 101, 104, 105, 110.

⁵²³ Tamtéž, s. 112.

⁵²⁴ Tamtéž, s. 100.

⁵²⁵ Tamtéž, s. 111.

⁵²⁶ Tamtéž, s. 51 a dále. K průběhu tažení zemské hotovosti více Václav BŮŽEK, *Protiturecké tažení roku 1594. Hospodářské a politické aspekty generalátu Petra Voka z Rožmberka*, Jihočeský sborník historický 58, 1989, s. 53-66.

⁵²⁷ *Sněmy české VIII*, č. 340, s. 668.

⁵²⁸ *Sněmy české VIII*, č. 359, s. 699.

⁵²⁹ J. MATOUŠEK, *Turecká válka*, s. 257; V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare II*, s. 124. Srov. list č. 418 (Praha, 12. října 1594), Hertvík Zejdlíc ze Šenfeldu Albrechtovi Pětipeskému.

⁵³⁰ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare II*, s. 126. E. PETRŮ (ed.), *B. Paprocký. O válce turecké*, s. 238-239.

nou dobu žádali místodržící a přehlízitelé českého vojska šlikovské rejтары o to, aby ve službě setrvali do konce října. Poté měli být vyplaceni a rozpuštěni.⁵³¹

Stav šlikovského pluku byl však neudržitelný – vojáci byli velmi špatně oblečeni, že nemohli chodit na stráž,⁵³² proto se během následujících dnů jednání konečně rozhodlo o jejich definitivním rozpuštění.⁵³³ Torzo někdejšího pluku Šebestiána Šlika se na konci října vydalo z Uher na zpáteční cestu. Dne 10. listopadu dorazili rejтары konečně do Hustopečí.⁵³⁴ Odtud byli před 18. listopadem vysláni do Prahy k nejvyšším zemským úředníkům praporečníci Jindřich Myška a Andres Pflug, aby vyjednávali o podmínkách rozpuštění pluku.⁵³⁵ Odtud dne 24. listopadu napsali nejvyšší lejtant, rytmistr, praporečníci a ostatní důstojníci šlikovského pluku císaři. Oznámili mu, že jeho list z 12. listopadu, kterým bylo přislíbeno vysláni komisařů do Hustopečí k vyplacení zbývajících požitků, došel teprve dnes. Ačkoliv dorazili do Hustopečí již 10. listopadu, nedal jim moravský zemský hejtman do dne odeslání listu nic ke stravě, takže si museli kupovat vše ze svého za drahé peníze. Prosili o vydání rozkazu, aby jim byl vyplacen zbytek jejich požitků, a pak budou ochotni při novém verbování opět vstoupit do králových služeb.⁵³⁶

Teprve 10. prosince vydal císař Rudolf II. instrukci komisařům pověřeným k rozpuštění šlikovského pluku – místosudímu Bohuslavovi Bořitovi z Budče a Vilémovi Rutovi z Dírné. Podle instrukce jim mělo být vše zapláceno. Vyúčtování se mělo vykonat podle rejstříku první přehlídky zaslaného v příloze. Komisaři měli zbylé vojáky přehlédnout a vyplatit jim jednoměsíční žold. Po skončené práci měli podat zprávu české kanceláři.⁵³⁷ Rozpuštění a vyplacení pluku se však neobešlo bez obvyklých průtahů. Pluk vyslal do Prahy zmocněnce, aby jednali o zaplacení všech požitků.⁵³⁸ Jednalo se o tom, že by se peníze vzaly z berně schválené roku 1593.⁵³⁹ Teprve 20. února 1595 se zástupci jezdců dohodli se zástupci nejvyšších úředníků na uhrazení požitků za službu ve šlikovském pluku.⁵⁴⁰

O nevyplacený žold se začali hlásit rytmistrovi Albrechtovi Pětipeskému jednak rejтары z jeho praporu, jednak vrchnosti či pozůstalí po padlých. Tak se za zaplacení služby vdově po Kryštofovi bradýři z Čáslavi přimlouval listem z 18. ledna 1595 Jindřich starší Chotouchovský z Nebovid.⁵⁴¹ Ještě 28. července 1595 orodoval za vyplacení služného pro svého lokaje a služebníka Bartoloměje Jan Novohradský z Kolovrat.⁵⁴² Bartoloměj si v Uhrách vysloužil celkem „*dvanácte kop míšenských za šest měsíců, za každý měsíc po dvou kopách míšeňských*“. A dokonce ještě 21. května 1596 vymáhal doplacení služného pro svou čeládku Joachym Huberk z Hendrstorfu.⁵⁴³

⁵³¹ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 115, 121.

⁵³² Tamtéž, s. 123.

⁵³³ Tamtéž, s. 115 a dále; *Sněmy české* VIII, č. 373, s. 719-720 a dále.

⁵³⁴ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 156.

⁵³⁵ Tamtéž, s. 140.

⁵³⁶ Tamtéž, s. 141.

⁵³⁷ Tamtéž, s. 142-143. Srov. list č. 422 (Praha – Staré Město, 18. ledna 1595), Adam Linhart z Najenperku Albrechtovi Pětipeskému.

⁵³⁸ Tamtéž, s. 144 a o postupném vyplácení srov. níže. Srov. list č. 423 (Praha – Hradčany, 3. února 1595), Vilém Fridrich z Milkova Albrechtovi Pětipeskému.

⁵³⁹ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 151, 152.

⁵⁴⁰ Tamtéž, s. 161. Srov. list č. 425 (Praha – Nové Město, 24. února 1595), Václav Pětipeský Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁴¹ List č. 421 (Žleby, 18. ledna 1595), Jindřich starší Chotouchovský z Nebovid Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁴² List č. 442 (Košátky, 28. července 1595), Jan Novohradský z Kolovrat Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁴³ List č. 473 (Sobotka (Březno), 21. května 1596), Jáchym Huberk z Hendrstorfu Albrechtovi Pětipeskému.

Čekání na vyplacení a rozpuštění pluku bylo dlouhé. Povinností Albrechta jako jeho velitele bylo čekat osobně v Hustopečích či jejím okolí do vyplacení posledního jezdece. Přítomnost Albrechta a jeho rejtářů tu lze doložit na základě dochovaných listů z 18. ledna,⁵⁴⁴ 3. února,⁵⁴⁵ 13. února,⁵⁴⁶ 24. února,⁵⁴⁷ 15. března,⁵⁴⁸ 27. března,⁵⁴⁹ 29. března, kdy si stěžoval moravský zemský hejtman Fridrich starší ze Žerotína, že šlikovští rejtaři plení u Hustopečí.⁵⁵⁰ Další zprávy pak pocházejí z 23. dubna,⁵⁵¹ 7. května⁵⁵² a 12. května, kdy Rudolf II. vydal další instrukci pro Feliciana Moše z Doubravičan, rytíře řádu svatého Jana Jeruzalémského, a komisaře Bohuslava Ruta z Dírného k jednání o rozpuštění a vyplacení pluku. Později k nim připojil ještě Václava Budovce z Budova.⁵⁵³ Dne 13. května byl Albrecht ve Znojmě,⁵⁵⁴ a 21. května si opět stěžoval moravský zemský hejtman Fridrich starší ze Žerotína, že Albrechtovi rejtaři oloupili jeho poddané židy.⁵⁵⁵ Poslední list byl datován 31. května 1595.⁵⁵⁶ V červnu 1595 byl pluk konečně rozpuštěn a zbytek vojáků se tak mohl vrátit do svých domovů.

Rozpuštěním šlikovského pluku Albrechtovi Pětipeskému prozatím válečné dobrodružství skončilo. Zasloužený odpočinek za krátkou dobu mohla přerušit další vojenská služba. Dne 6. června 1595 napsal Albrechtovi Pětipeskému a také Vilémovi Fridrichovi z Milkova zemský soud list, že podle rozhodnutí krále a českých stavů má být proti Turkům najat jistý počet německých „*vyrystrovanych*“ koní. Tázali se proto Albrechta i Viléma Fridricha, zda by byli ochotni přijmout nájemní smlouvy (*pštalunk*) každý pro praporec rejtářů o síle 250 mužů a žádali brzkou odpověď.⁵⁵⁷ Albrecht tuto službu nepřijal. Možná o ní chvíli uvažoval, jak by tomu nasvědčoval jediný doklad v listu Jiříka Prosíka z 24. června, který v něm s omluvou odmítal další vojenskou službu u Albrechta.⁵⁵⁸ Dne 5. července Albrecht pobýval s jistotou doma na Byšicích, kde měl přechodně čas na správu svého hospodářství.⁵⁵⁹ Další, tentokrát o mnoho kratší a lehčí služba králi, byla však na dohled.

Už 31. července oznamoval Rudolf II. všem obyvatelům království, že Albrecht Pětipeský povede z Prahy na moravské pomezí 300 porýnských rejtářů. Cestou pro ně měl být všude připraven proviant a obrok.⁵⁶⁰ Kolem 2. srpna už tito vojáci pustošili Český Brod a okolí;⁵⁶¹ dne 6. srpna byli blízko moravských hranic, kde na ně v Polné čekali

⁵⁴⁴ List č. 422 (Praha – Staré Město, 18. ledna 1595), Adam Linhart z Najenperku Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁴⁵ List č. 423 (Praha – Hradčany, 3. února 1595), Vilém Fridrich z Milkova Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁴⁶ List č. 424 (Mnichovo Hradiště, 13. února 1595), Jan Dražkovský z Demyšle Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁴⁷ List č. 426 (Brno – Líšeň, 24. února 1595), Bohuslav Bořita z Budče Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁴⁸ List č. 427 (Klecany, 15. března 1595), Václav Služský z Chlumu Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁴⁹ List č. 428 (Byšice, 27. března 1595), Jaroslav Velemyský z Velemyšlovi Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁵⁰ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 151.

⁵⁵¹ List č. 429 (Kobylnice, 23. dubna 1595), Bohuslav Bořita z Budče Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁵² List č. 431 (Byšice, 7. května 1595), Jaroslav Velemyský z Velemyšlovi Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁵³ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 156, 161. Srov. J. GLÜCKLICH (ed.), *Korespondence Václava Budovce z Budova*, č. 13, s. 24; Antonín HAAS – Miloš VYSTYD (edd.), *Listiny a listy z let 1372-1794*, Praha 1939, č. 74, s. 39. Srov. list č. 463 (Litomyšl, 1595), Václav Budovec z Budova Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁵⁴ List č. 432 (Praha, 13. května 1595), Adam Linhart z Najenperku Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁵⁵ List č. 433 (Židlochovice, 21. května 1595), Fridrich starší ze Žerotína Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁵⁶ List č. 435 (Brno, 31. května 1595), Bohuslav Bořita z Budče Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁵⁷ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 162.

⁵⁵⁸ List č. 437 (Kutná Hora, 24. června 1595), Jiřík Prosík Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁵⁹ List č. 438 (Praha, 7. července 1595), Václav Moryn z Kaliště a Otrsfeldu Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁶⁰ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 173-174.

⁵⁶¹ List č. 444 (Český Brod, 2. srpna 1595), Melichar Daník z Vostrova a Kočic Albrechtovi Pětipeskému.

moravští komisaři, kteří byli určeni jako jejich průvodci Moravou.⁵⁶² Dosažením hranice s Markrabstvím moravským Albrechtovi tato služba skončila a mohl se vydat zpět domů ke své rodině na Byšice, kde pobýval s určitostí už 18. srpna 1595 a mohl se opět věnovat své rodině a hospodářství.⁵⁶³

Konec roku 1595 a začátek nového se nesl v duchu příprav svatby Albrechtovy nejstarší dcery Magdaleny s Jaroslavem Velemyským z Velemyšlovsi na Týnci nad Sázaovou, která se konala 16. ledna 1596 v Novém Městě pražském. Ve dnech 14. února až 13. března 1596 si Albrecht nenechal ujít účast na zemském sněmu, na němž se mimo jiné rokovalo o další účasti Království českého v boji proti Turkům. Albrecht byl jedním z relátorů sněmovního usnesení.⁵⁶⁴ Vojenských záležitostí se pravděpodobně týkal i list od Viléma Fridricha z Milkova.⁵⁶⁵ Jinak však Albrecht zažíval až do dubna 1596 relativní dobu klidu, alespoň od válečných událostí.

6. Nejvyšší v jízdním pluku českých stavů

Dosavadní boje mezi křesťanskými (císařskými) a osmanskými vojsky se odehrávaly převážně v severozápadních Uhrách. Frontová linie se na počátku roku 1596 zastavila na Dunaji od Bratislavy k Vácovu, za Vácovem pokračovala nížinou mírně na severovýchod k Filákovu nad pevnost Jager, kde se ostře lámala na jih. Císařská armáda měla své posádky na sever od této linie v pevnostech Komárno, Ostřihom (dobyta 3. září 1595), Vyšehrad (dobyt 25. srpna 1595), Novohrad (dobyt 10. března 1594), Vácov (dobyt v červenci 1595) a Jager. Osmanská armáda měla své posádky na jih od této linie v pevnostech Pápa, Ráb (obležen 28. srpna 1594, dobyt 29. září 1594), Panonnhalma, Táta a Hatván. V poziční válce, soustředěně převážně na obléhání a dobývání těchto hraničních pevností, měla císařská vojska od úspěchů na podzim 1595 převahu, která se zdála být začátkem konce osmanské nadvlády v Podunají.

Nabízený smír ze strany Osmanské říše císařská strana nepřijala. Naopak sáhla ke změnám v nejvyšších patrech armády. Na začátku roku 1596 byl sesazen vrchní velitel císařského vojska arcikníže Matyáš a na jeho místo byl dosazen mladší bratr arcikníže Maxmilián. Zástupcem nového vrchního velitele v hodnosti polního maršálka byl jmenován zkušený válečník Adolf ze Schwarzenberku. V reakci na odmítnutí smíru ohlásil nový turecký sultán Mehmed III. tažení, do jehož čela se hodlal sám postavit. Cílem tažení mělo být dobytí pevnosti Jager, která ležela na samém východním konci frontové linie. Odezvou ze strany křesťanského tábora byla nová vlna verbování, sestavování vojenských jednotek a opravování hraničních pevností. Na obnovených bojích proti osmanskému vojsku se měly podílet opět z velké části jednotlivé země habsburského soustátí. Proto Rudolf II. svolal na začátek roku 1596 do Prahy generální sněm všech zemí České koruny, který byl zahájen 13. února a ukončen 17. března.⁵⁶⁶ Na sněmu panovník žádal stavy o zřízení a financování určitého počtu vojáků. Po krátkém jednání se každá korunní země prostřednictvím svých zástupců zavázala panovníkům požadavek splnit. Závazky jednotlivých zemí byly zapsány do usnesení generálního sněmu a jeho vkladem do desek zemských se staly zákonem.

⁵⁶² List č. 445 (Jihlava, 6. srpna 1595), město Jihlava Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁶³ List č. 446 (Řepín, 28. srpna 1595), Hendrich Abraham Salhausen ze Salhausenu Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁶⁴ *Sněmy české IX*, s. 275.

⁵⁶⁵ List č. 461 (Blahotice, 22. prosince 1595), Václav Pětipeský Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁶⁶ *Sněmy české IX*, č. 56, s. 85-119, usnesení generálního sněmu konaného ve dnech 13. února až 17. března 1595, zde s. 90-91.

Podle sněmovního usnesení měli čeští stavové zajistit vojsko o síle tisíc zbrojných koní, šest set arkebuzířů-jezdců a šest tisíc pěších (pět tisíc vojáků a tisíc mušketýřů) rozdělených do dvou pluků. Vojsko mělo působit od 1. května po dobu sedmi měsíců. Polovina měsíce byla tak vyhrazena na tažení do Uher, šest měsíců na působení v Uhrách a polovina měsíce na návrat domů. Plukovníci (*Obristen*; nejvyšší), vyšší důstojníci (*Hauptleuten*), mustrhěři (*Musterherren*) a colmistři (*Zahlmeistern*) měli být vybráni stavy pouze z příslušníků panského nebo rytířského stavu Českého království. Vojsko mělo být podřízeno nejvyššímu generálnímu polnímu hejtmanovi (*General-Feldhauptmann*) nebo jeho zástupci nejvyššímu leitnantovi (*Obristen-Leutnant*), které měl zvolit sám panovník.⁵⁶⁷ Mimo sněmovní usnesení došlo mezi stavy a panovníkem k dohodě, že vojáky budou platit čeští stavové sami na svůj náklad, smlouvu s nimi ovšem uzavře panovník.⁵⁶⁸

Po skončení sněmu hledali nejvyšší úředníci a zemští soudci vhodné kandidáty na obsazení plukovnických míst. Do poloviny dubna se podařilo vybrat vhodné kandidáty. Plukovníkem nad tisícem německých koní (rejtářů) se stal Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku, plukovníkem nad pěti sty německých koní (rejtářů) Václav Popel z Lobkovic, plukovníkem nad pěti sty arkebuzířů Karel Tetaur z Tetova a plukovníky nad šesti tisíci německými knechty Vilém Trčka z Lípy a Rudolf Vchynský ze Vchynic, každý nad třemi tisíci knechty.⁵⁶⁹ Panovník přijal jmenované plukovníky do svojí služby a pod svou přísahu. S každým zvlášť uzavřel nájemní smlouvu (*Bestallbrief*, *Bestallung*, *pštalunk*), která upravovala zejména velikost pluku, velikost jeho jednotlivých částí a platy (požitky) jednotlivých šarží a prostých vojáků.⁵⁷⁰ Po uzavření smluv vydali nejvyšší úředníci a soudci zemští nyní již oficiálně ustanoveným plukovníkům osvědčení, že je podle usnesení generálního sněmu najímají „do svého žoldu“ na dobu šesti měsíců a že je po tuto dobu budou řádně platit.⁵⁷¹ Pro ilustraci, předpokládaný náklad na udržování jednoho tisíce koní Albrechta Pětipeského po dobu šesti měsíců činil 90 000 zlatých.⁵⁷²

Smlouva mezi panovníkem a Albrechtem Pětipeským se nedochovala, proto nelze objasnit její obsah ani přesné datum jejího uzavření. Přibližné datum lze stanovit do období mezi 17. březnem (uzavření generálního sněmu) a 17. dubnem (datum osvědčení nejvyšších zemských úředníků a zemských soudců). Ve smlouvě mezi panovníkem a plukovníkem Karlem Tetaurem bylo ustanovení, že se má se svými důstojníky do dvou měsíců od přijetí smlouvy dostavit na místo přehlídky vojska (*mustplac*), které mu bude dodatečně oznámeno. Lze předpokládat, že tento bod obsahovaly také smlouvy s ostatními plukovníky včetně smlouvy s Albrechtem Pětipeským. Podle uvedeného bodu měl každý plukovník dva měsíce na sestavení pluku, což obnášelo naverbování příslušného počtu vojáků (u pěchoty), sehnání stanoveného počtu koní (u jezdeckva), zajištění výstroje a výzbroje (u pěchoty a jezdeckva) a obsazení jednotlivých šarží (u pěchoty a jezdec-

⁵⁶⁷ V usnesení je stanovený také podíl ostatních korunních zemí.

⁵⁶⁸ Sněm schválil formu a způsob vybírání zemské sbírky na zaplacení vojska. Srov. *Sněmy české IX*, č. 56, s. 85-119. Usnesení generálního sněmu konaného ve dnech 13. února až 17. března 1595, zde s. 91. O smlouvě mezi panovníkem a vojáky srov. V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare II*, s. 194.

⁵⁶⁹ Tyto počty jsou téměř srovnatelné s údaji Jindřicha Hýzrla z Chodů, který sloužil v pěším pluku Viléma Trčky z Lípy. Liší se jen u pluku Albrechta Pětipeského, u kterého uvádí jako plukovníka Václava Pětipeského a u něhož má počet koní 700. V. PETRÁČKOVÁ – J. VOGELTANZ (edd.), *Příběhy Jindřicha Hýzrla*, s. 56-62, zde s. 57.

⁵⁷⁰ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare II*, s. 194 (Praha, 10. dubna 1596).

⁵⁷¹ Tamtéž.

⁵⁷² *Sněmy české IX*, č. 57, s. 119. Srov. také V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare II*, s. 205.

ta). Po uzavření nájemní smlouvy byl Albrecht panovníkem vyňat z pravomoci soudů.⁵⁷³ Vynětí na dobu tří let poté potvrdil zemský soud.⁵⁷⁴

Strukturu pluku Albrechta Pětipeského lze vzhledem k ztracené smlouvě rekonstruovat pouze teoreticky na základě srovnání s jinými tělesy stejného charakteru a velikosti. Jízdní pluk, jenž čítal tisíc koní, se rozděloval na čtyři prapory (*Fahnen*), každý o 250 koních. Jeden prapor vedl plukovník (*Obrist*) sám, tři prapory vedli tři rytmistři (*Rittmeister*), každý jeden. V každém praporu dohlížel jeden rotmistr (*Rottmeister*) na 50 koní. Na každých dvanáct koní připadl jeden zbrojný vůz. Štáb pluku se skládal z plukovníka, nejvyššího poručíka (*Obrist Leutnant, nejvyšší leitnant*) jako zástupce plukovníka, kvartýrmistra (*Quartiermeister*), vozmistra (*Wagenmeister*), vachmistra (*Wachmeister*), profouse (*Profoss*), pacholků k vozu plukovníka, polního písaře (*Feldschreiber*), trubače (*Trometter*), bubeníka, tlumočnicka, truhláře (*štokmistra*), kata a trabantů. V každém praporu byl vedle rytmistra jeden poručík (*Leutnant*), dva trabanti (*Trabanten*), dva trubači (*Trometter*), jeden praporečník (*Fähnrich*), jeden lékař (*Feldscher*), jeden ubytovatel (*Fourier*), jeden zámečník (*Schlosser*), jeden podkovář (*Haufschmied*), jeden sedlář (*Sattler*) a příslušný počet vojáků. Plukovník a každý rytmistr měli vlastní vůz s pacholky. Výstroj jezdců se skládala zejména z pancéřového rukávce, okruží (*Kragen*), předního a zadního plechu (*Rückkrebs*), železných rukavic a přilby. K výzbroji patřily hlavně poboční zbraně (nejméně dvě pistole).⁵⁷⁵

Pravomocí plukovníka bylo vybrat si důstojníky štábu a rytmisty jako velitele praporů. Rytmistři obsazovali šarže v praporu a dohlíželi na verbování vojáků. Při sestavování pluku hrály důležitou roli přímluvy. Lze doložit přímluvy panovníka za obsazení šarží⁵⁷⁶ i míst prostých vojáků,⁵⁷⁷ nebo přímluvy „pánů a přátel“ za obsazení šarží.⁵⁷⁸ Nedostatek písemných pramenů nedovoluje rekonstruovat personální obsazení šarží ani míst prostých vojáků v pluku Albrechta Pětipeského. Mezi výjimky patří bratři Adam a Hynek Bukovanští Pintové z Bukovan, kteří žádali Albrechta písemně 10. května o sdělení bližších informací o plánované přehlídce vojska (*mustruňku*),⁵⁷⁹ a Johel Švorc ze Štěchovic, který Albrechta 10. června písemně žádal o doplacení zálohy na výpravu a stěžoval si na dosavadní vlastní výdaj více než 250 kop grošů míšeňských na výstroj.⁵⁸⁰ Pro jezdecký pluk byli klíčoví zejména kvalitní koně. Ti se kupovali nebo získávali darem od „pánů a přátel“ ze stavovské obce.⁵⁸¹

Válečné tažení v raném novověku mohlo sloužit jako socializační prvek ve výchově šlechtické mládeže. Výmluvnými doklady toho jsou v písemnostech Albrechta Pětipeského

⁵⁷³ NA Praha, DZ, DZSt 49, fol. F 19' (Pražský hrad, 27. dubna 1596), Rudolf II. Habsburský menším úředníkům desek zemských.

⁵⁷⁴ NA Praha, DZ, DZSt 49, fol. F 19, milost zemského soudu daná Albrechtovi Pětipeskému 8. června 1596.

⁵⁷⁵ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 18-20.

⁵⁷⁶ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 194 (Praha, 3. dubna 1596), Rudolf II. Habsburský plukovníku Vilémovi Trčkoví.

⁵⁷⁷ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 196 (Praha, 29. dubna 1596), Rudolf II. Habsburský plukovníku Vilémovi Trčkoví.

⁵⁷⁸ V. PETRÁČKOVÁ – J. VOGELTANZ (edd.), *Příběhy Jindřicha Hýzrla*, s. 56.

⁵⁷⁹ List č. 471 (Bukovany, 10. května 1596), bratři Adam a Hynek Bukovanští Pintové z Bukovan Albrechtovi Pětipeskému. Hynek padl vedle Albrechta v bitvě u Keresztes 26. října. Srov. *Sněmy české* IX, s. 216.

⁵⁸⁰ List č. 483 (Praha, 10. června 1596), Johel Švorc ze Štěchovic Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁸¹ List č. 475 (bez místa, 24. května 1596), Vilém Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory Albrechtovi Pětipeskému; list č. 480 (Budnice, 7. června 1596), Karel Štrouch z Chlumku Albrechtovi Pětipeskému. Karel později také padl v bitvě u Keresztes 26. října. Srov. *Sněmy české* IX, s. 216.

kého dva listy – list Jana Chuchelského z Nestajova ze 30. května, jenž Albrechtovi posílal do služby svého syna Ferdinanda,⁵⁸² a list Jiřího z Talmberka z 20. srpna, který Albrechtovi posílal do služby na „*vychování*“ a „*pro samý prohlídnutí*“ svého šestnáctiletého syna Viléma spolu s pacholkem a se dvěma koňmi, který byl dosud ve službě u zemřelého Fridricha Loubského z Lub.⁵⁸³ Výpravě vojska do pole předcházela jeho přehlídka (*mustruňk*). Pravomocí panovníka bylo stanovit její datum a místo konání (*mustrplac*). Panovník také jmenoval osobu ze stavovské obce, která přehlídku provedla (*mustrher*; *muastrovní komisař*). V případě pluku Albrechta Pětipeského určil panovník datum mustruňku na 25. května v královském městě Nymburku v historickém Boleslavském kraji.

Vojáci naverbovaní do pluku Albrechta Pětipeského se v průběhu května pomalu shromažďovali v Nymburku a jeho okolí. Plukovní ubytovatelé (*furyři*) ubytovávali jednotlivé vojáky a jejich koně po okolních statečích bez ohledu na mínění vrchností. Ušetřena nebyla ani komorní panství, jako například Poděbrady, kde bylo po domech rozmístěno několik set vojáků,⁵⁸⁴ nebo Lysá nad Labem.⁵⁸⁵ Panovník informoval nymburské a okolní vrchnosti o plánovaném datu mustruňku a žádal je, aby se na vojsko připravili.⁵⁸⁶ Všichni obyvatelé si měli obstarat dostatečné zásoby potravin (proviant), píce a obroku, aby je mohli prodávat vojákům a byla tak zajištěna obživa vojska včetně koní. Případy, kdy vojáci kupovali na dluh a před odtáhnutím z mustrplacu nezaplatili, nebyly výjimečné. Pak si vrchnosti stěžovaly přímo panovníkovi a ten viníkům hrozil srážkou dluhu ze zoldu.⁵⁸⁷ Stížnosti vrchností na chování vojáků podávané přímo plukovníkovi, jako tomu bylo v případě Jindřicha staršího purkrabího z Donína, jenž sídlil v nedalekých Benátkách nad Jizerou, nebyly také výjimečné.⁵⁸⁸ Na druhou stranu nechyběly stížnosti samotných vojáků na to, že jim obyvatelé prodávají potraviny příliš drahé.⁵⁸⁹

Panovníkem určené datum mustrování pluku Albrechta Pětipeského 25. května v Nymburku nebylo dodrženo, nakonec se prodloužilo téměř o dva měsíce. Během této doby Albrecht našel čas na sepsání kšaftu, kterým pro případ svého úmrtí ošetřoval postavení manželky, nezletilých dětí a majetku. Kšaft nese datum 7. června a Albrecht ho nechal zpečetit svými přáteli.⁵⁹⁰ Shromažďování pluku Albrechta Pětipeského dostoupilo

⁵⁸² List č. 478 (Chuchel, 30. května 1596), Jan Chuchelský z Nestajova Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁸³ List č. 487 (Jankov, 20. srpna 1596), Jiří z Talmberka Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁸⁴ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 198 (bez místa, bez data), Jan Kheferle, forstmistr v Poděbradech české komoře; tamtéž, s. 199 (bez místa, bez data), Jan Kheferle, forstmistr v Poděbradech, české komoře. Srov. tamtéž, s. 199 (Praha, 29. května 1596), Rudolf II. Habsburský Albrechtovi Pětipeskému. Srov. list č. 477 (Pražský hrad, 29. května 1595), Rudolf II. Habsburský Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁸⁵ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 199 (Lysá nad Labem, 28. května 1596), Václav Zálužský z Vostroskal české komoře.

⁵⁸⁶ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 196 (Praha, 10. května 1596), Rudolf II. Habsburský Albrechtu Slavatovi; tamtéž, s. 198 (Praha, před 20. květnem 1596), Rudolf II. Habsburský Fridrichovi ze Žerotína; tamtéž, s. 198 (Praha, před 20. květnem 1596), Rudolf II. Habsburský městu Tábor; tamtéž, s. 198 (Praha, před 20. květnem 1596), Rudolf II. Habsburský městu Nymburk.

⁵⁸⁷ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 202 (Praha, 6. července 1596), Rudolf II. Habsburský Rudolfovi Vchynskému z Vchynic.

⁵⁸⁸ List č. 472 (Benátky nad Jizerou, 20. května 1596), Jindřich starší purkrabí z Donína Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁸⁹ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 202 (Praha, 8. července 1596), Rudolf II. Habsburský hejtmanům Hradeckého kraje.

⁵⁹⁰ Svědky kšaftu byli Jan starší Vlk z Kvitkova na Nemyslovicích a Bezně, Václav Smrčka ze Mnichu na Čečelicích a Gotfried Berbisdorf z Berbisdorfu na Hrušově. Srov. list č. 482 (Hrušov, 8. června 1596), Gotfried Berbisdorf z Berbisdorfu Albrechtovi Pětipeskému.

na začátku června do fáze, ve které nejvyšší úředníci a soudcové zemští považovali pluk za způsobilý k přehlídce. Už 7. června napsali Albrechtu Slavatovi z Chlumu a Košumberka, aby jako sněmem zvolený nejvyšší polní komisař přijel do Nymburka k přehlídce Albrechtových rejtarů, jež se plánovala na 10. a 11. června.⁵⁹¹ S přehlídkou v tomto termínu počítal také panovník, proto vyzval písemně 17. června Kašpara Melichara ze Žerotína, aby se odebral do Nymburka a po přehlídce odtud spolu s Karlem Zárubou z Hustířan a Karlem Horňáteckým z Dobročovic doprovodil Albrechtův pluk na hranice s Markrabstvím moravským.⁵⁹²

Pětipeského pluk však k mustrůnku, natož k výpravě na hranice s Moravou, nebyl ještě připraven. Za to si Albrecht vysloužil panovníkovým listem z 5. července pokárání. Panovník Albrechtovi Pětipeskému vytýkal, že se nedrží smlouvy, odkládá přehlídku vojska, ztrácí nejlepší čas k zahájení tažení a českým stavům působí zbytečné výlohy. Za průtahy prý může pouze on – Albrecht. Stavové mu proto oprávněně odmítají vyplatit nocležné, mustrovní komisaře vyslali včas a rejtaři jsou v jejich žoldu už od 25. června. Panovník Albrechta důrazně napomenul, aby si nestěžoval a nekladl neoprávněné požadavky. Naopak si měl ihned nechat sestavit seznam svých rejtarů a poslat ho českým stavům, aby se mohlo přistoupit k přehlídce.⁵⁹³

Panovníkův list na Albrechta zapůsobil, protože k přehlídce jeho pluku došlo v Nymburku „už“ 18. července.⁵⁹⁴ Nedlouho potom se dal Albrechtův pluk do pohybu. Rekonstruovat pohyb vojska je pro omezený počet pramenů obtížné. Zpoždění nemělo na situaci v Uhrách vliv, protože podle soudobých zpráv nebyl sultán v této zemi ještě ani 22. července.⁵⁹⁵ Pravomocí panovníka bylo stanovit směr a cíl působení celé křesťanské armády v Uhrách. Některé pluky najmuté českými stavy se ze svých přehlídek na konci května vydávaly směrem k Prešpurku,⁵⁹⁶ aby se následně připojily k císařské armádě soustředěné jihovýchodně od Prešpurku v Uherském Altenburgu. Císařská armáda se zde shromáždila o síle více než 30 000 rejtarů a pěších. Pluk Albrechta Pětipeského na společné shromaždiště nedorazil včas, protože odtud císařská armáda vytáhla už 9. července směrem k Vácovu, který obsadila turecká posádka.⁵⁹⁷ Turci pevnost opustili ještě před příchodem křesťanského vojska a zapálili alespoň město. Císařští pevnost obsadili bez boje a okolo ní rozložili vlastní vojenské ležení, do kterého mezitím dorazil pluk Albrechta Pětipeského. Dne 13. srpna se císařské vojsko včetně Albrechtových rejtarů vydalo od Vácova k pevnosti Hatván, kterou rovněž obsadila turecká posádka. Křesťanské

⁵⁹¹ *Sněmy české IX*, č. 217, s. 289-290 (Pražský hrad, 7. června 1596), zemský soud Albrechtovi Slavatovi. Srov. list č. 483 (Praha, 10. června 1596), Johel Švorc ze Štěchovic Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁹² V. LÍVA (ed.), *Regesta fondy Militare II*, s. 200.

⁵⁹³ Tamtéž, s. 202. list č. 485 (Praha, 5. července 1596), Rudolf II. Habsburský Albrechtovi Pětipeskému.

⁵⁹⁴ Pluk Viléma Trčky byl mustrován v Chrudimi 19. května, pluk Karla Tetaura z Tetova ve Znojmě asi 20. května, pluk Rudolfa Vchynského ze Vchynic v Hradci Králové 28. května, pluk Václava Popela z Lobkovic v Táboře 25. června a pluk Albrechta Pětipeského v Nymburku 18. července. Srov. V. LÍVA (ed.), *Regesta fondy Militare II*, s. 205 (bez místa, bez data), Adam ze Šternberka, Hertvík Zejdlíc ze Šenfeldu a Kryštof Vratislav Rudolfovi II. Mustrování Albrechtových rejtarů v Nymburce zaznamenal i Mikuláš Dačický z Heslova. Srov. Antonín REZEK (ed.), *Mikuláš Dačický z Heslova, Paměti I*, Praha 1878, s. 150.

⁵⁹⁵ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondy Militare II*, s. 203 (Praha, 22. července 1596), Rudolf II. Habsburský Karlovi Minsterberskému.

⁵⁹⁶ Z mustroplacu směrem k Prešpurku byly směřovány pluky Viléma Trčky, Rudolfa Vchynského a Václava z Lobkovic. Srov. V. LÍVA (ed.), *Regesta fondy Militare II*, s. 198 (Praha, 21. května 1596), Rudolf II. Habsburský Vilémovi Trčkovi a Rudolfovi Vchynskému; tamtéž, s. 201 (Praha, 1. července 1596), Rudolf II. Habsburský Václavovi Popelovi z Lobkovic.

⁵⁹⁷ V. PETRÁČKOVÁ – J. VOGELTANZ (edd.), *Příběhy Jindřicha Hýzrla*, s. 55-56.

vojsko v čele s polním maršálkem Schwarzenberkem k pevnosti dorazilo 15. srpna a zahájilo její obléhání.⁵⁹⁸ K obléhatelům se zanedlouho připojil generál Tieffenbach s asi 11 000 vojáky, který přišel z Horních Uher. Dne 3. září se císařským podařilo pevnost dobýt. Po dobytí vynikli zejména němečtí a valonští žoldnéři, kteří tu podle soudobých zpráv řádili tak zběsile, že si v krutosti nezadali s Turky. Na místě pobili všechny zajaté turecké vojáky a nemilosrdně zabíjeli i dopadené civilní obyvatele.⁵⁹⁹ Zprávy o podílu Albrechtova pluku na obléhání a dobytí pevnosti nejsou k dispozici. Sám Albrecht si ale z celé akce odnesl bohatou kořist, kterou tvořili zajatí Turci a Turkyně.⁶⁰⁰

Po dobytí a obsazení pevnosti Hatvan se císařské vojsko vrátilo zpět k Vácovu, kde si opět zřídilo své ležení. Albrecht zde 12. září obdržel list z Čech.⁶⁰¹ A odtud také Albrecht posílal 16. září list domů na Byšice adresovaný sestře Anně.⁶⁰² V ležení čekal Albrecht na rozkazy polního maršálka ze Schwarzenberku. Jeden, datovaný v polním ležení u Vácovu 19. září, se dochoval mezi písemnostmi Albrechta Pětipeského.⁶⁰³ Vojsko tureckého sultána se v této době nacházelo v Uhrách. Hlavní síla turecké armády o síle 130 000 vojáků oblehla mezi 20. a 22. zářím město a pevnost Jager s posádkou o síle 4 000 vojáků, které velel Pavel Nyary a kde operoval pěší pluk Viléma Trčky. Obrovská přesila Turků demoralizovala posádku natolik, že začala na vlastní pěst vyjednávat s nepřitelem a nakonec mu 13. října za cenu svobodného odchodu pevnost dobrovolně bez boje vydala.⁶⁰⁴ Tento snadný úspěch Turků vyvolal u křesťanů obavu z jejich dalšího tažení na Ostřihom, Komárno nebo Novohrad. Odezvou bylo mimo jiné okamžité aktivování domácích obrany (*defensí*) v Českém království.⁶⁰⁵

Císařské vojsko městu a pevnosti Jageru nepomohlo. Vrchní velitel císařské armády arcikníže Maxmilián rozhodl o jejím znovudobytí a svým vojskům nařídil přesun k ní. Součástí přesunu byl i pluk Albrechta Pětipeského, který zde prokazatelně operoval ve dnech 2. až 23. října na základě rozkazů Adolfa ze Schwarzenberku.⁶⁰⁶ K vojskům se vzápětí připojily vojenské oddíly Zikmunda Báthoryho a Kryštofa Tieffenbacha. Takto vzniklá armáda o síle téměř 50 000 vojáků se pustila 26. října u obce Mezökeresztes, jež ležela východně od Jageru, do bitvy s Osmanskou armádou. Tato bitva byla největší, jaká byla za celou patnáctiletou válku svedena, a jediná, která se udála na otevřeném poli. Císařské vojsko v ní zprvu vítězilo, ale když vojáci začali plenit nepřátelský tábor, disciplinovaní Turci zahájili protiútok a císařské vojsko během půl hodiny rozdrtili. Mezi přibližně dvanácti tisíci padlými křesťany byl i Albrecht Pětipeský z Chyš a Egrberku,

⁵⁹⁸ E. PETRŮ (ed.), *B. Paprocký. O válce turecké*, s. 346.

⁵⁹⁹ Tamtéž, s. 347; A. REZEK (ed.), *Mikuláš Dačický z Heslova, Paměti I*, s. 150.

⁶⁰⁰ List č. 489 (Vácov, 16. září 1596), Albrecht Pětipeský Anně Voračické z Chyš a Egrberku. O bohaté válečné kořisti z pevnosti se zmiňuje i Jindřich Hýzrle. Srov. V. PETRÁČKOVÁ – J. VOGELTANZ (edd.), *Příběhy Jindřicha Hýzrle*, s. 61.

⁶⁰¹ List č. 488 (Praha, 12. září 1596), Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu Albrechtovi Pětipeskému.

⁶⁰² List č. 489 (Vácov, 16. září 1596), Albrecht Pětipeský Anně Voračické z Chyš a Egrberku.

⁶⁰³ List č. 490 (Vácov, 19. září 1596), Adolf ze Schwarzenberku Albrechtovi Pětipeskému.

⁶⁰⁴ E. PETRŮ (ed.), *B. Paprocký. O válce turecké*, s. 354.

⁶⁰⁵ V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare II*, s. 209 (Praha, 24. října 1596), mandát Rudolfa II. do všech krajů Českého království.

⁶⁰⁶ List č. 491 (bez místa, 2. října 1596), Adolf ze Schwarzenberku Albrechtovi Pětipeskému; list č. 492 (s bez místa, 15. října 1596), Adolf ze Schwarzenberku Albrechtovi Pětipeskému; list č. 493 (bez místa, 17. října 1596), Adolf ze Schwarzenberku Albrechtovi Pětipeskému; list č. 494 (bez místa, 19. října 1596), Adolf ze Schwarzenberku Albrechtovi Pětipeskému; list č. 495 (bez místa, 23. října 1596), Adolf ze Schwarzenberku Albrechtovi Pětipeskému.

který se podle soudobého svědectví prosekal se svými vojáky až k sultánovým stanům.⁶⁰⁷ Bitva skončila 28. října 1596. Osmani pevnost Jager uhájili. Tím se jim otevřela cesta k obnově jejich moci v Podunají.

Ostatky Albrechta Pětipeského zůstaly pravděpodobně na bojišti. Po ohlášení jeho smrti v Čechách byl 5. prosince 1596 Albrechtův kšaft vložen do desek zemských.⁶⁰⁸ Na památku padlých českých vojáků vydal Bartoloměj Paprocký z Hlohol oslavný text *Památky Čechům u Kheredes a města Erle pobitým*. Albrechtova smrt i úmrtí dalších vojáků rezonovala v korespondenci současníků.⁶⁰⁹ Později se stala dokonce součástí boje protestantů při hájení volnosti náboženského vyznání.⁶¹⁰

⁶⁰⁷ E. PETRŮ (ed.), *B. Paprocký. O válce turecké*, s. 358; A. REZEK (ed.), *Mikuláš Dačický z Heslova I*, s. 150; *Sněmy české IX*, s. 215-216.

⁶⁰⁸ List č. 481 (bez místa, 7. června 1596), kšaft Albrechta Pětipeského. NA Praha, DZ, DZV 127, fol. G 19-G 27.

⁶⁰⁹ J. GLÜCKLICH (ed.), *Korespondence Václava Budovce z Budova*, č. 14, s. 25-27 (bez místa, 25. listopadu 1595), Václav Budovec z Budova Amandu Polanovi z Polansdorfu. Srov. Miroslav ŽITNÝ, *Keresztes 1596. Vytváření obrazu prohrané bitvy s Turky a její druhý život*, *Český časopis historický* 111, 2013, s. 31-65.

⁶¹⁰ *Sněmy české X*, s. 382 a 427, část vystoupení Václava Budovce z Budova na zemském sněmu 1603: „*Ano i ti pod obojí, kteří jsou netoliko statky, ale hrdly a krví svou JMC proti tomu ouhlavnímu nepříteli Turku věrně a poddaně sloužili a přednější ouřady měli, ti se kompaktáty nespravovali. Z nich jsou tito nejvyšší byli pan hrabě Šlik, p. Albrecht Pětipeský, dva páni Trčkové, pan Chinskej, p. Jindřich Křineckej [...]*“.

IV. Edice korespondence Albrechta Pětipeského

1. Popis a dochování písemností

Charakteristika písemností z Rodinného archivu Lobkowiczů¹

Hlavní pramennou základnu předkládané edice tvoří soubor písemností rytířského rodu Pětipeských z Chýš a Egrberku. Písemnosti Pětipeských dnes představují nejvýznamnější z dochovaných souborů písemností raně novověké nižší šlechty nacházejících se na území České republiky. Soubor je unikátní svým rozsahem (přibližně 1600 jednotlivin) a mimořádně dlouhým časovým záběrem, zahrnujícím ve svém jádru dvě generace jednoho rodu (léta 1570-1620). Předkládaná edice zpřístupňuje písemnosti Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku z let 1570-1596.²

Soubor písemností Pětipeských je součástí tzv. Rodinného archivu Lobkowiczů. Rodinný archiv byl rodu Lobkowiczů vrácen v rámci restitučního řízení po roce 1990. Dnes je soukromým majetkem Lobkowiczské primogenitury a je uložený na zámku Nelahozeves.³ O konečném místě uložení archivu není ale dosud rozhodnuto. Jednou z variant je jeho přestěhování do sídla rodu v Bostonu (Massachusetts, USA). Tento krok by značně ztížil studium tohoto pro české a evropské dějiny jedinečného archivu. Současně s tím by předkládaná edice získala nový rozměr.

Okolnosti začlenění písemností Pětipeských do Rodinného archivu Lobkowiczů nebyly zatím přesvědčivě objasněny. K dispozici jsou dvě hypotézy: Podle první zdědila písemnosti po smrti Šťastného Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku v roce 1638 jeho manželka Johanka, rozená Myšková ze Žlunic. Ve stejném roce se Johanka znovu provdala za knížete Václava Eusebia z Lobkovic (zemřel 1677), který písemnosti po její smrti v roce 1650 zdědil. Písemnosti byly následně začleněny do rodinného archivu Lobkowiczů. Druhá hypotéza vychází ze skutečnosti, že se mezi písemnostmi Pětipeských nenachází jediná písemnost datovaná po roce 1620. To lze vysvětlit tak, že soubor písemností zůstal po porážce stavovského povstání v sídle Pětipeských na tvrzi v Byšicích, která byla v roce 1621 Šťastnému Václavovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku zkonfiskována a v roce 1623 prodána Polyxeně Lobkovské z Pernštejna. Písemnosti nebyly zničeny, ale začleněny do rodinného archivu Lobkowiczů.

Rodinný archiv Lobkowiczů byl uspořádán ve druhé polovině 19. století. Vedlejším produktem pořádacích prací se stal mimo jiné rukopisný inventář archivu. Písemnostem

¹ Charakteristika vychází z článku Petr MAREŠ – Miroslav ŽITNÝ, *Ediční zpřístupnění písemností Pětipeských z Chýš a z Egrberku (1570-1620)*, Opera historica. Časopis pro dějiny raného novověku 16/1, 2015, s. 54-69.

² Písemnosti Albrechta Pětipeského, uložené v Rodinném archivu Lobkowiczů, pocházejí z období let 1570-1596. V předkládané edici je publikována také písemnost z roku 1558, předcházející vymezenému časovému období. Protože se jedná o písemnost z jiného archivního souboru a uvedení roku 1558 jako dolní hranice vydávaných písemností by bylo vzhledem k jejich absenci pro období let 1559-1569 do jisté míry zavádějící, je v názvu předkládané knihy vymezena spodní hranice vydávaných písemností rokem 1570.

³ Soubor písemností je dnes součástí Lobkowiczského archivu (archivní soubor Lobkovicové roudničtí – Rodinný archiv), spadajícího do správy Lobkowiczských sbírek o. p. s. (Lobkowicz Collections, o. p. s., Zámek Nelahozeves, 277 51 Nelahozeves). Rodinný archiv Lobkowiczů byl do konce druhé světové války v soukromých rukách rodu. Po druhé světové válce byl vedle jiného majetku rodu zkonfiskován a stal se součástí Krajského archivu v Litoměřicích, později Státního oblastního archivu v Litoměřicích. Roudnický archiv byl přestěhován do Pátku, od počátku šedesátých let do pobočky archivu do zámku v Žitenicích. V rámci restitučního řízení po roce 1989 byl archiv vrácen původnímu majiteli a po roce 2010, kdy byla zrušena žitenická pobočka archivu, ho majitel přestěhoval na zámek v Nelahozevsi.

Pětipeských byly v rámci rodinného archivu přiděleny signatury P 10/1-14 a P 11/15-18. Hlavním kriteriem při jejich pořádní byla na jedné straně osoba adresáta (Albrecht Pětipeský; Šťastný Václav Pětipeský), na druhé straně osoba odesílatele. Signatura P 10/1-1 obsahuje písemnosti, jejichž odesílateli byli Albrecht Pětipeský, Šťastný Václav Pětipeský a další členové rodu Pětipeských, dále smlouvy, řezané cedule, písemná svědectví, pŕuhony a další. Signatura P 10/1-2 obsahuje písemnosti Šťastného Václava Pětipeského.⁴ Ostatní signatury obsahují písemnosti (převážně listy poselací) přijemeckého charakteru adresované Albrechtovi a Šťastnému Václavovi.⁵ Písemnosti Pětipeských lze s ohledem na uvedenou charakteristiku rozdělit do dvou samostatných celků, tedy na písemnosti Albrechta Pětipeského z let 1570-1596 a písemnosti Šťastného Václava z let 1594-1620.

Předkládaná edice zpřístupňuje 495 písemností. Ty spojuje osoba Albrechta Pětipeského, který v nich figuruje jako příjemce (adresát), vydavatel (odesílatel) nebo jedna ze smluvních stran. Jádrem edice jsou písemnosti uložené v Rodinném archivu Lobkowiczů pod signaturami P 10/1-14 a P 11/15-18 (korespondence Pětipeských; 398 kusů). Ze stejného archivu byly do edice zahrnuty písemnosti uložené pod signaturami B 3/1 (korespondence panovníků – Rudolf II. Habsburský; dva kusy), sign. B 94 (korespondence Adolfa svobodného pána ze Schwarzenbergu; šest kusů), sign. B 207 (Rožmberské písemnosti – Vilém z Rožmberka; jeden kus), sign. B 208 (Rožmberské písemnosti – Petr Vok z Rožmberka; jeden kus), sign. D 125 (Lobkovická rodinná korespondence, Hasištejnští – Bohuslav Jáchym Hasištejnský z Lobkovic; jeden kus), sign. D 126 (Lobkovická rodinná korespondence, Tachau – Markéta Valdštejnská z Lobkovic; osm kusů), sign. K 18/5 (smlouvy; dva kusy), sign. K 18/6 (smlouvy; dva kusy) a sign. Q 16/30 (korespondence české komory; tři kusy).

Charakteristika písemností z dalších fondů

V rámci heuristické fáze zpracovávání edice byly vytipovány a následně prostudovány další archivní celky (fondy, sbírky), ve kterých byl teoretický předpoklad dochování písemností se vztahem k Albrechtovi Pětipeskému. Východiskem bylo vytipování relevantních institucí nebo jednotlivců, se kterými mohl Albrecht v průběhu svého života vstoupit do styku, jehož iniciativou, součástí nebo výstupem mohla být určitá písemnost. Teritoriálně se oblast předpokládaných institucí a jednotlivců soustředila na původce s celozemskou působností nebo původce sídlící v někdejších okresech Mladá Boleslav a Mělník. Obsahově se průzkum soustředil na předpokládaný výskyt písemností souvisejících s majetkovou drůzbou, s výkonem veřejných úřadů a na korespondenci se členy stavovské obce.

Písemnosti související s majetkovou drůzbou (kupní smlouvy, jednání před Úřadem desk zemských, testament) byly zjištěny v Národním archivu ve fondu Desky zemské (17 kusů) a ve fondu České gubernium – listiny (dva kusy). Další pak ve Státním oblastním archivu v Praze ve fondu Velkostatek Křivoklát (tři kusy).

Písemnosti vzniklé v souvislosti s veřejnou a úřední činností Albrechta Pětipeského byly zjištěny v Národním archivu v Praze ve sbírce Stará manipulace, ve které jsou uloženy písemnosti z produkce české královské kanceláře, české komory a českého místodr-

⁴ Signatura P 10/1-2 obsahuje navíc ještě jeden unikát, totiž torzo kopiáře listů poselacích Šťastného Václava Pětipeského z let 1601-1602.

⁵ Signatura P 10/2 obsahuje písemnosti ostatních členů rodu Pětipeských; signatura P 10/3 písemnosti panovníků a zemských, královských a stavovských úředníků a úřadů (Rudolf II. Habsburský; Matyáš Habsburský; Česká komora; Zemský soud; Úřad desk zemských; Nejvyšší berníci); signatury P 10/4-14 a P 11/15-16 písemnosti jednotlivců ze všech tří stavů a obyvatelů poddanských měst, městeček a vsí, řazené abecedně podle příjmení odesílatele; signatura P 11/16 písemnosti církevních korporací, kněžů, farářů, děkanů; signatura P 11/17 písemnosti městských korporací; signatura P 11/18 písemnosti vrchnostenských úředníků, adresované převážně Šťastnému Václavovi Pětipeskému.

žitelství, konkrétně pod inv. č. 1605 (Kraje a krajské zřízení v Čechách; čtyři kusy), inv. č. 1988 (Sněmovní záležitosti Království českého; jeden kus), inv. č. 3133 (Záležitosti berně; jeden kus) a inv. č. 3745 (Nápojová daň; dva kusy), tamtéž ve fondu Staré militare (sedm kusů) a tamtéž ve fondu Královská registra (tři kusy). Písemnosti vzešlé z činnosti zemského soudu byly nalezeny tamtéž ve fondu Desky zemské (dva kusy) a z činnosti komorního soudu tamtéž ve fondu Komorní soud (jeden kus). Písemnosti související s Albrechtovou veřejnou činností byly zjištěny tamtéž v Aktech různé provenience, v Parisově sbírce (dva kusy).

Korespondence Albrechta Pětipeského s panovníkem a jednotlivci ze všech tří stavů byla zjištěna v Národním archivu ve sbírce Stará manipulace, konkrétně inventární čísla týkající se finančních záležitostí mezi panovníkem a stavy: inv. č. 689 (Půjčky; devět kusů), inv. č. 704 (Půjčky a ručení abecedně; dva kusy) a inventární čísla týkající se jednotlivých šlechtických rodů nebo měst: inv. č. 1645 (Kaplířové ze Sulevic, rodinné a majetkové záležitosti; jeden kus), inv. č. 2527 (Obytečtí z Obytce, majetkové záležitosti; jeden kus), inv. č. 2640 (Pětipeští z Chýš a Egerbergu, majetkové a rodinné záležitosti; tři kusy) a inv. č. 2680 (Městská, cechovní a soukromá privilegia; jeden kus). Korespondence mezi Albrechtem Pětipeským a arciknížetem Ferdinandem Tyrolským byla zjištěna v Tyrolském Zemském archivu v Innsbrucku (dva kusy).

Průzkum ve vybraných rodových a rodinných archivech byl negativní.⁶ Převážná většina archiválií rodů a jednotlivců, se kterými Albrecht vstoupil nebo mohl vstoupit v písemný styk, se do dnešních dnů nedochovala. Výjimkou jsou archivy měst. Korespondence Albrechta Pětipeského s městy byla nalezena ve Státním okresním archivu v Mělníku (tři kusy)⁷ a ve Státním okresním archivu v Mladé Boleslavi (čtyři, resp. tři kusy). Průzkum v jiných vytipovaných archivech měst byl negativní (Slaný, Kostelec nad Labem). Některé archivy obcí uchovávají písemnosti až z pozdějšího než sledovaného období (Byšice).

Dosavadní historiografické využití písemností

Písemnosti Pětipeských nebyly dosud v podstatě předmětem badatelského zájmu. K obratu by měla přispět předkládaná edice. Některé písemnosti vztahující se k osobě Albrechta Pětipeského byly vydány in extenso nebo v regestu jako přílohy odborných i popularizačních prací. Celé listy byly vydány v edici Sněmy české (list č. 232 a 415),⁸ Františkem Dvorským v edici reprezentativních písemností českých žen a dcer (listy č. 18, č. 91, č. 208, č. 410, č. 411, č. 412, č. 416),⁹ Juliem Glücklichem v edici korespon-

⁶ Jarmila HANZALOVÁ, *Soupis osobních písemných pozůstalostí a rodinných archivů v České republice*, Praha 1997.

⁷ Za vyhledání písemností Albrechta Pětipeského v SOA Mělník a jejich zprostředkování děkuji kolegovi Mgr. Miroslavu Žitnému.

⁸ *Sněmy české* VII, č. 76, s. 132 (Pražský hrad, 8. března 1587). Rudolf II. Habsburský píše komisařům zvoleným na zemském sněmu; *Sněmy české* VIII, č. 282, s. 604-605 (Polní ležení u Rábu, 1. srpna 1594). Albrecht Pětipeský z Chýš a Egerberku píše místodržícím.

⁹ František DVORSKÝ (ed.), *Staré písemné památky žen a dcer Českých*, Praha 1872, s. 118, č. 115 (Voračice, 5. května 1574). Anna Voračická z Chýš a Egerberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku; Tamtéž, s. 125, č. 122 (Voračice, 18. prosince 1578). Anna Voračická z Chýš a Egerberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku; Tamtéž, s. 140, č. 138 (Čečelice, 8. srpna 1586). Dorota Smrčková z Jiljova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku; Tamtéž, s. 153, č. 146 (Hustopeče, 19. prosince 1593). Albrecht Pětipeský z Chýš a Egerberku píše Barboře Pětipeské z Hrušova; Tamtéž, s. 154, č. 147 (Byšice, 11. ledna 1594). Anna Voračická z Chýš a Egerberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku; Tamtéž, s. 155, č. 148 (Byšice, 12. ledna 1594). Marie Anna Pětipeská z Chýš a Egerberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku; Tamtéž, s. 160, č. 151 (Bez místa, 25. srpna 1594). Anna Voračická z Chýš a Egerberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku.

dence Václava Budovce z Budova (listy č. 349 a 463),¹⁰ Augustem Sedláčkem v *Hradech, zámcích a tvrzích* (listy č. 410 a 412),¹¹ Václavem Bůžkem v knize o nižší šlechtě v politickém systému a kultuře předbělohorských Čech (listy č. 354 a 411).¹² Téměř všechny písemnosti Albrechta Pětipeského uložené v Rodinném archivu Lobkowiczů byly vydány v diplomové práci Petra Mareše, obhájené na Katedře archivnictví a pomocných věd historických Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze.¹³

Regesty listů Albrechta Pětipeského vydali František Bareš v částečně registové edici úřední korespondence města Mladá Boleslav (listy č. 275, č. 294 a č. 295)¹⁴, Miloš Vystyd a Antonín Haas v registové edici Parisovy sbírky (listy č. 114 a č. 463)¹⁵ a Václav Líva v registové edici fondu Staré militare (listy č. 398, č. 414, č. 415, č. 417, č. 436, č. 477, č. 485).¹⁶

Písemnosti vztahující se k Albrechtovi Pětipeskému byly využity zejména v pracích encyklopedických a historicko-místopisných. Ze základních encyklopedií jsou to hesla v Riegerově slovníku naučném a Ottově slovníku naučném.¹⁷ Z historicko-místopisných práce Augusta Sedláčka,¹⁸ Ludvíka Böhma¹⁹ a dílo kolektivu kolem Rudolfa Anděla.²⁰ Pro

¹⁰ Julius GLÜCKLICH (ed.), *Nová korespondence Václava Budovce z Budova z let 1580-1616*, Praha 1912, s. 4, č. 3 (Odolena Voda, 18. prosince 1591). Václav Budovec z Budova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku; Týž, *Václava Budovce z Budova korespondence z let 1579-1619*, Praha 1908, s. 24, č. 13 (Litomyšl, 1595). Václav Budovec z Budova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.

¹¹ August SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrže Království českého VIII. Rakovnicko a Slánsko*, Praha 1996 (Třetí nezměněné vydání), s. 143 (Hustopeče, 19. prosince 1593). Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Barboře Pětipeské z Hrušova; Tamtéž, s. 143 (Byšice, 12. ledna 1594). Marie Anna Pětipeská z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.

¹² Václav BŮŽEK, *Nižší šlechta v politickém systému a kultuře předbělohorských Čech*, Praha 1996, s. 176 (Bechyně, 10. února 1592). Petr Vok z Rožmberka píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku; Tamtéž, s. 176-177 (Byšice, 12. [!] ledna 1594). Anna Voračická z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.

¹³ Petr MAREŠ (ed.), *Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egrberku – edice korespondence*, Praha 2005 (Diplomová práce); Týž (ed.), *Karel Častovec Myška ze Žlunic. Život předbělohorského rytíře ve světle rodinné korespondence*, Ústí nad Labem 2000, s. 128.

¹⁴ František BAREŠ (ed.), *Listy, úřední korespondence, m. Boleslava Mladého z l. 1588, 1589, 1599*, Mladá Boleslav 1916, s. 19-20, č. 204 (Mladá Boleslav, 5. [!] července 1588). Představitel města Mladá Boleslav píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku; Tamtéž, s. 60-61, č. 364 (Mladá Boleslav, 21. října 1589). Představitel města Mladá Boleslav píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku; Tamtéž, s. 61, č. 369 (Mladá Boleslav, 28. [!] října 1589). Představitel města Mladá Boleslav píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.

¹⁵ Miloš VYSTYD – Antonín HAAS (edd.), *Parisova sbírka. Listiny a listy z let 1372-1794*, Praha 1939, s. 33-34, č. 59 (Byšice, 17. listopadu 1579). Kvitance. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku kvituje Kryštofa Rederna z Redernu; Tamtéž, s. 39, č. 74 (Litomyšl, 1595). Václav Budovec z Budova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.

¹⁶ Václav LÍVA (ed.), *Regesta fondu militare archivu ministerstva vnitra RČS II, 1590-1617*, Praha 1938, s. 7, 40, 47, 97, 162, 199, 202.

¹⁷ *Riegerův slovník naučný* VI, s. 294-295; *Ottův slovník naučný* XIX, s. 606-607.

¹⁸ August SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrže Království českého VIII. Rakovnicko a Slánsko*, Praha 1996 (Třetí nezměněné vydání), s. 294 (Hnidousy); týž, *Hrady, zámky a tvrže Království českého X. Boleslavsko*, Praha 1997 (Třetí nezměněné vydání), s. 387 (Hrad Malkov) a s. 390 (Ceten); týž, *Hrady, zámky a tvrže Království českého XV. Kouřimsko, Vltavsko a jihozápadní Boleslavsko*, Praha 1998 (třetí nezměněné vydání), s. 69 (Horní neb Menší Přívory), s. 71-73 (Byšice), s. 73 (Bosyně).

¹⁹ Ludvík BŮHM, *Královské věnné město Mělník a okres Mělnický*, Mělník 1892, s. 479 (Bosyně), s. 484 (Březinka), s. 492 (Byšice), s. 528 (Chodeč), s. 544 (Kanina), s. 753 (Přívory Dolní/Dolejší a Přívory Hoření/Hořejší), s. 782 (Šemanovice).

²⁰ Rudolf ANDĚL a kol., *Hrady, zámky a tvrže v Čechách, na Moravě a ve Slezsku III. Severní Čechy*, Praha 1984, s. 50 (Bosyně), s. 68 (Byšice, Cetno/Horní Cetno), s. 137 (Hnidousy), s. 140 (Horní Přívory).

své odborné články čerpali z písemností Albrechta Pětipeského prozatím jen Václav Bůžek²¹ a Miroslav Žitný.²²

2. Ediční zásady²³

Edice je svým zaměřením vědecká, primárně určená pro výzkum dějin každodennosti, hospodářství, vojenství i politického a kulturního vývoje období let 1570-1596.²⁴ V případě jazykově českých textů byla zvolena metoda transkripce. Jednotlivé grafémy byly přepsány znaky současné grafické soustavy českého jazyka se zřetelem na zachování autenticity textu. Stanovení edičních zásad bylo výrazně ovlivněno úmyslem zachovat zvukovou kvalitu a podobu jazyka písemností.²⁵

Ediční zásady

a) Základní značky. Všechny zásahy editora do editovaného textu byly označeny hranatými závorkami bez kurzívy []. V případě nejistého čtení byl mezi závorky vložen otazník [?]. V případě věcné chyby pisatele, záměny jména, chybného faktografického kontextu byl mezi závorky vložen vykřičník [!]. Pro zcela výjimečné doplnění textu z důvodu porozumění textu bylo použito závorek s vloženým grafémem nebo textem [text].

b) Chybějící text. Chybějící text, např. zjevně vynechané slovo v textu, chybějící text z důvodu odtržené části nebo okraje písemnosti, byl označen třemi tečkami v hranatých závorkách bez kurzívy [...]. Poškození textu bylo specifikováno v poznámkovém aparátu.

c) Škrtnutý text. Text škrtnutý jeho autorem nebo pisatelem, pokud je čitelný, byl rozepsán ve špičatých závorkách s kurzívou <text>. Text škrtnutý jeho autorem nebo pisatelem, pokud je nečitelný, byl označen třemi tečkami ve špičatých závorkách s kurzívou bez ohledu na počet zjištěných nebo předpokládaných písmen <...>.

d) Nečitelný text. Text nečitelný z jiného důvodu než škrtnutím (vyblednutí písma, rozlití inkousu) byl nahrazen tečkami v hranatých závorkách s kurzívou [.....]. Počet teček označuje zjištěný nebo předpokládaný počet chybějících písmen.

e) Závorky a podtržení. Autentické závorky autora nebo pisatele textu byly ponechány podle jejich užití v předloze, tedy text v kulatých závorkách (*text*) nebo text mezi lomítky

²¹ Václav BŮŽEK, „Dobré přátelství“ v listech Pětipeských z Chýš na sklonku předbělohorské doby, *Porta Bohemica* 1, 2001, s. 27-42; TÝŽ, *Každodenní život na statcích Štastného Václava Pětipeského z Chýš očima hospodářských úředníků počátkem 17. století*, in: Marie Koldinská – Alice Velková (edd.), *Historik zapomenutých dějin. Sborník příspěvků věnovaných prof. dr. Eduardu Maurovi*, Praha 2003, s. 198-210.

²² Miroslav ŽITNÝ, *Ideál křesťanského rytířství v paměti rytířského rodu Pětipeských z Chýš a Egrberku*, in: Václav Bůžek – Jaroslav Dibelka (edd.), *Utváření identity ve vrstvách paměti, České Budějovice 2011 (= Opera historica 15)*, s. 183-217.

²³ Na tomto místě je třeba upozornit, že vzhledem k dlouhodobému uzavření Rodinného archivu Lobkoviců badatelské veřejnosti nebylo editorovi umožněno provedení finální kolacionace edice. Ve vydávaných písemnostech se proto mohou objevit drobné odchylky od předlohy, na nejisté čtení je upozorněno. K tomu srov. *Ediční zásady*.

²⁴ Při sestavování edičních zásad bylo přihlédnuto k pravidlům pro vydávání pramenů Ivan ŠTOVÍČEK a kol., *Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti*, Praha 2002.

²⁵ Při identifikaci dobového lexika, včetně dialektismů, byly využity dostupné slovníkové příručky. Zejména Václav ELZNIC, *Glosář pro rodopisce a kronikáře*, Praha 1978; Jan GEBAUER, *Slovník staročeský I-II*, Praha 1903-1916; Josef JUNGSMANN, *Slovník česko-německý I-V*, Praha 1835-1839; Bohuslav ROUČKA – Vladimír RŮŽIČKA, *Pracovní heslář českého právněhistorického terminologického slovníku*, Praha 1975 a Lexikální databáze humanistické a barokní češtiny, dostupná online: <http://madla.ujc.cas.cz/>.

/text/. Specifické tvary závorek či lomítek s dvojtečkami byly ponechány (: nebo /: . Podtržení textu autorem nebo pisatelem textu bylo zachováno „podtržený text“.

f) Marginální poznámky. Vpisky, glosy, marginálie, bez ohledu na to, zda byl jejich autorem odesílatel nebo příjemce, byly vloženy ve zdvojených kulatých závorkách s ohledem na kontext přímo do textu ((text)). Vpisky, glosy, marginálie, které byly jejich autorem škrtnuty, byly vloženy ve zdvojených špičatých závorkách s ohledem na kontext přímo do textu <<text>>.

g) Zkratky. V editovaných písemnostech se vyskytuje množství zkratk, sloužících ke zkracování celých slov nebo sousloví. Zkracování záleželo pouze na vůli autora nebo pisatele textu. Ve všech případech byly evidovány obvyklé zkratkové systémy užívané v raném novověku. V ani jednom případě nebyl evidován neobvyklý způsob zkrácení. Všechny zkratky byly v editovaném textu důsledně rozepisovány v hranatých závorkách s kurzívou. Výjimkou byly značky relativního významu.

– *Suspenze*, využívající několik počátečních písmen slova, byla rozepsána v patričním pádu bez uvedení tečky, která slovo zkracuje („dat.“ – „dat[um]“).

– *Sigla*, využívající první písmeno slova, byla rozepsána v patričním pádu bez uvedení tečky, která slovo zkracuje („J. M. C.“ – „J[eho] M[ilost] C[ísařská]“).

– *Kontraxe*, využívající mezní písmena, byla rozepsána bez dalšího vymezení („jt“ – „j[es]t“).

– Zkrácení *značkou zvláštního významu* bylo zaznamenáno v případě zkrácení písmene „m“ nebo „n“ vodorovnou čárkou nad textem („dome“ – „dome[m]“), nebo v případě zkrácení celého slova („ð“ – „[etc.]“), („β“ – „[kop]“). Tituly panovníka, zkracované v adrese nebo intitulaci zkratkou „[etc.]“, nebyly rozepisovány.

– Zkracování *značkou relativního významu* je zaznamenáno v případě užití křížku („+“) před adresou nebo před první větou listu, znamenající invocaci, kterou nelze bezpečně rozepsat, a v případě užití křížku („+“), označující úmrtí osoby.

– Zkracování *nadepsáním písmene* (tj. suspenze s naznačením, o jaké rozvedení má jít), které patří mezi nejčastěji užívané zkracování, bylo rozepsáno bez dalšího vymezení („to^o“ – „to[h]o“).

j) Číslice. V písemnostech se vyskytují jak arabské, tak římské číslice. Oba typy byly v edici transliterovány arabsky. Číslice se slovními koncovkami, včetně zkracování nadepsáním písmene označujícího pádovou koncovku, byly rozepsány slovně („liti“ – „jednácti“). Zkratkové (eliptické) datace byly automaticky rozepsány i v případě, že (chybějící) století nebylo zkráceno zkratkou („léta 95“ – „léta [15]95“). Číslice zkracované nadepsáním písmene označujícího pádovou koncovku byly rozepsány slovně („léta 95°“ – „léta [tisícího pětistého] devadesátého pátého“). Pokud číslovky nahrazovaly slovo, ale nejednalo se o numericko-slovní tvar, byl ponechán numerický tvar („jistota za 4 sta kop grošů českých“). Řadové číslovky byly ponechány v numerickém tvaru předlohy („v pátek 2. neděli po Třech králich“).

Zásady transkripce

Z hlediska syntaxe jsou písemnosti Pětipeských přehlídkou nesjednoceného, individuálního přístupu pisatelů k užívání interpunkčních znamének. Některé písemnosti interpunkci obsahují, některé jsou naopak zcela bez interpunkce. Pro účely předkládané edice byla interpunkce modernizována podle současných pravidel českého pravopisu.

Psaní velkých a malých písmen v předloze kolísá, proto bylo v českém textu modernizováno podle současné pravopisné normy, zejména u psaní obecných a vlastních jmen. Kolísavé psaní velkých a malých písmen v případech oslovení, znamenající projev úcty

k adresátovi nebo v textu zmiňované osoby, bylo v edici sjednoceno na psaní velkých počátečních písmen („*Jeho Milost*“), („*Vašnosti*“). Velká počáteční písmena byla sjednocena při psaní sousloví („*Pán Bůh*“) a při psaní adjektivního tvaru („*Božský*“). Přepisování názvů církevních svátků, zejména v datovacích formulích, se řídilo podobou užívanou v Rukověti Gustava Friedricha.²⁶

Príslovečné spřežky a předložkové vazby byly modernizovány podle významu („*po tom*“ – „*potom*“), („*při tom*“ – „*přítom*“). Víceslovné spojky byly sjednoceny podle současného pravopisu („*jestli že*“ – „*jestliže*“). Tvary kondicionálu byly modernizovány doplněním pomlčky („*bude li*“ – „*bude-li*“).

K úpravě (modernizaci) textu bylo přistoupeno v zájmu zjednodušení textu a jeho zpřístupnění širší badatelské veřejnosti.

Samohlásky „i“, „y“, „í“ a „ý“ byly přepisovány podle současného pravopisu. Modernizováno bylo psaní „w“ – „v“. Kolísání grafémů „g“ – „j“ bylo upraveno podle fonetické podoby a významu („*genž*“ – „*jenž*“).

Zdvojené souhlásky, neovlivňující zvukovou ani významovou kvalitu slova, byly redukovány („*summa*“ – „*suma*“), („*dattum*“ – „*datum*“), („*radda*“ – „*rada*“), („*millý*“ – „*milý*“). Zdvojené souhlásky, naznačující změkčení, byly redukovány („*bytt*“ – „*byt*“). Aspirované „th“ bylo zjednodušeno na hlásku „t“ („*dathum*“ – „*datum*“). Výjimkou byla slova odvozená z německých složenin („*rathaus*“).

Spřežky, vyjadřující měkké souhlásky, byly modernizovány v souladu s výslovností („*odesslete*“ – „*odešlete*“), („*krzepelku*“ – „*křepelku*“), („*poczítajíc*“ – „*počítajíc*“).

Nadbytečná kvantita samohlásek byla redukována („*paan*“ – „*pán*“), („*mileeho*“ – „*milého*“). Redukována byla také dvojhláska „uo“ v kořeni slova („*dluoh*“ – „*dluh*“), („*Buožít*“ – „*Božít*“), („*vuoli*“ – „*vůli*“), („*smluovy*“ – „*smlúvy*“) a na konci slova („*pánuo*“ – „*pánů*“).

Diftongy „aj“ a „au“ byly upraveny podle fonetické podoby („*hajtman*“ – „*hejtman*“), („*auřad*“ – „*ouřad*“).

Samohláska „e“ při jotaci na dvojhlásku „ie“ – „ye“ byla upravena („*přítelie*“ – „*přítele*“). Digraf „ie“ či „ye“ byl ale přepsán podle významu jako dlouhé „í“ či „ě“. Dvojhláska „ay“ byla upravena na „aj“ („*najvyšší*“) a dvojhláska „ey“ byla upravena na „ej“ („*svobodnej*“). Koncové „ij“ bylo přepsáno podle funkce jako „í“ či „í“.

Hláskové skupiny „di“, „ti“, „ni“, změkčující výslovnost, byly redukovány na změkčený tvar v souladu s diakritickou podobou moderního jazyka („*diedicové*“ – „*dědicové*“), („*štiasný*“ – „*šťastný*“), („*niakej*“ – „*ňakej*“).

Kolísání „s“ – „z“ v předponách bylo modernizováno podle významu slova, a to i v počátečních slabikách slov bez předpon („*stratit*“ – „*ztratit*“) a opačně („*zjeti se*“ – „*sjeti se*“) popř. („*zshledání*“ – „*shledání*“). Kolísání „s“ – „z“ v předložkách bylo modernizováno („*s gruntu*“ – „*z gruntu*“).

Zvratná slovesa byla modernizována („*můžeš ze*“ – „*můžeš se*“).

Kolísání přivlastňovacích zájmen „mě“, „mně“, „mne“ bylo upraveno podle současného pravopisu na („*mě*“, „*mně*“).

Úmyslem editora při práci s editovaným textem bylo v co největší možné míře zachovat hláskovou (zvukovou) podobu textu.

Byly ponechány archaické tvary kořenových samohlásek („*po poslich*“), samohlásky „e“ ve dvojhlásce „ej“ („*pejcha*“) a samohlásky „í“ namísto „ě“ v kořenech slov („*klínó*“).

Bylo ponecháno protetické „s“ po sykavých předložkách („*z stoho*“).

²⁶ Gustav FRIEDRICH, *Rukověť křesťanské chronologie*, Praha 1934 (reprint Praha/Litomyšl 1997).

Na začátku slov bylo ponecháno kolísání výskytu počátečního grafému „j“ ve tvarech sloves („jmenovat“ – „menovat“), nejčastěji pak v případě slovesa „být“ („jsem“ – „sem“). Ponechána byla dvojhláska „ou“ na začátku slova („outrý“). Ponecháno bylo protetické „j“ („jminulej“), protetické „v“ („vokolo“) a protetické „h“ („z houst jeho v uší“). Ponechány byly tvary slov bez počátečního protetického „d“ („cera“). Ponecháno bylo kolísání souhlásek „g“ – „k“ („grunt“ – „krunt“) a „č“ – „š“ („čtvrtek“ – „štvrtek“). Ponechány byly i nadbytečné souhlásky („čštvrtek“).

V kořenech slov bylo ponecháno kolísání souhlásek „b“ – „p“ („obrácení“ – „opráčení“), kolísání souhlásek „h“ – „ch“ („lehkomyšlně“ – „lechkomyslně“), kolísání souhlásek „n“ – „m“ („hanba“ – „hamba“), kolísání souhlásek „r“ – „l“ („purkrabí“ – „pulkrabí“), kolísání souhlásek „s“ – „ch“ („abysme“ – „abychme“), kolísání souhlásek „s“ – „z“ („prosba“ – „prozba“), kolísání souhlásek „t“ – „d“ („který“ – „kderý“) a kolísání souhlásek „ž“ – „š“ („nebožtík“ – „neboštík“). Ponechány byly kořenové souhláskové dvojice „cs“ („Václav“), „ct“ („váctný“), „dc“ („dcky“), „dl“ („smrtedlný“), „gk“ („švagkr“), „st“ („častně“) a „tc“ („ovotce“). Ponechána byla nadbytečná souhláska „s“ po „z“ v kořenech slov („blízsko“). Respektován byl zánik jednotlivých souhlásek ve skupinách „kt“ („kerý“) a „stl“ („jesli“). Chybějící vyslovované hlásky nebyly doplňovány („podaný“, „nejjasnější“).

Na konci slov bylo ponecháno kolísání souhlásek „d“ – „t“ („posavad“ – „posavat“), kolísání souhlásek „d“ – „t“ („odpověď“ – „odpověť“), kolísání souhlásek „z“ – „š“ („peněz“ – „peněš“) a kolísání souhlásek „ž“ – „š“ („téhož“ – „téhoš“).

Zásady transliterace

K transliteraci bylo (s níže uvedenými modifikacemi) přistoupeno při přepisu německých textů, popř. německých a latinských částí textů.²⁷ Jazykově německé texty mají kolísavou interpunkci, některé jsou zcela bez interpunkce. Pro účely předkládané edice byla interpunkce modernizována podle současných pravidel německého pravopisu. Přepis počátečních písmen zejména u podstatných jmen v německém textu byl sjednocen na minuskuly. Znaménka pro odlišení *n* a *u* byla vypuštěna. Výjimkami z transliterace jsou:

- grafém *j*, který se ve významu čisté samohlásky nahrazuje *i* („jn“ – „in“).
 - grafém *w*, který se, pokud jednoznačně odpovídá čistému *u*, přepisuje jako *u* („Ewch“ – „Euch“).
 - grafémy *u* a *v*, které jsou v případě záměny ve slově transkribovány („vnd“ – „und“).
- Transliterace se nevztahuje na ojedinelé germanismy (*rathaus*, *lejtnant*, *šif*).

3. Vědeckoinformační aparát

Záhlaví písemností

Každou editovanou písemnost předchází záhlaví, které tvoří pořadové číslo, záhlavní regist, místo a datum vydání, citace pramene. Každá jednotlivá písemnost v edici je uvedena pořadovým číslem (1 – 495). Pro řazení písemností bylo upřednostněno chronologické hledisko. Písemnosti jsou řazeny v chronologické řadě v pořadí rok, měsíc a den. V případě absence denního data je písemnost řazena za poslední písemnost v měsíci, v případě absence měsíčního data je písemnost řazena za poslední písemnost v roce. Několik písemností s neúplnou datací bylo možno detailněji datovat za pomoci relativní chronologie.

²⁷ Jazykově německé nebo částečně německé písemnosti jsou listy č. 5, 42, 48, 398, 414, 415, 417, 420, 423, 448, 463, 468, 484, 485, 486, 490, 491, 492, 493, 494 a 495. Latina se objevuje převážně jen v datovacích a podpisových formulích.

Každá jednotlivá písemnost je opatřena záhlavním registrem. V případě osobních listů poselacích začíná registrem uvedením odesílatele/odesílatelů (tučně) píšícího/píšících adresátovi/adresátům. V případě, že se nejedná o list poselací ve smyslu osobního listu, začíná registrem uvedením diplomatické kategorie (mandát) nebo typu písemnosti (kvitance) a to i v případě, že má formu listu poselacího (obeslání). Chybějící adresát nebo odesílatel, pokud byl identifikován, je uveden v hranaté závorce. Pokud identifikován nebyl, je v registru označen literou [N].

Pod registrem je uvedeno místo vydání písemnosti a její datace, převedená do moderní podoby ve formě: den, měsíc, rok, uvedené v datovací formulí písemnosti. Neuvedené, ale dohledané údaje, jsou zapsány v hranatých závorkách. Neuvedené a nedohledané místo vydání / datum vydání je označeno zkratkou bez místa / bez data. V případě listů poselacích a listin je datováno podle data vydání listu nebo listiny. V případě smluv je datováno podle data uzavření smlouvy. Přednost má datum smlouvy před actum smlouvy. V případě přiznání před úředníky desek zemských je přesné datování ztíženo, protože datum přiznání se nemuselo shodovat, a často neshodovalo, s datem uzavření právního aktu. Datováno je v takovém případě podle data přiznání před úředníky desek zemských.

Záhlaví každé písemnosti uzavírá uvedení citace místa uložení pramene, jazyk textu a u písemností, které nejsou čistopisem, jejich charakter (opis, koncept). Následuje vlastní text písemnosti vydaný in extenso.

Poznámkový aparát

Každá písemnost je opatřena poznámkovým aparátem. Poznámky jsou textové a věcné. V rámci věcných poznámek jsou identifikovány osoby, místa a události. Osoby jsou identifikovány podle jména, úřadu, rodinného vztahu nebo jiné indicie uvedené v dané písemnosti. Ke každé osobě bylo zjišťováno jméno, příjmení, predikát, životopisná data, domicil/domicily, zastávané úřady a funkce, vztahující se vždy k datu vydání písemnosti. Tyto údaje podle nutnosti doplňují další informace zasazující danou osobu do kontextu písemnosti. Místa jsou identifikována podle jména nebo jiné indicie uvedené v dané písemnosti. Ke každému místu byl zjišťován současný název, soudobé postavení (kategorie) obce v rámci jednotlivých stupňů hierarchie, včetně uvedení charakteru šlechtického sídla, současná poloha od okresního města, v závorce příslušnost k současnému kraji, majitel místa a šlechtického sídla, vztahující se vždy k datu vydání písemnosti. Cizí místa jsou uváděna podle českého ekvivalentu, v závorce je uveden skutečný název místa a stručná charakteristika ve vztahu k obsahu písemnosti. Události jsou identifikovány z jiných pramenů a odborné literatury. Jejich úkolem je vysvětlit události zmiňované v písemnostech a zasadit je do kontextu soudobého dění.

4. Přehledy

Přehled počtu zastoupení písemností v jednotlivých letech

Soubor písemností Albrechta Pětipeského zůstává i přes množství dochovaných jednotlivin stále pouhým torzem. To dokládají mimo jiné časté odvolání se na předešlé nebo souběžně odesílané písemnosti (listy poselací jiných odesílatelů, řezané cedule, dlužní úpisy, kvitance, výhostní listy), které se ve stávajícím souboru nedochovaly. Převážná většina událostí je zaznamenaných pouze jednou písemností. Písemnosti zachycují sice jedinečné události, často však vytržené z kontextu a zmiňované právě pouze v jediném dokumentu. Přehled počtu zjištěných a v přítomné edici vydaných písemností Albrechta Pětipeského v jednotlivých letech zprostředkovává následující tabulka:

Přehled počtu zastoupení písemností v jednotlivých letech

1558	1	1576	14	1583	8	1590	20
1570	4	1577	22	1584	13	1591	33
1571	3	1578	29	1585	28	1592	27
1572	-	1579	24	1586	39	1593	33
1573	5	1580	7	1587	34	1594	9
1574	8	1581	8	1588	25	1595	45
1575	6	1582	4	1589	15	1596	31

Přehled zastoupení jednotlivých druhů písemností

Soubor písemností Albrechta Pětipeského je převážně přijemeckého charakteru. Příjemecký charakter písemností do určité míry omezuje vypovídací hodnotu písemností, protože téměř k žádnému přijatému listu se nedochovala odpověď nebo reakce adresáta. V souboru převažuje osobní korespondence ve formě listů poselacích. Nepatrný podíl mají jiné typy písemností, distribuované často jako přílohy k listům poselacím. Přehled zastoupení jednotlivých druhů písemností zprostředkovává následující tabulka:

Přehled zastoupení jednotlivých druhů písemností

Cedule (žádost o svědectví)	4
Darování	1
Dekret (Bestallungsbrief)	1
Dlužní úpis	1
Inventář zemské sbírky	1
Kšaft	1
Kvittance	2
List otevřený	2
List poselací – AP adresát	381
List poselací – AP odesílatel	18
Majestát (list mocný na kšaftování)	1
Mandát	3
Obeslání	8
Odevzdání	2
Pamětní zápis/záznam	2
Plná moc (list mocný)	1
Postup	7
Půhon	4
Půhon a obeslání	1
Revers	1
Rozdíl	1
Řezaná cedule	19
Smlouva	6
Smlouva (porovnání)	1
Smlouva (trhová smlouva)	2
Soudní nález	1
Suplika	7
Svědectví	5
Trh	3
Úřední oznámení	1
Vojenský rozkaz	6
Výhost (list výhostní)	1

Chronologický přehled písemností

1. Trh. Bratři Václav, Vojtěch a Albrecht Pětipeští z Chýš a Egrberku prodali Janovi nejstaršímu Žďárskému ze Žďáru dvůr ve vsi Zbečno.
[Křivoklát], [1558]
2. Darování. Barbora Pětipeská z Hrušova dává po své smrti všechna svá práva, spravedlnosti a majetek svému manželovi Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
[Pražský hrad], [11. listopadu 1570]
3. Odevzdání. Zikmund Smolík ze Slavic, i na místě nezletilých bratrů Zdeňka a Fridricha, vzdal a odevzdal Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku statek Hnidousy.
[Křivoklát], 16. listopadu 1570
4. Vilém Štrouch z Chlumku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Kvíc, 11. prosince 1570
5. Suplika. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku suplikuje Ferdinandovi Tyrolskému.
Bez místa, [1570]
6. Jan Vojkovský z Milhostic a Vojkova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 11. srpna 1571
7. Rozdíl. Václav, Vojtěch, Albrecht, Mikuláš a Jiří, vlastní bratři Pětipeští z Chýš a Egrberku přijali dědické podíly po otci a sestřenici Anně Luníkovské z Vraniho. Majetkově se od sebe oddělili.
[Pražský hrad], [13. října 1571]
8. Suplika. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku suplikuje Maxmiliánovi II. Habsburskému.
Bez místa, [1571]
9. Svědectví. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku vydává bratrům Janovi a Zikmundovi Vosterským Kaplířům ze Sulevic.
Horní Cetno, 25. ledna 1573
10. Postup. Smil Hrušovský z Hrušova postoupil Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku v dluhu [nedokončeno].
[Pražský hrad], [27. dubna 1573]
11. Trh. Smil Hrušovský z Hrušova prodal Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku díl statku Horní Cetno.
[Pražský hrad], [23. května 1573]
12. Postup. Smil Hrušovský z Hrušova postoupil Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku v dluhu díl statku Horní Cetno.
[Pražský hrad], [10. června 1573]

13. Odevzdání. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku vzdal a odevzdal Vojtěchovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku statek Hnidousy.
[Křivoklát], 20. října 1573
14. Václav Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Houska, 3. ledna 1574
15. Fridrich Vančura z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Krnsko, 18. března 1574
16. Adam Budovec z Budova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 23. března 1574
17. Adam Budovec z Budova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Dodatek k listu č. 16.
[Praha], [23. března 1574]
18. Anna Voračická z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Voračice, 5. května 1574
19. Jindřich purkrabí z Donína píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Benátky nad Jizerou, 15. července 1574.
20. Ferdinand Tyrolský píše jmenovaným adresátům.
Křivoklát, 21. září 1574
21. Dorota Hrzánová z Ocelovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Kropáčova Vrutice, 26. listopadu 1574
22. Vojtěch Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Libochovičky, 1. ledna 1575
23. Jindřich Vlinský ze Vliněvsi píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Liblice, 5. ledna 1575
24. Majestát (list mocný na kšaftování). Maxmilián II. Habsburský vydává Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 4. března 1575
25. Adam Bzenský z Prorubě píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bezno, 18. května 1575
26. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Adamovi Bzenskému z Prorubě.
Horní Cetno, 20. května 1575
27. Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Videň, 23. listopadu 1575

28. Cedule (žádost o svědectví). Albrecht Rachmberk z Rachmberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 3. ledna 1576
29. Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 3. ledna 1576
30. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše místodržícím.
Horní Cetno, 22. ledna 1576
31. Rudolf II. Habsburský píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku].
Bratislava – zámek, 25. ledna 1576
32. Jindřich Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Nechanice, 26. února 1576
33. Jáchym Novohradský z Kolovrat píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 26. března 1576
34. Bohuslav Křinecký z Ronova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Dětenice, 30. dubna 1576
35. List otevřený. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku oznamuje [obyvatelům Bole-slavského kraje].
Horní Cetno, 20. července 1576
36. Svědectví. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku vydává Žofii Granovské z Dubnice.
Horní Cetno, 29. září 1576
37. Albrecht Berka z Dubé a Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Loukovec, 24. října 1576
38. Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 24. října 1576
39. Václav Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Houska, 5. prosince 1576
40. Jindřich z Valdštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Dobrovice, 9. prosince 1576
41. Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 22. prosince 1576
42. Markus Ambrož píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 21. ledna 1577
43. Kašpar ze Schönbergu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 19. února 1577

44. Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Byšice, 14. března 1577
45. Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
[Byšice], [březen] 1577
46. Simeon Vorel z Kozího Hradu píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku].
Bez místa, [březen] 1577
47. Albrecht Leskovce z Leskovce píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Žerčice, 13. dubna 1577
48. Markus Ambrož píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 22. dubna 1577
49. Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 26. dubna 1577
50. Vilém z Rožmberka píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Třeboň, 6. května 1577
51. Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 11. května 1577
52. Alžběta Kaplířová ze Sulevic píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku].
Brodce, 29. května 1577
53. Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha – Pohořelec, 30. května 1577
54. [Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku] píše [Václavovi Vřesovcovi z Vřesovic a Doubravské Hory].
Bez místa, [červen 1577]
55. Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha – Pohořelec, 19. června 1577
56. Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 26. června 1577
57. Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 25. července 1577

58. Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 25. září 1577
59. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše české komoře.
Byšice, 4. října 1577
60. Postup. Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory postoupil Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku v dluhu statek Byšice.
[Pražský hrad], [22. listopadu 1577]
61. Kvitance. Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory kvituje Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 27. listopadu 1577
62. Cedule (žádost o svědectví). Martin Kašperský z Rájova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mladá Boleslav, 16. prosince 1577
63. Pamětní záznamy. Záznamy o prodeji statku Byšice Václavem Vřesovcem z Vřesovic a Doubravské Hory Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, [1577]
64. Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 16. ledna 1578
65. Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 1. února 1578
66. Kašpar Belvic z Nostvic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Liběchov, 5. února 1578
67. Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Blahotice, 23. března 1578
68. Mandát. Rudolf II. Habsburský oznamuje [obyvatelům Boleslavského kraje].
Vídeň, 21. dubna 1578
69. Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 21. dubna 1578
70. Adam Krajíř z Krajku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mladá Boleslav, 2. května 1578
71. Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 8. května 1578

72. Vilém Miřkovský z Tropčic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vrchlabí, 10. května 1578
73. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Václavovi Vřesovcovi z Vřesovic a Doubravské Hory.
Byšice, 14. května 1578
74. Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 26. května 1578
75. Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 8. července 1578
76. Jan Elsnic z Elsnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Hlemýždí, 22. července 1578
77. Jáchym Novohradský z Kolovrat píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Košátky, 23. července 1578
78. Adam Krajíř z Krajku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mladá Boleslav, 6. srpna 1578
79. Jan Bryknar z Brukštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 22. srpna 1578
80. Mikuláš Bryknar z Brukštejna píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku].
Zápy, 23. srpna 1578
81. Jindřich z Valdštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Dobrovice, 23. srpna 1578
82. Adam Krajíř z Krajku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Kosmonosy, 4. září 1578
83. Jindřich Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Ráb, 23. září 1578
84. Šťastný Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Hrušov, 6. října 1578
85. Bohuchval Dvořecký z Olbramovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Maršovice, 28. října 1578
86. Šebestián Šanovec ze Šanova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Smolotely, 31. října 1578
87. Albrecht Kamýcký ze Lstiboře píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Obříství, 15. listopadu 1578

88. Markéta Chlumová z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Újezdec, 28. listopadu 1578
89. Václav Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Houska, 1. prosince 1578
90. Mikuláš Vančura z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Jiřice, 8. prosince 1578
91. Anna Voračická z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Voračice, 18. prosince 1578
92. Vilém starší Malovec Kosoř z Malovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 23. prosince 1578
93. Smlouva (porovnání). Smlouva mezi Albrechtem Pětipeským z Chýš a Egrberku
a Smilem Vlinským ze Vliněvsi.
Bez místa, 3. ledna 1579
94. Jan Berka z Dubé a Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bělá pod Bezdězem, 13. ledna 1579
95. Jan Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Hrušov, 14. ledna 1579
96. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše [N.].
Byšice, 14. února 1579
97. Kryštof Vratislav z Mitrovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 17. března 1579
98. [Česká komora] píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku].
Pražský hrad, 28. března 1579
99. Jindřich z Bubna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 29. března 1579
100. Přestavitelé městečka Brandýs nad Labem píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš
a Egrberku.
Brandýs nad Labem, 16. dubna 1579
101. Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egr-
berku.
Blahotice, 29. dubna 1579
102. Karel Byšický z Byšic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Svaté Pole, 3. května 1579
103. Jáchym Novohradský z Kolovrat píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Košátky, 9. června 1579

104. Postup. Václav Hrzán z Harasova postoupil Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku v dluhu statek Malkov.
[Pražský hrad], [29. července 1579]
105. Postup. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku postoupil Václavovi Hrušovskému z Hrušova v dluhu statek Malkov.
[Pražský hrad], [29. července 1579]
106. Inventář zemské sbírky.
Bez místa, 14. srpna 1579
107. Šťastný Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Hrušov, 30. srpna 1579
108. Václav Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bukol, 30. srpna 1579
109. Jindřich Firbas z Husince píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Radouň, 30. srpna 1579
110. [Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku] píše [Jindřichovi Firbasovi z Husince].
Byšice, 30. srpna 1579
111. Jindřich Firbas z Husince píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku].
Radouň, 31. srpna 1579
112. Postup. Bratři Václav a Jindřich Hrušovští z Hrušova postoupili Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku v dluhu díl statku Horní Cetno.
[Pražský hrad], [30. září 1579]
113. Postup. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku postoupil Janovi Hrušovskému z Hrušova v dluhu statek Horní Cetno.
[Pražský hrad], [30. září 1579]
114. Kvitance. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku vydává Kryštofovi Redernovi z Redernu.
Byšice, 17. listopadu 1579
115. Ondřej Khýn z Khýnu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Satalice, 14. prosince 1579
116. Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Ondřejovi Khýnovi z Khýnu.
Byšice, 22. prosince 1579
117. Obeslání. Rudolf II. Habsburský obesílá Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 9. ledna 1580

118. Jan Homut z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Chodeč, 13. ledna 1580
119. Václav Skaliště jinak Bresler z Otrfeldu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 22. ledna 1580
120. Simeon Vorel z Kozího Hradu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 23. ledna 1580
121. Simeon Vorel z Kozího Hradu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 24. ledna 1580
122. Půhon. Rudolf II. Habsburský pohání Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 17. března 1580
123. Martin Mamingar z Loku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Brandýs nad Labem, 13. května 1580
124. Václav Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Houska, 28. února 1581
125. Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 27. dubna 1581
126. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Rudolfovi II. Habsburskému.
Byšice, 11. května 1581
127. Smlouva. Smlouva mezi Šťastným Hrušovským z Hrušova a Albrechtem Pětipeským z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 11. května 1581
128. Markéta Valdštejnská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Dobrovice, 3. srpna 1581
129. Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 17. října 1581
130. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše české komoře.
Byšice, 19. října 1581
131. Dlužní úpis. Rudolf II. Habsburský vydává Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, [1581]
132. Představitelé města Mělník píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mělník, 13. ledna 1582

133. Václav Robmháp ze Suché píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Seč, 4. března 1582
134. Alžběta Kaplířová z Malovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Neustupov, 3. prosince 1582
135. Alžběta Kaplířová z Malovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Neustupov, 16. prosince 1582
136. Představitelé města Chrudim pišou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Chrudim, 7. ledna 1583
137. Smil Vlinský ze Vliněvsi píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Liblice, 9. ledna 1583
138. Mandát. Rudolf II. Habsburský oznamuje [obyvatelům Boleslavského kraje].
Bratislava – zámek, 18. dubna 1583
139. Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Brocno, 27. dubna 1583
140. Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Brocno, 30. dubna 1583
141. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat.
Bez místa, 24. srpna 1583
142. Jan Bryknar z Brukštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha – Nové Město, 25. listopadu 1583
143. Smlouva (trhová smlouva). Jan Lhotský ze Ptení prodal Albrechtovi Pětipeskému
z Chýš a Egrberku statek Horní Přívory.
[Pražský hrad], 16. prosince 1583
144. Mikuláš Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egr-
berku.
Bez místa, 25. března 1584
145. Markéta Valdštejnská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Dobrovice, 25. dubna 1584
146. Jan Beřkovský ze Šebířova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mratín, 2. května 1584
147. Magdalena Beřkovská z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mratín, 7. května 1584
148. Hynek Vrábský z Vrábí píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vrábí, 15. května 1584

149. Markéta Valdštejnská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Dobrovice, 6. června 1584
150. Zemský soud píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Pražský hrad, 12. června 1584
151. Albrecht starší Klusák z Kostelce píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Lovčice, 7. července 1584
152. Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Pražský hrad, 1. srpna 1584
153. Kryštof Budovec z Budova píše Albrechtovi Kamýckému ze Lstiboře a Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Mnichovo Hradiště, 10. září 1584
154. Adam Bzenský z Prorubě píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Bezno, 1. listopadu 1584
155. Jan Lukáš ze Žerotína píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Praha – Staré Město, 14. listopadu 1584
156. Tobiáš Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Houska, 6. prosince 1584
157. Albrecht Kamýcký ze Lstiboře píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Obříství, 13. ledna 1585
158. Aleš Berka z Dubé a Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Bělá pod Bezdězem, 31. ledna 1585
159. Jaroslav Vchynský ze Vchynic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Drasty, 17. února 1585
160. Linhart Nepomucký píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Mělník, 23. března 1585
161. Adam Šťastný Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Vysoká Libeň, 26. března 1585
162. Zemský soud píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Pražský hrad, 2. dubna 1585
163. Jan Cingulín píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Brandýs nad Labem, 29. dubna 1585
164. Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat. Byšice, 23. května 1585

165. Jan Hytych píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 31. května 1585
166. Václav Smrčka ze Mnichu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Čečelice, 9. září 1585
167. Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 13. září 1585
168. Daniel Beneda z Nečtin píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Přemyšlení, 15. září 1585
169. Tobiáš Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Cítov, 20. září 1585
170. Fridrich Doupovec z Doupova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vraný, 20. září 1585
171. Vilém Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Lhotka, 15. října 1585
172. Linhart Nepomucký píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mělník, 25. října 1585
173. Adam Zapský ze Zap píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Dubeč, 26. října 1585
174. Markéta Chlumová z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Újezdec, 28. října 1585
175. Linhart Nepomucký píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mělník, 30. října 1585
176. Oldřich Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Kostelec nad Labem, 1. listopadu 1585
177. Jiří Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vidim, 25. listopadu 1585
178. Fridrich Doupovec z Doupova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Libochovičky, 27. listopadu 1585
179. Fridrich Doupovec z Doupova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Libochovičky, 3. prosince 1585
180. Magdalena Vřesovcová z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mratín, 7. prosince 1585

181. Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Brocno, 11. prosince 1585
182. Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. [Brocno], [11. prosince 1585]
183. Kněz Ondřej Pěšín píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Stará Boleslav, 28. prosince 1585
184. Markéta Valdštejnská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Dobrovice, 30. prosince 1585
185. Mikuláš Cetenský z Cetně píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Vinařice, 11. ledna 1586
186. Jan Burian Vančura z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Velké Horky, 16. ledna 1586
187. Johanka Vrábská ze Žampachu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Brandýs nad Labem, 6. února 1586
188. Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Anně Bezdrůžické z Kolovrat. Byšice, 14. února 1586
189. Tobiáš Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Houska, 4. března 1586
190. Jan Cingulín Podvinský z Opočna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Brandýs nad Labem, 4. března 1586
191. Ehrenfrýd Minkvic z Minkvic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Praha – Staré Město, 10. března 1586
192. Jan Hytych píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Mladá Boleslav, 11. března 1586
193. Dorota Pětipeská z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Blahotice, 12. března 1586
194. Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Blahotice, 13. března 1586
195. Zdeněk Smolík ze Slavic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Liběchov, 22. března 1586

196. Markéta Valdštejnská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Dobrovice, 23. března 1586
197. Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Anně Bezdrůžické z Kolovrat. Byšice, 28. března 1586
198. Markéta Valdštejnská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Dobrovice, 29. března 1586
199. Tobiáš Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Houska, 31. března 1586
200. Řezaná cedule. Jáchym Novohradský z Kolovrat posílá Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Bez místa, 23. dubna 1586
201. Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat. Byšice, 6. května 1586
202. Obeslání. Česká komora obesílá Markétu Valdštejnskou z Lobkovic a Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku. Pražský hrad, 11. června 1586
203. Obeslání. Jiřík Mošour z Valdova obesílá Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku. Pražský hrad, 1. července 1586
204. Vilém starší Malovec Kosoř z Malovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Praha – Koloděje, 5. července 1586
205. Suplika. Představitelé městečka Byšice suplikují Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Byšice, 6. července 1586
206. Zikmund Služský z Chlumu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Suchdol, 18. července 1586
207. Aleš Berka z Dubé a Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Bělá pod Bezdězem, 25. července 1586
208. Dorota Smrčková z Jiljova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Čečelice, 8. srpna 1586
209. Jiří Bořita z Martinic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Smečno, 30. srpna 1586

210. Markéta Valdštejnská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Dobrovice, 7. září 1586
211. Mikuláš Sekerka ze Sedčic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Červená Lhota, 22. září 1586
212. Linhart Nepomucký píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mělník, 23. září 1586
213. Mikuláš Cetenský z Cetně píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vinařice, 28. září 1586
214. Jan Hradištský z Hořovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Kladno, 30. září 1586
215. Jan Labounský z Labouně píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Klášteř Hradiště nad Jizerou, 3. října 1586
216. Jakub Leipolt z Mořežab píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Nekmír, 17. října 1586
217. Burian Trčka z Lípy píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 20. října 1586
218. Adam Vlk z Kvítkova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Čakovice, 24. října 1586
219. Fridrich Valatka z Klenče píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Chodeč, 28. října 1586
220. Pavel Kapele píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 3. listopadu 1586
221. Vilém Ostrovec z Kralovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Veleň, 21. prosince 1586
222. Jan Vchynský ze Vchynic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 23. prosince 1586
223. Albrecht starší Klusák z Kostelce píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Lovčice, 27. prosince 1586
224. Vilém Ostrovec z Kralovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha – Staré Město, 4. ledna 1587
225. Smlouva (trhová smlouva). Jiřík Kaplíř ze Sulevic prodal Albrechtovi Pětipeskému
z Chýš a Egrberku statek Bosyně.
[Pražský hrad], 7. ledna 1587

226. Mikuláš Sekerka ze Sedčic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Obříství, 13. ledna 1587
227. Jan Cingulín Podvinský z Opočna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Brandýs nad Labem, 18. ledna 1587
228. Václav Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 23. ledna 1587
229. Mikuláš Sekerka ze Sedčic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Obříství, 25. ledna 1587
230. Alžběta Kaplířová z Malovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Brodce, 31. ledna 1587
231. Jiří Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vidim, 23. února 1587
232. Rudolf II. Habsburský píše komisařům zvoleným na zemském sněmu.
Pražský hrad, 8. března 1587
233. Adam Krajíř z Krajku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Kosmonosy, 9. března 1587
234. Rudolf II. Habsburský píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku].
Pražský hrad, 16. března 1587
235. Mandát. Rudolf II. Habsburský oznamuje [obyvatelům Boleslavského kraje].
Pražský hrad, 20. března 1587
236. Jiří Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vidim, 23. března 1587
237. Adam Krajíř z Krajku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Kosmonosy, 7. dubna 1587
238. Markéta Valdštejnská z Lobkovic a Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píšou
české komoře.
Dobrovice, 13. dubna 1587
239. Kryštof Metych z Čechova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Poděbrady, 17. dubna 1587
240. Jiří mladší Vančura z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Valečov, 22. května 1587
241. Suplika. Baltazar Baumkart suplikuje Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bosyně, 8. června 1587

242. Jan z Vartemberka píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Nový Zámek, 2. července 1587
243. Albrecht Vosterský Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Chcebuz, 12. července 1587
244. Adam Krajíř z Krajku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Kosmonosy, 19. července 1587
245. Aleš Berka z Dubé a Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bělá pod Bezdězem, 17. srpna 1587
246. Václav Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bukol, 27. září 1587
247. Jiří Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vidim, 2. října 1587
248. Markéta Valdštejnská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha – Malá Strana, 17. října 1587
249. Obeslání. Rudolf II. Habsburský obesílá Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 1. listopadu 1587
250. Albrecht starší Klusák z Kostelce píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Chlumeck nad Cidlinou, 13. listopadu 1587
251. Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 14. listopadu 1587
252. Václav z Kvasejovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Dobrovice, 25. listopadu 1587
253. Trh. Jiřík Kaplíř ze Sulevic prodal Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku statek Bosyně.
[Pražský hrad], [1. prosince 1587]
254. Jindřich Velemyský z Velemyšlovi píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Týnec nad Sázavou, 10. prosince 1587
255. Václav Homut z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Petrovice, 15. prosince 1587
256. Adam Šťastný Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Potštejn, 18. prosince 1587
257. Burian Podmoklský z Podmokl píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Hrubý Jeseník, 27. prosince 1587

258. [Česká komora] píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 27. února 1588.
259. Václav Smrčka ze Mnichu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Čečelice, 10. března 1588
260. Zdeslav Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Košťálov, 11. března 1588
261. Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 14. března 1588
262. List otevřený. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku oznamuje [obyvatelům Bole-
slavského kraje].
Byšice, 24. března 1588
263. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše [hejtmanovi komorního panství Brandýs
nad Labem].
Byšice, 28. března 1588
264. Mikuláš Beřkovský ze Šebířova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Dolní Beřkovice, 11. dubna 1588
265. Jiří Kamarýt Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Milešov, 16. dubna 1588
266. Rudolf II. Habsburský píše Markétě Valdštejské z Lobkovic a Albrechtovi Pětipes-
kému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 27. dubna 1588
267. Jiří Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vidim, 7. května 1588
268. Kateřina Sekerková z Dubé a Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Obříství, 17. května 1588
269. Kateřina Sekerková z Dubé a Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Obříství, 21. května 1588
270. Matyáš Střelec Blovický z Löwenbergu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egr-
berku.
Mělník, 31. května 1588
271. Jiří Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vidim, 1. června 1588
272. Matyáš Střelec Blovický z Löwenbergu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš
a Egrberku.
Mělník, 14. června 1588

273. Tobiáš Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Houska, 20. června 1588
274. Jan starší Beřkovský ze Šebířova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Brázdím, 27. června 1588
275. [Představitelé města Mladá Boleslav] píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
[Mladá Boleslav], 1. července 1588
276. Albrecht starší Klusák z Kostelce píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Chlumeck nad Cidlinou, 6. července 1588
277. Markéta Valdštejnská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Dobrovice, 8. července 1588
278. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi staršímu Klusákovi z Kostelce.
Byšice, 12. července 1588
279. Jan Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 3. srpna 1588
280. Dorota Hrzánová z Ocelovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Houska, 26. září 1588
281. Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 26. října 1588
282. Soudní nález. Nález komorního soudu ve sporu mezi Albrechtem Pětipeským z Chýš a Egrberku a Ludmilou Valatkovou z Kostelce.
[Pražský hrad], [1588]
283. [Česká komora] píše Markétě Valdštejnské z Lobkovic a Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 31. ledna 1589
284. [Česká komora] píše Markétě Valdštejnské z Lobkovic a Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 9. března 1589
285. Tobiáš Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Kropáčova Vrutice, 30. března 1589
286. Tobiáš Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Houska, 23. června 1589
287. Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 26. července 1589

288. Mikuláš Vtelenský ze Vtelna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mělnické Vtelno, 28. července 1589
289. [Česká komora] píše Markétě Valdštejnské z Lobkovic a Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 7. srpna 1589
290. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Václavovi Budovcovi z Budova.
Bez místa, 10. září 1589
291. Kněz Fridrich z Michalovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mělník – Pšovka, 3. října 1589
292. Smlouva. Smlouva mezi Tomášem Opltem, poddaným Jana z Vartemberka a Kryštofem Opltem, poddaným Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
Nový Zámek, 4. října 1589
293. Obeslání. Rudolf II. Habsburský obesílá Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 13. října 1589
294. [Představitelé města Mladá Boleslav] píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mladá Boleslav, 21. října 1589
295. [Představitelé města Mladá Boleslav] píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mladá Boleslav, 24. října 1589
296. [Představitelé města Mladá Boleslav] píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mladá Boleslav, 22. listopadu 1589
297. Václav Smrčka ze Mnichu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Čečelice, 28. prosince 1589
298. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Magdaleně Kaplířové ze Sulevic.
Byšice, 29. ledna 1590
299. Jiří Vosterský Kaplír ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Brocno, 29. ledna 1590
300. Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 15. února 1590
301. Mikuláš Vtelenský ze Vtelna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 4. března 1590
302. Svědectví. Burian Voračický z Paběnic vydává Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 14. května 1590

303. Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Brodce, 18. května 1590
304. Markéta Valdštejská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Dobrovice, 26. května 1590
305. Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Jiřímu Vosterskému
Kaplířovi ze Sulevic.
Bez místa, 29. května 1590
306. Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Jiřímu Vosterskému
Kaplíři ze Sulevic.
Bez místa, 4. června 1590
307. Tobiáš Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Sulejovice, 20. června 1590
308. Smlouva. Smlouva a směna mezi Rudolfem II. Habsburským a Albrechtem Pětipeským z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 2. července 1590
309. Lidmila Rychnovská ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 15. července 1590
310. Řezaná cedule. Markéta Valdštejská z Lobkovic a Albrecht Pětipeský z Chýš
a Egrberku posílají Jindřichovi staršímu purkrabímu z Donína.
Bez místa, srpen 1590
311. Zemský soud píše Markétě Valdštejské z Lobkovic a Albrechtovi Pětipeskému
z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 20. října 1590
312. Vilém Sedlecký z Drchlavy píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Sedlec, 26. října 1590
313. Řezaná cedule. Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic posílá Albrechtovi Pětipeskému
z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 27. listopadu 1590
314. Revers. Mikuláš Pětipeský z Chýš a Egrberku vydává Albrechtovi Pětipeskému
z Chýš a Egrberku.
Byšice, 10. prosince 1590
315. Lipold Voračický z Paběnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 11. prosince 1590
316. Řezaná cedule. Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic posílá Albrechtovi Pětipeskému
z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 15. prosince 1590

317. Václav Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bukol, 16. prosince 1590
318. Kněz Ondřej Pešín píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Stará Boleslav, 10. ledna 1591
319. Markéta Valdštejnská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Dobrovice, 26. února 1591
320. Bohuslav Jáchym Hasištejnský z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš
a Egrberku.
Mladá Boleslav, 28. února 1591
321. Půhon. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku pohání Jiřího Vosterského Kaplíře
ze Sulevic.
[Pražský hrad], 8. března 1591
322. Václav Smrčka ze Mnichu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Čečelice, 9. března 1591
323. Hendrich Berka z Dubé a Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Nový Falkenburk, 11. března 1591
324. Tobiáš Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Houska, 16. března 1591
325. Oldřich Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vidim, 31. března 1591
326. Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu píše Markétě Valdštejnské z Lobkovic a Albrechtovi
Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 3. dubna 1591
327. Zikmund Belvic z Nostvic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Liběchov, 10. dubna 1591
328. Výhost (list výhostní). Zikmund Belvic z Nostvic vydává Havlovi Michalcovi ze vsi
Střemy.
Liběchov, 10. dubna 1591
329. Jan Vlč z Kvítkova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 12. dubna 1591
330. Oldřich Felix Popel z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha – Hradčany, 14. června 1591
331. Fridrich Obitecký z Obitec píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 15. června 1591

332. Cedule (žádost o svědectví). Markéta Kafunková z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 3. července 1591
333. Smlouva. Smlouva mezi Ladislavem Sekerkou ze Sedčic a Albrechtem Pětipeským z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 4. července 1591
334. Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Brodce, 9. července 1591
335. Oldřich Kavka z Řičan píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 27. července 1591
336. Karel z Vartemberka píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Malá Skála, 1. srpna 1591
337. Obeslání. Rudolf II. Habsburský obesílá Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 16. srpna 1591
338. Vilém Vok z Valdštejna píše Markétě Valdštejnské z Lobkovic a Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Dobrovice, 24. srpna 1591
339. Mikuláš Vtelenský ze Vtelna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mělnické Vtelno, 8. září 1591
340. Vilém Vok z Valdštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Dobrovice, 9. září 1591
341. Vilém Vok z Valdštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Dobrovice, 21. září 1591
342. Řezaná cedule. Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic posílá Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Brocno, 2. října 1591
343. Úřední oznámení. Jiří Mošour z Valdova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 11. října 1591
344. Jan starší Beřkovský ze Šebířova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Brázdím, 12. října 1591
345. Bohuslav Jáchym Hasištejnský z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mladá Boleslav, 15. října 1591

346. Ladislav Sekerka ze Sedčic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Třebošnice, 19. října 1591
347. Zikmund Leibnic z Leibnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha – Nové Město, 25. října 1591
348. Aleš Berka z Dubé a Lipé a Jiří Vančura z Řehnic píšou Albrechtovi Pětipeskému
z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 28. října 1591
349. Václav Budovec z Budova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Odolena Voda, 18. prosince 1591
350. Burian Anděl z Ronovce píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mirovice, 22. prosince 1591
351. Václav mladší Koc z Dobrše píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 9. ledna 1592
352. Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Mikulášovi Vtelens-
kému ze Vtelna.
Byšice, 15. ledna 1592
353. Kněz František Janelovský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vysoká, 19. ledna 1592
354. Petr Vok z Rožmberka píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bechyně, 7. února 1592
355. Ctibor Skála z Kolince píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha – Nové Město, 13. února 1592
356. Řezaná cedule. Mikuláš Vtelenský ze Vtelna posílá Albrechtovi Pětipeskému
z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 18. února 1592
357. Jan Víta ze Rzavého píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 8. března 1592
358. Jan Víta ze Rzavého píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 17. března 1592
359. Bohuslav Jáchym Hasištejnský z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš
a Egrberku.
Mladá Boleslav, 3. dubna 1592
360. Karel Častovec Myška ze Žlunic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Obříství, 14. dubna 1592

361. [Představitelé města Mělník] píšou [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku].
[Mělník], 30. května [1592]
362. Konířské právo v Praze – Novém Městě píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha – Nové Město, 9. července 1592
363. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše konířskému právu v Praze – Novém Městě.
Praha – Nové Město, 10. července 1592
364. Burian Voračický z Paběnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 29. července 1592
365. Simeon Peldřimovský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 12. září 1592
366. Albrecht Zdeněk Kaplír ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Velké Horky, 20. září 1592
367. Albrecht Zdeněk Kaplír ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Brodce, 24. září 1592
368. Jan Boryně ze Lhoty píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mikovice, 28. září 1592
369. Půhon. Bohuchval Berka z Dubé a Lipé a Albrecht Zdeněk Kaplír ze Sulevic pohánějí Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 20. října 1592
370. Václav Berka z Dubé a Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Zákupy, 19. listopadu 1592
371. [Představitelé města Mělník] píšou [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku].
[Mělník], 20. listopadu [1592]
372. Albrecht Zdeněk Kaplír ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 1. prosince 1592
373. Václav Smrčka ze Mnichu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Čečelice, 2. prosince 1592
374. Svědectví. Představitelé městečka Byšice vydávají Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
[Byšice], 10. prosince 1592

375. Řezaná cedule. Mikuláš Vtelenský ze Vtelna posílá Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 14. prosince 1592
376. Eliška Vančurová z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Hrušov, 22. prosince 1592
377. Obeslání. Kryštof Popel z Lobkovic a Humprecht Černín z Chudenic obesílají Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
Praha, 30. prosince 1592
378. Václav Valkoun z Adlaru píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 13. ledna 1593
379. Suplika. Jan Adam suplikuje Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Byšice, 15. ledna 1593
380. Matyáš z Těchenic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha – Nové Město, 20. ledna 1593
381. Suplika. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku suplikuje [Rudolfovi II. Habsburskému].
Bez místa, 27. ledna 1593
382. Suplika. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku suplikuje Rudolfovi II. Habsburskému.
Bez místa, 29. ledna 1593
383. Václav z Kaliště a Otrsfeldu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 16. února 1593
384. Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Velké Horky, 22. února 1593
385. Řezaná cedule. Mikuláš Vtelenský ze Vtelna posílá Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 8. března 1593
386. Svědectví. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku vydává Barboře Štampachové Hasištejnské z Lobkovic.
Bez místa, 23. března 1593
387. Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Regině Mezeřícké.
Byšice, 31. března 1593
388. Fridrich Doupovec z Doupova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vraný, 18. dubna 1593

389. Jan z Vartemberka píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Nový Zámek, 12. května 1593
390. Cedule (žádost o svědectví). Jiří Vančura z Řehnic píše Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 17. května 1593
391. [N.] píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 3. června 1593
392. Barbora Doupovcová z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vraný, 15. července 1593
393. Jan Vlk z Kvítkova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Snědovice, 18. července 1593
394. Ladislav Sekerka ze Sedčic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Odolena Voda, 21. července 1593
395. Plná moc (list mocný). Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku zplnomocňuje Adama Linharta z Najenperku a Simeona Peldřimovského.
Bez místa, 11. srpna 1593
396. Smlouva. Smlouva mezi Magdalenou Berbisdorfovou a Ludmilou Hrušovskou z Hrušova a Albrechtem Pětipeským z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 30. srpna 1593
397. Oldřich Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vidim, 15. nebo 16. září 1593
398. Dekret (Bestallungsbrief). Rudolf II. Habsburský oznamuje [všem obyvatelům království].
Praha, 9. října 1593
399. Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 1. listopadu 1593
400. Jan Mlázovský z Těšnice píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Frýdlant, 6. listopadu 1593
401. Jan Novohradský z Kolovrat píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Košátky, 10. listopadu 1593
402. Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 11. listopadu 1593

403. Kryštof Robmháp ze Suché píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 11. listopadu 1593
404. Vilém Vok z Valdštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Dobrovice, 12. listopadu 1593
405. Jan, Jiří a Vilém bratři Vchynští ze Vchynic pišou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš
a Egrberku.
Nehvizdky, 12. listopadu 1593
406. Oldřich Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vidim, 12. listopadu 1593
407. Magdalena Kaplířová ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 13. listopadu 1593
408. Jiří Kamarýt Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 14. listopadu 1593
409. Půhon a obeslání. Výpis dvou půhonů z register půhonných úřadu nejvyššího pur-
krabství pražského a výpis obeslání z desek zemských menších.
[Pražský hrad], [1591]-1593
410. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Barboře Pětipeské z Hrušova.
Hustopeče, 19. prosince 1593
411. Anna Voračická z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Byšice, 11. ledna 1594
412. [Marie Anna Pětipeská z Chýš a Egrberku] píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš
a Egrberku.
Byšice, 12. ledna 1594
413. Jaroslav Velemyský z Velemyšlovi píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrber-
ku.
Byšice, 6. března 1594
414. [Místodržící] pišou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 28. července 1594
415. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše místodržícím.
Polní ležení u Rábu, 1. srpna 1594
416. Anna Voračická z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrber-
ku.
[Byšice], 25. srpna 1594
417. Rudolf II. Habsburský píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku].
Řezno, 4. září 1594

418. Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu píše Václavovi a Albrechtovi Pětipeským z Chýš a Egrberku.
Praha, 12. října 1594
419. Šťastný Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vilémov, 9. listopadu 1594
420. Pamětní zápis. Vilém Fridrich z Milkova předvolá ke slyšení Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku, Georga Wiese, Ditricha von Radestock a Andrease Pfluga.
Hustopeče, 8. ledna 1595
421. Jindřich starší Chotouchovský z Nebovid píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Žleby, 18. ledna 1595
422. Adam Linhart z Najenperku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha – Staré Město, 18. ledna 1595
423. Vilém Fridrich z Milkova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha – Hradčany, 3. února 1595
424. Jan Drachovský z Demyšle píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Mnichovo Hradiště, 13. února 1595
425. Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha – Nové Město, 24. února 1595
426. Bohuslav Bořita z Budče píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Brno – Líšeň, 24. února 1595
427. Václav Služský z Chlumu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Klecany, 15. března 1595
428. Jaroslav Velemyský z Velemyšlovsi píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Byšice, 27. března 1595
429. Bohuslav Bořita z Budče píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Kobylnice, 23. dubna 1595
430. Fridrich Rožnovský ze Křtěnova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Nový Zámek, 4. května 1595
431. Jaroslav Velemyský z Velemyšlovsi píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Byšice, 7. května 1595
432. Adam Linhart z Najenperku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 13. května 1595

433. Fridrich starší ze Žerotína píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Židlochovice, 21. května 1595
434. Petr mladší Boubínský z Újezda píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Drahtín, 21. května 1595
435. Bohuslav Bořita z Budče píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Brno, 31. května 1595
436. Zemský soud píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 6. června 1595
437. Jiří Prosílek píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Kutná Hora, 24. června 1595
438. Václav Moryn z Kaliště a Otrsfeldu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 7. července 1595
439. Simeon Redlfestr z Wildrsdorfu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Brandýs nad Labem, 10. července 1595
440. Fridrich Obitecký z Obitec píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 14. července 1595
441. Erhart Doupovec z Doupova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 24. července 1595
442. Jan Novohradský z Kolovrat píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Košátky, 28. července 1595
443. Jan mladší z Valdštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha – Staré Město, 29. července 1595
444. Melichar Daník z Vostrova a Kočic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Český Brod, 2. srpna 1595
445. Představitelé města Jihlavy píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Jihlava, 6. srpna 1595
446. Hendrich Abraham Solhauz ze Solhauzu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Řepín, 28. srpna 1595
447. Obeslání. Jiří Vančura z Řehnic a Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic obesílají Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 16. září 1595
448. Jošt Minkvic z Minkvic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Zebuns [?], 8. října 1595

449. Jan Adam Klusák z Kostelce píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Hroubovice, 11. října 1595
450. Tobiáš Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vysoká Libeň, 14. října 1595
451. Jiří Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Chotoviny, 16. října 1595
452. Václav Smrčka ze Mnichu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Čečelice, 7. listopadu 1595
453. Hendrich Lobečský z Lobeč píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Lobeč, 8. listopadu 1595
454. Představitelé města Kostelec nad Labem píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Kostelec nad Labem, 27. listopadu 1595
455. Johanka Zálužanská z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Hrušov, 30. listopadu 1595
456. Bohuslav Křinecký z Ronova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Dětenice, 16. prosince 1595
457. Fridrich Rožnovský ze Křtěnova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Nový Zámek, 17. prosince 1595
458. Ladislav Sekerka ze Sedčic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Odolena Voda, 19. prosince 1595
459. Johanka Vrábská ze Žampachu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Šestajovice, 19. prosince 1595
460. Zikmund Zapský ze Zap píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Průhonice, 20. prosince 1595
461. Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Blahotice, 22. prosince 1595
462. Jan starší Vlk z Kvítkova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Nemyslovice, 23. prosince 1595
463. Václav Budovec z Budova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Litomyšl, 1595

464. Smlouva. Smlouva a porovnání mezi poddanými Rudolfa II. Habsburského a poddanými Jana Novohradského z Kolovrat, Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku, Václava Smrčky ze Mnichu a Mikuláše Vtelenského ze Vtelna.
Bez místa, 1595
465. Václav Smrčka ze Mnichu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Čečelice, 5. března 1596
466. Oldřich Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vidim, 7. března 1596
467. [Představitelé města Mělník] píšou [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku].
[Mělník], 7. března [1596]
468. Kryštof Ducker z Hosenavy píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Brno, 21. března 1596
469. Půhon. Jiří mladší Vratislav z Mitrovic pohání Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 4. dubna 1596
470. Jan mladší z Bubna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Byšice, 21. dubna 1596
471. Adam a Hynek Bukovanští Pintové z Bukovan píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bukovany, 10. května 1596
472. Jindřich starší purkrabí z Donína píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Benátky nad Jizerou, 20. května 1596
473. Jáchym Huberk z Hendrsdorfu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Sobotka (Březno), 21. května 1596
474. Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Janovi Novohradskému z Kolovrat.
Byšice, 22. května 1596
475. Vilém Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 24. května 1596
476. Jan Chotouchovský z Nebovid píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Žleby, 24. května 1596
477. Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Pražský hrad, 29. května 1596

478. Jan Chuchelský z Nestajova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Chuchel, 30. května 1596
479. Řezaná cedule. Jan Novohradský z Kolovrat posílá Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Košátky, 4. června 1596
480. Karel Štrouch z Chlumku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Budenice, 7. června 1596
481. Kšaft. Kšaft Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 7. června 1596
482. Gotfried Berbisdorf z Berbisdorfu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Hrušov, 8. června 1596
483. Johel Švorc ze Štěchovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 10. června 1596
484. Vilém Fridrich z Milkova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 21. června 1596
485. Rudolf II. Habsburský píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku].
Praha, 5. července 1596
486. Jan Vodička z Vosrštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha – Staré Město, 10. srpna 1596
487. Jiří z Talmberka píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Jankov, 20. srpna 1596
488. Hervík Zejdlic ze Šenfeldu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Praha, 12. září 1596
489. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Anně Voračické z Chýš a Egrberku.
Vácov, 16. září 1596
490. Vojenský rozkaz. Adolf ze Schwarzenbergu přikazuje Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Vácov, 19. září 1596
491. Vojenský rozkaz. Adolf ze Schwarzenbergu přikazuje Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 2. října 1596
492. Vojenský rozkaz. Adolf ze Schwarzenbergu přikazuje Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 15. října 1596

493. Vojenský rozkaz. Adolf ze Schwarzenbergu přikazuje Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 17. října 1596

494. Vojenský rozkaz. Adolf ze Schwarzenbergu přikazuje Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 19. října 1596

495. Vojenský rozkaz. Adolf ze Schwarzenbergu přikazuje Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.
Bez místa, 23. října 1596

1.

Trh. Bratři Václav, Vojtěch a Albrecht Pětipeští z Chýš a Egrberku vyznávají, že prodali Janovi nejstaršímu Žďárskému ze Žďáru za 40 kop grošů českých dvůr ve vsi Zbečno.

[Křivoklát], [1558]¹

SOA Praha, Vs Křivoklát, sign. G 211/2, inv. č. 688 (Manská kniha křivoklátská z let 1454-1566), fol. 61-61',² česky, vklad do křivoklátské manské knihy

*Zbečno, dvůr slove Žďárský*³

My Václav,⁴ Vojtěch⁵ a Albrecht, bratři vlastní a nedílní Pětipeští z Chýš a z Egrberku a na Kamenici,⁶ i na místě jiných bratří našich let nemajících, známo vůbec činíme, že dvůr svůj ve Zbečně,⁷ který j[es]t se ná[m] po někdy pa[n]u Jindřichovi Pětipeským [etc.],⁸ strýci našem, jakožto najbližším přátelům jeho odoumrtil dostal, s dědinami, lukami, štěpnicemi, porostlinami, včelami, se dvěma stohy sena i se vším, sumou což k témuž dvoru a gru[n]tu od starodávna náleželo a s těmi všemi povinnostmi, kteréž z toho gru[n]tu k zámku Křivoklátu činiti náleží, prodali sme urozené[m]u a statečné[m]u rytíři pa[n]u Janovi nejstarší[m]u Žďárské[m]u ze Žďáru⁹ a na Červené[m] Újezdci¹⁰ jmenovitě za čtyřiceti kop grošův českých, kterúžto sumu on pan Jan Žďárský nám svrchu psaný[m] bratřím z Egrberku při nejprve příštím svatým Havle neb dvě neděle poto[m] konečně dáti a listem obyčejný[m] hlavní[m] to ujistiti má. Jestliže by pak při témž času s[vatéh]o Havla dáti nemohl, tehdy aby do svaté[h]o Jiří¹¹ je[m]u té sumy sčekaní učiniti mají a pan Jan Žďárský to[h]o půl léta od svaté[h]o Havla až do svaté[h]o Jiří z ní ourok dáti má. Však my napřed psaní bratři Pětipeští pa[n]u Žďárské[m]u tu louku, kterou pan Jiřík Mniškovský z Entnšlanku¹² ted' již některé léto držel, jenž slove Zbečka,¹³ k témuž gru[n]tu náležitou, bez je[h]o další[h]o p[ra]ci [?] zase do nejprve příští[h]o svaté[h]o Ducha v skutečné držení a užívání přivésti také do té sumy čtyřiceti kop grošův českých sp[ra]vovati statky svými, tolikéž do kněh ma[n]jských na H[rá]dku Křivoklátu ten dvůr s tím se vším příslušenstvím, vše mezi tímto časem a s[vatým] Duchem¹⁴ vložití mají. Což se j[es]t to tak vykonalo, jakž pak smlúva zpečetěná mezi nimi učiněná v sobě šíře ukazuje. Stalo se za úřadu pana Žibřida Portnara [etc.], v ty časy hejtma[n]a.¹⁵

¹ Vklad je nedatován, ale zapsán stejnou písařskou rukou mezi vklady z 27. února 1558 a 6. března 1559.

² Regest vkladu publikovala Eva ŠIMICOVÁ, *Křivoklátská manská kniha z let 1454-1566*, Rakovnický historický sborník 5, 2004, č. 239, s. 23-81, zde s. 74.

³ Nepůvodní, novodobější záhlaví.

⁴ Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen ca 1529, zemřel 7. 3. 1602), na Dolní Kamenici, bratr Albrechta Pětipeského.

⁵ Vojtěch Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1532-1537, zemřel 6. 7. 1599), na Libochovičkách, bratr Albrechta Pětipeského.

⁶ Dolní Kamenice, poddanská ves a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ Zbečno, poddanská ves a vrchnostenský dvůr jihovýchodně od Rakovníka (kraj Středočeský). V majetku Václava, Vojtěcha, Albrechta, Mikuláše a Jiříka Pětipeských z Chýš a Egrberku.

⁸ Jindřich Pětipeský z Chýš a Egrberku (zemřel po 1556), bratr Jana Pětipeského, děda bratrů Pětipeských, na Pětipsech, Skřivani, Kněžicích.

⁹ Jan nejstarší Žďárský ze Žďáru (zemřel 1578), na Červeném Újezdě, hejtman na Křivoklátu.

¹⁰ Červený Újezd, poddanská ves a tvrz západně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Jana nejstaršího Žďárského ze Žďáru.

¹¹ Dne 23. dubna 1559.

¹² Jiřík Mniškovský z Entenschlangu na Líšné a Okrouhliku.

¹³ Zbečka, louka na statku Zbečno.

¹⁴ Dne 29. května.

¹⁵ Žibřid Portnar z Kugelhofu, v Nezabudicích, hejtman na Křivoklátu.

2.

Darování. Barbora Pětipeská z Hrušova se přiznává před úředníky desek zemských, že po své smrti dává všechna svá práva, spravedlnosti a všechn svůj majetek svému manželovi Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.

[Pražský hrad], [11. listopadu 1570]

NA Praha, DZ, DZV 17, fol. D 19, česky, vklad do desek zemských¹

Barbora Pětipeská z Hrušova² a na Hnidousích³ p[řiznala se před úředníky pražskými], že všecka práva a spravedlnosti své a všecken statek svůj, kerýžkoli má nebo ještě jmíti bude, na čemž ten koliv j[es]t, buď na dědinách, listech, majestátích, tak jakoby na ně⁴ řádně dobré vůle zdělala se všemi svršky a nábytky, klenoty, hotovými penězi, což by se toho koli kdykoli, kdekoli a jakkoli vyhledati a jakými by jmény jmenováno bejti mohlo, nic ovšem nevyměňujíc, dala j[es]t mocně a tímto zápisem dává, však po smrti své teprva a prve nic, Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Hnidousích, manželu svému milému a j[eho] d[ědicům], a té moci sobě pozůstavuje, aby zápis a dáni toto zrušiti, změnit, z desk zase propustiti, jiné udělati, mohla a moc měla, kdyžby se jí koli zdálo a líbilo bez překážky každého člověka.

¹ Vklad do desek zemských učiněn 11. listopadu 1570 („V sobotu den s[vatě]ho Martina [1570]“).

² Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

³ Hnidousy, poddanská ves a dvůr, dnes část obce Kladno (kraj Středočeský). Léno panství Křivoklát. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Něj.

3.

Odevzdání. Zikmund Smolík ze Slavic, i na místě nezletilých bratrů Zdeňka a Fridricha, vzdal a odevzdal Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku statek Hnidousy, který Albrechtovi prodal jeho zemřelý otec Jiřík Smolík ze Slavic za 1 950 kop grošů českých. [Křivoklát], 16. listopadu 1570

SOA Praha, Vs Křivoklát, sign. G 211/1, inv. č. 687 (Křivoklátská manská kniha), fol. 3-3',¹ česky, vklad do křivoklátské manské knihy

*Hnidousy.*²

Léta páně 1570 šestnáctého dne měsíce Novembris urozený pan Zigmund Smolík ze Slavic³ na místě Zdenka⁴ a Fridricha⁵ bratří svejch let nemajících vzdal i odevzdal dědictví své i jejich Hnidousy tak, jakž dobré paměti pan Jiřík Smolík ze Slavic⁶ otec jejich

¹ Tato smlouva byla přepsána s marginálními odchylkami do předešlé manské knihy. Srov. SOA Praha, Vs Křivoklát, sign. G 211/2, inv. č. 688 (Manská kniha křivoklátská z let 1454-1566), fol. 35. Na zápis navazuje na fol. 35' tento: „Téhož dne a léta pan Albrecht Pětipeský přijal léno a slíbil povinnost manskou pod věží čtverhranatú podle obyčeje a řádu manského.“ Regest vkladu z SOA Praha, Vs Křivoklát, sign. G 211/2, inv. č. 688, fol. 35 publikovala Eva ŠIMICOVÁ, *Křivoklátská manská kniha z let 1454-1566*, Rakovnický historický sborník 5, 2004, č. 260, s. 77 a č. 261, s. 77.

² Hnidousy, poddanská ves a dvůr, dnes část obce Kladno (kraj Středočeský). Léno panství Křivoklát. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Zikmund Smolík ze Slavic, syn Jiříka Smolíka ze Slavic, bratr Zdeňka a Fridricha Smolíků ze Slavic.

⁴ Zdeněk Smolík ze Slavic (zemřel po 1595), syn Jiříka Smolíka ze Slavic, bratr Zikmunda a Fridricha Smolíků ze Slavic, v Satalicích.

⁵ Fridrich Smolík ze Slavic, syn Jiříka Smolíka ze Slavic, bratr Zikmunda a Zdeňka Smolíků ze Slavic.

⁶ Jiřík Smolík ze Slavic, otec Zikmunda, Zdeňka a Fridricha Smolíků ze Slavic, na Hnidousích.

urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Erberka dědicům a budoucím jeho prodal ves Hnidousy, dvory kmetci s platem, lidmi vosedlými i nevosedlými, s krčmou, po((u))stkami, dědinami vornejmi i nevornými, s lesy, porostlinami, s lukami, s rybníky, i se vším k týmž Hnidousům příslušenstvím tak, jakž předešli držitelé sou drželi a užívali, v těch mezích a právech a službách, jakž zápis pana Jiříka z Mlíkovic⁷ panu Jiříkovi Smolíkovi v knihy manské to v sobě obsahuje a zavírá,⁸ nic sobě a bratřím, dědicům budoucím svým nepozůstává, však což jesti dědičného pan Jiřík Smolík dotčenému panu Albrechtovi Pětipeskému v témž trhu k tomu statku manskému podal a to se v tento zápis kněh manských nepotahuje, a to za sumu půl druhého tisíce půl páta sta kop grošův vše českých. A to vzdání a odevzdání stalo se na Hrádku Křivoklátu⁹ pod věží čtverhranatú podle řádu a práva manského přítomností urozených pana Václava Ouličky z Oulic,¹⁰ toho času hejtmana na Hrádku, pana Jana Studeňovského,¹¹ pana Burjana Čejku z Olbramovic,¹² pana Štěfana Voškobrdského z Voškobrd.¹³ Léta ut supra.

⁷ Jiřík Mlíkovský z Mlíkovic na Hnidousích.

⁸ SOA Praha, Vs Křivoklát, sign. G 211/2, inv. č. 688 (Manská kniha křivoklátská z let 1454-1566), fol. 38'. Vklad 21. června 1541. Jiřík Mlíkovský z Mlíkovic vzdal své dědictví Hnidousy Jiříkovi Smolíkovi ze Slavic.

⁹ Křivoklát, poddanská ves a hrad jihovýchodně od Rakovníka (kraj Středočeský). V zástavním vlastnictví Ferdinanda Tyrolského.

¹⁰ Václav Oulička z Oulic (zemřel 11. 6. 1585), stolník Ferdinanda Tyrolského, hejtman na Chomutově a Křivoklátu.

¹¹ Jan Studeňovský.

¹² Burian Čejka z Olbramovic na Horních Jelčanech.

¹³ Štěpán Voškobrdský z Voškobrd (zemřel 1571).

4.

Vilém Štrouch z Chlumku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že Albrechtův poddaný Jan Černý koupil poddanský statek na jeho panství. Žádá Albrechta, aby Janovi zakoupení statku přál.

Kvíc, 11. prosince 1570

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/12, fol. 35, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Ekbrku a na Hnidousích, panu švaru¹ mému milému, dán bud'.

Službu svú vzkazuji, urozenej pane Albechte² Pětipeskej, <šv> pane švkře³ můj milej. Zdraví i jiného všeho dobrého toho bych Vám rád přál. Oznamuji Vám, že jest podanej Váš Jan Černej⁴ na krumtech mech⁵ statek sobě volblíbil i zakoupení⁶ <se> učinil. Žádal jest mě za toto připsání k Vám. Já Vás za to žádám, že jemu toho trhu přiti budete. Dyby kterej poddanej můj pod Vámi chtěl se vosaditi, tolkyž bych chtěl na žádost Vaši učiniti.

¹ Švakru.

² Albrechte.

³ Švakře.

⁴ Jan Černej, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hnidousy.

⁵ Mejch.

⁶ Zakoupení – koupě nemovitosti a usazení se.

S tím Pána Boha milost rač bejti s námi se všemi. Dán na Velkém Kvici⁷ v pondělí po Početi panny Marije léta [tisícího pětistého] sedmdesátého.

Vilím Štrouch z Chlumku⁸ a na Velkém Kvici

⁷ Kvic, poddanská ves a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). Dnes část obce Slaný. V majetku Viléma Štroucha z Chlumku.

⁸ Vilém Štrouch z Chlumku (zemřel po 1577), na Kvici.

5.

Suplika. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Ferdinandovi Tyrolskému. Oznamuje mu, že při dělení s bratry obdržel za dědický podíl statek Hnidousy u Slaného podřízený křivoklátskému manství. Žádá ho, aby mu statek propustil z manství do dědičného vlastnictví za služby, které činil jeho otci Ferdinandovi I. Habsburskému a jemu Ferdinandovi Tyrolskému.

Bez místa, [1570]

TLA Innsbruck, Ferdinanda, karton 10, fol. F 399/235, česky a německy¹

Vaší Arciknížecí Milosti ponížená suplikací ode mě Albrechta Pětipeského.

((Albrecht Pietipesky begert gehors[am], nachdem ime durch ableiben seiner brued[er] ain guettle Hnidausy² genant, so an die herschafft Purgloß³ zu lehen rurt, haimbgefallen und devolvirt, ime dasselb zu ergöczlichkhait seiner dienst erblich volgen zu lassen und zu verschreiben.))⁴

((Zu verdolmetschen.))⁵

Nejjasnější a velikomocný arcikníže, pane, pane můj nejmilostivější. Na Vaši Arciknížecí Mi[l]o[s]t⁶ vznáším, že j[es]t mi se od bratřích mejch statček dostal jménem Hnidousy, náležící k zámku Křivoklátu Vaši Arciknížecí Mi[l]o[s]t⁶ti pod manství, z kderéhož statku žádné platné povinnosti se nečiní ani žádné daně nedává, jedno[m] toliko tím zavazen j[es]ti, kdyby pán Bůh držitele statku toho bez dědice uchovati neráčil, že by ten statek, kderež dosti malej j[es]t, na Vaši Arciknížecí Mi[l]o[s]t⁶ti aneb na držitele toho panství Hrádeckého připadl. I poněva[d]ž j[es]t tak málo Vaši Arciknížecí Mi[l]o[s]t⁶ti náležící na tom též Jeho Mi[l]o[s]t⁶ti Císařské⁷ a vši zemi Království českého, Vaši Arciknížecí Mi[l]o[s]t⁶ti poníženě jako svého milostivého pána prosím, že mi takovej manskej statček za mé chudé a věrné služby, kderěž Jeho Mi[l]o[s]t⁶ti Císařské i Vaši Arciknížecí Mi[l]o[s]t⁶ti a všemu domu rakouskému vdycky⁸ sem rád činil a bohda až do smrti přestati

¹ Přepis listu v NA Praha, Přepisy, Innsbruck, 1568-1571, kart. 4, nefol.

² Hnidousy, poddanská ves a dvůr, dnes část obce Kladno (kraj Středočeský). Leno panství Křivoklát. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Křivoklát, poddanská ves a hrad jihovýchodně od Rakovníka (kraj Středočeský). V zástavním vlastnictví Ferdinanda Tyrolského.

⁴ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁵ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁶ Ferdinand Tyrolský (narozen 14. 6. 1529, zemřel 24. 1. 1595), syn Ferdinanda I. Habsburského, bratr Maxmiliána II. Habsburského, rakouský arcikníže, burgundský vévoda, tyrolský hrabě, 1547-1567 místodržitel v českých zemích.

⁷ Ferdinand I. Habsburský (narozen 10. 3. 1503, zemřel 25. 7. 1564), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁸ Vždycky.

neminím, dědičně dáti ráčíte a jesli by toho potřeba kázala k Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské a obyvatelům Království českého milostivě se přimluví ráčíte, aby k tomu povoliti ráčili, aby takovej statček manskej mně dědičně dá<ti>((n)) <ráčíte> byl, tak aby mi mohl ve dcky zemské vložen bejti. Já se Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské a Vaší Arciknížecí Mi[l]o[s]ti všelijakejmi poníženejmi službami do smrti své odsluhovati jako svejmi nejmilostivějším pánům rád chci. A s tí[m] se vším Vaší Arciknížecí Mi[l]o[s]ti jako svému nejmilostivějšmu pánu k milostivému vopatření se poručena činím a za milostivou a laskavou odpověď a přimlůvu poníženež prosím.

*Vaší Arciknížecí Mi[l]o[s]ti věrnej poddanej,
Albrecht Pětipeský z Schýš z Egkrberka*

6.

Jan Vojkovský z Milhostic a Vojkova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, jestli bude moci, ať přijede se svou manželkou do Prahy k výpovědi před menším zemským soudem. Kdyby nemohl přijet, pokusí se o odklad, ale jen do začátku „postranních pří“ v komorním soudu. Jestli přijede, ať o tom napíše místosudímu Království českého. Jeho manželku budou v její věci podporovat.

Bez místa, 11. srpna 1571

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 115, česky

Urozenému a mému zvláště¹ milému panu synu, panu Albrechtovi Pětipeské[m]u z Chýš a z Egkrberku a na Hnědousích.

Službu svú vzkazují, urozený a můj zvláště milej pane synu, pane Albrechte Pětipeský. Od Pána Boha všemohúcího Vám i všechně[m] Vaším vinšují zdraví a při ně[m] jiné všecko dobré. Kdyby mohlo bejti, abyšte přítomný byli k té vejpovědi, bylo by dobře, neb při takovejch přech často potřebujem dotázek² od obou stra[n].³ A paní manželka⁴ Vaše, kdyby i přítomna byla, nebude věděti bez Vás žádné zprávy dáti, a řečník⁵ Váš mimo to,

¹ Zvláště.

² Dotázka – jednotlivá otázka (dotaz) během úředního (soudního) jednání.

³ Barbora Pětipeská z Hrušova obeslala 12. ledna 1571 Mikuláše Habartického z Habartic, tehdy na Vlkavě, a Jiříka Klusáka z Kostelce, původně na Horkách a nyní na Čechelicích, žijící ručitele za statek zemřelého Jindřicha mladšího Hrušovského z Hrušova na Čechelicích, poručníka svého, kteří se vedle zemřelého Jindřicha mladšího zaručili za sirotčí majetek, aby jí ve čtrnácti dnech postoupili majetek po zemřelém otci Jetřichovi Hrušovském z Hrušova na Všetatech a ve čtyřech nedělích aby jí vyúčtovali své hospodaření na sirotčím statku. Vzniklý spor byl ukončen výpovědí menšího zemského soudu 24. dubna 1572, kterým byla Barboře přisouzena částka (po odečtení všech nákladů) 975 kop 12 grošů českých. Ke splacení částky došlo až v průběhu roku 1573. Srov. NA Praha, DZ, DZM 100, fol. D 11, juxta na fol. D 10' - D 14. Srov. list č. 36. Ke sporu srov. NA Praha, DZ, DZM 156, fol. J 28' - J 29. Barbora Pětipeská pohání třemi pŕihony do zemského soudu ke svědomí k roku svatého Jeronýma 1571 Hynka Vrábského z Vrábí na Vrábí, aby postavil své poddané ve Všetatech proti Mikulášovi Habartickému z Habartic a Jiřikovi Klusákovi z Kostelce na Čechelicích. Srov. také NA Praha, DZ, DZM 156, fol. K 3. Jiřík Klusák z Kostelce na Čechelicích pohání do zemského soudu ke svědomí k roku svatého Jeronýma 1571 Oldřicha Hrušovského z Hrušova na Hořejších Přívorách proti Barboře Pětipeské z Hrušova.

⁴ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁵ Řečník – právní (procesní) zástupce strany ve sporu před soudem; ten, kdo vede za jiného řeč, zvláště u práva. O řečnících u zemských soudů J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus*. Tomi IV. pars 1. sectio I., Praha 1882, Práva a zřízení zemská království českého z léta 1564, čl. U. 1. -U. 7., s. 684-

což j[es]t mluvil, snad tolikéž, ten' jistě toho soudu hned zpočátku v Praze⁶ bejti nezamešká.⁷ Však tušíte-li, že by tato jízda Vaše k Jeho [Mil]o[s]ti Kr[á]lovs[ké]⁸ Vám k platnosti a ne ke škodě měšci byla, pokudž bude motci bejti, bez odkladu aby bylo a vejповěd' aby učiněna byla, k tomu se předkem rád přičiní[m]. Pakli by hodné příčiny v to vkročily, tehdy k tomu se přičiní[m], aby odklad byl, však nedlouho asi do pondělího po památce Narození panny Marie,⁹ když se postranní pře¹⁰ v soudu komorní[m] začnou. A pokudž nejvejše možné bude, paní manželku Vaši v to[m] fedrovati¹¹ rád chci, jako svou vlastní dceru. A mé zdání j[es]t, máte-li ten oumysl tu jízdu předce vykonati, tehdy abyšte panu brozanskému,¹² panu místosudímu Král[ovství] če[skéh]o, mé[m]u zvláště milé[m]u panu švagru a tovaryši,¹³ takověž psaní učinili o touž věc. A tak se naději, pokudž na nás bude a trefiti se dobře motci bude, že v to[m] paní manželku Vaši fedrovati rádi budeme. Však do Prahy jezdití jí nebude potřebí, leč bych toho potřebu uznal a jí napsal. Však daleko není. A s tím můj zvláště milej pane synu Pán Bůh všemohúci rač ná[m] popříti v dobrém zdraví šťastného spolu shledání. A paní manželku Vaši ode mě přátelsky pozdravte a od manželky¹⁴ mé službu povězte. Za to voba prosíme. Dat[um] v sobotu po s[vaté]m Vavřinci léta [tisícího pětistého] sedmdesátého prvního.

Jan Vojkovský z Milhostic¹⁵

685. Srov. tamtéž, čl. O. 23., s. 648. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus*. Tomi IV. pars I. sectio I., Praha 1882, Práva a zřízení zemská království českého z léta 1549, čl. Q. 28., s. 329.

⁶ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁷ Zasedání komorního soudu bylo zahájeno 28. srpna 1571. Srov. V. SCHULZ, *Příspěvky*, s. 75, č. 119.

⁸ Maxmilián II. Habsburský (narozen 31. 7. 1527, zemřel 12. 10. 1576), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁹ Dne 10. září 1571.

¹⁰ Bezprostředně po skončení zasedání komorního soudu bylo několik následujících dní (čtrnáct, později osm) vyhrazeno pro tzv. revize a pro souzení tzv. sročených (postranních) při. Sročené pře byly spory podané k rozsouzení přímo před panovníka, které ale panovník postupoval k rozsouzení královské radě.

¹¹ Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

¹² Jindřich Brozanský z Vřesovic (zemřel 1585), na Brozanech, místosudí.

¹³ Tovaryš – druh, společník; zde spolupracovník v Úřadu desek zemských.

¹⁴ Anna Vojkovská z Lukavce, manželka Jana Vojkovského z Milhostic a Vojkova.

¹⁵ Jan Vojkovský z Milhostic a Vojkova (zemřel 1573), na Radíči a Kamýku nad Vltavou, místopisář.

7.

Rozdíl. Václav, Vojtěch, Albrecht, Mikuláš a Jiří, vlastní bratři Pětipeští z Chýs a Egrberku se přiznávají před úředníky desek zemských, že každý přijal svůj dědický podíl po otci a sestřenicí Anně Luníkové z Vraního. Václav, Vojtěch a Albrecht přijali nejmenovanou finanční částku, Mikuláš a Jiří nejmenovaný statek, a to na základě dílčí cedule a smlouvy. Slibují, že se z jednotlivých dědických podílů nebudou právně napadat a že jsou od sebe majetkově zcela odděleni.

[Pražský hrad], [13. října 1571]

NA Praha, DZ, DZV 17, fol. H 30'-J 1, česky, vklad do desek zemských¹

Václav,² Vojtěch,³ Albrecht, Mikuláš⁴ a Jiřík,⁵ bratři vlastní Pětipeští z Chýs a z Egrberku na Blahoticích,⁶ Libochovičkách,⁷ Hnidousích,⁸ Kamenici⁹ a Zahrádce¹⁰ p[ř]iznali

¹ Vklad do desek zemských učiněn 13. října 1571 („V sobotu po s[vaté]m Diviši [1571]“).

se před úředníky pražskými], že j[es]t jeden každý z nich za díl svůj otcovskej, bratrskěj, dědickej i také po někdy panně Anně z<e> ((V))raniho,¹¹ tetě jich, vzal a přijal, totižto oni Václav, Vojtěch a Albrecht <s> jistou sumu peněz a oni Mikuláš a Jiřík jisté dědiny, tak jakž cedule jich dílíci a smlouvy zpečetěné mezi nimi vo to učiněné plněji svědčí a v sobě šíře drží a zavírají.¹² I slíbili sou svrchu psaní bratři sami za sebe i za své dědice a budoucí, že jeden druhého ani d[ědice] a b[udoucí] j[ejich] z kderého dílu otcovského, bratrského, dědickeho i po též panně Anně, tetě jich, dalšího, napomínati ani dědin jich naříkati nechťi a nemají aniž motci budou nižádný[m] právem ani skutkem časy budoucí a věčné, neb sou tíž bratři svrchu psaní Václav, Vojtěch, Albrecht, Mikuláš a Jiřík týmiž jistými sumami peněz a dědinami od sebe i dědicův a budících svých úplně a docela odděleni.

- ² Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen ca 1529, zemřel 7. 3. 1602), na Blahoticích, bratr Albrechta Pětipeského.
- ³ Vojtěch Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1532-1537, zemřel 6. 7. 1599), na Libochovičkách, bratr Albrechta Pětipeského.
- ⁴ Mikuláš Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1538-1547, zemřel 1596), na Dolní Kamenici, bratr Albrechta Pětipeského.
- ⁵ Jiřík Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1539-1548, zemřel kol. 1617), na Zahrádce, bratr Albrechta Pětipeského.
- ⁶ Blahotice, poddanská ves a tvrz východně od Slaného (kraj Středočeský). V majetku Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.
- ⁷ Libochovičky, poddanská ves a tvrz východně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku.
- ⁸ Hnidousy, poddanská ves a dvůr, dnes část obce Kladno (kraj Středočeský). Leno panství Křivoklát. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
- ⁹ Dolní Kamenice, poddanská ves a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Pětipeského z Chýš a Egrberku.
- ¹⁰ Zahrádka, poddanská ves a dvůr severně od Tábora (kraj Jihočeský). V majetku Jiříka Pětipeského z Chýš a Egrberku.
- ¹¹ Anna Luníkovská z Vraniho (zemřela 1568), na Blahoticích, dcera Jiříka Luníkovského z Vraniho a Magdaleny Pětipeské z Chýš a Egrberku, sestřenice Albrechta Pětipeského.
- ¹² Zmíněné písemnosti (díličí cedule; smlouvy) se v prostudovaných písemných pramenech nepodařilo dohledat. Do desek zemských nebyly přepsány.

8.

Suplika. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Maxmiliánovi II. Habsburskému. Oznamuje mu, že při dělení s bratry obdržel za dědicový podíl statek Hnidousy u Slaného, který předešlý majitel poddal křivoklátskému manství. Žádá ho, aby mu statek propustil z manství do dědičného vlastnictví za služby, které činil jeho otci Ferdinandovi I. Habsburskému, jemu Maxmiliánovi II. Habsburskému, a jeho bratrovi Ferdinandovi Tyrolskému. Před rokem žádal Ferdinanda Tyrolského o přímluvu u něj Maxmiliána II. Habsburského, aby mu byl statek z manství propuštěn, kvůli nemoci ale nemohl o té věci dál jednat. Od kancléře Ferdinanda Tyrolského dostal odpověď, že je celá věc na dobré cestě a že v české královské kanceláři obdrží odpověď, což se dosud nestalo. Žádá Maxmiliána II. Habsburského o odpověď na svou prosbu.

Bez místa, [1571]

NA, SM, inv. č. 2640, sign. P 67/19, karton 1641, nefol., česky¹

¹ Suplika téměř totožného znění, zkrácená o méně důležité pasáže, je uložena v Zámku Nelahozeves, Lobkovicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. L 2/12, Hnidousy, fol. 92-93. Na adresní straně má stručný regist: „Copie J[eho] M[ilosti] C[isarské] Albrechta

Vaší <[Milos]ti> Císařské Mi[l]o[s]ti ponižená suplikací odemě Albrechta Pětipeského z Chýš z Ekberka.

((Prosí, aby statček jeho Hnidousy,² kterýž předešle za 900 kop kupován i prodává[n] byl a pro nepokojné sousedy v manství k Hrádku Křivoklátu³ uveden, zase z manství v dědictví.))⁴

((Ad cameram.))⁵

((Ad cameram.))⁶

Nejjasnější a velikomocný císaři římský, uherský a český králi [etc.], pane, pane můj nejmilostivější.⁷ Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti ponižené žádost svou oznamuji a to takovou, že j[es]t mi se dostal statček od bratří mých v podílu,⁸ slove Hnidousy, půl míle od Slaného⁹ ležící a nejbližejí půl druhý míle od lesů a kruntů Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti, kde-rejž j[es]t za devět set [kop] mi[š]eňských koupěn i prodán byl.¹⁰ A byvši před lety držitel toho statečku od jiných sousedů svých sužován, kruntů poddal j[es]t se v manství k Rádku¹¹ Křivoklátu, k zámku Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti. I souce já neničky tu a majíc něco víc k tomu, ač nemnoho, Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti jako svého nejmilostivějšího pána poniženě prosím, že mi takovej statček zase z toho manství propustiti a v dědictví uvésti ráčíte, poněva[d]ž jest se toho jiným dostávalo, jakožto panu smečecenskému[!]¹² Žilina¹³ a panu Ješkovi Strojeticému¹⁴ Kolečov,¹⁵ kderěž mnohem věcí a náležitější

Pětipeského v příčině statku Hnidouvi, jí o propuštění z manství.“ Protože pravděpodobně byla výpisem ze zde publikované supliky pro osobní potřebu Albrechta Pětipeského, není v této edici publikovaná.

² Hnidousy, poddanská ves a dvůr, dnes část obce Kladno (kraj Středočeský). Leno panství Křivoklát. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Křivoklát, poddanská ves a hrad jihovýchodně od Rakovníka (kraj Středočeský). V zástavním vlastnictví Ferdinanda Tyrolského.

⁴ Autograf bližší neidentifikované osoby.

⁵ Autograf bližší neidentifikované osoby.

⁶ Autograf bližší neidentifikované osoby.

⁷ Maxmilián II. Habsburský, (narozen 31. 7. 1527, zemřel 12. 10. 1576), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁸ NA Praha, DZ, DZV 17, fol. H 30'-J 1. Vklad do desek zemských větších trhových 17. října 1571. Václav na Blahoticích, Vojtěch na Libochovičkách, Albrecht na Hnidousích, Mikuláš na Kamenici a Jiřík na Zahradce, bratři vlastní Pětipeští z Chýš a Egrberku se přiznávají před úředníky desek zemských, že každý z nich za svůj otcovský, bratrský, dědický i také po zemřelé panně Anně z Vraniho, tetě jejich, podíly vzal a přijal, totižto Václav, Vojtěch a Albrecht nejmenovanou finanční částku a oni Mikuláš a Jiřík nejmenované statky. Tímto vkladem se od sebe majetkově oddělují. Oddělení se stalo na základě dílčích cedulí a smluv. Zmíněné písemnosti (díličí cedule, smlouva) se v prostudovaných písemných pramenech nepodařilo dohledat.

⁹ Slaný, královské krajské město severně od Kladna (kraj Středočeský). Středisko historického Slánského kraje.

¹⁰ Narážka na poslední částku za prodej Hnidous z roku 1539. NA Praha, DD 64, s. 16-18. Smlouva z 20. srpna 1539, kterou Jiřík Mlíkovský z Mlíkovic prodává Jiříkovi Smlíkovi ze Slavic statek Hnidousy, totiž tvrz s dědinami, loukami, lidmi a příslušenstvím za 450 kop grošů českých.

¹¹ Hrádku.

¹² Smečecenskému. Jan Bořita z Martinic (narozen 1515, zemřel v březnu 1577), na Smečně, karlíštejnský purkrabí.

¹³ Žilina, poddanská ves jihozápadně od Kladna (kraj Středočeský). Leno panství Křivoklát. Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Smečno. Statek Žilina byl Janovi Bořitovi z Martinic darován smlouvou ze dne 21. ledna 1552.

¹⁴ Jan jinak Ješek Strojeticý ze Strojetic (zemřel 1542-1543), na Bělči, Doupově, Kolečově, Strojeticích.

¹⁵ Kolečov, poddanská ves severozápadně od Rakovníka (kraj Středočeský). Leno panství Křivoklát. V majetku Ješka Strojeticého ze Strojetic. Statek koupil Ješek Strojeticý ze Strojetic v roce 1510. Srov. NA Praha, DD 62, fol. G 19.

k tomu panství j[es]t bylo Jeho Mi[l]o[s]ti Císařská slavné a svaté paměti císař Ferdinand¹⁶ pán náš všech milostivej ráčil jim to v dědictví uvést. Sem též té naděje, že za služby mé, kderěz sem Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské slavné a sva[té] paměti panu voci Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti, též i Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti z mladosti své v tažení činíval, též Jeho Mi[l]o[s]ti Ar[ci] k[nížeti] Ferdinandovi¹⁷ při dvoře Jeho Mi[l]o[s]ti jedenácte let sem službami svými poníženými činíval a do smrti své přestati nemíním. Což sem pak i Jeho Mi[l]o[s]ti Ar[ci] k[nížeci] Ferdinanda, pána svého nejmilostivějšího, před rokem, když zde v zemi býti ráčil, poníženě prosil, aby mi ten statček vod Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti dědičně zednati¹⁸ ráčil.¹⁹ Načež j[es]t mi milostivou vodpověď ráčil dáti, že tak ráčí učiniti. Ale já byvši velmi nemocen, když Jeho Mi[l]o[s]t ráčil zase ven země vyjeti míti, nemoh sem toho dále při Jeho Mi[l]o[s]ti Ar[ci] k[nížeci], pánu svém, ani při Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti hledati, než ráčil j[es]t mi skrze pana kancléře²⁰ svého po panu Počepickém²¹ a Valkounovi²² oznámiti poručiti, že má věc j[es]t na dobré míře postavena, a že mám v kanceláři milostivou odpověď dostati, na kderouž posavád očekávám, a Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti jako svého nejmilostivějšího pána se vši ponížeností za milostivou odpověď prosím. A já se Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti do mé smrti i s potomky svými poníženými službami svými vodsluhovati chci.

*Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti věrný poddaný,
Albrecht Pětipeský z Chýš z Egrberka*

¹⁶ Ferdinand I. Habsburský (narozen 10. 3. 1503, zemřel 25. 7. 1564), římskoněmecký císař, český a uherský král.

¹⁷ Ferdinand Tyrolský (narozen 14. 6. 1529, zemřel 24. 1. 1595), syn Ferdinanda I. Habsburského, bratr Maxmiliána II. Habsburského, rakouský arcikníže, burgundský vévoda, 1547-1567 místodržitel v českých zemích.

¹⁸ Zjednati.

¹⁹ Srov. list č. 5.

²⁰ Johann Wellinger z Fahingen (zemřel 1578), na Sorgastu, doktor práv, tajný rada a nejvyšší dvorský kancléř Ferdinanda Tyrolského.

²¹ Hendrych Počepický z Počepic (zemřel po 1579), na Počepicích a Hřebeně, služebník Ferdinanda Tyrolského.

²² Václav Valkoun z Adlaru (zemřel 1594-1595), služebník Ferdinanda Tyrolského.

9.

Svědectví. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku vydává bratrům Janovi a Zikmundovi Vosterským Kaplířům ze Sulevic svědectví do většího zemského soudu ke sporu proti Anně Voračické ze Sulevic.

Horní Cetno, 25. ledna 1573

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 25, česky, koncept

((Svědomí¹ pánům Kaplířům.))²

Já Albrecht Pětipeský z Chýš z Egrberka a na Cetni známo činím tímto listem a zvláště tu kdež náleží. Jakož sem žádán od urozených pánů bratří Kaplířů ((Vostrských)) z Su-

¹ Svědomí – svědectví; důkaz; výpověď svědka před soudem. Mohlo být ústní nebo písemné.

² Autograf blíže neidentifikované osoby.

levic, Jana³ a Zikmunda⁴ [etc.], abych jim svědomí dal do soudu většího zemského, a to proti urozený paní Anně Voračický z Sulevic⁵, tak jakž toho všeho cedule řezaná od nich mně daná,⁶ čeho na mně žádají, ukazuje.⁷ I to j[es]t mi v mé dobré vědomosti, ((o to[m] vdycky⁸ slýchajíc)), že neboštik pan Jan <Kaplíř>⁹ a neboštik pan Pavel Kaplíři Vostrští z Sulevic¹⁰ byli vlastní bratři a neboštik Vojtěch Kaplíř¹¹ neboštika pana Jana syn a též Jan a Zikmund Kaplíři neboštika pana Pavla synové byli sou od vlastních bratří synové a sobě strejcové. Byli-li sou pak oni dílní neb nedílní, toho já nevím, na to sem se nikdy neptal. A což tuto svědčím, to j[es]t v pravdě tak, to beru k své víře a duši. A pro lepší toho věření toto mé svědomí svú vlastní pečeti sem zapečetil, kderéhož datu[m] j[es]t na Cetni¹² <v outerý po neděli Devětník léta [tisícího pětistého] sedmdesátého třetího.¹³> ((v neděli na den svatě[h]o Pavla na víru obrácení léta [tisícího pětistého] sedmdesátého třetího.))

³ Jan Vosterský Kaplíř ze Sulevic, syn Pavla Vosterského Kaplíře ze Sulevic, bratr Zikmunda Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁴ Zikmund Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1582), na Červeném Záhoří, syn Pavla Vosterského Kaplíře ze Sulevic, bratr Jana Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁵ Anna Voračická ze Sulevic (zemřela 1603), na Prčici, manželka Adama Voračického z Paběnic, sestra Vojtěcha Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁶ Zmíněná písemnost (řezaná cedule) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁷ NA Praha, DZ, DZM 109, fol. C 51. Půhony ke svědomí k soudu zemskému většímu k suchým dnům postním 1573. Jan a Zikmund bratři Vosterští Kaplíři ze Sulevic pohánějí Annu Voračickou ze Sulevic na Prčici, aby položila smlouvu datovanou 8. října 1571 mezi touž Annou a Johankou Kaplířovou z Vřesovic, vdovou po zemřelém Vojtěchovi Kaplířovi Vosterským ze Sulevic a jinými o kšaft po témž Vojtěchovi. Bratři tuto smlouvu potřebují ke svědomí. Spor o pozůstalost po Vojtěchovi začal v roce 1571 a byl projednáván ještě v roce 1576. Srov. NA Praha, DZ, DZM 100, fol. J 6', J 27 a J 27'; NA Praha, DZ, DZV 62, fol. H 15-H 16.

⁸ Vždycky.

⁹ Jan Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel před 1569), na Třebívlicích, bratr Pavla Vosterského Kaplíře ze Sulevic, strýc Albrechta Pětipeského (bratr Albrechtovy matky Doroty).

¹⁰ Pavel Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1571), na Třebívlicích a Bašti, bratr Jana Vosterského Kaplíře ze Sulevic, strýc Albrechta Pětipeského (bratr Albrechtovy matky Doroty).

¹¹ Vojtěch Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1569), na Tuchořicích, syn Jana Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

¹² Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹³ Dne 20. ledna 1573.

10.

Postup. Smil Hrušovský z Hrušova se přiznává před úředníky desek zemských, že dluží 1 400 kop grošů českých Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. V dluhu mu ihned postupuje [nedokončeno].

[Pražský hrad], [27. dubna 1573]

NA Praha, DZ, DZV 88, fol. M 28', česky, vklad do desek zemských¹

Smil Hrušovský z Hrušova² p[řiznal se před úředníky pražskými], že jest dlužen štrnácte set kop gr[ošův] p[ražských] č[eských] Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ege-

¹ Vklad do desek zemských učiněn 27. dubna 1573 („V ponděli po s[vat]ým Marku Evangelistu páně [1573]“).

² Smil Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1581), na Horním Cetnu.

berku na Hnidousích v kderémžto dluhu ihned postoupil jest je[m]u a j[eho] d[ědicům] dědictví svého totižto [...]³

³ Vklad je v knize nedokončený a škrtnutý.

11.

Trh. Smil Hrušovský z Hrušova se přiznává před úředníky desek zemských, že prodal Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku díl statku Horní Cetno za 1 400 kop grošů českých.

[Pražský hrad], [23. května 1573]

NA Praha, DZ, DZV 18, fol. A 12-A 12', česky, vklad do desek zemských¹

Smil Hrušovský z Hrušova² [etc.] p[řiznal se před úředníky pražskými], že dědictví své díl svůj kderýž se jest jemu od Václava Hrušovského z Hrušova,³ strejce svého, i na místě Jindřicha,⁴ bratra jeho mladšího, let nemajícího, odtudž z Hrušova, tak jakž cedule dílčí ukazují, v sobě šíře obsahují a zavírají,⁵ dostal, totiž tvrze Cetně,⁶ dvoru p[oplužního] s p[oplužím] tudíž, vsi Cetně, vsi Doubravice,⁷ d[vory] k[metci] s p[laty], s dědinami, lukami, zahrady, štěpnicemi, ((viničí)), s lesy, háji, porostlinami, stráněmi ((holými i s těmi, kderý leží proti Niměřicům⁸ a Cetní, i se clem vejsadním.)) s potoky a s jiným vším a všeliakým⁹ k tomu příslušenstvím což tu má a jakž toho sám v držení a užívání <jest> byl, se vši zvolí, s p[lným] panstvím, tak a v témž právě v týchž :/: záleží ./.. žádného práva / ani jaké ./.. nepozůstávajíce /, prodal Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Cetni s d[ědici] a b[udoucími] za sumu jeden tisíc čtyři sta kop g[rošův] pra[žských] če[ských] <dobrých stříbrných> úplně docela zaplacených a téhož svrchu psaného dědictví d[ědicky] postoupil. Spraviti má a míti bude ut for[ma]. A dále se strany k sobě podle smlouvy zpečetěné a mezi nimi o to učiněné ((i také podle cedulí dílčích)) ve všem zachovati mají a povinny sou [etc.].¹⁰

¹ Vklad do desek zemských učiněn 23. května 1573 („V sobotu po Božím Těle [1573]“). Vklad je škrtnut bez vysvětlující poznámky. Srov. NA Praha, DZ, DZV 88, fol. M 34. Srov. list č. 12.

² Smil Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1581), na Horním Cetnu.

³ Václav mladší Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1595), na Malých Horkách, bratr Jindřicha mladšího Hrušovského z Hrušova.

⁴ Jindřich mladší Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1581), na Nechanicích, bratr Václava mladšího Hrušovského z Hrušova.

⁵ Dílčí cedule mezi Smilem Hrušovským a jeho strýcem Václavem Hrušovským, i na místě nezletilého Jindřicha, nebyly vloženy do desek zemských. Srov. NA Praha, DZ, DZV 17, fol. P 6. Vklad do desek zemských větších trhových 10. prosince 1572. Václav Hrušovský, i na místě nezletilého bratra Jindřicha, se přiznal před úředníky desek zemských, že od Smila Hrušovského přijal za dědický podíl nejmenovaný statek. Srov. také NA Praha, DZ, DZM 65, fol. A 2', NA Praha, DZ, DZM 100, fol. D 15' a J 5.

⁶ Horní Cetno, poddanská ves a tvrž západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ Doubravička, poddanská ves západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku (Horní) Cetno.

⁸ Niměřice, poddanská ves a tvrž západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Adama Bzenského z Prorubě.

⁹ Všelijakým.

¹⁰ Smlouva mezi Smilem Hrušovským a Albrechtem Pětipeským o statek Cetno byla uzavřena 9. června 1572. Nebyla vložena do desek zemských. Zmíněna je ale v NA Praha, DZ, DZM 100, fol. F 3-F 3'.

12.

Postup. Smil Hrušovský z Hrušova se přiznává před úředníky desek zemských, že dluží 1 400 kop grošů českých Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. V dluhu mu ihned postupuje díl statku Horní Cetno.

[Pražský hrad], [10. června 1573]

NA Praha, DZ, DZV 88, fol. M 34-M 34', česky, vklad do desek zemských¹

Smil Hrušovský z Hrušova² p[řiznal se před úředníky pražskými], že j[es]t dlužen jeden tisíc čtyry sta kop g[rošův] pražských českých Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Cetni a j[e]ho d[ědicům] a b[udoucím], v kterémžto dluhu ihned postoupil j[es]t jemu a tímto zápisem postupuje dědictví svého, kteréž se jemu od Václava Hrušovského z Hrušova,³ strejce jeho, i na místě Jindřicha,⁴ bratra jeho vlastního, let nemajícího, odtudž z Hrušova, tak jakž cedule dílčí ukazují,⁵ v sobě šíře obsahují a zavírají, dostal, totiž tvrze Cetně,⁶ dvoru po[plužního] s p[oplužím], tudíž vsi Cetně, vsi Doubravice,⁷ d[vory] k[metc]í s p[laty], s dědinami, lukami, zahradami, štěpnicemi, vinicí, s lesy, háji, porostlinami, stráněmi hořkými i s těmi, který leží proti Niměřicům⁸ a Cetni, i se clem vejsadním, s potoky a s jiným vším a všelijakým k tomu příslušenstvím, což tu má a jakž toho sám v držení a užívání byl i se vši zvolí :/: s panstvím :/: tak a v témž plném právě, v týchž :/: záleží :/: <žádného práva panství ani které zvláštnosti sobě tu ani dědicům a budoucím svým na tém na všem tudíž dále nepozůstávajíce> a také tak, jakž smlouva zpečetěná mezi stranami učiněná plněji svědčí,⁹ i s tou správou, jakž někdy Jindřichovi staršímu Hrušovskému z Hrušova,¹⁰ bratru jeho, od Václava Cetenského z Cetně¹¹ dcky v kvaternu trhovém lvovém léta [etc.] [tisícího pětistého] padesátého pátého ve čtvrtek po s[vatém] Bartoloměji¹² A 24 plněji svědčí a v sobě šíře drží,¹³ obsahuje a zavírá, a to k jmění, držení, prodání, zastavení, zapsání a učinění s tím se vším jako se svým vlastním ((v témž právě)) žádného práva, panství ani které zvláštnosti sobě ani dědicům a budoucím svým na tom na všem dále nepozůstávajíce.

¹ Vklad do desek zemských učiněn 10. června 1573 („V středu po svatém Erazimu [1573]“).

² Smil Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1581), na Horním Cetnu.

³ Václav mladší Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1595), na Malých Horkách, bratr Jindřicha mladšího Hrušovského z Hrušova.

⁴ Jindřich mladší Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1581), na Nechanicích, bratr Václava mladšího Hrušovského z Hrušova.

⁵ Zmíněnou písemnost (dílní cedule) se v prostudovaných písemných pramenech nepodařilo dohledat. Dílní cedule nebyla přepsána do desek zemských. Srov. NA Praha, DZ, DZV 17, fol. P 6-P 6'. Vklad přiznání do desek zemských větších trhových 10. prosince 1572. Václav Hrušovský, i na místě svého nezletilého bratra Jindřicha, se přiznal před úředníky desek zemských, že od Smila Hrušovského přijal za dědický podíl nejmenovaný nemovitý majetek. Tím se od sebe oddělili.

⁶ Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ Doubravička, poddanská ves západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku (Horní) Cetno.

⁸ Niměřice, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Adama Bzenského z Prorubě.

⁹ Zmíněnou písemnost (smlouva trhová) se v prostudovaných písemných pramenech nepodařilo dohledat. Smlouva trhová nebyla přepsána do desek zemských. Zmíněna je v NA Praha, DZ, DZM 100, fol. F 3-F 3'. Smil Hrušovský z Hrušova a v Bezně obesílá Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na Cetni.

¹⁰ Jindřich starší Hrušovský z Hrušova (zemřel před 1571), na Přívorách a Horním Cetnu, otec Václava mladšího a Jindřicha mladšího Hrušovských z Hrušova.

¹¹ Václav starší Cetenský z Cetně (zemřel 1582), na Rokytovci, Lidkovicích a Dobré Vodě.

¹² Dne 29. srpna.

¹³ NA Praha, DZ, DZV 12, fol. A 24. Vklad do desek zemských větších trhových 29. srpna 1555.

13.

Odevzdání. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku vzdal a odevzdal svému bratřovi Vojtěchovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku statek Hnidousy za 4 500 kop grošů míšeňských podle smlouvy uzavřené v roce 1572.

[Křivoklát], 20. října 1573

SOA Praha, Vs Křivoklát, sign. G 211/1, inv. č. 687 (Křivoklátská manská kniha), fol. 7, česky, vklad do křivoklátské manské knihy

*Hnidousy.*¹

Léta páně 1573 dvatcátého dne měsíce října urozený pan Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egrberka a na Cetni² prodal a vzdal ves Hnidousy s dvorem poplužním, též dvory kmetci s platem, lidmi vosedlejší i nevosedlejší, s krčmou, poustkami, dědinami vornejší i vornejší, s lesy, porostlinami, s lukami, s rybníky i se vším k týmž Hnidousům příslušenstvím, tak jakž jesti sám toho v držení a užívání byl, v těch mezích a právech i službách, jakž zápis pana Jiříka z Mlíkovic³ v starých kněžách manských E. 5.⁴ panu Jiříkovi Smolkovi,⁵ tolikéž dotčenému panu Albrechtovi Pětipeskému to v sobě obsahuje a zavírá, nic sobě ani dědicům a budoucím svým nepozůstává, a to urozenému panu Vojtěchovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka⁶ a na Liběchovicích,⁷ bratru svému, za sumu půl páta tisíce kop vše míš[eňských], tak jakž toho všeho trhu smlouvu zpečetěnou, kteráž se léta [etc.] [15]72 stala, mezi sebou mají. A to vzdání a odevzdání stalo se na Hrádku Křivoklátu⁸ pod věží čtverhranatou podle řádu a práva manského za spravování urozeného a statečného rytíře pana Václava Ouličky z Oulic,⁹ Jeho Mi[los]ti Arciknížete Ferdinanda¹⁰ truksasa,¹¹ a panství Hrádeckého hejtmána, v přítomnosti pana Martina Jilemnického z Jilmu,¹² purkrabí na Hrádku, pana Václava

¹ Hnidousy, poddanská ves a dvůr, dnes část obce Kladno (kraj Středočeský). Leno panství Křivoklát. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Jiřík Mlíkovský z Mlíkovic na Hnidousích.

⁴ SOA Praha, Vs Křivoklát, sign. G 211/2, inv. č. 688 (Manská kniha křivoklátská z let 1454-1566), fol. 38'. Vklad datovaný 21. června 1541. Jiřík Mlíkovský z Mlíkovic vzdává své dědictví Hnidousy Jiříkovi Smolkovi ze Slavic.

⁵ Jiřík Smolík ze Slavic na Hnidousích.

⁶ Vojtěch Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1532-1537, zemřel 6. 7. 1599), na Libochovičkách, bratr Albrechta Pětipeského.

⁷ Libochovičky, poddanská ves a tvrz východně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁸ Křivoklát, poddanská ves a hrad jihovýchodně od Rakovníka (kraj Středočeský). V zástavním vlastnictví Ferdinanda Tyrolského.

⁹ Václav Oulička z Oulic (zemřel 11. 6. 1585), stolník Ferdinanda Tyrolského, hejtmán na Chomutově a Křivoklátu.

¹⁰ Ferdinand Tyrolský (narozen 14. 6. 1529, zemřel 24. 1. 1595), syn Ferdinanda I. Habsburského, bratr Maxmiliána II. Habsburského, rakouský arcikníže, burgundský vévoda, tyrolský hrabě, 1547-1567 místo-držitel v českých zemích.

¹¹ Truksas, z něm. Truchsess – stolník; dvorská hodnost.

¹² Martin Jilemnický z Jilmu, purkrabí na Křivoklátu.

Chanovského,¹³ písaře polesního, pana Václav Maška Vlčihorského¹⁴. Léta a dne svrchu psaného.¹⁵

Jan Žlutický z Lichtenfeldu,¹⁶
písař důchodní na Hrádku, m[anu] p[ro]p[ri]a

¹³ Václav Chanovský z Dlouhé Vsi, písař polesní na Křivoklátu.

¹⁴ Václav Mašek Vlčihorský.

¹⁵ Na zápis navazuje na fol. 7' tento: „Téhož dne a léta urozený pan Vojtěch Pětipeský přijal jest léno a slíbil povinnost manskú k Hrádku Křivoklátu pod věží čtverhranatou podle práva manského a trhu, kterejž má s panem Albrechtem Pětipeskej, bratrem svejm, ves Hnidousy a dvůr poplužní se vším k němu příslušenstvím, jakž zápis nahoře psaný ukazuje [etc.]. A pro lepší toho jistotu dotčení páni Pětipeští sou se pod tento zápis svejmi vlastními rukami podepsali: Vo[j]těch Pětipeský s Chýš z Ěkrběj[er]ku v Liběchovicích, v Hnido[u]sích, Albrecht Pětipeský s Chýš z Ekrberka na Cetni, Jeho Mi[l]o[s]ti arciknížete Ferdinanda rakouského truksas.“

¹⁶ Jan Žlutický z Lichtenfeldu, v Panošim Újezdě, písař důchodní na Křivoklátu.

14.

Václav Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu pachole. Kdyby se nechovalo dobře, má ho potrestat.

Houska, 3. ledna 1574

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 57, česky

Urozené[m]u a mému zvláště milému panu synu a kmotru, panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ejkberku a na Cetni, bud' dán.

Službu svú vzkazují, urozený a můj zvláště milej pane synu a kmotře. Zdraví i v ně[m] jiného všeho dobrého, přál bych Vám věrně rád. Podle spolu našeho <...> zůstání¹ strany pacholete tak činím a Vám teď jej posílám, potrestavši jej trochu na plundry,² k Vám jsouc té naděje, že kdyby před sebe jaké věci lotrovské bráti chtěl, že je[m]u v tom spolku dávati nebudete, nýbrž podle zasloužení jeho trestání[m] na dobrý věsti budete. Což za to žádám, že tak učiníte. S tím milostivej Pán Bůh dáti rač nám se spolu v dobrém zdraví shledati. Dán na Housce³ v neděli po Novým lité léta [15]74.

Václav Hrzán z Harasova⁴ na Housce a Vrutici⁵

¹ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

² Plundry – široké krátké kalhoty (tzv. španělské) s uzavřením pod koleny.

³ Houska, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Václava Hrzána z Harasova.

⁴ Václav Hrzán z Harasova (zemřel 1584), na Housce a Kropáčově Vrutici.

⁵ Kropáčova Vrutice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Václava Hrzána z Harasova.

15.

Fridrich Vančura z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Přimlouvá se u něho za mlynářku Magdalenu ze mlýna pod Krnskem, aby od ní bral půl kop grošů českých týdně až do splacení celého dluhu 16 kop grošů míšeňských. Dále žádá, aby

jeho poddanému Heroltovi počkal se splácením jeho dluhu. Ten za něho vyrovnají Vaněk z Řehnic, Kambor a Adam Švehlův.

Krnsko, 18. března 1574

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 47, česky

[Adresa]¹

Urozený pane Albrechte Pětipeský, pane švakře můj milej. Zdraví i jiného všeho dobrého Vám bych věrně rád přál, můj milej pane švakře. Můj milej pane švakře, oznamuji Vám, že j[es]t mě žádala Mandelína² mlynářka podkrneck<y>á,³ jakž j[es]t Vám 16 kop m[íšeňských] dlužná, abych se k Vám přimluvil, abyšte od ní takovou sumu každéj tejdén po 1/2 kopě g[rošův] č[eských] brali až do vyplnění té sumy. Vás za to přátelsky žádám, že tak učiníte a od ní takovou sumu, jakž Vám chce podle možnosti své ráda platiti, každéj tejdén po kopě bráti budete. Což sem té důvěrné naděje, že tak učiníte. Odpovědi přátelské žádám. A při tom Vám toho přeji, že Pán Bůh ráčil <Vám> dáti Vám ve zdraví domu přijeti, to sem rád uslyšel. A týž, můj milej pane švakře, Vás za to žádám přátelsky, co se dotejče dluhu Herolta,⁴ poddaného mého, jakž sou zaň slíbili Vaněk⁵ z Řehnic,⁶ Kambor,⁷ Adam Švehlův,⁸ že takovou sumu, <jakž> zač sou slíbili, v nový za téhož Herolta dáti chtějí, že ji((m)) strpení ((do nového)) učiníte, poněvadž již sami <za něho> se dáti zač uvolují. Věřím, že tak učiníte. S tím Vás i sebe Pánu Bohu poroučí[m]. Dán na Kruště ve čtvrtek den středopostí léta [15]74.

Fridrich Vančura z Řehnic⁹ a na Kruště

¹ List byl psán na dvojlist. Strana dvojlistu, na kterém byla napsaná adresa, chybí.

² Mandelína, mlynářka ze mlýna pod vsí Krnsko, poddaná Fridricha Vančury z Řehnic ze vsi Krnsko.

³ Podkrnecký mlýn, mlýn na řece Jizera u vsi Krnsko. Krnsko, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Fridricha Vančury z Řehnic.

⁴ Herolt, poddaný Fridricha Vančury z Řehnic.

⁵ Vaněk, poddaný Fridricha Vančury z Řehnic ze vsi Řehnice.

⁶ Řehnice, poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Krnsko.

⁷ Kambor, poddaný Fridricha Vančury z Řehnic.

⁸ Adam Švehlův, poddaný Fridricha Vančury z Řehnic.

⁹ Fridrich Vančura z Řehnic (zemřel 10. 9. 1574), na Krnsku.

16.

Adam Budovec z Budova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho znovu o zbavení nějakých závazků Anny Karáskové, které má na jeho statcích v Doubravičce. Václav Cetenský z Cetně mu ji spolu s jejím manželem Karáskem a všemi závazky už před několika lety propustil a on nechal Karáška u Jana Bohemického z Bohemic až do jeho smrti.

Praha, 23. března 1574

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/5, fol. 88, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Egeberku a Chýž, panu a příteli mému zvláště milému.

*Službu svú vzkazuji, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane a příteli můj vzláště mi-
lej. Zdraví i všeho dobrého, přál bych Vám a přeji věrně rád. Ačkoli předešle sem Vám
dvoje psaní učinil,¹ žádavši Vás vo propuštění spravedlnosti Anny Karáskový,² kderouž
má na grundtích Vašich ve ((v))si Do((u))bravici,³ tak jakž táž má psaní to v sobě šířeji
obsahují, podle kderýchžto⁴ svých psaní, ač sem při Vás nic nevodbržel, však nic méně jako
i prvi přátelsky Vás žádám, poněvadž pak po rodičích jejich žádnýmu jinému nežli též mé
kmetičně⁵ ta spravedlnost náleží, že jí dotčeno⁶ spravedlnost bez dalších odtahův propus-
títe. Pro mé Vám já se toho netoliko touž měrou, ale i všelijakým přátelstvím odměním.
Ač pak zprávu jest mi taky dala, jako byšte k ní mluvíti měli, jako by ona ještě kmetičnou
pana Václava Cetelskýho⁷ zůstávala, ale v tom byšte zle zpravený byli, nebo jest pan
Cetelskej Karáska,⁸ manžela jejího, s ní i s se vši spravedlností mně dědičně před několi-
ka lety propustil, kderéhožto Karáska já sem při neboštiku panu <P> ((B))ohemickým⁹
až do jeho neboštika smrti zanechal. Jakž pak nemám naději, aby pan Cetelskej jako
ctnej, šlechetnej člověk jinak mluvíti měl, nežli že jest to tak a tak. Pán Bůh rač popřítí
našeho spolu v dobrém zdraví a šťastném shledání. Datum v Praze¹⁰ v outerý po neděli
Letare¹¹ léta [15]74.*

Ada[m] B[udovec] z Budova,¹² m[anu] [prop]ria

¹ Zmíněné písemnosti (psaní) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovaly.

² Anna Karásková, manželka Karáska, poddaná Albrechta Pětipeského ze vsi Doubravička.

³ Doubravička, poddanská ves západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku (Horní) Cetno.

⁴ Kderýchžto.

⁵ Kmetična – vdova po poddaném sedláku; poddaná žena vůbec.

⁶ Dotčenu.

⁷ Václav starší Cetenský z Cetně (zemřel 1582), na Rokytovcí, Lidkovicích a Dobré Vodě.

⁸ Karásek, manžel Anny Karáskové, poddaný Adama Budovce z Budova.

⁹ Jan Bohemický z Bohemic (zemřel 1573), na Jilmavě, nejvyšší zemský prubíř a hofrychtěř krále.

¹⁰ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹¹ Laetare.

¹² Adam Budovec z Budova (zemřel 24. 7. 1585), na Slatiňanech.

17.

Adam Budovec z Budova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Dodatek k č. 16. [Praha], [23. března 1574]

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/5, fol. 92, česky

Dal zprávu pan Cetenský starý,¹ že ona jest od něho utekla, bez vůle a vědomí jeho se vdala a dobře že j[es]t se nechovala, a protož že tu nic nemá.

¹ Václav starší Cetenský z Cetně (zemřel 1582), na Rokytovcí, Lidkovicích a Dobré Vodě.

18.

Anna Voračická z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Omlouvá se, že nepřijela na velikonoční svátky. Píše o starostech s Adamem Voračickým, o nemoci dcery Doroty, o bratrovi Jiříkovi. Žádal ji o kuchařku, ale ona o žádné neví a žádnou nemá. Sama by nějakou potřebovala. Voračice, 5. května 1574

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 100, česky¹

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Cetni, panu bratru mému nejmilejšímu.

Modlitbu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane bratře můj nejmilejší. Zdraví i jiného všeho dobrýho, toho bych Vám věrně ráda přála i se paní manželkou² Vaší, mou ((zvláště)) milou paní sestrou i s dítkami Vašimi se všemi. Kdež mi píšete, že ste na mě vždycky očekávali, i věřtež tomu, můj nejmilejší pane bratříčku, kdyby to možné bylo, nerčili k Vám přijeti, ale chtěla bych k Vám doletěti a chtěla bych u Vás tak ráda býti, jako byste mě rádi viděli. Ale nikoli sem k tomu přijíti nemohla pro svá veliká zanepráznění, abych k Vám byla o jminulých svátcích velikonočních³ přijela a pro svý těžkosti a starosti, kterýž mám, o kterýchž Vám nemohu vypsati neníčko, kterýž mám od svýho milýho pana bratra [!],⁴ pana Adama Voračickýho.⁵ Což Vám sama ústně o tom povím, když k Vám, bude-li vůle Boží, přijedu.⁶ Tak sem já tuším vždycky k těm starostem narozená. Což tomu vim říci, než Pánu Bohu poručiti. Kdež mi píšete, že mě Dornička⁷ nenapomínala, abych k Vám přijela, že ji můžete v tom dotejkati, nebo věřte tomu, žeť v tom vinna není, žeť jest mě začasto napomínala, abychom k Vám jeli. Ale nic jiného v to nev kročilo, že sem toho nevykonala, než výš oznámené příčiny. V pravděť by Dornička tak ráda, abychom se k Vám vypravili a jeli, i tolikéž já, jako byste Vy nás rádi viděli. Protož Vy nás, můj nejmilejší pane bratře, jináče nevykládejte, než žeť sme my všickni Vaši a do smrti budem. Při to[m] abych Vám oznámila, kterak se všickni na zdraví svém máme, i oznamuji Vám, že z daru věčného Pána Boha já se málo trochu lípe na zdraví mám než prve a Dornička ta vždycky chodíc, stůně. Bojím se, aby neumřela, tak chodíce, neb jest již všecka žlutá. Bude-li vůle Pána Boha a nám zdraví lepšího Pán Bůh popřítí ráci, což nejdříveji budu moci, k Vám se vypravím a Vás příjezdem svým navštívím. Kdež mi píšete o Jiříkovi,⁸ bratru našem, abych Vám oznámila, bude-li se ženiti, víť Pán Bůh, žeť já o jeho ženění nic nevím, nebť on se mnou v tom nic nespravuje. Také jeho doma není. Jel někde se panem Chvalem.⁹ Můj nejmilejší pane bratře, prosím, že paní Barušce, mé zvláště milej paní sestře, ode mě množství služeb povíte i vod Dorničky, dcery mý, i vod Kačenky,¹⁰ s vinšováním zdraví i všeho dobrýho, což by sobě na Pánu Bohu žádala, že bychom jí toho z srdce rádi přáli. Žádost toho máte, abych Vám nějakou kuchařku dohodila, víť Pán Bůh, žeť já zde v tomto koutě o žádněj nevím, nebť bych ji sama také potřebovala. Nemám žádněj. Ta, kterou sem měla, Důra,¹¹ ušla přeč s mužem i s synem, když léta se dočekali. Bychť v tom pohodlí jaké učiniti mohla, ráda

¹ List vydal František DVORSKÝ (ed.), *Staré písemné památky žen a dcer Českých*, Praha 1872, s. 118, č. 115. Specifikem písaře bylo psaní *ie* namísto *e* – manželkou, žie, alie, dolietěti, vůlie, žiet', byštie, liepših, žieniti, žienění, naliezení apod.

² Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

³ Velikonoční svátky (čtvrtek až neděle) připadly v roce 1574 na 8. až 11. dubna.

⁴ Adam Voračický z Paběnic byl bratrem Petra Voračického z Paběnic, tedy švagr Anny Voračické z Chýš a Egrberku.

⁵ Adam Voračický z Paběnic (zemřel 1591), na Prčici, manžel Anny Vosterské Kapliřové ze Sulevic.

⁶ Předmět sporu mezi Adamem Voračickým a Annou Voračickou se nepodařilo identifikovat.

⁷ Dorota Voračická z Paběnic, dcera Petra Voračického z Paběnic a Anny Voračické z Chýš a Egrberku.

⁸ Jiřík Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1539-1548, zemřel kol. 1617), na Zahrádce, bratr Albrechta Pětipeského.

⁹ Bohuchval Dvořecký z Olbramovic (zemřel 1584), na Maršovcích.

¹⁰ Kateřina Voračická z Paběnic dcera Petra Voračického z Paběnic a Anny Voračické z Chýš a Egrberku.

¹¹ Důra, kuchařka, poddaná Anny Voračické z Chýš a Egrberku.

bych to vykonala, než na tento čas o žádnéj nevím. A ta Macurka¹² jest u pana Adama Voračického. Dornička, dcera má, Vám kázala povíti modlitbu s vinšováním zdraví i všeho dobrého, kteréhož by Vám věrně ráda přála. Co ste mi po poslu poslali, jest mi všechno dodáno. S tím Vás milému Pánu Bohu poručím. Ten rač dáti, abychom se spolu v dobrém zdraví shledali. Dat[um] na Voračicích¹³ v středu po Nalezení s[vatě]ho Kříže léta páně 1574.

Anna Voračická z Chýš a z Egrberku¹⁴

¹² Macurka, kuchařka, poddaná Adama Voračického z Paběnic.

¹³ Voračice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Benešova (kraj Středočeský). Dnes část obce Vojkov. V majetku Anny Voračické z Chýš a Egrberku.

¹⁴ Anna Voračická z Chýš a Egrberku (zemřela kol. 1597), vdova po Petrovi Voračickém z Paběnic. Poručnice dětí a statku po zemřelém manželovi Petrovi Voračickém z Paběnic (zemřel 1561).

19.

Jindřich purkrabí z Donína píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby přijel na Stránov k Petrovi Berkovi z Dubé a Lipé a zpečetil smlouvy mezi ním, Václavem Hrzánem z Harasova a Adamem Bzenským z Prorubě.

Benátky nad Jizerou, 15. července 1574.

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 75, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Cetni, panu kmotru mému zvláště milému, buď list dán.

Službu svú vzkazuji, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane příteli můj zvláště milý. Zdraví, v něm jiného všeho dobrého, přejí Vám věrně rád. Můj zvláště milej pane kmotře, poněvadž srozumívám, že pan Petr Kaplíř¹ tu na Brodcích² dlouho nebude, a rád bych, [aby] ty smlouvy, prve než odjede, mezi Vámi a panem Václavem Hrzánem³ a panem Adamem Bzenským⁴ zpečetěny byly, i na čem sme spolu byvši ondýno u pana Bzenského zůstali,⁵ o tom Vám oznámiti chci. Protož Vás za to žádám, že ke mně zejtrejšího dne na Stránov⁶ k panu Berkovi⁷ přijedete tím raněji a tu s Vámi o to o všechno rozmluvím. A na čem spolu postavíme, poručím, aby ty smlouvy hned taky zpečetěny byly. Odpovědi od Vás žádám, kderou bych se zpraviti mohl. Což věřím, že tak učiníte, neb odtud daleko nejste. S tím Pán Bůh rač dáti nám se spolu v dobrém zdraví shledati. Dán na Benátkách⁸ ve čtvrtek den Rozesláni apoštolův léta [tisícího pětistého] sedmdesátého čtvrtého.

Jindřich z Donína⁹

¹ Petr Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1576), na Brodcích a Neustupově, stolník Ferdinanda Tyrolského.

² Brodce, městečko a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Petra Kaplíře ze Sulevic.

³ Václav Hrzán z Harasova (zemřel 1584), na Housce a Kropáčově Vrutici.

⁴ Adam Bzenský z Prorubě (zemřel 1605), na Bezně a Niměřicích.

⁵ Zůstati – dohodnout se; ustanovit; rozhodnout.

⁶ Stránov, poddanské městečko a zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Jizerní Vtelno. V majetku Petra Berky z Dubé a Lipé.

⁷ Petr Berka z Dubé a Lipé (zemřel 19. 12. 1585), na Stránově.

⁸ Benátky nad Jizerou, poddanské město a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha purkrabího z Donína.

⁹ Jindřich purkrabí z Donína (zemřel 1597), na Benátkách nad Jizerou, komorník Ferdinanda Tyrolského.

20.

Ferdinand Tyrolský píše jmenovaným adresátům. Oznamuje jim, že chce jet navštívit saského kurfiřta. Žádá je, aby za ním přijeli 5. října do Ústí nad Labem a odtud s ním pokračovali do Drážďan.

Křivoklát, 21. září 1574

TLA Innsbruck, Ferdinanda, Position 5. Beheimische Konzepte, 1. Teil 1564-1570, karton 8, fol. F 395/168, koncept¹

Ferdinand² [etc.]³

Urozený věrný náš milý. Věděti Tobě dáváme, že toho konečného oumyslu býti ráčíme, Jeho Lásku kurfiřta saského⁴ navštíviti a na kotčích vozích⁵ tam do Drážďan⁶ jeti. I chtěje my obzvláště rádi osobu Tvou na takové jízdě při sobě míti, z té milostivé důvěrnosti, kterouž k Tobě máme, za to milostivě Tebe žádati ráčíme, že tak s námi k Jeho Lásce kurfiřtovi saskému pojeděš a v outerý po svatém Františku⁷ totižto pátého dne měsíce Octobris nejprvé příštího do Oustí nad Labem,⁸ kdežto tehdáž bude-li vůle Boží nocleh míti ráčíme, na kočím voze⁹ u nás najíti se dáš, jakž pak o Tobě nepochybujem, že to nám k libosti a poctivosti rád učiníš. A my to Tobě se vsí milostí knížecí zpomínati a nahražovati ráčíme. Dán na Hrádku Křivoklátu¹⁰ v outerý den svatého Matouše¹¹ léta [etc.] [15]74.

U[rozenému] panu Mikulášovi Zajícovi z Házmburku¹² na Budyni,¹³ v[ěrnému] n[ašemu] m[ilému], s[lovutnému] Janovi Malovcovi mladšímu z Malovic¹⁴ na Kamenici,¹⁵ truksasu¹⁶ n[ašemu] v[ěrnému] m[ilému], u[rozenému] Mauricovi Šlikovi z Holejče hraběti z Pasounu a z Lokte¹⁷ na Planý,¹⁸ v[ěrnému] n[ašemu] m[ilému], u[rozenému]

¹ Jména adresátů jsou rukou koncipisty napsaná na konci konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť). Koncept je přepsaný v NA Praha, Přepisy, Innsbruck, 1572-1619, kart. 5, nefol.

² Ferdinand Tyrolský (narozen 14. 6. 1529, zemřel 24. 1. 1595), syn Ferdinanda I. Habsburského, bratr Maxmiliána II. Habsburského, rakouský arcikníže, burgundský vévoda, tyrolský hrabě, 1547-1567 místodržitel v českých zemích.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ August Saský (narozen 31. 7. 1526, zemřel 11. 2. 1586), saský kurfiřt.

⁵ Kotčí vůz – kočár, krytý nebo polokrytý vůz; vůz s kotcem (budkou, korbou).

⁶ Drážďany, hlavní město saského kurfiřtství a sídelní město saského kurfiřta. Dnes město ve spolkové zemi Německa Sasku.

⁷ Dne 5. října.

⁸ Ústí nad Labem, královské město severně od Prahy (kraj Ústecký).

⁹ Kočí vůz – kočár, krytý nebo polokrytý vůz; vůz s kotcem (budkou, korbou).

¹⁰ Křivoklát, poddanská ves a hrad jihovýchodně od Rakovníka (kraj Středočeský). V zástavním vlastnictví Ferdinanda Tyrolského.

¹¹ Dne 21. září.

¹² Mikuláš Zajíc z Házmburku (narozen 14. 9. 1524, zemřel 23. 3. 1585), na Budyni nad Ohří.

¹³ Budyně nad Ohří, město a zámek jižně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Mikuláše Zajíce z Házmburku.

¹⁴ Jan Malovec z Malovic (narozen 1549, zemřel 1598), na Kamenici nad Lipou a Chýnově, stolník Ferdinanda Tyrolského.

¹⁵ Kamenice nad Lipou, poddanské městečko a tvrz jihozápadně od Pelhřimova (kraj Vysočina). V majetku Jana Malovce z Malovic.

¹⁶ Truksas, z něm. Truchsess – stolník; dvorská hodnost.

¹⁷ Mořic Šlik z Holejče, hrabě z Pasounu a Lokte (zemřel 9. 12. 1578), na Plané.

¹⁸ Planá, poddanské město a hrad severně od Tachova (kraj Plzeňský). V majetku Mořice Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

Šebestyánovi Šlikovi z Holejče hraběti z Pasounu a z Lokte¹⁹ na Rabštejně,²⁰ služebníku a rytmejistru n[ašemu] v[ěrnému] m[ilému], s[lovutnému] Vilémovi Mířkovskému z Tropčic²¹ na Vrchlabě,²² truksasu n[ašemu] v[ěrnému] m[ilému], stat[ečnému] Kryštofovi Robmhápozi z Suché²³ a na Kopidlně,²⁴ J[eho] M[ilosti] C[isařské] radě, v[ěrnému] n[ašemu] m[ilému], u[rozenému] Hendrichovi hraběti z Kutnštejna²⁵ na Nepomyšli,²⁶ kraječi n[ašemu] v[ěrnému] m[ilému], u[rozenému] Jindřichovi purkrabí z Donína²⁷ na Benátkách,²⁸ komorníku n[ašemu] v[ěrnému] m[ilému], u[rozenému] Janovi Šternberkovi z Šternberka²⁹ na Konopišti,³⁰ komorníku n[ašemu] v[ěrnému] m[ilému], u[rozenému] Janovi staršímu z Valdštejna,³¹ J[eho] M[ilosti] C[isařské] radě a hejtmanu Menšího Města pražského,³² u[rozenému] Bohuslavovi Kříneckému z Ronova³³ na Dětenicích,³⁴ truksasu n[ašemu] v[ěrnému] m[ilému], s[lovutnému] Hendrichovi Štampachovi z Štampachu³⁵ na Hostivicích,³⁶ J[eho] M[ilosti] C[isařské] radě, s[lovutnému] Hertvíkovi Sejdlicovi z Šenfeldu³⁷ na Lánech,³⁸ truksasu, s[lovutný] Radslav Dlask Vchynský ze Vchynic³⁹ na Petrovicích,⁴⁰ u[rozenému] Zdeňkovi z Vartemberka⁴¹ na Buštěhradě,⁴²

¹⁹ Šebestián Šlik z Holejče, hrabě z Pasounu a Lokte (zemřel 1594), na Rabštejně, služebník Ferdinanda Tyrolského.

²⁰ Rabštejn, poddanské město a hrad severně od Plzně (kraj Plzeňský). Dnes část obce Manětín. V majetku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

²¹ Vilém Mířkovský z Tropčic (zemřel 1590), na Vrchlabí, stolník Ferdinanda Tyrolského.

²² Vrchlabí, poddanské městečko a zámek severozápadně od Trutnova (kraj Královéhradecký). V majetku Viléma Mířkovského z Tropčic.

²³ Kryštof starší Robmháp ze Suché (zemřel 1592), na Kopidlnu, rada Maxmiliána II. Habsburského.

²⁴ Kopidlna, poddanské město a tvrz jižně od Jičina (kraj Královéhradecký). V majetku Kryštofa Robmhápa ze Suché.

²⁵ Hendrych hrabě z Gutnštejna (zemřel před 1578), na Nepomyšli, kraječ Ferdinanda Tyrolského.

²⁶ Nepomyšl, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Loun (kraj Ústecký). V majetku Hendrycha hraběte z Gutnštejna.

²⁷ Jindřich purkrabí z Donína (zemřel 1597), na Benátkách nad Jizerou, komorník Ferdinanda Tyrolského.

²⁸ Benátky nad Jizerou, poddanské město a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha purkrabího z Donína.

²⁹ Jan ze Šternberka (zemřel 1578), na Konopišti, komorník Ferdinanda Tyrolského.

³⁰ Konopiště, hrad západně od Benešova (kraj Středočeský). Dnes část obce Benešov. V majetku Jana ze Šternberka.

³¹ Jan starší (nejstarší) z Valdštejna (zemřel 26. 11. 1597), na Bílém Újezdu, přisedící dvorského a komorního soudu, hejtman Menšího Města pražského a nejvyšší berník.

³² Praha – Malá Strana, historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy.

³³ Bohuslav Křínecký z Ronova (zemřel 24. 8. 1598), na Dětenicích, stolník Ferdinanda Tyrolského.

³⁴ Dětenice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Jičina (kraj Královéhradecký). V majetku Bohuslava Kříneckého z Ronova.

³⁵ Hendrych Štampach ze Štampachu (zemřel kol. 1587), na Hostivici, přisedící dvorského a komorního soudu.

³⁶ Hostivice, poddanská ves a tvrz západně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Hendrycha Štampacha ze Štampachu.

³⁷ Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu (zemřel 20. 1. 1603), na Lánech, stolník Ferdinanda Tyrolského.

³⁸ Lány, poddanská ves a tvrz západně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Hertvíka Zejdlice ze Šenfeldu.

³⁹ Radslav Vchynský ze Vchynic (zemřel 1619), na Petrovicích.

⁴⁰ Petrovice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Rakovníka (kraj Středočeský). Leno panství Křivoklát. V majetku Radslava Dlaska Vchynského ze Vchynic.

⁴¹ Zdeňk z Vartemberka (zemřel 21. 1. 1583), na Buštěhradě, přisedící dvorského a komorního soudu, hejtman Nového Města pražského.

⁴² Buštěhrad, poddanské městečko (Buckov) a zámek východně od Kladna (kraj Středočeský). Část v majetku Kateřiny Vartemberkové z Kolovrat a jejího manžela Zdeňka z Vartemberka.

J[eho] M[ilosti] C[ísařské] radě a hejtmanu Nového Města pražského,⁴³ s[lovutnému] Vilémovi Beřkovskému z Šebířova⁴⁴ na Bechlíně,⁴⁵ u[rozenému] Jaroslavovi Smiřickému z Smiřic⁴⁶ na Kostelci,⁴⁷ J[eho] M[ilosti] C[ísařské] radě a v K[rálovství] českém dvoru maršálku, u[rozenému] Mikulášovi z Lobkovic⁴⁸ na Chýšech,⁴⁹ u[rozenému] Janovi staršímu z Lobkovic⁵⁰ na Točnice,⁵¹ J[eho] M[ilosti] C[ísařské] radě a presidentu nad apelacími na Hradě pražském, s[lovutnému] Petrovi Kaplířovi z Sulevic⁵² na Neustupově⁵³ a Brodčích,⁵⁴ truksasu v[ěrnému] n[ašemu] m[ilému], s[lovutnému] Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egnperku, truksasu v[ěrnému] n[ašemu] m[ilému], u[rozenému] Abundusovi Šlikovi z Holejče hraběti z Pasounu a z Lokte⁵⁵ na Hamrzkrynu,⁵⁶ s[lovutnému] Janovi Markvartovi z Hrádku⁵⁷ na Někmiři,⁵⁸ J[eho] M[ilosti] C[ísařské] radě, s[lovutnému] Janovi Černínovi z Chuděnic⁵⁹ na Újezdě,⁶⁰ v[ěrnému] n[ašemu] m[ilému], s[lovutnému] Janovi Žďárskému ze Žďáru⁶¹ na Kladně,⁶² s[lovutnému] Jindřichovi Kobylnickému z Kobelnic,⁶³ s[lovutnému] Hynkovi Kekule z Stradonic⁶⁴ a na Stradonicích,⁶⁵ u[rozenému] Janovi Bezduřickému z Kolovrat,⁶⁶ J[eho] M[ilosti] C[ísařské] radě nad apelacími.

⁴³ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy.

⁴⁴ Vilém Beřkovský ze Šebířova (zemřel 1595-1596), na Bechlíně.

⁴⁵ Bechlín, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Viléma Beřkovského ze Šebířova.

⁴⁶ Jaroslav Smiřický ze Smiřic (narozen kol. 1513, zemřel 18. 11. 1597), na Kostelci nad Černými Lesy, přisedící zemského soudu, maršálek českého královského dvora.

⁴⁷ Kostelec nad Černými lesy, poddanské městečko a zámek východně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Jaroslava Smiřického ze Smiřic.

⁴⁸ Mikuláš Popel z Lobkovic (zemřel 2. 10. 1588), na Chýších.

⁴⁹ Chyše, poddanské město a zámek jihovýchodně od Karlových Varů (kraj Karlovarský). V majetku Mikuláše Popela z Lobkovic.

⁵⁰ Jan starší Popel z Lobkovic (narozen 1490, zemřel 18. 6. 1590), na Točniku, prezident apelačního soudu.

⁵¹ Točník, hrad jihozápadně od Berouna (kraj Středočeský). Část samostatného svobodného statku Žebrák. V majetku Jana staršího Popela z Lobkovic.

⁵² Petr Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1576), na Brodčích a Neustupově.

⁵³ Neustupov, poddanské městečko a tvrz jižně od Benešova (kraj Středočeský). V majetku Petra Kaplíře ze Sulevic.

⁵⁴ Brodce, poddanské městečko a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Petra Kaplíře ze Sulevic.

⁵⁵ Abundus Šlik z Holejče hrabě z Pasounu a Lokte (zemřel 1589), na Hamrzkrynu.

⁵⁶ Jindřichovice, poddanské městečko a tvrz severně od Sokolova (kraj Karlovarský). V majetku Abunduse Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

⁵⁷ Jan Markvart z Hrádku (zemřel 1591-1595), na Někmiři, rada Maxmiliána II. Habsburského.

⁵⁸ Někmiř, poddanská ves a tvrz severozápadně od Plzně (kraj Plzeňský). V majetku Jana Markvarta z Hrádku.

⁵⁹ Jan Černín z Chudenic (zemřel 1593), na Bílém Újezdě.

⁶⁰ Bílý Újezd, poddanská ves a tvrz západně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Velemín. V majetku Jana Černína z Chudenic.

⁶¹ Jan nejstarší Žďárský ze Žďáru (zemřel 1578), na Kladně, hejtmán na Křivoklátu.

⁶² Kladno, poddanské městečko a tvrz (kraj Středočeský). V majetku Jana Žďárského ze Žďáru.

⁶³ Jindřich Kobylnický z Kobelnic.

⁶⁴ Hynek Kekule ze Stradonic na Stradonicích.

⁶⁵ Stradonice, poddanská ves a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Hynka Kekule ze Stradonic.

⁶⁶ Jan Bezduřický z Kolovrat (zemřel 1604), na Bystrém a Záběhlicích, rada apelačního soudu.

21.

Dorota Hrzánová z Ocelovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o nemoci jeho manželky Barbory. Prosí ho, aby s sebou přivezl jejího manžela na Kropáčovu Vrutici.

Kropáčova Vrutice, 26. listopadu 1574

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 60, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeský[m]u z Chýš a z Egrberku a v Praze, panu synu mé[m]u zvláště milé[m]u.

Modlitbu svou vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane sy[n]u můj zvláště milý. Zdraví i v ně[m] jiného všeho dobrého, přeji Vá[m] věrně ráda. Při to[m] Vám oznamuji, můj zvláště milý pane synu, že sem dne včerejšího od Barušky¹ Vaší asi ve dvě hodiny na noc přijela a to Vá[m] pověděti poručila, že jí lépe ani hůře nic není, než tak jednostejně. Než to přes[...] zná, že již po dvě noci lépe spáti mohla než [...]sem, že jí ta horkost předce přichází. Nemůž rozuměti, co j[es]t jí to, ale tak se naději, když nic těžšího není, že to, dá-li Pán Bůh, pomalu pomine. A jestli pak že by co těžšího přišlo, toho mi věřte, že bych k Vá[m] hned nemeškajíc poslala a sama bych ji hlídati chtěla i všelijak podle mé možnosti vopatrovati až do příjezdu Vašeho. A Vás <k cha> poručila velice pozdraviti. A já Vás také prosí[m], můj zvláště milý pane synu, že již [od] mého pána² neodjedete, než [ho] [s] sebou na Vrutici³ přivezete. Což Vá[m] věřím, že tak na žádost mou to učiníte. Odpovědi spěšný žádá[m], kterouž bych se zpraviti mohla, a posla což nejdříve vypraviti budete moci, věřím, že tak učiníte. S tím Vás milosti Boží poroučí[m]. Dat[um] na Vrutici v pátek po s[vat]é panně Kateřině léta [15]74.

Dorota Hrzánová z Ocelovic⁴

¹ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

² Václav Hrzán z Harasova (zemřel 1584), na Housce a Kropáčově Vrutici, manžel Doroty Horové z Ocelovic.

³ Kropáčova Vrutice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Václava Hrzána z Harasova.

⁴ Dorota Hrzánová z Ocelovic (zemřela po 1588), na Houce, manželka Václava Hrzána z Harasova.

22.

Vojtěch Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o tom, že mu oznámil Zdeněk z Vartemberka, že byl nějaký člověk uvězněn v Praze na Novém Městě a byly u něj nalezeny zlaté řetězy, klenoty a peníze. Ať se k němu kvůli tomu rychle vypraví do Prahy.

Libochovičky, 1. ledna 1575

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 52, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Cetni, panu bratru mému zvláště milému.

Službu svou vzkazují, urozený a můj zvláště milý bratře, pane Albrecht. By zdráv byl a dobře se měl, tohož bych věrně rád přál. Při tom Tobě oznamuji, že jesti Jeho Mi[[]o-

[s]ti pán z Vartmbergka¹ pro mě odeslati <ráčil> a oznámiti ráčil, kderak by nějaký člověk na Novém Městě pražském² do vězení vzat byl a při něm zlaté řetězy a jiné klenoty i na <měsci> minci dosti veliké nalezeno jest. Protož Tebe prosím, že meškati nebudeš a do Prahy k Jeho Mi[l]o[s]ti pánu spěšně najíti se dáš. A tak naděje jest, že tu své ztráty na díle doptati se moci budeš. S tím Pán Bůh rač dáti nám se spolu v dobrém zdraví šťastně shledati. Dán na Libochovicích³ v sobotu den Nového léta [tisícího pětistého] sedmdesátého pátého.

Vojtěch Pětipeský⁴ a na Libochovicích

- ¹ Zdeněk z Vartemberka (zemřel 21. 1. 1583), na Buštěhradě, přísedící dvorského a komorního soudu, hejtman Nového Města pražského.
- ² Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy.
- ³ Libochovičky, poddanská ves a tvrz východně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku.
- ⁴ Vojtěch Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1532-1537, zemřel 6. 7. 1599), na Libochovicích, bratr Albrechta Pětipeského.

23.

Jindřich Vlinský ze Vliněvsí píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu posudné ze svého pivovaru. Prosí, aby jel se svou manželkou a Václavem mladším Hrušovským z Hrušova do Snědovic a předtím se zastavil v Liblicích.

Liblice, 5. ledna 1575

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 44, česky

Urozené[m]u panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Cetni, mém[u] zvláště milému panu švagru.

Službu svú vzkazuji, urozený a můj zvláště milý pane švagře. Zdraví spasitedlného a v ně[m] všeho dobrého, přeji Vá[m], paní manželce¹ Vaší i všemu domu Vaše[m]u věrně rád. Můj milý pane švagře, ted' Vám posudný z pivovaru své[h]o posílá[m]. Možné-li, abyšte vyčtené² přijali, nemá se jináče najíti, než tak jakž list a rejstřík ukazuje. Nedostalo-li by se potom, ač se nenaději, dodám rád zase. A při tom Vás p[ro]sím, že Hrušovské[h]o Václava³ neopustíte a s ní[m] na Snědovice⁴ i se paní manželkú Vaší pojedete a před tí[m] v neděli tím zá((že))ji na Liblice⁵ k večeri přijedete. Má zimnička opět v neděli po Vás mne navštívila a včera též, nevím, co' dále bude, než nikam nemohu. S tí[m] Pán Bůh věčný rač dáti naše spolu v dobrém[m] zdraví shledání. Dán na Liblicích v středu před Třemi králi léta [15]75.

Jindřich Vlinský ze Vliněvsí⁶

- ¹ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.
- ² Vyčtené – vyúčtované.
- ³ Václav mladší Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1595), na Malých Horkách.
- ⁴ Snědovice, poddanská ves a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jana Vlka z Kvítкова.
- ⁵ Liblice, ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha Vlinského ze Vliněvsí.
- ⁶ Jindřich Vlinský ze Vliněvsí (zemřel 1576), na Liblicích.

24.

Majestát (list mocný na kšaftování). Maxmilián II. Habsburský vydává Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku list mocný královský na kšaftování.
Pražský hrad, 4. března 1575
NA Praha, DZ, DZV 127, fol. G 19-G 19', česky, vklad do desek zemských¹

[Adresa]²

My Maximilián druhý,³ z Boží milosti volený římský císař, po všecky časy rozmnožitel říše a uherský, český, dalmatský, charvátský [etc.] král [etc.], arcikníže rakouzké, margkrabě moravský, lucemburské a slezské kníže a lužický margkrabě [etc.], oznamujem tímto listem všem, že jsme poníženež prošeni od slovutného Albrechta Pětipeského z Chýš a z Egrberka na Cetyni,⁴ věrného našeho milého, abychom jemu list náš mocný dáti ráčili, na kterýž by všecek a všelijaký statek svůj, kterýžkoli jmá a jmíti bude, poručiti a jej zříditi mohl. K jehožto pokorné prozbě naklonění jsouce s dobrým rozmyslem naším jistým vědomím moci královskou v Čechách svolili jsme k tomu a tímto listem svolujem vůli naši jistí a moc plnú témuž Albrechtovi Pětipeskému dávajíce a toho dopouštějíce, aby on všecken a všelijaký statek svůj movitý i nemovitý, dědičný neb zápisný, kterýž má aneb ještě jmíti bude bez statkův lenních a manských i na kterýchž nám nápadové spravedlivě náležejí odkázati neb poručiti mohl a moc měl za zdravého života neb na smrtné posteli komuž se jemu kolivěk a kdykolivěk zdáti a líbiti bude a také aby mohl a moc měl zdělati poručníky statku svého a dětí svých, kteříž se jemu užiteční zdáti a viděti budou. A to bez naší budoucích našich králův Českých i jiných všech lidí všelijaké překážky však to zřídíc listem pod svou pečeti a tři nebo čtyř pánův neb dobrých urozených lidí pečeti na svědomí. Kteréžto zřízení, dáni, odkázání též i poručníkův zdělání statku svrchupsaného Albrechta Pětipeského tak, jakž se svrchu píše tolikéž má moci a pevnosti jmíti jako by to dckami zemskými zapsáno a utvrzeno bylo bez umenšení. Protož přikazujem větším i menším ouředníkům desk zemských Království českého nynějším i budoucím věrným našim milým, kdyžkolivěk od nadepsaného Albrechta Pětipeského neb od poručníkův jeho požádání budete, abyšte ten kšaft a zřízení, kteréž by o statku svém na tento náš mocný list císařský udělal, jej ve dky zemské i s tímto listem vložití a vepsati rozkázali bez zmatkův a všelijaké odporosti, jináče nikoli nečiníce. Tomu na svědomí pečet naši císařskou k tomuto listu přivěsiti jsme rozkázati ráčili. Dán na Hradě našem pražském⁵ v pátek po neděli postní Reminiscere⁶ léta Božího tisícého pětistého sedmdesátého pátého a království našich římského třináctého, uherského dvanáctého a českého sedmmescítého.

Maximilián, m[anu] p[ropria]
Wra[tislav] a Pernestan⁷
S[upremus] R[egni] Boemiae Cancell[arius]

¹ Vklad do desek zemských učiněn 5. prosince 1596 („Ve čtvrtek po svatě panně Barboře [1596]“).

² Majestát byl určený k publikování všem obyvatelům království, proto nemá adresu.

³ Maxmilián II. Habsburský, (narozen 31. 7. 1527, zemřel 12. 10. 1576), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁴ Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁶ Dne 4. března.

⁷ Vratislav z Pernštejna (narozen 9. 7. 1530, zemřel 20. 10. 1582), na Litomyšli, komorník Maxmiliána II. Habsburského, tajný rada Maxmiliána II. Habsburského, nejvyšší kancléř.

*Ad mandatum Sacrae Caesa[re]ae M[ajesta]tis proprium
G[eorgius] Mehl,⁸ m[anu] p[ropria]
Mi[kuláš] Walter,⁹ m[anu] p[ropria]*

⁸ Jiřík Mehl ze Střelic (narozen 1517, zemřel 24. 1. 1589), na Grabštejně a Rumburku, německý místokancleř, doktor práv.

⁹ Mikuláš Walter z Walteršperku (zemřel 1578), na Biskupicích a Lochovicích, rada Maxmiliána II. Habsburského, sekretář v české královské kanceláři.

25.

Adam Bzenský z Prorubě píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Stěžuje si, že dal vysadit vrby na obecním majetku pod Horním Cetnem, který je společný pro poddané obou vrchností. Žádá, aby ty vrby porazil.

Bezno, 18. května 1575

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/5, fol. 104, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Cetni, panu švagru a kmotru mému milému, buď dán.

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane šváře a kmotře můj milej. Zdraví i jiného všeho dobrého Vám věrně rád přeji. Pane švagře a kmotře můj milej, kdež ste vrby nasázeti dali na obci tu pod Cetnem,¹ kteroužto obec poddani moji společností s poddanými Vašimi užívati mají, tak jak smlouvy ukazují a Vy tuto bez vůle mé i tolikéž poddaných mých ste takové vrby saditi dali, ((jakoby podani moji žádné společností v té obci užíváním neměli, i nad to vejše také ste tu vrby saditi dali)), kudy já sobě z luk sena a votavy kliditi dám, čehož bych se do Vás i poněkud nenadál, neb sem já i držitelové statku předešli m<aji> ((ěli)) tu volně z luk kliděvati. Vy pak onehdy pravili ste, tak jak mě zpráva došla, abych skrze Albrechtovu² zahradu cestu sobě udělali dal, kady bych z luk sena sobě vozil. Což mi se učiniti nevidí jiný cesty sobě zarážeti a poddanému mému z oumysla škodu dělati. A tak kdybych já tak udělal, s kejm bych chtěl dobře sousedsky bejti, u mě se snáší, že bych mu toho učiniti neměl. Vás za to přátelsky a sousedsky žádám, že takové vrby porazíte, abych já volně z luk, což mi potřeba jest, tudy, jakž od starodávna bejvalo, kliditi mohl. I tolikéž ta obec aby se nezasazovala, aby podani moji volně pasením té obce užívati mohli. A čeho jest prve nebývalo, ať ještě není, vzláště jeden druhému ke škodě. Poněvadž pravíte, že chcete se mnou přátelsky a sousedsky bejti, já také, víť Pán Bůh, že na jiném nejsem, než s Vámi přátelsky a sousedsky bejti, a pokudž by Vám příjemné ode mě bylo, k Vám se přátelsky a sousedsky chovati. Za odpověď, kterouž bych se zpravití mohl, žádám. Dán v Bezně³ v středu před hodem slavným seslání Ducha svatého léta [15]75.

Adam Bzenskej z Prorubě⁴ a na Niměřicích⁵

¹ Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Albrecht krčmář, poddaný Adama Bzenského z Prorubě.

³ Bezno, poddanská ves a dvě tvrze jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Část v majetku Adama Bzenského z Prorubě.

⁴ Adam Bzenský z Prorubě (zemřel 1605), na Bezně a Niměřicích.

⁵ Niměřice, ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Adama Bzenského z Prorubě.

26.

Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Adamovi Bzenskému z Prorubě. Informuje ho o tom, že zasazené vrby, na které si stěžuje, vysadil na svém statku, proto je nebude porážet.

Horní Cetno, 20. května 1575

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 12, česky, koncept¹

Téhož zdraví [etc.]. Psaní Vaše[m]u dosti obšírné[m]u sem porozuměl, na kderěž odpovědi žádáte. I tutož odpověď Vá[m] na všecko dávám. Předkem strany vrbí sázení, kteréž sem sádití dal v svých vlastních a dědičných kruntech, to moha bez opovědi Vás i poddaných Vašich dobře učiniti. Abych pak <já se> zase je vytahovati měl, zbytečnú práci dvojí bych sobě činil, což oumyslu nejsem, ((nýbrž bohda víc sádití dáti)). Strany <pak> cesty <skrze> udělání skrze zahradu krčmáře² Vašeho že by Vás zpráva došla, tím což klevetám³ podobný j[es]t, jak živ sem se nerad zaneprázňoval, ješto toho oumyslu nejsem, neb Vy víte k poddaným Vašim dobře a spravedlivě ((jak)) se chovati. <Abych> Abych pak i toho něco řekl, nerozumím, aby Vá[m] co ke škodě bylo a též nemá[m] té naděje, abyšte mě v to[m] uposlechníti měli. ((Neb kdybych vdycky o každé slovo, co mi kderý sedlák poví, k sousedům dopisovati se měl, jako Vy ((ke mně)), velkú práci bych míti mušel s malým užitkem)). Dále <těž> dokládáte, že bych praviti měl, že s Vámi přátelsky a susedsky bych rád byl, k tomu se znám. A Vy říci nemůžete, abyšte mě jináč poznati měli, než že sem se k Vám vdycky ve všem volně a susedsky choval, jakž pak můj oumysl jak živ byl ke všem milým ((pánům)) a přátelům se chovati. A poněvadž pak Vy o takové vůli mé ((přátelské sami)) víte a vděčno Vá[m] není, ((sá[m])) <a> nevím tomu co říci, než jakž Vá[m] se <<libí>> vidí, toho při vůli Vaší zanechati ((jiz)) musím. <S tím Pán Bůh>. Datum na Cetni⁴ v pátek před hodem slavný[m] seslání Ducha svatého léta [tisícího pětistého] sedmdesátého.

Urozenému panu Adamovi Bzenské[m]u z Prorubě⁵ a v Bezně,⁶ panu švakru a kmotru mé[m]u milé[m]u.

Alb[re]cht Pětipeský

¹ Adresa je na konceptu uvedena na konci listu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Albrecht, krčmář, poddaný Adama Bzenského z Prorubě.

³ Kleveta – pomluva, klep; hádka.

⁴ Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Adam Bzenský z Prorubě (zemřel 1605), na Bezně a Niměřicích.

⁶ Bezno, poddanská ves a dvě tvrze jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Část v majetku Adama Bzenského z Prorubě.

27.

Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o tom, že mu radové české komory nařídili, aby jako výběrčí posudného v Boleslavském kraji vybíral v tomtěž kraji také korunovační berni. Vyhláší ho za výběrčího této berně. Bez jeho poručení nemá vybranou berni nikomu vydávat.

Vídeň, 23. listopadu 1575

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 52-53, česky

Slovutnému Albrechtovi Pětipeské[m]u z Chýš a z Egrberku na Cetni, věrnému našemu milému.

Rudolf druhý,¹ z Boží milosti římský král, po všechny časy rozmnožitel říše a uherský, český [etc.] král [etc.].

Opatrný [!]² věrný náš milý. Jakož o tom dobrou vědomost máš, že jsou nám stavové Království českého při jminulém vyhlášení a korunování našem na Království české berni, kteráž se při korunování králův českých od starodávna dávala, totiž po půl ouroku svatohavelským svolili.³ I ačkoliv toho zprávu jmíti ráčíme, že jsou Jeho Milosti římského císaře pána a otce⁴ našeho nejmilejšího rady komory české⁵ při Tobě i jiných osobách v krajích, kterýž k vybírání posudného Jeho Milosti Císařské svoleného voleny jsou, aby od nich taková berně naše tolikéž vybírána byla, nařízení učinili, i také že jest se při zasednutí tohoto nynějšího soudu komorního svatomartinského⁶ všechněm vůbec ze všech krajův na týž způsob napomenutí stalo, aby takovou berni jeden každý bez prodlévání spravil.⁷ Však nicméně nemohli jsme pomínouti, nežli vedle toho Tobě tohoto psaní učiniti, milostivě o Tobě nepochybujíc, že té práce a první služby pro nás k sobě přijítí sobě neztížíš a vedle takového nařízení Jeho Mi[lo]s[ti] Císařské rad komory české (jakž Tě pak již za vejběřčího našeho listem odevřeným vůbec vyhlašujem) touž berni nám svolenou v kraji Boleslavským vybírati a v tom ve všem se vedle zavření sněmovního⁸ chovati budeš.⁹ Však jest při tom milostivá a jistá vůle naše, aby dotčené berně nižádnému bez

¹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

² Chybné oslovení v listu z panovnické kanceláře. Oslovení „opatrný“ příslušelo měšťanovi královského města (kromě měšťanů pražských měst). Albrechtovi, jako příslušníku rytířského stavu, příslušelo oslovení „slovutný“.

³ Sněmy české IV, č. 75, s. 242-254 (Usnesení zemského sněmu konaného 6. září 1575), zde s. 250-251. Stavové na sněmu povolili vybírat tzv. korunovační berni a stanovili řád při jejím vybírání. Tentýž sněm přijal a vyhlásil Rudolf II. Habsburského za českého krále. Českým králem byl Rudolf II. Habsburský korunován 22. září 1575.

⁴ Maxmilián II. Habsburský, (narozen 31. 7. 1527, zemřel 12. 10. 1576), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁵ Rady české komory byli Jáchym Novohradský z Kolovrat (prezident), Vilém Opersdorf z Opersdorfu, svobodný pán z Dubu a Frýdštejna, a Jan Robmháp ze Suché. Jáchym Novohradský z Kolovrat (zemřel 17. 1. 1600), na Košátkách a Buštěhradě, přísedící dvorského a komorního soudu, prezident české komory; Vilém Opersdorf z Opersdorfu, svobodný pán z Dubu a Frýdštejna (zemřel 1588), na Heřmanově Městci, rada české komory; Jan Robmháp ze Suché (zemřel po 1581), ve Starém Městě pražském, rada české komory.

⁶ Zasedání komorního soudu bylo zahájeno 15. listopadu 1575. Srov. V. SCHULZ, *Příspěvky*, s. 79, č. 133.

⁷ Tento list je reakcí panovníka na list nejvyšších zemských úředníků, ve kterém mu oznamují, že radové české komory nařídili výběřčími korunovační berně krajské výběřčí posudného. Srov. *Sněmy české IV*, č. 99, s. 480 (Praha, 19. listopadu 1575), nejvyšší úředníci zemští Rudolfovi II. Habsburskému.

⁸ Sněmovní zavření – usnesení zemského nebo generálního sněmu.

⁹ NA Praha, SM, inv. č. 3133, sign. S 15/25, kart. 2067, fol. 37 (Linec, 2. listopadu 1575), koncept mandátu Rudolfa II. Habsburského adresovaného všem stavům do krajů, kterým vyhlašuje výběřčího korunovační berně, nařizuje mu, aby se odebral do krajského města a nařizuje stavům, protože se blíží čas vybírání korunovační berně, aby ji výběřčím odevzdali. Srov. NA Praha, SM, inv. č. 3133, sign. S 15/25, kart.

obzvláštního poručení našeho nevydával, než což se jí tak koliv sejde, neb sjíti by mělo, o tom nám předtím, nežli bychom ji vyzdvihnouti poručiti ráčili, pro zprávu psaním svým oznámil. A my Tobě takovou práci Tvou milostí naší královskou zpomínati i nahrazovati ráčíme. Dán v městě Vídni¹⁰ v středu po svatě Alžbětě léta [tisícího pětistého] sedmdesátého pátého a království našich římského prvního, uherského čtvrtého a českého prvního.

Rudolf

Wra[tislav] a Pernestan¹¹

S[upremus] R[egni] Bohemiae Cancel[arius]

Ad mandatum Domini regis proprium

Mi[kuláš] Walter¹²

2067, fol. 58 (Vídeň, 23. listopadu 1575), koncept mandátu téměř totožného znění jako předešlý, ale datovaného stejný den jako zde vydaný list poselací.

¹⁰ Vídeň, hlavní město Rakouského arciknížectví a hlavní sídlo římsko-německých císařů, dnes Rakouské republiky.

¹¹ Vratislav z Pernštejna (narozen 9. 7. 1530, zemřel 20. 10. 1582), na Litomyšli, tajný rada Rudolfa II. Habsburského, nejvyšší kancléř

¹² Mikuláš Walter z Walteršperku (zemřel 1578), na Biskupicích a Lochovicích, sekretář v české královské kanceláři, rada Rudolfa II. Habsburského.

28.

Cedule (žádost o svědectví). Albrecht Rachmberk z Rachmberku píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku]. Žádá ho o vydání písemného svědectví do komorního soudu proti Petrovi Kaplířovi ze Sulevic.

Bez místa, 3. ledna 1576

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 101, česky

[Adresa]¹

Urozený pane Albrechte Pětipeský z Chýš z Egrbergku a na Cetni.² Tohoto svědomí³ na Vás vedle práva a zřízení zemského do soudu nejvyššího komorního Království českého proti urozenému panu Petrovi Kaplíři z Sulevic⁴ a na Neustupově⁵ a Brodcích,⁶ že mi je dáte, žádám.⁷ A to, že Vám v dobré paměti zůstává, jakož jest pan Petr Kaplíř k ruce

¹ List byl psán na dvojlist. Strana dvojlistu, na které byla napsaná adresa, chybí.

² Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Svědomí – svědectví; důkaz; výpověď svědka před soudem. Mohlo být ústní nebo písemné.

⁴ Petr Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1576), na Brodcích a Neustupově.

⁵ Neustupov, poddanské městečko a tvrz jižně od Benešova (kraj Středočeský). V majetku Petra Kaplíře ze Sulevic.

⁶ Brodce, poddanské městečko a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Petra Kaplíře ze Sulevic.

⁷ Tato cedule byla součástí půhonu. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus*. Tomi IV. pars 1. sectio I., Praha 1882, Práva a zřízení zemská království českého z léta 1564, čl. P. 4., s. 656. Srov. J. MARKOV, *Kapitoly*, s. 199-207. Půhon je zaznamenán v NA Praha, KS 30, fol. 92' (nové fol. 124). Actum 16. prosince 1575. Albrecht Rachmberk z Rachmberku a v Bezně pohání Václava Hrzána z Harasova na Housce a Vrutici, Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na Cetni, Dorotu Hrzánovou

řezané cedule léta p[áně] [tisícího pětistého] sedmdesátého třetího někdeřého času před s[vatý]m Havlem o seno pobrání, který by jemu z louky jeho Matěj Petráňů⁸ a Mikuláš Mikeš,⁹ na onen čas čeládka má, víc sena pychem vzíti a do Bezna,¹⁰ do dvora mého, přivésti měli, učinil, tak chtějí mě z pychu viniti. A Vy tomu srozuměvši se panem Václavem Hrzáněm,¹¹ že by o to soud bejti chtěl a mě v tom šetříc, pro nějaký škody mě ste se dožádali i tolikěž pana Petra Kaplíře z Sulevic, abychom na Vás obou dvou toho k porovnání přátelský[mu] a o to k spokojení přestáli. Což sem já k tomu dovolil a na Vás k smlouvě přestal i tolikěž pan Petr Kaplíř. A tak sme oba dva k tomu dovolili. A on pan Petr Kaplíř neměl jest o to na mě žádného pūhonu bráti a od toho přestání na Vás. A jakž ste to k sobě přijali, nikdo ste nás o to nesročili,¹² ani nás nesmlouvali, a ani ste mně psaním, abyšte to z sebe skládati měli, nevoznámili, ani nesložili, nýbrž až posavad na Vás to <s>((z))ůstává. A dále, čeho ste spravedlivě povědomí, že mi to, nic ovšem nevy-pouštějíc, podle výš dotčeného práva a zřízení zemského vysvědčíte. Dána cedule v oute-rej po Novém létě léta [tisícího pětistého] sedmdesátého šestého ode mě Albrechta Ra-chmberka z Rachmberku¹³ a na Bezně.

z Ocelovic na Housce a Vrutici a Jindřicha Firbasa z Husince a ve Strance proti Petrovi Kaplíři ze Sulevic na Neustupově a Brodcích ke svědomí. Terminus (stání) 21. ledna 1576. Pokuty 100 kop grošů českých. Spor zůstal pravděpodobně pouze na pūhonu, protože o dalším jeho průběhu nejsou v dalších registrech komorního soudu (zvláště nálezových) žádné informace.

⁸ Matěj Petráňů, čeledín Albrechta Rachmberka z Rachmberku.

⁹ Mikuláš Mikeš, čeledín Albrechta Rachmberka z Rachmberku.

¹⁰ Bezno, poddanská ves a dvě tvrze jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Část v majetku Albrechta Rachmberka z Rachmberku.

¹¹ Václav Hrzán z Harasova (zemřel 1584), na Housce a Kropáčově Vrutici.

¹² Sročit – stanovit den (termín, soudní rok) a místo k slyšení a projednání pře (sporu).

¹³ Albrecht Rachmberk z Rachmberku (zemřel po 1587), v Bezně.

29.

Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že příští pondělí má začít vybírat posudné v Mladé Boleslavi. Napomíná ho, aby se snažil vybrat všechno posudné, a má jí hned napsat, kolik ho vybral. Také ať napíše, kolik se vybralo korunovační berně a kdo ji ještě neodvedl.

Pražský hrad, 3. ledna 1576

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudniční (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 33-34, česky

Jeho Milosti Císařské vejběřcímu posudného v kraji Boleslavském, panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku, příteli naše[m]u milé[m]u.

Urozený pane příteli náš milý. Poněvadž v pondělí nejprve příští¹ podle sněmovního nařízení² v městě krajském³ na posudný zasednouti máte, protož jménem a na místě Jeho

¹ Dne 9. ledna 1576.

² Sněmy české IV, č. 86, s. 269-310 (Usnesení zemského sněmu konaného 27. září 1575), zde s. 304. Stavové na sněmu povolili vybírat posudné za období půl roku „od svatého Havla“ (16. října 1575) „do svatého Jiří“ (23. dubna 1576), ve dvou termínech: „v pondělí po Třech králích“ (9. ledna 1576) a „na den svatého Jiří“ (23. dubna 1576), vždy po dobu jednoho týdne v krajském městě.

³ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku bratrů Adama a Karla Krajířů z Krajků.

Milosti Císařské,⁴ pána našeho nejmilostivějšího, napomínáme Vás, abyšte na týž den konečně na takové posudný zasedli a čas sněmem vyměřený⁵ v nadepsaném městě krajském vasedli a o to se skutečně napomenouce všech, k dávání snažili, aby takové posudný, pokudž možné zcela a zouplna vybráno bylo, a jakú ho tak koli sumu vyberete, nemeškajíc psaním Vaším v známost nám uvedete, tolikéž jak mnoho jest se v tom kraji půl ouroku svatohavelského Jeho Milosti Královské,⁶ pánu našemu milostivému, od stavův Království českého při korunování svoleného sešlo a co ho kdo ještě zůstávají.⁷ Na tom Jeho Milosti Císařské jistú a milostivú vůli naplníte. Dán na Hradě pražském⁸ v outerý po památce Nového léta [tisícího pětistého] sedmdesátého šestého.

Císaře Jeho Milosti rady zřízené komory v Království českém⁹

⁴ Maxmilián II. Habsburský, (narozen 31. 7. 1527, zemřel 12. 10. 1576), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁵ Sněmem vyměřený – ustanovený, rozhodnutý usnesením zemského nebo generálního sněmu.

⁶ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁷ *Sněmy české IV*, č. 75, s. 242-254 (Usnesení zemského sněmu konaného 6. září 1575), zde s. 250-251. Stavové na sněmu povolili vybírat tzv. korunovační berni a stanovili řád při jejím vybírání. Tentýž sněm přijal a vyhlásil Rudolfa II. Habsburského za českého krále. Českým králem byl Rudolf II. Habsburský korunován 22. září 1575.

⁸ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁹ Rady české komory byli Jáchym Novohradský z Kolovrat (prezident), Vilém Opersdorf z Opersdorfu, svobodný pán z Dubu a Frýdštejna a Jan Robmháp ze Suché.

30.

Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše místodržícím. Oznamuje jim, kolik vybral na posudném, kolik na korunovační berni a kolik na dlužném posudném.

Horní Cetno, 22. ledna 1576

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 14, česky, opis

Vysoce urozený[m] pánům pánům, Jeho [Mil]o[s]ti Císařské radám a místodržící[m]¹ v Království českém, Jich [Mil]o[s]ti pánům mně laskavě příznivý[m].²

Službu svú Vaši[m] [Mil]o[s]te[m] vzkazují, vysoce urození páni páni, Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské rady a místodržící v Království českém, páni mně laskavě přízniví. Vaši[m] [Mil]o[s]te[m] šťastného zdraví, při to[m] mnoho dobrého, na Pánu Bohu žádaje věrně rád přejí. Jakož j[es]t mi na místě a jméne[m] Jeho Císařské Milosti³ milostivé poručení od Vaši[ch] [Mil]o[s]tí učiněno, abych toho nepomíjel a teď při času Tří králův⁴ na posudné[m] zasedl v městě krajské[m]⁵ a což by se posudnýho Jeho Mi[l]o[s]ti

¹ Místodržícími byli Ladislav starší Popel z Lobkovic a Jan starší (nejstarší) z Valdštejna. Ladislav starší Popel z Lobkovic (narozen 1501, zemřel 18. 12. 1584), na Vysokém Chlumu a Jistebnici, nejvyšší hofmistr.

² Protože šlo o opis, pokračoval text listu bezprostředně za adresou. Pro účely edice je adresa opticky oddělena od textu.

³ Maxmilián II. Habsburský, (narozen 31. 7. 1527, zemřel 12. 10. 1576), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁴ *Sněmy české IV*, č. 86, s. 269-310 (Usnesení zemského sněmu konaného 27. září 1575), zde s. 304. Stavové na sněmu povolili vybírat posudné za období půl roku „od svatého Havla“ (16. října 1575) „do svatého Jiří“ (23. dubna 1576), ve dvou termínech – „v pondělí po Třech králích“ (9. ledna 1576) a „na den svatého Jiří“ (23. dubna 1576), vždy po dobu jednoho týdne v krajském městě.

Císařské anebo půl ouroku⁶ Jeho [Mil]o[s]ti králi Rudolfovi⁷ svoleného v to[m] čase vybralo a sumy na hotově bylo,⁸ Vaši[m] [Mil]o[s]te[m] abych neprodlívajíc oznámil. Což tak podle poručení Vašich [Mil]o[s]tí činí[m] a naschvále Vaši[m] [Mil]o[s]te[m] oznamuji, že posudného Jeho [Mil]o[s]ti Císařský na hotově až do dne dat[um] listu tohoto j[es]t jmenovitě suma 3 sta 77 [kop] 57 g[rošův] č[eských], tolikéž Jeho [Mil]o[s]ti králi Rudolfovi toho půl ouroku mně odvedeno a na hotově j[es]t suma jeden tisíc dvě stě 28 [kop] 14 g[rošův] 3 d[enáry] č[eský]. Nicméněji reštantů⁹ zadržalých teď kvartálu minulého od s[vatéh]o Jiří až do s[vatéh]o Bartoloměje léta [15]75¹⁰ j[es]t vyupomináno¹¹ 1 sto 38 [kop] 14 g[rošův] č[eských]. Což toho všeho Vaši[m] [Mil]o[s]te[m] v známost uvéstí nemohl sem pomínouti. A dáleji na poručení od Vašich [Milos]tí, jak bych se v té věci chovati měl, očekávati budu. Dán na Cetni¹² v neděli p[o] s[vat]é Anežce léta [15]76.

*Vašich [Mil]o[s]te[m] povolný služebník,
Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egerbergka na Cetni*

⁵ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku bratrů Adama a Karla Krajířů z Krajku.

⁶ *Sněmy české* IV, č. 75, s. 242-254 (Usnesení zemského sněmu konaného 6. září 1575), zde s. 250-251. Stavové na sněmu povolili vybírat tzv. korunovační berni a stanovili řád při jejím vybírání. Tentýž sněm přijal a vyhlásil Rudolfa II. Habsburského za českého krále. Českým králem byl Rudolf II. Habsburský korunován 22. září 1575.

⁷ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁸ Být na hotově – být připravený; být v hotovosti.

⁹ Reštant, z něm. der Rest – nezaplacený dluh, nedoplatek; dlužník.

¹⁰ *Sněmy české* IV, č. 56, s. 177-182 (Usnesení zemského sněmu konaného 21. února 1575), zde s. 180. Stavové na sněmu povolili vybírat posudné za období čtvrt roku „od svatého Jiří“ (23. dubna 1575) „do svatého Bartoloměje“ (24. srpna 1575), v jednom termínu: „na svatého Bartoloměje“ (24. srpna 1575), po dobu jednoho týdne v krajském městě.

¹¹ Vyupominati – upomínáním dosáhnout zaplacení; upomínat o zaplacení.

¹² Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

31.

Rudolf II. Habsburský píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku]. Nařizuje mu jako výběřcímu posudného a korunovační berně v Boleslavském kraji, aby korunovační berni odvedl Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat, prezidentu české komory.

Bratislavský hrad (Prešpurský zámek), 25. ledna 1576

NA Praha, RG, č. kn. 90B, fol. 647'-648, česky, vklad do register české komory¹

Rudolf² [etc.], římský, uherský, český [etc.], král [etc.].³

¹ Do register byly přepisovány koncepty. Regest se nacházel na konceptu vlevo nahoře a psal ho registrátor při přepisování konceptu do register. Adresa se nacházela na konceptu vpravo nahoře. V registrech tvoří společně adresa a regest záhlaví: „Všem vejběřcím posudného po krajích, aby berni od stavův svolenou k sobě přijímali a ji p[anu] Joachymovi z Kolovrat odvozovali.“ Opis konceptu není ověřený (podpis, pečť).

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

Slovutný věrný náš milý. Srozumíváme tomu, že jest dosti malý počet obyvatelův toho kraje berní při korunování našem od stavův Království českého⁴ nám svolenou spravil a Tobě odvedl. I poněvadž nám na tom, aby taková berně což nejdřív možné dána a spravena byla, nemálo záleží, toho oumyslu býti ráčíme, mandáty nové po krajích rozestlati a všech aby spravením a dáním takové berně déleji neprodlévali napomenouti, milostivě Tobě poroučejíce, aby se o to skutečně přičinil, aby dotčená berně ode všech zouplna vybrána a zvyupomínána⁵ byla. A jakožt' sme také předešle, když sme se Tebe milostivě dožádati ráčili, aby nám k rutce takovú berní vybíral a té první služby nám učiniti se nezbraňoval, poručili, aby té sumy, která se nám v tom kraji sejde, bez poručení našeho žádnému nevydával, i vědětiť milostivě dáváme, že sme poručiti ráčili urozenému Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat⁶ na Košátkách,⁷ Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské [etc.], pana otce našeho nejmilejšího radě a komory české prezidentu, aby od Tebe a jiných veyběřčích takovú berní přijal. Protož cožkoli nadepsané berně vybráno jmáš, jemu ji bez meškání odved' a vyčítí,⁸ též i potom až do vyplnění odvozovati a vyčítati nepomíjej, a podle toho hodnověrně poznamenání osob těch, kderýž sou takovú berní daly a spravily, též i těch, jenž sou toho vykonati pomínuly, odsílej. Máš od něho z ní pořádně kvitován býti.⁹ A takové vydání proti tomuto poručení našemu a jeho Joachyma z Kolovrat kvitanci při počtu za řádnét' se položí. Takovú pak Tvou kderou při vybírání výš oznámené berně vedeš práci Tobě milostí naši královskú potomně zpomínati i nahražovati ráčíme. Dán na Zámku přešpurském¹⁰ ve středu den Obráčení s[vatéh]o Pavla na víru křesťanskú léta [etc.] [tisícího pětistého] sedmdesátého šestého a království našich římského prvního, uherského čtvrtého a českého též prvního.

⁴ České království, historické území. Dnes z větší části na území České republiky.

⁵ Zvyupomínati – upomínáním dosáhnout zaplacení; upomínat o zaplacení.

⁶ Jáchym Novohradský z Kolovrat Jáchym Novohradský z Kolovrat (zemřel 17. 1. 1600), na Košátkách a Buštěhradě, přisedící dvorského a komorního soudu, prezident české komory.

⁷ Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

⁸ Vyčíst – vyúčtovat.

⁹ Kvitovat – vydáním kvitance potvrdit přijetí peněz něbo převzetí něčeho vůbec; propustit ze závazku.

¹⁰ Bratislava – zámek, historické sídlo uherských králů. Dnes sídlo prezidentů Slovenské republiky.

32.

Jindřich mladší Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o svém zranění při lovu. Leží nemocen už devět týdnů a pro zaplacení barvíře žádá o zaslání úroku z 1 000 kop.

Nechanice, 26. února 1576

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 39, česky

+ *Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Eglberku a na Cetni, panu švagru mému mému [!] vzláště milému, dá[n] bud' k otevř[en]í.*

Službu svú vzkazuji, urozený a můj vzláště milý pane švagře, pane Albrechte Pětipeský. Zdraví a při něm jiného jiného [!] všeho nejlepšího Vá[m] od Pána Boha vše-

mohúciho věrně z srdce rád přeji i se paní tetou¹ mou milou. Při tom Vám oznamuji, můj milej pane švagře, že jest na mě Pán Bůh pro hřichy mý neštěstí velký vzložiti ((neb dopustiti)) ráčil, že sem velmi ničemně, když sme zvěř vobtáhli, postřelil v nohu myslivec laň a vona tak postřelená měla tenat² a já <se> za ní s chrty přetce běžel, a když ji chrty drželi, chtěl sem ji probodnouti a von mi se kord jaks velmi mistrně, že skoro nevím jak, sám smekl, uťal sem se velmi málo nad kolenem, že sem sobě toho nic nevážil zprvu a tak mi klidvosr³ velmi šel a já tomu nic nerozuměl. Až na mě velká bolest přišla, tepruv sem p[ro] barvíře poslal. A tak již ted' vod toho devět neděl ležím, ani se z lúže nehejbám, že sem již vysechl, jedno teskností a druhý bolestí, že sotva že sem. A nevím, jak Pán Bůh dále se mnou naložiti ráčí, neb ještě noha velmi se zle má, i ztěžka nebudu-li chromej. Což Pán B[ůh] rač zachovati, neb barvíře⁴ velmi dobrýho nemám. I piši tu bratru⁵ svýmu, aby ke mně přijel a mě opatři((l)), přitom aby Vás velce⁶ ode mě prosil, jestliže jest Vá[m] možný, abyšte mi abyšte mi [!] můj ourok z tisíce kop k tyto mý pilný a nešťastný potře((bě)) vodeslali, neb se Pána Boha dokládám, že malýho peníze nemám. Již dávnýho času co sem tu měl, to sem těm barvířům vydal a barvíři tomu, jestli mě zhojí, některou a dvacet kop dáti musím. Což Vás ještě sám velice prosím, jestliže jest možné Vám tu p[ro] mě co učiniti, že učiníte. Já se Vám toho bohdá vodsluhovati chci věrně rád. Neb věřte tomu, že kdyby toho neštěstí nebylo, že bych Vá[m] nechtěl dřív času ((bude)) slova říci, bratr Vás kvitovati,⁷ poněvadž ještě dorovnaný nejsme a já jistoty⁸ když ještě nemá[m]. Dán na Nechanicích⁹ v neděli po s[vat]ý[m] Matěji léta [pá]ně [tisícího pětistého] sedmdesátého šestého.

Jindřich Hrušovský z Hrušova¹⁰

¹ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

² Teneto (množ. tenata) – konopná síť (sítě) na chytání zvěře.

³ Klidvosr, z něm. Gliedwasser – kloubní maz; synovia.

⁴ Barvíř – bradýř; holič, který býval zároveň ranhojičem.

⁵ Václav mladší Hrušovský z Hrušova, (zemřel po 1595), na Malých Horkách, bratr Jindřicha mladšího Hrušovského z Hrušova.

⁶ Velice.

⁷ Kvitovat – vydáním kvitance potvrdit přijetí peněz nebo převzetí něčeho vůbec; propustit ze závazku.

⁸ Jistota – dlužní úpis, dluhopis. Nejčastější doklad o přijetí prostředků půjčených na úvěr. Dlužní úpis (jistotu) vydával dlužník (jistec a hlavní dlužník). Za půjčku ručili buď ručitelé (rukojmi) nebo mohla být zajištěna na pozemkovém majetku dlužníka. Byl vydáván se stanovenou dobou splatnosti nebo s výpovědní lhůtou.

⁹ Nechanice, poddanské městečko a tvrz západně od Hradce Králové (kraj Královéhradecký). V majetku Jindřicha mladšího Hrušovského z Hrušova.

¹⁰ Jindřich mladší Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1581), na Nechanicích, bratr Václava mladšího Hrušovského z Hrušova.

33.

Jáchym Novohradský z Kolovrat píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Napomíná ho jménem krále Rudolfa II. Habsburského, aby odevzdal dosud nevybranou korunovační berni Janovi Sladkému z Peclínovce. Bude mu dána kvitance. Ať mu pošle seznam osob, které ještě berni neodvedly.

Pražský hrad, 26. března 1576

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 122-123, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerberku, Jeho Milosti Císařské vejběrcímu v kraji Boleslavským, příteli mému milému.

Službu svú vzkazují, urozený pane příteli můj milý. Jest mi s nemalým podivením, že jmajíce od nejjasnějšího knížete a pána, pana Rudolfa,¹ římského, uherského a českého krále, jisté poručení, abyšte mi půl ouroku svatohavelského, Jeho Milosti od stavův království tohoto při korunování svoleného,² co ste ho koli v tom kraji³ vybrali, odvedli, též i ode mne napomenutí, tak ste se nezachovali, a v tom z jiných vejběrcích vytrhli.⁴ I ponevadž Jeho Milost, aby takového půl ouroku Jeho Milosti odesláno bez meškání bylo, dopisovati se ráčí, protož jménem a na místě Jeho Milosti Královské napominám Vás, abyšte hned, jakž Vás toto psaní mé dojde, s nadepsaným půl ourokem sem se vypravili a jej panu Janovi Sladkému⁵ při berni odvedli a vyčtli.⁶ Máte ode mě z něho pořádně kvitovaný býti.⁷ Osoby také ty, které jsou takového půl ouroku dáti a spraviti zanedbaly, poznamenané mi, abych o tom Jeho Milost Královskou zpraviti mohl, dodejte. Na tom Jeho Milosti Královské jistí a konečnú vůli naplníte. Dán na Hradě pražském⁸ v pondělí po neděli postní Oculi léta [tisícího pětistého] sedmdesátého šestého.

*Joachym Novohradský z Kolovrat⁹ a na Košátkách,¹⁰
Jeho [Mil]o[s]ti Cí[sarš]ké rada a president komory české*

¹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

² *Sněmy české* IV, č. 75, s. 242-254 (Usnesení zemského sněmu konaného 6. září 1575). Zde s. 250-251. Stavové na sněmu povolili vybírat tzv. korunovační berni a stanovili řád při jejím vybírání. Tentýž sněm přijal a vyhlásil Rudolfa II. Habsburského za českého krále. Českým králem byl Rudolf II. Habsburský korunován 22. září 1575.

³ Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

⁴ Míneň je list Rudolfa II. Habsburského adresovaný všem výběrcím posudného. Srov. NA Praha, RG 90B, fol. 647'-648.

⁵ Jan Sladký z Peclínovce (zemřel 1593), měšťan ve Starém Městě pražském, úředník, přední písař při berním úřadu.

⁶ Vyčíst – vyúčtovat.

⁷ Kvitovat – vydáním kvitance potvrdit přijetí peněz nebo převzetí něčeho vůbec; propustit ze závazku.

⁸ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁹ Jáchym Novohradský z Kolovrat (zemřel 17. 1. 1600), přísedící dvorského a komorního soudu, prezident české komory.

¹⁰ Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

34.

Bohuslav Křinecký z Ronova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku. Oznamuje mu, kolik utratily osoby vybírající zemské clo z města Jablonné v Podještědí a kolik jim zaplatil za jejich práci.

Dětenice, 30. dubna 1576

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 43, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerberku a na Cetni, vejběrcímu posudného Jeho [Mil]o[s]ti Cí[sarš]ké, panu příteli mému zvláště milému.

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeskej, pane příteli můj zvláště milej. Šťasného zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přál bych Vám věrně rád. Psaní mi ste časův pomínulejch učinili strany osob, kterýž clo k zemi vybírají z města Jablon[n]ého,¹ oznamujíc mi v témž psaní, co ((by)) jsou za nejprvnější termín takového cla vybraly. I oznamují Vám, že jsou ty osoby u mne byly, a <svými se> ((já)), což slušného bylo, za práci jich spokojil. Což jsou mi i to ukázaly, že jsou při první chůzi utratily 45 gr[ošův] čes[kých] a teď při této druhý chůzi i s tím, což jsou na posly vynaložily, jsou outtrat ukázaly 45 gr[ošův] čes[kých] ([[...]]na promě[...]] jsou 30 gr[ošův])). A tak pováživše toho, že jsou lidé chudí a že jsou při tom práci nemalou vedli, k těmto všem outtratám a škodám jsem jim oznámil, že jim 2 [kopy] g[rošův] č[eských] za tu práci jejich dodáno <si> ((od)) Vás bejti má. Protož Vás za to přátelsky žádám, <že> ((v))édouce již jistou vůli mou, je že [...] spokojíte tak, aby skrz to dalších škod nenesli. S tím se V[á]m na všem všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji. Dat[um] na Dětenicích² v pondělí po Provodní neděli léta [tisícího pětistého] sedmdesátého šestého.

Bohuslav Křinecký z Ronova³ a na Dětenicích

¹ Jablonné v Podještědí, poddanské město východně od Liberce (kraj Liberecký). V majetku Jindřicha Berky z Dubé a Lipé.

² Dětenice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Jičína (kraj Královéhradecký). V majetku Bohuslava Křineckého z Ronova.

³ Bohuslav Křinecký z Ronova (zemřel 24. 8. 1598), na Dětenicích, hejtman Boleslavského kraje.

35.

List otevřený. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku oznamuje [obyvatelům Boleslavského kraje]. Napomíná je, aby co nejdříve zaplatili korunovační berni i zemskou sbírku a připomíná jim sankci v případě nezaplacení posudného stanovenou zemským sněmem. Horní Cetno, 20. července 1576

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 11-13, česky

[Adresa]¹

Urození páni páni, urození a stateční rytíři, moudří a opatrní z měst a městeček v kraji Boleslavském,² páni mně přízniví a páni přátelé moji milí. Službu svú Vaši[m] Mi[l]o[s]te[m] a Vám vzkazují. A při tom Vaši[m] Mi[l]o[s]te[m] oznamují, že Jeho Mi[l]o[s]t královská, nejjasnější kníže a pán, pan Rudolf,³ římský, uherský, český [etc.] král, pán náš milostivý, ráčil jest poručení učiniti, abych osoby, které jsou Jeho [Mil]o[s]ti půl ouroku na korunování svoleného nezapravily, napomenul.⁴ A při tom

¹ Jde o tzv. list otevřený, určený k publikování obyvatelům Boleslavského kraje, proto nemá adresu.

² Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

³ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁴ *Sněmy české* IV, č. 75, s. 242-254 (Usnesení zemského sněmu konaného 6. září 1575), zde s. 250-251. Stavové na sněmu povolili vybírat tzv. korunovační berni a stanovili řád při jejím vybírání. Tentýž sněm přijal a vyhlásil Rudolfa II. Habsburského za českého krále. Českým králem byl Rudolf II. Habsburský korunován 22. září 1575.

i mandát otevřený,⁵ kterýž při tom mém listu Vaši[m] Mi[l]o[s]te[m] a Vám k přečtení odsílám, ráčil j[es]ti odeslati za tou příčinou, že mnohé osoby z peněz půl ouroku nespřavivši, toliko z lidí vybravši, tím by toho odbyti chtěly. Což já, maje o tom poručení, abych ke všem osobám kraje tohoto Boleslavského takový mandát odeslal a kterýž by peníze na ourocích měly a z toho půl ouroku Jeho [Mil]o[s]ti nezapravily a toho se neodsvědčovaly, že peněz na úroce nemá, též také některé osoby ani z lidí jsou nespřavily, o tom poručení maje takové osoby poznamenané odeslati, aby k nim podle snešení sněmovního přikročováno bylo. Protož Vašich [Mil]o[s]tí a Vás podle takového poručení napomínám, od kterýchž by osob takového půl ouroku bud' z lidí, též i z peněz, zapraveno nebylo, že ihned tím neprodlívajíc takový ourok Jeho [Mil]o[s]ti k ruce ke mně do domu a obydlí mého odsílati s listy příznávacími ráčíte a budete, a kdož by z lidí odeslal a peněz na úroce neměl, že peněz na úroce nemá, toho v svém příznání aby doložil, tak aby potomně k škodám a outratám přivozován žádnej nebyl. Též Vaši[m] Mi[l]o[s]te[m] a Vám k paměti přivozují, jakož j[es]ti sbírka zemská od stavů Království českého na potřeby zemské svolena, kteráž se při vyšlých termíních jako při času Tří králů vybírat začala a též při času svatého Jiří, i velmi málo osob j[es]ti, který takovou sbírku vyplnily a odsvědčení neodsílaly.⁶ Což já z poručení nejvyšších pánů berníků⁷ to od sebe odvésti maje, pokudž j[es]ti mi co toho od stavů kraje tohoto odvedeno a dáno, to také od sebe odvedu. Však pro uvarování škod Vaši[ch] [Mil]o[s]tí a Vás napomínám, že takovou sbírku, což by ji kdo dáti povinen byl, tím neprodlívajíc Jeho [!] Mi[l]o[s]te[m] nejvyšším pánům berníků[m] na Hrad pražský⁸ odvozovati ráčíte a budete, neb já osoby v tomto kraji a města podle povinnosti⁹ úřadu svého všecky poznamenané, jsa o to napomenut, který sou daly neb nedaly, odeslati z poručení Jich [Mil]o[s]tí mám. Což za to mám, maje toto napomenutí, že Vaši[m] [Mil]o[s]te[m] a Vám vědomé bude se před škodami a zaneprázdněním jak uvarovati. Také Vaši[m] Mi[l]o[s]te[m] a Vám strany posudného Jeho [Mil]o[s]ti Císařský připomínám, kteříž jste takového posudného za úřadu mého nespřavili a posavad tím prodlévati ráčíte a prodléváte,¹⁰ že Jich Mi[l]o[s]t pání berníci nejvyšší podle sněmovního snešení z dvojnásobného posudného, což j[es]ti toho kdo za sebou zadržal a té pokuty se dopustil, napomínají,¹¹ jakž pak ted' z listu, kterýž mi odeslati ráčí, jej přečta, porozuměti ráčíte a moci budete.¹² Jestli by kdo k takové

⁵ Zmíněnou písemnost (mandát) se v prostudovaných písemných pramenech nepodařilo dohledat.

⁶ *Sněmy české* IV, č. 86, s. 269-310 (Usnesení zemského sněmu konaného 27. září 1575), zde s. 304-305. Stavové na sněmu povolili vybírat tzv. zemskou sbírku. Krajsí výběřčí posudného měli vybírat tzv. sbírku k zemi z vína za stejné období a ve stejných termínech jako posudné, tedy za období „od svatého Havla“ (16. října 1575) „do svatého Jiří“ (23. dubna 1576), ve dvou termínech: „v pondělí po Třech králích“ (9. ledna 1576) a „na den svatého Jiří“ (23. dubna 1576). Srov. *Sněmy české* IV, č. 134, s. 550-571 (Usnesení generální sněmu konaného 17. května až 11. července 1576), zde s. 558, článek „Předešlá sbírka aby dovyupomínána byla“.

⁷ *Sněmy české* IV, č. 86, s. 269-310 (Usnesení zemského sněmu konaného 27. září 1575). Zde s. 303. Stavové na sněmu zvolili nejvyššími berníky Jiřího Zajíce z Házmburka na Mšeném za panský stav, Mikuláše Bryknara z Brukštejna na Zápech za rytířský stav, mistra Matěje Bydžovského z Aventýnu, měšťana Starého Města pražského, za měšťský stav.

⁸ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁹ Povinnost – služební přísaha; úřední přísaha.

¹⁰ *Sněmy české* IV, č. 34, s. 78-91 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. až 22. června 1574), zde s. 83. Stavové na sněmu zvolili Albrechta Pětipeského poprvé krajským výběřčím posudného.

¹¹ *Sněmy české* IV, č. 86, s. 269-310 (Usnesení zemského sněmu konaného 27. září 1575), zde s. 304. Stavové na sněmu přijali sankci pro dlužníky za neodvedené posudné, totiž zaplacení dvojnásobného posudného.

¹² Srov. pozn. č. 5.

pokutě přišel, ten nechť sobě sám vinu dává a jinému žádnému, jakž pak z příležitých psaní, kteréž teď k přečtení Vaši[m] Mi[l]o[s]te[m] a Vám při tomto listu mém odsílám, porozuměti ráčíte a moci budete. O čemž o Vašich Mi[l]o[s]tech a Vás nepochybují, že což nejdříve moci bude, to spraviti ráčte pro uvarování jednoho každého škod. Toho pro důvěrnost pečeť svou k listu tomuto jsem přitiskl a rukou svou vlastní se podepsal. Kterýž j[es]t dán na Cetni¹³ v pátek po památce Rozeslání dvanásti apoštolů léta páně 1576.

Albrecht Pětipeský z Chýš z Egrberka a na Cetni

¹³ Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

36.

Svědectví. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku vydává Žofii Granovské z Dubnice svědectví do většího zemského soudu ke sporu proti Jiříkovi Klusákovi z Kostelce.

Horní Cetno, 29. září 1576

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 3-4, česky

Svědomí¹ ode mě Albrechta Pětipeského z Chýš z Egrberka a na Cetni² ku potřebě urozený paní Žofiji z Dobnice,³ pozůstalý vdovy po někdy Kašparovi Kranovským z Kranova⁴ a na Vlkavě,⁵ tu kdež náleží.

Já Albrecht Pětipeský z Chýš z Egrberku a na Cetni, známo činím tímto listem a vzláště tu kdež náleží. Jakož sem pohnán od urozený paní Žofije z Dubnice, pozůstalý vdovy po někdy Kašparovi Kranovským z Kranova a na Vlkavě, abych jí svědomí do soudu zemského větčího Království českého dal a to proti urozenému panu Jiříkovi Klusákovi z Kostelce⁶ a na Čečelicích,⁷ tak jakž toho všeho cedula řezaná, čeho na mně žádá, ukazuje.⁸ I to j[es]t mi v mé dobré vědomosti, že někdy před mnoha lety nebožtík pan Jindřich Hrušovský z Hrušova,⁹ tehdáž na Čečelicích, vručil statek¹⁰ strýny své panny Barbory

¹ Svědomí – svědectví; důkaz; výpověď svědka před soudem. Mohlo být ústní nebo písemné.

² Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Žofie Granovská z Dubnice (zemřela 1582), na Vlkavě, vdova po Kašparovi Granovském z Granova.

⁴ Kašpar Granovský z Granova (zemřel 1563), na Vlkavě a Vršovicích.

⁵ Vlkava, poddanská ves a tvrz jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Habartického z Habartic, pak Kašpara Granovského z Granova, pak vdovy po něm Žofie Granovské z Dubnice.

⁶ Jiřík Klusák z Kostelce (zemřel 1583), na Čečelicích.

⁷ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Jiříka Klusáka z Kostelce.

⁸ Zmíněné písemnosti (půhon; řezaná cedula) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovaly. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus*. Tomi IV. pars 1. sectio I., Praha 1882, Práva a zřízení zemská království českého z léta 1564, čl. P. 4., s. 656; J. MARKOV, *Kapitoly*, s. 199-207. Zmíněný půhon je přepsán v NA Praha, DZ, DZM 136, fol. G 20' (Půhony k svědomí k roku svatého Jeronýma léta 1576. Srov. NA Praha, DZ, DZV 61, fol. G 19'-G 21, Jiřík Klusák z Kostelce obesílá Žofii Granovskou z Dubnice do soudu úřadu nejvyššího purkrabství pražského.

⁹ Jindřich mladší Hrušovský z Hrušova (zemřel 1563), syn Jana Hrušovského z Hrušova, na Čečelicích.

¹⁰ Všetaty, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Jindřicha mladšího Hrušovského z Hrušova.

Hrušovský z Hrušova,¹¹ jakožto jí sirotku náležitý, kterážto panna Barbora, přišedši k le-
tům, j[es]t se mně za manželku dostala.¹² A tak potomně já na místě manželky svý pana
Jiříka Klusáka z Kostelce spolu s někdy pane[m] Mikolášem Habartickým z Habartic,¹³
ty časy na Vlkavě, jakožto rukojmě podle nebožtíka pana Jindřicha Hrušovského z Hru-
šova za statek sirotčí, jakž zaručení téhož statku sirotčího dskami zemskými učiněné plně-
ji svědčí,¹⁴ sem ku počtů[m] obsílal a na nich jakožto rukojmích j[es]ti manželce mé od
Jich Mi[l]o[s]tí pánů ouředníků praských menších desk zemských nálezem prisouzeno
devě¹⁵ set sedumdesáte pět kop dvaceti g[rošův] vše č[eských],¹⁶ a od pana Jiříka Klusá-
ka z Kostelce polovici té sumy a od paní Žofije z Dubnice druhá polovice té sumy, což se
jí dáti dostalo jakožto držitelkyně statku vlkavského¹⁷ od něho pana Mikoláše Habartic-
kého tím rukojemstvím¹⁸ zavázaného nebo závadného, podle prisouzení Jich Mi[l]o[s]tí
pánů ouředníků menších j[es]t mi na místě manželky mé dáno a vyplněno, neb j[es]t on
Mikoláš Habartický k takovému obeslání, pokudž vědomost má[m], nikdy nestál.¹⁹ Než
jak sou oni sobě takový statek Čechelice prodávali, o tom vědomosti žádně nemám. Než
někderého času na Vrutici²⁰ on pan Klusák byvši o to se mnú na místě manželky mý
v rozepři pověděl, to což za sebou má, že rád manželce mé bez soudu dáti chce. Ale jakú
sumu menoval, toho nepomním, neb j[es]t čas dávný, z paměti mi vyšlo. Protož což tuto
svědčí[m], to j[es]t v pravdě, tak to беру k svému svědomí a duši. A pro lepší toho věření
toto mé svědomí svou vlastní pečeti sem zapečetil, kderéhož j[es]t datu[m] na Cetni
v sobotu po svatý[m] Václavě léta tisícího pětistého sedmdesátého šestého.

¹¹ Barbora Hrušovská z Hrušova.

¹² Albrecht Pětipeský se oženil s Barborou Hrušovskou z Hrušova 13. listopadu 1569 v královském kraj-
ském městě Slaný.

¹³ Mikuláš Habartický z Habartic (zemřel 1571-1579), na Vlkavě.

¹⁴ NA Praha, DZ, DZV 12, fol. A 20. Vklad do desk zemských větších trhových 27. srpna 1555.

¹⁵ Devět.

¹⁶ NA Praha, DZ, DZM 100, fol. D 10'-D 14, nález menšího zemského soudu z 24. dubna 1572.

¹⁷ Statek Vlkavu prodal Mikuláš Habartický z Habartic v roce 1559 Kašparovi Granovskému z Granova. Srov.
NA Praha, DZ, DZV 53, fol. J 30. Po jeho smrti ho zdědila jeho manželka Žofie Granovská z Dubnice.

¹⁸ Rukojemství – zaručení se.

¹⁹ NA Praha, DZ, DZV 61, fol. G 19'-G 21, Jiřík Klusák z Kostelce obesílá Žofii Granovskou z Dubnice do
soudu úřadu nejvyššího purkrabství pražského.

²⁰ Kropáčova Vrutice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku
Václava Hrzána z Harasova.

37.

Albrecht Berka z Dubé a Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že psal včera Jindřichovi z Valdštejna kvůli posudnému. Neví, jakým způsobem se bude po smrti Maxmiliána II. Habsburského vybírat. Zachová se tak, jak se budou chovat jiní. Až se posudné začne vybírat, žádá o oznámení a radu, jak se má psát příznávací list.

Loukovec, 24. října 1576

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roud-
ničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 55, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Ekrberku a na Cetni, krále Rudolfa, Jeho Mi[los]tí, vejběrčímu kraje Boleslavského, panu švakru mému vzláště milé[m]u, dán buď k vlastní[m]u otevření.

Službu svú vzkazuji, urozenej pane švakře můj vzláště milej. Byšte zdrávi byli a na všem se dobře a šťastně jměli, přál bych Vám toho věrně rád i všemu domu Vašemu. Můj vzláště milej pane švakře, co se toho posudného dotejče, víte dobře, nebyl-li sem z předních, tehdy že sem žádný nehustával. A tak sem včerejšího dne ku panu Jindřichovi z Valdštejna¹ na Dobrovici,² panu švakru svému vzláště milému, o to naschvál posílal, poněvadž jest z jisté vůle Boží Jeho Mi[l]o[s]t Císařská³ svaté a dobré paměti z tohoto bídného světa, však bohdá k věčné slávě povolán, jak se to posudný bude míti dávati, pána v tom za radu žádajíc. Pán jest mi ráčil zase odpověď dáti, že by v té věci ráčil sám rady potřebovati, ale však že jest ta naděje, v brském času že nám to všem v známost uvedeno bude, čímž se budeme moci dobře zpraviti. A protož jak se v tom jiní chovati budou, tak já také bezevší odpornosti v tom se poslušně zachovati chci. A tak za tou příčinou toto Vám psaní činím vědouc o vůli mý, abyšte mě v své paměti měli, tak abych k dalším škodám o to nepřicházel. O čemž docela věřím, že na žádost mou tak učiníte. Však jak se jedné [!] Vám odsílati začne a na jakej způsob, prosím, že mi to po naschválným poslu v známost uvedete a přípis po týmž poslu, jakž by se ten přiznávací list ((napsati)) <odeslati> měl, <no> odešlete. Já se Vá[m] toho bohdá vším dobrým odměním a poslu od cesty zaplatím. S tím milost Pána Boha naše[h]o s námi býti rač a nám spolu v bázni Boží šťastného shledání popřítí. Dán na Loukovci⁴ v středu před svatým Šimonyšem Judou léta [15]76.

Albrecht Berka z Dubé z Lipého⁵ a na Loukovci nad Jizerou

¹ Jindřich z Valdštejna (narozen 1517, zemřel 9. 12. 1579), na Dobrovici a Kuncberku, hejtman Boleslavského kraje, přisedící dvorského a komorního soudu.

² Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha z Valdštejna.

³ Maxmilián II. Habsburský, (narozen 31. 7. 1527, zemřel 12. 10. 1576), římskoněmecký císař, český a uherský král. Zemřel v Řezně 12. října 1576.

⁴ Loukovec, poddanská ves a tvrz severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Berky z Dubé a Lipé.

⁵ Albrecht Berka z Dubé a Lipé (zemřel 1578), na Loukovci nad Jizerou a Kuřívodech.

38.

Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že po smrti Maxmiliána II. Habsburského nastoupil vládu král Rudolf II. Habsburský. Jeho jménem ho napomíná, aby do dalšího poručení zastával úřad výběřčího posudného v Boleslavském kraji.

Pražský hrad, 24. října 1576

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. Q 16/30, fol. 1-2, česky¹

Jeho Milosti Císařské vejběřčímu posudného v kraji Boleslavským, panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Cetni, příteli našemu milému.

Urozený pane příteli náš milý. Jakož jest Pán Bůh všemohúci v pátek po s[vatě]m Diviši nyní jminulém² slavné paměti císaře Maximiliána,³ předešlého pána našeho, z tohoto

¹ Koncept tohoto listu se nachází v NA Praha, SM, inv. č. 2422, sign. T 71/1/1, kart. 2420, fol. 201.

světa k sobě do věčné radosti povolati ráčil, skrz což všecek regiment a spravování na Je[ho] [Mil]o[s]t císaře Rudolfa,⁴ nynějšího pána našeho nejmilostivějšího, jest přišlo.⁵ Protož z zvláštního o tom Je[ho] [Mil]o[s]ti poručení jménem a na místě Je[ho] [Mil]o[s]ti napomináme Vás, abyšte předce Vám svěřený ouřad vybírání posudného v tom kraji⁶ podle povinnosti⁷ Vaší, ač jmáte-li ji, věrně a pilně, jakž ste i posavad činili, a potřeba ukáže, až do dalšího o tom Je[ho] [Mil]o[s]ti poručení řídili a spravovali,⁸ pakli povinnosti nejmate, tehdy k učinění jí sem bez meškání najíti se dali. Jakž pak o Vás, že v tom pilnosti Vaší nic sjíti nedáte, pochybnosti není, na tom Je[ho] [Mil]o[s]ti Cí[sarš]ké jistů a líbeznu vůli naplníte. Dán na Hradě pražském⁹ v středu po s[va]jté Voršile léta [tisícího pětistého] sedmdesátého šestého.

*Císaře Jeho Milosti rady zřízené komory v Království českém*¹⁰

² Dne 12. října 1576.

³ Maxmilián II. Habsburský, (narozen 31. 7. 1527, zemřel 12. 10. 1576), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁴ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁵ Maxmilián II. Habsburský. Zemřel v Řezně 12. října 1576.

⁶ Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

⁷ Povinnost – služební přísaha; úřední přísaha.

⁸ *Sněmy české* V, č. 10, s. 17-18 (Pražský hrad, 26. října 1576), místodržící Rudolfovi II. Habsburskému; *Sněmy české* V, č. 13, s. 20 (Řezno 5. listopadu 1576), Rudolf II. Habsburský české komoře; *Sněmy české* V, č. 15, s. 22-23 (Praha, 14. listopadu 1576), česká komora Rudolfovi II. Habsburskému; *Sněmy české* V, č. 17, s. 28-29 (Linec, 26. listopadu 1576), mandát Rudolfa II. Habsburského do krajů Českého království.

⁹ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹⁰ Rady české komory byli Jáchym Novohradský z Kolovrat (prezident), Vilém Opersdorf z Opersdorfu, svobodný pán z Dubu a Frýdštejna a Jan Robmháp ze Suché.

39.

Václav Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že se opozdí jeho odjezd na Potštejn. Teprve dnes přijel na Housku. Žádá, aby tam jel napřed a aby na jeho místě požádal i Simeona Vorla z Kozího Hradu, aby tam s ním jel. Ondřej Nebřehovský z Nebřehovic tam už je asi také přítomen.

Houska, 5. prosince 1576

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 59, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerbergku a na Cetni, panu švagru mému zvláště milému.

Službu svú vzkazuji, urozený a můj zvláště milý pane švagře, pane Albrechte Pětipeský. Zdraví, v ně[m] jiného všeho dobrého, přeji Vá[m] věrně rád. Žádost má předešlá, kteráž j[es]t na Vás vzložena, abyšte se mnou na Potnštejn¹ práci vážili, i oznamuji Vá[m], že pro pilné <práce> ((potřeby)) sem z Prahy² vyjeti tak brzo nemohl, až dnešní-

¹ Potštejn, poddanské městečko a hrad jižně od Rychnova nad Kněžnou (kraj Královéhradecký). V majetku Adama Šťastného Hrzána z Harasova.

² Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

ho dne sem teprv na Housku³ přijel. I sem toho oumyslu, abych tento pátek nejprv příští⁴ z domu, co nejdáleji budu moci ujetí, vyjel. Vás za to, můj zvláště milý pane švagře, žádám, že se týž na žádost mou ((předešlou)) (pokudž možné) tam vypravíte a podle toho pana Šimona Myšků⁵ žádati na místě mé[m] že budete, aby též podle mě s Vámi se vypravil, neb naději se, že již pan Nebřehovský,⁶ vyjevši z domu, tam jest na Potenštejně. A což tu k žádosti mé učiníte, Vám se toho vším dobrý[m] mně možný[m] rád odsluhovati i odměniti chci. S tím Vás milosti Boží poroučí[m]. Dat[um] na Housce v středu po s[vat]é Barboře léta [15]76.

Nebudu-li moci já dne zejtrejšiho k Vá[m] na noc přijeti, ale v pátek velmi ráno u Vás budu.

Václav Hrzán z Harasova⁷ a na Housce

³ Houska, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Václava Hrzána z Harasova.

⁴ Dne 7. prosince.

⁵ Simeon Vorel z Koziho Hradu (zemřel před 1594), v Jizerním (Stránovském) Vtelně.

⁶ Ondřej Nebřehovský z Nebřehovic (zemřel 1577), na Pyšelech, hejtman Kouřimského kraje, přisedící dvorského a komorního soudu.

⁷ Václav Hrzán z Harasova (zemřel 1584), na Housce a Kropáčově Vrutici.

40.

Jindřich z Valdštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že se dohodl s Adamem Vančurou z Řehnic o výjezdu na jejich statky. Žádá, aby k němu přijel na Dobrovici a vyjel s ním do těch míst.

Dobrovice, 9. prosince 1576

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 11, česky

Urozenému a mému zvláště milému kmotru, panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Cetně.

Službu svú vzkazují, urozenej a můj zvláště milej kmotře, pane Albrechte Pětipeský. Zdraví, se vším dobrém, přeji Vám věrně rád. Oznamuji Vám, že sem se skrze psaní s panem Adamem Vančurou¹ o vejjezd na grunty naše, kde by něco mezi mnou a panem Vančurou na odporu bejti chtělo, snesl, abychom v outerý příští² v ta místa vyjeli a tím raněji v týž den se shledali. I nechťic, aby jaký odporové mezi mnou a panem Vančurou vzniknouti a trvati jměly, jsouc s panem Vančurou v dobrém přátelství a sousedství vždycky od dávného času, Vás za to přátelsky žádám, že ke mně na Dobrovici³ zejtra bohdá na noc přijedete a v outerý příští spolu se mnou v ta místa odporný vyjedete, tak abychom to, co by na odporu bejti chtělo, spatřiti a tu věc dobrou přátelskou měrou, pokudž možné bude, na místo postaviti mohli, jsa té naděje, nechťic žádného jiného než Vás, jakožto svého zvláště důvěrného přítele, v té příčině užiti, že k žádosti mé to učiniti

¹ Adam Vančura z Řehnic (zemřel 1578), na Újezdci.

² Dne 11. prosince.

³ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha z Valdštejna.

odporný nebudete. Rád se Vám toho zase vším dobrým přátelstvím odměniti chci. S tím milost Božská s námi se všemi rač bejti. Dat[um] na Dobrovici v neděli den s[vatéh]o Joachyma léta [15]76.

Jindřich z Valdštejna⁴ na Dobrovici a Kunstberce⁵

⁴ Jindřich z Valdštejna (narozen 1517, zemřel 9. 12. 1579), na Dobrovici a Kuncberku, hejtman Boleslavského kraje, přísedící dvorského a komorního soudu.

⁵ Kuncberk, zámek severně od Nymburka (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha z Valdštejna.

41.

Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Napomíná ho jménem Rudolfa II., aby všechno posudné, které vybral, přivezl co nejdříve na Pražský hrad.

Pražský hrad, 22. prosince 1576

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. Q 16/30, fol. 3-4, česky

Jeho Milosti Císařské vejběřčímu posudného v kraji Boleslavském, panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Cetni, příteli našemu milému. Cito cito cito.

Urozený pane příteli náš milý. Vězte, že Je[ho] [Mil]o[s]t Cí[sařs]ká,¹ pán náš nejmilostivější, zejtrejšího dne bohda šťastně na Hrad pražský² přijeti a nám dnes z cesty milostivě psáti a poroučeti ráčí, abychom pro pilnú Je[ho] [Mil]o[s]ti potřebu ihned všechny důchody vyupomínali.³ Protož Vás jménem a z takového Je[ho] [Mil]o[s]ti Cí[sařs]ké poručení napomínáme, abyšte ihned všecko posudné, což ste ho koliv málo neb mnoho vybrali, stěžně dnem i nocí bud' sami přivezli aneb odeslali a kdež náleží vyčísti dali, jináče nečiníc. Neb na tom Je[ho] [Mil]o[s]ti Cí[sařs]ké milostivú vůli naplníte. Dán na Hradě pražském v sobotu po s[vaté]m Tomáši léta [tisícího pětistého] sedmdesátého šestého.

Císaře Jeho [Mil]o[s]ti rady zřízené komory v Království českém⁴

¹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

² Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

³ Vyupomínati – upomínáním dosáhnout zaplacení; upomínat o zaplacení. Rudolf II. Habsburský se vracel z říšského sněmu v Řezně, v jehož průběhu zemřel 12. října 1576 jeho otec Maxmilián II. Habsburský.

⁴ Rady české komory byli Jáchym Novohradský z Kolovrat (prezident), Vilém Opersdorf z Opersdorfu, svobodný pán z Dubu a Frýdštejna a Jan Robmháp ze Suché.

42.

Markus Ambrož píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že poručil prodat svému služebníku 100 strychů pšenice a 30 strychů hrachu. Posílá mu na to potvrzení.

Praha, 21. ledna 1577

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 10, německy

*Dem edlenn gestrengen hern Albrechtt Pitipieskhi vonn Chyß und Eggerberg auffv Zetti-
no [etc.], meinem gunstig[en] herrnn zu aig[en] handenn.*

((N[umer]o 5532.))¹

*((V outerý po s[va]t[ý]ch Fabijánu Šebestyjánu² poslán [?] léta [15]77, že j[es]ti poručil
svý[m]u služebníku prodati pšenice 1 sto st[rychů],³ hrachu 30 st[rychů].))⁴*

*Edlerr erenfesterr gestrenger herr. Nach erbittung meinerr willigenn dienst fug ich
euch zu wiessen, daß ich briefszeigr, meinen diner,⁵ zu euch abgefertigett, und euch bit-
ten laße, ir wollett im namen Gotteß mitt vorkaufung einhundertt strich waiczen so vil
der umb bohr geltt gelttten kahnn auf diesenn woche[n]mark zum Bunzel⁶ laaß schhlahenn,
dergleichen auch mitt ein dreyßig strich arbeÿßen, waß an gelde dofer kommen wurde,
wollett unbeschwertt sein und solicheß alleß zu euch in euer vorwahrung entpfangenn,
wiel ich euch nachmaßß eine qwittung uber den gelieberrten waiczenn und arbaÿß ma-
chenn, und dorauf solich geltt waß ihr dagegenn meinettweg[en] eingenhommen selber
von euch entpfangenn, waß dem herrenn weiter meinettwegen mein diner anzeigen
mochtte, bitt ich ihm glauben zugeben und thue mich hirmitt gancz dinstlich befehlenn.
Datum zu Prage⁷ denn 21. January [ein tausend fünf hundert siebenundsiebzigsten].*

Markuß Zambroß

¹ Autograf blíže neidentifikované osoby.

² Dne 22. ledna.

³ Strych – dutá míra; 93 litru.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Markus Ambrož, hofmistr Kašpara ze Schönberku.

⁶ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje.
V majetku bratrů Adama a Karla Krajířů z Krajku.

⁷ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

43.

Kašpar ze Schönberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá k němu svého hofmistra Markuse Ambrože s dlužním úpisem na 1 500 kop grošů míšeňských a žádá o půjčení 400 kop grošů míšeňských.

Praha, 19. února 1577

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/12, fol. 28-29, česky

*Urozenému vladyce panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš [!] a na Cetnu, příteli mému
zvláště milému.*

*Službu svú vzkazuji, urozený pane Albrechte, pane a příteli můj zvláště milý. Zdraví
i jiného všeho dobrého přeji Vám věrně rád. Jakož sem k Vám poslal hochmistra svého
Markusa Ambrože¹ s jistotú² Vám svědčící na patnácte set kop míš[eňských], v kderéžto*

¹ Markus Ambrož, hofmistr Kašpara ze Schönberku.

² Jistota – dlužní úpis, dluhopis. Nejčastější doklad o přijetí prostředků půjčených na úvěr. Dlužní úpis (jistotu) vydával dlužník (jistec a hlavní dlužník). Za půjčku ručili buď ručitelé (rukojmí) nebo mohla být zajištěna na pozemkovém majetku dlužníka. Byl vydáván se stanovenou dobou splatnosti nebo s výpovědní lhůtou.

jistotě jest jistec³ já a paní manželka⁴ má a panna sestra⁵ její, pak poněvadž jest toliko na 6 [set] handlováno⁶ a jednáno, protož Vás ještě za to přátelsky prosím, že mi takové přátelství učiníte a těch 4 [sta] kop mně také způsobíte. Co se pak dotejče té jistoty, na kteréž nějaký nedostatek máte, abyšte pro to v žádné[m] nebezpečnosti nebyli, tak já Vám tímto listem za sebe i za paní manželku mou i též za tu pannu sestru připovídám, že žádné škody nebo nesnázi jmíti nemáte, neb když čas k zaplacení přijde, chci Vás vděčně spokojiti, jak na dobrého rytířského člověka náleží.⁷ Souce též té celé a jisté naděje k Vám, že se o to skutečně přičiníte a mně v tom nápomocný budete, aby to obilí mohlo s užitkem brzo prodáno býti, aby tak veliká škoda nebyla na tom jako předešle, neb Vy bohdá také nemáte ode mě žádného fortele⁸ neb lsti shledati, nýbrž to máte vskutku shledati, že s Vámi upřímně jminíc a Vám rád pláce⁹ bejtí a Vám se toho všelijak odměniti chci. S tím milost Boží rač býti s námi. Datum v Praze¹⁰ v outerý vyjití masopostu léta [15]77.

Kaš[par] z Šonbergku¹¹ na Teplici,¹² m[anu] p[ro]p[ria]

³ Jistec – vydavatel dlužního úpisu (jistoty, dluhopisu); pravý, první, hlavní dlužník.

⁴ Magdalena Schönberková z Vřesovic a Doubravské Hory (zemřela po 1586), sestra Anny Vřesovcové z Vřesovic a Doubravské Hory, od 1575 manželka Kašpara ze Schönberku.

⁵ Anna Vřesovcová z Vřesovic a Doubravské Hory (zemřela po 1586), sestra Magdaleny Schönberkové z Vřesovic a Doubravské Hory.

⁶ Handlovat, z něm. Handeln – obchodovat; směřovat; dohodnout, dojednat.

⁷ Srov. NA Praha, DZ, DZV 65, fol. R 29-R 29'. Albrecht Pětipeský pohnal 11. července 1578 do soudu nejvyššího purkrabství pražského z dluhu 1100 tolarů Kašpara ze Schönberku, Magdalenu Schönberkovou z Vřesovic a Doubravské Hory a Annu Vřesovcovou z Vřesovic a Doubravské Hory; NA Praha, DZ, DZV 66, fol. E 3- E 3'. Albrecht Pětipeský pohnal 4. července 1578 do soudu nejvyššího purkrabství pražského z dluhu 1100 tolarů Kašpara ze Schönberku, Magdalenu Schönberkovou z Vřesovic a Doubravské Hory a Annu Vřesovcovou z Vřesovic a Doubravské Hory

⁸ Fortel – lest, úskok, obmysl; výmluva, vytáčka; postavení (voj.).

⁹ Plátce.

¹⁰ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky. Kašpar vlastnil dům v Praze – Novém Městě, jenž stál na rohu proti Slovanskému klášteru. Srov. NA Praha, DZ, DZM 65, fol. B 17.

¹¹ Kašpar ze Schönberku (zemřel po 1593), od 1575 manžel Magdaleny Vřesovcové z Vřesovic a Doubravské Hory, na Doubravské Hoře, Teplících a Krupce.

¹² Teplice, poddanské město a tvrz (kraj Ústecký). V majetku Magdaleny Schönbergové z Vřesovic a Doubravské Hory a jejího manžela Kašpara ze Schönberku.

44.

Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby mu napsal, jestli si Simeon Vorel z Kozího Hradu nevzal omylem jeho německý spis. Neodpustí mu splacení úroků. Žádá ho, aby dodržel ustanovení dohodnutá při prodeji statku Byšic.

Byšice, 14. března 1577

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 46-47, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka a na Cetni, panu ujci mému zvláště milému. Cito cito cito.

((Psaní o ouroky, že by upustiti od nich nemohl.))¹

((Dat[um] v středopostí² léta [tisícího pětistého] sedmdesátého sedmého.))³

¹ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane ujče můj zvláště milý. Byšte zdrávi jsúce dobře a šťastně se měli, toho bych Vám věrně rád přál. A při tom tohoto posla svého k Vám naschválé za žádnou jinou příčinou než za touto jedinou odsílám, oznamujíc, že sem počátek nějakého svého spisu německého ztratil a hned od odjezdu Vašeho až do této hodiny jej všudy hledajíc nalézt sem ho nikdež nemohl a nemohu. I nemaje jeho přípisu žádného přípisu,[!] k veliké škodě ne bez zármutku přijíti museje, p[oněva]dž j[es]t týž počátek toho spisu na tom papíře ležel, z kderého sem ku potřebě našich spisův panu Simeonovi⁴ dával, tak že bych snad to spolu s papírem skrze přehlédnutí vydati mohl. Vás velmi přátelsky a ujcovsky žádám, že mu o to napíšete, j[es]tli že j[es]t jej tak dosáhl a při sobě, proto snad že by mu se líbil, zachoval, ať mi jej přepíšíc jej třeba sobě zase navrátí, tak aby tím nedostatkem celá knížka, jistě velikou prací za dlouhý čas sotva shromážděná, k skáze škodné nepřišla. A já je[m]u připovídám, bude-li toho žádostiv, že velmi v krátkých dnech takové knížky celé nad kderými on i každý věrný a pobožný člo[vě]k potěšení veliké míti moci bude. Věřím, že se o to snažně přičiníte a po zvláštním poslu, co ste mi zjednali, odpověď na mů záplatu že mi odešlete. A p[oněva]dž pak tohoto posla k Vám vypravuji, kratičce na včerejší psaní Vašeho artykul⁵ strany ourokův p[ře]d složením mně prvních peněz povinných za statek a před postoupením <sta> mým a uvázáním Vašem, kderých užití chcete, tuto p[ř]á]telskou zprávu učiniti. Předkem, že netoliko toho žádáno ani o to mluveno nebylo, abych Vám užitky statku toho času, kderého já bytem svým zde až do složení tisíce kop [grošův] č[eských] sem,⁶ postoupiti měl, v tom se táhnu na cedule řezané,⁷ paměť pánův přátel a nad to vejše na nenáležitost a nemožnost mů, nebo kdyby tak mělo býti, nač bych já zde živ býti, dělníkom za díla platiti a ničehéhož užití neměl, můžete sami znáti, kderak by se to trefiti mocně⁸ a náležitě a ne bez posmíšku mého mohlo. Nic míně i z toho omylu Vás upřímně a ujcovsky vyvozuji, <že> kdež se na promluvení Vaše a odpověď mů potahujete, jako byšte Vy, oznamující že Byšic⁹ od s[vatě]ho Jiří¹⁰ ničím užívati nebudete, tu odpověď ode mne vzíti měli, jako bych já Vám na ouroky loučný středopostské a s[vat]ojiřské okazovati měl. Ale majíce já v dobré paměti umluvení (tolikéž se nadějí i páni prostředci) své, tuto sem Vám dal odpověď, že i já sumy své od téhož času až do s[vatě]ho Havla¹¹ ničím užití nebudu museti. Vy pak nic míně že ourok louční (z velké louky) hned o s[vatém] Duše¹² bráti budete, piva vařiti, vobílí uprodávati a tak jiného všelikého užitku účastný budete a tak při tom zůstáno j[es]t. A také sem té naděje ku panu Simeonovi, jako člo[vě]ku poctivě[m]u, že j[es]t ten artykul¹³ do řezané cedule bez vědomí mého po již přečtené ode mne cedule teprva teház tam postavil, když sme pečeti a se podpisovali. A protož znajíce ve

² Dne 14. března 1577.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Simeon Vorel z Kozího Hradu (zemřel před 1594), v Jizerním (Stránovském) Vtelně.

⁵ Artikul – článek nebo odstavec textu; ustanovení.

⁶ Byšice byly prodány v dluhu 1 000 kop grošů českých. Teprve po jejich zaplacení mohl Václav statek Albrechtovi postoupit a on se v něj mohl uvázat.

⁷ Zmíněná písemnost (cedule řezaná) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁸ Lze číst též jako „možně“.

⁹ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory.

¹⁰ Dne 23. dubna.

¹¹ Dne 16. října.

¹² Dne 26. května.

¹³ Artikul – článek nebo odstavec textu; ustanovení.

všem upřímnú volnost a hotovost mú k Vám, věřím, že již při tom zůstavíte, co jednou mezi námi křesťansky laskavě a upřímně spokojeno j[es]t, jakož sem pak o Vás nikdy jináče nesmejšlel, a ještě dále, můj zvláště milý pane ujče, chtěje i v tom k Vám upřímný a ujcovský úmysl dokázati, na vůli Vám dávám, chcete-li ten druhý žitný stuh také ode mne mimo zrno pro píci, plevy, slámu, stlaní a hnoje a to v tom ujíti, abyšte již tu sumu 70 kop za sklep zedníku dali a o dostavení toho podle cedule (p[oněva]dž já ted' pro opatření bytu¹⁴ svého do Prahy¹⁵ odjeti a hned na druhý týměř tejden, co bych jen od Vás, kdo by Vaším rukojmí¹⁶ za su[m]u býti měl, zpraven byl, do Varů¹⁷ se obrátiti a tu až do svátkův velkonočních¹⁸ zůstati míním a musím), sami vykonali. Nebo v tom stohu, kderý sem sobě zachoval, má býti vyčtených¹⁹ 5 kop snopův a kopa zde veliké míry nemálo přes dva st[rychy] dává, učinilo by sto st[rychů] (nebo j[es]t to žito ze všech dědin mých nejlepší, o tom všickni) každý st[rych] počítajíce po <...> 25 ½ g[roších], neb má žita u mne formaně²⁰ strych²¹ drážejí po 2 i po 3 g[roších] českých berou, přišlo by za ten stuh krom píce, plev, nejlaciněji šacujíc²² ((přes)) 83 kop a Vám dodati jemu za dílo nepřišlo by než hotových 70 kop, neb sem já je[m]u již dal 10 kop a každého téhodne mu se platí toliko po pěti k[opách], což Vám také snadněji přijde. Sice v nepřítomnosti mé jak se to i jiné hospodářství, což vše Vám vostatí má, spravovati bude, Vám na to pomysliti náležitě bude, což se[m] Vám záhy z upřímného a věrného oumyslu, abyšte se včas opatřiti mohli, oznámiti pomínouti nemohl, jsouc té k Vám naděje, že to p[řá]telsky ode mne všecko ujmete. Vidělo-li by se Vám tento někderý den tohoto téhodne ke mně sjeti a uznáte-li toho potřebu o to i o jiné věci se mnú rozmluviti, p[oněva]dž blízko máte, věrně rád Vás uhlídá[m], nebo v nepřítomnosti mé mohlo by se i paní manželce²³ Vaší strany setí věci jejich pro nedbanlivost čeládky zle zmeškati a ublížiti. A s tím Vás mi[los]ti B[oží] poroučím. Dat[um] stěžně na Byšicích v středopostí léta [15]77.

Václav z Vřesovic²⁴

¹⁴ Dům Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory v Praze na Pohořelci se nepodařilo identifikovat.

¹⁵ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹⁶ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

¹⁷ Karlovy Vary, komorní město, zámek a lázně (kraj Karlovarský).

¹⁸ Velikonoční svátky (čtvrtek až neděle), připadly v roce 1577 na 4. až 7. dubna.

¹⁹ Vyčtený – vyúčtovaný.

²⁰ Forman – vozka, kočí těžkého nákladního vozu; provozovatel formanské živnosti; povozník, který vozí za plat nebo dává vozit.

²¹ Strych – dutá míra; 93 litru.

²² Šacovat – odhadnout, ocenit.

²³ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

²⁴ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Byšicích.

45.

Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Navrhuje mu, aby k němu přijel na Byšice, aby si promluvili a aby si prohlédl hospodářství a dělníky.

[Byšice], [březen] 1577¹

¹ Denní datum listu se nepodařilo zjistit. S ohledem na zmínku o spisu, vzpomínaném v předchozím listu (list č. 44), musí být datován do druhé poloviny března, tedy po datu předchozího listu.

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 49, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka na Cetni, panu ujci mému zvláště milému.

((To provést, kdy posudek držel, kderý den.))²

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři a můj zvláště milý pane ujče. Též zdraví a v něm jiné všecko dobré, Vám věrně vinšují a přeji. Na ten spis vždy p[ř]átelsky že nezapomenete, žádám a věřím.³ A tak učinite a v neděli tím raněji sem ke mně sjeďte, nebo ne o malé než o někderé dosti potřebné věci s Vámi promluvíti za potřebu uznávám, což vědouce věřím, že toho nikderak neodložíte, nebo mimo vlastní a důležitú potřebu Vaši pro opatření <k> ((a)) přihlídnutí k hospodářství a dělníkúv v těch dělich co mně k užitku nepřichází, p[oněva]dž já ihned, jak jen ma[n]želka⁴ má milá zase se navrátí, odjeti ((musím)) a snad dýle naděje své zase se vrátiti nebudu moci, potřeba j[es]t, abyš- te, nemeškaje, (a byl bych to[m]u rád, aby to zítra bohda se vykonati bylo mohlo), sem sjeli. Já dnes posudek (očekávajíce Vás) teprva odpoledne začítí a držeti dáti sem musil. Pán B[ůh] všemohúci rač panu Karlovi⁵ a jeho duši i nám všem milostiv býti, v životě i v smrti nás neopouštěti a veselé vzkříšení k věčnému nebeskému životu pro syna svého milého ná[m] dáti. Amen. Léta [15]77.

Vřesovec⁶

Na poznamenání a mně okázání rukojmů⁷ paměť mějte. Po odjezdu Vašem našli se ještě jiní a noví dva kupci, což Vám přítomně oznámím.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Ke zmíněném spisu srov. list č. 44.

⁴ Alžběta Vřesovcová ze Šenku, od 1558 manželka Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory.

⁵ Karel Krajíř z Krajku (zemřel 1577), na Mladé Boleslavi a Kosmonosích.

⁶ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Byšicích, od 1558 manžel Alžběty ze Šenku.

⁷ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka, pokud by týž neučinil sám.

46.

Simeon Vorel z Kozího Hradu píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku]. Slibuje mu, že se s ním zítra setká. Oznamuje, že Čeněk Míčan z Klinštejna a Roztok a Vilém z Rožmberka chtějí koupit statek Hostivař. Ať se co nejdříve sejde s Václavem Vřesovcem z Vřesovic a Doubravské Hory.

Bez místa, [březen] 1577¹

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 107, česky

[Adresa]²

Urozený pane Albrechte Pětipeský, pane a příteli ke mně přátelsky příznivý a můj zvláště milej. Od Pána Boha Vám a vše[m]u do[m]u Vaše[m]u šťastného zdraví i jiné

¹ Denní a měsíční datum listu se nepodařilo zjistit. S ohledem na zmínku o nutném jednání mezi Václavem Vřesovcem a Albrechtem Pětipeským musí být datován do doby po vydání předchozího listu (list č. 45).

² Dopis byl psán na dvojlíst. Strana dvojlístu, na které byla adresa, chybí.

všecko dobré žádám. Srozuměl sem z cedulky, kterou Vám pan Vřesovec³ odeslal, že by s Vámi spěšné vyrozumění <s Vámi> chtěl, oč činiti a jednati máte, míti. I poněvadž jste se na tom snesli, že tak učiniti a zejtra k ně[m]u najíti se dáti chcete,⁴ já také vedle žádosti Vaší tím raněji zejtra vyjedouc od sebe jak zasvítavati bude, nesjedu-li se s Vámi na cestě, tehdy v Krpech⁵ u pana Hrušovského⁶ dočkám. Jeho Mi[los]t[i] pánu⁷ o tom o všem, jak jste mi poručili, zprávu sem učinil. Pán poručil mi Vá[m] zase oznámiti, pokudž byšte jednom pána v tom potřebovali, a že by se osobu svou v čem tom platně propůjčiti mohl, chce všechno rád volně, nechťic žádné práce litovati, učiniti a pomáhati. Co se pana Mičana⁸ dotýče, jest poněkud k tomu cesta, že by to moh koupiti a pán z Rožumbergka⁹ i k to[m]u nápomocen bejti, neb rozuměti jest, že by Hostivař¹⁰ k ouřadu purkrabské[m]u chtěli koupiti a nějakej tudy prostředek najíti. Protož sám uznávám za dobré, poněvadž jest žádné odpovědi pan Vřesovec pro osobu Vaši tam nedal, abyšte co dříve to lípe bude společně a brzké srozumění spolu měli. A může se to bohdá státi, že v krátkých slovích může na dobré míře postaveno bejti, neb vím, že jste se již na věším díle na jisté věci sami u sebe co učiniti chcete a miníte, ustanovili. S tím mne vždycky volného míti ráčíte. Pán nebeský rač nás v své ochraně míti. Dat[um] v sobotu léta [15]77.

Simeon Vorel,¹¹ V[ám] volný

³ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Byšicích.

⁴ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory, pak Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Krpy, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Kropáčova Vrutice. Část v majetku N. Hrušovského z Hrušova.

⁶ N. Hrušovský z Hrušova.

⁷ Blíže neidentifikovaná osoba.

⁸ Čeněk Mičan z Klinštejna a Roztok (zemřel 9. 2. 1580), na Hostivaři.

⁹ Vilém z Rožmberka (narozen 10. 3. 1535, zemřel 31. 8. 1592), na Českém Krumlově, tajný rada Rudolfa II. Habsburského, nejvyšší purkrabí pražský.

¹⁰ Hostivař, poddanská ves a tvrz, dnes Praha 10 – Hostivař (kraj Hlavní město Praha). V majetku Čenka Mičana z Klinštejna a Roztok, pak úřadu nejvyššího purkrabství pražského. Smlouva o statek Hostivař nebyla vložena do desek zemských. K prodeji srov. *Sněmy české* V, č. 61 (bez místa, 25. února 1577), povolení stavů, aby Vilém z Rožmberka mohl připojit k úřadu nejvyššího purkrabství pražského statek Hostivař a dvůr Prače; tamtéž, č. 66, s. 94-120 (Usnesení zemského sněmu konaného 5. února – 2. března 1577), zde s. 114-116, článek „*O povolení pánu z Rožmberka*“.

¹¹ Simeon Vorel z Kozího Hradu (zemřel před 1594), v Jizerním (Stránovském) Vtelně.

47.

Albrecht Leskovec z Leskovce píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Označuje mu, že k němu přijede na návštěvu.

Žerčice, 13. dubna 1577

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 21, česky

Urozenému a mému zvláště milému panu švagkru, bra[tru]¹ a níčkovi [?],² panu Albrech[tovi]³ Pětipeskýmu z Chýš a [E]genberku⁴ na Cetni, k odevření d[án] b[ud].

¹ Poškozená psací látka.

² Zdrobnělina blíže neidentifikovaného slova. Srov. list č. 87.

Službu svú vzkazují, urozený a můj jistě zvláště milý pane švagře a bratře. Od Pána Boha zdraví i jiného všeho nejlepšího Vám věrně žádám a upřímně přeji. Můj zvláště milej pane švagře a bratře, oznamuji Vám, že sem toho oumyslu, dá-li Pán Bůh, zejtrejšiho dne u Vás na noc bejti a Vás podle přípovědi své navštíviti. Kteréhožto shledání Pán Bůh rač milostivě s potěšením popříti a nám se spolu v dobrém zdraví shledati. Dat[um] v Žerčicích⁵ léta [15]77 v sobotu před Provodní nedělí.

*Váš volnej švagr,
Albrecht Leskovec z Leskovce,⁶ ma[nu] p[ro]pria*

Paní manželce⁷ Vaší prosím ode mne mou povolnou službu ještě neznámou oznamte. Strany paní⁸ na Horkách,⁹ velice bych rád věděl, jestliže jest se již z Litoměřického kraje zase domů navrátila, neb jest paní dnes doma bejti jměla. Pokudž o tom vědomost máte, prosím, že mě toho tejna neučiníte.

³ Poškozená psací látka.

⁴ Poškozená psací látka.

⁵ Žerčice, poddanské městečko a tvrz jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Kunáta Pešíka z Komárova.

⁶ Albrecht Leskovec z Leskovce (zemřel 1584), na Horní Cerekvi.

⁷ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁸ Pravděpodobně Markéta Berková z Řehnic na Velkých Horkách, manželka N. Berky z Dubé a Lipé.

⁹ Velké Horky, poddanská ves a zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Strenice. V majetku Markéty Kaplířové z Řehnic.

48.

Markus Ambrož píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o škodách při přepravě pšenice a hrachu.

Praha, 22. dubna 1577

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 11, německy

*Dem edlenn gestrengenn erenfesten herrn Albrecht Pitepeskhi [etc.] auf Zettno [etc.],
meinem gunstig[en] herrn.
((N[umer]o 5844))¹*

*Edler, gestrenger, erenfester, gunstigr herr Pitepeskhi. Wegen des waiczenn undtt ar-
bais, so noch beim herren vorhanden, bitte ich di vorschung zuthuen, dormitt solicheß
nach aufm Zettno² vorpleiben khonne. Dan weil sonst groser schaden dabey, wolle mir
der herr nichtt gonnen, daß ich erst mitt furen und auf schutten mehr geltt ausgeben und
schaden beiden solle wihl soliche gunst und beforderungkh umb den herrnn widerumb
vordihnen. Der herr wolle nach was ich mich zuvorhalten mitt disem bitten ein antwortt*

¹ Autograf blíže neidentifikované osoby.

² Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

wiesen lasen. Der kaiser³ zeuchtt auf den donerstag⁴ frue aus Prage,⁵ di gutshen sintt alle arestirt, habn kheine fuhr bekhomen khonen, wolt sonst selber zum herren khomen sein. Dat[um] Prag 22. April 1577.

M[arkus] Ambroß⁶

³ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁴ Dne 25. dubna.

⁵ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁶ Markus Ambrož, hofmistr Kašpara ze Schönberku.

49.

Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Na místě Rudolfa II. ho napomíná, aby vybrané posudné odvezl ihned na Pražský hrad.

Praha, 26. dubna 1577

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 29-30, česky

Jeho Milosti Císařské vejběřcímu posudnýho v kraji Boleslavském, panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egerberku na Cetni, příteli našemu milému.

Urozený pane příteli náš milý. Nepochybujem, že ste na vybírání posudnýho časně zasedli a o to se snažili, aby zouplna vybrán[oj]¹ bylo.² I poněvadž ku pilným a vysoce důležitým [pot]řebám³ Jeho Milosti Císařské,⁴ pána našeho nejmilostivějšího, nemalú sumu peněz v krátkých dnech shlídati a shromážditi musíme, protož jménem a na místě Jeho Milosti napomínáme Vás, cožkoli tak posudnýho vybraného v tom kraji na hotově jmáte,⁵ abyšte to bez meškání na Hrad pražský⁶ stěžně dovésti a tu kdež náleží vyčísti a odvésti dali.⁷ Na tom Jeho Milosti Císařské jistú a milostivú vůli naplníte. Dán na Hradě pražském v pátek po svatém Marku léta [tisícího pětistého] sedmdesátého sedmého.

Císaře Jeho Milosti rady zřízené komory v Království českém⁸

¹ Poškozená psací látka.

² *Sněmy české* IV, č. 134, s. 550-571 (Usnesení generálního sněmu ve dnech 17. května až 11. července 1576), zde s. 559-561. Stavové povolili vybírat posudné za třičtvrtě roku „od dvou nedělí po uzavření sněmu“ (25. července 1576) „do svatého Jiří“ (23. dubna 1577), v jednom termínu „na svatého Jiří“ (23. dubna 1577) po dobu jednoho týdne v krajském městě. Podmínkou bylo, že posudné bude vybíráno pouze v případě, že panovník bude v království. Pokud odjede bez vážených příčin, má být vybírání zastaveno. *Sněmy české* V, č. 13, s. 20 (Řezno, 5. listopadu 1576), Rudolf II. Habsburský české komoře. Srov. *Sněmy české* V, č. 66, s. 94-120 (Usnesení zemského sněmu konaného 5. února až 2. března 1577), zde s. 103-104, článek „Posudně“.

³ Poškozená psací látka.

⁴ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁵ Mít na hotově – mít připraveno; mít v hotovosti.

⁶ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁷ *Sněmy české* IV, č. 134, s. 550-571 (Usnesení generálního sněmu konaného 17. května až 11. července 1576), zde s. 560. Stavové na sněmu povolili, aby se polovina vybraného posudného odváděla rentmistroví v české komoře na Pražském hradě, a polovina po uplynutí každého čtvrtku (kvartálu) nejvyšším berníkům na Pražském hradě a od nich Maxmiliánovi II. Habsburskému nebo tomu, komu by Maxmilián II. Habsburský poručil.

⁸ Rady české komory byli Jáchym Novohradský z Kolovrat (prezident), Vilém Opersdorf z Opersdorfu, svobodný pán z Dubu a Frýdštejna a Jan Robmháp ze Suché.

50.

Vilém z Rožmberka píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby dále pomáhal jeho služebníkově Albrechtovi Leskovcovi z Leskovce při jeho vyjednávání sňatku s Markétou Vančurovou z Řehnic.

Třeboň, 6. května 1577

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. B 207, fol. 52-53, česky

Urozenému vладыce panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Cetni, přáteli mému milému.

Urozený vладыko pane Albrechte Pětipeský, příteli můj milý. Zdraví i jiného všeho dobrého přeji Vám věrně rád. Albrecht Leskovec,¹ služebník můj, mi jest ve známost uvedl, kterak v té žádosti jeho, aby jemu panna Markéta Vančurka² se k stavu svatému manželskému dostala, Vy jemu jste se posavad za přítele dobrého postavili, což sem od něho rád uslyšel, a Vás žádám, že se ještě jemu v tom, aby žádosti své bez nějakých dalších odkladův při času jemu jmenovaném účasten byl, za dobrého přítele pokudž na Vás bude, postavíte.³ A což v tom na žádost mou učiníte, rád se Vám toho dobrým přátelstvím odměním. S tím se Vám dobře a šťastně míti vinšuji. Dat[um] na Třeboni⁴ v pondělí před s[vatý]m Stanislavem léta 1577.

Vilém z Rožmberka,⁵ správce a vladař domu rožmberského, nejvyšší purkrabě pražský [etc.]

Vilém [etc.], rukú vlastní, m[anu] p[ropria]⁶

¹ Albrecht Leskovec z Leskovce, (zemřel 1584), na Horní Cerekvi.

² Markéta Vančurová z Řehnic, pravděpodobně dcera zemřelého Zikmunda Vančury z Řehnic na Dolních Přivorách.

³ Podle Dobřenského genealogické sbírky byl Albrecht Leskovec ženatý pouze jednou, a to s Johanou Dašickou z Barchova na Běrunicích a Veltrubech.

⁴ Třeboň, poddanské město a zámek jihozápadně od Jindřichova Hradce (kraj Jihočeský). V majetku Viléma z Rožmberka.

⁵ Vilém z Rožmberka (narozen 10. 3. 1535, zemřel 31. 8. 1592), na Českém Krumlově, tajný rada Rudolfa II. Habsburského, nejvyšší purkrabě pražský.

⁶ Autograf Viléma z Rožmberka.

51.

Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu mandát Rudolfa II. Habsburského, který má rozeslat těm, kteří neodvedli posudné. Dosud vybrané posudné ať odveze na Pražský hrad.

Pražský hrad, 11. května 1577

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 21-22, česky

Jeho Milos[ti] [Císařské]¹ vejběrcímu posudného v kraji Boleslavském, panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerperku na Cetni, příteli naše[m]u milé[m]u.

¹ Poškozená psací látka.

Urozený pane příteli náš milý. Odsíláme Vám mandát Jeho Milosti Císařské,² pána našeho nejmilostivějšího, z kderéhož, jak opět Jeho Milost stavův k spravení zadržalého posudného napomínati ráčí, porozumíte.³ Protož Vám na místě Jeho Milosti Císařské poroučíme, abyšte takový mandát ihned po jistém [...] [oso]bám,⁴ kterýž sou tak ještě posu[dné][...]ily,⁵ odeslali, nicméně všec[...] [...]chkoli⁶ před rukami máte, zatím [...]⁷ dovybere, buď sami sem přivezte, [...] [...]m⁸ jistém odešlete. Kdo by pak pře[dce] [na] [tak]jové⁹ Jeho Milosti Císařské napomenutí posudného nedal, toho každého poznamena-jíc nám do komory podejte. Na tom Jeho Milosti Císařské jistů vůli naplníte. Dán na Hradě pražském¹⁰ v sobotu po neděli Cantate léta [15]77.

Císaře Jeho Milosti rady zřízené komory v Království českém¹¹

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Srov. *Sněmy české* V, č. 81, s. 154-156 (Budyšin, 8. května 1577), Rudolf II. Habsburský české komoře.

⁴ Poškozená psací látka.

⁵ Poškozená psací látka.

⁶ Poškozená psací látka.

⁷ Poškozená psací látka.

⁸ Poškozená psací látka.

⁹ Poškozená psací látka.

¹⁰ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹¹ Rady české komory byli Jáchym Novohradský z Kolovrat (prezident), Vilém Opersdorf z Opersdorfu, svobodný pán z Dubu a Frýdštejna a Jan Robmháp ze Suché.

52.

Alžběta Kapliřová ze Sulevic píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku]. Prosi ho, aby k ní zajel, aby spolu mohli učinit vyúčtování obilí.

Brodce, 29. května 1577

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 77, česky

[Adresa]¹

Urozený a můj zvláště milej pane ujče, pane Albrechte Pětipeskej. Zdraví, při něm jinýho všeho dobrýho, toho Vám z upřímného srdce věrně ráda přeji i se paní Baruškou² mou zvláště milou a tolikýž i s Mandičkou³ mou milou. Naschváli k Vám posílám a věděti žádám, jak se na svý[m] zdraví máte všickni, prosím, že mi oznámíte, a již-li ste se svýho podruží⁴ vystěhovali. A při tom, můj zvláště milej pa[ne] ujče, mi oznamte, kerej den byšte mohli ke mně přijeti. Kdyžkoli budete motci kerej den, prosím, přijedte na dva dny, abychom mohli i vobilnej počet⁵ vykonati spolu oba pořad a to z myslí spustiti. Již Vám věřím, můj nejmilejší pane ujče, že to na žádost mou učiníte a mě v tý příčině neopustíte,

¹ List byl psán na dvojlist. Strana dvojlistu, na které byla napsaná adresa, chybí.

² Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

³ Magdalena Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela po 1617), dcera Albrechta Pětipeského.

⁴ Je možno číst také jako „podruží“.

⁵ Počet – vyúčtování.

neb se obávám, že musíme první zase přeběhnouti, jestliže se jim co nebude dostávat, aby neřekli, že by se jim nějaký zkrácení tu stalo. Ráda bych velmi s nimi přátelsky o všechno spokojená byla. S tím milost Pána Boha našeho rač býti s námi se všemi. Dána cedule na Brodcích⁶ v středu po svatým Duše lita [tisícího pětistého] sedmdesátého sedmého.

Alžběta Kaplířová z Malovic,⁷ rukú vlastní

⁶ Brodce, poddanské městečko a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Alžběty Kaplířové z Malovic.

⁷ Alžběta Kaplířová z Malovic (zemřela po 1591), na Neustupově a Brodcích, vdova po Petrovi Kaplířovi ze Sulevic (zemřel 1576). Petr Kaplíř byl bratrem Albrechtovy matky Doroty.

53.

Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Stěžuje si na truhláře Zachariáše a žádá Albrechta, aby ho zadržel a zajistil jeho majetek, dokud se s ním neporovná. Žádá ho také, aby zaplatil dělníkům.

Praha – Pohořelec, 30. května 1577

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 48, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka a na Byšicích, panu ujci mé[m]u zvláště milému.

((O truhláře,¹ jak mi zrádce dává, též 2 ½ kop sem sobě měl vyraziti, k této též se raditi.))²

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane ujče můj zvláště milý. Byšte zdraví jsúce dobře a šťastně se měli, přál bych Vám toho věrně rád. A při tom Vám túžebně žaluji na toho Zachariáše, truhláře, jaké nevěry, zrady a lotrovství v věci mé jemu svěřené se zachoval, o čemž nyní psáti chvíle ani místa není. A protože Vás jako svého milého pana ujce za to důvěrně žádám a pokud by to stačiti nechtělo (čehož se nikoli ani pomýšlením nenaději) tehdá i podle zřízení zemského napomínám, že se ním jakožto na gruntech Vašich na ten čas bydlícím dostatečně ujistiv, a pakli by se pokrýval, tehdá komoru³ jeho zapečetiti úřadu a dluhy jeho i to co j[es]t s lidmi sil tu v Byšicích⁴ obzvláště u Němce pekaře,⁵ aby je[m]u, dokavad mi práv nebude, nic propuštěno ani vydáváno nebylo, o tom dostatečně poručíte,⁶ nebo trh podvodný k osobě mé učinivše peníze na právě neskládal, od nich díl ukradl a mně postoupení neučinivše, odsad odešel. O jiném jeho lotrovství psáti čas nepostačí. Ale sem té celé k Vám důvěrnosti, že to pro dobré a přátelské srozumění naše i pro samú spravedlivost tak opatříte, jakž toho sama pouhá

¹ Zachariáš, truhlář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Komora – pokladna.

⁴ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Němec, pekař, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

⁶ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus*. Tomi IV. pars 1. sectio I., Praha 1882, Práva a zřízení zemská království českého z léta 1564, čl. M. 33., s. 630-631.

slušnost a spravedlivost okazuje a má upřímá důvěrnost k Vám se toho naděje. Dále také, můj zvláště milý pane ujče, ačkoli toho obyčej není, aby se ani od kderého souseda odstěhování platilo, nic míně pro uvarování všelijaké (by pak v nevině byla) pomluvy za to žádám, že jim sud piva z Přívor⁷ za 1 ½ kopy a tele za kopu koupiti, na vejražku té sumy, kderú ste mi za vína povinný, poručíte, ať to společně kderí forovali⁸ a zde hnuj vynášeli (oni budou dobře věděti, kderí sou) strávili. Já nesmím o škodě, kderá mi se na tom forování stala, psáti. Pán B[ůh] všemohúci jinou bohdá stranou nahradí. A s tím se Vám na Pánu B[ohu] žádám dobře a šťastně míti. Dat[um] stěžně na Pohořelci⁹ ve čtvrtek po slavné památce seslání D[ucha] s[vatěh]o léta [15]77.

Vřesovec¹⁰

⁷ Přívorý (Horní), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jana Lhotského ze Ptení.

⁸ Forovat – konat robotu s potahem; vozit rozličný náklad na zapřaženém voze.

⁹ Praha – Pohořelec, ulice a veřejné prostranství v Praze, dnes část Prahy 1 – Hradčany (kraj Hlavní město Praha). V ulici bydlel Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory.

¹⁰ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Pohořelci.

54.

[Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku] píše [Václavovi Vřesovcovi z Vřesovic a Doubravské Hory]. Oznamuje mu, že truhlářovi Zachariášovi dal přečíst jeho stížnost, týkající se manipulace peněz při koupi domu v Praze na Pohořelci. Zachariáš popírá svou vinu. Albrechtovi slíbil, že neodejde z jeho statků, ale že se chce před Václavem obhájit.

Bez místa, [červen 1577]

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 77, česky, opis¹

[Adresa]²

Zachariášovi,³ truhláři, psaní Vaše,⁴ aby mohl stížnosti Vaší, kterouž sobě do něho pokládáte <mohl> vyrozuměti, přečísti dal. <Ale i z> Ale on po přeslyšení oznámil, že se ničehéhož toho, <aby se měl> tak jakž sobě do něho stěžujete, nedopustil a před se nebral, peněz těch, které za dům⁵ k ruce Vaší koupený v rukou svejch neměl, jich nevyčítal,⁶ nýbrž že jest to vše pan Tomáš Grof⁷ spravoval, je vydával, tolik že jméno jeho (jakž jste mu i poručili) při tom bylo, a mimo poručení Vaše že jest nic před se nevezl a ze všeho že se chce vyvésti, odjít z Prahy.⁸ Jeho, [!] praví, když <se> s Vámi v Praze mluvil a o všem zprávu jak co vyřídil <s> dával, že mu nebylo od Vás než oznámeno, aby nač

¹ Tento text je opisem nedochovaného listu. Byl napsán bez jakékoliv souvislosti jinou písařskou rukou na druhou stranu předchozího listu č. 53. Proto je v edici veden samostatně.

² Součástí opisu nebyla adresa.

³ Zachariáš, truhlář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

⁴ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Pohořelci.

⁵ Dům Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory v Praze na Pohořelci.

⁶ Vyčítat – vyúčtovat.

⁷ Tomáš Grof z Greifenberku (zemřel po 1606), měšťan ve Starém Městě pražském.

⁸ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

dále očekávati měl. A tak j[es]t odešel. Já pak neujímajíc se té omluvy jeho, nemohouc rukojmí⁹ cizopanských míti, slíbil jest mi rukou dáním svou čest a víru a pod řemeslem svý[m], že z gruntův mých nikam se hnouti nechce, nýbrž ze všeho že chce ((Vá[m])) práv býti. Mám za to, že jináč, ač by mu ke škodě cti jeho býti mělo, neučiní, neb nic méně kde s kejm jest jaké obilí sil neb při kom dluhy jaké má, poručil jsem o tom, aby mu to zastaveno bylo.

[Podpis]¹⁰

⁹ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

¹⁰ Součástí opisu nebyl podpis.

55.

Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Stěžuje si na truhláře Zachariáše, že se nedostavil na radnici do Prahy na Hradčany ke vkladu domu. Pokud se opět nedostaví, bude postupovat právní cestou.

Praha – Pohorelec, 19. června 1577

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 40, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka a na Byšicích, panu jci¹ mému zvláště milému.

Urozený a statečný rytíři a můj zvláště milý pane ujče. Žádajice Vám šťastný a dobrý den a jiné všecko dobré, oznamuji Vám, že Zachariáš,² poddaný Vaš, maje podle přípovědi svý, kderú j[es]t primasovi hradčanskému³ učinil dnešního dne ráno <<zde na rathauze>>,⁴ byv, (p[oněva]dž sem jeho pro potřebu a na žádost Vaši držeti zde nechtěl), zde na rathauze pro uvedení zápisu domu⁵ mého na mě, ((by)) toho j[es]t pomínul, a tak opět mne k nemalé útratě a posmišku přivedl. Kdež já za takovými příčinami a tak častými již dále z přinucení takového Vás psaním a sebe náklady na posly <dy> nezaměstknávajíc, j[es]tliže se v outerý tento nejprve příští⁶ k vykonání nazejtří ráno, to j[es]t od dneška v týmdni,⁷ takové[h]o zápisu nenajde, tehdá z přinucení se Vám ohrazuji, že poddané Vaše stavovati poručím. Nebo i mimo spoluzústání⁸ naše p[ř]á[telské] rukojmové⁹

¹ Ujci.

² Zachariáš, truhlář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

³ Osobu hradčanského primase se nepodařilo indentifikovat. Knihy obnov ani protokoly městské rady města Hradčany se z tohoto období nedochovaly. Za informaci děkuji PhDr. Martině Maříkové, Ph. D., archivářce Archivu hlavního města Prahy.

⁴ Rathauz, z něm. das Rathaus – radnice; označení domu, v němž zasedala městská rada, v níž úřadoval rychtář respektive purkmistr s konšely (v městečku) nebo radními (ve městě). Byla v ní umístěna truhla s městskými privilegii, městské knihy, pečetidlo a městské finance.

⁵ Městské knihy města Hradčany se dochovaly v torzu. V trhové knize z let 1553-1593 (sign. 61), která se jako jediná z uvedeného období dochovala, není žádný zápis, který by se týkal domu Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory v Praze na Pohorelci. Za informaci děkuji PhDr. Martině Maříkové, Ph. D., archivářce Archivu hlavního města Prahy.

⁶ Dne 25. června.

⁷ V týmdni – v týdnu; za týden. Zde 26. června.

⁸ Zústání – dohoda; smlouva, usnesení.

((také)) za děvečku¹⁰ od ženy¹¹ mé zběhlou k postavení ((ji)) se nepřidrží, čehož sem se v pravdě nikoli nenadál, ale sem ještě té celé k Vám naděje, že tak malým věcem nedáte příčinou býti k nějaké[m]u dalšímu mezi námi nesrozumění a zaneprázdnění. Odpovědi žádajíc Vás mi[los]ti B[oz]í poroučím. Dat[um] stěžně na Pohořelci¹² v středu po s[vatém] Vítu léta [15]77.

Václav z Vřesovic¹³

⁹ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka, pokud by týž neučinil sám.

¹⁰ Děvečka – služebná na poddanském statku nebo vrchnostenském dvoře.

¹¹ Alžběta Vřesovcová ze Šenku, od 1558 manželka Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory.

¹² Praha – Pohořelec, ulice a veřejné prostranství v Praze, dnes část Prahy I – Hradčany (kraj Hlavní město Praha). V ulici bydlel Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory. K okolnostem koupě tohoto domu srov. NA Praha, SM, inv. Č. 689, sign. D 1/1 (1577), karton 539, fol. 16, 21, 29.

¹³ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Pohořelci.

56.

Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Stěžuje si, že mu brání vydat předvolaného truhláře Zachariáše, se kterým má nějaký spor a znovu jej žádá o jeho vydání.

Bez místa, 26. června 1577

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 50, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka a na Byšicích, panu ujci mému zvláště milému.

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane ujče můj zvláště milý. Byšte zdraví jsúce dobře se měli, toho bych Vám i já věrně se všemi Vašimi přál. A ačkolivěk od Vás sobě nemalú a nenadálú příčinu, abych Vám na psaní Vaše obšírnější odpo[vě]d' dal, mám, však něčeho pozapomenúc a něčeho do přátelského shledání našeho odložíc, toto mi se Vám vidělo krátce oznámiti, avšak dobrou a upřímou měrou. Kdež předkem Zachariáše¹ truhláře Vašeho, chudoby litujíc <oznamu> a při tom potřebu svou a díla potřebná oznamujíc, více jeho a svého mlýnu,² nežli tak veliké potřeby (bez kderěž býti nemohu, jakž to[m]ju sami rozuměti můžete) mě sobě vážíc oznamujete, že byšte ho sem více od-pouštěti nemohli, nikdá sem toho oumyslu ani naděje k Vám nebyl. Nadto že dostavujete,³ že byšte mi nebyli povinný jeho stavěti, než že to z dobré vůle činíte, ješto sami víte, když sobě z dobré vůle moha lidi k potřebám stavěti nechcme, jak k tomu připraveni býváme. Mnohem pak vejše že rukojmě,⁴ poddané své, za zběhlou děvečku⁵ mou poddanou, jejich

¹ Zachariáš, truhlář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

² Mořežabský, též Prokopův mlýn, též Prokopův mlýn, mlýn na Mlýnském potoce na místě zaniklé vsi Mořežaby, východně od Byšic, patřil k samostatnému svobodnému statku Byšice.

³ Obstavuňk; stavuňk; stavování – v městském právu soudní vymáhání dluhů; exekuce. Pokud dlužník nezaplatil svůj dluh, byl na podnět věřitele buďto úředně zajištěn nebo došlo k úřednímu zabavení (obstavení) jeho majetku. Vlastní provedení úředního zajištění nebo zabavení bylo v kompetenci rychtáře, souzení stavuňku bylo v kompetenci purkmistra a rady. Úřední zabavení majetku se mohlo v případě nutnosti vztáhnout také na ručitele (rukojmího) dlužníka.

⁴ Rukojmí – ručitel za cizí závazek; ten, kdo se zavazuje za jiného, vztahuje na sebe to, čím je někdo jiný někomu povinen, že se tomu tak stane.

zapřením z povinnosti vytahujete, ješto při postoupení Vám lidí při přítomnosti Vaší to[m]ju se nebránili a brániti nemohou, neb se to na ně dostatečně pokázati může, nebo kdyby Vám zapírání v povinnostech a v dlužích našich postačovalo, nerozumím to[m]ju k čemu dobrému by se to vztáhlo. Že pak Zachariáš tolikrát zde státi musí, nenadějí se, aby Vám tu zprávu dal, že to příčinou mou šlo, než právem a ouřadem, jímž já nic nevládnou, nebo bych i já v pravdě toho zanep[rá]zdnění rád zbyl.⁶ A protož, můj milý pane ujče, psaní Vašeho vykladačem mne nenazývají, sami toho při sobě považte, zač to má jmíno a držáno býti, co jeden od sebe učiniti povinen j[es]t a co sobě učiněno míti chce, ne((ní))liž to též povinen jinému činiti, a neučiní-li, kderak to má vyloženo býti. Já truhláře v té věci potřebuji, kderé bych já v též příčině p[ro]ti žádně[m]ju příteli, neřkuli p[ro]ti Vám, chudobou jeho a truhlářským dílem svým užití nechtěl. A protož sem té k Vám naděje, po[ně]va[dž] to ne mou než úradmi příčinou státi, že tento úterý nejprv příští⁷ na noc zase k vyřízení takové potřeby mé ((a k vydání mi svědomí⁸ přátel[sk]ého)) jej sem odpustiti a paklibyšte toho učiniti na rozmyšlení byli, za to žádám, (abych já v při své nehynul), že mi stěžně na mů záplatu po zvláštním poslu o tom oznámíte. Při shledání našem o vostatní spolu laskavě promluvíme, nebo já, můj milý pane ujče, upřímný a otevřený ve všech příčinách v nejmenších i v nejvyšších k Vám obzvláště i k každě[m]ju rád bych se skutečně okázal. Toto psaní mé (ač vidělo-li by se Vám) sem sebou pro další pr[á]vu⁹ oustní vezměte, nebo i já psaní Vaše (však ke vši lásce a dobrě[m]ju) chovám. S tím mi[los]t B[oží] s námi. Dat[um] velmi stěžně v středu po s[vatém] Ja[n]u a[nn]o [15]77.

Vřesovec¹⁰

⁵ Děvečka – služebná na poddanském statku nebo vrchnostenském dvoře.

⁶ Srov. list č. 54 a 55.

⁷ Dne 2. července.

⁸ Svědectví (svědomí) bylo pravděpodobně příslušné k soudu města Hradčany.

⁹ Zprávu.

¹⁰ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Pohořelci.

57.

Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o zaslání peněz za prodané víno. Pošle také pro stoh sena, který si vymínil při prodeji statku Byšice.

Bez místa, 25. července 1577

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 45, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu ujci a kmotru mému zvláště milému.

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane ujče ((a kmotře)) můj zvláště milý. Byšte zdrávi jsouce dobře a šťastně se měli, přál bych Vám toho věrně rád. A jakož ste mi sumu peněz za vína Vám ode mě prodaná, totižto 136 kop [grošův] č[eský]ch, dnešního dne dat[um] listu tohoto složití povin[n]ý podle vlastní ruk<ou>((y)) Vaší zapsání, i jsouce takové sumy, leže zde na znamenité útratě, velice potřeben, přátelsky Vás žádám, že mi takovou sumu peněz po lidech Vašich, jimž sem někderú sumu za koupená sena dlu-

žen, totižto Jiříkovi celnému¹ 7 kop bez orta,² Valentovi Vránovi³ 3 kopy bez orta, přidá-
dúc k nim ještě někoho více věrného ((na záplatu mou)) odešlete. A jakož sem sobě při
prodeji Byšic⁴ stuch sena vymínil, za to přátelsky žádám, že mi i ten (<a[l]e>, v němž by
dobré seno bylo), kdybych poně poslal, okázán bude. Manželka⁵ má milá, spolu i se mnou
se to[m]u nemálo divíc, že tak malá a slušná věc při Vás tak těžce jde, žádá, aby jí dě-
večka⁶ její zběhlá od rukojmí⁷ postavena byla, anebo aby rukojmové k tomu jakž náleží
přidrzeni byli. Sem té naděje k Vám, že toto přátelské psaní mé při Vás místo své náležitě
míti bude. Pán B[ůh] všemohúcí rač nám popříti v dobrém zdraví se shledati. Dat[um]
ve čtvrtek den s[vatéh]o Jakuba léta [15]77.

Václav z Vřesovic⁸

*Ukazateli listu tohoto peníze at' se nevydávají, za to žádám.*⁹

¹ Jiřík, celný, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

² Ort – 15 grošů; čtvrtina nějakého peníze, váhy, míry.

³ Valenta Vrána, poddaný Albrechta Pětipeského.

⁴ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Alžběta Vřesovcová ze Šenku, od 1558 manželka Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory.

⁶ Děvečka – služebná na poddanském statku nebo vrchnostenském dvoře.

⁷ Rukojmí – ručitel za cizí závazek; ten, kdo se zavazuje za jiného, vztahuje na sebe to, čím je někdo jiný někomu povinen, že se tomu tak stane.

⁸ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Pohořelci.

⁹ Text na samostatném papírku.

58.

Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Poroučí mu, aby jí zaslal seznam osob, které nezaplatily posudné v Boleslavském kraji.

Pražský hrad, 25. září 1577

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 31-32, český

Jeho Milosti Císařské vejběřcímu posudného v kraji Boleslavském, panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Cetni, příteli naše[m]u milému.

Urozený pane příteli náš milej. Jeho [Mil]o[s]t Císařská,¹ pán náš nejmilostivější, věděti chtíti ráčí, jak mnoho osob v tom kraji² a od kterého času a za kolik kvartálův až posavad sou dáti a spraviti zanedbali. Protož jménem a na místě Jeho [Mil]o[s]ti poroučíme Vám, abyšte takový vejťah aneb poznamenání všech reštantův³ pivních v tom kraji bez meškání do komory nám konečně po tomto poslu odeslali, jináčeji nečiníce, neb na tom Jeho [Mil]o[s]ti Císařské jistú a konečnú vůli naplníte. Dán na Hradě praž-

¹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

² Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

³ Reštant, z něm. der Rest – nezaplacený dluh, nedoplatek; dlužník.

ském⁴ v středu po svatým Matouši apoštolu Páně léta [tisícího pětistého] sedmdesátého sedmého.

Císaře Jeho Milosti rady zřízené komory v Království českém⁵

⁴ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁵ Rady české komory byli Jáchym Novohradský z Kolovrat (prezident), Vilém Opersdorf z Opersdorfu, svobodný pán z Dubu a Frýdštejna, Jan Robmháp ze Suché a Mikuláš Nostic z Nostic a Kunewaldy. Mikuláš Nostic z Nostic a Kunewaldy (zemřel po 1590), na Desavě (Dessau), rada české komory.

59.

Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše české komoře. Posílá jim přehled dlužníků posudného v Boleslavském kraji.

Byšice, 4. října 1577

NA, SM, inv. č. 3745, sign. T 71/1/V, karton 2422, fol. 243, česky

Urozeným pánům pánům urozeným a statečným pánům rytířům Jeho [Mil]o[s]ti Císařské zřízeným radám komory v Království českém Jich Mi[l]o[s]te[m] pánům mně příznivým a pánům přátelům mým milým.

(([Pr[ae]s[entatum] 5. Octob[ris]¹ A[nn]o [15]77.))²

Službu svú Vaši[m] Mi[l]o[s]te[m] vzkazují, urození páni, páni a stateční páni rytíři, Jeho [Mil]o[s]ti Císařské rady zřízené komory³ v Království českém, páni mně přízniví a páni přátelé moji milí. Jakož ste mi psaní učiniti ráčili, abych Vaš[im] [Mil]o[s]te[m] vejtah a poznamenání reštantův⁴ pivních, jak mnoho osob v tomto kraji⁵ od kterého času a za kolik kvartálův až posavad spraviti jsou zanedbali, odeslal. I teď tak činím, to bedlivě vyhledavši, takovej vejtah a poznamenání odsílám. Dáleji poručením Vaš[ich] Mi[l]o[s]tí se spraviti chci. Dán na Byšicích v pátek po s[vaté]m Jeronýmu⁶ léta [etc.] [15]77.

Albrecht Pětipeský z Chýš z Egrberku a na Byšicích, m[anu] p[ropria]

[Příloha. Tamtéž, fol. 242, 244-248]

Kraj Boleslavský

Vejtah reštantův v kraji Boleslavském odemne Albrechta Pětipeského z Chýš a z Egerbergku [etc.] vejběrcího v nadepsaném kraji. Od času svatých Petra a Pavla⁷ léta [etc.] [15]74 a to až do svatého Jiří⁸ léta [etc.] [15]77 co ze stavův posudné na které svolení zůstávají.

¹ Dne 5. října.

² Presentátum, tedy datum přijetí listu v české královské kanceláři.

³ Rady české komory byli Jáchym Novohradský z Kolovrat (prezident), Vilém Opersdorf z Opersdorfu, svobodný pán z Dubu a Frýdštejna, Jan Robmháp ze Suché, Mikuláš Nostic z Nostic a Kunewaldy.

⁴ Reštant, z něm. der Rest – nezaplacený dluh, nedoplatek; dlužník.

⁵ Kraj Boleslavský.

⁶ Dne 4. října.

⁷ Dne 29. června.

⁸ Dne 23. dubna.

((Pr[ae]s[entatum] 5. Octob[ris]⁹ A[nn]o [15]77.))

Nejprvnějšího svolení za úřadu mého, které se stalo léta [etc.] [15]74 v pondělí po Božím Těle¹⁰ na dva termíny neb kvartály se vybíralo. Tito zůstávají posudné.

Stavu panského

Pán pan Joachym Novohradský z Kolovrat¹¹ a na Košátkách,¹² Je[ho] [Mil]o[s]ti Císařské rada a zřízené komory v království českém president, od s[vatý]ch Petra a Pavla¹³ až do vyjití roku¹⁴ léta [etc.] [15]74 za dva kvartály z pivovaru u Košátek.

Pán pan Karel z Bibrštejna¹⁵ a na Děvině¹⁶ od svatých Petra Pavla až do vyjití roku léta [etc.] [15]74 za dva kvartály z pivovaru v Mimoni¹⁷ hlásil se k oučtu.

Z pivovaru sirotčího semilského¹⁸ za ty dva kvartály v kraji tomto spraveno není než zpráva dána od služebníka Jeho [Mil]o[s]ti pána pana Jaroslava ze Smiřic¹⁹ [etc.], že takové posudné za ty dva kvartály jest do jiného kraje zapraveno.

Stavu rytířského.

Pan Jiřík Mehl ze Střelitz²⁰ a na Gkrabštejně²¹ Jeho [Mil]o[s]ti Císařské rada a místo kancléř v Království českém, od svatých Petra Pavla až do vyjití roku léta [etc.] [15]74 za dva kvartály z pivovaru jeho. O tom zpráva a relací, že j[es]t na oučtu.

Pan Krystof Prok z Velnitz²² [etc.] z pivovaru zasadského²³ od svatých Petra a Pavla až do vyjití roku léta [etc.] [15]74 za dva kvartály. Měl dáti po vobeslání do dvou neděl, posavad není vypraveno.

Druhého svolení za úřadu mého co svoleno posudné v pondělí po neděli postní Inuocavit²⁴ léta [etc.] [15]75 od svatého Jiří²⁵ až do svatého Bartoloměje²⁶ tito zůstávají

Stavu panského

Pán pan Joachym Novohradský z Kolovrat a na Košátkách, Jeho [Mil]o[s]ti Císařské rada a zřízené komory v Království českém president [etc.], z pivovaru u Košátek od svatého Jiří až do svatého Bartoloměje.

⁹ Dne 5. října.

¹⁰ Dne 14. června.

¹¹ Jáchym Novohradský z Kolovrat (zemřel 17. 1. 1600), na Košátkách a Buštěhradě, přisedící dvorského a komorního soudu, prezident české komory.

¹² Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

¹³ Dne 29. června.

¹⁴ Dne 31. prosince.

¹⁵ Karel z Bibrštejna (zemřel 1593), na Děvině a Mimoni.

¹⁶ Děvín, hrad východně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Karla z Bibrštejna. Dnes zřícenina.

¹⁷ Mimoň, poddanské městečko a panské sídlo východně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Karla z Vartemberka.

¹⁸ Semily, městečko jihovýchodně od Liberce (kraj Liberecký). V majetku Karla z Vartemberka.

¹⁹ Jaroslav Smiřický ze Smiřic (narozen kol. 1513, zemřel 18. 11. 1597), na Kostelci nad Černými Lesy, přisedící zemského soudu, maršálek českého královského dvora.

²⁰ Jiřík Mehl ze Střelice (narozen 1517, zemřel 24. 1. 1589), na Grabštejně a Rumburku, německý místokancléř, doktor práv, rada Rudolfa II. Habsburského.

²¹ Grabštejn, poddanská ves, starý hrad a zámek severozápadně od Liberce (kraj Liberecký). V majetku Jiříka Mehla ze Střelice.

²² Kryštof Proj z Velnic (zemřel po 1584), na Zásadce, hejtman komorního panství Poděbrady.

²³ Zásadka, poddanská ves a tvrz severně od Mladé Boleslavi (kraj Boleslavský). Dnes část obce Boseň. V majetku Kryštofa Proje z Velnic.

²⁴ Dne 21. února.

²⁵ Dne 23. dubna.

²⁶ Dne 24. srpna.

Pán pan Karel z Bibrštejna a na Děvině z pivovaru v Mimoni od svatého Jiří až do svatého Bartoloměje.

Stavu rytířského

Pan Jiřík Mehl z Střelitz a na Gkrabštejně, Jeho [Mil]o[s]ti Císařské rada a místo kancelář v Království českém, od s[vatéh]o Jiří až do svatého Bartoloměje.

Pan Krystof Progk z Velnitz [etc.] z pivovaru zasadského zůstal za týž termín od svatého Jiří až do svatého Bartoloměje.

Pan Jan Labounský z Labouně²⁷ a na Klášteře Hradišti²⁸ z pivovaru pod klášterem za týž termín od svatého Jiří až do svatého Bartoloměje.

Třetího svolení za úřadu mého co posudné svoleno v outerý po svatém Matouši evangelistu páně²⁹ léta [etc.] [15]75

Stavu panského

Pán pan Joachym Novohradský z Kolovrat a na Košátkách, Jeho [Mil]o[s]ti Císařské rada a zřízení komory v Království českém president, od svatého Havla³⁰ léta [etc.] [15]75 až do svatého Jiří³¹ léta [etc.] [15]76 za dva kvartály.

Pán pan Karel z Bibrštejna a na Děvině a Mimoni z pivovaru svého v Mimoni za dva kvartály od svatého Havla léta [etc.] [15]75 až do svatého Jiří léta [etc.] [15]76.

Stavu rytířského

Pan Krystof Progk z Velnitz [etc.] z pivovaru zasadského zůstal za dva kvartály od svatého Havla léta [etc.] [15]75 až do svatého Jiří léta [etc.] [15]76.

Pan Jan Labounský z Labouně a na Klášteře Hradišti od Tří králů³² až do svatého Jiří léta [etc.] [15]76 za jeden kvartál z pivovaru u Kláštera

Pan Adam Vančura z Řehnic³³ a na Újezdčích³⁴ z pivovaru sirotčího soleckého³⁵ po Fridrichovi Vančurovi³⁶ zůstalých od svatého Havla léta [etc.] [15]75 až do svatého Jiří léta [etc.] [15]76 za dva kvartály zůstáno.

Čtvrtého svolení, které se stalo léta [etc.] [15]76 v outerý po s[vatém] Kiliánu³⁷ po 5 g[roších] českých z sudu posudného tito nespravili, kteréž se na čtyři termíny vybíralo od svatého Jakuba³⁸ léta [etc.] [15]76 až do svatého Jiří léta [etc.] [15]77.

Stavu panského

Pán pan Petr Bergka z Dubě³⁹ na Novém Stránově⁴⁰ z pivovaru v Zámošti⁴¹ od suchých dní vánočních⁴² léta [etc.] [15]76 až do svatého Jiří léta [etc.] [15]77 za dva termíny zůstává.

²⁷ Jan Labounský z Labouně (zemřel po 1596), na Klášteře Hradiště nad Jizerou.

²⁸ Klášter Hradiště nad Jizerou, poddanská ves, zámek a pustý klášter severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana Labounského z Labouně.

²⁹ Dne 27. září.

³⁰ Dne 16. října.

³¹ Dne 23. dubna.

³² Dne 6. ledna.

³³ Adam Vančura z Řehnic (zemřel 1578), na Újezdci.

³⁴ Újezdec, poddanská ves a tvrz jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Smilovice. V majetku Adama Vančury z Řehnic.

³⁵ Solec, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Soleček, Kněžmost. V majetku Adama Vančury z Řehnic.

³⁶ Fridrich Vančura z Řehnic (zemřel 10. 9. 1574), na Krnsku.

³⁷ Dne 10. července.

³⁸ Dne 25. července.

Pán pan Joachym Novohradský z Kolovrat a na Košátkách, Jeho [Mil]of[s]ti Císařské rada, zřízené komory v Království českém president, od svatého Jakuba léta [etc.] [15]76 až do svatého Jiří léta [etc.] [15]77 za všechny čtyři termíny ráčí zůstávati.

Pán pan Karel z Bibrštejna a na Děvině z pivovaru v Mimoni zůstává za ty čtyři termíny.

Pán pan Krystof z Vartmbergka⁴³ a na Rohozci⁴⁴ od suchých dní podzimních⁴⁵ léta [etc.] [15]76 až do svatého Jiří léta [etc.] [15]77 za tři termíny z pivovaru svého rohozeckého.

Paní paní Eliška Smiřická z Valdštejna⁴⁶ a na Skalách⁴⁷ z pivovaru u Skal a z městečka Rovenska⁴⁸ za čtyři termíny zůstává. A co z kraje Hradeckého⁴⁹ z pivovaru Oulibského⁵⁰ a Hořického⁵¹ prve dala do tohoto kraje, o tom vědomosti není, jestli do kraje Hradeckého dáno.

Pán pan Karel z Vartmbergka⁵² a na Svijanech⁵³ od suchých dní postních⁵⁴ až do svatého Jiří za jeden termín z půl města Turnova⁵⁵.

Stavu rytířského

Pan Adam Vančura z Řehnic a na Oujezdcih z pivovaru sirotčího valečovského⁵⁶ od svatého Jakuba léta [etc.] [15]76 až do svatého Jiří léta [etc.] [15]77 za čtyři termíny.

Tejž pan Adam Vančura z Řehnic [etc.] z pivovaru krneckého⁵⁷ a soleckého sirotkův po Fridrichovi Vančurovi zůstalých za čtyři termíny.

Pan Krystof Prok z Velnitz [etc.] z pivovaru zasadského za čtyři termíny.

Pan Jan Labounský z Labouně a na Klášteře Hradišti z pivovaru u Kláštera za čtyři termíny

³⁹ Petr Berka z Dubé a Lipé (zemřel 19. 12. 1585), na Stránově.

⁴⁰ Stránov, poddanské městečko a zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Jizerní Vteln. V majetku Petra Berky z Dubé a Lipé.

⁴¹ Zámostí, poddanská ves jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Písková Lhota. Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Stránov.

Dne 19. prosince.

⁴³ Kryštof z Vartemberka (zemřel 1584), na Hrubém Rohozci.

⁴⁴ Hrubý Rohozec, poddanská ves a zámek západně od Semil (kraj Liberecký). Dnes část obce Turnov. V majetku Kryštofa z Vartemberka.

⁴⁵ Dne 19. září.

⁴⁶ Eliška Smiřická z Valdštejna, na Hrubé Skále, manželka Jindřicha Smiřického ze Smiřic.

⁴⁷ Hrubá Skála, zámek jihozápadně od Semil (kraj Liberecký). V majetku Elišky Smiřické z Valdštejna.

⁴⁸ Rovensko pod Troskami, poddanské městečko jihozápadně od Semil (kraj Liberecký). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému panství Hrubá Skála. V majetku Elišky Smiřické z Valdštejna.

⁴⁹ Hradecký kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem byl Hradec Králové.

⁵⁰ Úlibice, poddanská ves a tvrz východně od Jičina (kraj Královéhradecký). V majetku Elišky Smiřické z Valdštejna.

⁵¹ Hořice, poddanské město a východně od Jičina (kraj Královéhradecký). V majetku Elišky Smiřické z Valdštejna.

⁵² Karel z Vartemberka (narozen 1553, zemřel 1612), na Hrubém Rohozci, Hrubé Skále a Svijanech.

⁵³ Svijany, poddanská ves a tvrz jižně od Liberce (kraj Liberecký). V majetku Karla z Vartemberka.

⁵⁴ Dne 27. února.

⁵⁵ Turnov, poddanské město západně od Semil (kraj Liberecký). Polovice města patřila k samostatnému svobodnému panství Hrubý Rohozec, pak k samostatnému svobodnému panství Svijany, druhá polovice k samostatnému svobodnému panství Malá Skála.

⁵⁶ Valečov, poddanská ves a zámek severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Boseň. V majetku Jiříka mladšího Vančury z Řehnic.

⁵⁷ Krnsko, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Fridricha Vančury z Řehnic, pak Jana Vančury z Řehnic.

*<Paní Alžběta Kaplěřová z Malovic⁵⁸ [etc.] z pivovaru brodeckého⁵⁹ od suchých dní vánočních léta [etc.] [15]76 až do svatého Jiří léta [etc.] [15]77 za dva termíny>
Táž paní Alžběta Kaplěřová z Malovic odeslala ten reštant po napsání tohoto vejtahu a tak nezůstává nic.*

Z měst

Purgkmistr a rada města Turnova od suchých dní postních do svatého Jiří léta [etc.] [15]77 z půl města Turnova strany rohozecské za jeden termín.

Purgkmistr a konšelé měst[ečka] Bakova⁶⁰ od suchých dní podzimmích léta [etc.] [15]76 až do dne s[vatéh]o Jiří léta [etc.] [15]77 za tři termíny.

Albrecht Pětipeský, rukou svou

Pátého svolení, které se stalo na sněmu, kterýž držán v pondělí po Hromnicích⁶¹ a zavřín v sobotu o suchých dnech postních⁶² léta [etc.] [15]77. Tyto osoby posudného prvního kvartálu svatojakubského jsou nespravily.

Stavu panského

Pán pan Adam Krajíř z Krajku⁶³ a na Mladé[m] Boleslavi⁶⁴ z pivovaru svého.

Pán pan Petr Bergka z Dubé na Novém Stránově z pivovaru svého v Zámostí.

Pán pan Joachym Novohradský z Kolovrat a na Košátkách, Jeho [Mil]o[s]ti Císařské rada, zřízené komory v K[rálovství] české[m] president.

*Pán pan Jan z Vartmbergka⁶⁵ a na Novém Zámku⁶⁶ a Bezdězi⁶⁷ [etc.] z pivovaru v Dok-
zi.⁶⁸*

Pán pan Jan Bergka z Dubé z Lipého⁶⁹ a na Bělé⁷⁰ z pivovaru bilského a kurovodského.⁷¹

Pán pan Hendrich⁷² a pan Abraha[m] z Vartmbergka⁷³ a na Kamenici⁷⁴ [etc.] z pivovaru zvěřetického.

⁵⁸ Alžběta Kaplířová z Malovic (zemřela po 1591), na Neustupově a Brodcích, vdova po Petrovi Kaplířovi ze Sulevic (zemřel 1576).

⁵⁹ Brodce, poddanské městečko a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Alžběty Kaplířové z Malovic.

⁶⁰ Bakov nad Jizerou, poddanské městečko severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Hendrycha a Zikmunda z Vartemberka.

⁶¹ Dne 4. února.

⁶² Dne 2. března.

⁶³ Adam Krajíř z Krajku (zemřel 17. 5. 1588), na Mladé Boleslavi a Kosmonosích.

⁶⁴ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Adama Krajíře z Krajku.

⁶⁵ Jan z Vartemberka (zemřel 3. 1. 1595), na Novém Zámku (Zahrádky) a Bezdězu.

⁶⁶ Nový Zámek, zámek ve vsi Zahrádky jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Jana z Vartemberka.

⁶⁷ Bezděz, poddanská ves a hrad, jihovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Jana z Vartemberka.

⁶⁸ Doksy, do 1588 komorní městečko, pak poddanské městečko a panský dům jihovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Jana z Vartemberka.

⁶⁹ Jan Berka z Dubé a Lipé (zemřel 1582), na Kuřívodech a Bělé pod Bezdězem.

⁷⁰ Bělá pod Bezdězem, poddanské město a zámek severozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku panovnické rodiny. V zástavním vlastnictví Anny Špetlové z Janovic a jejího manžela Jana Berky z Dubé a Lipé.

⁷¹ Kuřívody, poddanské městečko a tvrz jihovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). Dnes část obce Ralsko. V majetku Jana Berky z Dubé a Lipé.

⁷² Hendrych z Vartemberka (zemřel 7. 3. 1604), na České Kamenici a Zvěřeticích, bratr Hendrycha z Vartemberka.

*Pán pan Albrecht Bergka z Dubé z Lipého⁷⁵ na Loukovci⁷⁶ [etc.] z pivovaru u Loukovce.
Pán pan Krystof z Vartmbergka a na Rohozci [etc.] z pivovaru u Rohozce.
Paní paní Eliška Smiřická z Valdštejna a na Skalách z pivovarů sirotčích.
Pán pan Krystof Křinecký z Ronova⁷⁷ a na Loučení⁷⁸ z pivovaru u Loučeně.
Pán pan Bohuslav Křinecký z Ronova⁷⁹ a na Dětenicích⁸⁰ z pivovaru u Dětenic.
Pán pan Krystof⁸¹ a pan Melichar Redarové z Rederu⁸² a na Frýdlantě⁸³ [etc.] z manů
panství frýdlantského, též z města Frýdlantu a Rejchenpergku.⁸⁴
Pán pan Karel z Vartmbergka a na Skále a Svijanech z polovice města Turnova je[m]u
a panu Jaroslavovi z Vartmbergka⁸⁵ náležitého.
Pán pan Jaroslav ze Smiřic a na Kostelci nad Černými Lesy⁸⁶ [etc.] z pivovaru sirotčího
v Semilých.
Stavu rytířského
Pan Jindřich z Bubna⁸⁷ a na Březně⁸⁸ z pivovaru svého.
Paní Žofie Gkranovská z Dubnice⁸⁹ a na Vlkavě⁹⁰ z pivovaru vlkavského.
Pan Hendrich Abraham z Solhauzu⁹¹ a na Řepíně⁹² z pivovaru u Řepína.
Pan Albrecht⁹³ a Mikuláš Vtelenští ze Vtelna⁹⁴ a na Vtelně⁹⁵ z pivovaru svého.*

-
- ⁷³ Abraham z Vartemberka (zemřel 1587), na České Kamenici a Zvířeticích, bratr Hendrycha z Vartemberka.
⁷⁴ Česká Kamenice, poddanské město a zámek východně od Děčína (kraj Ústecký). V majetku Hendrycha a Abrahama z Vartemberka.
⁷⁵ Albrecht Berka z Dubé a Lipé (zemřel 1578), na Loukovci nad Jizerou a Kuřívodech.
⁷⁶ Loukovec, poddanská ves a tvrz severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Berky z Dubé a Lipé.
⁷⁷ Kryštof Křinecký z Ronova (zemřel po 1589), na Leducích a Loučení.
⁷⁸ Loučeň, poddanská ves a tvrz severně od Nymburka (kraj Středočeský). V majetku Kryštofa Křineckého z Ronova.
⁷⁹ Bohuslav Křinecký z Ronova (zemřel 24. 8. 1598), na Dětenicích.
⁸⁰ Dětenice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Jičína (kraj Královéhradecký). V majetku Bohuslava Křineckého z Ronova.
⁸¹ Kryštof Redern z Redernu (zemřel po 1582), na Frýdlantu a Liberci, bratr Melichara Rederna z Redernu.
⁸² Melichar Redern z Redernu (narozen 6. 1. 1555, zemřel 20. 9. 1600), na Frýdlantu, Zawidově, Liberci a Hammersteinu, bratr Kryštofa Rederna z Redernu.
⁸³ Frýdlant, poddanské město a hrad severně od Liberce (kraj Liberecký). V majetku Melichara Rederna z Redernu.
⁸⁴ Liberec, poddanské město severně od Prahy (kraj Liberecký). V majetku Melichara Rederna z Redernu.
⁸⁵ Jaroslav z Vartemberka (zemřel 12. 12. 1602), na Turnově, Svičanech, Malé Skále a Svijanech.
⁸⁶ Kostelec nad Černými Lesy, poddanské městečko a zámek východně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Jaroslava Smiřického ze Smiřic.
⁸⁷ Jindřich z Bubna (zemřel 1596), na Březně.
⁸⁸ Březno, poddanské městečko a tvrz východně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha z Bubna.
⁸⁹ Žofie Granovská z Dubnice (zemřela 1582), na Vlkavě, vdova po Kašparovi Granovském z Granova.
⁹⁰ Vlkava, poddanská ves a tvrz jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Žofie Granovské z Dubnice.
⁹¹ Hendrych Abraham Salhauzen ze Salhauzenu (zemřel před 1591), na Velikém Březně, Řepíně a Svádově.
⁹² Řepín, poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Hendrycha Abrahama Salhauzenu ze Salhauzenu.
⁹³ Albrecht Vtelenský ze Vtelna (zemřel po 1580), na Mělnickém Vtelnu.
⁹⁴ Mikuláš Vtelenský ze Vtelna (narozen 1552, zemřel 11. 5. 1612), na Mělnickém Vtelnu.
⁹⁵ Mělnické Vtelno, poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Mikuláše Vtelenského ze Vtelna.

Pan Adam Vančura z Řehnic a na Oujezdcih z pivovarů sirotčích valečovského, krnecského a solesckého.

Pan Adam Blekta mladší z Outěchovic⁹⁶ a na Valentínově⁹⁷ z pivovaru svého.

Pan Jiřík Mehl ze Střelitz, Jeho [Mil]o[s]ti Císařské rada a místo kancléř v K[rálovství] české[m] z pivovarů svejch.

Pan Krystof Prok z Velnic a na Zasadce [etc.] z pivovaru u Zasadky.

Pan Jan Labounský z Labouně a na Klášteře Hradišti z pivovaru svého.

Pan Petr z Šanova⁹⁸ a na Velkých Vobrubech⁹⁹ z pivovaru svého.

Pan Jan R[o]zenhage[n] z <Rozenhage[n]> ((Janvic))¹⁰⁰ na Kocnovicích,¹⁰¹ ten se ještě nepřiznával než zpráva j[es]t, že vaří za vejtav.

Já Albrecht Pětipeský [etc.] pivovar a sladovnu stavím v Byšicích teprva, protože nemá se z čeho posudného dávatí na ten čas.

Z měst nedali

Purgkmistr a rada města Turnova k Rohozci náležitá strana z polovice města.

Purgkmistr a konšelé měst[ečka] Rožd'alovic.¹⁰²

Purgkmistr a konšelé měst[ečka] Bakova.

Purgkmistr a konšelé měst[ečka] Semil.

Purgkmistr a konšelé měst[ečka] Vysokého.¹⁰³

Albrecht Pětipeský, rukou svou

⁹⁶ Adam mladší Blekta z Útěchovic (zemřel po 1585) na Velkém Valtínově.

⁹⁷ Velký Valtínov, poddanská ves a tvrz východně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Adama mladšího Blekty z Útěchovic.

⁹⁸ Petr Šanovec ze Šanova (zemřel po 1579), na Velkých Obrubech.

⁹⁹ Obruby, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Petra Šanovce ze Šanova.

¹⁰⁰ Jan Rozenhajz z Janvic (zemřel po 1577), na Chocnějovicích.

¹⁰¹ Chocnějovice, poddanská ves a tvrz severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana Rozenhajna z Janvic.

¹⁰² Rožd'alovice, poddanské městečko a tvrz severně od Nymburka (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha Kříneckého z Ronova.

¹⁰³ Vysoké nad Jizerou, poddanské městečko severně od Semil (kraj Liberecký). Město patřilo k samostatnému svobodnému panství Hrubá Skála.

60.

Postup. Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory se přiznává před úředníky desek zemských, že dluží 1 000 kop grošů českých Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. V dluhu mu ihned postupuje statek Byšice.

[Pražský hrad], [22. listopadu 1577]

NA Praha, DZ, DZV 89, fol. E 5'-E 6', česky, vklad do desek zemských¹

Václav Vřesovec z Vřesovic² [etc.] p[řiznal se před úředníky pražskými], že jest dlužen jeden tisíc kop g[rošův] pra[žských] če[ských] Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a d[ědicům] a b[udoucím] j[eho], v kderémžto dluhu postoupil jest jemu dědictví svého Byšic³ městečka, d[vorů] k[metcích], d[vorů] k[metcích] s p[laty], mlejnu

¹ Vklad do desek zemských učiněn 22. listopadu 1577 („V pátek po s[vat]ý Alžbětě [1577]“).

² Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Pohořelci.

³ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

náchlebního při témž městečku, ve vsi Hostýni,⁴ ve vsi Kojovicích,⁵ ve vsi Dřísech,⁶ ve vsi Čečelicích⁷ d[ivory] k[metci] s p[laty] což tu má s dědinami a zvláště což jich na Herbarsku⁸ a Mořežabsku⁹ jest s lúkami, štěpni<cemi>((cí)) u mlýna, lesy, porostlinami, kurmi, robotami, potokem, rybníky, pivovarem, sladovnou, s lidmi osedlými i neosedlými anebo z těch kruntův zběhlými i s jich spravedlnostmi krom smlouvou vymíněných <tak a v témž /v týchž/ záleží> a jakž toho sám on Václav z Vřesovic vedle smlouvy mezi ním Václavem Vřesovcem [m] z jedné a Jaroslavem z Smiřic¹⁰ strany druhé kderáž ve cky zemský léta [etc.] [15]62 v pondělí den s[vaté]ho Václava¹¹ Q 15 vložena jest¹² v držení a užívání byl s tím se vším a všelijakým k tomu příslušenstvím, se vsí zvolí, s plným panstvím v témž /v týchž/ záleží <i> též postoupil jest víc dědictví svého on Václav Vřesovec jemu Albrechtovi Pětipeskému ve svrchu psané sumě v háji Cecenině¹³ dvě vochoze se vším příslušenstvím jakž to[h]o sám <držel a> užíval a to držel od Mikuláše Vančury,¹⁴ též v témž ./.v týchž / záleží se vsí zvolí a s plným panstvím i s těmi starejšími správami jednu od Jaroslava ze Smiřic v kvaternu trhovém bílým léta [etc.] [15]62 v pondělí den s[vaté]ho Václava¹⁵ L. 2.¹⁶ a druhou od Mikuláše Vančury v kvaternu trhovém červeném léta [etc.] [15]67 v pátek den Svátosti¹⁷ B. 2.,¹⁸ tak jakž též správy p[odle] s[mlouvy] v sobě šíře obsahují a zavírají a to ke jmění, držení, prodání, zapsání, s tím se vším jako svým vlastním dědictvím vše vedle vůle své učinění žádného práva panství ani ./: nepozůstávajíce.

⁴ Hostín, poddanská ves východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice.

⁵ Kojovice, poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Kropáčova Vrutice. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice.

⁶ Dřísy, poddanská ves severně od Prahy (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice.

⁷ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi částí samostatného svobodného statku Byšice.

⁸ Na Herbarsku, dědiny, na statku Byšice.

⁹ Na Mořežabsku, dědiny, na statku Byšice.

¹⁰ Jaroslav Smiřický ze Smiřic (narozen kol. 1513, zemřel 18. 11. 1597), na Kostelci nad Černými Lesy.

¹¹ Dne 28. září.

¹² NA Praha, DZ, DZV 55, fol. Q 15. Vklad do desek zemských větších památných 28. září 1562.

¹³ Cecemin, háj, na statku Čečelice.

¹⁴ Mikuláš starší Vančura z Řehnic (zemřel 10. 9. 1582), na Jiřicích a Kostelci nad Labem.

¹⁵ Dne 28. září.

¹⁶ NA Praha, DZ, DZV 14, fol. L 2. Vklad do desek zemských větších trhových 28. září 1562.

¹⁷ Dne 11. dubna.

¹⁸ NA Praha, DZ, DZV 16, fol. B 2. Vklad do desek zemských větších trhových 11. dubna 1567.

61.

Kvittance. Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory vydává Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku kvitanci na přijaté peníze za prodej statku Byšice.

Bez místa, 27. listopadu 1577

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 43-44, česky, neověřený čistopis¹

¹ Jde o písemnost (kvitanci), jejíž text pravděpodobně poslal Václav Vřesovec Albrechtovi Pětipeskému ke schválení, který Albrecht neschválil, a proto zůstal neověřený (podpis, pečeť).

((Paměti, co peněz pa[n]u Václavovi z Vřesovic² předešle při s[vaté]m Havle léta [15]77 i prve odvozováno, tuto svázané.))³
((Těž kvitanci,⁴ kteréž pečeti se mi nevidělo.))⁵

Já Václav Vřesovec z Vřesovic [etc.] znám činím tímto listem kterýž slove kvitanci přede všemi, že sem podle té smlouvy,⁶ kteráž se mezi mnou z jedné a urozeným panem Albrechtem Pětipeským z Chýš a z Egerbergka na Byšicích⁷ z strany druhé léta páně 1577 v pondělí po neděli postní jenž slove Oculi⁸ o statek byšickéj, kterýž sem já panu Albrechtovi Pětipeskému se vším a všelijakejm k tomu příslušenství, jak sem já toho sám v držení a užívání byl, ovšem nic sobě a budoucím svým nevymíňujíc, prodal, stala, od nadepsaného pana Albrechta Pětipeského přijal předkem při času svatého Jiří⁹ roku tohoto [tisícího pětistého] sedmdesátého sedmého čtyři tisíce a jedno sto kop míšeňských, totiž dva tisíce kop míšeňských těch, kterýž mi podle též smlouvy hned při postoupení ode mne téhož statku byšického se vším jeho příslušenství jemu panu Albrechtovi Pětipeskému mně dány bejtí měly, a druhé dva tisíce a jedno sto kop míšeňských přijal sem na tu jistotu,¹⁰ kterouž j[es]t mi on pan Albrecht Pětipeský na sumu šestnácte tisíc kop míšeňských svědčící s rukojměmi¹¹ učinil. Dále pak při času svatého Havla teď nyní jminulého¹² též roku tohoto [tisícího pětistého] sedmdesátého sedmého opět sem na touž jistotu od něho pana Albrechta Pětipeského šest tisíc půl čtvrtá sta kop míšeňských tolikéž i ouroky všecky, což se jich z té sumy dané i pozůstalé od svatého Jiří až do s[vaté]ho Havla sešlo, zouplna a docela přijal. A protož já nahoře jmenovaný Václav z Vřesovic dotčeného pana Albrechta Pětipeského z Chýš a z Egerbergka z tý vši sumy nahoře jmenované od téhož pana Albrechta podle též smlouvy a na tu jistotu svrchu dotčenou přijatý, tolikéž také i ze všech ouroků z tý sumy zaplacené i zůstalé vzešlých od sebe i od dědicův a budoucích mých kvituji, prázdna a svobodna činím, slibujíc se já ani žádnéj jinej právem mejm na něho pana Albrechta ani na dědice a budoucí jeho pro touž sumu a ouroky mně tak odvedené nenavracovati, nýbrž jak mi suma ta vostatní podle též jistoty, totiž zejména sedm tisíc půl <sedma> ((šesta)) sta kop vše míšeňských a ouroků z ní od svatého Havla nyní jminulého¹³ až do svatého Jiří nejprve příštího¹⁴ vzešlej při témž času svatého Jiří dána a zaplacená bude, touž jistotu navrátiti mám a povinen budu. Toho na

² Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Pohořelci.

³ Autograf bližší neidentifikované osoby.

⁴ Kvitance – potvrzení o zaplacení dluhu, splátky.

⁵ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Smlouva se nedochovala.

⁷ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁸ Dne 11. března.

⁹ Dne 23. dubna.

¹⁰ Jistota – dlužní úpis, dluhopis. Nejčastější doklad o přijetí prostředků půjčených na úvěr. Dlužní úpis (jistotu) vydával dlužník (jistec a hlavní dlužník). Za půjčku ručili buď ručitelé (rukojmi) nebo mohla být zajištěna na pozemkovém majetku dlužníka. Byl vydáván se stanovenou dobou splatnosti nebo s výpovědní lhůtou.

¹¹ Rukojmi – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

¹² Dne 16. října.

¹³ Dne 16. října.

¹⁴ Dne 23. dubna 1578.

potvrzení k této kvitanci¹⁵ pečť mou vlastní s podepsáním ruky mé vlastní sem přitiskl, kteráž j[es]t dána v středu po svatě Kateřině léta páně tisícího pětistého sedmdesátého sedmého.

[Podpis]¹⁶

¹⁵ Kvitance – potvrzení o zaplacení dluhu, splátky.

¹⁶ Srov. pozn. č. 1.

62.

Cedule (žádost o svědectví). Martin Kašperský z Rájova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby mu dal písemné svědectví proti Veronice, manželce Tobiáše Sýkory.

Mladá Boleslav, 16. prosince 1577

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 106, česky

Panu Albrechtovi Pětipeskýmu [etc.] na Byšicích.¹

Urozený pane Albrechte Pětipeský z Chýš a z Egrberku a na Byšicích. Tohoto svědomí² na Vaší [Mil]o[s]ti podle práva a zřízení zemského žádám,³ a to proti Veruně,⁴ manželce Tobiáše Sýkory.⁵ Jakož ste ráčili přítomný býti v Mladém Boleslavi⁶ se panem Adamem Vančurou⁷ a se paní manželkou⁸ pana Adama v domě Jakuba Smiška⁹ krejčího, měšťánina to [!] Mladém Boleslavi, a to v outerej po sv[atě] panně Žofii¹⁰ léta [15]77, a v přítomnosti tej paní Lidmila Vančurová z Komárova poslala jest pro Tobiáše Sýkoru. Když přišel, upomínala paní Tobiáše za nějakej omastek. V přítomnosti Vaší ozval se týž Tobiáš, že pan Adam, pan manžel paní Lidmily, zůstává Tobiášovi za krámské věci anebo kupecké, aby oučet učiněn byl, a když se oučet učiní, ostatek dodati chce. Proti čemuž paní se jest zastavila, že jest omastek její. A Vy ste se ráčili ozvati slovy těmito: paní Lidmilo, co svýho starýho chcete v Boleslavi nechati pro některou kopu grošův. A po Vašem mluvení paní jest k oučtu povolila i k vejražce. Po učiněném pak počtu, což Tobi-

¹ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Svědomí – svědectví; důkaz; výpověď svědka před soudem. Mohlo být ústní nebo písemné.

³ Tato cedule byla součástí půhonu. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus*. Tomi IV. pars 1. sectio I., Praha 1882, Práva a zřízení zemská království českého z léta 1564, čl. P. 4., s. 656. Srov. J. MARKOV, *Kapitoly*, s. 199-207. Svědectví (svědomí) bylo pravděpodobně příslušné k soudu města Mladá Boleslav.

⁴ Veruna Sýkorová, manželka Tobiáše Sýkory, měšťanka, poddaná ve městě Mladá Boleslav.

⁵ Tobiáš Sýkora, manžel Veruny Sýkorové, kupec, měšťan, poddaný ve městě Mladá Boleslav.

⁶ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Adama Krajíře z Krajku.

⁷ Adam Vančura z Řehnic (zemřel 1578), na Újezdci, manžel Lidmily Pešíkové z Komárova.

⁸ Lidmila Vančurová z Komárova (zemřela po 1579), manželka Adama Vančury z Řehnic.

⁹ Jakub Smíšek, krejčí, měšťan, poddaný ve městě Mladá Boleslav.

¹⁰ Dne 21. května.

áš zůstával dodati, paní promluvila: dodejž mi ostatek. Odpověděl: nemám co. A paní se z toho rozhorlila a řekla: mohls mě první neškrábat. A tak před oučtem, při ohlášení, při oučtu, po oučtu nikdá jest Tobiáš toho krámu neodcizoval manželce svý, nežli sobě přivlastňoval slovy, že mně pán ráčí zůstávati za krámské věci, a tu při témž oučtu nic se s manželkou nedělil a na ni nic toho nevztahoval, aby toho společně užívati neměli, to jest Vaší [Mil]o[s]ti dobře vědomí, to že mi k potřebě mé nic nevypouštějíc, což jest Vám dobře vědomo, vysvědčiti ráčíte a tento pátek nejprv příští, to jest po památce slavné Moudrosti Boží.¹¹ Pro nevydání takového svědomí pokládám sobě pokuty 50 kop g[rošův] če[ský]ch. Dána cedule ode mě Martina Kašperského z Rájova¹² a v Mladém Boleslavi v pondělí den památný s[vatéh]o Maximiliána léta [15]77.

¹¹ Dne 20. prosince.

¹² Martin Kašperský z Rájova (zemřel po 1581), měšťan ve městě Mladá Boleslav.

63.

Pamětní záznamy. Záznamy o prodeji statku Byšice Václavem Vřesovcem z Vřesovic a Doubravské Hory Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.

Bez místa, [1577]

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. K 18/6, fol. 61, český

((A[nn]o 1577))¹

((Paměti, že pan Václav Vřesovic statek svůj byšický p[anu] Albrechtovi Pětipeskému prodal.))²

((N[umer]o 4.))³

N[umer]o 13. Jakož ste léta páně 1577 v pondělí po neděli postní jenž slove Oculi⁴ prodávajíc jemu panu Albrechtovi Pětipeskému [etc.] statek svůj Byšice,⁵ jakž toho dne a léta mezi námi stal se trh celý a dokonalý a v spis cedulí řezanejch to uvedeno, i taky pečeti Vaší a pečeti jeho pana Albrechta Pětipeského s podepsáním vlastních ruk a pečeti na svědomí dvou dobrejch lidí stavu rytířského upečetěno jest. Ačkoliv v týmž spisu cedulí řezanejch doloženo není, ale jest to tak, že ste témuž panu Albrechtovi Pětipeskému vedle jinýho statku byšickýho <prodali> vinici, kteráž v témž statku leží a clo v měs- tečku Byšicích, trhem prodali. Znáte-li se k tomu, že jest to tak od Vás jemu úplně a doce- la prodáno i také postoupeno, na to od Vás týž pan Albrecht Pětipeskej světlé a neukryté odpovědi, kderouž by se zpraviti mohl, žádá. Datum.

N[umero] 14. Poněvadž týž pan Albrecht Pětipeský od Vás pane Václave z Vřesovic⁶ po učiněném trhu o statek byšický, kderež od Vás léta tisícího pětistého sedmdesátého sed- mého v pondělí po neděli postní, jenž slove Oculi, <trhem> koupil, příčinu v mnohejch

¹ Autograf blíže neidentifikované osoby.

² Autograf blíže neidentifikované osoby.

³ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁴ Dne 11. března.

⁵ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Pohořelci.

artykulich danou má, nemohl jest toho pomínouti, než za jistejmi důležitějmi a sobě od Vás pohrůžlivejmi příčinami, ačkoliv není toho vděčen, co mu se tu stalo, činí a dítí by se snad chtělo. Chtíc tomu v cestu vkročiti, k Vám tyto cedule řezané odsílá, kderěž tak již i Vámi pečetěné jsou a na jednu každou touž ceduli, jakž toho i v týchž cedulích doloženo jest, světlé a neukryté odpovědi, kderouž by se spraviti mohl, žádá. Datu[m].

64.

Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Napomíná ho, aby začal vybírat posudné v Boleslavském kraji. Co vybere, ať pošle do Prahy spolu se seznamem těch, kteří posudné neodvedli.

Pražský hrad, 16. ledna 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 25-26, česky

Jeho Milosti Císařské vejběřčímu posudného v kraji Boleslavském, panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Cetni, příteli našemu milému.

Urozený pane příteli náš milý. Poněvadž se den svatého Pavla na víru křesťanskou obrácení¹, na kterýž na posudný v městě krajském² zasednouti máte, přibližuje, protož jménem a na místě Jeho Milosti císařské,³ pána našeho nejmilostivějšího, napomínáme Vás, abyste se o to skutečně snažili a přičinili, aby takové posudný z toho kraje⁴ zouplna vyšlo a se vybralo,⁵ a jakoukoli sumu vyberete, té sem přivéztí a tu kdež náleží odvésti nemeškejte, osoby také ty, které posudného a za kolik kvartálův dáti zanedbají, na zvláštním registříku pořádně poznamenajíc, nám bez meškání odešlete aneb sami přinesete. Na tom Jeho [Mil]o[s]ti Císařské jistů vůli naplníte. Dán na Hradě pražském⁶ ve čtvrtek po svatým Šťastném léta [tisícího pětistého] sedmdesátého osmého.

Císaře Jeho Milosti rady zřízené komory v Království českém⁷

¹ Dne 25. ledna.

² Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Adama Krajčie z Krajku.

³ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁴ Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

⁵ *Sněmy české V*, č. 66, s. 94-120 (Usnesení zemského sněmu konaného 5. února až 2. března 1577), zde s. 103-104. Stavové na sněmu povolili vybírat posudné za období jednoho roku „od svatého Jiří“ (23. dubna 1577) „do svatého Jiří“ (23. dubna 1578), ve čtyřech termínech „při času svatého Jakuba“ (25. července 1577), „na den svatých Šimona a Judy“ (28. října 1577), „na den Obrácení svatého Pavla na víru“ (25. ledna 1578) a „na svatého Jiří“ (23. dubna 1578) po dobu jednoho týdne v krajském městě.

⁶ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁷ Rady české komory byli Jan starší Popel z Lobkovic (prezident), Vilém Opersdorf z Opersdorfu, svobodný pán z Dubu a Frýdštejna, Jan Robmháp ze Suché a Mikuláš Nostic z Nostic a Kunewaldy.

65.

Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Nabádá ho, aby dovybral korunovační berni. Kdo by ji neodvedl, aby proti němu jednal podle sněmovního usnesení. Co vybere, ať odevzdá na Pražském hradě.

Pražský hrad, 1. února 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkovicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 27-28, česky

Jeho Milosti Císařské vejběrcímu posudného v kraji Boleslavském, panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku na Cetni, příteli našemu milému.

Urozený pane příteli náš milý. Jakož jest na sněmu obecným léta [tisícího pětistého] sedmdesátého pátého v pondělí po Nanebevzetí panny Marie¹ Jeho Milosti Císařské² na korunování půl ouroku svoleno a toho v témž sněmu doloženo, jestliže by se kdo tak nezachoval a na jistý čas té berně nespravil a nedal, na takového každého aby list zatýkácí anebo obranný na statek jeho od ouřadu desk zemských jakž předešlymi sněmy vyměřeno³ jest, osobám těm, kderýž od Jeho Milosti Královské k vybírání té berně volený budou, vydán byl, tak aby ony na každém takovú berni, kdož by ji časně nespravil, dobývati⁴ mohly.⁵ I poněvadž Vám, jakožto vejběrcímu posudného v tom kraji,⁶ od Jeho Milosti Císařské a tehdaž královské vybírání takové berně poručeno bylo⁷ a ještě nemálo rešta[n]tův⁸ k doupomínání jí, jakž z příležitího registříku⁹ porozumíte, pozůstává a Jeho [Milos]t Císařská pro zachování rovnosti a pilná i důležitá vydání, aby taková berně zouplna v tom kraji vybrána byla, nám víc než jednou poroučeti a nás napomínati ráčí, a doupomínání a zouplna vybrání takové berně vedle výš oznámeného artykule sněmovního¹⁰ žádnému jinému než Vá[m] nenáleží, protož jménem a na místě Jeho Milosti Císařské napomínáme Vás, abyšte všech těch osob, kderýž sou již dotčené berně dáti zanedbaly, aby jí v týmdni¹¹ pořád zběhlým konečně Vám odvedly a vyčtly,¹² napomenuli. Jestliže kderí po takovém napomenutí toho neučiní a takové berně Vám nedali a nevyplní, tehdy k takovému každému vedle sněmovního nařízení, žádného v tom nešanjíc, se zachovejte. A cožkoli takové berně v tom kraji vyberete, tu bez meškání na Hrad pražský,¹³ tu kdež náleží, odvedte. Na tom Jeho Milosti Císařské jistú a konečnú vůli naplníte. Dán na Hradě pražském v sobotu den svatě Brigidy léta [tisícího pětistého] sedmdesátého osmého.

Císaře Jeho Milosti rady zřízené komory v Království českém¹⁴

¹ Dne 22. srpna 1575. Správně má být 6. září 1575. K odlišnému datu sněmovního usnesení srov. *Sněmy české IV*, s. 242, pozn. pod čarou.

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Sněmem vyměřeno – ustanoveno, rozhodnuto usnesením zemského nebo generálního sněmu.

⁴ Dobývati – vymáhat placení; vymoci.

⁵ *Sněmy české IV*, č. 75, s. 242-254 (Usnesení zemského sněmu konaného 6. září 1575), zde s. 250-251. Stavové na sněmu povolili tzv. korunovační berni a stanovili řád při jejím vybírání. Tentýž sněm přijal a vyhlásil Rudolfa II. Habsburského za českého krále. Českým králem byl Rudolf II. Habsburský korunován 22. září 1575.

⁶ Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

⁷ Srov. list č. 27.

⁸ Reštant, z něm. der Rest – nezaplacený dluh, nedoplatek; dlužník.

⁹ Zmíněná písemnost (rejstřík) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

¹⁰ Artikul sněmovní – článek usnesení zemského nebo generálního sněmu.

¹¹ V týmdni – v týdnu; za týden.

¹² Vyčíst – vyúčtovat.

¹³ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹⁴ Rady české komory byli Jan starší Popel z Lobkovic (prezident), Vilém Opersdorf z Opersdorfu, svobodný pán z Dubu a Frýdštejna, Jan Robmháp ze Suché a Mikuláš Nostic z Nostic a Kunewaldy.

66.

Kašpar Belvic z Nostvic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu propustí z poddanství svou poddanou Annu, dceru Fabiána z Cítova, kterou si chce vzít za manželku jeho poddaný Tomáš Požan z Byšic.

Liběchov, 5. února 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 16, česky

Urozené[m]u panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Ekrberku a z Chýš na Byšicích, panu švagru mé[m]u m[ilém]u, d[án] [bud].

((Od pana Belvice propuštění Anny, manželky Požanovy z Cítova léta [15]78.))¹

Službu svú vzkazuji, urozenej a statečnej rytíři, pane švagře a sousede můj vzláště milej. Týhož zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přál bych Vám věrně rád. Kdež mi píšete oznamujíc, že Tomáš Požan² z městečka Byšic,³ poddanej Váš, sobě oblíbil ke stavu sva[téh]o manželství Annu,⁴ dceru Fabiána,⁵ poddaného mého z Cítova,⁶ žádajíc mě, abych k tomu své povolení dal a ji na grunty Vaše propustil. I na takovou žádost Vaši dle dobrého přátelství a sousedství chci tak učiniti a povolení své k tomu dávám s tou spravedlivostí, jakž při svadební smlouvě to opatřeno bude. S tí[m] mi[lo]st Pána Boha všemohoucího rač bejti s námi se všemi. Dat[um] na Liběchov⁷ ve středu po Hromůch léta [tisícího pětistého] sedmdesátého osmého.

Kašpar Belvic z Nostvic⁸ a na Liběchově

¹ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Tomáš Požan, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

³ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Anna, dcera Fabiána, poddaného Kašpara Belvice z Nostvic ze vsi Cítov.

⁵ Fabián, otec Anny, poddaný Kašpara Belvice z Nostvic ze vsi Cítov.

⁶ Cítov, poddanská ves a tvrz západně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi v majetku Kašpara Belvice z Nostvic.

⁷ Liběchov, poddanská ves a tvrz severozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Kašpara Belvice z Nostvic.

⁸ Kašpar Belvic z Nostvic (zemřel 11. 11. 1583), na Liběchově.

67.

Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu půjčí proti dlužnímu úpisu 300 nebo 250 kop.

Blahotice, 23. března 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 60, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a Byšicích, panu bratru mému vláště¹ milému.

¹ Zvláště.

Službu svú vzkazuji, urozený a můj vzláště milý pane bratře. Zdraví i jiného všeho dobrého, přál bych Vám i všemu domu Vašemu věrně rád. Můj vzláště milej bratře, píšeš mi, žádajíc mě, mohliť bych k svatému Jiří² někderého sta k prvnější sumě připůjčiti, abych tak učinil. I v pravdě, můj vzláště milej bratře, pokad bych já Tobě mohl jaké přátelství učiniti, věrně bych to rád učinil, i bude-li v tom vůle Boží, chci se k tomu přičiniti, ať bych 3 <stes> set aneb 2,5 sta k svatému Jiří aneb dvě aneb tři neděle po svatým Jiří půjčil, můžeš se na ně bezpečiti,³ toliko jistotú,⁴ poněvadž všickni smrtedlní jsme, mne opatř. Strany pak těch 3 set, kterýž Makalce⁵ náležejí, k tomu času, jakž ty to také míti budeš, jistota její jest vobyčejná s rukojměmi.⁶ Při tom prosím, tolikěž manželka⁷ má, že sám sobě, tolikěž paní manželce⁸ své i všem Vaším od nás obou dvou množství služeb s vinšováním všeho dobrého povíš, nebo bychom Vám přáli, což byste sobě sami na milém Pánu Bohu požádali. Manželka má by ráda paní manželku Tvou navštívila, i pro nedostatek a těškosť svou toho vykonati nemůže, nebo se opět do kouta⁹ strojí. Jestli mnoho jeřábků¹⁰ k Velkonoci¹¹ máš, opatř mne, možný-li jest, také jedním, nebo u mě řídká zvěřina bývá. S tím Pán Bůh rač dáti ná[m] se spolu v dobrém a šťastném zdraví shledati. Dat[um] na Blahoticích¹² v neděli Květnou léta [15]78.

Václav Pětipeský z Chýš a z Egrberku¹³ a na Blahoticích

² Dne 23. dubna.

³ Bezpečiti se – zajistit se; zaručit se; spoléhat se.

⁴ Jistota – dlužní úpis, dluhopis. Nejčastější doklad o přijetí prostředků půjčených na úvěr. Dlužní úpis (jistotu) vydával dlužník (jistec a hlavní dlužník). Za půjčku ručili buď ručitelé (rukojmi) nebo mohla být zajištěna na pozemkovém majetku dlužníka. Byl vydáván se stanovenou dobou splatnosti nebo s výpovědní lhůtou.

⁵ Makalka. Blíže neidentifikovaná osoba.

⁶ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž ne učinil sám.

⁷ Isolda Pětipeská z Milhostic a Vojkova (zemřela po 1622), od 1571 manželka Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁸ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁹ Kout – roh místnosti, zde přeneseně lůžko těhotné ženy připravující se k porodu a šestinedělky.

¹⁰ Jeřábek – křepelka.

¹¹ Velikonoční neděle připadla na 30. března.

¹² Blahotice, poddanská ves a tvrz východně od Slaného (kraj Středočeský). V majetku Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹³ Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen ca 1529, zemřel 7. 3. 1602), na Blahoticích, bratr Albrechta Pětipeského, od 1571 manžel Isoldy Vojkovské z Milhostic a Vojkova.

68.

Mandát. Rudolf II. Habsburský píše [obyvatelům Boleslavského kraje]. Oznamuje jim nově jmenované krajské hejtmany.

Vídeň, 21. dubna 1578

NA, SM, inv. č. 1605, sign. K 26/1/I, karton č. 1130, fol. 6, česky, koncept¹

¹ Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora pořadové číslo přepsaného konceptu v registrech: „25“ a stručný regist: „*hejtmáné krajští*“. Za textem konceptu je rukou registrátora datum vydání listu převedené na dny a měsíce: „21. Aprilis“. Mandát byl určený k publikování všem obyvatelům daného kraje, proto nemá adresu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

Rudolf² [etc.].³

Věrní milí. Jakož o tom dobrou vědomost máte, že hejtmanům krejským v Království našem českém a tak i v tomto kraji čas ouřadův jich teď při svatém Jiří nyní přístím vyjde a jiní hejtmané toho roku podle zřízení zemského vsazení býti mají. Kdež znajíc my hodnost urozeného N. a statečného N. aneb slo[vutného] N.,⁴ věrných našich milých, k tomu býti, je jsme za hejtmany téhožto kraje voliti a zříditi ráčili. A protož vám všem vůbec i jednomu každému obzvláště poroučíme, prikazujíc, abyšte se nadepsanými osobami jakožto hejtmany krajskými spravovali a ve všem jich vedle vyměření týmž zřízením zemským podle náležitosti poslušni byli. Jináče nečiníce. Dán v městě našem Vidni⁵ v pondělí po neděli Jubilate léta [tisícího pětistého] sedmdesátého osmého.

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ Seznam nově zvolených a nastupujících krajských hejtmanů pro služební období 1578/1579 se dochoval. Srov. NA Praha, SM, inv. č. 1605, sign. K 26/1/II, kart. č. 1130, fol. 381-382. V Boleslavském kraji byli ustanoveni „pan Adam Krajíř z Krajku na Mladém Boleslavi“ a „pan Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egrperku na Byšicích“.

⁵ Vídeň, hlavní město Rakouského arciknížectví a hlavní sídlo římsko-německých císařů, dnes Rakouské republiky.

69.

Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Odpovídá mu na jeho list a upozorňuje, že k němu nemá jiné závazky a povinnosti než ty, které byly napsány do řezaných cedulí při prodeji statku Byšice.

Bez místa, 21. dubna 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 52-53, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka, panu příteli mé[m]u milému.

Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane ujče můj milý. Též zdraví a dobré Vám přeji jako Vy mně. Psaní Vašemu obšírnému, jehož dat[um] na Byšicích¹ v sobotu po Svátosti² a kderěž mi dnes dat[um] teprva dodáno od posla Vašeho, a jistě velmi nenadálému sem s nemalou nýbrž velikou obtížností vyrozuměl, na kderěž ač sem ledacos potřebného Vám připomenuti chtěje jinou a obšírnější odpověď dáti umínil. Však na tento čas toho z příčin jistých zanechávajíc tuto krátkú odpověď, již byšte se zpravití mohli, dávám. A to takovou, že těmi artykulemi všemi, jakž v dotčeném listu Vašem položený jsou, Vám ničím povinen ani čím jiným přes trh učinění a v něm jisté vyměření, tolikž i mimo vklad do desk vložený,³ mimo spravedlivé rozeznání nejsem a býti se neuznávám, nýbrž po[něva]dž takového svévolného a bezpotřebného přinutkání ke mně hledíte, vědouce Vy o tom, jak jest o všecko i o ty zejména artykule, vo nichž v tomto psaní zmín-

¹ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Dne 12. dubna.

³ NA Praha, DZ, DZV 89, fol. E 5'-E 6'. Vklad do desk zemských větších zápisných 22. listopadu 1577.

ku činíte, mezi námi spokojeno a kderak ste Vy při postupování a teď v celým roce vydavše mi již takovou velikú sumu peněz, do mě nic sobě nestížili, (jakož ste pak sobě co stížiti neměli), což se bohdá, přijde-li k tomu, poctivými lidmi a listy Vaší vlastní rukou a pečeti stvrzenými dostatečně okáže, jestliže Vy za těmi ničemnými a nehodnými příčinami škody mé nenadálé a mimo vůli mou ((sumou mně povinnou)) protáhnete (kderých já se nic nestrachuji) hledati nepominete, že i já na ty cesty, na kderý ste Vy se ještě snad ne velmi pilně rozmyslili, pomyslím, kudy byste Vy (spravedlivým a pořádným bohdá způsobem) sami v tu jámu se dostali, kderůž jinýmu kopáte, (a kudy by Vám snad i ten statček Váš ne na malém díle ukrojen byl). Ale nejsem té naděje, abyšte se toho dopustiti proti mně na takovou škodu mů, mé dobrodiní a poctivý dokázání, úmysl měli. Vědíce Vy, jak⁴ člo[vě]k poctivý, kderak a na čem mezi námi při přítomnosti mnohých poctivých lidí o všechny nedostatky a obzvláště také i při dskách strany toho věna manželky⁵ mé zůstáno⁶ jest a jakou ste tu ode mne volnost vskutku poznali a tolikéž že ste na žádnou smlouvu ode mne nekupovali Byšice,⁷ též že v cedulích řezaných ani zmínky o počtu ovcí není, než co jich koli jest a strany jalového dobytku, ložních postelí a stolů, že tu ihned před vystěhování[m] našem o všem srovnáno o všecko pokojně mezi námi bylo, a také že Vám obilí to co ho zůstane o nic více podle cedule náleželo, tolikýž o ourok a vlnu že jest mezi námi tehdáž oustně též bylo všecko spokojeno. A že cedule řezaná v sobě zavírá, že teprva užítkově po postoupení statku a lidí vybíratí k užítku Vašemu náleží, pak srovnajíce jeden čas s druhým, lípe sobě rozečtíte a srovnajte s tím, co před se běrete a také co sem já Vám tu z své laskavé a přátelské vůle daroval, nejsa Vám tu ničím povinen. Ještě to stojí za dvě i tré toho, čeho nyní při mně hledáte, jakožto stuh žitný celý, v němž okolo 40 st[rychů] žita bylo, též sud vína plný, tenata⁸ zaječí výborná a volák, ano i nádobí truhlářské, kderé mě mnohé kopy stálo, též i vyměněný brah⁹ sena sem upustil. A tak krátce nesměli a nemohli ste týměř toho na mně žádati, abyšte volnost mů jistě upřímú a skutečnú nepoznali. Nad to vejše, co mi ještě vyplniti povinný ste, i toho, čehož Vám ode mne prodáváno není, jakožto ouly včel, danělký z vobory, polovici ovotce toho roku zrostlého, týž v zahradách cibulná semena všecka, nad to pak drahnú sumu peněz nedodalého úroku mně při s[vatě]m Havle¹⁰ nevyplněné (sumy ((a)) ještě mne nejhrubšího na ten čas doložiti potřeba není. A) protož Vás jako starší přítel napominám a tímto listem vystřáhám a žádám, že toho mezi námi krevními přáteli skyselení ušetříte a toho sobě povážíte, přijde-li k čemu, co se tuto od Vás začíná, že se to dále mimo naději Vaší táhnouti <bude> s velikým zaneprázdněním, útratou, prací a starostí Vaší konati bude musiti, anobř že Vy pro nějaké zrzavé zámky a panty mně sumu živnosti mé zadržovati usilujete. A stojí-li to všecko, čím výše zastíráte, za dvoje nebo troje jízdy Vaše, kderé zde k soudu a při soudu učiníte (a budete-li sobě toho příčinou, že mině vína v byšickém statku sbíratí budete), nebo za takovou nenadálou od Vás sobě danou příčinou na to se konečně ubezpeč-

⁴ Jako.

⁵ Alžběta Vřesovcová ze Šenku, od 1558 manželka Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory. Srov. NA Praha, DZ, DZV 21, fol. R 22.

⁶ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

⁷ Statek Byšice neprodal Václav Vřesovec Albrechtovi Pětipeskému na základě tržové smlouvy, ale postoupil mu ho v dluhu vloženém do desek zemských větších zápisných. Konkrétní okolnosti postoupení upravovaly řezané cedule.

⁸ Teneto (množ. tenata) – konopná síť (sítě) na chytání zvěře.

⁹ Brah – kupa; stoh; proutěné krytí obilních stohů.

¹⁰ Dne 16. října.

te, že na to slušnými a pořádnými prostředky pomyslím, kudy bych Vám tak málo odpocínúti dal, jako Vy mně. Ale vždy jako krevní přítel napomínám, žádám a vystřáhám[m], abyšte se na to, co před sebe berete, dobře rozmyslili, vědouce že mně mé spravedlivosti snadno dobytí jest. Ale nevím, bude-li to s užitkem Vaším, ((co při mně hledáte)), a že Vám na to nastupovati (co přede kládáte v týmž psaní Vašem) nevím jak chváleno a k to[m]u jak prospěšno bude. Čehož sem Vás na psaní a žádost Vaši k odpovědi tajiti nechtěl. Dat[um] v pondělí po neděli Jubilate léta [15]78.

Václav Vřesovec z Vřesovic¹¹

¹¹ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Pohoželci.

70.

Adam Krajíř z Krajku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o počkání se splacením dlužných peněz. Nějak peníze obdrží zanedlouho, pak mu ihned dlužné peníze odvede.

Mladá Boleslav, 2. května 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 159, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerbergku a na Byšicích, Jeho [Mil]o[s]ti Císařské vejběřčimu posudného v kraji Boleslavském, příteli mému milému.

Službu svú vzkazuji, urozený pane a příteli můj milý. Zdraví i jiného všeho dobrého, přál bych Vám věrně rád. Jakož šem Vám připověděl tu sumu, kterouž sem Vám povinnovat¹ bez odtahů složití, i oznamuji Vám, že jest mi dne včerejšího konečně suma jistá přivezena a odvedena bejtí jměla, ale nemohlo se s ní dostatčiti. Protož přátelsky Vás žádám, že mi takové sumy nic déleji než do pátku příštího² strpení učiníte, nebo v neděli příští³ naschvál pro ni pošl⁴ a již konečně před rukama jest, tak že mi ve čtvrtek příští⁵ přivezena bude, a já Vám ji také hned nemeškajíc odvésti chci. A což tak k žádosti mé učiníte, rád se Vám toho přátelsky odměnit⁶ chci. Dán na Boleslavi Mladém⁷ v pátek po sva[tý]ch Filipu a Jakubu apoštolích Páně léta [tisícího pětistého] sedmdesátého osmého.

Adam Krajíř z Krajku⁸ na Boleslavi Mladém a Kosmonosích⁹

¹ Být povinnovat – být zavázán; dlužit.

² Dne 9. května.

³ Dne 4. května.

⁴ Pošlu.

⁵ Dne 8. května.

⁶ Odměnit.

⁷ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Adama Krajíře z Krajku.

⁸ Adam Krajíř z Krajku (zemřel 17. 5. 1588), na Mladé Boleslavi a Kosmonosích, hejtman Boleslavského kraje.

⁹ Kosmonosy, poddanská ves a zámek severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Adama Krajíře z Krajku.

Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Odpovídá mu na jeho psaní a brání se nařčení z nepoctivého jednání při prodeji statku Byšice.

Bez místa, 8. května 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 41-42, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka a na Byšicích.

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane Pětipeskej milej. Psaní a odpověď, kderú ste mi onehdejšího dne učinili, již datum v pondělí po s[vat]ým Kříži léta tohoto¹ přijavši, ačkolivěk sem toho oumyslu nebyl, abych Vám na to co dále psáti měl, však poněvadž odpovědi žádáte a mně také se tu nemalých a mně nikdá od žádného prve nestalých důtek dotýče, toto Vám na psaní Vaše za odpověď dávám. A předkem kdež tam dokládáte, jak by mé s Vámi jednání, sliby a zakazování² skutkem se srovnávalo, lidskými výstrahami od řeči Vaší ke mně že ste se odloučiti nedali, ale jakého bych duchu byl, že netoliko v tom, co se Vám již ode mě stalo, ste poznali, jak sem Vás v tom trhu a ve dcky v klam opatroval, tudy že bych tejnost svou vyjevil a tím že bych Vám i ještě rád škoditi chtěl. Já abych Vám co slibovati a v čem se zakazovati kromě doprého a upřímného k Vám (kderé sem bohda tak čistě³ a upřímně, jak na ctného člověka ve všem a více nežli sem Vám kdy povinen byl, záleží, zachoval) přátelství měl, tomu zjevně odpírám, než to já i jiní poctiví lidé vědí a Vašemi listy se p[ro]kázati může, co ste a jak ste Vy mně slibovali a se zakazovali a jak ste to drželi a ještě držíte. Kdež pak toho dokládáte, že byste lidskými výstrahami proti mně viny dáti nechtěli, ačkoli já vím, že ted' sám tak šťastný nejsem, abych pomluvy zlých zvaců ujiti mohl. Však se tomu těším, že Vy ani ti lidé takoví nejste, abyšte se v nějaké v nenáležitě vejstraze osoby mé kde zjevně hlásiti a slyšeti mě dáti směli. Což by jistě každému ctnému rytířskému člověku dobře náležilo, aby jeden druhého v tom vystřáhal a nepěknými slovy z úst mluvíc vejstrahu jakús na srdci nosil. Kadyž znáti jest, jakého Vy duchu ste, že o můj statček se mnou handlujíc,⁴ mě pěknými slovy obměkčujíc, na mně nejednu věc vyprošujíc a příbuzností ujcovskou se zakazujíc při trhu i potom, však vždy toho duchu zlých lidí před osobou mou vejstrahy ste v sobě tajili. Až teprva ted', nemaje čím platiti, s tím duchem ven jedete. Ale duch můj ten jest byl zjevný, že sem Vám statček svůj ne z potřeby než z lásky a také i se škodou svou prodal, prodaný na papír uvedl, prodavši postoupil a naposledy i tak jakž sem již jej sám měl a držel, ve dcky vložil,⁵ strany svedení věna manželky⁶ mé milé s Vámi se umluvil.⁷ A nechci ještě jiného mnoho, o čemž ti poctiví páni prostředci naši vědí, co sem Vám tu dobrého učinil, opakovati. Více v té při duchu dobrého sem k Vám ukázati ani Vy na mně

¹ Dne 5. května.

² Zakazování – slibování, připovídání, zapovídání.

³ Čistě – poctivě; řádně.

⁴ Handlovat, z něm. Handeln – obchodovat; směřovat; dohodnout, dojednat.

⁵ NA Praha, DZ, DZV 89, fol. E 5'-E 6'. Vklad do desek zemských větších zápisných 22. listopadu 1577.

⁶ Alžběta Vřesovcová ze Šenku, od 1558 manželka Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory. Svatba Václava Vřesovce a Alžběty ze Šenku se konala 4. října 1558 ve Vratislavi.

⁷ Srov. NA Praha, DZ, DZV 21, fol. R 22.

ste žádati nemohli. Také Vaším poručníkem nejsem, abych Vás při dckách opatrovati anebo lípe a vejše než sem sám opatřen byl opatrovati měl. Měli ste Vy při dckách kdo Vás opatroval proti mně, ale já proti Vám žádného. Kdež pak toho dokládáte, že bych Vám škoditi chtěl, maje já v paměti své dobré co a jak Vám v té při psáno j[es]t, toho při tom zůstavuji, vždycky tak svoboden sa k jinému se tak chovati, jak se ke mně jiný chová, tím se těšíc, že sem k tomu příčiny bohdá žádné ani pomyšlením nedal. A tak tímto psaním podle žádosti Vaší a potřeby mé se zpraviti k odpovědi můžete. Dat[um] ve čtvrtek den Božího Stoupení léta [tisícího pětistého] sedmdesátého osmého.

Václav z Vřesovic⁸

⁸ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Pohofelci.

72.

Vilém Miřkovský z Tropčic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že ho Rudolf II. Habsburský zvolil mezi jinými šlechtici za jednoho plukovníka nad jízdními vojáky, se kterými chce učinit nájemní smlouvu. Vzal si čas na rozmyšlenou. Žádá Albrechta o radu v této věci.

Vrchlabí, 10. května 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 112, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z N. a na Cítolipce [!],¹ panu kmotru a synu mému milému, dán b[ud'] k milostivý ruce.

Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři, můj zvláště milý pane synu a kmotře. Zdraví, při tom jiné všecko dobré, přeji Vám rád. Můj milý pane synu, věrte, že sem opěti od Jeho Milosti Císařské² navštíven, a to tak, poněvadž Jeho Milost oumyslu jest někderé nejvyšší³ s počtem rejtarů⁴ do pštolunku⁵ vzíti a penězi on anebo jorgelt⁶ do domu dávati, a mezi jinejmi, ač mně jich nemenuje, kdo sou, mě že jest za jednoho taky voliti ráčil. Při tom i připis pštolunku odeslal, milostivě žádajíce, abych jej Jeho Milosti k vůli a vlasti naší k lepšímu ujal. Já pak nechťice kvapiti, vzal sem sobě toho, až bych se dobře rozmyslil a s dobrejmi tovaryši⁷ svejmi se poradil, na rozmyšlenou. I protož, můj zvláště milej pane kmotře a synu, osoby Vaší v tom nikoli poběhnouti nemohu a Vám to oznámiti muším, jestli by se Vám vidělo v tyto věci Vaše lepší bejti, já podle předešlé přátelské lásky k Vám chtěl bych na to mysliti, aby Vám do vůle Vaší ((fortlgelt⁸ poctivej)) <...> do domu dáváno bylo. Protož, co by vůle Vaší v tom bylo, mi psaním svejm zase oznamte při tomto poslu, a já porozumě odpovědi Vaší na to bych též pomyslil a s Vámi v příležitém místě se sjeda o všecko radu vzal, prve ((nežli bych se v jednání s Jeho Milostí dal)).

¹ Cítolipka. Omyl pisatele. Blíže neidentifikované místo.

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Nejvyšší – plukovník.

⁴ Rejtar, z něm. der Reiter – jezdec na koni; jízdní vojín.

⁵ Pštolunk, z něm. Bestellung – najmutí do vojenské služby.

⁶ Jorgelt, z něm. das Jahrgeld – roční plat.

⁷ Tovaryš – druh, společník, spolupracovník; člen ozbrojené družiny.

⁸ Fortelgeldt, z něm. Fahrgeld – zde plat jízdných žoldníků při válečné výpravě.

Milosti Boží Vás poroučím a Vás⁹ upřímnej sem. Dán na Vrchlábí¹⁰ v sobotu po Božím Vstoupení líta [15]78.

Vilím Miřkovskej z Stropčic,¹¹ m[anu] p[ropria]

⁹ Váš.

¹⁰ Vrchlábí, poddanské městečko a zámek severozápadně od Trutnova (kraj Královéhradecký). V majetku Viléma Miřkovského z Tropčic.

¹¹ Vilém Miřkovský z Tropčic (zemřel 1590), na Vrchlábí.

73.

Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Václavovi Vřesovcovi z Vřesovic a Doubravské Hory. Odpovídá na jeho list a brání se nařčení z nedodržení smlouvy a slibu.

Byšice, 14. května 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 32-33, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Václavovi z Vřesovic a na Pohořelci, panu ujci mému milému, bud' dán.

((Tuto sou psaní a cedule řezaný.))¹

<Urozený> Statečný rytíři pane Václave z Vřesovic.² Vždycky sem té vůle byl a sem k starším přátelům se znáti a jim rád sloužiti (i Vám), ale rozumím, že ani za přátelství mne míti ale ani služby ode mne znáti neráčíte, než u vejkladích své chlouby a mě potupení máte. (Tomu já místo) dávám, že uředlník nad mistra nejsem. Však po příčinách uředlník mistra znaje v šermu rány a škody své uvarovati a ušetřiti se může. Prostě mluvě a chudě, však dobromyslně, s jistotou míně proti písmu se nestavím, abych neměl smluv s držitelem a slibu činitelem býti majíc bohdá peníze, čím tomu dosti k činění placení, a ty sou před rukami, jedny, aby mi se tomu zadosti dalo, což mi slibováno a z příčin mně daných, abych sa vyveden spokojení svý vzíti mohl. V tom každý pozná mne, že nikam se neobracím než k spravedlivosti. A jestliže sobě čemu nerozumíme, byl bych toho vděčen, aby nás naši vlastní přáteli spokojili, prve než by se to kam dále vztáhlo, všech věcí vejkladů zanechávaje, mohoucí nad něčím těžší býti. Tak jakž tomu já rozumím, že by se to nikam dále vztáhnouti chtělo a mohlo, však dalšího rozmejšlení na spokojení k svornosti očekávati budu, kteráž bezpochyby, bude-li to tak anebo jináč míti bejti, mně se vyjeví, že mně tejno z kteréžkoli strany nebude. A v tom vedle náležitosti jednoho každého ušetřím a svou poctivost v stavu svém ve všem v pravdě a upřímnosti nedadouc toho žádnému napřed zachovával sem a ještě s pomocí Boží zachovávatí míním. Pán Bůh rač spravedlivým pomoci. Toho sem Vás na psaní Vaše tejna učiniti nemohl, abyšte proto se upamatovali, že s sobě rovným činiti máte, zda-li bych u Vás mohl v jakém jiném povážení a ušánování³ býti. Dat[um] na Byšicích⁴ v středu po Božím Vstoupení léta [15]78.

Albrecht Pětipeský z Chýš z Ekrbergku a na Byšicích

¹ Autograf blíže neidentifikované osoby.

² Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Pohořelci.

³ Ušánovat, z něm. schonen – uchránit; ušetřit.

⁴ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

74.

Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Na místě Rudolfa II. Habsburského ho napomíná, aby jí poslal seznam osob dlužících posudné v Boleslavském kraji.

Pražský hrad, 26. května 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 23-24, česky

Jeho Milosti Císařské vejběrcímu posudného v kraji Boleslavském, pa[n]u Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Cetni, příteli našemu milému.

Urozený pane příteli náš milý. Jakož Vám nejednou o pořádné vejtahy netoliko nyníších ale i předešlých reštantův,¹ abyšte je nám na komoru odeslali, poručeno bylo, však že jest se toho od všech vejběrcích neslalo, protož Vás ještě jménem a na místě Jeho [Mil]o[s]ti Císařské,² pána našeho nejmilostivějšího, napomínáme, abyšte hned, jakž Vás toho psaní naše dojde, na takové vejtahy zasedli a co kdo posudného a za kolik kvartálův, buď posledního neb předešlých svolení, posudného dlužen zůstává, specifice poznamenali a takový vejtah nemeškajíc nám odeslali, vědouc, že na tom Jeho [Mil]o[s]ti Císařské jistů a konečnú vůli naplníte. Dán na Hradě pražském³ v pondělí po Svaté Trojici léta [15]78.

Císaře Jeho Milosti rady zřízné⁴ komory v Království českém⁵

¹ Reštant, z něm. der Rest – nezaplacený dluh, nedoplatek; dlužník.

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁴ Zřízené.

⁵ Rady české komory byli Jan starší Popel z Lobkovic (prezident), Vilém Opersdorf z Opersdorfu, svobodný pán z Dubu a Frýdštejna, Jan Robmháp ze Suché a Mikuláš Nostic z Nostic a Kunewaldy.

75.

Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Poroučí mu, aby vybral nezaplacené posudné v Boleslavském kraji a odevzdal je tam, kde má. Seznam osob, které dosud nezaplatily, má také poslat.

Pražský hrad, 8. července 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. Q 16/30, fol. 14-15, česky

Jeho Milosti Císařské vejběrcímu posudného v kraji Boleslavským, panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Cetni,¹ příteli našemu milému.

Urozený pane příteli náš milý. Nepochybujem, že sou mnozí z stavův, kteří piva na prodaj vařití dali a posudného při času svatého Jiří minulého² i také jiných předešlých termínův nedali a nespravili,³ byvše při minulém soudu zemském⁴ napomenuti, takové

¹ Mylné uvedení domicilu. Albrecht Pětipeský už v této době sídlil na Byšicích.

² Dne 23. dubna.

³ *Sněmy české V*, č. 66, s. 94-120 (Usnesení zemského sněmu konaného 5. února až 2. března 1577), zde s. 103-104. Stavové na sněmu povolili vybírat posudné za období jednoho roku „od svatého Jiří“ (23. dub-

zadržalé posudný Vám odvedli a zouplna vyčtli.⁵ I poněvadž Jeho Milost Císařská,⁶ pán náš nejmilostivější, k jízdě své do tohoto království nemalé sumy potřebovati a na nás se již nejednou, aby takové posudný zouplna vybráno a vyupomínáno⁷ bylo, dopisovati ráčí, protož jménem a na místě Jeho Milosti poroučíme Vám, abyšete se o to skutečně snažili, abyšete takové posudný zouplna v tom kraji⁸ zvyupomínali a cokoli takového posudného jmáte, to bez meškání tu kdež náleží odvedli a vyčtli, jináčěji nikoli nečiníce. A poněvadž přísné Jeho Milosti Císařské [etc.] poručení jest, aby ((se)) ke všem takovým, kteří sou posudného nespravili, vedle sněmovního vyměření přikročilo, jménem a na místě Jeho [Mil]o[s]ti [etc.] Vás napomínáme, abyšete nám též bez meškání poznamenání jich pod sekretem Vaším odeslali. Vědouc že na tom Jeho [Mil]o[s]ti Císařské [etc.] jistí a konečnú vůli naplníte. Dán na Hradě pražském⁹ v outerý den svatého Kiliána léta [tisícího pětistého] sedmdesátého osmého.

Císaře Jeho Milosti rady zřízené komory v Království českém¹⁰

na 1577) „do svatého Jiří“ (23. dubna 1578), ve čtyřech termínech „při času svatého Jakuba“ (25. července 1577), „na den svatých Šimona a Judy“ (28. října 1577), „na den Obrácení svatého Pavla na víru“ (25. ledna 1578) a „na svatého Jiří“ (23. dubna 1578) vždy po dobu jednoho týdne v krajském městě.

⁴ Zasedání většího zemského soudu se konalo od pátku 23. května do čtvrtka 5. června 1578.

⁵ Vyčíst – vyúčtovat.

⁶ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁷ Vyupomínati – upomínáním dosáhnout zaplacení; upomínat o zaplacení.

⁸ Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

⁹ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹⁰ Rady české komory byli Jan starší Popel z Lobkovic (prezident), Vilém Opersdorf z Opersdorfu, svobodný pán z Dubu a Frýdštejna, Jan Robmháp ze Suché a Mikuláš Nostic z Nostic a Kunewaldy.

76.

Jan Elsnic z Elsnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že jeho manželka byla obeslána před nejvyššího hofmistra kvůli neodvedení posudného. Důvodem neodvedení bylo, že prodala statek Hlemýždí a on byl nemocný. Posudné posílá tedy nyní a žádá o jeho přijetí a o potvrzení přijetí kvitancí. Věř, že se jeho manželka před nejvyššího hofmistra nebude muset postavit a žádá o zprávu, co má v této věci dělat. Hlemýždí, 22. července 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 92, český

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích, vejběřímu kraje Boleslavského, panu a příteli mé[m]u zvláště milému, k dodání.

Službu svú vzkazují, urozený pane a příteli můj zvláště milý. Od věčného Pána Boha Vám zdraví i jiného všeho dobrého žádajíc, věrně přeji. A tajiti před Vámi nemohu, že jest od Jeho Mi[l]o[s]ti nejvyššího pana hofmistra Království českého¹ obesláni manželce² mé pro nedání jednoho kvartálu posudného jako od svatého Pavla na víru obrácení³

¹ Ladislav starší Popel z Lobkovic (narozen 1501, zemřel 18. 12. 1584), na Vysokém Chlumci a Jistebnici, nejvyšší hofmistr.

² Anna Elsnicová z Útěchovic, manželka Jana Elsnice z Elsnic.

až do dne s[vatéh]o Jiří nyní pomínulých,⁴ učiněno.⁵ I nebylo by tím v pravdě od ní obmeškáno bylo, než poněvadž jesti dotčený stateček svůj Hlemejzdi Posvátný⁶ juž i prodala⁷ a já také od Pána Boha velikou nemocí navštíven byl, za těmi příčinami jesti toho pozapomenuto. Ale však poněvadž se Vám teď příležití lejstra s listem příznávacím ano i posudný podle svolení sněmovního odsílá, Vás za to [přát]elský⁸ a důvěrně žádám, že je přijmete a kvitanci⁹ jí zase odešlete. Jsouc té víry, když se to tak vykonává, čímž povinna v tý příčině Jeho [Milos]ti Císařský¹⁰ jesti, že se jí na den v obeslání položený snad před Jeho [Milos]t nejvyšším pane[m] hofmistrem v zeleném pokoji¹¹ stavěti nebude potřebí. A za to Vás přátelsky žádám, jestliže by se pak co v té příčině jiného za potřebný býti chtělo, že mě psaním Vaším zpravíte, nebo jest tu, jakž pak tomu dobře rozuměti můžete, o málo činiti. A což tak k žádosti mé učiníte, Vám se toho z upříjemným přátelstvím odslúžiti sem každého času podle možnosti hotov. S tím Vás i sám sebe v ochra[n]ju samého Pána Boha poručena činím. Dat[um] na Hlemýždi v outerý den svatě Máří Magdaleny léta páně [15]78.

Jan Elsnic z Elsnic¹²

³ Dne 25. ledna.

⁴ Dne 23. dubna.

⁵ Sněmy české V, č. 66, s. 94-120 (Usnesení zemského sněmu konaného 5. února až 2. března 1577), zde s. 103-104. Stavové na sněmu povolili vybírat posudné za období jednoho roku „od svatého Jiří“ (23. dubna 1577) „do svatého Jiří“ (23. dubna 1578), ve čtyřech termínech: „při času svatého Jakuba“ (25. července 1577), „na den svatých Šimona a Judy“ (28. října 1577), „na den Obráčení svatého Pavla na víru“ (25. ledna 1578) a „na svatého Jiří“ (23. dubna 1578), po dobu jednoho týdne v krajském městě.

⁶ Hlemýždi, poddanská ves a tvrz severovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Jana Elsnice z Elsnic a jeho manželky Anny Elsnicové z Útěchovic.

⁷ NA Praha, DZ, DZV 20, fol. O 24'. Vklad do desek zemských větších trhových 14. listopadu 1579.

⁸ Poškozená psací látka.

⁹ Kvitance – potvrzení o zaplacení dluhu, splátky.

¹⁰ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

¹¹ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů. Zelený pokoj či Zelená světnice se nacházela v severozápadním křídle Starého královského paláce na Pražském hradě. Zasedal v ní dvorský a komorní soud.

¹² Jan Elsnic z Elsnic (zemřel po 1596), na Hlemýždi, manžel Anny Elsnicové z Útěchovic.

77.

Jáchym Novohradský z Kolovrat píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že obdržel psaní od Rudolfa II. Habsburského, které mu teď posílá. Odkládá výjezd na místo sporu, na kterém se dohodli, protože ten den musí být v Brně.

Košátky, 23. července 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 121, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergka a na Byšicích, příteli a sousedu mému zvláště milému, k dodání.

+ *Službu svú vzkazují, urozenej a můj zvláště jmilej pane sousede a příteli. Abyšte zdrávi byli a na všem se všelijak dobře a šťastně jměli, přál bych Vá[m] věrně rád se*

vší[m] dome[m] Vaším. A jaké jest psaní mi této hodiny od Jeho [Mil]o[s]ti Císařský¹ opět přišlo, teď je Vám pro lepší vyrozumění ku přečtení odsílám.² A poněvadž sme se na tom snesli onehdejšího dne u mě na to místo vyjeti, kdež jest poddaný [Váš]³ z Kojovic⁴ Jiřík Macura⁵ mně přesekání učinil, i to přátel[sky]⁶ ohledati dáti, a já podle téhož poručení pána svého na týž den v městě Brně⁷ bejti mám a z toho na týž den nic moci bejti nemůže, nemohl sem pomínouti Vám o tom oznámiti. Jinejm časem příležitějším chci se s Vámi ((již)) o den rád snýsti i na to vyjeti. S tím se Vám od Pána Boha na všem dobře míti vinšuji. Dat[um] na Košátkách⁸ v středu po svatý Máří Mandelině léta [tisícího pětistého] sedmdesátého osmého.

*Joachym Novohradský z Kolovrat⁹ a na Košátkách,
Jeho M[ilost]i Císaře římského rada a purkrabě karlštejnský*

-
- ¹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.
- ² Zmíněná písemnost (list poselací) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.
- ³ Poškozená psací látka.
- ⁴ Kojovice, poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Kropáčova Vrutice. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice.
- ⁵ Jiřík Macura, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Kojovice.
- ⁶ Poškozená psací látka.
- ⁷ Brno, královské a krajské město na jižní Moravě (kraj Jihomoravský). Středisko historického Brněnského kraje.
- ⁸ Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jáchyma Novohradského z Kolovrat.
- ⁹ Jáchym Novohradský z Kolovrat (zemřel 17. 1. 1600), na Košátkách a Buštěhradě, purkrabí karlštejnský.

78.

Adam Krajíř z Krajků píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu opis půhonu, kterým ho pohání Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (věřitel) z nevyrovnaní dlužního úpisu, ve kterém je Albrecht dlužníkem a Adam jedním z ručitelů. Nejmenovaní bratři Vodičkové na něj mají zatýkač. Žádá, aby tu věc vyřídil.

Mladá Boleslav, 6. srpna 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 162, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerberku a na Byšicích, <p>((h))ejtmanu kraje Boleslavského, příteli a panu tovaryši¹ mému milému.

((Od pana Krajíře o rukojemství² a půhonu přips, z čeho pá[n] pohnán j[es]t.))³

Službu svou vzkazují, urozený pane Albrechte, příteli můj milý. Zdraví i jiného všeho dobrého, přál bych Vám věrně rád. Teď Vám přips psaní půhon[n]ýho,⁴ kterýmž mě pan

-
- ¹ Tovaryš – druh, společník; zde spolupracovník v úřadu krajského hejtmana, druhý krajský hejtman.
- ² Rukojemství – zaručení se jiné osoby/jiných osob (rukojmí) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmí) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak týž neučinil sám; rukojemství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.
- ³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

Václav z Vřesovic⁵ pro rukojemství za Vás pohání.⁶ I poněvadž o tom sami dobrou vědomost máte, že bratři Vodičkové⁷ na mě zatýkač mají,⁸ pro něž nikterakž do Prahy⁹ jeti nesmí[m], za to Vás žádám, že tu věc tak opatříte, abych já další těžkosti ujíti mohl. Věřím Vám, že tak učiníte a na čem by dále ta věc zůstávala, abych se věděl čím zpraviti, že mi při tomto mé[m] poslu oznámíte. Dán na Mladé[m] Boleslavi¹⁰ v středu den památný Proměnění pána Krista na Hoře Tábor léta [tisícího pětistého] sedmdesátého osmého.

Adam Krajíř z Krajku¹¹ na Boleslavi Mladé[m] a Kosmonosích¹²

-
- ⁴ Tato písemnost se mezi písemnostmi Albrechta Pětipeského dochovala. Viz Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1–1, fol. 35–36. Do této edice ale nebyla zařazena.
- ⁵ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Pohořelci.
- ⁶ Příslušná registra úřadu nejvyššího purkrabství pražského se nedochovala. Srov. Dagmar CULKOVÁ, *Nejvyšší purkrabství (NP) 16. stol. – 1871 (1919). Inventář*. Inventáře a katalogy Státního ústředního archivu v Praze, Praha 1964.
- ⁷ Bratři Vodičkové. Blíže neidentifikované osoby.
- ⁸ Příslušná registra úřadu nejvyššího purkrabství pražského se nedochovala. Srov. D. CULKOVÁ, *Nejvyšší purkrabství*.
- ⁹ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.
- ¹⁰ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Adama Krajíře z Krajku.
- ¹¹ Adam Krajíř z Krajku (zemřel 17. 5. 1588), na Mladé Boleslavi a Kosmonosích, hejtman Boleslavského kraje.
- ¹² Kosmonosy, poddanská ves a zámek severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Adama Krajíře z Krajku.

79.

Jan Bryknar z Brukštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby mu byl patronem v turnajích, které se budou konat v Praze a aby za ním přijel i s vhodnými koňmi.

Praha, 22. srpna 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/5, fol. 22, česky

Urozenýmu a statečnýmú rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Skrásný[h]o Dvoru [!]¹ a na [...], panu ujci mémú zláště milému, dán bud'.

Službu svú vzkazují, urozenej a statečnej rytíři, pane Albrechte Pětipeský, pane ujče můj zláště milý. Zdraví a při tom jiného všeho dobrého, přál bych Vám dycky věrně srdce rád. Nepochybují, že žádost mou předešlou, kdež sem Vás žádal, abyšte patryne[m] mejm v turnajích, kerýž vo týto neděli přístí² v týni³ držány býti mají, byli, v paměti své máte.⁴

¹ Omyl pisatele. Správně má být – Pětipeskýmu z Chýš a Egrberku.

² Příklad.

³ V týmdni – v týdnu; za týden.

⁴ Dne 31. srpna 1578 se v Praze ženil Albrecht I. hrabě z Fürstenberku-Blumberku (narozen 1557, zemřel 1599) s Isabelou (Alžbětou) z Pernštejna (narozena 1557, zemřela 1610), dcerou nejvyššího kancléře Vratislava z Pernštejna. Při této příležitosti se na Staroměstském náměstí konaly čtyři dny rytířské turnaje. Jeden z nich prý uspořádal také Rudolf II. Habsburský. Srov. J. TEIGE, *Základy starého místopisu Praž-*

Však nic mině Vás ještě přátelsky žádám, jakožto svý[h]o zláště milýho pana ujce, že k takový potřebě mý k tomu času se mně v tu službu propůjčíte a dá-li Pán Bůh, vod datum listu tohoto v týmni⁵ se zde ((v Praze⁶)) najíti dáte s koními svejmi, kerý by Vám k tý potřebě se hoditi mohly. Sem tý naděje, že žádosti mé nevoslyšíte. A já se Vám toho zase vším mně možným rád osluhovati⁷ <chci> ((budu)). Za odpověď přátelskou žádám. S tím Pán Bůh rač nám popříti spolu ve zdraví šťastnýho shledání. Dán v Praze v pátek před s[vatý]m Bartoloměje[m] léta [tisícího pětistého] sedmdesátého osmého.

Vdy⁸ prosí[m], že se tím dříve vypravíte, jestliže by čeho potřeba byla, aby še k tomu času záhy spraviti dáti mohlo.

Jan Brykner z Brukštejna,⁹ m[anu] p[ropria]

ského I. Staré Město pražské, díl 1., s. 93, č. 91. „1578, 31. srpna. Pamětní knížka Jana Piláta Rakovnického. V neděli před sv. Jiljím bylo jest veselí pana z Pernštejna a na rynku v Star. M. Pr. byl turnaj držán v pondělí, v outery a ve čtvrtek.“ Srov. také Zdeněk Vybíral (ed.), *Paměti Pavla Korky z Korkyně. Zápisky křesťanského rytíře z počátku novověku*, České Budějovice 2014, s. 146.

⁵ V týmni.

⁶ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁷ Osluhovati.

⁸ Vždy.

⁹ Jan Brykner z Brukštejna (zemřel 1594), syn Mikuláše Bryknara z Brukštejna.

80.

Mikuláš Brykner z Brukštejna píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku]. Omlouvá se, že jeho syn Jan napsal v předchozím listu (list č. 79) špatně jeho titul. Prosí ho, aby podle slibu přijel do Prahy a poradil jeho synovi, co by bylo zapotřebí při turnajích.

Zápy, 23. srpna 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/5, fol. 21, česky

[Adresa]¹

Urozenej pane Albrechte z Zegeberku, pane švagře můj zvláště milej. Zdraví, při to[m] vše[h]o dobrý[h]o, věrně rád bych Vá[m] přál. Jan,² syn můj, Vá[m] teď psaní činí s pochybení[m] tytule Vaše[h]o.³ P[ro]sí[m], že mu v tom za zlý míti nebudete, nýbrž že [m]u podlí zakázání⁴ Vaše[h]o, kerýž já vděčně přijímajíc Vá[m] se toho odplacovati budu, tí[m] dříveji před tí[m] někerej de[n] do Prahy⁵ přijedete a jej v to[m] i co by zapotřebí bylo, zpravíte, jakožto přítele svý[h]o krevní[h]o, mladý[h]o, v to[m] nebývalý[h]o. Věřím, že tak učiníte a hned ke mně ta[m] ((do domu)) v Nový[m] Městě⁶ blízko ulice slove Na Dlážení přijedete. Budete moci koničky svý u mě postaviti. A Vás taky rád

¹ Na list nebyla napsána adresa, protože byl pravděpodobně poslán jako součást předchozího listu č. 79.

² Jan Brykner z Brukštejna (zemřel 1594), syn Mikuláše Bryknara z Brukštejna.

³ Srov. předchozí list č. 79.

⁴ Zakázání – slib, přívěd', zapovědění.

⁵ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁶ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy. Ulice Na Dlážení – dnes část Úvozu v Praze – Nové Město.

viděti budu. S tí[m] Pán Bůh poslúžiti mi rač s Vámi šťastné s potěšení[m] shledání. Datu[m] ((na Zapích⁷)) v sobotu de[n] vigilijí s[vatéh]o Bartoloměje léta [15]78.

Mikuláš z Brukštejna⁸ na Zapích, m[anu] p[ropria]

⁷ Zápy, poddanské městečko a tvrz severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Bryknara z Brukštejna.

⁸ Mikuláš Bryknar z Brukštejna (zemřel kol. 1599), na Zápech, otec Jana Bryknara z Brukštejna.

81.

Jindřich z Valdštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby přijel na Dobrovici i se svou manželkou na posvícení.

Dobrovice, 23. srpna 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 10, česky

Urozenému a mému zvláště milému kmotr[u]¹ panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egerberku a na Byšicích.

Službu svú vzkazuji, urozenej a můj zvláště milej kmotře, pane Albrechte Pětipeský. Zdraví i jiného všeho dobrého přeji Vám věrně rád. Přijevše domů od sněmu z Hořeních Lužic² zpráva mi dána, že zejtršího dne posvícení u mě bude.³ I poně[va]dž taková památka od předkův pro navštívení dobrých přátel jedni druhých nařízena jest, jsa té vůle též s někderými pány přáteli svými shledání jmiti, protož Vás za to přátelsky žádám, bylo-li by dnes Vám pozdě na noc k večeri přijeti, ale zejtra bohda tím raněji k obědu na Dobrovici⁴ i s paní manželkou⁵ svou že přijedete a to posvícení okvasiti nápomocný budete. Jsa té naděje k Vám, že tak učiníte, toho se Vám zase v podobné příčině i jinak přátelsky rád odměniti chci. Pán Bůh rač našeho shledání v dobrém zdraví popříti. Dat[um] na Dobrovici v sobotu před s[vatý]m Bartolomějem léta [15]78.

Jindřich z Valdštejna⁶ na Dobrovici a Kunstberce⁷

¹ Poškozená psací látka.

² Horní Lužice, markrabství, historické území. Dnes, rozdělené mezi Polskou republiku a Spolkovou republiku Německo.

³ Na neděli 24. srpna připadal svátek svatého Bartoloměje. Míněno je tedy svatobartolomějské posvícení. Kostel v Dobrovici, který nechal postavit Jindřich z Valdštejna v letech 1569-1571, byl a stále je zasvěcený svatému Bartoloměji.

⁴ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha z Valdštejna.

⁵ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁶ Jindřich z Valdštejna (narozen 1517, zemřel 9. 12. 1579), na Dobrovici a Kuncberku.

⁷ Kuncberk, zámek severně od Nymburka (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha z Valdštejna.

82.

Adam Krajíř z Krajku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že Kryštof z Vartemberka dal jeho poddanou Dorotu mlynářku do vězení v Turnově.

Žádá, aby jako hejtman Boleslavského kraje napsal Kryštofovi, aby ji propustil. Kdyby ji chtěl Kryštof z něčeho vinit, určí mu den k jejímu obvinění.

Kosmonosy, 4. září 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 160, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egerbergku a na Byšicích, hejtmánu kraje Boleslavského, kmotru mému zvláště milému.

Službu svú vzkazují, urozený pane kmotře můj zvláště milý. Zdraví i jiného všeho dobrého, přál bych Vám věrně rád. Oznamuji Vám, že jest urozený pán pan Krystof z Vartmbergka¹ a na Rohozci,² Dorotu³ mlynářku, kmetičnu⁴ mou, do vězení šatlavního⁵ v městě Turnově⁶ dáti poručil, o kterouž, když sem pánu v outerý po svatém Bartoloměji jminulém⁷ psaní učinil, za to žádaje, aby ji pán z takového vězení propustiti poručil a jestliže by ji chtěl z čeho viniti, že den jmenovati a za spravedlivé od ní učiniti chci, žádná odpověď mně dána není, ani táž Dorota z takového vězení puštěna. A poněvadž s nemalým ublížením zdraví její[m] v takovém vězení držána jest, tak že jsouce s velkým životem že jest i potratila, za to žádám, že o tom psaní a z ouřadu⁸ Vašeho poručení témuž panu Krystofovi z Vartmbergka učiníte, aby ji z vězení propustiti poručil, a jestliže by ji chtěl z čeho viniti, já pánu den jmenovati a za spravedlivé od ní učiniti chci. S tím milost Boží ráčíž býti s námi. Dán na Kosmonosích⁹ ve štvrtek po svatém Jiljí léta [tisícího pětistého] sedmdesátého osmého.

Adam Krajíř z Krajku¹⁰ na Boleslavi Mladém¹¹ a Kosmonosích

¹ Kryštof z Vartemberka, (zemřel 1584), na Hrubém Rohozci.

² Hrubý Rohozec, poddanská ves a zámek západně od Semil (kraj Liberecký). Dnes část obce Turnov. V majetku Kryštofa z Vartemberka.

³ Dorota, mlynářka, poddaná Adama Krajíře z Krajku.

⁴ Kmetična – vdova po poddaném sedláku; poddaná žena vůbec.

⁵ Vězení šatlavní, šatlava – věznice na radnici, zvláště pro městskou chudinu a poddané.

⁶ Turnov, poddanské město západně od Semil (kraj Liberecký). Polovice města patřila k samostatnému svobodnému panství Hrubý Rohozec.

⁷ Dne 26. srpna.

⁸ List z úřadu hejtmána Boleslavského kraje. Druhým hejtmánem byl Adam Krajíř z Krajku. Úlohu krajských hejtmánů v případech svévolného věznění poddaných upravovalo zemské zřízení. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicí*. Tomi IV. pars 1. sectio I., s. 671-673.

⁹ Kosmonosy, poddanská ves a zámek severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Adama Krajíře z Krajku.

¹⁰ Adam Krajíř z Krajku (zemřel 17. 5. 1588), na Mladé Boleslavi a Kosmonosích, hejtman Boleslavského kraje.

¹¹ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Adama Krajíře z Krajku.

83.

Jindřich mladší Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerbergku. Informuje ho o své vojenské službě, o zkušenostech z bojiště, o potřebě dobrých koní, o finančních starostech a o novinkách z války proti Turkům.

Ráb, 23. září 1578

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Eglpergu a na Byšicích, panu švagru mému vzláště milému, dán bud'.

Službu svou vzkazuji, urozený a můj vzláště milej pane švagře. Pán Bůh všemohúcí rač Vám dáti zdraví a při něm jiný všecko dobrý, přeji Vám toho i se paní tetou¹ mou milou věrně z toho srdce rád <no>. Při tom, můj vzláště milej pane švagře, věřte, že sem zdrav a dobře se mám. Pán Bůh rač dalšího času propůjčiti. Strany věci mý, vznamuji Vám, tak jakž sem připsání od těch cnejch pániův něl, kdy bych mohl od nejvyššího,² jestli těch sto koní sem dolův půjde, službou fedrován³ na dva, tři, neb čtyry koně bejti, ještě nepřišli. Však nejvyší mi oznámil, že bestolung na ně má, jestliže přece dolův půjdou, že chce na mě paměť což mýho nejlepšího bude <na> míti, k tomu raditi i nápomocen bejti. Což sem jeho potom žádal, možné-li, bych mohl vobrok koním míti a já stravu i pachole, mi i tak učinil a mě <s kon> ke dvoru přijal, že na osobu jeho hledím, koně v maštěli⁴ panský mám i já svůj stůl a pachole, přesto i službu mi, na kderýž na ten čas přestati, až se nák jináč přemění, že mi nebude třeba mnoho utráceti, s zaplacením jistej[m] mám. Pán Bůh ráciž pomocen bejti, bych mohl toho, k čemu sem přistoupil, k jeho cti, chvále a p[ř]átelům ku potěšení i sobě ku poctivosti ostříhati. I obávajíc se, poněvadž k tý věci koně dobrýho sem neměl, neb ty, kderý s sebou sem přivedl, žádnýmu hrdla svýho svěřiti nesmím. Ten od pana Švendy⁵ se držeti nedá, kderýhož po pacholku zase panu Švendovi odsílám, neb zde žertu věru není. A tak když koně dobrýho nejni, skrz rása o hrdlo velmi snadničko jeden přijde. Neb se nedávno jednomu čistýmu⁶ jonáku, husaru, nedávno stalo, že se jedný s ním kůň poklesl a Turci dospělí hned ho stáli. Kdyby kůň neklesl, byl by se jich nebál. I tolikýž mi od nejvyššího poručeno, poněvadž sem k tomu přistoupil, bych na osobu jeho podlí jinejch k tomu postavenejch hleděl, koněm dobrejm i zbrojí se opatřil, kdyby k tomu přišlo, jak dobrýmu podlí připovědi <vyli> náleží, života jeho hájil. Dále Vám oznamuji, což sem sám <je> již zkusil, že sme za nepřitelem co sem zde více než tři míle neb čtyry jeli, ale nikdy nás dočkati nechce. My pak, jestli se trefí, v těch štyrech neb třech neb dvou mílech tepruv s nepřitelem podkati musím. Jestliže <ne> prchne, pustí-li se nejvyšší za ním, tu míli, dvě, tři přes vrchy doly běž. Item bude-li silnější, zase spátkem musíme vo sto míli zadu, tehdy hrdlo mi platí aneb posměchu nákýho dostanu. Jiní husaři a tovaryši⁷ moji někdeří mají na povodě <de> jeden, dva koně. Když k tomu přijde, přesedne na čerstvej. Ale já musím věru koně dobrýho pod sebou míti, kderýmu bych svěřiti, aby život můj k nepříteli i od nepřitele přines, vodnes a ně⁸ to vytrval. I bratru⁹ žádostivě a důvěrně píši, aby mi dva koně, který by mi se k tý

¹ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

² Ondřej Teufel, svobodný pán na Gundersdorfu (narozen 1515, zemřel 15. 7. 1592), válečný rada, plukovník jezdeckta, nejvyšší na pevnosti Ráb. Srov. NA Praha, SM, inv. č. 1205, sign. H 3/13, kart. 845, nefol. (Praha, 10. května 1578), přípis ve jménu nejvyššího kancléře a nejvyššího písaře panu Ondřejovi Teuflovi o vzetí Heindricha Hrušovského do válečných služeb.

³ Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

⁴ Maštal – stáj pro koně, konírna.

⁵ Dětrich ze Schwendi (zemřel po 1596), na Potndorfu, nejvyšší lovčí Království českého a zemi k němu přináležejících a hejtman na Lysé nad Labem.

⁶ Čistý – poctivý; řádný.

⁷ Tovaryš – druh, společník, spolupracovník; člen ozbrojené družiny.

⁸ Mně.

věci hodili, někde, kde bude moci, objednal a ně¹⁰ je se[m], nemeškajíc, poslal, neb já zatím jakýhosi rasa sem sobě vypůjčil, že na něm jedu. Vás tolikýž, můj vzláště milej pane švagře, důvěrně a nepochybně prosím, že bratru mýmu v tom radný a pomocný budete, aby mi něco, poněvadž sami to znáte a toho ste zkusili, co to nese, ((že dobrej kuň dobrýho krýgsmana čini)), dobrýho, čemuž bych hrdlo svý svěřiti mohl. A poněvadž nákýho zde nedostal, pan Václav Hrzán¹¹ ten mi dá rád kuň, jedný aby něco dobrýho bylo, neb mi chtěl jej dáti, když sem sem jel, jedný, můj milej pane švagře, aby něco dobrýho bylo a o druhéj než by se někde bratr postaral, jedný aby byl volnej, na obě straně rychlej a trvalej a na se aby vsedati dal, a proto silnej, neb sem já těžkej. Dále, můj milej pane švagře, co se dotejče ouroku svatohavelskýho,¹² prosím, že mi ještě odeslán bude při těch koních, neb mám tu na zlatě okolo sedumdesáti někderýho tolaru. Nerad bych toho sobě utrácel, leč by důležitá potřeba přišla. Již potom nemíním za někderej rok nic vzíti, aby se zase suma přivejšovala. Bratr můj mi ještě podlí smlouvy teď při svatým Havle má dodati dvaceti kop, ty aby mi taky poslal, neb sem ho již z nich kvitoval.¹³ Taky mi jeden harcíř¹⁴ dlužen ještě dvaceti jeden tolar. Piši bratru, aby <ho> takový peníze od něho přijal a mně je taky poslal. Budete-li v Praze¹⁵ s bratrem, prosím, že mu radný k tomu budete, aby mi takový peníze od toho <hla> lháře harcíře vymohl, neb mi tu něco zastavil a měl to dávno vyplatiti a všecko selhal, neb sem na to taky něco dlužen. Již Vám cele se v tom důvěřu,¹⁶ můj vzláště milej pane švagře, že k tomu nápomocný budete, aby mi taková dva koni, neb valaši lepší jsou, kdeří by mi se[m] k tý potřebě vejš oznámený pro zachování života mýho, odeslaný byli. A což to pro mě učiníte, můj milej pane švagře, to shledáte, že se Vá[m] toho skutečně odsluhovati podlí mý nejvyšší možnosti budu, a předkem Pán Bůh Vám odplata hojná bude. A já věřím Pánu Bohu, že mý předcevzetí ke všemu mýmu dobrý[m]u na obě straně bude. Strany novin vězte, že nás Turci často navštěvují, ale nikdá nechťi dočkati /než svýho fortele¹⁷ hledí <nedávno> nočního/. Nedávno nám nočně jednou 16 klisen před samejm předněstím vodvedli a podruhý 40 volů, co pak sedláků, to nevím. Než tak mi se zdá, že se velmi brzo vopozdí, že ná[m] to všecko zaplatiti musejí. Ite[m] na čatě¹⁸ ((pod Bělehradem¹⁹)) bylo našich husarů jedenmécítma,²⁰ opět nešťestí přišlo. Nevím, jak sou zvěděl, hned vyjeli z Bělehradu, připadli na naše, než zvěděl, zajali jich sedumnáste a jednoho s'ali a tři ledva utekli a mezi nimi tři čistý krýgsmani byli, <kd> pro kderý nejvyšší velmi se zarmoutil, že je ztratil. Jeden již to po vosumí zajatej jest. A pod kterejm se kuň poklesl, kterýho s'ali, ten byl na Seketě²¹ u toho nejvyšší štolmistem²² a byl k našim připadl. A k tomu rejfýrera²³ velmi dobrýho

⁹ Václav mladší Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1595), na Malých Horkách, bratr Jindřicha mladšího Hrušovského z Hrušova.

¹⁰ Mně.

¹¹ Václav Hrzán z Harasova (zemřel 1584), na Housce a Kropáčově Vrutici.

¹² Dne 16. října.

¹³ Kvitovat – vydáním kvitance potvrdit přijetí peněz nebo převzetí něčeho vůbec; propustit ze závazku.

¹⁴ Harcíř – příslušník osobní stráže; voják střelec, úderník v prvním sledu.

¹⁵ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹⁶ Důvěřuji.

¹⁷ Fortel – lest, úskok, obmysl; výmluva, vytáčka; postavení (voj.).

¹⁸ Čata – vojenská (průzkumná) jednotka.

¹⁹ Stoličný Bělehrad, město v Uhrách, historické sídlo uherských králů. Dnes v Maďarské republice, jihozápadně od Budapešti.

²⁰ Jedenmécítma – dvacet jedna.

²¹ Szigetvár, město, hrad a zámek v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, jihozápadně od Budapešti.

²² Štolmistr, z něm. Stallmeister – štolba, podkoní, dohlížitel na koně, správce stájí.

taky vzali. Item opět onehdá z Kanyže²⁴ poselství přišlo, že Turci pozajímali <zili> a postínali tři sta knechtů²⁵ a tak trabantů.²⁶ A to tak byli Turci velmi silně a naši vytáhli nevědouc aby silnější oni byli. I šli pěši v prostředku, a když viděli, že jest nepřítel silnější, vzali f((lo))uch.²⁷ A když coufli spátkem, porazili pěši. A tak Turci <vytáhli> přiběhši postínali všechny ty pěši. A před tím především na Palatě²⁸ jednoho krygsmána, kderýho skoro nebylo lepšího, tam ((stáli)) taky. Jel na projížďku a Turci leželi v haldách. I pustili se za ním a bylo po dešti, kuň s ním padl a oni ho stáli a druhý, hejtmana na Tatě,²⁹ tím způsobem taky stáli. Chyba, onehdy štěstí padlo, že z Taty zvěděli, že chce Turek před<s> vodu, k Komárnu³⁰ vytáhli i postihli je, sedum živejch přivedli a čtyrceti Turků s šífem³¹ potopili. A tak Pán Bůh nás <v> dosti tresce. Ite[m] předčerejším přišlo slovo, že baše³² z Budínu³³ přijel na Bělehrad a sedlákům všudy okolním poručil okolním svejm, aby s kotčími³⁴ a s lopatami byli na hotově,³⁵ kdyby posláno bylo, aby se najítí dali. A kusy³⁶ všechny dal na plac vytáhnouti. Než co myslí, <pot> táhnouti-li kde chce, či<hy>-li nás tak straší, toho se ještě neví. A náš nejvyšší taky zde všechny kusy malý i velký na placu neb rynku³⁷ vytažený má hotový se všemi potřebami. Pán Bůh ráčíž dále sám ochránce náš bejtí. Než tak se všeckni skoro nadějem, že teď k vínu z Binari [?]³⁸ že nás navštíví, neb to každěj rok bejvalo, aby něco dostal. S tím dejž Pán Bůh abycho[m] se v dobrý[m] zdraví shledali. Dán spěšně na Rábě³⁹ v outerý před s[vat]ý[m] Michalem léta [pá]ně [15]78. Paní tety ode mě pozdravte.

Jindřich Hrušovský z Hrušova,⁴⁰ ma[nu] p[ro]p[ria]

²³ Rejfyrer – blíže neurčená vojenská funkce.

²⁴ Nagykanizsa, město v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, jihozápadně od Budapešti.

²⁵ Knecht – pěšák, pěší voják.

²⁶ Trabant, drabant – člen osobní stráže, ozbrojený halapartnou.

²⁷ Vzit flouch – utéct.

²⁸ Vár Palota, městečko v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, jihozápadně od Budapešti.

²⁹ Tata, město, hrad a pevnost v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severozápadně od Budapešti.

³⁰ Komárno, město a pevnost v Uhrách, při ústí Váhu do Dunaje. Dnes ve Slovenské republice, východně od Bratislavy.

³¹ Šíf, z něm. das Schiff – loď.

³² Baše – paša; turecký důstojník, úředník.

³³ Budín, město, hrad a historické sídlo uherských králů v Uhrách na Dunaji. Dnes část města Budapešti, hlavního města Maďarské republiky.

³⁴ Kočí – kočár, krytý nebo polokrytý vůz; vůz s kotcem (budkou, korbou).

³⁵ Být na hotově – být připravený.

³⁶ Kus – dělo.

³⁷ Rynek – náměstí; tržiště, tržové místo.

³⁸ Binar/z Binari. Blíže neidentifikované místo nebo osoba.

³⁹ Ráb, město a pevnost v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severozápadně od Budapešti.

⁴⁰ Jindřich mladší Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1581), na Nechanicích, bratr Václava mladšího Hrušovského z Hrušova.

84.

Šťastný Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že si mu někteří lidé, kterým pronajímá firširanské louky, stěžovali, že jim kvůli neřízení struh dělá škodu na „senách a otavách“ voda, když se zvýší. Žádá o určení dne, aby to mohli vyřídit. Kdyby nemohl, poručí svým lidem, aby strouhy na jeho straně upravili jako dříve.

Hrušov, 6. října 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 44, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekrberku a na Byšicích, panu švakru mému zvláště milýmu.

((Od pana Šťastného Hrušovského o struhy na díle.))¹

Službu svú vzkazují, urozený pane šváře můj zvláště milej. Zdraví, jiného všeho dobrýho, přál bych Vám toho věrně rád. Pane šváře můj milý, oznamuji Vám, že sou na mě vznesli lidé, kteří ode mě louky najatý mají slove firšifanský,² že jim se od vod nemalá škoda na seních i votavách stokú, když se voda zvejší, vycházejíce pro neřízení struh, děje a oni škodu nesouce proto platiti povinný sou. I můj milý pane šváře, poněvadž to vždyckny od předkův a předešlých držitelův Byšic³ se opatrovalo a zachovalo, že sme se na tom snášivali a společně takový struha řídití dali, ((když se z neočekání dělo)), ti lidé, kteří ode mě ty luka drží, na mou stranu břehu řejdili a bláto z týchž struh metalí a Byšičtí na jich stranu břehu, tak aby oda⁴ nemohla vystupovati a škody dělati. Vidí mi se, že by i ještě za dobrý bylo, tak aby sobě lidi chudí neměli co stěžovati, Vás za to prosím, mohlo-li by to bejti, abychme se o den snesli, aby se takový struha vyříditi mohly, prosím, oznamte mi psaním svým. Pakli byste nemohli, teda bych o tom těm lidem, kteří drží ty luka, poručil, aby ty struha po mý straně řídili, jakž i prve tak nejednou činili. Ale však bych rači, aby se to vykonalo společně pro mé i Vaše volnější, bychme zpraveni jakž prve bejvalo a v té věci abychme se spokojili. Protož co Vaší vóle v tom j[es]t, prosím, oznamte mi. A s tím milost Pána Boha s námi se všemi rač býti. Dán na Hrušově⁵ v pondělí po svatým Františku léta [15]78.

Šťastný Hrušovský z Hrušova⁶

¹ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Firšifanská louka, mezi statky Byšice a Hrušov.

³ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Voda.

⁵ Hrušov, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Šťastného Hrušovského z Hrušova.

⁶ Šťastný Hrušovský z Hrušova na Hrušově.

85.

Bohuchval Dvořecký z Olbramovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o registrech a smlouvách statku Voračice.

Maršovice, 28. října 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 91, česky¹

Urozený[m]u a mý[m]u vzláště milýmu švakru a tovaryši² pa[n]ju Albrechtovi Pětipeský[m]u z Chýš a z Ekrberku a na Byšicích, daný bud'.

¹ Velmi poškozená psací látka.

[Službu] [svú] zkazují urozenej a můj zvláště mi[lej] [pane] šváře a tovaryši, pane Albrechte Pěti[peskej]. [Zd]raví i všeho dobrýho přeji Vám rád. [Můj] [zv]láště milej pane švaře,³ teď Vám od [pana Ji]říka,⁴ bratra Vašeho, list posílám [...]iž Vás žádám, že tím prodlívati ne[budete] [...]a lejstra že spíšete a Karlovi Zejko[vi]⁵ [...] vydáte anebo třebaš jeden mně [...] že by Pán Bůh to ráčil dáti <tedy mi> [...] [ko]upil, chtěl by hned ustáti sice [...] a vostaték při svatým Jiří aneb [...] smluvili, získá-li smlouvy,⁶ to má do [...] pak můj zvláště milej ((pane)) šváře [...] že v tom našem dorým⁷ přítelem [...] [pon]ěvadž ta věc má také jest nej[...]nic [...]tej, že se nezamluvíš a strejci mý[m]u že [je...] vydáš a s ním že v tých sedete, neb sem [já] se paní Annú⁸ o to[m] mluvil dosta- tečně, na Tebe mi ukázala, až Ty přijedeš. I taky poručilať napsati, že to prosí, aby co můžeš najspíš přijel a to řídí.⁹ I taky že sú Tobě některý jiný potřeby jí s Tebú mluvíti. A protož věřím, že na žádost mů zvláštní paměť míti budeš. Víš, že sem já Tvůj starú mě- rou. Odpovědi žádám. S tím milost Pána Boha rač býti s námi. Dán na Maršovících¹⁰ v úterej přede Všemi svatými léta [15]78.

Bohuchval Dvořecký z Volbramovic,¹¹ m[anu] p[ropria]

² Továryš – druh, společník, spolupracovník; člen ozbrojené družiny.

³ Švakře.

⁴ Jiřík Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1539-1548, zemřel kol. 1617), na Zahrádce, bratr Albrechta Pětipeského.

⁵ Pravděpodobně Karel Čejka z Olbramovic na Lešanech.

⁶ Narážka na jednání o podej statku Voračice.

⁷ Dobrým.

⁸ Anna Voračická z Chýš a Egrberku (zemřela kol. 1597). Vdova po Petrovi Voračickém z Paběnic. Poruč- nice dětí a statku po zemřelém manželovi Petrovi Voračickém z Paběnic (zemřel 1561).

⁹ Řídil.

¹⁰ Maršovice, poddanské městečko a tvrz jihozápadně od Benešova (kraj Středočeský). V majetku Bohu- chvala Dvořeckého z Olbramovic.

¹¹ Bohuchval Dvořecký z Olbramovic (zemřel 1584), na Maršovících.

86.

Šebestián Šanovec ze Šanova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Zve ho na svatbu své sestry Lidmily s Adamem Kalenickým z Kalenic.

Smolotely, 31. října 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roud- ničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/12, fol. 4, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipestskýmu z Chýš a z Egrbergka a na: N N, panu brat- ru a tovaryši¹ mé[m]u zvláště milému.

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipestský, pane bratře a tovaryši můj zvláště ((milý)). Pán Bůh rač dáti, abyšte zdraví byli a dobře se měli, přál bych Vám toho a přeji věrně rád. A při tom Vá[m] oznamuji, že sem den jmenoval panu Adamovi Kale-

¹ Továryš – druh, společník, spolupracovník; člen ozbrojené družiny.

nicovi² k dodání jemu Lidmily,³ sestry své, k stavu s[vatém]u manželskému ten pondělí před svatou pannou Kateřinou nejprve příští.⁴ I za to Vás přátelsky žádám, že ke mně na t[ýž]⁵ den do Smolotel⁶ tím zážeji k večeri přijedete [a]⁷ takového veselí svadebního bohdá šťastně vykona[ného]⁸ okvasiti pomůžete. Tý celý víry k Vám sem, že tak na žádost mou učiníte. A já se Vám toho touž měrou i jiným všelijakým dobrým přátelstvím odměniti i odplatiti chci. Odpovědi přátelské žádám. S tím Pán Bůh rač našeho shledání spolu popřítí v dobrém zdraví. Dán na Smolotelech v pátek u vigíli Všech svatých léta [tisícího pětistého] sedmdesátého osmého.

Šebestján Šanovec z Šanova⁹

² Adam Kalenice z Kalenic (zemřel po 1594), na Veliké Turné, 1578 manžel Lidmily Šanovcové ze Šanova.

³ Lidmila Šanovcová ze Šanova, sestra Šebestiána Šanovce ze Šanova, 1578 manželka Adama Kalenice z Kalenic.

⁴ Dne 24. listopadu.

⁵ Poškozená psací látka.

⁶ Smolotely, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Příbrami (kraj Středočeský). V majetku Šebestiána Šanovce ze Šanova.

⁷ Poškozená psací látka.

⁸ Poškozená psací látka.

⁹ Šebestián Šanovec ze Šanova (zemřel 1594), na Smolotelech, bratr Lidmily, provdané Kalenicové ze Šanova.

87.

Albrecht Kamýcký ze Lstiboře píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Označuje mu, že shání všude peníze a čeká na odpovědi. Voda udělala velikou škodu na jeho statku.

Obříství, 15. listopadu 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 8, česky

Urozenému a mému vzláštně milému panu ujci a mickovi [?],¹ panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekrberku na Byšicích, buď list dodán k je[h]o vlastnímu odevření.

Urozený a můj vzláštně milý pane ujče a micko, pane Albrechte Pětipeský. Pán Bůh všemohúcí z milosti své svaté ten rač nám popřítí naše spolu v dobrém zdraví shledání. Můj milý pane ujče, psaní Vaše jest mně dodáno, kderé sem přečetl, všemu dále z něho vyrozuměl, co v sobě zavírá. Tomu dobře rozumím, kdo jest dlužen, že napominání častého neuchází. Jako Vy i já rádi byste tomu byli, abyšte toho odbyli a já tolikéž, tomu věrte, že v to[m] nezahlám nic. Na čtyřech místech jinde než u pana Belvic[e]² své poselství mám, kderé mi se [je]ště³ nevrátilo, vše o peníze jednám. A tomu věrte, být mě doma nebylo potřeba pro můj velikou škodu vodů vzeti a větci se obávajíc, že bych sám doma nezůstal a jel, jednal o ty bídný peníze, kderých se ná[m] všem nedostává. Jakž jest koli toho poselství svého očekávati, zase domů muší[m]. Co mi se za vodpověď dá od těch

¹ Lze číst též jako „míčkovi“. Zdrobnělina blíže neidentifikovaného slova. Srov. list č. 47.

² Poškozená psací látka. N. Belvic z Nostvic.

³ Poškozená psací látka.

pánů přátel mých, Vás zítra tajna neučiní[m]. Krátký čas velikú nám starost činí. Zase Vám cedulky vodsílám. S tím Vás i sám sebe milostivému Pánu Bohu k ochraně opatrování poručena činí[m]. Milost Boží rač býti s námi, nám popříti v dobrém zdraví shledání. Datum na Vobříství⁴ v sobotu po svatém Martinu léta [15]78.

Albrecht Kamýstcký ze Lstiboře⁵ na Vobříství, manu p[ro]pria]

⁴ Obříství, poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Kamýckého ze Lstiboře.

⁵ Albrecht Kamýcký ze Lstiboře (zemřel 1585), na Obříství.

88.

Markéta Chlumová z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Děkuje mu, že jí slíbil ručit. Posílá mu dlužní úpis na 150 kop grošů míšeňských, ve kterém je Jiřík Cetenský z Cetně věřitelem, a žádá, aby k němu přitiskl svou pečeť. Slibuje, že ho ručení bez potíží zbaví.

Újezdec, 28. listopadu 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 6, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Egkenbergka a na Byšicích, panu ujci mému zvláště milému, k d[odání].

((Od paní Chlumový¹ přípověď, že vyvaditi z rukojemství² chce.))³

Modlidbu svú vzkazuji, urozený a můj zvláště milý pane ujče. Zdraví i jiného všeho dobrýho, přála bych Vám věrně ráda. Pane ujče můj milý, Vám přátelsky děkuji, že ste k žádosti mé skrze psaní Vaše přirekli tak učiniti a za mě ((se)) za jednoho pana rukojmě⁴ vedle jinejch postavili. I teď Vám tu jistotu⁵ napsanú svědčící panu Jiříkovi Cetenskýmu⁶ na 1,5 [set] kop m[išeňských], posílám, že pečeť svou vedle mé k tomuto listu přitisknete. A já Vám tímto mým psaním připovídám, že Vás z stakového rukojemství beze vši práce i starosti Vaší náležitě vyvaditi chci a toho se Vám vším dobrým (a mně možným přátelstvím) ráda odplatím. S tím Pán Bůh rač dáti Vám se na všem dobře a šťastně míti. Dat[um] na Oujezdci⁷ v pátek po svaté panně Kateřině léta [15]78.

Markyta Chlumová z Řehnic a na Oujezdci

¹ Markéta Chlumová z Řehnic (zemřela 1593-1595), na Újezdci.

² Rukojemství – zaručení se jiné osoby/jiných osob (rukojmí) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmí) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak týž neučinil sám; rukojemství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

⁵ Jistota – dlužní úpis, dluhopis. Nejčastější doklad o přijetí prostředků půjčených na úvěr. Dlužní úpis vydával dlužník (jistec a hlavní dlužník). Za půjčku ručili buď ručitelé (rukojmí) nebo mohla být zajištěna na pozemkovém majetku dlužníka. Byl vydáván se stanovenou dobou splatnosti nebo s výpovědní lhůtou.

⁶ Jiřík Cetenský z Cetně (zemřel 1583), na Vinařicích.

⁷ Újezdec, poddanská ves a tvrz jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Smilovice. V majetku Markéty Chlumové z Řehnic.

89.

Václav Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu propouští z poddanství svého poddaného Vávru z Katusic.

Houska, 1. prosince 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 58, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egerberku a na Byšicích, panu švagru a kmotru mému zvláště milému.

((Vávry¹ z Katusic² propuštění od pana Herzáně.³))⁴

((Léta [15]78.))⁵

Službu svou vzkazují, urozený a můj zvláště milej pane švagře a kmotře. Téhož zdraví, v něm jiného všeho dobrého, přál bych Vám věrně rád. Psaní, kteréž mně činíte žádajíc, abych Vám Vávru, syna neboštika ((Bartoně⁶)) z Katusic, poddaného svého, na grunty Vaše propustil, i můj milej pane švagře, to i jiné pro Vás rád učiniti chci a jeho propouštím, jednom není-li nějaké závady na něm, aby potom nějaké spletky⁷ v tom nebyly. S tím milostivý Pán Bůh ráciž dáti se nám v dobrém šťastným zdraví sledati.⁸ Datu[m] na Housce⁹ v pondělí po neděli Adtvetní¹⁰ léta [15]78.

Václav Hrzán z Harasova na Húsce a Vrutici¹¹

¹ Vávra, syn Bartoně, poddaný Václava Hrzána z Harasova ze vsi Katusice.

² Katusice, poddanská ves západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Houska.

³ Václav Hrzán z Harasova (zemřel 1584), na Housce a Kropáčově Vrutici.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Bartoň, otec Vávry, poddaný Václava Hrzána z Harasova ze vsi Katusice.

⁷ Spletky – zmatkyhaos.

⁸ Shledati.

⁹ Houska, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Václava Hrzána z Harasova.

¹⁰ Adventní.

¹¹ Kropáčova Vrutice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Václava Hrzána z Harasova.

90.

Mikuláš Vančura z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby jel na Obříství a podíval se jako jeden z prostředníků do smluv, uzavřených s Albrechtem Kamýtským ze Lstiboře. Na Lobkovice už o tom také napsal.

Jiřice, 8. prosince 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 48, česky

Urozenýmu panu Albrechtovi Pětipeský[m]u z Schýš a z Ejkrberku a na Byšicích, panu švakru a kmotru mýmu zvláště milýmu.

Urozený a můj zvláště milý pane švagře a kmotře, pane Albrechte Pětipeskej. Zdraví a prospěch všeho dobrého Vám vinšují a rád přeji. Oznamuji Vám, včerejšího dne byl

sem na Vobříství.¹ Tak sem na tom zůstal² se panem Kamejtskej³, aby to naše přátelské shledání a těch smluv⁴ dokonání v outerý po Mládátkách⁵ se vykonalo. Páni prostředci abyšte tam vyjeli. Jest již také i na Lobkovice⁶ o tom oznámeno. I za velmi potřebný mi se vidí, můj milej pane švagře, abyšte první na Vobříství sjeli a do těch smluv spolunahlídli, aby při shledání o to nebylo nákejch odporů a já abych hloubě nezabřed. První sem se zaplet v ty spolky. Již se Pánu Bohu a Vám v tom poroučím. A s tím Pán Bůh s námi bejti rač. Dat[um] na Jiřicích⁷ v pondělí na den Početí panny Marie léta páně [tisícího pětistého] sedmdesátého osmého.

Mikuláš Vančura⁸

¹ Obříství, poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Kamýckého ze Lstiboře.

² Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

³ Albrecht Kamýcký ze Lstiboře (zemřel 1585), na Obříství.

⁴ Předmět zmíněné smlouvy se nepodařilo zjistit.

⁵ Dne 30. prosince.

⁶ Lobkovice, poddanská ves a zámek jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jana Ratibora Sekerky ze Sedčic, pak Václava Budovce z Budova, pak opět Jana Ratibora Sekerky ze Sedčic.

⁷ Jiřice, poddanská ves a tvrz severozápadně od Nymburka (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Vančury z Řehnic.

⁸ Mikuláš starší Vančura z Řehnic (zemřel 10. 9. 1582), na Jiřicích a Kostelci nad Labem.

91.

Anna Voračická z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o svých starostech ohledně statku Voračice a Mikulášovi Pětipeském. Žádá, aby ji navštívil a poradil se starostmi.

Voračice, 18. prosince 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 101-102, česky¹

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z [Ekr]bergku² a na Byšicích, hejtmán[u] kraje Boleslavskýho, panu bratru mému nejmilejšímu, bud' dodán.

Modlitbu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeskej, pane bratře můj nejmilejší. Zdraví i jiného všeho dobrého, toho bych Vá[m] věrně ráda přála i se paní manželkou³ Vaší, paní sestrou mou vzláště milou. Můj nejmilejší pane bratře, kdež mi píšete, abych rejstra dala sepsati a abych je některej[m] vydala, které ste poznamenané odeslali, i tak se[m] k pa[n]u Chvalovi⁴ jezdila, majíc dvoje napsané, a on praví, že on nemíní kupovati.⁵ A také že mi k tomu neradí, abych bez Vás takové rejstra těm pániům poslati měla, abych snad se sama o všecko nepřipravila, a to tou příčinou dostanouc oni rejstr, že bych já, málo opatřená, dosáhla, jakž praví, že sá[m] tomu něco vyrozuměl. A tak já smutná,

¹ List vydal František DVORSKÝ (ed.), *Staré písemné památky žen a dcer Českých*, Praha 1872, s. 125, č. 122.

² Poškozená psací látka.

³ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁴ Bohuchval Dvořecký z Olbramovic (zemřel 1584), na Maršovcích.

⁵ Zmínka o registrech odkazuje pravděpodobně na úmysl Anny prodat statek Voračice.

sirá žena nevím sobě v to[m] jaké rady dáti a tak že bych mohla smyslů zbejti. A nevěří[m], aby ve vše[m] světě opuštěnější žena mohla bejti ode všech svejch přátel, neb vždycky jedna starost za druhou na mě přichází. A k tomu ještě ten Mikuláš⁶ mě tak velmi těžce trápí, posílajíc jedno za druhý, abych mu peníze, co jest tam utratil, odeslala. A já jich nevím kde vzíti, než tu sem juž za ty jabka, co sou mi dlužen, okázala. Což nevím, dají-li mi či nic. A také jiní dlužníci vždycky upomínají a i lidi stavují.⁷ Což nevím sobě jaký rady dáti, kdyby to bylo na dlouze. A tak vidí mi se, že mne to z světa sprovedí. A tak, můj nejmilejší pane bratře, prosím Vás nejvýš pro Pána Boha, že mě neopustíte, poněvadž víte, že se[m] se vždycky se vším Vámi spravovala a že ke mně přijedete v tyto svátky. Pakli byste vždy nemohli v svátky, ale což můžete nejdříveji pro odplatu Pána Boha, neb já bez Vás nevím, jak to vzíti před se, nepřijedete-li Vy, aby se co toho řídití mělo. A já, můj nejmilejší pane bratře, co tu pro mě učiníte, Vá[m] se toho chci vším dobrým do smrti odpláceti i paní manželce Vaší i dítká[m] Vašim. Neb víte dobře, že ste mi sami k tomu radili, abych ten statek ujala.⁸ Juž Vás prosím nejvyš pro Pána Boha, že ke mně přijedete a nějakou radu dáte, jak se v to[m] spravovati mám, neb ve vše[m] k žádném[u] větší naděje, předke[m] k Pánu Bohu a poto[m] k Vá[m] má[m], že mne neopustíte a mně radu v to[m] dáte, jak se v to[m] spravovati mám, neb se[m] ode všech přátel svejch opuštěna. Kdybych od Pána Boha tak opuštěna byla, již by zlá naděje o mě musila bejti, jež bych se nic nedivila, kdybych se já jak zle chovati měla. Můj nejmilejší pane bratře, nechcete-li toho pro mne učiniti, ale učiníte to pro odplatu Pána Boha, a ke mně přijedte, neb nepřijedete-li, již sobě smutná sirá žena nebudu věděti co počíti, budu věděti, že pro přáteli svý. [?]⁹ Ale Vá[m] vždy věřím, že to pro mě učiníte a mý žádosti neoslyšíte. A já se Vá[m] toho bohdá vši[m] dobrým odpláceti chci i všechně[m] odsluhovati. Což Vá[m] více Horák¹⁰ o mejch těžkostech poví, i o Janovi,¹¹ synu mým, jakou s ním těžkost mám. A ten list od Mikuláše také Vá[m] odsílá[m]. Co píše, porozumíte. I co mi prve psal a také co jest mi se od něho stalo, Horák Vá[m] oustně dá zprávu, neb se[m] mu o to[m] zprávu dala. S tím dejž všemohúci Pán Bůh, abych se s Vámi v dobřem[z] zdraví shledala. A paní mateři¹² a paní manželce Vaší množství služeb ode mě povězte. A že bych ji[m] přála, což byste na milém[m] Pá[n]u Bohu požádali. Da[tu]m na Voračicích ve čtvrtek před s[vatým] Tomášem léta [15]78.

Anna Voračická z Chýš a z Egerbergku¹³

⁶ Mikuláš Pětipeský z Chýš a Egrberku nebo Mikuláš Voračický z Paběnic.

⁷ Obstavuňk; stavuňk; stavování – v městském právu soudní vymáhání dluhů; exekuce. Pokud dlužník nezaplátil svůj dluh, byl na podnět věřitele buďto úředně zajištěn nebo došlo k úřednímu zabavení (obstavení) jeho majetku. Vlastní provedení úředního zajištění nebo zabavení bylo v kompetenci rychtáře, souzení stavuňku bylo v kompetenci purkmistra a rady. Úřední zabavení majetku se mohlo v případě nutnosti vztáhnout také na ručitele (rukojmího) dlužníka.

⁸ Anna Voračická převzala statek Voračice po smrti svého manžela Petra Voračického v roce 1561. Statek předala nejstarším synům v roce 1580. Srov. NA Praha, DZ, DZV 20, fol. P 14. Synové prodali statek Voračice v roce 1581. Srov. NA Praha, DZ, DZV 21, fol. F 1.

⁹ Pravděpodobně má být – pro přátelství.

¹⁰ Horák. Blíže neidentifikovaná osoba.

¹¹ Jan Voračický z Paběnic (zemřel po 1580), na Voračicích, syn Petra Voračického z Paběnic a Anny Voračické z Chýš a Egrberku.

¹² Dorota Pětipeská ze Sulevic (zemřela po 1582) matka Albrechta Pětipeského.

¹³ Anna Voračická z Chýš a Egrberku (zemřela kol. 1597), vdova po Petrovi Voračickém z Paběnic. Poručnice dětí a statku po zemřelém manželovi Petrovi Voračickém z Paběnic (zemřel 1561).

92.

Vilém starší Malovec Kosoř z Malovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby k němu přijel a promluvil si v jeho přítomnosti s Václavem Vřesovcem z Vřesovic a Doubravské Hory. Jan Vchynský ze Vchynic [?] dal Václavovi Vřesovcovi psaní strany Spenberka [?], ale nedostal odpověď.

Bez místa, 23. prosince 1578

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 51, česky

Panu Albrechtovi Pětipeskému, k vlastnímu dodání.

Můj zvláště milý pane ujče. Věřte, že Vám všeho dobrého přeji a služba má se vším přátelstvím jest Vám zhotovena. Se panem z Vřesovic¹ měli sme mezi sebou vzkázání nemalé stížnosti jeho ke mně i potom shledání, načež ode mě krátkou odpověď má, neb času nebylo. Tak sem srozuměl, že by chtěl shledání i rozmluvení s Vámi v přítomnosti mé mítí, což při shledání brzo společném, co by se tu trefovati chtělo, o to rozmluvíme a viděli se Vám v neděli po Novém létě² ke mně sjeti, jiný čas vdycky chvíle nebudu mítí. Pán ze Vchynic³ jest té vůle všef[m]u zadosti <a ne> činiti a vdycky Vaším dobrým přítelem býti a zůstati. I strany Spenberka [?],⁴ což se jen bude motci nejlíp trefovati, pan purkrabě podal panu z Vřesovic toho psaní, ale žádné odpovědi na to dáno není. Z koroptví Vám děkuji. Zase volný Váš. Paní manželky⁵ své prosím ode mě i od manželky⁶ mé pozdravte. S tím Pán Bůh rač dáti nám se spolu v dobrým zdraví shledati. Dán v outerý po s[vatým] Tomáši léta [15]78.

Vilém starší z Malovic⁷

¹ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Pohořelci.

² Dne 4. ledna 1579.

³ Jan Vchynský ze Vchynic (zemřel 27. 4. 1590), na Karlštejně, purkrabí karlštejnský.

⁴ Spenberk, blíže neidentifikované místo nebo osoba.

⁵ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁶ Kateřina Malovcová z Rychmburku (zemřela 1596), na Andělské Zahradě, manželka Viléma staršího Malovce Kosoře z Malovic.

⁷ Vilém starší Malovec Kosoř z Malovic (zemřel 1592), na Butovicích, manžel Kateřiny Přepýšské z Rychmburku, místopisář.

93.

Smlouva (porovnání). Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku a Smil Vlinský ze Vliněvsí se přiznávají před úředníky desek zemských ke smlouvě uzavřené 3. ledna 1579, kterou se upravují sporné hranice pozemků ležících mezi statky Byšice a Liblice.

Bez místa, 3. ledna 1579

NA Praha, DZ, DZV 64, fol. L 5-L 6', česky, vklad do desek zemských¹

¹ Vklad do desek zemských učiněn 30. září 1579 („Ve středu den s[svatě]ho Jeronýma [1579]“). Úřední výpis tohoto vkladu z desek zemských z roku 1630 je uložený v Zámku Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. K 18/6, fol. 62-65.

Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egrberku a na Byšicích,² hejtman kraje Boleslavského,³ z jedné a Smil Vlinský ze Vliněvsi⁴ a na Liblicích⁵ strany druhé, p[ř]iznali se před úředníky pražskými, že sou mezi sebou takovou((to)) smlouvu učinili, kderáž slovo od slova takto napsaná stojí. Léta páně tisícího pětistého sedmdesátého devátého v sobotu před památkou svatých Tří králův,⁶ námi Václavem Hrzáněm z Harasova⁷ a na Housce,⁸ Janem Vlkem starším z Kvítкова⁹ a na Nemyslovicích¹⁰ jakožto prostředky a Albrechtem Kamejtským ze Lstiboře¹¹ a na Vobříství,¹² Mikulášem Vančurou z Řehnic¹³ a na Jiřicích,¹⁴ Jiřikem Klusákem z Kostelce¹⁵ a na Čečelicích,¹⁶ Janem Valkounem z Adlaru¹⁷ a na Štafě,¹⁸ přáteli od stran k tomu přidányi a dožádányi, stala se jest smlouva přátelská dobrovolná celá a dokonalá a to mezi urozenými panem Albrechtem Pětipeským z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích, hejtmanem kraje Boleslavského, z jedné a panem Smilem Vlinským ze Vliněvsi a na Liblicích strany druhé, a to taková smlouva, jakož sou mezi nadepsanými stranami někderé odporové strany gruntův, totiž dědin též lesův a potokův jeden druhému vkráčováním povstaly, i o takové odpory takto sme jakž níže po artykulích¹⁹ položeno strany s jich obou dobrou volí srovnali a smluvili. Předkem jakož jest pan Albrecht Pětipeský na to nastoupil, že by Václav Herolt,²⁰ poddaný pana Smila Vlinského ve vsi Hostinný,²¹ kus dědiny a gruntův k Byšicím, jenž slove Na Herbarsku,²² nemajíc na to žádné vejsady, držeti měl, proti čemuž pan Smil Vlinský za obranu měl, že mnohanásobná líta ten člověk ty dědiny pokojně užíval, z ní že plat na Liblice dával, i ten artykul²³ na tomto postaven, že z té dědiny, kterýchž šest kop záhonův neb více jest, má

² Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

⁴ Smil Vlinský ze Vliněvsi (zemřel 1591-1592), na Liblicích.

⁵ Liblice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Smila Vlinského ze Vliněvsi.

⁶ Dne 3. ledna.

⁷ Václav Hrzán z Harasova (zemřel 1584), na Housce a Kropáčově Vrutici.

⁸ Houska, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Václava Hrzána z Harasova.

⁹ Jan starší Vlk z Kvítкова na Nemyslovicích a Bezně.

¹⁰ Nemyslovice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana staršího Vlka z Kvítкова.

¹¹ Albrecht Kamýcký ze Lstiboře (zemřel 1585), na Obříství.

¹² Obříství, poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Kamýckého ze Lstiboře.

¹³ Mikuláš starší Vančura z Řehnic (zemřel 10. 9. 1582), na Jiřicích a Kostelci nad Labem.

¹⁴ Jiřice, poddanská ves a tvrz severozápadně od Nymburka (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Vančury z Řehnic.

¹⁵ Jiřík Klusák z Kostelce (zemřel 1583), na Čečelicích.

¹⁶ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Jiříka Klusáka z Kostelce.

¹⁷ Jan Valkoun z Adlaru na Zlonicích.

¹⁸ Zlonice, poddanské městečko tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Jana Valkouna z Adlaru.

¹⁹ Artikul – článek nebo odstavec textu; ustanovení.

²⁰ Václav Herold, poddaný Smila Vlinského ze Vliněvsi ze vsi Hostín.

²¹ Hostín, poddanská ves východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Liblice.

²² Na Herbarsku, dědiny, na statku Byšice.

²³ Artikul – článek nebo odstavec textu; ustanovení.

témuž člověku a budoucím držitelům téhož statku, na kterýmž jest z toho půl čtvrtý kopy záhonů zůstati, a což mimo těch půl čtvrtý kopy záhonů té roli jest, ta panu Albrechtovi Pětipeskému za grunt jeho vlastní k Herbarsku zůstává, jakž pak pokud a v kterém místě ta dědiny tomu člověku náležeti má, to jest skrze nás nadepsané prostředky a přáteli vyměřeno a mezníky pro budoucí pamět vysazeno. Ten les borový též i druhý kus kterýž pravili, že jeden k statku Jíry Starýho²⁴ a druhý k Markovému²⁵ do Byšic náležel ležící ku Povržanech [?],²⁶ o kteréž mezi nimi stranami na odpořích bylo, ty takové dva kusy lesu panu Smilovi Vlinskému tak, jakž obmezený sou, za grunt dědičný k Liblicím zůstávají a pan Albrecht Pětipeský od nich pouští. A kdež jest také o kus lesu dubového, kterýž leží vedle jim oběma společného zádušního lesu, ke kterémuž se pan Smil spravedlnost míti pravil, že by někdy od urozeného pána pana Jaroslava ze Smiřic²⁷ za držení Byšic za nějaké jiné přesečení, kteréž se od poddaných páně ze Smiřic v gruntech páně Vlinského stalo, k smejcení dán byl, však až posavad smejcen není. I poněvadž ten les vlastně a dědičně k Byšicím prve náležel, od toho lesu a toho dříví smejcení pan Smil Vlinský upouští a tak ten les i s gruntem podle mezi patrných, kteréž od dávných let v těch místech zdělané sou, panu Albrechtovi Pětipeskému a dědicům a budoucím jeho držitelům Byšic za dědictví se zanechává a zůstává. Také pan Smil Vlinský sobě stěžoval, že by mu od poddaných pana Albrechta Pětipeského z Hostiný při háji řečeném Březový²⁸ převoráno bylo. I co je koli tu převoráno, totéž panu Albrechtovi Pětipeskému neb člověku jeho kterýžto převoral k užívání a za grunt vlastní náležeti má. Než kdybykoli pan Smil Vlinský tu v lesích těch svých na zajíce honiti dáti chtěl, tehdy že bude moci v těch místech kde převoráno volně a bezevšelijaké překážky pana Albrechta Pětipeského i jeho budoucích tenety²⁹ táhnouti a líčeti dáti. Co se pak průhonu³⁰ toho, kterýž mezi Byšicemi a Liblicemi od starodávna v silnici býval, dotýče, bylo od pana Albrechta Pětipeského stíženo že by zoužen byl. I poněvadž se to uznává, že více se škodou páně Smila Vlinského než druhé straně takový ouzký průhon by byl, k tomu jest se pan Smil Vlinský uvolil, že mezi těmi polmi od Liblic k Byšicím, aby tím prostrannější průhon i volnější silnice byla pouští co by dva vozy minouti mohly dvě cesty volný a mezi těmi cestami jedna stezka dobře volná, kteroužby lidé choditi mohli, bejti má. Což vše skrze nás prostředky a přáteli mezníky sázenejmi jak široce ty cesty s tou stezkou na budoucí časy býti mají, obmezeno jest. A jakož jest se také pan Albrecht Pětipeský ohlásil, že by ten jeden kus dědiny, kterýž od plotu zahrady jeho pana Albrechta, kteráž jest za městečkem Byšicemi nad potokem a lukami jdouc od Byšic k Liblicím po levé straně až k cestě první, zastaven ke dvoru Liblickému od nějakého Fldy³¹ a k statku řečenému Roudnickému³² do Byšic náležeti měl, pravice, se k tomu poli vejplatou a dle náležitosti spravedlnosti míti. I poněvadž od mnohých násobných let bez všelijakých nářků táž dědina neboližto rolí ke dvoru liblickému užívána jest byla, ta také juž dále na budoucí časy za grunt dědičný panu Smi-

²⁴ Jíra Starý. Blíže neidentifikovaná osoba.

²⁵ Marek. Blíže neidentifikovaná osoba.

²⁶ Povržany. Blíže neidentifikované místo.

²⁷ Jaroslav Smiřický ze Smiřic (narozen kol. 1513, zemřel 18. 11. 1597), na Kostelci nad Černými Lesy.

²⁸ Březový háj, na statku Byšice.

²⁹ Teneto (množ. tenata) – konopná síť (sítě) na chytání zvěře.

³⁰ Průhon – cesta nebo stezka, kudy se žene dobytek na pastvu; cesta nebo malá mez mezi dvěma poli.

³¹ Bartoloměj Flda ze Svěmyslic (zemřel po 1591) na Osenici.

³² Roudnice nad Labem, poddanské město a zámek jihovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Viléma z Rožmberka.

lovi Vlinskému a dědicům budoucím jeho držitelům Liblic zůstává, tak že žádný držitel Byšic nemá a moci míti nebude na touž dědinu žádným vymyšleným způsobem nastupovati. Také jest pan Smil Vlinský na to nastupoval, že by ve vsi Hostiný společný pan Albrecht Pětipeský krčmu nesvobodnou měl a v té že pivo na škodu a krčmě jeho pana Smila Vlinského starobylé, kterůž také v té vsi má pivo šenkovati dá. Ale pan Albrecht Pětipeskej proti té[to] jeho páně Smila Vlinského krčmě aby jemu jak vejsadná neb vydržením let svobodná býti měla, odpíral. I o takové obě krčmy takto sou smluveni, že jedna ta krčma kterůž pan Smil Vlinský na gruntech svých též i ta druhá krčma, kterůž pan Albrecht Pětipeskej též na gruntech svých vše v té vsi společný Hostiný drží, jakž jednomu jedna tak i druhému druhá za svobodnou a dědičnou býti má, tak že jeden každý krčmy své v té vsi Hostiný jakožto svobodné a dědičné, jakž může užívati, bude moci bez všelijaké, jeden druhého, držitelův Liblic též držitelův Byšic nyní i na budoucí časy, překážky. Strany pak potokův bylo jest mezi nimi stranami v několika místech na odporých. I aby na budoucí časy mezi nimi a budoucími jejich dalších odporův nebylo a aby držitel Liblic též držitel Byšic věděl jak a pokud těch potoků k statku svému, poněvadž mezi obojími grunty v některých místech leží užívati o ty sou takto smluveni. Předkem, aby panu Albrechtovi Pětipeskému oč nahoře koli nademlejnem Lejkovem³³ na odporu bylo ten potok až po plot dolů, kterýž jest při zahradě neboližto louce Jiříka celného³⁴ z Byšic, zůstal. Ty pak volše, který sou při témž potoku u luk páně Smilových, jemu panu Smilovi budoucně zůstávati k užívání mají. Od toho pak plotu předce ten potok, kterýž jde ke mlejnu též potom dále podemlejnem Lejkovem i ten kus, pokudž mezi lukou k záduší Liblickému náležitou teče a odtud předce dolu dále až po meze a luka, které se začínají a náležejí panu Albrechtovi Pětipeskému k Byšicím, potud ten potok panu Smilovi Vlinskému k vlastnímu a dědičnému užívání k statku Liblickému na budoucí časy zůstává, a juž pak dále dolu od těch mezi a luk začátku pana Albrechta Pětipeského náležícím na teěž a v teěž potok pan Smil Vlinský i budoucí jeho panu Albrechtovi Pětipeskému žádným vymyšleným způsobem na budoucí časy nastupovati a jemu i budoucím jeho vkládati se ničímž nemá nemají a moci žádné míti nebude a nebudou. Strany cest dvou, kteréž předešlých časův svobodné byly a jdou od Liblic až na luka pana Albrechta Pětipeského, ty jakž od starodávna byly, za svobodné puštěny býti mají. A to trní, kterýž v těch cestách zrostlo, pan Vlinský vykopati a ty cesty vyčistiti dáti má, tak aby vyhejbáním a ježděním s vozy v lukách páně Albrechta Pětipeského též i panu Smilovi Vlinskému v jeho lukách škody se nedály. A což jest koli tuto námi prostředky a přátely nadepsanými mezi stranami smluveno a přátelsky spokojeno, to sou sobě všechno v tom ve všem a v jednom každém tom artykuli připověděli jakž na ctné a poctivé lidi rytířské náleží bezevšeho přerušeni zdržeti. A i v tom se uvolili, aby pro budoucí stálost a pevnost toho, takovů smlouvu sobě ve dcky zemské mezi tímto časem a s[vatý]m Jiřím nejprve příštím obě strany k ní se osobně přiznaje vložili. Pakliby v tom čase toho bezelstně vykonati nemohli, tehdy když by potomkoli strana straně i budoucí jich sobě bud'to přátelským psaním neb od ouřadu desk zemských obesláním k tomu vkladu dvě neděle napřed věděti dali, budou povinni sobě i s budoucími svými bezevšeho a všelijakého vymyšleného odporu to vše vykonati. Pro lepší toho jistotu a na zdržení všeho my napředpsaní prostředci a přáteli k těmto smlouvám pečeti své vlastní však sobě a budoucím svým bezeškody své při-

³³ Lejkov, mlýn, mlýn na Košáteckém potoku u vsi Liblice, patřil k samostatnému svobodnému statku Byšice, později k samostatnému svobodnému statku Liblice.

³⁴ Jiřík, celný.

tisknouti dali. Jakž pak obě strany totiž pan Albrecht Pětipeský tolikěž pan Smil Vlinský pečeti své též vlastní podle našich s podepsáním rukou svých sou přitiskli a tak jedné každé straně jedna smlouva v jednostejná slova a jednou rukou psaná od nás jest dána. Stalo se léta a dne psaného [etc.]

Václav Hrzán m[anu] p[ropria], Jan Vlk starším [!] z Kvítkova m[anu] p[ropria], Albrecht Kamejský ze Lstiboře m[anu] p[ropria], Mikuláš Vančura m[anu] p[ropria], Jiřík Klusák z Kostelce m[anu] p[ropria], Jan Valkoun z Adlaru m[anu] p[ropria], Albrecht Pětipeský m[anu] p[ropria], Smil Vlinský ze Vliněvsi m[anu] p[ropria].

94.

Jan Berka z Dubé a Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o informaci, kdy bude doma. Kvůli nemoci a zaneprázdnění neposlal posudné s registry a listem přiznávacím.

Bělá pod Bezdězem, 13. ledna 1579

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 89, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Eberku a na Byšicích, panu a příteli mému zvláště milému. V nepřítomnosti komuž poručeno jest buď list dán.

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeskej, pane a příteli můj milý. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Při tom teď k Vám toto psaní nashvali posílám a za to Vás přátelsky žádám, že mi oznámíte psaním Vaším, kterého bych dne Vás doma najítí mohl, nebo sem chtěl k Vám rád to posudný Jeho [Mil]o[s]ti Císařské¹ odeslati i s registry a s listem přiznávacím, nebo Pán Bůh zná, že sem toho posudného Vám prve poslati nemohl pro nedostatek zdraví svého i pro jiné své mnohé zaneprázdnění.² Kdež Vám věřím, že tuto mou přátelskou žádost vykonáte a já se Vám toho zase rád všim dobrým přátelstvím odplatím podlí své nejvyšší možnosti. S tím milost Pána Boha rač býti s námi. Dat[um] na Bělě³ v úterý Ochtáb Tří králův léta [tisícího pětistého] sedmdesátého devátého.

Jan Berka z Dubé z Lipého⁴ na Kuřívodech⁵ a Bělě

¹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

² *Sněmy české* V, č. 162, s. 305-315 (Usnesení zemského sněmu zahájeného 2. srpna 1578), zde s. 308. Stavové na sněmu povolili vybírat posudné za období od dvou týdnů po uzavření sněmu (14. srpna 1578) do vánoc (24. prosince 1578) v jednom termínu: na Vánoce (24. prosince 1578), po dobu jednoho týdne v krajském městě.

³ Bělá pod Bezdězem, poddanské město a zámek severozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku panovnické rodiny. V zástavním vlastnictví Anny Špetlové z Janovic a jejího manžela Jana Berky z Dubé a Lipé.

⁴ Jan Berka z Dubé a Lipé (zemřel 1582), na Kuřívodech a Bělě pod Bezdězem.

⁵ Kuřívody, poddanské městečko a tvrz jihovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). Dnes část obce Ralsko. V majetku Jana Berky z Dubé a Lipé.

Jan Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby napsal písaři Jiříkovi do Prahy, aby mu po poslu Janova otce poslal výpis dílu statku Krnsko z desek zemských památných.

Hrušov, 14. ledna 1579

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 45, česky

Cedulka dána buď urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu švakru mému zvláště milýmu.

Službu svú vzkazuji, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane šváře můj zvláště milej. Zdraví i jinýho všeho dobrýho, Vám i se všemi Vašimi na Byšicích¹ vinšující věrně rád přeji. Při tom, pane šváře můj milý, oznamuji, že pan votec² pro náku potřebu svou nashválňého do Prahy³ posílá. I poněvadž ste k tomu ((přijítí)) nemohli z příčiny mně oznámený byvši v Praze toho vejpisu z dsek zemských vzítí, ale že ste s nákým Jiříkem⁴ písařem na tom zvostali, aby takový díl krnecký,⁵ o kterýž sem Vás na místě páně votce svýho prosil, vypsal a když byšte do Prahy podruhý přijeli, abyšte jej na hotově⁶ nalězši vzali. I poněvadž se toto poselství do Prahy tak trefilo, pan votec Vás velice prosí, poněvadž ste známi s týmž Jiříkem písařem, že jemu psaní po tomto poslu učiníte, jako by takový vejpis Vám bejti měl, aby Vám jej po tomto poslu odeslal, takyžto ten vejpis díl krnecký samý, neb tam v tom <vez> dílu krneckým stojí o tý řece Jizerce⁷ i o tím vosmrku [?], pokud j[es]t. A teď Vám i rejstřík toho posílám, v kterých ckách leží, item kvaternům památným popelatým léta [tisícího pětistého] šedesátýho třetího v středu po Mistru Janu Husi, C dvacátý čtvrtý.⁸ A již věřice prosím, můj zvláště milej pane šváře, že to k vůli panu <panu> votci učiníte, oč Vám píši. Pan votec Vám se toho bohdá všim dobrým přátelstvím odmění a já službou svou podlí možností svú vždycky volně rád Vám se toho odsloužím. Pán Bůh se všemi námi rač býti. Dán na Hrušově⁹ v středu po Ochtábu Tří králů léta [15]79.

A cokolivěk bude od toho vejpisu míti bejti, pan otec Vám aneb týmuž písaři rád odešle, cokolivěk oznámí.

Jan z Hrušova¹⁰

¹ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Šťastný Hrušovský z Hrušova na Hrušově, otec Jana Hrušovského z Hrušova.

³ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁴ Jiřík, písař. Blíže neidentifikovaná osoba.

⁵ Krnsko, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana Vančury z Řehnic.

⁶ Na hotově – připravený.

⁷ Jizera, řeka, na statku Krnsko.

⁸ NA Praha, DZ, DZV 56, fol. C 23'-D 3'. Vklad do desek zemských větších památných 7. července 1563. Dílčí cedule datovaná 10. června 1555, kterou Václav Vančura z Řehnic rozděluje (klade) po smrti svého otce Jiříka Vančury mezi sebe a své tři bratry statek Valečov na čtyři díly. Čtvrtý díl je nadepsán: „Díl čtvrtý ke Krnsku Fridricha Vančury“. Odstavec o řece Jizerce: „Item k těmuž kus řeky Jizery od meze pana Zigmunda Berky až po vstrov tu pod Hrušovem“.

⁹ Hrušov, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Šťastného Hrušovského z Hrušova, otce Jana Hrušovského z Hrušova.

¹⁰ Jan Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1588), na Horním Cetnu, syn Šťastného Hrušovského z Hrušova.

96.

Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše [N.]. Oznamuje mu, že nevyhoví jeho žádosti, jež se týká poddaného Jeronýma Krmele, který při průjezdu byšickým statkem nezaplátil clo.

Byšice, 14. února 1579

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 10, česky

[Adresa]¹

Službu svú vzkazují, urozený pane švakře a příteli můj zvláště milý. Zdraví téhož i jiného všeho dobrého Vá[m] věrně rád přeji. Psaní Vašemu, ač neuměje dobře německy, nevelmi dobře sem je[m]u porozuměl. Strany Jeronýma Krmele,² kderýž j[es]t mně clo zoumyslně a ne z nějakého nevědomí k Byšicím³ náležející projel, <když> což v pravdě nejednou než mnoho a častokrát j[es]t se od jinejch na nemalú ale velikú mou škodu dalo. Neb i to Vá[m] oznámiti mohu, že sou nejedni již víc projevši pobráni souc sem propouštěl. [!] Ale poněvadž se toho nic umenšovati nechtělo jináče než prve, což sem koupil, abych toho i užívati mohl, opatřiti musím. A poněvadž pak tento podaný Váš souc tu v těch místech dobře povědom a divným obmyslem toho j[es]t se dopustil, nemohu na ten čas žádosti Vaší vyplniti. Věřím, že mi v to[m] za zlé mítí nebudete. Však v jiné příčině, co bych Vá[m] jako své[m]u milému panu švakru a příteli jaké přátelství mohl učiniti, učiním rád. S tí[m] Pán Bůh naše shledání v dobrý[m] zdraví dáti rač. Dá[n] na Byšicích v sobotu po s[va]tě Školaststyce [!] léta [15]79.

Alb[re]cht Pětipeský z Chýš z Egrberku a na Byšicích, ma[nu] p[ro]p[ri]a

¹ Dopis byl psán na dvojlist. Strana dvojlistu, na které byla napsaná adresa, chybí.

² Jeroným Krmele, poddaný. Blíže neidentifikovaná osoba.

³ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

97.

Kryštof Vratislav z Mitrovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby přijel na Lochovice na svatbu, kterou bude mít s vdovou po Mikulášovi Walterovi z Walteršperku Alenou, rozenou Pušovnou z Michlsdorfu.

Bez místa, 17. března 1579

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 13, česky

Urozenému a statečnýmú rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka na Byšicích, panu bratru a příteli mému zvláště milému, dán bud'.

Službu svú vzkazují, urozený a statečnej rytíři, pane Albrechte Pětipeský, ((pane bratře můj zvláště milej)). Zdraví šťastného a v něm všeho dobrého, přál bych Vám věrně rád. Podlí toho Vám oznamuji, že jest se z vůle Pána Boha všemohoucí[h]o jisté snešení skrze pány a přáteli paní Aleny z Michlstorfu¹ a mý přátelské snešení stalo, aby mi táž

¹ Alena Walterová z Michlsdorfu, choť Mikuláše Waltera z Waltersberku, od 1579 Kryštofa Vratislava z Mitrovic.

paní Alina, pozůstalá vdova po někdy panu Mikulášovi Wolterovi,² v pondělí po Provodní neděli nejprve příští³ na Lochovicích⁴ k stavu s[va]t[yho] manželstva dodána byla. I protož Vás, svý[h]o zvláště milýho bratra a přítele, přátelsky žádám, že v neděli Provodní⁵ na noc anebo v pondělí tím raněji do městečka Zdic⁶ na silnici mezi Berounem⁷ a Žebrákem⁸ ležícího přijedete a odtud se mnou v pondělí tím zážeji na Lochovic<i>((e)) ku poctivosti mé pojedete a toho svadebního veselí přítomný že budete. Já se toho Vám vším dobrým přátelstvím rád odplacovati chci. Za odpověď přátelskou žádám. S tím milosti Boží poručeni bud'me. Dat[um] v outery po s[va]t[y]m Řehoři léta [tisícího pětistého] sedmdesátého devátého.

Krystof Vratislav z Mitrovic,⁹ rukú svú

² Mikuláš Walter z Walteršperku (zemřel 1578), manžel Aleny Pušovny z Michlsdorfu, na Biskupicích a Lochovicích, sekretář v české královské kanceláři, rada Rudolfa II. Habsburského

³ Dne 27. dubna.

⁴ Lochovice, poddanské městečko a tvrz jižně od Berouna (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Waltera z Walteršperku, pak vdovy po něm Aleny Walterové z Michlsdorfu a jejího druhého manžela Kryštofa Vratislava z Mitrovic.

⁵ Dne 26. dubna.

⁶ Zdice, poddanské městečko jihovýchodně od Berouna (kraj Středočeský). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému panství Točnick.

⁷ Beroun, královské a krajské město jihozápadně od Prahy (kraj Středočeský). Středisko historického Podbrdského kraje.

⁸ Žebrák, poddanské město a hrad jihozápadně od Berouna (kraj Středočeský). V majetku Jana mladšího Popela z Lobkovic.

⁹ Kryštof starší Vratislav z Mitrovic (zemřel 18. 1. 1612), na Lochovicích a Protivíně.

98.

[Česká komora] píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku]. Oznamuje mu, že Rudolf II. Habsburský dluží Anně Špetlové z Valdštejna 49 kop 30 grošů českých za prkna. Tuto částku jí zaplatil Jindřich z Valdštejna, kterému má být kompenzována při odvodu posudného.

Pražský hrad, 28. března 1579

NA Praha, RG, č. kn. 68 ½, s. 372, česky, vklad do register české komory¹

Urozený pane příteli náš milý. Jakož Jeho Milost Císařská [etc.],² pán náš nejmilostivější, urozené paní, paní Anně Špetlové z Valdštejna,³ vdově, za prkna a krajiny, kderé se ku potřebě Hradu pražského⁴ léta [etc.] pominulého [tisícího pětistého] sedmdesátého osmého vzaly, čtyrydceti devět kop třidceti groš[ův] českých dlužen zůstávati ráčí. I ponevadž se na tento čas peněz v ouřadu rentmistrském nedostává a urozený pán pan Jin-

¹ Regest se nacházel na konceptu vlevo nahoře a psal ho registrátor při přepisování konceptu do register. V registrech tvoří záhlaví: „Vejběřčímu posudného v kraji Boleslavském, aby pana Jindřicha z Valdštejna při odvozování posudného z čtyřidceti devíti kop třidceti grošů českých, kderé jest on paní Anně Špetlové za prkna k Hradu pražskému vzaté dal, pořádně kvitoval.“ Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Anna Špetlová z Valdštejna (zemřela 1581), dcera Viléma z Valdštejna na Lomnici nad Popelkou, manželka Jetřicha Špetleho z Janovic na Bělé pod Bezdězem a Bezdězu.

⁴ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

dřich z Valdštejna⁵ a na Dobrovici,⁶ Jeho Milosti Císařské [etc.] rada, paní takových čtyřiceti devět kop třidceti groš[ův] č[eských] dal a zouplna zaplatil, protož jménem a na místě Jeho Milosti poroučíme Vám, abyšte přijmouc od pána vedle jiné sumy list příznávací a registra pivovarní, pána z ní jakoby ji Vám na hotově⁷ vyčísti poručil pořádně kvitovali⁸ a v příjem i u vydání Jeho Milosti Císařské [etc.] správci ouřadu rentmistrského,⁹ neb Vás z toho také vedle jiné sumy kvitovati bude, položili. Má Vám taková porážka proti tomuto poručení našemu a jeho správci kvitanci při počtu za řádné vydání pasírována býti. Na tom Jeho Milosti Císařské [etc.] jistou vůli naplníte. Dán na Hradě pražském v sobotu po památce Zvěstování Panny Marie léta [etc.] [tisícího pětistého] sedmdesátého devátého.

⁵ Jindřich z Valdštejna (narozen 1517, zemřel 9. 12. 1579), na Dobrovici a Kuncberku.

⁶ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha z Valdštejna.

⁷ Na hotově – v hotovosti; připravený.

⁸ Kvitovat – vydáním kvitance potvrdit přijetí peněz nebo převzetí něčeho vůbec; propustit ze závazku.

⁹ Tomáš Wolf ze Zwingendorfu, měšťan v Novém Městě pražském, správce pokladního (rentmistrovského) úřadu v české komoře.

99.

Jindřich z Bubna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že ho Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory kvůli němu zatkl dvěma zatýkači. Má mu složit nějaké peníze během dvou týdnů, a když tak neučiní, bude se muset zodpovídat. Žádá o vyřízení této záležitosti.

Bez místa, 29. března 1579

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/5, fol. 25, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka a na Byšicích, panu kmotru mému zvláště milému, d[án] b[ud'].

Službu svú vzkazuji, urozený a můj zvláště milý pane kmotře, pane Albrechte Pětipeský. Pán Bůh rač Vám dáti zdraví i jiný všecko dobrý, přál bych Vá[m] toho věrně rád. Můj milý pane kmotře, oznamuji Vá[m], že sem v Praze¹ byl tento pátek minulej,² že j[es]t mě pan Václav Vřesovec³ pro osobu Vaši dvěma zatýkači zatekl.⁴ Což jest mi jistě s nemalým podivení[m] i tolikýž s lítostí, že ste na mě toho dopustili, neb dobře víte, že ste mi připovídal, že na mě žádný těžkosti nedopustíte. Pak stalo-li je se tak neb nestalo, to Vám jakožto člověku rozumnému k uvážení podává[m]. Tolikýž Vás toho tejna nečiním, že tuto sobotu minulou⁵ u pana Václava Vřesovce sem byl, a jeho sem za to velice žádal, aby mi příročí⁶ dal do s[vatéh]o Jiří,⁷ co by na mě přišlo, ((že mu takový peníze

¹ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

² Dne 27. března.

³ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Pohořelci.

⁴ Příslušná registra úřadu nejvyššího purkrabství pražského se nedochovala. Srov. D. CULKOVÁ, *Nejvyšší purkrabství*.

⁵ Dne 28. března.

⁶ Příročí – lhůta daná věřitelem dlužníkovi, kterou oddaluje stanovený termín splacení dluhu, ve které nesmělo být na dlužníka naléháno o zaplacení a ve které nemohla být na dlužníka podána žaloba. Dání

dáti chci)). Toho sem na něm nikderakž obdržeti nemohl, než abych mu takový peníze v těch dvou nedělích podlí zatčení složil, a nesložím-li, tedy se postavití musím. A já jich na tak kvapný čas neví[m] kde vzíti. A protož sem k Vá[m] tý důvěrný naděje, poněvadž sem za Vás z víry a lásky slíbil, že to opatříte, abych já tudy k lehkosti a k hanbě a k dalším škodám nepřišel, a mně dřív než ty dvě neděle vyjdou, asi tři neb čtyry dny předtím, že mi oznámíte, abych se věděl čím zpraviti, neb i Vá[m] to oznámiti mohu, že pan Jan Vchynský⁸ ještě nic tam nepoložil. Za odpověď po to[m]to poslu žádám, kterou bych se věděl zpraviti. S tím Vás Pánu Bohu poručena činím. Datum v neděli po Zvěstování pan[n]y Marie léta páně [tisícího pětistého] sedmdesátého devátého.

Jindřich z Bub[na]⁹ a na Březně¹⁰

příročí oznamoval věřitel úřadu nejvyššího purkrabství pražského, který byl kompetentní pro souzení sporů o dluhy zapsané na dluhopisech s ručiteli.

⁷ Dne 23. dubna.

⁸ Jan Vchynský ze Vchynic (zemřel 27. 4. 1590), na Karlštejně, purkrabí karlštejnský.

⁹ Jindřich z Bubna (zemřel 1596), na Březně.

¹⁰ Březno, poddanské městečko a tvrz východně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha z Bubna.

100.

Přestavitelé městečka Brandýs nad Labem píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Odpovídají mu na obvinění, že jejich sousedé nezaplatili clo náležející k byšickému statku.

Brandýs nad Labem, 16. dubna 1579

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/17, fol. 11-12, česky¹

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Ekrberka a na Byšicích, hejtmanu kraje Boleslavskýho [etc.], panu nám laskavě příznivému. ((Od brandejských o clo léta [15]79. Odpověď na to se rad<...>))²

Službu svú vzkazujem, urozený a statečný rytíři, pane příteli a sousede nám příznivý. Zdraví šťastného i všeho dobrého Vaší Mi[l]o[s]ti žádáme a věrně rádi přejem. Psaní od Vaší Mi[l]o[s]ti, jehož dat[um] na Byšicích³ v pátek po neděli Smrtdlné⁴ léta tohoto 1579, to jest nám týž den dodáno, v kterémž na vznešení poddaných Vaší [Mil]o[s]ti dokládati ráčíte strany Šimona Lifejna,⁵ primasa našeho, kterémuž se víno vezlo, od pana Václava z Vřesovic⁶ prodané, že by dáno nebylo clo, kteréž by se v těch místech dávati mělo. I čeho dále v témž psaní dokládati ráčíte, to sme Šimonovi Life<j>novi, primasovi

¹ Velmi poškozená psací látka. Na jednotlivá místa poškození není upozorňováno v poznámkovém aparátu.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Dne 10. dubna.

⁵ Šimon Lifejn, měšťan, primas městečka Brandýs nad Labem, důchodní písař na komorním zámku a panství Brandýs nad Labem.

⁶ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Pohořelci.

našemu, i formanům⁷ jeho v známost uvedli. A Vaší Mi[l]o[s]ti [pro] dostatečné vyrozumění tuto odpověď dáváme, že od starodávna nikdy s[ousedě] a obyvatelé městečka Brandejsa nad Labem⁸ na té cestě u vsi Vovčár⁹ [takovým] clem obtěžováni sme nebyli ani kdy jaké clo dávali, a zvláště [...]cestou od Mělníka¹⁰ na most a clo brandejský i jini formané pro [...]ské tudy svobodně jezdili a také na žádného z nás o to nastupováno [...]za] držení pana Václava z Vřesovic, kterýž před několika léty někt[erých] našich, aby od Brandejsa na Byšice chodili neb jezdili, míti ch[tě]l, odepřeli a těch všech psaní připsy máme. [?] Tak pan Václav [z Vřesovic] že proti nám žádné spravedlivosti nemá, toho při pokoji zanech[...] třmi neb čtyrmi léty, když odsud mnozí z sousedův naši[ch...] na Mělník jednoho obstaviti¹¹ a druhému, též poddanému Jeho Mi[l]o[s]ti [Císařské...]¹² [ze vsi] Otradovic¹³ (což se vše jednoho dne stalo) klisnu vziti dal. [...]nosti utekli, že jest to i před Jeho Mi[l]o[s]t Císařskou nynější [...] nejmilostivějšího přišlo a Jeho Mi[l]o[s]t Císařská té věci [do soudu ...] Království českého podati ráčil, kterýmžto soudem jest náleži[tě ...] zůstaveni¹⁴ byli, jakž se toho při témž soudu dáleji doptati moc[i budete]. Za držení pana Václava z Vřesovic, kdož tou cestou od Mělníka [k mostu bran]dejskýmu jel, nikdy jest stížen nebyl. Neb vždyckny to slyšeti [...By]šicích jest na ty, kteří silnici nymburskou¹⁵, kteráž k hlav[...] [...]hož povážiti ráčíte, že tu v těch místech který z[...] žádným clem povinen není. Žádáme při tom Vaší Mi[l]o[s]ti, že sousedů našich formanů¹⁶ ani statečku jich stěžovati poroučeti a na nás tu něco novéh[o] vyměřšleti neráčíte, neb abychom tu Vaší Mi[l]o[s]ti jim povinni byli, chtěli bychom se v tom náležitě zachovati. Ale poněvadž bohdá nejsme a nikdy sme nebyli, nadějeme se, že nás při pokoji zůstaviti ráčíte. A co se dotejče, kdež v psaní Vaší Mi[l]o[s]ti doloženo, že by se na poddané Vaší Mi[l]o[s]ti s kordy potrhati měli, tomu odpírají, pravíc že sou formané kromě biče v rukou nic žádný neměl. Šimon Lifejn, ač při sobě tesák jměl, však že ani z vozu se nehejbal. Čímž dále sebe i poddané Vaší Mi[l]o[s]ti zpravití ráčíte. Dat[um] v Brandejse v Zelenej štvrtek léta páně [15]79.

Purgmistr a konšelé měst[ečk]a Brandejsa nad Labem

⁷ Forman – vozka, kočí těžkého nákladního vozu; provozovatel formanské živnosti; povozník, který vozí za plat nebo dává vozit.

⁸ Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, komorní městečko a zámek severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Rudolfa II. Habsburského.

⁹ Ovčáry, poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému komornímu panství Brandýs nad Labem.

¹⁰ Mělník, královské věnné město, pak zástavní město a zámek (kraj Středočeský). V zástavním vlastnictví Jiřího Popela z Lobkovic.

¹¹ Obstavuňk; stavuňk; stavování – v městském právu soudní vymáhání dluhů; exekuce. Pokud dlužník nezaplátil svůj dluh, byl na podnět věřitele buďto úředně zajištěn nebo došlo k úřednímu zabavení (obstavení) jeho majetku. Vlastní provedení úředního zajištění nebo zabavení bylo v kompetenci rychtáře, souzení stavuňku bylo v kompetenci purkmistra a rady. Úřední zabavení majetku se mohlo v případě nutnosti vztáhnout také na ručitele (rukojmího) dlužníka.

¹² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

¹³ Otradovice, poddanská ves jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Skorkov. Ves patřila k samostatnému komornímu panství Brandýs nad Labem.

¹⁴ Zůstati – dohodnout se; ustanovit; rozhodnout.

¹⁵ Nymburk, královské město (kraj Středočeský).

¹⁶ Forman – vozka, kočí těžkého nákladního vozu; provozovatel formanské živnosti; povozník, který vozí za plat nebo dává vozit.

101.

Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby byl za týden v Praze a spolu s ním dohodl bližší nespécifikovanou záležitost s Jiřikem Litmírem z Háje.

Blahotice, 29. dubna 1579

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 58, česky

Urozenému a mému zvláště milému bratru panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka a na Byšicích, hejtmanu kraje Boleslavského.

Službu svú vzkazují, urozený a můj zvláště milý bratře. Pán Bůh všemohúcí rač Tobě i všemu domu Tvému dáti zdraví a při něm jiné všecko dobré, upřímně a věrně bych Ti toho přál. Při tom, můj zvláště milý bratře, naschvál k Tobě tohoto posla posílám a Tobě o tom oznamuji, že jsem se panem Jiřikem Litmírem¹ na tom konečně zůstal,² aby od zejtrka v týmdni,³ totiž od čtvrtka tohoto, konečně v Praze⁴ byl. Já tam taky budu. Protož Tě prosím, že na týž den konečně v Praze budeš, abychom to se panem Litmírem na místě postavili.⁵ Vždy prosím, že toho odkládati nebudeš, neb nevím, kdybych ho potom do Prahy vypraviti mohl. Žena⁶ má i Dorotka⁷ a tak všickni moji poručili Tebe, paní Barušky⁸, velmi pozdraviti a mnoství služeb s vinšováním všeho dobré[h]o pověděti. S tím milý Pán Bůh rač dáti nám <se> všem spolu v dobrém a šťastném zdraví shledati. Dat[um] na Blahoticích⁹ v středu po svatým Jiří léta [tisícího pětistého] sedmdesátého devátého.

Václav Pětipeský z Chýš a z Egrberka¹⁰ na Blahoticích

¹ Jiří Litmír z Háje (zemřel 1582-1588), na Přerubenicích.

² Zůstati – dohodnout se; ustanovit; rozhodnout.

³ V týmdni – v týdnu; za týden.

⁴ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁵ Bližší neidentifikovaná událost. Srov. NA Praha, DZ, DZV 89, fol. E 10'. Juxta. Mikuláš Velemyský z Velemyšlovi postoupil Albrechtovi Pětipeskému právo na Jiřika Litmíra z Háje. Albrecht se uvázal ve tvrz Přerubence Jiřika Litmíra z Háje.

⁶ Isolda Pětipeská z Milhostic a Vojkova (zemřela po 1622), od 1571 manželka Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ Dorota Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela před 1602), dcera Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁸ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁹ Blahotice, poddanská ves a tvrz východně od Slaného (kraj Středočeský). V majetku Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁰ Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen ca 1529, zemřel 7. 3. 1602), na Blahoticích, bratr Albrechta Pětipeského, od 1571 manžel Isoldy Vojkovské z Milhostic a Vojkova.

102.

Karel Byšický z Byšic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o propuštění poddaného Adama písaře, kterého chce oženit se svou poddanou a usadit ho na statku jejího otce. Adamovi dá svou poddanou za manželku, jestliže mu Adama z poddanství propustí.

Svaté Pole, 3. května 1579

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/5, fol. 103, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Ekrberka a na Byšicích, panu švagru mému milému, bud' dán.

((Od pana Karla Byšického¹ o Adama,² písaře. J[es]t mu odpověď dána, že mu ho propustiti nemohu, než že mu přeji živnosti na kruntech jeho.))³

Službu svú vzkazuji, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane švagře můj milý. Zdraví, při tom jinýho všeho dobrehjo, přál bych Vám věrně rád. Učinil sem Vám psaní předešlého času na žádost Adama písaře, poddaného Vašeho, oznamujíc Vám žádost jeho takovou, abych jemu kmetičnu⁴ svou za manželku dal, na takovej způsob, aby se tu k votci jejímu přiženil, a poněvadž vůle jeho v tom jest, abyšte mi ho za poddaného propustili, tak jakž pak dále psaní mé Vám učiněné to v sobě zavírá. I až posavad na takové psaní odpovědi ste mi nedali. Ač mi psaní činíte, kterémuž datu[m] jest v outerej po Provodní neděli,⁵ oznamujíc, že jest před Vás předstoupil Adam písař s přáteli svejmi, oznamujíc Vám, že jest té vůle v stav manželský vstoupiti a kmetičnu mou sobě pojiti žádajíc, abych mu ji za manželku dal a propustíc ji na gruntech svých při votci jejím živnosti do dalšího vopatření ((jemu)) dopřál. I můj milý pane švagře, na žádost Vaši bych tak učinil a jemu Adamovi písaři, kmetičnu svou k stavu manželskýmu dal, jestliže na prvnější žádost mou tak učiniti chcete a mně téhož Adama písaře, za poddaného propustiti, neb já kmetičny svý z gruntu toho, na kterémž votec její jest, jinam propustiti nemohu pro tu příčinu, že votec její, nejsa na svém zdraví dostatečnej, rád by tu k sobě toho, kdož by ceru jeho měl, přijal za hospodáře, aby mu se živiti pomohl. Protož což Vám v té věci možného učiniti bude, sem té naděje k Vám, že mně toho zase po témž Adamovi písaři, psaním tejna neučiníte. Dán na Svatém Poli⁶ v neděli den Nalezení svatého Kříže léta [15]79.

Karel Byšický z Byšic a na Svatém Poli

¹ Karel Byšický z Byšic (zemřel 1581-1585), na Svatém Poli.

² Adam, písař, poddaný Albrechta Pětipeského.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Kmetična – vdova po poddaném sedláku; poddaná žena vůbec.

⁵ Dne 28. dubna.

⁶ Svaté Pole, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Příbrami (kraj Středočeský). V majetku Karla Byšického z Byšic.

103.

Jáchym Novohradský z Kolovrat píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho a žádá, aby zabránil svému poddanému Jirovi Macurovi z Kojovic neoprávněně porušovat držbu jeho statků. Až skončí zemský soud, pojedje s ním na ta místa. Košátky, 9. června 1579

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 118-120, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Hýš a z Ekerberku a na Byšicích, příteli a sousedu mému zvláště mil[ém]u.

((Odpověď od pana Košického¹ na mé psaní.))²
((23))³

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeskej, příteli a sousede můj milý. Byšte zdrávi byli a dobře se jměli, přál bych Vám rád. Co ste mi za odpověď po vyslanejch mejch strany nepřestávajícího ubližování a v grunty vkládání Jíry Macury⁴ z Kujevic⁵, poddaného Vašeho, z oumyslného i svývolného k nesousectví a k nepokojení nucení dali a zase vzkázali, to sou mi oznámili. A v pravdě bych se nenadál, aby [ste] jemu takové zoumyslné a častné nešetřivosti na mnohá přátelská napomínání a psaní zastaviti a přetrhnutí neměli, nejmíně nemohlo-li by a nechťelo dýleji bejti, nežli toliko do toho vejjezdu. Poněvadž já netoliko v jeho nejmenší větci v grunty jeho náležité se nevkládám, ale ani svého vlastního, o čemž vím, že nevlasní jest, toho, več mi se on všetečně vpírá a jak živ prve se o to pokoušeti nesměl, na ten čas neužívám a se nedotejkám, prve toho vejjezdu a ohledání. Šetříce sobě osoby Vaši a Vašeho přátelského k dobrému sousedství zakazování,⁶ takovou jeho lehkomyšlnou všetečnost sem až posavad dosti těžce mu snášel. Ale však poněvadž snad jemu se vidí, že bych to dáleji v každé věci, oč by se on jen pokusil, trpěti povinnen byl, poněvadž téměř každý tejden nový odp[or]⁷ sobě zamyslí, snad naschvál na nepokoj troubíc jemu, [to]ho⁸ dýle snášeti trpěti nemoha, Vás tímto psaním ještě přátelsky a sousedsky napomínám a žádám, že jemu to skutečně přetrhnete a zastavíte a poručíte, aby ovšem gruntův mejch prázný krom <a> cest a stezek byl a v grunty mé se víceji nevkládá, nýbrž na svých přestal a těch užíval, kderěž mu náležejí. Nebo jestliže se toho nestane, již se Vám ohrazují, že se tomu dýle dívati <ale>, ani jemu toho snášeti moci nebudu, ale svého netoliko jemu, ale ani žádnému, byť se jich ještě více o to snažilo a pokoušelo a proti mně sjéždělo, bráti nedopustím. Že se pak ten vejjezd tak dlouho nevykonal, jest⁹ sem já k tomu žádných zoumyslných odkladův nečinil, aby možné bylo. Rači bych tomu byl, aby se byl dávno vykonal, nebo žádnému ty odtahy horšímu nejsou, než osobě mé, kderěž se podlnu [?] ubližuje. A kdyby se takový vejjezd byl dávno vykonal, snad by se byl ten padouch odesati [?] dál toho pokusiti nesměl. A že sem já po potřebě Jeho [Mil]o[s]ti Císařský¹⁰ i zemské bejti musil, souce povin[n]osti Jeho [Mil]o[s]ti i zemi zavázán a víceji těch větci velikých a znamenitých sobě vážití, nežli těch míst a škody té, kderouž mi týž padouch činí, nic mi za zlé nemějte. Však sami víte, že sem téměř nikdy doma nebyl, a v jakém povolání sem i také k pracem potahován byl, a nyní opět při soudu zemskejm¹¹ bejti musím, a kvůli takovému nezbednému padouchu že soudu ani sněmu neodkládávají. Protož se tu nic svévolného ode mě nestalo a žádných bezpotřebných odtahův bez velikých příčin nebralo. Však bude-li se Vám líbiti,

¹ Jáchym Novohradský z Kolovrat (zemřel 17. 1. 1600), na Košátkách a Buštěhradě, purkrabí karlštejský.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁴ Jíra Macura.

⁵ Kojovice, poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Kropáčova Vrutice. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice.

⁶ Zakazování – slibování, připovídání, zapovídání.

⁷ Poškozená psací látka.

⁸ Poškozená psací látka.

⁹ Ještě.

¹⁰ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

¹¹ Zasedání většího zemského soudu se konalo od pátku 12. června do čtvrtka 25. června 1579.

jakž jen po soudu zemským¹² bude, hned upřímo domů sjeti a takový vejjezd k spatření s Vámi vykonám a na místě postavím, a co mi se tu od padoucha ubližuje, což Vám skutečně ukážu a prokáži, čemuž každéj porozumí, jestli mu více než mnoho ode mě snášeno není. A kdo na mě koliv mezi lidmi jináč roznáší a utrušuje, že mě zle a omylně vyklád[á].¹³ Strany pak průhonů¹⁴ anebo obcí k té vsi náležejících, kdež ste mi vzkázati i také ouředníku mému napsali, že by týž poddaný Váš tak dobře jich jako poddání moji užívati mohl a v nich spravedlnost k užívání jměl a proti čemuž sem já nikdy nebyl, aby jich on však pastvami a ne jinak v společnosti s jinejmi poddanejmi mejmi užívati právo nejměl, než na nich on bez povolení mého co nového stavěti, struha dělati, lemy kamené¹⁵ sobě zarážeti, tudy ty průhony i cesty silničné kaziti a líčky na lidi dělati, aby někdo v noci jeda do [...]ty¹⁶ upadl a hlavu srazil (moc jměl), ja[kož]¹⁷ týž poddaný Váš to udělal, kderoužto cestou já [usta]vičně¹⁸ do Prahy¹⁹ jezdivati musím, tomu já míst[a]²⁰ nedávám. A když v zřízení zemské v artykul L 44²¹ nahlídnete, světlé vyměření o tom najdete, jestli j[es]t to poddaný Váš udělati mohl nebo nemohl a náležalo-li j[es]t mu to předse bráti. <Nemohu> Já se jináč dobmejšleti nemohu, než že j[es]t týž padouch, vědouce že já tudy často z Prahy časem i v noci jezdím a jinudy jeti nemohu, na mě souc zlosti pln, že mu se jeho všetečnosti přehlídnouti nechtěji, políkl²² a udělal a přede všecknu cestu velikým příkopem předělal, nežli za jakou slušnou hodnou potřebou nebo příčinou, tak abych já s manželkou²³ svou, s čeládko[u]²⁴ i koňmi nákej pád vzíti mohl. Na čemž v pravdě ta[ko]vejmi²⁵ jeho zoumyslnejmi všetečnostmi nemohu též stížen a lítostiv bejti, kderěž jestliže mu ihned častně skutečně zastaveny nebudou, již bych musil mu se dáti zbuditi a p[o]cejtiti²⁶ a na <ležitě> náležitě přetržení toho pomysli[ti]²⁷, [v]²⁸ čemž byšte slušně za z[lé]²⁹ [mí]ti³⁰ nemohli, poněvadž se toho při mně tak velikým nucením hledá. Za odpověď, již bych se zpravití mohl, žádám. Dat[um] na Koš[át]kách³¹ v outerej s[va]t]odušní léta [15]79.

Joachym Novohradský z Kolovr[at] a na Košát[kách],
Jeho [Mil]o[sti] Císař[s]ký rada a purgkrabě karlštejn[ský]

¹² Zasedání většího zemského soudu se konalo od pátku 12. června do čtvrtka 25. června 1579.

¹³ Poškozená psací látka.

¹⁴ Průhon – cesta nebo stezka, kudy se žene dobytek na pastvu; cesta nebo malá mez mezi dvěma poli.

¹⁵ Kamenné.

¹⁶ Poškozená psací látka.

¹⁷ Poškozená psací látka.

¹⁸ Poškozená psací látka.

¹⁹ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

²⁰ Poškozená psací látka.

²¹ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus*. Tomi IV. pars I. sectio I, s. 615-616.

²² Políčil.

²³ Anna Novohradská z Kolovrat (zemřela 1589), na Buštěhradě a Košátkách, manželka Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

²⁴ Poškozená psací látka.

²⁵ Poškozená psací látka.

²⁶ Poškozená psací látka.

²⁷ Poškozená psací látka.

²⁸ Poškozená psací látka.

²⁹ Poškozená psací látka.

³⁰ Poškozená psací látka.

³¹ Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

Post Scripta: Když¹ sem již toto psaní rovně napsal a Vám je odeslati dáti chtěl, přišlo jest vypsaní od Vás, kderéhož dnešního dne datum, jemu přečtši sem porozuměl. A poněvadž sem toho psaní nahotovil a v něm i někderé artykule oumysl svůj ustanovenej v známost uvedl, není třeba toho opakovati. Při tom toho zanechávám. Než v závírku, kdež dokládáte, že mi mého rozšířeného statku a gruntův² věrně rádi přejete, prosíce abych Vám taky Vašeho malého, což Vám Pán Bůh popříti ráčil, přál. I jistě se nenaději, abyšte Vy neb kdo jiný to ode mě vskutku seznati měli, abych já Vám statku Vašeho v čem nejmenším jakú závist ukázati neb Vám ho nepřijiti, nýbrž, by možno bylo netoliko Vám, ale každému tisíckrát více měl, nežli má, bych raději toho přál. Jen toliko aby mi <brá> mé bráno nebylo a já při svém v pokoji zanechán bejti mohl. Nic by to proti mně ani mně ke škodě nebylo, že by se beze škody mé jinejm v jejich vlastním dobře vedlo. Nežli když by poddanej Váš kruntům mejm přezděl [?] své, v ně se nenáležitě vpírati chtěl, je užívati a mejtiti a já se tomu měl dívati a jemu to snášeti a nějakým holým a nekruntovným zámyslům jeho, že on toliko praví s těmi od kderých je koupil, že sou jeho, a věděl, že nejsou, místo dávati, on je užívati a já na to že bych hleděl tomu nic neříkaje, mlčením abych se o ně strojiti dáti jměl, vidí mi se také nevelmi slušné ani náležité bejti. Nebo jest přirozenej zákon, což sám míti nechceš, toho jinejm nečiň. A tak sem vždycky slejchal a sám se toho při všech přátelských smlouvách dotejkal, když jest kdy co toho mezi kejm-koliv na odporu bylo a na přátelský jednání přijíti mělo, že jest mezi stranami takové snešení stávalo, aby toho, oč odpor jest, jedna ani druhá strana do téhož přátelského ohledání bez pohoršení spravedlivosti své neužívala a při pokoji zanechala. Jakž i samej rozum toho ukazuje, <je> jakž by jedna strana užívala, že by druhá strana tolikéž chtěla a toho bráněla, a tu netoliko přátelský jednání a srovnání, nežli rozdvojení a nevěle že by přišli. Protož poněvadž já podle jistého zůstání³ do téhož vejjezdu ani svého vlastního neužívám ani nedotejkám, k čemuž on samejch zámyslů se spravedlivost míti pokládá, ještě žádám, že mu poručíte, aby toho také při [po]koji⁴ zanechal do téhož vejjezdu a ničímž nehejbal, poněvadž na dlouze to bejti [ne]má.⁵ Neb jestli by se toho nestalo a on jen tím samejm slovem, že <mu> mému říká své, chtěl mě z něho vyvésti, tohoť mu jistě dopuštěno ani trpěno nebude, jemu ani žádnému, byť se jich ještě více v takové příčině na mě naběželo [?]. Než o tom chci, [že] dostatečně poddanej svejmu poručíte, aby mu v jeho vlastních gruntech, od kderejchž poddaní moji jakéžto, tu zrodili a lidé staří sami vědí, žádná nejmenší překážka ani příčina se k nevoleu ne[dá]vala.⁶ A zvlášť, když jen kruntův mejch s pokojem nechá. Actum ut supra.⁷

¹ Rozšířeného.

² Bliže neidentifikované statky.

³ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

⁴ Poškozená psací látka.

⁵ Poškozená psací látka.

⁶ Poškozená psací látka.

⁷ Actum ut supra – stalo se jako výše; dáno jako výše.

104.

Postup. Václav Hrzán z Harasova se přiznává před úředníky desek zemských, že dluží 100 kop grošů českých Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. V dluhu mu ihned postupuje statek Malkov.

[Pražský hrad], [29. července 1579]

NA Praha, DZ, DZM 234, fol. P 13', česky, vklad do desek zemských¹

¹ Vklad do desek zemských učiněn 29. července 1579 („Ve středu po s[va]té Anně [1579]“).

Václav Hrzán z Harasova² na Housce³ a Vrutici⁴ p[řiznal se před úředníky pražskými], že jest dlužen jedno sto kop gr[ošův] č[eských] Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerberku na Byšicích, v kderémžto dluhu ihned postoupil jest je[m]u a jeho dědicům ((a b[udoucím] a tímto zápisem postupuje)) dědictví svého zámku pustého Malkova,⁵ dvoru pop[lužního] s pop[lužím] kderýž slove Horky⁶ se štyrmi chalupěmi a s podsedky se dvěma d[vory] k[metcím] s p[laty] ve vsi Pětikozlech⁷ a s platem na jednom člověku <c>((j))inopanstvím [!],⁸ tudíž s dědinami, s loučkou mezi struhami, s rybníčkem dolejšími struhami počnouc od brůdku pod mlejnem podčejckým⁹ až k mezím krneckým¹⁰ i s tou druhou struhou v nově udělanou až k Čihákové louce,¹¹ pokudž meze sou, s lesem u Malkova, viničkami, zahradami, s jiný[m] vším a všelijakým k týmuž zámku pustému, dvoru pop[lužnímu] s pop[lužím], příslušenstvím i se vši ./: s panstvím ./:, a to k jmění, držení, p[ro]dání, zastavení, zapsání a učinění s tím se vším jako svým vlastním v témž dědictví žádného práva panství ani kderé zvláštnosti sobě ani d[ědicům] a b[udoucím] s[vým] tudíž dále nepozůstávajíce.

² Václav Hrzán z Harasova (zemřel 1584), na Housce a Kropáčově Vrutici.

³ Houska, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Václava Hrzána z Harasova.

⁴ Kropáčova Vrutice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Václava Hrzána z Harasova.

⁵ Malkov, zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Část samostatného svobodného statku Horní Cetno a později Velké Horky. Pak v majetku Václava Hrzána z Harasova, pak Albrechta Pětipeského z Chýš a Egerberku.

⁶ Malé Horky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dvůr patřil k samostatnému svobodnému statku Malkov. Tvrz v majetku Václava mladšího Hrušovského z Hrušova.

⁷ Pětikozly, poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Malkov.

⁸ Jinopanským.

⁹ Podčejcký mlýn. Mlýn pojmenovaný podle poddanské vsi Podčejk jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Strenice. Mlýn ležel na Strenickém potoce.

¹⁰ Krnsko, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana Vančury z Řehnic.

¹¹ Čiháková louka, na statku Malkov.

105.

Postup. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egerberku se přiznává před úředníky desek zemských, že dluží 100 kop grošů českých Václavovi mladšímu Hrušovskému z Hrušova. V dluhu mu ihned postupuje statek Malkov.

[Pražský hrad], [29. července 1579]

NA Praha, DZ, DZM 234, fol. P 13' – P 14, česky, vklad do desek zemských¹

Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egerberku na Byšicích² p[řiznal se před úředníky pražskými], že jest dlužen jedno sto kop g[rošův] č[eských] Václavovi ((mladšímu)) Hrušovskému z Hrušova³ a v Bukoli,⁴ v kderémžto dluhu ihned postoupil jest je[m]u a j[eho]

¹ Vklad do desek zemských učiněn 29. července 1579 („Ve středu po s[va]té Anně [1579]“).

² Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egerberku.

³ Václav mladší Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1595), v Bukoli.

⁴ Bukol, poddanská ves a vrchnostenský dvůr jihozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Václava Hrušovského z Hrušova.

d[ědicům] a b[udoucím] a tímto zápisem postupuje dědictví svého totižto zámku pustého Malkova⁵, dvoru pop[lužního] s pop[lužím], kderýž slove Horiky,⁶ se čtyřmi chalupěmi a s podsedy se dvěma d[vory] k[metcimi] s p[laty] ve vsi Pětikozlech⁷ a s platem na jednom člověku jinopanským tudíž v té vsi, s dědinami, loučkou mezi struhami, s rybníčkem dolejším, struhami počnouc od brůdku pod mlejnem podčejckým⁸ až k mezím krneckým,⁹ i s tou druhou struhou v nově udělanou až k Čihákové louce,¹⁰ pokudž meze sou, s lesem u Malkova, viničkami, zahradami, s jiným vši[m] příslušenstvím i se vši :/: s panstvím :/:, a to k mění, držení, p[ro]dání, zastavení, zapsání, a učinění s tím se vším jako svým vlastním v témž dědictví svrchu psaném, žádného práva panství ani kderé zvláštnosti sobě ani d[ědicům] a b[udoucím] s[vým] tudíž dále nepozůstávajíce.

⁵ Malkov, zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Část samostatného svobodného statku Horní Cetno a později Velké Horiky. Pak v majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku, pak Václava mladšího Hrušovského z Hrušova.

⁶ Malé Horiky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dvůr patřil k samostatnému svobodnému statku Malkov. Tvrz v majetku Václava mladšího Hrušovského z Hrušova.

⁷ Pětikozly, poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Malkov.

⁸ Podčejcký mlýn. Mlýn pojmenovaný podle poddanské vsi Podčejk jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Strenice. Mlýn ležel na Strenickém potoku.

⁹ Krnsko, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana Vančury z Řehnic.

¹⁰ Čiháková louka, na statku Malkov.

106.

Inventář zemské sbírky. Inventář písemností přijatých Albrechtem Pětipeským z Chýš a Egrberku jako výběřčím posudného v Boleslavském kraji od stavů Boleslavského kraje za první čtvrtletí roku 1579 a odevzdaných nejvyšším berníkům na Pražském hradě.

Bez místa, 14. srpna 1579

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 26-27, česky

*((Inventář na sbírku prvního kvartálu¹ od pá[n]ů berníků² danej s kvitancí³ léta [15]79.))⁴
((Těž i rejstra tuto jsou složena na oba kvartály, první i druhej.))⁵)⁶*

¹ *Sněmy české V*, č. 234, s. 436-481 (Usnesení generálního sněmu konaného 9. února až 14. dubna 1579), zde s. 453. Stavové na sněmu povolili, aby krajští výběřčí posudného vybírali také „jisté sbírky ku potřebě zemské“. Sbirka byla vybírána „z vín domácích i přespólních“, „z obilí kteréž se ven ze země veze“, „z koní“, „z cizozemcův, kteříž v zemi handluji“. Z jejího výnosu měly být spláceny panovníkovy dluhy. Sbirka se bude vybírat za období jednoho roku od svatého Filipa a Jakuba (1. května 1579) do svatého Jiří (23. dubna 1580) ve čtyřech termínech – „v pondělí po svatém Jakubu“ (27. července 1579), „na den svatého Šimona a Judy“ (28. října 1579), „v úterý po svatém Pavlu na víru obrácení“ (26. ledna 1580) a „na svatého Jiří“ (23. dubna 1580), po dobu jednoho týdne v krajském městě.

² Krajští výběřčí přijmou peníze s listy přiznávacími a odvedou to nejvyšším berníkům na Pražském hradě. Nejvyššími berníky byli Čeněk Míčan z Klinštejna a Roztok (z panského stavu), Vilém starší Malovec Kosoř z Malovic (z rytířského stavu) a Daniel Švík z Lúkonos (z městského stavu).

³ Kvitance – potvrzení o zaplacení dluhu, splátky.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Dopsáno a přiloženo k prvnímu termínu (kvartálu) později. První termín (kvartál) od svatého Filipa a Jakuba (1. května) 1579 do pondělí po svatém Jakubu (27. července) 1579, druhý termín (kvartál) od pondělí po svatém Jakubu (27. července) 1579 do svatého Šimona a Judy (28. října) 1579.

⁶ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

Inventář ode mne Albrechta Pětipeského z Chýš z Egerbergku a na Byšicích,⁷ vejběrcího ode všech tří stavův Království českého v kraji Boleslavském⁸ voleného a nařízeného, co se[m] rejstr listův od stavův kraje Boleslavského na sbírku zemskou v pondělí po Hromnicích⁹ léta [15]79 svolenou kvartálu prvního přijatých v moc nejvyšším pánům berníků[m] na Hradě pražské[m]¹⁰ složil a odvedl, a to v pátek po památce svatého Vavřince¹¹ léta páně [tisícího pětistého] sedmdesátého devátého.

Já Albrecht Pětipeský z Chýš z Egerbergku a na Byšicích, ode všech tří stavův Království českého vejběrcí posudného v kraji Boleslavském volený a nařízený, toto sem nejvyšším pánům[m] berníků[m] na Hradě pražské[m] kvartálu prvního v kraji Boleslavské[m] sešlé sbírky od sebe odvedl a složil.

Nejprve registra má na příjem sbírky vztahující se na sumu dvaceti kop čtyřiceti osm grošův půl čtvrtá peníze vše českých.

Listy dva příznávací od stavu panského, jeden z panství dubského¹² a druhý z panství kostského.¹³ A ty oba dva sou na místě pánův¹⁴ od ouředníkův¹⁵ daný, však prve než mi instrukcí odeslána byla.

Jeden list na sbírku odsvědčující se od pana Smila Vlinského.¹⁶

Listy dva z měst, totiž jeden z města Nymburka na Labi¹⁷ a druhý z města Boleslavě Mladého nad Jizerou,¹⁸ co se na sbírku z vína příznávají, vše s registry.

V týchž rejstrách vydání týchž peněz v moc nejvyšší[m] pánům berníků[m] vyčteno¹⁹ osmnáste kop osmnáste grošův půl čtvrtá peníze vše českých.

Služby za ten první kvartál za sebou zanechávám dvou kop třidcítí grošův vše českých.

⁷ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egerberku.

⁸ Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

⁹ Dne 9. února.

¹⁰ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹¹ Dne 14. srpna.

¹² Dubá, poddanské městečko a hrad jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Aleše Berky z Dubé a Lipé.

¹³ Kost, poddanská ves a hrad severozápadně od Jičina (kraj Královéhradecký). V majetku Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic.

¹⁴ Majitelem panství Dubá byl Aleš Berka z Dubé a Lipé. Majitelem panství Kost byl Oldřich Felix Popel z Lobkovic.

¹⁵ Blíže neidentifikovaní úředníci na Dubé a Kostí.

¹⁶ Smil Vlinský ze Vliněvsí (zemřel 1591-1592), na Liblicích.

¹⁷ Nymburk, královské město (kraj Středočeský).

¹⁸ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Adama Krajčře z Krajku.

¹⁹ Vyčteno – vyúčtováno.

107.

Šťastný Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku. Žádá ho, aby mu podle předchozí domluvy vložil statek Horní Cetno, který od něho koupil, do desek zemských. On ho pak vloží svému strýci Jetřichovi a tento zase hned Hendrichovi Berkovi z Dubé a Lipé. Pak mu bude moci splatit svůj dluh.

Hrušov, 30. srpna 1579

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudniční (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 43, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekrberku a na Byšicích, panu švakru mému zvláště milému.

Službu svou vzkazují, urozený pane šváře můj zvláště milej. Zdraví i jinýho všeho dobrého, přeji Vám toho věrně rád. Při tom pane šváře můj milý Vám ku paměti přivozují mě s Vámi přátelský mluvení a zůstání,¹ když ste u mě na Hrušově² byli, o kladení od Vás mně statečku cetenského³ ve cky, v čemž ste mi se ohlásili, že tak učiniti a mně ten stateček všecken, což sem ho tak od Vás koupil, v jednom tisíci kop[á]ch⁴ kroších českých ve cky zemský vložití chcete, a kdybychkoli chtěl, zna[ji]ce⁵ svou povinnost v tom bejtí, že mi jej klásti chcete. I Vás, pane šváře můj milý, přátelsky napomínajíce, za to žádám, že mi jmenovaný stateček cetenský ve cky zemský v outerý po s[va]t[é]m Matouši nejprve příštím⁶ klásti budete.⁷ Nebo v pravdě nic jinýho v tom neobmejšlejíce než to, majíce jmenovaný stateček cetenský ve ckách, abych tolikýž strejci panu Jetřichovi,⁸ očiž mě již napomíná, sa od pana Berky⁹ taky napomínán, aby mu ten dvůr cetenský ve cky kladl, tolikýž dvůr ten cetenský ve cky zemský <jemu kladl> klásti jemu mohl a tak sumy peněz dostana od něho, Vás, čímž sem Vám povinen, spokojiti mohl.¹⁰ Což věřím, pane šváře

¹ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

² Hrušov, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Šťastného Hrušovského z Hrušova.

³ Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku, pak Šťastného Hrušovského z Hrušova, pak Jana Hrušovského z Hrušova, pak Hendrycha Berky z Dubé a Lipé.

⁴ *Sněmy české V*, č. 234, s. 436-481 (Usnesení generálního sněmu konaného 9. února až 14. dubna 1579), zde s. 453. Stavové na sněmu povolili, aby krajští výběřčí posudného vybírali také „jisté sbírky ku potřebě zemské“. Sběrka byla vybírána „z vín domácích i přespólních“, „z obilí kteréž se ven ze země veze“, „z koní“, „z cizozemcův, kteříž v zemi handlují“. Z jejího výnosu měly být spláceny panovníkovy dluhy. Sběrka se bude vybírat za období jednoho roku od svatého Filipa a Jakuba (1. května 1579) do svatého Jiří (23. dubna 1580) ve čtyřech termínech – „v pondělí po svatém Jakubu“ (27. července 1579), „na den svatého Šimona a Judy“ (28. října 1579), „v úterý po svatém Pavlu na víru obráčení“ (26. ledna 1580) a „na svatého Jiří“ (23. dubna 1580), po dobu jednoho týdne v krajském městě.

⁵ *Sněmy české V*, č. 234, s. 436-481 (Usnesení generálního sněmu konaného 9. února až 14. dubna 1579), zde s. 453. Stavové na sněmu povolili, aby krajští výběřčí posudného vybírali také „jisté sbírky ku potřebě zemské“. Sběrka byla vybírána „z vín domácích i přespólních“, „z obilí kteréž se ven ze země veze“, „z koní“, „z cizozemcův, kteříž v zemi handlují“. Z jejího výnosu měly být spláceny panovníkovy dluhy. Sběrka se bude vybírat za období jednoho roku od svatého Filipa a Jakuba (1. května 1579) do svatého Jiří (23. dubna 1580) ve čtyřech termínech: „v pondělí po svatém Jakubu“ (27. července 1579), „na den svatého Šimona a Judy“ (28. října 1579), „v úterý po svatém Pavlu na víru obráčení“ (26. ledna 1580) a „na svatého Jiří“ (23. dubna 1580) po dobu jednoho týdne v krajském městě.

⁶ Dne 22. září.

⁷ Statek Cetno vložil Albrecht Pětipeský do desek zemských synovi Šťastného Hrušovského Janovi Hrušovskému v hodnotě 500 kop grošů českých. NA Praha, DZ, DZV 89, fol. J 23-J 23'. Šťastný Hrušovský je ve vkladu škrtnut a nahrazen Janem Hrušovským a statek je vložen Janovi Hrušovskému.

⁸ Jetřich Hrušovský z Hrušova (zemřel 1589), v Čechelicích.

⁹ Hendrych Berka z Dubé a Lipé (zemřel 1601), na Novém Falkenberku a Lemberku.

¹⁰ Statek Cetno nevolžil Jetřichovi Hrušovskému do desek zemských Šťastný Hrušovský, ale jeho syn Jan Hrušovský. Srov. NA Praha, DZ, DZV 89, fol. J 23'-J 24. Vklad do desek zemských větších zápisných 1. října 1579. Jan Hrušovský z Hrušova se přiznal před úředníky desek zemských, že dluží 150 kop grošů českých Jetřichovi Hrušovskému z Hrušova, strejci svému. V dluhu mu postupuje tvrz Cetno s vrchnos-

můj milý, znaje slušnou a náležitou žádost tuto mou bejti, že tak učiníte. A tak odpovědi tý, kterou bych se zpraviti mohl, očekávati budu. A s tím milost Pána Boha se všemi námi rač býti. Dán na Hrušově v neděli před s[va]jtý[m] Jiljím léta [tisícího pětistého] sedmdesátého devátého.

Šťastný Hrušovský z Hrušova¹¹ a na Hrušově

tenským dvorem. NA Praha, DZ, DZV 89, fol. K 21. Vklad přiznání do desek zemských větších zápisných 8. března 1580.

¹¹ Šťastný Hrušovský z Hrušova na Hrušově.

108.

Václav mladší Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu vloží statek Horní Cetno do desek zemských. Má k tomu plnou moc od svého bratra. Bude o něčem mluvit se svým otcem a odpověď Albrechtovi sám oznámí.

Bukol, 30. srpna 1579

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 51, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekrberku a na Byšicích, mému vzláště milému panu švakgru, dán bud'.

((Od pana Hrušovskýho¹ o kladení Cetně² do desk.))³

Službu svú vzkazuji, urozenej a můj vzláště milej pane švakře, pane Albrechte Pětipeský. Též Vám zase od Pána Boha žádám zdraví a v něm jiné všecko dobré, a věrně upřímně rád přeji i se vším domem Vaším. Můj milej pane švakře, psaní, kderěž mi činíte i tolikéž Vám pan Šťastný,⁴ strejc, o <k> kladení Cetně ve cky, aby se ode mě nejprve vykonalo a potom aby jiné věci dále jíti mohly, přečtouc sem porozuměl žádosti Vaši a pana Šťastného strejce. I můj milej pane švakře, tak chci učiniti, popřeje-li Pán Bůh zdraví na ten den, jak pan Šťastný píše, totiž na svatého Matouše⁵ v Praze⁶ bejti a nazejtří⁷ Vá[m] ve cky Ceteň vložití,⁸ aby se mnou tu nic nerozcházelo, ač na ten den má[m] pilný odjezd, jistě toho odložití musím. Bratr⁹ můj ten dyž měl do Uher¹⁰ jeti, mě ckami zmocnil, abych na místě jeho mohl ve cky klásti.¹¹ Strany pana votce,¹² jakž píšete,

¹ Václav mladší Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1595), v Bukoli, bratr Jindřicha mladšího Hrušovského z Hrušova, manžel Anny Kamýcké ze Lstiboře.

² Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku, pak Šťastného Hrušovského z Hrušova, pak Jana Hrušovského z Hrušova, pak Hendrycha Berky z Dubé a Lipé.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Šťastný Hrušovský z Hrušova na Hrušově.

⁵ Dne 21. září.

⁶ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁷ Dne 22. září.

⁸ NA Praha, DZ, DZV 89, fol. J 22'-J 23. Vklad do desek zemských větších zápisných 30. září 1579.

⁹ Jindřich mladší Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1581), na Nechanicích, bratr Václava mladšího Hrušovského z Hrušova.

¹⁰ Uhry, království, historické území. Dnes z větší části na území Maďarské republiky.

¹¹ NA Praha, DZ, DZV 63, fol. N 20'. Vklad do desek zemských větších památných 9. května 1578.

chci s ním rozmluvení míti a Vá[m], nemeškajíc zase odpověď, co dá v známost uvéstí, neb sám přijedu neprodlévajíc, ač bych Vás věrně srdce rád v domě svém viděl, abyště mě navštívili na Novosedli.¹³ S tím dejž se ná[m] Pán Bůh spolu ve zdraví shledati. D[atun] v Bukoli¹⁴ v neděli jedenástou po S[v]jaté Trojici léta [tisícího pětistého] sedmdesátého devátého.

Václav Hruškovský z Hrušova a v Bukoli

¹² Albrecht Kamýcký ze Lstiboře (zemřel 1585), na Obříství, otec Anny, provdané za Václava Hrušovského z Hrušova.

¹³ Novosedle. Blíže neidentifikované místo. V majetku Václava Hrušovského z Hrušova na Bukoli.

¹⁴ Bukol, poddanská ves a vrchnostenský dvůr jihozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Václava Hrušovského z Hrušova.

109.

Jindřich Firbas z Husince píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že jeho poddaný Zachariáš truhlář vzal koně jeho pacholkům, když jeli do Mořežabského (Prokopova) mlýna. Žádá o vysvětlení a stanovení dne k jeho obvinění. Dále oznamuje, že truhláři Zachariášovi půjčil truhlářské nástroje a peníze. Žádá o jejich navrácení, nebo to bude řešit právní cestou.

Radouň, 30. srpna 1579

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 97, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerberku a na Byšicích, vejběřímu posudného v kraji Boleslavským Jeho [Mil]o[s]ti Císařský, panu švagru mému zvláště milému.

((Od pana Firpasa¹ o truhláře.))²

Službu svú vzkazují, urozenej pane Albrechte Pětipeskej, pane švagře můj zvláště milej. Dobrej a šťastnej den na Pánu Bohu všemohoucím Vám vinšují. Při tom Vám oznamují, že sou pacholata mý dne včerejšího do mlejna Prokopova³ jeli a tu Váš truhlář⁴ jim kuň můj z vozu vypráhl nechavši mi vozu na cestě státi a s tím koněm hned vorati jel. I můj zvláště milej pane švagře, Vás přátelsky žádám, že mi psaním svým oznámíte, z poručení-li Vašeho jest mně o ty truhlář ten kuň na cestě svobodně vzal, či-li sám o své újmě. A pakli jest nadepsaný truhlář to sám o své újmě učinil, Vás přátelsky žádám, že se s týmž ((Zachariášem)) truhlářem a podaným Vaším, dostatečně ujistíte a mně jeho den k vinění jistý že jmenovati budete. Což sem k Vám té celé naděje a důvěrnosti, že mi zase odpověď po tomto poslu mým, kderou bych se zpraviti mohl, žádám, dáte. A tolikéž Vám oznamují, že sem témuž truhláři Vašemu, když měl na House⁵ dělati, když pan Václav

¹ Jindřich Firbas z Husince (zemřel po 1592), v Radouni.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Mořežabský, též Prokopův mlýn, též Prokopův mlýn, mlýn na Mlýnském potoku na místě zaniklé vsi Mořežaby, východně od Byšic, patřil k samostatnému svobodnému statku Byšice.

⁴ Zachariáš, truhlář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

⁵ Houska, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Václava Hrzána z Harasova.

Hzrá[n]⁶ ceru⁷ svou vdával, nádobi truhlářského nemálo na žádost a přípověď jeho pučil, že mi zase beze škody od něho <z> navraceno bude. I tolikéž peněz 30 g[rošův] m[íšeňských] sem jemu pučil. Až posavad mně nic oplatiti nechce, nýbrž mi vzkazující že mi ecetera⁸ oplatí. I můj milej pane švagře, Vás žádám, že mi takové nádobi a těch 30 g[rošův] zase navrátiti poručíte. A pakli by se toho nestalo a on mně takového nádobi do dvou neděl pořád zběhlých i s těmi penězi nedal, pokládám sobě toho 15 kop g[rošův] č[eských], již bych toho právem stavním na jiných lidech a poddaných Vašich dobývati⁹ mušil. Což se tímto psaní[m] opovídám, ale věřím, že k tomu přijíti nedopustíte. S tím Vás Pánu Bohu poručena činím. Datum v Radouni¹⁰ v neděli po s[vatém] Bartoloměji léta 1579.

Jindřich Firbas z Husince, rukou svou

⁶ Václav Hrzán z Harasova (zemřel 1584), na Houce a Kropáčově Vrutici, otec Tobiáše Hrzána z Harasova a Kateřiny Pecingárové z Bydžína.

⁷ Kateřina Hrzánová z Harasova (zemřela před 1589), dcera Václava Hrzána z Harasova, manželka Baltazara Pecingára z Bydžína; Baltazar Pecingár z Bydžína (zemřel 1586-1588), na Choustníkově Hradišti, Starém Vamberku, manžel Kateřiny Hrzánové z Harasova.

⁸ Et cetera.

⁹ Dobývati – vymáhat placení; vymoci.

¹⁰ Radouň, poddanská ves a vrchnostenský dvůr jihovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Štětí. V majetku Jindřicha Firbase z Husince.

110.

[Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku] píše [Jindřichovi Firbasovi z Husince]. Oznamuje mu, že jeho poddaný truhlář Zachariáš nesouhlasí s tím, že by jeho pacholkům vypřáhnul koně. Dovedl je jen na právo k rychtáři. Toho koně již poručil vydat. Zachariáš mu udělal tři rámy do oken. Až mu budou zaplaceny, všechno vrátí. Jestli se s tím nespokojí, stanovuje mu zítřejší den k obvinění Zachariáše v Byšicích.

Byšice, 30. srpna 1579

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 96, česky, koncept¹

S[lužbu] s[vú] vz[kazuji], urozený pane švakře můj milý. Téhož zdraví [etc.]. Psaní Vaší [Mil]o[s]ti Zachariášovi² truhláři, p[od]dané[m]u své[m]u, ukázati sem nepominul. Čemuž aby kůň Váš na cestě svobodně vypřáhnúti měl, odpírá. Nýbrž koni Vaší Mi[losti] i jiní všichni, kdeří do mlýna prokopového³ jedou, zoumyslně přes <někderé> ((patrný)) hony jemu přes pole zoumyslně jezdí a škody nemalý dělají. Ač po mnohým jim o to[m] oznamování a i za to žádání, aby takové škody nedělali a zoumyslně <škody nedělali> mu přes pole nejezdili, přestati nechti. Ten kůň j[es]t tu na škodě své postihši připřáhl ((a ne aby jej zapřáhnouti měl, než k rychtáři⁴ na právo doveda tí[m] opatřen byl)), a aniž o to[m], aby Váš byl, vědomosti neměl. Však takový kůň Vá[m] vydati

¹ Jméno adresáta není na konceptu uvedeno. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Zachariáš, truhlář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

³ Mořežabský, též Prokopův mlýn, též Prokopův mlýn, mlýn na Mlýnském potoce na místě zaniklé vsi Mořežaby, východně od Byšic, patřil k samostatnému svobodnému statku Byšice.

⁴ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

a propustiti sem zase poručil. ((Však)) ((prohlédaje s Vámi v dobrým přátelství býti)) a přátelsky žádám, že čeládce své o to[m] poručíte, aby víc pře⁵ takové pole nejezdili a škody nečinili. Nebo já je[m]u ani žádném[j]u z čehož poplatky dává, aby svého <p> zbraňovati, což mu se škodou j[es]t <neměl>, za zlý míti bych nemohl. A tolikž i o Vás smejšlím. Jestli pan Khýn⁶ chce, aby mu do mlýna vozili, nechť cesty sobě napravuje a ne aby podaný[m] mý[m] škoda pro jeho užitek činiti se měla. <A pakli tedy Vá[m] na tom nevidí se přestati, pokládám Vá[m] toho zejtra den k vinění podaného svého u mě na Byšicích.⁷ Pokudž <co> více křiv uznán bude, rád chci vedle náležitosti k nápravě přivésti>. Strany pak <za>pučeného truhlářského náké nádobi a 30 g[rošův] m[išeňských], oznámil, že to před rukama má, než tři rámy z svého dříví do voken Vá[m] že j[es]t udělal, kderěz mu nejsou zaplacený, a pokládá za každý po 30 g[rošich] m[išeňských], když mu koli za ně zaplatíte, že Vá[m] rád Vaše všecko navrátiti chce. Však můj pane švakře, nevidí-li se Vá[m] na to[m] přestati, pokládám Vá[m] zejtra na Byšicích před sebou den. Budete-li podaného mého chtíti z čeho viniti, podle oznámení Vá[m] rád chci k nápravě přivésti. S tí[m] Pán Bůh naše shledání v dobrý[m] zdraví dáti rač. D[án] na Byšicích v neděli po s[va]t[ém] Bartoloměji léta [15]79.

⁵ Přes.

⁶ Ondřej Khýn z Khýnu (zemřel po 1596), v Satalicích.

⁷ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

111.

Jindřich Firbas z Husince píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku]. Oznamuje mu, že ruší soud, který se měl dnes konat se truhlářem Zachariášem, protože musí jet do Prahy. Až přijede, zajede k Albrechtovi.

Radouň, 31. srpna 1579

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 95, česky

[Adresa]¹

Urozený pane Albrechte Pětipeský, pane švagře můj zvláště milej. Dobrý a šťastný den Vám na Pánu Bohu vinšuji. Dnešního dne ste mi den k vinění truhláře,² poddaného Vašeho, jmenovali. I můj milej pane švagře, rád bych k Vám dnes sjel, i oznamuji Vám, že do Prahy³ o svou pilnou věc jeti musím. Dá-li Pán Bůh, nemeškaje, jakž z Prahy přijedu, k Vám sjeti chci. A tu což jest mi od poddaného Vašeho ublíženo, věřím, že mi od Vás k slušné nápravě přivedeno bude. S tím Pán Bůh rač s námi býti. Datum v Radouni⁴ v pondělí po s[va]t[ém] Bartoloměji léta 1579.

Jindřich Firbas z Husince,⁵ [manu] p[ro]p[ri]a

¹ List byl psán na dvojlist. Strana dvojlistu, na které byla adresa, chybí. Dochovala se jen třetina listu.

² Zachariáš, truhlář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

³ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁴ Radouň, poddanská ves a vrchnostenský dvůr jihovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Štětí. V majetku Jindřicha Firbase z Husince.

⁵ Jindřich Firbas z Husince (zemřel po 1592), v Radouni.

Postup. Bratři Václav mladší a Jindřich mladší Hrušovští z Hrušova se přiznávají před úředníky desek zemských, že dluží 150 kop grošů českých Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. V dluhu mu ihned postupují díl statku Horní Cetno.

[Pražský hrad], [30. září 1579]

NA Praha, DZ, DZV 89, fol. J 22'-J 23, česky, vklad do desek zemských¹

Václav Hrušovský z Hrušova² <a v Bukoli³> a Jindřich Hrušovský z Hrušova⁴ bratři vlastní p[řiznali se před úředníky pražskými], že jsou dlužný půl druhého sta kop g[rošův] č[eských] Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích⁵ a j[eho] d[ědicům] a b[udoucím], v kterémžto dluhu ihned postoupili sou jemu a tímto zápisem postupují dědictví svého, kteréž se jim od Smila Hrušovského z Hrušova⁶ strejce jich odtuž z Hrušova tak, jakž cedule dílí ukazují, v sobě šir obsahují a zavírají, dostalo,⁷ totiž tvrže Cetně⁸ dvoru po[plužního] s po[plužím], tudíž vsi Cetně, vsi Doubravice,⁹ d[vorů] k[metcích] s p[laty], s dědinami, lukami, zahradami, štěpnicemi, vinicí, s lesy, háji, porostlinami, stráněmi holými i s těmi, který leží proti Nejměřicům¹⁰ a Cetní, s potoky a s jiným vším a všelijakým k tomu příslušenstvím, což tu mají a jakž toho sami v držení a užívání byli i se vši zvolí /s panstvím/ tak a v témž plném právě, v týchž /záležit[ostech] / <a> i s tou správou, jakž někdy Jindřichovi staršímu Hrušovskému z Hrušova¹¹ od Václava Cetenského z Cetně¹² dcky v kvaternu trhovém lvovém léta [etc.] [tisíciho pětistého] padesátého pátého ve čtvrtek po svatém Bartoloměji¹³ A 23 plněji svědčí a v sobě širě drží a obsahuje a zavírá,¹⁴ a to k jmění držení prodání zastavení zapsání a učinění s tím se vším jako svým vlastním v témž právě žádného práva, panství, ani které zvláštnosti

¹ Vklad do desek zemských učiněn 30. září 1579 („Ve středu po s[vatě]m Michalu archandělu [1579]“).

² Václav mladší Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1595), v Bukoli, syn Jindřicha staršího Hrušovského z Hrušova, bratr Jindřicha mladšího Hrušovského z Hrušova.

³ Bukol, poddanská ves a vrchnostenský dvůr jihozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Václava Hrušovského z Hrušova.

⁴ Jindřich mladší Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1581), na Nechanicích, syn Jindřicha staršího Hrušovského z Hrušova, bratr Václava mladšího Hrušovského z Hrušova.

⁵ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Smil Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1581), na Horním Cetnu, syn Václava Hrušovského z Hrušova, bratr Jetřicha, Jindřicha staršího, Viléma, Oldřicha, Václava staršího a Johanky Hrušovských z Hrušova, na Horním Cetnu.

⁷ Zmíněnou písemnost (díličí cedule) se v prostudovaných písemných pramenech nepodařilo dohledat. Díličí cedule nebyla přepsána do desek zemských. Srov. NA Praha, DZ, DZV 17, fol. P 6-P 6'. Vklad přiznání do desek zemských větších trhových 10. prosince 1572. Václav Hrušovský, i na místě svého nezletilého bratra Jindřicha, se přiznal před úředníky desek zemských, že od Smila Hrušovského přijal za dědický podíl nejmenovaný nemovitý majetek. Tím se od sebe oddělili.

⁸ Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku, pak Šťastného Hrušovského z Hrušova, pak Jana Hrušovského z Hrušova, pak Hendrycha Berky z Dubé a Lipé.

⁹ Doubravička, poddanská ves západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku (Horní) Cetno.

¹⁰ Niměřice, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Adama Bzenského z Prorubě.

¹¹ Jindřich starší Hrušovský z Hrušova (zemřel před 1571), na Přívorách a Horním Cetnu, otec Václava mladšího a Jindřicha mladšího Hrušovských z Hrušova.

¹² Václav starší Cetenský z Cetně (zemřel 1582), na Rokytovci, Lidkovicích a Dobré Vodě.

¹³ Dne 29. srpna.

¹⁴ NA Praha, DZ, DZV 12, fol. A 23. Vklad do desek zemských trhových 29. srpna 1555.

sobě ani d[ědicům] a b[udoucím] / na tom na všem dále nepozůstávajíce. A toto postoupení na místě Jindřicha Hrušovského z Hrušova učinil j[es]t Václav Hrušovský z Hrušova jakožto od něho Jindřicha Hrušovského k tomu dckami zemskými zmocněný [etc.] tak, jakž táž moc plněji svědčí a v sobě šíře drží a zavírá.¹⁵

¹⁵ NA Praha, DZ, DZV 63, fol. N 20'. Vklad do desek zemských větších památných 9. května 1578.

113.

Postup. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku se přiznává před úředníky desek zemských, že dluží 500 kop grošů českých Janovi Hrušovskému z Hrušova. V dluhu mu ihned postupuje statek Horní Cetno.

[Pražský hrad], [30. září 1579]

NA Praha, DZ, DZV 89, fol. J 23-J 23', česky, vklad do desek zemských¹

Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egrberku p[řiznal se před úředníky pražskými], že j[es]t dlužen pět set kop g[rošův] č[eských] <Šťastnému Hrušovskému z Hrušova²> Janovi Hrušovskému z Hrušova³ a d[ědicům] a b[udoucím] j[eho], v kterémžto dluhu ihned <pani> postoupil jest jemu a tímto zápisem postupuje dědictví svého <tvrz> tvrze Cetně⁴ s dovozem [!] při též tvrzi poplužním s p[oplužím], s dědinami, lukami, štěpnicemi, zahradami, <štěpnicemi>, šafranicí, vinicí <vsí> při též tvrzi, ves celú Ceten, ve vsi Doubravici,⁵ což tu má, a na dole pod Cetní, což tu má, s tím se vším, což k tomu od starodávna k též tvrzi a vsem přísluší a náleží, s robotami ženními, luk hrabání, sen a votav, hnojův, vožení, prosa a máku pletí, konopí trháni, ovce prání a stříhání, vláčení, řípy rytí, na lov chození, s kurmi, vejci, lesy, háji, luhy, vrbinami, potoky, vodotočinami, se clem pod Cetní, s lidmi osedlými i neosedlými neb z těch gruntův zběhlými, kromě vyměněných i se vši zvolí :/: s plným panstvím tak a v témž plném právě v týchž mezích a hranicích, v nichž to dědictví záleží, to vše, což j[es]t tu sám měl a držel, i s těmi správami starými na týž statek dckami zemskými svědčícími, a to k jmění, držení, prodání, zastavení, zapsání, a učinění s tím se vším jako svým vlastním, v témž právě žádného práva panství ani které zvláštnosti sobě ani dědicům a budoucím svým na tom na všem dále nepozůstávajíce.

¹ Vklad do desek zemských učiněn 30. září 1579 („Ve středu po s[vaté]m Michalu archandělu [1579]“).

² Šťastný Hrušovský z Hrušova na Hrušově, otec Jana Hrušovského z Hrušova.

³ Jan Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1588), na Horním Cetnu, syn Šťastného Hrušovského z Hrušova.

⁴ Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku, pak Šťastného Hrušovského z Hrušova, pak Jana Hrušovského z Hrušova, pak Hendrycha Berky z Dubé a Lipé.

⁵ Doubravička, poddanská ves západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku (Horní) Cetno.

114.

Kvitance. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku jako výběřčí posudného v Boleslavském kraji vydává Kryštofovi Redernovi z Redernu kvitanci. Kvituje ho z přijetí přiznávacího listu a posudného ze dvou kvartálů roku 1579 z panství Frýdlant.

Byšice, 17. listopadu 1579

NA Praha, Akta různé provenience, Parisova sbírka, sign. 59,¹ česky

¹ Regest listu vydali Miloš VYSTYD – Antonín HAAS (edd.), *Parisova sbírka. Listiny a listy z let 1372-1794*, Praha 1939, s. 33-34, č. 59.

Já Albrecht Pětipeský z Chýš z Egerbergku a na Byšicích,² jakož sem léta tohoto [tisícího pětistého] sedmdesátého devátého na sněmu pominulém, kterýž držán byl na Hradě pražském³ v pondělí po Hromnicích⁴ a zavřin téhož léta v outerý po Květné neděli⁵ za vejběřícího posudného v kraji Boleslavském⁶ zvolený a nařízený, vyznávám touto kvitancí,⁷ že sem od urozeného pána pana Krystofa Redera z Rederu⁸ a na Frýdlantě⁹ [etc.] přijal list příznávací s posudným podle sněmovního svolení, kteréž se za bílé pivo z jednoho každého věrtel¹⁰ po pěti groších českých počítaje, jednu kopu třidceti pět grošův vše českých z pivovarův, manův na panství Frýdlantském, ode dne svatých Filipa Jakuba¹¹ až do dne svatých Šimona Judy¹² léta tohoto [etc.] [15]79 v těch dvou kvartálích sešlo, z toho Jeho Mi[l]o[s]t pána i many téhož panství Frýdlantského na místě všech tří stavův Království tohoto českého kvitují a prázdna činím. Tomu na svědomí pečet svou vlastní k této kvitanci sem přitisknouti dal a rukou svou se podepsal, kteráž j[es]t dána na Byšicích v outerý po svatém Martinu¹³ léta páně tisícího pětistého sedmdesátého devátého.

Albrecht Pětipeský, rukú svú, m[anu] p[ropria]

² Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁴ Dne 9. února.

⁵ Dne 14. dubna.

⁶ Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

⁷ Kvitance – potvrzení o zaplacení dluhu, splátky.

⁸ Kryštof Redern z Redernu (zemřel po 1582), na Frýdlantu a Liberci.

⁹ Frýdlant.

¹⁰ Věrtel – dutá míra; 23,25 litru.

¹¹ Dne 1. května.

¹² Dne 28. října.

¹³ Dne 17. listopadu.

115.

Ondřej Khýn z Khýnu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že nechce, aby vstupoval do mořežabského mlýna.

Satalice, 14. prosince 1579

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 99, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu a příteli mému milému.

((Toto psaní j[es]t mi s touto cedulí¹ dodáno v outerý po s[va]jté Luciji² léta [15]79.))³

Službu svou vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane příteli můj milý. Zdraví i všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Než tomu bych nerad, abyšte Vy měli do mlejna

¹ Zmíněná písemnost (cedule řezaná) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala. Je zmíněna v následujícím listu.

² Dne 15. prosince.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

mýho, slove mořežabskýho,⁴ vkročovati, a protož k Vám toto poselství činím a věřím, poněvadž sem s Vámi vždycky přátelský býti chtěl a nemůže mi to při Vás postačovati, že mi již v tom za zlé jmíti nebudete. Dat[um] v Satalicích⁵ ten pondělí po svatě Luciji léta páně [tisícího pětistého] sedmdesátého devátého.

Andres Khýn z Khýnu⁶ a v Satalicích

⁴ Mořežabský, též Prokopův mlýn, též Prokopův mlýn, mlýn na Mlýnském potoce na místě zaniklé vsi Mořežaby, východně od Byšic, patřil k samostatnému svobodnému statku Byšice.

⁵ Satalice, poddanská ves a vrchnostenský dvůr. Dnes Praha 9 – Satalice (kraj Hlavní město Praha). V majetku Ondřeje Khýna z Khýnu.

⁶ Ondřej Khýn z Khýnu (zemřel po 1596), v Satalicích.

116.

Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Ondřejovi Khýnovi z Khýnu řezanou ceduli jako odpověď na řezanou ceduli Ondřeje Khýna poslanou Albrechtovi Pětipeskému. Mořežabský (Prokopův) mlýn je jeho a jako majitel ho mohl osadit svým mlynářem.

Byšice, 22. prosince 1579

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 79, český

[Adresa]¹

((Odpověď poslána v středu po s[va]tém Tomáši² léta [15]79.))³

((Vzítí púhon,⁴ aby položil tuto odpověď mou.))⁵

Od urozeného pana Albrechta Pětipeskýho z Chýš z Egrberku a na Byšicích Vám, urozený pane Andres Khýn Khýnu⁶ a v Satalicích,⁷ na Vaši zbytečnou a neobyčejnú dotýčku⁸ skrze ceduli řezanou, kteréž dat[um] na Satalicích v ponělí⁹ po s[va]tě Luciji¹⁰ lét¹¹ [tisícího pětistého] sedmdesátého devátého, tato odpověď se vedle zřízení zemského¹²

¹ List byl psán na dvojlíst. Strana dvojlístu, na které byla napsaná adresa, chybí.

² Dne 23. prosince.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ NA Praha, KS 31, fol. 121', s. 159. Actum 1. února 1580. Albrecht Pětipeský pohání Ondřeje Khýna z Khýnu v Satalicích, aby položil ceduli řezanou, kterou mu adresoval Ondřej a datovanou v Satalicích 14. prosince 1579. Žádá, aby položil na tuto ceduli poselství od Albrechta Pětipeského datované na Byšicích 22. prosince 1579, aby dodal čtyři ručnice krátné, mečík a tulich. Tyto věci potřebuje do soudu komorního při postranních přech ke svědomí.

⁵ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Ondřej Khýn z Khýnu (zemřel po 1596), v Satalicích.

⁷ Satalice, poddanská ves a vrchnostenský dvůr. Dnes Praha 9 – Satalice (kraj Hlavní město Praha). V majetku Ondřeje Khýna z Khýnu.

⁸ Dotýčka – urážka, pomluva, osočení.

⁹ Pondělí.

¹⁰ Dne 14. prosince.

¹¹ Léta.

¹² V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistrany

dává. A tak praví, že jest mlýn mořežabský¹³ podle prošacování¹⁴ od hodných a přístzných osob a Vašeho i jeho k takovému šacuňku dovolení i přistoupení Vám peníze hned složivši, mlynářem tím, kterýmž se mu dobře líbilo osadil, moha to dobře v týmž svým mlýně jako pán dědičný gruntů těch svých (učiniti). Než aby se jakého statku Vašeho proti právu a zřízení zemskému zmocňovati měl, tomu světle odpírá.¹⁵ A tak praví, že Vám žádnou pokutou, kterouž Vy sobě vedle Vašich rozumu pokládáte, aniž ničímž jiným povinen není a nebude. Tím se budete moci zpraviti. Dat[um] na Byšicích¹⁶ v outerý po svatém Tomáši léta p[áně] [15]79.

nu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení nebo narovnání pomocí prostředníka či zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38.

¹³ Mořežabský, též Prokopův mlýn, též Prokopův mlýn, mlýn na Mlýnském potoce na místě zaniklé vsi Mořežaby, východně od Byšic, patřil k samostatnému svobodnému statku Byšice. O vlastnictví mlýna se soudil už předchozí majitel Byšic Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory. Srov. NA Praha, KS 236, s. 155'.

¹⁴ Šacování – odhadování, ocenění.

¹⁵ Hrozila zde žaloba z tresného činu moci. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus*, s. 383.

¹⁶ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

117.

Obeslání. Rudolf II. Habsburský posílá Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku supliku Ondřeje Khýna z Khýnu, jež se týká sporu o mlýn. Obesílá ho proto na určený den k projednávání sporu před komorním soudem při tzv. postranních přích.

Pražský hrad, 9. ledna 1580

NA Praha, KS 236, fol. 383 (novodobé 387), česky, vklad do register komorního soudu¹

Rudolf² [etc.].³

Slovutný věrný náš milý. Co na nás slovutný Vondřej Khýn z Khýnu⁴ a v Satalicích⁵ stížnost sobě nemalú do Tebe z strany mlejna svého, z kteréhož by Ty jeho vytisknutí měl, pokládajíc, vznášá a nás v tom za milostivé opatření poníženě prosí, tomu z příležitosti suplikací jeho šířeji vyrozumíš. I pokudžby tak bylo, jakž jsme zpraveni, že by to tak mimo náležitě a pořad práva před sebe bral, tohoť by se nikoli schvalovati nemohlo. A protož chtíce my, abyšte o to spravedlivě rozeznáni byli, ráčíme vás v té věci před nejvyššího hofmistra⁶ Království českého⁷ a jiné rady naše soudu komorního, věrné milé, podávati, Tobě poroučejíc, aby se se všemi věcmi k tomu náležitými přihotovil, v dotčeným soudu

¹ Na listu jsou tyto poznámky: „Vondřej Khýn s Albrechtem Pětipeským. F 14.“; „Po[něva]dž se odněti statku <odněni> dotý<kalo> ((ká)). Nalezeno že není po[vinen] o škody. Úrok.“; „Dodána k úřadu skrze Václava Lukáše z Dobré Mysli. F[eria] 5 p[ost] Fabiani Sebastiani [15]80.“ Jméno adresáta je rukou koncipisty napsané na konci konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ Ondřej Khýn z Khýnu (zemřel po 1596), v Satalicích.

⁵ Satalice, poddanská ves a vrchnostenský dvůr. Dnes Praha 9 – Satalice (kraj Hlavní město Praha). V majetku Ondřeje Khýna z Khýnu.

⁶ Ladislav starší Popel z Lobkovic (narozen 1501, zemřel 18. 12. 1584), na Vysokém Chlumci a Jistebnici, nejvyšší hofmistr.

⁷ Uhry, království, historické území. Dnes z větší části na území Maďarské republiky.

komorním při postranních přech v outerej po svatý panně Dorotě nejprv příští⁸ postavil a v tom dalšího vyslyšení a spravedlivého rozeznání a opatření očekával. Jináče nečinice. Dán na Hradě našem pražském⁹ v sobotu po svatých Třech králích¹⁰ léta [tisícího pětistého] osmdesátého.

Natanael Hložek z Byslavic,¹¹ m [anu] p[propria]

Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku na Byšicích.

⁸ Dne 9. února.

⁹ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹⁰ Dne 9. ledna.

¹¹ Natanael Hložek z Byslavic (zemřel kol. 1608), v Nuslích, 1578, 1602 služebník v české královské kanceláři.

118.

Jan Homut z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby mu napsal, kteří poddaní mu ještě dluží za žito a aby jim počkal s jeho splacením. Až mu dá blíže nejmenovaný pan Kaplíř peníze, zaplatí ten dluh za ně sám.

Chodeč, 13. ledna 1580

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 23, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš [a] z Ekenburku a na Byšicích, panu švagru mému vzláště milému, dán buď.

((Od pana Homuta o žito.))¹

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeskej, pane švagře můj vzláště milý. Pán Bůh věčný a nebeský rač Vám dáti zdraví a v něm jiné všecko dobré, přál bych Vám toho i všemu domu Vašemu věrně a upřímně srdce rád. Při tom, můj vzláště milej pane švagře, oznamuji Vám, co se dotejče některých poddaných mejch tu ze vsi Chodče,² kteříž od Vás žito měli, i nevím na chterých by ještě Vám poddaných mých takový dluh zůstával, prosím, že mi psaním svým oznámíte. I jestli by možné bylo, Vás, můj vzláště milej pane švagře, žádám a za ně se k Vám přimlouvám, za poddané své, že jim takových peněz za takové žito prodlení a sčekání³ až do svatého Jiří nejprve příštího⁴ učiníte, neb mohu to říci, že tohoto léta minulého velikou újmu na vobílí jměli. A tak při svatým Jiří nejprve příštím, když mně pan Kaplíř⁵ peníze klásti bude, já bych Vám za ně takový dluh vypravil be⁶ žád-

¹ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Chodeč, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s vrchnostenským dvorem v majetku Jana Homuta z Harasova.

³ Sčekání – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

⁴ Dne 23. dubna.

⁵ Pravděpodobně Jiřík Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1587-1588), na Bosyni. NA Praha, DZ, DZV 64, fol. L 2-L 4. Vklad do desek zemských větších památných 17. září 1579. Smlouva datovaná 22. července 1579. Jan Homut z Harasova prodal Jiříkovi Kaplířovi ze Sulevic statek Bosyně (tvrz, vrchnostenský dvůr, ves) za 6 000 kop grošů míšeňských. NA Praha, DZ, DZV 20, fol. N 7. Vklad do desek zemských větších trhových 17. září 1579. Jan Homut z Harasova se přiznal před úředníky desek zemských, že Jiříkovi Kaplířovi ze Sulevic prodal statek Bosyně (tvrz, vrchnostenský dvůr, ves) za 6 000 kop grošů míšeňských. Zmíněná splátka se týkala pravděpodobně splácení kupní ceny za zmíněný statek.

⁶ Bez.

ných odtahův. Jináče nevím neníčky jak na nich co vzíti. Což věřím, možné-li jest, že do téhož svatého Jiří jim sčekaní učiníte. Pakli Vám možné by nebylo, musil bych je Vám vydati. Prosim, že mi psaním svým oznámíte, abych se věděl čím zpraviti. S tím milost Boží rač s námi se všemi býti. Dat[um] na Chodči v středu po Třech králích léta [15]80.

Jan Homut z Harasova⁷ a na Chodči, m[anu] p[ropri]a

⁷ Jan Homut z Harasova (zemřel 1576-1583), na Chodči.

119.

Václav Skaliště jinak Bresler z Otrfeldu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, proč nemohl odpovědět na jeho psaní. Informuje ho o stavu jeho sporu s Ondřejem Khýnem z Khýnu. Písemné svědectví, které ke sporu žádá, je již sepsáno.

Pražský hrad, 22. ledna 1580

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 118, česky

Urozenému a statečné[m]u rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egkrbergka a na Byšicích, panu a příteli mému zvláště milému.

Službu svú vzkazuji Vám, urozený a statečný rytíři, pane a příteli můj milý. Zdraví i jině[h]o dobrého, Vám věrně žádám. Na psaní Vaše dne včerejšího odpovědi dáti sem nemohl za tou příčinou, že včerejšího dne Jich Milost nejvyšší úředníci a soudcové zemští¹ ráčili se v desky zavřítí, kázavše vystoupiti i pánům úředníkům menším,² kdež pan Flavín³ v zavření ((s)) Jich Milostí byl, a to bylo až do jedné německé hodiny po poledních, tak že sem pana Flavína dojiti nemohl, abych o tu relací vyzdvěděl. A jakž Jich [Mil]o[s]t ráčili vystoupiti, hned páni úředníci menší na soud škodní⁴ zasedli, a nežli po soudu bylo, zatím mi opět p[an] Flavín ušel. Cedule, kterouž žádati chcete svědomí,⁵ jest tak, že jest obšírně sepsána. Ale já sem nevěděl, co by se mohlo (bez škody) z ní upustiti. Ale vše[h]o to[h]o k odvodu Vašemu vidí se u mě že potřeba bude, protož bych já ji při tom nechal. Ty artykulové od Vás poznamenány také mají od Vás provozovaný býti, aby se jimi to stvrđilo, že jsou se ti lidé při tom šacování⁶ podle to[h]o, jakž on Kýn⁷ ten mlejn⁸ spustil nebo zlepšil, spravedlivě zachovali. Doptal sem se o tu relací u soudu ko-

¹ K identifikaci nejvyšších zemských úředníků a přísedících zemského soudu srov. přítomnost přísedících většího zemského soudu zahájeného 1. října 1579 a zahájeného 26. února 1580. Srov. NA Praha, DZ, DZV 20, fol. N 19 a fol. P 27.

² K identifikaci menších zemských úředníků a přísedících menšího zemského soudu srov. P. BURDOVÁ, *Úřad desek zemských*.

³ Vít Flavín z Rotnfeldu (zemřel 1595), na Pokraticích, místosudí dvorský.

⁴ Tzv. škodní soud neboli soud o škody před úředníky pražskými menšími desek zemských se konal 21. ledna. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus*, s. 623-624.

⁵ Svědomí – svědectví; důkaz; výpověď svědka před soudem. Mohlo být ústní nebo písemné.

⁶ Šacování – odhadování, oceňování.

⁷ Ondřej Khýn z Khýnu (zemřel po 1596), v Satalicích.

⁸ Mořežabský, též Prokopův mlýn, též Prokopův mlýn, mlýn na Mlýnském potoce na místě zaniklé vsi Mořežaby, východně od Byšic, patřil k samostatnému svobodnému statku Byšice.

morní[h]o, že teprve včerejšího dne jest dodána. A tak již můžete svědky vésti, kdy chcete. U mě by se vidělo, abyšte s nimi zde v pondělí⁹ na noc byli a ráno v outery¹⁰ je zapsati dali a nečekali, až by soud komorní vzešel.¹¹ Nebo když se soud drží, bývají mnohá zaneprázdnění. Odsílám Vám ty paměti zase. S tím se Vám od Pána Boha vinšuji dobře a šťastně jmiti. Dán v Praze¹² v pátek po s[vat]ý[ch] Fabiánu Šebestyánu na Hradě¹³ v 7 německých, 1580.

Za relaci máte dáti 6 g[rošův].

Václav Skaliště jinak Bresler z Otrfeldu¹⁴

⁹ Dne 25. ledna.

¹⁰ Dne 26. ledna.

¹¹ Zasedání komorního soudu mělo být zahájeno 27. ledna 1580. Kvůli kolizi s termínem zasedání zemského sněmu ve dnech 11. ledna až 9. února 1580 bylo odloženo do dalšího termínu zasedání. Srov. V. SCHULZ, *Příspěvky*, s. 85-86, č. 149.

¹² Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹³ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹⁴ Václav Skaliště, jinak Bresler z Otrfeldu (zemřel po 1606), rozený Bresler z Otrfeldu, měšťan Nového Města pražského.

120.

Simeon Vorel z Kozího Hradu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o stavu jeho sporu s Ondřejem Khýnem z Khýnu.

Bez místa, 23. ledna 1580

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 106, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egerberku a na Byšicích, panu a kmotru ke mně přátelsky příznivému, bud' [dán].

Službu svú vzkazují, urozený pane a kmotře ke mně přátelsky příznivý. Od nebeského Pána Boha Va[ší] [Milos]ti a všemu domu páně šťastné zdraví, při tom jiné všecko dobré, <od> žádám a věrně přeji. Z první i z druhé cedulky odeslané, jak pan Khýn¹ svůj začátek bere, sem porozuměl. Kdo pak tu věc jeho fedruje² a že k sročení tak pojednou přišlo, to vše z lásky sousedské <se> působí. Ale jakž jeho takové sročení mnohdykrát zmejlili a málo platné byli, tak i toto může tomuto zmejliti. Také aby mělo ihned tohoto soudu k slyšení přijíti já nesmejšlím, neb ty sročený postranný věci mnohem dýleji se táhnou, nežli pořádné pře.³ Leč by ten pán při panu hofmistru⁴ něco nabízel, aby z po-

¹ Ondřej Khýn z Khýnu (zemřel po 1596), v Satalicích.

² Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

³ Zasedání komorního soudu mělo být zahájeno 27. ledna 1580. Kvůli kolizi s termínem zasedání zemského sněmu ve dnech 11. ledna až 9. února 1580 bylo odloženo do dalšího termínu zasedání. Srov. V. SCHULZ, *Příspěvky*, s. 85-86, č. 149. Bezprostředně po skončení zasedání komorního soudu bylo několik následujících dní (čtrnáct, později osm) vyhrazeno pro tzv. revize a pro souzení tzv. sročených (postranních) pří. Sročené pře byly spory podané k rozsouzení přímo před panovníka, které ale panovník postupoval k rozsouzení královské radě.

⁴ Ladislav starší Popel z Lobkovic (narozen 1501, zemřel 18. 12. 1584), na Vysokém Chlumci a Jistebnici, nejvyšší hofmistr.

řádku vyňato bylo, chtíc v tom pro lásku, kterou k Vám má, fedrovati, abyšte se dlouho nesoudili a na to mnoho nemysleli, než stěžností co na tom zisku bude míti. Srozuměl sem od některých, že Khýnovi ten, kdož ho fedruje, hrubě za zlý měl, že k šacuňku⁵ i k vohledávání toho, co k to[m]u náleží, povolil a dopustil.⁶ V tom velkej vejskok před druhým máte. A kdež toho žádostivý bejti ráčíte <abych Vám> se mnou shledání, i pokudž byšte ráčili moci a že by tak kvapně co potřebí bylo, tehdy v pondělí příští⁷ na Va[ši] [Milos]t rád počkám a uhlídám. A pakli by taková kvapně příčina nebyla, strojím se z této neděle do Prahy⁸ jeti okolo středy,⁹ u Va[ši] [Milos]t[i] bych se zastavil. Avšak Va[ši] [Milos]t[i], pokudž by mohlo bejti a v pondělí že byšte se uprázdnil, uhlídám Va[ši] [Mil]o[st] věrně rád a budu očekávat a čemuž jen rozumím a v čem se koli mohu propůjčiti, vždycky mě volného sluhu míti ráčíte. Milost Boží rač s Vá[mi] se všemi býti. Dat[um] v sobotu po s[vatý]ch Fabiánu Šebestyánu léta [15]80.

Va[ši] [Milos]t[i] volný,
Simeon Vorel¹⁰, m[anu] p[ro]p[ria]

⁵ Šacuňk – odhad, ocenění.

⁶ Srov. NA Praha, DZ, DZV 64, fol. N 26'-N 27'. Záznam úředního ohledání Mořežabského mlýna, které se stalo 1. února 1580.

⁷ Dne 25. ledna.

⁸ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁹ Dne 27. ledna.

¹⁰ Simeon Vorel z Kozího Hradu (zemřel před 1594), v Jizerním (Stránovském) Vtelně.

121.

Simeon Vorel z Kozího Hradu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho, že prohlédl suplikaci, kterou proti němu podal Rudolfovi II. Habsburskému Ondřej Khýn z Khýnu. O celé záležitosti si musí promluvit s prokurátorem, který povede spor před soudem. Radí, co v té věci dále podniknout. Jisté osoby z Chotětova, kterým psal Václav z Kvasejovic, budou podle poručení v Kostelci nad Labem. Až se uvidí, o všem si promluví.

Bez místa, 24. ledna 1580

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 108-109, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egerberku a na Byšicích, panu a kmotru ke mně přátelsky příznivému.

Službu svú vzkazuji, urozený pane a kmotře ke mně přátelsky příznivý. Šťasné zdraví, při tom všecko dobré, od Pána Boha Vá[m] i vše[m]u do[m]u páně, žádaje, věrně rád přeji. V tu suplikaci,¹ kterou Khýn² Jeho [Milosti] Cí[sařské]³ na osobu Vaši podal, i v to jiné ve všechno poznamenání i jiné paměti, co jste mi tak koli k přehlídnutí odeslali, bedlivě sem nahlíd. A předkem cokoli v té suplikaci psáno, všecko jiné jest, nežli samo v so-

¹ Zmíněnou písemnost (suplikace) se mezi prostudovanými písemnostmi nepodařilo dohledat.

² Ondřej Khýn z Khýnu (zemřel po 1596), v Satalicích.

³ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

bě, a jak se to dalo. Já jiného zdání na ten čas nevím, než že o to o všechno musíte s prokurátorem, kterej tu při povede, od Vás dobře useděti a uvážiti, co by proti té omylné suplikací zase se ((za)) odpověď dáti mělo i také jaké průvody k tomu by se vésti měly. A mám za to, že podle toho poznamenání Vašeho i prokurátora se viděti bude, aby se to tak hotovilo. Než musíte prve jeho Khýna, což nejdřív může bejti, z toho poselství, které jste k němu pod pečeti svou, dávajíc mu k prodaji toho mlejnu⁴ čtyry neděle napřed věděti ((i pro jiná ta psaní, které jste mu o to činili)), pohnati, neb na dvě neděle musí pūhon, co se pro položení dotýče, pūhon se vzíti, ano také i pro položení cedule té, kterou jest s panem Václavem Vřesovcem⁵ měl, na jakej způsob jest mu toho trhu dopřál. Ta pak vejповěď toho šacuňku,⁶ když zpečetěna bude, může postačiti a také ti lidé, kteří šacovali, proti té vejповědi nemohou nic svěčiti. Aby od druhé strany k jakému svědomí⁷ potahování byli, tehdy je, že tím povinný nejsou, obviní. A kdyby k tomu přišlo a oni pohnáni byli, tehdy se musí ohlásiti a toho brániti, jak jest také ten mlejn spustil, to se vésti musí. Ano i co jest za něj dal, ty knihy byšické,⁸ kdež ty zápisy sou, musejí se také proti němu klásti anebo přinejmenší[m] vidimus⁹ pod pečeti některého města z nich dáti udělati. Kteří při tom šacuňku osoby stavu rytířského byly, ty také musíte všechny k svědomí pohnati a ty listovní svědomí, jak jest se to dalo, lípe nežli jiný, a to platnější, nežli robotných lidí Vám bude, vysvědčí. Než mněť by se zdálo, že by nebylo zle, aby se proti té suplikací zase zpráva a odpověď proti tomu každému artykuli sepsala. A když by ku při přišlo, ta aby také předkem před jinými průvody čtena byla, neb se ne tak všechno z paměti může vymluviti, jako v spis uvěsti. Však i mnozí, což se[m] vídal, když na suplikací kdo sročen byl, že předkem také svou omluvu v spisu podal a potom dále své průvody ukazoval. A na to soud, aby mělo na to přijíti, já nesmejším, neb s těžkostí Khýn v tak krátkým času bude moci sobě průvody přihotoviti. A Vy, pane, když ho jen pro položení těch věcí poženete, tehdy dřív den, který k sročení položen mine, nežli tento den, kdy ty věci klásti míti bude, přijde, a tak potom volně pomalu průvody své s dobrým uvážením hotoviti sobě budete moci. Byť pan soused Váš z té lásky náchylné,¹⁰ kterou k Vám má, jeho nefedroval,¹¹ jakž sem i z té jeho cedulky, že proto na Vás paměť má, srozuměl, dosti dlouho by ta pře odpočívala. A tak ne ((na)) Khýna, než na tohoto druhého potřebí Vám také paměti míti. A i pak všechny věci zase Vá[m] odsílám, než toho spisu, jak by se to svědomí na osobách žádati mělo, jakž toho při těch pamětech Vašich doloženo při tom nebylo. Pan Václav,¹² ouředník z Dobrovice,¹³ piše mi, že těm osobám z Chotětova¹⁴ chce dostatečně poručiti, aby v outery¹⁵ v Kostelci¹⁶ byly. Srozuměl sem, když jste včerejšího

⁴ Mořežabský, též Prokopův mlýn, též Prokopův mlýn, mlýn na Mlýnském potoce na místě zaniklé vsi Mořežaby, východně od Byšic, patřil k samostatnému svobodnému statku Byšice.

⁵ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Pohořelci.

⁶ Šacuňk – odhad, ocenění.

⁷ Svědomí – svědectví; důkaz; výpověď svědka před soudem. Mohlo být ústní nebo písemné.

⁸ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁹ Vidimus – listina, která potvrzovala nebo ověřovala dřívější písemnost nebo písemnosti; potvrzení, že listina souhlasí s originálem; ověřený opis.

¹⁰ Blíže neidentifikovaná osoba.

¹¹ Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

¹² Václav Kvasejovský z Kvasejovic (zemřel po 1594), úředník na Dobrovici.

¹³ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky.

¹⁴ Chotětov, poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému komornímu panství Brandýs nad Labem.

¹⁵ Dne 26. ledna.

dne k nim posílali, že sou se <i> nějakým stáním a potom že do Prahy¹⁷ jeti mají, vymlouvaly. I mám za to, že vedle poručení tak se zachovají. Jestliže dne zejtrejšiho, jakž pak podle připsání mého na Va[ši] [Milos]t očekávati budu, přijeti ráčíte, tehdy dále <o to> a obšírně o těch věcech mluvíti budeme. A může se něco více oustním promluvením nežli psaním způsobiti. Já bych k Vaší Mi[lost]i sjeti chtěl. Pán Bůh ví, že mi čas postačiti nemůže, neb sem těchto časův hned nikdá doma nebyl a také sem chtěl okolo středy¹⁸ do Prahy sjeti. A kdybych se u Vás chtěl zastaviti, i zpráva mi dána, že na ten den také tam jeti a býti chcete a tak bych darmo zajížděl. Já v čemž jednom mohu Va[ši] [Milos]ti vždycky volnej služebník sem a zůstávám. Tento posel nenalezši mě doma s těmi listy na Dobrovici byl a dnes ráno mi je odtud přišedši dodal. S tím milost Boží rač s námi se všemi bejti. Dat[um] v neděli p[ř]e[d] památkou s[vatéh]o Pavla na víru obrácení léta [tisícího pětistého] osmdesátého.

Vaš[i] M[ilosti] volný,
Simeon Vorel¹⁹

¹⁶ Kostelec nad Labem, poddanské, pak komorní město a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Vančurů z Řehnic, později připojen ke komornímu panství Brandýs nad Labem.

¹⁷ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹⁸ Dne 27. ledna.

¹⁹ Simeon Vorel z Kozího Hradu (zemřel před 1594), v Jizerním (Stránovském) Vtelně.

122.

Půhon. Rudolf II. Habsburský pohání Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku, aby v určený den předložil před komorním soudem německý list Ondřeje Khýna z Khýnu.

Pražský hrad, 17. března 1580

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 54, česky

Slovutnému Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrbergku na Byšicích, věrnému naše[m]u milé[m]u.

((O položení německého psaní. Tento půhon j[es]t mi dodán v pondělí po neděli Květné¹ léta [15]8[0].))²

Rudolf druhý,³ z Boží milosti volený římský císař a uherský, český [etc.] král [etc.].

Slovutný věrný náš milý. Vědětiť milostivě dávatí ráčíme, že jest nás prosil slovutný Andres Khýn z Khýnu⁴ a v Satalicích,⁵ věrný náš milý, abychom Tobě listem naším poručiti ráčili, aby položil psaní německé, odpověď, kterouž jest Tobě týž Andres Khýn na Tvé psaní k ně[m]u učiněné dal, kteréhožto listu odpovědi pod sekrytem, jeho datu[m] j[es]t v Satalicích jedenáctého dne měsíce října léta [tisícího pětistého] sedmdesátého devátého, pravě on nadepsaný Andres Khýn, že toho listu odpovědi slovo od slova zouplna potřebuje proti Tobě k svědomí.⁶ Protož my Tobě toho den pokládati ráčíme v pondělí po

¹ Dne 28. března.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁴ Ondřej Khýn z Khýnu (zemřel po 1596), v Satalicích.

⁵ Satalice, poddanská ves a vrchnostenský dvůr. Dnes Praha 9 – Satalice (kraj Hlavní město Praha). V majetku Ondřeje Khýna z Khýnu.

⁶ Svědomí – svědectví; důkaz; výpověď svědka před soudem, ústní nebo písemná. Srov. NA Praha, KS 31, fol. 119, s. 156'. Actum 26. února 1580. Andres (Ondřej) Khýn z Khýnu a v Satalicích pohání Albrechta Pětipeského na Byšicích, aby položil německé psaní (odpověď), datované v Satalicích 11. října 1579.

Provodní neděli nejprve příští,⁷ aby svrchu psané psaní německé při úřadě soudu našeho komorního na Hradě našem pražském⁸ položil, a to pod pokutou 400 kop g[rošův] č[eských] od něho vedle zřízení zemského položení. Dán na Hradě našem pražském ve čtvrtek po svatém Řehoři léta [tisícího pětistého] osmdesátého a království našich římského pátého, uherského devátého a českého též pátého.

[Podpis]⁹

⁷ Dne 11. dubna.

⁸ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁹ Na půhonu chybějí podpisy.

123.

Martin Mamingar z Loku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby poručil svým poddaným vrátit dvě hříbata Janovi Sládkovi, poddanému Rudolfa II. Habsburského z Mečeříže, která mu vzali, když nezaplatil clo u Hostína náležející k byšickému statku.

Brandýs nad Labem, 13. května 1580

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 59, česky

*Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeské[m]u z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích, panu kmotru mému zvláště milému.
((Od pana hejtmana brandejského o projití cla.))¹
((A[nn]o [15]80.))²*

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane Albrechte Pětipeský, pane kmotře můj zvláště jmilý. Zdraví i jiného všeho dobrého Vám na Pánu Bohu žádajíce přeji věrně rád. Oznamuji Vám, že jest ke mně přišel Jan Sládek,³ Jeho [Mil]o[s]ti Cí[sarš]ké⁴ poddanej z měst[ečka] Mečeříže⁵ k mé správě přináležitého, zprávu dávajíce, kderak dne včerejšího, vedouce sobě dvě hříbat z Roudnice,⁶ jel jest cestou z Hostinný⁷ za jinými sedláky, a nevědouc, kde by se clo dávalo, tu jest mu takových dvě hříbat od poddaných Vašich vzato, mě k Vám, aby jemu takových dvě hříbat zase navraceny byli, za toto přímlyvné psaní požádal. I nemoha žádosti jeho slušné odepřítí, za něho se přimlouvajíce, Vás, můj zvláště milý pane kmotře, přátelsky žádám, poněvadž cla dáni odporen jest nebyl a tu nic svývolného před sebe nevezal, že jemu to prominouti a takový hříbata zase navrátiti poručíte a této přímlyvy mé užítí dáte. Což tu tak k žádosti mé učiníte, Vám se

¹ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Jan Sládek, poddaný Rudolfa II. Habsburského z městečka Mečeříž.

⁴ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁵ Mečeříž, poddanské městečko jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému statku Valečov.

⁶ Roudnice nad Labem, poddanské město a zámek jihovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Viléma z Rožmberka.

⁷ Hostín, poddanská ves východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice.

toho zase všelijak dobrým přátelstvím odměniti rád chci. S tím se Vám dobře jmíti vinšuji. Dat[um] na Brandejse⁸ v pátek po památce Nanebevstoupení pána Krista léta [15]80.

*Martin Maninger z Loku⁹ a na Horoměřicích,¹⁰
Jeho [Mil]o[s]ti Cí[sar]sk]é hejtma[n] na Brandejse*

⁸ Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, komorní městečko a zámek severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Rudolfa II. Habsburského.

⁹ Martin Mamingar z Loku (zemřel 1584), na Horoměřicích, hejtman komorního panství Brandýs nad Labem.

¹⁰ Horoměřice, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severozápadně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Martina Mamingara z Loku.

124.

Václav Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Ptá se na to, jak se má a je-li jeho manželka zdravější. Modlí se za ně se svou manželkou a žádá odpověď.

Houska, 28. února 1581

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 56, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekrbergku a na Byšicích, panu švagru mému zvláště milé[m]u.

Službu svú vzkazují, urozený a můj zvláště milý pane švagře, pane Albrechte Pětipeský. Zdraví a veselejší[h]o potěšení než onedejšího¹ dne, když sem u Vás byl, i zdraví lepšího paní manželce² Vaší a paní tetě svý milý na Pánu Bohu vinšujíc, žádám. Dálele [!] nemohl sem toho pominouti, abych Vás tímto psaním navštívit neměl a přezvědět, jak se máte, ne-li i s mou milou babičkou³ o Vás pečujíc na Vás nezapomínáme, ale pamětliví souce modlidbami svatými bohdá lepší zdraví paní manželce Vaší i Vám potěšení očekáváme, a o čem ta, kteráž by k nějaké platnosti Vá[m] byla, se i s manželkou⁴ mou se s pilností staráme. O č[em] my věříme, že milostivý Pán Bůh to všecko v těchto zarmouceních předně Vašich a potom i našich to všecko milostivě opatřiti ráčí. Zkušujíc jaké onoho svatého, jaká v čemž v níž povinné j[es]t, [!] abyšte ve všech těch snaženích Vašich na Pána Boha pamatovali [a]⁵ nám oznámili, jak se máte. S tím [milos]tiv[ý]⁶ Pán Bůh dáti rač Vám milostiv[é]⁷ své potěšení a nám všechněm v do[b]rém⁸ zdraví shledání i potěšení. Dán na Housce⁹ v outerej po s[va]tý[m] Matěji léta [15]81.

Václav Hrzán] z Harasova¹⁰

¹ Onehdejšího.

² Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

³ Blíže neidentifikovaná osoba.

⁴ Dorota Hrzánová z Ocelovic (zemřela po 1588), na Housce, manželka Václava Hrzána z Harasova.

⁵ Poškozená psací látka.

⁶ Poškozená psací látka.

⁷ Poškozená psací látka.

⁸ Poškozená psací látka.

⁹ Houska, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Václava Hrzána z Harasova.

¹⁰ Václav Hrzán z Harasova (zemřel 1584), na Housce a Kropáčově Vrutici.

Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že Bohuslavovi Mitrovskému z Nemyšle nemůže být z jistých důvodů momentálně uhrazen dluh 2 100 kop grošů míšeňských. Bohuslav by souhlasil s odložením úhrady, pokud by nemusel uhradit dluh ve stejné výši Drslavovi Byšickému z Byšic a Drslav Albrechtovi. Žádá ho, aby mu půjčil stejně vysokou částku, kterou mu nechá pojistit dlužním úpisem.

Pražský hrad, 27. dubna 1581

NA, SM, inv. č. 689, sign. D 1/1 (1581), karton 543, nefol., česky, koncept¹

Rudolf² [etc.].³

Slovutný věrný náš milý. Vědětiti milostivě dáváme, že sme slovutnému Bohuslavovi Mitrovskému z Nemyšle,⁴ věrnému našemu milému, dva tisíce a jedno sto kop míš[eňských], které za námi jmá, položiti dáti při tomto s[vaté]m Jiří⁵ nedávno minulém jměli, ale že sou v to některé naše pilná a vysoce důležitá vydání, kterýmž <sme> se pro dobré netoliko naše, ale také zemí a věrných poddaných našich vyhnouti <na ten čas> nikoli nemůžeme, vkročila, jeho spokojiti nikterakž na ten čas možné není, a když sme s ním o další sčekání⁶ jednati ((dáti)) ráčili, oznámil, že by to rád učinil, <kdyby Tobě> ((kdyby Drslavovi Byšickému⁷ a týž Drslav Tobě)) takové sumy klásti neměl. A protož za příčinami výš oznámenými Tebe milostivě žádati ráčíme, aby takových dvou tisíc a jednoho sta kop míš[eňských] na nás <nemůže-li déleji býti, ač té naděje o Tobě jmíti neráčí, ale do dvou let> ((do roka)) pořad zběhl<y>((é))<c>h((o)) <sčekání učinil na nás> přestal a my Tobě na ni jistotu dostatečnú s rukojměmi⁸ udělati poručíme. Jakž pak o Tobě, že tak na milostivú žádost ((naši)) učiníš, pochybovati neráčíme. Což my Tobě také milostí naší císařskou zpomínati nepomineme. Dán na Hradě našem p[ra]žském⁹ ve čtvrtek po neděli <Jubilate> ((Cantate))¹⁰ léta [etc.] [15]81 a království našich [etc.].

Albrechtovi Pětipeskému [etc.] na Byšicích¹¹

¹ Na konceptu jsou tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora pořadové číslo přeepsaného konceptu v registrech: „92“ a stručný regist: „O přestání na Je[ho] [Mil]o[s]ti Cí[sarš]ké 2100 [kop] míš[eňských“. Za textem konceptu je rukou registrátora datum vydání listu převedené na dny a měsíce: „27. Aprilis“. Na levé straně konceptu vedle textu parařa expeditora o expedování čistopisu „Exped[iatur]“. Jméno adresáta je rukou koncipisty napsané na konci konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ Bohuslav Mitrovský z Nemyšle (zemřel před 1588), na Jetřichovicích.

⁵ Dne 23. dubna.

⁶ Sčekání – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

⁷ Drslav Byšický z Byšic (zemřel kol. 1603), na Kvařově, Poříčí nad Sázavou a Voračicích.

⁸ Rukojmi – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

⁹ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹⁰ Dne 27. dubna.

¹¹ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Rudolfovi II. Habsburskému. Odpovídá na jeho list, kterým ho Rudolf žádá, aby počkal rok s přijetím dluhu 2 100 kop grošů míšeň-

ských od Drslava Byšického z Byšic, a to proti vystavení dlužního úpisu. Peníze potřebuje na splacení svých dluhů, pokud ale Drslav zaplatí jeho dluhy nad tuto částku, přijme Rudolfovu žádost a vystaví Drslavovi dlužní úpis na uvedenou částku s dobou splatnosti jeden rok.

Byšice, 11. května 1581

NA, SM, inv. č. 704, sign. D 1/P 28, karton 579, nefol., česky

Nejasnějšímu a nejnepřemoženějšímu knížeti a pánu panu Rudolfovi druhému,¹ římskému císaři, po všechny časy rozmnožiteli říše, uherskému, českému, dalmatskému, charvatskému [etc.] králi, arciknížeti rakouskému, margkrabí moravskému lucemburskému a slezskému knížeti, a lužickému margkrabí [etc.], Jeho Milosti Císařské pánu mému nejmilostivějšímu.

((Na pana Zejdlice.²))³

((12. Mai⁴ A[nn]o [etc.] [15]81.))⁵

Nejasnější a nejnepřemoženější římský císaři, uherský a český králi, pane, pane můj nejmilostivější. Od pána Boha zdraví a šťastného dlouhého panování Vaší Císařské Milosti jako svému nejmilostivějšímu pánu žádaje srdečně přeji. Jakož mi milostivé psaní, abych dvou tisíc jednoho sta kop míšeňských, kteréž mi od Drslava Byšického⁶ nyní kladený býti mají, Vaší Císařské Milosti do roka proti ujištění sčekání⁷ učinil, činiti ráčíte, i nejmilostivější císaři, ačkoli takovou sumu na něm Drslavovi Byšickým, kteráž mi při dkách⁸ postoupena jest, sám pro své dluhy sem se vzdlužil a ji od sebe pryč dáti muším, však jsa<u> té vůle Vaší Císařské Milosti podle své nejvyšší možnosti ve vši ponížené poddanosti jako svému nejmilostivějšímu pánu všecku volnost prokazovati. Ačkoli té sumy na spokojení svých věřitelův pilně potřebuji, kdyžkoli on Byšický ostatek tý vši sumy mimo ty dva tisíce a jedno sto kop míšeňských, kterých odemne ráčíte žádati, mně povinné složí a mně odvede, chci tak učiniti a Vaší Císařské Milosti, jakž ve všem jiným tak i v tom proti dostatečnému s rukojměmi⁹ ujištění poddaně naplniti, jsa v té naději, že tuto mou poníženou volnost vodemne milostivě přijíti a ((mne)) opatřiti ráčíte. Dat[um] na Byšicích¹⁰ ve čtvrtek po Božím Vstoupení¹¹ léta [etc.] [15]81.

*Vaší Císařské Milosti věrný poddaný,
Albrecht Pětipeský z Chýš z Ekrberka a na Byšicích*

¹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

² Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu (zemřel 20. 1. 1603), na Zvoleněvsi, příseďící dvorského a komorního soudu, rada české komory, vrchní hejtman komorních panství.

³ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁴ Dne 12. května.

⁵ Presentátum, tedy datum přijetí listu v české královské kanceláři.

⁶ Drslav Byšický z Byšic (zemřel kol. 1603), na Kvašťově, Poříčí nad Sázavou a Voračicích.

⁷ Sčekání – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

⁸ Dskách.

⁹ Rukojmi – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

¹⁰ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹¹ Dne 11. května.

127.

Smlouva. Smlouva mezi Šťastným Hrušovským z Hrušova a Albrechtem Pětipeským z Chýš a Egrberku o užívání a spravování půl potoka u tzv. firšicovských luk.

Bez místa, 11. května 1581

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. K 18/5, fol. 38-39, česky

((Smlouva s panem Šťastnej[m] Hrušovským¹ o potok při loukách na dílich.))²
((N[umer]o 1.))³

Léta páně tisícího pětistého vosmdesátého prvního ve štvrtek po neděli Exaudi⁴ stala se jest smlouva přátelská, celá a dokonalá mnou Albrechtem Kamejstckým z Elstiboře⁵ a na Vobřiství,⁶ jakožto prostředkem, Jiříkem Finkem z Finkenštejna⁷ a na Střemách,⁸ Janem starším Vlkem z Kvítkova⁹ a na Nemyslovicích,¹⁰ přáteli od obojích stran k tomu přidanými, a to mezi urozeným panem Šťastným Hrušovským z Hrušova a na Hrušově¹¹ strany jedné a panem Albrechtem Pětipeským z Chýš a z Egerberku na Byšicích¹² strany druhé. A to taková smlouva, jakož jest mezi nimi nevole a odpor byl povstal o půl potoku ležící při lukách firšicovských,¹³ tak že pan Albrecht Pětipeský zbraňoval jest panu Šťastnému Hrušovskému užívati toho půl potoku ryb a raků lapáním, též i toho půl potoku vyklízeti a na břehy jeho zem metati, a tak tím těch břehů neopatrováním nemalá se škoda panu Šťastnému Hrušovskému na těch lukách jeho dala. I takto jsme ((my)) vejš psaní prostředci a přátelé přidaní, což tu koli jest mezi nimi o toho půl potoka na odporu bylo, porovnali a smluvili. Kdykoli [by] který z nich chtěl ten potok dáti cediti, aby strana straně dala dva nebo tři dny napřed věděti, tak aby každý z nich z toho <všeho> potoka na svůj břeh zem dali metati ((o kderýžto potok spor byl)), aby svůj břeh jakž nejlípe můž opatrovati dáti mohl, a to v roce buď jednou nebo dvakrát, jakž by toho dále kdykoli obojím stranám potřeba ukazovala. A cožby koli při témž cizení toho potoka ryb, raků by se nalapalo, a což by hodného bylo, o to se sami společně na rovný díl rozdělití mají, a což by nehodného bylo, to zaše do potoka k zrostu metati dáti mají, a tak toho potoku, pokudž pan Šťastný Hrušovský svý luka má, kterýž slovú firšicovský, společně a budoucně spolu užívati mají. A kdyby který z nich chtěl k potřebě svý dáti v tom potoce ryby

¹ Šťastný Hrušovský z Hrušova na Hrušově.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁴ Dne 11. května 1581.

⁵ Albrecht Kamýcký ze Lstiboře (zemřel 1585), na Obřiství.

⁶ Obřiství, poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Kamýckého ze Lstiboře.

⁷ Jiřík Fink z Finkenštejna (zemřel 1584-1587), na Střemách.

⁸ Střemy, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Markéty Finkové ze Štampachu.

⁹ Jan starší Vlk z Kvítkova na Nemyslovicích a Bezně.

¹⁰ Nemyslovice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana staršího Vlka z Kvítkova.

¹¹ Hrušov, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Šťastného Hrušovského z Hrušova.

¹² Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹³ Firširanská louka, mezi statky Byšice a Hrušov.

a raky lapati, má jeden druhému den před tím oznámiti, aby jednoho lovce anebo dva a více nic vyslal k takovému ryb a raků lovení. A což by se tu těch ryb a raků nalapalo, což by hodného bylo vzíti a o to se mají na rovný díl rozdělit. Jestliže by pak kderá strana podle oznámení k takovému lovení nevyslala, tehdy ta strana, kderáž jest oznámila, bude volnosti míti v tom potoce ryby a raky dáti nalapati bez druhé strany překážky, a což by se tu ryb a raků hodného nalapalo, bude moci sobě to k potřebě své vzíti, a což by nehodného bylo, jakž výš dotčeno, aby zaše do potoku vmetáno bylo. Při tom i dále, jestliže by se kdy přitrefilo a náhlý vody do toho potoka přišly, že by se při témž potoce břehy protrhly a spěšný vopravy by potřebovalo, aby každá strana ihned mohla volně takový břeh svůj dáti z téhož potoka zemí opraviti, však bez lapání ryb a raků to[h]o času. A což tu mnou, prostředkem, a přáteli přidanými smluveno jest, to tu sobě obě strany připověděly, jako na ctné a poctivé lidi stavu rytířského náleží, zdržeti. A pro lepší toho pevnost a zdržení dvě smlouvy v jednostejná slova sme sepsali a jedný každý straně jednu jsme dali. A k těm smlouvám pečeti své, já svrchu psaný prostředek, a přátelé přidání, sme dali přitisknouti, sobě i dědicům svým beze škody. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

128.

Markéta Valdštejská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby přijel na Dobrovici na svatbu důchodního písaře dobrovického panství Adama Šifnera se svou služebnou Barborou Faltýnovou z Abršpachu.

Dobrovice, 3. srpna 1581

Zámek Nelahozeves, Lobkovicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. D 126, Tachau, fol. 7, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích, panu kmotru mému zvláště milému.

Modlitbu svú vzkazují, urozený a statečný pane kmotře můj zvláště milej. Zdraví a jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně ráda. A při tom oznamuji, že jsem podle snešení se panem Jiřím z Valdštejna¹ na Hostinném² a Miletíně,³ jakožto druhým panem poručníkem,⁴ Adamovi Šifnerovi,⁵ písaři důchodnímu panství dobrovického,⁶ služebníku mému

¹ Jiří z Valdštejna (narozen 1519, zemřel 17. 5. 1584), na Hostinném a Miletíně.

² Hostinné, poddanské město a zámek západně od Trutnova (kraj Královéhradecký). V majetku Jiřího z Valdštejna.

³ Miletín, poddanské městečko a tvrz východně od Jičina (kraj Královéhradecký). V majetku Jiřího z Valdštejna.

⁴ NA Praha, DZ, DZV 20, fol. P 4-P 9'. Vklad do desek zemských větších trhových 14. prosince 1579. Kšaft Jindřicha z Valdštejna (bez místa, 16. listopadu 1579.). Jindřich v kšaftu ustanovil poručníky nad svými dětmi a statkem manželku Markétu z Lobkovic a Jiřího z Valdštejna. V případě, že by jeden z nich zemřel, měl se stát druhým poručníkem Vilém Miřkovský z Tropčic. V případě, že by i z těchto jeden zemřel, měl se stát druhým poručníkem Albrecht Pětipeský. Jiří z Valdštejna zemřel 17. května 1584 a podle juxty datované 13. srpna 1584 se Vilém Miřkovský přiznáním před úředníky desek zemských poručenství vzdal, proto se stal druhým poručníkem vedle Markéty Valdštejské z Lobkovic Albrecht Pětipeský.

⁵ Adam Šifner (zemřel po 1590), písař důchodní na Dobrovici, od 1581 manžel Barbory Faltýnové z Abršpachu.

⁶ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejské z Lobkovic s poručníky.

a sirotčímu, kterýž pannu Barboru z Abršpachu,⁷ [n]a⁸ ten čas při mně sloužící, k stavu s[vatéh]o manželství [za]mluvenou⁹ má, k dodání a dotvrzení téhož sňatk[u]¹⁰ i vykonání svadebního veselí den v pondělí po památce s[vatéh]o Bartoloměje nejprv příští¹¹ na zámku Dobrovici jmenovala. I p[ř]átelsky¹² žádám, že na den již jmenovanéj na Dobrovici tím zázeji k večeri přijedete a takového svadebního veselí podle jiných pánův a přátel okvasiti nápomocný budete. Jsem k Vám té naděje, že náležitou křesťanskou žádost mou v té příčině vykonáte. Já se Vám dobrým přátelstvím odměniti chci. S tím milost Boží s námi. Dat[um] na Dobrovici ve čtvrtek po s[vaté]m Petru v okovách léta [tisícího pětistého] osmdesátého prvního.

Markyta z Lobkovic¹³ a na Dobrovici

⁷ Barbora Faltýnová z Abršpachu, služebná Markéty Valdštejské z Lobkovic, od 1581 manželka Adama Šifnera, píše důchodního na Dobrovici.

⁸ Poškozená psací látka.

⁹ Poškozená psací látka.

¹⁰ Poškozená psací látka.

¹¹ Dne 28. srpna.

¹² Poškozená psací látka.

¹³ Markéta Valdštejská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna (zemřel 1579).

129.

Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu na základě jednání s Rudolfem II. Habsburským vystavila dlužní úpis na částku 2 100 kop grošů míšeňských. Doufá, že nebude vymáhat stejně vysokou částku na ručitelích v dlužním úpisu vystaveném Drslavem Byšickým z Byšic (dlužník).

Pražský hrad, 17. října 1581

NA, SM, inv. č. 689, sign. D 1/1 (1581), karton 543, nefol., česky, koncept¹

Urozený pane příteli náš milý. Jakož ste na onen čas, když j[es]t s Vámi jednáno bylo, abyšte dvou tisíc a jednoho sta kop míš[eňských], kteréž pan Bohuslav Mitrovský² za Je[ho] [Mil]o[s]ti Cí[sařs]kú³ jměl, a panu Drslavovi Byšickému⁴ půjčiti, k spokojení Vás připověděl, na Je[ho] [Mil]o[s]ti Cí[sařs]ké pánu našem nejmilostivějším proti dostatečnému ujištění přestáli, <k té> v to[m] <ste> se v poddané volnosti najíti dali, jakž pak i jistota dostatečná s rukojměmi⁵ od Je[ho] [Mil]o[s]ti Vám učiněna j[es]t,

¹ Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora pořadové číslo přepsaného konceptu v registrech „64“ a stručný regist „2100 [kop] míš[eňských] od Bohuslava Mitrovského“. Za textem konceptu je rukou registrátora datum vydání listu převedené na dny a měsíce: „17. Octob[ris]“ a stručný regist v německém jazyce pro panovníka. Na levé straně konceptu vedle textu značka registrátora o přepsání konceptu do register „R[egis]t[rata]“ a značka expeditora o expedování čistopisu „Exped[iatur]“. Jméno adresáta je rukou koncipisty napsané na konci konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Bohuslav Mitrovský z Nemyšle (zemřel před 1588), na Jetřichovicích.

³ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁴ Drslav Byšický z Byšic (zemřel kol. 1603), na Kvašňově, Poříčí nad Sázavou a Voračicích.

⁵ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

a jakž se s ní posel od rukojmí navrátí v moc Vaši uvedena <byla> bude.⁶ I nepochybujem, přijmouce takovou jistotu, že o ty dva tisíce jedno sto kop míš[eňských] na nadepsaného pana Byšického rukojmě nastupovati nebudete, ale strany <té sum> již oznámené sumy se spokojíte. <A> ((Na čemž také)) <na tom> Je[ho] [Mil]o[s]ti Cí[sařs]ké <jistú a> libeznú vůli naplníte. Dán na Hradě p[ra]žském⁷ v outerý po s[vaté]m Havlu⁸ léta [etc.] [15]81.

P[anu] Albrechtovi Pětipeskému

⁶ Srov. list č. 125.

⁷ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁸ Dne 17. října.

130.

Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše české komoře. Oznamuje jí, že pokud mu Drslav Byšický z Byšic (dlužník) nebo jeho ručitelé uhradí zbylou částku z dlužního úpisu na 2 100 kop grošů míšeňských a úroky, že se spokojí s pojištěním částky ve stejné výši dlužním úpisem vydaným Rudolfem II. Habsburským (dlužník).

Byšice, 19. října 1581

NA, SM, inv. č. 689, sign. D 1/1 (1581), karton 543, nefol., česky¹

Urozeným pánům pánům a urozený[m] statečným pánů[m] rytířům císaře římského Jeho Mi[l]o[s]ti radám zřízené komory v Království českým, Jich Mi[los]te[m] pánům mně příznivejm a pánům přátelům mejm milejm.

Službu svú Vaši[m] Mi[l]o[s]te[m] vzkazují, urození páni páni a urození stateční rytíři Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské² rady.³ Psaní o sčekaní⁴ dvou tisíc jednoho sta [kop] m[išeňských], kderěz mne od pana Drslava Byšického⁵ daný sou dávno býti měly, Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské pánu mému milostivé[m]u v paměti dobré mám. I ačkoliv poněva[d]ž j[es]t na onen čas mně ostatek sumy mimo ty 2 100 [kop] m[išeňských] od pana Byšického daná, aniž od Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské jistota odvedena nebyla, z toho již mého uvolení na onen čas j[es]t sešlo. Však pamatujíc na žádost Vašich Mi[l]o[s]tí, v to sem se uvolil v přítomnosti pana Hertvíka Zejdlice⁶ před panem Mitrovským⁷ v Praze⁸ v tento minulej soud,⁹ jestli mi pan Drslav Byšickej aneb páni rukojmové¹⁰ jeho ostatek

¹ Opis tohoto listu je uložen v NA Praha, SM, inv. č. 689, sign. D 1/1 (1581), kart. 543, nefol.

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Rady české komory byli Humprecht Černín z Chudenic, Mikuláš Nostic z Nostic a Kunewaldy, Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu, Pavel Lidl z Lidlova. Humprecht Černín z Chudenic (narozen 1525, zemřel 1601), na Chudenicích, předsedící dvorského a komorního soudu, hejtman Pražského hradu, podkomoří královny, rada české komory; Pavel Lidl z Lidlova (zemřel 1594), na Šimberku a Königshanu, rada v české komoře. Sčekaní – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

⁵ Drslav Byšický z Byšic (zemřel kol. 1603), na Kvašťově, Poříčí nad Sázavou a Voračicích.

⁶ Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu (zemřel 20. 1. 1603), na Zvoleněvsi, předsedící dvorského a komorního soudu, rada české komory, vrchní hejtman komorních panství.

⁷ Bohuslav Mitrovský z Nemyšle (zemřel před 1588), na Jetřichovicích.

⁸ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁹ Soud nejvyššího purkrabství pražského.

vší sumy s ouroky a se škodami na púhony vzešlymi při tomto s[va]tý[m] Havle¹¹ již minulým neb ve dvou nedělích konečně, což jí koliv mu se mimo ty dva tisíce a jedno sto kop m[íšeňských] dáti dostane, dá a položí, čímž povinen j[es]t, tedy že já chci na Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské proti ujištění dostatečné[m]u těch dvou tisíc a jednoho sta kop m[íšeňských] přestati, jináč nic. A aniž dříve položený sumy vší ostatní, jakž nahoře oznámeno j[es]t, jistoty od Vašich Mi[l]o[s]tí přijíti nemohu, neb sem se já na to, že mi od něho daný budou, zbezpečil, sa v té naději, že toto mé uvolení na způsob vejše oznámenej při Vašich Mi[l]o[s]tech na místě Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské své místo míti bude, avšak s tím doložením, jestli by pak ta suma od něho pana Byšického mně při tomto čase všecka o [!] ostatní dána nebyla a přísudek by se stal, tedy já v to[m] uvolení, což nyní učiniti chci, státi bych nemohl a nemohu, nýbrž po právě svým bych šel. V tom se Vašim Mi[l]o[s]te[m] ohrazuji a pana Byšického též zpraviti moci ráčíte. Dat[um] na Byšicích¹² ve štvrtek po s[va]tý[m] Havle¹³ léta [15]81.

Albrecht Pětipeský z Chýš z Ekrberka a na Byšicích, m[anu] p[ropria]

¹⁰ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž ne- učinil sám.

¹¹ Dne 16. října.

¹² Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹³ Dne 19. října.

131.

Dlužní úpis. Rudolf II. Habsburský (dlužník) a jmenovaní ručitelé, vyznávají, že dluží Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku (věřitel) 1 050 kop grošů českých. V této částce zastoupili Drslava Byšického z Byšic. Dlužník a ručitelé se zavázali splatit uvedenou částku věřiteli, kdykoliv by jedna strana druhé dala vědět půl roku před svatým Jířím nebo svatým Havlem.

Bez místa, [1581]

NA, SM, inv. č. 704, sign. D 1/P 28, karton 579, nefol., česky, koncept¹

Albrechtovi Pětipeskýmu.

My Rudolf² [etc.], římský císař [etc.],³ jistec⁴ a první dlužník dluhu dolepaného a my <Smil Vlinský ze Vliněvsi⁵ na Liblicích,⁶ Bohuslav Křínecký z Ronova⁷ a na Dětenicích,⁸

¹ Jméno adresáta je rukou koncipisty napsané v pravém horním rohu konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ Jistec – vydavatel dlužního úpisu (jistoty, dluhopisu); pravý, první, hlavní dlužník.

⁵ Smil Vlinský ze Vliněvsi (zemřel 1591-1592), na Liblicích.

⁶ Liblice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Smila Vlinského ze Vliněvsi.

⁷ Bohuslav Křínecký z Ronova (zemřel 24. 8. 1598), na Dětenicích.

⁸ Dětenice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Jičína (kraj Královéhradecký). V majetku Bohuslava Kříneckého z Ronova.

((sta[tečný])) Gothart Žďárský ze Žďáru⁹ na Jenči,¹⁰ <David> ((Jan)) Boreň ze Lhoty¹¹ na Mikovicích¹² a Smil Vlnský ze Vliněvsi na Liblicích> ((<Jindřich purkhrabě z Donína¹³ a na Benátkách,¹⁴ <Jaroslav> ((Jan)) Sezima z Sezimova Oustí¹⁵ a na Oustí,¹⁶ dědičný kraječ Království <českého> ((českého))>)) ((u[rozený] Jan Sezima ze Sezimova Oustí a na Oustí ((rada)), sta[tečný] Gothart Žďárský ze Žďáru na Jenči ((rada)), slo[vutný] Václav Karel ze Svárova¹⁷ na Suchomastech¹⁸ a Jan Měšický ze Semechova¹⁹ na Měšicích²⁰)), rukojmové²¹ Jeho [Mil]o[s]ti a za Jeho [Mil]o[s]t Císařskou, vyznáváme tímto listem obecně přede všemi, kdež čten nebo čtící slyšán bude, že sme dlužni slovutnému Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku na Byšicích, jeho dědicům a budoucím i tomu každému, kdož by tento list jměl, s jich neb jednoho z nich dobrou vůlí a svobodnou věřitelům našim pravého a spravedlivého dluhu jeden tisíc padesáte kop grošův českých dobrých stříbrných rázu pražského, v kd<erém>((erýchžto)) <sumě> zastoupili sme my jistec slovutného Drslava Byšického²² ((na vejražku té)) ((sumy)), kteříž jest mu <těž> slovutný Bohuslav Mitrovský z Nemyšle²³ na Jetřichovicích²⁴ na nás dobrů vůlí odevzdal. Kterúžto jistinu a sumu grošův dluhu nadepsaného my svrchu psaní jistec a rukojmové máme a bezelsti slibujeme rukou společní a nerozdílnou dáti týmž věřitelům našim neb jednomu z nich, kdyžbychom my jim koli anebo oni nám půl léta bud' to před svatým Jiří[m] anebo svatým Havlem napřed věděti dali. Tehdy ihned při vyjití toho půl léta tak napřed věděti daného aneb dvě neděle potom konečně máme a též jako svrchu slibujeme dáti týmž věřitelům našim neb jednomu z nich sumu grošův dluhu nadepsaného i s ourokem podle nového nařízení na tu sumu příšlým a hotovými groši českými dobrými stříbrnými rázu pražského zaplatiti bez zmatku a odporu i dalšího prodlévání všelijakého. Paklibychom toho neučinili a sumy grošův dluhu nadepsaného věřitelům našim neb jednomu z nich nedali a ne<spravili>splnili, tak a na ten čas, konečně jakž se svrchu

⁹ Gothard Florián Žďárský ze Žďáru (narozen 1542, zemřel 16. 9. 1604), na Červeném Újezdě, přisedící dvorského a komorního soudu.

¹⁰ Jeneč, poddanská ves a dvě tvrze západně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Gotharda Floriána Žďárského ze Žďáru.

¹¹ Jan Boreň ze Lhoty (zemřel 1613), na Mikovicích.

¹² Mikovice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kralupy nad Vltavou. V majetku Jana Boreně ze Lhoty.

¹³ Jindřich purkrabí z Donína (zemřel 1597), na Benátkách nad Jizerou.

¹⁴ Benátky nad Jizerou, poddanské město a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha purkrabího z Donína.

¹⁵ Jan Sezima ze Sezimova Ústí (zemřel srpen 1617), na Úštěku, přisedící dvorského a komorního soudu.

¹⁶ Úštěk, poddanské město, hrad a zámek severovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jana Sezimy ze Sezimova Ústí.

¹⁷ Václav Karel ze Svárova (zemřel před 1610), na Oseku a Suchomastech.

¹⁸ Suchomasty, poddanská ves a tvrz jižně od Berouna (kraj Středočeský). V majetku Václava Karla ze Svárova.

¹⁹ Jan Měšický (Semechovský) ze Semechova (zemřel po 1581), na Měšicích.

²⁰ Měšice, poddanská ves s tvrzí severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Jan Semechovského ze Semechova.

²¹ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

²² Drslav Byšický z Byšic (zemřel kol. 1603), na Kvašťově, Poříčí nad Sázavou a Voračicích.

²³ Bohuslav Mitrovský z Nemyšle (zemřel před 1588), na Jetřichovicích.

²⁴ Jetřichovice, poddanská ves a tvrz východně od Příbrami (kraj Středočeský). Dnes část obce Sedlec-Prčice. V majetku Bohuslava Mitrovského z Nemyšle.

*píše, tehdy ihned potom dáváme jim neb jednomu z nich tímto listem plnú moc a právo [...].*²⁵

²⁵ Text nedokončen kvůli chybějící straně.

132.

Představitelé města Mělník píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílají mu list Víta Roudnického, obyvatele města Mělník, kterým je žádá o přimluvu u Albrechta. Žádají ho, aby poručil propustit telata, která byla zajata Vítovu čeledínu kvůli nezaplacení cla v Hostině, a aby přijal nezaplacené clo.

Mělník, 13. ledna 1582

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/17, fol. 30, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Ekrberka a na Byšicích, panu a příteli v dobrém sousedství milému.

((Na cle o prohnání¹ telat z Mělníka.²))³

Službu svou vzkazujem, urozený pane a příteli náš v dobrém sousedství milý. Zdraví, jiného všeho dobrého, od Pána Boha Vám žádáme. V jaké potřebě své Vít Roudnický,⁴ obyvateľ náš, k nám se utíká a víc za přimluvu k Vám nás žádá, z příležitího spisu jeho porozumětí moci budete.⁵ I poněvadž čeledín⁶ jeho o tom, aby se tu v té vsi Hostinné⁷ jaké clo Vám náležitě z dobytka dávatí mělo, žádné vědomosti neměl, ani od žádného, aby je dáti měl, napomenut <není>, též žádného znamení na takové clo tu vystaveného, není. Protož přátelsky a sousedsky se k Vám za něho přimlovajíce žádáme, že jemu jakožto řemeslníku potřebné[m]u telata jeho navrátiti poručíce clo náležitě z nich vzítí ráčíte. A my v podobné příčině i v jiném přátelství dobrém a nám možném odměniti se Vám za to touž volností chceme rádi. Odpovědi přátelské žádáme. Dán v městě Mělníce v sobotu v ochtáb s[vatý]ch Tří králův léta páně [15]82.

Purgmistr a rada města Mělníka nad Labem

¹ Prohnat (clo) – nezaplatit (clo) z hnaného dobytka.

² Mělník, královské věnné město, pak zástavní město a zámek (kraj Středočeský). V zástavním vlastnictví Jiřího Popela z Lobkovic.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Vít Roudnický, měšťan ve městě Mělník.

⁵ Zmíněná písemnost (příležití spis) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁶ Čeledín – námezdný dělník na hospodářském (vrchnostenském) dvoru pro domácí a polní práce sloužící za mzdu, stravu a byt.

⁷ Hostín, poddanská ves východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice.

133.

Václav Robmháp ze Suché píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Děkuje mu za příslib půjčky 1 000 kop grošů míšeňských, které má dát Jaroslavovi Smiřickému ze Smiřic. Dlužní úpis s datem splatnosti do 16. října už vyhotovuje. Zdržení je kvůli jednomu z ručitelů, Janovi Ostrovcovi z Kralovic, který není doma. On sám je nemocný.

Prosí ho, aby měl připravené peníze, až to bude možné, pošle pro ně k němu posla s dlužním úpisem.

Seč, 4. března 1582

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 70, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, Je[ho] [Mil]o[s]ti Císařské vebběřcímu nad posudné[m] v kraji Boleslavském, panu švagru mé[m]u zvláště milému.

((Od Romhápa Václava¹ o tisíc kop m[íšeňských].))²

Službu svou vzkazuji, urozenej a statečnej rytíři, pane švagře můj zvláště milej. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přál bych Vám věrně rád. Jakž prvotně tak i nyní Vám z toho, že mě těmi tisíci toлары, kteréž Je[ho] [Mil]o[s]ti panu Jaroslavovi z Smiřic³ dáti mám, retovati⁴ chcete, hrubě děkuji. Bohdá se Vá[m] toho vším dobřejm odplatím. Jistotu taky, tak jakž jste mi psaní[m] Vaším oznámili, do s[vatéh]o Havla⁵ i s ourokem svědčící na tu sumu již hotovím s těmi rukojměmi,⁶ na kterejchž tu naději mám žádného nedostatku míti nebudete. Toliko se tím prodlívá, že pan Jan Vostrovec,⁷ jeden z těch, jakž za masopustu⁸ do Prácheňska⁹ odjel, posavad ještě doma není, a sám taky že sem teď vždycky nemocen. Jakž Pán Bůh dáti ráčí, abych se mohl zas na cestu vydati a k středoposti¹⁰ v Praze¹¹ bejti, odtud Vám naschválně hned o tom oznámím. A pakli bych sám nemohl, naschválí k Vám pro takovou sumu ještě dříveji s jistotou vypravím. Prosím, že ji zatím, což můžete nejdřív, pohotově míti budete, a pakli by Vám pro mě to učiniti možné bylo, abyšte po někom svým takovejch peněz tam do Prahy do domu pana otce¹² manželky¹³ mý neb kdež se Vám vidí, dodali, vděčnou byšte mi tím věc učinili, nebo mi odsud k Vám pro ně poslati daleko a skoro kudy nevím. Ani jináče já nemyslím, než aby se hned Je[ho] [Milos]ti panu Jaroslavovi z Smiřic, jakž jistotu ode mě přijmete, odvedli, a tak Vy tudy i druhej rukojmě můj ((abyšte)) vyvazený byli. Což že se stane, věřím. S tím Váš zase volnej švagr sem. Pán Bůh rač dáti, když bude vůle jeho svatá, nám se ve zdraví spolu shledati. Dat[um] na Sedči¹⁴ v neděli den Přenešení s[vatéh]o Václava léta [tisícího pětistého] osmdesátého druhého.

Václav Robmháp z Suché a na Sedči

¹ Václav Robmháp ze Suché (zemřel po 1596), na Sedči.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Jaroslav Smiřický ze Smiřic (narozen kol. 1513, zemřel 18. 11. 1597), na Kostelci nad Černými Lesy, přísedící zemského soudu, maršálek českého královského dvora.

⁴ Retovati, z něm. retten – chránit, ochránit někoho, pomoci někomu, zachránit někoho.

⁵ Dne 16. října.

⁶ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž ne učinil sám.

⁷ Jan Ostrovec z Kralovic (zemřel po 1582), na Kuřím.

⁸ Období 7. ledna až 28. února.

⁹ Prácheňský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem byl Písek.

¹⁰ Dne 22. března.

¹¹ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹² Albrecht starší Bryknar z Brukštejna (zemřel 1590), na Libni, otec Eufrozíny Robmháповé z Brukštejna, přísedící dvorského a komorního soudu.

¹³ Eufrozína Robmháповá z Brukštejna (zemřela po 1596), dcera Albrechta staršího Bryknara z Brukštejna, manželka Václava Robmhápa ze Suché.

¹⁴ Seč, poddanské městečko a sídlo (tvrz) jihozápadně od Chrudimi (kraj Pardubický). V majetku Václava Robmhápa ze Suché.

134.

Alžběta Kaplířová z Malovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o informaci, zdali je doma nebo kam odjel před morovou nákazou. Oznamuje mu, že jeho matka je u ní a je nemocná, všichni ostatní jsou zdraví.

Neustupov, 3. prosince 1582

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 78, česky

Urozenému a mému zvláště milému panu ujci, panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, dán bud'.

((Červenej řeb<ř>íček, červenou bukvici, červenej benedykt, to vařiti v červený[m] víně, pítí ráno a večer.))¹

Modlitbu svú vzkazuji, urozenej a můj zvláště milej pane ujče, pane Albrechte Pětipeský. Zdraví, při něm jiného všeho dobrého, přála bych Vám i všem² Vašim věrně ráda. Naschválně k Vám posílám a věděti žádám, kterak se na svém zdraví máte, prosím že mi oznámíte po tomto poslu a doma-li ste čili kde před tím morovým povětrím, nebo se jistě o Vás starám majíc zprávu, že již [v] Kněžmostě³ nejste. O všem mi oznamte, můj zvláště milej pane ujče, nebo Vám oznamuji, že paní mater⁴ Vaši a mou zvláště milou paní kmotřičku na ten čas u sebe mám a pro ty veliké zimy nikam ji pustiti nechci, ač ji s těžkostí sem u sebe obdržela, a tak Vás poručila tímto psaním <Vás> velice i paní manželky⁵ Vaši pozdraviti i dítek Vašich. A vězte o nás, můj zvláště milej pane ujče, že sme z daru pána Boha až do tyto chvíle všickni zdraví, tolikýž paní sestra⁶ Vaše i pan Adam Velemickej⁷ se všemi svejmi a Vám taky toho na pánu Bohu žádáme a při tom Vás moji všicky domácí pozdravují a služby svý vzkazují s vinšováním od pána Boha všeho dobrého spolu se mnou i paní manželce Vaší. S tím pán Bůh všemohú[ci] rač nám spolu toho našeho shledání popřítí v dobrém zdraví. Dán na Neustupově⁸ v pondělí po s[va]jtým Ondřeji léta [15]82.

Alžběta Kaplířová z Malovic⁹ a na Neustupově

¹ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Všechněm.

³ Kněžmost, poddanské městečko a tvrz severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému statku Valečov.

⁴ Dorota Pětipeská ze Sulevic (zemřela po 1582), matka Albrechta Pětipeského.

⁵ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁶ Anna Voračická z Chýš a Egrberku (zemřela kol. 1597), vdova po Petrovi Voračickém z Paběnic. Poručnice dětí a statku po zemřelém manželovi Petrovi Voračickém z Paběnic (zemřel 1561).

⁷ Adam Velemyský z Velemyšlovi (zemřel 1609), na Olbramovicích, manžel Doroty Voračické z Paběnic, dcery Anny Voračické z Chýš a Egrberku.

⁸ Neustupov, poddanské městečko a tvrz jižně od Benešova (kraj Středočeský). V majetku Alžběty Kaplířové z Malovic.

⁹ Alžběta Kaplířová z Malovic (zemřela po 1591), na Neustupově a Brodcích, vdova po Petrovi Kaplířovi ze Sulevic (zemřel 1576). Petr Kaplíř byl bratrem Albrechtovy matky Doroty.

135.

Alžběta Kaplířová z Malovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu propouští svého poddaného Bartoše z Brodec a informuje ho o jeho „lotrovském“ chování.

Neustupov, 16. prosince 1582

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 76, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egkrberku a na Byšicích, panu ujci mému vždycky zvláště milému.

((Od paní Kaplířov¹ na Bartoš² z Brodec³ vejhost.))⁴

Modlitbu svú vzkazují, urozenej a statečnej rytíři, pane Albrechte Pětipeske,⁵ pane ujče můj vždycky zväšť⁶ milej. Zdraví a při něm jiného všeho dobrého, toho Vám i všemu domu Vašemu věrně ráda přeji. Můj zvláště milej pane ujče, žádosti Vaší, kterouž na mě vzkládáte skrze psaní svý, sem porozuměla a toho jisteho Bartoše, poddaného svého, Vám z člověčenství i spravedlivosti jeho, kteroužkoli na gruntech mejch má, propouštím a dávám, na něm sobě nic ani budoucím svejm nepozůstavujíc. Nebo jakž mi psaním svým ku paměti přivozujete, že ste mi se v témž též volně propůčili, to já v své dobré paměti mám a Vám z toho přátelsky děkuji. A na jiném nejsem, než panu ujci se toho i jiného mně od Vás dobrého přátelství propůčování i s dítkami svejmi bohdá vším dobrým odplacovati i odsluhovati nepominu. Ač Vás, můj zvláště milej pane ujče, nemohu toho tejna učiniti, než Vám oznámiti, jakýho Vám velikého lotra propouštím, kteréž⁷ j[es]t napřed proti Pánu Bohu i všem dobrejm lidem zle živ v tom světě, a skoro ho Vám nerada propouštím. Někomu bych ho jinýmu přála. A ráda sem ho srdečně prázna, neb sem s ním měla věči trápení než se všemi u Brodec lidmi. A tak bych Vám přála, aby se u Vás lípe choval, než j[es]t se pode mnou choval. Že můj zvláště milej pan ujec se všemi svejmi při dobrým zdraví zůstávati ráčí, na⁸ tím souc potěšena, Vám toho srdečně přeji, jako sama sobě. Pán Bůh rač dáti za dlouhý časy. O nás vězte, že toliko z vůle všemohoucího Pána Boha na Neustupov⁹ sme všickni zdraví, i paní mater¹⁰ Vaše a má nejmilejší paní kmotříčka. Což j[es]t Vás poručí tímto psaním i paní manželku¹¹ Vaši i dítek Vašich velice pozdraviti. A já tolikéž prosím se vši svou rodinou, že tolikýž od nás učiníte, napřed sebe sám a potomně svejch všech přátelsky pozdraviti s vinšováním od Pána Boha všeho dobrého <sm>. A že se již pomalu domů postrojujete, jistě Vám toho věrně ráda přeji.¹² Pán Bůh rač dáti šťastně toto nastávající Nový lito Vám začíti a v dobrým zdraví týhož roku dočekati a ode všeho zlého zachovati. S tím Pán Bůh rač nám popříti toho našeho spolu

¹ Alžběta Kaplířová z Malovic (zemřela po 1591), na Neustupov⁹ a Brodcích, vdova po Petrovi Kaplířovi ze Sulevic (zemřel 1576). Petr Kaplíř byl bratrem Albrechtovy matky Doroty.

² Bartoš, poddaný Alžběty Kaplířové z Malovic ze vsi Brodce.

³ Brodce, poddanské městečko a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Alžběty Kaplířové z Malovic.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Pětipeskej.

⁶ Zvláště.

⁷ Kterejž.

⁸ Nad.

⁹ Neustupov, poddanské městečko a tvrz jižně od Benešova (kraj Středočeský). V majetku Alžběty Kaplířové z Malovic.

¹⁰ Dorota Pětipeská ze Sulevic (zemřela po 1582), matka Albrechta Pětipeského.

¹¹ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

¹² Narážka na mor, který byl tehdy v Čechách. Srov. *Sněmy české* VI, č. 164, s. 271-272 (Videň, 19. listopadu 1582), mandát Rudolfa II. Habsburského obyvatelům Českého království.

shledání v dobrém zdraví. Dán na Neustupově v neděli po s[va]té Luciji Otylíji léta [tisícího pětistého] osmdesátého druhého.

Alžběta Kaplířová z Malovic a na Neustupově

136.

Představitelé města Chrudim píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádají ho, aby jim propustil svého poddaného Ondřeje, syna Matěje tkadlece z Byšic, nyní kantora jejich školy v Chrudimi.

Chrudim, 7. ledna 1583

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/17, fol. 14-15, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích [etc.], panu nám laskavě příznivému.

Službu svú vzkazujeme Vaší Mi[l]o[s]ti, urozený a statečný rytíři, pane nám příznivý. Zdraví i jiného všeho dobrého Vaší Mi[l]o[s]ti přejeme rádi věrně. Předstoupil před nás Ondřej¹, syn Matěje² tkadlce z Byšic,³ cantor⁴ školy naší, poddaný Vaší Mi[l]o[s]ti, oznamujíc kterak by rád mezi námi v obci naší, poněvadž jest nemalý čas, jakž při kúru v chrámě Božím⁵ tak i při mládeži pracoval a prospíval, se osadil, kdyby Pán Bůh všemohúci jemu to dáti ráčil, aby sobě svoboden a od Vaší Mi[l]o[s]ti z poddanosti a člověčenství propuštěn býti mohl, v čemž jest nás za přímluvu k Vaší Mi[l]o[s]ti požádal.⁶ I nemohouce my snažně žádosti jeho oslyšeti, k Vaší Mi[l]o[s]ti za něho se v náležité utočivosti přimlouváme a žádáme, že jeho z poddanosti a člověčenství propustiti i list zachovací jemu vydati pod pečeti Vaší Mi[l]o[s]ti poručiti ráčíte, tak aby sobě to předsevzeti své k místu a konci přivésti mohl. V čemž sme k Vaší [Mil]o[s]ti té naděje, že toho na přímluvu naši učiniti odporný býti neráčíte pro naši k Vaší Mi[l]o[s]ti vždycky volnou a skutečnou v podobných příčinách odměnu a volné odsloužení. S tím se Vaší Mi[l]o[s]ti dobře a šťastně míti vinšujeme. Dat[um] v městě Chrudimi⁷ v pondělí po památce Zjevení páně třem mudrcům pohanským léta [tisícího pětistého] osmdesátého třetího.

Purgkmistr a rada města Chrudimě

¹ Ondřej, syn Matěje, tkadlec, poddaného Albrechta Pětipeského z městečka Byšice, kantor ve městě Chrudim.

² Matěj, tkadlec, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

³ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Cantor, kantor – původně kostelní zpěvák, později všeobecné označení učitele.

⁵ Mínen kostel Nanebevzetí Panny Marie v Chrudimi. Chrudimský literátský kůr byl v soudobých prameňech označován jako „*Kruchta a kůr literátský kostela hořejšího Matky Boží v Chrudimi*“. Kůr neboli kruchta, tj. povýšené místo v kostele, kde se nalézají varhany a kde zpěváci a hudebníci provozují církevní zpěv a hudbu.

⁶ Srov. NA Praha, DZ, DZM 93, fol. K 24. Albrecht Pětipeský pohání k zemskému soudu většinu letničnímu 1579 Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory z neoprávněného propuštění z poddanského svazku a osobního osvobození Ondřeje, syna Matěje tkadlece z Byšic. Výhostní list byl datován na Byšicích 6. ledna 1577, Ondřejovi byl ale dán až po Velikonocích (po 7. dubnu 1577), tedy až po uzavření smlouvy mezi Václavem Vřesovcem a Albrechtem Pětipeským o statek Byšice.

⁷ Chrudim, královské věnné a krajské město jižně od Pardubic (kraj Pardubický). Středisko historického Chrudimského kraje.

137.

Smil Vlinský ze Vliněvsi píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby mu propustil svého poddaného Jana, syna Petrovského z Byšic, který se chce přiznít na jeho statky ke Káče ve vsi Liblicích, jež je jeho poddanou.

Liblice, 9. ledna 1583

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 32, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egerberka a na Byšicích, Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské vejběrcímu posudného [v] kraji Boleslavském, panu ujci mému zvláště milému.

((Přípověď od pana Smila,¹ že každého chce zase propustiti.))²

((A[nn]o [15]83.))³

Službu svú vzkazuji, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane ujče můj zvláště milý. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého Vám věrně rád přeji. I můj zvláště milý pane ujče, Vám oznamuji, že jest ke mně Jan,⁴ syn Petrovského⁵ z měst[ečka] Byšic,⁶ poddaný Vás, přišel, zprávu mi toho čině, že by sobě Káču⁷ kmetičnu⁸ ve vsi Liblicích,⁹ poddanou mou na gruntech mých, k stavu [svatě]ho manželství oblíbil a tu že by se k ní na grunty mé přizniti chtěl, mě snažně k Vám za toto přímlyvné psaní žádaje. Což já nemohouc slušné žádosti i někderých přátel jeho oslyšeti, k Vám se za něho přimlouvám a Vás za to přátelsky žádám, že jemu toho křesťanského způsobu dovolíte a jeho že na grunty mé i se vši spravedlnosti jeho, ač má-li jakou na gruntech Vašich, propustíte. A já zase touž měrou i jiným dobrým přátelstvím Vám se toho míním odměniti. Odpovědi od Vás přátelské žádám. A s tím dejž Pán Bůh, abychom se spolu v dobrém zdraví shledali. Datum na Liblicích v středu po Třech králích léta [15]83.

Smil Vlinský ze Vliněvsi a na Liblicích

¹ Smil Vlinský ze Vliněvsi (zemřel 1591-1592), na Liblicích.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Jan, syn Petrovského, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

⁵ Petrovský, otec Jana, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

⁶ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ Káča, poddaná Smila Vlinského ze Vliněvsi ve vsi Liblice.

⁸ Kmetična – vdova po poddaném sedláku; poddaná žena vůbec.

⁹ Liblice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Smila Vlinského ze Vliněvsi.

138.

Mandát. Rudolf II. Habsburský píše [obyvatelům Boleslavského kraje]. Oznamuje jim nově jmenované krajské hejtmany.

Bratislavský hrad (Prešpurský zámek), 18. dubna 1583

NA, SM, inv. č. 1605, sign. K 26/2, karton č. 1133, fol. 4, česky, koncept¹

¹ Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora stručný regist: „*hejtmáně krajští*“. Za textem konceptu je rukou registrátora datum vydání listu převedené na dny a měsí-

Rudolf² [etc.].³

Věrní milí. Jakož o tom dobrú vědomost jmáte, že hejtmanům krajským v Království našem českém a tak i v tomto kraji čas ouřadův jich teď při svatém Jiří nyní příštím vyjde a jiní hejtmani toho roku podle zřízení zemského vsazení bejti mají. Kdež znajíc my hodnost osob N. N.,⁴ věrných našich milých, k tomu bejti, je jsme za hejtmany téhožto kraje voliti a zříditi ráčili. A protož vám všem vůbec i jednomu každému zvláště poroučíme příkazujíc, abyšte se nadepsanými osobami jakožto hejtmany krajskými spravovali a ve všem jich vedle vyměření týmž zřízením zemským podle náležitosti poslušni byli. Jináče nečiníce. Dán na Zámku našem Prešpurce⁵ ve čtvrtek po Svátosti léta [15]83.

ce: „18. Aprilis“. Mandát byl určený k publikování všem obyvatelům daného kraje, proto nemá adresu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ Seznam nově zvolených a nastupujících krajských hejtmanů pro služební období 1583/1584 se dochoval. Srov. NA Praha, SM, inv. č. 1605, sign. K 26/2, kart. č. 1133, fol. 3. V Boleslavském kraji byli ustanoveni „p[an] Aleš Berka z Dubé a Lipého na Bělý“ a „Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egrberku na Byšicích“.

⁵ Bratislava – zámek, historické sídlo uherských králů. Dnes sídlo prezidentů Slovenské republiky.

139.

Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Odpovídá na jeho psaní ohledně jeho poddaného Jíry a své poddané Důry, kteří se bez jeho povolení oženili. Nevykoná jeho žádost, protože Důře neodpustí, že zběhla z jeho statků a předtím ukradla jeho ženě a jemu samému nějaké věci.

Brocno, 27. dubna 1583

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 20, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Egrberku a na Byšicích, panu ujci mému zvláště milému.

((Od p[ana] Kaplíře¹ z Brocna.²))³

Službu svú vzkazují, urozený pane ujče můj zvláště milý. Téhož zdraví a jiného mnoho dobrého Vám věrně rád přeji. Psaní, kderěz mi činíte o Jíru,⁴ poddaného Vašeho, kderež jest se nemalé věci dopustil, a Důru⁵ děvku,⁶ poddanú mú, bez vůle a vědomí mého sobě svývolně za ženu vzal, čehož jest se dopustiti neměl, dokládajíc toho v témž psaní svým, že by tak mnoho rozumu neměl, aby se ptal, či by poddaná býti měla, a že manželé spolu bejti musejí, a že Vy jemu to odpouštíte, tak jakž psaní Vaše, kderéhož datum v pátek po svatém Marku⁷ léta [15]83 to v sobě dáleji obsahuje a zavírá. Což Vám toho za odpověď

¹ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1596), na Brocně a Kokořině, manžel Magdaleny Kaplířové ze Sulevic.

² Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Jíra, poddaný Albrechta Pětipeského.

⁵ Důra, děvče, poddaná Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁶ Děvka, děvče – služebná na poddanském statku nebo vrchnostenském dvoře.

⁷ Dne 26. dubna.

dávám, že jest táž jistá Důra, poddaná má, při ženě⁸ mý nahoře sloužila a beze vši příčiny nenáležitě jesti mi z gruntův zběhla, a nad to vejše ženě mé nemálo od šatů choděcích, ano i jiných věcí, nic méně i mně, jest sebou pobrala a lotrovsky pokradla. Což posílajíc já za ní, nikderakž sem ji doptati a dosáhnouti nemohl. I zvědouc já o ní, kde aneb v kderých místech jest, sem pro ni jakožto pro poddanou svou poslal, aby ji vezmouc mně přivedli, tak abych já jí za její lotrovskou službu zaplatiti dal. Neb abych já jí toho tak lehce, její lotrovský předsevzetí a zlodějství, prominouti mohl, toho mi se nikoli nemůže za slušné trefiti. A protož Vám věřím, že mi v tom za zlý míti, že žádosti Vaší na tento čas za příčinami oznámenými a hodnými vykonati nemohu, nebudete, než jiným časem, mohli bych se panu ujci v čem dobrý[m] přátelstvím propůjčiti, pokudž možný, učiním rád. Což sem Vás touto odpovědí tejna na psaní Vaše pomínouti nemohl. A toho bych se nenadál, abyšte Vy témuž poddanému svému toho tak lehce vážiti a prominouti měli, neb taky děvečky a poddané své máte. Pak kdyby kderá bez vůle a vědomí Vašeho se věč dala, nepochybují, že byste věděli v té věci jak se zachovati. A kdybych sobě v tom osoby Vaší nevážil, byl bych toho pana ženicha i s nevěstou dobrou hospodou opatřil. S tím milost Boží rač býti se všemi námi. Datum na Brocně v sobotu po svatém Marku léta [tisícího pětistého] osmdesátého třetího.

Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic a na Brocně

⁸ Magdalena Kaplířová ze Sulevic (zemřela po 1596), manželka Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

140.

Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Odpovídá na jeho další psaní ohledně své poddané Důry. Kvůli jejímu chování, které jí nemůže odpustit, nesplní jeho žádost.

Brocno, 30. dubna 1583

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 19, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeský[m]u z Chýš z Egrbergku a na Byšicích, panu ujci mému vzláště milé[m]u.

Službu svú vzkazují, urozený pane ujče můj vzláště milý. Téhož zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Psaní, kderéž mi opět dosti obšírný činíte, přečtouce, jemu sem vyrozuměl. I můj milý pane ujče, jak sem Vám předešle odpověď dal¹ učiníc a na níž nemalou ale velikou věc a k tomu i zlodějství. Abych já jí² to měl tak lehce vážiti, mně se toho tak trefiti nemůže. A žena³ má potřebujíc děveček,⁴ kdyby to prominuto bylo, tehdá by toho hned více bylo. Neb Vám mohu oznámiti, že nedávných dnův ženě mé děvečka jest pryč ušla, kderáž jest jí opět nemálo šatů, nic méně i dceri⁵ mé, z hrdla několi-ko zlatých pobrala. A tak mělo-li by to býti, kdyby oni nám jakožto vrchnosti jich zloděj-

¹ Srov. předchozí list č. 139.

² Důra, děvečka, poddaná Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

³ Magdalena Kaplířová ze Sulevic (zemřela po 1596), manželka Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁴ Děvečka – služebná na poddanském statku nebo vrchnostenském dvoře.

⁵ N. Vosterská Kaplířová ze Sulevic, dcera Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

ství učinili a vdajíc se, aby toho prázdni byli, u mě se nesnáší. Neb co se tkne toho artykule,⁶ v kderýmž dokládáte molitbu, pane odpusť nám naše viny, jakož i my,⁷ jest to ovšem tak, že máme viny odpouštěti, ale sou viny nejednostejný a rozdílňý. A také máme psáno o tom, že vrchnost jest od toho, aby zlo přetrhovala a nad dobrým ruku držela. A také Vy o tom dobrou vědomost máte, že jakou kdo měrou měří, že mu se zase vrchovatou a natlačenou má odměřiti. Což já vedle toho artykule sem oumyslu tak učiniti. A přísloví jest, že žádný nevěří, koho střevíc hněte, než sám ten, kderý v něm chodí. Protož Vám věřím, můj vzláště milý pane ujče, že mi za zlý jmíti a sobě pro tu lehkomyšlnou lotryni daremně zaneprázdnňovati nebudete, že žádosti Vaší z příčiny jednou i druhé oznámený vykonati nemohu. Jiným časem mohli bych panu ujci dobrým přátelst[vím] jaké pohodlí učiniti, podle možnosti své učiním rád. S tím milost Pána Boha rač býti se všemi námi. Datum na Brocně⁸ v outerý po svatém Marku Evangelistu páně léta [tisícího pětistého] osmdesátého třetího.

Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic⁹ a na Brocně

⁶ Artikul – článek nebo odstavec textu; ustanovení.

⁷ Je to odkaz na Otčenáš neboli Modlitbu Páně, konkrétně na pátou prosbu neboli žádost k Bohu, která vyjadřuje vztah ke společenství lidí.

⁸ Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁹ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1596), na Brocně a Kokoříně, manžel Magdaleny Kaplířové ze Sulevic.

141.

Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat. Oznamuje mu, že se brání tomu, že by z jeho nařízení jeho poddaní vpadli na louky „obecní“ jenichovské a vehnali tam svůj dobytek, který spásl otavy.

Bez místa, 24. srpna 1583

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 9, česky

[Adresa]¹

Službu [etc.].² Zdraví [etc.]. Jakož ste mi psaní učiniti ráčili, jehož dat[um] v pátek spěšně před s[vatý]m Bartolomějem³ léta p[áně] [15]83, jak by Vávra,⁴ syn n[ebožtíka] Diviše,⁵ Duchek,⁶ syn n[ebožtíka] Diviše,⁷ Jan⁸ hořeního Jiřika,⁹ Jan Samelka,¹⁰ Jakub

¹ List byl psán na dvojlist. Strana dvojlistu, na které byla napsaná adresa, chybí.

² Zkrácená salutace.

³ Dne 23. srpna.

⁴ Vávra, syn Diviše, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín.

⁵ Diviš, otec Vávry, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín.

⁶ Duchek, syn Diviše, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín.

⁷ Diviš, otec Duchka, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín.

⁸ Jan, syn Jiřika hořeního, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín.

⁹ Jiřík hoření, otec Jana, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín.

¹⁰ Jan Samelka, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín.

Zvelebil,¹¹ Vít¹² rychtář,¹³ Vávra Kopice,¹⁴ Lukeš¹⁵ chalupník, Krystůfek¹⁶ chalupník, Matouš¹⁷ syn Jiříků,¹⁸ Matěj jinak Matějka,¹⁹ vše lidé poddaní moji ze vsi Hostiný,²⁰ sebravši nemalej počet lidí s rozličnejmi braněmi²¹ ten čtvrtek na den slavný Nanebevzetí blahoslavené panny Marie,²² neušanovavši²³ slavnosti svátku, ranejm jitrem, ani pořadu práva, na grunty a luka obecný něněchovské²⁴ (kterěz Vaše [Milos]t²⁵ tak jmenovati ráčíte) vpád nenáležitě udělali, a kdež sobě něněchovští luka obecní příkopy ohradili a zdělali, ty jim rozmetali, a dobytek svůj jakž hovězí tak i jinej na votavy vehnali a spásli, jakž též psaní Vaší Mi[los]ti obšírné a s velikou stížností to v sobě obsahuje a zavírá, s dotázkou,²⁶ z vůle-li a rozkazu mého jest se to stalo. Kteréhožto psaní proti od Vaší [Milos]ti nedávnýho času ohlášení sem se nenadál, avšak tuto odpověď Vaší [Milos]ti dávám, aby to z rozkazu a poručení mého státi se mělo, zjevně odpírám. A dáleji psaní Vaší Mi[l]o[s]ti poddanejm svej[m] přečísti sem dal, čemuž aby s takovými braněmi a li-de[m] k válečnému způsobu nápodobné[m] křičíc, vejskajíc, k bitvě pobízejíc, jakž na zprávu lidí Vaší [Milos]ti v psaní svém dokládati ráčíte, na též obce společný vehnati a pásti měli, zjevně odpírají, nebo ani některé ty osoby od Vaší [Milos]ti jmenované toho přítomny nebyly, než k tomu se znají, když sou poddaní Vaší [Milos]ti z Něněchova na těch obcích společných tak dobře k Hostiný jako k Něněchovu náležitých pod přátelský[m] jednání[m] trávy sekali a pryč brali, cestu svobodnou zakopali, jak se jim líbilo užívali, a vždy víc sobě ty obce osobovati chtěli, nemohši toho na mně pro nedostatek zdraví mého vzněsti, že sou někteří i jinými cizopanskými z též vsi Hostiný osedlými lidmi na ty obce společný pokojně dobytky vehnali, touž cestu starobylou a svobodnou zakopanou zase ohradili a spravili a jakž jindy sami i předkové jich sou pásali a bez překážky svobodně užívali, nic toho, tak jakž od poddaných s[výc]h²⁷ zpraveni býti ráčíte, před sebe nebravši. A tak račte souditi, jakož [i spr]avedlivej²⁸ soudce a jede[n] z nejvyšších pánů ouředníků ((a soudcí)) zemských,²⁹ měli-li sou v těch obcích společných poddaní Vaší Mi[los]ti pod takovejm přátelskejm jednáním takové trávy sami sekati a bráti, toli-

¹¹ Jakub Zvelebil, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín.

¹² Vít, rychtář, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín.

¹³ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

¹⁴ Vávra Kopice, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín.

¹⁵ Lukeš, chalupník, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín.

¹⁶ Kryštůfek, chalupník, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín.

¹⁷ Matouš, syn Jiříka, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín.

¹⁸ Jiřík, otec Matouše, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín.

¹⁹ Matěj jinak Matějka, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín.

²⁰ Hostín, poddanská ves východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice.

²¹ Braně – zbraně.

²² Dne 15. srpna.

²³ Ušanovat, z něm. schonen – uchránit; ušetřit.

²⁴ Jenichov, poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Střemy. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Liblice, část vsi patřila Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat.

²⁵ Jáchym Novohradský z Kolovrat (zemřel 17. 1. 1600), na Košátkách a Buštěhradě, purkrabí karlíštejnský.

²⁶ Dotázka – jednotlivá otázka (dotaz) během úředního (soudního) jednání.

²⁷ Poškozená psací látka.

²⁸ Poškozená psací látka.

²⁹ Jáchym Novohradský z Kolovrat byl purkrabím karlíštejnským za panský stav a přisedícím většího zemského soudu.

kož cestu svobodnou zakopávati či neměli, o čez bych se byl náležitě též o ujištění,³⁰ kdybych sobě neušetřoval toho přátelského jednání, na kterémž až posavad mezi <Vámi> ((Vaší)) Mi[los]tí a mnou o ty obce i o jiný jest, k Vaší [Milos]ti dopisovati mohl. A poněvadž pak jest se tu nic nestalo, což by nemohlo <na s> býti spokojeno, vidí-li se Vaší [Milos]ti, tak jakž na tom zůstáno³¹ skrze Jeho [Milos]t pana Jindřicha z Donína,³² tím neprodlívajíc na to i na jiné oč spor jest vyjeti, Jeho [Milos]tí páne[m] rozeznáni býti, osobou mou nemá nic sjíti, jakž nikdá nescházelo, což se k pokoji schyluje, nýbrž vedle vši náležitosti a služebnosti všecku volnost chci prokázati. Na kterěžto psaní pá[n]u nemohl sem pominouti odpovědi této sprostné dáti. A jaká by dále vůle vůle [!] Vaší [Milos]ti byla, též odpovědi, kterouž bych sebe i poddané své, jichž by se tu dotýkati chtělo, zpraviti mohl, od Vaší [Milos]ti žádám[m]. D[atun] spěš[ně] v sobotu de[n] s[vatéh]o Bartoloměje [15]83.

Albrecht Pětipeský

³⁰ Ujištění.

³¹ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

³² Jindřich purkrabí z Donína (zemřel 1597), na Benátkách nad Jizerou.

142.

Jan Bryknar z Brukštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby se stal ručitelem v dlužním úpisu, ve kterém je on dlužníkem a Kryštof Robmháp ze Suché věřitelem, a přitiskl k němu svoji pečeť.

Praha – Nové Město, 25. listopadu 1583

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/5, fol. 20, česky

+ *Urozenýmu a statečný[m]u rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, hejtmanu kraje Boleslavského, panu ujci mému zláště milému, d[án] [bud'].*

((Na toto psaní přitisknuta pečeť k jistotě svědčící na 500 kop g[rošův] č[eských] panu Krystofovi Robmhápmi.¹ Druhej rukojmě² pan Mikoláš Střela³ na Cerhenicích.⁴ D[atun] jistoty v pondělí de[n] památný s[vat]é Kateřiny⁵ l[éta] [15]83.))⁶

+ *Službu svú vzkazují, urozenej a můj zláště milej pane ujče, pane Albrechte Pětipeskej. Od všemohoucího Pána Boha Vám sumou všecko dobré, vinšujíc, přeji věrně rád. Tak jakož sem Vás žádal, abyšte se za mě v rukojemství⁷ panu Krystofovi Romhápmi*

¹ Kryštof starší Robmháp ze Suché (zemřel 1592), na Kopidlno.

² Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

³ Mikuláš Střela z Rokyc (zemřel 1592), na Cerhenicích a Štěpánově.

⁴ Cerhenice, poddanské městečko a tvrz severozápadně od Kolína (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Štěřely z Rokyc.

⁵ Dne 25. listopadu.

⁶ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁷ Rukojemství – zaručení se jiné osoby/jiných osob (rukojmí) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmí) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak týž neučinil sám; rukojemství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.

postavili, i ještě za to Vás přátelsky žádám, že tak učiníte a pečeť svou k této jistotě přitisknouti dáte. Já se Vám zase, ješli potřebovati ((budete)), tí[m] způsobem i vši[m] jiným mně možnej[m] odplacovati chci. A Vám připovídám, že Vás bohdá vyvadí[m] tak poctivě, že nemáte skrze to žádné práce ani těžkosti nýsti. Oč věřím, že tak na žádost mou učiníte. S tím Pán Bůh rač popřítí nám se v dobrým zdraví spolu shledati. Dat[um] v Praze na Nové[m] Městě⁸ v pondělí den s[vat]é panny Kateřiny léta [tisícího pětistého] osmdesátého třetího.

Jan z Brukštejna⁹ a na Číjovicích,¹⁰ m[anu] p[ropri]a

⁸ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy.

⁹ Jan Bryknar z Brukštejna (zemřel 1594), na Starých Čivicích, stolník Rudolfa II. Habsburského.

¹⁰ Staré Čivice, poddanská ves a tvrz západně od Pardubic (kraj Pardubický). V majetku Jana Bryknara z Brukštejna.

143.

Smlouva (trhová smlouva). Jan Lhotský ze Ptení a Šťastný Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku, i na místě nezletilého bratra Fridricha Zbyňka, se přiznávají před úředníky desek zemských ke smlouvě uzavřené 16. prosince 1583 mezi Janem Lhotským ze Ptení a Albrechtem Pětipeským z Chýš a Egrberku. Jan prodal Albrechtovi statek Horní Přívořky za 7 050 kop grošů míšeňských.

[Pražský hrad], 16. prosince 1583

NA Praha, DZ, DZV 176, fol. G 30-H 2, česky, vklad do desek zemských¹

Jan Lhotský ze Ptení² [etc.] z jedné a Šťastný Václav Pětipeský z Chýš a z Egrbergku³ i na místě Fridricha Zbyňka⁴ též Pětipeského odtudž z Krásného Dvoru [!],⁵ bratra jeho, z strany druhé přiznali se před úředníky pražskými, že jest týž Jan Lhotský s někdy Albrechtem Pětipeským z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích,⁶ otcem jich bratří Pětipeských, takovouto smlouvu učinil, kteráž slovo od slova takto napsána stojí.

Léta páně tisícího pětistého osmdesátého třetího v pondělí po s[vaté] Luciji⁷ námi Janem starším Vlkem z Kvítkova a na Nemyslovicích⁸ [etc.], Natanaelem Ropalem z Ryfm-

¹ Vklad do desek zemských 17. května 1602 („V pátek po Nanebevstoupení pána Krista [1602]“). Opis smlouvy je uložen v Zámku Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. K 18/5, fol. 103-104. Vklad přiznání k trhu do desek zemských viz NA Praha, DZ, DZV 131, fol. D 18-D 18'. Vklad do desek zemských větších trhových 17. května 1602. Na konci přiznání je poznámka o relaci panovníka: „K kderémužto vkladu nejjasnější kníže a pán pan Rudolf druhý z Boží milosti volený římský císař uherský a český [etc.] král jakožto král český ráčil jest skrze relací ke dskám zemským o to učiněnou své milostivé povolení dáti jakož ta[t]o relací v kvaternu relací tělném. [NA Praha, DZ, DZSt 50, fol. N 14-N 14].“ Přiznání k trhu není v této edici publikováno.

² Jan Lhotský ze Ptení (zemřel po 1602), na Přivorách (Horních).

³ Šťastný Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen asi 1582, zemřel 25. 7. 1638), syn Albrechta Pětipeského.

⁴ Fridrich Zbyňek Pětipeský z Chýš a Egrberku (zemřel 1604), syn Albrechta Pětipeského.

⁵ Omyl pisatele. Správně má být „odtudž z Chýš a Egrberku“.

⁶ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ Dne 16. prosince.

bergku⁹ [etc.] jakožto prostředky a mocnými ubrmany od obojí strany volenými, stala se smlouva a trh celý a dokonalý, a to mezi urozeným panem Janem Lhotským ze Ptení a na Hořeních Přívorách¹⁰ [etc.] prodávajícím s jedné a urozeným a statečným rytířem panem Albrechtem Pětipeským z Chýš a Egrbergku a na Byšicích, hejtmanem kraje Boleslavského,¹¹ kupujícím z strany druhé, a to taková smlouva a trh i ubrmanská vejpověď podle mocného od obojí strany na nás přestání, že pan Jan Lhotský prodal šmahem¹² dědictví své se vším plným panstvím tvrz, dvůr poplužní s poplužím, kterýž slove Hořejší Přívory, s dědinami, lukami, lesy přívorskými, porostlinami, vrbínami, vodotočinami, štěpnicemi, vinicemi, s potoky, mlejnem a řekami, pastvišti, i s tím dvorem nebo domem, kteréhož předešle panna Johanka z Hrušova,¹³ sestra pana Voldřicha Hrušovského,¹⁴ v držení byla,¹⁵ se vším všelijakým příslušenstvím, tak jakž jest toho on pan Jan Lhotský i s těma dvěma kusy háje v Cecemíně,¹⁶ koupivši to od pana Voldřicha Hrušovského, jakž smlouva trhová a cedule řezaná mezi ním panem Voldřichem Hrušovským prodávajícím z jedné a jím panem Janem Lhotským kupujícím z strany druhé léta páně [etc.] [15]78 v sobotu po památce s[vatě]ho Bartoloměje¹⁷ jest se stala, ukazuje,¹⁸ v držení a užívání byl, ovšem sobě tu v témž dědictví nic nevyměňujíc a nepozůstavujíc, též s lidmi osedlými i neosedlými, sirotky z těch gruntův zběhlými, kromě dvou sirotků při smlouvě vymíněných Jana,¹⁹ syna nebožtíka Němce,²⁰ a Martu,²¹ dceru nebožtíka Vondráčka,²² s spravedlnostmi jich, s platy stálými i běžnými, robotami žennými, kurmi a v čemž tíž lidé sedí, s krčmou vejsadní, jakž toho cedule dílčí mezi pány bratřími Hrušovskými²³ stvrzené šíře v sobě obsahují a zavírají,²⁴ se vši zvolí, s plným panstvím v těch mezích a hranicích v nichžto dědictví záleží, s těmi svršky a nábytky na rejstříku s podpisem pana Jana Lhotského poznamenanými: a to za sumu sedm tisíc padesáte kop vše miš[eňských], kteroužto sumu on pan Albrecht Pětipeský jemu panu Janovi Lhotskému taktó zaplatiti má, předkem a nejprve při postupování hned, kteréž se ve středu²⁵ nejprv příští vykonati má, pět set

⁸ Jan starší Vlk z Kvítkova na Nemyslovicích a Bezně.

⁹ Natanael Ropal z Ryfंबरku na Tisovicích.

¹⁰ Přívory (Horní), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jana Lhotského ze Ptení, pak Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku

¹¹ Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

¹² Šmahem.

¹³ Johanka Hrušovská z Hrušova, dcera Václava Hrušovského z Hrušova, sestra Jetřicha, Jindřicha staršího, Smila, Viléma, Oldřicha a Václava staršího Hrušovských z Hrušova.

¹⁴ Oldřich Hrušovský z Hrušova (zemřel 1598), na Horních Přívorách, syn Václava Hrušovského z Hrušova, bratr Jetřicha, Jindřicha staršího, Smila, Viléma, Václava staršího a Johanky Hrušovských z Hrušova.

¹⁵ NA Praha, DZ, DZM 235, fol. A 15. Vklad do desek zemských menších zápisných. Johanka Hrušovská z Hrušova postupuje Oldřichovi Hrušovskému z Hrušova chalupu ve vsi Přívory.

¹⁶ Cecemín, háj, na statku Čechelice.

¹⁷ Dne 30. srpna.

¹⁸ Zmíněnou písemnost (smlouva trhová) se v prostudovaných písemných pramenech nepodařilo dohledat. Smlouva nebyla vložena do desek zemských.

¹⁹ Jan, syn Němce, poddaný ze vsi Přívory (Horní).

²⁰ Němec, otec Jana, poddaný ze vsi Přívory (Horní).

²¹ Marta, dcera Vondráčka, poddaná ze vsi Přívory (Horní).

²² Vondráček, otec Marty, poddaný ze vsi Přívory (Horní).

²³ N. Hrušovští z Hrušova.

²⁴ Dílčí cedule mezi Hrušovskými o statek Horní Přívory srov. NA Praha, DZ, DZV 51, fol. G 36-G 38' a fol. G 40-G 40'. Vklad do desek zemských větších památných 28. srpna 1555.

²⁵ Dne 18. prosince.

kop míš[eňských] jemu panu Janovi Lhotskému dáti, potom hned dluh ten při ouřadu nejvyššího purgkrabství pražského panu Voldřichovi Hrušovskému na něm panu Albrechtovi Pětipeským a jiných páních rukojmích²⁶ za něho pana Jana Lhotského prisouzený, což se jeho koli při ouřadě sečte, ihned zaplatiti anebo jinak spokojiti, aby páni rukojmové těžkosti a škody nenesli, nýbrž kvitování²⁷ byli. Dále pak jistotu na sumu jeden tisíc kop míš[eňských] a což se víc vyhledá někdy panu Zigmundovi Vančurovi z Řehnic²⁸ a na Přívorách²⁹ na něho pana Jana Lhotského svědčící vyvaditi a jemu panu Janovi ji zase navrátiti. A nad to více na dva tisíce [kop] míš[eňských] jistotou s ourokem od tohoto [svatě]ho Jiří³⁰ nejprv příštího do šesti let pořad zběhlých právem listu hlavního udělati, však s tou vejminkou, aby z jednoho tisíce [kop] do tří let pořad zběhlých žádným ourokem povinen nebyl. Z kderéžto sumy jestližeby se jaké závady v těch šesti letech že by ještě vyvážené nebyly, našly, tehdy z též sumy podle té jistoty nižádného viniti pan Jan Lhotský moci nebude a nemá, v čemž se touto smlouvou zavazuje. Ostatní pak sumu což ji koliv pozůstávati bude, má též on pan Albrecht Pětipeský jemu panu Janovi Lhotskému též listem od [svatě]ho Jiří nejprve příštího do dvou let pořad zběhlých s ourokem s plněním na dva termíny ujistiti, totiž polovici té sumy na [svatě]ho Jiří,³¹ když se psáti bude léta [etc.] [15]85, a druhou polovici, když se psáti bude léta [etc.] [15]86, také na [svatě]ho Jiří³² položiti a ty všechny jistoty v moc pana Jana Lhotského při rozebrání smluv uvésti. Co se pak vkladu ve dcky zemské dotýče, poněvadž pan Jan Lhotský ještě od pana Voldřicha Hrušovského toho statku sobě ve dcky vloženého nemá, má pan Jan Lhotský jeho pana Voldřicha Hrušovského mezi tímto časem a suchými dny postními³³ nejprv příštími listem od ouřadu desk zemských obeslati, aby mu teěž statek podle smluv mezi nimi o ten statek učiněných do desk zemských vložil.³⁴ A on potom pan Jan Lhotský má panu Albrechtovi Pětipeskému do suchách³⁵ dní letničných³⁶ též nejprv příštích aneb když by<ch>koli po tom dvě neděle napřed věděti jemu dal, zase teěž statek vedle této smlouvy do desk vložiti, věna a závady všechny, kterézbykoli buď předešle i za držení jeho pana Lhotského na teěž statek uvedený byly svěsti, a potom těmi dvěma tisíci kteréz do šesti let za panem Albrechtem Pětipeským zůstávati budou do vyjití těch šesti let a správou starou a potom, čímž má neb míti bude jakž země za právo má třetinou vejš teěž statek spravovati. A jakož také měl jest pan Jan Lhotský podle ceduli řezaných mezi ním s jedné, a panem Voldřichem Hrušovským ze strany druhé louku jednu náležející k tomu statku, kteráž panu Hynkovi Vrábskému z Vrábí³⁷ od pana Voldřicha Hrušovského za držení jeho v pěti stech kopách míš[eňských] zastavena, sobě vyplatiti a za sebou té

²⁶ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

²⁷ Kvitovat – vydáním kvitance potvrdit přijetí peněz nebo převzetí něčeho vůbec; propustit ze závazku.

²⁸ Zigmund Vančura z Řehnic (zemřel 1583), na Dolních Přívorách.

²⁹ Přívory (Dolní), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Buriana Vančury z Řehnic, pak Jindřicha Vančury z Řehnic, pak Mikuláše Buriana Vančury z Řehnic.

³⁰ Dne 23. dubna.

³¹ Dne 23. dubna 1585.

³² Dne 23. dubna 1586.

³³ Suché dny postní 1584 začaly ve středu 22. února 1584.

³⁴ Oldřich Hrušovský zemřel dříve, než stihl Janovi Lhotskému vložiti statek Horní Přívory do desk zemských. Viz NA Praha, DZ, DZSt 50, fol. N 14-N 14'. Srov. NA Praha, DZ, DZM 65, fol. D 10, NA Praha, DZ, DZM 4, fol. L 20'-L 21 (půhony k svědomí k soudu Jeronýmskému léta 1581).

³⁵ Suchých.

³⁶ Suché dny letniční 1584 začaly ve středu 23. května 1584.

³⁷ Hynek Vrábský z Vrábí (zemřel po 1594), na Vrábí a Dřevčicích.

sumy zástavní k vejplatě zastaviti, však až posavad táž louka vyplacena není. A protož má pan Jan Lhotský k tomu se přičiniti, aby táž louka podle takové jich stran smlouvy od s[vatéh]o Jiří nejprv příštího v plném roce vyplacena a panu Albrechtovi Pětipeskému a dědicům jeho k těmž statku Hořejším Přivorám dopostoupena byla, a pokudž táž louka vyplacena a od něho pana Jana Lhotského vyvazena nebude, žádným ourokem z též sumy v čemž jest koli zastavena, povinen býti nemá a nebude, nýbrž jej sobě buď na sumě aneb na ourocích pan Albrecht Pětipeský poraziti bude moci. Jestliže by pak kterákoli strana této smlouvě v kterémkoli artykuli³⁸ dosti neučinila, kolikrátkoli toho by se dopustila, tehdy vždycky straně druhé jedno sto kop grošův českých propadnouti má, kteroužto na něm bude moci listem zatýkacím od desk zemských tak jako by na ni přísudek měl, podle této smlouvy dobývati³⁹ a dadouc tu pokutu přece této smlouvě ve všech artykulích dosti činiti jsou povinni a budou. A což jest tuto mezi dotčenými stranami smluveno a podle mocného od obojí strany přestání mocně ubrmansky vypovědíno, to jsou sobě obě strany jako na křesťanské dobré rytířské lidi bez přerušení zdržeti a tyto smlouvy při vkladu aneb když by se které straně líbilo ve dcky zemské vložiti připověděly. A pro lepší toho jistotu a paměť my prostředci svrchupsaní i jedna každá strana pečeti naše vlastní jsme přitiskli k těmto smlouvám dvěma v jednostejná slova psaným, z nichž jedna každá strana jednu k sobě přijala. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

Albrecht Pětipeský, rukou s[vou], m[anu] p[ropria]
Jan Lhotský, rukou svou

³⁸ Artikul – článek nebo odstavce textu; ustanovení.

³⁹ Dobývati – vymáhat placení; vymoci.

144.

Mikuláš Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o zaslání peněz. Albrecht Štrouch z Chlumku mu poslal dlužní úpis a peníze, což nechtěl přijmout, a dlužní úpis poslal Simenovi Vorlovi z Kozího Hradu, který jej nechtěl vrátit, jak mu o něm sám řekne více.

Bez místa, 25. března 1584

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudniční (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 53, česky

+ Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Šhyš a z Egrbergu na Byšicích, panu bratru mému zvláště milému.

((Na toto psaní posláno 5 [kop][grošův] m[íšeňských], 1 [kopa] vajec, jehňátko.))¹

((Mikulášovi co vydáno.))²

+ Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane Albrechte Pětipeský, pane bratře můj zvláště milý. Zdraví, jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Při tom det³ k Vám nashvál posílám, o nezdraví svém Vám oznamuji, že mi nic lípe bejti nechce a tak nemám se dál nač opatřiti. Bratrsky Vás žádám, že mn[e] [n]eopustíte⁴ a na ten Boží

¹ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Ted'.

⁴ Poškozená psací látka.

hod⁵ některým penízem fedrovati⁶ budete a po tomto poslu mým odešlete, nebo od hospodáře Vašeho jest mi přinešeno vonehdá od Vás štyry kopy bez vosmi bilejh. Pahole mé taky mi od Vás přines dvě kopě, patnáct vajec. Což věřím, můj milý pane bratře, že mě neoslyšíte a mně někerej peníz na ty Boží hody odešlete, nebo sám třetí na hotový kroš ležím. Dále Vám oznamuji, že pan Albrecht Štrouch⁷ ke mně posílal, abych list zpečetil, po paholku Jankovi⁸, a deset tolarů mi poslal, a jestli potřebuji, že mi pošle padesát tolarů k mé potřebě. Ale já sem toho nijakž učiniti nechtěl, ani toho zpečetit, ani peněz přijíti nechtěl, než po paholeti svém sem to psaní k Simeonovi⁹ poslal, aby do něho nahlíd. A von ho vrátit zase nechtěl a paholek ten jeho Janek prosil pro Pána Boha, že ho zabije. Tak sem já musil k panu Simeonovi zase poslat, aby mu jej zase vrátil. Ale naději se, že jej pan Simeon má přepsaný a tak von Vám bude vo něm jak oznámiti dále. Já Vám to juž všecko v moc dávám. Bez vůle Vaší nic učiniti nechci. S tím Pán Bůh rač Vám dáti se všelijak dobře mít. Datum v neděli Květnou léta páně [15]84.

Mikuláš Pětipeský¹⁰

⁵ Boží hod Velikonoční. Velikonoční neděle připadla na 1. dubna.

⁶ Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

⁷ Albrecht Štrouch z Chlumku (zemřel po 1593), v Hospozíně

⁸ Janek, pacholek Albrechta Štroucha z Chlumku.

⁹ Pravděpodobně Simeon Vorel z Kozího Hradu (zemřel před 1594), v Jizerním (Stránovském) Vtelně.

¹⁰ Mikuláš Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1538-1547, zemřel 1596), na Dolní Kamenici, bratr Albrechta Pětipeského.

145.

Markéta Valdštejská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu na jeho žádost pošle 500 kop grošů mišeňských. Dlužní úpis ať odešle na Dobrovici. Posílá mu posudné a žádá potvrzení o jeho odvedení kvitancí.

Dobrovice, 25. dubna 1584

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. D 126, Tachau, fol. 6, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích, panu kmotru mému zvláště milému.

((Z Dobrvice,¹ že 5 [set] dáti chce.))²

((Poslu zaplaceno.))³

Modlitbu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane kmotře můj zvláště milej. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně ráda. Můj zvláště milej pane kmotře, opět jsem žádosti Vaší strany těch pěti set kop m[išeňských] porozuměla. Ačkoli panu Jiřímu Smečanskému⁴ konečně jeden tisíc kop m[išeňských], na kterýž již i přísudek na nás poručnicích⁵ má, a po témž přísudku právo věsti, a tak pro neplacení na sirotky škody hnáti

¹ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejské z Lobkovic s poručníky.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Jiří Bořita z Martinic (narozen 1546, zemřel 22. 1. 1598), na Smečně, přísedící zemského soudu.

⁵ NA Praha, DZ, DZV 20, fol. P 4-P 9'. Vklad do desek zemských větších trhových 14. prosince 1579. Kšaft Jindřicha z Valdštejna (bez místa, 16. listopadu 1579). Jindřich v kšaftu ustanovil poručníky nad

chce, odveden a spraven býti měl. Ale přes to vše velmi ušetřujíc dobrého přátelství a sčekání⁶ Vašeho, jakžkoli s obtížením a obáváním škod, vedle žádosti Vaší takových pět set kop, dá-li Bůh, v pátek nejprv příští⁷ Vám vyčteny⁸ budou. Toliko žádám, poněvadž bych neměla s takovou sumou koho k Vám na Byšice⁹ vypraviti, vyslavši služebníky sirotčí do Prahy¹⁰ i jinam, že k vyzdvižení té sumy sem na Dobrovici s jistotou odešlete, a tu vyslanému Vašemu proti navrácení jistoty bude vyčtena¹¹ a odvedena. Také Vám oznamuji, že teď předešle nadějíc se že v Praze jste, s posudným Jeho Mi[l]o[s]ti Cí[sarškJé¹² sem vypravila.¹³ I poněvadž ještě odvedeno není, tehdy bych ráda, pokudž by se vykvitování¹⁴ při vyzdvižení těch 5 [set] [kop] státi mohlo, aby také na ten den v pátek příští od vyslaného Vašeho přijato bylo. S tím milost Boží s námi se všemi rač býti. Dat[um] na Dobrovici v středu den s[vatéh]o Marka Evangelisty léta [15]84.

A můj zvláště milej pane kmotře, za to přátelsky žádám, pokudž Vám bude možné k svatému Havlu,¹⁵ dá-li Bůh, jakou sumou peněz fedrovati,¹⁶ že to k potřebě synův¹⁷ mých dle ohlášení svého učiníte a na nás pamatovati budete.

Markyta z Lobkovic¹⁸ a na Dobrovici

svými dětmi a statkem manželku Markétu z Lobkovic a Jiřího z Valdštejna. V případě, že by jeden z nich zemřel, měl se stát druhým poručníkem Vilém Miřkovský z Tropčic. V případě, že by i z těchto jeden zemřel, měl se stát druhým poručníkem Albrecht Pětipeský. Protože Jiří z Valdštejna zemřel 17. května 1584 a podle juxty datované 13. srpna 1584 se Vilém Miřkovský přiznáním před úředníky desek zemských poručenství vzdal, stal se druhým poručníkem vedle Markéty z Lobkovic Albrecht Pětipeský.

⁶ Sčekání – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

⁷ Dne 27. dubna.

⁸ Vyčteny – vyúčtovány.

⁹ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁰ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹¹ Vyčtena – vyúčtována.

¹² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

¹³ *Sněmy české* VI, č. 257, s. 435-470 (Usnesení zemského sněmu konaného 18. listopadu až 14. prosince 1583), zde s. 451-452, článek „O vejběří posudného“. Jde pravděpodobně o první termín (*kvartál*), od „soboty po svatě Lucii Otíli“ (14. prosince 1583) do „středoposti“ (8. března 1584). Vybírat se mělo od 8. března 1584 po dobu jednoho týdne v krajském městě.

¹⁴ Kvitovat – vydáním kvitance potvrdit přijetí peněz nebo převzetí něčeho vůbec; propustit ze závazku.

¹⁵ Dne 16. října.

¹⁶ Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

¹⁷ Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Heníka z Valdštejna, 1592 plnoletý; Heník z Valdštejna (narozen po 1571, zemřel 1. 5. 1623), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 plnoletý.

¹⁸ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna (zemřel 1579), matka Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

146.

Jan Beřkovský ze Šebířova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že psaní, které Albrecht poslal jeho manželce, manželka dostala a oba si ho přečetli. Protože se jedná o záležitost jeho manželky a jejích sester, odpoví mu sama, až se se svými sestrami dohodne.

Mratín, 2. května 1584

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 136, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekrberku a na Byšicích, panu kmotru mé[m]u zvláště milé[m]u.

((Odpověď na mé psaní od p[ani] Mandaleny Beřskovský.¹))²

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane kmotře můj zvláště milý. Zdraví a všeho dobréh[ho], přejí Vám věrně rád. Psaní, kderěž manželce mé činíte, jest jí dodáno od pacholete Vašeho, v něj nahlídši a přečetši já i manželka má nač se vztahuje sme porozuměli. Na takové psaní Vaše, poněvadž se tu manželky mé samé nedotejče, a její samé vlastní věc není,³ bez paní sester⁴ svých vědomí aby Vám měla tak spěšně jakou odpověď dáti, toho učiniti nemůže. Vás žádá, že jí v tom za zlý míti nebudete, než v brzkým čase, bude-li vůle Boží, se paními sestrami svejmi oběma se bohda shledá a psaní Vaše jí[m] ukáže. Tu dále, na če[m] se snesou, Vám od nich všech tří aneboližto manželky mé samé na psaní Vaše odpověď dána bude, kderouž se dobře budete moci zpravití. S tí[m] milost Pána Boha dáti rač našeho spolu zdárného shledání. Dat[um] v Mratíně⁵ v středu po s[vatých] Filipu Jakubu léta [tisícího pětistého] osmdesátého čtvrtého.

Jan Beřkovský⁶

¹ Magdalena Beřkovská z Řehnic (zemřela po 1594), manželka Jana staršího Beřkovského ze Šebířova.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Srov. následující list č. 147.

⁴ Kateřina Klusáková z Řehnic, manželka Ondřeje Klusáka z Kostelce na Radovesicích; Salomena Střelová z Řehnic (zemřela 1595), manželka Štěpána Střely z Rokyc na Křivsoudově. Otec sester, Mikuláš starší Vančura z Řehnic, ustanovil ve svém kšaftu Albrechta Pětipeského ochráncem jeho manželky Elišky z Hrušova. Viz NA Praha, DZ, DZV 21, fol. L 8-L 13 (bez místa, 14. prosince 1580). Vklad do desek zemských větších trhových 28. září 1582.

⁵ Mratín, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Buriana Vančury z Řehnic.

⁶ Jan starší Beřkovský ze Šebířova (zemřel 24. 3. 1595), v Mratíně, manžel Magdaleny Vančurové z Řehnic.

147.

Magdalena Beřkovská z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Odpovídá na jeho předešlé psaní (list č. 146). Na čem se se svými sestrami dohodla, to učinily, jak se může snadno dozvědět.

Mratín, 7. května 1584

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4 fol. 141, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekrberku a na Byšicích, panu kmotru mému milému, dán bud'.

((Odpověď p[ani] Beřskovský.¹))²

¹ Magdalena Beřkovská z Řehnic (zemřela po 1594), manželka Jana staršího Beřkovského ze Šebířova.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

Modlitbu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, ((pane kmotře můj milý)). Zdraví i jiného mnoho dobrého se všemi Vašimi přeji Vám věrně ráda. Psaní, kteréž ste mi učinili, jehož datum jest léta tohoto [tisícího pětistého] osmdesátého čtvrtého, v obšírnejch slovích je přečtější, pokudž možné, jemu sem porozuměla, i paní[m] sestrám³ svým tu věc v známost uvedla. I poněvadž pan manžel⁴ můj Vám prve napsal, že na čem se my sestry spolu snesem, že [V]ám⁵ odpověď dána bude, i můj milej pane kmotře, na čem sme se snesly, to sme podle náležitosti i vykonaly, čehož se snadno dověděti můžete.⁶ A sme k Vám té naděje, že nám toho rádi přáti budete a odpovědi touto mou budete se moci zpravití. Datum na Mratíně⁷ v pondělí po Křížové neděli léta [tisícího pětistého] osmdesátého čtvrtého.

Mandalena Beřkovská z Řehnic a na Mratíně

-
- ³ Kateřina Klusáková z Řehnic, manželka Ondřeje Klusáka z Kostelce na Radovesicích; Salomena Střelová z Řehnic (zemřela 1595), manželka Štěpána Střely z Rokyc na Křivsoudově.
- ⁴ Jan starší Beřkovský ze Šebířova (zemřel 24. 3. 1595), v Mratíně, manžel Magdaleny Vančurové z Řehnic.
- ⁵ Poškozená psací látka.
- ⁶ Podstatu „snešení“ sester se nepodařilo identifikovat. Celá záležitost pravděpodobně souvisí s prodejem statku Jiřice v roce 1583. NA Praha, DZ, DZV 66, fol. H 30'-J 5. Vklad do desek zemských větších památných 4. prosince 1583. Smlouva trhová datovaná 14. června 1583. Nápadníci statku po zemřelém Mikuláši Vančurovi z Řehnic, totiž Kateřina Klusáková, Salomena Střelová a Magdalena Beřkovská, sestry vlastní z Řehnic, dcery zemřelého Mikuláše, nezletilý Mikuláš Burian Vančura z Řehnic, syn zemřelého Jindřicha Vančury z Řehnic na Kostelci nad Labem, Rudolfem II. Habsburským k tomuto vkladu zplnoletněný, Jiří Vančura z Řehnic na Studénce, Kateřina Klusáková, poručnice dětí a statku po zemřelém Ondřejovi Klusákově z Kostelce, i na místě svých dětí, a Štěpán Střela z Rokyc na Křivsoudově a Jan starší Beřkovský ze Šebířova na ten čas v Mratíně, na místě svých synů se jmenovanými dcerami zemřelého Mikuláše a manželkami svými splozenými, prodávají Jaroslavovi Smiřickému ze Smiřic na Kostelci nad Černými lesy, maršálku českého královského dvora, statek Jiřice (tvrz, vrchnostenský dvůr, ves, tvrz Rudec, vsi Rudec (díl), Čakovice) za 8 500 kop grošů českých; NA Praha, DZ, DZV 22, fol. C 1-C 2'. Vklad do desek zemských větších trhových 4. prosince 1583.
- ⁷ Mratín, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Buriana Vančury z Řehnic.

148.

Hynek Vrábský z Vrábí píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu propouští svého poddaného Jíru/Jakuba Pomahače. Propustí mu i Jana Srba v případě, že za sebe na svůj poddanský statek najde vhodného člověka.

Vrábí, 15. května 1584

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 6, česky

*Urozené[m]u a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrbergku a na Byšicích, hejtmanu kraje Boleslavské[h]o, panu švagru mému zvláště milé[m]u.
((Od p[ana] Vrábského¹ vejhost na Jíru Pomahače.² Léta [15]84.))³*

¹ Hynek Vrábský z Vrábí (zemřel po 1594), na Vrábí a Dřevčicích.

² Jíra/Jakub Pomahač, poddaný Hynka Vrábského z Vrábí.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

Službu svú vzkazují, urozený pane švagře můj zvláště milý. Téhož zdraví a všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Co se Jakuba [!] Pomahače, poddané[h]o mého, jeho propuštění dotejče, byl bych ihned na onen čas tak učinil, jemu list vejhostní dal, ale to nemohlo vykonáno bejtí, jakžkoli na žádost Vaši dotčeného Jakuba na grunty Vaše z člověčenství a poddanosti i se vsí spravedlivostí (ač má-li jakou) Vám tímto listem propouštím. Z strany Jana Srba,⁴ jehož tolikéž vyhoštěného jmíti žádáte, i toho, když mi hodným člověkem grunt svůj osadí, rád propustiti chci, nebo to[m]u prodaji <za to[h]o téhož Srba> ((dčeledínu⁵ mé[m]u)), aby tu dosednouti mohl, slušnejch příčin místa dáti a dovoliti nemohu. V čemž věřím, znaje takovou mou omluvu, mě u sebe omluvna jmíti budete. S tím milost Boží rač bejtí s námi. Dat[um] na Vrábí⁶ v outerý po neděli Exaudi 1584.

Hynek Vrábský z Vrábí na Vrábí a Dřevčiči⁷ch

⁴ Jan Srb, poddaný Hynka Vrábského z Vrábí.

⁵ Čeledín – námezdný dělník na hospodářském (vrchnostenském) dvoru pro domácí a polní práce sloužící za mzdu, stravu a byt.

⁶ Vrábí, poddanské městečko a tvrz severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). Dnes část obce Brandýs nad Labem – Stará Boleslav. Leno Rudolfa II. Habsburského. V majetku Hynka Vrábského z Vrábí.

⁷ Dřevčice, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). Leno Rudolfa II. Habsburského. V majetku Hynka Vrábského z Vrábí.

149.

Markéta Valdštejnská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Jako poručnice nad nezletilými dětmi a statkem po svém zemřelém manželovi Jindřichovi z Valdštejna ho informuje o úmrtí druhého poručníka Jiřího z Valdštejna a o nemožnosti Viléma Miřkovského z Tropčic jako náhradníka poručenství přijmout. Žádá ho, aby on, jako další náhradník, poručenství přijal.

Dobrovice, 6. června 1584

Zámek Nelahozeves, Lobkovicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. D 126, Tachau, fol. 8-9, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích, panu kmotru mému zvláště milému.

((Z Dobrovice¹ od paní z Valštejna z Lobkovic.² [15]84 lita.))³

Modlitbu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane kmotře můj zvláště milej. Zdraví a jiné všecko dobré, Vám od Pána Boha vinšujíc, věrně ráda přeji. Nepochybují, že j[es]t Vám vědomé, kterak pan Jiří z Valdštejna,⁴ již dobré paměti, prostředkem smrti z tohoto světa pominulé dny sešel.⁵ A poněvadž nemalé rozepře po dobré paměti pánu⁶

¹ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky.

² Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna (zemřel 1579), matka Viléma Voka a Henika z Valdštejna.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Jiří z Valdštejna (narozen 1519, zemřel 17. 5. 1584), na Hostinném a Miletíně.

⁵ Jiří z Valdštejna zemřel 17. května 1584.

⁶ Jindřich z Valdštejna (narozen 1517, zemřel 9. 12. 1579), na Dobrovici a Kuncberku, manžel Markéty Popelové z Lobkovic, otec Viléma Voka a Henika z Valdštejna.

mém nejmilejším vzešlé i jiné věci potřebné k vyřízení zůstávají a to poručenství podle kšaftovního nařízení⁷ mého nejmilejšího pána po panu Jiřím, dobré paměti, na pana Viléma Miřkovského⁸ přichází, nepominula jsem panu Miřkovskému o tu věc psaní učiniti, abych mohla věděti, koho v potřebách synův⁹ mých za pomocníka vzíti, ale jakou mi odpověď pan Miřkovský dává a příčiny nemožnosti, pro které tomu poručenství zadosti činiti nemůže, předkládá, Vám psaní jeho naschválně k přečtení odsílám.¹⁰ I podle zprávy jiných lidí sama souditi mohu, že pro tak veliký nedostatek zdraví svého nemohl by synům mým v potřebách jich všelijakých dostačovati, v čemž mnohdykrát podle nastalých potřeb, kdyby se časně opatřením nepředěšlo, mohla by veliká škoda přijíti. A poněvadž to na Vás podává a dobré paměti nebožtík pán můj nejmilejší, jakž ku panu Miřkovskému, tak k osobě Vaší upřímou důvěrnost, že mne a syny jeho dle potřeby nastalé neopustíte, j[es]t měl, uznávajíce toho již velikou potřebu, abych již podle sebe o druhém pánu poručníku věděla, Vás přátelsky žádaje, nepochybuji, že proti tomu nebudete, znajíce nedostatečnost velkou pana Miřkovského, to poručenství podle mne k sobě přijmete,¹¹ a zvláště poněvadž se pan Miřkovský ohlašuje, jakbykoli zapotřebí v tom buď dckami neb jinak odepsáním¹² opatření uznáno bylo, že vše rád vykonati chce.¹³ Protož v tom ve všem dobrého zdání Vašeho hledám. A byla jsem té vůle Vás žádati, abyšte ke mně na Dobrovici sjeli, abych mohla i oustně dále s Vámi promluvíti. Ale zprávu mám, že byšte na zdraví svém nedostatečnej byli, čehož nerada uslyševši Vám nepřěji, nýbrž od Pána Boha vinšuji, abyšte zase k dobrému zdraví prvnějšímu přišli. Avšak i služebníka synův mých, aby dále s Vámi oustně promluvil, a co by tak zapotřebí bylo, dřív než by tento soud zemský pomínil,¹⁴ k vyřízení v známost uved. Jsem té naděje i s syny svými dle důvěření nebožtíka pána i také od Vás nebožtíku v tom ohlášení, že Vámi, což by k dobrému jich bylo, nic sjíti nedáte. S tím Pán Bůh rač našeho spolu shledání v dobrém zdraví popříti. Dat[um] na Dobrovici v středu po památce Těla Božího léta [tisícího pětistého] osmdesátého čtvrtého.

Markyta z Lobkovic a na Dobrovici

⁷ NA Praha, DZ, DZV 20, fol. P 4-P 9'. Vklad do desek zemských větších trhových 14. prosince 1579. Kšaft Jindřicha z Valdštejna (bez místa, 16. listopadu 1579).

⁸ Vilém Miřkovský z Tropčic (zemřel 1590), na Vrchlabí.

⁹ Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Henika z Valdštejna, 1592 plnoletý; Henik z Valdštejna (narozen po 1571, zemřel 1. 5. 1623), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 plnoletý.

¹⁰ Zmíněná písemnost (list Mikuláše Miřkovského) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

¹¹ NA Praha, DZ, DZV 20, fol. P 4-P 9'. Vklad do desek zemských větších trhových 14. prosince 1579. Kšaft Jindřicha z Valdštejna (bez místa, 16. listopadu 1579). Jindřich v kšaftu ustanovil poručníky nad svými dětmi a statkem manželku Markétu z Lobkovic a Jiřího z Valdštejna. V případě, že by jeden z nich zemřel, měl se stát druhým poručníkem Vilém Miřkovský z Tropčic. V případě, že by i z těchto jeden zemřel, měl se stát druhým poručníkem Albrecht Pětipeský. Protože Jiří z Valdštejna zemřel 17. května 1584 a podle juxty datované 13. srpna 1584 se Vilém Miřkovský přiznáním před úředníky desek zemských poručenství vzdal, stal se druhým poručníkem vedle Markéty z Lobkovic Albrecht Pětipeský.

¹² Lze číst též jako „odepsáním“.

¹³ Srov. pozn. č. 11.

¹⁴ Šlo o zasedání většího zemského soudu letničního, který byl zahájen 25. května 1584 a trval dva týdny. Tzv. sirotčí dny, které byly vyhrazeny pro projednávání sporů vdov a sirotků, byly zahájeny 9. června a trvaly čtyři dny, přičemž v neděli soud neprobíhal.

150.

Zemský soud píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Poroučí mu, jako poručníku nezletilých dětí po zemřelém Petrovi Voračickém z Paběnic, aby Marianě Fremdarové z Malovic vydal dědický podíl jejího zemřelého manžela Buriana Voračického z Paběnic, syna zemřelého Petra Voračického, který na něj připadl podle smlouvy mezi bratry Voračickými, syny zemřelého Petra Voračického, a aby jí vydal zadržované prostředky určené na obživu její nezletilé dcery Kateřiny Voračické z Paběnic.
Pražský hrad, [12. června 1584]

NA Praha, DZ, DZM 95, fol. A 5, česky, vklad do desek zemských¹

Urozený pane Albrechte Pětipeský, příteli náš milý. Oznamujem Vám, že jest na nás na plný soud zemský urozená paní Mariána Fremdarová z Malovic² vznesla, kterak byšte jí podlí smlouvy, kteráž jest mezi bratřími Voračickými³ a jí učiněná, co by jí na chování panny Kateřiny Voračický,⁴ dcery její, kterouž jest s někdy Burjanem Voračickým,⁵ bratrem jich nedílným, souce poručníkem synův a statku někdy Petra Voračického,⁶ majíc sobě od Jeho [Milos]ti Císařské⁷ o to milostivé poručení, že tu vejmluvu máte, dokudž by Vám od nás poručení se nestalo, že toho vydati nemůžete, jakž suplikaci její, kterouž Vám teď odsíláme, to v sobě šíře obsahuje a zavírá.⁸ A protož Vám poručíme, což by tak jí paní Mariáně Fremdarový na díl synu někdy pana Petra Voračického podle tý smlouvy přišlo, a na chování dcery její zadržáno bylo, to že jí vydáte proti kvitanci od ní Vám daný. Dat[um] na Hradě praž[ské]m⁹ ut s[upr]ja.

Páni a vладыky ut s[upr]ja¹⁰

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrkbergku a na Byšicích, příteli našemu milé[m]u.

¹ Vklad do desek zemských učiněn 12. června 1584 („*V outerý po svatém Medardu [1584]*“). Adresa je na opisu konceptu uvedena na konci listu. Opis konceptu není ověřený (podpis, pečeť).

² Mariana Fremdarová z Malovic (zemřela 1599), manželka Buriana Voračického z Paběnic, pak Adama Fremdara z Pruku.

³ Bratři Voračičtí z Paběnic.

⁴ Kateřina Voračická z Paběnic, dcera Buriana Voračického z Paběnic a Mariany Malovcové z Malovic.

⁵ Burian Voračický z Paběnic (zemřel po 1560), manžel Mariany Malovcové z Malovic, otec Kateřiny Voračické z Paběnic.

⁶ Petr Voračický z Paběnic (zemřel 1561), na Voračicích, manžel Anny Pětipeské z Chýš a Egrberku.

⁷ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁸ Srov. NA Praha, DZ, DZV 167, fol. C 11-C 12' (Vklad do desek zemských větších památných 3. července 1590). Smlouva mezi Marianou Fremdarovou z Malovic, vdovou po Burianovi Voračickém z Paběnic, a Burianem, Lipoltem i na místě Vojtěcha, bratry Voračickými z Paběnic, datovaná 16. června 1588. Albrecht Pětipeský byl v této smlouvě svědkem.

⁹ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹⁰ Zkrácená podpisová formule: „*Páni a vладыky, nejvyšší ouředníci a soudcové zemští Království českého, nyní na Hradě pražském při soudu zemském větším pospolu shromáždění.*“

151.

Albrecht starší Klusák z Kostelce píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že nemohl najít výhostní list na Václava, šafáře, poddaného nezletilých dětí po zemřelém Jiřím Klusákovi z Kostelce, který se chce usadit v Byšicích. Až ho najde, pošle mu ho. Souhlasí s obnovením dlužního úpisu, ve kterém jsou zmíněné děti dlužníky a Václav Sadovský ze Sloupna věřitelem.

Lovčice, 7. července 1584

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 102-103, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Ekerberku a na Byšicích, panu švakru mému zvláště milému.

((Od pa[na] Klusáka¹ o Vá[cl]ava².)³

Službu svú vzkazuji, urozenej pane švakře můj zvláště milej. Zdraví a jiného všeho dobrého Vám od Pána Boha všemohoucího, vinšujíc, přeji věrně rád. Psaní, kderěž mi činíte, že by Václav starej šafář,⁴ poddanej sirotčí,⁵ kderejž na ten čas v Strenicích⁶ jest, zakoupení sobě v Byšicích⁷ pod Vámi učiniti chtěl, než že by paní Maruše [!] ((Berková))⁸ toho jemu, aby se z Trenic hnouti měl, dopustiti nechtěla, žádajíc Vy za to, aby paní Lída,⁹ máti těch sirotků,¹⁰ i já k tomu dovolil, aby se tejš jistej poddanej sirotčí pod Vámi osadil a vejhost, kderejž máme, abych Vám odeslal. I můj zvláště milej pane švakře, jakž mi psaní Vaše dodáno, nemoha sám ku paní Lidě sjeti, hned sem jí psaní Vaše odeslal ku přečtení a při tom sem jí psal, dostatečně žádajíc, ví-li o tom vejhostu, aby jej ke mně poslala, aneb kde bych jej najíti měl, oznámila. I co mi za odpověď dává, ted' Vám tu cedulku její pro vyrozumění odsílám.¹¹ Poněvadž neví paní Lída, kde ten vejhost jest, než že konečně má býti mezi jinejmi listy, <kderýchž> kderýchž hned truhla dosti velká jest, ((neb je všecky spolu smíchali)). Než kdybich ho hledati měl, nejmíně tři dny na to vážiti musím. A protož tak kvapně, poněvadž posel Váš pospíchal, zase nijakž sem ho na((ji))ti a Vám odeslati nemoh. Než učiním tak a pohledám ho pilně mezi listy jinými, a najdu-li jej, Vám jej tento tejden odešlu po Albrechtovi,¹² strejci svý[m]. A při tom, kdež píšete o obnovení té jistoty sirotčí panu Sadovský[mu],¹³ tak sem učinil a s ním sem o to dosta-

¹ Albrecht starší Klusák z Kostelce (zemřel 1609), v Lovčicích.

² Václav, šafář, poddaný Klusáků z Kostelce z městečka Strenice.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Šafář – správce vrchnostenského poplužního dvora, který dohlížel na veškeré hospodářství dvora a na čeled' a její práci. Sám podléhal úředníku, správci statku.

⁵ Poddaný děti po zemřelém Jiřím Klusákovi z Kostelce. Nyní pobývá ve vsi Strenice, jež patří ke statku Velké Horky.

⁶ Strenice, poddanské městečko jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému statku Velké Horky.

⁷ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁸ Markéta Berková z Řehnic, na Velkých Horkách, manželka N. Berky z Dubé a Lipé.

⁹ Lidmila Klusáková ze Smojna, manželka Jiřího Klusáka z Kostelce. Poručnice dětí a statku po zemřelém manželovi Jiřím Klusákovi z Kostelce. Srov. NA Praha, DZ, DZV 21, fol. M 15-M 17 (Vklad do desek zemských větších trhových 7. února 1583). Kšaft Jiřího Klusáka z Kostelce na Čečelicích (bez místa, bez data). Jiří po sobě zanechal manželku Lidmilu rozenou Seletickou ze Smojna a děti Jana Adama, Magdalenu, Kateřinu a Johanku. Poručníky nad svými dětmi a statkem ustanovil manželku Lidmilu, Albrechta staršího Klusáka z Kostelce v Lovčicích a Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na Byšicích.

¹⁰ Děti Lidmily Klusákové ze Smojna z manželství s Jiřím Klusákem z Kostelce – Jan Adam (zemřel 1615), Magdalena, Kateřina a Johanka. Srov. předchozí poznámku.

¹¹ Zmíněná písemnost (cedulka) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

¹² Albrecht mladší Klusák z Kostelce (zemřel 1595-1598).

¹³ Václav Sadovský ze Sloupna (zemřel 1586), na Horní Dobré Vodě. Srov. NA Praha, DZ, DZV 21, fol. M 15-M 17 (Vklad do desek zemských větších trhových 7. února 1583). Kšaft Jiřího Klusáka z Kostelce na

tečně mluvil, nejni proti tomu, aby Vám déle čekati neměl, jen, neprodlívajíc, jistotu obnovte. Ted' Vám psaní od pana Sadovského posílám.¹⁴ Mělo Vám před dvěma neděli posláno býti. Též při tom i své psaní, kderěž sem Vám byl učinil, Vám ted' posílám.¹⁵ Nemohl sem byl posla míti. Za to žádám, že tu jistotu panu Sadovskému na všech sedum set přihotovíte. Poručil pan Sadovský, abych Albrechta, strejce, pro ni k Vám poslal. Učiním tak a konečně tento tejden k Vám jej vypravím, ((ať jesti na hotově)).¹⁶ A s tím Pánu Bohu všemohoucímú Vás i sebe sám poručena činím. Datum datum [!] v Lovčicích¹⁷ v sobotu <po s> po Mistru Janu Husi léta [15]84.

Jeníček¹⁸, sirotek, ještě na učení nejni, než jednáme mu to, aby zase byl a se učil.

Albrecht Klusák z Kostelce

Čečelicích (bez místa, bez data). Zde fol. M 16. Zmíněn dluhopis u Václava Sadovského na 500 kop grošů českých.

¹⁴ Zmíněná písemnost (psaní) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

¹⁵ Zmíněná písemnost (psaní) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

¹⁶ Být na hotově – být připravený.

¹⁷ Lovčice, poddanská ves a vrchnostenský dvůr západně od Hradce Králové (kraj Královéhradecký). V majetku Albrechta staršího Klusáka z Kostelce.

¹⁸ Jan Adam Klusák z Kostelce. Srov. poznámku č. 10.

152.

Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Poroučí mu, aby jako jeden z komisařů zvolených zemským sněmem do komise mající projednávat uhrazení neodvedených berní a dluhů mezi panovníkem a stavy přijel ve stanovený čas na Pražský hrad a zúčastnil se jednání komise.

Pražský hrad, 1. srpna 1584

NA, SM, inv. č. 3133, sign. S 15/10/IV, karton 2043, nefol., česky, koncept¹

Rudolf² [etc.].³

Urozený věrný náš milý, jakož si <sněmem> minulým sněmem obecním pro spěšnější fedruňk⁴ těch posavad za jistými příčinami mezi námi a někderými osobami z stavův nevyřízených oučtův a z počtův berničných vystavených nedostatkův vedle jiných za předního [Nota jiným krom panu hofmistru doložiti. Také za jednoho komisaře]⁵ komisaře volen,⁶ jakž sou pak již na díle takový oučtově i na místě postavený, však že nám na tom po tak mnohých škodlivých odtazích aby jak oučtově tak z počtův berničných vytažený nedostatkově zcela a zouplna k vyřízení svému přijíti mohly a přišly ((velice mnoho zále-

¹ Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora stručný regist: „Komisaři k vyřízení oučtův a nedostatkův berničných sněmem zřízení.“ Vpravo nahoře rukou registrátora datum vydání listu převedené na dny a měsíce: „Den 1. Augusti A[nn]o [15]84.“ Jména adresátů jsou rukou koncipisty napsaná na konci konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ Fedruňk – podpora; ochrana; pomoc.

⁵ Komisař – osoba pověřená nebo zmocněná k vykonání jistého úkolu.

⁶ Sněmy české VI, č. 328, s. 549-591 (Usnesení zemského sněmu konaného ve dnech 14. ledna až 13. února 1585), zde s. 563-564, čl. „O starých počtích a reštantích“.

ží)), ráčili sme ty všetky osoby, ktoréž tak jaké oučty s námi nevykonané jmají i také berníky, s nimiž o nedostatky počtův jich činiti jest k <pondělímu> ((středě)) po s[vatě]m <Bartoloměji> ((Jiljí)) nejprve příští<m>⁷ ((na Hrad p[ra]žský⁸)) obeslati. Protož Tobě milostivě poroučeti ráčíme, aby se před tím v <neděli> ((outerý)) tolikěž sem do P[ra]hy⁹ na noc a na zejtrí tím raněji vedle jiných svých spolukomisařův,¹⁰ jimž také každému obzvláště milostivě psáti ráčíme, v místo to, v kterémž ste předešle takové oučty řídili, a nedostatky na místě <po>stavěli, na Hradě pražském <najíti dali> konečně najíti dal, a to tak podle vyměření sněmovního¹¹ po spravedlivém každé věci vyslyšení a vyhledání beze všech dalších odkladův k místu a ke konci vésti pomáhal, vědouc že na tom jistů a milostivů vůli naši císařskou naplníš. Dán na Hradě našem p[ra]žském ((ve středu po svatě Martě¹² léta [15]84)).

*Ladislavovi staršímu z Lobkovic,¹³ nejvyššímu hofmistru království českého
In simili Jaroslavovi z Smiřic,¹⁴ Václavovi z Říčan¹⁵ na Hořovicích,¹⁶
Václavovi purkhrabí z Donína¹⁷ na Bílém Újezdci¹⁸
Mutatis mutandis Sta[tečnému] Burianovi Trčkoví,¹⁹ Albrechtovi Kamejtskýmu,²⁰
Albrechtovi Pětipeskému, Václavovi Griespekovi²¹*

⁷ Dne 5. září.

⁸ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁹ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹⁰ Komisař – osoba pověřená nebo zmocněná k vykonání jistého úkolu.

¹¹ Sněmovní vyměření – ustanovení, rozhodnutí usnesením zemského nebo generálního sněmu.

¹² Dne 1. srpna.

¹³ Ladislav starší Popel z Lobkovic (narozen 1501, zemřel 18. 12. 1584), na Vysokém Chlumci, Jistebnici, nejvyšší hofmistr.

¹⁴ Jaroslav Smiřický ze Smiřic (narozen kol. 1513, zemřel 18. 11. 1597), na Kostelci nad Černými Lesy, přisedící zemského soudu, maršálek českého královského dvora.

¹⁵ Václav Říčanský z Říčan (zemřel 23. 12. 1596), na Hořovicích a Mnichu, přisedící dvorského a komorního soudu.

¹⁶ Hořovice, poddanské město a zámek jihozápadně od Berouna (kraj Středočeský). V majetku Václava Říčanského z Říčan.

¹⁷ Václav purkhrabí z Donína (zemřel 1598-1599), na Bílém Újezdci.

¹⁸ Šternberk (Bílý Újezdec), poddanská ves a tvrz severozápadně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Václava purkhrabího z Donína.

¹⁹ Burian Trčka z Lípy (zemřel 15. 5. 1591), na Světlé nad Sázavou, podkomoří.

²⁰ Albrecht Kamýcký ze Lstiboře (zemřel 1585), na Obříství.

²¹ Václav Griespek z Griespachu (zemřel po 1589), na Kaceřově.

153.

Kryštof Budovec z Budova píše Albrechtovi Kamýckému ze Lstiboře a Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá je, aby stanovili den k projednání sporu mezi ním a Janem Labounským z Labouně, který se týká poddanského statku Kuchyňka, patřícího jeho manželce, a uvěznění jeho čeledi.

Mnichovo Hradiště, 10. září 1584

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/5, fol. 94-95, česky

*Urozeným a statečným rytířům panu Albrechtovi Kamejtskému ze Lstiboře¹ a na Vobříství² a panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrperku a na Byšicích, pánům švagřům mým zvláště milým, společně nebo rozdílně.
(*Od pana Budovce³.*)⁴*

Službu svú vzkazují, urození a stateční rytířové, páni švakrové moji zvláště milí. Zdraví i v něm jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Tak jakož sem na předložení Vaše i jiných pánův a přátel mých na osobách Vašich (k přátelskému jednání) dovolil, co j[es]t mezi mnou a Labounským,⁵ chtěje já to na onen čas na sněm zněsti,⁶ co j[es]t mi se od něho ublížilo, naději se bohdá, že by mi tu bylo dobře napraveno. Já pak podle přípovědi své sem se ve všem pokojně schoval, jemu v ničemž žádné příčiny nedával. On pak v mém doma nebytí na Kuchyňce,⁷ gruntu (manželky⁸ mé) vlastním, kteroužto Kuchyňku pod samým klášteřem⁹ (a v dílčích cedulích položenou) má[m], jí také v užívání prvnější držitelové vždyckny jsou byli, manželka má i já též teď na čtvrtý rok. (Na hrázi té Kuchyňky) sem hrušky (jak prvnější, tak i já) česati dal. Labounský ani jiný žádný k tomu nic neříkal. Až teď po odjezdu mé[m] ((z domu)) čeládka má, jdouce na procházku, zastavili se tu (po očesání mém) na témž kruntu, tu Labounský j[es]t drahně osob vyslal a touž čeled¹⁰ mou do smradlavého vězení poručiti dal, je podle své vůle dvě noci a den držál. Jsouce se mnou skrze Vás pány a přáteli mé laskavé na přátelském jednání, Vám to jakožto lidem rozumný[m] k uvážení poručena činí[m], měl-li jest se ke mně tak neváživě a lehkomyšlně zachovati, anebo čeládce mé, čehož manželka má toho tak nechati nemíni, poněvadž mu se tak velmi k soudům chce, troufajíce on svou vejmluvu jakožto syn řezníků, < kterémuž > kteréž mu bude potřebí. Já pak od osoby své pánův švagřů za to žádám, že již děle tím prodlévati nebudete, ale mně den s ním jmenovati budete. Pakli by to býti nemohlo, z sebe složíte, tak abych já se proti jeho nevážnosti věděl jak opatřiti. S tím mi[l]o[s]t Boží rač býti s námi. Dat[um] na Hradišti nad Jizerou¹¹ v pondělí po památce Narození blahoslavené panny Marie léta [15]84.

Krystof Budovec z Budova na Hradišti nad Jizerou

¹ Albrecht Kamýcký ze Lstiboře (zemřel 1585), na Obříství.

² Obříství, poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Kamýckého ze Lstiboře.

³ Kryštof Budovec z Budova (zemřel 1602), manžel Krescencie Habartické z Habartic, na Mnichově Hradišti.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Jan Labounský z Labouně (zemřel po 1596), na Klášteře Hradiště nad Jizerou.

⁶ V roce 1584 se nekonal žádný sněm. První následující byl až zemský sněm konaný 14. ledna až 13. února 1585. Srov. *Sněmy české* VI, č. 328, s. 549-591 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. ledna až 13. února 1585). Záležitost Kryštofa Budovce není ve sněmovním usnesení zmíněna.

⁷ Kuchyňka, poddanský statek, na statku Mnichovo Hradiště.

⁸ Krescencie Budovcová z Habartic (zemřela 1598), manželka Kryštofa Budovce z Budova, na Mnichově Hradišti.

⁹ Klášter Hradiště nad Jizerou, poddanská ves, zámek a pustý klášter severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana Labounského z Labouně.

¹⁰ Čeledín – námezdný dělník na hospodářském (vrchnostenském) dvoru pro domácí a polní práce, který pracoval za mzdu, stravu a byt.

¹¹ Mnichovo Hradiště, poddanské město a zámek severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Krescencie Habartické z Habartic a jejího druhého manžela Kryštofa Budovce z Budova.

154.

Adam Bzenský z Prorubě píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá k němu posly pro peníze s kvitancí od Karla Častovce Myšky ze Žlunic a žádá ho, aby poslům peníze vydal.

Bezno, 1. listopadu 1584

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/5, fol. 105, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu švagru a kmotru mému zvláště milému, k dodání.

Službu svú vzkazuji, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane švagře ((a kmotře)) můj zvláště milý. Zdraví, při něm jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Při tom ted' k Vám pro ty peníze s kvitancí od pana Karla Myšky¹ odsílám, Vás přátelsky žádám, že je vyslaným mým podle spolu našeho zůstání² vyčísti a dáti poručíte. Jestliže by pak nějaký nedostatek v té kvitanci se nacházel, já Vám ještě třeba sám kvitanci, že takové peníze na místě pana Karla Myšky od Vás sem přijal, ((učiniti chci)). Ale naději se, že na ní přestáno motci bude. S tím milost Pána Boha našeho s námi se všemi býti rač. Dat[um] v Bezně³ ve čtvrtek den Všech svatých léta [tisícího pětistého] osmdesátého čtvrtého.

Adam Bzenský z Prorubě⁴ a na Niměřicích⁵

¹ Karel Častovec Myška ze Žlunic (narozen kol. 1558, zemřel 1602), na Velkých Bečvárech.

² Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

³ Bezno, poddanská ves a dvě tvrze jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Část v majetku Adama Bzenského z Prorubě.

⁴ Adam Bzenský z Prorubě (zemřel 1605), na Bezně a Niměřicích.

⁵ Niměřice, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Adama Bzenského z Prorubě.

155.

Jan Lukáš ze Žerotína píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, jako jednomu z poručníků nezletilých dětí po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna, že je od obou poručníků zmíněných dětí zatčen kvůli dluhu. Dluh chce zaplatit. Sděluje mu, že mu měšťané města Slaného mají dát nějaké peníze a žádá ho, aby peníze přijal od nich, a tím se zmíněný dluh vyrovná.

Praha – Staré Město, 14. listopadu 1584

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/16, fol. 32-33, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích, poručníku sirotků¹ a statku pozůstalého po dobré paměti panu Jindřichovi z Valdštejna² a na Doubravici³ kšaftem zřízeným,⁴ panu a příteli mému zvláště milému.

¹ Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Heníka z Valdštejna, 1592 plnoletý; Heník z Valdštejna (narozen po 1571, zemřel 1. 5. 1623), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 plnoletý.

((Od pana Žerotína⁵ o dluh.))⁶

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane Albrechte Pětipeský, pane a příteli můj zvláště milý. Od Pána Boha zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně upřímně rád. Jakož na mne máte přísudek vedle poručení pánům sirotkům s Její Mi[l]o[s]tí paní, paní Markytou z Lobkovic⁷ a na Doubravici, pro kderůž ((sumu)) a od pana poručníka a Její [Mil]o[s]ti paní poručnice i zatčen sem. A chtěje já tu věc rád spokojiti a pánům sirotkům ten dluh povinný zaplatiti, oznamuji Vám, že mne měšťané města Slaného⁸ těchto dní takovú sumu za pana Karla z Řičan⁹ složiti mají a toho při mně hledají a žádají, komu bych měl takové peníze odvésti, abych jim oznámil, že by chtěli na ty cesty pomysliti a jich hledati, kudy by mohli s věřiteli mými se v jednání dáti, jim zaplatiti a je spokojiti. A věda já, že dluh spravedlivý a mně náležitý jest, kterýž mně bez odtahů složiti mají, k Vám tohoto posla naschválně posílám a Vás za to přátelsky žádám, pokudž by ((při)) Vás s Její Mi[l]o[s]tí paní poručnicí (o čemž smejšším, páni slánští z strany dluhu mého, aby na nich přestán byl, jednali, jaká cesta příjemná, skrze kterou by bez velikých odtahů ten dluh pánům poručníkům na místě pánů sirotků zaplacen býti mohl a ta věc spokojena byla, že na nich, měšťanech slánských, toho dluhu přestanete), potkala, nebo o tom nepochybuji, na čem s pánem a s Její Mi[l]o[s]tí paní slánští zůstanou,¹⁰ že jistí plátcí budou. A té celé nepochybné naděje k Vám sem, jakožto k svému zvláště milému pánu a příteli, že to na tuto přátelskú žádost mů učiníte a toho dluhu na nich slánských přestanete, čehož se já zase Vám, což tu koli k této žádosti mé přátelské učiníte, všelijakejm dobrejm a mně nejvejše možnejm dobrejm přátelstvím odplatiti a odměniti chci. A vždy nepochybně věřím, že tato žádost má při Vás své místo obdrží. Odpovědi přátelské s vykonáním žádosti mé od Vás žádám. S tím milost Pána Boha našeho rač býti s námi. Dat[um] v Starém Městě pražském¹¹ v středu po památce svatého Martina léta p[áně] [tisícího pětistého] osmdesátého čtvrtého.

Jan Lukáš z Žerotína a na Zdechovicích¹²

² Jindřich z Valdštejna (narozen 1517, zemřel 9. 12. 1579), manžel Markéty Popelové z Lobkovic, otec Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

³ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručnicí (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

⁴ NA Praha, DZ, DZV 20, fol. P 4-P 9' (Vklad do desek zemských větších trhových 14. prosince 1579). Kšaft Jindřicha z Valdštejna (bez místa, 16. listopadu 1579). Jindřich v kšaftu ustanovil poručníky nad svými dětmi a statkem manželku Markétu z Lobkovic a Jiřího z Valdštejna. V případě, že by jeden z nich zemřel, měl se stát druhým poručníkem Vilém Miřkovský z Tropic. V případě, že by i z těchto jeden zemřel, měl se stát druhým poručníkem Albrecht Pětipeský. Protože Jiří z Valdštejna zemřel 17. května 1584 a podle juxty datované 13. srpna 1584 se Vilém Miřkovský přiznáním před úředníky desek zemských poručení vzdal, stal se druhým poručníkem vedle Markéty z Lobkovic Albrecht Pětipeský.

⁵ Jan Lukáš ze Žerotína (zemřel 1. 5. 1587), na Nových Dvorech, Zdechovicích.

⁶ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

⁸ Slaný, královské krajské město severně od Kladna (kraj Středočeský). Středisko historického Slánského kraje.

⁹ Karel Řičanský z Řičan (zemřel 1584-1588), na Pelhřimově, Novém Zámku Nepokojnicích.

¹⁰ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

¹¹ Praha – Staré Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy.

¹² Zdechovice, poddanská ves a tvrz východně od Pardubic (kraj Pardubický). V majetku Jana Lukáše ze Žerotína.

156.

Tobiáš Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o radu, co má dělat, když dal Jiřík Vosterský Kaplíř ze Sulevic jeho poddaného sládka Víta do vězení a neprávem ho pokládá za svého poddaného.

Houska, 6. prosince 1584

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 76-77, česky

Urozenému a mému zvláště milému panu švagru, panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, k vlastnímu dodání.

Službu svú vzkazuji, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane švagře můj vždycky zvláště milý. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přál bych Vám věrně rád i všemu domu Vašemu. Můj zvláště milej pane švagře, nemohl sem Vás tejna učiniti, kd[era]k¹ v oterý² pomínulý³ na zprávu poddaného svého Ja[na]⁴ z Březinky,⁵ panu Jiříkovi Vosterskému Kaplíři⁶ p[san]í⁷ jsem učinil za příčinou tou, že jest poddaného mého Víta⁸ sládka, syna téhož Jana z Březinky, jda on po potřebě svý na svobodný silnici, mocně, nemaje k němu žádné příčiny, vzal a do vězení, kde se jemu líbilo, sázel a jeho zepral a v témž vězení až posavad má a jeho za poddaného svého pokládá, nevím jakejm způsobem, ješto se týž Vít v Osnalicích⁹ na gruntech mých rodil a nikdy žádnému propouštiv [!] nebyl, ani z kruntů těch, kde rodilý jest, nikdy se jest nevyhošťoval. A on, jakž mě zpráva-va [!] dochází, k němu do toho vězení, kdež ho má, každý den chodí a jeho se doptává, chce-li jeho poddaný býti, ale on jemu tu odpověď dává, že nechce, že pána svýho prve má. I můj milej pane švagře, Vás za to žádám, že mi proti tomu, co bych měl s tou věcí činiti, radný a nápomocný budete.¹⁰ Teď ten přípis, co sem jemu psal, i tu odpověď, kterouz mi dává, Vám odsílám, kteréž, přečtouc, porozuměti moci budete i zase proti tomu co mi raditi.¹¹ Což věřím, že to pro mě učiníte. Já se Vám toho vším dobrým přátelství[m] přátelstvím [!] vždycky po všechny časy věrně rád odsluhovati chci. A teď bratra¹² vlastního téhož Víta s tímto psaním k Vám posílám, aby Vám o tom o všem hojnou zprávu dal.

¹ Poškozená psací látka.

² Outerý.

³ Dne 4. prosince.

⁴ Poškozená psací látka. Jan, poddaný Tobiáše Hrzána z Harasova ze vsi Březinka.

⁵ Březinka, poddanská ves severně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kokořín. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Kokořín.

⁶ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně.

⁷ Poškozená psací látka.

⁸ Vít, sládek, poddaný Tobiáše Hrzána z Harasova ze vsi Březinka.

⁹ Osnalice, poddanská ves severně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Medonosy. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Vidim.

¹⁰ Na Albrechta Pětipeského se Tobiáš Hrzán obrátil jako na svého někdejšího poručníka. Srov. NA Praha, DZ, DZV 22, fol. L 15-L 17' (Vklad do desek zemských větších trhových 29. listopadu 1584). Kšaft Václava Hrzána z Harasova na Housce a Kropáčově Vrutici (bez místa, 6. září 1582). Václav v kšaftu ustanovil poručníky nad svými dětmi a statkem manželku Dorotu z Ocelovic a Jiříka Hrzána z Harasova na Vidimi a Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na Byšicích. Podle znění kšaftu měl Albrecht Tobiášovi radit a pomáhat i po převzetí otcovských statků.

¹¹ Zmíněné písemnosti (přípis; odpověď) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovaly.

¹² N., bratr Víta, sládka, poddaného Tobiáše Hrzána z Harasova ze vsi Březinka.

A s tím milost Boží rač s námi se [v]šemi¹³ bejti. Dat[um] na Housce¹⁴ ve čtvrtek d[en] s[vatéh]o Mikuláše léta [15]84.

Tobiáš Hrzán z Harasova¹⁵ na Housce a Vrutici¹⁶

¹³ Poškozená psací látka.

¹⁴ Houska, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova.

¹⁵ Tobiáš Hrzán z Harasova (zemřel 1599), na Housce a Kropáčově Vrutici.

¹⁶ Kropáčova Vrutice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova.

157.

Albrecht Kamýcký ze Lstiboře píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu poslal psaní, ve kterém ho žádal, aby ho navštívil se Smilem Vlinským ze Vliněvsi. Má v úmyslu napsat kšaft. Žádá ho, aby k němu přijel se svou pečeti.

Obříství, 13. ledna 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 7, česky

Urozenému a mému vzláště milému panu ujci, panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích, bud' list dodán k otevření vlastnímu.

Službu svú vzkazuji Vám, urozený a můj vzláště milý pane ujče, pane Albrechte Pětipeský. Zdraví, při něm jiného všeho dobrého, od Pána Boha Vám vinšuji a věrně rád přeji. Není pochybné, aby psaní mé Vám včerejšího dne¹ učiněné od posla pana Smila Vlinského² dodáno nebylo, v kterémžto žádostiv jsem byl, abyšte mě spolu s pane[m] Smilem Vlinským, kterémuž sem psaní učinil dnešního dne, navštívili, čehož jsem dnes očekával. I můj milý pane ujče, jsouce nemocí od Pána Boha svého velmi těžce navštíven, umínil jsem ještě při dobré paměti pořizení o statečku svém učiniti.³ Vás, jakožto svého milého pana ujce, přátelsky žádám, že se ke mně na Vobříství⁴ zejtrějšího dne tím raněji, vezmouc sebou pečeť svou, vypravíte. Což té nepochybné naděje jsem, že to na žádost mou učiniti nepominete. S tím milost Boží s námi bejti rač. Dat[um] na Vobříství v neděli Ochtáb Tří králův léta [tisícího pětistého] osmdesátého pátého.

Albrecht Kamejtský ze Lstiboře⁵ a na Vobříství

¹ Dne 12. ledna.

² Smil Vlinský ze Vliněvsi (zemřel 1591-1592), na Liblicích.

³ NA Praha, DZ, DZV 22, fol. M 12-M 16 (Vklad do desek zemských větších trhových 19. ledna 1585). Kšaft Albrechta Kamýckého ze Lstiboře na Obříství (bez místa, 12. ledna 1585). Albrecht Pětipeský je v kšaftu uveden jako svědek. Dalšími svědky byli Smil Vlinský ze Vliněvsi na Liblicích a Jetřich Vřesovec z Vřesovic na Velikém Bášti.

⁴ Obříství, poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Kamýckého ze Lstiboře.

⁵ Albrecht Kamýcký ze Lstiboře (zemřel 1585), na Obříství.

158.

Aleš Berka z Dubé a z Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu srnce.

Bělá pod Bezdězem, 31. ledna 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 56, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egbergku a na Byšicích, panu ujci mému zvláště milému.

Službu svú vzkazuji, urozený pane ujče můj zvláště milý. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Při tom teď majíc na pan<ě>((u)) ujce žádost paměť, po tomto poslu Vám srnec, (nemajíc na ten čas žádné jiné zvěřiny před rukama), odsílám. A ačkoliv málo, však sem ku panu ujci té důvěrnosti, že i to málo za vděčné přijato bude. S tím Pán Bůh s námi se všemi rač bejti. Dat[um] na Bělé¹ ve čtvrtek po památce Obrácení svatého Pavla na víru křesťanskou léta [15]85.

Aleš Berka z Dubé z Lipého² na Kuřích Vodech³ a Bělé

¹ Bělá pod Bezdězem, poddanské město a zámek severozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku panovnické rodiny. V zástavním vlastnictví Aleše Berky z Dubé a Lipé.

² Aleš Berka z Dubé a Lipé (zemřel 1599), na Kuřívodech a Bělé pod Bezdězem.

³ Kuřívody, poddanské městečko a tvrz jihovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). Dnes část obce Ralsko. V majetku Aleše Berky z Dubé a Lipé.

159.

Jaroslav Vchynský ze Vchynic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Děkuje mu za posláni poddaného truhláře Zachariáše. Pokud bude chtít, pošle mu slíbeného ohaře.

Drasty, 17. února 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 94, česky

*Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka a na Byšicích, panu ujci ((a kmotru)) mému zvláště mi[lému].
((Od p[ana] Jaroslava Chynského¹ o líhaného psa.²))³*

Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane ujče můj zvláště milý. Téhož zdraví i jiného všeho dobrého se všemi Tvými přejit' věrně rád. Můj zvláště milý ujče, že si ke mně tluhláře⁴, poddaného svého, vyp((r))avil, přátelsky děkuji. Co se pak toho rytíře za zdí statečného⁵ dotejče, přičiním se k tomu podle nejvyšší možnosti, což jedno[m] bude

¹ Jaroslav Vchynský ze Vchynic (zemřel 23. 11. 1611), rada soudu nejvyššího purkrabství pražského.

² Líhaný pes – ohař.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Zachariáš, truhlář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

⁵ Sousedství „statečný za zdí rytíř“ patřilo mezi dobová zlehčující, posměšná, hanlivá oslovení. Srov. NA Praha, DZ, DZM 25, fol. G 25 a fol. G 26.

*moci býti, aby na dobré míře postavena Tvá věc byla. Líhavého psa pamatuji, žeť sem dáti řekl s tím doložením, že toliko na křepelku stojí. Chceš-li počkati, až by ho můj do-
tvrdil, to při Tvé vůli buď. Pakli nic, poslal bych ho po svý[m] myslivci. A tak já se všim
a ve všem<i> Tvůj volný a věrný ujec zůstávám. Pán Bůh rač dáti naše shledání v dob-
rém zdraví. Manželka⁶ má Tebe i paní manželku⁷ Tvou přátelsky a služebně pozdravuje.
Dat[um] na Drastech⁸ v neděli Devítník [15]85.*

Tvůj, Jaroslav ze Vchynic

⁶ Kateřina Vchynská z Rochova, manželka Jaroslava Vchynského ze Vchynic.

⁷ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁸ Drasty, poddanská ves a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Jaroslava Vchynského ze Vchynic.

160.

Linhart Nepomucký píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že pololetní svatojiřský úrok neodvedený Elišce Vančurové z Hrušova je už asi odveden, ale jeho vrchnost dá ještě hledat v registrech předešlého písaře. Když se to nepotvrdí, žádá ho, aby s Eliškou počkali, a do týdne jim budou peníze odvedeny.

Mělník, 23. března 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 21, česky

*Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrperku a na Byšicích, vejběrcí-
mu posudného v kraji Boleslavském, panu a příteli mně příznivému.*

*Službu svou vzkazuji, urozený pane Albrechte, pane a příteli mně příznivý. Téhož
zdraví a jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Kdež sem předešle Vám psal, že
k Jeho [Milos]ti pánu¹ strany ouroku polouletního s[vat]ojiřského², kderýž paní Eliška
Vančurová³ praví, že by jí složen nebyl, napsati chci, i oznamuji, že Jeh[o] [Milos]ti pán
domnívá se, že jest složen, nicméně však že ráčí dáti v registřích písaře předešlého po-
hledati. Což jestli se nenajde, že poručí takové peníze podle sumy tolikéž vyčísti. Také
přátelsky žádám, že shovění, i tolikéž paní Eliška Vančurová, vo ty peníze toliko ještě do
týhodne⁴ jmíti budete, nebo ještě do sta kop a někderý víceji mi se nedostává. Ale ten
tejden na dlužníky vždy nastoupiti chci, abych takové peníze Vám přihotovil, pro kderéž
odeslati budete moci. Toho sem Vás tejna učiniti nechtěl. S tím Pánu Bohu poručeny
buďte. Dat[um] na Mělníce⁵ v sobotu po s[vatě] Kedrutě léta [15]85.*

Linhart Nepomucký,⁶ ouředník na Měl[níce]

¹ Jiří starší Popel z Lobkovic (narozen 1540, zemřel 27. 5. 1607), na Mělníku, komorník Rudolfa II. Habsburského, nejvyšší hofmistr.

² Dne 23. dubna.

³ Eliška Vančurová z Hrušova, vdova po Mikulášovi starším Vančurovi z Řehnic na Jiřicích a Kostelci nad Labem.

⁴ Týhoden – týden.

⁵ Mělník, královské věnné město, pak zástavní město a zámek (kraj Středočeský). V zástavním vlastnictví Jiřího Popela z Lobkovic.

⁶ Linhart Nepomucký (zemřel 1618), úředník na zámku Mělník.

161.

Adam Šťastný Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá k němu svého služebníka a žádá o půjčení 100 kop grošů českých.

Vysoká Libeň, 26. března 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 78, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu švagru a otci mému vždyckny zvláště milému, dán buď.

((Z Potštejna¹ od pa[na] Hrzáně² o 200 kop [míšeňských].))³

Službu svou vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane švagře a otče můj zvláště milý. Zdraví od Pána Boha všemohoucího, v něm jiného všeho nejlepšího dobrého, přál bych Vám i všemu domu Vašemu věrně srdce rád. Můj zvláště milej pane švagře, ted' tohoto služebníka svého k Vám odsílám a jakž sem Vás předešle oustně žádal, tak i nyní Vás, můj zvláště milej pane švagře a pane otče, žádati nepřestávám, že mi těch jedno sto kop grošův českých k mé nynější potřebě půjčíte a mně je po něm odešlete, neb je dne zejtrejšího od sebe zase odvésti mám. Já je Vám zase, můj zvláště milej pane otče, s vděčností i s poděkováním při svatým Jiří⁴ oplatiti chci a Vám se toho bohdá zase touž měrou i jiným vším mně na světě možným věrně rád odsloužiti i odměniti věrně rád chci. Pakliby Vám, můj zvláště milej pane švagře a pane otče, možné bylo mně takových peněz až do času svatého Havla sčekání⁵ učiniti, jistě bych toho velice vděčen byl, což za to žádám, jestliže možné jest, že na žádost mou tak učiníte. Pan Zikmund,⁶ švagr můj, poručil Vás, můj zvláště milej pane švagře, velice pozdraviti a službu svou oznámiti. S tím Pán Bůh všemohoucí rač dáti, můj zvláště milej pane otče, nám se spolu v dobrém zdraví shledati. Dán na Libeni⁷ v outerý po Matce Boží léta [15]85.

Adam Šťastný Hrzán z Harasova a na Potnštejně

¹ Potštejn, poddanské městečko a hrad jižně od Rychnova nad Kněžnou (kraj Královéhradecký). V majetku Adama Šťastného Hrzána z Harasova.

² Adam Šťastný Hrzán z Harasova (zemřel 1597), na Potštejně.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Dne 23. dubna.

⁵ Sčekání – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

⁶ Zikmund Karlík z Nežetic (zemřel po 1595), na Vysoké Libni.

⁷ Vysoká Libeň, poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Mělnické Vtelno. V majetku Zikmunda Karlíka z Nežetic.

162.

Zemský soud píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku jako poručníku nezletilých dětí po zemřelém Petrovi Voračickém z Paběnic. Poroučí mu, aby se dostavil k příštímu zemskému soudu letničnímu k sirotčím dnům a vysvětlil, proč nevyplácí finanční prostředky určené na obživu nezletilé Kateřiny Voračické z Paběnic, dcery Mariany Fremdarové z Malovic a zemřelého Buriana Voračického z Paběnic.

Pražský hrad, [2. dubna 1585]

NA Praha, DZ, DZM 95, fol. A 8', česky, vklad do desek zemských¹

¹ Vklad do desek zemských učiněn 2. dubna 1585 („V outerý po neděli Družebný 1585“). Adresa je na opisu konceptu uvedena na konci listu. Opis konceptu není ověřený (podpis, pečeť).

Urozený a statečný rytíři, přáteli náš milý. Věděti Vám dáváme, že opět na nás na plný soud zemský paní Mariana Frenarová z Malovic² vznáší,³ kderak byste jí na chování dcery její panny Kateřiny z Paběnic,⁴ sirotka pozůstalého po někdy Burianovi Voračickém z Paběnic,⁵ podlí vyměření⁶ našeho na vychování její vydávati se zbraňovali, a již že jí 100 [kop] míš[eňských] na díl sirotkův po někdy Petrovi Voračickém z Paběnic⁷ zadržáno jest. I poněvadž Vy peníze týchž sirotkův za sebou máte, Vám poroučíme, abyšte při nejprv příštím soudu zemským letničním v pondělí o sirotčích dnech⁸ před námi na plným soudu zemským stáli a toho, máte-li toho jakú slušnú příčinu, že jí to vydávání zdržujete, se spravili, abychom již o to dalšího zaneprázdnování neměli na místě toho sirotka od pána Boha na zdraví poraženého. Datum na Hradě pražském⁹ v outerý po neděli Družebný¹⁰ léta [páně] [15]85.

Páni a vладыky ut s[upr]a¹¹

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, přáteli naše[m]u milému.

² Mariana Fremdarová z Malovic (zemřela 1599), manželka Buriana Voračického z Paběnic, pak Adama Fremdara z Pruku.

³ Srov. list č. 150.

⁴ Kateřina Voračická z Paběnic, dcera Buriana Voračického z Paběnic a Mariany Malovcové z Malovic.

⁵ Burian Voračický z Paběnic (zemřel po 1560), manžel Mariany Malovcové z Malovic, otec Kateřiny Voračické z Paběnic.

⁶ Vyměření – ustanovení, rozhodnutí.

⁷ Petr Voračický z Paběnic (zemřel 1561), manžel Anny Pětipeské z Chýš a Egrberku, na Voračicích.

⁸ Dne 1. července.

⁹ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹⁰ Dne 2. dubna.

¹¹ Zkratka pro podpisovou formuli „Páni a vládyky, nejvyšší ouředníci a soudcové zemští Království českého, nyní na Hradě pražském při soudu zemském větším pospolu shromáždění.“

163.

Jan Cingulín píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že ruší spor s jeho písařem a úředníkem Štěpánkem, který se měl projednávat podle nařízení Jáchyma Novohradského z Kolovrat před Jakubem Sapou, rychtářem z Čečelic, a předává ho purkmistru a konšelům Brandýsa nad Labem.

Brandýs nad Labem, 29. dubna 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 42-43, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a Egerbergku a na Byšicích, panu a příteli mému zvláště milému.

((Z Brandejsa¹ od p[ana] hejtmana². Srocuje³ do Brandejsa Diviška⁴ s páne[m] z Kolovrat⁵.)⁶

¹ Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, komorní město a zámek severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský).

² Jan Cingulín (zemřel 1590), správce komorního panství Brandýs nad Labem.

³ Sročit – stanovit den (termín, soudní rok) a místo k slyšení a projednání pře (sporu).

⁴ Divišek, poddaný Albrechta Pětipeského.

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane a přáteli můj milý. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. I oznamuji Vám, že jest na mě vznesl Jakub Sapa,⁷ rychtář⁸ ze vsi Čečelic,⁹ poddaný Jeho [Mil]o[s]ti C[ísařs]k[é],¹⁰ k správě mé přináležející, že by při ouřadu jeho z jistého poručení urozeného pána pana Joachyma z Kolovrat na Košátkách¹¹ a Buštěhradě,¹² purgkrabě karlštejnského, stavuňk právní státi se měl nyní dnův pomínutých na Štěpánka¹³ písaře aneb ouředníka Vašeho, pro nějaké nenáležitosti a věci dosti veliké od něho předsevzaté.¹⁴ Pokudž by se tak nacházelo, kterežto stavuňk, jakž sami znáti můžete, poněvadž se při něm dosti velikých věcí dotejkati chtíti bude, potřebuje aneb potřebovati bude rozumného a bedlivého slyšení, ovšem právního a spravedlivého nálezu, v čemž on, Jakub Sapa, znaje sebe býti nedostatečného k takové pře rozsouzení, nejsa než sám jediný, a že stavuňkové žádnému jinému nepřináležejí k rozeznávání než purgmistru a konšelům, i tou příčinou obávaje se, aby tudy v nějakou nenáležitost nevšel a některé straně snad nemoha stihnouti rozumem svým těch věcí v spravedlivosti její neublížil, před osobou mou to jest z sebe náležitě složil, žádaje mě jakožto na ten čas vrchnosti sobě představené té věci za opatření. Kteroužto žádost jeho i příčiny od něho slušně přednesené já maje v svém uvážení, srozumívám tomu, že při mně náležitě opatření žádá. Pročež tak činím, že takový stavuňk z téhož práva rychtářského vyzvihují¹⁵ a té vsi věci k rozeznání před právo, totiž pana purgmistra a konšelův [!] města Brandejsa nad Labem, od dneška v týmdni,¹⁶ to jest v pondělí po neděli Misericordias¹⁷ ((v hodin dvanácte celého orloje)) podávám,¹⁸ při kterémžto právě má se jedné i druhé straně s vejhradou vrchního práva¹⁹ za spravedlivé státi. Odpovědi žádám. S tím se Vám dobře jmíti vinšují. Dat[um] na Brandejse v pondělí po neděli Provodní léta [tisícího pětistého] osmdesátého pátého.

Jan Cingulín, Jeho [Mil]o[s]ti Císařské správce panství brandejského

⁵ Jáchym Novohradský z Kolovrat (zemřel 17. 1. 1600), na Košátkách, Buštěhradě, purkrabí karlštejnský.

⁶ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ Jakub Sapa, rychtář, poddaný Rudolfa II. Habsburského ze vsi Čečelice.

⁸ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

⁹ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila ke komornímu panství Brandýs nad Labem.

¹⁰ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

¹¹ Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

¹² Buštěhrad, poddanské městečko (Buckov) a zámek východně od Kladna (kraj Středočeský). Část v majetku Anny Bezdrůžické z Kolovrat a jejího manžela Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

¹³ Štěpán jinak Štěpánek, písař a úředník Albrechta Pětipeského.

¹⁴ Obstavuňk; stavuňk; stavování – v městském právu soudní vymáhání dluhů; exekuce. Pokud dlužník nezaplatil svůj dluh, byl na podnět věřitele buďto úředně zajištěn nebo došlo k úřednímu zabavení (obstavení) jeho majetku. Vlastní provedení úředního zajištění nebo zabavení bylo v kompetenci rychtáře, souzení stavuňku bylo v kompetenci purkmistra a rady. Úřední zabavení majetku se mohlo v případě nutnosti vztáhnout také na ručitele (rukojmího) dlužníka.

¹⁵ Vyzdvihuji.

¹⁶ V týmdni – v týdnu; za týden.

¹⁷ Misericordias; dne 6. května.

¹⁸ Archiv města Brandýs nad Labem, uložený ve Státním okresním archivu Praha – východ se sídlem v Přemýšlení je nezpracovaný a badatelské veřejnosti nepřístupný, proto nebylo možno k tomuto případu nalézt více informací.

¹⁹ Vrchní právo – odvolací instance, v tomto případě apelační soud.

Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat řezanou ceduli jako odpověď na řezanou ceduli, kterou Jáchym poslal Albrechtovi. Albrecht dal Jáchymovu řezanou ceduli přečíst svým poddaným, ti se ale brání nařčení v ní obsaženému, že by Jáchymovi ukradli ovce z ovčína v Buštěhradě a odehnali je do dvora Albrechta v Horních Přívorách. Poddaní ovce podle svého tvrzení našli v Ovčárech, a protože nikomu nepatřily, odvedli je do Horních Přívor.

Byšice, 23. května 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 70-71, česky

Od urozeného pana Albrechta Pětipeského z Chýš z Ekrbergku a na Byšicích¹ a Hořeních Přívorách² posláni jsme k Vaší [Mil]o[s]ti, urozený pane pane Joachyme Novohradský z Kolovrat³ na Košátkách⁴ a Buštěhradě,⁵ Jeho [Mil]o[s]ti Císařské⁶ rado a purkrabě karlštejnský, podle práva a zřízení zemského⁷ s touto cedulí řezanou v příčině této. Jakož jste k panu Albrechtovi Pětipeskému poselství cedulí řezanou učiniti ráčili, že by poddaní jeho Štěpán jinak Štěpánek,⁸ Václav⁹ řezník a Václav¹⁰ švec, všickni tři z Byšic, Jan Hálů,¹¹ Janek¹² mlynář, oba z Hořeních Přívor, Jan Kulich¹³ rychtář,¹⁴ Matěj Mudrů,¹⁵ Vít jinak Vítek Tůmů,¹⁶ Jiřík jinak Hladkej,¹⁷ Šimon¹⁸ ovčák na Voráčkově,¹⁹

¹ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Přívory (Horní), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Jáchym Novohradský z Kolovrat (zemřel 17. 1. 1600), na Košátkách, Buštěhradě, purkrabí karlštejnský.

⁴ Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

⁵ Buštěhrad, poddanské městečko (Buckov) a zámek východně od Kladna (kraj Středočeský). Část v majetku Anny Bezdrůžické z Kolovrat a jejího manžela Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

⁶ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁷ V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, narovnání pomocí prostředníka nebo zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Blíže J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV, pars 1, sectio I, s. 676-677; K tomu srov. tamtéž čl. D. 3., s. 533.

⁸ Štěpán jinak Štěpánek, písař a úředník Albrechta Pětipeského.

⁹ Václav, řezník, rychtář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

¹⁰ Václav, švec, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

¹¹ Jan Hálů, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Přívory (Horní).

¹² Jan jinak Janek, mlynář, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Přívory (Horní).

¹³ Jan Kulich, rychtář, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přívory (Dolní).

¹⁴ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

¹⁵ Matěj Mudrů, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přívory (Dolní).

¹⁶ Vít jinak Vítek Tůmů, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přívory (Dolní).

¹⁷ Jiřík jinak Hladkej, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přívory (Dolní).

¹⁸ Šimon, ovčák na Voráčkově, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přívory (Dolní).

¹⁹ Voráčkov, blíže neidentifikované místo.

Matěj Kmentů,²⁰ Ambrož jinak Brož,²¹ Martin²² řezáč na Petříkově,²³ Jan Voleník,²⁴ vše z Doleních Přívor,²⁵ poddaní sirotka²⁶ po dobré paměti panu Jindřichovi Vančurovi z Řehnic²⁷ a na ten čas pod správu jeho pana Albrechta Pětipeského, jakožto poručníka²⁸ náležející, s jinými pomocníky svými v outerý po památce Vzkříšení pána Krista²⁹ léta tohoto [tisícího pětistého] vosmdesátého pátého do vsi Vovčár³⁰ s voštipy, palicemi, kordy, sekerami i s jinejmi rozličnými braněmi³¹ přiběhli a sedmdesáte tři vovec a jehňat Vaší [Mil]o[s]ti z vovčínu buštěhradského pokradených a od vovčáků buštěhradských zlodějův odběhlých na gruntech Jeho [Mil]o[s]ti Císařské Pod Královkou³² na Marchově³³ bezděčně věda o tom, že by Va[ší] [Milos]ti kradený ovce a jehňata byli, vzali a do dvoru Hořeních Přívor odehnali. Tou cedulí jeho pana Albrechta Pětipeského žádati a napomínati ráčíte, aby takových sedmdesáte tři ovce a jehňat jakožto zlodějsky kradených a od poddaných jeho nenáležitě a bezděčně na gruntech Jeho [Milos]ti Císařské vzatých navrátíl. Jakž táž cedule řezaná poselství Vaší [Mil]o[s]ti, kteréž datum v Praze³⁴ v pátek po neděli jenž slove Misericordia³⁵ léta [15]85 a teprv po týmž datum v pondělí po neděli Jubilate³⁶ panu Albrechtovi Pětipeskému dodaná, to v sobě šíře obsahuje a zavírá. I na takové poselství a ceduli pan Albrecht Pětipeský Vaší [Mil]o[s]ti podle dotčeného práva a zřízení zemského³⁷ tuto světlou odpověď dává, že se několik těch osob těmi jmény, jakž je v té ceduli své jmenovati a pokládati ráčíte, aby poddanými jeho býti i také k správě jeho jakožto poručníka náležeti měli, doptati nemůže a kdo by býti měli, o nich neví. Však těm, kterých jest se optáno, že v poddanosti i také k správě jemu jakožto poručníku náleží, takovou ceduli řezanou Vaší [Mil]o[s]ti jest přečísti dal. Kteríž po přeslyšení toho sou za odpověď dali, že tomu, aby na ten den, který v též ceduli Vaší [Mil]o[s]ti jmenovati ráčíte, měli s jakými voštipy, palicemi, kordy, sekerami i jinými rozličnými zbraněmi přiběhnouti a jakých sedmdesáte tři vovce a jehňata, které by Vaší

²⁰ Matěj Kmentů, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přívory (Dolní).

²¹ Ambrož jinak Brož, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Dolní Přívory.

²² Martin, řezáč na Petříkově, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přívory (Dolní).

²³ Petříkov, blíže neidentifikované místo.

²⁴ Jan Voleník / Volejník, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přívory (Dolní).

²⁵ Přívory (Dolní), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Buriana Vančury z Řehnic.

²⁶ Mikuláš Burian Vančura z Řehnic (zemřel 1596), syn Jindřicha Vančury z Řehnic, na Dolních Přívorách a Mratíně.

²⁷ Jindřich Vančura z Řehnic (zemřel 1575), otec Mikuláše Buriana a Johanky Vančurů z Řehnic, na Kostelci nad Labem.

²⁸ Jindřich Vančura z Řehnic po sobě nezanechal kšaft ani pořízení o dětech a statku. Poručníky nad jeho dětmi a statkem ustanovil zemský soud. Předním poručníkem jmenoval Jaroslava Smiřického ze Smiřic na Kostelci nad Černými lesy, maršálka českého královského dvora, dalšími poručníky Mikuláše Vančuru z Řehnic a Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku. Srov. NA Praha, SM, inv. č., sign. W 47/21, kart. 2524. V roce 1585 je Magdalena také poručnicí, protože dospěla a jako nejbližší pokrevní příbuzná statek sirotčí zaručila.

²⁹ Dne 23. dubna.

³⁰ Ovčáry, poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Přívory (Dolní).

³¹ Braně – zbraně.

³² Královka, poddanský statek.

³³ Marchov, poddanský statek.

³⁴ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

³⁵ Dne 10. května.

³⁶ Dne 13. května.

³⁷ Srov. pozn. č. 7.

[Mil]o[s]ti z vovčínů buštěhradského pokradený býti měli, na gruntech Jeho [Mil]o[s]ti Císařské Pod Královkou na Marchově bezděčně vzíti, i také aby jakou o tom, jsou-li Vaší [Mil]o[s]ti jaké ovce pokradeny, vědomost míti měli, nic méně aby se čeho toho tak, jakž je dosti důtklivě a nevinně slychati ráčíte, dopustiti měli, světle odpírají. Než to praví, když sou nějaké ovce na grunty sirotčí do vsi Vovčár do krčmy přihnány byly a od nich nějakí ovčáci utekli, jsouce tu tři neděle pořád od té krčmářky opatrovaný a od žádného právem pořádně sou obstavený <...> nebyly,³⁸ a prohnávši clo s nimi, a když sou žádného takového znamení, které při ovčích Vaší [Mil]o[s]ti buštěhradském a košateckém ovce mají, nenalezli, nemohouc jich děle tu Vovčářích táž krčmářka pro soužení pastev držeti, že sou je pokojně ze vsi Vovčár do vsi Přívor dohnali. A poněvadž na předešlé Vaší [Mil]o[s]ti poselství čtyř osob od Vaší [Mil]o[s]ti vyslaných pan Albrecht Pětipeský jest náležitou odpověď dal, i toho Vaší [Mil]o[s]ti ne z povinnosti než pro zachování dobrého sousedství podal, ačkoli sou těmi ovce clo prohnali a také znamení toho jako při jiných Vaší [Mil]o[s]ti ovčích při těchto se nenachází, aby toliko to, co sou tu v krčmě sirotčí lidé, poddaní Vaší [Mil]o[s]ti, z poručení ouředníka³⁹ Vaší [Mil]o[s]ti protrávili neb propili, aby to poddané sirotčí zapláceno bylo, že takové ovce propustiti chce. Ale i toho jste od pana Albrechta Pětipeského neráčili chtíti přijíti. A protož mimo takové slušné ((na onen čas od něho podání a)) uvolení dále ničímž Vaší [Mil]o[s]ti povinovat od osoby své není. Však jestli byste na odporu týchž lidí poddaných jeho i sirotčích, kterých se dotýká, přestati nechtěli, tehdy ráčíte-li chtíti je z čeho toho viniti, pokládá Vaší [Mil]o[s]ti on, pan Albrecht Pětipeský, den k obvinění jich před purgmistrem a koňeli v městečku Byšicích, poddanými svými, v pondělí po S[vat]é Trojici⁴⁰. A tu podle obvinění jich stane se Vaší [Mil]o[s]ti s vejhradou vyššího práva⁴¹ za spravedlivé, čímž se ráčíte zpraviti. Datum na Byšicích ve čtvrtek po neděli Cantate léta [tisícího pětistého] vosmdesátého pátého.

³⁸ Obstavuňk; stavuňk; stavování – v městském právu soudní vymáhání dluhů; exekuce. Pokud dlužník nezaplatil svůj dluh, byl na podnět věřitele buď úředně zajištěn, nebo došlo k úřednímu zabavení (obstavení) jeho majetku. Vlastní provedení úředního zajištění nebo zabavení bylo v kompetenci rychtáře, souzení stavuňku bylo v kompetenci purkmistra a rady. Úřední zabavení majetku se mohlo v případě nutnosti vztáhnout také na ručitele (rukojmího) dlužníka.

³⁹ Blíže neidentifikovaná osoba.

⁴⁰ Dne 17. června.

⁴¹ Vyšší právo – apelační soud.

165.

Jan Hytych píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Prosí ho, aby tímto listem informoval prezidenta české komory o své nevině ve sporu se správcem úřadu pokladního (rentmistra) v české komoře o nedodání peněz z posudného, které ale pokladnímu na Albrechtově místě ve skutečnosti odvedl.

Bez místa, 31. května 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 120, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrbergku a na Byšicích, panu mně příznivému.

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane mně laskavý. Zdraví a všeho dobrého přeji Vaší [Mil]o[s]ti věrně rád. Štěpán¹ ve čtvrtek k večeru ke mně přišel, a což

¹ Štěpán jinak Štěpánek, písař a úředník Albrechta Pětipeského.

ste mi psáti ráčili, o tom mi širší zprávu dal. O čež panu rentmistru² píši.³ I Jeho [Mil]o[s]ti panu presidentovi⁴ tu zprávu jistou dáti moci ráčíte, že se pan rentmistr na tom hrubě mejlí, abych já jemu co nedodati měl. Ale jináče nebylo, než tak, když sem peníze posudný na místě Vaší [Milos]ti odvozoval,⁵ odvedl sem v převázaných pytlících po stu kopách tři pytlíky, potom obvláště tři po devadesáti a k těm třem st[ům] přiložil jeden, v němž bylo v převázaných třiceti kop m[íšeňských], a tak nic méně než tři sta též se v nich najde, ostatek pak tolarů, naději se, do devíti set anebo více. Ty pak peníze, když ode mě služebník⁶ p[ana] rentmistra přijal, hned je nějakému dobrému člověku zase odvozoval, totiž co na tolarích bylo, a potom k tomu přidal ode mě ty převázaný tři pytlíky po stu kopách a dva ty po devadesáti, a jednoho sobě i toho s těmi třiceti kopami nechal, a jakž sem rozuměti mohl, že mu za ně hned nazejtří tolarů zase dáti má, připovídal. A tak udělali je [!] sobě s tím dobrejím člověkem jakou mejlku, tí[m] já nic vinen nejsem, neb kdyby i to bylo, poněvadž sem nazejtří teprv ostatek peněz odvedl a na první sobě toliko co sem odvedl registřík danej, od něho měl, dobře by se v tom upamatoval, neb jest to všecko sám sčítal, a jak sečetl, z toho mě i kvitoval. A musel by býti misterný člověk, aby toho neměl za sebou, již z čeho kvituje. Protož Vaší [Mil]o[s]ti služebně prosím, že Jeho Mi[l]o[s]ti pana presidenta touto mou zprávou pravdivou zpravití ráčíte, neb já, poněvadž vím, že jináče není, panu <presidentovi> ((rentmistru)) nic dodávati povinen nejsem, aniž se toho co bojím, aby mi to od koho nalezeno bylo, neb vím, že sem v tý příčině nevinnej. A kdybych na zdraví dostatečnější nežli sem byl, tehdy bych do Prahy⁷ k Vaší [Milost]i sjel a o to o všecko oustně s Jeho Mi[losti] pane[m] presidentem při přítomnosti Vaší [Milos]ti mluvil. Ale není mi na ten čas věc možná, neb mi se dnes tejde[n] bolest vyvrhla a posavad dokonce zdráv nejsem. S tím milost Boží s ná[m]i. D[atum] v pátek po památce Božího Vstoupení léta [tisícího pětistého] osmdesátého pátého.

Jan Hytych⁸

² Eliáš Schmidgräbner z Lusteneku (narozen 1546, zemřel 21. 12. 1622), správce úřadu pokladního (rentmistra) v české komoře.

³ Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 121 (bez místa, 31. května 1585). Jan Hytych Eliášovi Šmidgräbnerovi z Lusteneku, správci úřadu rentmistra v české komoře.

⁴ Ladislav mladší Popel z Lobkovic (narozen 1537, zemřel 11. 3. 1609), na Zbirohu, prezident české komory.

⁵ *Sněmy české* VI, č. 328, s. 549-591 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. ledna až 13. února 1585), zde s. 559-561, článek „O posudném“. Jedná se o první termín (*kvartál*), od svatého Valentína (14. února 1585) do svatých Filipa a Jakuba (1. května 1585).

⁶ Bliže neidentifikovaná osoba.

⁷ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁸ Jan Hytych (zemřel po 1600), měšťan města Mladá Boleslav, poddaný Adama Krajíře z Krajku.

166.

Václav Smrčka ze Mnichu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o povolení provozovat myslivost s jestřábem okolo Byšic na loukách, na stráni nad mlýnem a po polích.

Čečelice, 9. září 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 83, česky

*Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu švakru mému zvláště milé[m]u.
((Od p[ana] Smrčky¹ o myslovost.))²*

Službu svou vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeskej, pane šváře můj zvláště milej. Zdraví i jiného vše[h]o dobrého, toho bych Vám věrně rád přál. Můj zvláště milej pane sváře,³ přátelsky Vás žádám, že mi vokolo Byšic⁴ po lukách byšickejch a na stráni nade mlejnem Vaším ((po polích)) s jestřábem myslivost provozovati <panu> odpustíte. Já Vám, můj zvláště milej pane šváře, připovídám tímto psaním, že bažantům ubližovati nechci, by mi kerej v nos křídlem zavadil, teda mu to strpím. Té celé naděje k Vám sem, můj zvláště milej pane šváře, že to na žádost mou učiníte. A zdaří-li se kdy co, s Vámi se rád zdělití chci. A Vám se toho vším dobrým přátelstvím i službou svou rád odsluhovati budu. S tí[m] milost Pána Boha všemohoucího rač s námi býti se všemi. Datum na Čečelicích⁵ v p<átek> ((ond))ělí <při> po Narození pan[n]y Marie léta [15]85.

Václav Smrčka ze Mnichu na Čečelicích, m[anu] p[ropria]

((Tak podle tohoto psaní v těch místech koroptví honiti dovoluji toliko toho líta [15]85. Nic dýl a jinde také nic.))⁶

¹ Václav Smrčka ze Mnichu (zemřel po 1596), na Čečelicích.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Šváře.

⁴ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Václava Smrčky ze Mnichu.

⁶ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

167.

Česká komora píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Poroučí mu, aby nehledě na nebezpečí moru přijel s vybraným posudným do Prahy a odvedl je v pokladním (rentmistrském) úřadu u české komory. Nedorozumění, které má se správcem toho úřadu, bude moci vyřídit na místě.

Pražský hrad, 13. září 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 19-20, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a Egerbergku na Byšicích, Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské vejběřcímu posudného v kraji Boleslavském, příteli našemu milému.

Urozený pane příteli náš milý. Z psaní Vašeho porozuměli sme, že peněz posudných kvartálu druhého¹ přes dva tisíce kop miš[eňských] vybraných jmáte, však proslejhajíce, že morová rána v městech pražských se rozmáhá, sem ste se vypraviti otejchali.

¹ Sněmy české VI, č. 328, s. 549-591 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. ledna – 13. února 1585). Zde s. 559-561, článek „O posudném“. Jedná se o druhý termín (kvartál), od svatých Filipa a Jakuba (1. května 1585) do Nanebevzetí Panny Marie (15. srpna 1585).

*I ačkoli tak jest, že táž rána Boží² obzvláště pak v Menším Městě³ proskakuje, ale aby tak veliké nebezpečství býti mělo, aby lidé v potřebách svejch sem jedti neměli, toho nenacházíme. Protož jménem a na místě Jeho [Mil]o[s]ti Císařské,⁴ pána našeho nejmi-
lostivějšího, poroučíme Vám, abyste s takovými penězi posudného bez meškání sem přijeli a do ouřadu rentmistrského ji odvedli a vyčtli.⁵ Nemáte zde dlouho zdržovaný býti. Co se pak stížnosti Vaši do osoby správce ouřadu rentmistrského⁶ dotýče, když zde budete, také to, ((co)) mezi Vámi a ním na nedorozumění jest, na místě se postavit[i]⁷ moci budete.⁸ Na tom Jeho [Mil]o[s]ti Císařské jistě vůli naplníte. Dán na Hradě pražském⁹ v pátek [po]¹⁰ památce Narození panny Marie léta [tisícího pětistého] osmdesátého pátého.*

Císaře Jeho Milosti rady zřízené komory v Království českém¹¹

² Rána Boží – mor.

³ Praha – Malá Strana, historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy.

⁴ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁵ Vyčíst – vyúčtovat.

⁶ Eliáš Schmidgräbner z Lusteneku (narozen 1546, zemřel 21. 12. 1622), správce úřadu pokladního (rentmistra) v české komoře.

⁷ Poškozená psací látka.

⁸ Srov. list č. 165.

⁹ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹⁰ Poškozená psací látka.

¹¹ Prezidentem české komory byl Ladislav mladší Popel z Lobkovic. Radami byli Humprecht Černín z Chudenic, Mikuláš Nostic z Nostic a Kunewaldy, Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu a Pavel Lidl z Lidlova.

168.

Daniel Beneda z Nečtin píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu dlužní úpis, ve kterém je Pavel Korka z Korkyně dlužníkem, a žádá, aby povolil jeho poslu koupit u něho kopy borových prken.

Přemyšlení, 15. září 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 48, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekumberku a na Byšicích, panu ujci mému zvláště milému.

((Od p[ana] Benedy¹..))²

Službu svú se vši upřímností vzkazují, urozenej a můj zvláště milej pane ujče. Týhož zdraví, s požehnáním Božského, přejit' věrně rád. Můj milej ujče, tak činím, jistotu, o kderouž píšeš, na pana Korku,³ Ti vodsílám. Neměj mi za zlí, že sem ji za sebou tak dlouho schovanou měl. A byl bych toho vděčnější, aby nechajíc posla, sám o tu jistotu přijel. Byl bych Tě v svý chalupě rád uhlídal. Při tom Tebe, můj milej ujče, za to žádám, jestli mi můžeš se v tom propůjčiti, aby mi u sebe kopy púrken borovejch koupil k pohodlí mému, já Tobě rád jiný peníze dám, cožkoli za ně dáš, však v slušnosti. A cožkoli pro mě

¹ Daniel Beneda z Nečtin (zemřel po 1600), na Přemyšlení.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Pavel Korka z Korkyně (zemřel 1598), v Suchém Dole, na Ostrově.

učiníš k potřebě mé, já se Tobě touž měrou i jiným dobrým přátelstvím rád odměním. S tím milost Pána Boha rač s námi svou milostí bejti. Datum na Přemyšlení⁴ v neděli po svatým Kříži⁵ léta [tisícího pětistého] osmdesátého pátého.

Tvůj upřímněj starý tovaryš⁶ a ujec. Bez ošemetnosti nechej zvláštnosti, a tak zůstaňme při starým způsobu, Vy mně Vy a Vám a já Tobě Ty a Tobě. Jak mezi sebou začátek máme, nechť jest taky dokonání. Paní manželku⁷ svú prosím, že ode mě pozdravíš a službu mú s vinšováním všeho dobrého povíš.

Daniel Beneda z Nečtin a na Přemyšlení

⁴ Přemyšlení, poddanská ves a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Daniela Benedy z Nečtin.

⁵ Pravděpodobně je míněn svátek Povýšení svatého Kříže. Pokud by šlo o svátek Nalezení svatého Kříže, pak by bylo datum listu 5. května 1585.

⁶ Tovaryš – druh, společník, spolupracovník; člen ozbrojené družiny.

⁷ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

169.

Tobiáš Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že Anežka Kaplířová ze Žďáru bude mít na Cítově „pány a přátele“. Žádá ho, aby mu půjčil svého kuchaře.

Cítov, 20. září 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 65, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Ikyrberku a na Byšicích, panu ujci a kmotru mému vzláště milé[mu].

((Od p[ana] Kakliře Dobijáše¹.)²

Službu svou vzkazují, urozený a můj vzláště milý pane ujče a kmotře, pane Albrechte Pětipeský. Od milýho Pána Boha Vám zdraví i jiný všeckno dobrý přál bych Vám věrně rád. Pane ujče můj milej, oznamuji Vám, kderak nemálo pánů a přátel paní Anýška Kaplířová ze Žďáru³ a na Cítově⁴ tu neděli nejprve příští⁵ k sobě na Cítov očekává. Vás, můj milej pane ujče, přátelsky žádám, že mi kuchaře svýho, o kderýmž slyším, že by přední kuchař bejti měl, půjčíte jen na tři dny anebo štyry, bude mu na dobré spropiti⁶ dáno, a že by hned s tímto poslem sem na Cítov přišel. Věřím, že na žádost mou to učiníte. A já se Vám toho zase chci rád všelijakým (([dob]rým⁷)) přátelstvím odplatiti i odměniti. Za odpověď přátelskou žádám s vykonáním žádosti mé. S tím milost Boží rač bejti s námi se všemi. Datum na Cítově v pátek před svatým Matoušem [15]85.

Tobiáš Kaplíř z Sulevic

¹ Tobiáš Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1599), manžel Anežky Žďárské ze Žďáru, na Sulejovicích a Březně.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Anežka Kaplířová ze Žďáru (zemřela po 1588), manželka Tobiáše Kaplíře ze Sulevic, na Cítově.

⁴ Cítov, poddanská ves a tvrz západně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Tobiáše Kaplíře ze Sulevic a Anežky Kaplířové ze Žďáru.

⁵ Dne 22. září.

⁶ Spropiti – zpropitné.

⁷ Poškozená psací látka.

170.

Fridrich Doupovec z Doupova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že kvůli moru nebude moci přijet na posvícení. Žádá ho o oznámení, v jakých termínech má zaplatit svému bratrovi 16 000 kop grošů míšeňských.

Vraný, 20. září 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 53, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerberku a na Byšicích, vejběrcímu posudného v kraji Boleslavském, panu švagru mému zvláště milém[u].

Službu svou vzkazují, urozený pane švagře můj zvláště milej. Na všemohúcím Pánu Bohu Vám se paní manželkou¹ a dítkami Vašimi zdraví, štěstí, s prospěchem všeho dobrého na <těle> ((d))uši i těle vinšují a věrně rád přeji. Můj zvláště milý pane švagře, nemohl jsem toho pominouti, nébrž Vás tímto psaním navštíviti a přezvědět, kterak se Vy všickni na zdraví svém máte a jaké povětrí okolo Vás jest, nebo zde okolo mě rána Boží² zhusta a blízko proskakuje, pro kderúžto příčinu já ani z domu nerad bych se vydal, a obávám se, že mně nemožné bude k Vám na posvícení přijeti.³ Dále, můj zvláště milý pane švagře, Vás za to žádám, že mně psaním svým oznámíte, na jaké termíny já bratru⁴ svému těch 16 000 kop míš[eňských] složiti a kdy první peníze počítí klásti mám,⁵ nebo já se jináče pamatovati nemohu, než že, dá-li Pán Bůh, při s[vatě]m Jiří⁶ léta [15]86 počítí a složiti je[m]u mám 5 000 kop, a téhož léta při s[vatě]m Havle⁷ 3 000 kop, potom zas úrok, při s[vatě]m Jiří⁸ léta příštího [tisícího pětistého] osmdesátého sedmého opět 3 000 kop, při s[vatě]m Havle⁹ téhož léta 5 000 kop míš[eňských], což pak v témž při sobě poznamenání majícím najdete a také v své paměti lépe nežli já, byvše tehdáz při rauši,¹⁰ v paměti své snášíte. Manželka¹¹ má poručila Vás velice pozdraviti a paní man-

¹ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

² Rána Boží – mor.

³ Posvícení připadlo na 28. září, na svátek svatého Václava. Tomuto světci byl zasvěcen kostel ve vsi Liblice.

⁴ Hendrych mladší Doupovec z Doupova (zemřel 1588), bratr Fridricha Doupovce z Doupova, na Vilémově a Žerotíně.

⁵ Zmíněné finanční porovnání mezi bratry Doupovskými z Doupova se týkalo pravděpodobně rozdělení dědictví po zemřelém Jindřichovi Brozanském z Vřesovic (zemřel 1585), tedy statků Vraní a Žerotín, které Jindřich zdědil po zemřelém Petrovi Chotkovi z Vojnina, prokurátorovi. Dne 23. dubna 1585 byla uzavřena ubrmanská smlouva mezi Jindřichem Brozanským z Vřesovic na Vraním a Žerotíně a Hendrychem a Fridrichem bratry Doupovci z Doupova na Vilémově o nápad statku po zemřelém Petrovi Chotkovi z Vojnina, tehdy na Vraném. Podle znění kšaftu Petra Chotka zdědil po něm jeho staky Jindřich Brozanský. Svědky smlouvy byli Fridrich Míčan z Klinštejna a Roztok na Kornhauzu, Šebestián z Vřesovic a Doubravské Hory na Touchovicích, Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku na Blahoticích, Matyáš Štampach ze Štampachu na Srbčci a Jan z Vřesovic a Doubravské Hory na Podsedicích. Smlouva nebyla vložena do desek zemských. Zmíněna je v NA Praha, DZ, DZM 8, fol. U 30-W 1 a NA Praha, DZ, DZM 73, fol. B 29-B 29'. Srov. NA Praha, DZ, DZM 160, fol. F 14 ad., G 21 ad., J 25'-J 26.

⁶ Dne 23. dubna.

⁷ Dne 16. října

⁸ Dne 23. dubna

⁹ Dne 16. října.

¹⁰ Rauš, z něm. der Rausch – opilost, podnapilost.

¹¹ Barbora Doupovcová z Chýš a Egrberku (zemřela 10. 6. 1639), dcera Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku, manželka Fridricha Doupovce z Doupova, na Vilémově, Vraným a Žerotíně.

želce Vaší službu s vinšováním všeho dobrého vzkázati. S tím milostivej Pán Bůh rač nám bohdá spolu zdraví a šťastné shledání dáti. Dat[um] na Vraným¹² v pátek po s[va]té Lidmile léta [15]85.

Fridrich Doupovec z Doupova¹³ a na Vraným

¹² Vraný, poddanské městečko a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Fridricha Doupovce z Doupova.

¹³ Fridrich Doupovec z Doupova (zemřel 1593), bratr Hendrycha mladšího Doupovce z Doupova, manžel Barbory Pětipeské z Chýš a Egrberku, otec Fridricha Doupovce z Doupova, na Vraném, Vilémově, Žerotíně.

171.

Vilém Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho na místě svých poddaných, aby jim Albrecht počkal tři týdny se splacením dluhu za žito.

Lhotka, 15. října 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 53, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Zelizberku <a> z Chýš a na Byšicích a Přivorách, panu švakru a kmotru mému vzláště milému, bud' dán.

((Ze Lhotky¹ přimluva o dluh za tři neděle.))²

Službu svú vzkazuji, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane švakře a kmotře můj vzláště milý. Zdraví i jiného všeho dobrého, toho' bych Vám věrně rád přál. Můj milý pane kmotře, oznamuji Vám, že před svejmi poddanými i před manželkami jejich žádného pokoje nikdy nemohu míti strany dluhu Vašeho, kterej jsou Vám povinovatý za žito žádajíc mě, <p> abych Vám psaní učinil a připovídajíce sami i ženy jejich Vám takový dluh povinovatý dáti a zaplatiti ve třech nedělích zběhlých. I můj milý pane kmotře, nemohu jich prázen býti, pokudž možný Vám učiniti za ty tři neděle že jim čekání³ učiníte, a jim poručím, aby tak podle svý přípovědi tomu zadosti učinili. A jestliže by toho pak nevykonali, tehdy aby se v to místo postavili, kdež nejňčko sedí. S tím Pán Bůh rač dáti naše spolu v dobrým zdraví shledání. Dán na Lhotce v outerý před svatým Havlem léta [15]85.

Vilím Hrušovský z Hrušova⁴ a na Lhotce

¹ Lhotka, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Viléma Hrušovského z Hrušova.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Čekání – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

⁴ Vilém Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1582), na Lhotce.

172.

Linhart Nepomucký píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby mu jako ručitel v dlužním úpisu, ve kterém je Jiří Popel z Lobkovic dlužníkem a Eliška Van-

čurová z Hrušova věřitelem na částku 700 kop grošů míšeňských, napsal, kdy a komu má zmíněnou dlužnou částku odevzdat.

Mělník, 25. října 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 20, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrperku a na Byšicích, vejběrcímu posudného v kraji Boleslavském, panu a příteli mně příznivému.

((Paní Elišce¹ odeslati o peníze.))²

Službu svou vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane a příteli mně příznivý. Zdraví a jiného všeho dobrého přeji Vám věrně rád. Oznamuji, že jest mi Jeho [Milos]ti pán³ můj psáti ráčil, abych Vám v známost uvedl, jakož ste se v rukojenství⁴ zaň postavili za sumu sedm set kop miš[eňských], náležitých paní Evě [!] Vančurový v Kostelci,⁵ kderážto suma aby se z důchodův panství tohoto i s ourokem polouletním vypravila a Vám, buďto dotčené paní Evě [!] Vančurový, odevzdala, jest mi poručeno. Protož přátelsky žádám, že mi psaním svým oznámíte, kdy a komu by se taková suma vyčísti měla, ačkoliv ještě na hotově před rukama všechna není,⁶ nebo na chudejch lidech na tak rychlo ourokův a jiných platův pro nemožnost jich zvyupomínati⁷ se nemůže. Nicméně však co bude moci nejspíšeji bejtí, tehdy postarám se, abyšte na tom dlouho meškán nebyli. S tím Pánu Bohu poručeny buďte. Dán na Zámku mělnickém⁸ v pátek den s[vatého] Kryspína léta [15]85.

Linhart Nepomucký,⁹ ouředník na Mělníce, m[anu] p[ropria]

¹ Eliška Vančurová z Hrušova, vdova po Mikulášovi starším Vančurovi z Řehnic na Jiřicích a Kostelci nad Labem.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Jiří starší Popel z Lobkovic (narozen 1540, zemřel 27. 5. 1607), na Mělníku, komorník Rudolfa II. Habsburského, nejvyšší hofmistr.

⁴ Rukojenství – zaručení se jiné osoby/jiných osob (rukojmi) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmi) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak týž neučinil sám; rukojenství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.

⁵ Kostelec nad Labem, komorní město a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). Součástí komorního panství Brandýs nad Labem.

⁶ Být na hotově – být připravený; být v hotovosti.

⁷ Zvyupomínati – upomínáním dosáhnout zaplacení; upomínat o zaplacení.

⁸ Mělník, královské věnné město, pak zástavní město a zámek (kraj Středočeský). V zástavním vlastnictví Jiřího Popela z Lobkovic.

⁹ Linhart Nepomucký (zemřel 1618), úředník na zámku Mělník.

173.

Adam Zapský ze Zap píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Přeje si, aby se brzo shledali a promluvili si spolu. Prosí ho o půjčení chrtice.

Dubeč, 26. října 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/16, fol. 10, česky

*Urozenému a mému zvláště milému panu švakru a kmotru, panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekrberka na Byšicích, bud' dán.
(Z Dubče¹.)²*

Službu svú vzkazuji, urozený můj zvláště milý pane švakře a kmotře. Zdraví, při tom jiného všeho dobrého, Vá[m] se všemi Vašimi věrně vinšuji a přeji. Z přátelské lásky, můj zvláště milý pane švakře, Vás tímto svým krátkým psaním a babička³ má Vaši paní manželku⁴ navštěvujeme, žádostivi toho souce věděti, kerak se na zdra[ví] ⁵ máte. Já z daru milého Pána Boha svejmi tak vždy v pokoji zůstáváme, než babička má na kámen stině. Pán Bůh rač ná[m] toho dále všem přiti a spolu v dobrejm zdraví dáti se brzo shledati, neb po Vás, že tak dlouho se shledati nemůžeme, sobě stejskám. A mnoho zaneprázdnění vždyckny nevolných míti musím, ač s tím Rousem⁶ o peníze pokoj má[m]. Pan Malovec⁷ mne splatil. Však mnoho o jiné[m] by bylo psáti, o čiž mnohé mluvení jako svým obzvláštním a milý[m] pane[m] přítelem bych rád měl, ale shledati se nemůžeme. Můj zvláště milý pane kmotře, vzal mi vonehdá pan místokomorník,⁸ když u mě byl, mou jednu chrty, který sem mu nemohl odpověděti⁹. Máte-li co zbytečného, že by s líškú mohla býti, prosím zapůjčte. Nemá[m] než dva chrty. Má zase volná a hotová odplata zůstati má. S tím sem Váš. Datum v Dubči v sobotu po s[vatým] Severýnu léta [15]85.

By pak ten hrubý a kusý byl. A možné-li, můj milý pane kmotře, vypravte se některý čas ke mně se paní manželkou svou. Babička má též prosí za to.

Adam Zap,¹⁰ Váš volný na Dubči

¹ Dubeč, poddanské městečko a tvrz, dnes Praha 10 – Dubeč (kraj Hlavní město Praha). V majetku Adama Zapského ze Zap.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Mariana Zapská z Harasova, dcera Tobiáše Hrzána z Harasova, manželka Adama Zapského ze Zap.

⁴ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁵ Poškozená psací látka.

⁶ Václav Rous z Vražkova na Kolodějích.

⁷ Vilém starší Malovec Kosoř z Malovic (zemřel 1592), Kolodějích.

⁸ Mikuláš Vratislav z Mitrovic (zemřel po 1589), v Novém Knině, místokomorník.

⁹ Opověděti – přihlásit, ohlásit; odmítnout, odřici.

¹⁰ Adam Zapský ze Zap (zemřel 1609), manžel Mariany Hrzánové z Harasova, na Dubči.

174.

Markéta Chlumová z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o oznámení, jestli peníze, které mu dluží, může dát Václavovi Sadovskému ze Sloupna, kterému dluží on, přímo prostřednictvím Kunáta Pešika z Komárova, který dluží jí. Úrok mu pošle domů. Jestliže by jí dříve splatil dluh Vilém Ostrovec z Kralovic, chce mu hned dlužné peníze vrátit.

Újezdec, 28. října 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 5, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipezskému z Chýš z Ejkrbergku a na Byšicích, panu ujci mému zvláště milému.

Modlidbu svú vzkazuji, urozenej pane ujče můj zvláště milej. Téhož zdraví a při něm jiného všeho dobrého, přála bych Vám věrně ráda. Při tom, můj zvláště milej pane ujče, kdež mi píšete, abych Vám tu sumu, kterouž sem Vám povinovalá, hned po někom odeslala, že pan Václav Sadovský¹ k Vám v tuto středu nejprv příští² pro takové peníze přijeti má. I můj zvláště milej pane ujče, včerejšího dne sem od pana Zikmunda Chluma³ hodinu na noc přijela, jezdivši tam o tu sumu peněz, kterouž má mi pan Kunát Pešík⁴ složiti, abych přezvěděla, již-li jest taková suma na hotově složena.⁵ I oznámeno jest mi od pana Zikmunda Chluma, že pan Pešík o takovou sumu k panu Bouslavovi Kříneckému⁶ jede, nebo pan Bouslav Křínecký panu Pešíkovi takový peníze taky složiti má. A můj milej pane ujče, mohlo-li by to bejti, poněvadž Vy panu Václavovi Sadovskému takových šest set položiti máte, aby je pan Kunát Pešík tam hned vodved panu Václavovi Sadovskému při panu Bouslavovi Kříneckým a já bych ourok Vám z tý sumy polouletní po poslu svým do domu Vašeho hned odeslati chtěla. A jestliže by vůle Vaše v tom byla, avšak by, můj milej pane ujče, jednostejná věc byla, za to žádám, že mi zase hned po naschválným poslu oznámíte. Já poslu ráda zaplatím. Ač taky oznámení od pana Vilíma Vostrovce,⁷ pana proko[rá]tora Jeho Milosti Císařský,⁸ očekávám dnes anebo zejtra, kdy mně i dítkám mejm sumu povinnou⁹ a kterej den složiti chce. Jestliže by mi ta suma dříveji složena byla, chtěla bych Vám tu hned těch šest set odvézti. A jistě mi toho věřte, že se vo to tak velmi starám a velkou píči mám, abych Vás spokojiti a tu sumu, kterýž ste mi jistě vděk k mý pilný potřebě půjčili, složiti mohla. S tím milost Pána Boha našeho rač bejti s námi se všemi. Dán na Oujezdcích¹⁰ v pondělí den svatých Šimonyše a Judy léta [15]85.

Markéta Chlumová z Řehnic¹¹ a na Oujezdcích

¹ Václav Sadovský ze Sloupna (zemřel 1586), na Horní Dobré Vodě.

² Dne 30. října.

³ Zikmund Chlum z Chlumu (zemřel 1599), na Semčicích.

⁴ Kunát Pešík z Komárova (zemřel 1589-1592), na Žerčicích.

⁵ Na hotově – v hotovosti.

⁶ Bohuslav Křínecký z Ronova (zemřel 24. 8. 1598), na Dětenicích.

⁷ Vilém Ostrovec z Kralovic (zemřel 1593), na Vlašimi, Veleni, přisedící dvorského a komorního soudu, královský prokurátor.

⁸ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁹ Povinná – dlužná; závazná.

¹⁰ Újezdec, poddanská ves a tvrz jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Smilovice. V majetku Markéty Chlumové z Řehnic.

¹¹ Markéta Chlumová z Řehnic (zemřela 1593-1595), na Újezdci, manželka Zikmunda Kafunka z Chlumu.

175.

Linhart Nepomucký píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že napíše své vrchnosti kvůli nezaplacenému dluhu Elišce Vančurové z Hrušova. Odpověď mu hned pošle. Jeho vrchnost Jiří Popel z Lobkovic je na Libochovicích a nikdo k němu nemůže být puštěn.

Mělník, 30. října 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 19, český

*Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrperku a na Byšicích, vejběřčímu posudného v kraji Boleslavském, panu a příteli mně příznivé[m]u.
(Z Mělníka¹ <oh> od hejtmana².)³*

Službu svou vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane a příteli mně příznivý. Téhož zdraví a jiného všeho dobrého přeji Vám věrně rád. Kdež píšete, že by paní Eliška Vančurová⁴ Vám zprávu učinila,⁵ kderak by jí ourok ze sumy povinné od Jeho [Milos]ti pána⁶ mého roční zadržán byl, i aby v tom někého nedostatku bylo, já Jeho [Milos]ti pánu napsati chci, a co tu za odpověď mi se dá, tejna Vás neučiním, kdybych já celo⁷ takovou sumu shledati a Vám ji odvísti mohl. Nyní nic tak jistého Vám oznámiti nemohu, nebo každého dne tuze na lidi, aby ouroky a platy vypravili, nastoupám. Než všelijak se postarám, abych Vás i paní Elišky v tom nemeškal. Protož přátelsky žádám, že Vám do někderého ještě času posečkati⁸ za stížné nebude. Já Vás tejna neučiním, když ta suma na hotově před rukama bude.⁹ Jeho [Milos]ti pán nyní na Libochovicích¹⁰ jest, kderýž jakž sem porozuměl, není hrubě vděčen pánům přátel, když se k němu a zvláště z těchto krajův zahodí, nebo v pilných příčinách páně když se odsad kdo k němu zahodí,¹¹ před něho puštěn bejti nemůže. Ale tak mám za to, kdybyšte se k němu zahodili, že byšte nadějný host jeho byli. Toho sem Vás tejna na psaní Vaše učiniti nemohl. S tím Pánu Bohu poručený buďte. Dán pospěšně na Zámku mělnickém v středu po s[vatých] Šimonyši Judovi lét[a] [15]85.

Linhart Nepomucký, ouředník na Měln[íce]

¹ Mělník, královské věnné město, pak zástavní město a zámek (kraj Středočeský). V zástavním vlastnictví Jiřího Popela z Lobkovic.

² Linhart Nepomucký (zemřel 1618), úředník na zámku Mělník.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Eliška Vančurová z Hrušova, vdova po Mikulášovi starším Vančurovi z Řehnic na Jiřicích a Kostelci nad Labem.

⁵ Zmíněná písemnost (zpráva) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁶ Jiří starší Popel z Lobkovic (narozen 1540, zemřel 27. 5. 1607), na Mělníku, komorník Rudolfa II. Habsburského, nejvyšší hofmistr.

⁷ Celou.

⁸ Posečkání – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

⁹ Být na hotově – být připravený; být v hotovosti.

¹⁰ Libochovice, poddanské městečko a zámek jižně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Popela z Lobkovic.

¹¹ Zahodit se – náhodou někam jít, přijít, přijet.

176.

Oldřich Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Přimlouvá se u něho za Jana Sekerku ze Sedčic, aby mu počkal se splacením 50 kop grošů českých.

Kostelec nad Labem, 1. listopadu 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 48, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Ekrberku a na Byšicích, Jeho Mi[los]ti Císařské vejběřčimu, panu švakru a kmotru mému vzláště milému.

Urozený pane Albrechte Pětipeský, pane švakře můj vzláště milej. Pán Bůh Vám dáti rač zdraví, všecko dobré, přeji Vám věrně rád. Pan Jan Sekerka,¹ pan švakr, ujec a kmotr můj milej, žádal mě k Vám za toto přátelské připsání, a to v tom, že Vám povinovat tohoto týhodne² padesát kop g[rošův] [českých] složiti a Vy mně, co mi chystáte a složiti máte, jemu doložiti. I pan ujec k těm 50 kopám g[rošův] [českých] ještě nepřišel, jakž od lidí zbezpečen, a jemu že je každého dne, očekává, složiti mají, a on Vám a Vy mně. I se přimlouvám k páně ujcově žádosti, že těch 50 kop g[rošův] [českých] sečkáte,³ schování učiníte za některý den nedlouhé, a já též tak učiním, za některý den taky ještě u Vás peněz tak ponechám. Pokadž možné, věřím, že učiníte. A já zase k té podobné příčině i jiné, pokad' možné, přátelství nepominu pro Vás učiniti, věříc že učiníte. S tím sem Vás. Pán Bůh dáti rač shledání naše v dobrém zdraví. D[atum] v Kostelci⁴ v pátek den Všech svatých léta p[áně] [15]85.

Voldřich Hrušovský z Hrušova,⁵ ma[nu] p[ro]p[ri]a

¹ Jan Ratibor Sekerka ze Sedčic (zemřel po 1602), na Lobkovicích.

² Týhoden – týden.

³ Sečkání – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

⁴ Kostelec nad Labem, poddanské město a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Vančurů z Řehnic. Ve městě bydlel Oldřich Hrušovský z Hrušova.

⁵ Oldřich Hrušovský z Hrušova (zemřel 1598), v Kostelci nad Labem.

177.

Jiří Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že chce k němu přijet na Byšice pro peníze a žádá ho, aby z nich dal Václavovi Studeneckému z Pašiněvsi 260 kop grošů míšeňských. Až se porovnají, postoupí mu své právo na nejmenovaných vesnicích.

Vidim, 25. listopadu 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 65, česky

Urozenému a mému zvláště milému panu švagru a kmotru, panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, dán buď.

Službu svú vzkazují, urozenej a můj zvláště milej pane švagře a kmotře, pane Albrechte Pětipeský. Zdraví i jiného všeho dobrého, toho Vám přeji věrně rád. Při tom kdež ste mi psali, abych k Vám pro ty peníze tento čtvrtek příští¹ na Byšice² přijel, i bude-li vůle Boží, tak učiniti chci. Při tom Vás žádám, že z té sumy panu Václavovi Studeneckýmu³,

¹ Dne 28. listopadu.

² Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Václav Studenecký z Pašiněvsi (zemřel po 1585), na Krchlebech, manžel Salomeny Hrzánové z Harasova.

synu mému milému, po Bucovským⁴ vyčtete⁵ půl třetího sta kop deset kop vše míšeňských, mů<i>((ž))li býti pro lehcí nesení na tolařích. Věřím, že tak učiníte, a dá-li Pán Bůh, ve čtvrtek všecko to se porovná a já ihned svého práva na těch vesnicích Vám postoupím.⁶ A s tím milost Boží rač s námi býti. Dán na Vidimi⁷ v pondělí den svaté Kateřiny léta [15]85.

Jiřík Hrzán z Harasova⁸ a na Vidimi

⁴ Bucovský. Bliže neidentifikovaná osoba.

⁵ Vyčíst – vyúčtovat.

⁶ NA Praha, DZ, DZV 90, fol. D 29'-D 30. Vklad do desek zemských větších zápisných 14. května 1584. Jiřík Kaplíř ze Sulevic a na Bosyni se přiznal před deskovými úředníky, že dluží 500 kop grošů českých Jiříkovi Hrzánovi z Harasova na Vidimi. Zaplatit má 16. října 1584, jinak se Jiřík Hrzán bude moci uvázat v jeho vsi Šemaňovice, Truskavnu a Březinku (díl), bude je moci užívat až do splacení celé částky. Podle juxty datované 25. května 1585 se Jiřík Hrzán přiznal, že se kvůli nezaplacení dluhu uvázal ve jmenované vsi. Podle juxty datované 7. ledna 1586 se Jiřík Hrzán přiznal, že všechno své právo postupuje Albrechtu Pětipeskému.

⁷ Vidim, poddanská ves a tvrz severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiříka Hrzána z Harasova.

⁸ Jiřík Hrzán z Harasova (zemřel 1590-1591), na Housce a Vidimi.

178.

Fridrich Doupovec z Doupova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že se dohodl se svým bratrem na dni zpečetění nějaké smlouvy. Prosí, aby přijel na Žerotín a tu smlouvu prohlédl a zpečetil. Oznamuje, že před morem ve Vraným odjel na Libochovičky.

Libochovičky, 27. listopadu 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 51, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Ekrberku a na Byšicích, římského císaře Jeho Mi[l]o[s]ti vejběří[mu] v kraji Boleslavským, panu švagru mému vzláště milému, d[án] [bud'].
(*(Od p[an]a Doupovce¹.)*)²

Službu svú vzkazuji, urozený a můj vzláště milý pane šváře. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vá[m] i všechněm Vašem od nebeského Pána Boha z upřímného srdce věrně rád. Pane šváře můj vzláště milej, oznamuji Vám, že sem se s bratrem³ mejm o jistej den snesl ku přehlídnutí a zpečetění tý smlouvy mezi námi bratřími, totiž ten outerej po s[vaté]m Ondřeji,⁴ abychme se u bratra mýho na Žerotíně⁵ tím raněji na týž den sjeli.⁶

¹ Fridrich Doupovec z Doupova (zemřel 1593), na Vraným, Vilémově a Žerotíně, bratr Hendrycha mladšího Doupovce z Doupova, manžel Barbory Pětipeské z Chýš a Egrberku.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Hendrych mladší Doupovec z Doupova (zemřel 1588), na Vilémově, Žerotíně, bratr Fridricha Doupovce z Doupova.

⁴ Dne 3. prosince.

⁵ Žerotín, poddanská ves a hrad jihovýchodně od Loun (kraj Ústecký). V majetku Fridricha Doupovce z Doupova.

⁶ Narážka na bližší neidentifikovanou událost.

Protož pane šváře můj vzláště milej, Vás přátelsky prosím, že Vy na vejše jmenovaný den mně k vůli k bratru mýmu na Žerotín přijedete a vedle jiných našich pánův a přátel smlouvcův takový smlouvy přehlídnete a pečeť Vaši vedle jiných přitisknete. Já se Vám vším dobrým rád odsloužiti chci. Pane šváře můj vzláště milej, oznamuji Vá[m], že jak Pán Bůh všemohúcí morový povětrí do měst[ečka] Vranýho⁷ poslati ráčil, Pán Bůh rač s námi bejti, aby takový morový povětrí od nás obrátiti ráčil. A sem neníčky před morem u pana otce⁸ mého milého na Liběchovicích.⁹ Jestliže se Vám vidí, chtěli bychme se v pondělí¹⁰ večer u pana Václava¹¹ na Blahoticích¹² sjeti a potom bychme tím raněji spolu na Žerotín k bratru mýmu sjeli. Za odpověď přátelskou žádám. Pán Bůh rač dáti naše spolu ve zdraví shledání. Dat[um] na Liběchovičkách v středu po s[vat]é panně Kateřině léta [tisícího pětistého] osmdesátého pátého.

Fridrich Doupovec z Doupova a na Vraným

⁷ Vraný, poddanské městečko a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Fridricha Doupovce z Doupova.

⁸ Vojtěch Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1532-1537, zemřel 6. 7. 1599), na Libochovičkách. Prvním manželem jeho dcery Barbory byl Fridrich Doupovec z Doupova.

⁹ Libochovičky, poddanská ves a tvrz východně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁰ Dne 2. prosince.

¹¹ Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen ca 1529, zemřel 7. 3. 1602), na Blahoticích.

¹² Blahotice, poddanská ves a tvrz východně od Slaného (kraj Středočeský). V majetku Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

179.

Fridrich Doupovec z Doupova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že se opět dohodl se svým bratrem na zpečetění nějaké smlouvy. Prosí, aby přijel do Loun a tu smlouvu jako jeden ze svědků zpečetil.

Libochovičky, 3. prosince 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 52, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Přívorách, římského císaře Jeho Mi[l]o[s]ti vejběrcí[mu] v kraji Boleslavským, panu švagru mýmu vzláště milému, d[án] b[ud'].

((Od p[an]a Doupovce¹.)²)

Službu svú vzkazuji Vám, urozený a statečný rytíři, pane Albrechte Pětipeskej, pane šváře můj vzláště milej. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vám i všemu domu Vašemu od všemohúcího věčného Pána Boha věrně rád. Pane šváře můj vzláště milej, oznamuji Vám, že sem se s bratrem³ mejm opět o den snesl ku přehlídnutí ((a zpečetění)) mezi námi

¹ Fridrich Doupovec z Doupova (zemřel 1593), na Vraným, Vilémově a Žerotině, bratr Hendrycha mladšího Doupovce z Doupova, manžel Barbory Pětipeské z Chýš a Egrberku.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Hendrych mladší Doupovec z Doupova (zemřel 1588), na Vilémově a Žerotině, bratr Fridricha Doupovce z Doupova.

bratřími tý smlouvy,⁴ a dnešního dne jest mi to bratr můj připsal a týž den voznámil, totiž ten outerej po s[vaté]m Mikuláši,⁵ abych se svejmi pány a přáteli v městě v Lounech⁶ tím raněji dal najíti. Pane šváře můj vzláště milej, Vás přátelsky a švagrovsky prosím, že sobě to pro mě stěžovati nebudete a na vejš jmenovaný den mně k vůli se do Loun vypravíte a takový smlouvy stvrditi pomůžete. Já se Vá[m] vším dobrejm rád odsloužím. A prosím, že mi napíšete, kde bychme se chtěli sjeti. A kdyby se Vám líbilo tuto neděli nejprv příští⁷ abychme se na noc u pana Vaňka⁸ na Blahoticích⁹ sjeli, potom bychme v pondělí¹⁰ ráno k pánům Sokolům¹¹ nebo nedaleko vod Loun jeli, abychme v outerej tam raněji v Lounech mohli bejti. Pane šváře můj vzláště milej, sem tú upřímnou naději k Vám, že žádosti mé neodepřete a mně k vůli na vejš jmenovaný den konečně přijedete. Já se Vám ve všem dobrejm rád odsloužím. Odpověď přátelskou žádám. S tím Pán Bůh rač dáti naše spolu ve zdraví shledání. Dat[um] na Liběchovicích¹² v outerej před s[vat]ou pannou Barborou léta páně [tisícího pětistého] osmdesátého pátého.

Fridrich Doupovec z Doupova a na Vraným¹³

⁴ Srov. předchozí list č. 179.

⁵ Dne 10. prosince.

⁶ Louny, královské město (kraj Ústecký).

⁷ Dne 8. prosince.

⁸ Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen ca 1529, zemřel 7. 3. 1602), na Blahoticích.

⁹ Blahotice, poddanská ves a tvrz východně od Slaného (kraj Středočeský). V majetku Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁰ Dne 9. prosince.

¹¹ N. Sokolové z Mor.

¹² Libochovičky, poddanská ves a tvrz východně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹³ Vraný, poddanské městečko a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Fridricha Doupovce z Doupova.

180.

Magdalena Vřesovcová z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o úmrtí své sestry Johanky Vančurové z Řehnic. Zve ho do Mratína na pohřeb.

Mratín, 7. prosince 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 54, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrberku a na Byšicích, Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské hejtmanu [!] kraje Boleslavského, panu ujci mému vzláště milému.

Modlitbu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane ujče můj vzláště milý. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně ráda. Oznamuji Vám, že Pán Bůh všemohúcí z tohoto bídného oudolí k své věčné slávě sestru mou pannu Johanku² povolati ráčil. I poněvadž t[o]³ již mrtvé tělo nic jinéh[o]⁴ nepotřebuje, než aby v zem pochováno

¹ Albrecht Pětipeský nebyl v tomto roce hejtmanem Boleslavského kraje. Stále byl ale výběřčím posudného v Boleslavském kraji.

² Johanka Vančurová z Řehnic, dcera Jindřicha Vančury z Řehnic, sestra Mandaleny, provdané Vřesovcové.

³ Poškozená psací látka.

bylo, i sem [toh]o⁵ oumyslu, že tento štvrtok nejprve příští⁶ ke mně do Mratína⁷ tím raněji k vobědu že přijedete [a] [p]ak⁸ to tělo mrtvé k hrobu že doprovoditi pomůže[t]e,⁹ neb se nemáte čeho obávati, aby jakou morní bolest měla, neb jest u doktora víc než dvě neděle ležela a ta[m] svůj život dokonala. Tě celé důvěrnosti k Vám sem, můj vzláště milý pane ujče, že to učiníte a nás sirých že neopustíte. A tolikéž prosím, že mě ňákou zvěřinou fedrovati¹⁰ budete. Já se Vá[m] toho všelijakým mně možným přátelstvím odměniti nepominu. Odpovědi žádám. S tím milost Pána Boha rač s námi bejti. Dat[um] na Mratině v sobotu po s[vatě]m Mikuláši léta [15]85.

Mandalena Vřesovcová z Řehnic¹¹ a na Mratině

⁴ Poškozená psací látka.

⁵ Poškozená psací látka.

⁶ Dne 12. prosince.

⁷ Mratín, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Mandaleny Vřesovcové z Řehnic.

⁸ Poškozená psací látka.

⁹ Poškozená psací látka.

¹⁰ Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

¹¹ Mandalena Vřesovcová z Řehnic, manželka Karla Kostomlatského z Vřesovic na Mratině.

181.

Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu podle domluvy zpečetěný dlužní úpis, ve kterém je on dlužníkem a Albrecht věřitelem. Žádá ho, aby mu poslal dlužní úpis, ve kterém je Jiřík Kaplíř ze Sulevic dlužníkem a Marie Hrzánová ze Zap věřitelem.

Brocno, 11. prosince 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 16, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Schýš z Ekberku na Byšicích a Přívorách, panu ujci mému vzláště milému, dán buď.

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane ujče můj vzláště milý. Zdraví i jiného všeho dobrého, toho bych Vám věrně rád přál. Podle našeho společného v domě Vašem ((na tom)) zůstání¹ tak sem učinil, jistotu dadouc napsati ji zpečetil, též s dožádáním na svědomí mejch milejch pánů ujci, <pa> že sou pečeti své také přitiskli, kterouž ted' Vám po tomto vyslaným poddaným mým odsílám, jí přečtouc vyrozumíte. Při vyjití času bohdá Vám takové peníze složím a toho se panu ujci všim dobrým přátelstvím odsloužím. Co se pak dotejče jistoty pana Jiříka Kaplíře,² švagra mého, kterouž j[es]t na sebe učinil paní Maruši Hrzánjový,³ přijmouc tuto, přátelsky žádám, že mi ji odevzdáte a po poddaným mým mně ji odešlete podle našeho spolu zůstání, abych já mu ji zas ode-

¹ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

² Jiřík Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1587-1588), na Bosyni.

³ Marie Hrzánová ze Zap, manželka Jiříka Hrzána z Harasova.

slal a navrátil. Sem té naděje, že tak učiníte. S tím Pán Bůh rač dáti naše spolu v dobrým zdraví shledání. Dat[um] na Brocně⁴ v středu po s[vatě]m Mikuláši léta [15]85.

Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic⁵ na Brocně a Kokoříně⁶

⁴ Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁵ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně.

⁶ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

182.

Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že nenašel Jiřího Kaplíře ze Sulevic doma a nemluvil s ním o nějaké záležitosti. Cestou z Prahy se Jiří Kaplíř zastaví u Albrechta a o celé záležitosti si s ním sám promluví.

[Brocno], [11. prosince 1585]

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 17, česky

[Adresa]¹

Co se dotejče pana Jiříka Kaplíře,² švagra mýho, jedouc od Vás, u něho sem se zastavoval, ale doma sem ho nenašel, a přijevši domů, hned do Prahy³ pro některý svý pilný potřeby jeti musil. A tak sem s ním o tý věci, jakž dobře pan ujec ví, volně rozmluviti nemohl. Ale naději se, když z Prahy domů pojede, že se u pana ujce zastaví a sám o tu věc rozmluví. Můj vzláště milý pane ujče, Vás přátelsky žádám, že ho v tý věci neopustíte. A což tu neníčky k potřebě jeho učiníte, von se Vám toho i já vším dobrým odmění i odslouží. Jakž pak příslovi j[es]t, že v potřebě přítele poznati. A tak Pán Bůh rač Vám všec-ko dobré dáti.

[Podpis]⁴

¹ List byl pravděpodobně součástí předešlého listu č. 181, proto na něm není adresa.

² Jiřík Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1587-1588), na Bosyni.

³ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁴ List byl pravděpodobně součástí předešlého listu č. 181, proto na něm není podpis.

183.

Kněz Ondřej Pěšín píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho na místě poddaného staroboleslavské kapituly Jana Kačera z Dřís, aby jeho poddaná Kateřina Zajičková z Tuháně vrátila 8 kop, které jí půjčila Anna, manželka Jana Kačera.

Stará Boleslav, 28. prosince 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/16, fol. 53, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a na Byšicích [etc.], panu mně laskavě příznivému.

((Z Starý Boleslav¹ o Zajíčkovou² z Stuháně³))⁴

((Všelijaká psaní neboštitkovi dobrý paměti panu otci mému učiněná a přehlédnutá. Léta 1606.))⁵

Modlitbu svú vzkazuji, urozený pane Albrechte Pětipeský. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Oznamuji Vám, že jest na mne vznesl Jan Kačer⁶ ze vsi Zdřís⁷, poddanej kapitoly⁸ naší, zprávu mi toho dávajíc, kterak by manželka jeho Anna⁹ půjčila 8 kop hotovejch peněz Kateřině Zajíčkovy ze vsi Tuháně na její velikou žádost, poddaný Vaši, a po částem napominání že na ní zase nic míti nemůže, žádajíc mne za toto k Vám připsání. I nemoha já jeho hodné a slušné žádosti voslyšeti, tak činím, a Vás za to přátelsky žádám, že tuž Kateřinu Zajíčkovou, poddanou Vaši, aby jemu takovejch 8 kop půjčených voplatila, k tomu přidržíte. Což i já, kdyby se kdy co takového na kruntech kapitolních přitrefilo, chci rád učiniti a Vám toho přátelsky ((se)) odměniti. Za odpověď žádám. Milost Boží s námi. Dat[um] v Starém Boleslavi den památný Mlád'átek léta páně [15]85.

Kněz Vondřej Pěšín,¹⁰ děkan v Starém Boleslavi

¹ Stará Boleslav, poddanské město, hrad a kolegiátní kapitula svatých Kosmy a Damiána, severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). Dnes část obce Brandýs nad Labem – Stará Boleslav. V majetku kolegiátní kapituly svatých Kosmy a Damiána.

² Kateřina Zajíčková, poddaná Albrechta Pětipeského ze vsi Tuháň.

³ Tuháň, poddanská ves jižně od Mělníka (kraj Středočeský). Patřila k samostatnému svobodnému statku Dolní Přivory.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Autograf Šťastného Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Jan Kačer, manžel Anny Kačerové, poddaný Kolegiátní kapituly svatých Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi ze vsi Dřísy.

⁷ Dřísy, poddanská ves severně od Prahy (kraj Středočeský). Část vsi patřila ke Kolegiátní kapitule svatých Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi.

⁸ Kapitola – kapitula, sbor kanovníků při hlavním chrámu. Kolegiátní kapitula svatých Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi.

⁹ Anna Kačerová, manželka Jana Kačera, poddaného Kolegiátní kapituly svatých Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi ze vsi Dřísy.

¹⁰ Ondřej Pěšín (zemřel 1596), kněz, doktor teologie, děkan Kolegiátní kapituly svatých Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi.

184.

Markéta Valdštejnská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o ustupující morové nákaze. Jeho synovi Šťastnému Václavovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku posílá jelena a jeho dceři Magdaleně Pětipeské z Chýš a Egrberku obrázek.

Dobrovice, 30. prosince 1585

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. D 126, Tachau, fol. 10-11, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egerberku a na Byšicích, panu kmotru mému zvláště milému.

((*Od p[ani] z Valštejna¹.*)²)

Modlitbu svú vzkazují, urozenej pane kmotře můj zvláště milej. Téhož zdraví i jiné všecko dobré, Vám se všemi Vašimi od Pána Boha vinšují, přeji věrně ráda. Z navštívení a ještě více z péče, kderouž o zdraví mé a synův³ mých máte, Vám vděčně děkuji. A oznamuji, že z daru věčného Pána Boha s syny svými až dosavad v dobrém způsobu zdraví zůstáváme. Pověří také zdravý pocejtíme, kromě na Tejnci⁴ ještě pomalu promírají.⁵ Pán Bůh nebeský rač nás všechny z obou stran milostivě ochrániti a opatrovati. Synové moji spolu se mnou Vám z poslaného ptáka vděčně děkující rádi se toho panu kmotru zase odměniti chceme. Na ten čas nemaje co jiného synu Vašemu ((staršímu)),⁶ kmotru mému, jelena a panně Mandičce,⁷ dceři Vaší, štrych na vazbě⁸ odsílám. Proším, že jim to ode mě dodati poručíte a je i [s] paní manželkou⁹ Vaší, paní kmotrou mou zvláště milou, pozdravíte, vinšující jim spolu s Vámi šťastné nové nastávající léto s prospěchem všeho nejlepšího dobrého. Synové moji také Vám, paní manželce Vaší, služby své, a synům a dceři Vaší náležitě pozdravení s týmž vinšem, vzkazují, a hospodařiti pomáhají, že nyní v těch prškách ustavičných nikam ven nemohou. Co se tý lani dotejče, kderú sem panu kmotru dala, ráda bych ji odeslala, vždycky na lepší cestu očekávám. Jestliže byste ji chtěli brzo jmíti, jednom oznamte, neobmeškala bych ji odeslati. S tím milost Pána Boha rač s námi se všemi bejti. Dat[um] na Dobrovici¹⁰ v pondělí po s[vat]é[m] Janovi Evangelistu léta [15]85.

Poslu jest zaplaceno.

Markyta z Lobkovic a na Dobrovici

¹ Markéta Valdštejská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Henika z Valdštejna.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Henika z Valdštejna, 1592 plnoletý; Heník z Valdštejna (narozen po 1571, zemřel 1. 5. 1623), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 plnoletý.

⁴ Týnec, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Dobrovice. Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Dobrovice.

⁵ Narážka na mor, který byl tehdy v Čechách.

⁶ Šťastný Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen asi 1582, zemřel 25. 7. 1638), syn Albrechta Pětipeského.

⁷ Magdalena Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela po 1617), dcera Albrechta Pětipeského.

⁸ Štrych na vazbě – obraz, obrázek.

⁹ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

¹⁰ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

185.

Mikuláš Cetenský z Cetně píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby povolil Markétě Valdštejské z Lobkovic darovat mu laň, kterou ona a její syn Vilém Vok z Valdštejna věnovali předtím jemu Albrechtovi.

Vinařice, 11. ledna 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 39, česky

*Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerbergku a na Byšicích, panu švagru mému vzláště milému.
(Od pana Cetenského¹ o laňku.)²*

Službu svú vzkazují, urozenej a můj vzláště milej pane švagře. Zdraví i v něm jiného všeho dobrého přál bych Vám ((se vším domem Vaším)) věrně rád. Můj vzláště milej pane švagře, oznamuji Vám, že sem toho zprávu vzal, že paní³ ráčí na Doubravici⁴ laň mladou míti. I učinil sem Její [Milos]ti paní o ni psaní, žádající Její [Mil]o[s]t, též i pana Vilíma,⁵ aby mi ji dáti ráčila. I dáno mi za odpověď, že by ta laň Vám darována byla,⁶ jestliže Vy k tomu dovolení své dáte, že mi ji paní ráčí dáti. Můj vzláště milej pane švagře, Vás se vši důvěrností žádám, že k tomu své povolení dáte. Já se Vám toho na potomní čas, když sobě to [v] své voboře rozplemením, za tu jednu dvěma odměniti nepominu, tolikéž se toho Vám vedle své nejvyšší možnosti všelijakým dobrým přátelstvím odměňovati nepominu, též i Její [Mil]o[s]t paní sousedě mé milé. Sem k Vám té důvěrné vždy naděje, můj vzláště milej pane švagře, že této žádosti mé první u sebe mně užiti dáte, jakožto svému starému sluhovi, kterejž kdyby Vám mohl co líbezného učiniti, podle ohlášení předešlého učiním věrně rád. S tím Pán Bůh dáti rač Vám se na všem dobře a šťastně míti. Dat[um] na Vinařicích⁷ v sobotu po Třech králích léta [tisícího pětistého] osmdesátého šestého.

Mikuláš Cetenský z Cetně a na Vinařicích

¹ Mikuláš Cetenský z Cetně (zemřel 1590), na Vinařicích a Ledcích.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

⁴ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

⁵ Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Heníka z Valdštejna, 1592 plnoletý.

⁶ Srov. předchozí list č. 184.

⁷ Vinařice, poddanská ves a tvrz jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Cetenského z Cetně.

186.

Jan Burian Vančura z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby přijel v určený den na Nový Berštejn, kde bude mít zasnuby s Kateřinou Berkovou z Dubé a Lipé. Doufá, že se po nich Kateřina přestěhuje do jeho sídla.

Velké Horky, 16. ledna 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 49, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu otci a švagru mému vzláště milému.

((Od p[ana] Jana Vančury¹, na veselí zuve.))²

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane Albrechte Pětipeský, pane švagře můj zvláště milý. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji panu švagru věrně rád. Při tom Vám oznamuji, že j[es]t mi den jmenován k vejprose³ od urozené paní Elišky Bergkové z Dobranova⁴ a pána pana Jiřího Bergky z Dubé z Lipého⁵ na Novém Berštejně,⁶ syna paní, tak jakž sem toho při paní jakožto paní mateři a páních přátelích urozené panny panny Kateřiny Bergkovny šlechtičny z Dubé z Lipého,⁷ pozůstalé dcery po dobré paměti pánu panu Adamovi Bergkovi⁸ hledal, aby mi k stavu s[vatéh]o manželství za manželku dána byla. I j[es]t mi oznámeno, abych se, dá-li Pán Bůh, na Novém Berštejně se pány a přáteli svými najíti dal tu neděli po s[va]té panně Dorotě nejprve příští.⁹ Protož pana švagra za to přátelsky a důvěrně žádám, že tu neděli po s[va]té panně Dorotě na Novém Berštejně tím zázeji se najíti dáte a takového skutku křesťanského a k poctivosti mé že nápomocný k vykonání budete, neb tu naději má[m], jak vejpros vykonána bude, že se bohda i dodání¹⁰ stane. Což sem k panu švagru té celé naděje, že žádosti mé neoslyší. A já se toho panu švagru službami svými odsluhovati i jiným vším mně možným odměňovati rád chci. Za odpověď žádám. S tím milost Boží rač s námi se všemi býti. Dat[um] na Velkých Horkách¹¹ ve čtvrtek po s[vatý]m Šťastným léta [15]86. A za to pana švagra žádám, že mi oznámíte, kolik koní budete míti, abych věděl na kolik koní maštale¹² dáti spraviti.

Jan Burjan Vančura z Řehnic a na Lhoticích¹³

¹ Jan Burian Vančura z Řehnic (zemřel před 1588), na Lhoticích.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Vejprosby – zásnuby; vyjednávání šlechtice o sňatku v sídle rodičů nebo poručníků jeho vyvolené.

⁴ Eliška Berková z Dobranova (zemřela po 1596), manželka Adama Berky z Dubé a Lipé.

⁵ Jiří Berka z Dubé a Lipé (zemřel po 1618), na Novém Berštejně, syn Adama Berky z Dubé a Lipé a Elišky z Dobranova, bratr Kateřiny Berkové z Dubé a Lipé.

⁶ Nový Berštejn, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). Dnes část obce Dubá. V majetku Jiřího Berky z Dubé a Lipé.

⁷ Kateřina Berková z Dubé a Lipé, dcera Adama Berky z Dubé a Lipé a Elišky z Dobranova, sestra Jiřího Berky z Dubé a Lipé.

⁸ Adam Berka z Dubé a Lipé (zemřel 1582), na Novém Berštejně, manžel Elišky z Dobranova, otec Jiřího a Kateřiny Berkových z Dubé a Lipé.

⁹ Dne 9. února.

¹⁰ Dodání – přinos; příjezd, přestěhování se nevěsty do sídla manžela.

¹¹ Velké Horky, poddanská ves a zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Strenice. V majetku Markéty Kaplířové z Řehnic.

¹² Maštal – stáj pro koně, konírna.

¹³ Lhotice, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Mnichovo Hradiště. V majetku Jana Buriana Vančury z Řehnic.

187.

Johanka Vrábská ze Žampachu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby jí daroval bažanta a bažantici.

Brandýs nad Labem, 6. února 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 12, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Egrberku a z Chýš a na Byšicích, panu kmostru mému zvláště milé[m]u.

Modlitbu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane kmotře můj zvláště milý. Zdraví i jiného mnoho dobrého, Vá[m] věrně ráda přeji. Můj milej pane kmotře, s důvěrností k Vám odsílajíc přátelsky žádám, že mně pár bažantů, bažanta a bažantici, darovati a po ukazateli psaní tohoto odešlete. Vám se toho, popřeje-li Pá[n] Bůh zdraví, možnejm přátelstvím ráda odměniti nepominu. Jakž pak nepochybuji, že v této žádosti mé od Vás oslyšena nebudu, odpovědi od Vás s vykonáním žádosti očekávati budu. S tím milost Boží s námi. Dat[um] v Brandejse¹ ve čtvrtek den svatě Doroty léta [15]86.

Johanka Vrábská z Žampachu² a na Zdechovicích³

¹ Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, komorní město a zámek severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský).

² Johanka Vrábská ze Žampachu (zemřela po 1596), na Šestajovicích a Zdechovicích.

³ Zdechovice, poddanská ves a tvrz východně od Pardubic (kraj Pardubický). V majetku Hynka Vrábského z Vrábí.

188.

Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Anně Novohradské z Kolovrat řezanou ceduli. Na místě svého poddaného Jiříka jinak Jíry z Kojovic chce vědět, zda-li z její vůle a poručení přišli její poddaní do lesa jeho poddaného, posekali v něm dříví a odvezli ho pryč.

Byšice, 14. února 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 34, česky

Urozený paní paní Anně Bezdružický [!] z Kolovrat¹ na Buštěhradě² a Košátkách,³ Její Mi[l]o[s]ti paní sousedě, k dodání.

((Cedule řezaná poslána <po Matějovi⁴ sládkovi a Václavovi Roudnickým⁵> po Tomášovi Královi⁶ a Jírovi Stárkovi⁷ na Košátka, dodána v <po>neděli Masopustní.⁸ Nemohši se dočkati, paní poslala Jana Černého,⁹ aby od nich přines.))¹⁰

Vaše Milost, urozená paní, paní Anna Bezdružická z Kolovrat na Buštěhradě a Košátkách. Já Albrecht Pětipeský z Chýš a Ekrbergku a na Byšicích, podle práva a zřízení zemského s touto cedulí řezanou, pečeti mou vlastní zapečetěnou,¹¹ na místě a k ruce

¹ Anna Novohradská z Kolovrat (zemřela 1589), na Buštěhradě a Košátkách, manželka Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

² Buštěhrad, poddanské městečko (Buckov) a zámek východně od Kladna (kraj Středočeský). Část v majetku Anny Bezdružické z Kolovrat a jejího manžela Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

³ Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

⁴ Matěj, sládek, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

⁵ Václav Roudnický, poddaný Albrechta Pětipeského.

⁶ Tomáš Král, poddaný Albrechta Pětipeského.

⁷ Jíra Stárek, poddaný Albrechta Pětipeského.

⁸ Dne 16. února.

⁹ Jan Černý, poddaný Anny Bezdružické z Kolovrat.

¹⁰ Autograf Albrechta Pětipeského. Řezanou cedulí doručili dva poslové, tak jak to určovalo zemské zřízení v případě puchu. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, s. 613.

¹¹ V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu

Jiříka jinak Jirky,¹² člověka poddaného mého ze vsi Kojovic,¹³ posílám k Va[ší] [Milos]ti z té příčiny, jakož jsou léta tohoto [tisícího pětistého] osmdesátého šestého v pondělí po Obrácení svatého Pavla na víru křesťanskou,¹⁴ Tůma¹⁵ rychtář,¹⁶ Václav Vaničků,¹⁷ oba z Kojovic a Jan Dorážka¹⁸ z Košáteckého Slivna,¹⁹ lidé poddaní Va[ší] [Milos]ti ze vsi Kojovic a Košáteckého Slivna, maje při sobě lidu nemalej počet pomocníků svých, přišli i také s koňmi a vozy přijeli na grunty mé do lesu, jenž slove V hájku dubovém²⁰ nad lukami, kteréhož jak předešli držitelové statku nadepsaného Jiříka jinak Jirky ve vsi Kojovicích, tak také i on, mnohá léta v pořádném držení a užívání byli a on jest. Tu sou se v týž les svévolně uvázali a na den výš jmenovaný potom i nazejtří v outery²¹ dříví dubového i jiného, kterýž v témž lese zrostl, sekerami posekali a zporáželi, na vozy nakladše přeč, kde se jim vidělo, odvésti dali, a tak dotčenému Jiříkovi jinak Jirkovi gruntů těch užívati nedadi [!],²² nemaje se oni toho pod řádem a právem v mírné a pokojné zemi proti právu a zřízení zemskému tak vejtrzně dopustiti.²³ Protož se Va[ší] [Milos]ti dotazují, z vůle-li a poručení Va[ší] [Milos]ti nadepsaní lidé poddaní Va[ší] [Milos]ti s pomocníky svými sou to učinili, čili sami o své újmě. Učinili sou to oni sami o své újmě, Va[ší] [Milos]ti napomínám, že se jimi dostatečně ujistiti ráčíte, a já budu věděti na místě častopsaného Jiříka jinak Jirky, člověka poddaného mého, dotčenou vejtržnost jak náležitě k nápravě přivesti. A na to od Va[ší] [Milos]ti odpovědi světlé, kterouž bych se zpraviti mohl, podle téhož práva a zřízení zemského žádám. Dána cedule na Byšicích²⁴ v pátek den památný svatého Valentýna léta [tisícího pětistého] osmdesátého šestého.

obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení nebo narovnání pomocí prostředníka, případně zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, s. 533.

¹² Jiřík jinak Jirka, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Kojovice.

¹³ Kojovice, poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Kropáčova Vrutice. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice, část k samostatnému svobodnému statku Košátky.

¹⁴ Dne 27. ledna.

¹⁵ Tůma, rychtář, poddaný Anny Bezdužické z Kolovrat ze vsi Kojovice.

¹⁶ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

¹⁷ Václav Vaničků, poddaný Anny Bezdužické z Kolovrat ze vsi Kojovice.

¹⁸ Jan Dorážka, poddaný Anny Bezdužické z Kolovrat ze vsi Horní Slivno.

¹⁹ Horní Slivno, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Košáty.

²⁰ V hájku dubovém, les, na statku Albrechta Pětipeského.

²¹ Dne 28. ledna.

²² Nedali.

²³ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, s. 612. Na zmíněný skutek se vztahoval čl. L. 34. tamtéž.

²⁴ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

189.

Tobiáš Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Přimlouvá se k němu za svého poddaného Vavřince z Katusic, aby ho zbavil závazku, který má po svém otci na poddanském statku Diviše Vávry v Hostíně, který koupil jeho otec Adam od Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory.

Houska, 4. března 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 103, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu švagru mému zvláště milému.

((Od pana Dobijáše¹ o spravedlnost.))²

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane švagře můj zvláště milej. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přál bych Vám věrně rád. Vavřinec,³ syn Adamů,⁴ z Hostinný⁵ a již poddaný můj z Katusic,⁶ požádal mě k Vám za přimluvu a propuštění spravedlnosti, kterouž se spravedlivě praví míti po otci svém na statku Vávry Diviše,⁷ kterýžto statek týž Adam, otec jeho, od pana Vřesovce⁸ trhem koupil a v zaplaceným byl, a po smrti otce jeho, totiž téhož poddaného mého, byvše tito sirotci malí, pan Vřesovec Vávrovi Divišovi za 350 kop prodal a závdavek vzal. Ale vidouce, že by se nevěděl kde toho doptati, co pan Vřesovec pobral, od toho upouští, než toliko za to žádá, co za držení Vašeho jest se vykladlo a ještě klásti se má, to aby jemu puštěno a vydáno bylo, poněvadž žádnéj jinej k též spravedlnosti nejni než týž poddaný můj. Však aby nějaká zpráva Vám omylná od některých z poddaných Vašich dána býti měla, za to žádám, že k sobě toho přijímati nebudete. Však naději mám k Vám, jako k svému zvláště milému panu švagru, že poddanej můj slušně v tom podělen bude, poněvadž i já k žádosti Vaší činím a pouštím i těm, kteříž potratili své spravedlnosti. Ale však já více slova Vašeho sobě vážím nežli nějaké kořisti. Což té naděje sem, že přimluva má tohoto poddaného mého při této chůzi jeho své místo míti bude. V čemž se já touž měrou i jináče Vám rád odplatiti chci. Odpovědi žádám. A s tím Pán Bůh s námi. Dat[um] na Housce⁹ v outerý po neděli Reminiscere léta [15]86.

Tobiáš Hrzán z Harasova a na Housce

¹ Tobiaš Hrzán z Harasova (zemřel 1599), na Housce a Kropáčově Vrutici.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Vavřinec, syn Adama ze vsi Hostín, poddaný Tobiaše Hrzána z Harasova ze vsi Katusice.

⁴ Adam, otec Vavřince ze vsi Katusice, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín.

⁵ Hostín, poddanská ves východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice.

⁶ Katusice, poddanská ves západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Houska.

⁷ Diviš Vávra, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín.

⁸ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (narozen 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Byšicích.

⁹ Houska, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Tobiaše Hrzána z Harasova.

190.

Jan Cingulín Podvinský z Opočna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Přimlouvá se k němu za poddaného Rudolfa II. Habsburského Matěje Holatků ze Všetat, aby mu jeho poddaný sládek Matěj z Byšic zaplatil dluh za žito.

Brandýs nad Labem, 4. března 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 46, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrberku a na Byšicích, panu a příteli mému zvláště milé[m]u.
(*Z Brandejsa¹ o slátka Matěje².*)³

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane Albrecht Pětipeský, pane a příteli můj zvláště milý. Zdraví i jiného všeho dobrého na Pánu Bohu žádajíce, věrně rád přeji. Matěj Holatků⁴ ze vsi Všetaty,⁵ poddaný Jeho [Mil]o[s]ti Cí[sařsk]é,⁶ správy mé, vznesl j[es]t na mě, že mu Matěj sladovník, poddaný Váš z měst[ečka] Byšic,⁷ za žito jemu prodané šest kop ((miš[eňských])) půl vosma groše českého dlužen j[es]t, a majíc jemu již před dávným časem takový dluh dáti, po částém napominání jeho tím zanedbává, mě j[es]t k Vám za toto přimluvné připsání a takového dluhu za dopomožení požádal. I nemohu žádosti jeho v tom oslyšeti, k Vám se přimlouvám a přátelsky žádám, že výš psaného Matěje sladovníka k zaplacení skutečnému přidržeti poručíte, tak aby skrze touž věc jak Vám tak i mně z dalšího zanepráz[d]nění sjíti mohlo. Za odpověď žádám. S tím milost Boží rač s námi bejti. Da[tum] na Brandejse v outerej po n[eděli] Reminiscere léta [15]86.

Jan Cingulín Podvinský z Opočna,⁸ Jeho [Mil]o[s]ti Cí[sařsk]é hejtman na Brandejse

- ¹ Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, komorní město a zámek severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský).
- ² Matěj, sládek, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.
- ³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
- ⁴ Matěj Holatků, poddaný Rudolfa II. Habsburského ze vsi Všetaty.
- ⁵ Všetaty, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Rudolfa II. Habsburského.
- ⁶ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.
- ⁷ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
- ⁸ Jan Cingulín Podvinský z Opočna nad Jizerou (zemřel 1590), hejtman komorního panství Brandýs nad Labem.

191.

Ehrenfried Minkvic z Minkvic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá k němu svého služebníka, aby s ním na jeho místě promluvil. Žádá, aby ho vyslechl tak jako by s ním mluvil on sám.

Praha – Staré Město, 10. března 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 101-102, český

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích, panu a příteli mému zvláště milému, k dodání.

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane a příteli můj zvláště milej. Abyšte zdraví byli a na všem se všelijak dobře a šťastně měli, na Pánu Bohu žádajíc, přál bych Vám upřímně a věrně rád. Při tom k Vám naschválně na Byšice¹ služebníka mého a ukaza-

¹ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

tele listu tohoto za některými pilnějšími a důležitějšími potřebami svojí vypravuji a jemu, což by dále na místě mejm s Vámi oustně jednati měl, sem poručil. Vás, můj vzláště milej pane a příteli, přátelsky žádám, že jemu toho, což mu ode mě poručeno jest a on s Vámi jednati bude, věřiti, tak jako bych já sám osobně přítomen sa, budete. Což věřím, sa té nepochybné naděje, že žádosti mé neoslyšíte a mně se na žádost mou v takovém přátelství propůjčíte, kteréhož se Vám zase budoucně touž měrou a jinejm všelijakejm dobrejm a příjemnejm přátelstvím odplatiti chci a té vůle sem. S tím Vás milosti všemohoucího Pána Boha poručím. Ten rač našeho společného v dobrém zdraví shledání popříti. Dat[um] v Starém Městě pražském² v pondělí po neděli jenž slove Oculy léta [15]86.

Erenfrýd z Minkvic³

² Praha – Staré Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť hlavního města Prahy.

³ Ehrenfried Minkvic z Minkvic, na Pyšelicích, rada apelačního soudu.

192.

Jan Hytych píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Zve ho k sobě na hody. Oznamuje, že vyřídil jím poznamenané věci.

Mladá Boleslav, 11. března 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 119, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrbergku na Byšicích a Hořeních Přívorách, panu mně laskavě příznivému, d[án] b[ud'].

Službu svou vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane mně laskavě příznivý. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Va[ší] [Mil]o[s]ti věrně rád. Oznamuji Va[ší] [Mil]o[s]ti, že v tuto nejprv příští neděli¹ posluhování u nás bude a zvu² Vaši [Milos]t na hody. Poznamenání, kteréž ste mi dáti ráčili, sem vyřídil. Gales³ a vitrolium⁴ žid za svý peníze koupil. Než sekryt, tu ceduli od Matyáše,⁵ Vaš[i] [Milos]ti odsílám, a co ste mi dále poručiti o něm ráčili, na to paměť míti chci. S tím milost Boží s námi. Dat[um] v Boleslavi⁶ v outerej po neděli Oculi léta [tisícího pětistého] osmdesátého šestého.

Jan Hytych⁷

¹ Dne 16. března.

² Zvu.

³ Gales – duběnka. Užívala se na výrobu inkoustu.

⁴ Vitrolium, vitriol – skalice zelená nebo modrá. Užíval se na výrobu inkoustu.

⁵ Matyáš. Blíže neidentifikovaná osoba.

⁶ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Adama Krajíře z Krajku.

⁷ Jan Hytych (zemřel po 1600), měšťan města Mladá Boleslav, poddaný Adama Krajíře z Krajku.

193.

Dorota Pětipeská z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Prosí ho, aby jí daroval konopná semena.

Blahotice, 12. března 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 55, česky

Urozenýmu panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu strejci mýmu zvláště milýmu, dán bud'.

((Službu svá [!].))¹

Modlidbu svou zkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane strejče můj zvláště milý. Od všemohúcího věčného Pána Boha Vám i všemu domu Vašemu žádám a věrně přeji zdra[v]í, a v něm jinýho všeho dobrýho, podlí obojího života přeji. Můj nejmilejší pane strejče, nemohla sem toho j((a))koliv pomínúti majíc toto náhodný poselství, abych Vás neměla tímto kratičkým psaním navštívití a přezvědětí, jak se všichni na Byšicích² na zdraví svý[m] máte. Prosím, že mi psaním svým oznámíte, nebo my z daru Pána Boha zdraví sme, a Vám bychom toho, můj nejmilejší pane strejče, srdce rádi přáli, aby Pán Bůh z milosti svý svatý Vás i pa[n]í tety³ pozdraviti ráčil. Při tom, můj nejmilejší pane strejče, Vás velice prosím, že mi darovati budete půl strycha⁴ semence⁵ a pakli jest možný, tři věrtele,⁶ nebo se vokolo nás semence nevobrodily. Kúpila bych o⁷ ráda a nemám vod koho. Já se Vám toho zase tůž měřú i jiným ším dobrým vodsluhovati nepominu, nebudu-li moci jináče, ale pěkném facalitem.⁸ Vám, můj nejmilejší pane strejče, věřím, že žádosti mý nevoslyšíte, ale jí místo dáte. Prosím, můj přemilej pane strejče, že vode mě mý zvláště milý paní tety velice pozdravíte a mnoství služeb povíte, že sem já šechněch Vás Vaše, a Mandičce⁹ věrný zpominání, a těch přemilých dítek Vašich vode mne, prosím, že pomilujete. Datum na Blahoticích¹⁰ v středu den památný svatýho Řehoře léta [15]86.

Dorota Pětipeská z Chýš a z Egrberku¹¹

Paní babička¹² kázala Vás velice pozdraviti, a že by Vám přála, abyšte zdraví byli a dobře se měli, a že se tomu nemůže vydiviti, že jest zvěděla, že ste v Praze¹³ byli a že jest dvakrát posílala do domu¹⁴ Vašeho, že neví, čím jest to sešlo, že ste k ní nepřišli a že je se tu s Vámi ráda chtěla shledati.

¹ Autograf blíže neidentifikované osoby.

² Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁴ Strych – dutá míra; 93 litru.

⁵ Semenec – konopné semeno.

⁶ Věrtel – dutá míra; 23,25 litru.

⁷ Ho.

⁸ Facalit – kapesní šátek; kapesník.

⁹ Magdalena Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela po 1617), dcera Albrechta Pětipeského.

¹⁰ Blahotice, poddanská ves a tvrz východně od Slaného (kraj Středočeský). V majetku Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹¹ Dorota Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela před 1602), dcera Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹² Dorota Pětipeská ze Sulevic (zemřela po 1582), matka Albrechta Pětipeského.

¹³ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹⁴ Dům Albrechta Pětipeského v Praze.

Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o zprávu, jaké má problémy s Jáchymem Novohradským z Kolovrat. Prosí ho, aby mu prodal konopná semena.

Blahotice, 13. března 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 61, česky

Urozenému a statečnému rytíři a mému zvláště milému bratru, panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích.

((Z Blahotic.¹))²

Službu svou vzkazují, urozený a můj zvláště milý bratře, pane Albrechte Pětipeský. Od všemohoucího a věčného Pána Boha Tobě i všemu domu Tvému žádám a věrně přeji zdraví i jiného všeho nejlepšího dobrého. Můj zvláště milý bratře, ačkolivěč Ty jako mladší po nás po všech se málo ptáš, nevím, co se to děje, že vo sobě málo slejcháme. Srozumívám od jiných, že ted' těchto časů ledejakejchs onštusi³ se pánem z Kolovrat⁴ máš.⁵ I nemohouc od žádného žádného kruntu zvědět, naschvále k Tobě tohoto posla posílám a bratrsky žádám, že mi psaním svým oznámíš, jak se všickni na Byšicích⁶ <máte> na zdraví i na jiným máte, nebo bychom my Vám jistě upřímně přáli, což byste sobě na Pánu Bohu požádali. Co jest se tu mezi Tebou a pánem z Kolovrat zběhlo, nic mině s nákej m podanejm Tvejm a židem rozumět že jest se taky nětco mistrného zběhlo, prosím, že mi o všem oznámíš.⁷ My všickni na Blahoticích do vůle Pána Boha sme zdrávi. Manželka⁸ má ta jest několik časů těžce nemocná byla, že sme již od ní byli upustili, již sme se nenadáli, abychom se spolu všickni shledati měli. Dále, můj milej bratře, oznamujit', že okolo mne letos se semence⁹ nic neurodil [!], a já toho zprávu mám, že by ho měl na prodej nemalíc mítí. Prosím Tebe, že mi ho dva strychy¹⁰ prodáš, a po čem by za něj mítí chtěl, tímto psaním svým mi oznámíš, chtěl bych pro něj i s penězi poslati. Prosím, že ode mě i od manželky mé i ode všech dítek mejch sám sebe, ((paní manželku¹¹ svou,)) i všech dítek svejch velice pozdravíš a množství služeb s vinšováním všeho dobrého poviš. S tím milost pána rač s námi se všemi bejti. Datum na Blahoticích ve čtvrtek po svatým Řehoři léta [tisícího pětistého] osmdesátého šestého.

Václav Pětipeský z Chýš a z Egrberku¹² na Blahoticích

¹ Blahotice, poddanská ves a tvrz východně od Slaného (kraj Středočeský). V majetku Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Onštus, z něm. anstoss – útok; protivenství, útrapa.

⁴ Jáchym Novohradský z Kolovrat (zemřel 17. 1. 1600), na Košátkách a Buštěhradě, purkrabí karlštejnský.

⁵ Narážka na bližší neidentifikovanou událost.

⁶ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ Narážka na bližší neidentifikovanou událost.

⁸ Isolda Pětipeská z Milhostic a Vojkova (zemřela po 1622), manželka Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁹ Semeneček – konopné semeno.

¹⁰ Strych – dutá míra; 93 litru.

¹¹ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

¹² Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen kol. 1529, zemřel 7. 3. 1602), na Blahoticích, Neprobylicích, bratr Albrechta Pětipeského.

195.

Zdeněk Smolík ze Slavic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Zve ho k určitému dni na Liběchov na svatbu, kterou bude mít jeho sestra Magdalena Smolíková ze Slavic, vdova po Kašparovi Belvicovi z Nostic, se Zikmundem Belvicem z Nostic. Žádá ho, aby se jemu a jeho sestře při této příležitosti postavil za „pána a přítele“.

Liběchov, 22. března 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudniční (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 67, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egerberku a na Byšicích, panu švagru mému zvláště milému.

((Na veselí p[aní] Belvicový¹ zuve.))²

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane švagře můj zvláště milej. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Oznamuji Vám, že sem z vůle Pána Boha všemohúcího a rady dobrejch pánův a přátel svejch urozenému panu Zikmundovi Belvicovi z Nostic³ a na Lhotce⁴ k stavu svatého manželství paní Mandalenu z Slavic, pozůstalou vdovu po dobré paměti panu Kašparovi Belvicovi,⁵ paní sestru svou, zamluvil a jemu den k vykonání svadebního takového veselí v pondělí po neděli Provodní, to jest den s[vatéh]o Tyburci,⁶ aby se s pány a přáteli svými na Liběchov⁷ najíti dal, sem jmenoval. Protož Vás, můj zvláště milej pane švagře, za to přátelsky žádám, že ku poctivosti paní sestry mé, tudíž i pánův a přátel mejch, sem ((den)) před tím k večeri anebo na oznámený den tím raněji na Liběchov k vobědu přijedete, mně se i paní sestře mé za pána a přítele postavíte, a takového veselí s bázní Boží vykonati a okvasiti pomůžete. Čehož já se Vám volností služebnou odměniti nepominu. Odpovědi žádám. S tím Pán Bůh s námi se všemi rač býti. Dán na Liběchově v sobotu po neděli Letare⁸ léta [tisícího pětistého] osmdesátého šestého.

Zdeněk Smolík z Slavic a v Satalicích⁹

¹ Magdalena Belvicová ze Slavic (zemřela po 1591), manželka Kašpara Belvice z Nostvic na Liběchově, od 1586 manželka Zikmunda Belvice z Nostvic na Lhotce, na Liběchově, Střemách.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Zikmund Belvic z Nostic (zemřel 1621), na Lhotce, manžel Magdaleny Smolíkové ze Slavic.

⁴ Lhotka, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Zikmunda Belvice z Nostic.

⁵ Kašpar Belvic z Nostic (zemřel 11. 11. 1583), manžel Magdaleny Smolíkové ze Slavic, na Liběchově.

⁶ Dne 14. dubna.

⁷ Liběchov, poddanská ves a tvrz severozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Kašpara Belvice z Nostvic, pak Zikmunda Belvice z Nostvic.

⁸ Laetare.

⁹ Satalice, poddanská ves a vrchnostenský dvůr. Dnes Praha 9 – Satalice (kraj Hlavní město Praha). V majetku Zdeňka Smolíka ze Slavic.

196.

Markéta Valdštejnská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že se dozvěděla, že je nemocný, a proto mu přeje zdraví a oznamuje, že ona je i se svými syny zdravá.

Dobrovice, 23. března 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 31, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egerberku a na Byšicích, panu kmotru mému zvláště milému.

*Modlidbu svú vzkazují, urozenej a statečnej rytíři, pane kmotře můj zvláště milej. Byš-
te zdrávi jsouc s paní manželkou¹ a rodinou Vaší se dobře jměli, přála bych Vám věrně
ráda. Nemohla sem pominouti k Vám naschválně tohoto posla vypravití, abych zvědětí
mohla, jak se na zdraví svém máte, nebo sem zpravena, že byste na zdraví svém nedosta-
tečný byli, čehož bych Vám v pravdě nepřála, nýbrž vinšuji Vám od Pána Boha dlouhé
a vejborné zdraví se všemi Vašimi. Já s syny² svými z daru věčného Pána Boha v mírném
způsobu zdraví zůstávám. Jeho Božská milost rač Vám všechněm za prodlené³ časy téhož
popřítí. A za to žádám, že paní manželce Vaší ode mě přátelský pozdravení s vinšováním
všeho dobrého povíte a dětem Vaším všecko dobré oznámíte. S tím milost Božská s námi
se všemi rač bejtí. Dat[um] na Dobrovici⁴ v neděli Smrtdlnú léta [15]86.*

Markyta z Lobkovic⁵ a na Dobrovici

¹ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

² Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Henika z Valdštejna, 1592 plnoletý; Henik z Valdštejna (narozen po 1571, zemřel 1. 5. 1623), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 plnoletý.

³ Prodloužené.

⁴ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egerberku).

⁵ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Henika z Valdštejna.

197.

Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egerberku posílá Anně Novohradské z Kolovrat řezanou ceduli. Na místě svého poddaného Jiříka jinak Jirky z Kojovic žádá o odpověď, zda souhlasí se směnou lesů, která byla učiněna mezi někdejším držitelem Byšic Jaroslavem Smiřickým ze Smiřic a někdejším držitelem Košátek.

Byšice, 28. března 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. K 18/6, fol. 106, česky

*Urozený paní paní Anně Bezdružický [!] z Skolovrat¹ na Buštěhradě² a Košátkách³, k do-
dání.*

((Stojí-li v to[m] frejmarku,⁴ kderý by s páne[m] Smiřic⁵ učiněn býti měl.))⁶

¹ Anna Novohradská z Kolovrat (zemřela 1589), na Buštěhradě a Košátkách, manželka Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

² Buštěhrad, poddanské městečko (Buckov) a zámek východně od Kladna (kraj Středočeský). Část v majetku Anny Bezdružické z Kolovrat a jejího manžela Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

³ Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

Vaší Mi[l]o[s]ti, urozená paní paní Anna Bezdrůžická [!] z Kolovrat na Buštěhradě a Košátkách [etc.]. Já Albrecht Pětipeský z Chýš z Egrberku a na Byšicích, podle práva a zřízení zemského s touto cedulí řezanou, pečeti mou vlastní zapečetěnou,⁷ na místě a k ruce Jiříka jinak Jirky,⁸ člověka poddaného mého ze vsi Kojovic,⁹ posílám k Vaší [Mil]o[s]ti z té příčiny, souc zpraven, jak byste se v tom ráčili prohlásiti, že byste ten les, kterýž slove V hájku dubovém nad lukami košáteckými, kteréhož vždycky držitelové statku nadepsaného Jiříka jinak Jirky ve vsi Kojovicích, poddaného mého, v držení a užívání byli, kterýž nyní léta tohoto [tisícího pětistého] vosmdesátého šestého v pondělí po Obrácení svatého Pavla na víru křesťanskou¹⁰ lidé poddaní Vaší [Mil]o[s]ti teprva zmejtli a pobrali,¹¹ frejmarkem za držení statku Byšic¹² Jeho [Mil]o[s]ti pána pana Jaroslava z Smiřic, jakožto pána na onen čas jich,¹³ dostati a za takovej již jmenovanej les k Byšicím náležitej jinej kus lesu od panství košáteckého, jmenovitě les dubový a lískový dlouze ležící v dole, jak sám v sobě jest, slove Kobylnice,¹⁴ nad samejmi Kojovicemi, zase k Byšicím odevzdati ráčili. A protož se Vaší [Mil]o[s]ti toho dotazují, ráčíte-li v takovém frejmarku státi a povolení mu dávatí. Pokudž by to tak bylo, o čemž sem prve nevěděl, aniž bych já toho chtěl rušiti, nýbrž též povolení své ((k tomu)) dáti. A protož, jestli by to tak na tom zůstávalo, žádám, že mi ráčíte to poručiti vykázati, aby se to obmezilo. Tolikéž i já bych učiniti a raději všelijakú uctívost sousedskú k Vaší [Mil]o[s]ti chovati chtěl. Načež od Vaší [Mil]o[s]ti světlé odpovědi, kterýž bych se zpraviti mohl, vedle dotčeného práva a zřízení zemského, žádám. Dat[um] cedula na Byšicích v pátek po Zvěstování blahoslavené panny Marie léta [tisícího pětistého] vosmdesátého šestého.

⁴ Frejmark – směna.

⁵ Jaroslav Smiřický ze Smiřic (narozen kol. 1513, zemřel 18. 11. 1597), na Kostelci nad Černými Lesy, přísedící zemského soudu, maršálek českého královského dvora.

⁶ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ V tomto případě byla řezaná cedula prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, nebo narovnání pomocí prostředníka, nebo zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicí* IV. pars 1. sectio I, s. 533.

⁸ Jiřík jinak Jirka poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Kojovice.

⁹ Kojovice, poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Kropáčova Vrutice. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice.

¹⁰ Dne 27. ledna.

¹¹ Srovnej list č. 154.

¹² Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹³ Jaroslav Smiřický ze Smiřic prodal statek Byšice Václavovi Vřesovcovi z Vřesovic a Doubravské Hory v roce 1562. NA Praha, DZ, DZV 14, fol. L 10' a NA Praha, DZ, DZV 55, fol. Q 15.

¹⁴ Kobylnice, les, na statku Košátky.

198.

Markéta Valdštejnská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá o oznámení, jak se má zachovat v počínajícím sporu s Kryštofem Křineckým z Ronova, který se „vkládá“ do lesa patřícího poddané jejich synů v Jizbici.

Dobrovice, 29. března 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 32, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egerberku a na Byšicích, panu kmotru mému zvláště milému.

((Z Dobrovice¹, že pan Skřinecký² se v kruntý sirotčí vkládá.))³

Modlitbu svú vzkazuji, urozenej pane Albrechte Pětipeský, pane kmotře můj zvláště milej. Zdraví a jiné všecko dobré, přeji Vám věrně ráda. Poněvadž Pán Bůh na lesích synův⁴ mých něco zvěří nadělití ráčil, nemoha pomínouti s Vámi se zdělití, hlavu a čvrt⁵ vepře Vám odsílám. Pán Bůh rač dáti všem požívajícím to v dobrém zdraví užiti. Vedle toho, pane kmotře můj milej, Vás tejna činiti nemohu, že pan Krystof Křineckej z Ronova a na Loučení⁶ jedné vdově, poddané synův mých, v kus lesu, kderež ke gruntu jejímu přináleží, jest ona v Jizbicích,⁷ se vkládá, a již lidem svým z té vsi Jizbic takový les prodati dal. Učinila sem panu o to psaní, žádaje, aby tím hejbáno nebylo, nebo i právě se panem o to mluveno jest. Připověděl, že tím hejbati nedá, až se na to vyjede. A nyní dává odpověď, že o tom nic neví a že jest to grunt jeho. Již dále nevím, co se tu činiti má. Jaké zdání by Vaše bylo, za oznámení žádám. Pokudž by možné bylo, abyšt[e]⁸ mohli přijeti a sami tomu lípeji po spatření vyrozuměti a se panem o něco se sněsti, byla bych toho vděčna. Co se tý lani dotýče, ráda bych ji Vám odeslala, ale když tak studeno, vždy se obávám, aby jí ublíženo nebylo. Jakž málo tepleji bude, nepominu ji k Vám odeslati. S tím Pán Bůh rač našeho společného shledání v dobrém zdraví popříti. Dat[um] na Dobrovici v sobotu před nedělí Květné [!] léta [15]86.

Markyta z Lobkovic⁹ a na Dobrovici

¹ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egerberku).

² Kryštof Křinecký z Ronova (zemřel po 1589), na Ledcích a Loučení.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egerberku.

⁴ Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Heníka z Valdštejna, 1592 plnoletý; Heník z Valdštejna (narozen po 1571, zemřel 1. 5. 1623), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 plnoletý.

⁵ Čvrt.

⁶ Loučeň, poddanská ves a tvrz severně od Nymburka (kraj Středočeský). V majetku Kryštofa Křineckého z Ronova.

⁷ Jizbice, poddanská ves severně od Nymburka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Loučeň.

⁸ Poškozená psací látka.

⁹ Markéta Valdštejská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

199.

Tobiáš Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku. Oznamuje mu o určení dne k porovnání sporu mezi Kašparem Gerštorfem z Gerštorfu a Markétou Gerštorfovou. Žádá ho, aby k němu přijel na Housku a byl jeho prostředníkem.

Houska, 31. března 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 75, česky

*Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu švagru a kmotru mému zvláště milému, dán buď.
(*(Od p[ana] Tobijáše Hrzáně¹ o jednání.*)²*

Službu svú vzkazuji, urozený a můj zvláště milej pane švagře. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého přál bych Vám věrně rád. Můj zvláště milej pane švagře, oznamuji Vám, že jest den srotčen na Housce³ ve čtvrtek po Velikonoci⁴ panu Kašparovi Kerštofovi⁵ a paní Markytě,⁶ vdově pozůstalé na Březince⁷ po panu Hanušovi Kerštofovi,⁸ k přátelskému pokošování, mohli-li bychom je bez soudu jak skrze dobré pány prostředky a pány přáteli porovnatí.⁹ Vás jakožto svého zvláště milého pana švagra za to přátelsky žádám, že se k žádosti mé na týž den k takovému přátelské[m]u ohledání za pána prostředka mně postavíte a vedle jiných pánů a přátel tu věc k sobě přijmete a ke mně v středu po hodu slavném Vzkříšení pána Krista¹⁰ k večeri na Housku tím zájezi přijedete, abychom o ty věci spolu promluvití mohli. A což tu koliv k žádosti mé učiníte, já se Vám toho všelijakým dobrým přátelstvím věrně rád odplatiti i odsloužiti chci. V čem věřím, že tato má žádost u Vás oslyšána nebude. Odpovědi přátelské od Vás žádám. A s tím Pán Bůh rač dáti nám se spolu v dobrým zdraví shledati. Dat[um] na Housce v pondělí po neděli Květné léta 1586.

Tobiáš Hrzán z Harasova na Housce a Vrutici¹¹

¹ Tobiáš Hrzán z Harasova (zemřel 1599), na Housce a Kropáčově Vrutici.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Houska, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova.

⁴ Dne 10. dubna.

⁵ Kašpar Gerštorf z Gerštorfu (zemřel po 1596).

⁶ Markéta Gerštorfová z N., manželka Hanuše Gerštorfa z Gerštorfu.

⁷ Březinka, poddanská ves severně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kokořín. Část vsi byla sídlem a v majetku Hanuše Gerštorfa z Gerštorfu.

⁸ Hanuš Gerštorf z Gerštorfu (zemřel po 1581), manžel Markéty N. z N., na Březince.

⁹ Narážka na blíže neidentifikovanou událost.

¹⁰ Dne 9. dubna.

¹¹ Kropáčova Vrutice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova.

200.

Řezaná cedule. Jáchym Novohradský z Kolovrat posílá Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku řezanou ceduli. Odvolává řezanou ceduli, kterou ho žádal o vrácení ovcí, které prý jeho poddaní a poddaní nezletilých dětí po Jindřichovi Vančurovi z Řehnic ukradli z ovčína v Buštěhradě a odehnali je do jeho dvora v Horních Přívorách.

Bez místa, 23. dubna 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 68-69, česky

((A))¹

¹ Autograf blíže neidentifikované osoby.

Od Jeho Mi[l]o[s]ti urozeného pána pana Joachyma Novohradského z Kolovrat² na Košátkách³ a Buštěhradě,⁴ Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské rady a purkrabí karlštejnského, poslání sme k Vám, urozený vladyko, pane Albrechte Pětipeský z Chýš z Egrberku a na Byšicích,⁵ podle práva a zřízení zemského s touto cedulí řezanou.⁶ Jakož jest Jeho Mi[l]o[s]ti pán k Vám poselství s cedulí řezanou učiniti ráčil oznamujíc kterak sou lidé a poddaní Vaši, Štěpán jinak Štěpánek,⁷ Václav⁸ řezník, a Václav⁹ švec, všickni tři z Byšic, Jan Hálů,¹⁰ Janek¹¹ mlynář, oba z Hořeních Přívor,¹² vše poddaní Vaši, Jan Kulich¹³ rychtář,¹⁴ Matěj Mudrů,¹⁵ Vít jinak Vítek Tůmů,¹⁶ Jiřík jinak Jíra Hladkej,¹⁷ Šimon¹⁸ ovčák na Voráčkově,¹⁹ Matěj Kmentů,²⁰ Ambrož jinak Brož,²¹ Martin²² řezáč na Petříkově,²³ Jan Volejník,²⁴ vše z Dolních Přívor,²⁵ poddaní sirotka²⁶ po dobré paměti panu Jindřichovi Vančurovi z Řehnic²⁷ a na ten čas pod správu Vaši jakožto poručníka²⁸ náležející

² Jáchym Novohradský z Kolovrat (zemřel 17. 1. 1600), na Košátkách, Buštěhradě, purkrabí karlštejnský.

³ Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

⁴ Buštěhrad, poddanské městečko (Buckov) a zámek východně od Kladna (kraj Středočeský). Část v majetku Anny Bezdruzické z Kolovrat a jejího manžela Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

⁵ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, narovnání pomocí prostředníka nebo zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, s. 533.

⁷ Štěpán jinak Štěpánek, písař a úředník Albrechta Pětipeského.

⁸ Václav, řezník, rychtář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

⁹ Václav, švec, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

¹⁰ Jan Hálů, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Přívory (Horní).

¹¹ Jan jinak Janek, mlynář, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Přívory (Horní).

¹² Přívory (Horní), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹³ Jan Kulich, rychtář, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přívory (Dolní).

¹⁴ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

¹⁵ Matěj Mudrů, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přívory (Dolní).

¹⁶ Vít jinak Vítek Tůmů, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přívory (Dolní).

¹⁷ Jiřík jinak Jíra Hladkej, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přívory (Dolní).

¹⁸ Šimon, ovčák na Voráčkově, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přívory (Dolní).

¹⁹ Voráček, blíže neidentifikované místo.

²⁰ Matěj Kmentů, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přívory (Dolní).

²¹ Ambrož jinak Brož, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Dolní Přívory.

²² Martin, řezáč na Petříkově, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přívory (Dolní).

²³ Petříkov, blíže neidentifikované místo.

²⁴ Jan Volejník/Volejník, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přívory (Dolní).

²⁵ Přívory (Dolní), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Buriana Vančury z Řehnic.

²⁶ Mikuláš Burian Vančura z Řehnic (zemřel 1596), syn Jindřicha Vančury z Řehnic, na Dolních Přívorách a Mratíně.

²⁷ Jindřich Vančura z Řehnic (zemřel 1575), otec Mikuláše Buriana a Johanky Vančurů z Řehnic, na Kostelci nad Labem.

²⁸ Jindřich Vančura z Řehnic po sobě nezanechal kšaft ani pořízení o dětech a statku. Poručníky nad jeho dětmi a statkem ustanovil zemský soud předním poručníkem Jaroslava Smiřického ze Smiřic na Kostelci nad Čer-

i s jinejmi pomocníky svejmi v outerej po památce Vzkříšení pána Krista²⁹ léta pominulého [tisícího pětistého] vosmdesátého pátého do vsi Vovčár³⁰ s voštípy, palicemi, kordy, sekerami i jinejmi rozličnejmi zbraněmi přiběhli a sedmdesáte tři vovec a jehňat Jeho Mi[l]o[s]ti pánu z vovčínu buštěhradského pokradených a od vovčákův buštěhradských, zlodějův, odběhlých na gruntech Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské³¹ Pod Královkou³² na Marchově³³ bezděčně, věda o tom, že páně kradený vovec a jehňata sou, vzali a do dvoru Vašeho Hořeních Přívor odehnali, Jeho Mi[l]o[s]ti pán Joachym z Kolovrat Vás touž cedulí řezanou žádajíc a podle zřízení zemského napominajíc, abyste Jeho Mi[l]o[s]ti pánu takovejch sedmdesáte tři vovec a jehňat, jakožto zlodějsky kradených a od poddaných Vašich nenáležitě bezděčně na gruntech Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské vzatých a do dvora Vašeho vehnaných navrátili, tak jakž táž cedule řezaná poselství Jeho Mi[l]o[s]ti páně, kteréhož jest datum v Praze³⁴ v pátek po neděli jenž slove Misericordia³⁵ léta tisícího pětistého vosmdesátého pátého, to v sobě šir obsahujíc zavírá. I věděti Vám Jeho Mi[l]o[s]ti urozený pán pan Joachym Novohradský z Kolovrat na Košátkách a Buštěhradě, Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské rada a purkrabě karlštejnský, túto cedulí řezanou dávatí ráčí, že od též cedule řezané poselství svého k Vám o svrchu oznámené vovec a jehňata učiněného ráčí upouštěti a jeho proti Vám v ničemž užítí žádati neráčí. S tím se zpraviti moci budete. Dat[um] v středu den památky svatého Jiří léta tohoto [tisícího pětistého] vosmdesátého šestého.

nými lesy, maršálka českého královského dvora, dalšími poručníky Mikuláše Vančuru z Řehnic a Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku. Srov. NA Praha, SM, inv. č. 3919, sign. W 47/21, karton 2524. V roce 1585 je Magdalena taky poručnicí, protože dospěla a jako nejbližší pokrevní příbuzná statek sirotčí zaručila.

²⁹ Dne 23. dubna.

³⁰ Ovčáry, poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Přívory (Dolní).

³¹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³² Pod Královkou, poddanský statek.

³³ Marchov, grunt, poddanský statek.

³⁴ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

³⁵ Dne 10. května.

201.

Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat řezanou cedulí. Brání se tomu, že by jeho poddaní a poddaní nezletilých dětí po Jindřichovi Vančurovi z Řehnic ukradli ovce z ovčína v Buštěhradě a odehnali je do jeho dvora v Horních Přívorách.

Byšice, 6. května 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 66-67, český

((Na danhú ceduli odpověď dodána na Košátka¹ v pátek po Nalezení s[vatéh]o Kříže² líta [15]86. Zacharijáš truhlář,³ Jíra Hodovniček⁴ a Pekárek⁵ na Košák⁶ v nepřítomnosti

¹ Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

² Dne 9. května.

[!] pána, ouředníci a jiných v světnici když jedli dodali a oznámili, že j[es]t ode mě odpověď pánu na tu ceduli, kderú Šebesta⁷ přines na Byšice.⁸ [15]86 líta.)⁹

Od urozeného pana Albrechta Pětipeského z Chýš z Egrberku a na Byšicích <a Hořeních Přivorách¹⁰> poslání jsme k Vaší Mi[l]o[s]ti urozený pane pane Joachyme Novohradský z Kolovrat¹¹ na Košátkách a Buštěhradě,¹² Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské¹³ rado a purkrabě karlštejnský, podle práva a zřízení zemského s touto cedulí řezanou v příčině této,¹⁴ jakož jste k ((témuž)) panu Albrechtovi Pětipeskému poselství s cedulí řezanou učiniti ráčili, že by poddaní jeho Štěpán jinak Štěpánek,¹⁵ Václav¹⁶ řezník, a Václav¹⁷ švec, všickni tři z Byšic, Jan Hálů,¹⁸ Jan jinak Janek¹⁹ mlynář, oba z Hořeních Přivor, ((vše poddaní jeho)), Jan Kulich²⁰ rychtář,²¹ Matěj Mudrů,²² Vít jinak Vítek Tůmů,²³ Jiřík jinak Jíra Hladkej,²⁴ Šimon²⁵ ovčák na Voráčkově,²⁶ Matěj Kmentů,²⁷ Ambrož jinak Brož,²⁸ Martin²⁹ řezáč na Petřikově,³⁰ Jan Volejník³¹ vše z Dolních Přivor,³² poddaní

³ Zachariáš, truhlář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

⁴ Jíra Hodovniček, poddaný Albrechta Pětipeského.

⁵ Pekárek, poddaný Albrechta Pětipeského.

⁶ Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

⁷ Šebesta, poddaný Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

⁸ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁹ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁰ Přivory (Horní), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹¹ Jáchym Novohradský z Kolovrat (zemřel 17. 1. 1600), na Košátkách, Buštěhradě, purkrabí karlštejnský.

¹² Buštěhrad, poddanské městečko (Buckov) a zámek východně od Kladna (kraj Středočeský). Část v majetku Anny Bezdruzické z Kolovrat a jejího manžela Jáchyma Novohradského z Kolovrat.

¹³ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

¹⁴ V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, nebo narovnání pomocí prostředníka, případně zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, s. 616-618.

¹⁵ Štěpán jinak Štěpánek, písař a úředník Albrechta Pětipeského.

¹⁶ Václav, řezník, rychtář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

¹⁷ Václav, švec, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

¹⁸ Jan Hálů, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Přivory (Horní).

¹⁹ Jan jinak Janek, mlynář, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Přivory (Horní).

²⁰ Jan Kulich, rychtář, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přivory (Dolní).

²¹ Rychtář, z něm. Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

²² Matěj Mudrů, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přivory (Dolní).

²³ Vít jinak Vítek Tůmů, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přivory (Dolní).

²⁴ Jiřík jinak Jíra Hladkej, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přivory (Dolní).

²⁵ Šimon, ovčák na Voráčkově, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přivory (Dolní).

²⁶ Voráčkov, blíže neidentifikované místo.

²⁷ Matěj Kmentů, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přivory (Dolní).

²⁸ Ambrož jinak Brož, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Dolní Přivory.

²⁹ Martin, řezáč na Petřikově, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přivory (Dolní).

sirotka³³ po dobré paměti panu Jindřichovi Vančurovi z Řehnic³⁴ a na ten čas pod správu jeho pana Albrechta Pětipeského jakožto poručníka³⁵ náležející s jinými pomocníky svými v outerý po památce Vzkříšení pána Krista³⁶ léta <tohoto> [tisícího pětistého] osmdesátého pátého nyní pomínulého do vsi Vovčár³⁷ s voštípy, palicemi, kordy, sekerami i s jinejmi rozličnejmi ((z))braněmi přiběhli a sedmdesáte tři vovec a jehňat Vaší Mi[l]o[s]ti z vovčínu buštěhradského pokradených a od vovčákův buštěhradských, zlodějův, odběhlých na gruntech Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské Pod Královkou³⁸ na Marchově³⁹ bezděčně, věda o tom, že by Vaší Mi[l]o[s]ti kradený ovce a jehňata byli, vzali a do dvoru Hořeních Přívor odehnali. Tou cedulí jeho pana Albrechta Pětipeského žádati a napomínati ráčíte, aby takových sedmdesáte tři ovce a jehňat jakožto zlodějsky kradených a od poddaných jeho nenáležitě a bezděčně na gruntech Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské vzatých ((Vaší Mi[l]o[s]ti)) navrátil. A jakž táž cedule řezaná, kteréž jest datum v středu den památky svatého Jiří⁴⁰ léta tohoto [tisícího pětistého] osmdesátého šestého, ((a jemu dodána jest teprv v sobotu po sv[atém] Jiří⁴¹ té[h]ož léta,)) to v sobě šíře obsahuje a zavírá. I na to poselství a tu ceduli řezanou Vaší Mi[l]o[s]ti týž pan Albrecht Pětipeskej podle dotčeného práva a zřízení zemského tu odpověď dává, kterouž jest Vaší Mi[l]o[s]ti předešle dal na poselství, kteréž jste k němu o tuto a touž věc učiniti ráčili, a na též poselství byl jest Vaší Mi[l]o[s]ti odpověď dal skrze ceduli řezanou, kteréžto odpovědi jeho datum jest na Byšicích ve čtvrtek po neděli Cantate⁴² léta [15]85 pomínulého a toho při též odpovědi své zůstavuje, však s tímto doložením, poněvadž jest žádných vovec a jehňat, (ač byl[i]-li jsou jaké Vaší Mi[l]o[s]ti pokradeny), od Vaší Mi[l]o[s]ti ani od žádného jiného nepřijímal, že nemá také a není povinen Vaší Mi[l]o[s]ti co navracovati, a abyšte o navrácení jakých ovce a jehňat, kteréž by buď Vaší Mi[l]o[s]ti pokradeny aneb od vovčákův buštěhradských, zlodějův, odběhnuty aneb od někoho bezděčně, věda že Vaší Mi[l]o[s]ti kradený vovec a jehňata jsou, vzaty byly, k němu panu Albrechtovi Pětipeskému se domlouvati ((neb dopisovati)), jakou slušnou příčinu měli anebo to náležitě učiniti mohli, tomu on, pan Albrecht Pětipeskej, zjevně odpírá. A jsa žádostiv pokoje s Vaší Mi[l]o[s]tí i s jedním každěm raději nežli nesrozumění a soudův,

³⁰ Petříkov, blíže neidentifikované místo.

³¹ Jan Voleník/Volejník, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přívorů (Dolní).

³² Přívorý (Dolní), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Buriana Vančury z Řehnic.

³³ Mikuláš Burian Vančura z Řehnic (zemřel 1596), syn Jindřicha Vančury z Řehnic, na Dolních Přívorách a Mratině.

³⁴ Jindřich Vančura z Řehnic (zemřel 1575), otec Mikuláše Buriana a Johanky Vančurů z Řehnic, na Kostelci nad Labem.

³⁵ Jindřich Vančura z Řehnic po sobě nezanechal kšaft ani pořízení o dětech a statku. Poručníky nad jeho dětmi a statkem ustanovil zemský soud předním poručníkem Jaroslava Smiřického ze Smiřic na Kostelci nad Černými lesy, maršálka českého královského dvora, dalšími poručníky Mikuláše Vančuru z Řehnic a Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku. Srov. NA Praha, SM, inv. č. 3919, sign. W 47/21, karton 2524. V roce 1585 je Magdalena taky poručnicí, protože dospěla a jako nejbližší pokrevní příbuzná statek sirotčí zaručila.

³⁶ Dne 23. dubna.

³⁷ Ovčáry, poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Přívorý (Dolní).

³⁸ Pod Královkou, poddanský statek.

³⁹ Marchov, poddanský statek.

⁴⁰ Dne 23. dubna.

⁴¹ Dne 26. dubna.

⁴² Dne 8. května.

poněvadž k těm vocím a jehňatům sedmdesáti třem, (kterěz jsou za příčinou v předešlé ((jeho)) odpovědi Vaší Mi[l]o[s]ti ((dané)) v známost uvedenou do vsi Přívor se dostaly ((a nyní ve vsi <Hostiný> Hostinný⁴³ v dvoře té[h]ož pana Albrechta Pětipeského <sva> jsou))), ráčíte se ohlašovati spravedlivost míti, on pan Albrecht Pětipeský poručil jest, když pro ně ((do vsi Hostinný)) ráčíte poslati, že vydány býti mají, abyšte ráčili seznati skutečně, že z strany zachování dobrého sousedství osobou jeho nic neschází. A touto odpovědí ráčíte se zpraviti. Dán na Byšicích v outerý po svatém Gothartu léta páně <...> [15]86.

⁴³ Hostín, poddanská ves východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice.

202.

Obeslání. Česká komora obesílá na základě poručení Rudolfa II. Habsburského Markétu Valdštejnskou z Lobkovic a Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku do české komory, kde jim bude oznámena příčina obeslání.

Pražský hrad, 11. června 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 2-3, česky

Urozené paní paní Markétě Valštejnové z Lobkovic¹ na Dobrovici² a urozenému a statečnému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerberku na Byšicích,³ poručnici a poručníku dětí a statku po někdy ((pa[n]u)) Jindřichovi z Valštejna⁴ pozůstalém,⁵ společně neb rozdílně, paní přítelkyni nám milé a pa[n]u příteli našemu milému.

((Z komory o postavení.))⁶

((Psaní všelijaká dobrý paměti panu otci mému učiněná a léta 1606 přehlednutá.))⁷

Službu svú vzkazujem, urozená paní paní, urozený a statečný, paní přítelkyně nám milá a pane příteli náš milý. Zdraví i jiného všeho dobrého, přejem Va[ší] [Mil]o[s]ti a Vám věrně. Máme s Va[ší] [Mil]o[s]ti a Vámi z jistého Jeho [Mil]o[s]ti Císařské⁸

¹ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

² Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

³ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Jindřich z Valdštejna (narozen 1517, zemřel 9. 12. 1579), manžel Markéty Popelové z Lobkovic, otec Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

⁵ NA Praha, DZ, DZV 20, fol. P 4-P 9' (Vklad do desek zemských větších trhových 14. prosince 1579). Kšaft Jindřicha z Valdštejna (bez místa, 16. listopadu 1579). Jindřich v kšaftu ustanovil poručníky nad svými dětmi a statkem manželku Markétu z Lobkovic a Jiřího z Valdštejna. V případě, že by jeden z nich zemřel, měl se stát druhým poručníkem Vilém Miřkovský z Tropčic. V případě, že by i z těchto jeden zemřel, měl se stát druhým poručníkem Albrecht Pětipeský. Protože Jiří z Valdštejna zemřel 17. května 1584 a podle juxty datované 13. srpna 1584 se Vilém Miřkovský přiznáním před úředníky desek zemských poručenství vzdal, stal se druhým poručníkem vedle Markéty z Lobkovic Albrecht Pětipeský.

⁶ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ Autograf Šťastného Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁸ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

pána našeho nejmi[lo]stivějšího poručení někderé pilné rozmluvení a jednání jmíti, protož Va[ší] [Mil]o[s]ti a Vás jménem Jeho [Mil]o[s]ti napomínáme, od osob našich přátelsky žádajíc, abyšte, dá-li Bůh, v neděli⁹ na noc do Prahy¹⁰ konečně přijeli a nazejtří v pondělí¹¹ tím raněji mezi nás do komory najíti dáti ráčili. Bude Va[ší] [Mil]o[s]ti a Vám příčina tohoto obesláni oznámena.¹² A na tom Jeho [Mil]o[s]ti Císařské milostivú a jistú vůli naplníte. Dán na Hradě pražském¹³ v středu po Božím Těle léta [tisícího pětistého] osmdesátého šestého.

Císaře Jeho Milosti president a rady zřízené komory v Království českém¹⁴

⁹ Dne 15. června.

¹⁰ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹¹ Dne 16. června.

¹² Narážka na blíže neidentifikovanou událost.

¹³ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹⁴ Prezidentem české komory byl Ladislav mladší Popel z Lobkovic, radami Humprecht Černín z Chudenic, Mikuláš Nostic z Nostic a Kunewaldy, Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu, Pavel Lidl z Lidlova.

203.

Obesláni. Jiřík Mošour z Valdova obesílá z moci svého úřadu Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na meze a hranice, o které se přou Jiřík Mehl ze Střelic a Hendrich Berka z Dubé a Lipé.

Pražský hrad, 1. července 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 120-121, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergka a na Byšicích, panu příteli mému milému.

((V outerý po s[vatý]m Vavřinci¹ bejti na mezech u Krabštejna².)³

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane a příteli můj zvláště milý. Vězte, že urozený a statečný rytíř pan Jiřík Mehl z Střelic⁴ a na Grabštejně, Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské⁵ rada a místokancléř německý Království českého, obeslal jest dvojím obesláním na meze a hranice urozeného pána p[ana] Hendricha Berku z Dubé a z Lipého⁶ a na Novým Falkenberce⁷ a Lemberce,⁸ což mezi ním panem Jiříkem Mehlmu z Střelic a jím

¹ Dne 12. srpna.

² Grabštejn, poddanská ves, starý hrad a zámek severozápadně od Liberce (kraj Liberecký). V majetku Jiříka Mehle ze Střelic.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Jiřík Mehl ze Střelic (narozen 1517, zemřel 24. 1. 1589), na Grabštejně, německý místokancléř, doktor práv, rada Rudolfa II. Habsburského.

⁵ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁶ Hendrych Berka z Dubé a Lipé (zemřel 1601), na Novém Falkenberku a Lemberku.

⁷ Nový Falkenburk, poddanský zámek západně od Liberce (kraj Liberecký). Dnes část obce Jablonné v Podještědí. V majetku Hendrycha Berky z Dubé a Lipé.

⁸ Lemberk, poddanská ves a zámek západně od Liberce (kraj Liberecký). Část obce Jablonné v Podještědí. V majetku Hendrycha Berky z Dubé a Lipé.

panem Hendrichem Berkou z Dubé a z Lipého na rozepři jest. Prvním počnouce na vrchu nade vsí řečenou Suchá,⁹ od toho místa, kdež bývaly dvě jámy vlčí a dělily a dělí grunty k nadepsané vsi Suché, což tu on pan Jiřík Mehl z Střelíc má a k Krabštejnu náleží, jdouce skrze ta místa, kdež ty dvě jámy vlčí byly, po těch místech a meznících až k potůčku, kterýž teče z hor od Kamencové huti¹⁰ a vpadá do potoku Akršpachu.¹¹ Druhým počnouce od kříže znamení mezního v skále vytesaného nade vsí Jiterovem jinak Pangráci,¹² kdež sou se předešle meze a hranice mezi někdy pány bratřími purgkhrabí z Donína,¹³ toho času na Grabštejně, z jedné, a též někdy paní Anýžků z Kurcpachu¹⁴ a na Lemberce z strany druhé, skonaly. A od toho kříže vzhůru přes touž skálu též k jámě nad cestou ležící, kdež jest stála borovice, na níž kříž znamení mezní byl, že to, což jest po levé ruce, náleží ke vsi Jiterovu, jinak Pangráci, jdouce skrze ta místa po těch místech a meznících až k potoku, kterýž teče ode vsi Šimpachu,¹⁵ jakž dále ta místa a meznici v obesláních hlavních mezních se obsahují a zavírají. Kteréžto první i druhé rozepře a téhož mezování den a rok položen jest, totižto k prvnímu obeslání tu středu po s[vatý]m Vavřinci¹⁶ a k druhému hned nazejtří ve včtvrtek potom nejprve příští,¹⁷ k každému obeslání ráno s slunce vejchodem. I podle Jeho [Mil]o[s]ti Cisařské s stavy tohoto království sněšení na sněmu obecným, kterýž držán byl na Hradě pražském¹⁸ v pondělí den s[vatéh]o Štastného¹⁹ léta [tisícího pětistého] vosmdesátého pátého,²⁰ Vám tímto obesláním v známost uvozují, abyšte i Vy k tomu času a na ty dny před psaný k prvním mezem na vrchu nade vsí řečenou Suchá, kdež též meze začátek svůj bráti mají, a k druhým mezem nade vsí Jiterovem jinak Pangráci, kdež též druhé meze svůj začátek bráti mají, najíti se dali a těch při podle jiných osob z stavu panského a rytířského k tomu stran slyšení a souzení obeslaných souditi a rozvažovati pomohli, ač se chcete pokuty sněmovním nařízením vyměřené²¹ varovati.²² Dat[um] na Hradě pražském v úterý po s[vatý]ch Petru a Pavlu léta [tisícího pětistého] osmdesátého šestého.

Jiřík Mošour z Valdova²³ a na Dobřejovicích,²⁴ purgkhrabě Hradu praž[skéh]o

⁹ Dolní Suchá, poddanská ves západně od Liberce (kraj Liberecký). Dnes část obce Hrádek nad Nisou.

¹⁰ Kamencová huť, na statku Grabštejn.

¹¹ Adršpach, potok, na panství Grabštejn.

¹² Jítava, poddanská ves západně od Liberce (kraj Liberecký). Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Grabštejn.

¹³ Albrecht, Jan, Jaroslav, Václav, Bedřich a Kryštof bratři purkrabí z Donína na Grabštejně.

¹⁴ Anežka Donínová z Trachmberka a Miliče na Lemberku, manželka Jaroslava purkrabího z Donína na Grabštejně.

¹⁵ Zdislava, poddanská ves západně od Liberce (kraj Liberecký). Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Grabštejn.

¹⁶ Dne 13. srpna.

¹⁷ Dne 14. srpna.

¹⁸ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹⁹ Dne 14. ledna.

²⁰ *Sněmy české* VI, č. 328, s. 549-591 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. ledna až 13. února 1585), zde s. 566-567, článek „O purkrabí na meze“.

²¹ Sněmovní vyměření, sněmovní nařízení – ustanovení, rozhodnutí usnesením zemského nebo generálního sněmu.

²² *Sněmy české* IV, č. 86, s. 269-310 (Usnesení zemského sněmu ukončeného 27. září 1575), zde s. 285-287, článek „O ouřadu nejvyššího purkrabství pražského“.

²³ Jiří Mošour z Valdova (zemřel 1592-1593), na Dobřejovicích, purkrabí Pražského hradu.

²⁴ Dobřejovice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Jiříka Mošoura z Valdova.

204.

Vilém starší Malovec Kosoř z Malovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá k němu mlynáře Václava z Královic, kterého Albrecht považuje za svého poddaného, a přimlouvá se za něj, protože svůj mlýn v Královicích prodal, aby mu povolil provozovat živnost mezi dobrými lidmi.

Praha – Koloděje, 5. července 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 50, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerberku na Byšicích a Přívorách, Jeho Milosti Císařské vejběrcímu posudného v kraji Boleslavském, panu ujci mé[m]u zvláště milému.

((Léta [15]86.))¹

Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři a můj zvláště milej pane ujče. Zdraví i jiného všeho dobrého, přál bych Vám věrně rád. Tak jakž jste mě žádali, abych poručil Václavovi² mlynáři z Královic³, kderéhož sobě za poddaného pokládáte, aby se před Vámi, poněvadž jest tu v Královicích mlejn svůj prodal, ((postavil)), i tak činím a jeho s týmž listem k Vám vypravuji, ač on praví, že o žádným vejhostu neví, než toliko o povolení živnosti své provozování, však nic méně že za to žádá, aby mu se takový vejhost v známost uvedl, že <ho> ničehož nepobíhá, než toliko za to prosí, abyšte mu jakožto na zdraví nedostatečném toho přáli, aby on živnost svou, jakž moha, mohl mezi dobrými lidmi provozovati. Začež prosím, můj zvláště milý pane ujče, že k žádosti jeho povoliti a jeho laskavým pánem a ochráncem býti ráčíte. A já se toho Vám v týž věci podobné i jináč v dobrým přátelstvím vedle vsí náležitosti odměniti chci. S tím Pán Bůh ráčíž dáti nám se spolu v dobrým a šťastným zdraví shledati. Dat[um] na Kolodějích⁴ v sobotu po s[va]t[j]m Prokopu léta [tisícího pětistého] osmdesátého šestého.

Váš, V[i]lém] s[ta]rší] z Malovic⁵

¹ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Václav, mlynář, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Královice.

³ Praha – Královice, poddanská ves a tvrz, dnes Praha 10 – Královice (kraj Hlavní město Praha). V majetku Mikuláše Skalského z Dubu. Mlýn byl na potoce Rokytka.

⁴ Koloděje, poddanská ves a zámek, dnes Praha 9 – Koloděje (kraj Hlavní město Praha). V majetku Viléma Malovce Kosoře z Malovic.

⁵ Vilém starší Malovec Kosoř z Malovic (zemřel 1592), na Kolodějích.

205.

Suplika. Představitelé městečka Byšice píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádají ho, jako svou vrchnost, aby pro městečko vyjednal u Rudolfa II. Habsburského založení tří výročních trhů, a aby jim jako jejich vrchnost povolil kšaftovat.

Byšice, 6. července 1586

NA, SM, inv. č. 2680, sign. P 106/B 80 (Byšice), karton 1722, nefol., česky

Urozenému a statečnému rytíři, panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrberku a na Byšicích, Jeho Mi[l]of[s]ti suplikaci ponížená od nás chudých věrných poddaných purg-mistra konšelův i vsí obce měst[ěčka] Byšic.

((Fiat.))¹

Vaše Milost, urozený a statečný rytíři, pane k nám dobrotivě a laskavě příznivý. Pán Bůh všemohúci dáti rač Vaš[nos]ti dobré zdraví, i jiné všecko prospěšné a šťastné nad námi panování za prodloužená léta, toho Vaš[nos]ti jakožto pánu svému věrní poddaní upřímně žádáme. A poněvadž pán Bůh všemohúci z milosti své svatě Vaší Mi[l]o[s]t nad námi za vrchnost a pána vystaviti a srdce Vaš[nos]ti k nám dobrotivě a laskavě nakloniti ráčil. Tak že pokudž pod správou Vaš[nos]ti obýváme, všecko dobré obce naší i jednoho každého z nás poddaných (jakož tak jedné každé vrchnosti křesťanské náleží) obmejšleti ráčíte a žádnému mimo spravedlnost a náležitost v ničemž ubližovati neráčíte. Z té příčiny pro lepší vzdělání chudé obce naší i také pro zlepšení živností našich uminili jsme za některé milosti, z kterýchžbychom se i potomci naši radovali, abyšte Vaše Mi[l]o[s]t z dobrotivosti své nás jimi obdařiti ráčili, poníženě prositi. Nejprve, jakož Vaš[nos]ti jest vědomé, kterak toto městečko Byšice na veliké silnici a blízko mnohým městům a městečkám i vesnicem příležitost jest, ale jarmarků² vejsadních jako jiná města nebo měst[ečk]a v tomto Království českém žádných nemajíce, odkavadžby nějakí oužitkové k vobci naší přicházeli, Vaší [Mil]o[s]ti poníženě prosíme, že obci naší chudé při Jeho [Mil]o[s]ti Císařské, pánu panu nás všech nejmilostivějším, jarmarky, trhy vlné a koňský, první v outerý po s[vatě]m Filipu a Jakubu,³ druhý v outerý před Povýšením svatého Kříže,⁴ třetí v outerý po svatém Martinu⁵ objednati ráčíte, aby Jeho Mi[l]o[s]t Císařská, nám takový jarmarky v nově vysaditi a majestátem pod pečeti Jeho Mi[l]o[s]ti potvrditi ráčil. Nepochybujíce, že Jeho Mi[l]o[s]t Císařská z milosti a štědrosti pro věrné a platné Vaš[nos]ti Jeho Mi[l]o[s]ti služby žádosti Vaš[nos]ti odepřiti neráčí. Druhé Vaš[nos]ti za tuto milost poníženě prosíme, že nás i potomky naše obdařiti ráčíte, abychom o statcích našich mohovitých i nemohovitých na gruntech Vaš[nos]ti majících manželkám, dítkám našim obojího pohlaví rádně na svět splozeným a Vaš[nos]ti jakožto vrchností svou svou se spravujícím, anebo nejbližším přátelům našim dáti kšaftovati a takové kšafy právem našim tvrditi mohli a moc měli bez překážky Vaš[nos]ti, dědicův i budoucích Vaš[nos]ti, kteroužto milost nám listem pod pečeti Vaš[nos]ti a dvou pánův stavu rytířského pečeti na svědomí pojistiti nám ráčíte. Jsúce k Vaš[nos]ti jakožto ku pánu křesťanskému nepochybně naděje, že tuto naši obojí slušnou žádost dobrotivě k sobě přijíti a nám odpověď laskavou dáti ráčíte. A my za takovou milost a ochranu k nám prokázanou nemajíce se Vaš[nos]ti čím odměniti, nežli jakožto věrní poddaní modlitbami svatými s manželkami a dítkami našimi chceme se za Vaší Mi[l]o[s]t i paní manželku⁶ a dědice Vaš[nos]ti věrně a upřímně modliti, aby pán Bůh všemohúci Vaš[nos]ti za prodloužená léta nad námi panování své svatě požehnání a po tomto smrtedlném životě život věčný v království nebeském dáti ráčil. Dat[um] suplikací v městečku Byšicích v neděli v ochtáb svatého Petra a Pavla, jinak památky Mistra Jana z Husince, mučedníka Božího,⁷ léta [tisícího pětistého] osmdesátého šestého.

Vaší Milosti věrní poddaní purgmistr, konšelé i všecka obec měst[ečka] Byšic.

¹ Autograf blíže neidentifikované osoby.

² Jarmark – výroční trh založený (vysazený) privilegiem, konal se několikrát do roka po dobu několika dnů.

³ Svátek svatých Filipa a Jakuba připadl vždy na 1. května.

⁴ Svátek Povýšení Svatého Kříže připadl vždy na 14. září.

⁵ Svátek svatého Martina připadl vždy na 11. listopadu.

⁶ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁷ Dne 6. července.

206.

Zikmund Služský z Chlumu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu došlo jeho psaní a poručení Rudolfa II. Habsburského. Přijede k němu na Byšice. Žádá ho, aby jel do Chotětova a řekl rychtáři a jiným lidem, aby nikam necho-
dili, ale čekali na jejich příjezd.

Suchdol, 18. července 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roud-
ničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 52, česky

*Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na
Byšicích, panu švagru mému vždyckny milému.*

*Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane švagře můj zvláště milý. Téhož
zdraví a v něm jiného všeho dobrého vinšujíc od Pána Boha Vám i všemu domu Vašemu
přeji věrně rád. Psaní Vaše i též Jeho Mi[[l]o[s]ti Císařský¹ poručení jest mi dodáno,
kderěz, předčeti (jej), sem porozuměl. I ačkoli dosti s těžkostí mně z domu odjeti na tak
dalekou cestu přijde, však poslušnost zachovati musím a k Vám, dá-li Pán Bůh, na Byši-
ce² tento pondělí nejprv příští³ na noc aneb v outerý⁴ tím zázeji se vypraviti úmyslu sem.
Jestliže by pak v tom čase nějaká nevyhnutelná věc mně zašla, Vám známost uvéstí ne-
pomínu. Však za to žádám, že sobě nebudete stěžovati do tohož Chotětova,⁵ poněvadž
nedaleko od Vás jest, rychtáři⁶ i jiným v známost uvéstí, aby se nikam nerozcházel, nýbrž
na nás očekávali.⁷ Při vůli Vaší zanechávám, vidí-li se Vám, než bych přijel, nětco toho
na rychtáři převědětí, abychom potom tím spěšněji sebe fedrovati⁸ mohli, v té příčině,
co se Vám vidí, jako starší učíňte. A tak nebeský Pán Bůh rač popřítí našeho v dobrým
zdraví shledání a toho dobrého a brzského vyřízení. Dat[um] na Sukdole⁹ v pátek po
Rozeslání apoštolův páně léta [tisícího pětistého] osmdesátého šestého.*

Zikmund Služský z Chlumu¹⁰ a na Sukdole

-
- ¹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.
 - ² Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
 - ³ Dne 21. července.
 - ⁴ Dne 22. července.
 - ⁵ Chotětov, poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému komornímu panství Brandýs nad Labem, část k samostatnému svobodnému panství Dobrovice.
 - ⁶ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.
 - ⁷ Narážka na blíže neidentifikovanou událost.
 - ⁸ Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.
 - ⁹ Praha – Suchdol, poddanská ves a tvrz, místní název obce Praha 6 – Suchdol (kraj Hlavní město Praha). V majetku Zikmunda Služského z Chlumu.
 - ¹⁰ Zikmund Služský z Chlumu (zemřel po 1597), na Suchdole.

207.

Aleš Berka z Dubé a z Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že se u něj chce zastavit cestou do Prahy. Chce vědět, dříve než vyjede, jestli ho zastihne doma.

Bělá pod Bezdězem, 25. července 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 63, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Egrkrbergku a na Byšicích, panu ujci a kmotru mému zvláště milé[m]u.

((Z Bělý¹ od p[ana] Berky²..))³

Službu svú vzkazují, urozený pane ujče a kmotře můj zvláště milý. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Oznamuji panu ujci, že sem toho oumyslu, dá-li Pán Bůh, ku Praze⁴ zejtra bohdá jeti, jsouce toho oumyslu, bude-li v tom vůle Boží, u Vás se na noc přijedouc, zastaviti. I můj zvláště milý pane ujče a kmotře, ted' k Vám tohoto posla naschvále odsílám a pana ujce za to přátelsky žádám, že mi po tomto mém poslu, našel-li bych Vás doma, oznámíte, a tohoto posla, co můžete nejprv, vypraviti poručíte, tak aby mě doma, nežli bych jel, zastihnouti mohl. S tím Pán Bůh s námi se všemi rač bejti. Dat[um] na Bělé v pátek den památky svatého Jakuba apoštola páně léta [15]86.

Aleš Berka z Dubé a z Lipého na Kuřívodech⁵ a Bělé

¹ Bělá pod Bezdězem, poddanské město a zámek severozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku panovnické rodiny. V zástavním vlastnictví Aleše Berky z Dubé a Lipé.

² Aleš Berka z Dubé a Lipé (zemřel 1599), na Kuřívodech a Bělé pod Bezdězem.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁵ Kuřívody, poddanské městečko a tvrz jihovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). Dnes část obce Ralsko. V majetku Aleše Berky z Dubé a Lipé.

208.

Dorota Smrčková z Jiljova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby k ní přijel a stal se jí „pánem a přítelem“ v blíže neurčené záležitosti.

Čečelice, 8. srpna 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 84, česky¹

Urozenému panu Aubrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích, panu ujci a kmotru mému zvláště milému, d[án] [buď].

((Od p[aní] Smrčkovy²..))³

Modlitbu svou vzkazují, urozenej pane Aubrechte Pětipeskej, pane kmotře a ujče můj zvláště milej. Byšte zdraví byli a dobře se měli, toho bych Vám věrně ráda přála. Můj zvláště milej pane kmotře, přátelsky Vás prosím, že tuto neděli příští⁴ ke mně tím raněji

¹ List vydal František DVORSKÝ (ed.), *Staré písemné památky žen a dcer Českých*, Praha 1872, s. 140, č. 138.

² Dorota Smrčková z Jiljova, na Čečelicích.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Dne 10. srpna.

k vobědu přijedete a mně za pána a přítele se postavíte, neb se s Vámi mám vo pilnou a důležitou věc raditi, čehož Vám nemohu v tom psaní oznámiti, než dá-li Pán Bůh, když ke mně přijedete, to Vám oznámím.⁵ Naději se, že pana Jiříka Hrzáně⁶ taky u sebe mítí budu. Věřím Vám, můj milý pane ujče, že mě v mý pilný potřebě neopustíte. Já se Vám toho všelijakým dobrým přátelstvím mně možným ráda odplatiti chci. S tím Pán Bůh všemohúcí dáti rač, abychom se spolu v dobrém zdraví shledati mohli. Datum na Čečelicích⁷ v pátek před svatým Vavřincem léta [tisícího pětistého] osmdesátého šestého.

Dorota Smrčková z Hiliova na Čečelicích

⁵ Narážka na blíže neidentifikovanou událost.

⁶ Jiřík Hrzán z Harasova (zemřel 1590-1591), na Housec a Vidimi.

⁷ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Václava Smrčky ze Mnichu.

209.

Jiří Bořita z Martinic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho jako poručníka nezletilých dětí po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna, aby se přimluvil u Markéty Valdštejnské z Lobkovic, poručnice zmíněných dětí, za propuštění z poddanství Václava Procházky z Dobrovice, poddaného zmíněných dětí.

Smečno, 30. srpna 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 60, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrberku a na Byšicích, panu příteli mému zvláště milému.

((Od nejvyššího pana sudího¹ Království českého o propuštění člověka z Dobrovice².))³

+ Službu svú vzkazují, urozenej a statečnej rytíři, pane příteli můj milej. Zdraví a v něm jiného mnoho dobrého přejí Vám věrně rád. Při tom Vám oznamují, že teď paní dobrovický⁴ psaní činím o propuštění Václava Procházku,⁵ ukazatele listu tohoto. I poněvadž Vy poručníkem jedním sirotčím jste a k radě paní přidaný,⁶ Vás za to přátelsky žádám, že se psaním svým ku paní přimluvíte, aby mi týž poddanej paní a sirotčí listem

¹ Jiří Bořita z Martinic (narozen 1546, zemřel 22. 1. 1598), na Smečně, nejvyšší sudí.

² Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovi, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Henika z Valdštejna.

⁵ Václav Procházka / Procházku, poddaný Markéty z Lobkovic z městečka Dobrovice.

⁶ NA Praha, DZ, DZV 20, fol. P 4-P 9' (Vklad do desek zemských větších trhových 14. prosince 1579), kšaft Jindřicha z Valdštejna (bez místa, 16. listopadu 1579). Jindřich v kšaftu ustanovil poručníky nad svými dětmi a statkem manželku Markétu z Lobkovic a Jiřího z Valdštejna. V případě, že by jeden z nich zemřel, měl se stát druhým poručníkem Vilém Miřkovský z Tropčic. V případě, že by i z těchto jeden zemřel, měl se stát druhým poručníkem Albrecht Pětipeský. Protože Jiří z Valdštejna zemřel 17. května 1584 a podle juxty datované 13. srpna 1584 se Vilém Miřkovský přiznáním před úředníky desek zemských poručenství vzdal, stal se druhým poručníkem vedle Markéty z Lobkovic Albrecht Pětipeský.

vejhostním i s spravedlností svou propuštěn bejti mohl. Co tu k žádosti mé učiníte, rád se Vám toho v podobné příčině i jiným dobrým přátelstvím odplatiti a odměniti nepominu. S tím milost Pána Boha rač bejti s námi se všemi. Dat[um] na Smečně⁷ v <p>((s))obotu po s[vatý]m Bartoloměji léta [15]86.

*Jiří Bořita z Martinic a na Smečně, římského císaře Jeho Mi[l]o[s]ti⁸ rada
a nejvyšší sudí Králoství českého*

⁷ Smečno, poddanské město a zámek severozápadně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Bořity z Martinic.

⁸ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

210.

Markéta Valdštejská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Přeposílá mu svoji odpověď adresovanou Jiřímu Bořitovi z Martinic ohledně propuštění Václava Procházky z Dobrovice, poddaného nezletilých dětí po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna, z poddanství. Oznamuje mu, že Václava Procházku Jiřímu Bořitovi z poddanství nepropustí.

Dobrovice, 7. září 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkovicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. D 126, Tachau, fol. 5, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerbergku a na Byšicích, panu kmotru mému zvláště milému.

Modlitbu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane kmotře můj zvláště milej. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vám se všemi Vašimi věrně ráda. Můj zvláště milej pane kmotře, psaní a žádosti nejvyššího pana sudího,¹ i co mi podle toho strany Václava Procházky² píšete, jsem porozuměla, a ted' Vám příležitostě přepis, co pánu zase za odpověď dávám, odsílám. Kdyby témuž Václavovi předešlého času dostatečné poručení se nestalo a jeho posavad, aby se na grunty synův³ mých obrátil, se nepotřebovalo, tehdy ačkoliv jaké přátelství od paní Lomnické⁴ se prokazuje, toho pocítujeme, proti tomu bych nebyla, aby neměl pánu⁵ propuštěn býti. Ale poněvadž mu již jisté místo na gruntech synův mých ukázáno, nepochybuji, že pán omluvnou mne míti bude. Strany té laňky, sama se obávám, když tak všudy i do pole běhá, aby se neztratila. Jakž by nejdřív mohla k Vám dopravena bejti, za nejlepší bude. A kdež dokládáte, že mne, jakž z Prahy⁶ přijedete, hned bez od-

¹ Jiří Bořita z Martinic (narozen 1546, zemřel 22. 1. 1598), na Smečně, nejvyšší sudí.

² Václav Procházka / Procházka.

³ Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Henika z Valdštejna, 1592 plnoletý; Heník z Valdštejna (narozen po 1571, zemřel 1. 5. 1623), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 plnoletý.

⁴ Eliška Valdštejská z Martinic (zemřela 14. 2. 1605), sestra Jiřího Bořity z Martinic, manželka Václava z Valdštejna na Lomnici nad Popelkou, bratra Jindřicha a Jana staršího z Valdštejna; Lomnice nad Popelkou, poddanské městečko a tvrz jižně od Semil (kraj Liberecký). V majetku Václava z Valdštejna a jeho manželky Elišky Valdštejské z Martinic.

⁵ Srov. předchozí list č. 209.

⁶ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

kladu navšívíte, za to žádám, že tak učiníte, já Vás ráda z srdce uhlídám. Pani manželce⁷ Vaší i všechněm Vaším ode mne i od synův mých žádám, že službu s vinšováním všeho dobrého povíte. S tím Pán Bůh rač našeho shledání v dobrém zdraví popřítí. Dat[um] na Dobrovici⁸ v neděli po [svatě]m Jiljí léta [tisícího pětistého] osmdesátého šestého.

Markyta z Lobkovic⁹ a na Dobrovici

⁷ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁸ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejské z Lobkovic s poručíky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

⁹ Markéta Valdštejská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Henika z Valdštejna.

211.

Mikuláš Sekerka ze Sedčic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Zve ho na svoji svatbu, kterou bude mít s Kateřinou Berkovou z Dubé a Lipé na Novém Falkenberku. Žádá ho, aby přijel o den dřív do Dubé.

Červená Lhota, 22. září 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkovicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 15, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka a na Byšicích, panu ujci mému zvláště milé[m]u.

((Na veselí p[an]a Mikuláše Sekerky¹ zuve.))²

Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři a můj zvláště milej pane ujče. Zdraví a všeho nejlepší[h]o dobrého panu ujci věrně rád přeji. Nemohu toho před panem ujcem tajiti, že jest mi den jmenován od urozeného pána, pana Hendricha Berky z Dubé z Lipého³ a na Novém Falkenberce⁴ a Cetni⁵ k dodání urozené panny, panny Kateřiny Berkovny z Dubé z Lipého,⁶ strýny jeho, k stavu svatého manželství, a to 27. dne měsíce října, to jest ten pondělí před svatým Šimone[m] a Judou na zámku Novém Falkenberce. Protož pana ujce, jakž předešle tak i tímto psaní[m], přátelsky a ujcovsky žádám, že před tímž dnem v neděli⁷ tím zážeji k večeri do městečka Dubý⁸ ku poctivosti mé přijedete a nazejtří odtud dále se mnou až na Falkenberk pojedete a mně vedlí jinejch pánů a přátel za jednoho pána a přítele mně vděčného se postavíte a takové veselí s bázní Boží okvasiti po-

¹ Mikuláš Sekerka ze Sedčic (zemřel 1588), od 1586 manžel Kateřiny Berkové z Dubé a Lipé, na Obříví.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Hendrych Berka z Dubé a Lipé (zemřel 1601), na Novém Falkenberku, Lemberku a Horním Cetnu.

⁴ Nový Falkenburk, poddanský zámek západně od Liberce (kraj Liberecký). Dnes část obce Jablonné v Podještědí. V majetku Hendrycha Berky z Dubé a Lipé.

⁵ Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Hendrycha Berky z Dubé a Lipé.

⁶ Kateřina Berková z Dubé a Lipé, dcera Zdislava Berky z Dubé a Lipé, neteř Hendrycha Berky z Dubé a Lipé, od 1586 manželka Mikuláše Sekerky ze Sedčic.

⁷ Dne 26. října.

⁸ Dubá, poddanské městečko a hrad jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Aleše Berky z Dubé a Lipé.

můžete. Té celé a důvěrné naděje ku panu ujci sem, že tato má křesťanská žádost svý míst[o]⁹ při panu ujci míti bude. Já zase bohdá v[ší]m¹⁰ mně možnejm přátelství[m] hotov sem panu ujci se toho příjemně odsluhovati. S tím Pán Bůh rač popřítí našeho šťastného v dobrém zdraví sh[le]dání.¹¹ Dat[um] na Lhotě¹² v pondělí po s[va]t[é]m Matouši léta [tisícího pětistého] osmdesátého šestého. Odpovědi po tomto poslu žádá[m].

Mikuláš Sekerka z Sedčic a na Lhotě

⁹ Poškozená psací látka.

¹⁰ Poškozená psací látka.

¹¹ Poškozená psací látka.

¹² Červená Lhota, poddanská ves a vrchnostenský dvůr jihozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Úžice. V majetku Mikuláše Sekerky ze Sedčic.

212.

Linhart Nepomucký píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Zve ho na svoji svatbu, kterou bude mít na Mělníku s Alžbětou, služebnou Kateřiny Lobkovicové z Lokšan.

Mělník, 23. září 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 17, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekrbergka a na Byšicích, panu a příteli mně příznivému.

((Od ouředníka¹ z Mělníka²..))³

Službu svú vzkazují, urozený pane a příteli mně příznivý. Zdraví i jiného všeho dobrého přeji Vám věrně rád. Urozený pane a příteli můj příznivý, oznamuji, že z vůle Pána Boha nebeského oblíbil sem sobě k stavu s[vatéh]o manželství Alžbětu,⁴ služebnici Její [Mil]o[sti] paní⁵ mé, a k vykonání veselí svadebního, dá-li Pán Bůh, v neděli po s[vaté]m Michalu archandělu nejprve příští, to j[es]t pátého dne měsíce října, den uloženy sobě mám. I poně[va]dž takový sňatek svadební pro jisté příčiny bez přítomnosti dobrých pánův a přátel konati se nemůže, Vás služebně a přátelsky jakožto k sobě příznivého pána a přítele žádám, že na týž den tím raněji sem na Zámek mělnický s paní manželkou⁶ Vaši přijedete a takového svadebního veselí přítomností Vaši vedle jiných pánův a přátel ozdobiti pomůžete. Jakž pak té celé a důvěrné naděje jakožto k sobě příznivému pánu a příteli svému sem, že tato má a mé nevěsty slušná žádost při Vás místo míti bude. Já se Vám toho svými hotovými službami každého času rád odsloužiti chci. <Od>

¹ Linhart Nepomucký (zemřel 1618), úředník na zámku Mělník.

² Mělník, královské věnné město, pak zástavní město a zámek (kraj Středočeský). V zástavním vlastnictví Jiřího Popela z Lobkovic.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Alžběta, poddaná, služebnice Kateřiny Lobkovicové z Lokšan na zámku Mělník.

⁵ Kateřina Lobkovicová z Lokšan (z. 6. 5. 1590), manželka Jiřího staršího Popela z Lobkovic.

⁶ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

((O))dpovědi laskavé žádám. S tím Pánu Bohu poručený buďte. Dat[um] na Zámku mělnickém v outerý po s[vaté]m Matouši léta [15]86.

Váš hotový služebník, Linhart Nepomucký

213.

Mikuláš Cetenský z Cetně píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu posudné a žádá za odeslání kvitance. Oznamuje mu, že nedluží posudné za minulé dva kvartály a žádá o napravení tohoto omylu.

Vinařice, 28. září 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 40, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egerberku a na Byšicích, vejběrcímu posudnýho kraje Boleslavského, panu švagru mému zvláště milému.

Službu svú vzkazují, urozený pane švagře můj zvláště milý. Zdraví, při tom jiného všeho dobrého, přál bych Vám věrně rád. Při tom, můj zvláště milý pane švagře, teď Vám posudné s registříkem a listem přiznávacím na nyní jminulý kvartál¹ odsílám, za to žádám, že mi kvitanci odešlete. Při tom Vám oznamuji, že dne včerejšího posel Váš u mě na Vinařicích² s listem a registry strany zadržané posudný byl, v kterýžto registřích poznamenano³ stojí, že bych já léta pomínulého [tisícího pětistého] osmdesátého pátého za dva kvartály pozůstatí měl.⁴ Což mi jistě s podivením jest, neb já kvitanci majíc za žádný kvartál (posudného) nezůstávám. Za to prosím, že v to nahlídnúti poručíte, aby ten vomyl mohl napraven býti. S tím milost Boží s námi se všemi býti rač. Dat[um] na Vinařicích v neděli den s[vatéh]o Václava léta [15]86.

Mikuláš Cetenský z Cetně⁵ a na Vinařicích

¹ *Sněmy české VI*, č. 328, s. 549-591 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. ledna až 13. února 1585), zde s. 559-561, článek „*O posudném*“. Jde o druhý termín (*kvartál*), od svatých Filipa a Jakuba (1. května 1586) do Nanebevzetí Panny Marie (15. srpna 1586).

² Vinařice, poddanská ves a tvrz jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Cetenského z Cetně.

³ Poznamenáno.

⁴ *Sněmy české VI*, č. 328, s. 549-591 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. ledna až 13. února 1585), zde s. 559-561, článek „*O posudném*“. Jde o některé dva ze čtyř termínů (*kvartálů*): první termín byl od svatého Valentína (14. února 1585) do svatých Filipa a Jakuba (1. května 1585), druhý termín byl od svatých Filipa a Jakuba do Nanebevzetí Panny Marie (15. srpna 1585), třetí termín byl od Nanebevzetí Panny Marie do Obětování Panny Marie (21. listopadu 1585) a čtvrtý termín byl od Obětování Panny Marie do svatého Valentína (14. února 1586).

⁵ Mikuláš Cetenský z Cetně (zemřel 1590), na Vinařicích a Leducích.

214.

Jan Hradišský z Hořovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že dostal odpověď na své psaní ohledně propuštění jeho poddaného kuchaře Jana. Kuchař Jan ho žádal, aby mu u Albrechta vyjednal propuštění z poddanství. Žádá tedy o propuštění Jana z poddanství a o zaslání výhostního listu.

Kladno, 30. září 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudniční (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 37-38, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Ekrberku a na Byšicích, panu švagru mému zvláště milému.

*Službu svú vzkazuji, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane šváře můj zvláště milý. Zdraví a jiného mnoho dobrého přeji Vám věrně rád. Odpověď, kterouž mi dáváte, jehož datum v pondělí po s[vaté]m Michalu archandělu,¹ na přátelský psaní mé a žádost, abyš-
te mi Jana² kuchaře, poddaného svého, propustili, po přečtení, co v sobě zavírá, sem porozuměl. Předně, že by vejše psanej Jan kuchař, poddanej Váš, pomínulých dnův <...>
(u) Vás býti měl a nitc že jest Vám nepravil, že by poddaným mým býti chtěl, nýbrž že
ste jemu, aby se k času svatého Martina³ k Vám vobrátil, o tom poručili, oznamujíc, že
jest Vám kuchař umřel a že ho sami potřebovati budete, a on kuchař že jest tomu odpo-
ren nebyl. Což v pravdě dobře tomu místo dávám, že jest to tak, jakž píšete, neb mohu
panu švagru oznámiti, že jest výše psaný Jan kuchař pomínulého týhodne⁴ přiševši za
mnou na Kladno⁵ k švagru mému panu Tiburcímu Žďárskému,⁶ a zprávu mi toho dal, že
jest u Vás byl, a tak jakž píšete, že ste jemu voznamovali, a že von že jest proti vosobě
Vaší jakožto pánu svému nevěděl jak odporovati, ani aby poddaným mým býti žádal voz-
námiti, a že psaní od Vás mně, jakž dokládáte, od něho žádné dodáno nejni. A kdyby
bylo, nijakž bych byl nepominul panu švagru vodpovědi přátelský dáti. A poněvadž pak
jakž vod Vás ke mně přišel, a že jeho míti chcete, voznamoval, a podlí toho von i manžel-
ka jeho mě s plátčem i pro Bůh velice prosíc, abych jeho sobě od Vás za poddaného vy-
jednal, že poddaným mejm rád býti chce, a sám sobě to všeckno přede mnou předkláda-
jic, jestliže by od Vás mně propuštěn nebyl, že sobě smutný, chudý člověk neví, jaké rady
dáti, a vo všeckno tudy, cožkoliv předně od Pá[na Boha] a potom s pomotcí mou ty líta,
což jest tu byl zejskal, vo všeckno přijíti a na svá stará kolena soutc člověk <jíž> nemla-
dej a již nedostatečnej i s dětmi v chudobě vo všeckno by přijíti musil, a to za příčinou, že
mně, co sem jemu pohod[ln]é učinil, peněz pučoval i pivo vystavoval, mám naději přes
půl druhého sta kop dlužen jest. A jiných příčin vítce, vo které by mnoho psáti bylo, skrz
které by, kdyby od Vás propuštěn nebyl, k záhubě přijíti musel, jest, jakž nahoře dolože-
no, přede mnou a před dobrými poctivými lidmi sobě to předkládal ((a)) stěžoval a neu-
levitedlně vždy přece prosíc, abych jeho sobě od Vás vyjednal a zhostil. Což kdybych
jeho vůle jisté nevěděl a von aby tak žádostivě neprosil, toho od něho z houst⁷ jeho v uši
svý neslyšel, můžete mi jako poctivé[m]u člověku věřiti, že bych se za to styděti musil,
abych Vám jako poctivému člověku jakou nejistou zprávu psáti měl. Protož, můj zvláště
milý pane šváře, vždy Vás ještě za to přátelsky žádám, že mně vejše psaného Jana kucha-
ře, poddaného svého, člověčenství i z poddanosti i spravedlnosti, má-li jakou na kruntech
Vašich, mně propustíte a tyto první žádosti mý že odporný nebudete, nébrž list vejhostní*

¹ Dne 29. září.

² Jan, kuchař, poddaný Albrechta Pětipeského.

³ Dne 11. listopadu.

⁴ Týhoden – týden.

⁵ Kladno, poddanské městečko a tvrz (kraj Středočeský). V majetku Ctibora Tiburcího Žďárského ze Žďáru.

⁶ Ctibor Tiburcí Žďárský ze Žďáru (narozen 11. 8. 1545, zemřel 6. 4. 1615), na Kladně.

⁷ Z houst – z úst.

po poslu tomto naň vztahující, pokud možné, vodešlete. Což pak nepochybně věřím, že se tak stane. Já se, což tu k žádosti mé učiníte, tímto psaním připovídajíc Vám se takovouž měrou odměniti a nerčili jednoho neb dva že i tři, kteříž by Vaši chtěli býti, propustiti rád chci. A tak přátelský odpovědi s vykonáním žádosti mý od Vás očekávám. S tím milost Pána Boha všemohoutcího rač s námi se všemi býti. Dat[um] na Kladně v outerý po svatým Michalu archandělu léta páně [15]86.

Jan Hradický z Hořovic⁸ na Hradišti⁹ a Nebilovech¹⁰

⁸ Jan Hradišský z Hořovic (zemřel 1597), na Hradišti a Nebilovech.

⁹ Hradiště, poddanská ves a tvrz jižně od Plzně (kraj Plzeňský). Dnes část obce Blovice. V majetku Jana Hradišského z Hořovic.

¹⁰ Nebilovy, poddanská ves a tvrz jižně od Plzně (kraj Plzeňský). V majetku Jana Hradišského z Hořovic.

215.

Jan Labounský z Labouně píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu byl určen den k porovnání s Kryštofem Budovcem z Budova v Mnichově Hradišti. Žádá ho, aby se mu stal „pánem a přítelem“.

Klášter Hradiště nad Jizerou, 3. října 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 2, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích, Je[ho] [Mil]o[s]ti Císařské vebjěběřičmu posudného v kraji Boleslavském, panu švagkru mě[m]u zvláště milému.

((Od p[ana]] Labunskýho¹.)²)

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane švagkre můj zvláště milej. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Oznamuji Vám, co se dotejče toho jednání o nevole, kteréž vznikly mezi mnou a panem Krystofem Budovcem,³ že sou se páni smlouvové naši, totiž Jeho [Mil]o[s]ti pán z Donína⁴ a pan Vilím Odkolek,⁵ na tom snesli a nám k tomu den k přátelskému porovnání jmenovali ten pondělí před svatým Havlem nejprve příštím⁶, abyhom se se pány přáteli svými na týž den tím raněji k takovému jednání do města Hradiště⁷ najíti dali.⁸ I potřebujíc já k takovému jednání a smlouvě pánův a přátel, k Vám se přátelsky utíkám a Vás jako svého zvláště milého pana švagkra důvěrně žádám, že ke mně před tím den napřed do přibytku mého tím zážeji k večeri přijedete a při tom nazejtrí, totiž na týž den v pondělí nahoře oznámený mně se za pána a přítele podle jinejch pánův a přátel při té smlouvě postavíte. Což té celé

¹ Jan Labounský z Labouně (zemřel po 1596), na Klášteře Hradiště nad Jizerou.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Kryštof Budovec z Budova (zemřel 1602), na Mnichově Hradišti.

⁴ Jindřich purkrabí z Donína (zemřel 1597), na Benátkách nad Jizerou.

⁵ Vilém Odkolek z Újezdce (zemřel před 1601), na Malobratřicích.

⁶ Dne 13. října.

⁷ Mnichovo Hradiště, poddanské město a zámek severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Kresencie Habartické z Habartice a jejího druhého manžela Kryštofa Budovce z Budova.

⁸ Narážka na blíže neidentifikovanou událost.

a nepochybné naděje k Vám sem, že žádost mou naplníte, čehož se Vám přátelsky odměniti nepominu. Odpovědi s naplněním žádosti mé po tomto poslu mém očekávati budu. S tím milost Boží s námi býti rač a popříti našeho shledání v dobrým zdraví. Dat[um] na Klášteře Hradišti nad Jizerou⁹ v pátek po s[va]tý[m] Michalu archandělu léta 1586.

Jan Labounský z Labouně a na Klášteře Hradišti nad Jizerou

⁹ Klášter Hradiště nad Jizerou, poddanská ves, zámek a pustý klášter severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana Labounského z Labouně.

216.

Jakub Leipolt z Mořežab píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá k němu Markétu Vackovou, poddanou z Byšic, a žádá ho, aby jí vydal list fedrovní, aby mohla pracovat v Praze u jeho matky. Prosí ho, aby jí bylo vydáno všechno, co jí náleží za její prodaný statek v Byšicích.

Nekmíř, 17. října 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 22-23, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské radě [!]¹, pánu mně laskavě příznivému.

Službu svú Vaší Mi[l]o[s]ti vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane mně laskavě příznivej. Zdraví i jiného všeho dobrého, od Pána Boha žádajíc přeji Vaší Mi[l]o[s]ti věrně rád. O tom nepochybují, že Vaší Mi[l]o[s]ti v paměti zůstává, jakož sem onehdejšího dne byvši v Praze na Hradě pražském² na paláce³ s Vaší Mi[l]o[s]tí mluvil a žádal, abyšte ráčili dáti list fedrovní⁴ Markytě Vackový⁵ z městečka Byšic,⁶ poddané Vaší Mi[l]o[s]ti, tak aby u paní matere⁷ mé s povolením Vaší Mi[l]o[s]ti bejti mohla, a což jste mi ráčili tak laskavě za odpověď dáti, kdyžkolivěk k Vaší Mi[l]o[s]ti přijde, že jí list fedrovní dáti ráčíte. A protož k Vaší Mi[l]o[s]ti touž Markytu Vackovou posílám a jakž prve tak i nyní žádám, že jí list fedrovní podle snešení sněmovního⁸ až do roka pořad zběhlého anebo dáleji dáti ráčíte, tak aby ona s povolením Vaší Mi[l]o[s]ti a s pomocí Pána Boha všemohoucího a dobrejch lidí v městě pražském⁹ se živiti mohla. Též Vaší Mi[l]o[s]ti za to služebně prosím, jakž předešle, tak i nyní, což jí Markytě Vackový za statek její, kterej prodán jest tu v měst[ečku] Byšicích, v kterémž od mladosti své až

¹ Albrecht Pětipeský nebyl radou Rudolfa II. Habsburského.

² Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

³ Pražský hrad – Vladislavský sál. Centrum Starého královského paláce.

⁴ List fedrovní – doporučující list, kterým vrchnost dovolovala svým námezdým silám (nádeníkům) jít jinam na práci.

⁵ Markéta Vacková, poddaná Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

⁶ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ N. Leipotová z N., matka Jakuba Leipolta z Mořežab.

⁸ *Sněmy české* VI, č. 328, s. 549-591 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. ledna až 13. února 1585), zde s. 571-579, článek „O čeledi a poddaných“.

⁹ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

k stárosti byla a s pomocí Pána Boha v něm se pracně živila, spravedlivě náležitého jest a se vyhledati může, i od svrchkŭv v témž domě kteréž byly, že ráčíte poručiti, aby jí vydáváno bylo, tak aby ona, jsouce chudá osiřelá vdova, nemajíce se kde jinde utéci, než tu kde svá mladá léta strávila a zpracovala, měla se při čem živiti, nebo ráčíte nad ní jakožto pán křesťanskéj milosrdnej skutek učiniti. Což té celé důvěrnosti k Vaší Mi[l]o[s]ti sem, že tak učiniti ráčíte. A já se toho Vaší Mi[l]o[s]ti všelijakejm dobrejm přátelstvím vždycky služebně odplacovati chci. Za odpověď přátelskou žádám. A s tím Vaší Mi[l]o[s]ti Pánu Bohu všemohoucímu poručena činím. Datum na Nekomíři¹⁰ v pátek po svatém Havle léta [15]86.

*Vaší Mi[l]o[s]ti služebně povolnej,
Jakub Leipolt,¹¹ ma[nu] p[ropri]a*

¹⁰ Nekomíř, poddanská ves a tvrz severozápadně od Plzně (kraj Plzeňský). V majetku Jana Markvarta z Hrádku.

¹¹ Jakub Leipolt z Mořežab (zemřel po 1611), služebník Jana Markvarta z Hrádku na Nekomíři, Ouňovicích a Trpístech.

217.

Burian Trčka z Lípy píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Přimlouvá se u něj za svého poddaného Jiříka Šedivého z Městce Králové, aby mu byla propuštěna z poddanství jeho manželka Anna Kulhánková, Albrechtova poddaná.

Praha, 20. října 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/12, fol. 50-51, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Egrbergku a na Byšicích, panu švagru mému zvláště milému.

((Od nejvyššího p[ana] podkomořího, p[ana] Trčky¹.))²

Službu svú vzkazují, urozený pane švagře můj zvláště milej. Zdraví a všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Poddaný můj Jiřík Šedivej³ z města Městce,⁴ přišedši ke mně, žádal j[es]t mě k Vám za toto psaní, chtěje aby manželka jeho z poddanosti od Vás vyjednána a propuštěna na grunty mé byla. I jakž předešle, tak i nyní Vás za to přátelsky žádám, že manželku jeho Annu Kulhánkovou⁵ na grunty mé i se vši spravedlností propustíte. A jakž jste toho v psaní svém ouředníkovi⁶ mému valiskému⁷ doložili o tři štuky⁸ kmentu,⁹ když

¹ Burian Trčka z Lípy (zemřel 15. 5. 1591), na Světlé nad Sázavou, podkomoří.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Jiřík Šedivý, manžel Anny Kulhánkové, poddaný Buriana Trčky z Lípy z města Městec Králové.

⁴ Městec Králové, poddanské město a tvrz východně od Nymburka (kraj Středočeský). V majetku Buriana Trčky z Lípy.

⁵ Anna Kulhánková, manželka Jiříka Šedivého, poddaná Albrechta Pětipeského.

⁶ Blíže neidentifikovaná osoba.

⁷ Veliš, poddanská ves a hrad jihozápadně od Jičína (kraj Královéhradecký). V majetku Buriana Trčky z Lípy.

⁸ Štuk – určité množství příze, plátna nebo jiné tkaniny.

⁹ Kment – batist; tenká jemná bílá lněná látka.

dá, že propuštěna bude, což on s to bejti nemůže, však j[es]t mu poručeno, seč bejti může, to aby Vám dal a ((se)) urovnal. A což tu k žádosti mé učiníte, chci se Vám touž měrou i jinejm dobrem přátelstvím odměniti. Odpovědi žádám. Pána Boha našeho milost rač s námi bejti. Dat[um] v Praze¹⁰ v pondělí po s[vaté]m Lukáši Evangelistu páně léta [tisíciho pětistého] osmdesátého šestého.

*Burjan Trčka z Lípy na Světlý nad Sázavou,¹¹
podkomoří Králov[stv]i českého*

¹⁰ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹¹ Světlá nad Sázavou, poddanské městečko a tvrz severozápadně od Havlíčkova Brodu (kraj Vysočina). V majetku Buriana Trčky z Lípy.

218.

Adam Vlk z Kvítkova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že se odkládá porovnání mezi ním a Janem a Fridrichem Vlkem z Kvítkova na jiný den. Žádá ho, aby k němu přijel do Čakovic a stal se mu „pánem a přítelem“.

Čakovice, 24. října 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 51, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích, panu ujci mému zvláště milému.

((Z Čakovic¹ od p[ana] Vlka²..))³

*Službu svú vzkazuji, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane ujče můj milý. Zdraví a všeho dobrého Vám přeji věrně rád. Nemohu v tom pana ujce nikoliv tajiti, ale nébrž panu ujci to v známost uvozuji, jakož sem předešle pana ujce skrze psaní své žádal, abyš-
te mi se za pána přítele propůjčili k porovnání přátelskému na den svatých Šimona Judy,⁴
oč tak mezi námi panem Janem,⁵ bratrem, a osobou mou na odporu k ohledání i porov-
nání té věci, i také statečku mého panu Fridrichovi,⁶ bratru, doprodání, že z toho jednání
na ten čas schází.⁷ Odepsali Vám stranám páni prostředkové páni z Sezemova Oustí,⁸ že
k to[m]u dni bezelstně dostačiti nemohou. Však nás k jistému dni zase srokuje, totiž k ou-
terýmu po památce Všech svatých,⁹ nám stranám toho jistej den jmenují, že nás navští-
viti, a oč tak odpor, to i očitě shlédnouti chtějí. Ačkoliv ste mi odepsali, že se ke mně
v příští pondělí¹⁰ vypraviti nemůžete, což sem nerad uslyšel, i poně[va]dž takový odklad*

¹ Čakovice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Štětí. V majetku Adama Vlka z Kvítkova.

² Adam Vlk z Kvítkova (zemřel 1591), bratr Fridricha a Jana mladšího Vlků z Kvítkova, na Čakovicích.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Dne 28. října.

⁵ Jan mladší Vlk z Kvítkova, bratr Adama a Fridricha Vlků z Kvítkova, na Snědovicích.

⁶ Fridrich Vlk z Kvítkova (zemřel po 1592), bratr Adama a Jana mladšího Vlků z Kvítkova, na Čakovicích.

⁷ Narážka na blíže neidentifikovanou událost.

⁸ N. Sezimové ze Sezimova Ústí.

⁹ Dne 4. listopadu.

¹⁰ Dne 27. října.

se stal, pana ujce důvěrně a přátelsky žádám, že na týž den oznámený v outerej po Všech svatých, však před tím dnem ke mně na noc v pondělí tím zážeji k večeri přijedete na Čakovice a mně se v té věci jedné i druhé napřed oznámené za pána přítele propůjčíte a této mé důvěrné žádosti neoslyšíte, ovšem nikoli neodepřete. Já se Vám dobrým přátelstvím věrně rád odměniti nepominu, nýbrž jako mladší staršímu odsloužiti zakazuji. S tím milost Boží rač bejti s námi. Dat[um] na Čakovicích v pátek po s[va]t[é]m Lukáši Evangelistu páně léta od narození Kristova 1586.

Adam Vlk z Kvítkova a na Čakovicích

219.

Fridrich Valatka z Klenče píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o přimluvu k Albrechtovi staršímu Klusákovi z Kostelce, aby mu odložil splacení dlužných peněz.

Chodeč, 28. října 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 4, česky

Urozenému panu Aubrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerberku a na Byšicích, panu švagru mému vzláště milému, dán bud'.

Službu svou vzkazují, urozený pane Aubrechte Pětipeský, pane švagře můj vzláště milej. Byšte zdrávi byli a dobře se měli, toho bych Vám i se paní manželkou¹ Vaší milou srdce věrně rád přál. Při tom, můj milej pane švagře, kdež mi píšete, abych Vám voznámil strany pana Klusáka² a těch peněz, na čem by ta věc byla, i můj milej pane švagře, nevím Vám co jistého psáti, neb sem mu psal a tak jest mi zase psaní učinil, že takovejch peněz potřebuje, že jest sobě nějakej stateček³ koupil a kdybych mu byl prve psal, že by to byl pro mě rád učinil, a že tu budou s panem Aubrechtem lovčickém⁴ u Vás vokolo pátku⁵ aneb soboty,⁶ konečně mi vzkázali. I můj milej pane švagře, Vás jakožto svého milého pana švagra přátelsky žádám, že se k němu přimlúvíte, aby mi takovejch peněz až do svatého Jiří,⁷ poněvadž děle nemůž, posečkal. Já bych mu je konečně chtěl také k tomu času spraviti a jemu je do toho času dostatečně ujistiti. Neb víť Pán Bůch, že vod žádného nyníčko nic dostati nemohu, než s každem se musím poháněti a soudem toho na každem musím dobejvati, tak se bohdá nadívám, že by mi museli k tomu času někteří dáti, by pak po dobré vůli nechtěli. Můj nejmilejší pane švagře, Vás jakožto svého milého pana švagra přátelsky žádám, že se za mě k němu přimlúvíte, a pakli by Vám vždy sám ne-

¹ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

² Albrecht mladší Klusák z Kostelce (zemřel 1595-1598).

³ Blíže neidentifikovaný statek.

⁴ Albrecht starší Klusák z Kostelce (zemřel 1609), v Lovčicích; Lovčice, poddanská ves a vrchnostenský dvůr západně od Hradce Králové (kraj Královéhradecký). V majetku Albrechta staršího Klusáka z Kostelce.

⁵ Dne 31. října.

⁶ Dne 1. listopadu.

⁷ Dne 23. dubna 1587.

chtěl, prosím a sem té celé naděje, že mě v té věci nevopustíte a mně jich sčekání⁸ až do toho času učiníte. Já se Vám bohdá toho nepominu vodsluhovati. Což věřím, jakožto svému milému panu švagru, že mě v té mé nouzi nevopustíte. Sem té celé naděje k Vám. S tím Vás Pánu Bohu poručena činím. Datum v Chodči⁹ v outeré na den svatého Šimona Judy léta páně 1586.

Fridrich Valatko z Klenče¹⁰

⁸ Sčekání – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

⁹ Chodeč, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s vrchnostenským dvorem v majetku Fridricha Valatky z Klenče.

¹⁰ Fridrich Valatka z Klenče (zemřel po 1594), manžel Lidmily Klusákové z Kostelce, na Chodči.

220.

Pavel Kapele píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o různých finančních záležitostech, které se ho týkají.

Praha, 3. listopadu 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 9, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtu Pětipeskýmu z Chýš a z Egerberku a na Byšicích, panu mně laskavě milostivému.

((Od pana Pavla Kapele¹ o peníze.))²

Službu svú vzkazují, urozený a statečnej rytíři, pane mně laskavě příznivej. Zdraví, při něm jiného všeho dobrého, přeji Vaší [Mil]o[s]ti věrně rád. Strany věci sirotčí Vaší [Mil]o[s]ti významuji, že sem ten tisíc kop míš[eňských] paní Lomnický³ (s dosti velikou těžkostí shledajíc je) položil.⁴ Se panem Vchynským⁵ sem promluvil. Pravi, račte-li chtíti přijíti⁶ přísudek od něho na panu Arnoštovi Šlejnicovi,⁷ že Vaší [Mil]o[s]ti je chce [...] ((postoupiti)). Strany zápisu na Kunyšnejdrovým domě,⁸ nerozumě, aby se ještě k dání

¹ Pavel Kapele, prokurátor (poručník) u šlechtických soudů. Jako prokurátor Markéty a Albrechta v tomto sporu v NA Praha, DZ, DZM 7, fol. D 12'-D 14 (Půhony k svědomí k soudu letničnému léta 1586). Srov. NA Praha, DZ, DZM 7, fol. D 6'-D 7', tamtéž, G 19'-G 20 a G 25'-G 27.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Eliška Valdštejská z Martinic (zemřela 14. 2. 1605), na Lomnici nad Popelkou; Lomnice nad Popelkou.

⁴ NA Praha, DZ, DZM 235, fol. Q 29'-Q 30. Vklad do desek zemských menších zápisných 16. června 1586. Eliška z Martinic obeslala Markétu Valdštejskou z Lobkovic a Albrechta Pětipeského, jakožto poručníky dětí a statku po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna, z dluhu 1000 kop grošů míšeňských, které půjčila zemřelému Jindřichovi z Valdštejna. Zemský soud vynesl nález, že poručníci mají dluh splatit během čtyř neděl od data nálezu. Podle juxty datované 25. srpna 1586 se Eliška přiznala před úředníky desek zemských, že jí dluh ve stanovené době nebyl uhrazen, proto se uvázala v zámek Dobrovici a vrchnostenský dvůr. Podle juxty datované 17. listopadu 1586 se Eliška přiznala před úředníky desek zemských, že jí byl dluh uhrazen a jmenované dlužníky kvitovala.

⁵ Jan Vchynský ze Vchynic (zemřel 27. 4. 1590), na Karlštejně, purkrabí karlštejnský.

⁶ Přijít – přijmout.

⁷ Arnošt Šlejnic ze Šlejnic (zemřel po 1601), na Tolštejně, Šluknově, Novém Zámku, Dubkovicích.

⁸ Kunyšnejdrův dům. Blíže neidentifikovaný dům v Praze.

peněz měli. *K ourokům od Jeho [Mil]o[s]ti Císařský⁹ posavad přijíti nemohu, než naději se, že mi k Vaší [Mil]o[s]ti na posudný ukázáno bude. Jestli se stane, tehdá račte moci sobě 255 kop zanechatí. Odkud by víc přijíti mělo, nevím. Pan Záruba¹⁰ teprva ve čtvrtek¹¹ voznámiti má, kde a kdy pro peníze posláno bejti má. Se panem Radnickým¹² promluviti, co za odpověď dá, Vaší [Mil]o[s]ti, když domů přijedu, oznámiti chci. S tím Vaší [Mil]o[s]ti v ochranu Pána Boha poroučím. Dat[um] v Praze¹³ v pondělí po památce Všech svatých léta [tisícího pětistého] osmdesátého šestého.*

Pavel Kapelle

⁹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

¹⁰ N. Záruba z Hustiřan.

¹¹ Dne 6. listopadu.

¹² Václav Radnický ze Zhoře (zemřel po 1599), měšťan ve Starém Městě pražském, prokurátor (poručník) u šlechtických soudů.

¹³ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

221.

Vilém Ostrovec z Kralovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že pojede na Obříství, které bude s Jindřichem purkrabím z Donína postupovat Mikulášovi Sekerkovi ze Sedčic. Žádá, aby tam přijel a byl prostředníkem jednání o jisté věci mezi ním a Janem Ratiborem Sekerkou ze Sedčic.

Veleň, 21. prosince 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 112, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi <...> Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu ujci, bratru a švagru mému zvláště milém[m]u, bud' [dán].

Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři, můj zvláště milý ujče, bratře a starěj tovaryši,¹ pane Albrechte Pětipeský. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého přál bych Vá[m] i všemu domu Vašemu věrně a upřímně rád. Vedle toho Vá[m] oznamuji, že sem toho oumyslu dnešního dne, bude-li v to[m] vůle Boží, na noc na Vobříství² jeti a zejtrejšího dne statku vobřístevského spolu s panem Jindřichem z Donína³ panu Mikulášovi Sekerkovi⁴ postupovati.⁵ I pokudž j[es]t možné, můj zvláště milý pane ujče, za to žádám, že se též na Vobříství zejtra, dá-li Pán Bůh, tím raněji najíti dáš a se mnou pro pilné promluvení tam se shledáš, neb bych rád, aby skrze osobu Tvou ta věc Tobě dobře vědomá mezi panem Janem Sekerkou⁶ a mnou mohla k místu přivedena býti, neb sem té nadě-

¹ Továryš – druh, společník, spolupracovník; člen ozbrojené družiny.

² Obříství, poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Sekerky ze Sedčic.

³ NA Praha, DZ, DZV 22, fol. M 16-M 16' (Vklad do desek zemských větších trhových 19. ledna 1585), kšaft Albrechta Kamýckého ze Lstiboře na Obříství (bez místa, 12. ledna 1585). Poručníky nad svými dětmi a statkem ustanovuje po své smrti Jindřicha purkrabího z Donína a Viléma Ostrovice z Kralovic, místopísaře.

⁴ Mikuláš Sekerka ze Sedčic (zemřel 1588), na Obříství.

⁵ Kateřina Kamýcká z Lúkonos, vdova po Albrechtovi Kamýckém ze Lstiboře, odkázala ve svém kšaftu (NA Praha, DZ, DZV 23, fol. D 28) statek Obříství svým vnučkám Berkovným z Dubé. Jedna z nich, Kateřina, byla manželkou Mikuláše Sekerky ze Sedčic. Skrze ní se Mikulášovi statek Obříství dostal. Srov. NA Praha, SM, inv. č. 3307, sign. S 190/13, karton 2256.

⁶ Jan Ratibor Sekerka ze Sedčic (zemřel po 1602), na Lobkovicích.

je, že pan Jan Sekerka též tam bude.⁷ Věřím, že sobě té jízdě pro mne vykonati neobtížíš, pro mé se Tobě toho zase všelijaké přátelské, povolné a příjemné skutečné odměnění. S tím milost Boží rač býti s námi se všemi. Dat[um] na Veleni⁸ v neděli po památce Moudrosti Boží léta [15]86.

Tvůj vždycky volný,
Vilé[m] Vostrovec z Kralovic⁹

⁷ Blíže neidentifikovaná událost.

⁸ Veleň, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Viléma Ostrovce z Kralovic.

⁹ Vilém Ostrovec z Kralovic (zemřel 1593), na Vlašimi a Veleni, přísedící dvorského a komorního soudu, královský prokurátor.

222.

Jan Vchynský ze Vchynic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že až poleví jeho nynější zaneprázdnění, odpoví jemu a nějaké druhé osobě na jejich společně psaní.

Praha, 23. prosince 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 89, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerberku a na Byšicích, panu ujci mému zvláště milému.

+ *Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane ujče můj zvláště milý. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Jaké mi společně psaní činíte,¹ jemu po přečtení nač se vztahuje, sem porozuměl.² Můj zvláště milý pane ujče, pochybnosti žádné nemám, nežli že Vám dobře vědomé jest, kderak nyní v této své těžkosti nemálo zaneprázdněn sem, a protož Vás za to žádám, že malé strpení se mnou míti budete.³ Jak toliko málo takového svého zaneprázdnění pozbudu, psaním svým po naschválným poslu Vás společně aneb rozdílně <odpov> dostatečně ((nač byste se bezpečiti⁴ měli)) zpravím. Toho sem Vás na ten čas, nechťic posla Vašeho dlouho zdržovati, tejna učiniti nechťel. Milosti Boží nás poroučejíc. Da[tum] v Praze⁵ v outerý po s[va]t[é]m Tomáši léta [15]86.*

Jan Vchynský ze Vchynic,⁶ purkrabě karlštejnský

¹ Společné psaní – pravděpodobně list, jehož odesílatelem byla Markéta Valdštejská z Lobkovic a Albrecht Pětipeský, poručníci nezletilých dětí a statku po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna.

² List se týkal pravděpodobně dluhu 488 kop grošů českých, který Jan Vchynský dlužil nezletilým dětem po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna, které na něm vymáhali Markéta Valdštejská z Lobkovic a Albrecht Pětipeský jako jejich poručníci, a který Jan Vchynský v roce 1587 splatil. Srov. NA Praha, DZ, DZV 67, fol. L 4'-L 5' (Vklad do desek zemských větších památných 26. června 1585), NA Praha, DZ, DZV 68, fol. M 17-M 18 a M 18-M 18' (Vklad do desek zemských památných 5. června 1587).

³ Narážka na vrcholící proces s Janem Vchynským ze Vchynic týkající se urážky císařského majestátu, jehož výsledkem byla Janova rezignace na úřad karlštejnského purkrabí za rytířský stav 31. prosince 1586.

⁴ Bezpečiti se – zajistit se; zaručit se; spoléhat se.

⁵ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁶ Jan Vchynský ze Vchynic (zemřel 27. 4. 1590), na Karlštejně, purkrabí karlštejnský.

Albrecht starší Klusák z Kostelce píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho jako poručníka nezletilých dětí po zemřelém Jiřím Klusákovi z Kostelce, aby k němu přijel v určitý den ohledně projednávání sňatku Magdaleny Klusákové z Kostelce s Hynkem Talackou z Ještětíc. Stěžuje si na špatné opatrování sirotčích záležitostí.

Lovčice, 27. prosince 1586

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 104, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egerberku a na Byšicích, panu švakru mému zvláště milému.

Službu svú vzkazuji, urozenej pane švakře můj zvláště milej. Od všemohoucího Pána Boha Vám zdraví a jiného všeho dobrého vinšuji. Tejna sem Vás učiniti nemohl, že pan Hynek Talacko¹ nepřestává toho hledati při mně a strejcích mejch, aby jemu panna Manda,² strýna naše, za manželku zamluvena a dána byla. Čehož sem bez vědomí Vašeho, poněvadž také poručníkem³ jejím ste, učiniti nechtěl, než Vám o tom oznamuji, že sme mu odložili do neděle Devítník,⁴ tu že mu na ten den poradíc se na to odpověď dáti chcem. A protož, pane švakře můj milej, pokudž jest možný, žádám, že k tomu dni <ke mně> totiž v sobotu na noc ((před tím)) ke mně přijedete, a pakli by možný Vá[m] přijedti nebylo, ale psaním svej[m] že mi oznámíte, jaká jest rada Vaše v tom, aby se mu odpověď dala. A strany pak věci sirotčích, můj milej pane švakře, vidí mi se, že jest tak sirotek nedobře vopatřen. Byla připověděla paní Smrčková⁵ psaní[m] svej[m], že vostatek sumy chce dostatečně zjistiti. A jak ste Vy vzali ode paní toho 6 sta, tak paní jistoty žádný na vostatek sumy udělati nechce, dosti sem se dopisoval, ani Vy na toho 6 sta. A tak to zůstává veliké nebezpečnosti, nebo ani ouroku již dvojího nejni dáno od paní ani od Vás. A takovou měrou kdyby se ourokoví dávati neměli, nemohlo by se sirotku přichovati. Nebude-li jináč moci býti, poněvadž jest panna Manda nejstarší, přijde-li ted' k vdání, neš' to vopatruje ve jméno Boží. Než já ted' piši paní Smrčkový, aby, dá-li Pán Bůh, při svatý[m] Jiří⁶ ten tisíc kop konečně dala, déle že se jí čekati nemůž. S tím Pánu Bohu Vás i sebe poručena činím. Datum v Lovčicích⁷ v sobotu den svatýho Jana Evangelisty Páně léta [15]86.

Albrecht starší Klusák z Kostelce⁸

¹ Hynek Talacko z Ještětíc (zemřel po 1588), manžel Magdaleny Klusákové z Kostelce, na Přestavlkách.

² Magdalena Klusáková z Kostelce, manželka Hynka Talacky z Ještětíc.

³ NA Praha, DZ, DZV 21, fol. M 15-M 17 (Vklad do desek zemských větších trhových 7. února 1583), kšaft Jiřího Klusáka z Kostelce na Čečelicích (bez místa, bez data). Jiří v kšaftu ustanovil poručníky nad svými dětmi a statkem manželku Lidmilu ze Smojna, Albrechta staršího Klusáka z Kostelce a Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Dne 25. ledna 1587.

⁵ Dorota Smrčková z Jiljova na Čečelicích.

⁶ Dne 23. dubna 1587.

⁷ Lovčice, poddanská ves a vrchnostenský dvůr západně od Hradce Králové (kraj Královéhradecký). V majetku Albrechta staršího Klusáka z Kostelce.

⁸ Albrecht starší Klusák z Kostelce (zemřel 1609), v Lovčicích.

224.

Vilém Ostrovec z Kralovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že k němu přijel na Byšice, ale on nebyl doma. Žádá ho, aby se sešli na Obřívství. Praha – Staré Město, 4. ledna 1587
Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 113, česky

Urozenému a statečné[m]u rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích, panu ujci, bratru a staré[m]u tovaryši¹ mé[m]u zvláště milému. ((Od p[ana] prokorátora² císařského, Jeho M[ilosti].))³

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, můj zvláště milý pane ujče, bratře a tovaryši starý. Vinšují Vám od Pána Boha zdraví a v něm jiné všecko dobré. V tuto neděli pominulou⁴ maje naději, že Vás doma nejdu,⁵ naschvál sem se k Vám na Byšice,⁶ chtěje Vás v domě Vašem navštívit, vypravil. Ale přijevše dosti pozdě a již dobře po západu slunce do Byšic a vzavše zprávu, že Vás doma není, zase sem se k Velení⁷ obrátil. I poněvadž pak takové mé shledání s Vámi v domě Vašem se jest mně zdařiti nemohlo, k Vám tohoto posla naschvál vypravuji a za to Vás přátelsky žádám, že se se mnou, dá-li Pán Bůh, v outerý tento příští⁸ tím raněji na Vobřívství⁹ shledáte, neb jsem toho oumyslu, bude-li vůle Boží, v pondělí¹⁰ na noc aneb v outerý raním jitem konečně též tam se dáti najíti. Jsem té naděje, že sobě toho vykonati neobtížíte pro mé se Vám toho přátelské a příjemné odměnění. S tím milost Boží rač býti s námi se všemi a popříti našeho společného v dobrém zdraví šťastného shledání. Dat[um] v Starém Městě pražském¹¹ v neděli po Novém létě léta [tisícího pětistého] osmdesátého sedmého.

*Vilém Vostrovec z Kralovic a na Vlašimi¹²,
Je[ho] [Mil]o[s]ti Cí[sařsk]é rada a prokurátor v Král[ovství] českém*

¹ Tovarýš – druh, společník, spolupracovník; člen ozbrojené družiny.

² Vilém Ostrovec z Kralovic (zemřel 1593), na Vlašimi a Velení, přisedící dvorského a komorního soudu, královský prokurátor.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Dne 28. prosince 1586.

⁵ Najdu.

⁶ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ Veleň, ves a tvrz severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Viléma Ostrovice z Kralovic.

⁸ Dne 6. ledna.

⁹ Obřívství, poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Sekerky ze Sedčic.

¹⁰ Dne 5. ledna.

¹¹ Praha – Staré Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť hlavního města Prahy.

¹² Vlašim, poddanské město a hrad jihovýchodně od Benešova (kraj Středočeský). V majetku Viléma Ostrovice z Kralovic.

225.

Smlouva (trhová smlouva). Jiřík Kaplíř ze Sulevic a Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku se přiznali před úředníky desek zemských ke smlouvě uzavřené 7. ledna 1587. Jiřík Kaplíř prodal Albrechtovi Pětipeskému statek Bosyně za 9 000 kop grošů míšeňských.

[Pražský hrad], 7. ledna 1587

NA Praha, DZ, DZV 68, fol. R 23-R 26, česky, vklad do desek zemských¹

Jiřík Kaplíř z Sulevic² a na Bosyni³ s[trany] j[edné] a Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egrberku a na Byšicích s[trany] d[ruhé] p[řiznali se před úředníky pražskými], že sou mezi sebou takovouto smlouvu učinili, kderáz slovo od slova takto napsána stojí. Léta páně tisícího pětistého osmdesátého sedmého ve středu po památce svatých Tří králů,⁴ stala se smlouva a trh celý a dokonalý, námi Jetřichem Vřesovcem z Vřesovic,⁵ Petrem Kostomlatským z Vřesovic⁶ a na Býčkovících,⁷ ((Jaroslavem Kaplířem ze Sulevic⁸ a na Čížkovících⁹)), Jiříkem Benedou z Nečtin¹⁰ a v Straškově,¹¹ Ladislavem Sekerkou ze Sedčic¹² a na Vodolíně Vodě,¹³ Tobiášem Hrzáněm z Harasova¹⁴ a na Housce,¹⁵ Fridrichem Rožnovským z Křtěnova,¹⁶ jakožto prostředky a přáteli od obojí strany k tomu vydané a dožádané, a to mezi urozenými vladykami panem Jiříkem Kaplířem z Sulevic na Bosyni prodávajícím z jedné a panem Albrechtem Pětipeským z Chýš z Egkerberku a na Byšicích strany druhé, a to takovej trh a smlouva, že jest on pan Jiřík Kaplíř ze Sulevic jemu panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egkerberku dědicům a budoucím jeho prodal dědictví své totižto tvrz Bosyň, při též tvrzi dvůr poplužní s poplužím se vším stavením, s dědinami ornými i neornými, lúkami, štěpnicemi, zahradami, s vinicí, s chmelnicí, s vohradami,

¹ Vklad do desek zemských památných učiněn 18. prosince 1587. Po straně textu je přepis „Tato smlouva má státi pod ferií v outerej po svatém Vondřeji [1. prosince 1587] Q <29:> ((30)) při znamením Wo“. To je narážka na NA Praha, DZ, DZV 68, fol. Q 29', kde je mezi vklady vloženými 1. prosince 1587 vloženo: „Tuto má státi pod tou ferií v outerej po s[va]tém Vondřeji [1. prosince 1587] smlouva mezi Jiříkem Kaplířem z Sulevic s j[edné] a Albrechtem Pětipeským z Chýš a z Egerberku st[trany] d[ruhé] <kde[r]áž j[es]t vložena do kvaternu památného pomorančového léta [etc.] [15]88 A 26 [NA Praha, DZ, DZV 69, fol. A 25'-A 26]. P[ro]tože od vkladu nebylo teház zaplacenno Wo> a jest vepsaná zadu R 23 při ((tomto znamení)) Wo“. V NA Praha, DZ, DZV 69, fol. A 25'-A 26 je mezi vklady vloženými 13. února 1588 vložena tato smlouva. Nebyla přepsaná celá. Je škrtnuta s poznámkou: „Tato smlouva má státi pod ferií v outerej po svatém Vondřeji léta [etc.] [tisícího pětistého] vosmdesátého sedmého [1. prosince 1587] v kvaternu ((památným)) červeným Q 29 [NA Praha, DZ, DZV 68, fol. Q 29] při znamení Wo“. Srov. vklad přiznání ke smlouvě v deskách zemských trhových. Viz list č. 253. Smlouva byla uzavřena 7. ledna 1587.

² Jiřík Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1587-1588), na Bosyni.

³ Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Jiříka Kaplíře ze Sulevic, pak Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Dne 7. ledna.

⁵ Jetřich Kyšperský z Vřesovic (zemřel 2. 4. 1599), na Chlumině.

⁶ Petr Kostomlatský z Vřesovic (zemřel po 1578), na Ploskovicích a Býčkovících.

⁷ Býčkovice, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Petra Kostomlatského z Vřesovic.

⁸ Jaroslav Kaplíř ze Sulevic (zemřel před 1615), na Čížkovících.

⁹ Čížkovice, poddanská ves a dvě tvrze jihozápadně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jaroslava Kaplíře ze Sulevic.

¹⁰ Jiřík Beneda z Nečtin (zemřel po 1597), ve Straškově, v Jílovém.

¹¹ Vodochody – Straškov, poddanská ves jižně od Litoměřic (kraj Ústecký). Část v majetku Jiříka Benedy z Nečtin.

¹² Ladislav Sekerka ze Sedčic (zemřel 1618), na Odoleně Vodě, Třeboňnici.

¹³ Odolena Voda, poddanská ves a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Ladislava Sekerky ze Sedčic.

¹⁴ Tobiáš Hrzán z Harasova (zemřel 1599), na Housce a Kropáčově Vrutici.

¹⁵ Houska, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova.

¹⁶ Fridrich Rožnovský z Křtěnova (zemřel po 1596), úředník na Novém Zámku.

pastvami, ves tudíž Bosyň což tu jest, ves Truskovna,¹⁷ ves Šem<o>((a))ňovice,¹⁸ vsi celé, ves Březinku,¹⁹ ves Sedlec,²⁰ ves Kanina,²¹ což tu v těch všech jest, s platy stálejmi i běžnejmi, s domy a dvory kmetící s platem, s lidmi i sirotky, též kmetičnami²² osedlejmi tu neb z těch gruntův zběhlejmi, s robotami vornými, žennými, luk hrabání, sen a votav, též obilí vození, ovsů vázání na kopy, žetí, mrkve pletí, řepy rejti, konopí poskonnejch i hlavatejch trhání, ovec praní a stříhání, na lovy a shony chození, na vinici tyčí tahání, sadův klizení, s povinností rychtářův²³ za ženci stávání, s ospy pšeničnými, žitnými, ječnejmi a ovesnejmi, kapouny, kurmi, vejci, a s krčmami třimi vejsadními zejména těmito, s krčmou ve vsi Březince, ve vsi Šem<o>((a))novicích, ve vsi Kanině, s lesy, háji, porostlinami, obcemi, pastvinami, vodotočinami, sádkami, haltýři i s jinejmi všelijakejmi platy, důchody, užitky, a požitky a s tím vším, což k nadepsané tvrzi, dvoru a vsi Bosyni i k jiným nadepsaným vesnicím a lesům náleželo a náleží a jakž jest toho všeho nadepsaný pan Jiřík Kaplíř a předkové jeho v držení a užívání byl a byli i se vši a všelijakou zvolí s celým a plným panstvím v těch mezích a hranicích, v nichžto nadepsané dědictví záležitosti i také tak jakž registra na ten statek trhu vydaná to v sobě šíře obsahují a zavírají, žádného dalšího práva a spravedlnosti sobě tu ani dědicům a budoucím svejím mimo níže psané vejminky nepozůstávají, prodal za sumu devět tisíc kop grošův pražských českých, kterážto suma od pana Albrechta Pětipeského takto vyplněna býti má. Předkem dvě jistoty, každou na půl třetího tisíce kop grošův českých s dostatečnejmi rukojměmi²⁴ právem listu hlavního s ourokem podle nového nařízení od svatého Jiří²⁵ nejprv příštího svědčící udělati, v nichž aby plnění svědčilo při vyjití roku o svatém Jiří²⁶ léta [tisícího pětistého] vosmdesátého vosmého a po vyjití toho roku půl líta napřed věděti dáním k zaplacení a ty dvě jistoty mají do s[vatých]o Jiří příštího panu Jiříkovi Kaplířovi z Sulevic v moc uvedené bejti a však ta jedna suma a jistota na půl třetího tisíce kop grošův českých svědčící má ke dckám zemským od pana Jiříka Kaplíře složena bejti, aby v správě do tří let a vosmnácti nedělích tam ležela a zůstávala, však ourokové aby z té sumy každého polouletí jemu panu Jiříkovi Kaplíři a budoucím jeho od pana Albrechta Pětipeského vydávané a placené byly a on pan Jiřík Kaplíř též jistoty nebude motci od desk vyzdvihovati ani jinak zavazovati leč by ji a tu sumu on a budoucí jeho dostatečně vyručili a správu na statku pozemském do vyjití těch zemskejch let udělali, a po vyjití těch let z té správy na sumě a jistotě sjíti má, a s tou sumou bude on pan Jiřík Kaplíř a budoucí jeho mají činit, co se jim ((viděti)) a zdáti bude jako svejím vlastním. Ostatek pak sumy totiž čtyři tisíce

¹⁷ Truskavna, poddanská ves severozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kokořín. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

¹⁸ Šemanovice, poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kokořín. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

¹⁹ Březinka, poddanská ves severně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kokořín. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

²⁰ Sedlec, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Mšeno. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

²¹ Kanina, poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

²² Kmetična – vdova po poddaném sedláku; poddaná žena vůbec.

²³ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

²⁴ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

²⁵ Dne 23. dubna.

²⁶ Dne 23. dubna.

kop grošův českých takto má vyplniti a dluhu povinného podle zápisův a jistot učeného pan Albrecht Pětipeskej poraziti sobě má a poráží dva tisíce štyry sta vosmdesáte sedm kop dvatceti půl deváta groše vše českých panu Ferdinandovi Švihovskému²⁷ za něho pana Jiříka Kaplíře při svatým Jiří vyplniti má, tři sta kop grošův českých panu Jaroslavu Kaplíři z Sulevic na Čížkovicích dáti má sto dvatcet pět kop grošův českých a od postoupení téhož statku ve dvou nedělích jedno sto kop grošův českých panu Jiříkovi Kaplíři dáti a devět set vosmdesáte sedm kop třidcet půl druhého groše vše českých do svatého Jiří nejprv příštího listem právem listu hlavního na svědomí bez ouroku ujistiti. A tak těch devět tisíc kop grošův vše českých zouplna vyplněno bude, z kteréžto sumy tak na jistotách i převedením a na hotově²⁸ vyplněných a přijatých má pan Jiřík Kaplír pana Albrechta Pětipeského podle této smlouvy dostatečně vykvitovati a takového statku, tvrže, dvoru, vesnic, lesův, se vším napřed psaným příslušenstvím pan Jiřík Kaplír panu Albrechtovi Pětipeskému má postoupiti a lidi v člověčenství uvésti v pondělí první postní jinak památný svatě Juliany²⁹ po datum této smlouvě nejprv příští. Co se pak ve dcky zemské kladení i také další správou opatření toho všeho statku s jeho příslušenstvím dotěže, pan Jiřík Kaplír má a povinen jest i s budoucími svými ten statek Bosyňskej i jiné všechny napřed položené vesnice všelijakým toho všeho příslušenstvím panu Albrechtovi Pětipeskému dědicům a budoucím jeho i s touto smlouvou ve cky zemské vložiti do dne svatého Jiří nejprv příštího po datum této smlouvě. Pakliby v tom čase toho se nevykonalo, tehdy kdyžby koliv jemu aneb budoucím jeho štyry neděle napřed věděti dáno bylo, bude povinen pan Jiřík Kaplír i s budoucími svými takový vklad vykonati. A jestliže by na tom statku jaké závady berní zadržáním zápisy aneb věna byly, ty pan Jiřík Kaplír i s budoucími svými jest povinen a konečně má do toho oznámeného času svatého Jiří příštího všecky svěsti a jinam převésti a ten statek očistiti. A předkem spravovati takový všecken statek dckami zemskými starejšími správami, které by se koliv ve ckách zemskejch buď na díle neb na všecken vztahovaly a najíti se mohly a dále on sám těmi půl třetího tisíce kopami grošimi českými podle té jistoty, kteráž při ckách zemskejch k správě zůstati má, jakž o tom napřed dotčeno, spravovati má a povinen jest. Pakliby v tom čase napřed oznámeném pan Jiřík Kaplír takového vkladu ve dcky zemské i správy dostatečné, jakž napřed oznámeno, nevykonal<i> a toho statku, byly-li by na něm jaké závady, neočistil, tehdy má panu Albrechtovi Pětipeskému pět set kop grošův českých pokuty propadnouti. A taková suma a pokuta propadená, jestliže by se jí pan Jiřík Kaplír dopustil, aby mohla na něm aneb budoucím jeho dobývána³⁰ bejti tak a tím vším způsobem a pod těmi všemi pokutami jako by na tu sumu list hlavní na pargkameně s vysutými pečetmi jměl celý a dokonalý podle notule a řádu kanceláře pražské, však nic méně aby takovým vkladem ve cky zemské a správou napřed psanou toho vykonati povinen byl i s budoucími svejmi. Však přitom při všem nadepsanej pan Jiřík Kaplír z Sulevic jest sobě vymínil plat, kterež jest ze vsi Mastějřovic³¹ za sůl v registřích k trhu vydaných položen jednu kopy patnácte grošův českých a loučku u Želíze³² ležící že toho nadepsanému panu Albrechtovi Pětipes-

²⁷ Ferdinand Švihovský z Rýzemberka a Švihova (zemřel 1595), na Novém Hradě, Horažďovicích.

²⁸ Na hotově – připravený; v hotovosti.

²⁹ Dne 16. února.

³⁰ Dobývati – vymáhat placení; vymoci.

³¹ Mastějovice, poddanská ves jihovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Vrbice. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Horní Beřkovic.

³² Želízy, poddanská ves severně od Mělníka (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Horní Beřkovic.

kému neprodal a tyto níže psané sirotky a osoby též sobě vymínil i spravedlnostmi jich Jakuba³³ syna někdy Hušhavl, ³⁴ Jana Holýho³⁵ syna Vávrovýho, ³⁶ Jiříka, ³⁷ Václava, ³⁸ Pavla, ³⁹ Matěje⁴⁰ syny Havlasovy, ⁴¹ Matěje Jansovýho, ⁴² Mandalínu⁴³ dceru ((Jirkovu, ⁴⁴ Lidmilu⁴⁵ dceru)) Roub<e>((i))čkovu, ⁴⁶ Jakuba⁴⁷ syna Hanychova, ⁴⁸ Jíru⁴⁹ syna Havl<e>((i))čkova, ⁵⁰ Václava⁵¹ syna Brachy, ⁵² Martina⁵³ syna Jana⁵⁴ rychtáře, ⁵⁵ Matěje⁵⁶ hajnýho s manželkou jeho. A jestliže jaké předešlé smlúvy neb listy že by se téhož statku gruntův a dědictví dotejkalo pan Jiřík Kaplíř za sebou má t<e>((y)) i také rejstra purgkrechtní do kterýchž se prodaje gruntův mezi poddanými zapisují i s truhlicemi a spravedlnostmi sirotčími i jiným náležitými panu Albrechtovi Pětipeskému v moc jeho odvésti a postoupiti má a pokudž by které spravedlnosti lidské a sirotčí od pana Jiříka Kaplíře vyzdvižené byly ty také podle vyhledání bude povinen zase doložiti a navrátiti. A poněvadž se tomu srozumělo, že jest mezi lidmi poddanými žádného soudu od tří let nedrželo, mají takovej soud společně dáti vykonati, a to v pondělí po Smrtečné neděli⁵⁷ nejprve příští a co by se tak koliv našlo a vyhledalo, že by panu Jiříkovi Kaplíři odoumrli i jinak na kterých gruntích co náleželo toho také užiti má, a na tom bylo-li by co za ním vyzdviženého vykázati. A pokudž by se nedostávalo, tehdy doložiti a sou-li také jakejmi dluhy ti lidé panu Jiříkovi Kaplíři povinný, má od pana Albrechta Pětipeského na nich podle vznešení a spravedlnosti dopomoženo býti. A jakejmi pak svršky a nábytky pan Jiřík Kaplíř toho statku panu Albrechtovi Pětipeskému postoupiti má i také co on sobě od obilí i jiných věcí, též byt tu do svatého Jiří příštího a ourok svatojiřský od lidí s pomocí odstěhováním vymínil, to sou všechno na ceduli mezi sebou sepsati dali a pečeti svými s podpisem ruk svých stvrdili a podle toho sobě vše vykonati mají a povinni sou.⁵⁸ A což jest koli tak tuto mezi napřed psanými stranami smluveno, to sou sobě všechno i v jednom

³³ Jakub, syn Hušhavl, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

³⁴ Hušhavel, otec Jakuba, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

³⁵ Jan Holý, syn Vávry, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

³⁶ Vávra, otec Jana Holého, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

³⁷ Jiřík, syn Havlasa, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

³⁸ Václav, syn Havlasa, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

³⁹ Pavel, syn Havlasa, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

⁴⁰ Matěj, syn Havlasa, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

⁴¹ Havlas, otec Jiříka, Václava, Pavla a Matěje, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

⁴² Matěj Jansův, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

⁴³ Mandalena, dcera Jirky, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

⁴⁴ Jirka, otec Mandaleny, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

⁴⁵ Lidmila, dcera Roubička, poddaná Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

⁴⁶ Roubíček, otec Lidmily, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

⁴⁷ Jakub, syn Hanych, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

⁴⁸ Hanych, otec Jakuba, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

⁴⁹ Jíra, syna Havlíčka, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

⁵⁰ Havlíček, otec Jíry, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

⁵¹ Václav, syn Brachy, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

⁵² Bracha, syn Václava, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

⁵³ Martin, syn Jana, rychtáře, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

⁵⁴ Jan, rychtář, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

⁵⁵ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

⁵⁶ Matěj, hajný, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

⁵⁷ Dne 16. března.

⁵⁸ Zmíněná písemnost (cedule) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

každém artykuli⁵⁹ obzvláště připověděli, jakž na poctivé rytířské lidi záleží i s budoucími svejmi zdržeti. Toho všeho na svědomí a na potvrzení my svrchu psaní prostředci a přáteli pečeti naše vlastní dali sme přitisknouti k této smlouvě však sobě a budoucím svým bežeškody a táž smlouva jedný každé straně jedna v jednostejných slovích napsaná a zpečetěná dána jest. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

Jetřich z Vřesovic, rukú svou, m[anu] p[ropria], Petr Vřesovec, rukou svou, Jaroslav Kaplíř, Jiřík Beneda z Nečtin, m[anu] p[ropria], Ladislav z Lobkovic [!]⁶⁰, ma[nu] p[ropria], Tobiáš Herzán z Harasova na Housce a Vrutici, m[anu] p[ropria], Fridrich Rožnovský z Křtěnova, rukú svou.

⁵⁹ Artikul – článek nebo odstavec textu; ustanovení.

⁶⁰ Ladislav Sekerka ze Sedčic na Lobkovicích.

226.

Mikuláš Sekerka ze Sedčic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Omlouvá se, že neodpověděl na jeho psaní. Když by k němu Albrecht přijel, ukázal by mu registra statku Obříství.

Obříství, 13. ledna 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 16, česky

*Mému zvláště milé[m]u panu ujci, panu Albrechtovi Pětipeskému.
((Od p[ana] Sekerky¹ o prodaj.))²*

Urozenej a statečnej rytíři, můj zvláště milej pane ujče. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji panu ujci věrně rád. Onehdejšího dne, že sem na psaní pana ujce žádné odpovědi dáti nemohl, prosím, že mi pan ujec za zlé míti nebude. Jistě za žádnou jinou příčinou sem toho neučinil, než že sem vždycky tyto dny dobrý přáteli u sebe měl, avšak oč mi pan ujec píše, chci tak mimo jiný učiniti, ale vidí mi se za dobrý, kdyby možný panu ujci bylo ke mně přijeti, chtěl bych panu ujci rejstra³ i jiný věci okázati a dále s pane[m] ujem promluvíti a o všecko se srovnati. S tím milost Pána Boha rač býti s námi a našeho shledání v dobré[m] zdraví popříti. Dat[um] na Vobříství⁴ v outerý ochtáb Tří králů léta [15]87. Za oznámení žádá[m].

Mikuláš z Sedčic

¹ Mikuláš Sekerka ze Sedčic (zemřel 1588), na Obříství.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Narážka pravděpodobně na registra statku Obříství. Popis a odhad statku Obříství z roku 1586 je v NA Praha, SM, inv. č. 3307, sign. S 190/13, karton 2256, nefol.

⁴ Obříství, poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Sekerky ze Sedčic.

227.

Jan Cingulín Podvinský z Opočna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho ohledně termínů a odkladu dne splacení dluhu Jakuba Sapy, poddaného

Rudolfa II. Habsburského z Čechelic. Další odklad mu nebude dán, i když mu ho chce poskytnout pan Vrábský z Vrábí.

Brandýs nad Labem, 18. ledna 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 44-45, česky

*Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrberku a na Byšicích, panu ((vždyckny)) příteli a kmotru mému zvláště milému.
((Z Brandejsa¹.)²)*

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři a můj zvláště milý pane příteli a kmotře, pane Albrecht Pětipeský. Téhož zdraví a v něm jiného všeho potěšitedlného, na Pánu Bohu žádajíce Vám i se paní³ Vaší věrně rád přeji. Můj zvláště milý pane kmotře, ku paměti mi přivozujete předešlou žádost Vaší strany Sapy⁴ z Čechelic,⁵ poddaného Jeho [Mil]o[s]ti Cí[sařsk]é,⁶ správy mé, aby v dluhu a zavedení svém spolku užítí mohl. V čemž ušetřujíc přimluvy pana kmotra, tak sem učinil a mimo jisté samé jeho jedno i druhé uvolení termínu jistého sem dopřál, kterýmž termínům davši projíti, dosavad ničemuž dosti nečiní. A mimo to vše, že pana kmotra zanepřážíuje, j[es]t mi jisté líto obávat se, že by aspoň ((u))<...>((mě)) spolu s panem kmotrem upřímé seznámení tudy vošklivost uvéstí chtěl, skrze což žádného přiročí⁷ již dalšího užítí, leč mu pan Vrábskej⁸ jej dáti chce, možné není. V čemž ve všem pana kmotra volný zůstávám. A k navštívení Vás, cestu k to[m]u <od>((o)) čež předešle sem u Vás byl a v čem se Jeho [Mil]o[s]ti Cí[sařsk]é věci dotejče, v brzkech časích obrati chci. S tím Pán Bůh rač popřítí našeho spolu v dobrém zdraví šťastného shledání. D[atum] na Brandejse v neděli po svatým šťastným léta [tisícího pětistého] osmdesátého sedmého.

Jan Cingulín Podvinský z Opočna⁹, ma[n]u p[ro]p[ri]a

¹ Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, komorní město a zámek severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský).

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁴ Jakub Sapa, poddaný Rudolfa II. Habsburského ze vsi Čechelice.

⁵ Čechelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila ke komornímu panství Brandýs nad Labem.

⁶ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁷ Přiročí – lhůta daná věřitelem dlužníkovi, kterou oddaluje stanovený termín splacení dluhu, ve které nesmělo být na dlužníka naléháno o zaplacení a ve které nemohla být na dlužníka podána žaloba. Dání přiročí oznamoval věřitel úřadu nejvyššího purkrabství pražského, který byl kompetentní pro souzení sporů o dluhy zapsané na dluhopisech s ručiteli.

⁸ N. Vrábský z Vrábí.

⁹ Jan Cingulín Podvinský z Opočna (zemřel 1590), hejtman komorního panství Brandýs nad Labem.

228.

Václav mladší Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Omlouvá se, že k němu nepřijel. Staral se o to, aby mu byl na jeho místě od Mikuláše Sekerky ze Sedčic uhrazen dluh 500 kop grošů českých. Až budou oba moci, přijedou k Albrechtovi, a uvedenou záležitost urovnají.

Bez místa, 23. ledna 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 52, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekrberku a na Byšicích a Přívorách, mému vzláště milému panu švakru.

((Od p[ana] Václava Hrušovského¹, že peníze dá.))²

Službu svú vzkazují, urozenej a statečnej rytíři, pane Albrechte Pětipeskej, můj vzláště milej pane švakře. Od Pána Boha všemohoucího Vám žádám i všem Vaším zdraví a v něm jiné všecko dobré a věrně rád přeji. Že sem k Vám dosavad nesjel po našem shledání o rozmluvení sumy mé Vá[m] při svatém Jiří přístím³ povinné dání a vyplnění, o to se starajíc, ano, aby Vám od pana Mikuláše Sekerky⁴ 500 kop g[rošův] č[eských] dáno na místě mém bylo, co mi statku vobřístevského⁵ nyní vydáno býti má, co sem se panem Mikulášem Sekerkou dostatečně ((i dnes)) mluvil, aby Vás na místě mém tou sumou 500 kop g[rošův] č[eských] spokojil, i na tom jest to tak vykonati a Vás v té sumě spokojiti do svatého Jiří, a což nejdříve moci budem, oba k Vám sjedem a tu věc na dobré míře přátelsky postavíme. Bohdá nyní sem k Vám nemohl pro mnohé zaneprázdnění a ted' sem z kraje Plzeňského⁶ domu přijel. Ostatní sumu se též Vám, můj vzláště milej pane švakře, starám, abych Vá[m] dal. S tím sem Váš upřímej vždycky švakr. S tím milost Pána Boha rač býti s námi se všemi. D[atum] v pátek 2. neděli po Třech králích léta [15]87.

Václav z Hrušova

¹ Václav mladší Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1595), v Bukoli.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Dne 23. dubna.

⁴ Mikuláš Sekerka ze Sedčic (zemřel 1588), na Obříství.

⁵ Obříství, poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Sekerky ze Sedčic.

⁶ Plzeňský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem byla Plzeň.

229.

Mikuláš Sekerka ze Sedčic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že když se dozvěděl, že Albrecht koupil statek Bosyně, zamluvil svůj statek Obříství někomu jinému. Ať mu napíše, jestli chce ještě o Obříství jednat. S manželkou jede na Nový Berštejn na křtiny. Ať mu pošle dluhopis, bude mu ručit a zpečetí ho.

Obříství, 25. ledna 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 17, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka a na Byšicích, panu ujci mému vzláště milému, d[án] b[ud].

((Od p[ana] Mikuláše Sekerky¹.))²

¹ Mikuláš Sekerka ze Sedčic (zemřel 1588), na Obříství.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane ujče můj zvláště milej. Téhož zdraví i jiného všeho dobrého, pa[n]ju ujci vinšuji a věrně rád přeji. Kdež mi pan ujec píše, že psaní mé, kterémuž již více než tejdén jest, teprv panu ujci dnes dodáno, i jináče sem nemyslí, než že pan ujec již o to státi nebude, poněvadž sem tak dlouho odpovědi dostati nemohl, a zvláště když mi zpráva dána byla, že pan ujec Bosyň³ koupil,⁴ a tak sem poněkud na psaní jinýmu popřipověděl.⁵ Dnes má u mě bejti, vždy mě žádá, abych mimo tu osobu jinýmu toho neodbejval. Kdež pak pan ujec toho žádá, abych v důvěrnosti, mezi jakou sumou bych se v jednáni dáti chtěl, panu ujci oznámil, i můj milej pane ujče, v pravdě patnácti tisíc. Mnoho laciněji bych jich dáti nemohl, neb před Bohem za to stojí, jakž z rejstr se poznati bude moci, neb jich nic nepřetahuji, než jak sem sám kopu grošův po 45 kopách g[rošův] stálého platu bral, tak jej zase kladu a běžnej poloviční toho. Rejstra nemá[m] než jedny, však by se hned přepsati mohly. Nevím skoro jak činiti. Kdybych mohl s panem ujem se shledati, velmi bych rád. Než zejtra ráno bohda strojím se i s manželkou⁶ svou na Berštejn⁷ na křtiny a sotva dřív štvrtku⁸ doma budu. Rád bych věděl, bude-li tam pan ujec. Strany přitisknutí pečeti v rukojemství⁹ za pana ujce žádosti sem porozuměl. I nerčili v tom, ale co mně možného k vůli panu ujci, učiniti sem hotov. Jestliže by pan ujec okolo té sumy chtěl se se mnou v jednáni dáti, nechť mi pan ujec dnes po naschválný[m] poslu oznámí. Já bych té osobě nedal žádný odpovědi, až psaní pana ujce mi zas přijde. A tu jistotu nechť mi pan ujec k zpečetění pošle. S tím milost Boží s námi. Dat[um] na Vobříství¹⁰ v neděli jenž slove Devítník léta [tisícího pětistého] osmdesátého sedmého.

Mikuláš z Sedčic

³ Bosyň, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Jiříka Kaplíře ze Sulevic, pak Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Albrecht Pětipeský koupil statek Bosyň od Jiříka Kaplíře ze Sulevic smlouvou datovanou 7. ledna 1587. Srov. list č. 225.

⁵ Mikuláš Sekerka se snažil prodat zadlužený statek Obříství. Statek ale prodal až po jeho smrti jeho stejnojmenný syn. Srov. NA Praha, DZ, DZV 91, fol. D 2-D 2'. Vklad do desek zemských větších zápisných 31. ledna 1591. Mikuláš Sekerka ze Sedčic, syn zemřelého Mikuláše Sekerky ze Sedčic, zplnoletněný pro tento vklad Rudolfem II. Habsburským, se přiznal před úředníky desek zemských, že dluží 17 500 kop grošů českých Karlovi Častovcovi Myškovi ze Žlunic. V dluhu mu ihned postoupil statek Obříství (tvrz, vrchnostenský dvůr, vsi Obříství, Dušníky, Libiš (díl), Kly (díl)). Torzo písemností o prodeji srov. NA Praha, SM, inv. č. 3307, sign. S 190/13, kart. 2256.

⁶ Kateřina Sekerková z Dubé a Lipé (zemřela po 1590), manželka Mikuláše Sekerky ze Sedčic, na Obříství.

⁷ Nový Berštejn, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). Dnes část obce Dubá. V majetku Jiřího Berky z Dubé a Lipé.

⁸ Dne 29. ledna.

⁹ Rukojemství – zaručení se jiné osoby či jiných osob (rukojmí) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmí) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak týž neučinil sám; rukojemství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.

¹⁰ Obříství, poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Sekerky ze Sedčic.

230.

Alžběta Kaplířová z Malovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu dlužní úpis na částku 400 kop grošů míšeňských, ve kterém je ona dlužníkem a Jan Hrušovský z Hrušova věřitelem, a žádá ho, aby se v něm zaručil a přitiskl k němu svou pečeť.

Brodce, 31. ledna 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 75, česky

Urozenému a statečnému rytíři a mému zvláště milému panu ujci a kmotru, panu Albrechtovi Pětipeskýmu Schýš a z Ekrberku a na Byšicích, Jeho Milosti císaře římského vejběrcímu v kraji Boleslavským nad posudným.

((Za paní Alžbětu Kaplířovou¹ rukojmě² pan Hrušovskej Jan³ i jistota za 4 sta kop m[íšeňských].))⁴

Modlidbu svú vzkazuji, urozený můj zvláště milej pane ujče a kmotře, pane Albrechte Pětipeský. Zdraví a při něm jiný všecko dobrý, Vám i se všemi Vašimi, na Pánu Bohu žádajíc, věrně ráda přeji. Můj vdycky obzvláště milej pane kmotře a ujče, vznamuji Vám, že pan Jan Hrušovskej mi na žádost mou má půjčiti sumu peněz, to[tiž]⁵ 4 sta kop míšeňských, kderýž sem od něho těchto časů již pomínulých vyzvednouti měla. I vdycky sem toho odkládala do svýho příjezdu sem na Brodci<ch>⁶ a pro někderý svý zaneprázdnění sem až posavad se vypraviti nemohla, až teprv těchto dnů sem na nedlouhej čas přijela <...> ((a tu)) sumu od pana Hrušovského vyzvihnouti oumyslu sem a jemu je ujistiti mám s rukojměmi. A on mi ji na další čas tohoto svatýho Jiří⁷ čekati chce. Vás za to, můj zvláště milej pane ujče a kmotře, přátelsky a důvěrně prosím, že se v tyto jistotě podle mě, pečeti svou přitisknouc, za mě v rukojemství⁸ postaviti rádcíte, však sobě bohda i budoucím Vašim beze škody. I já Vám tímto svým psaním připovídám <z> ((s))vou vlastní rukou psaný[m], že o to žádný starosti míti nemáte. A což tu pro mě utčíníte, můj zvláště milej pane ujče, bohda se Vám toho vším dobrý[m] přátelstvím odplatcovati budu. Sem té celé důvěrnosti k Vám, můj zvláště milej pane ujče a kmotře, že to pro mě utčíniti rádcíte. A podle mé důvěrnosti, že sem prve nežádala, než sem jistotu napsati dala, prosím, že Vám to stížný nebude. S tím milost Pána Boha našeho rač býti s námi se všemi. Dán na Brodcích v sobotu po Devitníku líta [15]87.

Alžběta Kaplířová z Malovic a na Neustupově⁹, rukú svou

¹ Alžběta Kaplířová z Malovic (zemřela po 1591), na Neustupově, Brodcích.

² Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

³ Jan Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1588), na Hrušově a Horním Cetnu.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Poškozená psací látka.

⁶ Brodce, poddanské městečko a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Alžběty Kaplířové z Malovic.

⁷ Dne 23. dubna.

⁸ Rukojemství – zaručení se jiné osoby či jiných osob (rukojmí) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmí) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak týž neučinil sám; rukojemství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.

⁹ Neustupov, poddanské městečko a tvrz jižně od Benešova (kraj Středočeský). V majetku Alžběty Kaplířové z Malovic.

231.

Jiřík Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že zemřela jeho manželka Marie Hrzánová ze Zap. Prosí ho, aby přijel se svou manželkou na Vidim na pohřeb.

Vidim, 23. února 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 64, česky

Urozenému a mému zvláště milému panu švagru a kmotru, panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Egrberku a na Byšicích, dán buď.

((Má pochování dobrý paměti paní Maruše Hrzáňov¹!))²

Službu svú vzkazují, urozenej a můj zvláště milej pane švagře ((a kmotře)), pane Albrechte Pětipeský <pane>. Byšte zdraví byli a dobře se měli, toho Vám přeji věrně rád. I můj zvláště milý pane kmotře, o své veliké žalosti Vám oznamuji, že milý Pán Bůh mou nejmilejší manželku z tohoto světa prostředkem smrti včerejšího dne hodinu na noc pojíti jest ráčil. Což o své žalosti Vám vypsati nemohu, již to milému Pánu Bohu poroučím. Můj zvláště milý pane kmotře, jsem toho oumyslu její tělo dáti poctivě pohřbíti, dá-li milý Pán Bůh, v tuto středu nejprve příští.³ Vás velce prosím, že Vy i se paní manželkou⁴ svou tím raněji na týž den, totiž v středu příští, ke mně na Vidim⁵ přijedete a to tělo mrtvé mé nejmilejší manželky <mé> k hrobu podle jiných pánů a přátel doprovoditi pomůžete. Odpovědi přátelské žádám. S tím milost Boží rač s námi se všemi býti. Dán na Vidimi v pondělí před svatý[m] Matějem léta [15]87.

Jiřík Hrzáň z Harasova⁶ a na Vidimi

¹ Marie Hrzánová ze Zap, manželka Jiříka Hrzána z Harasova.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Dne 25. února.

⁴ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁵ Vidim, poddanská ves a tvrz severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiříka Hrzána z Harasova.

⁶ Jiřík Hrzáň z Harasova (zemřel 1590-1591), na Housce a Vidimi.

232.

Rudolf II. Habsburský píše jednotlivcům zvoleným na zemském sněmu do komise určené k uvažování o postavení veřejné hotovosti na obranu proti Turkům. Nařizuje jim, aby se dne 11. nebo 12. března dostavili na Pražský hrad do české královské kanceláře a účastnili se jednání komise.

Pražský hrad, 8. března 1587

NA, SM, inv. č. 1988, sign. L 34 (1587), karton 1299, nefol., česky, koncept¹

¹ Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora pořadové číslo přepsaného konceptu v registrech „23“ a stručný regist „z strany veřejné hotovosti v Čechách“. Za textem konceptu je rukou registrátora datum vydání listu převedené na dny a měsíce „8. Marti“ a stručný regist v německém jazyce pro panovníka. Na levé straně konceptu vedle textu značka registrátora o přepsání konceptu do register. Jména adresátů jsou rukou koncipisty napsaná na konci konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť). List byl vydán v edici *Sněmy české* VII, č. 76, s. 132 (Pražský hrad, 8. března 1587), Rudolf II. Habsburský nížeapsaným osobám. V edici je dodatek: „Císař pak zvolil a listem ze dne 9. března na den 12. března obeslal: Jana Jetřicha ze Žerotína, Sezimu Mířkovského na Vrchlábí, Václava Pětipeského, Albrechta Pětipeského, Jana Srbeckého, Jana Kapouna a Václava Kyje.“ List s těmito adresáty se nepodařilo dohledat. Přesto je zařazen do této edice.

Rudolf² [etc.].³

Urozený věrný náš milý. Jakož jsi předešle na sně[m]u obecním od stavův Kr[álovství] našeho českého,⁴ co se uvažování a na místě postavení defensi, neboližto veřejné hotovosti, <vo> dotejče, podle jiných taky volen,⁵ a my té milostivé vůle bejti ráčíme, takový vysoce potřebný artykul⁶ <s nej> (podle zavření sněmovní[h]o)⁷ s <vysl> osobami od stavův <k t...> téhož K[rálovství] českého volenými a vyslanými z Markrabství moravského⁸ a z jiných k K[rálovství] české[m]u příslušejících zemí těchto dní předsevzítí a s pomocí pána Boha všemohoucího k místné[m]u konci přivéstí. A protož Tobě milostivě poroučeti <...> ráčíme, aby se v nejprve příští středu⁹ aneb <konečně> ve čtvrtek¹⁰ zde při nás konečně a jistotně najíti dal a spolu s jinými k to[m]u nařízenými osobami takovou <vysoce> důležitú věc, ((na kderěž K[rálovství] české[m]u a zemím k ně[m]u připojený[m] vysoce mnoho záleží)), uvažovati a vyříditi pomohl. Na tom [etc.]. Dán na Hradě naše[m] p[ra]žském¹¹ v neděli Laetare¹² léta [tisícího pětistého] osmdesátého sedmého.

Jaroslavovi z Kolovrat,¹³ Jiří[m]u hraběti z Gutnštejna,¹⁴ Vilimovi Miřkovský[m]u,¹⁵ Janovi z Kolovrat,¹⁶ Pavlovi Kůrkovi¹⁷ a dva bez nápisu.

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ České království, historické území. Dnes z větší části na území České republiky.

⁵ Zmíněný pramen se nepodařilo dohledat.

⁶ Artikul – zde článek usnesení zemského nebo generálního sněmu.

⁷ Sněmovní zavření – usnesení zemského nebo generálního sněmu.

⁸ Morava, markrabství, historické území. Dnes část České republiky.

⁹ Dne 11. března.

¹⁰ Dne 12. března.

¹¹ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹² Dne 8. března.

¹³ Jaroslav Libštejnský z Kolovrat (zemřel 1595), na Petrohradě a Rabštejně nad Střelou, přísedící dvorského a komorního soudu, zemský fojt Dolní Lužice.

¹⁴ Jiří hrabě z Gutnštejna (zemřel 1597), na Rýzmburku a Hostouni.

¹⁵ Vilém Miřkovský z Tropčic (zemřel 1590), na Vinarech, Vrchlabí a Miřkově.

¹⁶ Jan Bezdrůžický z Kolovrat (zemřel 1604), na Bystrém a Záběhlicích, prezident apelačního soudu.

¹⁷ Pavel Korka z Korkyně (zemřel 1598), v Suchém Dole a na Ostrově.

233.

Adam Krajíř z Krajku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby se nepřimlouval za prominutí hříchu pekaři Matějovi Vokurkovi z Mladé Boleslavi.

Kosmonosy, 9. března 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 164, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Egerbergku a z Chýš a na Byšicích, panu kmotru mému zvláště milému.

Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane kmotře můj zvláště milý. Téhož zdraví a v něm jiného všeho dobrého přeji Vám věrně rád. Porozuměl sem psaní Vašemu,

kteříž ste mi učinili, přimlouvajíc se za Matěje,¹ pekaře z města Boleslavě,² abych jemu ten hřích, kteréhož jest se proti Pánu Bohu a ((potom)) mně, vrchnosti své, dopustil, prominul, s tím doložením, poněvadž netoliko jemu ale i nám někdy takovýž hřích z křehkosti těla se přiházal, na to abych pamatoval. I můj zvláště milej pane kmotře, abych se kdy podobného hřichu dopustiti a sebe k němu přirovnati a na to pamatovati mohl, o tom žádné vědomosti nemám. Že pak Vy sami k tomu se přiznáváte, velice Vám toho nepřeji, a kdybych nad Vámi takovou moc měl jako nad tímto Matějem pekařem, poddaným svým, také bych vedle přiznání Vašeho na něco toho pomyslil. Protož Vás za to také přátelsky žádám, že se za téhož Matěje pekaře přimlouvati nebudete, ale v tom se spokojíte, nebo jemu toho pro jiné, kteříž by podobně na přimluyv hřešiti a spoléhati chtěli, prominouti nemohu. V čemž věřím, že mi za zlé jmíti nebudete. Milost Boží rač s námi býti. Dán na Kosmonosích³ v pondělí po neděli postní Laetare léta [tisícího pětistého] osmdesátého sedmého.

Adam Krajíř z Krajku⁴ a na Mladém Boleslavovi

¹ Matěj Vokurka, pekař, poddaný Adama Krajíře z Krajku z města Mladá Boleslav.

² Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Adama Krajíře z Krajku.

³ Kosmonosy, poddanská ves a zámek severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Adama Krajíře z Krajku.

⁴ Adam Krajíř z Krajku (zemřel 17. 5. 1588), na Mladé Boleslavi a Kosmonosech.

234.

Rudolf II. Habsburský píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku]. Jmenuje ho hejtmanem Boleslavského kraje.

Pražský hrad, 16. března 1587

NA, SM, inv. č. 1605, sign. K 26/1/II, karton č. 1130, fol. 374, česky, koncept¹

Rudolf² [etc.].³

[...] věrný náš milý. Nepochybujem, že o tom dobrou vědomost máš, že ted' o svatý[m] Jiří nejprve příští hejtmanům krejský[m] čas jich vyjde, jiní na ta místa voleni, ti pak, kdeříž jsou roku předešlého hejtmanství spravovali, z takových ouřadův p[ro]puštění býti mají. I poněvadž jeden každý, na kohož týž ouřad hejtmanický vzložíme, jest jej povinen bez vejmluv na se přijíti a do roka pořád zběhlého spravovati, a p[ro]tož znajíc my hodnost osoby Tvý k tomu býti, Tebe jsme v tom kraji vedle slovného N., věrného našeho milého,⁴ za hejtmana voliti a listem naším c[is]ařský[m] odevřeným vůbec vyhlásiti, též kázati, ráčili, milostivěť poroučejíc, aby týž ouřad, jímž, jakž nahoře dotčeno, povinen

¹ Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora pořadové číslo přepsaného konceptu v registrech „50“ a stručný regist „hejtmani krajští“. Za textem konceptu je rukou registrátora datum vydání listu převedené na dny a měsíce „16. Marci“. Na levé straně konceptu vedle textu značka registrátora o přepsání konceptu do register. Zkrácená adresa „Do všech krajův Kr[álovství] českého“ je napsaná v pravém horním rohu konceptu rukou koncipisty. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ Seznam nově zvolených a nastupujících krajských hejtmanů pro služební období 1587-1588 se nedochoval.

*jsi, na se přijal, ten předkem ke cti a chvále pánu Bohu, potom nám, i tomu kraji k dob-
rému řídil a spravoval, zhoubcům zemský[m], morděřům, loupežníkům i jiný[m] zlý[m]
a neřádným lidem žádného průchodu nedopouštěl a tak týž ouřad hejtmanskej ve vše[m],
jakž jest o tom hejtmanům krejský[m] ((zřízení[m] zemský[m])) vyměřeno,⁵ řídil a spra-
voval. Na tom [etc.]. Dán na Hradě našem pražském v pondělí po neděli Judica léta
[tisícího pětistého] osmdesátého sedmého.*

⁵ Vyměření – ustanovení, rozhodnutí, článek.

235.

Mandát. Rudolf II. Habsburský píše [obyvatelům Boleslavského kraje]. Oznamuje jim nově jmenované krajské hejtmany.

Pražský hrad, 20. března 1587

NA, SM, inv. č. 1605, sign. K 26/2, karton č. 1133, fol. 45, česky, koncept¹

Rudolf² [etc.].³

*Urozeným, statečným, slovutným, opatrným pánům, rytířům, vladykám a městům i ji-
ným všem obyvatelům a poddaným našim ze všech stavův kraje N., věrným milým. Milost
naši etc. Věrní milí. Jakož hejtmanům kraje toho čas jich ouřadův při svatém Jiří nyní
příštím vyjde a jiní hejtmané tohoto roku podle zřízení zemského vsazení býti mají. Kdež
znaje my hodnost urozeného N. a slo[vutného] N., věrných našich milých,⁴ býti, je jsme
za hejtmany toho kraje voliti a zříditi ráčili. A protož vám všem i jednomu každému
zvláště poroučíme, příkazujíc, abyšte se vejš psanými osobami jakožto hejtmany krajský-
mi spravovali a ve všem jich, jakž zřízení zemské o tom vyměřuje⁵ a v sobě obsahuje,
podle náležitosti (jakž o vás všech i o jednom každém zvláště nepochybujem) poslušni
byli. Vědouc že na tom. Dán na Hradě našem pražském v ((pátek)) po neděli Judica léta
[tisícího pětistého] osmdesátého sedmého.*

¹ Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora pořadové číslo přeepsaného konceptu v registrech „50“ a stručný regist „obnovení jiných hejtmanův krejských“. Za textem konceptu je rukou registrátora datum vydání listu převedené na dny a měsíce „19. Martii“. Mandát byl určený k publikování všem obyvatelům daného kraje, proto nemá adresu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ Seznam nově zvolených a nastupujících krajských hejtmanů pro služební období 1587-1588 se nedochoval.

⁵ Vyměření – ustanovení, rozhodnutí, článek.

236.

Jiřík Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že k němu přijede na jednání s dalšími „pány a přáteli“ v den, který určil pan Hrušovský z Hrušova.

Vidim, 23. března 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 68, česky

Urozenému a mému zvláště milému panu švagru a kmotru, panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích.

((Poslu zaplaceno.))¹

((Od p[ana] Hrzáně² ujednání.))³

Službu svú vzkazují, urozenej a můj zvláště milej pane kmotře a švagře, pane Albrechte Pětipeskej. Týhož zdraví a všeho dobrého, toho Vám přeji věrně rád. Z navštívení přátelského Vám velce⁴ děkuji a Vám oznamuji, že se tak vždy zármutkem i svejmi obírám, ač na zdraví díka Pánu Bohu se lípe mám, neb sem musil několik dnů ležeti.⁵ Co jse tkne pana Hrušovského,⁶ přátelsky žádám, že o den, aby dal, bylo, to jest tu středu po svátcích Velikonočních nejprv příštích.⁷ Rád k žádosti Vaší k Vám na týž den tím raněji přijedu s pány a přáteli dvěma nebo třmi, a tu jednoho z pánů a přátel k Vám přidati, bud' pana Adama Zapského,⁸ nebo některého jiného pána a přítele. A což tu pro mě pracovati budete, Vám se toho dobrým přátelstvím odplatiti věrně rád chci. S tím milost Boží rač s námi býti. Dán na Vidimi⁹ v pondělí po Květný neděli léta [15]87.

Jiřík Hrzán z Harasova a na Vidimi

¹ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Jiřík Hrzán z Harasova (zemřel 1590-1591), na Housce a Vidimi.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Velice.

⁵ Srov. list č. 231.

⁶ N. Hrušovský z Hrušova. Narážka na blíže neidentifikovanou událost.

⁷ Dne 1. dubna.

⁸ Adam Zapský ze Zap (zemřel 1609), na Dubči.

⁹ Vidim, poddanská ves a tvrz severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiříka Hrzána z Harasova.

237.

Adam Krajíř z Krajku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že ze svých statků vypověděl pekaře Matěje Vokurku z Mladé Boleslavi. Nebrání mu, aby ho přijal za svého poddaného.

Kosmonosy, 7. dubna 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 161, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Egerbergku a z Chýš [!] na Byšicích, panu kmotru mému zvláště milému.

((Zhost na Matěje Vokurku¹ od p[ana] Adama Adama [!] Krajíře².))³

((Léta [15]87.))⁴

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane kmotře můj zvláště milý. Téhož zdraví a v něm jiné všeckno dobré, přeji Vám věrně rád. Kdez mi opět psaní činíte v něm

¹ Matěj Vokurka, pekař, poddaný Adama Krajíře z Krajku z města Mladá Boleslav.

² Adam Krajíř z Krajku (zemřel 17. 5. 1588), na Mladé Boleslavi a Kosmonosech.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

dokládajíc, poněvadž Matěje Vokurku pekaře z města Boleslava Mladého⁵, na grunty své přijíti a jeho trpěti nechci, abych jej Vám na grunty Vaše do městys Byšic⁶ listem zhostným propustil, tomu sem vyrozuměl. Proti čemuž Vám za odpověď dávám, abych jemu jakej zhost dávati měl, toho potřebí žádné neuznávám, než poněvadž jsem <jeho> ((jej)) pro jeho nenáležitě chování z gruntův svých vypověděl, <je> ((již)) na něho se víceji nikdy potahovati nemíním.⁷ Chcete-li jej [...] ⁸ za poddaného a na grunty své přijíti, proti mně nic není, já v tom žádného zaneprázdnění ani překážky Vám neučiním. Milost Boží s námi. Dán na Kosmonosích⁹ v outery po neděli Provodní léta [tisícího pětistého] osmdesátého sedmého.

Adam Krajíř z Krajku a na Mladém Boleslavovi

⁵ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Adama Krajíře z Krajku.

⁶ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, s. 629.

⁸ Poškozená psací látka.

⁹ Kosmonosy, poddanská ves a zámek severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Adama Krajíře z Krajku.

238.

Markéta Valdštejská z Lobkovic a Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píšou české komoře. Česká komora je žádala na místě Rudolfa II. Habsburského o počkání se zaplacením částky za mlýn a dvůr v Praze – Bubenči. Jako poručníci nezletilých dětí po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna musejí splácet dluhy zmíněných dětí. Žádají českou komoru o zprávu, kdy jim odvede 1000 kop grošů míšeňských a úroky z 5 500 kop grošů míšeňských.

Dobrovice, 13. dubna 1587

NA, SM, inv. č. 689, sign. D 1/1 (1587), karton 547, nefol., česky

Urozeným pánům pánům urozeným a statečným rytířům, Jeho Mi[[o[s]ti Císařské [etc.] radám zřízené komory v Království českém, pánům přátelům mým milým a pánům mně laskavě příznivým.

((20. April¹ [etc.] A[nn]o [15]87.))²

((Na pana Zejdlice³ [...], j[es]t také jední[m] poručníkem.⁴))⁵

¹ Dne 20. dubna.

² Presentátum; datum přijetí listu v královské kanceláři.

³ Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu (zemřel 20. 1. 1603), na Zvoleněvsi, rada české komory, vrchní hejtman komorních panství, přisedící zemského soudu.

⁴ Srov. NA Praha, DZ, DZV 20, fol. P 4-P 9' (Vklad do desek zemských větších trhových 14. prosince 1579). Kšaft Jindřicha z Valdštejna (bez místa, 16. listopadu 1579). Jindřich v kšaftu ustanovil poručníky nad svými dětmi a statkem manželku Markétu z Lobkovic a Jiřího z Valdštejna. V případě, že by jeden z nich zemřel, měl se stát druhým poručníkem Vilém Mirkovský z Tropčic. V případě, že by i z těchto jeden zemřel, měl se stát druhým poručníkem Albrecht Pětipeský. V případě, že by i z těchto jeden zemřel, měl se stát druhým poručníkem Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu. Protože Jiří z Valdštejna zemřel 17. května 1584 a podle juxty datované 13. srpna 1584 se Vilém Mirkovský přiznáním před úředníky desek zemských poručenství vzdal, stal se druhým poručníkem vedle Markéty z Lobkovic Albrecht Pětipeský. Markéta z Lobkovic a Albrecht Pětipeský byli poručníky až do dosažení zletlosti Viléma Voka z Valdštejna v roce 1591 a převzetí otcovských statků od poručníků v roce 1592.

Modlitbu a službu svú vzkazujem, urození páni, páni, urození a stateční rytíři, páni přátelé moji milí a páni mně laskavě přízniví.⁶ Zdraví i jiného všeho dobrého přejeme Vaším [Mil]o[s]t[e]m věrně rádi. Jakož jste na poručení Jeho Mi[l]o[s]ti Cisařské⁷ [etc.] strany sčekání⁸ sumy od Jeho Mi[l]o[s]ti sirotkům po panu Jindřichovi z Valdštejna⁹ [etc.] za mlejn a dvůr v Předním Vovenci¹⁰ [etc.] povinné podání na nás učiniti a předložiti ráčili, a na takové podání, šetříce toho, aby Jeho Mi[l]o[s]t Ci[saršk]á [etc.] nad tím milostivě spokojen býti ráčil, ačkoli sirotci v nemalých dlužích a závadách postavení jsou a věřitelové o sumy své na nás poručníky nastupují, toliko toho od nás se žádalo, aby jeden tisíc kop míšeň[ský]ch povinný, kterejž ještě ujištěn není, s ourokem ze vší sumy, totiž z půl šesta tisíce kop vzešlej při s[vaté]m Jiří nejprv příštím,¹¹ odveden byl, s tím uvolením, když to tak od Vašich Mi[l]o[s]tí opatřeno bude, že té sumy rukojměmi¹² ujištěné sčekání a strpení bychom od s[vaté]ho Jiří příštího do roka pořád zběhlého měli. I poněvadž pak jeden z věřitelův sirotčích jest konečně na tisíc kop k zaplacení při tomto čase s[vaté]ho Jiří od nás ubezpečen a od jinad na ten čas odkud jej shledati není, Vaším Mi[l]o[s]t[e]m připomenutí činíme a za to žádáme, že nám oznámíte ráčíte, kdy a kterého dne taková suma jeden tisíc kop též ourok z půl šesta tisíce, tak abychom k vyzdvižení toho vyslali, odvedena bude. Kdež jsme k Vaši[m] Mi[l]o[s]t[e]m té nepochybně naděje, že to opatřiti a naříditi ráčíte, aby k takové potřebě sirotčí nám táž suma k témuž času, poněvadž ji též od sebe dle ubezpečení odvésti máme, odvedena byla. S tím Vaši[ch] Mi[l]o[s]tí k ochraně pána Boha poručena činíme. Dat[um] na Dobrovici v pondělí po neděli Misericordias¹³ léta [etc.] [tisícího pětistého] osmdesátého sedmého.

Markyta z Lobkovic a na Dobrovici, Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egerberku a na Byšičích, poručníci sirotkův a statku pozůstalého po dobré paměti panu Jindřichovi z Valdštejna [etc.] zřízení.

⁵ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁶ Rady české komory byli Humprecht Černín z Chudenic, Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu, Mikuláš Nostic z Nostic a Kunewaldy, Pavel Lidl z Lidlova.

⁷ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁸ Sčekání – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

⁹ Jindřich z Valdštejna (narozen 1517, zemřel 9. 12. 1579), manžel Markéty Popelové z Lobkovic, otec Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

¹⁰ Praha – Bubeneč, poddanská ves a dvůr, dnes Praha 6 – Bubeneč a Praha 7 – Bubeneč. V majetku Jindřicha z Valdštejna.

¹¹ Dne 23. dubna.

¹² Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

¹³ Dne 13. dubna.

239.

Kryštof Metych z Čečova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku. Oznamuje mu, že mu propouští poddaného Rudolfa II. Habsburského Matěje Staršího z Křečkova. Poděbrady, 17. dubna 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 79, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekerperku na Byšicích a Bosyni, panu a příteli mému milému.

((Do Všemanovic¹ Matěje Staršího² vejhost z Poděbrad³..))⁴

((Léta [15]87.))⁵

Službu svú vzkazuji, urozený pane a příteli můj milý. Zdraví a v něm jiné[h]o mnoho dobrého přeji Vám věrně rád. Psaní, kderěz mi činíte, žádajíce abych na místě Je[h]o [Milosti] Cí[sařsk]é,⁶ pána mého nejmilostivějšího, Matěje, syna n[ebožtíka] Víta⁷ ze vsi Křečkova,⁸ poddaného Je[h]o [Milosti] Cí[sařsk]é, kderěz jest sobě na gruntech Vašich ve vsi Všemanovicích živnost i zakoupení oblíbil, na grunty Vaše za poddaného propustil, což k žádosti Vaší tak činím a téhož Matěje, poddaného Je[h]o [Milosti] Cí[sařsk]é, z poddanosti a člověčenství, kderým Je[h]o [Milosti] <p> ((z))avázán byl, i s spravedlností jeho, (ač má-li jakou,) propouštím, nadějíce se, že mi se ((na místě Je[h]o [Milosti] Cí[sařsk]é)) v příčině podobné odměniti budete. S tím milost Boží rač bejti s námi. Dat[um] na Poděbradech v pátek po neděli Misericordias léta [tisícího pětistého] osmdesátého sedmého.

Krystof Metych z Čečova⁹ a na Kličině,¹⁰

Je[h]o [Milosti] Cí[sařsk]é panatýr a hejtman na Poděbradech

¹ Šemanovice, poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kokořín. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

² Matěj Starší, syn Víta, poddaného Rudolfa II. Habsburského ze vsi Křečkov.

³ Poděbrady, komorní město a zámek jihovýchodně od Nymburka (kraj Středočeský).

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁷ Vít, otec Matěje Staršího, poddaný Rudolfa II. Habsburského ze vsi Křečkov.

⁸ Křečkov, poddanská ves východně od Nymburka (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému komornímu panství Poděbrady.

⁹ Kryštof Metych z Čečova (zemřel po 1597), na Kličině, Prnovicích, jídlonoš Rudolfa II. Habsburského, hejtman na Poděbradech.

¹⁰ Kličin, poddanská ves a vrchnostenský dvůr západně od Loun (kraj Ústecký). Dnes část obce Čeradice. V majetku Kryštofa Metycha z Čečova.

240.

Jiří mladší Vančura z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby na něj počkal na Byšicích. Chce se u něho zastavit cestou do Prahy.

Valečov, 22. května 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkovicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 54, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku ((a na Byšicích)), hejtmanu kraje Boleslavského, panu švakru a votci mému zvláště milému, d[án] [bud].

((Z Valečova¹..))²

¹ Valečov, poddanská ves a zámek severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Boseň. Část v majetku Jiříka mladšího Vančury z Řehnic.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

Službu svú vždyckny povolnou Vaší Mi[l]o[s]ti vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane Albrechte Pětipeský, pane švagře a votče můj zvláště milej. Zdraví i jiného všeho dobrého, přejí Vám věrně rád. Můj zvláště milej pane švakře, za to Vaší Mi[l]o[s]ti žádám, že na mě dne zejtřejšího v domě svým, co by bylo vokolo tří nebo čtyr hodin na den, posečkáte na rozmluvení s Vaší Mi[l]o[s]tí, nebo se u Vás, jedouce do Prahy,³ zastaviti míním.⁴ Což Vám věřím, že tak učiniti ráčíte. S tím milost Pána Boha rač bejti s námi. Dána cedule na Valečově v pátek před památkou S[va]té Trojice léta [tisícího pětistého] osmdesátého sedmého.

Jiřík mladší Vančura z Řehnic⁵ a na Valečově]

³ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁴ K předmětu jednání srov. NA Praha, DZ, DZV 68, fol. M 38-M 41 (Vklad do desek zemských větších památných 3. července 1587). Jiřík mladší Vančura dlužil Albrechtovi Pětipeskému 1869 kop grošů českých.

⁵ Jiřík mladší Vančura z Řehnic (zemřel 1588-1589), na Valečově.

241.

Suplika. Baltazar Baumkart píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o pomoc při vymáhání dluhu, který má u Jiřího Kaplíře ze Sulevic za práci v pivovaru v Kokoříně.

Bosyně, 8. června 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 14, česky

Urozenému panu a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Ekrberku na Byšicích a Bosyni, panu mému milostivému, Jeho Mi[l]o[s]ti, ponížená suplikací ode mě Baltazara Baumgarta¹ z Bartfeldtu.²

Vaše Mi[l]o[s]ti, urozený pane, statečný rytíři, pane Albrechte Pětipeský, pane můj milostivý. Pán Bůh všemohúci rač Vaší Mi[l]o[s]ti dáti dlouhého zdraví a nad námi šťastného panování i jiné všecko dobré, toho já Vaší Mi[l]o[s]ti upřímně na všemohúcím Pánu Bohu žádám. Při tom, pane můj milostivý, k Vaší Mi[l]o[s]ti se utíkám, nemaje se kde jinde utéci, nežli předkem ku Pánu Bohu všemohúcimu a potom k Vaší Mi[l]o[s]ti se utíkám, vždy poníženě vznáším, co jest mně pan Jiřík Kaplíř ze Sulevic³ dlužen dluhu spravedlivého zadělaného od díla, co sem jemu při pivovaře kokořském⁴ oddělal ku potřebě jeho, do kát' jest pivo vařiti dal, jakž rejstřík ukazuje, jmenovitě 1 kopu 35 g[rošův] vše míšeňských, a od pana Jiříka Kaplíře dobrou měrou ani na přímluvu urozeného pana Viléma Hrušovského⁵ nic dostati nemohu, než mně na pana Jiříka Vosterského Kaplíře ze Sulevic⁶ na Brocně⁷ a Kokoříně ukazuje, kterémuž sem jak živ nic nedělal, než na rozkaz

¹ Baltazar Baumkart Bartfeldensis-Bardejovský, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně.

² Bardejov, královské město v severovýchodních Uhrách s pohraniční vojenskou pevností. Dnes na Slovensku (kraj Prešovský).

³ Jiřík Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1587-1588), na Bosyni.

⁴ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁵ Vilém Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1582), na Lhotce.

⁶ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně.

⁷ Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

pana Jiříka Kaplíře ku potřebě jeho pivovarské. Poněvadž pak dobrou měrou nic od něho dostati nemohu, než mně ukazuje, leckams, leckdes, kde a u koho sem nic nedělal a mně dlužný nic nejsou, a na takové řeči dosti míti a přestati nemohu, protože Vaší Mi[l]o[s]ti poníženež a pokorně nejvejše žádám a prosím, že mně chudému jakožto křesťanský pán k takové mé spravedlivé dobotě [!] dopomoci ráčíte. Já se Vaší Mi[l]o[s]ti bohdá jakožto chudý poddanej věrně rád odsloužiti nepřestávám, také Pána Boha všemohúcího Vaší Mi[l]o[s]ti i všemu domu Vašich Mi[l]o[s]tí za dlouhé zdraví a šťastné panování prositi chci. S tím Vaší Mi[l]o[s]ti v ochranu nebeského Pána Boha poručena činím. Dat[um] v Bosyně⁸ v pondělí den s[vatéh]o Medarda léta [15]87.

Vaší Mi[l]o[s]ti poddanej a poslušný vždycky,
Baltazar Baumkart Bartfeldensis

⁸ Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Jiříka Kaplíře ze Sulevic, pak Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

242.

Jan z Vartemberka píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu z poddanství propouští svého poddaného Jiříka Bouchala ze Mšena.

Nový Zámek, 2. července 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 75, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětiperskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, hejtmanu kraje Boleslavského, panu kmotru a příteli mému zvláště milému.

((Vejhost Jiříka Bouchala¹ z Skalice²))³

Službu svú vzkazují, urozenej pane kmotře a příteli můj zvláště milej. Zdraví i všeho dobrého, přeji Vám věrně. Psaní mi činíte a žádáte, abych Vám Jiříka Bouchala, podaného svého, rodilého z městečka Mšena,⁴ listem zhostným propustil. I poněvadž od něho srozumívám, že chce podanej Vaším bejti a předešle aby ode mě komu z gruntův mejch za podaného propuštěn bejti měl, nemám o tom žádné vědomosti, protož tak činím a dočeného Jiříka Bouchala Vám za podaného tímto listem propouštím i spravedlivostí jeho, ač má-li jakou na gruntech mejch, na něm sobě, dědicům a budoucí[m] svejm dáleji nic nepozůstavují. S tím milost Boží s námi se všemi bejti rač. Dán pod sekrytem mejm na Novém Zámku⁵ ve štvrtek den Navštívení panny Marije léta [15]87.

Jan z Vartemberka⁶ na Novém Zámku a Bezdězi⁷

¹ Jiří Bouchal, poddaný Jana z Vartemberka ve městečku Mšeno.

² Skalice. Blíže neidentifikované místo.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Mšeno, poddanské městečko a zámek severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému panství Bezděz. V majetku Jana z Vartemberka.

⁵ Nový Zámek, zámek ve vsi Zahradky jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Jana z Vartemberka.

⁶ Jan z Vartemberka (zemřel 3. 1. 1595), na Novém Zámku (Zahradky) a Bezdězu.

⁷ Bezděz, poddanská ves a hrad, jihovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Jana z Vartemberka.

243.

Albrecht Vosterský Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby se mu stal „pánem a přítelem“ v den určený v Litoměřicích k porovnání nějaké záležitosti s Jiřím Vosterským Kaplířem ze Sulevic.

Chcebuz, 12. července 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 24, český

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýž a z Ekrberku a na Byšicích a Bosyni, panu ujci mému vzláště milýmu.

((Od p[ana] Albrechta Kaplíře¹.)²)

Službu svou vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane ujče můj vzláště milý. Pán Bůh rač Vám dáti zdraví a v něm jiné všecko dobré, toho bych Vám věrně rád přál. Z jistého poručení Jeho Milosti nejvyššího pana purkrabí praského³ sou mi páni komisaři⁴ den sročili⁵ s panem Jiřím,⁶ strejcem mým, k doslyšení, ano i k porovnání té věci, oč jest mezi námi činiti, a to v městě Litoměřicích⁷ na den památný svatě Máří Mankdaliny,⁸ abych se s pány a přáteli svými v hodin jedenást na celým orloji najíti dal.⁹ I poněvadž jest mi ten den sročen, tak učiniti musím, i protož Vás jako svého vzláště milýho pana ujce přátelsky žádám, že před týmž dnem ke mně na Scebuz¹⁰ tím zážeji k večeri ((a možné-li k vobědu)) přijedete a na ráno bychom spolu do Litoměřic jeli, a v tom že mi se za pána a přítele postavíte. Sem té důvěrné naděje, že pan ujec mě v té mé potřebě nevopustějí <i>, nýbrž žádost mou s vykonáním naplnějí. Toho se panu ujci i syny svejmi všelijakým možným přátelstvím odměňovati rád sci.¹¹ Odpovědi žádám. Pán Bůh rač našeho shledání v dobrým zdraví popříti. Dán na Scebuzi v neděli po památce Mistra Jana z Husince léta [tisícího pětistého] osmdesátého sedmého.

Albrecht Vosterský Kaplíř z Sulevic a na Scebuzi

¹ Albrecht Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1589), na Chcebuzi.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Vilém z Rožmberka (narozen 10. 3. 1535, zemřel 31. 8. 1592), na Českém Krumlově, tajný rada Rudolfa II. Habsburského, rytíř řádu Zlatého rouna, nejvyšší purkrabí pražský.

⁴ Komisař – osoba pověřená nebo zmocněná k vykonání jistého úkolu.

⁵ Sročit – stanovit den (termín, soudní rok) a místo k slyšení a projednání pře (sporu).

⁶ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokořině.

⁷ Litoměřice, královské a krajské město (kraj Ústecký). Středisko historického Litoměřického kraje.

⁸ Dne 22. července.

⁹ Narážka na bližší neidentifikovanou událost.

¹⁰ Chcebuz, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Štětí. V majetku Albrechta Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

¹¹ Chci.

244.

Adam Krajíř z Krajku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o vrácení své poddané Markéty jinak Maruše, která utekla z jeho statků. Pro výstrahu jiným poddaným mu ji nepropustí z poddanství.

Kosmonosy, 19. července 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 163, česky

*Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberka na Byšicích, hajtmanu kraje Boleslavského, panu kmotru mé[m]u zvláště milému.
((<<Je[ho] Mi[losti] urozenému.>> Panu Damijano.))¹*

Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane kmotře můj zvláště milý. Téhož zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Odpověď, kterou na psaní mé strany Markéty jinak Maruše,² kmetičny³ mé, dáváte, sem porozuměl, a zanechaje obšírného vykládání jeho nepochybují, že jiného při sobě nenajdete, než že všelijaké přátelství, kteréžkoli by Vám ode mě příjemné bylo, ode mě k sobě ste poznali, přičemž i ještě oumysl můj jest k Vám o dobré netoliko pro kmotrovství, ale dle křesťanství prokazovati, v této pak příčině Vám jakožto člověku rozumnému k rozvážení podávám. Táž Maruše, kteráž poddaná má jest, což dostatečně ukázati mohu, beze vši příčiny netoliko sama nevěrně sloužíc ušla, ale jinou dívku⁴ a pacholka sebou k nejpilnějším dílům jest vyloudila, (ač pacholka u vězení mám). Jestli to špatná věc, jak<...> Vy ji proti mně vykládáte, sudte. Kdyby Vám to čeledín⁵ učinil a poddaný můj, který je přijal, tak-li špatně byste to vážili. Věřím, že mě u sebe v tom sami výmluvna míti budete, aby jiní poddaní, nad to čeládka, lotrovsky tak vrchnosti své nesloužili, ale po těchto vyslaných mých že mi ji odešlete, nebo jak předešle kterýkoli dobře zachovalý na gruntích Vašich chtěl ((by)) se osaditi, víte, že sem každého Vám bez výmluv propustil, tak i nyní té vůle sem dobře zachovalého Vám každého propustiti, ale k vejstraze jiným této na tento čas propustiti nemohu. S tím milost Pána Boha rač býti s námi. Dán na Kosmonosích⁶ v neděli před s[va]jtu Máří Magdalenou léta [tisícího pětistého] osmdesátého sedmého.

*Váš upřímný kmotr,
Adam Krajíř z Krajku⁷ a na Mladém Boleslavovi⁸*

¹ Autograf blíže neidentifikované osoby.

² Markéta jinak Maruše, poddaná Adama Krajíře z Krajku.

³ Kmetična – vdova po poddaném sedláku; poddaná žena vůbec.

⁴ Dívka, děvečka – služebná na poddanském statku nebo vrchnostenském dvoře.

⁵ Čeledín – námezdný dělník na hospodářském (vrchnostenském) dvoru pro domácí a polní práce sloužící za mzdu, stravu a byt.

⁶ Kosmonosy, poddanská ves a zámek severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Adama Krajíře z Krajku.

⁷ Adam Krajíř z Krajku (zemřel 17. 5. 1588), na Mladé Boleslavi a Kosmonosech.

⁸ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Adama Krajíře z Krajku.

245.

Aleš Berka z Dubé a Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o zprávu, jak se má na svém zdraví a jestli by mu nemohla pomoci jeho manželka. Žádá ho o odklad ohledně zaplacení posudného. Jak bude mít peníze, posudné odešle. Žádá o oznámení, jak dlouho budou výběřčí posudného v Mladé Boleslavi.

Bělá pod Bezdězem, 17. srpna 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 65, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku, hejtmanu kraje Boleslavského, panu ujci mému vzláště milé[m]u.

Pana ujce žádám, že mi odpověď po naschválným poslu odešle zejtra, bohdá rád mu zaplatiti od cesty chci.

Službu svú vzkazují, urozený pane ujče můj vzláště milý. Téhož zdraví a v něm jiné všechno dobré přeji panu ujci věrně rád. O nedostatku zdraví pana ujce sem nerad uslyšel, Pán Bůh rač sám nejlepším líkařem pana ujce bejti. I můj vzláště milý pane ujče, za to žádám, že mně psaním svým oznámíte, jaký nedostatek zdraví pana ujce jest, mohla-li by manželka¹ má v čem pomotci, poněvadž jiným líkařstvím pomáhá, chtěl bych panu ujci takové líkařství odeslati. Jakž mi pan ujec píše, abych posudný, kderěz Je[ho] [Mil]o[s]ti² dáti mám, od sebe odvedl a do Boleslavě³ odeslal,⁴ i můj vzláště milej pane ujče, možné-li jest do někderýho dalšího času mně sečkání⁵ učiniti, poněvadž nemálo peněz od sebe sem pryč odvedl, za to žádám, že pan ujec se k tomu přičiní. Pakli by vždy možné nebylo, tehdy bych, jakž moha, takové posudný od sebe odvésti a do Boleslavě poslati chtěl, jen abych věděl, jak dlouho páni vejběřčí tam budou a abych sebe nětčím neobmeškal a ke škodě se nepřivedl. Pana ujce za to přátelsky žádám, že mě v tý věci zpraví. Poslal bych panu ujci sení zvěřinu, ale na ten čas žádné dostati sem nemohl, než jakž dostanu, pana ujce rád fedrovati⁶ chci. S tím Pán Bůh s námi se všemi bejti rač. Dán na Bělý⁷ v pondělí po památce Nanebevzetí panny Marie léta [15]87. Poslu dáno od cesty 5 g[rošův] [míšeňských].

Aleš Berka z Dubé a z Lipého⁸

¹ Eliška Berková z Valdštejna (zemřela po 1595), manželka Aleše Berky z Dubé a Lipé.

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Adama Krajíře z Krajku.

⁴ *Sněmy české* VI, č. 328, s. 549-591 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. ledna až 13. února 1585), zde s. 559-561, článek „*O posudném*“. Jedná se o druhý termín (*kvartál*), od svatých Filipa a Jakuba (1. května 1586) do Nanebevzetí Panny Marie (15. srpna 1586).

⁵ Sečkání – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

⁶ Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

⁷ Bělá pod Bezdězem, poddanské město a zámek severozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku panovnické rodiny. V zástavním vlastnictví Aleše Berky z Dubé a Lipé. Pak 1587 Aleš Berka koupil od Rudolfa II. Habsburského.

⁸ Aleš Berka z Dubé a Lipé (zemřel 1599), na Kuřívodech a Bělé pod Bezdězem.

246.

Václav mladší Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o jednání některých členů rodu Hrušovských z Hrušova a okolnostech jejich příjezdu na Byšice.

Bukol, 27. září 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 50, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekrberku a na Byšicích a Přívorách, hejtmanu kraje Boleslavského, panu švakru mému vzláště milému, k dodání bud' d[án].

Službu svú vzkazuji, urozenej a můj vzláště milej pane švakře, pane Albrechte Pětipeský. Od Pána Boha Vám vinšuji zdraví a v ně[m] jiné všecko dobré a věrně rád přeji. Pan Voldřich,¹ strejc můj, dnů pomínulých jest mi psaní, kderéžto učinili nám vše[m] Hrušovským strany příjezdu ((našeho)) k Vám, oč vědomé, poslal, i sám za ním přijel. Těž psaní přečtouce z něho sem všemu vyrozuměl, nad kderým nejsem nic potěšen. A dále i se panem Voldřichem Dopavcův² mluvil, i do svády³ i s jinými. Věřte, abychom to před sebe s kruntem vzali a tím neodkládali, jistě mů osobů nic se nerozchází. Ač i nemohli sme se na jisté věci snést, poněvač pana Jetřicha⁴ nebylo. I včera ke mně z kraje Pardubitského⁵ se mnů z Prahy⁶ ke mně přijel. Této hodiny posílám k němu ((i Voldřichovi)) do Kostelce,⁷ a mu o tom píši, aby na Hrušov⁸ hned psal, aby zejtra k Vám na Byšice⁹ přijeli, že my tež přijedem. Mám za to, že tak učiní. Ač já sem se strojil zejtra vyjeti do kraje Plzeňského,¹⁰ ale pro je potřebu toho tak pilnú přece k Vá[m] bych sjel. Mám zprávu, že pan Voldřich předčírem i včera ke mně jel, doma sem nebyl. Věřte, můj vzláště milej pane švakře, o mně, že sem na to já dycky svú péči měl a o to tuze umluvil, abychom takové děti nebyli. K Vám naschvál posílám, tejno Vás nečiním, abyšte věděli o tom. Odpovědi žádám. S tím milost Pána Boha rač býti s námi se všemi. D[án] v Bukoli¹¹ v neděli před svatým Václave[m] léta [15]87.

Václav z Hrušova¹²

¹ Oldřich Hrušovský z Hrušova (zemřel 1598), na Horních Přívorách, v Kostelci nad Labem.

² N. Doupovec z Doupova. Větu je nutno interpretovat tak, že pan Doupovec mluvil o bližší neidentifikované záležitosti s Oldřichem Hrušovským.

³ Sváda – spor, hádka.

⁴ Jetřich Hrušovský z Hrušova (zemřel 1589), bratr Oldřicha Hrušovského z Hrušova, v Čečelicích.

⁵ Pardubický kraj, nebyl jedním ze čtrnácti historických krajů. Pardubicko bylo součástí Chrudimského kraje.

⁶ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁷ Kostelec nad Labem, komorní město a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). Součást komorního panství Brandýs nad Labem.

⁸ Hrušov, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Šťastného Hrušovského z Hrušova, pak jeho syna Jana Hrušovského z Hrušova.

⁹ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁰ Plzeňský kraj.

¹¹ Bukol, poddanská ves a vrchnostenský dvůr jihozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Václava Hrušovského z Hrušova.

¹² Václav mladší Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1595), v Bukoli.

247.

Jiří Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Odpovídá na pozvání, aby k němu přijel na Byšice, kam mají přijet také někteří členové rodu Hrušovských z Hrušova. Oznamuje mu, že pokud bude moci, přijede.

Vidim, 2. října 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 67, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekrberku a na Byšicích, panu švakru a kmotru mému zvláště milému, dán bud'.
((Z Vidimě¹.)²)

Službu svou vzkazují, urozený a můj zvláště milý pane švakře a kmotře, pane Albrechte Pětipeský. Téhož zdraví, v něm jiného všeho nejlepšího, Vá[m] vinšujíc, upřímně přeji. Při to[m] jakž mi psaní činíte, abych, dá-li Pán Bůh, tuto neděli nejprve příští³ k večeri k Vám přijel, že páni Hrušovští⁴ se u Vás býti strojí,⁵ i můj zvláště milej pane švagře, jestli vůle Boží bude, chci tak učiniti a žádost Vaši naplniti, nebude-li v neděli na noc, ale v pondělí⁶ tím raněji. S tím Pán Bůh rač dáti naše v dobrým zdraví shledání. Dán na Vidimi v pátek po s[vat]ém Michalu léta [15]87.

Jiřík Hrzán z Harasova⁷ a na Vidimi

¹ Vidim, poddanská ves a tvrz severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiříka Hrzána z Harasova.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Dne 4. října.

⁴ N. Hrušovští z Hrušova.

⁵ Srov. list č. 246.

⁶ Dne 5. října.

⁷ Jiřík Hrzán z Harasova (zemřel 1590-1591), na Housce a Vidimi.

248.

Markéta Valdštejská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho jako poručníka nezletilých dětí po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna, aby přijel do Prahy do Nového Města k obvinění zdejšího měšťana, který zabil Jana, syna Šťastného Chotětovského z Kosořic, poddaného zmíněných dětí. Oznamuje mu, že si Jindřich purkrabí z Donína vyžádal proti ní a jemu Albrechtovi, jako poručníkům zmíněných dětí, výjezd na meze. Pro Mikuláše Havránka žádá odklad projednávání sporu před rychtářem v Byšicích.

Praha – Malá Strana, 17. října 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 33-34, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerberka a na Byšicích, panu kmotru mému zvláště milému.

Modlitbu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane kmotře můj zvláště milej. Zdraví a jiné všecko dobré, přeji Vám věrně ráda. Naschvalí tohoto posla k Vám vypravují a Vám oznamují, že ted' pomínuých časů Jan,¹ syn Šťastného² Chotě<r>ovského³ ze

¹ Jan, syn Šťastného, poddaný Markéty Valdštejské z Lobkovic ze vsi Kosořice.

² Šťastný, otec Jana, poddaný Markéty Valdštejské z Lobkovic ze vsi Chotětov.

³ Chotětov, poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému panství Dobrovice.

vsi Kosořic,⁴ poddaný synů⁵ mých, od jednoho měštěniná Nového Města pražského⁶ hanebně a nešlechtně zamordován jest, pro kteroužto příčinu od nás vobou od ((ou)) [!]⁷ Nového Města praského psaní učiněno a žádáno jest za ujištění. Vodpověď oustní dána jest a den k vinění v pondělí nejprve příští⁸ <je> jmenován.⁹ Jestliže byste sami osobně zde bejti nemohli, tedy žádám, že pečeť svou v tomto membram přitisknouc tím spěšněji, aby plnomocníky [!] k vinění v pondělí příští státi mohli, ((odešlete)). A taky Vás tajiti nemohu, že pan Jindřich z Donína, purgkrabě,¹⁰ na meze proti nám jest vyžádal, a já sem taky i na místě Vašem s radou prokorátorův našich proti pánu zase vyžádati dala.¹¹ Protož bych toho vděčná byla, abyšte sem do Prahy¹² přijeti mohli, tak abychom o některé pilné věci sirotčí rozmluviti a pány přáteli zamluviti mohli. A poněvadž srozumívám, že pan Mikuláš Havránek¹³ před právem Vaším v Byšicích¹⁴ nákou rozepři má s Václavem Bumbale[m]¹⁵ a zde v Praze podle Šťastného z Chotětova a manželky zamordovaného k vinění státi má, že o tom ouřadu poručíte, aby jemu toho stání do jiného času odloženo bylo. Odpovědi, kterou bych se zpraviti mohla, žádám. S tím milost Božská rač býti s námi. Datum pospěšně v Menším Městě pr<z>ažském¹⁶ v sobotu po s[vat]é[m] Havle léta [15]87.

Markéta z Lobkovic¹⁷ a na Dobrovici¹⁸

⁴ Kosořice, poddanská ves jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Dobrovice.

⁵ Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Heníka z Valdštejna, 1592 plnoletý; Heník z Valdštejna (narozen po 1571, zemřel 1. 5. 1623), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 plnoletý.

⁶ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť hlavního města Prahy.

⁷ Podle kontextu by zde mělo být: do ouřadu.

⁸ Dne 19. října.

⁹ Knihy nálezů Nového Města pražského se do dnešní doby nedochovaly.

¹⁰ Jindřich purkrabí z Donína (zemřel 1597), na Benátkách nad Jizerou.

¹¹ Narážka na blíže neidentifikovanou událost.

¹² Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹³ Mikuláš Havránek, měšťan ve městečku Mšeno.

¹⁴ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁵ Václav Bumbal. Blíže neidentifikovaná osoba.

¹⁶ Praha – Malá Strana, historické královské město. Dnes městská čtvrť hlavního města Prahy.

¹⁷ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna.

¹⁸ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

249.

Obeslání. Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Poroučí mu, aby se ve čtvrtek 12. listopadu dostavil na Pražský hrad do české královské kanceláře, kde mu bude sdělen důvod obeslání.

Pražský hrad, 1. listopadu 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkovicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. B 3/1, fol. 104, česky

Slovutnému Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku na Byšicích, hejtmanu kraje Boleslavského, věrnému našemu milému. Cito cito cito cito cito.

Rudolf druhý¹, z Boží milosti volený římský císař, po všechny časy rozmnožitel říše, uherský, český [etc.] král [etc.].

Slovutný věrný náš milý. Milostivěť věděti dáváme, že jsou toho jisté a vysoce důležité potřeby Království našeho českého a zemi k němu příslušejících se dotejkající nastaly, pro kderěž Tobě poroučeti ráčíme, aby ve čtvrtek po svatým Martinu nejprve příští,² nedadouc sobě hned žádný věci leč moci božské překážeti, konečně a jistotně sem přijel, v kanceláři naší české se opověděl a příčinám takového obeslání poddaně vyrozuměl, jináče nikoliv nečiníce.³ Dán na Hradě našem pražském⁴ v neděli den památky Všech svatých léta [tisícího pětistého] osmdesátého sedmého a království našich římského třináctého, uherského šestnáctého a českého též třináctého.

Rudolf

Adamus de Nova Domo⁵

*S[upremus] R[egni] Bohemiae Cancellari[us], m[anu] p[ro]p[ria]
Ad mandatum Sacrae Caesa[re]ae M[ajesta]tis proprium Ozvald z Šenfeldu⁶*

¹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

² Dne 12. listopadu.

³ Srov. list č. 251.

⁴ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁵ Adam z Hradce (narozen 1549, zemřel 24. 11. 1596), na Jindřichově Hradci a Hluboké nad Vltavou, komorník Rudolfa II. Habsburského, 1585-1593 nejvyšší kancléř.

⁶ Osvald Šenfeld ze Šenfeldu (zemřel 1589), na Encovanech, místokancléř, rada Rudolfa II. Habsburského.

250.

Albrecht starší Klusák z Kostelce píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho jako poručníka nezletilých dětí po zemřelém Jiřím Klusákovi z Kostelce, aby mu poslal dvojí úrok z dlužního úpisu na 600 kop grošů míšeňských, který patří zmíněným dětem.

Chlumec nad Cidlinou, 13. listopadu 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 105, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Egerberku a na Byšicích, panu švakru mému zvláště milému.

((Od p[ana] Klusáka¹, že všechny ouroky přijmul.))²

Službu svú vzkazují, urozenej a můj zvláště milej pane švakře. Zdraví a jiného všeho dobrého, přeji Vá[m] věrně rád. Poslali ste mi onehdy ((po paní³ starý)) jistotu na toho 6 sta, a datum jí o tomto svatý[m] Jiří jminulým,⁴ a tak byšte byli křiví sirotku⁵ o dvojí

¹ Albrecht starší Klusák z Kostelce (zemřel 1609), v Chlumci nad Cidlinou.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Dorota Smrčková z Jiljova na Čechelicích.

⁴ Dne 23. dubna.

ourok, nebo již půldruhýho líta, jak ste vzali ode paní Smrčkovy ty peníze. A protož Vám věří[m], že mi pošlete ten ourok dvojí, totiž 33 kop m[íšeňských], nebo by tu o ni neběželo, poněvadž jak sobě všechny ouroky, jak sme statek prodali,⁶ se[m] přijímal ode paní Smrčkovy a z těch 6 sta nejní mi dáno již teď 4 líta, a Vy byste bez pochyby nechtěli poviný bejti než od datum jistoty ouroky sirotku, a tak by tu omyl byl, že bych já pak nimi sirotku povinen bejti musil a za svou práci svejm dokládati. A protož, poněvadž nimi spravedlivě ste povinný, žádá[m], že mi je pošlete. A strany Albrechta⁷, strejce mýho, vdycky se ná[m] nedomlouvá, že se s ním porovnati nechceme, že je k sobě přijímal nebožtík pan Jiřík,⁸ strejc náš, že nás poháněti musí. Já bych rád, kdybyšte Vy jen chtěli se uprázdňiti a při tom bejti, ač mi paní stará pravila, že Vy s tím nic míti nechcete, že bych já se sám v jiný věci bez Vás vkládati měl. O čemž já hrubě nevím, co by mi nenáleželo, abych já se več vkládati měl, než poněvadž Vy sobě peníze sirotčí přece bezděk mně z moci berete, tak abyšte se snad tohoto neměli zpěčovati,⁹ abyšte nepomohli toho srovnati, což by mohlo sirotčí[m]¹⁰ ((nej))lepším bejti. S tí[m] Pánu Bohu Vás i sebe poroučí[m]. Datum v Chlumci¹¹ v pátek po svatý[m] Martině léta [15]87.

Albrecht s[tarší] Klusák z Kostelce

⁵ Jan Adam Klusák z Kostelce, syn zemřelého Jiřího Klusáka z Kostelce. Srov. NA Praha, DZ, DZV 21, fol. M 15-M 17 (Vklad do desek zemských větších trhových 7. února 1583), kšaft Jiřího Klusáka z Kostelce na Čečelicích (bez místa, bez data). Jiří po sobě zanechal manželku Lidmilu rozenou Seletickou ze Smojna a děti Jana Adama, Magdalenu, Kateřinu a Johanku. Poručníky nad svými dětmi a statkem ustanovil manželku Lidmilu, Albrechta staršího Klusáka z Kostelce v Lovčicích a Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na Byšicích.

⁶ Narážka na bližší neidentifikovanou událost. Pravděpodobně šlo o část statku Čečelice, kterou po Jiřím Klusákovi z Kostelce vlastnil Václav Smrčka ze Mnichu.

⁷ Albrecht mladší Klusák z Kostelce (zemřel 1595-1598).

⁸ Jiřík Klusák z Kostelce (zemřel 1583), otec Jana Adama a Mandaleny Klusákových z Kostelce, na Čečelicích.

⁹ Zpěčovati se – vzepřít se, zpírat se; nestarat se o co, nemít péči.

¹⁰ Lze číst též jako: sirotčí nebo sirotcím.

¹¹ Chlumec nad Cidlinou, komorní městečko, tvrz a hrad západně od Hradce Králové (kraj Královéhradecký). V obci bydlel Albrecht starší Klusák z Kostelce.

251.

Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že ho na jeho žádost propustil z úřadu výběřčího posudného v Boleslavském kraji a na jeho místo ustanovil Jana staršího Habartického z Habartic. Poroučí mu, aby Janovi předal služební instrukci, dovybral dlužné posudné a odevzdal ho včetně vyúčtování na příslušné místo.

Pražský hrad, 14. listopadu 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. B 3/1, fol. 102-103, česky

Slovutnému Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrperku, vejběrcímu posudného v kraji Boleslavském, věrnému našemu milému.

((Na mou žádost odpuštění mi dáno od posudného vybírání.))¹

¹ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

Rudolf druhý,² z Boží milosti volený římský císař a uherský, český [etc.] král [etc.].

Slovutný věrný náš milý. Věz, že sme na ponížení žádost³ Tvú Tebe z povinnosti⁴ a práce vybírání posudného v kraji Boleslavském⁵ propustiti a na Tvé místo slovutného Jana staršího Habartického z Habartic⁶ zvoliti a naříditi ráčili.⁷ Protož Tobě milostivě poroučeti ráčíme, aby mu instrukcí, kderou za sebou máš, vydal, a zadržalé reštanty⁸ se vši bedlivou pilností zvyupomínal⁹ i také kdež náleží s počtem svým odvedl. Na tom jistú vůli naši císařskou [etc.] naplníš. Dán na Hradě našem pražském¹⁰ v sobotu po svatým Martinu léta [tisícího pětistého] osmdesátého sedmého a království našich římského třináctého, uherského šestnáctého a českého též třináctého.

Rudolf

Humprecht Černín z Chuděnic¹¹, m[anu] p[ro]p[ria]

Ad mandatum D[omi]ni: Electi: Imperatoris proprium Hertvík Zejdlic¹²

G. Funck¹³

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zmíněnou písemnost (supliku) se v prostudovaných písemných pramenech nepodařilo dohledat.

⁴ Povinnost – služební přísaha; úřední přísaha.

⁵ Boleslavský kraj.

⁶ Jan starší Habartický z Habartic (zemřel po 1610), v Čelákovcích, od 1587 výběrčí posudného v Boleslavském kraji.

⁷ Zmíněnou písemnost (jmenovací list) se v prostudovaných písemných pramenech nepodařilo dohledat.

⁸ Reštant, z něm. der Rest – nezaplacený dluh, nedoplatek; dlužník.

⁹ Zvyupomínati – upomínáním dosáhnout zaplacení; upomínat o zaplacení.

¹⁰ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹¹ Humprecht Černín z Chuděnic (narozen 1525, zemřel 1601), na Chuděnicích, hejtman Pražského hradu, podkomoří královny, rada české komory, přisedící zemského soudu.

¹² Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu (zemřel 20. 1. 1603), na Zvoleněvsi, rada české komory, vrchní hejtman komorních panství, přisedící zemského soudu v rytířském stavu.

¹³ Jiří Funk z Olivetu (zemřel v srpnu 1617), sekretář v české komoře.

252.

Václav z Kvasejovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Odpovídá na jeho psaní ohledně zaslání kaprů. Oznamuje mu, že se bude lovit rybník, ve kterém mají být nejlepší kapři. Pokud Albrecht pošle do Charvatec koně a pacholky, budou mu kapři odesláni. Co se týká drůbeže, nemá jí letos dostatek ani pro potřebu své vrchnosti, jinak by ji také odeslal.

Dobrovice, 25. listopadu 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 174, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekrbergku a na Byšicích, panu a příteli mně příznivému.

((Ouředník doubravský¹ o ryby. [15]87.))²

¹ Václav Kvasejovský z Kvasejovic (zemřel po 1594), úředník na panství na Dobrovice. Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

Službu svú vzkazuji, <Vám> urozený a statečný rytíři, pane a příteli mně příznivý. Zdraví a jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Podle toho nemohu pana tejna učiniti, tak jakož jest mi pan ráčil poručiti, abych panu dvou čberů³ kaprů nechal. I oznamuji, že sem žádných lepších neměl, nežli dne pátečního⁴ kderej rybník budem lovití, nadějí se, že nejlepší budou. A protož, vidí-li se panu dne zejtrejšiho na noc do Charvátec⁵ odeslati, budou koni i pacholci náležitě opatřeni a ti kapři odesláni. Co se pak drůbeže dotéče, mohu panu oznámiti, že jí letos ani k potřebě Jeho Mi[l]o[s]tí <a> páni⁶ mých nemohu míti, tolikéž bych to rád učinil a je taky odeslal. Na ten čas nevím co jiného psáti, než na P[ánu] Bohu dobře se a šťastně míti vinšuji. Datum na Dobrovici v středu den s[vat]é panny Kateřiny léta [15]87.

Václav z Kvasejovic, ouředník na Dobrovici

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Čber – jedno z největších dřevěných náčiní k nosení vody nebo nápojů, obyčejně širší na dně a užší na vrchu; dřevěná, veliká, dvouchá nádoba, v níž se nosí na nosidlách nebo na sochoru. Srov. džber – objemová (dutá) míra, resp. nádoba na obilí, mající přibližně 70 litrů.

⁴ Dne 27. listopadu.

⁵ Charvatce, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Dobrovice.

⁶ Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Heníka z Valdštejna, 1592 pľnoletý; Heník z Valdštejna (narozen po 1571, zemřel 1. 5. 1623), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 pľnoletý.

253.

Trh. Jiřík Kaplíř ze Sulevic se přiznal před úředníky desek zemských, že prodal Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku statek Bosyně za 9 000 kop grošů českých.

[Pražský hrad], [1. prosince 1587]

NA Praha, DZ, DZV 24, fol. B 7'-B 8, česky, vklad do desek zemských¹

Jiřík Kaplíř ze Sulevic² na Bosni³ p[řiznal se před úředníky pražskými], že dědictví své ((totižto)) tvrz Bosni, dvůr po[plužní] s po[plužím] při též tvrzi s dědinami ornými i neornými, s lukami, štěpnicemi, zahradami, s vinicí, chmelnicí, s vohradami, pastvami tudíž, ves Bosyni což tu má, ves Truskavnu⁴ celou, ves Šemaňovici⁵ celou, ves Březinku⁶ což tu má, ves Sedlec⁷ což tu má, ves Kaninu⁸ což tu má, s dvory k[metcimi] s platy,

¹ Vklad do desek zemských učiněn 16. ledna 1588 („V sobotu po svatém Šťastném [1588]“). Nad vkladem je poznámka „Tento vklad má státi pod ferií v outerý po svatým Vondřeji [1587] [1. prosince 1587]“.

² Jiřík Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1587-1588), na Bosyni.

³ Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Jiříka Kaplíře ze Sulevic, pak Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Truskavna, poddanská ves severozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kokořín. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

⁵ Šemanovice, poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kokořín. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

⁶ Březinka, poddanská ves severně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kokořín. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

⁷ Sedlec, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Mšeno. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

s krčmami vejsadními, s lidmi osedlými i neosedlými anebo z těch gruntův zběhlými, s robotami všelijakými, s ospy vobilnými, s kurmi, vejci, s lesy, háji, porostlinami, obcemi, pastvinami, vodotočinami, sádkami, haltěři, i s jiným vším a všelijakým k též tvrzi a vesnicem příslušenstvím, se vši *:/: tak a v témž plném právé v týchž *:/: záleží a také tak jakž smlouva trhová zpečetěná mezi stranami učiněná a týhož dne a líta ve dcky zemské památné vložena a registra k trhu vydaná plněji svědčí,*⁹ a to vše v sobě šířeji obsahuje a zavírá, žádného práva, panství, ani kderé zvláštnosti sobě, d[ědicům] a b[udoucím] svým na tom na všem tudíž dále nepozůstávující prodal Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerbergku a na Byšicích a j[eho] d[ědicům] a b[udoucím] za sumu devět tisíc [kop] g[rošův] českých úplně a docela zaplacených, a jemu jest téhož dědictví ihned dědicky postoupil. Spravití má on sám prodávající před každým člověkem právem zemským a zvláště před věny a sirotky, jakž země za právo má, čímž má aneb jmiti bude třetinou vejš. A dále se obojí strany vedle smlouvy trhové k sobě zachovati mají a povinny sou.*

⁸ Kanina, poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

⁹ Srov. list č. 225.

254.

Jindřich Velemyský z Velemyšlovi píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku. Oznamuje mu, že dostal od Doroty Hrzánové z Harasova po její sestře Salomeně Studenecké z Harasova psaní, ve kterém Dorota souhlasí s obsahem jednání a aby v jednání pokračoval s jejím otcem Jiřím Hrzánem z Harasova. Má v úmyslu jet se svými „pány a přáteli“ na Vidím a cestou se zastavit u Albrechta na Byšicích. Žádá Albrechta, aby se k nim přidal a pomohl zmíněnou záležitost, kterou Albrecht začal, šťastně vyřídit.

Týnec nad Sázavou, 10. prosince 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 2, český

Urozenému a statečné[m]u [ry]tíři¹ panu Albrechtovi² [Pěti]peskýmu³ z Chýš a E[gerberku]⁴ na Byšicích a B[osyni],⁵ [hejt]manu⁶ kraje Bole[slavského],⁷ ujci mému.

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane ujče můj zvláště milej. Zdraví, jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně a upřímně rád. Můj zvláště milej pane ujče, oznamuji Vám důvěrně, že jest mi od mé nejmilejší panny Dorničky⁸ skrz paní sestru⁹ její oznámeno, oč při ní jedná, v tom že vůle její jest, jednom abych při panu otci¹⁰ jejím

¹ Poškozená psací látka.

² Poškozená psací látka.

³ Poškozená psací látka.

⁴ Poškozená psací látka.

⁵ Poškozená psací látka.

⁶ Poškozená psací látka.

⁷ Poškozená psací látka.

⁸ Dorota Hrzánová z Harasova, dcera Jiřika Hrzána z Harasova.

⁹ Salomena Studenecká z Harasova (zemřela 1592-1594), dcera Jiřika Hrzána z Harasova, manželka Václava Studeneckého z Pašiněvsi, na Krchlebech.

¹⁰ Jiřík Hrzán z Harasova (zemřel 1590-1591), na Housce a Vidimi.

o to dále jednal.¹¹ I nechtíce takové příležitosti zameškati, sem toho oumyslu v neděli nejprve přísti¹² s někderejmi pány a přáteli mejmi odsud vyjeti a tam na Vidim¹³ jedouc, dá-li Pán Bůh, v pondělí¹⁴ u pana ujce se zastaviti. A jakž předešle tak i neníčko svýho zvláště milého pana ujce přátelsky a důvěrně žádám, že též vedle jinejch pánů a přátel mejch tam se mnou pojedete, tak aby ta věc, kderáž fedruňkem¹⁵ mýho zvláště milého pana ujce započata jest, k vyřízení svý<ho>[m]u bohdá šťastně přivedena bejti mohla. Což věří[m], že žádost má své místo míti bude, pro mé se toho panu ujci vždycky volně a hotové odsloužení i odměnění bejti. Též panu ujci též i merlinky [?]¹⁶ na Vidim náležející vypravím, bohdá s nimi v neděli konečně u pana ujce budou. S tím všemohoucí Pán Bůh rač popříti společnýho shledání našeho v dobrém zdraví. Dat[um] na Tejnci¹⁷ ve štvrtek po s[va]t[é]m Mikoláši léta [tisícího pětistého] osmdesátého sedmého.

Jindřich Velemyskej z Velemyšlovsi¹⁸

¹¹ Jindřich Velemyský se s největší pravděpodobností ucházel o ruku Doroty Hrzánové z Harasova. Dorota se ale v roce 1588 provdala za Přecha Hodějovského z Hodějova. Srov. list č. 271.

¹² Dne 13. prosince.

¹³ Vidim, poddanská ves a tvrz severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiříka Hrzána z Harasova.

¹⁴ Dne 14. prosince.

¹⁵ Fedruňk – podpora; ochrana; pomoc.

¹⁶ Merlinek – ryba toho jména; nějaký peníz; červené víno.

¹⁷ Týnec nad Sázavou, poddanská ves a hrad západně od Benešova (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha Velemyského z Velemyšlovsi.

¹⁸ Jindřich Velemyský z Velemyšlovsi (zemřel před 1596), na Týnci nad Sázavou.

255.

Václav Homut z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že až bude moci, vyhledá a odešle mu požadované smlouvy, majestáty a řezané cedule, které se týkají statku Bosyně. Posílá mu smlouvy ohledně čtvrtého dílu tůně pod Bosyní.

Petrovice, 15. prosince 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 24, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a na Byšicích, panu švagru mému zvláště milému, dán bud'.

Službu svou vzkazuji, urozenej a můj zvláště milej pane švagře, pane Albrechte Pětipeskej. Zdraví a v ně[m] jiného všeho nejlepšího, přál bych Vám věrně rád. Jak mi píšete, že ste <se> s bratrem¹ mejm i se mnou mluvili, v dobrý paměti mi to zůstává, co se dotejče nějakých spravedlností <...> nějaké smlouvy neb majestáty i tolikéž cedule řezané, což by se statku bosynského² dotejkalo, můj zvláště milej pane švagře, naději se, že jest něco toho mezi listy, ale Pán Bůhč' ví, pro veliký zaneprázdnění a jízdy svý a starosti

¹ Václav měl bratry Jindřicha na Petrovicích, v Satalicích, Hendrycha (z. po 1594), na Petrovicích, na Radonicích a Jiříka (z. před 1578), na Petrovicích, hejtmana na Bechyni, Homuty z Harasova.

² Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Jiříka Kaplíře ze Sulevic, pak Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

s tím hospodářstvím vyhledati toho sem nemohl, ale co budu moci nejdřívěji, to vyhledati chci a po naschválným poslu panu švagru vodeslati. Co se pak tkne tůně pod Bosyní čtvrtýho dílu, ted' panu švagru smlouvu jednu posílám, z který pan švagr bude moci vyrozuměti.³ A já nejsem na jiným než panu švagru i s bratřimi⁴ svejmi vždycky sloužiti, jen kdyby jedný jaká služba naše panu švagru ((platná bude)). A manželka⁵ má pana švagra a pana ujce svýho zvláště milýho velice pozdravuje, a že by přála panu švagru, co by((ste)) sobě na Pánu Bohu žádali a vinšovali. A tak Pán Bůh všemohoucí rač dáti naše spolu dobré a šťastné ve zdraví s panem švagrem shledání. Datu[m] na Petrovicích⁶ v ten outerej po Početí panny Marie léta páně [15]87.

Václav Homut z Harasova⁷

³ Zmíněná písemnost (smlouva o tůň pod vsí Bosyně) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala. Srov. NA Praha, DZ, DZV 64, fol. K 26-K 28.

⁴ Jindřich, Hendrych a Jiřík bratři Homutové z Harasova na Petrovicích.

⁵ Eva Homutová z Malovic, dcera Viléma staršího Malovce Kosoře z Malovic, manželka Václava Homuta z Harasova.

⁶ Petrovice, poddanská ves a tvrz, dnes Praha 10 – Petrovice (kraj Hlavní město Praha). V majetku Václava Homuta z Harasova.

⁷ Václav Homut z Harasova (zemřel po 1608), na Petrovicích.

256.

Adam Šťastný Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu podle slibu posílá darovaného koně. Žádá ho o noviny, které se týkají situace v Polsku a o informaci, zda se do Polska bude konat výprava. Pokud ano, žádá ho, aby s ním nemusel vypravit své koně, protože v současné době nemá k tomu účelu žádné vhodné.

Potštejn, 18. prosince 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 79, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a ((z)) Ekyberku a na Byšicích, panu švagru a otci mému vzláště milému.

((Od p[ana] Adama Hrzáně, že mi kuň dal, abych ho propustil.))¹

Službu svú vzkazuji, urozený a můj vzláště milý pane švagře a otče, pane Albrechte Pětipeský. Zdraví od Pána Boha, v něm jiného všeho nejlepšího, přeji Vám upřímně věrně rád. Můj vzláště milý pane švagře a otče, jak sem Vám připověděl kuň darovati, tak činím a Vám, jej darujíc, po služebníku svém odsílám. Pán Bůh rač dáti, abyšte ho v dobrem zdraví užívali. A můj vzláště milý pane švagře a otče, za to Vás přátelsky žádám, že mi oznámíte, slyšeti-li jest okolo Vás o jakých novinách, aneb jak se v Polště² vede, přede-li se k tažení strojí, čili z toho sešlo.³ Neb jestliže by co toho bylo a do Polsky se předece jeti strojili, můj vzláště milý pane švagře a otče, za to Vás přátelsky žádám, že žá-

¹ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Polsko, království, historické území. Dnes z větší části na území Polské republiky.

³ Narážka na tažení do Polska. Srov. Josef MACŮREK, *Čechové a Poláci v druhé polovině XVI. století (1573-1589)*, Praha 1948, s. 137-167. Srov. list č. 249.

dostivý nebudete, abych své koně s Vámi vypraviti měl, neb v pravdě nižádnejch koní, kterýž by se k tomu hoditi mohly, nemám na ten čas. S tím Pán Bůh rač popříti našeho spolu v dobrém zdraví shledání. Dat[um] na Potnštejně⁴ v pátek po Moudrosti Boží léta 1587.

Adam Šťasnej Hrzán z Harasova⁵ a na Potnštejně

⁴ Potštejn, poddanské městečko a hrad jižně od Rychnova nad Kněžnou (kraj Královéhradecký). V majetku Adama Šťastného Hrzána z Harasova.

⁵ Adam Šťastný Hrzán z Harasova (zemřel 1597), na Potšteině.

257.

Burian Podmoklský z Podmokl píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že obdržel jeho dopis, ve kterém ho žádal, aby poručil propustit z vězení pacholka Václava, který tvrdí, že je jeho poddaný. Václav není jeho vězněm, ale vězněm jeho vrchnosti. Ať tedy napíše jeho vrchnosti, protože on ho nemůže bez dovolení propustit.

Hrubý Jeseník, 27. prosince 1587

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 37, česky

Urozenému a statečnému rytíři pa[n]u Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Ekrberku a na Byšicích, hejtmanu kraje Boleslavského, pa[n]u příteli mé[m]u milému.

((Nechce ho pustiti. A k to[m]u ho měl, aby se neznal ke mně, že sem zlej, to se ukázati můž rychtářem¹ <...> Machem² v Malým Jeseníku.³))⁴

Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane Albrechte Pětipeský, pane příteli můj milej. Téhož zdraví a v ně[m] jiného všeho dobrého, přeji Vá[m] věrně rád. Psaní, kderěz mi činíte, jehož datum na Byšicích⁵ v outerej po s[va]tý[m] Tomáši⁶ a mně jest dodáno od posla Vašeho v neděli den s[vatéh]o Jana Evangelisty páně,⁷ v témž psaní Vaše[m] vždy mě žádati ráčíte, abych Václava⁸ pacholka, kderýž se poddaným Vaším býti praví, z vězení propustiti poručil, po tomto poddaným Vaším vydal, a na takové jalové odpovědi⁹ mé že přestati neráčíte. I učinivši týž Václav lotrovsky proti Pánu Bohu i mně, a sirotka Jeho [Mil]o[s]ti pána¹⁰ mého o poctivost připravivši, tepruva když mu

¹ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

² Mach, rychtář, poddaný Bohuslava Kříneckého z Ronova ze vsi Hrubý Jeseník.

³ Malý Jeseník, ves u Hrubého Jeseníku. Dnes zaniklá. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Dětenice.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Dne 22. prosince.

⁷ Dne 27. prosince.

⁸ Václav, pacholek, poddaný Albrechta Pětipeského.

⁹ Jalová odpověď – odpověď neoprávněná, bez právního podkladu.

¹⁰ Bohuslav Křínecký z Ronova (zemřel 24. 8. 1598), na Dětenicích.

na těžký přichází, ku pánu se hlásí, a prve o pánu nevěděl. Což z předešlé odpovědi na psaní Vaše dobře jste porozuměti ráčili, že on vězně[m] mým není, než Jeho Mi[l]o[s]t[i] pána mého.¹¹ Vidí-li se Vá[m] o něj Jeho Mi[l]o[s]ti pánu mému psaní učiniti, to při vůli Vaší je, neb já jeho bez dovolení pána mého propustiti a vydati nesmím. Tím se zpraviti ráčíte moci. Datum v Jeseníku¹² v neděli den s[vatéh]o Jana Evangelisty páně léta [15]87.

Burian Podmoklský z Podmokl,¹³ úředník na Jeseníku

¹¹ Zmíněná písemnost (list poselací) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

¹² Hrubý Jeseník, poddanská ves severně od Nymburka (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Dětenice.

¹³ Burian Podmoklský z Podmokl (zemřel po 1594), v Hrubém Jeseníku, úředník na Hrubém Jeseníku.

258.

[Česká komora] píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že se na ni obrátil Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic s tím, že byl od Albrechta nespravedlivě zatčen kvůli nezaplacení posudného za rok 1585 ze statku Kokořín, který podle svého tvrzení v té době nevlastnil. Poroučí mu, i na místě Rudolfa II. Habsburského, aby zjistil, zdali by měl být Jiří ze zatčení propuštěn a kdo by měl zmíněné posudné zaplatit.

Pražský hrad, 27. února 1588.

NA, SM, inv. č. 1645, sign. K 65/58, karton 1181, nefol., česky, koncept¹

Urozený pane příteli náš milý. Vznesl jest na nás urozený pan Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic² na Brocně³ a Kokoříně,⁴ kterak byste mu zatýkač, v kterémž by doloženo bylo, že by z pivovaru kokořínského za čtyři kvartály za léto [15]85 posudného zadržeti měl, aneb se v tom čase neodsvědčil, ((odeslati měli)), oznamujíc <při tom> a žádajíc přitom, poněvadž by on takového statku kokořínského toho času v držení a užívání nebyl, nýbrž po smrti paní Doroty Kaplířové⁵ pan Jiřík Kaplíř ze Sulevic⁶ i s paními sestrami⁷ svejmi jakožto nápad<nice>nicemi po paní materi své ten statek sou jemu prodaly a on že jesti od postoupení jemu takového statku Kokořína všechno posudné s rejstry pořádnými <odve> odvedl, abychom to opatřili, aby <v dsky> skrz to dále, nejsouce příčina takového

¹ Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora pořadové číslo přeepsaného konceptu v registrech „72“. Napravo nahoře je rukou registrátora datum vydání listu převedené na dny a měsíce „27. Feb[ruary] A[m]o [15]88“. Jméno adresáta je rukou koncipisty napsané na konci konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), manžel Magdaleny Kaplířové ze Sulevic, na Brocně a Kokoříně.

³ Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁴ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁵ Dorota Kaplířová ze Šebířova, manželka Mikuláše Kaplíře ze Sulevic na Košťálově, Kokoříně, matka Zdeslava a Jiříka Kaplířů ze Sulevic, Lidmily, provdané Kamýčké, pak Rychnovské ze Sulevic a Magdaleny, provdané Vosterské Kaplířové ze Sulevic.

⁶ Jiřík Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1587-1588), na Bosyni, bratr Lidmily Rychnovské ze Sulevic.

⁷ Lidmila Rychnovská ze Sulevic, manželka Václava Rychnovského z Rychnova na Kocliřově a Tvořešovicích; Magdalena, manželka Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

<zadržalého> posudného zadržání, škody a zaneprázdnění neměl.⁸ I nemaje my o tom tak daleko kdo by takovým zadržalým posudným spravedlivě povinovat býti měl, <žád-né> vědomosti, protož i Vám jménem a na místě Jeho Mi[l]o[s]ti Cí[sařské]⁹ p[ána] n[ašeho] n[ejmilostivějšího] poroučíme, abyšte se na to bedlivě vyptali a nám dobré zdání vaše, měl-li by z toho zatčení propuštěn a <při kom> k komu dále o takové zadržalé posudný hledino býti, bez meškání oznámili. Zatím sme pak jemu od dat[um] až do 4 neděl pořad zběhlých přiročí¹⁰ dali. A na t[om]. Dán na H[radě] n[ašem] p[ražském]¹¹ v sobotu po s[vaté]m Matěji¹² léta [...] [15]88.

P[anu] Albrechtovi Pětipeskému

⁸ Suplika Jiřího Vosterského Kapliře ze Sulevic na Brocně a Kokořině srov. NA Praha, SM, inv. č. 1645, sign. K 65/58, kart. 1181, nefol., prezentátum 26. února 1588, vyřizovací poznámka: list Albrechtovi Pětipeskému. Jiří v suplice oznamuje, že mu Albrecht odeslal zatýkač, vydaný úředníky menších desek zemských, kvůli nezaplacenému posudnému z pivovaru ve vsi Kokořin za čtyři termíny (kvartály) roku 1585. Ohrazuje se, že v uvedeném období nedržel statek Kokořin. Ten po smrti Doroty Kapliřové ujal Jiří Kapliř ze Sulevic na Bosyni a později ho se svými sourozenci prodal Jiřímu Vosterskému. Ihned po koupi statku Jiří Vosterský začal posudné platit.

⁹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

¹⁰ Přiročí – lhůta daná věřitelem dlužníkovi, kterou oddaluje stanovený termín splacení dluhu, ve které nesmělo být na dlužníka naléháno o zaplacení a ve které nemohla být na dlužníka podána žaloba. Dání přiročí oznamoval věřitel úřadu nejvyššího purkrabství pražského, který byl kompetentní pro souzení sporů o dluhy zapsané na dluhopisech s ručiteli.

¹¹ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹² Dne 27. února.

259.

Václav Smrčka ze Mnichu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že ho k němu požádal o přimluvu jeho poddaný Matěj Prušák, aby poručil svému poddanému Jakubovi Zvelebilovi, aby Matějovi vrátil dluh 2 kopy. Žaluje na Albrechtovy poddané z Hostína, kteří lámají kámen. Smluvil se s nimi na lámání kamene, dal jim zálohu 15 grošů, ale nemůže je přimět, aby kámen začali lámat. Prosí ho, aby jim poručil dodržet smlouvu.

Čečelice, 10. března 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 71, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, panu ujci mému zvláště milé[m]u.

Službu svou vzkazují, urozenej pane Albrechte Pětipeskej, pane ujče můj zvláště milej. Zdraví i jiného všeho dobrého toho bych Vá[m] věrně rád přál. I oznamuji Vá[m], že jest na mě vznesl poddanej můj Matěj Prušák,¹ žádaje mě k Vám za toto připsání přimluvné, abych se k Vám, můj zvláště milej pane ujče, přimluvil, abyšte poddaného Vašeho Jakuba Zvelebila² přidrželi k tomu, aby týmuž poddaný[m]u mému 2 kopy, kderouž jemu spra-

¹ Matěj Prušák, poddaný Václava Smrčky ze Mnichu.

² Jakub Zvelebil.

vedlivě dlužen, oplatil a dal. Protož Vás, můj zvláště milej pane ujče, prosím, že týmuž Jakubovi, poddané[m]u Vašemu, o tom poručíte, aby poddané[m]u mému zaplatil a dal, což povine[n] jest. Což bych já na připsání Vaše v podobné věci rád učiniti tolikéž chtěl, věříce, že jemu přímluvy mé užítí dáte. Dále také panu ujci žaluji na poddané Vaše ze vsi Hostinný,³ kdeři kámen lámají. Zavdal sem jim na dílo 15 g[rošův], ale nemohu je k tomu nikoli míti, aby jakýsi káme[n], kderý se mnou smluvili, mně lámati počali. I prosí[m], že jim poručiti rozkážete, aby mi to dílo, kderěz se mnou smluvili, dělati počali a dodělali. Což tu pro mě učiníte, rád se Vá[m] toho vším dobrý[m] odměniti i odsloužiti chci. Milost Boží rač býti se všemi námi. Datum na Čečelicích⁴ ve čtvrtek před s[va]tý[m] Řehořem léta [tisícího pětistého] osmdesátého osmého.

Václav Smrčka ze Mnichu⁵

³ Hostín, poddanská ves východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice.

⁴ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Václava Smrčky ze Mnichu.

⁵ Václav Smrčka ze Mnichu (zemřel po 1596), na Čečelicích.

260.

Zdeslav Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby mu byla vydána postel a povlečení, zanechané po smrti jeho bratra Jiříka Kaplíře ze Sulevic na tvrzi Bosyni.

Košťálov, 11. března 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 63, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Schýš z Eklberku na Byšicích a Bosyni, panu ujci mému vzláště milému.

Službu svú vzkazují, urozený pane ujče můj vzláště milý. Zdraví i jinýho mnoho dobrýho věrně Vám rád přeji. Tak podle mého s Vámi na tom zůstání¹ onehdejšího dne, když j[es]t paní manželka² Vaše na Bosyni³ byla, pro lože a šaty ložní, kterýž j[es]t neboštík bratr⁴ můj tam zanechal,⁵ [jsem] posílal, ale paní manželka Vaše takových šatů j[es]t ani lože vydati nechtěla. I majíce já nyní poselství pro některé jiné věci [k] panu Jiříkovi Kaplíři,⁶ švagru mému, na Kokořín,⁷ Vás za to přátelsky žádám, že o tom poručíte, aby

¹ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

² Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

³ Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Jiřík Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1587-1588), na Bosyni.

⁵ Narážka na pozůstalost po Jiříkovi Kaplířovi ze Sulevic na Bosyni. Srov. NA Praha, DZ, DZM 7, fol. X 1. Zmíněn Zdeslav Kaplíř ze Sulevic na Košťálově jako „nápadník a držitel statku na jistotách, klisnách a jinech věcech po někdy Jiříkovi Kaplíři ze Sulevic a na Bosyni, bratru svém pozůstalý, mimo to, což jest mu kšaftem od téhož někdy Jiříka Kaplíře odkázáno.“ Zmíněný kšaft Jiříka Kaplíře ze Sulevic nebyl vložen do desek zemských a mezi prostudovanými písemnostmi nebyl dohledán.

⁶ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně.

*mi takový šaty byly vydány. <Tak> Sem té víry, že se tak stane, tak abych pana ujce více-
ji o tu věc nezanepřáždňoval. S tím Pán Bůh rač s námi se všemi bejti. Dán na Košťálově⁸
v pátek po suchých dnech postních léta [tisícího pětistého] osmdesátého osmého.*

Zdeslav Kaplíř z Sulevic⁹ a na Košťálově

⁷ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁸ Košťálov, poddanská ves, tvrz a hrad jihozápadně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Jenčice. V majetku Zdeslava Kaplíře ze Sulevic.

⁹ Zdeslav Kaplíř ze Sulevic (zemřel před 1603), na Košťálově, bratr Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

261.

Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o informaci, zda z jeho vůle a poručení vzali jeho poddaní z Bosyně dříví a koně Kaplířovým poddaným a dali do vězení Kaplířova poddaného Pavla z Kokořína.

Bez místa, 14. března 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 21, česky

*Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Ekenberku na Byšicích a Bosyni, pa-
nu ujci mému milému.*

((Od pana Kaplíře Vostrské[h]o¹ o pobrání koní a dříví. Též odpověď zase dána.))²

*((Když s tímto psaním přišli, sami se přiznali, že Václav Pešeta³ a Pavel Janda⁴ že sou to
dříví na kruntech mejch brali a na vozy [...]li v přítomnosti truhláře Zachariáše⁵ a Jiří-
ka⁶ krejčího, Pavlíčka⁷ pacholete mého.))⁸*

*Urozený pane ujče můj milý. Zdraví dobrého Vám rád přeji. Oznamuji Vám, kderak
kúpivši dříví někdeří sedláci od neboštika pana Jiříka Kaplíře,⁹ stréce a švakra mého,
nad rybníkem mém dolěším v kruntech na onen čas jeho, takové dříví bez vůle a dovození
mého sou do rybníka mého ((a na kruntem [!])) vtahali, ano i velký složili. I poručil sem
čeládce mé a podaným, aby takové dříví z rybníka mého vynosili a na Kokořín¹⁰ ke dvoru
mému odvezli, což oni vedle poručení mého sou se tak zachovali a v sobotu minulú, to
jest dne s[vatéh]o Řehoře,¹¹ vozíc takové dříví mimo les Váš pod Bosyni,¹² tu sou poda-*

¹ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Václav Pešeta, poddaný Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁴ Pavel Janda, poddaný Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁵ Zachariáš, truhlář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

⁶ Jiřík, krejčí, poddaný Albrechta Pětipeského.

⁷ Pavlíček, pachole, poddaný Albrechta Pětipeského.

⁸ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁹ Jiřík Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1587-1588), na Bosyni.

¹⁰ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

¹¹ Dne 12. března.

¹² Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

ni¹³ Vaši z Bosyně, Adam¹⁴ rychtář,¹⁵ Petr Robiček,¹⁶ Vít <...>Subů [?],¹⁷ zeť [?], a Manžek [?] Ječný,¹⁸ s jinými pomocníky svými s voštípy, sekerami a jinými braněmi¹⁹ na čeládku mou vyběhli a takové dříví, hrozíc jim i bitím, z vozu smetli a na Bosyň pobrali, též Pavla²⁰ z Kokořína, podaného mého, s koňmi jeho a vozem ((...)) do Bosyně vzali a s ním do vězení dadóc, jak se jim dobře líbilo, nakládali. A protož se Vás v tom dotazuji a věděti žádám, s vůlí-li a poručení Vašeho oznámení podání Vaši sami takovou věc nenáležitě nad čeládku a podaném mém provedli, abych se věděl čím zpraviti.²¹ Za odpověď žádám. Dat[um] v pondělí po svatém Řehoři léta [15]88.

Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic na Brocně²² a Kokoříně

¹³ Poddaní.

¹⁴ Adam rychtář, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně.

¹⁵ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

¹⁶ Petr Robiček, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně.

¹⁷ Vít Subů [?], poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně.

¹⁸ Manžek [?] Ječný, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně.

¹⁹ Braně – zbraně.

²⁰ Pavel, poddaný Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic ze vsi Kokořín.

²¹ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus*. Tomi IV. pars 1. sectio I., Praha 1882, Práva a zřízení zemská království českého z léta 1564, čl. S. 7., s. 676-677; tamtéž, čl. D. 3., s. 533.

²² Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

262.

List otevřený. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku oznamuje [obyvatelům Boleslavského kraje], že byl před několika dny v noci založen úmyslně oheň ve stodole jeho poddaného v Přívorách. Byl zadržen cikán, který se přiznal, že oheň založili cikáni, kteří se pohybují v Boleslavském kraji. Mezi nimi jsou také tři Turci, z nichž jeden leží pobodaný a postřelený u Mělníka v Čertově krčmě, kde se zároveň zotavuje. Napomíná stavy, aby tohoto nebo i ostatní zadrželi, aby mohli být potrestáni.

Byšice, 24. března 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 29, česky

[Adresa]¹

Já Albrecht Pětipeský z Chýš z Egerbergku na Byšicích, hejtman kraje Boleslavského, službu svú Va[šim] [Mil]o[s]te[m] a Vám vzkazuji. A podle toho věděti dávám, že teď nedávných dnův pomínulých ve vsi Přívorách² nočního času u jednoho poddaného mého z stodoly j[es]ti voheň vyšel, a jiné naděje není, než že jest kladeney bejti musil. V tom dostavši pacholete jednoho cikánského, to světle mluví a se přiznává, že by cikáni, kteří

¹ Jde o tzv. list otevřený, určený k publikování obyvatelům daného kraje, proto nemá adresu. List má pliku. Uprostřed pliky je pečeť Albrechta Pětipeského.

² Přívory (Horní), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

se tu projíždějí, takoví škůdcové a ten voheň v jmenované vsi založiti měli. Nic minějí mezi nimi tři Turci přirození že jsou, a jeden z těch tří v krčmě, kde slove Čertově,³ pod Mělníkem⁴ pobudenej aneb postřelenej leží a se hojí. Protož Vašich [Mil]o[s]tí všech i jednoho každého jakéhožkoliv povejšeni neb stavu vedle zřízení zemského a ouřadu svého hejtmanského napomínám, kdežby koliv buď tu v jmenované krčmě aneb kdežkoliv jinde ten jeden aneb jich více nalezeni byli, že se s nimi dostatečně ujistiti poručiti ráčíte, tak pokudž by to tak najíti se mohlo, aby k skutečnému ztrestání přivedeni byli, souce v té naději, že jeden každý podle vši náležitosti zachovati se ráčí.⁵ Dán spěšně na Byšicích⁶ ve čtvrtek večer o středopostí léta [15]88.

Alb[re]cht Pětipeský

³ Čertova krčma, krčma u města Mělník.

⁴ Mělník, město a zámek (kraj Středočeský). V majetku panovnické rodiny. V zástavním vlastnictví Jiřího Popela z Lobkovic.

⁵ Jednotlivé články zemského zřízení o krajských hejtmanech a jejich činnosti srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, Praha 1882, Práva a zřízení zemská království českého z léta 1564, čl. R. 13.-R. 22., s. 670-674. V tomto konkrétním případě srov. tamtéž, čl. L. 8., s. 603-604.

⁶ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

263.

Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše [hejtmanovi komorního panství Brandýs nad Labem]. Diví se, že dosud neposlal pro cikána, kterého má ve svém vězení v Byšicích a který ví o jiných, kteří jsou ve vězení v Brandýse nad Labem a kteří prý zapálili stodolu jeho poddanému v Přivorách.

Byšice, 28. března 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 18, česky, pravděpodobně koncept

[Adresa]¹

Službu svú vzkazují, urozený pane kmoře můj vzláště milej. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vá[m] věrně rád. Psaní, které jste mi učinili strany těch cikánů, kteří pobráni <jsou> a [ve] vězení v Brandejse² jsou, Vám se[m] oznámil, že toho, který na ně praví (strany toho vohně i některé jiné věci), Vá[m] odeslati chci, ((abyšte pro[ň] poslati)). I nevím čím se to prodhlo [?], že proň neposíláte, neb to Vá[m] oznámiti mohu, že ten cikán předce na svém stojí a praví, že sou takovým ohněm ti, kteří <u> v Bran<dejse sedí, vinni> ((dejse, vin[n]i)), ((ač Vás tejna nečiní((m)), že někderých víc <se> dostal)) <a také sou> sem <ke mně do Byšic³ dva přivedeni>, však aby takový[m] ohněm vinni bejti měli, o těch praví, že nejsou, ((však)) <nic méně> abych je ((vězení)) prázdna učiniti měl, nestěžujíc jich násilným a velikým vězením, dokudž se tuto toho nětco nevyhledá

¹ Dopis byl psán na dvojlist. Strana dvojlistu, na které byla napsána adresa, chybí.

² Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, komorní město a zámek severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský).

³ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

a tomu nevyrozumí ((oumyslu nejsem. Dáleji)) <budu očekávati> oznámením <Vašeho> Vaším zpraviti se chci, kderéhož žádám. Dán spěšně na Byšicích v pondělí po neděli Družebné léta [15]88.

Albrecht Pětipeský

264.

Mikuláš Beřkovský ze Šebířova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že dnes za ním přijel na Byšice, ale musel pospíchat dál na Beřkovice, proto na něj nepočkal. Posílá k němu posla a žádá ho, aby mu půjčil 100 kop grošů míšeňských na tři týdny. Oznamuje mu, že mu jeho bratr dá více než 10 000 kop grošů míšeňských, které mu půjčí členové rodu Lukaveckých z Lukavce. Půjčené peníze mu proto určitě vrátí.

Dolní Beřkovice, 11. dubna 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudniční (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 144, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergu a na Byšicích, panu ujci mému zvláště milému, dán bud'.

Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři, můj zvláště milý pane ujče. Od Pána Boha vinšuji panu ujci na Byšice¹ zajížděl, ale za <pří> pilnými příčinami sem zase na Beřkovice² pospíchat musel, tak že jsem pana ujce v domu Vašem dočkati nemohl. I nashvalí tohoto posla posílám a Vás, můj zvláště milý pane ujče, velice přátelsky žádám, možné-li j[es]t pro mě Vám to přátelství prokázati a mně proti dostatečnému ujištění jedno sto kop míš[eňských] půjčiti, nic děleji nežli do třech nedělí pořad zběhlých. A já panu ujci tímto psaním připovídám, takové peníze konečně bohdá ještě dřív, nežli ty tři neděle minou, zase s poděkováním oplatiti. Nebo panu ujci oznámiti mohu, že mi bratr³ můj při tomto s[vaté]m Jiří nejprve příštím⁴ přes deset tisíc konečně dáti má, na kteréžto peníze jsou švagrové bratra mého, páni Lukavečtí⁵ na Souticích,⁶ konečně ubezpečili jemu jich půjčiti. A tak se konečně na to bezpečiti⁷ můžete, že panu ujci bohdá zajistý takové peníze bez odkladu oplatiti chci, nejdéle v týmdni⁸ po s[vaté]m Jiří. A kdyby mě pan ujec zase v též podobné příčině potřeboval a mně časně oznámil, chci se v tom i v ji-

¹ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Dolní Beřkovice, poddanská ves a tvrz severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Beřkovského ze Šebířova.

³ Jan mladší Beřkovský ze Šebířova (zemřel 1593-1595), bratr Mikuláše Beřkovského ze Šebířova, manžel Anežky Lukavecké z Lukavce, dcery Zdeňka Lukaveckého z Lukavce, na Dolních Beřkovicích.

⁴ Dne 23. dubna.

⁵ Bratři Jetřich, Jan, Adam, Petr, Václav, Jindřich, Matěj a Jiřík, synové Zdeňka Lukaveckého z Lukavce na Souticích.

⁶ Soutice, poddanská ves a tvrz východně od Benešova (kraj Středočeský). V majetku bratrů Lukaveckých z Lukavce.

⁷ Bezpečiti se – zajistit se; zaručit se; spoléhat se.

⁸ V týmdni – v týdnu; za týden.

ném mně nejvejš možným dobrým přátelstvím panu ujci se služebně povolně propůjčiti, to vskutku poznati máte. S tím milost Pána Boha rač býti s námi se všemi. Dat[um] na Beřkovicích v pondělí po Květné neděli léta [tisícího pětistého] osmdesátého osmého.

Mikuláš Beřkovský z Šebířova,⁹ manu p[ro]p[ri]a

⁹ Mikuláš Beřkovský ze Šebířova (zemřel 1627), bratr Jana mladšího Beřkovského ze Šebířova, na Bechlíně a Dolních Beřkovicích.

265.

Jiří Kamarýt Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Domníval se, že mu do 16. října odloží splacení částky 300 kop a přijme úrok od poddaného. Z jeho psaní vyrozuměl, že kvůli velké potřebě peněz tak nemůže učinit. Peníze mu proto co nejdříve vrátí, neboť mu během dvou týdnů po 23. dubnu mají být dány peníze od několika osob. Píše svým dlužníkům, a ti mu odpovídají, že mu nemohou splatit dluhy dříve než dva týdny po 23. dubnu. Žádá Albrechta, aby jemu a jeho bratrovi Vilémovi odložil splacení dluhu nejdéle dva týdny po 23. dubnu a aby o tom napsal Jakubovi Menšíkovi z Menštejna nebo do úřadu nejvyššího purkrabství pražského.

Milešov, 16. dubna 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 11, česky

Urozenýmu a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Ikerberku a na Býšicích a Bosyni, hejtmanu kraje Boleslavskýho, panu ujci mýmu zvláště milýmu.

((P[an] Kaplíř¹ za dvě neděle příročí² žádá.))³

(([15]88 líta den Rozesláni s[v]atých apoštolů⁴.))⁵

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane ujče můj zvláště milý. Zdraví a jiný všeckno dobrý přejí Vám a všemu domu Vašemu upřímně věrně rád. Můj zvláště milý pane ujče, nadál sem se, že mi to přátelství na žádost mou k vůli učiníte a mně těch tří set do svatýho Havla⁶ sečkání⁷ učiníte a ourok od poddanýho mýho přijmete. Ale že pro velikú potřebu peněz mně to přátelství k vůli učiniti nemůžete, z psaní Vašeho sem porozuměl. I můj nejmilejší pane ujče, z psaní Vašeho porozuměvši, že mi to přátelství učiniti nemůžete, o to se skutečně starám a bohda Vám takový pe((ní))ze, což nejdříveji budu moci, shledám a bohda s poděkováním dám, nebo mi taky ted' při vyjití dvou nedělí po svatým Jiří⁸ peníze ((od několikerych)) skládány býti mají. Dopisujice se k těm, kteří mi klásti

¹ Jiřík Kamarýt Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1601-1603), bratr Viléma Kaplíře ze Sulevic, na Milešově.

² Příročí – lhůta daná věřitelem dlužníkovi, kterou oddaluje stanovený termín splacení dluhu, ve které nesmělo být na dlužníka naléháno o zaplacení a ve které nemohla být na dlužníka podána žaloba. Dání příročí oznamoval věřitel úřadu nejvyššího purkrabství pražského, který byl kompetentní pro souzení sporů o dluhy, zapsané na dluhopisech s ručiteli.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Dne 15. července.

⁵ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Dne 16. října.

⁷ Sečkání – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

⁸ Dne 23. dubna.

mají, od nich odpověď mám, že mi dřív klásti a dáti nemohou, než při vyjití dvou neděl po svatým Jiří, jakž obyčej toho jest, že mi penězi meškati nechtějí. I poněvadž nám přiročí dále není dáno nežli do svatého Jiří, Vás, můj nejmilejší pane ujče, nic dýle nežádám, nežli že nám bratřím, mně a Vilímovi,⁹ přiročí přidáte dvě neděle po svatým Jiří, nic dál, bez pohoršení práva Vašeho, a že panu Menšíkovi¹⁰ aneb k ouřadu purkrabskýmu¹¹ psaní učiníte, že nám přiročí bez pohoršení práva do dvou neděl po svatým Jiří přidáváte, aby poznamenáno bylo.¹² A já taky bohdá jakž připovídám, tomu bohdá taky došti učiním a bohdá s poděkováním všelijakým dobrým přátelstvím odsloužím. A tak odpovědi přátelské od Vás psaním Vaším očekávati budu. S tím milost Boží rač býti s námi. Dat[um] na Milešově¹³ v sobotu Bílú před hodem slavným Vzkříšení Krysta pána líta [15]88.

Jiřík Kamarýt Kaplíř z Sulevic a na Milešově, m[anu] p[ro]p[ria]

⁹ Vilém Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1589-1594), bratr Jiříka Kamarýta Kaplíře ze Sulevic, na Želivcích.

¹⁰ Jakub Menšík z Menštejna (zemřel 23. 9. 1614), na Mokropsech, vrchní písař soudu nejvyššího purkrabství pražského.

¹¹ Úřad nejvyššího purkrabství pražského.

¹² Albrecht Pětipeský bratrům přiročí dal. Srov. NA Praha, NPP, inv. č. 78, kniha 78, číslo F. 1., fol. 83' – „Albrecht Pětipeskej z Chýš učinil psaní Jiříkovi Kamarýtovi Kaplíři, kterýmžto psaním přiročí dáva týmž bratřím Kaplířům z Sulevic“. Týmž bratrům Kaplířům dal Albrecht Pětipeský přiročí už dvakrát předtím v roce 1587. Srov. tamtéž, číslo A. 10., fol. 73' a tamtéž číslo A. 17., fol. 74'.

¹³ Milešov, poddanská ves a tvrz západně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Velemín. V majetku Jiříka Kamarýta Kaplíře ze Sulevic.

266.

Rudolf II. Habsburský píše Markétě Valdštejské z Lobkovic a Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá je, jako poručníky nezletilých dětí po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna, aby mu odložili splacení dlužního úpisu, ve kterém je on dlužníkem a oni věřiteli, a aby nežádali splacení dlužního úpisu u jeho ručitelů.

Pražský hrad, 27. dubna 1588

NA, SM, inv. č. 689, sign. D 1/1 (1588), karton 548, nefol., česky, koncept¹

Rudolf² [etc.].³

Urozená nábožná nám milá a slovtuný věrný náš milý. Vznášejí na nás rukojmové⁴ naši, kterak byste jim při s[vatě]m Havle pomínulém⁵ sumu tu, kterou sme Vám jako po-

¹ Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora pořadové číslo přeepsaného konceptu v registrech „64“ a stručný regist „o další sčekaní“. Vpravo nahoře rukou registrátora datum vydání listu převedené na dny a měsíce „den 27. April[is] A[nn]o [etc.] [ein tausend fünf hundert] acht und achtzigsten“. Jména adresátů jsou rukou koncipienty napsaná na konci konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

⁵ Dne 16. října 1587.

ručníci a poručníku dětí a statku po někdy Jindřichovi z Valdštejna⁶ pozůstalého zjistiti listem hlavním ráčili, <vypověděli, ((listem))>, psaním od nejvyššího purkhrabství p[ra]žského vypověděli, a aby Vám takovou sumu při tomto s[vatě]m Jiří⁷ léta tohoto [tisícího pětistého] osmdesátého osmého složili, půl léta napřed věděti dali, prosíc, s ponížeností, abychom je z takového rukojemství⁸ vyvaditi poručiti ráčili. I nechtějice my, aby rukojmové naši jakú těžkost pro nás jmíti a k jaké škodě <pro nás> přijíti měli a nemoha vás na místě sirotčím na ten čas za příčinou, že sbírka na splacení dluhův našich, která se při tomto termínu s[vatě]ho Jiří složiti měla, na větším dile za reštantníky⁹ zůstává, spokojiti dáti, protož vás milostivě žádati ráčíme, abyšte nám takové sumy další sčekání¹⁰ <učil> <učinili>, nemůže-li do roka pořad zběhlého, ač ta naděje není, býti, ale do s[vatě]ho Havla nejprve příštího,¹¹ učinili, a na rukojmě naše dáleji nenastupovali. A my to tak opatřiti poručiti ráčíme, aby<šte> Vám při tom času suma sirotčí dána a zaplacená byla. A což tu tak k milostivé žádosti naší učiníte, to my vám každého času milostí naší císařskou zpomínati ráčíme. Dán na Hradě našem p[ra]žském¹² v středu po Provodní neděli¹³ léta [etc.] [15]88 a království [etc.].

Markétě Valštejnové z Lobkovic¹⁴ na Dobrovici¹⁵ a Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku

⁶ Jindřich z Valdštejna (narozen 1517, zemřel 9. 12. 1579), manžel Markéty Popelové z Lobkovic, otec Viléma Voka a Henika z Valdštejna.

⁷ Dne 23. dubna.

⁸ Rukojemství – zaručení se jiné osoby či jiných osob (rukojmi) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmi) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak týž neučinil sám; rukojemství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.

⁹ Reštantník, z něm. der Rest – dlužník.

¹⁰ Sčekání – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

¹¹ Dne 16. října.

¹² Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹³ Dne 27. dubna.

¹⁴ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Henika z Valdštejna.

¹⁵ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egerberku).

267.

Jiří Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku. Žádá ho znovu, aby mu propustil z poddanství Annu, dceru zemřelého Jansy ze Šemanovic, a aby ji dal za manželku jeho poddanému Jírovi, synovi Štěpána z Jestřebuze.

Vidim, 7. května 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 66, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egerberku a na Byšicích a Bosyni, panu kmotru a švagru mému zvláště milému.

((Z Vidimě¹ od p[ana] Jiříka Hrzáně,² že zase každého propustiti chce.))³

¹ Vidim, poddanská ves a tvrz severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiříka Hrzána z Harasova.

Službu svú vzkazují, urozený a můj zvláště milý pane kmotře a švagře, pane Albrechte Pětipeský. Zdraví i jiného všeho dobrého přeji Vám věrně rád. A tak jakož sem Vám psaní učinil, žádajíce Vás, abyšte Annu,⁴ dceru neboštíka Jansy⁵ ze Šemanovic,⁶ poddanou Vaši, Jirovi,⁷ synu Štěpána⁸ z Jestřebuze,⁹ poddanému mému, za manželku dali a na grunty mý propustili, <proto> i na to psaní mé sem žádné odpovědi dostati nemohl. Protož Vás, můj zvláště milý pane švagře a kmotře, ještě přátelsky žádám, že tak učiníte ((a na grunty mý i spravedlnosti jí propustíte)), nebo já sem zase ve všem Váš volný a toho poddaného ani poddanou nemám, kterýž by na gruntech Vašich býti chtěl, abych ho Vám neměl propustiti. Nebo toho zprávu mám, že byšte věděti chtěli <zi>, kde j[es]t týž poddaný můj rodilý a odkud j[es]t, Vám to v pravdě oznámiti mohu, že rodiče dobrý má a v Jestřebuzi rodilý j[es]t a otec jeho jest sobě jinú živnost koupil, a na kterýž j[es]t sám prve byl, syna svého, totiž Jíru svrchu psaného, tu nechati chce. Což věřím, že slušné žádosti mé neoslyšte.¹⁰ Já se Vám toho vším dobrý[m] přátelstvím odměniti nepominu. Odpovědi, kterouž bych se zpravití mohl, žádám. Datum na Vidimi v sobotu po svatých Filipu a Jakubu léta [15]88.

Jiřík Hrzán z Harasova a na Vidimi

² Jiřík Hrzán z Harasova (zemřel 1590-1591), na Housce a Vidimi.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Anna, dcera Jansy, poddaná Albrechta Pětipeského ze vsi Šemanovice.

⁵ Jansa, otec Anny, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Šemanovice.

⁶ Šemanovice, poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kokořín. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

⁷ Jíra, syn Štěpána, poddaný Jiříka Hrzána z Harasova ze vsi Jestřebice.

⁸ Štěpán, otec Jíry, poddaný Jiříka Hrzána z Harasova ze vsi Jestřebice.

⁹ Jestřebice, poddanská ves severně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Dobřeň. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Vidim.

¹⁰ Neoslyšíte.

268.

Kateřina Sekerková z Dubé a Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby se vedle Viléma Ostrovce z Kralovic, Albrechta Kamýckého ze Lstiboře a Jiříka Vosterského Kaplíře ze Sulevic zaručil v dlužním úpisu na částku 2 000 kop grošů, ve kterém je ona dlužníkem a Anna Libenická ze Lstiboře věřitelem.

Obříství, 17. května 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudniční (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 19, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Egrberku a na Byšicích, panu kmotru mému vzláště milému, dán bud'.

((Z Obříství¹ od paní Sekerkový² o rukojemství.³))⁴

¹ Obříství, poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Sekerky ze Sedčic, pak jeho nezletilého syna Mikuláše Sekerky ze Sedčic a vdovy po něm Kateřiny Sekerkové z Dubé a Lipé.

² Kateřina Sekerková z Dubé a Lipé (zemřela po 1590), manželka Mikuláše Sekerky ze Sedčic, na Obříství.

Modlitbu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane kmotře můj vzláště milej. Zdraví, jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně ráda. Můj milej pane kmotře, ted' k Vám tohoto posla naschvále posílám a Vám oznamuji, že jest mi paní Anna Libenická⁵ psaní učinila, abych jí <po> jistotu, kterouž má na dobré paměti pána⁶ mého nejmilejšího, obnovila. I nemohouce já toho bez milých dobrých pánův a přátel učiniti, potřebujíc jich v těch věcech, i tolikéž Vás, můj vzláště milej pane kmotře, v té věci přátelsky žádám, že se za mě paní Anně Libenické za dva tisíce kop podle pana Vilíma Vostrovce⁷ a pana Kamejtského⁸ a pana Jiříka Kaplíře⁹ v rukojemství postavíte a když Vám jistotu vodešlej [!], pečeť svou přitisknete. A já ((Vám připovídám, že)) Vás z takového rukojemství poctivě vyvadití ((chci)) a na Vás v té příčině žádných škod nedopouštětí. Což Vám věřím, že to přátelství pro mě učiníte. A jestli ste prve <k> v které jistotě rukojmí¹⁰ za mého nejmilejšího pána, když mi pan Jetřich ((Vřesovec))¹¹ starý jistoty odvede, Vám pečeť Vaši ráda navrátím. Odpovědi přátelské s vykonáním té věci žádám. S tím Vás Pánu Bohu poroučím. Datum na Vobříství v outerý po neděli Cantate léta [15]88.

Kateřina Sekerková z Dubé z Lipého, rukou vlasní

³ Rukojemství – zaručení se jiné osoby či jiných osob (rukojmí) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmí) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak týž neučinil sám; rukojemství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Anna Libenická ze Lstiboře, dcera Albrechta Kamýckého ze Lstiboře, na Libenicích.

⁶ Mikuláš Sekerka ze Sedčic (zemřel 1588), na Obříství.

⁷ Vilém Ostrovec z Kralovic (zemřel 1593), na Vlašimi, Veleni, přisedící dvorského a komorního soudu, královský prokurátor.

⁸ Albrecht Kamýcký ze Lstiboře (zemřel 1585), na Obříství.

⁹ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně.

¹⁰ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

¹¹ Jetřich Kyšperský z Vřesovic (zemřel 2. 4. 1599), na Chlumíně.

269.

Kateřina Sekerková z Dubé a Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Odesílá mu výše zmíněný dlužní úpis a žádá ho, aby k němu jako jeden z ručitelů přitiskl svou pečeť.

Obříství, 21. května 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 18, česky

*Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Ekrberku a na Byšicích, panu kmotru mému vzláště milému.
((Od p[ani] [z] Vobříství¹ o rukojemství.²))³*

¹ Obříství, poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Sekerky ze Sedčic, pak jeho nezletilého syna Mikuláše Sekerky ze Sedčic a vdovy po něm Kateřiny Sekerkové z Dubé a Lipé.

² Rukojemství – zaručení se jiné osoby či jiných osob (rukojmí) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmí) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak týž neučinil sám; rukojemství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.

Modlitbu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane kmotře můj vzláště milej. Zdraví, jiného všeho dobrého, přeji Vám i s dítkami Vašimi věrně ráda. Můj vzláště milej pane kmotře, jakž sem Vám předešle psaní učinila a Vás sem žádala,⁴ abyšte se za mě v rukojemství paní Aně⁵ Libenický⁶ postavili, i což ste mi za odpověď dali, když Vám jistota ode mě odeslána bude <že> k zpečetění, že to rádi pro mě učiníte, což Vám z takového přátelství velice děkuji a teď Vám jistotu k zpečetění odsílám a přátelsky žádám, <k> že k ní pečeť svou přitisknete. Já Vám tímto psaním připovídám, že Vás z takového rukojemství poctivě vyvaditi chci a škod žádných na Vás nedopustiti. S tím Vás Pánu Bohu poručím. Datum na Vobřiství v sobotu po neděli Cantate léta [15]88.

Kateřina Sekerková Berkovna z Dubé z Lipého⁷ a na Vobřiství

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Srov. předešlý list č. 268.

⁵ Anně.

⁶ Anna Libenická ze Lstiboře, na Libenicích.

⁷ Kateřina Sekerková z Dubé a Lipé (zemřela po 1590), manželka Mikuláše Sekerky ze Sedčic, na Obřiství.

270.

Matyáš Střelec Blovický z Löwenberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu na příkaz své vrchnosti propouští z poddanství Annu, dceru Říhy z Dolní Zimoře, a Jana, syna Šoudy z Újezda.

Mělník, 31. května 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/12, fol. 42, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerbergku na Byšicích a Bosyni, panu a příteli mému milému, d[án] b[ud].

*((Od Je[h]o Mi[los]ti pana hofmistra¹ vejhosty dva.² Propouštěti ráci Annu³, ceru Říhovu,⁴ ze vsi z Zimar.⁵ Druhý Jana,⁶ Šoudova⁷ syna, z Oujezda.⁸))⁹
(([15]88.))¹⁰*

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane a příteli můj milý. Byšte zdraví byli a dobře se měli, přál bych Vám toho věrně rád. Jeho [Milos]ti pán ((ráčil jest

¹ Jiří starší Popel z Lobkovic (narozen 1540, zemřel 27. 5. 1607), na Mělníku, komorník Rudolfa II. Habsburského, nejvyšší hofmistr.

² Zmíněné pisemnosti (výhosty) se mezi pisemnostmi Pětipeských nedochovaly.

³ Anna, dcera Říhy, poddaná Jiřího staršího Popela z Lobkovic ze vsi Dolní Zimoř.

⁴ Říha, otec Anny, poddaný Jiřího staršího Popela z Lobkovic ze vsi Dolní Zimoř.

⁵ Dolní Zimoř, poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský).

⁶ Jan, syn Šoudy, poddaný Jiřího staršího Popela z Lobkovic ze vsi Malý Újezd.

⁷ Šouda, otec Jana, poddaný Jiřího staršího Popela z Lobkovic ze vsi Malý Újezd.

⁸ Malý Újezd, poddanská ves jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Mělník.

⁹ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁰ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

mi poručiti Vám oznámiti, že)) k žádosti Vaší, na způsob v psaní Vašem doloženéj, Annu, dceru Říhovu, z Zimoře Andresovi Knoblochovi¹¹ z Truskavně¹² za manželku, nic méně Jana, Šoudova syna, z Oujezda, Vám za poddaného propouštěti ráčí. Čeho sem Vás za odpověď tejna učiniti nechtěl. S tím milosti Boží poručený buďte. D[atum] na Mělníce¹³ v outerý po Božím Vstoupení léta [15]88.

Matyáš Střelec Blovický [etc.]¹⁴, hejtman na Mělníce, m[anu] p[ro]p[ria]

¹¹ Andres Knobloch, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Truskavna.

¹² Truskavna, poddanská ves severozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kokořin. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

¹³ Mělník, královské věnné město, pak zástavní město a zámek (kraj Středočeský). V zástavním vlastnictví Jiřího Popela z Lobkovic.

¹⁴ Matyáš Střelec Blovický z Löwenberku (zemřel po 1594), hejtman na Mělníku.

271.

Jiřík Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby k němu přijel na Vidim a stal se jemu a jeho dceři Dorotě „pánem a přítelem“.

Vidim, 1. června 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 63, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Egrberku a na Byšicích, panu švagru a kmotru mému zvláště milému.

((Od p[ana] Hrzáně¹ z Vidimě²..))³

Službu svú vzkazuji, urozený a můj zvláště milý pane švagře a kmotře, pane Albrechte Pětipeský. Abyšte zdrávi byli a dobře se měli, přál bych Vám toho věrně rád. Můj zvláště milý pane švagře a kmotře, oznamuji Vám, že, dá-li Pán Bůh, tento outerý nejprve příští⁴ mn<z>oství dobrých pánův a přátel u sebe míti budu, totiž starýho pana Hodějovskýho⁵ a pana Václava Bechyni⁶ a jiných množství. Protož Vás, jako svého zvláště milého pana švagra a kmotra, přátelsky žádám, že ke mně na týž den přijedete a mně se i tolikýž dcerce⁷ mý za pána a přítele postavíte.⁸ Což věřím, že tak učiníte. Já se Vám zase toho všelijakým dobrým přátelstvím odměniti nepominu. A tak Pán Bůh rač dáti naše spolu v dobrým zdraví shledání. Datum na Vidimi v středu po neděli Exaudi léta [15]88.

Jiřík Hrzán z Harasova a na Vidimi

¹ Jiřík Hrzán z Harasova (zemřel 1590-1591), na Housce a Vidimi.

² Vidim, poddanská ves a tvrz severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiříka Hrzána z Harasova.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Dne 7. června.

⁵ Bernard Hodějovský z Hodějova (zemřel 6. 5. 1595), na Tloskově a Lčovicích, přisedící zemského soudu.

⁶ Václav Bechyně z Lažan (zemřel 1600), na Pičíně, přisedící dvorského a komorního soudu.

⁷ Dorota Hrzánová z Harasova, dcera Jiříka Hrzána z Harasova.

⁸ Narážka se týká připravované svatby mezi Dorotou Hrzánovou z Harasova, dcerou Jiřího Hrzána, a Přechem Hodějovským z Hodějova. Setkání se pravděpodobně týkalo jednání o satební smlouvě. K námluvám Jindřicha Velemyského z Velemyšlovsi s Dorotou o rok předtím srov. list č. 254.

Matyáš Střelec Blovický z Löwenberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o oznámení, zda s ním pojedje obhlédnout místa v lese zvaném Na království, patřící k Mělníku, ve která se „vkládá“ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic.

Mělník, 14. června 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/12, fol. 41, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku na Byšicích a Bosyni, panu a příteli mému zvláště milému.

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane a příteli můj zvláště milý. Byšte zdrávi byli a všelijak se dobře a šťastně měli, toho bych Vám věrně rád přál. Ku paměti Vám přivozují, co se vejjezdu na spatření v lese k Zámku mělnickému¹ přináležitém slove Na Království² dotýče, kdež pan Jiřík Kaplěř brocenský³ v ně se vkládá, že v ta místa podle poručení Jeho [Mil]o[sti] pána⁴ mého vyjeti a lidí, kteříž tu povědomí sou, aby se též najíti dali se dožádati toho oumyslu sem k pátku den s[vatého] Jana Křtitele páně nejprv příštímu.⁵ A poněvadž k tomu lidé jinopanští potřebováni budou, o něž se dopisovati musí, nic méně i se panem Albrechtem Vosterským Kaplěrem,⁶ aby též o těch věcech paměť svou na ten den ku potřebě Jeho [Milos]ti páně <vyz> vynesl, spolu s Vámi (jakž mi od Jeho [Milos]ti pána oznámeno) promluvíti a dožádati se mám, dříve než bych o napřed psané lidi se dopisoval. Od Vás věděti žádám, mohli byšte na ten den s[vatéh]o Jana se mnou v ta místa sjeti, čili který jiný den, neb týmž <začež> zájezdem mohli bychom i o jiné věci tu příležitost, oč snešení jest, vejjezd a spatření vykonati a toho dne spíše i my sami i lidé jiní prázdnot k tomu najíti. V čemž odpovědi Vaší se zpravím. S tím milosti Boží poručeny budete. D[atum] na Mělníce <po> úterý po S[vaté] Trojici léta [15]88.

Matyáš Střelec z Lebnpergku,⁷ hejtman na Mělníce

¹ Mělník, královské věnné město, pak zástavní město a zámek (kraj Středočeský). V zástavním vlastnictví Jiřího Popela z Lobkovic.

² Na Království, les, na panství Mělník.

³ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokořině. Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁴ Jiří starší Popel z Lobkovic (narozen 1540, zemřel 27. 5. 1607), na Mělníku, komorník Rudolfa II. Habsburského, nejvyšší hofmistr.

⁵ Dne 24. června. Ke sporu srov. NA Praha, KS, inv. č. 16, kniha č. 16, fol. O 17'-O 18, novodobé stránkování s. 321-321' (Půhony k roku svatého Martina 1588), Jiří starší Popel z Lobkovic na Líbohovicích a Mělníce, rada, komorník a nejvyšší hofmistr, pohání Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic na Brocně. Vinit ho chce z pychu a pro ten pych z 10 kop grošů českých pokuty a ze 100 kop grošů českých škody nad pych. Jiří Vosterský nedlouho po Novém roce 1588 sám osobně a se svými poddanými s koňmi a vozy přijel na grunty Jiřího Popela do lesa Na království, náležejícího k mělnickému zámku, kde dříví borové na náklad Jiřího Popela pokácené a připravené k mělnickému pivovaru dal naložit na vozy a odvezl k sobě na Brocno. Jiří Popel mu poslal řezanou ceduli, jestli se k pychu přiznává, Jiří Vosterský mu odpověděl, že tomu odpírá. Proto ho Jiří Popel pohání. Actum 10. října 1588.

⁶ Albrecht Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1589), na Chcebuzi.

⁷ Matyáš Střelec Blovický z Löwenberku (zemřel po 1594), hejtman na Mělníku.

Tobiáš Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby se jemu a jeho matce Dorotě Hrzánové z Ocelovic stal „pánem a přítelem“ při jednání s Albrechtem Pecingárem z Bydžína o nějaké záležitosti nezletilých dětí po zemřelém Baltazarovi Pecingárovi z Bydžína.

Houska, 20. června 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 101, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu švagru mému zvláště milému, k dodání.

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane otče a švagře můj zvláště milý. Téhož zdraví, v něm jiného všeho dobrého, přál bych Vá[m] věrně rád. Můj zvláště milý pane otče a švagře, na psaní mé jakou mi odpověď dáváte, předce sem porozuměl, že byste nemohli mi se za pána a přítele postavití pro některé příčiny, než mohlo-li by to odloženo býti do pondělka¹ aneb do outerka,² tak že byste chtěli na žádost mou učiniti a za pána a přítele že mně se postavíte. Nepochybuji, můj zvláště milý pane švagře, než že Vá[m] to psaní, které sem panu Albrechtovi Pecinkárovi³ učinil, v dobré paměti zůstává, když sem já Vá[m] prokazoval tehďáž, když ste u mě v Sovínkách⁴ byli, dokládajíc v tom psaní jemu, j[es]tliže mu se vidí, aby sobě jednoho anebo dva dobrý pány a přáteli volil, dřívě nežli by sirotčí dny⁵ přišly a já tolikéž že bych učiniti chtěl a tu že bych mu před týmiž pány a přáteli to vše, co j[es]t tak na škodu sirotčí nepopsání[m] pomínuto,⁶ i také že sem i k sobě toho, což na mě se vztahuje, nic nepřijímal, přednésti a ukázati chtěl, k čemuž on své povolení j[es]t dal.⁷ Protož Vás, můj zvláště milý pane otče, za to přátelsky služebně žádám, že mně i mojí nejmilejší paní mateři⁸ tak mnoho

¹ Dne 20. června.

² Dne 21. června.

³ Albrecht Pecingár z Bydžína (zemřel po 1596), bratr Baltazara Pecingára z Bydžína, na Choustníkově Hradišti, Novém Vamberku.

⁴ Sovínky, poddanské městečko a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému statku Kropáčova Vrutice.

⁵ Tzv. sirotčí dny, které byly vyhrazeny pro projednávání sporů vdov a sirotků, byly zahájeny 25. června a trvaly čtyři dny, přičemž v neděli soud neprobíhal. Navazovaly na zasedání většího zemského soudu, který byl zahájen 10. června.

⁶ Sirotky jsou míněni Václav Mikuláš, Dorota a Alžběta, děti Baltazara Pecingára z Bydžína na Starém Vamberku a Kateřiny Hrzánové z Harasova, dcery Václava Hrzána z Harasova a Doroty Hrzánové z Ocelovic. Kateřina byla sestrou Tobiáše. Narážka na „nepopsání“ se týká opomenutí úředního popsání pozůstalosti, zejména statku Starý Vamberk, po Baltazarovi a Kateřině Pecingárových, kteří zemřeli bez kšaftu nebo pořízení o statku a dětech.

⁷ Srov. NA Praha, DZ, DZV 24, fol. B 25-B 25' (Vklad do desek zemských větších trhových 4. března 1588). Albrecht Pecingár z Bydžína na Choustníkovu Hradišti se přiznal před úředníky desek zemských, že na sebe bere a přijímá poručenství nad dětmi a statkem po svém zemřelém bratrovi Baltazarovi Pecingárovi na Starém Vamberce. Spoluručiteli byli Heřman z Bubna na Horním Jelení, Těmín z Těmic na Doubravici nad Úpou a Myslibor Hamza Bořek ze Zábědovic na Světí. Podle juxty datované 14. března 1589 se Albrecht přiznal, že do vkladu doplňuje text, že přijímá poručenství nad dětmi a statkem po svém zemřelém bratrovi Baltazarovi a také po zemřelé Kateřině Pecingárové z Harasova, manželce zemřelého Baltazara.

⁸ Dorota Hrzánová z Ocelovic (zemřela po 1588), manželka Václava Hrzána z Harasova, matka Tobiáše Hrzána z Harasova, na Housce.

k vůli učiníte a za pána a přítele že se ná[m] postavíte.⁹ Já se Vá[m] toho touž měrou i všelijakým dobrým přátelství[m] rád odplatiti, odsloužiti, jak sami chcete, chci. A by bylo o půlnoci, máte mě vdyccky volného míti. Nebo sirotčí dny¹⁰ tepruva tuto sobotu¹¹ se počnou a já, dá-li Pán Bůh, zejtra i se paní mateří svou na Vrutici¹² pojedu a v středu¹³ do Prahy¹⁴ tím dříveji jeti se strojí[m], a tu, dá-li Pán B[ůh], ve čtvrtek¹⁵ anebo v pátek¹⁶ se pane[m] Pecinkáre[m] v jednání se dáti chci. I již Vás prosím, jak může prošeno býti, že dá-li Pán B[ůh] tuto středu nejprve přišti,¹⁷ do domu mého do Prahy tím dříveji přijedete, nebo tyto hodiny prokorátoři moji piší, abych konečně v tuto středu v Praze se najítí dal. Za odpověď přátelskou žádám. Dán na Housce¹⁸ v pondělí po Božím Těle léta [15]88.

Váš služebný syn a švagkr, Tobiáš Hrzá[n]¹⁹

⁹ Na Albrechta Pětipeského se Tobiáš Hrzán obrátil jako na svého někdejšího poručníka. Srov. NA Praha, DZ, DZV 22, fol. L 15-L 17' (Vklad do desek zemských větších trhových 29. listopadu 1584). Kšaft Václava Hrzána z Harasova na Housce a Kropáčově Vrutici (bez místa, 6. září 1582). Václav v kšaftu ustanovil poručníky nad svými dětmi a statkem manželku Dorotu z Ocelovic a Jiřika Hrzána z Harasova na Vidimi a Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na Byšicích. Podle znění kšaftu měl Albrecht Tobiášovi radit a pomáhat i po převzetí otcovských statků. Václavova dcera Kateřina byla v době sepsání kšaftu už provdaná Pecingárová.

¹⁰ Srov. poznámku č. 5.

¹¹ Dne 25. června.

¹² Kropáčova Vrutice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova.

¹³ Dne 22. června.

¹⁴ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹⁵ Dne 23. června.

¹⁶ Dne 24. června.

¹⁷ Dne 22. června.

¹⁸ Houska, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova.

¹⁹ Tobiáš Hrzán z Harasova (zemřel 1599), na Housce a Kropáčově Vrutici.

274.

Jan starší Beřkovský ze Šebířova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o oznámení, kdy bude doma, chtěl by k němu přijet. Kdyby jel ale do Prahy k sirotčím dnům, ať se cestou zastaví u něho na Brázdimi.

Brázdím, 27. června 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 138, česky

Urozenému a mému zvláště milému panu ujci, panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku ((a na Byšicích)), hejtmanu kraje Boleslavského [!],¹ dán bud'.

Službu svú vzkazují, urozený a můj zvláště milý pane ujče, pane Albrechte Pětipeský. Zdraví a všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Můj zvláště milý pane ujče, tohoto posla k Vám naschvále posílám a věděti žádám, že mi cedulku psaní[m] Vaší[m] oznámíte,

¹ V této době už Albrecht Pětipeský nezastával úřad hejtmána Boleslavského kraje.

kderého dne byste doma byli. Chtěl bych k Vá[m] pro přátelský shledání i také promluvení přijeti. A pakli byste zejtra bohda neb kderého dne tohoto k sirotčí[m] dnů[m]² do Prahy³ jeli, Vás přátelsky žádám, že se u mě na Brázdímě⁴ zastavíte. Věrně Vás rád uhlídám. A kderého dne a kderý čas byste se ven strojiti a ke mně přijeti měli, žádám též za to, že mi oznámíte, abych Vás věděl kdy v domě svý[m] dočkati, za což odpovědi přátelské od Vás žádá[m]. S tím Pán Bůh dáti a popřítí rač našeho spolu zdravého a šťastného shledání. Dat[um] na Brázdímě v pondělí po s[vatém] Janu Křtiteli léta [tisícího pětistého] osmdesátého osmého.

Jan Beřkovský starší⁵

² Tzv. sirotčí dny, které byly vyhrazeny pro projednávání sporů vdov a sirotků, byly zahájeny 25. června a trvaly čtyři dny, přičemž v neděli soud neprobíhal. Navazovaly na zasedání většního zemského soudu, který byl zahájen 10. června.

³ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁴ Brázdím, poddanská ves a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Jana staršího Beřkovského ze Šebířova.

⁵ Jan starší Beřkovský ze Šebířova (zemřel 24. 3. 1595), na Brázdími.

275.

[Představitelé města Mladá Boleslav] píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamují mu, že Jan z Lesa, poddaný Bohuslava Záruby z Hustiřan, je u nich ve vězení pro krádež klisny Jana Sedláčka, poddaného Hradce Králové a pro její prodej nějakému židovi prostřednictvím Jiříka Moudrýho z Hostína. Má se vyšetřit, které vrchnosti Jiřík Moudrý náleží a odkud onen žid pochází, aby se Jan Sedláček mohl domoci svého práva.

[Mladá Boleslav], 1. července 1588

František BAREŠ (ed.), *Listy, úřední korespondence, m. Bohuslava Mladého z l. 1588, 1589, 1599*, Mladá Boleslav 1916, s. 19-20, č. 204, česky, opis konceptu¹

Ur[ozenému] a stat[ečnému] rytíři p[anu] Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrberku a na Byšicích.

[...] Oznamujem, kterak nějaký pacholek, kterýž se Jírou² jmenuje, dokládaje, že mu v některých místech Jan z Lesa říkají, poddaný ur[ozéného] p[ana] Bohuslava Záruby z Hustiřan³ na Plese⁴ a Třebovětích⁵, u nás v B[oleslavovi] M[ladém]⁶ do vězení se dostal, že v Roudnici⁷ nějakou klisnu jinému prodati dal a potom, když po něm pátráno

¹ Notulář z roku 1588, ze kterého František Bareš písemnost převzal, je dnes v SOKA Mladá Boleslav veden jako nezvěstný. Opis konceptu není ověřený (podpis, pečeť).

² Jíra neboli Jan z Lesa, poddaný Bohuslava Záruby z Hustiřan.

³ Bohuslav Záruba z Hustiřan (zemřel 1591), na Plese a Třebovětích.

⁴ Ples, poddanská ves jihozápadně od Náchoda (kraj Královéhradecký). V majetku Bohuslava Záruby z Hustiřan. Dnes zaniklá.

⁵ Třebovětice, poddanská ves jihovýchodně od Jičína (kraj Královéhradecký). V majetku Bohuslava Záruby z Hustiřan.

⁶ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Adama Krajíře z Krajku.

⁷ Roudnice nad Labem, poddanské město a zámek jihovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Viléma z Rožmberka.

bylo, z města utekl a mezi vinicemi se skryl. Na trápení se přiznal, že ve vsi Rusku⁸ Janovi Sedláčkovi,⁹ poddanému Hradce n[a] L[abi],¹⁰ klisnu večer v ohradě vzal, ji do Roudnice přivedl a Jiříkovi Moudrýmu¹¹ ze vsi Hostinný,¹² aby ji prodal, poručil, kterýž ji prodal nějakému židovi za 23 k[op] g[rošův], za čez on Jira 1 k[opu] míš[eňskou] mu dal. Poněvadž se tu poddaného obce Hradecké dotýče, k nim psaní sme učinili, aby tohoto svého poddaného do M[ladé] B[oleslavi] poslali, neboť ves Hostinný dva pány má, vedle V[aší] M[ilos]ti ještě p[ana] Smila Vlinšského z Vliněvsi¹³ a na Liblicích,¹⁴ proto má se tam vydati, které vrchnosti on J[iřík] Moudrý poddaným jest se vyptati, aby zprávu dal, odkud onen žid, jenž klisnu koupil, jest, aby mohl po své ztrátě dále se ptáti a ku svému zase přijíti. V pát[ek] po pam[átce] s[vatých] Petra Pavla [tisícího pětistého osmdesátého osmého].

⁸ Rusek, poddanská ves severně od Hradce Králové (kraj Královéhradecký). Dnes část obce Hradec Králové. Ves patřila městu Hradec Králové.

⁹ Jan Sedláček, poddaný města Hradec Králové.

¹⁰ Hradec Králové, královské a krajské město východně od Prahy (kraj Královéhradecký). Středisko historického Hradeckého kraje.

¹¹ Jiřík Moudrý, poddaný ze vsi Hostín.

¹² Hostín, poddanská ves východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Liblice.

¹³ Smil Vlinšský ze Vliněvsi (zemřel 1591-1592), na Liblicích.

¹⁴ Liblice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Smila Vlinšského ze Vliněvsi.

276.

Albrecht starší Klusák z Kostelce píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že nedostal odpověď na své psaní týkající se peněz náležejících nezletilým dětem po zemřelém Jiříkovi Klusákovi z Kostelce. Žádá ho jako spoluporučníka zmíněných dětí, aby přitiskl svou pečeť ke smlouvě s Albrechtem mladším Klusákem z Kostelce, jehož byl zemřelý Jiřík Klusák poručníkem. Stěžuje si na správu peněz zmíněných dětí.

Chlumeck nad Cidlinou, 6. července 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 19-20, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Egerberku a na Byšicích, panu švakru mému zvláště milému.

((Od p[ana] Klusáka.¹))²

Službu svú vzkazují, urozenej a můj zvláště milej pane švakře. Zdraví a všeho dobrýho, přeji Vám věrně rád. Ted' předešle sem Vám psaní učinil po strejci mým Albrechtovi mladší[m] Klusákovi³ a Vám sem oznámil, že sme se s ním porovnali při přítomnosti paní Lidmily Klusákovy⁴ zde v Chlumci⁵ o tu sumu, jakž se nachází v oučtu zpečetěném, co jest

¹ Albrecht starší Klusák z Kostelce (zemřel 1609), v Chlumci nad Cidlinou.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Albrecht mladší Klusák z Kostelce (zemřel 1595-1598).

⁴ Lidmila Klusáková ze Smojna manželka Jiříka Klusáka z Kostelce.

k sobě přijímal peněz jeho n[ebožtík] pan Jiřík Klusák,⁶ však s tou vejmkou, budete-li k tomu raditi a místo chtítí dáti, jakožto také poručník⁷ jeden. A žádal sem Vás v témž psaní mém, abyšte mi oznámili, budete-li v Praze⁸ v sirotčí dny,⁹ že bych tam přijel a Vám o tom obšírněji oznámil, ((a vidělo-li by se Vám, abychom tu věc vznesli na Jich Mi[los]ti pány soudce zemský,¹⁰ aby ráčili k tý smlouvě dovoliti)).¹¹ Aníž ste mi zase žádné odpovědi nedali, nevědouc se čím zpravití, darmo sem teď v sirotčí dny¹² do Prahy jezdil a Vás tam nenašel. A protož tohoto posla naschvál posílám a Vám oznamuji, že jest se vyhledalo podlí toho oučtu, že by zůstávalo za nebožtíkem p[anem] Jiříkem, což tak k sobě přijímal, 11 set kop g[rošův]. Žádal sem toho, poněvadž jest nebožtík byl mocnejm poručníkem¹³ a nemalej náklad činil po několik let na ně, majíc jeho i sestru¹⁴ jeho při sobě a v svém opatrování, aby také za to poraženo bylo, k ničemuž sem více přivésti nemohl, než na tom zůstáno, abychom mu vydali neb na jistotách odvedli 8 set kop g[rošův]. A protož chcete-li Vy k tomu dovoliti a mám-li dáti tu smlou[vu] sepsati¹⁵ a Vy chcete-li pečet' svou také k ní přitisknouti, tedy mi oznamte, pakli nechcete, tedy má z toho nic býti, než strejc můj na tom jest, ihned nás poručníky z toho pořadem práva viniti.¹⁶ A toho skutečně věřte ((mi)), pane švakře můj milý, kdybych byl o tom prve věděl, že má mezi námi poručníky býti taková nesvornost, nevpravil by mne žádnéj byl do toho poručenství, a ještě, dá-li Pán Bůh, na to mysliti budu, abych jeho zbaven byl,¹⁷ nebo kdy Vám koli co píši o sirotčí věci, tedy žádné odpovědi od Vás nedostanu, nýbrž ještě mne pomlouváte, že já bez Vás a vědomí Vašeho všecko činím. Ale toho se ničehož nebojím a nenajde se, abych co učinil sirotcím¹⁸ zlejmi ani za jednu [kopu]. Vy ste bez vůle mý i paní¹⁹ starý peněz půjčili sirotcích na Doubravici²⁰ a teď mnohokrát Vás sem žádal zoustně

⁵ Chlumeck nad Cidlinou, komorní městečko, tvrz a hrad západně od Hradce Králové (kraj Královéhradecký). V obci bydlel Albrecht starší Klusák z Kostelce.

⁶ Jiřík Klusák z Kostelce (zemřel 1583), otec Jana Adama a Mandaleny Klusákových z Kostelce, na Čechelicích.

⁷ NA Praha, DZ, DZV 21, fol. M 15-M 17 (Vklad do desek zemských větších trhových 7. února 1583), kšaft Jiřího Klusáka z Kostelce na Čechelicích (bez místa, bez data). Jiří po sobě zanechal manželku Lidmilu rozenou Seletickou ze Smojna a děti Jana Adama, Magdalenu, Kateřinu a Johanku. Poručníky nad svými dětmi a statkem ustanovil manželku Lidmilu, Albrechta staršího Klusáka z Kostelce v Lovčicích a Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na Byšicích.

⁸ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁹ Tzv. sirotčí dny, které byly vyhrazeny pro projednávání sporů vdov a sirotek, byly zahájeny 25. června a trvaly čtyři dny, přičemž v neděli soud neprobíhal. Navazovaly na zasedání většího zemského soudu, který byl zahájen 10. června.

¹⁰ Prezence přísedících většího zemského soudu, zahájeného 10. června 1588 v NA Praha, DZ, DZV 24, fol. D 36'-D 37.

¹¹ Dovolení ke smlouvě by mohlo být formou relace k úřadu desek zemských.

¹² Sirotčí dny viz pozn. č. 9.

¹³ Jiřík Klusák byl poručníkem dětí svého bratra Oldřicha, Albrechta mladšího a Anny.

¹⁴ Anna Klusáková z Kostelce, dcera Oldřicha Klusáka z Kostelce, sestra Albrechta mladšího Klusáka z Kostelce.

¹⁵ Zmíněná smlouva nebyla v prostudovaných písemnostech dohledána.

¹⁶ Pravděpodobný pŕuhon nebo obeslání nebyl v prostudovaných pramenech dohledán.

¹⁷ Zdali se Albrecht starší Klusák zprostil poručenství, nebylo v prostudovaných pramenech dohledáno.

¹⁸ Lze číst také jako „sirotcím“.

¹⁹ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Henika z Valdštejna.

²⁰ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

i skrze psaní, aby se ta jistota obnovila a byla s rukojměmi,²¹ a nemohu k tomu přivésti a nemá[m] ani jedný jistoty, co sem já komu půjčil bez rukojmů a Vy taky sami vzali ste sobě ode paní Smrčkovy²² 6 sta, již ted' asi půl třetího líta tomu, a jistotě na to ted' rok teprv datum ste udělali, mělatě býti od toho času udělána, kdy ste sumu přijali, poněvadž nechcete dáti ouroku, co ste prve za sebou tu sumu měli, než jistota svěčí.²³ Prosim, mně za zlé nemějte, poněvadž se dotejče sirotčí věci, že se dopisují. Dokud ty ouroky dány nebudou od Vás, já s tím mlčeti nemohu, nebo o mě tu běží. Vy také, znáte-li co při mně se škodou sirotčí, můžete mi oznámiti, chci rád napraviti. A s tí[m] Pánu Bohu Vás i sebe poroučím. Datum v Chlumci v středu po svatý[m] Prokopu léta [15]88.

Albrecht starší Klusák z Kostelce

²¹ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž ne učinil sám.

²² Dorota Smrčková z Jiljova na Čečelicích.

²³ Srov. NA Praha, DZ, DZM 194, fol. C 21' (Vklad do desek zemských menších depozicí 15. července 1589). Lidmila Smrčková z Jiljova vkládá do depozice u desek zemských poručníkům děti a statků zemřelého Jiříka Klusáka z Kostelce.

277.

Markéta Valdštejská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že krajští hejtmani poručili propustit z vězení nějaké lidi a čtyři klisny. Ohledně zadržení klisen posílá dvě řezané cedule Jindřichovi purkrabímu z Donína. Dále mu oznamuje, že její synové pojedou do Německa.

Dobrovice, 8. července 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. D 126, Tachau, fol. 12, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egerberku a na Byšicích, panu kmotru mému zvláště milému.

Modlitbu svú vzkazují, urozenej a statečnej rytíři, pane kmotře můj zvláště milej. Zdraví a jiné všecko dobré přeji Vám ráda. Pánu z Donína¹ není od nás žádného psaní učiněno, toliko od pana Adama Bzenského² i na místě druhého pana hejtmána³ poručení se stalo, na kderěz v outerý jminulý⁴ lidi sou puštění, čtyry klis[n]y, a jeden víc tam zůstává, chtíc jim to vše vydati, kdyby byli zaplatili za stravu, co ty klisny protrávily, čímž povinni nejsou. Dnes se dvěma cedulemi řezanými o vzetí těch klisen na silnici odsud ku pánu z Donína jest vypraveno.⁵ Byla sem druhého posla do Prahy⁶ vypravila a zprávu

¹ Jindřich purkrabí z Donína (zemřel 1597), na Benátkách nad Jizerou.

² Adam Bzenský z Prorubě (zemřel 1605), na Bezně a Niměřicích, hejtman Boleslavského kraje.

³ Aleš Berka z Dubě a Lipě (zemřel 1599), na Kuřívodech a Bělé pod Bezdězem, hejtman Boleslavského kraje.

⁴ Dne 5. července.

⁵ V tomto případě byly řezané cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, nebo narovnání pomocí prostředníka, nebo zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38.

⁶ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

dokonalou sepsanú odeslala.⁷ Rozuměti, že jste z Prahy byli ujeli, posel Vás nezastihl. Co po tomto poselství pán učiní, nepominu Vám v známost uvést. V středu příští⁸, dá-li Pán Bůh, synové⁹ moji odsud do Němec¹⁰ pojedou. Pán Bůh rač jim dáti šťastnej začátek a prospěch ke všemu jich dobrému. Poslu Vašemu jest zapláceno. S tím milost Božská s námi se všemi rač bejti. Dat[um] na Dobrovici¹¹ v pátek den s[vatéh]o Kiliána léta [15]88.

Markyta z Lobkovic¹² a na Dobrovici

⁷ Půhon ani obeslání v tomto sporu nebyl v prostudovaných pramenech dohledán.

⁸ Dne 13. července.

⁹ Vilém Vok z Valdštejna (nar. 1571, zemřel 1594-1595), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Heníka z Valdštejna, 1592 plnoletý; Heník z Valdštejna (narozen po 1571, zemřel 1. 5. 1623), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 plnoletý.

¹⁰ Německo, historické území Svaté říše římské (Římsko-německé říše). Dnes větší část na území Spolkové republiky Německo.

¹¹ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

¹² Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna.

278.

Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi staršímu Klusákovi z Kostelce. Odpovídá mu na jeho psaní ohledně uzavření smlouvy mezi ním Albrechtem starším, jako poručníkem nezletilých dětí po zemřelém Jiříkovi Klusákovi z Kostelce, a Albrechtem mladším Klusákem z Kostelce. Odpovídá mu také na jeho stížnosti ohledně půjčování peněz zmíněných dětí.

Byšice, 12. července 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 17, česky

[Adresa]¹

Službu svou vzkazují, urozenej a můj vzláště milej pane šváře². ((Téhož)) zdraví a všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Jakož mi píšete, že ste mi psaní učinili, oznamující me strany té smlouvy, kteráž jest mezi Vámi, na místě sirotčím, a panem Albrechtem,³ strejcem Vaším, na takové psaní odpověď Vám že sem nedal, na to stížnost že máte.⁴ I můj milej pane šváře, jest mi divno, že Vám pan Albrecht, strejce Váš, o tom neoznámil, po němž sem Vám zkázal, že já na čem ste koliv se snesli a dobrého sirotčího uznali spolu se paní mateří⁵ jeho, jakožto dva páni poručníci,⁶ tolikéž má dobrá vůle že jest a vzláště

¹ Sdělení bylo psáno na dvojlist. Strana dvojlistu, na které byla napsána adresa, chybí.

² Albrecht starší Klusák z Kostelce (zemřel 1609), v Chlumci nad Cidlinou.

³ Albrecht mladší Klusák z Kostelce (zemřel 1595-1598).

⁴ Zmíněná písemnost (smlouva) nebyla v prostudovaných pramenech dohledána. Srov. list č. 276.

⁵ N. Klusáková z N., manželka Oldřicha Klusáka z Kostelce na Rokytovci a matka Albrechta mladšího a Anny Klusákových z Kostelce. N. Klusáková a Albrecht starší Klusák byli poručníci nad dětmi a statkem po zemřelém Oldřichovi Klusákovi.

⁶ NA Praha, DZ, DZV 21, fol. M 15-M 17 (Vklad do desek zemských větších trhových 7. února 1583), kšaft Jiřího Klusáka z Kostelce na Čechelicích (bez místa, bez data). Jiří po sobě zanechal manželku Lidmilu rozenou Seletickou ze Smojna a děti Jana Adama, Magdalenu, Kateřinu a Johanku. Poručníky nad svými dětmi a statkem ustanovil manželku Lidmilu, Albrechta staršího Klusáka z Kostelce v Lovčicích a Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na Byšicích.

i nejsouce já tak mnoho těch věcí povědom jako Vy, nesmejším jináč, než že ste se v tý věci, což se <le> nejlepšího a nejběžněj(ši)ho sirotčího dobrého uznalo, zachovali. Nejní o to žádné péče potřebí, já ke všemu své povolení tolikéž dávám. A tak ve jméno Boží ty věci na místě a konci postavte, aby nebylo vo to potřebí již dalšího zaneprázdnění. Což se pak dotejče pečeti mé k tomu přitisknutí, vidí mi se, pane šváře můj milej, při kterémž jednání kdo nejní, že by tu což nového a nebejvalého bejti chtělo, aby ten pečetil, aniž mi se vidí, <abyšte i> že ani Vy sami pečetiti nemáte, než ti páni prostředci a přáteli, kteří z obojí strany sou byli vydáni a smlouvali. Ti že mají taky i zpečetiti. A protož v té příčině není potřebí nic hlavy lámati, od kohožkoliv pečetěno bude, tím nech se nerozhází. S tím doložením, když mi koli((v)) píšete o sirotčí věci, že Vám žádné odpovědi nedávám a Vás, že beze mě ty věci činíte, že pomlouvám, má paměť snáší, že jsou ode mě vždy častý odpovědi Vám dávány byly a abych koho anebo Vás kdy škodně pomlouvati měl, obyčej můj nebejval a nejní, aniž na Vás toho začítí nemíním. <z> Než toť sem ((pravil)), že ste těch věcí všech což od svršků, nábytků i všelijakej věcí tolikéž peněz půjčováním bez všeho mého vědomí ste se ujímali a mně, komu ste kdy co půjčovali, nic ste neoznamovali, což že <...> se vskutku najítí může, však i v tom dobře sem spokojen. Co se pak dotejče těch peněz na Dobrovici,⁷ o něž se ke mně dosti často dopisujete, že sem jich bez vědomí Vašeho půjčil, jako bych skůro nětco nenáležitěho učinil. Ale zdá mi se, mohli-li ste Vy na tisíce bez mého vědomí půjčovati, že sem pak já toho někderého ((sta)) byvši k domu tak dobře jako Vy nařízenej, neopovídajíc se Vám, v bezpečný místo půjčiti mohl a Vám vo tom, že se žádné nebezpečnosti nejní potřebí báti, <v> neb se v tom místě věcí suma než ta na svědomí tak dobře jako nikde s rukojměmi⁸ věřiti může. Ale však abyšte i v tom spokojeni byli, jakž nejprv na Doubravici pojedu, nebudete-li bez toho chtít bejti, aby Vám ty peníze k svatému Havlu⁹ oplaceny aneb podle vůle Vaší ujištěny byly, přivéstí chci. Strany pak osoby mé, co by na malém omylu bylo, rád chci napraviti, a již bych to byl dávno vykonal, ale nemohu se s paní Smrčkovou¹⁰ shledati, neb na Čečelicích¹¹ od mnoho neděl není. Však jakž přijede, chci v tu věc nahlídnouti a to vopatřiti. Nic se o to nestarejte, žádné nebezpečnosti ani nesnáze pro mě nemáte mítí. A tak Pán rač dáti Vám i mně se dobře mítí. Dá[n] na Byšicích¹² v outerej po svatým Kijánu léta [tisícího pětistého] osmdesátého osmého.

Albrecht Pětipeský z Chýš z Egrberku a na Byšicích

⁷ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

⁸ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

⁹ Dne 16. října.

¹⁰ Dorota Smrčková z Jiljova na Čečelicích.

¹¹ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Václava Smrčky ze Mnichu.

¹² Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

279.

Jan Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby zajel k Tobiášovi Kaplířovi ze Sulevic na Cítov a promluvil si s ním o blíže nespecifikované záležitosti.

Bez místa, 3. srpna 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 46, česky

+ *Urozenýmu a mému důvěrně zvláště milýmu panu švakru a kmotru, panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Ekrberku na Byšicích a Bosyni, k dodání.*

Službu svú vzkazuji, urozený a můj důvěrně zvláště milý pane šváře, pane Albrechte Pětipeský. Pán Bůh rač dáti Vá[m] zdraví a všecko jiné dobré, věrně a upřímně rád Vá[m] i se všemi Vašimi na Byšicích¹ přeji. Můj zvláště milej pane šváře, psaní Vaše dne včerejšího j[es]t mi dodaný, přečtouce, sem všemu i ohlášení takovému přátelskému strany pana Tobijáše K[aplíře]² porozuměl. I můj jistě zvláště milý a laskavý pane šváře, takový přátelský a upřímný ohlášení Vaše vděčně přijímajíce, velice a služebně Vaší Mi[los]ti děkuji. A jistě na to myslím a bohdá to skutečně vykoná[m] panu švakru takový přátelský lásky ve všelikých mně možných služebnostech a bohdá panu švakru příjemných i všem Vašim, toho se služebně odměňovati a odsluhovati bohdá budu. A pokudž by panu švakru za pracemi jinými a zaneprázdněními stížný nebylo, ač nesmím tím Vás tak mnoho již, můj zvláště milý pane šváře, <můj zvláště milý> ztěžovati, ale bylo-li by možný se panu švakru asi na den ku panu K[aplířovi] na Cítov³ uprázdniti na promluvení a něký tak což podlí dobrýho zdání Vašeho vyrozumění, bylo by, mý zdání j[es]t, velmi za dobrý a platné.⁴ Což věří[m] a prosí[m], můj zvláště milej <pane> pane šváře, pokudž by možný bylo, že se ráčíte na někú chvílku ku panu Kap[lířovi] uprázdniti a s ním o tu věc panu švakru dobře vědomú promluviti. Sem tý vždy důvěrný naděje, pokudž možný panu švakru bude tu co učiniti, že tak ráčíte učiniti. Já cele a upřímně panu švakru vždycky volný a služebný k odměně a k odsloužení souce zůstává[m] a panu švakru se v laskavú paněť poroučí[m], a taky podlí žádosti pana Tobijáše k svatýmu Havlu⁵ abych ho mohl někými penězi fedrovati,⁶ se o to stará[m]. Milost Pána Boha při všech nás rač býti. Dán v středu po s[vat]ý Martě léta [15]88.

*Váš v[ěrný] s[luha] v[olný],
Jan Hrušovský⁷*

¹ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Tobiáš Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1599), na Sulejovicích a Březně.

³ Cítov, poddanská ves a tvrz západně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Tobiáše Kaplíře ze Sulevic a Anežky Kaplířové ze Žďáru.

⁴ Narážka na blíže neidentifikovanou událost.

⁵ Dne 16. října.

⁶ Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

⁷ Jan Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1588), na Hrušově.

280.

Dorota Hrzánová z Ocelovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby k ní přijel na Housku a promluvil si s ní ohledně sepsání supliky, týkající se jejich vnučat, kterou chce zaslat zemskému soudu.

Houska, 26. září 1588

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 61-62, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu kmotru a synu mému vždyckny zvláště milému.

Modlitbu svú vzkazují, urozenej pane Albrechte Pětipeskej, pane kmotře můj vždycky vzláště milej. Zdraví, při tom jiného všeho dobrýho, přála bych Vám se všemi Vašimi věrně ráda. I můj milej pane kmotře, oznamuji Vám, že dne včerejšího toho úmyslu sem byla, abych i svejmi dětmi¹ na Vrutici² jela a tu se s Vámi abych se shledala. Ale nastala mi toho důležitá potřeba, že tohoto <času> týhodne³ nebudu moci z domu vyjeti. A protože Vás prosím, můj milej pane kmotře, strany tý suplikací⁴ těch nebohejch sirotků a vnučátek⁵ mejch, nad kterejmiž jistě nemalou ale velikou žalost mám, strany jejich nevopatrování i toho, což jest se jim ublížilo při tom popisu,⁶ neb čím dál se tohož vidí, víc doptávám, a mnoho bych s Vámi mluvití měla, ale nesmím se o to pokusiti, abych Vás žádala, abyšte [...] mezi nás na Housku⁷ přijeli, neb vím, že pracemi mnohejmi osypaný ste, ale kdyby to mohlo bejti a Vy na Bosyn⁸ přijeli, tu by již bylo blízko od Housky, ale na hodinu aneb dvě abyšte mohli mezi nás přijeti.⁹ A pakli by ani toho bejti nemohlo, ale vždy nepřestávám prositi, strany tý suplikací, která se má podati pánu[m] soudcům,¹⁰ abyšte ji sepsati dali, poněvač o všem, vše a všemu líp než my housečtí rozomíme. Avšak snad ještě není zmeškáno. A o pana Vorla,¹¹ jestli jeho chcete při sobě míti strany psaní

¹ Tobiáš Hrzán z Harasova (zemřel 1599), na Housce a Kropáčově Vrutici; Kateřina Pecingárová z Harasova (zemřela před 1589), dcera Václava Hrzána z Harasova, manželka Baltazara Pecingára z Bydžína.

² Kropáčova Vrutice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova.

³ Týhoden – týden.

⁴ Zmíněná písemnost (suplika) nebyla v prostudovaných pramenech dohledána.

⁵ Sirotky jsou miněni Václav Mikuláš, Dorota a Alžběta, děti Baltazara Pecingára z Bydžína na Starém Vamberku a Kateřiny Hrzánové z Harasova, dcery Václava Hrzána z Harasova a Doroty Hrzánové z Ocelovic. Kateřina byla sestrou Tobiáše. Srov. NA Praha, DZ, DZV 24, fol. B 25-B 25' (Vklad do desek zemských větších trhových 4. března 1588). Albrecht Pecingár z Bydžína na Choustníkovu Hradišti se přiznal před úředníky desek zemských, že na sebe bere a přijímá poručení nad dětmi a statkem po svém zemřelém bratrovi Baltazarovi Pecingárovi na Starém Vamberce. Spoluručiteli byli Heřman z Bubna na Horním Jelení, Těmín z Těmic na Doubravici nad Úpou a Myslibor Hamza Bořek ze Zábědovic na Světí. Podle juxty datované 14. března 1589 se Albrecht přiznal, že do vkladu doplňuje text, že přijímá poručení nad dětmi a statkem po svém zemřelém bratrovi Baltazarovi a také po zemřelé Kateřině Pecingárové z Harasova, manželce zemřelého Baltazara.

⁶ Narážka pravděpodobně na popis statku Starý Vamberk po zemřelém Baltazarovi Pecingárovi z Bydžína, otci Václava Mikuláše, Doroty a Alžběty Pecingárů z Bydžína.

⁷ Houska, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova.

⁸ Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁹ Na Albrechta Pětipeského se Dorota Hrzánová obrátila jako na někdejšího spoluporučníka. Srov. NA Praha, DZ, DZV 22, fol. L 15-L 17' (Vklad do desek zemských větších trhových 29. listopadu 1584), kšaft Václava Hrzána z Harasova na Housce a Kropáčově Vrutici (bez místa, 6. září 1582). Václav v kšaftu ustanovil poručníky nad svými dětmi a statkem manželku Dorotu z Ocelovic a Jiříka Hrzána z Harasova na Vidimi a Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na Byšicích. Podle znění kšaftu měl Albrecht Tobiášovi radit a pomáhat i po převzetí otcovských statků.

¹⁰ Zmíněnou písemnost (supliku) se nepodařilo v prostudovaných pramenech dohledat.

¹¹ Simeon Vorel z Kozího Hradu (zemřel před 1594), v Jizerním (Stránovském) Vtelně.

tý suplikací, nevím, jak uděláme, neb kdyžkoli k němu pošleme, vždycky to dává za odpověď, že na ten čas právnosti nemá, než že všechno rád učiní, což mu možného. A já jemu toho věřím, že jest to tak, neb jest málo lidí rozumných na světě, kteříž by se hoditi mohli. A kteří sou, těch se nemohou totříti.¹² Ale kdyby to mohlo bejtí a Vy se s ním mohli shledati, můj milej pane kmotře, aneb kdyby on k Vám za jinejmi příčinami se vypravil, náká chvilka aby bejtí mohla, abyšte i tu věc zpravili s ním. Ale však já u osobě Vaší přestávám, což Vy koli učiníte, <já t> to všechno dobře bude. A pod nebem přítele nemám, kterému bych se dověřiti víc měla jako Vám. Nebudeliť Vás, musím všeho tak nechati a tu žalost pro ty osiřelý dítky do smrti nésti, na¹³ tou jejich velikou křivdou. Nejvyšší náš Pán Bůh ráčíž způsobiti naše společný a šťastný shledání. Dán na Housce v pondělí po svatým Matouši líta [15]88.

Dorota Hrzáňová z Ocelovic¹⁴ a na Housce

¹² Dotříti. Dotříti se – domáhat se.

¹³ Nad.

¹⁴ Dorota Hrzánová z Ocelovic (zemřela po 1588), manželka Václava Hrzána z Harasova, na Housce.

281.

Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Poroučí mu, aby dluh, jenž vyplývá z jeho úřadu výběrčího posudného v Boleslavském kraji, odvedl do úřadu pokladního (rentmistra) u české komory a aby mu o tom podal zprávu.

Pražský hrad, 26. října 1588

NA, SM, inv. č. 2640, sign. P 67/20, karton 1641, nefol., česky, koncept¹

Rudolf² [etc.].³

Slovutný věrný náš milý. Jižť sme dvoje psaní učiniti ((a při to[m] poručiti)) ráčili, poněvadž ((nám)) mimo nedostatky, kderěz z počtu tvého vystaveny jsou, jistého peněžitého reštu⁴ 211 [kop] 42 g[rošův] č[eských] dluž[e]n zůstáváš, aby takový rešt ihned bez prodávání k někderý[m] naši[m] pilný[m] vydání[m] do ouřadu našeho rentmistrského zap[ra]vil a na ty nedostatky v jisté[m] čase svú odpověď dal. Ale toho se od Tebe <v to[m] čase> ((posavad)) ničehož neděje, nýbrž <všeho mlčení[m] pomijíš> ((ani žádné jisté odpovědi nám na to nedáváš)), což ná[m] do Tebe s nemalý[m] podivení[m] i stěžně j[es]t. A protož Tobě ještě poroučeti ráčíme, poněvadž těch peněz ((jakž si to[m]u z psaní našich porozuměti mohl)) pilně a spěšně potřebujeme ((a Ty ná[m] nimi spravedlivě povinnovat jsi)),⁵ aby je ihned bez meškání ((zanechajíc všech)) <i všelijakých> vejmluv <kdež> v oznámené místo odvedl, a při to[m] také ihned na ty nedostatky odpověď svú dal ((jináče nečiníc)). <Tak abycho[m] neráčili míti příčiny k Tobě se o to

¹ Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora stručný regist „Rešt a nedostatky početní Albrechta Pětipeského.“ Vpravo nahoře rukou registrátora datum vydání listu převedené na dny a měsíce „26. Octob[ris] A[nn]o [15]88.“ Jméno adresáta je rukou koncipienty napsané na konci konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ Rešt, z něm. der Rest – nezaplacený dluh, nedoplatek.

⁵ Být povinnovat – být zavázán; dlužit.

dále dopisovati>. Na to[m] jistú ((a konečnou)) vůli naši císařskou naplníš. Dán na H[radě] p[ražském]⁶ ve středu po s[vatém] Kryspínu⁷ léta [etc.] [15]88.

Albrechtovi Pětipeské[m]u.

⁶ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁷ Dne 26. října.

282.

Soudní nález. Torzo nálezu komorního soudu ve sporu mezi Albrechtem Pětipeským z Chýš a Egrberku a Lidmilou Valatkovou z Kostelce o poddaného Václava Vítka.

[Pražský hrad], [1588]

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 50-51, česky, výpis

[...]le odvod proti tomu má ten, že ukáže, jakž na to některá svědomí¹ registry zapsaná i také listovní, it[em] vejписы dva z desk zemských, jeden smlouvy trhové mezi někdy Janem Homutem² a Jiříkem Kaplířem³ o tvrz Bosyň⁴ a některé lidi učiněné,⁵ v kteréžto smlouvě a při tom prodaji od něho Jana Homuta týž Jan⁶ kovář s manželkou i dítkami svými jest vymíněn a druhý vejpis vkladu postoupení všech práv a spravedlivostí od někdy téhož Jana Homuta Lidmily Valatkové⁷ daný ku přečtení, s tím přitom promluvením, že se tím odvodem ukázalo, že ten kovář ne Václav Vítko, ale Jan se jmenuje, též i to že jest týž Jan kovář byl poddaný někdy Jana Homuta, manžela Lidmily Valatkové, již nyní manželky jeho, k čemuž jest se i on sám po smrti jeho Jana Homuta, jakž o tom několik svědkův vysvědčuje, přiznával. A tak jest se on Albrecht Pětipeský cizího poddaného ujal a jeho Fridricha,⁸ vidouc ho potřebného býti, tímto obesláním z oumysla stížil. Ješto kdož jest se tak cizí věci, nemaje sám k ní žádného práva a spravedlivosti, ujímal, toho jest nikdy neužil. Na to artykul zřízení zemského⁹ o zmatečných pūhoních¹⁰ a nálezy soudu tohoto mezi panem Krystofem Šlíkem¹¹ a Zikmundem Hozlaurem¹², mezi p[anem] Heraltem Kavkou¹³ a Vitem Tichotou,¹⁴ ukázavši,¹⁵ a tak on Albrecht Pětipeský tolikéž pro tu

¹ Svědomí – svědectví; důkaz; výpověď svědka před soudem. Mohlo být ústní nebo písemné.

² Jan Homut z Harasova (zemřel 1576-1583), manžel Lidmily Klusákové z Kostelce, na Bosyni a Chodči.

³ Jiřík Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1587-1588), na Bosyni.

⁴ Bosyň, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ NA, DZ, DZV 64, fol. fol. L 2-L 4. Vklad do desk zemských větších památných 17. září 1579.

⁶ Jan Vítko, kovář, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyň.

⁷ Lidmila Valatková z Kostelce, manželka Jiříka Homuta z Harasova, pak Fridricha Valatky z Klenče.

⁸ Fridrich Valatka z Klenče (zemřel po 1594), manžel Lidmily Klusákové z Kostelce, na Chodči.

⁹ Artikul zřízení zemského – článek zemského zřízení.

¹⁰ J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicí* IV. pars 1. sectio I., Práva a zřízení zemská království českého z léta 1564.

¹¹ Kryštof Šlík z Holejče, hrabě z Pasounu a Lokte (zemřel 18. 5. 1615), na Nepomyšli a Nejdku.

¹² Zikmund Hozlaur z Hozlau (zemřel po 1592), v Nepomyšli.

¹³ Heralta Kavka z Řičan (zemřel 1562-1563), na Štěkni, Švihově a Novém Hradě.

¹⁴ Vít Tichota, rychtář, poddaný Jana, Humprechta a nezletilých bratrů Černínů z Chudenic ze vsi Trnčí.

¹⁵ NA Praha, KS 64, fol. C 14, C 15, F 17. Kryštof Šlík obesílá Zikmunda Hozlaura z Hozlau z výtržnosti (1580). NA Praha, KS 64, fol. F 6, G 15, H 1, H 5. Heralta Kavka Řičanský z Řičan obesílá Jana

příčinu tohoto obeslání užiti moci nebude. K tomu zase od Albrechta Pětipeskýho mluveno, co jest proti průvodu jeho od Fridricha Valatky bylo mluveno a nač nastoupeno, Jich Mi[llo]s]ti to slyšeti ráčily, aby to obeslání v tom, co se poddanosti toho člověka dotýče, nebylo provedeno, tomu se místa nedává, ano on sám osobně tu stojí a toho doslýchajíc, tomu jest neodepřel, nýbrž se k tomu přiznává. Jakž pak týž člověk na dotázání jeho Albrechta Pětipeského oustně se k tomu, že jeho poddaným jest, přiznal, a tak již v tom nemůže míti žádného nedostatku. Že pak ti svědkové, o té vejtržnosti svědčíc, praví, že by se v středu po s[vatý]m Marku¹⁶ nad ním provésti měla a v obeslání stojí v středu po s[vatý]m Jiří,¹⁷ to nic ke škodě není, nebo toho roku trefilo se s[vatý]ho Jiří v sobotu a s[vatý]ho Marka hned potom v pondělí, a tak dobře o tom dni vysvědčují, žádajíc pro vyhledání pravdy za nahlédnutí v pranostyku na též léto [15]88 vydanou, což jest se stalo a tak se to našlo. A když Jich Mi[llo]s]t v ty svědky ráčí nahlédnouti, ráčíte najíti, že svědomí jich nemá jiného nežli na tohoto Václava Vítka, kteříž jej jiní Janem jmenují, se vztahuje. Ten pak odvod jeho Fridricha Valatky všecken se na to jakoby ten člověk jí Lidmily Valatkové vedle nadepsaného postoupení poddaný býti měl, vztahuje. Ješto chtěl-li tu příčinu předkládati, neměl na sebe průvodu slyšeti, nebo předešle žádnému to po vyslyšení průvodu postačiti nemohlo. Na to dotčený nález od Fridricha Valatky při vedený mezi panem Krystofem Šlikem a Zikmundem Hozlaurem ukázavši. A poněvadž jest se již dal do pře a ta vejtržnost na něj se provozuje, zanechajíc té příčiny, měl jest to od sebe, že tím vinen není, odvésti, čehož nic odvedeno není, a tak ta příčina již jemu postačiti moci nebude. Také ta věc o rozeznání z strany lidí poddaných čí by byli, nebo nic, ne k tomuto soudu komornímu, ale před úředníky pražské na soud zemský menší náleží. Davši k tomu zřízení zemské, jak o tom vyměřuje,¹⁸ ku přečtení. Z strany pak jména jeho, jak mu říkají, z svědkův se to nachází, že jest se on sám před knězem při oddávání s manželkou svou, což jest se před 40 lety stalo, kdež obzvláště pravdu mluvíti sluší, ne jiným jménem než Václavem jmenoval a tak ani v tom z strany jména jeho Václava Vítka on Fridrich Valatka nemůže míti již žádného nedostatku. Tou potom smlouvou a postoupením vždy by toho, jakoby týž Václav Vítka, člověk poddaný jí Lidmily Valatkové býti a Janem slouti měl, chtěl dovésti, což jemu postačiti moci nebude, nebo se to ukáže, že on Václav Vítka, ačkoli do té smlouvy Janem položen a tím jménem vymíněn jest, však nikdy jeho Jana Homuta poddaným jest nebyl, než s vůlí jeho na gruntech jeho tu ve vsi Bosyni do jeho a své libosti že jest se živiti a řemeslo své provozovati mohl, a jsa sobě svobodný, žádného za pána neměl, až teprva jemu Albrechtovi Pětipeskýmu jest se poddal. Také i to se ukazuje, že jméno jeho ((vlastní)) jest Václav a ne Jan, jakž pak na to svědomí některá registry zapsaná, list zachovací téhož Václava Vítka, v němž se tak a ne Jan jmenuje, pod pečeti města Bělé¹⁹ z Knížetství slezského,²⁰ též list od cechu kovářského z téhož města jemu na vyučení daný upečetěný, vejpis z desk nahoře psaný smlouvy a artykul²¹ v ní o propouštění spravedlivostmi lidí vyměněných, list někdy Jana Homuta pečeti jeho upečetěný a vlastní rukou psaný jemu Václavovi na to, že na gruntech jeho do vůle své bez

a Humprechta bratry Černíny z Chudenic i na místě jiných nezletilých bratrů, aby postavili svého poddaného Víta Tichotu, z výtržnosti (1553, 1554).

¹⁶ Svátek svatého Marka připadá vždy na 25. duben.

¹⁷ Svátek svatého Jiří připadal do roku 1622 vždy na 23. duben.

¹⁸ Vyměření – ustanovení, rozhodnutí, článek.

¹⁹ Bělá, město ve Slezsku. Blíže neidentifikované místo.

²⁰ Slezsko, knížectví, historické území. Dnes část České republiky.

²¹ Artikul – článek nebo odstavec textu; ustanovení.

překážky jeho živiti se může, daný, ukázáno. A poněvadž pak zřízení zemské o tom vyměříje,²² že cizozemec, přijda sem do tohoto království, kterému by se pánu nejprve poddal, toho pána poddaným má zůstati a jinej žádnéj na něho se potahovati nemá,²³ protož tolikéž on Václav Vítko jeho Albrechta Pětipeskýho a ne jí Lidmily Valatkovy poddaným zůstává. Davši k tomu též zřízení zemské a nálezy soudu tohoto mezi p[anem] Václavem Berkou²⁴ a Prokopem Pionkotským,²⁵ mezi Fridrichem Vobiteckým²⁶ a Adamem Sekerkou²⁷ přečísti.²⁸ A poněvadž pak to vše, nač od Fridricha Valatky nastoupeno bylo, jest dostatečně odvedeno a vejtržnost do obesláni položená provedena, podle [...].

²² Vyměření – ustanovení, rozhodnutí, článek.

²³ J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, Praha 1882, čl. M. 18., s. 626.

²⁴ Václav Berka z Dubé a Lipé (zemřel 6. 8. 1600), na Rychmburku.

²⁵ Prokop Pionkotský z Běloblat, poddaný Václava Berky z Dubé a Lipé na panství Rychmburk, rozený v Prusku.

²⁶ Fridrich Obitecký z Obitec (zemřel po 1602), na Hořticích (Velkých).

²⁷ Adam Sekerka ze Sedčic (zemřel po 1596), na Hořticích (Malých).

²⁸ NA Praha, KS 15, fol. E 11' (Půhony k roku svátosti 1579). Prokop Pionkotský z Běloblat pohání Václava Berku z nářku cti. Nález srov. NA Praha, KS 45, fol. 270. NA Praha, KS 16, fol. D 4'-D 5 (Půhony k roku svatého Pavla na víru obrácení 1585).

283.

[Česká komora] píše Markétě Valdštejnské z Lobkovic a Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje jim, že jim Rudolf II. Habsburský uhradí svůj dluh. Protože dali zatknout Václava mladšího purkrabí z Donína a ostatní ručitele zmíněného dluhu, žádá je, aby ručitelům oddálili termín jeho splacení.

Pražský hrad, 31. ledna 1589

NA, SM, inv. č. 689, sign. D 1/1 (1589), karton 548, nefol., česky, koncept¹

S[lužbu] s[vů] v[zkazujeme], urozená paní paní přítelkyně² ná[m] milá a urozený pane příteli náš milý. Zdraví i jiného všeho dobrého přeje[me] Va[ší] [Milos]ti <vě> a Vá[m] věrně. Vznesl j[es]t na nás urozený pán, pan Václav mladší purkhrabě z Donína³ a na Žehušicích,⁴ kderak byšte obdrževši na ně[m] a jiných jeho spolurukojmích⁵ pro dluh, kderýmž vá[m] J[eho] M[ilost] C[isařská],⁶ p[án] n[áš] n[e]jmilostivější, povine[n] býti ráčí, přísudek, jeho zatknouti dali, prosíc za vyvazeni z takového rukoje[m]ství.⁷ I ačkoli by

¹ Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vpravo nahoře je rukou registrátora napsáno datum vydání listu převedené na dny a měsíce: „31. January A[nn]o [15]89.“ Jména adresátů jsou rukou koncipisty napsaná na konci konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna.

³ Václav mladší purkrabí z Donína (zemřel po 1589), na Žehušicích.

⁴ Žehušice, poddanské městečko a tvrz východně od Kutné Hory (kraj Středočeský). V majetku Václava mladšího purkrabího z Donína.

⁵ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

⁶ Rudolf II. Habsburský (naroden 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁷ Rukojemství – zaručení se jiné osoby/jiných osob (rukojmí) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmí) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak týž neučinil sám; rukojemství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.

J[eho] M[ilost] C[ísařská] na jiné[m] býti neráčil, než vás v té příčině ihned spokojiti, ale poněvadž se k tomu na te[n] čas nikoli postačiti nemůže, neb j[es]t se sbírky ze[m]ské na splacení takových J[eho] M[ilosti] C[ísařské] dluhův tento rok velmi nedosešlo, avšak naděje j[es]t, že k tomuto s[vatěm]u Jiří⁸ příští nětco toho se sejde, že vá[m] te[n] dluh zap[r]ave[n] bude moci bejti. Z té příčiny na místě J[eho] M[ilosti] C[ísařské] Va[ší] [Milos]ti a Vás žádáme, že k milostivé[m]u J[eho] M[ilosti] C[ísařské] zalíbení dotčené[m]u panu Václavovi purkhrabí z Donína <téhož dluhu až do> až do téhož času s[vatěh]o Jiří <příro> bez pohoršení práva vašeho ((příroči))⁹ dáte, a my to na místě J[eho] M[ilosti] C[ísařské] nepomineme opatřiti, aby vá[m] při témž čase dluh váš konečně zap[r]ave[n] byl. Ráčíte J[eho] M[ilosti] C[ísařské] v to[m] obzvláštní zalíbení učiniti. Což J[eho] M[ilost] Va[ší] [Milos]ti a Vá[m] bezpochyby milostí svou zpomínati ráčí. A my sme Va[ší] [Milos]ti a Vá[m] v každé možné přátelské službě vždycky volní. Odpovědi po tomto poslu žádáme. Dán na H[radě] p[ražském]¹⁰ v outery po památce <proměnění> na víru křesťanskou obráčení s[vatěh]o Pavla¹¹ léta [15]89.

P[aní] Markétě Valštejnové z Lobkovic na Doubravici¹² a p[anu] Albrechtovi Pětipeské[m]u z Chýš a z Egerberku.

⁸ Dne 23. dubna.

⁹ Příročí – lhůta daná věřitelem dlužníkovi, kterou oddaluje stanovený termín splacení dluhu, ve které nesmělo být na dlužníka naléháno o zaplacení a ve které nemohla být na dlužníka podána žaloba. Dání příročí oznamoval věřitel úřadu nejvyššího purkhrabství pražského, který byl kompetentní pro souzení sporů o dluhy zapsané na dluhopisech s ručiteli.

¹⁰ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹¹ Dne 31. ledna.

¹² Dobruška, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egerberku).

284.

[Česká komora] píše Markétě Valdštejnské z Lobkovic a Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku. Žádá je, aby Kunatovi Pešíkovi z Komárova, ručiteli za dluh, ve kterém je Rudolf II. Habsburský dlužníkem, oddálili termín jeho splacení.

Pražský hrad, 9. března 1589

NA, SM, inv. č. 689, sign. D 1/1 (1589), karton 548, nefol., česky, koncept¹

S[lužbu] s[vů] v[zkazují], urozená paní paní a urozený pane přítel<e>((i)) naši milí. Zdraví a jiné všecko dobré přejem Va[ší] [Milos]ti ((a Vá[m])) věrně. Vznáší na nás urozený pan Kun<r>((a))<at((a))>((ta)) Pešík z Komárova² na Žerčicích,³ kderak byšče, maje na něj přísudek pro rukojemství,⁴ na kterémž jest se Vám k rutce a na místě sirotkův

¹ Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vpravo nahoře je rukou registrátora napsáno datum vydání listu převedené na dny a měsíce „9. Marcii A[nn]o [15]89“. Jména adresátů jsou rukou koncipisty napsaná na konci konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Kunát Pešík z Komárova (zemřel 1589-1592), na Žerčicích.

³ Žerčice, poddanské městečko a tvrz jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Kunáta Pešíka z Komárova.

⁴ Rukojemství – zaručení se jiné osoby či osob (rukojmí) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmí) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak týž neučinil sám; rukojemství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.

po dobré paměti panu Jindřichovi z Valštejna⁵ [etc.] za Jeho Mi[l]o[s]t Ci[sařskou],⁶ p[ána] n[ašeho] n[ejmilostivějšího], postavil, zatknouti a od něho záplatu <což m> jmíti chtěli, prosíce <nás> na místě Jeho Mi[l]o[s]ti Ci[sařské] nás v tom za opatření. I ponevadž jest na připsání Jeho Mi[l]o[s]ti Ci[sařské] od Vás jinejm spolurukojmím⁷ jeho až do svatého Jiří⁸ příští příročí⁹ dáno, a v tom čase se to opa<trí>((truje)), aby<vá>((šte)) ((<v to[m]> spokojeni bý<l>((t))i mohli)) <a Vám k témuž dni taková suma dána a zaplacená býti mohla>, ((<nepomine>)), protož Va[ší] [Mil]o[s]ti a Vás <jménem jeho a> na místě Jeho Mi[los]t[i] Ci[sařské] <napomínáme> ((i)) od osob našich <přátelsky> žádá<jic>((me)) <že>, ((abyšte)) témuž panu Kunratovi Pešíkovi dílu jeho <nic méně> jako i jiným spolurukojmím jeho až do dne s[vatéh]o Jiří aneb dvě neděle potom <dalš> sčekání¹⁰ učiniti a další příročí dá<te>((ti ráčili)). Jeho Mi[l]o[s]t Ci[sařská] vám to milostí svú císařskou každého času zpomínati ráčí. Dán na H[radě] p[ražském]¹¹ ve čtvrtek po neděli Oculi¹² léta [etc.] [15]89.

P[aní] Markétě Valštejnové z Lobkovic¹³ a p[anu] Albrechtovi Pětipeskému.

⁵ Jindřich z Valdštejna (narozen 1517, zemřel 9. 12. 1579), manžel Markéty Popelové z Lobkovic, otec Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

⁶ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁷ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž ne učinil sám.

⁸ Dne 23. dubna.

⁹ Příročí – lhůta daná věřitelem dlužníkovi, kterou oddaluje stanovený termín splacení dluhu, ve které nesmělo být na dlužníka naléháno o zaplacení a ve které nemohla být na dlužníka podána žaloba. Dání příročí oznamoval věřitel úřadu nejvyššího purkrabství pražského, který byl kompetentní pro souzení sporů o dluhy, zapsané na dluhopisech s ručiteli.

¹⁰ Sčekání – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

¹¹ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹² Dne 9. března.

¹³ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

285.

Tobiáš Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o půjčení 200 tolarů.

Kropáčova Vrutice, 30. března 1589

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 74, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekrberku, panu otci a panu švagru mému vždyckny obzvlá[š]tně milému, d[án] b[ud'].

(([Od pana T]obiáše Hrzáně¹ zakázané² psaní.))³

¹ Tobiáš Hrzán z Harasova (zemřel 1599), na Housce a Kropáčově Vrutici.

² Zakázané – slíbené, připovězené.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

Službu svú vzkazuji, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane otče můj zvláště milý. Zdraví, v něm jiného všeho dobrého, přál bych Vá[m] věrně rád. Můj zvláště milý pane otče, za to Vás přátelsky žádám, j[es]tliže j[es]t Vám možné, že mi těch dvě stě tolarů k tyto my důležité potřebě oplatíte, nebo mi jistě věřiti můžete, kdybych jich <na ten> tak spěšně nepotřeboval, že bych Vás upomínati nechtěl, neb mi tak vděčně uděláte, jako byste mi je darovali. Což Vá[m] věří[m] a prosím, jako svého zvláště milého pana otce, že mě v tyto my starosti a potřebě neopustíte. Pro Bůh prosím, nebo se ju[ž]⁴ smutný nemá[m] komu jinému utéci, nežli předně ku Pánu Boh[uj]⁵ a potom k Vám, nebo sem já Váš a bohda zůstanu až do svý nejde[l]ší⁶ smrti.⁷ Ach, nenadál sem se smutný, můj zvláště milý pa[ne]⁸ otče, takové žalosti, kterouž má[m], a nic⁹ prve na srdce mé kdy co toho [nastu]povalo,¹⁰ co j[es]t nyní stoupilo.¹¹ Ale což juž smutný tomu ny[níčko]¹² než Pánu Bohu to poručiti a za ochranu a pomoc i posilnění žádám. A což tu koli, můj zvláště milý pane otče, pro mě a ku potřebě mé (které sem se nebohý nenadál) učiníte, já se Vá[m] zase touž měrou i svelijakým [!]¹³ jiný[m] dobrý[m] přátelst[vim] rád odplatiti i odsloužití chci. A byla-li by kdy Vá[m] potřeba a já peníze před rukami měl, rád jich Vám mimo jiný půjčiti chci. Té nepochybně naděje sem k Vá[m], znajíc mou slušnou potřebu a žádost, že na žádost a prozbu mou tak učiníte. S tím Pán B[ůh] rač dáti ná[m] se spolu v dobrém zdraví shledati. Dán na Vrutici¹⁴ v Zelený čtvrtek léta [15]89.

*Váš služebný syn a švagr,
Tobiáš Herzán, m[anu] p[ropria]*

⁴ Poškozená psací látka.

⁵ Poškozená psací látka.

⁶ Poškozená psací látka.

⁷ Na Albrechta Pětipeského se Tobiáš Hrzán obrátil jako na svého někdejšího poručníka. Srov. NA Praha, DZ, DZV 22, fol. L 15-L 17' (Vklad do desek zemských větších trhových 29. listopadu 1584), kšaft Václava Hrzána z Harasova na Housce a Kropáčově Vrutici (bez místa, 6. září 1582). Václav v kšaftu ustanovil poručníky nad svými dětmi a statkem manželku Dorotu z Ocelovic a Jiříka Hrzána z Harasova na Vidimi a Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na Byšicích. Podle znění kšaftu měl Albrecht Tobiášovi radit a pomáhat i po převzetí otcovských statků. Václavova dcera Kateřina byla v době sepsání kšaftu už provdaná Pecingárová.

⁸ Poškozená psací látka.

⁹ Lze číst též jako „aniž“.

¹⁰ Poškozená psací látka.

¹¹ Narážka na blíže neidentifikovanou událost.

¹² Poškozená psací látka.

¹³ Všelijakým.

¹⁴ Kropáčova Vrutice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova.

286.

Tobiáš Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby k němu přijel na Housku a promluvil si s ním o blíže nespecifikovaných záležitostech.

Houska, 23. června 1589

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 102, česky

Urozenému panu Albrechto[vi] Pětipeskýmu Chýš a z Ekrberku a na Byšicích, pa[n]u otci a panu švagru mému obzvláště nejmilejšímu, d[án] b[ud].
(Z Housky.¹)²

Službu svú vzkazuji, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane otče a pane švagře můj vždyckny obzvláště nejmilejší. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přál bych Vá[m] věrně rád. Pravdě sem se toho do Vás nedál,³ souce Vy tak blízko ode mě, abyšte mě neměli navštívit. A jináče sobě toho vykládati nemohu, než že ste se docela nade mnou zapomenuli.⁴ Což tomu nebohý, osiřalý říci má[m], než Pánu Bohu to poroučím. Však Vá[m] věřím a prosím, jako svého zvláště milého pana otce, že mě navštívíte a ke mně na Housku že přijede[te], nebo s Vámi velmi mnoho mluvíti má[m]. A což tu koli pro mě učiníte, já se Vá[m] zase touž měrou i všelijakým jiný[m] dobrým přátelství[m] rád odplatiti, odměniti i odsloužiti chci. Podle toho Vám teď mladého ptačího psa⁵ předně dobrý šlehty posílám, který ještě v hledání nejní. Pán Bůh rač dáti, aby se Vá[m] podle vinše Vašeho vydařil. Mnoho sem za něj prozeb měl, ba i hněvu zejskal. Žádnému sem ho dáti nechtěl. To potom uhlídáte, že předně dobrý bude. A tak Pán Bůh rač dáti nám se spolu v dobrým zdraví shledati. Dán na Housce v pátek před svatým Jane[m] Křitelem⁶ léta [15]89.

Tobiáš Herzán⁷

¹ Houska, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Nenadál.

⁴ Na Albrechta Pětipeského se Tobiáš Hrzán obrátil jako na svého někdejšího poručníka. Srov. NA Praha, DZ, DZV 22, fol. L 15-L 17' (Vklad do desek zemských větších trhových 29. listopadu 1584), kšaft Václava Hrzána z Harasova na Housce a Kropáčově Vrutici (bez místa, 6. září 1582). Václav v kšaftu ustanovil poručníky nad svými dětmi a statkem manželku Dorotu z Ocelovic a Jiřika Hrzána z Harasova na Vidimi a Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na Byšicích. Podle znění kšaftu měl Albrecht Tobiášovi radit a pomáhat i po převzetí otcovských statků. Václavova dcera Kateřina byla v době sepsání kšaftu už provdaná Pecínarová.

⁵ Ptačí pes – pes vycvičený k lovu ptáků.

⁶ Křitelem.

⁷ Tobiáš Hrzán z Harasova (zemřel 1599), na Housce a Kropáčově Vrutici.

287.

Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Poroučí mu jako někdejšímu výběřčímu posudného v Boleslavském kraji, aby co nejdříve odevzdal na příslušné místo dosud neodvedené posudné, a také posudné, které přijal od stavů Boleslavského kraje na základě posledního napomenutí panovníka.

Pražský hrad, 26. července 1589

NA, SM, inv. č. 3745, sign. T 71/1/V, karton 2422, fol. 119-127 (zde fol. 122-123), česky, koncept¹

¹ Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora stručný regist „Rešt výběřčích krajských.“ Vpravo nahoře rukou registrátora datum vydání listu převedené na dny a měsíce „Den 26. July A[nno] [15]89“. Jména adresátů jsou rukou koncipisty napsaná na konci konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

Rudolf² [etc.].³

Slovný věrný náš milý. Jakož si předešlejšich let od stavův Království české[h]o za vejběřčího posudného k zemi svoleného nařízen byl a z počtův Tvejch od N. až do N. se vztahujících to se nachází, že mimo všeckna vydání v týchž počtech Tvejch dostavená i všelijaké jiné nedostatky, kderězby se dáleji při dokonalém zavření počtův Tvejch najiti mohly [...] [kop] [...], peněz hotovejšich neodvedenejšich za tebou pozůstá<...>((vá)). I poněvadž nám od stavův Království ((českého)) všecky a všelijaké<ké>((cí)) reštové⁴ za vejběřčími pozůstalé tolikéž také i reštanty, co téhož posudného zemského za kderými osobami z stavův ještě k spravení zůstává, docela a zouplna odevzdaný jsou ((a my na te[n] čas peněz pilně potřebovati ráčíme)), protož Tobě poroučeti>((číme)), <ráčíme> aby⁵ ((netoliko)) takovej svrchu dotčenejšich rešt⁶ ale i to, co si <by> dáleji téhož posudného podle milostivého poručení a nařízení našeho po posledním napomenutí Tvém teď od <někderého> málo pominulého času od koho k sobě přijal, ihned bezevšeho dalšího zadržování a odkladu <tu kdež náleží> ((tu kdež náleží)) od sebe odvedl, jináče nikoli nečinice. <A> ((Neb)) na tom vůli naši císařskou naplníš. ((Dán na H[radě] [našem] p[ražském]⁷ ve středu po s[vatém] Jakubu apoštolu páně⁸ léta [tisícího pětistého] osmdesátého devátého.

Post Scripta

A poněvadž si mimo tak jisté poručení naše předešle z Prahy⁹ pryč ujel a <ty> dokonalé zprávy psané ((a zpečetěné)) ze strany reštantův jinejšich, co kdo ze stavův v dotčeném času za úřadu Tvého téhož prve k zemi svoleného posudného pozůstal, do puchhalterije komory ((naši české)) nesložil, protož takovou správu ihned <doodved' ((<...>))> ((od sebe odved')) jmaje nikoli nečinice. Act[um] ut in lit[teris].

Vejběřčí[m] podle příležitícího poznamenání.¹⁰

Albrechtovi Pětipeskému do kraje Boleslavského¹¹

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ Rešt, z něm. der Rest – nezaplacený dluh, nedoplatek.

⁵ Abys.

⁶ Rešt, z něm. der Rest – nezaplacený dluh, nedoplatek.

⁷ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁸ Dne 26. července.

⁹ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹⁰ „Poznamenání“ je na fol. 124-126: „Poznamenání od kderého času a jak dlouho kderejš vejběřčí posudný vybíral a co za kderejš peněz neodvedenejšich v reštu pozůstává vše na groš český počít[aje]. Část služby: V kraji Boleslavském. Albrecht Pětipeský od s[vatý]ch Filipa a Jakuba [1. května] /:[15]79 až do s[vatě]ho Havla [16. října] : [15]83 léta. Reštové pozůstali: zůstává 187 kop.“

¹¹ Boleslavský kraj.

288.

Mikuláš Vtelenský ze Vtelna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu propouští z poddanství svého poddaného Martina z Radouně.

Mělnické Vtelno, 28. července 1589

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 91, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu sousedu mému zvláště milému.

((Od p[ana] Vtelenského¹ zhost Martina.²))³

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane sousede můj zvláště milej. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně a upřímně rád. Psaní žádostivé, kteréž ste mi dnův již pominulých učinili o propuštění Martina, syna někdy neboštika Pavla přijmí Knížete⁴ ze vsi Radouně,⁵ poddaného mého, kterýž že by sobě na gruntech Vašich kmetičnu⁶ a poddanou Vaši k stavu svatého manželství obliliti i tolikěž na gruntech Vašich se osaditi chtěl, <je> ((a))bych jej Vám propustil. I můj zvláště milej pane sousede, já uznávajíc, že to toliko půjčka sousedská mezi námi sousedy jest, na přímluvu a žádost Vaši tak činím a jeho listem zhostným aneb vejhostním propouštím, kterýž mu dán bude, jsouc v nápodobné příčině takové odměny zase od Vás, kdyby se co toho přitrefilo, bejti. S tím milostivej Pán Bůch s námi se všemi bejti rač. Dat[um] na Vtelně⁷ v pátek po památce svaté Anny tisícího pětistého osmdesátého devátého léta.

Mikuláš Vtelenský ze Vtelna a na Vtelně

¹ Mikuláš Vtelenský ze Vtelna (narozen 1552, zemřel 11. 5. 1612), na Mělnickém Vtelnu.

² Martin, syn Pavla Knížete, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Radouň.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Pavel Kníže, otec Martina, poddaného Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Radouň.

⁵ Radouň, poddanská ves východně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Mělnické Vtelno. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Mělnické Vtelno.

⁶ Kmetična – vdova po poddaném sedláku; poddaná žena vůbec.

⁷ Mělnické Vtelno, poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Mikuláše Vtelenského ze Vtelna.

289.

[Česká komora] píše Markétě Valdštejnské z Lobkovic a Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá je, aby ustoupili od „vedení práva“ na statek Vlachyně Říčanského z Říčan, ručitele za dluh, ve kterém je Rudolf II. Habsburský dlužníkem.

Pražský hrad, 7. srpna 1589

NA, SM, inv. č. 689, sign. D 1/1 (1589), kart. 548, nefol., česky, koncept¹

S[lužbu] s[vú] v[zkazujeme], urozená paní paní přítelkyně nám milá a urozený pane příteli náš milý. Zdraví a v něm jiné[h]o všecko dobré[h]o přejem Va[ší] [Milos]ti a Vám věrně. Vznesl jest na nás urozený pán, pan Vlachyně z Říčan,² kderak byšte na statek³ jeho pro rukojemství,⁴ v kterémž jest se ((za Jeho Mi[l]o[s]t) Cí[sařskou]⁵ p[ána]

¹ Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vpravo nahoře je rukou registrátora napsané datum vydání listu převedené na dny a měsíce „Den 9. Augusti [1589]“. Jména adresátů jsou rukou koncipisty napsaná na konci konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Vlachyně Říčanský z Říčan (zemřel 1604), na Novém Studenci.

³ Vrchotovy Janovice, poddanské městečko a tvrz jižně od Benešova (kraj Středočeský). V majetku Vlachyně Říčanského z Říčan.

⁴ Rukojemství – zaručení se jiné osoby či jiných osob (rukojmí) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmí) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak týž neučinil sám; rukojemství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.

n[ašeho] n[ejmilostivějšího]) Va[ší] [Milos]ti a Vám na místě a k rutce sirotků<v> po dobré paměti panu Jindřichovi z Valdštejna⁶ na <Hostomici> ((Dobrovici⁷)) pozůstalým postavil, právo vésti chtěli, žádajíc, aby v tom opatřen a zastoupen byl.⁸ I poněvadž ((by)) to proti jistému s Va[ší] [Milos]tí a Vámi o zaplacení toho dluhu zůstání⁹ i také přijetí od berně jisté sumy býti chtělo a za tou příčinou škody nemalé na Jeho Mi[l]o[s]t Cí[sařskou] hnáti by se musely, protož jménem a na místě Jeho Mi[l]o[s]t Cí[sařské] paní a Vás žádáme, abyšte od vedení takového práva na statek nadepsaného pána z Řičan upustiti a takové sumy až do s[vatéh]o Havla¹⁰ nejprve příští bez pohoršení práva ((vašeho)) učiniti ráčili a učinili, neb se ty cesty obírají, skrz kteréž konečně spokojeni budete. Jakž pak o Va[ší] [Milos]ti a Vás, že to k milostivému Jeho Mi[l]o[s]t Cí[sařské] zalíbení učiniti ráčíte a učiníte, nepochybujem. A na tom Jeho [Milos]ti milostivú vůli naplníte. Dán na H[radě] p[ražském]¹¹ v pondělí po památce Proměnění Krista pána¹² léta [etc.] [15]89.

P[aní] Markétě Valdštejnové z Lobkovic¹³ a p[anu] Albrechtovi Pětipeskému z Chýš

⁵ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁶ Jindřich z Valdštejna (narozen 1517, zemřel 9. 12. 1579), manžel Markéty Popelové z Lobkovic, otec Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

⁷ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

⁸ Srov. NA Praha, DZ, DZV 166, fol. F 7'-F 8' (vklad do desek zemských větších památných 28. června 1589). Markéta Valdštejnská z Lobkovic na Dobrovici a Albrecht Pětipeský, poručníci nezletilých dětí a statku po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna, pohnali 17. října 1588 do soudu nejvyššího purkrabství pražského Vlachyni z Řičan na Sudenci z dluhu 375 kop grošů českých a úroku jako ručitele v dluhopisu, ve kterém je Rudolf II. Habsburský dlužníkem.

⁹ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

¹⁰ Dne 16. října.

¹¹ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹² Dne 7. srpna.

¹³ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

290.

Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Václavovi Budovcovi z Budova. Informuje ho o sporu, který vede na místě svého poddaného s Kateřinou, ženou kněze Martina, faráře ve Mělnickém Vtelně, před soudem v Mělníku. Mělničtí nerespektují výnos apelačního soudu. Do apelačního soudu poslal v uvedené záležitosti suppliku. Žádá Václava, aby na to ze své funkce dohlédl.

Bez místa, 10. září 1589

Zámek Nelahozeves, Lobkovicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 15-16, česky, opis¹

((Psaní p[anu] Budovcovi² o nález na Mělnice³ s knězem.⁴))⁵

¹ Adresu napsal opisující písař až na konec tohoto opisu.

² Václav Budovec z Budova (narozen 28. 8. 1551, zemřel 21. 6. 1621), rada apelačního soudu.

³ Mělník, královské věnné město, pak zástavní město a zámek (kraj Středočeský). V zástavním vlastnictví Jiřího Popela z Lobkovic.

⁴ Jan, kněz, farář ve vsi Mělnické Vtelno.

⁵ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane švakře a starodávný tovaryši⁶ můj vzláště milý. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně a upřímně rád. Můj vzláště milý pane švakře, žádostiv se[m] byl s Vámi se sám shledati a o některé věci pilně promluvíti. Ale poněvadž Vás doma nebylo, vidělo mi se za dobré Vám toto psaní učiniti. Tak jakož Vám poněkud vědomé jest, jakou sem drahně časův rozepři na místě poddaného svého Jana Hrdého⁷ z měst[ečka] Byšic,⁸ kterého sem zastoupiti musil, nechtěje, aby o všecko příčinou té pře nepřišel s Kateřinou,⁹ kněze Martina,¹⁰ faráře vtelenského,¹¹ aneb na místě jejím s Sixtem Dvorským,¹² plnomocníkem jejím, při právě mělnickým měl, mezi kteroužto při hlavní byla jedna interlocutoria¹³ o průvod, kterýž jest týž Sixt po vyslyšení průvodu mého, když písař městský umřel a on po ně[m] písařství řídil, ukrytě k actě přiložil. Což sem byl na onen čas dostatečně provedl, tak že jest takového průvodu vrchním právem¹⁴ odsouzen, jakž na to ortel¹⁵ práva vrchního, jehož dat[um] na Hradě pražském¹⁶ v pondělí po památce <Povýšení> Proměnění pána Krista na hoře Tábor¹⁷ léta p[áně] [15]88 učiněný jest.¹⁸ I však páni mělničtí neušetrivše toho, že takový průvod právem vrchním zhájen jest a zjevně před stranami čten není, opět ((jakž)) <pak> on prve tak i oni k actě jej připoji<j>li a jináče mi apelací¹⁹ propustiti nechtěli, než aby to vše i co čteno nebylo do apelací²⁰ předce odesláno bylo, netoliko na zlechčení práva vrchního, ale taky i proti jich vlastním svědomím a povinnostem, což jim dostatečně ukazováno ode mě bylo. Však na nic se ohlídnouti nechtěli a od toho oni ani strana upustiti, a tak sem neměl před kým o to rozeznán <to> býti, poněvadž se oni sami při právě proti mně postavili, o čež do apelací suplikují²¹ a Vás, svého vzláště milého pana švakra přátelsky žádám, že v té příčině na to obzláštní pozor míti budete, aby takové jejich proti právu téhož kněze fedrování²² místa a průchodu nemělo. A čehož první vrchním právem odsouzen jest, to aby také z aktí při uvažování vypuštěno bylo, neb podle mého zdání takoví soudcové jako se v této příčině od mělnických děje, nemohou než podezření na

⁶ Tovaryš – druh, společník, spolupracovník; člen ozbrojené družiny.

⁷ Jan Hrdý, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

⁸ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁹ Kateřina, manželka Jana, kněze, faráře ve vsi Mělnické Vtelno.

¹⁰ Martin, kněz, manžel Kateřiny, farář ve vsi Mělnické Vtelno.

¹¹ Mělnické Vtelno, poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Mikuláše Vtelenského ze Vtelna.

¹² Sixt Dvorský (zemřel po 1606), měšťan ve městě Mělník.

¹³ Interlocutoria – mezitímní rozsudek (usnesení).

¹⁴ Vrchní právo – odvolací instance, v tomto případě apelační soud.

¹⁵ Ortel – rozsudek.

¹⁶ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹⁷ Dne 8. srpna.

¹⁸ Srov. NA Praha, AS, inv. č. 123, rok 1588, fol. 49' – nález apelačního soudu ve sporu mezi Albrechtem Pětipeským a Kateřinou, manželkou kněze Martina, faráře Vtelenského, zastoupenou Sixtem Dvorským jako plnomocníkem. Spor započal už v roce 1587. Srov. NA Praha, AS, inv. č. 122, rok 1587, fol. 7' – nález apelačního soudu ve sporu mezi Albrechtem Pětipeským a Kateřinou, manželkou kněze Martina, faráře Vtelenského, zastoupenou Sixtem Dvorským jako plnomocníkem.

¹⁹ Apelace – odvolání k vyššímu právu, soudu. V tomto případě k apelačnímu soudu.

²⁰ Apelační soud.

²¹ Suplika Albrechta Pětipeského do apelačního soudu se nedochovala, protože téměř všechn spisový materiál apelačního soudu byl skartován.

²² Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

sebe uvozovati, že stranu nespravedlivě sami proti právu fedrují. Což kdyby místo míti mělo, již by nebylo co pořadu práva užívati při právé městským. A i to Vám ještě oznámiti mohu, že poddaní moji podle uvolení svého, kteréž bez vůle mé učinili, desátek²³ ten na právě složili a podnes to tak zůstává. Však já jakožto colator²⁴ toho záduší²⁵ toho sem se ujal a jej vydati zbránil za tou příčinou, že jest táž Kateřina po smrti kněze Jana, manžela svého, desátek celý, nemaje než k polovici právo, pobrala a k užitku svému obrátila, což nemůže než na škodu toho chudého záduší býti. A tak v té příčině já nic svého neobmejšlím, než nerad bych škody takové na to záduší dopustiti než raději na to opravu nákou při tom kostele,²⁶ v němž se slovo Boží též v čistotě káže, učiniti dal. Podle kteréžto příčiny i jiných mnohých měl slušně ten stavuňk²⁷ zdvižen býti a on ne stavuňkem, ale jiným právem, k němuž já přináležím, vidělo-li by mu ode mě zkrácení, měl a má toho dobývati.²⁸ Ale Pána Boha svého se dokládám, že kdyby ona Kateřina měla spravedlivý počet²⁹ učiniti, ještě by mimo to, což jí zabaveno a tak postiženo jest, do mnoha [kop] g[rošův] nahraditi k tomu záduší musela. O čez o všecko byl bych s Vámi rád obšírněji promluvil, ale poněvadž to býti nemohlo, přátelsky Vás žádám, že již mě v své paměti míti budete a tu věc fedrovati, aby to, čehož tak strana odsouzena jest, z aktí vypuštěno bylo.³⁰ Což nic nespravedlivého nejní. Já se vám toho všelijakým dobrým přátelstvím starou měrou odměniti nepominu. S tím Pán Bůh rač se nám dáti v dobrém zdraví shledati. Dat[um] v neděli po památce Narození panny Marije léta [15]89.

Albrecht Pětipeský z Chýš z Ekrberku a na Byšicích

Urozenému a statečnému rytíři panu Václavovi Budovcovi z Budova a v Novém Městě pražském,³¹ Jeho Mi[los]ti Císařské radě nad apelacemi, panu švakru a starodávnému tovaryši mému zvláště milému.

²³ Desátek – dávka (poplatek), odváděný vrchnosti či církvi jako desátý díl úrody v naturáliích, popř. v hotovosti jako desátý díl příjmu.

²⁴ Colator – kolátor; udělovatel obročí; podací pán, patron; vykonavatel patronátního práva vůči duchovenstvu.

²⁵ Míneho záduší kostela svatého Václava ve vsi Liblice.

²⁶ Kostel svatého Václava ve vsi Liblice.

²⁷ Obstavuňk; stavuňk; stavování – v městském právu soudní vymáhání dluhů; exekuce. Pokud dlužník nezaplátil svůj dluh, byl na podnět věřitele buďto úředně zajištěn, nebo došlo k úřednímu zabavení (obstavení) jeho majetku. Vlastní provedení úředního zajištění nebo zabavení bylo v kompetenci rychtáře, souzení stavuňku bylo v kompetenci purkmistra a rady. Úřední zabavení majetku se mohlo v případě nutnosti vztáhnout také na ručitele (rukojmího) dlužníka.

²⁸ Dobývati – vymáhat placení; vymoci.

²⁹ Počet – vyúčtování.

³⁰ Spor pokračoval ještě v roce 1590. Srov. NA Praha, AS, inv. č. 123, rok 1590, fol. 137 – Nález apelačního soudu ve sporu mezi Albrechtem Pětipeským a Kateřinou, manželkou kněze Martina, faráře Vtelenského.

³¹ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť hlavního města Prahy.

291.

Mistr, kněz Fridrich z Michalovic, píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Přimlouvá se k němu za Kryštofa, poddaného svého kláštera, aby mu odpustil pokutu a trest za „přechovávání“ jeho poddaných Kateřiny a Marušky. Mělník – Pšovka, 3. října 1589

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/16, fol. 76, česky

*Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Egrberku na Byšicích a Bosyni, panu příteli a sousedu mému v dobrém sousedství vzláště milé[m]u.
(Od pana převora¹ z Mělníka.² K pokutě se přiznává.)³*

Modlitbu svú Vaší Milosti vzkazují, urozený pane ((Albrechte)) Pětipeský, pane příteli a sousede můj vzláště milý. Téhož zdraví i jiného všeho dobrého, přeji panu sousedu věrně rád. Psaní, kteréž jste mi učiniti ráčili, jehož dat[um] j[es]t ve štvrtek na den s[vatéh]o Václava⁴ léta tohoto [15]89, jest mi dodáno, z přečtení jemu jsem vyrozuměl, nic méněji i Krystofovi,⁵ poddanému conventu⁶ mého, jehož se dotejče, takové psaní přečísti jsem poručil. Kdež dotčenej Krystof Pána Boha se velice dokládá, že on Kateřinu⁷ a Marušku⁸, poddané [V]a[ší]⁹ [Mil]o[s]ti, [ve] svém příbytku jest nepřechovával, ale v nepřítomnosti jeho že podruh jeho bez vědomosti a vůle jeho jest je svý komoře přechovával 4 dny tolíoch. Poněvadž pak dotčený Krystof žádné vědomosti o tom neměl, protož Va[ší] [Mi]o[s]ti pane sousede přátelsky a sousedsky žádám, že jemu tu pokutu¹⁰ a to trestání na přímluvu mou prominouti a odpustiti ráčíte, nebo člověk potřebný jest. Kdež sem té naděje k Va[ší] [Mil]o[s]ti, že tato má přímluva své místo při panu sousedu míti bude. A já se panu sousedu připovídám vším dobrým odměniti. Za laskavou a sousedskou odpověď pana souseda žádám. S tím P[án] B[ůh] rač s námi bejti. Dat[um] v klášteře pod Mělníkem¹¹ v outerý po s[va]t[é]m Václavě léta páně [15]89.

*M[istr] Fridrich z Michalovic,
převor kláštera s[vatéh]o Vavřince pod městem Mělníkem*

-
- ¹ Fridrich z Michalovic (de Michaelis) (zemřel po 1594), z Benátek (Itálie), mistr, kněz, převor kláštera obutých augustiniánů svatého Vavřince v Pšovce u města Mělník, nejvyšší vikář v Království českém.
- ² Mělník, královské věnné město, pak zástavní město a zámek (kraj Středočeský). V zástavním vlastnictví Jiřího Popela z Lobkovic.
- ³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
- ⁴ Dne 28. září.
- ⁵ Kryštof, poddaný kláštera svatého Vavřince v Pšovce u Mělníka.
- ⁶ Convent – klášterní konvent; církevní sbor (řeholníků nebo kněží téhož kláštera nebo farnosti) jako právnická osoba (obec kláštera). Zde klášter obutých augustiniánů svatého Vavřince v Pšovce u Mělníka.
- ⁷ Kateřina, poddaná Albrechta Pětipeského.
- ⁸ Maruška, poddaná Albrechta Pětipeského.
- ⁹ Poškozená psací látka.
- ¹⁰ Problematiku „přechovávání“ cizích poddaných upravuje J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicí* IV. pars 1. sectio I, Praha 1882, čl. M. 33., s. 630-631. Problematiku „přechovávání“ cizí čeledi upravují *Sněmy české* VI, č. 328, s. 549-591 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. ledna až 13. února 1585), zde s. 571-579, článek „O čeledi a poddaných“.
- ¹¹ Mělník – Pšovka, poddanská ves a klášter obutých augustiniánů s kostelem svatého Vavřince (kraj Středočeský). Dnes část obce Mělník.

292.

Smlouva. Smlouva mezi Tomášem Opltem, poddaným Jana z Vartemberka, a Kryštofem Opltem, poddaným Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku, o náhradu za zranění. Nový Zámek, 4. října 1589

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 110-111, česky

*((Smlouva Krystofa mlynáře¹ s bratrem² jeho z Nového Zámku³ o zranění.))⁴
((V pátek po s[va]tý[m] Jiří⁵ léta [15]92 Vondřej Volmon⁶ ze Ši[s]niku⁷ a Matez Englma[n]⁸ z Hrmanci⁹ na tuto smlúvu dali prvních peněz 14 kop a 26 g[rošův] m[íšeňských].))¹⁰
((Léta [15]93 položeno 10 kop g[rošův] [míšeňských].¹¹))¹²
((Týž Krystof zůstal mně od nájmu, souc nájemníkem na mejch mlejních, 91 str[ychů] žita, tu sobě porážeti a ostatek má z té sumy srovnati.))¹³*

Léta [15]89 v středu den s[vatéh]o Františka¹⁴ s povolením urozeného pána pana Jana z Vartemberka¹⁵ na Novém Zámku a Bezdězi,¹⁶ stala jse jest smlouva na Novém Zámku mezi Tomášem Opltem, rychtářem¹⁷ ze vsi Heřmanic, poddaným páně, z jedné a v přítomnosti a povolením urozeného a statečného rytíře pana Albrechta Pětipeského z Chýš a z Egerberku na Byšicích a Bosyni, mezi Krystofem Opltem, poddaným jeho pana Albrechta Pětipeského, strany druhé. A to taková, jakož jest Tomáš Oplt Krystofa Oplta, bratra svého, v domě svém zranil a i k chromotě přivedl, za to pak zranění jest se jemu Krystofovi Opltovi dáti dobrovolně uvolil 75 kop míš[eňských], však rozdílně mezi tímto časem a s[vatý]m Jiřím¹⁸ od dat[um] těchto dcedulí nejprve příštím 15 kop m[íšeňských]. Ostatní pak sumu, totiž 60 kop m[íšeňských], má při každém s[vatém] Jiřím, počna léta [15]91, na právo rychtářské do měst[ečk]a Byšic¹⁹ bez všelijakých dalších průtahů po 10 kop[ách] míš[eňských] až do vyplnění té sumy <s> dodati aneb odeslati. Nad to vejše on Tomáš Oplt jest jemu Krystofovi, bratru svému, litujíc chromoty jeho, dáti připověděl jalovici dvouletou aneb peníze za ni. I tu jest jemu hned po této smlouvě v přítomnosti mnohých lidí zaplatil. A tak což tu mezi nimi smluveno jest, na tom

¹ Kryštof Oplt, bratr Tomáše Oplta, mlynář, poddaný Albrechta Pětipeského.

² Tomáš Oplt, bratr Kryštofa Oplta, rychtář, poddaný Jana z Vartemberka ze vsi Heřmanice.

³ Nový Zámek, zámek ve vsi Zahrádky jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Jana z Vartemberka.

⁴ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁵ Dne 24. dubna.

⁶ Ondřej Volman, rychtář, poddaný Jana z Vartemberka ze vsi Žizníkov.

⁷ Žizníkov, poddanská ves východně od České Lípy (kraj Liberecký). Dnes část obce Česká Lípa. Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Grabštejn.

⁸ Mates Englman, poddaný Jana z Vartemberka ze vsi Heřmanice.

⁹ Heřmanice, poddanská ves západně od České Lípy (kraj Liberecký). Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Grabštejn.

¹⁰ Autograf blíže neidentifikované osoby.

¹¹ O splacení této částky srov. list č. 390.

¹² Autograf blíže neidentifikované osoby.

¹³ Autograf blíže neidentifikované osoby.

¹⁴ Dne 4. října.

¹⁵ Jan z Vartemberka (zemřel 3. 1. 1595), na Novém Zámku (Zahrádky) a Bezdězu.

¹⁶ Bezděz, poddanská ves a hrad, jihovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Jana z Vartemberka.

¹⁷ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

¹⁸ Dne 23. dubna.

¹⁹ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egerberku.

sou obě dvě strany přestály a jeden druhému toho, což se mezi nimi stalo, na časy budoucí a věčně že nic ve zlým připomínati nechce. Pro bezpečnější té smlouvy dosti činění on Tomáš Oplt jest za sebe rukojmí²⁰ postavil, též s povolením Jeho [Mil]o[s]ti páně, Vondřeje Volmana, rychtáře²¹ ze vsi Šisniku a Matouše, jinak Engelmeře ze vsi Hermsdorfu, na ten a takovej způsob, jestli by jse těm termínům od jmenovaného Tomáše zadosti nestalo, tehdy on Krystof aby sumy své i s škodami (ač by jaké pro nesložení jí na to vzešly) mohl na jmenovaných rukojmích oběma neb jednom z nich vedle libosti své dobejvati a je, jakoby jich vlastní dluch byl, upomínati. A což kdy na touž sumu od něho Tomáše se složí, to se do těchto cedulí, kteréž dvou v jedna slova sepsaný sou, on Tomáš Oplt má jednu a Krystof, bratr jeho, druhou, podpisovati a toho podepsání místo kvitancí užiti má. Při této pak smlouvě jsou byly urozené vладыky pan Adam Kelbel z Kejsynku²² a na Předlicí,²³ pan Jan Solhaus z Solhausu²⁴ a na Benešově²⁵ a pan Damián z Pejcelandorfu²⁶ na Kalku²⁷ a Věsce²⁸ a pan Fridrich Rožnovský z Křtěnova,²⁹ úředník na Novém Zámku. Stalo se léta a dne napřed psaného.

((Léta [tisícího pětistého] devadesátého prvního položili rukojmové v pátek po s[va]tým Jiří³⁰ na tuto smlouvu 14 kop 26 g[rošův] m[išeňských] a více nic.))³¹

((Léta [15]93 posláno na tuto ceduli 10 kop m[išeňských] [...] ve štvrtek po neděli Jubilate³².)³³

((Léta [15]95 v pátek den Narození panny Marije³⁴ položili rukojmové na tuto ceduli 20 kop m[išeňských].))³⁵

((Léta [15]96 posláno na tuto ceduli v pátek po s[va]t[ém] Stanislavu³⁶ 10 kop m[išeňských] po Urbanovi Bezrukým³⁷ ze Mšena³⁸.)³⁹

²⁰ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž ne učinil sám.

²¹ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

²² Adam Kelbl z Gejsynku (zemřel 1590-1593), na Předlicích.

²³ Předlice, poddanská ves a tvrz, dnes část obce Ústí nad Labem (kraj Ústecký). V majetku Adama Kelbla z Gejzinku.

²⁴ Jan Salhausen ze Salhausenu na Benešově nad Ploučnicí.

²⁵ Benešov nad Ploučnicí, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Děčína (kraj Ústecký). Část v majetku Jana Salhausena ze Salhausenu.

²⁶ Damián z Pejcelandorfu (zemřel po 1595), na Vísce a Kalku, úředník na Bezdězu.

²⁷ Skalka u Doks, poddanská ves a vrchnostenský dvůr jihovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Damiána z Pejcelandorfu.

²⁸ Víska, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Březovice. V majetku Damiána z Pejcelandorfu.

²⁹ Fridrich Rožnovský z Křtěnova (zemřel po 1596), úředník na Novém Zámku.

³⁰ Dne 26. dubna.

³¹ Autograf blíže neidentifikované osoby.

³² Dne 13. května.

³³ Autograf blíže neidentifikované osoby.

³⁴ Dne 8. září.

³⁵ Autograf blíže neidentifikované osoby.

³⁶ Dne 10. května.

³⁷ Urban Bezruký, poddaný Jana z Vartemberka ve městečku Mšeno.

³⁸ Mšeno, poddanské městečko a zámek severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému panství Bezděz. Část v majetku Jana z Vartemberka.

³⁹ Autograf blíže neidentifikované osoby.

293.

Obesláni. Rudolf II. Habsburský obesílá Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku. Poroučí mu, aby se ihned po přijetí listu vypravil na Pražský hrad do české královské kanceláře, kde mu bude sdělen důvod obesláni.

Pražský hrad, 13. října 1589

NA Praha, RG, č. kn. 101, fol. 137', č. 32, česky, vklad do register české královské kanceláře¹

Rudolf² [etc.].³

Urozený v[ěrný] n[áš] m[ilý]. Vědětiť dáváme, že jsou toho někderé zvláštní a důležitý příčiny, pro kderěz Tobě milostivě poroučeti ráčíme, aby se ihned, jakž Tebe toto naše cí[saršské] psaní dojde, na cestu vypravil, sem přijel, a dadouc se v kanceláři český opověditi, příčinami obesláni svého poddaně vyrozuměl. Na tom [etc.]. Dán na H[radě] n[ášem] p[ražském] v pátek po svatém Diviši [etc.] léta [etc.] 1589.

Markétě z Valdštejna⁴ a Albrechtovi Pětipeskýmu společně, bratřím Holianům⁵ taky v pondělí,⁶ Hanušovi z Šlenic,⁷ Jaroslavovi Sezimovi,⁸ Kryštofovi Robmhápmi,⁹ Václavovi Budovcovi,¹⁰ tomu aby se v pondělí postavil, Voršile Vřesovcovy,¹¹ Šimonovi Fidlerovi,¹² rentmistrovi¹³ taky k pondělímu, Pavlovi Mitrovskému,¹⁴ Jiříkovi Adolspachovi.¹⁵

¹ Regest se nacházel na konceptu vlevo nahoře a psal ho registrátor při přepisování konceptu do register. V registrech tvoří záhlaví: „Obesláni dolepsaných osob. Ex Camera bohemica.“ Jména adresátů jsou rukou koncipisty napsaná na konci konceptu. Pořadí dodržel registrátor při opisování konceptu do register. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Henika z Valdštejna.

⁵ Bratři Holianové, měšťanský rod v Praze.

⁶ Dne 16. října.

⁷ Hanuš Šlejnic ze Šlejnic (zemřel 1. 1. 1595), Tolštejně, přisedící dvorského a komorního soudu, zemský fojt Horní Lužice.

⁸ Jaroslav Sezima ze Sezimova Ústí (zemřel před 1597), na Úštěku, nejvyšší a dědičný kraječ.

⁹ Kryštof starší Robmháp ze Suché (zemřel 1592), na Kopydlnu.

¹⁰ Václav Budovec z Budova (narozen 28. 8. 1551, zemřel 21. 6. 1621), rada apelačního soudu.

¹¹ Voršila Vřesovcová z Hřivic nebo z Janovic.

¹² Simeon Fidler z Muldavy (zemřel po 1598).

¹³ Jiřík Berbisdorf z Berbisdorfu (zemřel 1592-1593), na Varnsdorfu, pokladní (*rentmistr*) v české komoře.

¹⁴ Pavel Mitrovský z Nemyše (zemřel po 1599), na Struhách.

¹⁵ Jiřík Adlspach z Domsdorfu (zemřel 1592), na Bořicích, hejtman komorního panství Pardubice.

294.

[Představitelé města Mladá Boleslav] píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Přeposílají mu supliku svých spolusousedů Tomáše Pokorného a Matyáše Kováře a přimlouvají se za ně, aby nebyli dále postihováni kvůli nezaplacení cla na Albrechtových statcích.

Mladá Boleslav, 21. října 1589

SOkA Mladá Boleslav, Městské knihy, číslo 1, Nová značka IIAc1, 1589, Notulář, fol. 150, č. 364, česky, opis konceptu¹

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrbergku a na Byšicích, panu a příteli našemu milému a nám příznivému.

Službu svou vzkazujem, urozený a statečný rytíři, pane a příteli náš milý a nám příznivý. Zdraví i jiného všeho dobrého Va[ší] [Milos]ti věrně rádi přejeme a od pána Boha žádáme. V jaké příčině a potřebě nás Tomáš Pokorný² a Matyáš, kovář,³ spolusousedé naši, k Vám za toto připsání jsou požádali, tomu ze spisu nám od nich podaného a příležitě zavřeného vyrozuměti moci ráčíte.⁴ I nemohouc my v tom žádostivé prosby jejich oslyšeti, za ně k Vám se přimlouváme a přátelsky žádáme, poněvadž to předkládají, že nevědomím pacholka to přišlo, že clo projeto j[es]t a oni, zvědévše o tom, hned clo vypraviti rádi chtěli, však to od nich přijato (snad poněkud i z oumyslnosti poddaných Vašich) býti nemohlo a není, že o tom, aby oni z takového rukojemství,⁵ ((v)) kterémž se pro tu příčinu postavili, když clo vypraveno bude, propuštění byli, a jakž oni tak koně aby proto dále hyndrování⁶ nebyli, své poručení učiniti ráčíte pro naše i týchž sousedův našich toho se Vám služebné odměnění. S tím Vám šťastně a dobře se míti vinšujem. Dat[um] v Boleslavovi Mladém⁷ v sobotu po s[vaté]m Lukáši léta [etc.] [tisícího pětistého] osmdesátého devátého.

¹ Písemnost zmiňuje a supliku vydal v regestu F. BAREŠ (ed.), *Listy, úřední korespondence*, s. 60-61. Opis konceptu není ověřený (podpis, pečeť).

² Tomáš Pokorný, soused ve městě Mladá Boleslav.

³ Matyáš, kovář, soused ve městě Mladá Boleslav.

⁴ Suplika Tomáše Pokorného a Matyáše Kováře srov. SOkA Mladá Boleslav, Městské knihy, číslo 1, Nová značka IIAc1, 1589, Notulář, fol. 150', č. 365.

⁵ Rukojemství – zaručení se jiné osoby či jiných osob (rukojmí) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmí) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak týž neučinil sám; rukojemství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.

⁶ Hyndrovat – z něm. hindern. Překážet, obtěžovat, činit překážky.

⁷ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Adama Krajíře z Krajku.

295.

[Představitelé města Mladá Boleslav] píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrbergku. Přeposílají mu supliku svého spolusouseda soukeníka Jana Arystona a přimlouvají se za něho, aby nebyl dále postihován kvůli nezaplacení cla na Albrechtových statcích.

Mladá Boleslav, 24. října 1589

SOkA Mladá Boleslav, Městské knihy, číslo 1, Nová značka IIAc1, 1589, Notulář, fol. 152', č. 369, česky, opis konceptu¹

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrbergku a na Byšicích, panu a příteli našemu milému a nám příznivému.

¹ Písemnost zmiňuje a supliku vydal v regestu František BAREŠ (ed.), *Listy, úřední korespondence, m. Boleslava Mladého z l. 1588, 1589, 1599*, Mladá Boleslav 1916, s. 61. Opis konceptu není ověřený (podpis, pečeť).

Službu svou vzkazujem urozený a statečný rytíři pane a příteli náš milý a nám příznivý. Zdraví i jiného všeho dobrého Va[ší] [Milos]ti věrně rádi přejeme. Jan Aryston,² soukeník, soused náš, v čem j[es]t nás skrze suplikaci nám podanou k Vám za přímluvné psaní požádal, toho pro vyrozumění týž spis jeho příležitostě zavřený Vám odsíláme.³ A v tom prosby jeho oslyšeti nemohouce, k Vám se přimlouváme a přátelsky žádáme, poněvadž správy jeho tak, jakž od něho nám dána a přednesena j[es]t, tomu se porozumívá, že ze strany projití na gruntech Vašich cla z oumyslnosti nějakou jeho nesešlo, nýbrž clo tak jemu jakožto v těch místech, kde se to clo dává, ještě neznámé<m>mu a nebyvalému, z nevědomí se přihodilo, to že on při navrácení z Mělnika⁴ podle přípovědi své i také základu zanechaného tu, kdež náleží, vypraviti hotově⁵ rád chtěl a posavad aby to vykonal, za to((u)) příčinou se k Vám <.> vypraviti umínil, že jemu toho tak těžce neráčíte vážit, nýbrž s ním v té příčině tak, aby jakožto řemeslník potřebný proto škody nějaké nenesl, že milostivě naložiti ráčíte. Za jiného, kterého [!] kteréhokoli z sousedův a obyvatelův našich, kterýž by co toho zoumyslně na gruntech Vašich před sebe vzal a toho se dopustil příml<.>uvou<.> Vás zaměstknati nechceme. Než což tuto na přímluvu Vaši se stane, Vám se toho služebně rádi odměňovati chceme. S tím milost Boží se všemi námi býti rač. Dat[um] v Boleslavovi Mladém⁶ v úterý po svatém svatém Severýnu. Léta [etc.] [tisícího pětistého] osmdesátého devátého.

² Jan Aryston, soukeník, soused ve městě Mladá Boleslav.

³ Suplika Jana Arystona srov. SOkA Mladá Boleslav, Městské knihy, číslo 1, Nová značka IIAc1, 1589, Notulář, fol. 153, č. 370.

⁴ Mělník, královské věnné město, pak zástavní město a zámek (kraj Středočeský). V zástavním vlastnictví Jiřího Popela z Lobkovic.

⁵ Hotově – připravený.

⁶ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Adama Krajče z Krajku.

296.

[Představitelé města Mladá Boleslav] píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Přimlouvají se za svého spolusouseda pekaře Balcara Švelera a žádají ho, aby přiměl pekaře Matěje Vláška v Byšicích, aby Balcarovi zaplatil dluh 3 kopy grošů míšeňských.

Mladá Boleslav, 22. listopadu 1589

SOkA Mladá Boleslav, Městské knihy, číslo 1, Nová značka IIAc1, 1589, Notulář, fol. 168'-169, č. 408, česky, opis konceptu¹

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrbergku a na Byšicích, panu a příteli našemu milému a nám příznivému.

Službu svou vzkazujem, urozený a statečný rytíři pane a příteli náš milý a nám příznivý. Zdraví i jiného všeho dobrého Vám věrně rádi přejeme a od pána Boha žádáme. Balcar Šveler,² pekař, soused náš, vznesl jest na nás, že jemu Matěj přijmím Vlášek,³

¹ Písemnost není zmíněna v knize F. BAREŠ (ed.), *Listy, úřední korespondence*, s. 65. Opis konceptu není ověřený (podpis, pečeť.)

² Balcar Šveler, pekař, soused ve městě Mladá Boleslav.

³ Matěj Vlášek, pekař ve městečku Byšice.

pekař na gruntech Vašich v městečku Byšicích⁴ obývající dlužen jest učeného dluhu 3 [kopy] míš[ěnského] a měvši ten dluh dávno zapraviti k zaplacení se nemá až posavad, pročež on Balcar nás v té příčině k Vám za toto psaní jest požádal. I přátelsky Vás žádáme, že dotčeného Matěje, pekaře k tomu, aby témuž sousedu našemu oznámený dluh bez dalších odtahův s vynahražením škod na toto poselství vzešlých 13 g[rošův] 5 d[enárů] míš[ěnských] zaplatil, tak aby toho právem stavným, kteréž se tímto psaním ohražuje, dobývati⁵ potřebi nebylo, ((přidržeti)) poručiti ráčíte. S tím milost Boží se všemi námi býti rač. Dat[um] v Boleslavovi Mladém⁶ ve středu po památce Obětování Panny Marie. Léta [etc.] [tisícího pětistého] osmdesátého devátého.

⁴ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Dobývati – vymáhat placení; vymoci.

⁶ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Adama Krajíře z Krajku.

297.

Václav Smrčka ze Mnichu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Opět se přimlouvá za svého poddaného, aby mu byla dána za manželku Albrechtova nejmenovaná poddaná a aby ji Václavovi propustil z poddanství.

Čečelice, 28. prosince 1589

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 77, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, panu ujci mému zvláště milému, d[án] [bud].

((Od pana Smrčky¹ o propuštění poddaný, že se chce touž mocí odměniti.))²

((Léta [15]89.))³

Službu svou vzkazují, urozenej pane Albrechte Pětipeskej, pane ujče a sousede můj zvláště milej. Od Pána Boha Vám vinšují zdraví i jiného všeho dobrého přál bych Vá[m] věrně rád. Nemoha podruhé žádosti poddaného mé[h]o oslyšeti, žádám, jak předešle tak i nyní, že jemu poddanou Vaši, jak v předešlým psaním jmenována, k stavu svatého manželství dáte a ji na kruntky mé [se] spravedlností, ač má-li jakou, propustíte.⁴ Já na příměluvu a psaní Vaše též podobnou příčinou a měrou Vám se odměniti zakazují, věříc že příměluva má jedna i druhá při Vás své místo míti bude. Odpovědi od Vás přátelské žádám. S tí[m] milost Boží rač býti s námi se všemi. Datu[m] na Čečelicích⁵ ve čtvrtek den památný Mlád'átek léta [15]89.

Václav Smrčka ze Mnichu, m[anu] p[ropria]

¹ Václav Smrčka ze Mnichu (zemřel po 1596), na Čečelicích.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Zmíněná písemnost (list poselací) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁵ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Václava Smrčky ze Mnichu.

Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Magdaleně Kaplířové ze Sulevic. Odpovídá jí na její list ohledně dlužního úpisu, ve kterém je on dlužníkem a její bratr Jiří Kaplíř ze Sulevic věřitelem, který jí Jiří odkázal a který dala k dispozici svému manželovi Jiřímu Vosterskému Kaplíři ze Sulevic. Druhý dlužní úpis je v úschově u Úřadu desek zemských.

Byšice, 29. ledna 1590

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 15, česky, opis¹

Urozené paní Mandaleně Kaplířové z Sulevic² na Brocně³ a Kokořině,⁴ paní tetě a sousedě mé milé, k dodání.

((P[ani] brocenský ode mě odpověď.))⁵

Službu svou vzkazují, urozená paní teta ((má)) milá. Zdraví a jiného mnoho dobrého věrně Vám rád přeji. Psaní, kderé mi činíte,⁶ že by dobré paměti pan Jiřík Kaplíř,⁷ bratr Váš, Vám a paní sestře⁸ Vaši jednu jistotu na půl třetího tisíce kop grošův českých svědčící, v níž já jistec⁹ sem, k vyupominání¹⁰ odkázal a zápisem dckami zemskými odevzdal,¹¹ tu Vy, což na podíl Váš by přišlo, půl třetího tisíce kop míš[eňských] panu Jiřímu Vosterskému Kaplíři z Sulevic,¹² panu manželu Vašemu nejmilejšímu, v moc že ste dali a k vyupominání aneb jak by s tím činiti chtěl, poručili,¹³ na ten způsob, poněvadž pan manžel Váš panu Zdeslavovi

¹ Opis není ověřený (podpis, pečeť). List opisoval blíže neidentifikovaný písař. Albrechtovou rukou jsou psány pouze interlineární poznámky.

² Magdalena Kaplířová ze Sulevic (zemřela po 1596), sestra Zdeslava, Jiřika a Lidmily Kaplířů ze Sulevic, manželka Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

³ Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁴ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁵ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Zmíněná písemnost (list poselací) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁷ Jiřík Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1587-1588), na Bosyni, bratr Lidmily Rychnovské ze Sulevic.

⁸ Lidmila Rychnovská ze Sulevic, manželka Václava Rychnovského z Rychnova na Kocliřově a Tvořešovicích.

⁹ Jistec – vydavatel dlužního úpisu (jistoty, dluhopisu); pravý, první, hlavní dlužník.

¹⁰ Vyupominání – upomináním dosáhnout zaplacení; upomínat o zaplacení.

¹¹ NA Praha, DZ, DZV 24, fol. A 31'-A 32 (Vklad do desek zemských větších trhových 7. prosince 1587). Jiřík Kaplíř ze Sulevic se přiznal před úředníky desek zemských, že dva dlužní úpisy s ručiteli, každý ve výši 2 500 kop grošů českých vydaný Albrechtem Pětipeským z Chýš a Egrberku na Byšicích, které dal do úschovy k Petrovi Kostomlatskému z Vřesovic na Býčkovcích, po své smrti dává: jeden Lidmile Kamýčké a Magdaleně Kaplířové, svým sestrám ze Sulevic, aby se o něj rozdělily rovným dílem a druhý Vilémovi a Mikulášovi, bratrům Kamýčkým ze Lstiboře na Žernosekách (500 kop grošů českých), Janovi Kaplířovi ze Sulevic na Čížkovcích (500 kop grošů českých), Zdeslavovi Kaplířovi ze Sulevic na Košťálově, bratru svému (750 kop grošů českých), Petrovi Hostakovskému z Arklebic (250 kop grošů českých), Petrovi Kostomlatskému z Vřesovic na Býčkovcích (250 kop grošů českých) a Tobiášovi Kaplířovi ze Sulevic na Sulejovicích (250 kop grošů českých), aby se o něj rozdělili (jednotlivé podíly v závorkách). Přiznání se stalo 1. prosince 1587.

¹² Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), manžel Magdaleny Kaplířové ze Sulevic, na Brocně a Kokořině.

¹³ NA Praha, DZ, DZV 69, fol. M 7-M 7' (Vklad do desek zemských větších památných 12. listopadu 1588). Lidmila Kamýčká a Magdalena Kaplířová, sestry ze Sulevic, se přiznaly před úředníky desek zemských, že dávají plnou moc a vůli Jiřímu Vosterskému Kaplíři ze Sulevic na Brocně a Petrovi Hostakovskému z Arklebic, oběma spolu nebo každému zvlášť, aby na jejich místě mohli vyzvednout z depozitu desek zemských jeden dlužní úpis na 2 500 kop grošů českých svědčící Jiříkovi Kaplíři ze Sulevic od Albrechta Pětipeského

Kaplíři,¹⁴ panu bratru Vašemu milému, jeden tisíc osmdesáte půl druhé kopy grošův českých povinen jest, abych já pána Vašeho v té sumě zastoupil a což by více bylo, to aby mi se dotalo, nepochybujíc, že se to tak stane, v tom že ste se spokojili. A poněvadž rozumíte, že já na pána Vašeho jistotu od pana bratra Vašeho postoupenou sobě má[m], jako by mi pán Váš tím dluhem povinen byl, některým pánům a přátelům v jistotě té za pána Vašeho rukojmím¹⁵ v tom se pochlobám, s tím doložením, že Vám s nemalým podivením jest, jsouc já tak mnoho pánu Vašemu jako on mně povinen, čemuž já odpírám. A v pravdě, paní teta má milá, takového psaní sem se od Vás nenadál, neb já pánu Vašemu ani peníze jak živ dlužen sem nebyl a nejsem, než pán Váš jest mně dlužen býval a jest, a nejednou za sčekání¹⁶ přátelské psaním i oustně jest mě žádal, kteréhož taky přátelství ode mě podle žádosti své jest dostával. Že pak pánům rukojmím, chtějíc jich rád ve všem ušetřiti, v tom, co mi ještě pán Váš dlužen jest, sem se ohlásil, ((a bez pochlebení)) k tomu se znám. A pokudž nebude moci jináče býti a tím se bude prodlívati, budete věděti náležitě z toho jak upomínati, v čemž mi neráčíte moci za zlé míti. Co se pak dotýče odkazu Vám a paní sestře Vaší, též jiným pánům nápadníkům, o tom já dobře vím. Ale poněvadž sou dvě jistoty a ta z těch dvou jedna jistota při dckách zemských pro svedení závad statku bosyňského¹⁷ tři léta a osmnáct nedělí má ležeti a zůstávati, kderýchžto nemálo závad se nachází, o nichž Vás i jiných, kohož se dotýkati bude, časem náležitým nechci tejna učiniti a vedle smlouvy náležitého opatření žádati. A nemoha se toho až podnes doptati, kderá jistota Vám paním sestrám náleží, taky kderá při dckách má pro zá<...>((va))dy zůstávati, či druhá, žádám od Vás v té věci s přiznáním i jiných pánů nápadníků zpraven býti, tu porozuměje, v jistotě tomu nepominu Vám hned odpovědi dáti, kterouž ráčíte dobře spokojeni býti. A přesto abyšte vždy, má milá paní teta, ráčili mou volnost poznati, že nejsem tak nepřátelský, nech mi pán Váš tu jistotu toliko na svědomí obnoví. Neprodlívajíc, nejsem proti tomu, abych té sumy neměl čekati. Což stane-li se, nebude potřebí na pány rukojmě nastupovati. ((Na čež odpovědi, kterouž bych se zpravit mohl, žádám)). A tak milost Pána Boha s námi se všemi rač býti. Datum na Byšicích¹⁸ v pondělí po svatém Pavlu na víru křesťanskou obrácení léta tisícího pětistého devadesátého

z Chýš a Egrberku, jim sestrám zápisem v deskách zemských daný. Srov. NA Praha, DZ, DZM 115, fol. G 26'-G 27.

¹⁴ Zdeslav Kaplíř ze Sulevic (zemřel před 1603), bratr Jiříka Kaplíře ze Sulevic, Lidmily, provdané Rychnovské ze Sulevic a Magdaleny, provdané Vosterské Kaplířové ze Sulevic, na Košťálově.

¹⁵ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

¹⁶ Sčekání – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

¹⁷ Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁸ Byšice, poddanské městečko a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

299.

Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho a napomíná, aby zadržel jeho poddanou Káču jinak Kateřinu, kterou má na svém statku a vrchnostenském dvoru v Bosyni, a aby mu oznámil, kdy by pro ni mohl poslat.

Brocno, 29. ledna 1590

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 18, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, list tento k dodání.

((V outerý po s[vatém] Pavlu na víru obrácení¹ tento list přinešen. O ujištění Káči,² děvky.³))⁴

((První psaní o ujištění. VI.))⁵

Službu svú vzkazuji, urozený pane Albrechte Pětipeský z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni. Vedle toho Vás tímto listem pečeti mou vlastní upečetěným žádám a vedle práva a zřízení zemského napominám,⁶ abyšće se Káčou jinak Kateřinou, cerou nebožtíka Blažka jinak Blažeje⁷, kmetičnou⁸ a poddanou mou, na kruntech mých ve vsi Kokoříně⁹ zrozenou, kterouž Vy na kruntech Vašich a ve dvoře Vašem v Bosyni¹⁰ za děvku máte a přechováváte, dostatečně ujistili a kdy bych pro vydání jí k Vám poslati jměl, oznámili. Té sem víry, že tak učiníte. Odpovědi žádám. Dán na Brocně¹¹ v pondělí po památce Obrácení s[vatéh]o Pavla na víru křesťanskou léta tisícího pětistého devadesátého.

Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic¹² na Brocně a Kokoříně

¹ Dne 30. ledna.

² Káča jinak Kateřina, dcera Blažka jinak Blažeje, poddaná Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic ze vsi Kokořín.

³ Děvka, děvečka – služebná na poddanském statku nebo vrchnostenském dvoře.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁶ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars I. sectio I, s. 630-631.

⁷ Blažek jinak Blažej, otec Káči jinak Kateřiny, poddaný Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic ze vsi Kokořín.

⁸ Kmetična – vdova po poddaném sedláku; poddaná žena vůbec.

⁹ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

¹⁰ Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹¹ Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

¹² Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně.

300.

Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Zamítá jeho žádost o prominutí dluhu, který zůstal po vyúčtování jeho někdejšího úřadu výběrčího posudného v Boleslavském kraji. Dovoluje, aby byl dluh odečten z Albrechtovy pohledávky u něho a zbytek aby byl splacen ze sbírky na umoření císařských dluhů.

Pražský hrad, 15. února 1590

NA, SM, inv. č. 2640, sign. P 67/20, karton 1641, nefol., česky, koncept¹

Rudolf² [etc.].³

¹ Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora stručný regist: „rešt Albrechta Pětipeského“, pod tím je rukou registrátora datum vydání listu převedené na dny a měsíce: „Den 15. Feb[ruary] A[nno] [15]90“. Jméno adresáta je rukou koncipisty napsané na konci konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

Slovutný věrný náš milý. Ponížená suplikací Tvá strany prominutí Tobě reštu,⁴ který si nám, byvši vejběrcím posudného v kraji <Bole> Boleslavském,⁵ na počtu dlužen pozůstal <j[es]t> nám od rad našich komory české,⁶ věrných <našich> milých, přednešena jest.⁷ I na jiném bychom býti neráčili, jsouce Tobě pro služby Tvé <vší>, které si předkům našim ((slavných paměti)) i nám činil, vši milostí nakloněni, než <Tebe v> Tebe <prozbě Tvé k Tobě se> neoslyšeti, ale pro zlý začátek a příklad, aby ho jiní vejběrci také následovati nehleděli, toho učiniti moci neráčíme, než k tomu dovoluujeme, ať by takový rešt na sumě Tvé, kterou za námi máš, poražen, a ostatek co nejdřív ze sbírky na splacení dluhův našich svolené dodán, byl. Dán na Hradě našem p[ra]žském⁸ ve čtvrtek po s[vatě]m Valentinu⁹ léta [15]90 a království [etc.].

Albrechtovi Pětipeskému.

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ Rešt, z něm. der Rest – nezaplacený dluh, nedoplatek.

⁵ Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

⁶ Rady české komory byli Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu, Humprecht Černín z Chudenic, Mikuláš Nostic z Nostic a Kunewaldy, Pavel Lidl z Lidlova.

⁷ Z úřadu výběřčího posudného v Boleslavském kraji byl Albrecht propuštěn 14. listopadu 1587. Srov. list č. 251.

⁸ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁹ Dne 15. února.

301.

Mikuláš Vtelenský ze Vtelna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Na jeho žádost mu propouští svého poddaného řezníka Melichara.

Bez místa, 4. března 1590

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 95, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ejgekrburku a na Byšicích, panu sousedu mému zvláště milému.

((Od Vtelenského¹ výhost na Melichara řezníka.²))³

((Léta 1590.))⁴

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane sousede můj zvláště milý, byšte zdrávi byli a dobře se měli, přál bych Vám toho věrně rád. Tak jakož ste mně předešle i sám vo Melichara řezníka, abych ho Vám z podanosti svý na krunty Vaše propustil, učinili, i nemohouce Vás v tý žádosti Vaší i tolikýž jiných pánů a přátel přímlyvy jejich voslyšeti, týhož Melichara, podaného svého, Vám na krunty Vaše propouštím i s spravedlivostí jeho, ač má-li jakou, a na něm, týmž Melicharem, podaným mým, již žádné podanosti na časy

¹ Mikuláš Vtelenský ze Vtelna (narozen 1552, zemřel 11. 5. 1612), na Mělnickém Vtelnu.

² Melichar, řezník, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

budoucí i moji potomci potahovati se ne<mo>budu a nebudou tímto psaním ((pod pečeti mou <zapeče>)) <pod sekrytem mým> zapečetěn<y>((o))u připovídám. Jemuž datum jest v neděli Masopustní poslední léta [15]90.

Mikuláš Vtelenský ze Vtelna a na Vtelně⁵

⁵ Mělnické Vtelno, poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Mikuláše Vtelenského ze Vtelna.

302.

Svědectví. Burian Voračický z Paběnic vydává Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku svědectví do komorního soudu ke sporu proti Jiřímu Vosterskému Kaplířovi ze Sulevic.

Bez místa, 14. května 1590

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 95, česky

Svědomí¹ ode mě Burjana Voračického z Paběnic² [etc.] ku potřebě urozeného pana Albrechta Pětipeského z Chýš a z Egerberku na Byšicích a Bosyni proti urozenému panu Jiřímu Vosterskému Kaplíři z Sulevic³ na Brocně⁴ a Kokoříně⁵ do soudu komorního Království českého, tu kdež je slyšeti náleží.

Já Burjan Voračický z Paběnic, známo činím tímto listem obecně především a zvláště tu, kdež jej slyšeti náleží. Jakož sem žádán od urozeného pana Albrechta Pětipeského z Chýš a z Egerberku na Byšicích a Bosyni, abych jemu svědomí do soudu komorního Království českého proti urozenému panu Jiřímu Vosterskému Kaplíři z Sulevic na Brocně a Kokoříně vydal a jakého svědomí na mně žádá, to jest mi v známost uvedl.⁶ I toho sem povědom a v své dobré paměti mám, že někderého času soud komorní když držán byl na Hradě pražském po svatém Pavlu na víru obrácení⁷ léta [15]90,⁸ přišel sem k soudu komornímu, na přivítání promluvil on pan Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic ke mně tato slova, mám s tím Pětipeským, ujcem Vaším, zajal sem mu sviní do mnoha, posílal ke mně, abych mu je pustil, že mi chce škodu zaplatiti, ony sou mi znamenitou škodu na stohu udělaly. Nechtěl sem mu jich pustiti, rači sem svině schoval, vid' že sem dobře udělal. A což tuto svědčím, že jest to v pravdě tak, to přijímám k své víře a duši. Pro lepší toho jistotu pečeti svou vlastní toto mé svědomí sem zapečetiti dal, kderéhož jest datum v pondělí po neděli Jubilate léta [tisícího pětistého] devadesátého.

¹ Svědomí – svědectví; důkaz; výpověď svědka před soudem. Mohlo být ústní nebo písemné.

² Burian Voračický z Paběnic (zemřel 1593), na Voračicích, syn Petra a Anny Voračické z Chýš a Egrberku.

³ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně.

⁴ Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁵ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁶ Zmíněná písemnost (svědomí) nebyla v prostudovaných pramenech dohledána.

⁷ Dne 25. ledna.

⁸ Zasedání komorního soudu bylo zahájeno v sobotu 27. ledna 1590. Srov. V. SCHULZ, *Registra*, č. 183, s. 99.

303.

Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu jeho pečeť ze zrušeného dlužního úpisu, ve kterém byl Albrecht Zdeněk Kaplíř dluž-

níkem, Šťastný Hrušovský z Hrušova věřitelem a Albrecht Pětipeský jedním z ručitelů. Dlužní úpis byl obnoven a přepsán na dcery Šťastného Hrušovského Lidmilu a Magdalenu, a Albrecht je v něm opět jedním z ručitelů. Žádá ho o zprávu, kdy si má přijet pro víno, které mu slíbil, a kolik za něj bude chtít.

Brodce, 18. května 1590

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 66, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Schýš a z Egerbergku na Byšicích a Bosyni, panu ujci mému vzláště¹ milému.

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři pane Albrechte Pětipeský, pane ujče můj vzláště jmilý. Zdraví i jiného všeho dobrého, přál bych Vám věrně rád. Tak jakož jste se za mě v rukojemství² na přátelské psaní mý za jednoho pana rukojmě³ v jistotě urozenému panu Šťastnému Hrušovskému z Hrušova⁴ a na Hrušově⁵ za sumu půl štvrtá sta kop míšeňských podlí mě a druhého pána rukojmě se byli postavili, kderážto jistota při vobnovení i s sumou dotčenou na urozené panny Lidmilu⁶ a Mandalenu,⁷ sestry vlastní Hrušovské z Hrušova a dcery pana Šťastného Hrušovského, přepsána jest, v kderěz jste se též jako i v první na žádost mou za mě v rukojemství postavili, což Vám pak ted' z jistoty prvnější panu Šťastnému svědčící, poněvadž k změněni a v nic přišla, pečeť Vaši v tomto psaní vodsílám a Vám za jedno i za druhý přátelství mně, mě tak volně prokázany, velice děkuji a chci se toho zase panu ujci vším dobrejm přátelství i touž měrou odměniti. Dále, můj vzláště jmilý pane ujče, jakož jsem Vás za to žádal, abyšte mi sudu vína⁸ z hor Vašich, kderěz jste mi onehdy koštovati dali, což i na žádost mou tak učiniti jste se podvolili, a protož Vás za to přátelsky žádám, že mi oznámíte, po čem mně takového vína nechati chcete a kdy bych k Vám pro ně přijeti měl. Odpovědi, kderou bych se zpraviti měl, žádám. S tím milost Boží s námi se všemi bejti rač. Dat[um] na Brodcích⁹ v pátek po svatě Žofiji léta páně 1590.

Albrecht Zdeněk Kaplíř z Sulevic¹⁰ na Brodcích a Velkých Horkách¹¹

¹ Vzláště.

² Rukojemství – zaručení se jiné osoby či osob (rukojmí) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmí) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak týž neučinil sám; rukojemství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.

³ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

⁴ Šťastný Hrušovský z Hrušova na Hrušově, otec Jana, Mandaleny, provdané Berbisdorfově, a Lidmily Hrušovských z Hrušova.

⁵ Hrušov, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Šťastného Hrušovského z Hrušova.

⁶ Lidmila Hrušovská z Hrušova, dcera Šťastného Hrušovského z Hrušova, sestra Mandaleny Hrušovské z Hrušova.

⁷ Mandalena Hrušovská z Hrušova (zemřela po 1601) dcera Šťastného Hrušovského z Hrušova, sestra Lidmily Hrušovské z Hrušova.

⁸ Sud vína – 10 věder po 42, 4 litru = 424,4 litru.

⁹ Brodce, poddanské městečko a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

¹⁰ Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1596), na Brodcích a Velkých Horkách.

¹¹ Velké Horky, poddanská ves a zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Strenice. V majetku Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

304.

Markéta Valdštejnská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Přeje mu uzdravení a informuje ho o nemocech svých synů Heníka a Viléma Voka.

Dobrovice, 26. května 1590

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 30, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrberku a na Byšicích, panu kmotru mému zvláště milému.

Modlitbu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane kmotře můj zvláště milý. Zdraví a jiného všeho dobrého Vám přeji věrně ráda. Srozuměla sem tomu, že byste předce na zdraví svém nedostatečný byli, čeho Vám i synové¹ moji věrně nepřejem. Pán Bůh rač Vás pozdraviti a zas k prvnějšímu dobrému zdraví přivésti. Protož sem nemohla pominouti Vás tímto psaním navštívit, abych přezvědět mohla, kterak se na zdraví máte. Za to žádám, že mi oznámíte. O nás zde vězte, že z daru Pána Boha zdraví jsme, toliko Heník, syn můj, veřejšího dne jako na zimnici počal stonati, že jakás zima i opěti dne² naň přišla. Ještě konečně nemohu věděti, konečně-li zimnice. Vilím ten také posavad flekovatej od toho vosypání. Vzkázali Vám oba službu s žádostí všeho dobrého pověditi. S tím Pán Bůh rač popříti našeho shledání v dobrém zdraví. Dat[um] na Dobrovici³ v sobotu před nedělí Prosebnou léta [tisícího pětistého] devadesátého.

Markyta z Lobkovic⁴ a na Dobrovici

¹ Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Heníka z Valdštejna, 1591 plnoletý; Heník z Valdštejna (narozen po 1571, zemřel 1. 5. 1623), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 plnoletý.

² Dnes.

³ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

⁴ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

305.

Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Jiřímu Vosterskému Kaplířovi ze Sulevic řezanou ceduli. Ruší řezanou ceduli, kterou chtěl na místě poddané a krčmářky Anny Černé z Bosyně vědět, zda se na ní dopustil z jeho vůle a poručení poddaný a rychtář Jiřík z Kokořína „výtržnosti“.

Bez místa, 29. května 1590

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 144, česky

Urozenému panu Jiřímu Vosterskému Kaplíři z Sulevic¹ na Brocně² a Kokořině,³ cedule k dodání.

¹ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokořině.

² Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

³ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

Já Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, vedle práva a zřízení zemského s touto cedulí řezanou,⁴ pečeti mou vlastní upečetěnou, posílám k Vám, urozený pane Jiří Vosterský Kaplíři z Sulevic na Brocně a Kokořině, z příčiny té, jakož sem k Vám poselství s cedulí řezanou pečeti mou vlastní upečetěnou učinil za příčinou tou, jakož jest někdeřý den před svatým Bartolomějem⁵ léta [tisícího pětistého] vosmdesátého devátého Jiřík jinak Jíra⁶ rychtář⁷ ve vsi Kokořině, člověk poddaný Váš, přišedši na grunty mé dědičné do vsi Bosyně,⁸ do dvoru mého tu v Bosyni, tu že jest týž Jiřík rychtář v témž dvoře mém v světnici, kderáž ratejna⁹ sluje, na Annu Černou¹⁰ krčmářku, manželku Vávry jinak Vavřince,¹¹ kmetičnu¹² poddanou mou, kderáž tehdáž v témž dvoře mém byla, sáhl, s ní se trhal a ji z téhož dvoru mého dědičného a z gruntů mých bezděk do vězení ji dáti chtěje, odtud na grunty Vaše táhši, ji vzal, nemaje se toho tak vejtrzně pod řádem a právem na gruntech mých a dvoře mém dědičném dopustiti a na touž Annu krčmářku, poddanou mou, tak sahati a odtud pryč bráti, dotazující se Váš touž cedulí řezanou podle zřízení zemského na místě a k ruce též Anny Černé krčmářky, kmetičny poddané mé, z vůle-li a z poručení Vašeho jest to týž Jiřík rychtář kokořinský, člověk poddaný Váš, učinil a té vejtržnosti se dopustil, či-li sám o své újmě,¹³ tak jakž dále táž cedule řezaná, kderěž jest datum v sobotu po svatém Štěpánu¹⁴ léta páně tisícího pětistého osmdesátého devátého to vše v sobě šir obsahujíc zavírá. I věděti Vám touto cedulí řezanou podlí práva a zřízení zemského dávám, že od té cedule řezané svrchu dotčené upouštím a ji proti Vám v ničemž užiti nežádám. Tím se spraviti moci budete. Datum cedule v outerej po neděli Rogationis jinak Prosebné léta [tisícího pětistého] devadesátého.

⁴ V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, narovnání pomocí prostředníka nebo zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars I. sectio I, s. 533.

⁵ Dne 24. srpna.

⁶ Jiřík jinak Jíra, rychtář, poddaný Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic ze vsi Kokořin.

⁷ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

⁸ Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁹ Ratejna – velká společná místnost pro bydlení zemědělské čeledi na vrchnostenském dvoru.

¹⁰ Anna Černá, krčmářka, manželka Vávry jinak Vavřince, poddaná Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně.

¹¹ Vávra jinak Vavřinec, manžel Anny Černé, krčmářky, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně.

¹² Kmetična – vdova po poddaném sedláku; poddaná žena vůbec.

¹³ Jednotlivé články zemského zřízení „*O vaytržnosti*“ srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus*. Tomi IV. pars I. sectio I., Praha 1882, Práva a zřízení zemská království českého z léta 1564, čl. L. 34.-L. 40., s. 612. Na zmíněný skutek se vztahoval čl. L. 36. tamtéž.

¹⁴ Dne 26. srpna.

306.

Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Jiřímu Vosterskému Kaplíři ze Sulevic řezanou cedulí. Na místě poddané a krčmářky Anny Černé z Bosyně chce vědět, zda se na ní dopustil z jeho vůle a poručení poddaný a rychtář Jiřík z Kokořina „výtržnosti“. Bez místa, 4. června 1590

Urozenému panu Jiřímu Vosterskému Kaplíři z Sulevic¹ na Brocně² a Kokoříně,³ cedule k dodání.

Já Albrecht Pětipeský z Chýš a z Ekrberku na Byšicích a Bosyni, vedle práva a zřízení zemského s touto cedulí řezanou,⁴ pečeti mou vlastní upečetěnou, na místě a k ruce Anny Černý⁵ krčmářky, manželky Vavřince jinak Vávry,⁶ kmetičny⁷ poddané mé, posílám k Vám, urozený pane Jiří Vosterský Kaplíři z Sulevic na Brocně a Kokoříně, z příčiny té, jakož jest někderý den před svatým Bartolomějem⁸ léta pomínulého [tisícího pětistého] vosmdesátého devátého, Jiřík jinak Jíra⁹ rychtář¹⁰ ve vsi Kokoříně, člověk poddaný Váš, přišedši na grundy mé dědičné do vsi Bosyně,¹¹ do dvoru mého tu v Bosyni, tu jest týž Jiřík rychtář v témž dvoře mém v světnici, kderáž ratejna¹² sluje, na touž Annu Černou krčmářku, manželku téhož Vavřince jinak Vávry, kmetičnu poddanou mou, kderáž tehdáž v témž dvoře mém byla, sáhl, s ní se trhal a ji z téhož dvoru mého dědičného a z gruntův mých bezděk do vězení dáti chtěje odtud na grundy Vaše táhši, ji vzal, nemaje se toho tak vejtržně pod řádem a právem na gruntech mých a ve dvoře mém dědičném dopustiti a na touž Annu krčmářku, poddanou mou, tak sahati a odtud pryč bráti.¹³ I dotazuji se Vás touto cedulí řezanou podlí práva a zřízení zemského na místě a k ruce též Anny Černý krčmářky, kmetičny¹⁴ poddané mé, z vůle a z poručení Vašeho jest to týž Jiřík rychtář kokořínský, člověk poddaný Váš, učinil a té vejtržnosti se dopustil, či-li sám o své újmě. Jestliže jest se toho sám o své újmě dočínil, Vás napomínám, že se ním dostatečně podle zřízení zemského ujistíte, tak aby takovej skutek vejtržnej od něho k slušné nápravě podle práva přiveden bejti mohl. Načež od Vás odpovědi světlé a neukryté podle již oznámeného práva a zřízení zemského žádám. Datum cedule v pondělí po Božím Vstoupení léta [tisícího pětistého] devadesátého.

¹ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně.

² Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

³ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁴ V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, narovnání pomocí prostředníka nebo zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemi* IV. pars I. sectio I, čl. S. 7., s. 676-677; tamtéž, čl. D. 3., s. 533.

⁵ Anna Černá, krčmářka, manželka Vávry jinak Vavřince, poddaná Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně.

⁶ Vavřinec jinak Vávra, manžel Anny Černé, krčmářky, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně.

⁷ Kmetična – vdova po poddaném sedláku; poddaná žena vůbec.

⁸ Dne 24. srpna.

⁹ Jiřík jinak Jíra, rychtář, poddaný Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic ze vsi Kokořín.

¹⁰ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

¹¹ Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹² Ratejna – velká společná místnost pro bydlení zemědělské čeledi na vrchnostenském dvoře.

¹³ Jednotlivé články zemského zřízení „*O vaytržnosti*“ srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemi* IV. pars I. sectio I, čl. L. 34.-L. 40., s. 612. Na zmíněný skutek se vztahoval čl. L. 36. tamtéž.

¹⁴ Kmetična – vdova po poddaném sedláku; poddaná žena vůbec.

307.

Tobiáš Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Potvrzuje mu přijetí svatojiřského úroku. Posílá k němu spolu s kvitancí pro 100 kop grošů českých, které mu odkázal Jiří Kaplíř ze Sulevic a žádá ho o odevzdání zbývající částky.

Sulejovice, 20. června 1590

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 64, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu ujci a kmotru mému vzláště milému, buď list daný.

((Od p[ana] Tobijáše z Sulevic¹ kvitancí na svý odkázání na 1 sto kop g[rošův].))²

Službu svú vzkazují, urozený pane ujče a kmotře můj vzláště milý. Týhož zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vám toho věrně rád. Ourok svatojiřskej³ mně od Vás odeslanej sem přijal. Co se pak dotejče té sumy ostatní, mně od strejce mýho pana Jiříka Kaplíře odkázány,⁴ že byste mi nyní a těchto dnů jedno sto kop dáti a odeslati k potřebě mé chtěli a ostatek té sumy při svatým Havle⁵ že se přičiniti chcete, abyste mi je dáti mohli, což pana ujce a kmotra přátelsky žádám, že se o ně přičinite. A já Vás potomně při tom čase z ostatní sumy buďto dckami kvitovati chci, jestli byste na těch kvitancích přestati nechtěli.⁶ A tak činím a k Vám pro těch sto kop i s kvitancí odsílám a přátelsky <žádá> ((pana)) ujce žádám, že mi na dobré a berné minci zapečetěné odešlete. S tím Pán Bůh budiž s námi se všemi. Dat[um] na Sulevicích⁷ v středu před Božím Tělem léta [15]90.

Tobiáš Kaplíř z Sulevic na Sulevicích a Březně⁸

¹ Tobiáš Kaplíř ze Sulevic (z. 1599), na Sulejovicích a Březně.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Dne 23. dubna.

⁴ NA Praha, DZ, DZV 24, fol. A 31'-A 32 (Vklad do desek zemských větších trhových 7. prosince 1587). Jiřík Kaplíř ze Sulevic se přiznal před úředníky desek zemských, že dva dlužní úpisy s ručiteli, každý ve výši 2 500 kop grošů českých vydaný Albrechtem Pětipeským z Chýš a Egrberku na Byšicích, které dal do úschovy k Petrovi Kostomlatskému z Vřesovic na Býčkovcích, odkazuje po své smrti – jeden Lidmile Kamýcké a Magdaleně Kaplířové, svým sestrám ze Sulevic, aby se o něj rozdělily rovným dílem, a druhý Vilémovi a Mikulášovi, bratrům Kamýckým ze Lstiboře na Žemosekách (500 kop grošů českých), Janovi Kaplířovi ze Sulevic na Čížkovcích (500 kop grošů českých), Zdeslavovi Kaplířovi ze Sulevic na Košťálově, bratru svému (750 kop grošů českých), Petrovi Hostakovskému z Arklebic (250 kop grošů českých), Petrovi Kostomlatskému z Vřesovic na Býčkovcích (250 kop grošů českých) a Tobiášovi Kaplířovi ze Sulevic na Sulejovicích (250 kop grošů českých), aby se o něj rozdělili (jednotlivé podíly v závorkách). Přiznání se stalo 1. prosince 1587.

⁵ Dne 16. října.

⁶ NA Praha, DZ, DZV 24, fol. A 31'-A 32. Juxta datovaná 10. ledna 1591. Tobiáš Kaplíř ze Sulevic na Sulejovicích se přiznal před deskovými úředníky, že podle odkazu zemřelého Jiříka Kaplíře ze Sulevic přijal od Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na Byšicích 250 kop grošů českých a z této částky ho zároveň kvituje. Srov. poznámku č. 4.

⁷ Sulejovice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Tobiáše Kaplíře ze Sulevic.

⁸ Březno, poddanská ves a tvrz západně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Velemín. V majetku Tobiáše Kaplíře ze Sulevic.

308.

Smlouva. Smlouva a směna mezi Rudolfem II. Habsburským a Albrechtem Pětipeským z Chýš a Egrberku. Albrecht postupuje kusy a ochozy dříví s gruntem v háji řečeném Ce-

cemín ležícím na panství Brandýs nad Labem. Rudolf II. Habsburský postupuje několik platů, které se mu platí ročně do důchodu panství Brandýs nad Labem z dědin a luk v Čechelicích.

Bez místa, 2. července 1590

NA, ČG – L, inv. č. 3108, karton 111, česky¹

Smlouva s Albrechtem Pětipeským.

((Dat[um] v pondělí den Navštívení s[va]té A[l]žběty² léta [15]90.))³

((N[umer]o 76.))⁴

((N[umero] 151.))⁵

((...))

Léta páně tisícého pětistého devadesátého v pondělí den památný Navštívení svaté Alžběty od Blahoslavené panny Marie stala se smlouva a směna dobrovolná, celá a dokonalá mezi nejasnějším, nejnepřemoženějším a velikomocným knížetem a pánam panem Rudolfem druhým,⁶ voleným římským císařem, uherským a českým [etc.] králem [etc.] s jedné a urozeným a statečným panem Albrechtem Pětipeským z Chýš a z Egerberku na Byšicích, z strany druhé, a to taková, že jest Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské [etc.] k milostivému Jeho Mi[l]o[s]ti zalíbení nadepsaný pan Albrecht Pětipeský těch všech kusů a vochozí dříví i s gruntem v háji řečeném Cecemíně⁷ v gruntech a forštu panství brandejského⁸ ležících, cožkoli jemu panu Albrechtovi Pětipeskému v tom háji náleží, s jeho příslušenstvím v těch mezech a hranicích, jakž též kusy a vochoze od starodávna náleží, nic ovšem nevyměňujíc, dědičně pustil. Proti čemuž Jeho Mi[l]o[s]t Císařská [etc.] zase k odměně jemu panu Albrechtovi Pětipeskému a budoucím jeho platu což se z dědin a luk při vsi Čechelicích⁹ Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské [etc.] ročně do důchodův panství brandejského platilo těchto za dědičně postupovati a odevzdávati ráci, z gruntu, na kterýmž nyní Jiřík Kloud¹⁰ ve vsi Čechelicích,

¹ Smlouva je v této edici vydána bez novodobých archivních poznámek. Opis smlouvy je v NA Praha, DZ, DZV 167, fol. L 3'-L 5. Vklad do desek zemských větších památných 26. ledna 1591 (Listina byla do desek zemských přepsána *in extenso* beze všech poznámek) a NA Praha, RG 102, fol. 101'-103' (Listina byla do královských register přepsána *in extenso* beze všech poznámek. Nadepsána je „Smlouva a směna do((b))rovolná mezi J[eho] M[ilosti] C[ísařskou] a panem Albrechtem Pětipeským o některé vochozy dříví k panství brandejskému náležející. N[umero] 151.“). Přiznání k trhu před úředníky desek zemských srov. NA Praha, DZ, DZV 25, fol. N 18'-N 19. Vklad do desek zemských větších trhových 26. ledna 1591. Na konci přiznání je poznámka o relaci panovníka: „A tuto směnu a ve dcky kladení na místě a jménem Jeho M[ilosti] C[ísařské] učinil a vykonal jest Hervík Zejdlic ze Šenfeldu a na Zvoleněvsi a Chocni, J[eho] M[ilosti] C[ísařské] rada a vrchní hejtman všech panství Jeho [Milos]ti v Krá[l]o[vs]t[vi] č[eské]m, tak jakž o tom relaci J[eho] M[ilosti] C[ísařské] jakožto krále č[eské]ho v kvaternu relaci zeleném krále Jeho [Milos]ti a pánův Jich [Milos]ti a vladyk plného soudu zemského léta [tisícího pětistého] devadesátého prvního v pondělí po svatém Fab[íánu] a Šeb[estýánu] [21. ledna] vložena a slovo od slova vepsána p[odle] s[m]louvy] a v sobě šíř obsahujíc zavírá jsouce na to od J[eho] M[ilosti] C[ísařské] zvláště vyslaný. [NA Praha, DZ, DZSt 48, fol. F 22'-F 23].“ Přiznání k trhu není v této edici publikováno.

² Dne 2. července.

³ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁴ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁵ Autograf registrátora, který listinu přepsal do královských register. Srov. poznámku č. 1.

⁶ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁷ Cecemín, háj, na statku Čechelice.

⁸ Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, komorní město a zámek severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský).

⁹ Čechelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila ke komornímu panství Brandýs nad Labem.

¹⁰ Jiřík Kloud, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čechelice.

poddaný pana Mikuláše Vtelenského,¹¹ sedí, z nákových luk a dědin, které sou před dávnými lety prodány od Jana Lydycha z Čečelic¹² Mikulášovi Kubovi z Čečelic¹³ s dědici a budoucími jeho, platu ouročního jednu kopu patnácte grošův půlčtvrta peníze, slepic pět, vajec třidceti, z gruntu a dvoru, kterej pan Mikuláš Vtelenský nyní sám koupivši jej od pana Vratislava Zálužanského,¹⁴ drží, z dědin a luk, které sou před dávnými lety prodány od svrchu jmenovaného Jana Lydycha Václavovi Vaničkovi¹⁵ v též vsi Čečelicích s dědici a budoucími jeho platu ouročního čtyry kopy, dvatceti grošův, jeden peníz, slepic sedmnáct, vajec jednu kopu a čtyry, z gruntu slove v Gungru z krčmy, na kteréž nyní Valenta,¹⁶ krčmář, sedí, v též vsi Čečelicích, poddanej pana Jáchyma Novohradského z Kolovrat,¹⁷ z nákových dědin a luk, platu ouročního platí čtyrydceti sedm grošův, slepice dvě, z gruntu Bartoše Mráza¹⁸ v též vsi Čečelicích, poddaného pana Mikuláše Vtelenského, z nákových dědin a luk platu ouročního jednu kopu, třidceti čtyry groše, půl čtvrta peníze, slepice tři, vajec třidceti čtyry. A poněvadž pak takové postupování a směna z obou stran dědičně se děje, to také Jeho Milost Císařská [etc.] panu Pětipeskýmu a zase pan Pětipeskej Jeho Mi[l]o[s]ti pro lepší toho bezpečnost dckami zemskými pojistiti a pan Pětipeský Jeho Mi[l]o[s]ti statkem svým a Jeho Mi[l]o[s]t Císařská [etc.] těmi lidmi a grunty tu ve vsi Čečelicích, což tu Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské [etc.] náleží, třetinou vejš takové platy, jakž země za právo má, spravovati míti ráčí a má s tím dalším doložením, pokudžby se svrchu psaný pan Albrecht Pětipeský toho, že ty dědiny a louky, z čehož tak ten plat vychází, taky Jeho Milosti Císařské [etc.] náležejí, doptati mohl, aby to k rutce své ujíti, prodati, jinému buď odevzdati a s tím jako se svým vlastním učiniti mohl a moc měl bez překážky jednoho každého. Na potvrzení a zdržení toho Jeho Mi[l]o[s]t Císařská [etc.] jakožto král český ráčil jest pečet svou s podpisem ruky Jeho Mi[l]o[s]ti k této smlouvě a směně poručiti přitisknouti. Také i pan Albrecht Pětipeský pečet svou přitiskl a vlastní rukou svou se podepsal. Kderážto smlouva zpečetěná v jednostejná slova psaná a směna, jedna při Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské [etc.] komoře české zanechána a druhá jemu panu Albrechtovi Pětipeskýmu dána jest. Stalo se léta a dne spočátku psaného.

Rudolf, m[anu] p[ropria]
Albrecht Pětipeský, m[anu] p[ropria]¹⁹

¹¹ Mikuláš Vtelenský ze Vtelna (narozen 1552, zemřel 11. 5. 1612), na Mělnickém Vtelnu.

¹² Jan Lejdych z Čečelic (zemřel po 1521), v Čečelicích.

¹³ Mikuláš Kuba, poddaný ze vsi Čečelice.

¹⁴ Vratislav Zálužanský ze Zálužan v Čečelicích.

¹⁵ Václav Vaniček, poddaný ze vsi Čečelice.

¹⁶ Valenta, krčmář, poddaný Jáchyma Novohradského z Kolovrat ze vsi Čečelice.

¹⁷ Jáchym Novohradský z Kolovrat (zemřel 17. 1. 1600), na Košátkách a Buštěhradě, purkrabí karlštejnský.

¹⁸ Bartoš Mráz, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice.

¹⁹ Na opis smlouvy v NA Praha, DZ, DZV 167, fol. L 3'-L 5 navazuje tento text: „Tato smlouva ve dcky zemské s povolením Jeho Mi[los]ti Císařské [etc.] jakožto krále českého, tak jakž o tom relací Jeho Mi[los]ti v kvaternu relací zeleném léta [etc.] [15]91 v sobotu po památce s[vatě]ho Pavla na viru obrácení [26. ledna 1591] F. 23. plněji svědčí, vložena a slovo od slova vepsána jest [NA Praha, DZ, DZSt 48, fol. F 23].“

309.

Lidmila Rychnovská ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o zprávu, kdy k němu má poslat s kvitančí pro 100 kop grošů míšeňských, jež vyplývají z jeho dluhu vůči ní.

Praha, 15. července 1590

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 78, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerberku na Byšicích a Bosyni, panu ujci mému milému, tento list k dodání jeho buď dán.

((Od p[ani] Rychnovský¹ o 100 kop m[íšeňských].))²

Modlitbu mou vzkazují, urozený pane ujče můj milej. Předně při tom mnoho dobrého Vám i všemu domu Vašemu věrně ráda přeji. Přátelsky Vás tímto psaním žádám, že mi jedno sto kop míšeňskejch na sumu od Vás mně povinnou³ k potřebě mý nynější, kterýž velmi pilně, koupivši sobě sta[te]ček,⁴ potřebuji, mně vydáte a kdy bych měla pro takové peníze odeslati, skrz psaní Vaše oznámíte. Já při odeslání k Vám pro takové peníze kvitanci na takovou sumu Vám odeslati chci a oumyslu sem té víry, že k potřebě mé žádosti mý v tom neodepřete. Já se toho panu ujci zase dobrejm přátelstvím odměniti nepominu. Na čež odpovědi přátelský s vykonáním žádosti mý od pana ujce žádám a Pánu Bohu v ochraně poručena činím. Dán v Praze⁵ v neděli den památný Rozesláni dvanácti apoštolův božích léta 1590.

Lidmila Rychnovská z Sulevic

¹ Lidmila Rychnovská ze Sulevic, manželka Václava Rychnovského z Rychnova na Kocliřově a Tvořešovicích.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Povinná – dlužná; závazná. Srov. NA Praha, DZ, DZV 25, fol. O 10-O 11 (Vklad do desek zemských větších trhových 12. února 1591). Lidmila Rychnovská ze Sulevic se přiznala před úředníky desek zemských, že činí pořízení o svém statku pro případ smrti. Zmiňuje, že jí Albrecht Pětipeský dluží 2 500 kop grošů míšeňských. Přiznání se stalo 9. února 1591.

⁴ Tvoršovice, , poddanská ves a tvrz jihozápadně do Benešova (kraj Středočeský). Dnes část obce Bystřice. V majetku Lidmily Rychnovské ze Sulevic.

⁵ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

310.

Řezaná cedule. Markéta Valdštejnská z Lobkovic a Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku, poručníci nezletilých dětí a statku po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna, posílají Jindřichovi staršímu purkrabímu z Donína řezanou ceduli. Popírají, že by poddaní zmíněných dětí porazili a odvezli dříví z jeho lesů a dopustili se tak pychu.

Bez místa, srpen 1590

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 39-40, česky

((Zkorikována dobře odpověď pánu z Donína¹ co se dříví brani v ochozi slove Všejsamské² dotýče.))³

My Markyta z Lobkovic⁴ a na Dobrovici⁵ a Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, jakožto poručnice a poručník nad Vilímem Vokem⁶ a Henikem,⁷ syny a statkem

¹ Jindřich starší purkrabí z Donína (zemřel 1597), na Benátkách nad Jizerou.

² Všejsamská ochoz lesa.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

pozůstalým po někdy urozeném pánu panu Jindřichovi z Valdštejna⁸ a na Dobrovici, kšaftem jeho na mocný list královský zřízení,⁹ podle práva a zřízení zemského posíláme s touto cedulí řezanou¹⁰ pečeti našimi vlastními upečetěnou k Vaší Milosti, urozený pane pane Jindřiše starší purgkhrabě z Donína a na Benátkách¹¹. Tak jakož ste k nám poselství s cedulí řezanou¹² vedle zřízení zemského¹³ učiniti ráčili o to, že by léta tohoto [tisícího pětistého] devadesátého ve štvrtek po památce Nanebevzetí panny Marie¹⁴, Martin Kršňák¹⁵, služebník náš, Vít Holan¹⁶ a Martin Holas¹⁷, oba ze vsi Kosořic¹⁸, Jan¹⁹ rychtář,²⁰ Vít Železnej²¹, Havel²² tesař, všickni tři ze vsi Všejam²³, lidi poddani sirotčí, s jinými pomocníky svými přijevši a přišedši s vozy a s koňmi a s sekerami na grunty Vaší Milosti do vochoze lesu, kderáž slove Dovolovská²⁴, ke vsi Čachovicím²⁵ náležitě, tu že sou nemálo dříví borového posekali a zporáželi a nakladše na vozy, kde se jim vidělo odvezli, toho se tak pychem proti zřízení zemskému²⁶ dopustiti nemajíc, nás jakožto poručnice a poručníka touž cedulí řezanou se dotazovati ráčíte, z vůle-li a poručení našeho tíž lidé nahoře jmenovaní, poddani sirotčí,

⁵ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

⁶ Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Heníka z Valdštejna, 1591 plnoletý.

⁷ Heník z Valdštejna (narozen po 1571, zemřel 1. 5. 1623), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 plnoletý.

⁸ Jindřich z Valdštejna (narozen 1517, zemřel 9. 12. 1579), na Dobrovici, Kuncberku, Charvatci, manžel Markéty Popelové z Lobkovic, otec Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

⁹ NA Praha, DZ, DZV 20, fol. P 3'-P 4 (Vklad do desek zemských větších trhových 14. prosince 1579). Ferdinand I. Habsburský vydává list mocný královský na kšaftování pro Jindřicha z Valdštejna na Lomnici (Videň, 14. října 1553); NA Praha, DZ, DZV 20, fol. P 4-P 9' (Vklad do desek zemských větších trhových 14. prosince 1579), kšaft Jindřicha z Valdštejna (bez místa, 16. listopadu 1579).

¹⁰ V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, narovnání pomocí prostředníka nebo zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38.

¹¹ Benátky nad Jizerou, poddanské město a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha purkrabího z Donína.

¹² Půhon viz NA Praha, DZ, DZM 8, fol. X 15-X 16 (Půhony k menšímu soudu Jeronýmskému léta 1590). Srov. NA Praha, DZ, DZM 161, fol. H 25-H 25' (Půhony k svědomí k soudu Jeronýmskému léta 1591).

¹³ Srov. poznámku č. 10.

¹⁴ Dne 15. srpna.

¹⁵ Martin Kršňák, služebník bratrů Viléma Voka a Heníka z Valdštejna na Dobrovici.

¹⁶ Vít Holan, poddáný bratrů Viléma Voka a Heníka z Valdštejna ze vsi Kosořice.

¹⁷ Martin Holas, poddáný bratrů Viléma Voka a Heníka z Valdštejna ze vsi Kosořice.

¹⁸ Kosořice, poddanská ves jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Dobrovice.

¹⁹ Jan, rychtář, poddáný bratrů Viléma Voka a Heníka z Valdštejna ze vsi Všejamy.

²⁰ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

²¹ Vít Železnej, poddáný bratrů Viléma Voka a Heníka z Valdštejna ze vsi Všejamy.

²² Havel, tesař, poddáný bratrů Viléma Voka a Heníka z Valdštejna ze vsi Všejamy.

²³ Všejamy, poddanská ves jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Dobrovice.

²⁴ Dovolovská ochoz lesa, patřící ke vsi Čachovice.

²⁵ Čachovice, poddanská ves a tvrz jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha purkrabího z Donína jako část panství Benátky nad Jizerou.

²⁶ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, s. 613-615.

s jinými pomocníky svými to sou učinili, čili by se toho sami o své újmě dopustili, jestliže sou to z vůle a poručení našeho učinili, nás ráčíte napomínat, abychom Vaší Mi[l]o[s]ti takový pych napravili a pokutu <o pychu> zřízením zemským²⁷ ((o pychu)) vyměřenou,²⁸ to jest deset kop grošův českých, dali a odeslali, a pakli sou se toho nadepsaní lidé poddaní sirotčí sami o své újmě s pomocníky svými dopustili, za to nás žádáte, abychom se jimi dostatečně ujistili a pokuty zřízením zemským²⁹ o pychu vyměřené, to jest pět kop grošův českých na nich dopomohli, pakli by jich nemohli ani za ně ji dáti nechtěli, Vaší Mi[l]o[s]ti je v té pokutě vydali, načiž od nás žádati světlé a neukryté odpovědi, kterou byste se zpraviti mohli, ráčíte, tak jakž táž cedule řezaná, kteréž datum na Benátkách v sobotu po památce Nanebevzetí panny Marie³⁰ léta tohoto [tisícího pětistého] devadesátého, to v sobě šíř obsahujíc, zavírá.³¹ Na kteroužto ceduli řezanou vedle zřízení zemského Vaší Mi[l]o[s]ti tuto světlou a neukrytou odpověď dáváme. Aby léta tohoto [tisícího pětistého] devadesátého ve štvrtek po památce Nanebevzetí panny Marie³² Martin Kršňák, služebník náš, Vít Holan a Martin Holas, oba ze vsi Kosořic, Jan rychtář, Vít Železnej, Havel tesař, všickni tři ze vsi Všejam, lidi poddaní sirotčí, z vůle a poručení našeho, s jakými pomocníky svými na grunty Vaší Mi[l]o[s]ti do vochoze lesu, kteráž by sloula Dovolovská, ke vsi Čachovicím náležitě, s vozy, s koňmi, s sekerami přijedti a přijíti, a tu nemálo dříví borového posekati a zporážeti a na vozy nakladše, kde se jim vidělo odvézti a jakého pychu se dopustiti měli, tomu odpíráme a dotčení lidé poddaní sirotčí, maje sobě touž ceduli řezanou a poselství Vaší Mi[l]o[s]ti přečtené, též tomu, aby na grunty Vaší Mi[l]o[s]ti téhož léta a dne v poselství Vaší Mi[l]o[s]ti jmenovaného do jaké vochoze lesu, kderáž by sloula Dovolovská, ke vsi Čachovicím náležitě, přijedti a přijíti a tu dříví borové posekati a zporážeti a odtud odvézti ((a jakého pychu se dopustiti)) měli, odpírají. ((A tak jak my od osob našich ((jakož poručnice a poručník)) na právo Vám jakého pychu a dáním Vaší Mi[l]o[s]ti pokuty pro pych, kteréž od nás žádati ráčíte, tak ani dopomáháno na dotčených lidech poddaných sirotčích v ceduli Vaší Mi[l]o[s]ti zejména jmenovaných povinni nejsme)), a přesto dopustili-li sou se toho čeho <toh> na gruntech Vaší Mi[l]o[s]ti poddaní sirotčí a ráčíte-li toho žádostivý býti, budeme Vaší Mi[l]o[s]ti k vinění jich před námi den jmenovati, a pokudž by se co toho na ně provedlo, to k slušné nápravě přivésti a v tom se spravedlivě zachovati. A touto odpovědí na dotčené poselství a ceduli řezanou Vaší Mi[l]o[s]ti ráčíte se moci zpraviti.³³

²⁷ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus*. Tomi IV. pars 1. sectio I., Praha 1882, Práva a zřízení zemská království českého z léta 1564, čl. L. 42., s. 613-615.

²⁸ Vyměření – ustanovení, rozhodnutí, článek.

²⁹ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus*. Tomi IV. pars 1. sectio I., Praha 1882, Práva a zřízení zemská království českého z léta 1564, čl. L. 42., s. 613-615.

³⁰ Dne 18. srpna.

³¹ Srov. NA Praha, DZ, DZM 161, H 25-H 25'. Jindřich starší purkrabí z Donína na Benátkách pohání Markétu z Lobkovic a Albrechta Pětipeského, poručníky dětí a statku po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna, aby položili ceduli řezanou od něho Jindřicha jim Markétě a Albrechtovi odeslanou, ve které je viní z pychu, a to takového, že jsou 16. srpna 1590 Martin Kršňák, služebník jejich, Vít Holan, Martin Holas a další sirotčí poddaní přijeli s koňmi a sekerami na grunty jeho Jindřicha do „vochoze lesu kteráž slove dovolovská“, náležející ke vsi Čachovice, a zde posekali a porazili nemálo borového dříví, čímž se dopustili pychu. Řezaná cedule je datovaná na Benátkách nad Jizerou 18. srpna 1590.

³² Dne 16. srpna.

³³ Srov. NA Praha, DZ, DZM 73, fol. D 14 a D 14'. Jindřich purkrabí z Donína na Benátkách dohání Markétu z Lobkovic a Albrechta Pětipeského, poručníky dětí a statku po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna, aby položili řezanou ceduli od něho Jindřicha jim odeslanou o sekání dříví ve „vochoze lesu kteráž slove dovolovská“.

Zemský soud píše Markétě Valdštejské z Lobkovic a Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku, poručníkům nezletilých dětí a statku po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna. Přeposílají jim supliku Hynka Brtnického z Valdštejna, ze které zjistí více. Ze svého středu určili dva šlechtice, kteří mají v jimi určený den přijet na Dobrovici, prohlédnout si a vybrat listy a majestáty, jež se vztahují k rodu pánů z Valdštejna, a odvézt je do Prahy do úřadu desek zemských. Poroučejí jim, aby listy a majestáty zmíněným šlechticům, až přijedou na Dobrovici, ukázali a vydali.

Pražský hrad, [20. října 1590]

NA Praha, DZ, DZM 95, fol. B 26'-B 27, česky, vklad do desek zemských¹

Urozená paní, paní a urozený vladyko, přátelé naši milí. Zdraví a jiného všeho dobrého vám rádi přejem. Jakou jest suplikací pan Hynek Brtnický z Valdštejna² na Brtnici,³ nejvyšší komorník Margkrabství moravského,⁴ nám do plného soudu zemského, kterouž vám v tomto psaní našem zavřenou odsíláme, podal, čeho při nás hledá a za opatření žádá, tomu všemu šířeji porozumíte. I majíce my takovou suplikací jeho pana Hynka Brtnického z Valdštejna v svém uvážení, i také tu zprávu, že by taková listová a majestátová na žádost někdy pana Viléma z Valdštejna⁵, kterejž na Rychmburce⁶ toho času byl, ku potřebě jeho a k soudu od někdy pana Zdenka z Valdštejna,⁷ otce téhož pana Hynka Brtnického, sou byli propůjčeni a po smrti jeho od jedněch těch pánův k druhým podáváníi byli, až potom nejposlíz do rukou někdy pana Jindřicha z Valdštejna,⁸ pana manžela Vašeho, se dostali a posavad tu na Dobrovici⁹ zůstávají, na kterýchžto listech a majestátech nerčili jemu panu Hynkovi Brtnickému z Valdštejna, ale i všemu tomu rodu pánův z Valdštejna nemálo záleží. I uznávajíc my slušnou žádost jeho pana Hynka Brtnického bejti, oznamujem vám, že sme z prostředku našeho urozené pány, pana Jana nejstaršího z Valdštejna¹⁰ a na Sedčicích,¹¹ nejvyššího komorníka Král[ovství] českého, a pana Václava Berku z Dubé a z Lipýho¹² [etc.] nařídili, a jich se dožádali, aby snesouce se spolu o jistej den k vám na Dobrovici sjeli, a ty všechny listy a majestáty na rod pánův z Valdštejna se vztahující spatřili a je bedlivě přehlídlí, a kteríž by se tak na rod jich pánův z Valdštejna vztahovaly, je do nějaké truhlice zapečetíc, ke dckám

¹ Vklad do desek zemských učiněn 20. října 1590 („V sobotu po svatém Lukáši [1590]“). Jména adresátů jsou rukou koncipisty napsaná na konci konceptu. Opis konceptu není ověřený (podpis, pečeť).

² Hynek Brtnický z Valdštejna (zemřel 1596), na Brtnici, syn Zdeňka Brtnického z Valdštejna.

³ Brtnice, městečko a zámek jihovýchodně od Jihlavy (kraj Vysočina). Dnes na Moravě. V majetku Hynka Brtnického z Valdštejna.

⁴ Morava, markrabství, historické území. Dnes část České republiky.

⁵ Vilém Šťastný z Valdštejna (zemřel 1553), na Rychmburku.

⁶ Rychmburk, hrad v obci Předhradí jihovýchodně od Chrudimi (kraj Pardubický). V majetku Viléma Šťastného z Valdštejna.

⁷ Zdeněk Brtnický z Valdštejna (zemřel 4. 10. 1561), na Brtnici, Moravských Budějovicích, Staré Říši, Opatovicích, otec Hynka Brtnického z Valdštejna.

⁸ Jindřich z Valdštejna (narozen 1517, zemřel 9. 12. 1579), na Dobrovici, Kunčberku, Charvatci, manžel Markéty Popelové z Lobkovic, otec Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

⁹ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

¹⁰ Jan (starší; nejstarší) z Valdštejna (zemřel 26. 11. 1597), na Sedčicích, nejvyšší komorník, bratr Jindřicha z Valdštejna.

¹¹ Sedčice, poddanská ves a tvrz západně od Loun (kraj Ústecký). Dnes část obce Nové Sedlo. V majetku Jana (staršího; nejstaršího) z Valdštejna.

¹² Václav Berka z Dubé a Lipé (zemřel 6. 8. 1600), na Rychmburku, přisedící zemského soudu.

zemským položili, tak aby jeden každéj toho rodu, když by kterému jaká potřeba toho byla, věděli, je kde najíti. A protož vám o tom poroučíme, kdyžby koliv svrchu dotčené osoby od nás k tomu nařízené k vám na Dobrovici za tou příčinou přijely, že se k nim v tom povolně ukážete a jim takové všechny listy a majestáty, jakž vejš dotčeno, bez odpornosti a překážky k přehlídnutí ukážete a zapečetit do nějaké truhlice anebo krabice jim je vydáte, tak aby oni je také ke dckám zemským položití mohli. Kdež pak o tom nepochybujem, poněvadž to na žádnou škodu a ublížení sirotkům a dítkám vašim není, že se v tom podle takového poručení a vyměření¹³ našeho zachováte. Dán na Hradě praž[ské]m¹⁴ v sobotu ut s[upr]a.

Páni a vladyky [etc.]¹⁵

U[rozené] p[ani] Markytě z Lobkovic¹⁶ a na Dobrovici a p[anu] Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku, poručnici a poručníku nad dětmi a statkem n[ěkdy] p[ana] Jindřicha z Valdštejna, společně neb rozdílně.

¹³ Vyměření – ustanovení, rozhodnutí.

¹⁴ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹⁵ Zkratka pro formulí: „Páni a vladyky, nejvyšší ouředníci a soudcové zemští Království českého, nyní na Hradě pražském při soudu zemském větším pospolu shromáždění.“

¹⁶ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

312.

Vilém Sedlecký z Drchlavy píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Propustí mu svého poddaného Václava Hlavatého, kterému by měla být prodána krčma v Kanině, jen co se s ním porovná o některé záležitosti.

Sedlec, 26. října 1590

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 12, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrberku na Byšicích a Bosyni, panu švagru a sousedu mému vzláště milému, k dodání.

((Od p[ana] Sedleckého,¹ propouští Hlavatého.²))³

((Léta [15]90.))⁴

Službu svou vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane švagře můj vzláště milej. Téhož zdraví, v něm jiného nejlepšího dobrého, Vám upřímně a věrně rád přeji. Psaní, kteréž mi činiti ráctíte, že by k Vám přijíti měl Václav Hlavatej, poddanej můj, zprávu Vám dávajíc, že bych jemu z gruntu svého se vyprodati rozkázal, a tak že by na gruntech Vašich ve vsi Kanině⁵ sobě zakoupení učiniti měl, jakž z psaní Vašeho sem porozuměl, žádajíc mě, abych jej panu švagru se vši poddaností na grunty i s dítkami vyhoštěna učinic propustil.

¹ Vilém Sedlecký z Drchlavy (zemřel po 1590), na Sedleci.

² Václav Hlavatý, poddaný Viléma Sedleckého z Drchlavy ze vsi Sedlec, 1587 krčmář tamtéž.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Kanina, poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

Můj vzlaště milý pane švagře, Václav Hlavatej, kderémuž sem některých dávných časův, aby mi se do čtyř neděl vyprodal, rozkázal, což jesti až do těchto časův v poddanosti mé zůstával a jak mohl se na gruntech mých živil, jemu sem toho dopřival, nerčili toho poddaného panu švagru, ale jiného každého, kterého bych jmíti mohl a líbezna Vám mohl býti, každého bych s chutí rád propustiti chtěl. Žádal jest mě za to vejš psanej Václav Hlavatej, abych jej v tý věci, pokudž mně v poddanosti ještě zůstává, zastal, že by jemu pod fortelem⁶ ta krčma ve vsi Kanině prodána býti měla a tak mě zpravil, že by se živiti s takovejm platem, kterej jest se v rejstřích jináč nežli prodaj aneb trh našel, nemohl.⁷ Však Vám, můj vzlaště milý pane švagře, téhož Václava za poddaného zbraňovati nemíním, jen toliko mé některé věci až on mi vyvadí, kteréž jest mi spravedlivé povinovat. Tak Vás tímto psaním tejna činiti sem nemohl. S tím Vás i sebe sám Pánu Bohu k vochráně poroutčena činím. Dat[um] na Sedlcí⁸ v pátek po svatém Kryspínu léta [15]90.

Vilím Sedlecký z Drchlavy a na Sedlcí

⁶ Fortel – zručnost, dovednost; lest, úskok.

⁷ Zmíněná písemnost (smlouva, rejstřík) nebyla v prostudovaných pramenech dohledána.

⁸ Sedlec, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Mšeno. V majetku Viléma Sedleckého z Drchlavy.

313.

Řezaná cedule. Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic posílá Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku řezanou ceduli. Popírá, že by někdy ve dvoře v Kokoříně přechovával nebo měl zjednaného na práci bez fedrovního listu a povolení Jakuba, syna Hanicha z Bosyně, kterého Albrecht pokládá za svého poddaného.

Bez místa, 27. listopadu 1590

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 60-61, český

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrbergku na Byšicích a Bosyni, cedule k dodání.

((V neděli po s[va]t[ém] Vondřejí¹ tato odpověď mi dodána. Při této odpovědi toho zanechává.))²

((N[umero] <1>..))³

((N[umero] 4.))⁴

Já Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic⁵ na Brocně⁶ a Kokoříně,⁷ vedle práva a zřízení zemského⁸ s touto cedulí řezanou pečeti mou vlastní upečetěnou posílám k Vám, urozený pane

¹ Dne 2. prosince.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁴ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁵ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně.

⁶ Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁷ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

Albrechte Pětipeský z Chýš a z Egerbergku na Byšicích a Bosyni. Jakož ste ke mně ceduli řezanou, pečeti Vaší upečetěnou, učinili, dokládajíc toho, jakož ve dvoře mém kokořinském v službě za čeledína⁹ zednaného¹⁰, bez listu fedrovního¹¹ a povolení Vašeho, Jakuba,¹² syna neboštika Hanycha¹³, poddaného Vašeho ze vsi Bosyně¹⁴, od dávného času až posavad přechovával a zednaného¹⁵ mám, nemaje se toho proti snešení sněmovnímu, který držán byl na Hradě praským v pondělí den svatého Šťasného¹⁶ léta [tisícího pětistého] vosumdesátého pátého a zavřín téhož léta v středu po svatě Školastyce,¹⁷ ode všech tří stavův Království českého dopustiti, pro kteroužto jeho v témž dvoře mém kokořinském za čeledína zednaného¹⁸ bez listu fedrovního proti dočenému snešení sněmovnímu přechovávaní Vám pokuty týmž sněmem vyměřeným,¹⁹ jmenovitě padesáte kop grošův českých, propadl. Protož že mě touto cedulí řezanou napomínáte, že Vám takovou pokutou těch padesáte kop grošův českých ode mě tak Vám propadených od datum mně této cedule řezané ve štyrech nedělích pořad zběhlých dal a odeslal, tak aby nebylo potřebí se mnou o to dalšího zanepráznění míti.²⁰ Ač chci-li tak učiniti, na to ode mě odpovědi světlé a nekryté²¹ podle téhož práva zřízení zemského žádáte, jakž táž cedule řezaná Vaše v sobě šír obsahuje a zavírá, kterýž j[es]t datum na Byšicích²² v sobotu po svatým Linhartu²³ léta [tisícího pětistého] devadesátého, mně taková cedule Vaše v neděli ochtáb svatého Martina²⁴ dodána j[es]t. I na kteroužto ceduli řezanou a poselství Vaše Vám tuto světlou a nekrytou²⁵ podle práva a zřízení zemský-

⁸ V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, narovnání pomocí prostředníka nebo zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. s. 7., s. 676-677; tamtéž, čl. D. 3., s. 533.

⁹ Čeledín – námezdný dělník na hospodářském (vrchnostenském) dvoru pro domácí a polní práce sloužící za mzdu, stravu a byt.

¹⁰ Zjednaného.

¹¹ List fedrovní – doporučující list, kterým vrchnost dovolovala svým námezdným silám (nádeníkům) jít jinam na práci.

¹² Jakub, syn Hanycha, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

¹³ Hanych, otec Jakuba, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic.

¹⁴ Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egerberku.

¹⁵ Zjednaného.

¹⁶ Dne 14. ledna.

¹⁷ Dne 13. února. Problematiku „přechovávaní“ cizích poddaných upravuje J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. M. 33., s. 630-631. Problematiku „přechovávaní“ cizí čeledí upravují *Sněmy české* VI, č. 328, s. 549-591 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. ledna – 13. února 1585), zde s. 571-579, článek „O čeledi a poddaných“.

¹⁸ Zjednaného.

¹⁹ Sněmem vyměřený – ustanovený, rozhodnutý usnesením zemského nebo generálního sněmu.

²⁰ Srov. Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 22-23 (Brocno, 20. října 1591), Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic na Brocne a Kokořině hejtmanům Boleslavského kraje Alešovi Berkovi z Dubé a Lipé na Kuřívodech a Bělé pod Bezdězem a Jiříkovi Vančurovi z Řehnic na Studénce.

²¹ Neukryté.

²² Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egerberku.

²³ Dne 10. listopadu.

²⁴ Dne 18. listopadu.

²⁵ Neukrytou.

ho odpověď dávám a tomu, abych Jakuba, syna neboštika Hanycha, který by poddaným Vaším býti měl, ve dvoře mým kokořínským kdy přechovávati aneb zednanýho²⁶ <míti> měl, tomu směle odpírám a žádné vědomosti o tom nemám, nebo Jakub, syn neboštika Petra Hanycha ze vsi Bosyně, kterýhož j[es]t sobě dobré paměti pan Jiřík Kaplíř z Sulevic²⁷ a na onen čas na Bosyni při prodaji statku bosyňského²⁸ vymínil a po smrti jeho panu Zdeslavovi Kaplíři z Sulevic²⁹ a na Košťálově,³⁰ jakožto bratru vlastnímu dočeneného pana Jiříka Kaplíře, v poddanost j[es]t vešel a připadl, a on, pan Zdeslav Kaplíř, často psaného Jakuba, syna Petra Hanycha, do vůle a libosti mé i své k sloužení jeho mně j[es]t nechal. A protož Vám žádnou pokoutou cedulí Vaší obsaženou, kterýž tak na mně žádostivý ste, na ní ničímž povinen nejsem. Tím se zpravte. Datum této cedule řezané a odpovědi mé v outerý po svaté Kateřině léta [tisícího pětistého] devadesátého.

²⁶ Zjednanýho.

²⁷ Jiřík Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1587-1588), na Bosyni, bratr Zdeslava Kaplíře ze Sulevic, Lidmily, provdané Kamýcké, pak Rychnovské ze Sulevic a Magdaleny, provdané Vosterské Kaplířové ze Sulevic.

²⁸ Trhovou smlouvu o statek Bosyně uzavřeli Jiří Kaplíř ze Sulevic a Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku 7. ledna 1587. Srov. list č. 225.

²⁹ Zdeslav Kaplíř ze Sulevic (zemřel před 1603), na Košťálově, bratr Jiříka Kaplíře ze Sulevic, Lidmily, provdané Kamýcké, pak Rychnovské ze Sulevic a Magdaleny, provdané Vosterské Kaplířové ze Sulevic.

³⁰ Košťálov, poddanská ves, tvrz a hrad jihozápadně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Jenčice. V majetku Zdeslava Kaplíře ze Sulevic.

314.

Revers. Mikuláš Pětipeský z Chýš a Egrberku vydává Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku revers, kterým mu postupuje všechna svá práva a závazky.

Byšice, 10. prosince 1590

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 56-57, česky

((Postoupeny Mikuláše Pětipeského z Chýš a z Egnbergku¹ všelijaké zápisy, šuldtbriefy² a k tomu podobné panu Albrechtovi Pětipeskému, jeho bratru. Léta 1590.))³

((Reverš od bratra Mikuláše a jistota na 3 [sta] [kop] m[íšeňských].))⁴

((N[umer]o 11.))⁵

((Těž z Hustopeče⁶ na psaní mé pan Pavel Tábořský⁷ dal Mikulášovi Pětipeský[m]u 1 sto [kop], podruhý 53 [kop], já po jeho Martínkovi⁸ poslal se[m] 53 [kop].))⁹

Já Mikuláš Pětipeský z Chýš z Egerberku, vyznávám tímto listem mým obecně především a zvláště tu, kdež by toho potřeba ukázala, jakož mám některé přísudky, též stan[n]é prá-

¹ Mikuláš Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1538-1547, zemřel 1596), bratr Albrechta Pětipeského.

² Šuldtbrief, z něm. Schuldbrief – dlužní list, dlužní úpis, dluhopis, obligace.

³ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁶ Hustopeče, poddanské město severně od Břeclavi (kraj Jihomoravský). V majetku kláštera Králové (Aula Regia) na Starém Brně.

⁷ Pavel Tábořský z Libína (zemřel po 1612).

⁸ Martínek, poddaný Mikuláše Pětipeského.

⁹ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

va sobě dané při ouřadě nejvyššího purgkhrabství pražského na jistých osobách, též také ještě některé jistoty, buď právem listu hlavního, neb šultprýfy,¹⁰ též cedule řezané, zápisy, majestáty, hamfešty a což by mně tak na komžkoli a jakýmkoli způsobem mezi lidmi spravedlivě náleželo a vyhledati se mohlo, za sebou nic ovšem nevyměňujíc, těch všech práv a spravedlností svých postoupil sem, a tímto listem mým k tomu se přiznávám, urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egerberku a na Byšicích, panu bratru mému zvláště milému, tak aby on, kohožby koli se mu vidělo již podle takového postoupení mého, moc měl poháněti, zatejkati a práva vésti a všecko mocně bez mě, dědiců a budoucích mých překážky, činiti a působiti. A kde by pak to býti nemohlo, při kterýmkoli soudě, že bych jemu panu Albrechtovi postoupiti a on z toho poháněti nemohl, a k tomu by přišlo, že bych já sám od osoby své poháněl neb obsílal, a čehokoli jaké sumy neb ouroky se dosoudil, to všecko k sobě nepřijímajíc jemu, panu Albrechtovi, od sebe odvésti chci. Pakli bych jakou smlouvu neb uvolení proti tomuto odevzdání a postoupení dobrovolnému m<ně>((ýmu)) s kýmkoli oč toho učinil, čehož se tímto listem odřikám, tehdy to žádné moci a platnosti nésti a při žádném soudu postačiti moci nebude. Však já, z počátku psaný Mikuláš Pětipeský, na ten způsob takové odevzdání a postoupení jemu panu Albrechtovi činím, poněvadž se sám dobrovolně (vyhledávajíc v tom dobrého mého) v ty práce uvolil, jakž by co toho od kohokoli dosáhl, se dosoudil, že mi zase proti tomu dostatečné ujištění, mně, dědicům, budoucím mým svědčící, učiniti, úroky vydávati a mě bratrsky fedrovati¹¹ chce. A já taky nebudu moci takových ujištění nižádnému s dobrými volemi ani jinak postoupovati ani odevzdávati, než již to všecko a dědicům budoucím mým, kdyby mě koli Pán Bůh od smrti uchovati neráčil, zůsta((ti)) a nálež((eti)) za ním panem Albrechtem, bratrem mejm, má. Čehož pro lepší jistě této mé vůle paměť pečeť svou vlastní k tomuto listu sem přitisknouti dal a svou rukou se podepsal. Jenž datum na Byšicích¹² v pondělí po s[va]t[ém] Mikuláši léta [15]90.

Mikuláš Pětipeský, rukú svú

¹⁰ Šultprýf, z něm. Schuldbrief – dlužní list, dlužní úpis, dluhopis, obligace.

¹¹ Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

¹² Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egerberku.

315.

Lipold Voračický z Paběnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku. Žádá ho o zaslání svatohavelského úroku.

Praha, 11. prosince 1590

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničti (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 96, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerbergku a na Byšicích, panu ujci mému zvláště milému.

((Na toto psaní poslán ourok Lipoltovi Voračický[m]u z Paběnic¹ spolný svatohavelský² [15]90.))³

¹ Lipold Voračický z Paběnic (zemřel po 1617), syn Petra Voračického z Paběnic a Anny Voračické z Chýš a Egerberku.

² Dne 16. října.

Službu svou vzkazují, urozený a můj vzláště milý pane ujče. Zdraví i všeho dobrého přeji Vám věrně rád. Podle toho pana ujce za to velice žádám, že mi svatohavelský ourok povinný po tomto poslu odešlete, neb jsouce velmi nemocný, žádných peněz ne[m]á[m].⁴ Podlí toho žádám, že mě nějakou zv[ě]řinou⁵ fedrujíc,⁶ buď zajícem aneb nějakou jinou, odeslati nepominete. Já se panu ujci toho službami svejmi rád odsloužiti nepominu. S tím milost Boží s námi se všemi bejti rač. Dat[um] v Praze⁷ v outery po Početí panny Marie léta [15]90.

Lipolt Voračický z Paběnic, rukú svú vlastní

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Poškozená psací látka.

⁵ Poškozená psací látka.

⁶ Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

⁷ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

316.

Řezaná cedule. Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic posílá Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku řezanou ceduli. Hlásí se ke svému psaní, adresovanému Vilémovi staršímu Odolkovi z Újezdce.

Bez místa, 15. prosince 1590

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 59, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, cedule k dodání.

((V pátek den s[vatéh]o Tomáše¹ dodán mi ((na Byšice²)) tento list od Jana z Lesa³, poddaného mého, kterýž jest do Bosyně⁴ ve čtvrtek⁵ večír přinešen a na stole od vyslaných pana brocenskýho⁶ nechán léta [15]90.))⁷

Já Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic na Brocně a Kokoříně,⁸ vedle práva a zřízení zemského⁹ s touto cedulí řezanou, pečetí mou vlastní upečetěnou, posílám k Vám, urozený pane

¹ Dne 21. prosince.

² Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Jan z Lesa, poddaný Albrechta Pětipeského.

⁴ Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Dne 20. prosince.

⁶ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně; Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁷ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁸ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁹ V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, narovnání pomocí prostředníka nebo zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK

Albrechte Pětipeský z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni. Jakož ste ke mně dvě cedule řezané pečeti Vaší upečetěné učinili, dokládajíc toho, jakož sem urozenému a statečnému rytíři panu Vilímovi staršímu Odkolkovi z Ujezdce a na Hořeních Malobratřicích,¹⁰ hejtmanu kraje Boleslavského, psaní aneboližto list poselací sekrytem mejm upečetěný i s podepsání[m] v něm jména i tytule mého učinil, kteréhožto psaní mého že j[es]t datum na Brocně v pondělí po slavném hodu památky sesláni Ducha svatého¹¹ léta [tisícího pětistého] devadesátého, žádajíc věděti, znám-li se k oznámenému psaní mému, jakž táž cedule Vaše řezaná jedna i druhá v sobě dosti obšírně obsahují a zavírají [!], v kterýchžto cedulí Vašich v obouch dvouch j[es]t datum na Byšicích v pondělí den svatě Alžběty vdovy¹² léta [tisícího pětistého] devadesátého, mně dodaný sou ve čtvrtek den svatého Mikuláše¹³ téhož léta [tisícího pětistého] devadesátého. I na takové cedule řezané oboje a poselství Vaše Vám tuto světlou a neukrytou odpověď dávám, že já se k psaní mému urozenému a statečnému rytíři a mému vzláště milému panu švagru panu Vilímovi staršímu Odkolkovi z Ujezdce¹⁴ a na Hořeních Malo Bratřicích, hejtmanu kraje Boleslavského, učiněnému znám. Bohdá ten vo-byčej mám a míti budu, co komu budu psáti, k tomu se znáti. Tím se zpravíte. Datum cedulí v sobotu po svatě Luciji léta [tisícího pětistého] devadesátého.

(edd.), *Codex juris bohemicus*. Tomi IV. pars 1. sectio I., Praha 1882, Práva a zřízení zemská království českého z léta 1564, čl. K. 20., s. 591-592. Srov. Půhon v NA Praha, DZ, DZM 161, fol. A 29 a A 30. Srov. list č. 320 a 321.

¹⁰ Malobratřice, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Kněžmost. V majetku Viléma staršího Odkolka z Újezdce.

¹¹ Dne 11. června.

¹² Dne 19. listopadu.

¹³ Dne 6. prosince.

¹⁴ Ujezdce.

317.

Václav mladší Hrušovský z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Omlouvá se, že k němu nepřišel podle domluvy. Měl u sebe týden hosty a jeho žena porodila dceru. Jak bude moci, pojedje k němu a sejde se také s Jiřím Vosterským Kaplířem ze Sulevic.

Bukol, 16. prosince 1590

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 49, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Sekrberku a na Byšicích a Bosyni, mému vzláště milému panu švakru, k dodání.

Službu svú vzkazují, urozenej a můj vzláště milý pane švakře, pane Albrechte Pětipeskej. Od milého Pána Boha Vám vinšují zdraví a v něm jiné všecko dobré a rád věrně přejí. S[...] m[ůj] v[zláště] m[ilej] p[ane] švakře, že sem k Vá[m] nepřišel podle zůstání¹ našeho v pondělí pomínulej,² napsal sem Vám, že do středy³ přijedu, na tom sem byl, dokonce mi i již nebylo možné. Celej tejden sem měl hosty a dobré přáteli u sebe a pan Voldřich,⁴ strejc,

¹ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

² Dne 10. prosince.

³ Dne 12. prosince.

⁴ Oldřich Hrušovský z Hrušova (zemřel 1598), v Kostelci nad Labem.

a pan Mikuláš Vančura⁵ na několi⁶ dní byli, ((i dnes)), a v někderých žádostech lidských sem se propůjčil. A od manželky⁷ své sem nesměl nikam, asi hodinu na noc počala sténati k porodu velmi těžce, nebyla naděje, aby živa zůstala. Asi na štyrech kočích⁸ sem musil v noci pro někderé pány⁹ poslati. Pán Bůh jí ráčil šťastně pomoci a nám spolu ceru¹⁰ dáti asi o půlnoci. Tak sem nyní nemalou starostí a prací obklíčen. Pan Voldřich, pan Vančura, nemili dnes jeti asi o půlnoci, jedou ode mě. Tak Vám o těch příčinách oznámiti sem musil. Jak živ sám věci¹¹ ponésti [?] práce neměl, i v jiných příčinách, což mi možné nejdříve bude z domu odjeti, v tepto že k Vám hned sjeđu a v tak pilných příčinách Vašich. Jak sem srozu-měl, pan brocanskej¹² mě po dva dny na Brocně¹³ čekal. Podle snešení nemohl sem k němu. Také se s ním neobmeškám shledati. S tím Pán Bůh s námi. D[atum] v Budkoli¹⁴ v svítání v neděli 3. adventní léta [15]90. Tento posel je pana Karla Myšky.¹⁵

Václav z Hrušova¹⁶

⁵ Mikuláš Burian Vančura z Řehnic (zemřel 1596), na Dolních Přivorách a Mratině.

⁶ Několik.

⁷ Anna Hrušovská ze Lstiboře, dcera Albrechta Kamýckého ze Lstiboře, manželka Václava mladšího Hrušovského z Hrušova.

⁸ Kočí – kočár, krytý nebo polokrytý vůz; vůz s kotcem (budkou, korbou).

⁹ Lze číst také jako „paní“ nebo „pan[n]y“.

¹⁰ N. Hrušovská z Hrušova, dcera Václava mladšího Hrušovského z Hrušova.

¹¹ Lze číst také jako věří.

¹² Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně.

¹³ Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

¹⁴ Bukol, poddanská ves a vrchnostenský dvůr jihozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Václava Hrušovského z Hrušova.

¹⁵ Karel Častovec Myška ze Žlunic (narozen kol. 1558, zemřel 1602), na Velkých Bečvárech.

¹⁶ Václav mladší Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1595), v Bukoli, manžel Anny Kamýcké ze Lstiboře.

318.

Kněz Ondřej Pěšín píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Propouští mu poddaného Kolegiátní kapituly svatých Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi Jakuba ze Všetat.

Stará Boleslav, 10. ledna 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkovicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/16, fol. 54, česky

+ *Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrbergku na Byšicích a Bosyni [etc.], panu a příteli mému vzláště milému.*

((Výhost Staré Boleslavě¹ na Jakuba,² kderý má těky, ceru má v Hostiný.³ Léta [15]91.))⁴

¹ Stará Boleslav, poddanské město, hrad a Kolegiátní kapitula svatých Kosmy a Damiána, severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). Dnes část obce Brandýs nad Labem – Stará Boleslav. V majetku kolegiátní kapituly svatých Kosmy a Damiána.

² Jakub, syn Pavlíka, poddaný Kolegiátní kapituly svatých Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi ze vsi Všetaty.

³ Hostín, poddanská ves východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

+ *Modlitbu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přeji Vaší Mi[los]ti věrně rád, a při tom na připsání Vaší Mi[los]ti Jakuba, syna Pavlíka⁵ ze Všetat,⁶ na grunty Vaší Mi[los]ti, poddaného kapitolního,⁷ i se vši spravedlivostí tímto listem propouštím, žádného práva na něm ani sobě ani potomkům mým neza((ne))chávajíc, souc té naděje k Vaší Mi[los]ti, že touž měrou kapitole naší, když by toho potřeba ukazovala, odměniti se ráčíte. Milost Boží s námi. Dat[um] v Starém Boleslavi ve čtvrtek po památce Tří králů 1591.*

Kněz Vondřej Pěšín,⁸ děkan v Starém Boleslavi

⁵ Pavlík, otec Jakuba, poddaný Kolegiátní kapituly svatých Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi ze vsi Všetaty.

⁶ Všetaty, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku kapituly ve Staré Boleslavi.

⁷ Kapitola – kapitula, sbor kanovníků při hlavním chrámu. Kolegiátní kapitula svatých Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi.

⁸ Ondřej Pěšín (zemřel 1596), kněz, doktor teologie, děkan Kolegiátní kapituly svatých Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi.

319.

Markéta Valdštejská z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o plánované cestě svého syna Viléma Voka z Valdštejna do Prahy a o ručitelích v dlužním úpisu, ve kterém je Rudolf II. Habsburský dlužníkem. Posílá psaní Zikmunda Kafunka z Chlumu. Žádá, aby v Praze pomohl jejím synům.

Dobrovice, 26. února 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. D 126, Tachau, fol. 13-14, český

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerberku na Byšicích, panu kmotru mému zvláště milému.

Modlitbu svú vzkazují, urozenej a statečnej rytíři, pane kmotře můj zvláště milej. Zdraví a jiné všecko dobré, přeji Vám ráda. Co se jízdy Vilimovi¹ do Prahy² dotýče, pomyslím, pokudž cesty jednom horší nebudou a Pán Bůch ráčí zdraví popřítí, aby se k sirotčím dnům³ s těmi majestáty⁴ vypraviti mohl. Strany těch rukojmích⁵ za Jeho [Milos]ti Císařské,⁶ Simeon⁷ mi také oznámil, že jest s pane[m] Zejdlicem⁸ promluvení měl. Mohly by nám ty pení-

¹ Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Heníka z Valdštejna, 1591 plnoletý.

² Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

³ Tzv. sirotčí dny, které byly vyhrazeny pro projednávání sporů vdov a sirotek, byly zahájeny 22. března a trvaly čtyři dny, přičemž v neděli soud neprobíhal. Navazovaly na zasedání většího zemského soudu, který byl zahájen 8. března.

⁴ Srov. list č. 311.

⁵ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

⁶ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁷ Simeon Vorel z Kozího Hradu (zemřel před 1594), v Jizerním (Stránovském) Vtelně, nebo Simeon Peldřimovský (zemřel 1595), měšťan v Novém Městě pražském, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů.

ze dány bejti. Ukázal také, aby se na rukojmě nastoupilo. A předešle sám o své újmě bez vědomí mého příročí⁹ dal, což jest mi v pravdě lítostivo, že podle důvěření mého nejmilejšího pána¹⁰ dobré paměti syny¹¹ mé tak málo lituje. Vědí, s jakým zaneprázdněním a nákladem se toho dobývá.¹² Již nemálo skrze to vráceno a ještě konce není. Již nevím, co tomu říci, když nás nechce a mohl by v tom fedrovati.¹³ Pan Zikmund Kafuňk¹⁴ jaké mi psaní nám oběma svědčící odeslal, chtěje sám práv a spravedlivý bejti, davši příčiny a sám počátek učinil, pro lepší vyrozumění k přečtení Vám to psaní i co za odpověď má dáno bejti, nicméně poselství o posekání dříví a jedno psaní o zhanění jednoho člověka, poddaného synův mých, odsílám.¹⁵ Bude-li se Vám co viděti opravovati, při uvážení Vašem zůstavuji. To překopání od pána z Donína¹⁶ jest také od Simeona spatřeno.¹⁷ Při shledání s Vámi budete od něho zpraveni. A tak sem k Vám, pane kmoťre můj milý, tý celé důvěrnosti, když v Praze budete, co by se Vám vidělo za potřebné k opatření, že toho pomůžete opatřiti a syny mé v ničemž vedle možnosti své neopustíte. Bohdá se Vám toho, když jim Pán Bůh dáti ráčí k letům dospělým přijíti, i Vaším synům, náležitě odměňovati hleděti bude. Poslu Vašemu jest zapláceno. A tohoto posla naschválně vypraviti sem poručila, abyšte po přečtení toho všeho s oznámením dobrého zdání Vašeho zase odeslali. S tím Pán Bůh rač dáti se Vám na všem dobře jmiti a našeho spolu shledání v dobrém zdraví popřítí. Dat[um] na Dobrovici¹⁸ v outerý Masopustní léta [15]91.

Markyta z Lobkovic¹⁹ a na Dobrovici

⁸ Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu (zemřel 20. 1. 1603), na Zvoleněvsi a Chocni, přísedící zemského soudu, vrchní hejtman komorních panství a direktor/správce úřadu prezidenta české komory.

⁹ Příročí – lhůta daná věřitelem dlužníkovi, kterou oddaluje stanovený termín splacení dluhu, ve které nesmělo být na dlužníka naléháno o zaplacení a ve které nemohla být na dlužníka podána žaloba. Dání příročí označoval věřitel úřadu nejvyššího purkrabství pražského, který byl kompetentní pro souzení sporů o dluhy zapsané na dluhopisech s ručiteli.

¹⁰ Jindřich z Valdštejna (narozen 1517, zemřel 9. 12. 1579), na Dobrovici, Kuncberku a Charvatci, manžel Markéty Popelové z Lobkovic, otec Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

¹¹ Vilém Vok a Heník, bratři z Valdštejna. Heník z Valdštejna (narozen po 1571, zemřel 1. 5. 1623), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 plnoletý.

¹² Dobývat – vymáhat placení; vymoci.

¹³ Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

¹⁴ Zikmund Kafunek z Chlumu (zemřel po 1596), na Újezdci, manžel Markéty Vančurové z Řehnic.

¹⁵ Narážka na bližší neidentifikovanou událost. Zmíněné písemnosti (psaní; poselství) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovaly.

¹⁶ Jindřich starší purkrabí z Donína (zemřel 1597), na Benátkách nad Jizerou.

¹⁷ Narážka na bližší neidentifikovanou událost.

¹⁸ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

¹⁹ Markéta Valdštejská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

320.

Bohuslav Jáchym Hasištejnský z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mluvil s Vilémem Odkolkem z Újezdce, druhým krajským hejtmánem o obsahu Albrechtova listu. Nedají zprávu k deskám zemským proti rozsudku, který vynesli.

Mladá Boleslav, 28. února 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 35, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrberku a na Byšičích, panu příteli a sousedu mému vzláště milém[u].

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane příteli a sousede můj vzláště milý. Zdraví se vším dobrým Vám věrně přeji. Psaní Vašemu, co by v so[b]ě ob[sah]ovalo,¹ sem porozuměl, i také s panem Vilímem Odkolkem,² druhým hejtmanem krajským,³ o tom sem promluvení měl. Vidí se nám za dobré, poněvadž přísudek od nás Vám se stal, abychom i proti takovému přísudku relací ke dzskám učiniti měli, že by se nám to trefiti nemohlo.⁴ Ale majíce Vy vejpis přísudku našeho pod pečeti naší, budete věděti, jak v té příčině se zpraviti.⁵ S tím milost Boží rač býti s námi. Dat[um] na Boleslavovi Mladém⁶ ve čtvrtek po svatém Matěji apoštolu páně, léta [15]91.

*Bohuslav Joachym Hasištej[n]ský z Lobkovic,⁷
na Mladém Boleslavi, Felix[pu]rgku⁸ a Krulichu,⁹
Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské¹⁰ rada, hejtman kraje Boleslavského¹¹*

¹ Poškozená psací látka.

² Vilém starší Odkolek z Újezdce (zemřel před 1601), na Malobratřicích, hejtman Boleslavského kraje.

³ Hejtmany Boleslavského kraje byli Bohuslav Jáchym Hasištejnský z Lobkovic a Vilém starší Odkolek z Újezdce.

⁴ Narážka na blíže neidentifikovanou událost.

⁵ Zmíněná písemnost (kopie rozsudku krajských hejtmanů) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁶ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku bratrů Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic.

⁷ Bohuslav Jáchym Hasištejnský z Lobkovic (narozen 1546, zemřel 17. 10. 1605), na Mladé Boleslavi, Felixburku a Králíkách, přísedící dvorského a komorního soudu, hejtman Boleslavského kraje.

⁸ Felixburk, zámek jihozápadně od Chomutova (kraj Ústecký). V majetku Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic.

⁹ Králíky, poddanské město a zámek severovýchodně od Ústí nad Orlicí (kraj Královéhradecký). V majetku Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic.

¹⁰ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

¹¹ Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

321.

Půhon. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku pohání dvěma půhony Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic před větší zemský soud z nářku cti a z hanlivých slov.

[Pražský hrad], 8. března 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 21-22, česky, opis

Půhonové pana Albrechta Pětipeského proti panu Jiřímu Vosterskému Kaplíři z Sulevic¹ k soudu zemskému.²

¹ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně.

² Oba půhony jsou zapsány v NA Praha, DZ, DZM 161, fol. A 29-A 30 a A 30-A 31' (Půhony k většímu soudu zemskému postnímu 1591). Albrecht Pětipeský poručil spor Adamovi Linhartovi a Simeonovi Peldřimovskému. Projednávání obou sporů ukončila smrt Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic v roce 1596. Větší zemský soud rozhodl následně na zasedání 16. března 1596 ve prospěch Albrechta tak, že mu „nářek a slova

((V pátek o Suchých dnech postních³ léta [15]91.))⁴

Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích pohání Jiřího Vosterskýho Kaplíře z Sulevic na Brocně⁵ a Kokoříně.⁶ Viniti jej chce z nářku cti, a to takového, jakož jest týž Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic Vilímovi staršímu Odkolkovi z Oujezdce⁷ a na Hořeních Malobratřicích⁸, hejtmanu kraje Boleslavského,⁹ psaní aneboližto list poselací sekrytem jeho upečetěné s podepsáním v něm jména a tytule jeho Jiřího Vosterskýho Kaplíře z Sulevic učinil, kteréhožto psaní jeho takový počátek jest: Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, můj zláště milý pane švakře. Zdraví, při tom jiného mnoho dobrého Vám i všemu domu Vašemu věrně rád přeji. V kterémžto psaní jeho Jiřího Vosterskýho Kaplíře z Sulevic mezi jinými artykuli¹⁰ těchto slov jest on Jiří Vosterský Kaplíř doložil: A jestli Pětipeskej může na kruntech svejch takové zloděje trpěti, já vo ně nic nestojím. Nechť jim taky o tom tak poroučí, aby gruntům mejm pokoj dali a na jeho gruntech a ne na mejch aby kradli. Tak jakž též psaní jeho, kderéhož jest datum na Brocně v pondělí po slavném hodu památky se-slání Ducha svatého¹¹ léta [tisícího pětistého] devadesátého, to v sobě šír obsahujíc zavírá. Kterýmižto slovy jeho Albrechta Pětipeskýho, osobu stavu rytířského, bohdá vždycky dobře zachovalou, na jeho cti nevinně on Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic jest nařkl. Nebo aby on Albrecht Pětipeský na gruntech svých vědomě zloděje trpěti měl a na <...> čích by gruntech krásti měli jim poroučel a tak zlodějův fedrovníkem¹² byl, tomu zjevně odpírá.¹³ A maje k sobě nadepsaný Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic od něho Albrechta Pětipeskýho z Chýš a z Egrbergku [etc.] poselství s cedulí řezanou podle práva a zřízení zemského¹⁴ o to učiněné, jeho se on svrchu psaný Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egrbergku touž cedulí řezanou podle téhož práva a zřízení zemského dotazujíc, znal-li by se k témuž psaní svému k němu Vilímovi staršímu Odkolkovi z Oujezdce učiněnému a sekrytem upečetěnému a kterýmž slo- vům v něm napsaným a položeným, i také zřetedlnému nářku cti, a na to od něho odpovědi světlé a neukryté, kterouž by se zpraviti mohl, podle téhož psaného práva a zřízení zemského žádajíc, na kteroužto ceduli řezanou a poselství k němu učiněné i na jinou druhou ceduli řezanou, dávaje zase nadepsaný Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic nadepsanýmu Albrechtovi Pětipeskýmu též skrze ceduli řezanou svou odpověď, touž svou odpovědí, témuž nářku cti, aby jeho Albrechta Pětipeskýho těmi vejš oznámenými slovy nařknouti neměl, jest neodepřel, nýbrž k témuž psaní svému k dotčenému Vilímovi Odkolkovi učiněnému jest se přiznal a tak týž nářek cti k sobě přijal a na sebe vztáhl. Protož aby stál a z téhož nářku cti práv byl.

hanlivá k újmě jeho cti a dobré pověsti nejsou a býti nemají“. Srov. NA Praha, DZ, DZV 170, fol. P 12 (Vklad do desek zemských větších památných 16. března 1596).

³ Dne 8. března.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁶ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁷ Vilém starší Odkolek z Újezdce (zemřel před 1601), na Malobratřicích, hejtman Boleslavského kraje.

⁸ Malobratřice, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Kněžmost. V majetku Viléma staršího Odkolka z Újezdce.

⁹ Boleslavský kraj jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

¹⁰ Artikul – článek nebo odstavec textu; ustanovení.

¹¹ Dne 11. června.

¹² Fedrovník – podporovatel; ochránce; pomocník.

¹³ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. K. 19., s. 589-590.

¹⁴ Srov. tamtéž, čl. K. 20., s. 591-592.

Týž Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích pohání téhož Jiřího Vosterskýho Kaplíře z Sulevic na Brocně a Kokořině.¹⁵ Viniti jej chce z slov hanlivých, a to takových, jakož jest týž Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic Vilimovi staršímu Odkolkovi z Oujezdce a na Hořeních Malobračicích, hejtmanu kraje Boleslavského, psaní aneboližto list poselací sekrytem jeho upečetěné s podepsáním v něm jména a tytule jeho Jiřího Vosterskýho Kaplíře z Sulevic učinil, kteréhožto psaní jeho takový počátek jest: Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, můj zláště milý pane švakře. Předně zdraví, při tom jiného mnoho dobrého Vám i všemu domu Vašemu věrně rád přeji. Kdež mi psaním Vaším oznamujete, že pan Albrecht Pětipeský psaní Jeho Milosti panu Bohuslavovi Felixovi Hasistejnskému [!]¹⁶ a osobě Vaší, jakožto hejtmanům krajským, učinil, vznášejíc na osobu mou, kterak že bych já Mikuláše Hamnýho¹⁷ (ježž týmž psaním on Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic pokládá za hajného), člověka poddaného jeho ze vsi Selče,¹⁸ který že by po potřebě své ze mlejna hlúčkovského¹⁹ po gruntech pana Zikmunda Karlíka²⁰ šel, sám osobně s nějakejm Jankem²¹ na cestě svobodné vzal a do těšského vězení saditi dal. V kterémžto psaní svém on Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic mezi jinejmi artykuli²² těchto slov jest doložil: I proti takové zprávě a psaní pana Pětipeskýho Vám, můj vzláště milý pane švakře, tuto zprávu tímto psaním mejm dávám, že jest mi s nemalým podivením, že pan Pětipeskej smí Vaší Milosti a Vám, jakožto pánům hejtmanům krajským, o mně takové zprávy, což žádná pravda není, dávati a psáti, nebo abych já měl s nějakým Jankem, kteréhož psaním svým mě písařem vypisuje, za pomocníka mého, Mikuláše hajného, člověka poddaného jeho ze vsi Selče, na cestě svobodné bráti aneb vzíti, toho Pětipeský dokud živ za pravý neučiní, tak jakž též psaní jeho Jiřího Vosterskýho Kaplíře z Sulevic, kteréhož jest datum na Brocně v pondělí po slavném hodu památky seslání Duča svatého léta [tisícího pětistého] devadesátého, to v sobě šíř obsahujíc, zavírá. Kterýmižto slovy svrchu psanými a mezi jinými v témž psaní jeho položenými, totižto těmto: Což žádná pravda není, toho Pětipeský dokud živ za pravý neučiní, jest jeho Albrechta Pětipeskýho na jeho cti nevinně zhaněl. Toho učiniti a jeho tak proti zřízení zemskému²³ haněti nemaje. A maje k sobě nadepsaný Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic od něho Albrechta Pětipeskýho poselství s cedulí řezanou podle práva a zřízení zemského o to učiněné, dotazující se jeho Jiřího Vosterskýho Kaplíře týž Albrecht Pětipeský touž cedulí řezanou podle téhož práva a zřízení zemského, znal-li by se k témuž psaní svému s vejš oznámenejm datum k dotčenému Vilimovi staršímu Odkolkovi z Oujezdce učiněnému a sekrytem jeho upečetěnému a k týmž slovům v něm napsaným a položeným i také k témuž hanění, načíž od něho žádajíc vedle zřízení zemského světlé a neukryté, kterouž by se zpraviti mohl, odpovědi. Na kteroužto cedulí řezanou a poselství k němu učiněné i na jinou druhou cedulí řezanou, dávaje zase nadepsaný Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic nadepsanýmu Albrechtovi Pětipeskýmu též skrze cedulí řezanou svou odpověď. Touž svou odpovědí týmž slovům hanlivým, aby jeho Albrechta Pětipeskýho těmi výš oznámenejmi slovy zhaněti neměl, jest neodepřel, nýbrž k témuž

¹⁵ Srov. NA Praha, DZ, DZM 161, fol. P 4-P 5' a P 5'-P 7 (Půhony k svědomí k soudu jeronýmskému léta 1592). Albrecht Pětipeský pohání Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic. Srov. NA Praha, DZ, DZM 73, fol. E 14'.

¹⁶ Správně má být Bohuslav Jáchym Hasištejnský z Lobkovic. Bohuslav Jáchym Hasištejnský z Lobkovic (narozen 1546, zemřel 17. 10. 1605), na Mladé Boleslavi, Felixburku a Králíkách, přísedící dvorského a komorního soudu, hejtman Boleslavského kraje, syn Bohuslava Felixe Hasištejnského z Lobkovic (zemřel 1583).

¹⁷ Mikuláš (Hamný), hajný, poddaný Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic ze vsi Sedlec.

¹⁸ Sedlec, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Mšeno. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Kokořin.

¹⁹ Hlúčkovský mlýn, mlýn na potoku Pšovka, pravděpodobně na statku Albrechta Pětipeského.

²⁰ Zikmund Karlík z Nežetic (zemřel po 1595), na Vysoké Libni a Slatiňanech.

²¹ Janek. Blíže neidentifikovaná osoba.

²² Artikul – článek nebo odstavec textu; ustanovení.

²³ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars I. sectio I, čl. K. 20., s. 591-592.

psaní svému k dotčenému Vilímovi Odkolkovi učiněnému jest se přiznal a tak táž slova hanlivá k sobě přijal a na sebe vztáhl. Protož aby stál a z téhož hanění práv byl. <stání>²⁴

²⁴ Srov. NA Praha, DZ, DZM 161, fol. O 30-P 1' a P 1'-P 3 (Půhony k svědomí k soudu jeronýmskému léta 1592). Albrecht Pětipeský pohání Viléma staršího Odkolka z Újezdce.

322.

Václav Smrčka ze Mnichu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby vyřídil věc s Janem Minkem, kterého pokládá za svého poddaného, ale který je poddaným Doroty Smrčkové z Jiljova.

Čečelice, 9. března 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 78, český

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, panu ujci a sousedu mému zvláště milému.

((+ Říkali mu Tomáš.¹ Votec + jeho, byvši cizozeměj, koupil sobě v Hostiný² a poddal se p[anu] z Vřesovic³ a tu v Hostiný osiřel po otci svým / a [...] těch dětí pět tolikéž živých a šestej se utopil. Živí říkají si Šimon Pyskáč,⁴ potom Barbora,⁵ <pak> kderá je ve Všeta-tech,⁶ / <Anna> Katuše,⁷ kderá j[es]t v Čečelicích⁸ u Nováka⁹ na kruntech č[ečelských], / Manda,¹⁰ kulhavého krejčího manželka / a tento <Jiřík> ((Jan)) Minek.¹¹ A když ten krejčí seděl na Brandejse,¹² tedá¹³ ten Minek se sestrou svú přišel, abych ho z vězení vymoh, že sou podaní moji, k to[m]ju se znal.))¹⁴

Službu svou vzkazují, urozenej pane Albrechte Pětipeskej, pane ujče a sousede můj zvláště milej. Vinšují Vá[m] od Pána Boha zdraví a jiné všecko dobré. Oznamují Vá[m], že jest mně toho zprávu dal poddanej můj Jan Minek, že byste jemu psáti jměli, aby se na krunty Vaše obrátil, jej sobě za poddaného pokládajíc. I divím se tomu, že poněvadž ste jej jakožto poručník kšaftem podle paní Lidmily Klusákové,¹⁵ od dobré paměti pana Klusáka¹⁶ zří-

¹ Tomáš, otec Šimona Pyskáče, Barbory, Katuše, Mandy a Jana Minka, poddaný Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory ze vsi Hostín.

² Hostín, poddanská ves východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice, část k samostatnému svobodnému statku Liblice.

³ Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (naroz. 1532, zemřel 18. 6. 1583), na Byšicích, později na Pohořelci.

⁴ Šimon Pyskáč, syn Tomáše, poddaný.

⁵ Barbora, dcera Tomáše, poddaná ze vsi Všetaty.

⁶ Všetaty, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku kapituly ve Staré Boleslavi, část Jindřicha mladšího Hrušovského z Hrušova, část komorního panství Brandýs nad Labem.

⁷ Katuše, dcera Tomáše, poddaná Václava Smrčky ze Mnichu ze vsi Čečelice.

⁸ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Václava Smrčky ze Mnichu.

⁹ Novák, poddaný Václava Smrčky ze Mnichu ze vsi Čečelice.

¹⁰ Manda, dcera Tomáše, manželka kulhavého krejčího, poddaná.

¹¹ Jan Minek, syn Tomáše, poddaný Václava Smrčky ze Mnichu ze vsi Čečelice.

¹² Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, komorní město a zámek severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). Tehdá.

¹⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁵ Lidmila Klusáková ze Smojna, vdova po Jiříkovi Klusákově z Kostelce.

¹⁶ Jiřík Klusák z Kostelce (zemřel 1583), na Čečelicích, manžel Lidmily Seletické ze Smojna, otec Jana Adama, Mandaleny, Kateřiny a Johanky Klusákových z Kostelce.

zenej,¹⁷ na onen čas paní mateři¹⁸ mé při přítomnosti své vedle jinejch poddanejch v poddanost a v člověčenství postupovali a uvozovali, že se na něj nyní teprv potahovati můžete, a on také tomu dostatečně odpírá, aby poddaný Váš byl. A že to dostatečně ukázati moci bude, aby na kruntech Vašich zrodilej a Vá[m] kdy poddanej nižádný[m] způsobem býti jměl, toho se nenajde. Protož pana ujce přátelsky žádám, že sebe v té věci spokojíte i jeho. A tak milost Boží rač býti s námi. Datu[m] na Čečelicích v sobotu před nedělí Reminiscere léta [tisícího pětistého] devadesátého prvního.

Václav Smrčka ze Mnichu,¹⁹ m[anu] p[ropria]

¹⁷ NA Praha, DZ, DZV 21, fol. M 15-M 17 (Vklad do desek zemských větších trhových 7. února 1583), kšaft Jiřího Klusáka z Kostelce na Čečelicích (bez místa, bez data). Jiří po sobě zanechal manželku Lidmilu rozenou Seletickou ze Smojna a děti Jana Adama, Magdalenu, Kateřinu a Johanku. Poručníky nad svými dětmi a statkem ustanovil manželku Lidmilu, Albrechta staršího Klusáka z Kostelce v Lovčicích a Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na Byšicích.

¹⁸ Dorota Smrčková z Jiljova, matka Václava Smrčky ze Mnichu.

¹⁹ Václav Smrčka ze Mnichu (zemřel po 1596), na Čečelicích, syn Doroty Smrčkové z Jiljova.

323.

Hendrich Berka z Dubé a Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, jako poručníka nezletilých dětí a statku po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna, za přimluvu u Markéty Valdštejnské z Lobkovic, poručnice nezletilých dětí a statku po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna, aby byl jeho poddaný Jiřík Holc zproštěn závazků na statku zemřelého sirotčího poddaného Jiříka Kladivy v Kosořici.

Nový Falkenburk, 11. března 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 88, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeský[m]u z Chýš z Egrberku a na Byšicích, panu sousedu mému zvláště milému.

Službu svú vzkazují, urozenej pane sousede můj zvláště milý. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Pan Jindřich Fyrbas¹ mně psaním svým oznámil, kderak že jest s Vámi o spravedlnosti na gruntech mladých pánův² na Dobrovici³ poddanému mé[m]u Jiříkovi Holcovi,⁴ po Anně,⁵ manželce své, jemu náležející ((ve vsi Kosořicích⁶)) mluvil. A teď paní švagrovně⁷ o propuštění takové spravedlnosti psaní činím. Vás, jakožto pana

¹ Jindřich Firbas z Husince (zemřel po 1592), v Radouni.

² Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Heníka z Valdštejna, 1591 plnoletý; Heník z Valdštejna (narozen po 1571, zemřel 1. 5. 1623), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 plnoletý.

³ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

⁴ Jiří Holc, poddaný Hendrycha Berky z Dubé a Lipé.

⁵ Anna, manželka Jiříka Holce, poddaná bratrů Viléma Voka a Heníka z Valdštejna ze vsi Kosořice.

⁶ Kosořice, poddanská ves jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Dobrovice.

⁷ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

poručníka⁸ mladých pánův, přátelsky žádám, že se k tomu přičiníte a přimluvati budete, tak aby týmuž poddanému mému taková spravedlnost na statku nebožtíka Jiříka Kladivý⁹ ve vsi Kosořicích při této chůzi vydána a propuštěna bejti mohla. Což Vám věřím, že na žádost mou tak učiníte a v tý věci dobrým přítelem budete. Toho se Vám zase vším dobrým přátelstvím v podobné příčině i jinak podlí možnosti odslužiti rád chci. Milost Boží s námi. Da[tum] na Novým Falkmburku¹⁰ v pondělí po druhé neděli postní léta [15]91.

*Hendrich Berka z Dubé a z Lipého¹¹
na Novým Falkenburku, Cetni¹² a Lemberce¹³*

-
- ⁸ NA Praha, DZ, DZV 20, fol. P 4-P 9' (Vklad do desek zemských větších trhových 14. prosince 1579), kšaft Jindřicha z Valdštejna (bez místa, 16. listopadu 1579). Jindřich v kšaftu ustanovil poručníky nad svými dětmi a statkem manželku Markétu z Lobkovic a Jiřího z Valdštejna. V případě, že by jeden z nich zemřel, měl se stát druhým poručníkem Vilém Miřkovský z Tropčic. V případě, že by i z těchto jeden zemřel, měl se stát druhým poručníkem Albrecht Pětipeský. Protože Jiří z Valdštejna zemřel 17. května 1584 a podle juxty datované 13. srpna 1584 se Vilém Miřkovský přiznáním před úředníky desek zemských poručenství vzdal, stal se druhým poručníkem vedle Markéty z Lobkovic Albrecht Pětipeský.
- ⁹ Jiřík Kladivo, poddaný bratrů Viléma Voka a Heníka z Valdštejna ze vsi Kosořice.
- ¹⁰ Nový Falkenburk, poddanský zámek západně od Liberce (kraj Liberecký). Dnes část obce Jablonné v Podještědí. V majetku Hendrycha Berky z Dubé a Lipé.
- ¹¹ Hendrych Berka z Dubé a Lipé (zemřel 1601), na Novém Falkenburku, Horním Cetnu a Lemberku.
- ¹² Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Hendrycha Berky z Dubé a Lipé.
- ¹³ Lemberk, zámek západně od Liberce (kraj Liberecký). Část obce Jablonné v Podještědí. V majetku Hendrycha Berky z Dubé a Lipé.

324.

Tobiáš Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby k němu přijel na Housku a v den, určený Janem z Vartemberka k obvinění panských poddaných před úředníkem v Doksech, se mu stal „pánem a přítelem“.

Houska, 16. března 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 73, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekerberku na Byšicích a Bosyni, panu otci a švagru mému zvláště milé[m]u, k dodání.

Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane Albrechte Pětipeský, pane otče a švagře můj zvláště milý. Zdraví, v něm jiného všeho dobrého, přál bych Vá[m] věrně rád. Můj zvláště milý pane otče, oznamuji Vá[m], že pán, pa[n] Jan z Vatumberka,¹ jak na Nový[m] Zámku,² jmenoval mi den před ouředníkem³ svý[m] v Dokzi⁴ tento pondělí nejprve příští⁵ k obvi[n]nění⁶ některých poddaných panských, který sou se levovsky a šelmovsky ke

¹ Jan z Vartemberka (zemřel 3. 1. 1595), na Novém Zámku (Zahrádky) a Bezdězu.

² Nový Zámek, zámek ve vsi Zahrádky jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Jana z Vartemberka.

³ Damián z Pejčeldorfu (zemřel po 1595), na Visce a Kalku, úředník na Bezdězu a Novém Zámku.

⁴ Doksy, poddanské městečko a panský dům jihovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Jana z Vartemberka.

⁵ Dne 18. března.

mně chovali. Protož Vás, jako svého zvláště milého pana otce, za to přátelsky žádám, že mi se za jednoho pána a přítele postavíte a ke mně tuto neděli nejprve příští⁷ tím zážeji k večeri na Housku⁸ že přijedete a nazejtří že se mnou do Dokze sjedete, nebo se tu nemalých ale velikých věcí dodýkati bude. Což tu koli pro mě učiníte, zase se Vá[m] touž měrou i všelijakým jiný[m] dobrým přátelst[vim] rád odplatiti a odsloužiti chci. Věřím i prosím, že tak učiníte. A tak Pán Bůh rač dáti ná[m] se spolu v dobrým zd[r]aví⁹ shledati. Dán na Housce v sobotu po Řehořovi léta [15]91.

Tobiáš Herzán¹⁰, m[anu]p[ro]p[ria]

⁶ Poškozená psací látka.

⁷ Dne 17. března.

⁸ Houska, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova.

⁹ Poškozená psací látka.

¹⁰ Tobiáš Hrzán z Harasova (zemřel 1599), na Housce a Kropáčově Vrutici.

325.

Oldřich Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že posílal blíže nespecifikované psaní Fridrichovi Valatkovu z Klenče, který se snaží o průtah soudu v blíže nespecifikované záležitosti, ale posel ho už doma nezastihl. Vyjadřuje zdání, že už se Fridrich porovnal s Jiřím Vosterským Kaplířem ze Sulevic.

Vidím, 31. března 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 84, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekrberku na Byšičích a Bosyni, panu švakru mému zvláště milému, dán bud'.

Službu svou vzkazují, urozený a můj zvláště milý pane šváře, pane Albrechte Pětipeský. Izdraví a v ně[m] jiného všeho dobrého přeji Vám věrně rád. Tak jakž jest naše spolu zůstání¹ bylo strany Fridricha Valatky,² což nepochybují, že Vám v dobré paměti zůstává i po několikeré[m] spolu naše[m] zůstání s ní[m] strany mně té odpovědi dáni, či[m] bych zase mohl pana švakra svého zvláště milé[ho] zpraviti, toho zanedbává. Což i dnešního dne sem k němu s psaní[m] posílal a on do Prahy³ ujel, tak že ho posel můj zmeškal. Ale oustně sem nejednou s ní[m] o to mluvil, mistrnejmi vokolky neodbejval. Mý zdání jest, že nic jiného není, než to vyhledává, aby te[n]to soud průtah míti mohl.⁴ A tak tomu srozumívá[m], že sou se s pane[m] broce[n]ským⁵ porovnali a on pan broce[n]ský, smejslí[m], tak ho sobě ufasoval,⁶ že mu nikam utéci nemůž. Já abych zejce [?] ⁷ za ní[m] poslati, jeho v to[m] hledati

¹ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

² Fridrich Valatka z Klenče (zemřel po 1594), v Chodči.

³ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁴ Narážka na blíže neidentifikovanou událost.

⁵ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokořině; Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁶ Ufasovat, z něm. základu fassen – uchopit, popadnout, chytit, vzít, držet.

⁷ Zajíce [?].

měl, poněvadž svému dobrému rozuměti nechce, nevidí mi se toho. Nebo proto sem pana švakra za to žádal, aby mohlo z takové jeho těžkosti a outrat sjíti pro jeho chudobu, též litující v to[m] těch dítek. Již vidí[m], že sám málo se o to stará. Več zabřed[n]e, nech to vypravuje. S tí[m] páně švakrů volný zůstává[m]. Pán Bůh rač popříti našeho v dobrý[m] zdraví shledání. Dán na Vidimi⁸ v neděli Smrteđnou léta [15]91.

Voldřich Hrzán z Harasova⁹ a na Vidimi

⁸ Vidim, poddanská ves a tvrz severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Oldřicha Hrzána z Harasova.

⁹ Oldřich Hrzán z Harasova (zemřel 1599), na Vidimi.

326.

Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu píše Markétě Valdštejské z Lobkovic a Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku, jako poručníkům nezletilých dětí a statku po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna. Oznamuje jim, že Jiřík mladší Gerštorf z Gerštorfu poslal supliku Rudolfovi II. Habsburskému, ve které ho informuje, že ho jako jednoho z ručitelů v dlužním úpisu, ve kterém je Rudolf II. dlužníkem, zatkl. Žádá je, aby Jiříkovi odložili splacení jeho části dluhu. Praha, 3. dubna 1591

NA, SM, inv. č. 689, sign. D 1/1 (1591), kart. 549, nefol., česky, koncept¹

S[lužbu] s[vú] v[zkazují], urozená paní paní kmotra² má zvláště milá a ((urozený)) a statečný rytíři, pane bratře a kmotře můj tolikéž zvláště milý. Zdraví i jiného všeho dobrého přeji Va[ší] [Milost]i a Vá[m] věrně. Nečini[m] Va[ší] [Milost]i a Vás teĵna, že jest pan Jiřík mladší Gerštorf z Gerštorfu³ na J[eho] M[ilost] C[ísařskou],⁴ p[ána] n[áše]ho n[e]jmilostivějšího], skrze suplikaci svú stížně vznesl,⁵ kderak byšte ho těchto dnův pro díl jeho jakožto jednoho J[eho] M[ilost]i C[ísařské] ((rukojmě))⁶ v dluhu sirotkům někdy <urozeného> pána pana Jindřicha z Valštejna⁷ a na Dobrovici⁸ povi[n]novaté[m] zatknouti dali.⁹ I ačkoli J[eho] M[ilost] C[ísařská] Va[ší] [Milost]i a Vá[m] o to těchto dnův milostivě psáti ráci, však aby se dotčený pan Gerštorf před těmito nastávajícími slavnostmi velikonočními¹⁰ zde nemeškal

¹ Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora stručný regist „p[an] Jiřík mladší z Gerštorfu“. Napravo nahoře rukou registrátora datum vydání listu převedené na dny a měsíce „Den 2. April A[n]o [15]91“. Jména adresátů jsou rukou koncipisty napsaná na konci konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Markéta Valdštejská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

³ Jiřík mladší Gerštorf z Gerštorfu (zemřel 17. 4. 1613), na Cholticích.

⁴ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁵ Suplika Jiříka Gerštorfa z Gerštorfu je k tomuto listu přiložena. Viz NA, SM, inv. č. 689, sign. D 1/1 (1591), kart. 549, nefol.

⁶ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

⁷ Jindřich z Valdštejna (narozen 1517, zemřel 9. 12. 1579), na Dobrovici, Kuncberku, Charvatci, manžel Markéty Popelové z Lobkovic, otec Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

⁸ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku).

⁹ Srov. NA Praha, DZ, DZV 166, fol. F 8' (vklad do desek zemských větších památných 28. června 1589). Markéta Valdštejská z Lobkovic na Dobrovici a Albrecht Pětipeský, poručníci nezletilých dětí a statku po zemřelém Jindřichovi z Valdštejna, pohnali 17. října 1588 do soudu nejvyššího purkrabství pražského Jiříka Gerštorfa z Gerštorfu na Cholticích z dluhu 375 kop grošů českých a úroku jako ručitele v dluhopisu, ve kterém je Rudolf II. Habsburský dlužníkem

¹⁰ Velikonoční pondělí připadlo na 15. dubna 1591.

a sobě nenaříkal, vidělo mi se to tí[m]to psaní[m] mej[m] při Va[ší] [Milost]i a Vás spěšně předjíti, přátelsky žádá[m], že dotčenému panu Gerštorfovi, nemůže-li déle bejti, aspo[ň] toliko do dvou neděl po s[vatém] Jiří příští¹¹ <> přiročí dáti, a to při ouřadu nejvyššího purkhrabství pražského poznamenati poručiti ráčíte. V to[m] čase budou zde zase jaký nejvyšší páni ouředníci čeští¹² tak i nejvyšší páni berníci,¹³ kderýmž <dluhy> takové dluhy vypravovati náleží. Že se to při nich opatří, aby Va[ší] [Milost]i a Vá[m] taková suma buď docela neb na díle zapraviti mohla, a což tak tu k milostivé[m]u J[eho] M[ilosti] C[ísařské] zalíbení učiniti ráčíte <a učiníte>, J[eho] M[ilost]i Va[ší] [Milost]i a Vá[m] to každého času milostí svú ráčí zpomínati. A já se toho Va[ší] [Milost]i a Vá[m] tolikéž rád přátelsky odmění[m] ((a snad s pomocí pána Boha i sirotci toho časem svejm dobře oučastný budou moci bejti. S tím)) milost ((a ochrana)) boží s námi ((rač bejti)). Dat[um] v Praze¹⁴ v <. > středu po neděli postní Judi-ca¹⁵ léta [15]91.

P[aní] Markéť Valštejnové z Lobkovic ((na Dobrovici)) a p[anu] Albrechtovi Pětipeské[m]u ((z Chýš a z Egrberku na Byšicích))

Hert[vík] Zejdlic¹⁶

¹¹ Dne 23. dubna.

¹² Nejvyšší úředníci Království českého.

¹³ Nejvyšší berníci Království českého.

¹⁴ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹⁵ Dne 3. dubna.

¹⁶ Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu (zemřel 20. 1. 1603), na Zvoleněvsi a Chocni, vrchní hejtman komorních panství, direktor/správce úřadu prezidenta české komory a přisedící zemského soudu.

327.

Zikmund Belvic z Nostvic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu propouští svého poddaného Havla Michalce ze Střem s manželkou a dětmi.

Liběchov, 10. dubna 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 24, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrperku na Byšicích a Bosyni, panu švagru a sousedu mému zvláště milému.

((<M> Havla Michalce¹ ze Střem² od pana Belvice³ výhost. Léta [15]91.))⁴

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane švagře a sousede můj zvláště milý. Téhož zdraví a jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. K žádosti Vaší, Havla Michalce ze vsi Střem, poddaného svého, z poddanosti a z člověčenství s manželkou jeho a čtvermi dětmi i se vsí spravedlností jejich (ač má-li jakou), na grunty Vaše propouštím. Jsem té naděje, kdyby kterej poddanej Váš na gruntech mejch sobě zakoupení učinil, že se touž měrou odměníte. Za vejhost mi nedal, kromě písaři. Kdež se omlouváte, že pro nedostatek zdraví svého, když ste z Nědovic⁵ těchto dnův skrz Liběchov⁶ jeli, že ste mě nenavštívili, žádáte,

¹ Havel Michalec, poddaný Zikmunda Belvice z Nostvic ze vsi Střemy.

² Střemy, ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Magdaleny Belvicové ze Slavic.

³ Zikmund Belvic z Nostvic (zemřel 1621), na Liběchově a Střemách.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Snědovice, poddanská ves a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jana Vlka z Kvítkova.

⁶ Liběchov, ves a tvrz severozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Zikmunda Belvice z Nostvic.

abych Vám v tom za zlé neměl. I můj zvláště milý pane švagře, poněvadž pro nedostatek zdraví svého ste to vykonati nemohli, Vám v tom za zlé míti nemohu, však za to žádám, že mi to pan švagr brzo nahradí. A Pán Bůh všemohúcí rač pana švagra zas pozdraviti a k prvnějšímu zdraví přivésti. Tak Pán Bůh rač dáti naše shledání bohdá šťastné. Dat[um] na Liběchově v středu po neděli Květné léta [15]91.

Zikmund Belvic z Nostvic na Liběchově a Střemách

328.

Výhost (list výhostní). Zikmund Belvic z Nostvic vydává list výhostní svému poddanému Havlovi Michalcevi ze Střem.

Liběchov, 10. dubna 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničti (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 30, český

Já Zikmundt Belvic z Nostvic¹ na Liběchově² a Střemách,³ vyznávám tímto listem vejhostním přede všemi, že k žádosti urozeného a statečného rytíře pana Albrechta Pětipeského z Chýš z Egrperku na Byšicích⁴ a Bosyni,⁵ pana švagra a souseda mého zvláště milého, ukazatele Havla Michalce⁶ ze vsi Střem, poddaného mého, s manželkou svou i s dítkami těmito, totiž Vondru,⁷ Mikuláše,⁸ Alžbětu,⁹ Marianu¹⁰ z člověčenství, z poddanosti i se vši jejich spravedlností, mocí tohoto listu propouštím, práva ani kteraké vlastnosti sobě na dotčených poddanejch mých nic více nepozůstavuji, tak aby oni mohli a moc měli [se] na gruntech dotčeného pana Albrechta Pětipeského volně osaditi, živnosti a obydlé své vésti, bez všelijaké překážky mé, dědicův a budoucích mých. Ale těchto, kteříž sou s prvnější manželkou, totiž Jana¹¹, Důru¹² a Kateřinu¹³ sobě vymíňuji. Pro lepší toho jistotu dal sem k tomuto listu vejhostnímu sekryt svůj vlastní přitisknouti. Jehož datum na Liběchově v středu po neděli Květné léta [tisícího pětistého] devadesátého prvního.

¹ Zikmund Belvic z Nostvic (zemřel 1621), na Liběchově a Střemách.

² Liběchov, ves a tvrz severozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Majetek Zikmunda Belvice z Nostvic.

³ Střemy, ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Magdaleny Belvicové ze Slavic.

⁴ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Havel Michalec, poddaný Zikmunda Belvice z Nostvic ze vsi Střemy.

⁷ Vondra, syn Havla Michalce, poddaného Zikmunda Belvice z Nostvic ze vsi Střemy.

⁸ Mikuláš, syn Havla Michalce, poddaného Zikmunda Belvice z Nostvic ze vsi Střemy.

⁹ Alžběta, dcera Havla Michalce, poddaného Zikmunda Belvice z Nostvic ze vsi Střemy.

¹⁰ Mariana, dcera Havla Michalce, poddaného Zikmunda Belvice z Nostvic ze vsi Střemy.

¹¹ Jan, syn Havla Michalce, poddaného Zikmunda Belvice z Nostvic ze vsi Střemy.

¹² Důra, dcera Havla Michalce, poddaného Zikmunda Belvice z Nostvic ze vsi Střemy.

¹³ Kateřina, dcera Havla Michalce, poddaného Zikmunda Belvice z Nostvic ze vsi Střemy.

329.

Jan Vlk z Kvítkova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby k němu přijel do Snědovic a odtud se s ním vydal do Chcebuze, a zde se mu stal „pánem a přítelem“ v blíže neuvedené záležitosti.

Praha, 12. dubna 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 57, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrbergku na Byšicích a Bosyni, panu ujci mému zvláště milému.

((Z Snědovic.¹))²

+ *Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane ujče můj zvláště milý. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého, od Pána Boha Vám vinšuji a věrně rád přeji. Není pochybné, že v dobré paměti Vám zůstává snešení o den jistý, je mně jmenovaný. Podle toho i žádost má na Vás vzložena, abyšte mi se jakž předešle za mého zvláště milého pana ujce a přítele postavili, tak i v sobotu³ (...) ke mně na Snědovice se vypravili a přijeli a nazejtří, to jest v neděli Provodní,⁴ se mnou a s jinými mejmi pány a přáteli na Chcebuz⁵ jeli.⁶ Laskavé a přátelské odpovědi ((ste)), (jakž pak) dobře víte, od osoby mé ((se)) dožadovali. Což sem té nepochybné <můj> ((a)) důvěrně naděje, že mne v tyto mé důležité a nejpilnější potřebě neopustíte a ke mně tu sobotu před neděli Provodní že přijedete. Já Vás důvěrně <celý> ((a v c))elý naději očekávati budu. A což tu v tyto potřebě pro mne učiníte, bohdá se Vám toho službami svejmi odsluhovati chci. S tím Pán Bůh rač popří⁷ Vám sem na všem dobře a šťastně míti ((a i)) našeho spolu v potěšeném zdraví ((shledání)) popříti. Dat[um] v Praze⁸ v pátek Veliký léta [15]91.*

Jan Vlk z Kvítкова⁹ a na Snědovicích

¹ Snědovice, poddanská ves a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jana Vlka z Kvítкова.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Dne 20. dubna.

⁴ Dne 21. dubna.

⁵ Chcebuz, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Štětí. V majetku Albrechta Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁶ Důvodem jízdy Jana mladšího Vlka na Chcebuz bylo pravděpodobně jednání o sňatek s Dorotou Vosterskou Kaplířkou ze Sulevic, která se stala jeho druhou manželkou. Její bližší zařazení do genealogie rodu Vosterských Kaplířů ze Sulevic prostudované prameny neumožnily. První Janova manželka Alena Močidlanská z Močidlán zemřela v roce 1589. Srov. její kšaft NA Praha, DZ, DZV 24, fol. K 2'-K 4 (Vklad do desek zemských větších trhových 8. února 1589), kšaft Aleny Vlkové z Močidlán na Snědovicích (bez místa, 4. května 1584).

⁷ Popříti.

⁸ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁹ Jan mladší Vlk z Kvítкова na Snědovicích.

330.

Oldřich Felix Popel z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu propouští svého poddaného sládku Jana Synkova ze Sobotky.

Praha – Hradčany, 14. června 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 38-39,¹ česky

¹ Na samostatném listu (sign. P 10/9, fol. 38) připojeném k tomuto je následující text „*Oldřich Felix z Lobkovic a na Blíně – Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a Egrberku: propouští poddaného svého Jana Synkova*“

+ Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu příteli mému zvláště milému, d[án] b[ud].

((Od p[ána] z Lopkovic² výhost na Jana Synkova,³ sládka z Sobotky.⁴))⁵

((N[umero]: 4:))⁶

((Výhost na <...>))⁷

+ Službu svú vzkazuji, urozený pane příteli můj zvláště milý. Téhož zdraví a v něm jiného všeho dobrého Vám věrně rád přeji. Jakož jste mi psaní učinili, žádajíc, abych Jana Synkova z města Sobotky, poddaného svého, na grunty Vaše propustil. I k žádosti Vaší tak činím a dotčeného poddaného svého na grunty Vaše s manželkou, s dítkami i s spravedlností, ač-li sobě jakou náležitou měl, tímto listem propouštím, jsouc té naděje, že mně zase v podobné příčině odměnú učiníte. S tím milost Boží rač s námi býti. Da[tum] v Praze na Hradčanech⁸ v pátek po památce slavné Těla Božího léta [15]91.

Voldřich Felix z Lobkovic na Bílině,⁹ Kosti,¹⁰

Boškovicích,¹¹ Nové Bystrici,¹² a Blatně,¹³

J[eho] M[ilosti] arciknížete Arnošta rakouského¹⁴ komorník

z města Sobotky. Datum v Praze na Hradčanech 14. Jun. 1591. Koupeno r. 1912 v dražbě v Berlíně, pochází však ze zdejšího archivu.“

² Oldřich Felix Popel z Lobkovic (narozen 1557, zemřel 21. 3. 1604), na Kosti, Bílině, Horních Beřkovicích, Nové Bystrici a Blatné, komorník Arnošta Habsburského.

³ Jan Synkův, sládek, poddaný Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic z města Sobotka.

⁴ Sobotka, poddanské město a tvrz západně od Jičína (kraj Královéhradecký). Město patřilo k samostatnému svobodnému panství Kost.

⁵ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁷ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁸ Praha – Hradčany, historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy.

⁹ Bílina, poddanské město a zámek jihozápadně od Teplic (kraj Ústecký). Část v majetku Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic.

¹⁰ Kost, poddanská ves a hrad severozápadně od Jičína (kraj Královéhradecký). V majetku Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic.

¹¹ Horní Beřkovice, poddanská ves a tvrz jižně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic.

¹² Nová Bystrice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Jindřichova Hradce (kraj Jihočeský). V majetku Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic.

¹³ Blatno, poddanská ves a zámek severozápadně od Chomutova (kraj Ústecký). V majetku Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic.

¹⁴ Arnošt Habsburský (narozen 15. 7. 1553, zemřel 12. 2. 1595), syn Maxmiliána II. Habsburského, bratr Rudolfa II. Habsburského, rakouský arcikníže.

331.

Fridrich Obitecký z Obitec píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o prodloužení lhůty splacení dlužního úpisu na částku 100 kop grošů českých s úrokem.

Bez místa, 15. června 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 71, česky

*Urozenému <panu> a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, panu a příteli mému zvláště milému, k dodání.
((Od Vobiteckého¹ o obnovení jistoty.))²*

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane a příteli můj zvláště milý. Zdraví i jiného všeho nejlepšího dobrého přeji panu věrně rád. Tak jakož na mě jistotu právem listu hlavního psaném na sumu jedno sto kop grošův českých i s ourokem podle nového nařízení³ na tu sumu příšlým máte, poněvadž nyní k obnovení přichází, Vás za to velice přátelsky žádám, že mi ještě sčekání⁴ až do s[va]t[éh]o Havla nejprv příštího⁵ učiniti ráčíte. Já panu tímto svým psaním svú vlastní rukou psanejm připovídám, že na týž den s[vatéh]o Havla aneb dvě neděle potom konečně takovou svrchu psanou sumu s poděkováním Vám dáti a oplatiti rád chci. Což sem té naděje, že k žádosti mé tak učiniti ráčíte. A já se panu toho přátelství mně učiněného zase budoucně všelijak odměniti i odsloužiti nepominu. S tím milost Boží s námi se všemi bejti rač. Dán v sobotu po Božím Těle léta [15]91.

Fridrich Vobitecký z Vobitec, rukou svou

¹ Fridrich Obitecký z Obitec (zemřel po 1602), na Hošticích.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Míněno je nařízení zemského sněmu z roku 1543, kterým se snižovala úroková míra z 10 % na 6 %. Srov. *Sněmy české* I, č. 309, s. 558-567 (Usnesení zemského sněmu ukončeného 30. dubna 1543), zde s. 565. Srov. tamtéž, č. 310, s. 567-571, zde s. 569. Odpověď krále Ferdinanda I. Habsburského na usnesení zemského sněmu.

⁴ Sčekání – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

⁵ Dne 16. října.

332.

Cedule (žádost o svědectví). Markéta Kafunková z Řehnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o vydání písemného svědectví do komorního soudu proti Janovi Vančurovi z Řehnic.

Bez místa, 3. července 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 107, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu příteli mému zvláště milé[m]u, cedule k svědomí.¹

Urozený pane Albrechte Pětipeský z Chýš a z Egrberku a na Byšicích.² Tohoto svědomí od Vás podle práva a zřízení zemského,³ že mi je do soudu komorního Krá[1]o[vs]tví če[ské]ho vydáte, žádám, a to proti urozenému panu Janovi Vančurovi z Řehnic⁴ a na Krnš-

¹ Svědomí – svědectví; důkaz; výpověď svědka před soudem. Mohlo být ústní nebo písemné.

² Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Tato cedule byla součástí púhonu. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. P. 4., s. 656.

⁴ Jan Vančura z Řehnic (zemřel po 1596), na Krnsku, syn Fridricha Vančury z Řehnic.

tě,⁵ jakožto synu a dědici po někdy panu Fridrichovi Vančurovi z Řehnic,⁶ otci jeho pozůsta-
lému, toho že ste dobře povědomý, co ste předešle mně do téhož soudu komorního
Krá[ll]o[vs]tví českého proti panu Jiřímu Vančurovi z Řehnic,⁷ jakožto toho času poručníku
sirotků a statku po témž někdy panu Fridrichovi Vančurovi z Řehnic,⁸ bratru jeho pozůsta-
lých, též také podruhé mně proti dotčenému panu Janovi Vančurovi <vysvědčíte> z Řehnic
též do téhož soudu komorního Krá[ll]o[vs]tví če[ské]ho svědčili a jaké svědomí dali, to též
že mi i nyní proti témuž panu Janovi Vančurovi vysvědčíte a k takovému předešlému svědo-
mí svému jednomu i druhému, obnovíce je, se přiznáte, žádám.⁹ A dále, že i toho povědomý
ste, o tom doložíte, že jest pan Kunata Pešík z Komárova¹⁰ a na Žerčicích,¹¹ pan Jan Bořek
starší Dohalský z Dohalic¹² a na Vešeli,¹³ pan Mikuláš Hlaváč z Vojenic¹⁴ a na Chvalovi-
cích,¹⁵ pan Jan Heflbergar z Heflbergku,¹⁶ Vondřej jinak Vondráček¹⁷ kočí, ti všickni že sou
prostředkem smrti z tohoto světa sešli a zemřeli. Také že i o tom dobrou vědomost máte, že
týž pan Jan Vančura z Řehnic jest syn a dědic vlastní sám živý zůstalý po někdy panu Fri-
drichovi Vančurovi z Řehnic, otci svém a statku svého jemu náležejícího v držení a užívání
vešedši až posavad zůstává,¹⁸ já pak také sama živá zůstala dcera a dědička po témž někdy

⁵ Krnsko, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana Vančury z Řehnic.

⁶ Fridrich Vančura z Řehnic (zemřel 10. 9. 1574), na Krnsku, bratr Adama, Václava a Jiřika staršího Vančurů z Řehnic, otec Jana Vančury z Řehnic.

⁷ Jiřík starší Vančura z Řehnic (zemřel 1584), na Studénce, bratr Adama, Václava a Fridricha Vančurů z Řehnic.

⁸ Fridrich Vančura z Řehnic zemřel, aniž by po sobě zanechal kšaft nebo poručení o manželce, dětech a statku. Poručníky ustanovil pravděpodobně panovník nebo zemský soud. Jedním z nich byl ustanoven bratr Fridricha Jiří Vančura.

⁹ První půhon srov. NA Praha, KS, inv. č. 32, č. knihy 32, fol. 152' (novodobé fol. 179). Markéta Kafunková z Řehnic na Újezdcích, dcera a dědička po zemřelém Adamovi Vančurovi z Řehnic na Újezdcích, pohání Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na Byšicích, Adama Bzenského z Prorubě na Bezně, Kunáta Pešíka z Komárova ve Všeradicích, Jana Heflbergara, úředníka na Solanech, Simeona Vorla z Kozího Hradu ve Vtelně nad Jizerou, Lidmilu Bechyňovou z Komárova, Jana staršího Bořka Dohalského z Dohalic na Veseli proti Jiřímu Vančurovi z Řehnic na Studénce, poručníku sirotků a statku po zemřelém Fridrichovi Vančurovi z Řehnic, k dání svědectví. Actum 29. března 1583. Termín dání svědomí 18. dubna 1583. Pokuta pro nedání svědectví 300 kop grošů českých. Druhý půhon srov. NA Praha, KS, inv. č. 35, č. knihy 35, fol. 78', s. 111. Markéta Kafunková z Řehnic na Újezdcích, dcera a dědička po zemřelém Adamovi Vančurovi z Řehnic na Újezdcích, pohání Lidmilu Vtelenskou z Komárova na Hluboši, Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na Byšicích, Adama Bzenského z Prorubě na Bezně, Viléma staršího Odkolka z Újezdce na Horních Malobratřicích, Jakuba Svědiroha, úředníka Viléma staršího Malovce Kosoře z Malovic na Valečově, všechny proti Janovi Vančurovi z Řehnic na Krnsku, synovi po zemřelém Fridrichovi Vančurovi z Řehnic, k dání svědectví. Actum 9. července 1591. Termín dání svědectví 12. srpna 1591. Pokuta pro nedání svědectví 700 kop grošů českých. Srov. v téže knize půhony proti dalším osobám ve stejném sporu. Srov. list č. 337.

¹⁰ Kunát Pešík z Komárova (zemřel 1589-1592), na Žerčicích.

¹¹ Žerčice, poddanské městečko a tvrz jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Kunáta Pešíka z Komárova.

¹² Jan Bořek starší Dohalský z Dohalic (zemřel 9. 1. 1590), na Vysokém Veselí.

¹³ Vysoké Veselí, poddanské městečko a tvrz jižně od Jičína (kraj Královéhradecký). V majetku Jana staršího Bořka Dohalského z Dohalic.

¹⁴ Mikuláš Hlaváč z Vojenic (zemřel 1591), na Cerhýnkách a Velkých Chvalovicích.

¹⁵ Velké Chvalovice, poddanská ves a tvrz severozápadně od Kolína (kraj Středočeský). Dnes část obce Pečky. V majetku Mikuláše Hlaváče z Vojenic.

¹⁶ Jan Heflbergar z Heflbergku (zemřel po 1591), úředník na Krnsku.

¹⁷ Ondřej jinak Ondráček, kočí. Blíže neidentifikovaná osoba.

¹⁸ Šlo o statky Krnsko a Soleč. Fridrich Vančura z Řehnic zemřel v roce 1574, aniž by po sobě zanechal kšaft nebo pořízení o statku. Za poručníka sirotků a statku po Fridrichovi ustanovil v roce 1576 Maxmilián II. Habsburský jeho bratra Adama Vančuru. Srov. NA Praha, KS 35, fol. 420' a 422 (novodobé fol. 464 a 465').

panu Adamovi Vančurovi,¹⁹ otci svém, že sem.²⁰ A dále, čeho více a vejše o tom povědomý ste, to vše, nic ovšem nevypouštějíc, žádám, že mi vysvědčíte. Dat[um] cedule ode mě Markyty Kafuňkové z Řehnic²¹ a na Oujezdcích,²² jakožto dcery a dědičky pozůstalé po někdy panu Adamovi Vančurovi z Řehnic a na Oujezdcích, otci svém, v středu po památce Navštívení s[va]té Alžběty léta [15]91.

¹⁹ Adam Vančura z Řehnic (zemřel 1578), na Újezdci, bratr Václava, Fridricha a Jiřka staršího Vančurů z Řehnic, manžel Lidmily Pešíkové z Komárova, otec Markéty Vančurové, provdané Chlumové pak Kafuňkové z Řehnic.

²⁰ NA Praha, DZ, DZV 20, fol. C 30'-D 4 (Vklad do desek zemských větších trhových 24. května 1578), kšaft Adama Vančury z Řehnic na Újezdcích (bez místa, 18. června 1576). Jedním ze svědků v kšaftu byl Albrecht Pětipeských z Chýš a Egrberku na Byšicích.

²¹ Markéta Kafuňková z Řehnic (zemřela 1593-1595), na Újezdci, dcera Adama Vančury z Řehnic, manželka Zikmunda Kafunka z Chlumu.

²² Újezdec, poddanská ves a tvrz jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Smilovice. V majetku Markéty Kafuňkové z Řehnic.

333.

Smlouva. Smlouva mezi Ladislavem Sekerkou ze Sedčic a Albrechtem Pětipeským z Chýš a Egrberku o dědiny „Na raholíně“.

Bez místa, 4. července 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 142-143, česky

((Smlouva o dědiny Na roholíně s pane[m] Ladislave[m] Sekerkou¹ léta 1591.))²

Léta [tisícího pětistého] devadesátého prvního ve čtvrtek den svatého Prokopa,³ stala se smlouva přátelská a trh celý a dokonalý námi Václavem Mitrovským z Nemyšle⁴ a na Nové Lhotě,⁵ Janem Služským z Chlumu⁶ a na Větrušicích,⁷ a to mezi urozenými a statečnými rytíři panem Ladislavem Sekerkou z Sedčic a na Vodolině Vodě⁸ a Třebošicích,⁹ prodávajícím z jedné, a panem Albrechtem Pětipeským z Chýš a z Egerberku na Byšicích,¹⁰ Bosyni¹¹ a Přívorách,¹² jakožto kupujícím strany druhé. A to taková, že jest prodal nadepsaný pan

¹ Ladislav Sekerka ze Sedčic (zemřel 1618), na Odoleně Vodě a Třebošnici.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Dne 4. července.

⁴ Václav Mitrovský z Nemyšle (zemřel po 1599), na Nové Lhotě.

⁵ Nová Lhota. Blíže neidentifikované místo. V majetku Václava Mitrovského z Nemyšle.

⁶ Jan Služský z Chlumu (zemřel po 1589) na Větrušicích.

⁷ Větrušice, poddanská ves severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Jana Služského z Chlumu.

⁸ Odolena Voda, poddanská ves a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Ladislava Sekerky ze Sedčic.

⁹ Třebošnice, poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V letech 1960-1970 zcela zanikla při výstavbě Spolany Neratovice. V majetku Ladislava Sekerky ze Sedčic.

¹⁰ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹¹ Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹² Přívory (Horní), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

Ladislav Sekerka z Sedčic jemu panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekerberku, dědicům a budoucím jeho, dědičně položeji [?] dědin, jenž slove Na Raholíně,¹³ jakž v svém obmezení pořádně obmezený jsou, tak jakž sme to očitě spatřili a on pa<k>((n)) Ladislav Sekerka jakž toho sám pořádně v držení užívání byl, předně za sumu dvě stě kop grošův českých. K tomu má jemu on, pan Albrecht Pětipeský, dědičně pod Raholínem nedaleko vinice lobkovský¹⁴ kus dědiny přes dvoje hony, jakž v svém obmezení jest, na kderémž nyní on pan Albrecht Pětipeský žito osité má, seč má sobě z něho takové žito, postoupiti má jemu panu Ladislavovi Sekerkovi k tomu kus vobce, kderouž nám okazo((va))l, kderáž náleží k obojím Přivorám, k Hořejším i k Dolejším,¹⁵ nedaleko nad mlejne[m] Červenejm,¹⁶ aby sobě mohl skrze ní obrátiti tok vody on pan Ladislav Sekerka na mlejn svůj, jenž slove Červenej, též jízek udělati, kdyby mu toho koliv potřeba byla, že jemu pan Albrecht Pětipeský dovoluje k tomu a lidi poddané své, což by jim v těch obcích odňato tou struhou a tím jízkiem bylo, že sám spokojiti chce a povinen bude. Však na takový způsob, poněvadž se tu gruntů a obcí pana Mikoláše Vančury z Řehnic¹⁷ od Dolejších Přivor dotejče, tu aby často psaný pan Ladislav Sekerka cožby koliv odevzdal za takovou obec, to aby ((jak)) lidé páně Vančurovi, tak lidé páně Pětipeského zase společně užívali. A takto jemu za takové dědiny zaplatiti má. Předně od datum smlouvy této ve dvou nedělích pořad zběhlých padesáte kop krošův českých dáti na hotově¹⁸ a ostatních půl druhého sta kop krošův českých do svatého Havla nejprve příštího¹⁹ bez ouroků dostatečně zjistiti, a takovou jistotu též ihned od sebe odvésti povine[n] bude. A kdyby strana straně dala čtyři neděle napřed věděti, povinni budou sobě to ve dcky zemské vložit²⁰ a spravovati to sobě jeden druhému povinni jsou, čímž mají neb míti budou, třetinou vejš, jakž země za právo má. A což jest námi svrchu psanejmí prostředky mezi stranami smluveno, to sou sobě obě straně jak kupující, tak prodávající tomu všemu za dosti, jako na dobré rytířské lidi záleží, učiniti připověděly. Pro lepší toho jistotu tyto smlouvy sme sme [!] v jednostejná slova sepsali a pečetmi našima stvdili a jedné i druhé straně po jedné sme dali. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

¹³ Na Raholíně, dědiny.

¹⁴ Lobkovice, poddanská ves a zámek jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jana Ratibora Sekerky ze Sedčic.

¹⁵ Přivory (Dolní), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Mikoláše Buriana Vančury z Řehnic.

¹⁶ Červený mlýn, mlýn na Košáteckém potoce na statku Ladislava Sekerky ze Sedčic.

¹⁷ Mikuláš Burian Vančura z Řehnic (zemřel 1596), na Dolních Přivorách a Mratíně.

¹⁸ Na hotově – v hotovosti; připravený.

¹⁹ Dne 16. října.

²⁰ Smlouva nebyla vložena do desek zemských.

334.

Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku. Posílá mu dlužní úpis na částku 1 000 kop grošů míšeňských, ve kterém jsou sestry Lidmila a Magdalena Hrušovské z Hrušova věřitelkyněmi a on Albrecht Zdeněk dlužníkem, a žádá ho, aby se mu v něm zaručil a přitiskl k němu svou pečeť.

Brodce, 9. července 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 67, česky

*Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerbergka a na Byšicích a Bosyni, panu ujci mému vzláště milému.
(Za rukojemství¹ za p[ana] Albrechta Zdeňka Kaplíře.²)³*

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane <...>((uj))če můj vzláště milý. Zdraví, v něm jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Při tom Vám oznamuji, kterak panny panna <Manda> Lidmila⁴ a panna Mandalina,⁵ sestry vlastní Hrušovský z Hrušova, jsou mi k té sumě, k<t>((d))erouž sem jim prve povinovat byl, až do tisíce kop míšeňských dopůjčily, abych jim to jednou jistotou zjistil, jsou toho žádostivý, a Vás sobě za rukojmě⁶ zvolil. Protož Vás za to přátelsky prosím, že k této jistotě, s kderouž k Vám posílám, pečet Vaši přitisknete a za mě se v rukojemství postavíte. Já Vám tímto psaním připovídám, že skrze to žádné škody ani těžkosti neponesete, nýbrž náležitě vyvazeny budete. A což tu tak k žádosti můj učiníte, <a se> Vám ((se)) toho touž měrou i jinejm vším dobřejm přátelstvím odměniti nepominu. S tím milost Pána Boha našeho s námi se všemi bejti rač. Dat[um] na Brodcích⁷ v outerý po svatém Prokopu léta páně 1591.

Albrecht Zdeněk Kaplíř z Sulevic na Brodcích a Velkejch Horkách⁸

¹ Rukojemství – zaručení se jiné osoby či jiných osob (rukojmi) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmí) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak týž neučinil sám; rukojemství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.

² Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1596), na Brodcích a Velkých Horkách.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Lidmila Hrušovská z Hrušova, sestra Mandaleny Hrušovské z Hrušova.

⁵ Mandalena Hrušovská z Hrušova (zemřela po 1601), sestra Lidmily Hrušovské z Hrušova.

⁶ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

⁷ Brodce, poddanské městečko a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

⁸ Velké Horky, poddanská ves a zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Strenice. V majetku Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

335.

Oldřich Kavka z Řičan píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o půjčku 25 kop grošů českých a posílá dlužní úpis s ručiteli. Bude propuštěn z vězení. Slibuje, že až zaplatí 500 kop grošů míšeňských pánu z Kolovrat, bude mu do knih zbraslavského kláštera vložen a zapsán dvůr v Modřanech, který dá následně vložit a zapsat do stejných knih jemu nebo jeho bratrovi Mikulášovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku.

Pražský hrad, 27. července 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 82, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku na Byšicích, Bosyni a Přivorách, Jeho [Mil]o[fs]ti Arciknížete Ferdinanda¹ truksasu,² panu švakru a otci mému vždycky upřímně obzvláště milému.

¹ Ferdinand Tyrolský (narozen 14. 6. 1529, zemřel 24. 1. 1595), syn Ferdinanda I. Habsburského, bratr Maxmiliána II. Habsburského, rakouský arcikníže, burgundský vévoda, tyrolský hrabě, 1547-1567 místodržitel v českých zemích.

Službu svú vždycky povolnú Vaší Mi[l]o[s]ti vzkazují, urozený pane švagře a otče můj vždycky upřímně obzvláště milý. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přeji Vaší Mi[l]o[s]ti i všemu domu byšic[ké]mu z upřímného srdce věrně rád. Můj vždycky upřímně obzvláště milý pane švagře a otče, za to Vaší Mi[l]o[s]ti služebně žádám, že mi pěti dvadcíti kop grošův českých do s[vatéh]o Bartoloměje³ půjčíte a mně je teď při Jankovi⁴ odeslati račte, neb jich velmi pilně potřebuji, co sem dlužen na zámku, abych zaplatil, a co v Čáslavě⁵ mám, abych sobě vyplatil. Neb dá-li Pán Bůh, tento pondělí nejprv příští⁶ Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské⁷ vězení mám prázen býti.⁸ Což Vaší Mi[l]o[s]ti jako svému vždycky upřímně obzvláště milému panu švagru a otci vždy té celé nepochybné naděje sem, že vidíce mů v tom pilnou potřebu býti, mě nijakž oslyšeti a opustiti nikoliv neračte, ale mě těmi penězi půjčícíe laskavě račte založiti. A teď Vaší Mi[l]o[s]ti už jistotu s rukojměmi⁹ na tůž sumu svrchu psanú odsílám a též strany těch hanfeštů na ten dvůr ve vsi Modřanech¹⁰ pánu z Kolovrat¹¹ psaní učiním, aby mi hanfešty složil, že jemu takové peníze, totiž pět set [kop] míšeňských, též složiti chci. A Vaší Mi[l]o[s]ti připovídám, jako sem dobrý a poctivý pán, že takové hanfešty složiti a ten dvůr do kněh kláštera zbraslavského¹² vložen a zapsán bude, a že panu Mikulášovi,¹³ bratru Vaší Mi[l]o[s]ti, poněvadž s ním smlouvu mám, nižádné škody nésti nedopustím. Poněvadž jest onehdejšího dne pán z Kolovrat se mnú na tom jistotně zůstal¹⁴ a mluvil, kdy¹⁵ takových pět set složím, že mi hanfešty tak vydány a dvůr do kněh kláštera zbraslavského vložen a zapsán bude. Pak kdybyste takové peníze složiti chtíti ráčili, já bych mu napsal, že sem přijel a při vyčtení¹⁶ těch pěti set aby takové hanfešty i s dobrými volmi složeny byly a mně takový dvůr aby do kněh kláštera zbraslavského vložití a vepsati dal, a při tom já jej panu Mikulášovi anebo Vaší Mi[l]o[s]ti hned do kněh klášterských bych vložil a hanfešty i s dobrými volemi bych odvedl. A jináče se státi nemá. Vaší Mi[l]o[s]ti též důvěrně služebně vždy věřím, že mě nijakž opustiti a oslyšeti neračte. S tím m[il]o[s]t[í] Boží s námi býti rač. Dán spěšně na Hradě pražském¹⁷ v sobotu po s[vat]é Anně 1591.

*Vaší Mi[l]o[s]ti vždycky volný a hotový služebník a švagr
Voldřich Řičanský Kavka z Řičan¹⁸ a na Švihově,¹⁹ ma[n]u p[ro]p[ria]*

² Truksas, z něm. Truchsess – stolník; dvorská hodnost.

³ Dne 24. srpna.

⁴ Janek. Blíže neidentifikovaná osoba.

⁵ Čáslav, královské a krajské město a hrad jihovýchodně od Kutné Hory (kraj Středočeský). Středisko historického Čáslavského kraje.

⁶ Dne 29. července.

⁷ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁸ Narážka na blíže neidentifikovanou událost.

⁹ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by tůž neučinil sám.

¹⁰ Praha – Modřany, poddanská ves a vrchnostenský dvůr, dnes Praha 12 – Modřany (kraj Hlavní město Praha). Ves patřila Novému Městu pražskému.

¹¹ N. N. z Kolovrat. Blíže neidentifikovaná osoba.

¹² Praha – Zbraslav, poddanská ves, cisterciácký klášter a opatství, dnes Praha 5 – Zbraslav (kraj Hlavní město Praha). Zmíněné knihy zbraslavského kláštera z uvedeného období se nedochovaly.

¹³ Mikuláš Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1538-1547, zemřel 1596), bratr Albrechta Pětipeského.

¹⁴ Zůstati – dohodnout se; ustanovit; rozhodnout.

¹⁵ Když.

¹⁶ Vyčtení – vyúčtování.

¹⁷ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹⁸ Oldřich Kavka z Řičan na Švihově. Blíže neidentifikovaná osoba.

¹⁹ Švihov, poddanské město a zámek severně od Klatov (kraj Plzeňský). V majetku Heralta nejstaršího Kavky z Řičan.

336.

Karel z Vartemberka píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Zve ho na křest syna a žádá, aby mu byl kmotrem.

Malá Skála, 1. srpna 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 78, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egerbergku a na Byšicích, panu příteli mému zvláště milému.

((Od p[ana] Karla z Vartumberka¹ na kmotrovstvo.))²

Službu svou vzkazuji, urozený pane příteli můj zvláště milý. Zdraví, jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Oznamuji Vám, že jest Pán Bůh všemohúcí manželce³ mé nejmilejší šťastně pomocníkem bejti a nám spolu ku potěšení syna⁴ dáti ráčil, začož jeho božské jméno pochváleno buď. I jsouce já toho oumyslu, podle nařízení božího a způsobu křesťanského, téhož syna svého v neděli po památce s[vatě]ho Vavřince nejprve příštího⁵ okřtíti dáti, Vás za to přátelsky žádám, že ke mně do domu mého v sobotu⁶ před týmž dnem tím zázeji k večeri přijedete a nazejtří témuž děťátku, synu mému, kmotrem budete. Té naděje jsouc, že tuto žádost mou křesťanskou vskutku naplníte, Vám se toho zase vším dobrým příjemně odplacovati věrně rád chci. S tím se Vám na všem dobře a šťastně jímíti žádám. Dat[um] na Skále⁷ ve štvrtek den s[vatě]ho Petra v vokovách léta [15]91.

Karel z Vartmbergka na Skále a Svijanech⁸

¹ Karel z Vartemberka (narozen 1553, zemřel 1612), na Malé Skále a Svijanech, manžel Kateřiny z Mansfeldu, přisedící dvorského a komorního soudu.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Kateřina Vartemberková z Mansfeldu, manželka Karla z Vartemberka.

⁴ N. z Vartemberka. Jde o Otu Jindřicha z Vartemberka nebo o některého ze synů Karla z Vartemberka, kteří zemřeli v dětském věku.

⁵ Dne 11. srpna.

⁶ Dne 10. srpna.

⁷ Malá Skála, poddanská ves, tvrz a hrad jižně od Jablonce nad Nisou (kraj Liberecký). V majetku Karla z Vartemberka.

⁸ Svijany, poddanská ves a tvrz jižně od Liberce (kraj Liberecký). V majetku Karla z Vartemberka.

337.

Obeslání. Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Stanovuje mu podruhé den, ve kterém má vydat Markétě Kafunkové z Řehnic svědectví do komorního soudu proti Janovi Vančurovi z Řehnic.

Pražský hrad, 16. srpna 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 57, česky

Slovutnému Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrkrbergku a na Byšicích, věrné[m]u naše[m]u milé[m]u.

((Dodáno mi v neděli po Nanebevzetí pan[n]y Marije¹ lét]a [15]91.))²

¹ Dne 18. srpna.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

Rudolf druhý,³ z Boží milosti volený římský císař a uherský, český [etc.] král [etc.].

Slovutný věrný náš milý. Jakož jsi pohnán⁴ listem naším na prozbu urozené Markyty Kafunkové z Řehnic⁵ a na Oujezdcích,⁶ jakožto dcery a dědičky pozůstalý po někdy Adamovi Vančurovi z Řehnic⁷ a na Oujezdcích, otci svém, proti slovutnému Janovi Vančurovi z Řehnic⁸ a na Krnště,⁹ jakožto synu a dědici po někdy Fridrichovi Vančurovi z Řehnic,¹⁰ otci jeho, pozůstalém, k svědomí,¹¹ protož pokládati ráčíme Tobě toho podruhé den v pondělí po s[vatě]m Vavřinci nejprve příští,¹² aby jí svědomí do soudu našeho komorního dal, a to pod pokutou od ní prve v půhonu položenú. Dán na Hradě našem pražském¹³ v pátek po Nanebevzetí panny Marie léta [15]91 a království našich římského 17, uherského 19 a českého též 17.

[Podpis]¹⁴

-
- ³ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.
⁴ Spor byl ukončen nálezem komorního soudu vyneseným 21. listopadu 1594. Srov. NA Praha, KS, inv. č. 50, č. knihy 50, fol. 418-426 (novodobé foliování 461'-469').
⁵ Markéta Kafunková z Řehnic (zemřela 1593-1595), na Újezdci, dcera Adama Vančury z Řehnic, manželka Zikmunda Kafunka z Chlumu.
⁶ Újezdec, poddanská ves a tvrz jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Smilovice. V majetku Markéty Kafunkové z Řehnic.
⁷ Adam Vančura z Řehnic (zemřel 1578), na Újezdci, bratr Václava, Fridricha a Jiříka staršího Vančurů z Řehnic, manžel Lidmily Pešíkové z Komárova, otec Markéty Vančurové, provdané Chlumové pak Kafunkové z Řehnic.
⁸ Jan Vančura z Řehnic (zemřel po 1596), na Krnsku, syn Fridricha Vančury z Řehnic.
⁹ Krnsko, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana Vančury z Řehnic.
¹⁰ Fridrich Vančura z Řehnic (zemřel 10. 9. 1574), na Krnsku, bratr Adama, Václava a Jiříka staršího Vančurů z Řehnic, otec Jana Vančury z Řehnic.
¹¹ Svědomí – svědectví; důkaz; výpověď svědka před soudem. Mohlo být ústní nebo písemné. Srov. list č. 332.
¹² Pondělí po svatém Vavřinci 1591 připadlo na 12. srpna 1591. Jde tedy o chybu v dataci. Pravděpodobně se mělo jednat o následující pondělí 19. srpna 1591.
¹³ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.
¹⁴ Na obeslání chybějí podpisy.

338.

Vilém Vok z Valdštejna píše své matce a poručnici Markétě Valdštejnské z Lobkovic a svému poručníku Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje jim, že dosáhl dospělosti a sděluje jim svůj úmysl převzít i na místě svého nezletilého bratra Heníka z Valdštejna dědictví po zemřelém otci. Doufá, že mu ho během čtyř týdnů bez překážek předají.

Dobrovice, 24. srpna 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. D 126, Tachau, fol. 15-16, česky

+ *Urozené paní, paní Markétě Valdštejnské rozené z Lobkovic, vdově, a na Dobrovici a urozenému a statečnému rytíři, panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, Její Mi[l]o[s]ti paní mateři mé nejmilejší a panu otci mému vzláště milému, poručníkům na Dobrovici zřízeným, k dodání.*

+ *Službu svú vzkazuji Vaší Milosti¹ a Vám, též i poslušenství synovské, urozená paní paní máte má ze všeho světa po Pánu Bohu nejmilejší a urozený a statečný rytíři, pane otče můj*

¹ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

vzláště milý. Zdraví, při něm jiné všecko nejlepší dobré od Pána Boha vinšujíc přeji Vaší Milosti věrně, upřímně srdce rád, tak jako sám sobě. Nepochybuji, že Vaší Milosti a Vám v dobré paměti zůstává, kterak <že> jesti mi na den památky <s[vat]é> Máři Magdaleny letošního roku² dvaceti let minulo, pročež jsem toho nikoli pominouti nemohl, abych Vaší Milosti a Vám tímto psaním svým v známost uvedl, že jsem toho oumyslu, majíce již svá léta zemská, statek můj a bratra³ mého, let nemajícího, ujíti a jej na ten čas <společně> do let jeho dospělejších věrně, upřímně a náležitě spravovati, jakožto věrný upřímný bratr. V čemž věřím Pánu ((Bohu)), že mi ten oumysl dáti ráčí a že se tak stane. I vědouce v tomto mou vůli slušnou býti, věřím, že od Vaší Milosti a Vás, jakožto paní poručnici a pana poručníka nad námi a statkem našim do let našich dle kšaftu zřízených na mocný list královský ve dcky zemské vloženy,⁴ od dobré paměti pana otce⁵ našeho nejmilejšího, nejdýleji ve čtyrech nedělich postoupen bude, a to pořad zběhlých, beze všelijakého odporu.⁶ Jakož pak jsem k Vaší Milosti a k Vám té celé a nepochybné naděje, že tak učiniti ráčíte a učiníte, za odpověď zase s vykonáním mé slušné žádosti žádám. Což tu koli k žádosti mé učiniti ráčíte a učiníte, chci se toho zase Vaší Milosti svejmi službami každého času odsluhovati a Vám nyní i na potomní časy všelijakejm dobrem přátelstvím odměňovati. S tím Vaší Milosti a Vás ((i sebe)) každého času Pánu Bohu poručena činím. Dat[um] na Dobrovici⁷ v sobotu den svatého Bartoloměje apoštola páně léta páně tisícího pětistého devadesátého prvního.

Vaší Mi[l]o[s]ti a Vá([s])⁸ věrný, poslušný syn,
Vilím Vok z Valdštejna⁹ a na Dobrovici, m[anu] p[ro]p[ria]

² Dne 22. července.

³ Heník z Valdštejna (narozen po 1571, zemřel 1. 5. 1623), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 plnoletý.

⁴ NA Praha, DZ, DZV 20, fol. P 3'-P 4 (Vklad do desek zemských větších trhových 14. prosince 1579). Videň, 14. října 1553, Ferdinand I. Habsburský vydává list mocný královský na kšaftování pro Jindřicha z Valdštejna na Lomnici; NA Praha, DZ, DZV 20, fol. P 4-P 9' (Vklad do desek zemských větších trhových 14. prosince 1579), kšaft Jindřicha z Valdštejna (bez místa, 16. listopadu 1579).

⁵ Jindřich z Valdštejna (narozen 1517, zemřel 9. 12. 1579), na Dobrovici, Kuncberku, Charvatci, manžel Markéty Popelové z Lobkovic, otec Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

⁶ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. I. 54., s. 583-585; tamtéž, čl. I. 55., s. 585; tamtéž, čl. I. 61., s. 586.

⁷ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku), pak jejího syna Viléma Voka z Valdštejna i na místě nezletilého bratra Heníka z Valdštejna.

⁸ Váš.

⁹ Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Heníka z Valdštejna, 1591 plnoletý.

339.

Mikuláš Vtelenský ze Vtelna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o oznámení, proč před sebe předvolal jeho poddané rychtáře z Čečelic a Maštaliře.

Mělnické Vtelno, 8. září 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 93, česky

Urozené[m]u panu Albrechtovi Pětipeský[m]u z Chýš a na Byšicích, panu sousedu mému milé[m]u.

((Od p[ana] Vtelenského¹ psaní mistrný.))²

Službu svú vzkazují, urozený pane sousede mi milý. Zdraví i jiného dobrého, přeji Vá[m] rád. Zprávu mi toho dal, že byste pro rychtáře³ čečelskýho⁴ i Maštaliře,⁵ oba poddaný mý, aby Vám rychtář můj Maštaliře postavil, poslati měli. Na mě sou to vznesli. ((Snad někde opět nesousedstva se mnou míti chcete. Je-li to[h]o dosti cest)) i za to Vás žádám, že mně toho psaním svým po tomto poslu oznámíte, jaká toho příčina jest, že sobě pro poddaný mý posíláte, abych se v tom zpraviti mohl. Onehdejšího dne taky sem Vám psaní učinil, žádné odpovědi míti nemohu, rychtáři⁶ Vašemu bylo dodáno z Byšic.⁷ S tím milost Boží s námi. Dat[um] na Vtelně⁸ den Narození panny Marije léta [15]91.

Mikuláš Vtelenský ze Vtelna na Vtelně

¹ Mikuláš Vtelenský ze Vtelna (narozen 1552, zemřel 11. 5. 1612), na Mělnickém Vtelnu.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

⁴ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Mělnické Vtelno.

⁵ Maštaliř, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice.

⁶ Blíže neidentifikovaná osoba.

⁷ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁸ Mělnické Vtelno, poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Mikuláše Vtelenského ze Vtelna.

340.

Vilém Vok z Valdštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho jako svého poručníka, aby přijel na Dobrovici, přivezl s sebou výše uvedené psaní (list č. 338) a aby mu spolu s matkou a poručnicí Markétou Valdštejnskou z Lobkovic postoupili dědictví po zemřelém otci.

Dobrovice, 9. září 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 15-16, česky

+ *Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích, panu otci mému zvláště milému, k dodání.*

+ *Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane otče můj zvláště milý. Zdraví, při něm jiné všecko nejlepší dobré od Pána Boha vinšujíc, přeji Vám věrně upřímně srdce rád. Při tom k Vám naschválé tohoto posla mého posílám, Vás žádajíc, poněvadž již po d'ělich jest, tak že můžete volněji nežli prve odjeti, že tak dobře učiníte a nás na Dobrovici¹ přijezdem svým navštívíte, pokudž možné tento tejdén ještě, a to psaní² sebou ode mě Vám a Jej*

¹ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku), pak jejího syna Viléma Voka z Valdštejna i na místě nezletilého bratra Henika z Valdštejna.

² List č. 338.

Mi[l]o[sti] paní mateři³ mé nejmilejší svědčící, před Vaším odjezdem do Prahy,⁴ jemuž dat[um] v sobotu den s[vatéh]o Bartoloměje nyní minulého⁵ učinil, vezmete, a přednesouc paní mateři takovou mou slušnou žádost, mně statek a ((Heníka)), bratra⁶ mého, let nemající, postoupiti odporný býti neráčíte. S tím Vás v ochranu Pána Boha poroučejíc, Vám v každé možné službě volnej zůstávám, ten rač dáti nám se spolu v dobrém zdraví a v [b]rzkém⁷ čase shledati. Dat[um] na Dobrovici v pondělí [po]⁸ neděli 13. po S[vat]é Trojici léta [15]91.

*Vilím Vok z Valdštejna,⁹
Vás¹⁰ volný syn, ma[nu] p[ro]p[ria]*

³ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

⁴ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁵ Dne 24. srpna.

⁶ Heník z Valdštejna (narozen po 1571, zemřel 1. 5. 1623), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 plnoletý.

⁷ Poškozená psací látka.

⁸ Poškozená psací látka.

⁹ Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Heníka z Valdštejna, 1591 plnoletý.

¹⁰ Váš.

341.

Vilém Vok z Valdštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho jako svého poručníka, aby ještě před zahájením většího zemského soudu přijel na Dobrovici a vzal s sebou výše uvedené psaní (list č. 338). Chce, aby mu bylo na tomto soudu postoupeno dědictví po zemřelém otci.

Dobrovice, 21. září 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 14, česky

+ *Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, panu otci mému vzláště milému, k dodání.*

+ *Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane otče můj vzláště milý. Zdraví, při něm jiné všecko nejlepší dobré, od Pána Boha vinšujíc, přejí Vám věrně srdce rád. Teď k Vám naschválně tohoto posla mého odsílám, Vás vždy žádajíc, že se k nám co nejdříveji moci bude, dříve soudu zemského, kterýž nyní bude,¹ na Dobrovici² se vypravíte, nebo do něho dýle týhodne³ není víc mnoho, kterýžto menší začne se ten pondělí po svatém Václavě,⁴*

¹ Zasedání většího zemského soudu mělo být zahájeno 1. října 1591. Pro nedostatek přisedících se ale nekonal a bylo odloženo do dalšího zasedání zahájeného 21. února 1592.

² Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku), pak jejího syna Viléma Voka z Valdštejna i na místě nezletilého bratra Heníka z Valdštejna.

³ Týhodnen – týden.

⁴ Dne 30. září.

druhý pak, totiž větší, nazejtří⁵ hned. A to psaní,⁶ kteréž za sebou máte, Vám a Její <loti> Mi[l]o[s]ti paní mateři⁷ mé nejmilejší svědčící, od několika neděl ode mě odeslané, jsa o postoupení mně statku mého a Heníka, bratra⁸ mého, let nemajícího, sebou vezmete, Její Mi[l]o[s]ti přednesouc je, mně takový statek tento soud postoupiti ráčíte beze všelijakého odkládání.⁹ Což tu koli od Vás k žádosti mé se stane, máte mě zase vždycky volného služebníka a přítele najíti. Vždy věřím, že se tak stane, nebo na to dnem i nocí myslím. S tím Pán Bůh nebeský rač popřítí našeho společného shledání v dobrém zdraví a v brzkém čase. Dat[um] spěšně na Dobrovici v sobotu den s[vyatéh]o Matouše Evangelisty páně léta 1591.

*Váš věrný syn,
Vilém Vok z Valdštejna¹⁰ a na Dobrovici, m[anu] p[ro]p[ria]*

⁵ Dne 1. října.

⁶ List č. 339.

⁷ Markéta Valdštejnská z Lobkovic (zemřela 18. 12. 1615), na Dobrovici, vdova po Jindřichovi z Valdštejna, matka Viléma Voka a Heníka z Valdštejna.

⁸ Heník z Valdštejna (narozen po 1571, zemřel 1. 5. 1623), syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 plnoletý.

⁹ NA Praha, DZ, DZV 26, fol. F 18' (Vklad do desek zemských větších trhových 30. května 1592). Vilém Vok z Valdštejna na Dobrovici a Kuncberku, i na místě nezletilého bratra Heníka, se přiznal před úředníky desek zemských, že Markétě Valdštejnské z Lobkovic na Pěčicích a Albrechtovi Pětipeskému na Byšicích, poručníci a poručníku svému, děkuje z poručenství. Srov. NA Praha, DZ, DZV 168, fol. K 13'-K 15 (Vklad do desek zemských větších památných 11. června 1592), listina Viléma Voka z Valdštejna (Dobrovice, 1. května 1592). Vilém Vok z Valdštejna na Dobrovici a Kuncberku i na místě nezletilého bratra Heníka oznamuje, že mu poručníci postoupili otcovský statek. Opatřuje tímto svou matku Markétu z Lobkovic. Postupuje jí tvrz Pěčice, vrchnostenský dvůr a ves. Vykazuje jí některé pokoje na zámku Dobrovice k bydlení a užívání.

¹⁰ Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), na Dobrovici a Kuncberku, syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Heníka z Valdštejna, 1591 plnoletý.

342.

Řezaná cedule. Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic posílá Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku řezanou ceduli. Popírá obvinění, že v jisté době u sebe přechovával a měl ve službě v pivovaru v Kokořině bez fedrovního listu a povolení jeho poddaného Jana Synkova ze Sobotky.

Brocno, 2. října 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkovicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 62-63, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, cedule řezaná k dodání.

((Před pány hejtmany¹ viniti o sládka.))²

((Odpověď na těž poselství.))³

((N[umero] 3.))⁴

¹ Hejtmány Boleslavského kraje byli ve služebním období 1591-1592 Aleš Berka z Dubé a Lipé na Kuřívodech a Bělé pod Bezdězem a Jiřík Vančura z Řehnic na Studénce. Srov. Zámek Nelahozeves, Lobkovicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 22-23.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Autograf blíže neidentifikované osoby.

Já Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic⁵ na Brocně⁶ a Kokořině,⁷ vedle práva a zřízení zemského⁸ s touto cedulí řezanou pečeti mou vlastní upečetěnou posílám k Vám urozený pane Albrechte Pětipeský z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni. Tak jakož jste ke mně poselství skrze ceduli řezanou pečeti Vaší vlastní upečetěnou vedle zřízení zemského odeslali, kderak že bych u sebe při pivovaře svém kokořinským v službě za sládka zjednaného bez listu fědrovního⁹ a povolení Vašeho Jana Synkova¹⁰ z města Sobotky,¹¹ člověka poddaného Vašeho, Vám od Jeho Milosti urozeného pána pana Voldřicha Felixa z Lobkovic¹² na Bili-ně,¹³ Kosti,¹⁴ Beškovicích,¹⁵ Nové Bystřici¹⁶ a Blatné,¹⁷ Jeho Milosti Arciknížete Arnošta rakouskýho¹⁸ komorníka, listem propuštěného, mnoho časův až do nyní minulého svatého Jakuba¹⁹ léta tohoto [tisícího pětistého] devadesátého prvního přechovávatí a zjednatí měl, nemaje se toho proti snešení sněmovnímu²⁰ na sněmu obecným, kterýž držán byl na Hradě pražském²¹ v pondělí den svatého Šťastného²² léta [tisícího pětistého] osmdesátého pátého a zavřín téhož léta v středu po svatý Školastyce,²³ ode všech tří stavův Království českého dopustiti. Pro kteréžto jeho Jana Synkova při témž pivovaře mém kokořinským za sládka bez

⁵ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokořině.

⁶ Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁷ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁸ V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení nebo narovnání pomocí prostředníka, případně zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus*. Tomi IV. pars 1. sectio I., Praha 1882, Práva a zřízení zemská království českého z léta 1564, čl. M. 33., s. 630-631.

⁹ List fědrovní – doporučující list, kterým vrchnost dovozovala svým námezdným silám (nádeníkům) jít jinam na práci.

¹⁰ Jan Synkův, sládek, poddaný Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic z města Sobotka.

¹¹ Sobotka, poddanské město a tvrz západně od Jičína (kraj Královéhradecký). Město patřilo k samostatnému svobodnému panství Kost.

¹² Oldřich Felix Popel z Lobkovic (narozen 1557, zemřel 21. 3. 1604), na Kosti, Bili-ně, Horních Beřkovicích, Nové Bystřici a Blatné, komorník Arnošta Habsburského.

¹³ Bili-na, poddanské město a zámek jihozápadně od Teplic (kraj Ústecký). Část v majetku Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic.

¹⁴ Kost, poddanská ves a hrad severozápadně od Jičína (kraj Královéhradecký). V majetku Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic.

¹⁵ Horní Beřkovice, poddanská ves a tvrz jižně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic.

¹⁶ Nová Bystřice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Jindřichova Hradce (kraj Jihočeský). V majetku Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic.

¹⁷ Blatno, poddanská ves a zámek severozápadně od Chomutova (kraj Ústecký). V majetku Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic.

¹⁸ Arnošt Habsburský (narozen 15. 7. 1553, zemřel 12. 2. 1595), syn Maxmiliána II. Habsburského, bratr Rudolfa II. Habsburského, rakouský arcikníže, 1594-1595 místodržitel ve španělském Nizozemí.

¹⁹ Dne 25. července.

²⁰ *Sněmy české* VI, č. 328, s. 549-591 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. ledna až 13. února 1585), zde s. 571-579, článek „O čeledi a poddaných“.

²¹ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

²² Dne 14. ledna.

²³ Dne 13. února.

listu fedrovního proti dotčenému sněmovnímu sněšení přechování, že sem Vám pokuty týmž sněmem vyměřené,²⁴ jmenovitě padesáte kop grošův českých, propadl, kderoužto pokutu těch padesáte kop grošův českých ode mě tak Vám propadených, od datum mně též cedule řezané ve čtyřech nedělích pořad zběhlých dal a odeslal, tak aby nebylo potřebí se mnou o to dalšího zaneprázdnění jmiti, tak jakž táž cedule řezaná Vaše, kderéž datum jest na Byšicích²⁵ v pondělí po památce Povýšení svatého Kříže²⁶ léta páně [tisícího pětistého] devadesátého prvního, to v sobě šír obsahujíc zavírá. I na takovou ceduli řezanou poselství Vašeho Vám zase skrze tuto ceduli řezanou tuto světlou a neukrytou odpověď dávám. Abych já tím jménem a toho času, jakž v ceduli Vaší dokládáte, Jana Synkova z města <N> Sobotky, a kderež by tolikéž toho času člověkem poddaným Vaším bejti měl, v pivovaře svém kokořínském v službě za sládka zjednaného míti a jeho přechovávatí měl, tomu světle odpírám, a tak Vám touž pokutou v ceduli Vaší položenou povinen nejsem. Tím sebe zpravití budete moci. Datum na Brocně v středu po svatém Jeronýmu léta [tisícího pětistého] devadesátého prvního.

²⁴ Sněmem vyměřený – ustanovený, rozhodnutý usnesením zemského nebo generálního sněmu.

²⁵ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

²⁶ Dne 16. září.

343.

Úřední oznámení. Jiří Mošour z Valdova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu z moci úřadu purkrabího Pražského hradu, že mu Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic „dává vědět půl roku napřed“ povinnost splatit částku 350 kop grošů českých i s úroky v dlužním úpisu, ve kterém je Lipold Voračický z Paběnic věřitelem, a který Lipold postoupil dobrou vůlí jemu Jiřímu Vosterskému.

Pražský hrad, 11. října 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 119, česky

Urozenému vladyce panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Egrbergku a na Byšicích, příteli mému milému.

((Půl lita napřed dáni od p[ana] Kaplíře¹ o Lipolta Voračického² dluh.))³

Službu svú vzkazují, urozený vladyko, pane příteli můj milý. Vězte, že jest mě žádal urozený vladyka pan Jiří Voster[skej] Kaplíř z Sulevic na Brocně⁴ a Kokoříně,⁵ abych Vám z úřadu svého oznámil,⁶ jakož [ste] se zapsali v listu dluhů na papíře pravém listu hlavního⁷ na sumu půl čtvrtá sta kop groš[ův] č[e]sk[ých] dobrých stříbrných rázu pražského s úro-

¹ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně.

² Lipold Voračický z Paběnic (zemřel po 1617), syn Petra Voračického z Paběnic a Anny Voračické z Chýš a Egrberku.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁵ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁶ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. O. 42., s. 654.

⁷ Srov. tamtéž, čl. O. 28., s. 650. Formulář (*notule*) listu hlavního tamtéž, čl. O. 29., s. 650-651.

kem urozenému vladyce panu Lipoltovi Voračickému z Paběnic svědčící a zapsali ste se pod pokoutou, když by strana straně půl léta buďto před s[va]tý[m] Havlem⁸ anebo před s[va]tý[m] Jiřím⁹ napřed věděti dala, že po vyjití toho půl léta napřed věděti daného anebo ve dvou nedělích pořad zběhlých touž sumu i s úroky dáti a vyplniti máte, tak jak týž list dluhů to vše v sobě šíř obsahujice, zavírá. Vedle kteréhožto listu dluhů znění on pan Jiří Vosterský Vám toho půl léta jakožto mající sobě týž list dluhů od něho Lipolta Voračického z Paběnic pořádně s dobrou volí dáni a odevzdání, napřed věděti dává a sumu před psanou vypovídá, tak abyšte při času s[va]tý[ho] Jiří, když se psáti bude léta [15]92 <n>((n))ejprv příští¹⁰, tuž sumu i s úroky dali a zaplatili, neb nestalo-li by se toho, tak praví, že by se k Vám vedle téhož listu dluhů znění zachovati musel.¹¹ A protož Vám oznamuji, abyšte vědouce o tom to tak opatřili a skrze to k škodě nepřišli. Dán na Hradě pražském¹² v pátek po s[va]tém Diviši léta 1591.

Jiřík Mošour z Valdova¹³ na Dobřejovicích¹⁴,
purkrabě Hradu pražského

⁸ Dne 16. října.

⁹ Dne 23. dubna 1592.

¹⁰ Dne 23. dubna.

¹¹ Srov. NA Praha, DZ, DZV 169, fol. J 13'-J 14 (Vklad do desek zemských větších památných 4. března 1594). Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic pohnal 17. července 1592 do soudu nejvyššího purkrabství pražského Albrechta Pětipeského z dluhu 350 kop grošů českých a úroků, podle dlužního úpisu, ve kterém je Lipold Voračický z Paběnic věřitelem. Jiří Vosterský Kaplíř má tento dlužní úpis postoupený od Lipolda Voračického dobrou vůli. Srov. NA Praha, DZ, DZM 137, fol. N 4' (Půhony k svědomí soudu letničního léta 1594), NA Praha, DZ, DZM 73, fol. G 15.

¹² Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹³ Jiřík Mošour z Valdova (zemřel 1592-1593), na Dobřejovicích, purkrabí Pražského hradu.

¹⁴ Dobřejovice, ves a tvrz jihovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Jiříka Mošoura z Valdova.

344.

Jan starší Beřkovský ze Šebířova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že je se svou manželkou pozván knězem Martinem k hodu Božímu do kostela v Liblici. Přijede se svojí manželkou k němu a k jeho manželce na návštěvu.

Brázdím, 12. října 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 137, česky

Urozené[m]u a statečné[m]u rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekrberku a na Byšicích, panu ujci mému zvláště milému.

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři a můj zvláště milý pane ujče. Od Pána Boha Vá[m] zdraví a všeho dobrého žádá[m] i věrně rád přeji. Můj zvláště milý pane ujče, tak jakž sem k pozvané[m]u ¹Hodu Boží[m]u² od kněze Mikuláše³ k zejtrejší[m]u dni⁴ do kostela na Liblice⁵ pozván, což se[m] té vůle i s manželkou⁶ svou to vykonati, já se k Vá[m] a man-

¹ Pravděpodobně má být: posvátnému.

² Boží hod. Kostel v Liblici byl zasvěcen svatému Václavovi. Den 13. října byl podle křesťanského kalendáře zasvěcen Kolomanovi. O patronát nad kostelem se dělili majitelé panství Liblice a majitelé panství Byšice.

³ Mikuláš, kněz, farář ve vsi Liblice.

⁴ Dne 13. října.

⁵ Liblice, ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Smila Vlinského ze Vliněvsi.

želka má ku paní manželce⁷ Vaší dnešního dne tím zážejí pro přátelské shledání a promluvení a potom na bílou podušku, by pak i tlustá byla, zuví,⁸ vděčně přijme[m], neb o to[m] ví[m], že mě jako můj milý pan ujec rád uhlídáte a paní manželka Vaše manželku mou milou, tolikýž manželka má milá Vám skrze modlitbu a paní manželce Vaší službu, vinš od Pána Boha všeho dobrého. A tak milost Pána Boha všemohoucího dáti a popřítí rač naše spolu zdravé a šťastné shledání. Dat[um] na Brázdímě⁹ v sobotu před s[vatým] Lukáše[m] léta [tisícího pětistého] devadesátého prvního.

Jan Beřkovský¹⁰

⁶ Magdalena Beřkovská z Řehnic (zemřela po 1596), manželka Jana staršího Beřkovského ze Šebířova.

⁷ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁸ Smysl věty lze interpretovat tak, že se Jan Beřkovský se svojí manželkou zve k Albrechtovi Pětipeskému a jeho manželce na návštěvu (*pro přátelské shledání a promluvení*), pak k zasednutí ke stolu k bílému ubrusu (*na bílou podušku*) s přáním, aby byl hojně prostřen (*by pak i tlustá byla*).

⁹ Brázdím, ves a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Jana staršího Beřkovského ze Šebířova.

¹⁰ Jan starší Beřkovský ze Šebířova (zemřel 24. 3. 1595), na Brázdími, manžel Magdaleny Vančurové z Řehnic.

345.

Bohuslav Jáchym Hasištejnský z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby se mu stal jedním z „pánů a přátel“ při prodeji druhého dílu panství Felixburk.

Mladá Boleslav, 15. října 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. D 125, fol. 37-38, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku a na Byšicích, panu příteli mému vzláště milému.

((Od p[ana] z Lobkovic¹ o jednání. Felxpurku.²))³

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane a příteli můj vzláště milý. Zdraví i jiného všeho dobrého přeji Vám věrně rád. I oznamuji, kterak druhéj díl panství Felixburku, abych to prodal, se mnou jednali a jednají i také jistý den k tomu vybrán jest, k vykonání smlouvy.⁴ Poněvadž v té příčině přátel potřebuji, Vás za to přátelsky žádám, že mně se za jednoho pána a přítele podle pana komorníka nejvyššího⁵ postavíte a dá-li pán Bůh, v pátek⁶ ku panu komorníkovi nejvyššímu na Sečte⁷ odsud vyjeti se strojím. Kdyby žádost má při Vás místo svý jměla, jakož nepochybují, chtěl bych se u Vás zastaviti, a tak bychme spolu na cestu vyjeli. Což věřím, že tak na žádost mou učiníte. Já se Vám toho vším dobrým přátelstvím odměniti nepominu. Za odpověď žádám. S tím milost Boží rač bejti s námi se všemi.

¹ Bohuslav Jáchym Hasištejnský z Lobkovic (narozen 1546, zemřel 17. 10. 1605), na Mladé Boleslavi, Felixburku a Králíkách, přísedící dvorského a komorního soudu.

² Felixburk, zámek jihozápadně od Chomutova (kraj Ústecký). V majetku Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Zmíněnou písemnost (smlouva) se v prostudovaných pramenech nepodařilo dohledat.

⁵ Jan (starší; nejstarší) z Valdštejna (zemřel 26. 11. 1597), na Sedčicích, nejvyšší komorník, bratr Jindřicha z Valdštejna.

⁶ Dne 18. října.

⁷ Sedčice, poddanská ves a tvrz západně od Loun (kraj Ústecký). Dnes část obce Nové Sedlo. V majetku Jana (staršího; nejstaršího) z Valdštejna.

Dat[um] na Mladém Boleslavi.⁸ Dat[um] na Mladém Boleslavi v outerej před svatým Havlem léta [15]91.

Bohuslav Joachim Hasistejnský z Lobkovic na Mladém Boleslavi, Felixburku a Krulichu,⁹ Jeho Mi[l]o[s]ti císařské radě [!] [etc.]

⁸ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic.

⁹ Králiky, poddanské město a zámek severovýchodně od Ústí nad Orlicí (kraj Královéhradecký). V majetku Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic.

346.

Ladislav Sekerka ze Sedčic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o zprávu, kdy k němu má poslat pro dlužné peníze a kolik mu dluží jeho mlynář, jehož dluh může vyrovnat na svém dluhu. Žádá o půjčení náradí ke stavění jezu.

Třebošnice, 19. října 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 20, česky

Urozenýmu a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberka na Byšičích a Bosyni, panu ujci a kmotru mému zvláště milému.

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane ujče můj zvláště milej. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přeji Vám rád věrně. Můj zvláště milej pane ujče, naschváleji k Vám tohoto posla posílám, Vás jako svého zvláště milého pana ujce za to přátelsky žádám, že mi oznámíte, kdy a kerý den bych k Vám pro ty peníze, kterýž ste mi dlužný, přijeti jměl, neb sem se na ně dokonce zbezpečil a je od sebe dáti má[m] panu Kašparovi Belvicovi,¹ kterýž mé ((pány)) rukojmě² pohnal,³ a já bych nerad na ně těžkosti dopustil. Odpovědi přátelsky žádám. Co se dotýče mlynáře⁴ mého, za kteréhož sem Vám psaním⁵ svým přislíbil, oznamuji Vám, že sem jemu prodati poručil a mají jemu v středu⁶ příští zavdávati. Co jest Vám dlužen, žádám, že mi oznámíte, chci toho za sebou zanechat. Pakli chcete to na té sumě poraziti, to při vůli Vaší zůstavuji, toliko v tom zpraven býti žádám. Též Vás, můj zvláště milej pane ujče, přátelsky za to žádám, že mi ((za))půjčíte na jediný den Vašeho fartu⁷ a beranu,⁸ kterýmž na mým novým jeze čtyry kóly⁹ vraziti mají. Chci Vám jej s poděkování[m] zase odeslati. Milost Boží ratč býti s námi. Dat[um] v Třebošnicích¹⁰ v sobotu po s[vaté]m Havle léta [tisícího pětistého] devadesátého prvního.

Ladislav Sekyrka z Sedčic,¹¹ ma[n]u p[ro]p[ria]

¹ Kašpar Belvic z Nostvic (zemřel 1613), na Stroupci.

² Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

³ Zmíněnou písemnost (půhon) se v prostudovaných pramenech nepodařilo dohledat.

⁴ Blíže neidentifikovaná osoba.

⁵ Zmíněná písemnost (list poselací) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁶ Dne 23. října.

⁷ Fart – žebřík; dolový žebřík.

⁸ Beran – dřevo s hrubou hlavou a držadly, okované železem, ke vbíjení kúlů do země.

⁹ Kóly – množné číslo od slova kúl.

¹⁰ Třebošnice, poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V letech 1960-1970 zcela zanikla při výstavbě Spolany Neratovice. V majetku Ladislava Sekerky ze Sedčic.

¹¹ Ladislav Sekerka ze Sedčic (zemřel 1618), na Odoleně Vodě a Třebošnici.

Zikmund Leibnic z Leibnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Stěžuje si na jednání Fridricha Obiteckého z Obitec, který si vzal za manželku jeho dceru. Chce vědět, jak se porovnali o statek Hoštice.

Praha – Nové Město, 25. října 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 19-20, česky

Urozené[m]u a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a na Byšicích, panu a příteli ke mně laskavě příznivé[m]u.

((Od Leibnice¹ list.))²

Službu svú vzkazují, urozenej a statečnej rytíři, pane Albrechte Pětipeskej, pane a příteli ke mně příznivý. Šťasného zdraví, při něm jiného mnoho dobrého, Vá[m] na Pánu Bohu všemohoucím upřímně žádám. A při tom Vám oznamuji, že se tomu <se> dosti vynadiviti ((nemohu)) do pana Fridricha Vobitecký[ho],³ zetě mého, co před sebe bere, pojavši on cerku⁴ mou k stavu svatého manželství, majíc ji věne[m] opatřiti podle našeho na tom společným snešení, věnujíc já po ní jedno sto kop grošův českých a von proti tomu třetinu vejšej, a potom uvedši ji do statku svého Veliké Hoštice⁵ a závadného, ven sme i s ní, rodičové její, od((tud)) vyhnáni a ted' se pro něho ve světě cikánů jeme [?] a svý, kde co máme, z nadělení Božího utrácíme, a tudy na svou přípověď nepamatuje.⁶ Mohl jest raději nás na pokojí na onen čas zanechati, když cerku naši nechťel jináče opatřiti a sobě nás rodičův tak málo vážiti a tudy sobě i ná[m] rodičům posměch činí. Mě za to jest žádal, abych s ní[m] ku panu na Byšice⁷ dojel. Na jiném sem nebyl, na něho očekával, hledati po vši Praze⁸ dal, až teprva dnes sem se toho doptal, že v noci z Prahy na Byšice jede a s kejm, kromě pana bratrá⁹ páně, věděti nemohu. Chťeje takéž rád věděti, kterak anebo jak mezi Vámi a ním jest o ten statček Hoštice porovnáno¹⁰ a chce-li sobě někje¹¹ zakoupení učiniti, aby s manželkou svou, cerkou mou, a dětmi¹² svejmi třmi malejmi mohl se podle vůle Boží živiti, čili než abych

¹ Zikmund Leibnic z Leibnic (zemřel po 1596), v Novém Městě pražském, hejtman na klášteře svaté Dobrotivé v Zaječově, manžel Evy Lebnové z Lebnu.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Fridrich Obitecký z Obitec (zemřel po 1602), na Hošticích, od 1591 manžel Kateřiny Leibnicové z Leibnic.

⁴ Kateřina Obitecká z Leibnic (zemřela po 1592), dcera Fridricha Leibnice z Leibnic, manželka Fridricha Obiteckého z Obitec.

⁵ Hoštice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Klatov (kraj Plzeňský). V majetku Fridricha Obiteckého z Obitec.

⁶ NA Praha, DZ, DZV 169, fol. O 29-29' (Vklad do desek zemských větších památných 19. srpna 1594), svaatební smlouva mezi Zikmundem Leibnicem a Fridrichem Obiteckým, uzavřená 28. května 1591. Zikmund se zavázal vyplátit do jednoho roku od svatby věno 100 kop grošů českých. Fridrich nevěstu obvěnil 300 kopami grošů českých a obojí pojistil na statku Hoštice.

⁷ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁸ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁹ N. Pětipeský z Chýš a Egrberku.

¹⁰ Jde o smlouvu trhovou mezi Fridrichem Obiteckým a Albrechtem Pětipeským o statek Hoštice, která byla uzavřena 8. října 1591. Fridrich prodal Albrechtovi ves Hoštice za 7 000 kop grošů míšeňských. Zmíněná písemnost (smlouva) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala a nepodařilo se ji dohledat ani v produdovaných písemných pramenech. Zmíněna je v NA Praha, KS 17, fol. Z 22', s. 501.

¹¹ Nějaké.

¹² Blíže neidentifikované osoby.

s manželkou¹³ svou se věděli taky čím zpravit a na tu zimu opatřiti, nebo od času téhož sva-
debného veselí v pravdě mně pán věřiti může, trávě v to draho na hotovej peněz, svejch
vlastních peněz jakožto chudej pacholek přes pět set kop sem utratil a mělo-li to na dlouze
bejti, tedy bychme z obou stran dokonce nic neměli. Což bych nerad k stárosti žebrat chodil
příčinou jeho. I co by toho bylo a zůstane-li co po těch smlouvách, služebně pána prosím, že
vypsání[m] svejm radou svou po tomto poslu mém zase ((oznámí)), však jemu ani jinému
aby o to[m] nic nebylo povědíno. Což tý celý a nepochybné víry ku pánu sem, že tak učiní.
A s tím milost a ochra[na] pána a spasitele našeho s námi se všemi bejti rač. Datu[m] spěš-
ně v Novém Městě praském¹⁴ v pátek po s[va]tý[m] Lukáši Evangelisty léta [15]91.

Zikmund Leibnic z Leibnic

¹³ Eva Leibnicová z Lebnu (zemřela po 1592), manželka Zikmunda Leibnice z Leibnic.

¹⁴ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy.

348.

Aleš Berka z Dubé a Lipé a Jiří Vančura z Řehnic píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílají mu jako hejtmani Boleslavského kraje list Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic. Věci, které se týká, nenáleží k projednávání jim, ale předešlým krajským hejtmanům. Budou jim při jejím projednávání jen nápomocni.

Bez místa, 28. října 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 64, český

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egerberku na Byšicích a Bosyni, panu švagru a kmotru našemu zvláště milému.

((Od p[ánů] hejtmanů,¹ že ji[m] nenáleží než předešlý[m] p[ánům] hejtmanů[m].²))³

Službu svou vzkazujem, urozený pane švagře a kmotře nám zvláště milej. Zdraví s vinšováním i jiného všeho dobrého přáli bychom Vám věrně rádi. Jakou odpověď pan Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic⁴ na Brocně⁵ a Kokořině⁶ nám dává, z příležitostého přípisu psaní jeho, kterýž Vám odsíláme,⁷ přečtouce, jemu vyrozumíte. I srozumívajíce my tomu, že jest ta věc na páních hejtmanech krajských předešlých jim k přeslyšení a pokudž možné bylo i k porovnání byla, což se jest nevykonalo, a nám nyní náležitě, abychme my takové věci k sobě přijímati měli, není,⁸ ale raději nápomocní, pokudž by předešli páni hejtmané krajští žádostivi

¹ Hejtmany Boleslavského kraje byli ve služebním období 1591-1592 Aleš Berka z Dubé a Lipé a Jiřík Vančura z Řehnic.

² Hejtmany Boleslavského kraje byli ve služebním období 1590-1591 Bohuslav Jáchym Hasištejnský z Lobkovic a Vilém starší Odkolek z Újezdce.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokořině.

⁵ Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁶ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁷ Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 22-23 (Brocno, 20. října 1591). Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic hejtmanům Boleslavského kraje Alšovi Berkovi z Dubé a Lipé a Jiřímu Vančurovi z Řehnic.

⁸ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars I. sectio I, čl. R. 13, s. 670-671.

byli a nás potřebovali k takové věci vyslyšeti i také, bude-li možné, pokudž náleží, přátelsky porovnatí rádi chceme. S tím milost Pána Boha s námi se všemi býti rač. Datum v pondělí den s[va]tých Šimona Judy léta [15]91.

*Aleš Berka z Dubé z Lipého⁹ na Bělé¹⁰ a Kuřívodech¹¹
Jiřík Vančura z Řehnic¹² a na Studénce,¹³
hejtmané kraje Boleslavského¹⁴*

-
- ⁹ Aleš Berka z Dubé a Lipé (zemřel 1599), na Kuřívodech, Bělé pod Bezdězem, hejtman Boleslavského kraje.
¹⁰ Bělá pod Bezdězem, poddanské město a zámek severozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Aleše Berky z Dubé a Lipé.
¹¹ Kuřívody, poddanské městečko a tvrz jihovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). Dnes část obce Ralsko. V majetku Aleše Berky z Dubé a Lipé.
¹² Jiřík Vančura z Řehnic (zemřel 1610), na Studénce, hejtman Boleslavského kraje.
¹³ Studénka, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Bakov nad Jizerou. V majetku Jiříka Vančury z Řehnic.
¹⁴ Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

349.

Václav Budovec z Budova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby s ním jel na Lobkovice a byl mu půl dne k dispozici při vyřizování blíže neuvedené záležitosti.

Odolena Voda, 18. prosince 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/5, fol. 93, česky¹

Urozenému a statečnému rytíři a mému důvěrně zvláště milému panu švagru a otci, panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekerbergku a na Byšicích, dán bud'.

Službu svú vzkazují s vinšováním od Pána Boha všech nejlepších věcí, urozený a statečný rytíři a můj zvláště milý pane švagře a otče. Dnes sem na Vodolinu Vodě² přijel a zejtra, dá-li Pán Bůh, tím raněji na Lobkovice³ se strojím, tak abychom, <to> co sme začali s pomocí Boží, poku[d]ž by se Pánu Bohu líbilo a mě co mírného potkati mohlo, skoncovati mohli. A protož svého vždycky přemilého pana tátu a švagra žádám, že mi se k té potřebě na půl dne tím raněji propůjčiti ráčíte.⁴ Zase zůstávám sluha až do smrti. S tím milost Boží s námi. Datum na Vodolině Vodě v středu po Moudrosti léta p[áně] [15]91.

V[áclav] B[udovec] z Budova⁵

-
- ¹ List vydal Julius GLÜCKLICH (ed.), *Nová korespondence Václava Budovce z Budova z let 1580-1616*, Praha 1912, č. 3, s. 4.
² Odolena Voda, poddanská ves a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). Majetek Ladislava Sekerky ze Sedčic.
³ Lobkovice, poddanská ves a zámek jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jana Ratibora Sekerky ze Sedčic, pak Václava Budovce z Budova, pak opět Jana Ratibora Sekerky ze Sedčic.
⁴ Šlo o statek Lobkovice, který Václav Budovec z Budova koupil od Jana Ratibora Sekerky ze Sedčic údajně za 11 750 kop grošů českých. Podle Augusta Sedláčka nebyl trh dokonán. Srov. August SEDLÁČEK, *Hrady XV*, s. 253. Václav se ale v první polovině roku 1592 skutečně psal sezením na Lobkovicích (např. NA Praha, DZ, DZM 73, fol. D 28; NA Praha, DZ, DZM 161, fol. L 34). Od druhé poloviny roku 1592 se sezením na Lobkovicích psal opět Jan Ratibor Sekerka ze Sedčic, a to až do jejich prodeje v roce 1615. Případná trhová smlouva nebyla vložena do desek zemských.
⁵ Václav Budovec z Budova (narozen 28. 8. 1551, zemřel 21. 6. 1621), rada apelačního soudu.

350.

Burian Anděl z Ronovce píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o odložení splátky dluhu za žito. Otec jeho manželky mu během týdne přiveze 300 tolarů.

Mirovice, 22. prosince 1591

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 77, česky

*Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a na Byšicích, Jeho Milosti Císařské radě [!],¹ panu švakru mému vzláště milému, dán bud'.
((Do Bosyně.²))³*

Službu svou vzkazují, urozenej a statečnej rytíři, pane švakře můj vzláště milej. Zdraví, při něm jiného všeho dobrého, toho bych panu švakru věrně rád přál. A podlí toho pana švakra za to přátelsky žádám, že mi pan švakr těch peněz, kderý sem v tyto svátky za žito panu švakru dáti měl, za někderej čas nedlouho sčekání⁴ míti bude, nebo mi pan otec⁵ manželky⁶ mý milý ted' píše, že u mě nejdýle v týmdni⁷ bude a peníze tři sta tolarů že mi sebou přinéstí chce, kderéžto psaní⁸ od pana votce panu švakru k přečtení odsílám. Z něho pan švakr <z něho> bude moci dobře porozuměti, že se zbytečně nevymlouvám, nýbrž panu švakru že rád zaplatiti chci. Což věřím, že žádosti mý pan švakr neoslyší. A s tím milost Pána Boha rač s námi bejti se všemi. Dat[um] v Mirovicích⁹ v neděli po s[vaté]m Tomáši léta [tisícího pětistého] devadesátého prvního.

*Burian Anděl z Ronovce*¹⁰

¹ Albrecht Pětipeský nebyl radou Rudolfa II. Habsburského.

² Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Sčekání – počkání se splacením závazku, dluhu; žádost o odklad.

⁵ N. Čížovský z Čížova.

⁶ Alena Andělová z Čížova, manželka Buriana Anděla z Ronovce.

⁷ V týmdni – v týdnu; za týden.

⁸ Zmíněná písemnost (list poselací) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁹ Mirovice, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Buriana Anděla z Ronovce.

¹⁰ Burian Anděl z Ronovce (zemřel po 1600), v Mirovicích.

351.

Václav mladší Koc z Dobrše píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že Šebestián Durumpach z Turncefu půjčil Janovi Vítovi ze Rzavého a že 80 kop grošů míšeňských bude dáno Šebestiánovi od Albrechta.

Praha, 9. ledna 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 112, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému Chýš a z Ekrberku na Byšicích a Bosni, panu švakru mému vzláště milému.

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři a můj vzláště milý pane švakře, pane Albrechte Pětipeský. Od Pána Boha všemohoucího přál bych Vám dobrého zdraví věrně

a upřímně rád. Můj vzlaště milý pane švakře, oznamuji Vám, že sem žádán od pana Jana Víty,¹ abych panu švakru oznámil, že mu pan Šebestiján Durumpach² na zlaté padesáte dukátů pučil. Oznamuji, že mu <aby sobě> ((je)) takových vosmdesáte kop míšeň[ských] od Vás dáno <bylo> bude, témuž panu Šebestijánovi Durumpachovi. Což pro lepší důvěření pan Šebestiján Durumpach, aby mu toho od Vás věřeno bylo, bez toho býti nechtěl, než abych Vám tím tímto [!] psaním svým to vždy v známost uvedl. Protož já tak činím, že jest to tak, tímto psaním svým oznamuji, že jest v tom všechna vůle tato pana Jana Víty a že pan švakr žádného zaneprázdnění ani škod míti nebude. S tím milost Pána Boha rač s námi býti. Dán <na> v Praze³ ve štvrtek po svatých Třech králích léta [15]92.

Václav mladší Koc z Dobrše⁴ a na Bešetíně⁵

¹ Jan Víta ze Rzávého (zemřel po 1592), na Opařanech.

² Šebestián Durumpach z Turmcefu (zemřel po 1592).

³ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁴ Václav mladší Koc z Dobrše (zemřel po 1592), na Bešetíně

⁵ Bešetín, poddanská ves jihovýchodně od Klatov (kraj Plzeňský). Dnes část obce Žihobce. V majetku Václava mladšího Koce z Dobrše.

352.

Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Mikulášovi Vtelenskému ze Vtelna řezanou cedulí. Žádá ho, aby svým poddaným poručil, aby mu odváděli platy z lejdychovských dědin a luk, které koupil od Rudolfa II. Habsburského. Jestliže mají na tyto louky nějaká práva, ať mu ukáží smlouvy nebo jejich opisy.

Byšice, 15. ledna 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 82, česky

Urozené[m]u panu Mikolášovi Vtelenskému ze Vtelna¹ a na Vtelně,² panu švakru a sousedu <mé[m]u milé> mé[m]u milé[m]u, k dodání.

((Po upuštění³ psaní znovu učiněno o vidimus⁴ hamfeštu.))⁵

Já Albrecht Pětipeský z Chýš z Egrberku a na Byšicích,⁶ vedle práva a zřízení zemského⁷ s touto cedulí řezanou, pečeti mou vlastní zapečetěnou, posílám k Vám, urozený pane Miko-

¹ Mikuláš Vtelenský ze Vtelna (narozen 1552, zemřel 11. 5. 1612), na Mělnickém Vtelnu.

² Mělnické Vtelno, poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Mikuláše Vtelenského ze Vtelna.

³ Upuštění – odpuštění, prominutí.

⁴ Vidimus – listina, která potvrzovala nebo ověřovala dřívější písemnost nebo písemnosti; potvrzení, že listina souhlasí s originálem; ověřený opis.

⁵ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, narovnání pomocí prostředníka nebo zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK

láši Vtelenský ze Vtelna a na Vtelně, z příčiny té, jakož Vám vědomé jest, že platové z dědin a luk lejdychovskejch,⁸ kderěz Vy z dvoru Vašeho ve vsi Čečelicích⁹ a podaní Vaši z dvoru <kloudova> na kderýmž nyn¹⁰ Jiřík Kloud¹¹ a na druhým Hedvika Bartoška,¹² vdova pozůstalá po nebožtíkovi Bartošovi,¹³ poddanej a podaná Vaše, tu v též vsi Čečelicích sedí, ((kdež sou předešle)) <což tu jim od> <<kderěz ste předešle>> Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské¹⁴ k panství brandejskému¹⁵ náleželi a nyní již mně náležejí, plativali, majíc já sobě takové platy již <od na místě> ((od)) Jeho Mi[l]o[s]ti C[ísařské], pána nás všech nejmilostivějšího, dědičně postoupené.¹⁶ <Protož Vás za to žádám> Vás přátelsky žádám, že poddaným Vaším o tom poručíte, <aby mi> kde takový ((všecky)) dědiny a luka a v kderých místech leží, z nich takový platy ((jak z dvoru Vašeho, tak i poddaných Vašich)) se dávají, oznámíte, ((vykážete)) a vykážati poručíte, tak abych o dědictví svejm věděti mohl. <Také> ((Sem)) té naděje, že tak učiníte. A přesto, nechtě se snad s Vámi v nějaké další odpory dávatí, Vás vedle práva a zřízení zemského napomínaje, žádám, máte-li Vy aneb jmenovaní poddaní Vaši na ty dědiny a luka od Jeho Mi[l]o[s]ti Cí[sařské] mně postoupený ((jaký pořádný)) hamfešty ((aneb jistoty)) <pořádný> a jakým právem pořádně na sebe převedený, že mi je <odes> ukážete aneb hodnověrný vidimus pod pečeti Vaší odešlete.¹⁷ <Nepochybuji> A chcete-li tak učiniti, na to od Vás vedle již jmenovaného práva a zřízení zemského světlé a neukryté odpovědi žádám. Dána cedule řezaná na Byšicích v středu po Ochtábu Tří králů léta [tisícího pětistého] devadesátého druhého.

(edd.), *Codex juris bohemicus*. Tomi IV. pars 1. sectio I., Praha 1882, Práva a zřízení zemská království českého z léta 1564, čl. S. 7., s. 676-677; tamtéž, čl. D. 3., s. 533.

⁸ Lejdychovská louka, na statku Čečelice.

⁹ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Mělnické Vtelno.

¹⁰ Nyní.

¹¹ Jiřík Kloud, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice.

¹² Hedvika Bartoška, matka Jakuba jinak Kuby, manželka Bartoše jinak Bartoloměje, poddaná Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice.

¹³ Bartoloměj jinak Bartoš, manžel Hedviky Bartošky, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice.

¹⁴ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

¹⁵ Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, komorní město a zámek severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský).

¹⁶ Srov. list č. 308.

¹⁷ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. D. 47, s. 550.

353.

Kněz František Janelovský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Napomíná ho, aby se mu dostalo to, co mu patří ze selských dvorů v Bosyni.

Vysoká, 19. ledna 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/16, fol. 78-79, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Ekerberku, Byšicích a Bosyni, pánu list buď dán tento.

Urozený pane Albrecht Pětipeský. Zdraví obojí[h]o i jiné[h]o všeho dobrého Vaší [Mi-l]o[s]ti na Pánu Bohu žádám. Nepochybně že Vaší Mi[l]o[s]ti v paměti dobré zůstává psaní

mé nejedné i několikeré, kteréž sem Vaší Milosti vždycky přátelsky činil,¹ z povinnosti své [h]o a též z platů, kteréž mi ze dvorův těchto sedlských pavlovské[h]o i li<...>[h]o v Bosyni², tvrzí, napomínal i oustně s Vámi skrze rychtáře³ nejedno[h]o z vosady mé posílající k Vá[m] o to mluvíti dal.[!] Což na mé tak[ov]é psaní přátelský od Vaší Mi[l]o[s]ti odpovědi žádné jmíti, ani k své[m]u zaplacení přijíti nemohu. A tak ještě tímto psaní[m] napomíná[m], což jesti mého spravedlivé[h]o z těch statkův ku dvoru bosyňskému přidaných, poněvadž se to jiný[m] kněžím a farářů[m] toho platu dostávalo i platilo, že mi se také to[h]o dostane. Sic jináče mně jakž i sem zprave[n] nějakou smlouvu⁴ na to, že bych již tím od Vaší Mi[l]o[s]ti [...] i zaplacen[em] byl, čemuž tomu všemu odporuji i na odpor býti chci, než což jste mi ráčili nechati I st[rych] mouky ročně a půl sudu piva⁵ u krčmářky Vaší v Bosyni dvorní, jí na vrubu zřezati dluh ((dátí)), tak jakž i jiný[m] bratrů[m] to[h]o se dostává, z to[h]o práv býti <...chci>, i takový dluh u rychtáře Matěje Harynka⁶ v Strašnicích,⁷ takový peníze Vá[m] za tu mouku i pivo k zaplacení zanechal a oddal Vá[m], ale vždy ještě nechajíce, já ne((chtějíce)) před[se] vždy něco bráti proti Vaší Mi[los]ti, přátelsky hledá[m], napomíná[m], že mi takový plat v mandelích⁸ rozkážete, pšenice i žit 63, za ta léta vyčísti a 3 sejry kolety g[rošův] [!], což se prve dávalo od starodávna, z těch kruntův platívalo kněžím a farářů[m] starý[m]. A jestli by se pak mi nestalo to a já k své[m]u zaplacení od Vaší Mi[los]ti přijíti nemohl, již bych musil na tu cestu, i tu kdež náleží, vznésti i útraty vedle práva i nález snésti, své[h]o dobývati.⁹ Což se Vaší Milosti jedno[m] i druhé[m] tímto psaní[m] opovídám i vohrazuji. Datu[m] Vysoký[m]¹⁰ v domu farní[m] po Ochtábu svatých Tří králů v neděli léta p[áně] [tisícího pětistého] devadesátého druhého. V neděli nebo v pondělí.¹¹ V outerý.¹² Odpovědi od Vaší Mi[los]ti žádá[m].

Kněz František Janelovský, farář,¹³ s vosadou vysockou, manu p[ro]p[ri]a

¹ Zmíněné písemnosti (listy poselací) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovaly.

² Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

⁴ Zmíněnou písemnost (smlouva) se v prostudovaných pramenech nepodařilo dohledat.

⁵ Sud piva – 4 vědra po 56,6 litru = 226,4 litru.

⁶ Matěj Harynk, rychtář ze vsi Strašnice.

⁷ Strážnice, poddanská ves severně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká.

⁸ Mandel – čtvrt kopy = 15 kusů.

⁹ Dobývati – vymáhat placení; vymoci.

¹⁰ Vysoká, poddanská ves severně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

¹¹ Dne 20. ledna.

¹² Dne 21. ledna.

¹³ František Janelovský, kněz, farář ve vsi Vysoká.

354.

Petr Vok z Rožmberka píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby mu poslal rouby z vyjmenovaných ovocných stromů ze své štěpnice.

Bechyně, 7. února 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. B 208, fol. 88-89, česky¹

¹ List vydal Václav BŮŽEK, *Nižší šlechta v politickém systému a kultuře předbělohorských Čech*, Praha 1996, s. 176.

Urozenému vладыce panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, příteli mému milé[m]u bud' [dán].

((Psaní vod pana z Rožumberka.²))³

((P[anu] Albrechtovi Pětipeskému.))⁴

Urozený vладыko, pane Albrechte Pětipeský, příteli můj milý. Zdraví i jiného všeho dobrého přeji Vám věrně rád. Zprávu toho mám, kterak byste v šcepnici Vaší od všelijakých ovotcí dobrých šcepův míti měli, protož ted' naschvále k Vám posílám a za to přátelsky žádám, poněvadž k řezání roubův nyní čas jest, že mi sedmihradských švestek, uherských třešen, černých štěpovaných višěň, hruškových, jabloňových i nešpulových dobrejch všelijakejch roubův, jakýchžbyste koliv měli, odešlete, což věřím, že na tuto přátelskou žádost mou tak učiníte. Vám se toho zase tou měřú i jiným všelijakým dobrým přátelstvím odměniti nepominu. A jakýchkoliv odešlete, žádám, že na každých obzvláště cedulku přivázati a na ní, jaké by byly, poznamenati poručíte. S tím milost Boží rač s námi bejti. Dat[um] na Bechyni⁵ v pátek po s[va]té Dorotě léta [etc.] 1592.

*Váš volný přítel,
Petr Vok z Rožnbergka [etc.], rukú vlastní⁶*

² Petr Vok z Rožmberka (narozen 1. 10. 1539, zemřel 6. 11. 1611), správce a vladař domu a rodu rožmberského, na Bechyni.

³ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁴ Autograf úředníka rožmberské kanceláře. Jedná se o stručný regist obsahující písemnosti pro rožmberského vladaře.

⁵ Bechyně, poddanské město a zámek jihozápadně od Tábora (kraj Jihočeský). Středisko historického Bechyňského kraje. V majetku Petra Voka z Rožmberka.

⁶ Celý list psán rukou písaře rožmberské kanceláře. Slova „Váš volný přítel“ a „rukú vlastní“ autograf Petra Voka z Rožmberka.

355.

Ctibor Skála z Kolince píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Slíbil mu, že mu Jan Víta ze Rzávého pojistí svůj dluh v deskách zemských a žádá ho, aby mu přinesl slíbených 12 kop grošů míšeňských.

Praha – Nové Město, 13. února 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 44, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka na Byšicích a Bosyni, panu mně v dobrém přízdnivému, k dodání.

Službu svou Vaší Mi[l]o[s]ti vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane mně v dobrém přízdnivý. Zdraví a jiného všeho dobrého od Pána Boha žádajíce, přeji Vaší Mi[l]o[s]ti věrně a služebně rád. A podlí toho nepochybují, že Vaší Mi[l]o[s]ti v dobré paměti zůstává, co sem já Vaší Mi[l]o[s]ti připověděl, že předně k tomu přivéstí chci, aby Vaší Mi[l]o[s]ti pan Jan Víta¹ dluh svůj dckami zemskejmi zjistil² a potom taky, bude-li vůle Boží, i v služ-

¹ Jan Víta ze Rzávého (zemřel po 1592), na Opařanech.

nosti mimo jiný všechno prodajem dopřál.³ A proti tomu sem Vaš[i] Mi[l]o[s]t žádal, abyšte mi dvanácti kop míšeňskejch zapůjčiti ráčili. Což ste mi, když se to vykoná a pan Víta Vaší M[il]o[s]tji to dckami zemskejmi zjistí, že to pro mě učiniti ráčíte, připovědíti ráčili. I za to Vaší M[il]o[s]tji služebně žádám, že mi nyní v této mé veliké potřebě takový peníze podlí laskavého zakázání⁴ Vaší Mi[l]o[s]tji sebou přiněsti ráčíte. Já Vaší Mi[l]o[s]tji připovídám, jako dobrej, že Vaší Mi[l]o[s]tji to tak nahraditi chci, že Vaší M[il]o[s]tji na sta zisku přinese. Což věřím, že tak k žádosti mé učiniti ráčíte. S tím milost Pána Boha našeho s námi se všemi bejti rač. Datu[m] v Novém Městě pražském⁵ ve štvrtek první v postě léta páně 1592.

*Vaší Mi[l]o[s]tji v službách hotový,
Ctibor Skála z Kolince,⁶ rukou vlastní*

² Pojištění dluhu srov. NA Praha, DZ, DZV 91, fol. F 2'-F 3' (Vklad do desek zemských větších zápisných 19. února 1592), Jan Víta ze Rzávého na Opařanech se přiznal před deskovými úředníky, že dluží 1 100 kop grošů českých Albrechtovi Pětipeskému. Zaplatit má 16. října. Pokud nezaplatí, bude se moci Albrecht uvázat ve vrchnostenský dvůr Menší Opařany, vsi Menší Opařany, Větší Opařany, Skrejchov, Hodušín. Bude to moci užívat až do zaplacení celé částky. Podle juxty datované 21. dubna 1592 se oba přiznali, že dlužná částka má být správně 1 300 kop grošů českých.

³ Jan Víta Albrechtovi Pětipeskému zmíněný statek neprodal. Albrecht se podle juxty datované 26. května 1592 přiznal, že své právo postupuje Přechevi Hodějovskému z Hodějova na Milevsku a Lčovicích. Přech se potom podle juxty datované 1. února 1593 přiznal, že své právo postupuje Anně Chrtové z Dlouhé Vsi na Opařanech. Srov. NA Praha, DZ, DZM 195, fol. B 27'.

⁴ Zakázání – slib, připověď, zapovědění.

⁵ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy.

⁶ Ctibor Skála z Kolince, měšťan v Novém Městě pražském.

356.

Řezaná cedule. Mikuláš Vtelenský ze Vtelna posílá Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku řezanou ceduli. Odpovídá na jeho řezanou ceduli ve sporu o užívání luk a dědin náležejících ke dvoru v Čečelicích.

Bez místa, 18. února 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 116-117, česky

*Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, cedule k do-
dání.*

((Odpověď od Vtele[n]ského.¹))²

*Já Mikuláš Vtelenský ze Vtelna a na Vtelně,³ vedle práva a zřízení zemského,⁴ s touto ce-
dulí řezanou, pečeti mou vlastní upečetěnou, posílám k Vám, urozený pane Albrechte Pěti-*

¹ Mikuláš Vtelenský ze Vtelna (narozen 1552, zemřel 11. 5. 1612), na Mělnickém Vtelnu.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Mělnické Vtelno, poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Mikuláše Vtelenského ze Vtelna.

⁴ V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, narovnání pomocí prostředníka nebo zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars I. sectio I, s. 533.

peský z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, jaké jste ke mně opět poselství skrze ceduli řezanou pod pečeti Vaší učinili, kterak že bych byl v držení a užívání dědin a luk ke dvoru mému ve vsi Čečelicích⁵ a ty že by mně od Jeho Milosti Císařské⁶ pod jistej plat k panství brandej-skýmu⁷ předešle zanechány byly, kteréž v témž poselství Vašem zejména jmenujete, totiž pětmečítma⁸ honův dědiny u vsi Čečelic ležící, jmenovitě na vrchu nade vsí čtyry hony, nad Byšicí⁹ u Božích muk vedle cesty dvoje hony, z druhé strany též cesty dvoje hony, na vrchu u stráže u Čečelic dvoje hony, nad vinicemi tudíž jedny hony, Na kopaninách¹⁰ nad cestou benáckou¹¹ jedny hony, pod touž cestou za Kolčí¹² jedny hony, Na kluku¹³ nad dědinou kněžskou dvoje hony, u rybníčku jdouc [ke] Konětopům¹⁴ čtyry hony, Na písku¹⁵ vedle dědiny Ondřejkovy¹⁶ jedny hony, od Kojovic¹⁷ k Kostelci,¹⁸ jdouce vedle cesty, dvoje hony, z druhé strany též cesty jedny hony, pod Cicemín¹⁹ jedny hony jenž slove Kaliště, a nad pastvami jedny hony ješto slove Chmelnice²⁰ a k tomu také dvě louce, jedna v pastvách vedle zahrad a Vykhartovy²¹ louky a druhá u brůdku vedle luk Vykhartovy a Ondřejkovy ležící, a o ty že byste Vy s Jeho Mi[l]o[s]tí Císařskou, pánem naším nejmilostivějším, smlůvu a směnu dobrovolnou a dokonalou měli,²² tak že ste Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské k milostivému zalíbení jistejch a Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské příležitějch gruntův Vašich dědičně postoupili a proti tomu Jeho Mi[l]o[s]t Císařská, že by ráčil na Vás, dědice, budoucí Vaše, týž plat z nahoře psaných dědin a luk pořádně vedle své milostivé vůle převést na ten způsob, abyšte Vy doptajíc se takových dědin a luk, z nichž by tak ten plat Jeho Mi[l]o[s]ti Císařský vycházel a nímž [?] již Vám vycházeti měl, je k své ruce ujíti, prodati, jinému buď odevzdati a s tím jako svým vlastním učiniti mohli a moc měli, bez překážky jednoho každého, kderýchžto dědin a luk děle pod ten plat nechati, mně nemíníc, nýbrž je k jinšímu užitku Vašemu obrátiti míníc, mně vedle zřízení zemského²³ věděti dáváte, abych takových nahoře zejména oznámených dědin a luk od datum též cedule ve dvou nedělích pořad zběhlých jak já, čeládka i lidé poddaní moji, prázdny byli, tak jakž táž cedule řezaná poselství Vašeho, kderěž dat[um] jest na Byšicích v pátek po s[va]tě Doroty²⁴ léta páně tisícého pětistého devadesátého druhého

⁵ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Mělnické Vtelno.

⁶ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁷ Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, komorní město a zámek severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský).

⁸ Pětmečítma – dvacet pět.

⁹ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁰ Na Kopaninách, hony, na statku Čečelice.

¹¹ Benátky nad Jizerou, poddanské město a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha purkrabího z Donína.

¹² Koleč, blíže neidentifikované místo u vsi Čečelice.

¹³ Na kluku, hony, na statku Čečelice.

¹⁴ Konětopy, poddanská ves a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku města Brandýs nad Labem.

¹⁵ Na Písku, hony, na statku Čečelice.

¹⁶ Ondřejkovy dědiny, dědiny na statku Čečelice.

¹⁷ Kojovice, poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Kropáčova Vrutice. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice.

¹⁸ Kostelec nad Labem, komorní město a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). Součástí komorního panství Brandýs nad Labem.

¹⁹ Cecemín, vrch u vsi Všetaty.

²⁰ Chmelnice, hony, na statku Čečelice.

²¹ Vykhartova louka, louka na statku Čečelice.

²² Srov. list č. 308.

²³ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. L. 47., s. 618.

²⁴ Dne 7. února.

a mně teprva v středu první v postě, to jest v středu po svatě Školastyce,²⁵ dodána jest, to vše v sobě šir obsahující zavírá, na kderéžto poselství a touž ceduli Vaši poselací Vám tuto svou odpověď dávám a tomu, abyš Vy takové jaké právo k nadepsaným dědinám a lukám mým v poselství Vašem jmenovaným měli a je mně, abych jich s čeládkou svou, lidmi poddanými svými, prázen byl, vypovídati k užívání svému obrázení moc měli, místa nedávajíc, odpírám. A protož v té příčině Vás uposlechnouti nemíním, nýbrž dědin těch jako i kdy prve užívati budu. Do Vás také jiné naděje nejsem, poněvadž ode mě sobě žádné nesousedské příčiny dané nemáte, že také mimo pořad práva nic před se bráti a mně v užívání žádné překážky činiti, nic méně k nesousedství a zaneprázdnění z oumysla příčiny dávati že nebudete, smejšlím. Kteroužto odpovědi na poselství Vaše vedle zřízení zemského²⁶ se zpraviti můžete. Dat[um] cedula v outerej po neděli Inuocauit léta [tisícího pětistého] devadesátého druhého.

²⁵ Dne 12. února.

²⁶ Srov. poznámku č. 4.

357.

Jan Víta ze Rzvého píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby dal na jeho místě 65 kop grošů míšeňských za Šebestiána Durumpacha z Turncefu Václavovi Hradeckému. Svou vůli ohledně register svého statku mu sdělil po Mikulášovi Pětipeském z Chýš a Egrberku.

Praha, 8. března 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 105, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, panu švakru mému vždycky obzvláště milému.

((Abych za p[ana] Drnpacha¹ panu Hradecké[m]u² 65 kop dal.))³

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane Albrechte Pětipeský [etc.], pane švakře můj zvláště milý, s vinšováním od milého Pána Boha sumou všeho dobrého. Vás důvěrně, jakožto svého obzvláště milého pana švakra, prosím a žádám, že pana Václava Hradeckého strany toho rukojemství⁴ za pana Šebestyána Durrnpacha na místě mým 65 kop míš[eňských] spokojíte a mně to potomně vyrazíte, tak abych já ani ((zvláště)) on, pan Durrnpach, za tou příčinou v žádném nebezpečení nebyl<i>, toho se panu švakrovi vším dobrým přátelstvím služebně rád odměním a odsloužím. Strany register statku⁵ mého po panu bratru⁶ Vašemu, dá-li Pán Bůh, zejtra všecko ((co vůle má bude)) v známost uvedu. S tím se panu švakrovi na milým Pánu Bohu na všem dobře a šťastně jmiti vinšují a vdy⁷ dokonale a nepochybně věřím, že mne pan švakr v této mé pilné potřebě neopustí. Pán Bůh

¹ Šebestián Durumpach z Turncefu (zemřel po 1592).

² Václav Hradecký. Blíže neidentifikovaná osoba.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Rukojemství – zaručení se jiné osoby či jiných osob (rukojmí) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmí) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak týž neučinil sám; rukojemství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.

⁵ Šlo o dluh a zástavu statku Opařany. Srov. list č. 355.

⁶ Mikuláš Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1538-1547, zemřel 1596), bratr Albrechta Pětipeského.

⁷ Vždy.

rač dáti, abych se s Vámi, mým obzvláště milým panu švakrovi, v dobrým zdraví se shledati mohl. Datum v Praze⁸ v neděli Družebný léta [tisícího pětistého] devadesátého druhého.

Jan Víta ze Rzavého⁹

A co se dotejče těch 100 kop míš[eňských], oč pan bratr se panem švakrem na místě mém bude mluvíti, prosím, že mne pan švakr taky v své laskavé paměti jmíti bude. Bohdá pan švakr nic na mně nemá ztratiti.

⁸ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁹ Jan Víta ze Rzavého (zemřel po 1592), na Opařanech.

358.

Jan Víta ze Rzavého píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá k němu Mikuláše Pětipeského z Chýš a Egrberku. Žádá, aby mu půjčil 100 tolarů. Ohrazuje se proti pomluvám, které jsou proti němu rozšiřovány.

Praha, 17. března 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 106-107, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu <Mikulášovi> Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, panu švagru mému obzvláště milému. ((Ve štvrtek po Smrtedlný neděli¹ posláno na toto psaní po pa[n]u Mikulášovi,² bratru, 1 sto kop m[išeňských] a po p[anu] Skálovi³ 40 kop m[išeňských] předtím.))⁴

Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane švakře můj zvláště milý. Zdraví a všeho nejlepšího dobrého panu i se vším domem páně upřímně věrně rád přeji. Podle toho teď naschválně pana Mikuláše, bratra páně, ku panu švakru posílám. A jak zde v Praze⁵ jsem pana švagra přátelsky žádal, aby mě pan švagr v mé důležité potřebě a nemoci jedním stem tolarů založil, i tak ještě té celé víry a nepochybné naděje jsem, že mne pan švagr těmi a takovejmi 100 kop[ami] míš[eňských] opustiti neráčí, nýbrž je po panu bratru svým nyní konečně odeslati nepomine, vždy služebně žádati nepřestávám. Jistě mně pan švagr tím nemalý zalíbení a platný přátelství v této mé nemoci a veliký potřebě vykonati ráčí. Já taky, když mi milý Pán Bůh bohdá tyto dny z této mé nemoci povstati dáti ráčí, chci se bohdá o všecko se panem švakrem tak přátelsky a upřímně narovnat, <že> tak že bohdá pan švakr bude jmíti příčinu ke mně jistě lásku jmíti. Neb na jiným nejsem, než abych se <po> o všecko, což tak mezi námi v námluvě pozůstává <pozůstávo>, mimo jiné s panem švagrem v slušnosti a mírnosti se narovnal.⁶ Což pak budoucně sám pan švagr ode mě vskutku to <z>((s))eznati má. Dáleji pak toho zprávu mám, že by někdo panu švagru o mně nějaký klevetný,⁷ nepravý a nikdá nedivodný řeči mluvíti jměl, že bych panu švagru snad toho sta-

¹ Dne 19. března.

² Mikuláš Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1538-1547, zemřel 1596), bratr Albrechta Pětipeského.

³ Ctibor Skála z Kolince měšťan v Novém Městě pražském.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁶ Narážka na dluh a zástavu statku Opařany, zmiňované v listech č. 355 a 357.

⁷ Kleveta – pomluva, klep; hádka.

tečku svého s chutí rád dopočísti neměl. I pana švagra za to přátelsky prosím, že k sobě takovejch nepravějch řečí přijímati ani u sebe jim místa dávatí pan švagr nebude, neb to žádná pravda není a já tomu světle a patrně odpírám. A jestliže jest možné, nechť mi ho pan švagr jmenuje, chci to od sebe, že tomu tak není, odvésti. Nejsm takovej, když s kejm na čem jednou zůstanu, abych jinačej, než co náleží, učiniti jměl. A tak pana švagra prosím, že mě při sobě v pravdě omluvna jmíti ráčí. Za odpověď přátelskou s vykonáním žádosti mé veliké a služebné pana švagra žádám. S tím milost Boží s námi se všemi bejti rač. Datum v Praze v outerý po neděli Smrtedlné léta [tisícího pětistého] devadesátého druhého.

*Páně švakrů vždycky povolný služebník,
Jan Víta ze Rzávého⁸ a na Vopařanech⁹*

⁸ Jan Víta ze Rzávého (zemřel po 1592), na Opařanech.

⁹ Opařany, poddanská ves a tvrz západně od Tábora (kraj Jihočeský). V majetku Jana Víty ze Rzávého.

359.

Bohuslav Jáchym Hasištejnský z Lobkovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu nadvakrát přeřpsanou svatební smlouvu mezi Matyášem Štampachem ze Štampachu a jeho sestrou Barborou Hasištejnskou z Lobkovic a žádá ho jako jednoho „z pánů a přátel“ o jejich zpečetění.

Mladá Boleslav, 3. dubna 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 36-37, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích a Bosyni, panu příteli mému zvláště milému.

((+))

Službu svou vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane příteli můj zvláště milý. Zdraví i jiného všeho dobrého Vám věrně rád přeji. Jakož Vám v dobré paměti zůstává, že léta páně patnáctistého vosmdesátého devátého pominulého ten outerý po Povýšení svatého Kříže¹ na zámku mém Mladém Boleslavi,² vydávajíc urozenou (toho času) pannu pannu Barboru šlechtičnu Hasistejnskou z Lobkovic,³ sestru mou, urozenému a statečnému rytíři panu Matyášovi Štampachu⁴ na Kornhauze⁵ a Srbčci,⁶ na žádost jeho a pánův a přátel jeho k stavu svatého manželství, po ní z dílu statku mého, který se po panu otci⁷

¹ Dne 19. září.

² Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic.

³ Barbora Hasištejnská z Lobkovic, sestra Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic, od 1589 manželka Matyáše Štampacha ze Štampachu.

⁴ Matyáš Štampach ze Štampachu (narozen 1545, zemřel 1615), na Mšeci a Srbčci, od 1589 manžel Barbory Hasištejnské z Lobkovic.

⁵ Mšec, poddanské městečko a hrad severovýchodně od Rakovníka (kraj Středočeský). V majetku Matyáše Štampacha ze Štampachu.

⁶ Srbeč, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Rakovníka (kraj Středočeský). V majetku Matyáše Štampacha ze Štampachu.

⁷ Bohuslav Felix Hasištejnský z Lobkovic (narozen 13. 1. 1517, zemřel 27. 8. 1583), na Líčkově a Chomutově, otec Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic a Barbory provdané Štampachové Hasištejnské z Lobkovic, nejvyšší komorník.

mém mně dostal,⁸ toho co od nebožtíka pana po první dceři paní, paní Evě Švanbergkové rozené Hasistejnské z Lobkovic,⁹ sestře mé, věnováno bylo,¹⁰ polovici, totiž jeden tisíc zlatých rejnských, podle zřízení zemského¹¹ jsem věnoval a nad to z lásky bratrské pět set zlatých rejnských z mého vlastního dílu věna přidal, a pány a přáteli mými v smlouvě svadební¹² zejména poznamenanými, kteří jsou na žádost mou přítomný byli, zaručil. Kteroužto tak ode mě jmenovanou sumu věna on pan Matyáš Štampach ujavše, zase třetinou vejš, jak země za právo má, též sestře mé jest obvěnil, kdež toho všeho přijde a učiní tři tisíce půl vosma sta zlatých rejnských, a jí touž sumu ujistiti připověděl,¹³ a že se tomu zadosti stane, osobou Vaší i jinými pány a přáteli svými v smlouvě svadební výš dotčené také zapsání, kteréž při sobě jměl, tolikéž jest pojistil, jakž táž smlouva léta a dne z počátku psaného učiněna, kterouž na dvě přepsanou Vám příležitostě odsílám,¹⁴ to vše v sobě šíře obsahuje a zavírá. I poněvadž vedle vyměření sněmovního¹⁵ smlúvy svadební mají od rukojmův¹⁶ zpečetěny býti, protož Vás žádám, že k dotčené smlouvě svadební jedné i také druhé vedle jiných pánův rukojmův (kterýmž tolikéž k jednomu každému živému zůstávajícímu o to obzvláštní psaní činím) pečeť svou přitisknete, tak abych majíc je zpečetěné, mohl jednu témuž panu Matyášovi Štampachovi odvésti a druhé při sobě na místě dotčené paní sestry mé zanechati, pro uvarování nějakých budoucích o to nedorozumění a nesnázi, jsa té naděje, že toho učiniti odporný nebudete. S tím milost Pána Boha s námi se všemi. Dat[um] na Mladém Boleslavi v pátek po slavné památce Vzkříšení Krista pána z mrtvých léta [tisícího pětistého] devadesátého druhého.

Bohuslav Joachym Hasistejnský z Lobkovic¹⁷ na Mladém Boleslavi
a Krulichu,¹⁸ Jeho Mi[los]ti Cí[sařsk]jé¹⁹ rada

⁸ Díl Bohuslava Jáchyma vymezen v kšaftu jeho otce Bohuslava Felixe Hasištejnského z Lobkovic. NA Praha, DZ, DZV 22, fol. A 10-A 15 (Vklad do desek zemských větších trhových 28. září 1583), kšaft Bohuslava Felixe Hasištejnského z Lobkovic na Chomutově a Ličkově, rady a nejvyššího komorníka (bez místa, 1. června 1582).

⁹ Eva Švamberská Hasištejnská z Lobkovic, sestra Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic, manželka Jana Šebestiána nebo Kryštofa ze Švamberka.

¹⁰ Zmíněnou písemnost (zápis věna) se v prostudovaných pramenech nepodařilo dohledat.

¹¹ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. K. 8, s. 588.

¹² Svatební smlouva mezi Bohuslavem Jáchymem Hasištejnským z Lobkovic na místě své sestry Barbory a Matyášem Štampachem ze Štampachu byla sepsána na zámku Mladá Boleslav 19. září 1589. Mezi svědky byl podepsán také Albrecht Pětipeský. Svatební smlouva je přepsaná v NA Praha, DZ, DZM 137, fol. C 43-C 44'. Srov. tamtéž. Půhony ke svědomí k soudu letničnímu 1593, Barbora Štampachová Hasištejnská z Lobkovic pohání Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic na Mladé Boleslavi a Kosmonosech, aby položil opis (*přípis*) svatební smlouvy. Důhon z téhož v NA Praha, DZ, DZM 73, fol. F 3' (Vklad důhonu 5. července 1593). Srov. list 386.

¹³ Zmíněnou písemnost (zápis věna) se v prostudovaných pramenech nepodařilo dohledat. Srov. ustanovení o výši věna pro Barboru v kšaftu jejího otce Bohuslava Felixe Hasištejnského z Lobkovic. NA Praha, DZ, DZV 22, fol. A 10-A 15 (Vklad do desek zemských větších trhových 28. září 1583), kšaft Bohuslava Felixe Hasištejnského z Lobkovic na Chomutově a Ličkově, rady a nejvyššího komorníka (bez místa, 1. června 1582).

¹⁴ Zmíněná písemnost (svatební smlouva) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

¹⁵ Sněmovní vyměření – ustanovení, rozhodnutí usnesením nebo generálního sněmu. *Sněmy české* VI, č. 328, s. 549-591 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. ledna až 13. února 1585), zde s. 570-571, článek „O svatebních cedulích“.

¹⁶ Rukojmí – ručitel za cizí závazek; ten, kdo se zavazuje za jiného, vztahuje na sebe to, čím je někdo jiný někomu povinen, že se tomu za dosti stane.

¹⁷ Bohuslav Jáchym Hasištejnský z Lobkovic (narozen 1546, zemřel 17. 10. 1605), na Mladé Boleslavi a Králíkách, přísedící dvorského a komorního soudu, syn Bohuslava Felixe Hasištejnského z Lobkovic, bratr Barbory, provdané Štampachové Hasištejnské z Lobkovic.

¹⁸ Králíky, poddanské město a zámek severovýchodně od Ústí nad Orlicí (kraj Královéhradecký). V majetku Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic.

¹⁹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

360.

Karel Častovec Myška ze Žlunic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby nechal u jeho poddaného v Libiši ještě jeden rok poddané své manželky.

Obříství, 14. dubna 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 122, česky¹

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egeberku a na Byšicích, panu ujci mému zvláště milé[m]u.

((Od p[ana] Myšky² z Vobříství,³ abych děti Petrovejch⁴ u poddaného jeho v Libiši⁵ nechal.))⁶

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane ujče můj zvláště milý. Zdraví a při tom jiného všeho dobrého, na Pánu Bohu žádajíce, přál bych Vám věrně rád. Petr Kulich z Libiše, poddaný můj, list jest mi sobě od Vás danej léta [tisícího pětistého] devadesátého ukázal.⁷ K žádosti jeho, Anny⁸ a Jany,⁹ sester, a Václava,¹⁰ bratra jich vlastního, syn a dcery Petra,¹¹ syna Šinckova,¹² poddaného paní manželky¹³ Vaší, u něho až dosavad zanechali. Můj zvláště milej pane ujče, žádajíce mne on Petr Kulich k Vám za přimluvu, abyšte jemu vejš jmenovaných poddaných paní manželky Vaší u něho od tohoto času až do roka pořad zběhlého zanechali a jemu list na to, aby volně beze vsí překážky u něho bejti mohli, dali, i nemohouce jeho žádosti slušné oslyšeti, můj zvláště milý pane ujče, přátelsky Vás žádám, že na žádost mou tak učiníte a jemu Kulichovi aneb u něho do roka od tohoto času pořad zběhlého dotčených poddaných paní manželky Vaší necháte a jemu list na to také, aby u něho volně bez překážky byli, dáte. Já se toho panu ujci v podobné větci i jiným všelijakým dobrým přátelstvím odměniti nepominu. Za odpověď s vykonáním žádosti mé žádám. S tím milost Pána Boha s námi bejti rač. Dat[um] na Obříství v outerý po neděli Misericordia léta [15]92.

Karel Častovec Myška ze Žlunic a na Obříství

¹ List vydal Petr MAREŠ (ed.), *Karel Častovec Myška ze Žlunic. Život předbělohorského rytíře ve světle rodinné korespondence*, Ústí nad Labem 2000, s. 128.

² Karel Častovec Myška ze Žlunic (narozen kol. 1558, zemřel 1602), na Obříství.

³ Obříství, poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Karla Častovce Myšky ze Žlunic.

⁴ Petr Kulich, poddaný Karla Častovce Myšky ze Žlunic ze vsi Libiš.

⁵ Libiš, poddanská ves jižně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Obříství, část vsi k samostatnému svobodnému statku Přívory (Dolní).

⁶ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ Zmíněná písemnost (list poselací) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁸ Anna, dcera Petra, poddaná Barbory Pětipeské z Hrušova.

⁹ Jana, dcera Petra, poddaná Barbory Pětipeské z Hrušova.

¹⁰ Václav, syn Petra, poddaný Barbory Pětipeské z Hrušova.

¹¹ Petr, syn Šincka, otec Anny, Jany a Václava, poddaný Barbory Pětipeské z Hrušova.

¹² Šinck, otec Petra, poddaný Barbory Pětipeské z Hrušova.

¹³ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

361.

[Představitelé města Mělník] píšou [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku]. Oznamují mu, že Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic převezme v určitý den u jejich úřadu písemnos-

ti týkající se jejich sporu. Písemnosti v rámci odvolání postoupí apelačnímu soudu. Žádají Albrechta, aby byl převzetí písemností přítomen, nebo na svém místě někoho poslal.

[Mělník], 30. května [1592]

SOkA Mělník, AM Mělník, inv. č. 101, sign. L12 (Kopíř odeslaných listů 1591-1598), fol. 2, česky, opis konceptu¹

*P[anu] Albrechtovi Pětipeskému.*²

S[lužbu].³ Urozený a statečný rytíř p[an] Jiří Vosterský Kaplír z Sulevic⁴ na Brocně⁵ a Kokoříně⁶ oznám<ujíc>((il)) <nám> o oumyslu svém, že v pátek tento přicházející 5. Junii⁷ akta mezi Vaší [Mil]o[s]ti a sebou <a obstavuňk> vedle odvolání <svého> <....> ((bude)) k vrchnímu právu⁸ vyzdvihovati, žádajíc aby o tom <Vaší [Mil]o[s]ti> od práva našeho Vaší [Mil]o[s]ti v známost uvedeno bylo. Jakož i my <tak na tento čas> ((k žádosti jeho k Vaší [Mil]o[s]ti v tý věci hotovi jsouce)) Vaší [Mil]o[s]ti o tom oznamujeme <žádajíc> při líbez[né] vůli Vaší [Mil]o[s]ti toho zanechávajíc, buďto že sami životně k vykázování a k vyzdvihování nadepsaných akt ku právu našemu na jmenovaný den v hodinu 15. se postaviti aneb koho na místě svém odeslati ráčíte. S tím nebeskému p[ánu] Vaše [Mil]o[s]ti poručena. 30. Maji.

¹ Jméno adresáta je na opisu konceptu uvedeno v rámci záhlavního registu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Záhlavní regist listu.

³ Zkrácená salutace.

⁴ Jiří Vosterský Kaplír ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně.

⁵ Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplře ze Sulevic.

⁶ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplře ze Sulevic.

⁷ Dne 5. června.

⁸ Vrchní právo – odvolací instance, v tomto případě apelační soud.

362.

Konířské právo v Praze – Novém Městě píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamují mu, že Zdeněk Smolík ze Slavic na místě Mikuláše Vtelenského ze Vtelna přivedl na jejich právo tři klisny zajaté kvůli škodě, kterou učinily na louce poddané Mikuláše Vtelenského ze Vtelna Hedviky. Jestli je chce z práva vzít, musí zaplatit škodu a náklady.

Praha – Nové Město, 9. července 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 8-9, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích i pánu a příteli našemu milému.

Službu svú vzkazujem, urozený pane a příteli náš milý. Zdraví dobrého přejeme Vám věrně rádi. Oznamujem Vám, že urozený pan Zdeněk Smolík z Slavic¹ na místě a k ruce urozeného pana Mikuláše Vtelenského ze Vtelna² a na Vtelně,³ podle listu mocného na právo naše

¹ Zdeněk Smolík ze Slavic (zemřel po 1595), v Satalicích.

² Mikuláš Vtelenský ze Vtelna (narozen 1552, zemřel 11. 5. 1612), na Mělnickém Vtelnu.

tři klisny přivésti dal a oznámil, kderak že by čeládka Vaše ze dvora Vašeho Byšic,⁴ vevnavši desatero pohlaví koňského na louku Hedviky,⁵ manželky neboštika Bartoloměje jinak Bartoše⁶ ze vsi Čečelic,⁷ kmetičny⁸ a poddaný urozeného pana Mikuláše Vtelenského, na kderěžto louce trávu vypásli a škodu nemalou učinili, z kderéhožto pohlaví koňského na též škodě tři klisny zajatý a k rychtář⁹ do vsi Čečelic dovedený jsou. O čemž že psaním¹⁰ k Vám o té škodě i o zajetí klisen v známost uvedeno bylo a Vy žádné odpovědi že jste na takové psaní nedali, kderěžto škody sobě jak na louce, pošacováním,¹¹ tak i po zajetí u rychtáře co nyní protráveno ve vsi Čečelicích 21 kop míš[eňských] jest položil, a za tou příčinou takových klisen žádal nás za spatření i také odhádání.¹² Což k žádosti jeho dnešního dne toho mu se <dnešního dne> dostalo. A předně klisna ščerná, hnědá s lysinkou bílou na čele 8 kop míš[eňských], druhá klisna ščerná, hnědá s lysinkou přes čelo i hubu bílou, dvě nohy zadní bílý mající v 22 kopách míš[eňských], třetí klisna zsvětlá, hnědá s lysinkou bílou na čele 18 kop míš[eňských], takže v sumě čtyřicíti vosmi kopách míš[eňských] odhádány jsou. Protož jestli byste chtěli takové klisny z práva prve v tom jeho pana Mikuláše Vtelenského ze Vtelna a na Vtelně na místě a k ruce dotčený poddaný jeho sumou vejš oznámenou i škodami na to ke právu vzešlymi i tak co za protrávení na právě přijde, spokojíc, vzíti, toho se při vůli Vaší zůstavuje. Paklibyste toho od actum¹³ psaní tohoto do třetího dne neučinili, tehdy takové klisny z práva jemu panu Mikulášovi Vtelenskýmu bychom propustili a vydali, o čemž jsme Vás tejna učiniti nemohli. S tím se Vám na všem dobře jmiti vinšujem. Dán v Praze¹⁴ ve štvrtek po svatých Mistru Janovi z Husince a Mistru Jeronýmovi, 9. July, léta [15]92.

Starší soudcové práva konířského¹⁵ v Novém Městě pražském¹⁶

³ Mělnické Vtelno, poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Mikuláše Vtelenského ze Vtelna.

⁴ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Hedvika Bartoška, manželka Bartoše jinak Bartoloměje, poddaná Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice.

⁶ Bartoloměj jinak Bartoš, manžel Hedviky Bartošky, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice.

⁷ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Mělnické Vtelno.

⁸ Kmetična – vdova po poddaném sedláku; poddaná žena vůbec.

⁹ Blíže neidentifikovaná osoba. Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

¹⁰ Zmíněná písemnost (psaní) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

¹¹ Šacování – odhadování, oceňování.

¹² Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. L. 46, s. 616-618. Srov. J. GLÜCKLICH (ed.), *Nová redakce*, čl. E XIX, s. 152.

¹³ Actum – stalo se; dáno.

¹⁴ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹⁵ Koníř – znalec (odhadce) koní, který zajišťoval vady prodaných koní při uplatňování nároků ze správy.

¹⁶ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy.

363.

Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše konířskému právu v Praze – Novém Městě. Odpovídá jim na předešlé psaní. Louka, o které píše Mikuláš Vtelenský ze Vtelna, že údajně patřila jeho poddané Hedvice, patří jemu. Kvůli špatnému zdraví se nyní nemůže právně bránit.

Slovutní páni starší soucové práva koniřkého² v Novém Městě pražském,³ páni sousedi <moji> a přáteli moji milí. Téhož zdraví přeji Vám rád věrně. Jaké mi psaní činíte na dožádání pana Zdeňka Smolíka⁴ na místě pana Mikuláše Vtelenského⁵ podle listu mocného, kderejž že jest tři klisny mý na právo Vaše přivedl a oznámil, že by čelátka má ze dvoru byšického,⁶ vehnavši desítero pohlaví koňského na louku ((kderouž on jmenuje)) Hedviky,⁷ manželky neboštika Bartoše⁸ ze vsi Čečelice,⁹ poddané<h> téhož pana Mikuláše Vtelenského, na kderéžto louce trávu že sou <pi> vypásli a škodu učinili, <z> kderéžto tři klisny zajatý k rychtáři¹⁰ do Čečelice že sou dovedený a mně o též škodě i o zajetí těch klisen že jest oznámil, a já žádné odpovědi že sem jemu nedal, kderéžto škody i za protrávení 21 kop [míšeňských] jest položil a za tou příčinou že jest žádal Vás takovejch klisen za spatření i také odhádání, čehož k žádosti jeho že jest mu se dostalo, jakož též psaní Vaše, jehož datum v Praze¹¹ ve čtvrtek po svatých Mistru Janovi z Husince a Mistru Jeronýmovi, devátého July, a léta [tisícího pětistého] devadesátého druhého, to v sobě šír obsahuje a zavírá, sem porozuměl. I v pravdě, páni sousedé moji milí, jest mi s podivením do pana Vtelenského, že on smí to mluvit, že ta louka, kdež ty klisny zajatý sou, poddané jeho náleží, čemuž odpírám a pravím, že louka a grunt můj vlastní dědičnej jest a Vtelenský tu nic nemá. Že pak on, nešetříc ani mé těžké nemoci a nemaje sobě ode mě žádné příčiny dané, <kderýžto klisen nemá, jemu těch jeho, než na gruntech mejch neměl, je slušně zajímati a ovšem pak jich šacovati>¹² tak zmužilej se činí, v krunty mý mi se vkládá a na mě tak příliš pospíchá, nevyčkavši aniž dvou neděl od psaní svého mně učiněného. Odpovědi, kderáž jest mu ode mě časné dá((na)) <protož jest neměl na čehož jest> neměl j[es]t <se dopustiti> a na gruntech mejch takové kliseny zajímati a ovše[m] šacovati ((dát)). Však poněvadž nyní více mi jest mysliti na zdraví mé a nětco jiného ((potřebnějšího)), než na věci soudné, muším toho tak <<dd>> ((do vůle Boží)) zanechat. <Av> Však pomůž-li mi Pán Bůh zase k ((z))draví přijíti, budu sobě to bohda věděti pořadem práva k slušné nápravě ((jak)) přivést, čehož sem Vás nemohl pomínouti <toho> ((pro vyrozumění pořádného já jsem)) touto odpovědí mou tejna učiniti. ((Ne-

¹ Adresa je rukou koncipisty napsaná na konci konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť). Autograf blíže neidentifikovaného písaře. Albrechtovou rukou byly vepsány pouze interlineární poznámky.

² Koniřského. Koniř – znalec (odhadce) koní, který zajišťoval vady prodaných koní při uplatňování nároků ze správy.

³ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy.

⁴ Zdeněk Smolík ze Slavic (zemřel po 1595), v Satalicích.

⁵ Mikuláš Vtelenský ze Vtelna (narozen 1552, zemřel 11. 5. 1612), manžel Doroty Smolíkové ze Slavic, na Mělnickém Vtelnu.

⁶ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ Hedvika Bartoška, manželka Bartoše jinak Bartoloměje, poddaná Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice.

⁸ Bartoloměj jinak Bartoš, manžel Hedviky Bartošky, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice.

⁹ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Mělnického Vtelna.

¹⁰ Blíže neidentifikovaná osoba. Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

¹¹ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹² Šacovat – odhadnout, ocenit.

pochybují o Vás, že se v té věci, poku^z13 Vá[m] náležitě j[es]t, spravelivě¹⁴ zachováte)). Datum v Novém Městě pražském v <t>((d)omě¹⁵ mým v pátek po svatým Mistru Janovi Husovi léta [15]92.

Slovným pánům starším a soucům práva konířského v Novém Městě pražském, pánů[m] souseďm mej[m] milej[m], k dodání.

¹³ Pokudž.

¹⁴ Spravedlivě.

¹⁵ Miněn dům Albrechta Pětipeského v Praze na Novém Městě.

364.

Burian Voračický z Paběnic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o zaslání 100 kop grošů míšeňských a posílá mu na to kvitanci.

Bez místa, 29. července 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 94, česky

Urozenému a statečnýmú rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egkerberka na Byšicích a Bosyni, panu ujci mýmu zvláště milýmu.

((Od p[ana] Buriana Voračického¹ o 1 sto kop m[íšeňských].))²

Službu svou vzkazují, urozenej a statečnej rytíři, pane ujče můj vdyckny zvláště důvěrně milej. Zdraví a jiný všeckno nejlepší Vám i všemu domu Vašemu, na Pánu Bohu žádajíc, přejí. Můj zvláště milej pane ujče, z veliký a důležitý potřeby k Vám toto psaní činím a Vás důvěrně ujcovsky žádám, že mně k mý veliký pilný potřebě, na čemž mně mnoho k mýmu dobrýmu a poctivýmu záleží, jedno sto kop míšeňskejch po tomto vyslanejm poslu mým odešlete, mnoho mně tím dobrýho a prospěšnýho jistě učiníte. K jaký by pak to potřebě bylo, nyní Vám v tomto psaní vypsati nemohu, ale bohda při šťastnejm spolu s Vámi shledání Vám o všem oznámím, i též velice poděkování náležitý z tak fedruňku³ ku potřebě mý učiněnýho laskavě prokáži, na kderýžto peníze se do konce zabezpečují, že můj zvláště milej pan ujec žádostivý potřeby mý neoslyší. Protož ted' i kvitanci odsílám, nejsouce jiný naděje, než že s naplněním žádosti mý můj laskavej pan ujec posla ke mně zase vypraví.⁴ Já se toho panu ujci vším dobrejm odměniti i odsloužití i rodině Vaší zakazují a páně ujců vdyckny ve vší volnosti služebnej ujec a přítel zůstávám. A za to žádám, že pan ujec mou nejmilejší paní mater⁵ i všechny rodiny Vaší ode mě přátelsky pozdraví a mou službu náležitou, poslušnou, oznámí. Žádám, aby Pán Bůh ráčil společnýho shledání brzce, jestli v tom vůle jeho svatá, v dobrejm zdraví popřítí. Datum v středu den památný svatý Marty léta [15]92. Neb jich sem se zakázal⁶ pučiti paní vdově.⁷ V[ě]řím, že mi je pan ujec odesle,⁸ dybych jich nepučil, zaved bych.

Burjan Voračickej z Paběnic, Váš

¹ Burian Voračický z Paběnic (zemřel 1593), na Voračicích, syn Petra a Anny Voračické z Chýš a Egrberku.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Fedruňk – podpora; ochrana; pomoc.

⁴ Zmíněná písemnost (kvitance) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁵ Anna Voračická z Chýš a Egrberku (zemřela kol. 1597), vdova po Petrovi Voračickém z Paběnic, sestra Albrechta Pětipeského.

⁶ Zakázat – slíbit, připovědět, zapovědět.

⁷ Blíže neidentifikovaná osoba.

⁸ Odešle.

365.

Simeon Peldřimovský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu blíže nespécifikované věci, jež se týkají nejmenovaného pana Hrušovského, které byly u Matyáše z Těchenic. Až přijede nejmenovaný pan Robmháp ze Suché, chce mu dát odpověď v blíže neurčené záležitosti. Žádá o půjčení 15 kop grošů míšeňských.

Praha, 12. září 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 35, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrbergku na Byšičích a Bosyni, panu kmotru mně laskavě příznivému, b[ud'] d[án].

((Zakázání¹ p[ana] Simeona Peldřimovského,² prokorátora.))³

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane kmotře mně laskavě příznivý. Zdraví a jiného všeho dobrého na Pánu Bohu vinšujíc, přeji Vaší Mi[l]o[s]ti věrně rád. Majíc na Vaší Mi[los]t paměť, tohoto posla naschvále dle zůstání⁴ k Vaší Mi[l]o[s]ti a ty věci všechny strany pana Hrušovského,⁵ které za panem Stěchenicem⁶ byly, odsílám. Druhé z strany pana Robmhápa,⁷ byl bych tu věc bohdá na dobré míře postavil, ale pospíchal [jsem] z Prahy⁸ s panem Balcarem⁹ domů jeti a tak zůstáno, až by do Prahy přijel, že odpověď dáti a dle možnosti se přičiniti chce. Neračte žádné starosti o to takové nésti. Já Vaší M[i]l[o]s]ti připovídám, nebude-li chtíti Vaší Mi[l]o[s]t i také mě podle toho z dobré vůle chtíti spokojiti, že se ty cesty proti němu oberou, kterýmž nerad bude, neb já sem v těch přičinách toho velice dobře povědom.¹⁰ A jak předešle v domě tak i nyní Vaší Mi[l]o[s]ti za to velice a služebně žádám, že mi ráčíte těch patnácti kop miš[eňských] až do s[vatě]ho Havla¹¹ aneb do dnů sirotčích¹² zapůjčiti, neb majíce nemálo dělníků u sebe a strojíc se v pondělí¹³ odpoledne z Prahy vyjeti a v týmždni sotva zase přijedu, manželce¹⁴ své bych nemohl na potřeby žádných peněz nechati a majíc díla a stavení rozpáraný, k veliké škodě v tyto nečasy bych přišel. A taky bohdá do půl druhý[h]o sta v začátku soudu zemského¹⁵ mi dáti mají. A co mi tu ráčíte tak k pohodlí mému učiniti, v pravdě tak vděčně jakobyšte mi je darovati ráčili, neb se

¹ Zakázání – slib, přípověď, zapovědění.

² Simeon Peldřimovský (zemřel 1595), měšťan v Novém Městě pražském, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

⁵ N. Hrušovský z Hrušova.

⁶ Matyáš z Těchenic (zemřel 1595-1596), měšťan Nového Města pražského, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů.

⁷ Baltazar Robmháp ze Suché (zemřel 4. 1. 1616), na Kopidlno.

⁸ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁹ Baltazar Robmháp ze Suché.

¹⁰ Narážka na blíže neidentifikovanou událost.

¹¹ Dne 16. října.

¹² Tzv. sirotčí dny, které byly vyhrazeny pro projednávání sporů vdov a sirotků, byly zahájeny 16. října a trvaly čtyři dny, přičemž v neděli soud neprobíhal. Navazovaly na zasedání většího zemského soudu, který byl zahájen 1. října.

¹³ Dne 14. září.

¹⁴ Blíže neidentifikovaná osoba.

¹⁵ Zasedání většího zemského soudu bylo zahájeno 1. října. Soud zasedal po dobu dvou týdnů. V neděli soud neprobíhal.

v tom cele na Vaši Mi[l]o[s]t bezpečím a Vaši Mi[l]o[s]t[i] vždy připovídám ((tímto psaním svým)) předně jak na dobrého poctivého člověka náleží, toho se upřímně (což vskutku ráčíte seznati) odsloužiti a takové peníze v jistotě při tom čase aneb v soud purkrabskej¹⁶ oplatiti s poděkováním. A jestli může tato má žádost při Vaši Mi[l]o[s]ti, jakož sem té celé naděje, své místo míti, tehdy žádám, že tohoto posla dlouho zdržovati neráčíte, tak aby v pondělí tím raněji doma mohl býti. A pakli jiné jistoty pan Robmháp postoupí, jakož k tomu všelijak směřuji, těch ráčíte sobě proti tomu <těch> 15 kop zase vyraziti. A již se v tom Vaši Mi[l]o[s]t[i] poručeného činím. S tím m[il]o[s]t Boží rač býti s námi. Datum v Praze v sobotu po památce Narození blahoslavené panny Marije léta [15]92.

Vaši Mi[l]o[s]t[i] k službám volný, Simeon Peldřimovský, m[anu] p[ro]p[ria]

Neb když ráčíte těm některejm, kteří Vaši Mi[l]o[s]ti se nemíní odsloužiti ani zas oplatiti, dobře a přesdobře činívati, tehdy proti mně, který se chci Vaši Mi[los]ti odsloužiti a s poděkováním oplatiti, neračte býti.

¹⁶ Míněno zasedání soudu nejvyššího purkrabství pražského, které se konalo v termínu okolo svátku svatě Voršily (21. října).

366.

Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o informaci, zda mluvil s Jáchymem Novohradským z Kolovrat kvůli prodeji statku Valečova a zda mu oznámil, že mu poslal extrakt jeho hlavních register. V registrech jsou zapísány věci, které ke statku nepatří, jiné věci jsou přeceněny. Chce k němu přijet a promluvit si s ním.

Velké Horky, 20. září 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 68-69, český

*Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Egrberku na Byšičích a Bosyni, panu ujci mému vzláště milému.
((Od p[ana] Kaplíře.¹))²*

Službu svou vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane ujče můj vzláště milej. Zdraví, v něm jiného všeho dobrého na Pánu Bohu vinšující, přeji Vám věrně rád. A při tom Vás za to přátelsky prosím, že mi oznámíte, měli ste jakou zmínku (tak vedle našeho zůstání)³ se panem presidentem komory české⁴ strany osoby mý o prodej statku valečovskýho⁵ a oznámili ste jemu, že ste mi hlavních register valečovských extrakt⁶ poslali, co jest pán k tomu řekl.⁷

¹ Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1596), na Brodčích a Velkých Horkách, manžel Markéty Vřesovcové z Řehnic.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

⁴ Jáchym Novohradský z Kolovrat (zemřel 17. 1. 1600), na Košátkách a Buštěhradě, prezident české komory a purkrabí karlíštejnský.

⁵ Valečov, poddanská ves a zámek severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Boseň. Polovina zámku s městečkem Kněžnin Most v majetku Viléma staršího Malovce Kosoře z Malovic, pak jeho dcery Evy a jejího manžela Václava Homuta z Harasova, pak Markéty Kaplířové z Řehnic.

⁶ Extrakt – výpis, výtah.

Nebo kdybych věděl, že pán ještě o tom neví, abych věděl pánu, kderak <o ji> o register hlavních k trhu vydání psáti. Žádám, že mi o všem oznámíte. Byl bych k Vám sám rád dávno sjel, ale teprva z kraje Hradeckýho⁸ dne včerejšího jsem přijel velmi nedostatečněj na oči, nebo mně již skoro od týhodne⁹ velmi bolejí, a zatím nyní z domu svýho zase vydati se nesmím, až by mně ta bolest <zase> ((drobet)) pominula. Ačkoliv jsem se nadál, že se týž statek drobet mírněji šacovati¹⁰ bude a ne tak velice vytahovati, vzláště poněvadž do týchž register mnohé věci, kderýž mně vlastně náležejí <k trhu> a mnohé, že se jich dokonce při statku valečovským nenachází, jiné pak všechny nad míru zvejšení <<a mimo po>> se nacházejí a mimo povahu <pře> ((r))egister neobyčej položený. Na pana ujce sem se bezpečil, že k tomu přijiti nedopustíte, nebo v ta místa nejprvnějš zpráva nejvíceji platí. Že sem pak v tý věci zmejen a má naděje že jest mi chybila, nevím tomu co říci, nežli Pánu Bohu poručiti. Protož já za něj více nedám, nežli týž statek za to stojí.¹¹ Jak jest pak sobě pan Odkolek¹² Kněžnin Most¹³ osekal a k svejmu lepšímu jej šacoval, ne tak jakž Jeho Mi[los]t[i] Císařský¹⁴ bylo poručení, jak mu to schváleno bude, rád se tomu podívám,¹⁵ o čemž bych s Vámi rád oustní rozmluvení měl. Kdybych věděl, kdy doma budete, na chvilku bych k Vám sjel. Za oznámení žádám. Já pak, bych Valečova neměl, naději mám, že předce živ vstanu. A poněvadž jest mě Pán Bůh až do týž chvíle chovati ráčil, naději mám, že mě dále do vůle své těž neopustí, já pane ujce předce celej upřímnej zůstanu. S tím se Vám na všem dobře a šťastně míti viňsuji. Dat[um] na Velkých Horkách¹⁶ v neděli po památce Povýšení svatého Kříže léta [15]92.

Albrecht Zdeněk Kaplíř, [manu] p[rop]ria

⁷ Vilém Malovec Kosoř z Malovic vlastnil půlku statku Valečov. Po jeho smrti byl dán do sekvestru a z jeho prodeje měly být umořeny dluhy. Tuto polovinu Valečova koupila Markéta Kaplířová z Řehnic 8. prosince 1592. Srov. NA Praha, DZ, DZV 27, fol. B 8-9 a NA Praha, DZ, DZV 169, fol. G 10. Polovinu statku tak spojila se svou půlkou, kterou zdělala po svém otci Zikmundovi Vančurovi z Řehnic. Registra se dělala při plánovaném prodeji a poslala se zájemci. Srov. NA Praha, DZ, DZV 24, fol. D 5-12 a F 5. Srov. také NA Praha, DZ, DZM 195, fol. C 21-C 21'.

⁸ Hradecký kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem byl Hradec Králové.

⁹ Týhodnen – týden.

¹⁰ Šacovat – odhadnout, ocenit.

¹¹ Půlku statku Valečov vlastnila manželka Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic Markéta Kaplířová z Řehnic.

¹² Vilém starší Odkolek z Újezdce (zemřel před 1601), na Malobratřicích.

¹³ Kněžmost, poddanské městečko a tvrz severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému statku Valečov.

¹⁴ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

¹⁵ Narážka na bližší neidentifikovanou událost.

¹⁶ Velké Horky, poddanská ves a zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Strenice. V majetku Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

367.

Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu jako hejtman Boleslavského kraje, že jede k Bohuchvalovi Berkovi z Dubé a Lipé, druhému krajskému hejtmanovi, a že ho a jiné pány z Boleslavského kraje nepominou před sebe předvolat. Doufá, že na něj počká na Byšicích a promluví si s ním o statku Valečov. Vrací mu přepis jeho register.

Brodce, 24. září 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 73, český

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergka na Byšicích a Bosyni, panu ujci mému vzláště milému.

((Od p[ana] Kaplíře.¹))²

*Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane ujče můj zvláště milý. Zdraví, v něm jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Žádost Vaši vykonati nepominu a dnešního dne na Valečov³ jedu a odtud ku panu tovaryši⁴ ((mému)) na Loukovec⁵ sjedu a o jistej den se snesa Vás i jiný pány obyvatele kraje Boleslavského, kdeří toho na nás žádali, sročiti⁶ touto jízdou nepominem.⁷ Co se pak našeho oustního promluvení strany statku valečovského do-
tejte, nikoliv ten tejdén ((k Vám mně se vypraviti možné nebude)). Na Valečov dnes jedu a sotva v neděli doma budu. Žádám, že mě dopoledne v pondělí⁸ na Byšicích⁹ doma dočkáte. Však potom ještě dobře v Praze¹⁰ býti moci budete. K Vám konečně přijedu a o všechno, co zapotřebí bude, promluví, bych měl v noci z Valečova přijeti. Věřím, že tak učiníte. Rejster přepis těch, kderýž jste mi zapůjčili, Vám zase posílám.¹¹ Ty, jež od Vás mám, jsou zmakulovaný.¹² Měl sem je u jednoho svýho dobrýho přítele, nětco na stranách poznamenával, však sou tyto slovo od slova tak napsaný jako i mý. A že jste mi jich na žádost mou propůjčili, Vám z toho přátelsky děkuji. S tím milost Boží s námi býti rač. Dat[um] na Brodcích¹³ v čtvrtek po s[vaté]m Matouši léta [15]92.*

Váš upřímněj ujec,
A[lbrecht] Z[deněk] Kaplíř, m[anu] p[rop]ria

¹ Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1596), na Brodcích a Velkých Horkách, hejtman Boleslavského kraje, manžel Markéty Vřesovcové z Řehnic.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Valečov, poddanská ves a zámek severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Boseň. Polovina zámku s městečkem Kněžnin Most v majetku Viléma staršího Malovce Kosoře z Malovic, pak jeho dcery Evy a jejího manžela Václava Homuta z Harasova, pak Markéty Kaplířové z Řehnic.

⁴ Tovaryš – druh, společník; zde spolupracovník v úřadu krajského hejtmána, druhý krajský hejtman. Bohuchval Berka z Dubé a Lipé (narozen 1561, zemřel po 1621), na Loukovci nad Jizerou, hejtman Boleslavského kraje.

⁵ Loukovec, poddanská ves a tvrz severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Bohuchvala Berky z Dubé a Lipé.

⁶ Sročit – stanovit den (termín, soudní rok) a místo k slyšení a projednání pře (sporu).

⁷ Narážka na bližší neidentifikovanou událost. Srov. list č. 384.

⁸ Dne 28. září.

⁹ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁰ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹¹ Srov. list č. 366.

¹² Zmakulovat – poskvnit; poškodit; snížit průkaznost různými škrty či mazáním.

¹³ Brodce, poddanské městečko a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

368.

Jan Boryně ze Lhoty píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Zve ho na svou svatbu, kterou bude mít na Mikovicích s Kateřinou Magdalenou z Roupova.

Mikovice, 28. září 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/5, fol. 5, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi [Pětipes]kému¹ z Chýš a z Egrberku a na By[šič]ích,² panu ujci mému zvláště milému.

¹ Poškozená psací látka.

((*Od p[ana] Borně³ z Mikovic,⁴ zuve na veselí. D[ej] P[án] B[ůh] šťastné.*))⁵

Službu svou vzkazují, urozenej a statečnej rytíři, pane ujče můj zvláště milej. Zdraví a v něm jiné všeckno dobré, přeji Vám věrně rád. Oznamuji Vám, že z vůle Pána Boha všemohoucího a rady mejch milejch pánů a přátel jest mi den jmenován od Jeho [Mil]o[s]ti urozeného pána, pana Jana z Roupova⁶ na Roupově⁷ a Nezdicích⁸ k dodání mně k stavu s[vatě]ho manželství urozenou pannu, pannu Kateřinu Mandalenu, šlechtičnu odtudž z Roupova,⁹ dceru páně, kderěžto svadební veselí i s přínosem¹⁰ konati se bohdá šťastně bude na Mikovicích v neděli před s[vatý]m Martinem¹¹ prv příští. A protož Vás, můj zvláště milej pane ujče, přátelsky prosím, že na týž den ke mně na Mikovice tím raněji k vobědu přijedete a k takověž poctivosti mé, mně se za jedno[h]o pána a přítele postavice, tuto slušnou žádost mů naplníte, čehož já se zase svému zvláště milému panu ujci všeljak l[íbe]zně¹² odměniti věrně rád chci. Odpovědi příjemné, [kt]erůž¹³ bych se v jistotě zpraviti mohl, po tomto poslu žádám. A s tím mi[l]o[s]t a ochrana Pána Boha všemohoucího rač býti s námi. Dat[um] na Mikovicích v ponděli den s[vatě]ho Václava léta [tisícího pětistého] devadesátého druhého.

Jan Boreň ze Lhoty na Mikovicích

² Poškozená psací látka.

³ Jan Boryně ze Lhoty (zemřel 1613), na Mikovicích, od 1592 manžel Kateřiny Magdaleny z Roupova.

⁴ Mikovice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kralupy nad Vltavou. V majetku Jana Boreně ze Lhoty.

⁵ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Jan z Roupova (zemřel po 1607), na Roupově a Nezdicích, otec Kateřiny Magdaleny z Roupova.

⁷ Roupov, poddanské městečko a hrad jihozápadně od Plzně (kraj Plzeňský). V majetku Jana z Roupova.

⁸ Nezdice, poddanská ves a tvrz jižně od Plzně (kraj Plzeňský). V majetku Jana z Roupova.

⁹ Kateřina Magdalena z Roupova, dcera Jana z Roupova, od 1592 manželka Jana Boryně ze Lhoty.

¹⁰ Přínos – čas přivedení manželky do domu jejího manžela po svatbě (svatebním veselí).

¹¹ Dne 8. listopadu.

¹² Poškozená psací látka.

¹³ Poškozená psací látka.

369.

Půhon. Bohuchval Berka z Dubé a z Lipé a Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic, jako hejtmani Boleslavského kraje, pohánějí Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku, aby se dostavil v určený den do města Mladá Boleslav na radnici, a předložil tam psaní Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ohledně Jana jinak Černýho a Anny jinak Černý, a řezanou ceduli téhož, která se týká také Jana Černýho.

Bez místa, 20. října 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 78-79, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Egrberku na Byšicích a Bosyni, panu a příteli a ujci naše[m]u zvláště milému.

((*Půhon od p[ánů] hejtmánů pro položení cedulí a psaní Vtelenské[m]u.*)¹)²

Službu svú vzkazujem, urozený a statečný rytíři, pane a příteli a ujče náš zvláště milý. Zdraví a při něm jiného všeho dobrého, přejeme Vám věrně rádi. A tejna Vás nečiníme, že

¹ Mikuláš Vtelenský ze Vtelna (narozen 1552, zemřel 11. 5. 1612), na Mělnickém Vtelnu.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

j[es]t nás za to žádal urozený pan Mikuláš Vtelenský ze Vtelna a na Vtelně,³ abychom Vám z ouřadu našeho poručili, abyšte položili psaní posilací od něho k Vám učiněný, sekrytem jeho upečetěný, kterýmžto Vám na dvoje psaní od Vás k němu učiněné, na jedno z strany Jana jinak Černýho⁴ a na druhé z strany Anny jinak Černý,⁵ o ujištění jich,⁶ odpověď svou dává, jehož dat[um] j[es]t na Vtelně v outery po památce s[vatéh]o Bartoloměje⁷ léta [tisícího pětistého] devadesátého druhého.⁸ Těž že bude potřebovati proti Vám k svědomí⁹ cedule řezané,¹⁰ pečeti jeho vlastní upečetěné a k Vám odeslané, kterouž Vám na ceduli řezanou o pokutu padesáte kop grošův českých, kterouž že by Vám pro přechovávání téhož Jana Černýho propadnouti měl,¹¹ odpověď svou Vám učiněnou dává, kteréžto odpovědi jeho že j[es]t dat[um] v pátek po památce Povýšení s[vatéh]o Kříže¹² léta [tisícího pětistého] devadesátého druhého,¹³ pravě on pan Mikuláš Vtelenský, že takových věcí svrchu dotčených proti Vám ke dni Vás s ním od nás hejtmanův krajských sročenému¹⁴ slovo od slova potřebovati bude k svědomí. A protož my z ouřadu našeho Vám poroučíme, abyšte jemu panu Mikulášovi Vtelenskýmu v městě Boleslava Mladého¹⁵ na rathauze¹⁶ v pondělí po památce Všech s[vatý]ch¹⁷ nejprve příštích v hodin štrnácte na celým orloji nadepsané psaní a ceduli položili. Pakli byšte se tak nezachovali, vězte, že sobě on pan Mikuláš Vtelenský pro nepoložení jedné každé věci pokuty na Vás jedno sto kop míš[eňských] pokládá. O čemž nepochybujem, že tak učiníte. Dat[um] v outerej po s[vatém] Lukáši léta [tisícího pětistého] devadesátého druhého.

*Bohuchval Berka z Dubé z Lipého¹⁸ a na Loukovci¹⁹
Albrecht Zdeněk Kaplír z Sulevic²⁰ na Brodcích²¹ a Velkých Horkách²²
hejtmané kraje Boleslavského*

³ Mělnické Vtelno, ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Mikuláše Vtelenského ze Vtelna.

⁴ Jan jinak Černý, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně.

⁵ Anna jinak Černá, krčmářka, manželka Vávry jinak Vavřince, poddaná Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně.

⁶ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars I. sectio I, čl. M. 33., s. 630-631.

⁷ Dne 25. srpna.

⁸ Zmíněná písemnost (list poselací) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁹ Svědomí – svědectví; důkaz; výpověď svědka před soudem. Mohlo být ústní nebo písemné.

¹⁰ V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, narovnání pomocí prostředníka nebo zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38.

¹¹ *Sněmy české* VI, č. 328, s. 549-591 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. ledna až 13. února 1585), zde s. 571-579, článek „O čeledi a poddaných“.

¹² Dne 18. září.

¹³ Zmíněná písemnost (řezaná cedule) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

¹⁴ Sročit – stanovit den (termín, soudní rok) a místo k slyšení a projednání pře (sporu).

¹⁵ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku bratrů Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic.

¹⁶ Rathauz, z něm. das Rathaus – radnice; označení domu, v němž zasedala městská rada, v níž úřadoval rychtář respektive purkmistr s konšely (v městečku) nebo radními (ve městě).

¹⁷ Dne 2. listopadu.

¹⁸ Bohuchval Berka z Dubé a Lipé (narozen 1561, zemřel po 1621), na Loukovci nad Jizerou, hejtman Boleslavského kraje.

¹⁹ Loukovec, ves a tvrz severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Majetek Bohuchvala Berky z Dubé a Lipé.

²⁰ Albrecht Zdeněk Kaplír ze Sulevic (zemřel 1596), na Brodcích a Velkých Horkách, hejtman Boleslavského kraje.

²¹ Brodce, poddanské městečko a zámek jižně od Mladé Boleslavi. V majetku Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

²² Velké Horky, poddanská ves a zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi. Dnes část obce Strenice. V majetku Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

370.

Václav Berka z Dubé a Lipé píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o informaci, zda bude příští týden na Byšicích. Chtěl by k němu poslat svého úředníka nebo někoho jiného.

Zákupy, 19. listopadu 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 105, česky

+ *Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku na Byšicích a Bosyni, panu příteli mému zvláště milému.*

((Z Zákupí¹ od p[ana] Berky.²))³

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane a příteli můj zvláště milý. Zdraví, v něm jiného všeho dobrého, přál bych Vám věrně. Dnešního dne jsem odsud úředníka svého na kočím vozíku,⁴ aby k Vám na Byšice jel, poslal. Navrátil se zase, nemohl celý den pro zlý cesty toliko míli ujeti. Protož tohoto posla naschválně k Vám posílám, žádajíc, přátelsky věděti, budete-li příští tejdén v středu,⁵ čtvrtek,⁶ pátek⁷ neb sobotu⁸ doma, chtěl bych bohdá na jeden den z těch jmenovaných tří [?], kderý by Vám příležitý byl, téhož úředníka neb někoho jiného k Vám vypraviti. S tím milostivá vůle Pána Boha rač s námi býti. Dán na Zákupí ve čtvrtek den s[vaté] Alžběty léta [15]92.

Václav Berka z Dubé a na Zákupí

¹ Zákupy, poddanské městečko a zámek východně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Václava Berky z Dubé a Lipé.

² Václav Berka z Dubé a Lipé (zemřel před 1612), na Zákupech.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Kočí vozík – kočár, krytý nebo polokrytý vůz; vůz s kotcem (budkou, korbou).

⁵ Dne 25. listopadu.

⁶ Dne 26. listopadu.

⁷ Dne 27. listopadu.

⁸ Dne 28. listopadu.

371.

[Představitelé města Mělník] píšou [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku]. Žádají ho, aby se vyjádřil k suplice mělnického souseda Jana Trnky, týkající se Albrechtových poddaných, kteří mu dluží určité částky peněz.

[Mělník], 20. listopadu [1592]

SOka Mělník, AM Mělník, inv. č. 101, sign. L12 (Kopíř odeslaných listů 1591-1598), fol. 24', česky, opis konceptu¹

P[anu] Pětipeskému z Chýš [etc.].²

S[lužbu].³ Vedle vnitřní[ho] žádostivého spisu Jana Trnky,⁴ souseda spolu našeho, v kterém obstavování⁵ poddaných Vaši [Mil]o[s]ti [...] opovídá,⁶ přátelsky žádáme, abyšte Jana

¹ Jméno adresáta je na opisu konceptu uvedeno v rámci záhlavního registu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Záhlavní regist listu.

((Dubskýho))⁷ <.... vsí> z Šemanovic⁸ <.....> ((..... peněz)) 8 g[rošův] č[eských] a 2 st[rychy] pšenice vedle příř[.....] ((.....)) a Duš[....]⁹ <těž z Šimaňovic, který těž> 6 kop 10 g[rošův] m[íšeňských] dluhu <spravedlivého> povinovati za stavejch [?] [.....] <čas a šel k právu> [.....], čehož jestliže se nestane, nemohli bychom než <((sousedům))> sousedu našemu práva uděliti. <Ale jsme> Jsme však naděje nepochybně k Va[ší] [Mil]o[s]ti, že k tomu přicházeti dopustiti naráčíte. S tím [etc.]. 20. Novemb[ris].

³ Zkrácená salutace.

⁴ Jan Trnka, soused z města Mělník.

⁵ Obstavuňk; stavuňk; obstavování; stavování – v městském právu soudní vymáhání dluhů; exekuce. Pokud dlužník nezaplatil svůj dluh, byl na podnět věřitele buďto úředně zajištěn nebo došlo k úřednímu zabavení (obstavení) jeho majetku. Vlastní provedení úředního zajištění nebo zabavení bylo v kompetenci rychtáře, souzení stavuňku bylo v kompetenci purkmistra a rady. Úřední zabavení majetku se mohlo v případě nutnosti vztáhnout také na ručitele (rukojmího) dlužníka.

⁶ Opovídat – přihlásit, ohlásit; odmítnout, odřící.

⁷ Jan Dubský, poddaný ze vsi Šemanovice.

⁸ Šemanovice, poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kokořín. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

⁹ Bliže neidentifikovaná osoba.

372.

Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Jako hejtman Bohuslavského kraje mu oznamuje, že kvůli nepřítomnosti druhého krajského hejtmána Bohuchvala Berky z Dubé a Lipé odkládá na jiný den projednávání jeho sporu s Mikulášem Vtelenským ze Vtelna a Jiřím Vosterským Kaplířem ze Sulevic.

Bez místa, 1. prosince 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 72, česky

*Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu ujci mému vzláště milému.
((Odklad s brocenským¹ i s Vtelenským.²))³*

Službu svú [vz]kazují,⁴ urozený a statečný rytíři, pane ujče můj vzláště milý. Zdraví, v něm jiného všeho dobrého, věrně rád Vám přeji. Na jiným sme nebyli, nežli vedlí našeho oznámení Vás v tom sročení,⁵ kteréž se panem Mikulášem Vtelenským tež panem Jiřím Vosterským Kaplířem před ouřadem naším máte v den ulo[že]ný⁶ ten pondělí po s[va]té Luciji,⁷ vyslyšeti i také spravedlivým nálezem poděliti.⁸ Ale tajiti pana ujce nemohu, že pan Bohuchval Berka,⁹ pan tovaryš¹⁰ můj, tyto dny mně psaní učinil, oznamujíc mi, kterak od úřadu

¹ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně; Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

² Mikuláš Vtelenský ze Vtelna (narozen 1552, zemřel 11. 5. 1612), na Mělnickém Vtelnu.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Poškozená psací látka.

⁵ Sročení – stanovení dne (termínu, soudního roku) a místa k slyšení a projednání pře (sporu).

⁶ Poškozená psací látka.

⁷ Dne 14. prosince.

⁸ Srov. list č. 369.

⁹ Bohuchval Berka z Dubé a Lipé (narozen 1561, zemřel po 1621), na Loukovci nad Jizerou, hejtman Bohuslavského kraje.

Jeho Mi[losti] Císařský landtvojského¹¹ k témuž dni do Dolních Lužic¹² do města Budešína¹³ jest sročen, kterémužto sročení sám přítomen býti musí, tak že jemu k takovému uloženému dni a od nás pánům jmenovanému přítomnému býti možné nebude, žádajíc mě, abych pánům odepsal a jinej den i na místě páně jmenoval. I poněvadž pana tovaryše mého tu přítomného nebude, abych já takový soud sám držeti měl, to mi se netrefí. A protož sme k takovému vyslyšení stran ten pondělí po Devítniku¹⁴ léta p[áně] tohoto [15]93 nejprv příštího obrali.¹⁵ Tu se před námi do města Mladého Boleslava¹⁶ na rathauz¹⁷ najíti dejte, Vás vyslyšeti a k stranám se náležitě zachovati nepominem. Da[tum] v outerý po s[va]t[ý]m Ondřeji léta p[áně] [tisícího pětistého] devadesátého druhého.

*Albrecht Zdeněk Kaplíř z Sulevic¹⁸ na Brodcích¹⁹ a Velkých Horkách,²⁰
hejtman kraje Boleslavského²¹*

¹⁰ Tovarýš – druh, společník; zde spolupracovník v úřadu krajského hejtmana, druhý krajský hejtman.

¹¹ Úřad zemského fojta Dolní Lužice.

¹² Dolní Lužice, markrabství, historické území. Dnes rozdělené mezi Polskou republiku a Spolkovou republiku Německo.

¹³ Budyšín, hlavní město Horní Lužice a hrad. Dnes město ve spolkové zemi Německa Sasku.

¹⁴ Dne 15. února.

¹⁵ Srov. list č. 384.

¹⁶ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku bratrů Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic.

¹⁷ Rathauz, z něm. das Rathaus – radnice; označení domu, v němž zasedala městská rada, v níž úřadoval rychtář respektive purkmistr s konšely (v městečku) nebo radními (ve městě). Byla v ní umístěna truhla s městskými privilegii, městské knihy, pečetidlo a městské finance.

¹⁸ Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1596), na Brodcích a Velkých Horkách, hejtman Boleslavského kraje.

¹⁹ Brodce, poddanské městečko a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

²⁰ Velké Horky, poddanská ves a zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Strenice. V majetku Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

²¹ Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

373.

Václav Smrčka ze Mnichu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o odklad splacení 50 kop grošů míšeňských. Žádá o oznámení v blíže neurčené povinnosti nejmenované mlynářky. Vyrovná se s ním ohledně žita na místě své matky.

Čečelice, 2. prosince 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 73, česky

Urozenému a statečnému rytíři, mému zvláště milému panu ujci, kmotru a sousedu panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, k dodání.

Službu svou vzkazují, urozenej pane ujče a kmotře můj zvláště milej. Vinšují Vá[m] od Pána Boha zdraví i jiný všecko dobrý. Můj zvláště milej pane kmotře, žádám Vás přátelsky, že Vá[m] to protimyslné nebude, že Vá[m] padesát kop míšeňskejch, jakž povine[n] jsem, nekladu. Rád bych to srdce učinil, ale Vá[m] oznámiti mohu, že mi někdeři dlužný jsou, až posavad k svému přijítí nemohu, čekati jim musím. Z té příčiny prosím, že mi za zlé jmiti nebudete. Velice žádajíc, věřím, že za málo někderou neděli mně v tom pohodlí učiníte a ta-

kové sumy počkáte. Já Vá[m] rád, což povinen jsem, od sebe učiniti a Vá[m] se toho vším dobrým odsloužit nepominu. Co se tkne mlynářky,¹ té vdovy, kderáž na místě mém Vá[m] tolikéž něčím povin[n]a, vedle psaní pana hejtmána roudnickýho² měla se Vá[m] postavit a Vás v tom spokojiti. Jestli jest to učinila anebo neučinila, žádá[m] od Vás v tom zpraven býti, abych se k ní o tu věc věděl jak zachovati. Strany pak žita 5 st[rychů] na místě paní mateře³ mé Vá[m] povin[n]ejch Vás s neděle v tom také rád spokojiti chci. Věřím, že oč tuto panu kmotru píší, že mě v tom přátelsky u sebe omluvna míti bude. S tí[m] Pán Bůh s námi. Datu[m] na Čechelicích⁴ v středu po s[va]té Kateřině léta [15]92.

Václav Smrčka ze Mnichu,⁵ m[anu] p[ropri]a

¹ Blíže neidentifikovaná osoba.

² Mikuláš Kotulinský z Kotulína, v Řevničově, 1592 hejtman na Roudnici nad Labem.

³ Dorota Smrčková z Jiljova, matka Václava Smrčky ze Mnichu.

⁴ Čechelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Václava Smrčky ze Mnichu.

⁵ Václav Smrčka ze Mnichu (zemřel po 1596), na Čechelicích.

374.

Svědectví. Představitelé městečka Byšice vydávají Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku svědectví dvou poddaných do soudu krajských hejtmanů ke sporu s Jiřím Vosterským Kaplířem ze Sulevic o Kateřinu, dceru zemřelého Blažka ze Šemanovic.

[Byšice], 10. prosince 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkovicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/17, fol. 9-10, česky

Svědomí¹ ku potřebě urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrberku na Byšicích a Bosyni proti urozenému panu Jiřímu Vosterskému Kaplíři z Sulevic² na Brocně³ a Kokořině,⁴ před Jich Mi[l]o[s]ti pány hejtmany kraje Boleslavského,⁵ tu kdež slyšeti náleží, o Kateřinu,⁶ n[ebožtíka] Blažka⁷ z Šimanovic⁸ dceru.

My purgistr a konšelé městečka Byšic,⁹ známo činíme tímto listem naším obecně přede všemi a zvláště tu kdež náleží, že v té při, kderáž jest před Jich Milostmi pány hejtmany kraje Boleslavského o pokutu pro přechovávání bez listu fedrovního¹⁰ Kateřiny, dcery nebožtíka

¹ Svědomí – svědectví; důkaz; výpověď svědka před soudem. Mohlo být ústní nebo písemné.

² Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokořině.

³ Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁴ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁵ Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

⁶ Kateřina, dcera Blažka, poddaná Albrechta Pětipeského ze vsi Šemanovice.

⁷ Blažek, otec Kateřiny a Jana, poddaný ze vsi Šemanovice.

⁸ Šemanovice, poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kokořín. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

⁹ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁰ List fedrovní – doporučující list, kterým vrchnost dovolovala svým námezdným silám (nádeníkům) jít jinam na práci. *Sněmy české* VI, č. 328, s. 549-591 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. ledna až 13. února

Blažka ze vsi Šimanovic, mezi urozeným a statečným rytířem panem Albrechtem <K>((P))ěti-
peským z Chýš z Egrberku na Byšicích a Bosyni z jedné a urozeným panem Jiřím Voster-
ským Kaplířem z Sulevic na Brocně a Kokořině strany druhé. Svědkové níže psaní vedle
práva a zřízení zemského¹¹ při přítomnosti přísahy dožadovaných urozených pana Václava
Smrčky ze Mnichu¹² a na Čečelicích¹³ a pana Vojtěcha Voračického z Paběnic¹⁴ [etc.] a při
přítomnosti Jiřika Češpivy¹⁵ a Matouše¹⁶ kováře, osob radních, z prostředku našeho k tomu
vedle nařízení sněmovního¹⁷ o vydáních přijati a zapsáni jsou.

Matěj¹⁸ Starej hajný ze vsi Šimanovic, učiniv přísahu podle práva na kříži, svědčil. Toho
sem povědom, že Kateřina, dcera neboštika Blažka ze vsi Šimanovic, kteráž s Blažkem, ot-
cem svým, tu ve vsi Šimanovicích vosedlým, za dobré paměti pana Mikuláše Kaplíře¹⁹ statku
kokořinského, též vsi Šimanovic a jiných vesnic od třidciti let až do smrti pana Mikuláše
Kaplíře jest byla a po smrti pana Mikuláše Kaplíře o takový statek páni bratři Kaplíři pan
Zdeslav²⁰ a pan Jiřík²¹ sou se rozdělili,²² tak že ta ves Šimanovice i s jinejmi vesnicemi
a lidmi v nich vosedlými i s dětmi jich panu Jiříkovi Kaplířovi za díl jeho se dostala a teprv
za držení pana Jiřika Kaplíře jmenovaný Blažek v též vsi Šimanovicích od let třidciti souc
vosedlý, jest umřel. Na kterýmžto statku Jan,²³ syn téhož Blažka, tu v Šimanovicích jakožto
po otci svém s Kateřinou, sestrou svou, tu vosiřalí zůstávají a v tom neboštík pan Jiřík Kap-
líř statek Bosyň²⁴ s touž vsí Šimanovicemi, i což k tomu přináleželo, kromě některých sirotků
v smlouvě vymíněných panu Albrechtovi Pětipeskému jest prodal.²⁵ Kterážto Kateřina, dcera
Blažkova ze vsi Šimanovic, pana Pětipeského poddanou zůstává.

1585), zde s. 571-579, článek „O čeledi a poddaných“. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bo-
hemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. M. 34., s. 631-634.

¹¹ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemici* IV. pars 1. sectio I, čl. P. 15., s. 661.

¹² Václav Smrčka ze Mnichu (zemřel po 1596), na Čečelicích.

¹³ Čečelice poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Václava
Smrčky ze Mnichu.

¹⁴ Vojtěch Voračický z Paběnic (zemřel 1618), na Měšetících, syn Petra a Anny Voračické z Chýš a Egrberku.

¹⁵ Jiří Češpivo, radní, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

¹⁶ Matouš, kovář a radní, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

¹⁷ *Sněmy české* VI, č. 328, s. 567-569 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. ledna až 13. února 1585), zde
s. 569, článek „O přijímání svědkův“.

¹⁸ Matěj, hajný, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Šemanovice.

¹⁹ Mikuláš Kaplíř ze Sulevic na Košťálově a Kokořině, manžel Doroty Beřkovské ze Šebířova, otec Zdeslava a
Jiřika Kaplířů ze Sulevic, Lidmily, provdané Kamýcké, pak Rychnovské ze Sulevic a Magdaleny, provdané
Vosterské Kaplířové ze Sulevic.

²⁰ Zdeslav Kaplíř ze Sulevic (zemřel před 1603), na Košťálově, bratr Jiřika Kaplíře ze Sulevic, Lidmily, pro-
vdané Kamýcké, pak Rychnovské ze Sulevic a Magdaleny, provdané Vosterské Kaplířové ze Sulevic.

²¹ Jiřík Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1587-1588), na Bosyni, bratr Zdeslava Kaplíře ze Sulevic, Lidmily, provdané
Kamýcké, pak Rychnovské ze Sulevic a Magdaleny, provdané Vosterské Kaplířové ze Sulevic.

²² NA Praha, DZ, DZM 100, fol. K 25' (Obeslání ke 12. nedělim o díly). Dne 27. března 1579 obeslal Jiřík
Kaplíř ze Sulevic svého bratra Zdeslava Kaplíře ze Sulevic na Košťálově z toho, aby mu dal ze všeho statku
po zemřelém otci Mikulášovi Kaplířovi ze Sulevic na Košťálově dědický podíl, a to od data obeslání během
dvanácti neděl. Podle juxty datované 19. června 1579 bylo obeslání odloženo do doby po soudu škodním po
13. červenci. NA Praha, DZ, DZM 115, fol. D 4 (Obeslání 17. dubna 1587), Jiřík Kaplíř ze Sulevic obeslál
svého staršího bratra Zdeslava Kaplíře ze Sulevic na Košťálově. Rozdělili se o dědictví po otci. Obeslál ho
z toho, aby se k rozdělení přiznal a rozdílů nechal během čtyř neděl vložit do desek zemských. Srov. NA Pra-
ha, DZ, DZV 23, fol. M 4' (Vklad do desek zemských větších trhových 21. května 1587). Bratři Zdeslav a Ji-
řík Kaplířové ze Sulevic na Košťálově se přiznali před úředníky desek zemských, že každý přijal za dědický
podíl po otci, matce a bratrovi blíže neidentifikovaný statek. Oddělili se tím od sebe.

²³ Jan, syn Blažka, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Šemanovice.

²⁴ Bosyň, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká.
V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

²⁵ Smlouvu o Bosyň uzavřeli 7. ledna 1587, do desek zemských byla vložena 6. prosince 1588. Srov. list č. 225.

Jan Jirků,²⁶ odtud z Šimanovic, učiniv přísahu podle práva na kříži, svědčil takto. To v paměti mám, že za držení statku kokořínského pana Mikuláše Kaplíře Blažek, neboštik, ve vsi Šimanovicích vosedlým od třidciti let jest byl a s ním Kateřina, dcera jeho, též tu byla. Potom po smrti pana Mikuláše Kaplíře o ten statek páni Kaplíři se rozdělili a táž ves Šimanovice s jinými vesnicemi a lidmi se dostala panu Jiříkovi Kaplíři, a teprv za držení pana Jiříka té vsi Šimanovic on Blažek jest umřel a po něm na statku Jan, syn jeho, s Kateřinou, sestrou svou, tu vosiřevše zůstávají. A když pan Jiřík Kaplíř statek Bosyň i s tou vsí Šimanovicemi panu Pětipeskému prodal, dotčená Kateřina, dcera Blažkova, pana Pětipeského kmetičnou²⁷ zůstává a pana Jiřího Vosterskýho Kaplíře nikdá poddanou nebyla a není.

Jan Blažků, odtud z Šimanovic, učiniv přísahu podle práva na kříži, svědčil takto. Toho sem povědom, že neboštik Blažek ze vsi Šimanovic byl tu vosedlým od třidciti let za držitele statku kokořínského dobré paměti pana Mikuláše Kaplíře. Potom po jeho smrti o ten statek rozdělili se páni bratři Kaplíři a ta ves Šimanovice i s jinejmi vesnicemi a lidmi panu Jiříkovi Kaplířovi za jeho díl se dostala a teprv on Blažek za pana Jiřího Kaplíře držení v též vsi Šimanovicích jest umřel, jsouc tu od třidciti let vosedlým. Na kterýmžto statku Jan, syn téhož Blažka, s Kateřinou, sestrou svou, vosiřalí jakožto po otci svém zůstávají. Potom neboštik pan Jiřík Kaplíř statek Bosyň s touž vsí Šimanovicemi, i co k tomu náleželo, prodal panu Pětipeskýmu a tak Kateřina, dcera Blažkova odtud z Šimanovic, zůstává poddanou pana Albrechta Pětipeského a nikdá jest nebyla poddanou pana Jiřího Vosterskýho Kaplíře.

Tito svědkové zapsáni jsou ode mne Šalomona Knínského,²⁸ písaře radního města Kostelce na Labi,²⁹ jakožto majícího k tomu vedle práva a zřízení zemského³⁰ obzvláštní povinnost³¹ sobě vydanou, a pečeti nadepsaného městečka upečetění jsou. Stalo se ve čtvrtek po památce Početí panny Marie léta [15]92.

Od zapsání svědka dáno po 4 g[roších] č[eských].

²⁶ Jan Jirků, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Šimanovic.

²⁷ Kmetična – vdova po poddaném sedláku; poddaná žena vůbec.

²⁸ Šalomoun Knínský (zemřel 1595), měšťan a písař radní ve městě Kostelec nad Labem.

²⁹ Kostelec nad Labem, komorní město a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). Součást komorního panství Brandýs nad Labem.

³⁰ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. P. 30., s. 664; tamtéž, čl. P. 31., s. 664; tamtéž, čl. P. 32., s. 664.

³¹ Povinnost – služební přísaha; úřední přísaha.

375.

Řezaná cedule. Mikuláš Vtelenský ze Vtelna posílá Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku řezanou ceduli. Ruší svojí předešlou řezanou ceduli, kterou vinil jeho poddané z pychu. Bez místa, 14. prosince 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 118-119, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, cedule řezaná k dodání. Upuštění.¹

((Od p[ana] Vtelenskýho.² Upuštění.))³

¹ Upuštění – odpuštění, prominutí.

² Mikuláš Vtelenský ze Vtelna (narozen 1552, zemřel 11. 5. 1612), na Mělnickém Vtelnu.

Já Mikuláš Vtelenský ze Vtelna a na Vtelně,⁴ vedle práva a zřízení zemského⁵ s touto cedulí řezanou, pečeti mou vlastní upečetěnou, posílám k Vám, urozený pane Albrechte Pětipeský z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích, z příčiny té, jakož sem k Vám též předešle poselství skrze cedulí řezanou, též pečeti mou upečetěnou, učinil,⁶ za příčinou, jakož jsou léta tohoto [tisícího pětistého] devadesátého druhého ve čtvrtek po památce svatého Jana Křtitele,⁷ Zachariáš⁸ truhlář, Mikuláš Kokta,⁹ pekař, Václav¹⁰ řezník, rychtář,¹¹ Jiřík Dlouhej,¹² všickni z městečka Byšic,¹³ lidé poddaní Vaši, přišedše na grunty mé na louku ke dvoru mému, kterýž ve vsi Čečelicích¹⁴ mám, náležející a vedle pastvišť vobecních ke vsi Čečelicům z jedné a vedle louky již na ten čas Jiřík Dvořák¹⁵ ze vsi Všetaty,¹⁶ člověk poddaný Jeho Milosti Císařské,¹⁷ v držení jest, z strany druhé ležící, tu sou na též louce, majíce při sobě nemalý počet jiného lidu, s rozličnými braněmi¹⁸ pomocníkův svých nemálo trávy vysíkli a vyzáli a touž trávu na vozy nametavše, tak zelenou pryč na grunty Vaše odvezli, toho se tak pychem proti zřízení zemskému¹⁹ dopustiti nemajíce, jakž táž cedula poselství mého, kteréž dat[um] jest v sobotu den svatého Prokopa²⁰ léta [tisícího pětistého] devadesátého druhého, šíř v sobě obsahující zavírá. I věděti Vám zase touto cedulí dávám, že od téhož poselství svého k Vám učiněného upouštím a jeho proti Vám v ničemž užiti nežádám <což> ((o čemž)) věda, tím se zpraviti moci budete. Dat[um] cedula v pondělí po památce Početi panny Marie léta [tisícího pětistého] devadesátého druhého.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Mělnické Vtelno, poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Mikuláše Vtelenského ze Vtelna.

⁵ V tomto případě byla řezaná cedula prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, nebo narovnání pomocí prostředníka, nebo zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars I. sectio I, čl. S. 7., s. 676-677; tamtéž, čl. D. 3., s. 533.

⁶ Zmíněná písemnost (cedula řezaná) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁷ Dne 25. června.

⁸ Zachariáš, truhlář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

⁹ Mikuláš Kokta, pekař, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

¹⁰ Václav, řezník, rychtář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

¹¹ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

¹² Jiřík Dlouhej, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

¹³ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁴ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Mělnické Vtelno.

¹⁵ Jiří Dvořák, poddaný Rudolfa II. Habsburského ze vsi Všetaty.

¹⁶ Všetaty, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku komorního panství Brandýs nad Labem.

¹⁷ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

¹⁸ Braně – zbraně.

¹⁹ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars I. sectio I, čl. L. 42., s. 613-615.

²⁰ Dne 4. července.

376.

Eliška Vančurová z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o zaslání minulého svatohavelského úroku. Omlouvá se za časté napomínání kvůli tomu a prosí ho, aby se na ní nehněval. Na zaslání úrok mu posílá kvitanci.

Hrušov, 22. prosince 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 68, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Ekrbergku na Byšicích a Bosni, panu kmotru mému vzláště milému, k dodání bud'.

((Od p[aní] Elišky z Hrušova¹ omluvení.))²

Modlidbu svú vzkazují, urozenej a můj vzláště milej pane kmotře. Pán Bůh rač Vám dáti, abyšte zdraví byli a dobře se jměli, toho bych Vám věrně ráda přála i se všemi Vašimi milejmi na Byšicích.³ Při tom, můj milej pane kmotře, k Vám naschvalí tohoto posla posílám a Vás prosím, že mi po něm pošlete ourok již jminulej s[va]tohavelskej⁴ z těch štrnásti set, kterýž za sebou máte. Můj milej pane kmotře, prosím také, že mi za zlé jmíti nebudete, že Vás z nich tak často napomínám, ale jistě to dělám z svý důležitý potreby. Nevím, můj milej pane kmotře, hněváte-li se na mě, proč že ho tak dlouho od Vás jmíti nemohu, neb jinej čas sem jej mívala beze všeho mého napomínání. Nevím, abych Vám jakou příčinu k hněvu dala osobou svou, než co se těch peněz dotejče. Ale však víte, můj milej pane kmotře, že je předce v svý moci máte, protož jestli jsem Vám tím co ublížila, prosím, že mi za zlé jmíti nebudete, nýbrž abych já se měla osobou svou na Vás hněvati, ale to jistě říci mohu, že Vás vždyckny za svýho dobrýho pana a přítele mám a míti bohdá budu. Kvitancí Vám na ten ourok posílám,⁵ což vždy prosím a věřím, že mi odeslán bude. S tím Pán Bůh rač se nám dáti v dobrém zdraví shledati. Dán na Hrušově⁶ v outerý po s[va]tém Tomáši apoštolu léta [15]92. Prosím, že od nás sumou ode všech na Hrušově sebe i všech svejch milejch na Byšicích pozdravíte, že bychom přáli, aby Pán Bůh ráčil dáti, abyšte všickni zdraví byli a dobře se jměli.

Eliška Vančurová z Hrušova

¹ Eliška Vančurová z Hrušova, vdova po Mikulášovi starším Vančury z Řehnic.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Dne 16. října.

⁵ Zmíněná písemnost (kvitance) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁶ Hrušov, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku sester Magdaleny Berbisdorfové a Ludmily Hrušovské z Hrušova.

377.

Obeslání. Kryštof Popel z Lobkovic a Humprecht Černín z Chudenic poručejí na místě Rudolfa II. Habsburského Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku, aby se dostavil do domu Kryštofa Popela z Lobkovic k projednávání sporu s Fridrichem Obiteckým z Obitec.

Praha, 30. prosince 1592

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 37-38, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Egerberku a na Byšicích, příteli nám milému.

((Toto psaní dodáno v pátek den Novýho léta¹ v západ slunce.))²

¹ Dne 1. ledna 1593.

Urozený pane příteli nám milý, zdraví i jiného všeho dobrého přejeme Vám věrně rádi. Tejna Vás nečiníme, že Jeho [Mil]o[s]t Císařská,³ pán náš nejmilostivější, psaním svým nám milostivě poručiti ráčil, abychom snesouce se o jistý den a místo příležitost, Vás s panem Fridrichem Vobiteckým z Vobitec⁴ před sebe srotčili v odporých Vašich, což tak mezi Vámi na nedorozumění zůstává, bedlivě a s dostatkem vyslyšeli a pokudž možné mírnými a příjemnými prostředky porovnali.⁵ Protož na milostivé Jeho [Mil]o[s]ti Císařské poručení Vám den tu neděli po Novým lítě nejprve příští 3. January⁶ léta [15]93 nastávajícího jmenujeme, abyšte se v domě mém Kryštofa z Lobkovic⁷ na Hradčanech⁸ na týž den o první hodině v poledne na půl orloji se všemi potřebami k rozepři Vaší příslušejícími najiti dali, tak aby tomu všemu, což mezi Vámi na odporu jest vyrozumíno a pokudž možné porovnáno býti mohlo. S tím se Vám dobře jmíti vinšujeme. Dat[um] v Praze⁹ v středu po slavnosti Narození Krista Pána 30. Decembris léta [tisícího pětistého] devadesátého druhého.

*Kryštof z Lobkovic na Tachově¹⁰ a Pátku,¹¹ císaře Je[ho] [Mil]o[s]ti rada, nejstarší komorník a president nad apelacemi v Královst[vi] českém
Humprecht Černín z Chuděnic¹² na Chuděnicích,¹³ císaře Jeho [Mil]o[s]ti rada,
podkomoří Království českého a hejtman Hradu pražského*

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁴ Fridrich Obitecký z Obitec (zemřel po 1602), na Hošticích.

⁵ Narážka na spor mezi Albrechtem Pětipeským a Fridrichem Obiteckým o smlouvu o ves Hoštice. Trhová smlouva byla uzavřena mezi Albrechtem a Fridrichem 8. října 1591. Albrecht koupil ves Hoštice za 7 000 kop grošů míšeňských.

⁶ Dne 3. ledna.

⁷ Kryštof Popel z Lobkovic (narozen 28. 4. 1549, zemřel 24. 5. 1609), na Tachově a Pátku, nejstarší komorník Rudolfa II. Habsburského, přísedící zemského soudu, nejvyšší mistr komory a prezident apelačního soudu.

⁸ Praha – Hradčany, historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy.

⁹ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹⁰ Tachov, královské později poddanské město a hrad (kraj Plzeňský). V majetku Kryštofa Popela z Lobkovic.

¹¹ Pátek, poddanské městečko a zámek východně od Loun (kraj Ústecký). V majetku Kryštofa Popela z Lobkovic.

¹² Humprecht Černín z Chudenic (narozen 1525, zemřel 1601), na Chudenicích, podkomoří, rada české komory, hejtman Pražského hradu a podkomoří královny.

¹³ Chudenice, poddanská ves, pak městečko a tvrz severozápadně od Klatov (kraj Plzeňský). V majetku Humprechta Černína z Chudenic.

378.

Václav Valkoun z Adlaru píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Zve ho na svatbu, kterou bude mít na Vlčím Poli se Zikonií z Liběchova, vdovou po Adamovi Hýzrlovi z Chodů.

Praha, 13. ledna 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 45, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Edemberku a na Byšicích, panu ujci mému zvláště milému, dán buď k vlastnímu otevření.

((Od p[ana] Valkouna,¹ na veselí zuve.))²

¹ Václav Valkoun z Adlaru (zemřel 1594-1595), na Vlčím Poli a Zlonicích, manžel Zikonie Liběchovské z Liběchova, na Zlonicích, Vlčím Poli.

Službu svou vzkazují, urozený pane Albrechte, pane ujče můj zvláště milej. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Při tom Vám, můj zvláště milej pane ujče, oznamuji, že z vůle všemohoucího Pána Boha oblíbil sem sobě k stavu svatého manželství urozenou paní Zikonyji z Libichova,³ pozůstalou vdovu po nebožtíkovi panu Adamovi Istrlovi,⁴ kteroužto paní Zikonyji paní Maruše [!], sestra její, Hozlaurová⁵ s pány a přáteli jich mně ji na Vlčí Pole⁶ přivésti a k stavu svatého manželství dodati mají v neděli po svaté panně Dorotě.⁷ Protož Vás, můj zvláště milej pane ujče, přátelsky žádám a prosím, že mi se ku poctivosti mé za jednoho pána a přítele předního postavíte a ke mně na Vlčí Pole v sobotu před tímž dnem, to jest na den svatý panny Doroty,⁸ tím zájezi k večeri přijedete. Což té nepochybné naděje k Vám jsem, že této mé slušné žádosti neoslyšíte, a jestli by Vám Pán Bůh jaké zvěřiny naděliti ráčil, že mě k této mé potřebě fedrovatí⁹ budete. A což tu k žádosti a potřebě <důle> mé důležité učiníte, já se Vám toho bohda všim dobrým odsloužití i odplatiti nepominu. Za odpověď přátelskú Vás žádám. S tím Vás Pánu Bohu poručím. Datum v Praze¹⁰ v středu ochtáb Tří králů léta 1593.

Václav Valkoun z Adlaru a na Vlčím Poli

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Zikonie Hýzrllová z Liběchova (zemřela po 1596), sestra Markéty Hozlaurové z Liběchova, manželka Adama Hýzrle z Chodů na Kunraticích, pak od 1593 manželka Václava Valkouna z Adlaru na Vlčím Poli.

⁴ Adam Hýzrle z Chodů (zemřel 1586), manžel Zikonie z Liběchova, na Kunraticích.

⁵ Markéta Hozlaurová z Liběchova (zemřela po 1595), sestra Zikonie Hýzrllové z Liběchova, manželka Vladislava Hozlaura z Hozlaur na Bzi.

⁶ Vlčí Pole, poddanská ves a tvrz východně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Václava Valkouna z Adlaru.

⁷ Dne 7. února.

⁸ Dne 6. února.

⁹ Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

¹⁰ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

379.

Suplika. Jan Adam píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o propuštění z vězení, kam byl dán pro krádež zajíce.

Byšice, 15. ledna 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 35-36, česky

Jeho Milosti urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Egrberku a na Byšicích tato suplikací ((ponížená)) ode mě Jana Adama¹ z Selmice² dodána, k vlasnímu odevření bud'. Vaší Milosti služebník poslušný Jan Adam z Selmice.

Vaší Milosti, urozený a statečný rytíři, pane Albrechte Pětipeský, pane mně laskavě příznivý. Od všemohoucího věčného Pána Boha Vaší Mi[los]ti, Její Milosti paní,³ sumou všemu domu Vaší Milosti žádám štěstí, zdraví, za mnohá léta šťastný panování, toho Vaší Mi[los]ti upřímně věrně rád přeji. Urozenej a statečnej rytíři, pane na mě laskavej, tak jakž ste mě

¹ Jan Adam (zemřel po 1593), služebník Albrechta Pětipeského, úředník na Byšicích, původem ze vsi Selmice.

² Selmice, poddanská ves a tvrz jižně od Loun (kraj Ústecký). Dnes zaniklé. V majetku Jana Hrušky z Března.

³ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

z poručení Vaší Mi[los]ti do trestání Vaší Mi[los]ti ráčili poručiti dáti za příčinou touto, že jsem bez vůle a vědomosti Vaší Mi[los]ti zajíc vzal, a za ten baža[n]t Vránu⁴ prosil, pokud by pohoršení Vaší Mi[los]ti nad tím nebylo, aby jej chytil a mně jej dal, že jej dobrému příteli svému odeslati chci za příčinou tou a nižádnou jinou vymyšlenou, než za tou, dadouc mu o tom zprávu, že sem ve Mšeně⁵ sobě panu⁶ oblíbil, a tak že jest mi od ní odloženo, obávajíc se toho, že by nižádněj tak mnoho k vůli neučinil a mě k tomu času penězi nezaložil. A vzláště pak Vaší Milosti sem se obával, abych skrz to od Vaší Mi[los]ti přimluv<l>((u)) neměl, abych to byl učinil a Vaší Milosti za to prosil, tak jakž ste mi se dne včerejšího v tom vohlásiti ráčili, byl bych dobře a líp učinil, byste mně pak ráčili skrz tu věc přimlouvati anebo i uprání, bylo by mi zdravěji i poctivěji, nežli tak z nerozumu svýho, co sem proti Vaší Mi[los]ti učinil. Za čež Vaší Milosti pro milosrdenství Boží prosím, v čemž sem se takovejch i ((v)) jinejch věcí, jak sem živ, při žádným pánu nedopustil, jako teď' neníčko proti Vaší Mi[los]ti mi se dopustiti trefilo, poníženě, pokorně a služebně prosím, že to mimo sebe pustiti ráčíte a mně to odpustiti a z tohoto vězení a trestání Vaší Milosti zprostiti a propustiti poru<če>čiti ráčíte. Vaší Milosti se v tom ani v jiným v ničemž, bych Vaší Milosti sto let sloužiti měl, připovídám nedopustiti. A Vaší Milosti dobrý líp opatrovati chci než prve. Bych byl věděl, že mě má tak podkati, raději bych byl tu panu⁷ jak živ neviděl a nepoznal. Ale jakž pak koliv co jest se mně tu přitrefilo, nevím tomu co říci, než Pánu Bohu poručiti. A vždy Vaší Milosti poníženě služebně prosím, zač sem Vaší Mi[los]ti skrze nerozum svůj velmi na sebe rozhněval, že mi to milostivě vážiti ráčíte. A což tu učiniti ráčíte, Pán Bůh rač Vaší Milosti hojná odplata v nebeském království bejti, toho na Jeho Milosti Božské žádám a žádati nepřestávám. Sem předně ku Pánu Bohu a potom k Vaší Milosti tý celý důvěrný naděje, že tato ponížená suplikací při Vaší Mi[los]ti svý místo míti bude. S tím Vaší Mi[los]ti Pánu Bohu v jeho mocnou ochranu poroučena činím. Dat[um] <na> v měs<tě>((tečku)) Byšicích⁸ v pátek po svatým Šťasným léta [15]93.

Vaší Milosti služebník poslušný,
Jan Adam z Selmice

⁴ Vrána. Blíže neidentifikovaná osoba.

⁵ Mšeno, městečko ves a zámek severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému panství Bezděz. Část v majetku Viléma Zajíce z Házmburka, část v majetku Jana z Vartemberka.

⁶ Pannu.

⁷ Pannu.

⁸ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

380.

Matyáš z Těchenic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Prosí ho o zaslání zbývajícího nedoplatku 23 kop grošů míšeňských z celkové částky 500 kop grošů míšeňských.

Praha – Nové Město, 20. ledna 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/12, fol. 39-40, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrbergku a na Byšicích, panu kmotru mému zvláště milému, k dodání.

((Od p[ana] Matyjáše Stěchenic¹ kvitancí na 500 kop.))²

¹ Matyáš z Těchenic (zemřel 1595-1596), měšťan Nového Města pražského, prokurátor a řečník u šlechtických soudů.

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane kmotře můj zvláště milý. Od Pána Boha všemohoucího zdraví, jiného všeho dobrého, Vaší [Mil]o[s]ti věrně rád přeji. Podle toho k Vaší [Mil]o[s]ti posla tohoto naschvál posílám. Tak jakož sem s Vaší [Mil]o[s]ti, když jste zde v Praze³ býti ráčili, o to promluvení měl strany ostatních těch peněz na těch pět set kop míš[enských], kteréž mi ještě od Vaší [Mil]o[s]ti dodaný býti mají, totiž 23 kopy míš[enských]. Poněvadž nyní tak pilně peněz potřebuji, abyšte mi je dodati ráčili. Protož Vaší [Mil]o[s]ti za to služebně prosím, že mi je po tomto poslu odeslati ráčíte. V pravdě kdybych jich tak pilně nepotřeboval a manželka⁴ má i také dítky nemocný, mi říkáje, vždyckny sou, nechtěl bych na tento čas Vaší [Mil]o[s]ti tím zaneprázdnovati. Ale že mi pak tak pilná potřeba jest, věřím Vaší [Mil]o[s]ti, že této mé žádosti oslyšeti a téhož posla prázdného od sebe pouštěti neráčíte. Já se toho Vaší [Mil]o[s]ti službou svou odsloužiti nepominu. S tím milost Boží s námi býti rač. Dat[um] v Novém Městě pražském⁵ v středu po svatým Šťastným léta [tisícího pětistého] devadesátého třetího.

Matyáš z Stěchenic

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁴ Blíže neidentifikovaná osoba.

⁵ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy.

381.

Suplika. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku suplikuje [Rudolfovi II. Habsburskému]. Odpovídá mu na jeho poručení ve věci sporu s Fridrichem Obiteckým z Obitec. Vysvětluje mu okolnosti koupě statku Hoštice od Fridricha.

Bez místa, 27. ledna 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 41-44, česky, opis¹

[Adresa]²

((Přípisy suplikací odpovědi na Vobiteckého.³))⁴

Nejjasnější a nejnepřemoženější velikomocný římský císaři, uherský a český [etc.] králi⁵ [etc.], pane, pane můj nejmilostivější. Jakož ste Vaše Císařská Milost mně milostivé poručení učiniti a v něm suplikaci⁶ Fridricha Vobiteckého Jich Milostem panu presydentu Vaší

¹ Stejná písemnost, nedochovaná v celku, je uložena v Zámku Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 6-7. Protože jde o totožný text a ještě neúplně dochovaný, nebyl vydán v této edici. Písemnost začíná až slovy: „[...] Tak že téhož statku ne on, nežli pan Jan Kolikreiter vedle svého uvázání s komorníkem i také s listy obrannými [...]“.

² Jméno adresáta není na tomto opisu uvedeno. Opis není ověřený (podpis, pečeť).

³ Fridrich Obitecký z Obitec (zemřel po 1602), na Hošticích.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku. Ostatní text je autografem blíže neidentifikovaného písaře.

⁵ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁶ Suplika srov. NA Praha, SM, inv. č. 2527, sign. O 8/12, kart. 1563, nefol. (bez místa, 18. prosince 1592). Fridrich Obitecký z Obitec Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat na Košátkách a Buštěhradě, radě, prezidentu české komory a purkrabímu karlstéjskému. Suplika je zmíněna také v NA Praha, DZ, DZM 137, fol. C 11'-C 13'.

Císařské Milosti komory české⁷ podanou, odeslati ráčili, milostivě poroučejíc, abych na touž suplikaci jeho s navrácením jí zprávu a odpověď svou do komory Vaší Císařské Milosti učinil, z kteréžto suplikací téhož Fridricha Vobiteckýho dosti těžké, nepravdivé, klamavé a smyšlené a veliké nářky na osobu mou se vztahujíc nacházím, tak že týž Fridrich Vobitecký beze všeho studu všetečně, bez ušetření Vaší Císařské Milosti, nedůvodně, klamavě, smyšleně a nenáležitě touž suplikací mně ubližuje a při Vaší Císařské Milosti toliko vošklivost nákou svým nedůvodným a račte odpustiti klamavým suplikováním přivésti usiluje. Ješto kdybych jemu v tom roven bejtí a tak svědomí lehkého požívati, mohl bych slušněji a s pravdou o osobě jeho kdo co a co on jest a kdo koho, on-li mě čili já jeho jest podvedl, oznámiti. Ale že práva a zřízení zemská⁸ zapovídají se odhaňovati a odnařikati, tou příčinou jemu v takových nářcích a haněních roven bejtí a jemu se odměniti na ten čas zanechávám ((a kdyby týž Vobitecký byl osoba dobře zachovalá, věděl bych sobě to proti němu pořadem práva, jak k nápravě přivésti. Však)) <než budu věděti sobě tu věc proti němu jak pořadem práva k nápravě přivozovati> nyní <plika> pro zprávu Vaší Císařské Milosti toto kratičce oznamuji, kdež týž Fridrich Vobitecký toho dokládá, že bych já jeho v prodaj statku⁹ jeho mně dosti mistrně a divně uvěsti měl, což hned zpočátku nedůvodně a klamavě píše. Ješto to Vaší Císařské Milosti s pravdou oznámiti mohu, že sem já osobu jeho Fridricha Vobiteckýho před tím trhem¹⁰ jak živ neznal, a abych jeho kdy prve viděti měl, se nepamatuji. Než on předešlého času jest s některými svejmi osobami s tovaryžstvem¹¹ ke mně na Byšice¹² do statečku mého přijel a tu jsouc u mě ještě podle jiných dobře chován, čehož tím způsobem hoden nebyl, jest mě snažně i pro Boha prosil a žádal, abych od něho statček jeho v kraji Plzeňským¹³ ležící koupil, vysoce jej, jak<ž>by užitečnej a zvolnej bejtí měl, vychvalujíc, čehož sem já nejsa téhož statečku nic povědom ani v témž kraji žádnýho svýho statečku nemaje, a odemě do mnoha množství mil podál k mému jest, od něho jeho sem kupovati nechtěl, oznamujíc, že peněz nemám, ale on ani pryč jeti nechtěl. Až potom mě sobě k vůli přivedše, svejm velikejm zaklínáním a připovídáním, co by užtíkův a důchodův ten statek vynáseti měl, mě jest k tomu trhu kupováním téhož statku přivedl a rejstra sobě sumovavší zpečetěný k prodaji podal a přemluvil, že sem se s ním v trh o tejj statček dal. A zastoupivše jeho na díle v někderých dluzích potomně sem na týž statček s ním poslal, tu se všeckno jinak, [nežli] on mě zpravoval, našlo, a téhož statku vyslanýmu mému postupoval, tak jako by ho v držení byl, o čemž sem já jinak nevěděl, nežli že on téhož statku v držení jest, an se toho potomně jinak našlo, tak že téhož statku ne on, nežli pan Jan Kalikrejter¹⁴ vedle svého uvázání s komorníkem i také s listy obrannými a pro větší sumu nežli on Vobitecký mi oznamoval, téhož statku jest v držení byl a až posavad zůstává.¹⁵ Než já zvěděvši teprva tehdáž od

⁷ Jáchym Novohradský z Kolovrat (zemřel 17. 1. 1600), na Košátkách a Buštěhradě, prezident české komory a purkrabí karlíštejnský.

⁸ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. K. 19.-K. 32., s. 589-594.

⁹ Hoštice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Klatov (kraj Plzeňský). V majetku Fridricha Obiteckého z Obitec.

¹⁰ Trhová smlouva byla uzavřena mezi Albrechtem Pětipeským a Fridrichem Obiteckým 8. října 1591. Albrecht koupil ves Hoštice za 7 000 kop grošů míšeňských. Zmíněná písemnost (smlouva) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala a nepodařilo se jí dohledat ani v prostudovaných písemných pramenech. Je zmíněna v NA Praha, KS 17, fol. Z 22', s. 501.

¹¹ Tovyaryžstvo – druhové, společníci, spolupracovníci, spojení se k nějakému cíli; členové ozbrojené družiny.

¹² Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹³ Plzeňský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem byla Plzeň.

¹⁴ Jan Kolichrejtar z Kolichrejtů na Poříčí.

¹⁵ NA Praha, DZ, DZV 90, fol. N 9'-N 10 (Vklad do desek zemských větších zápisných 26. srpna 1588), Fridrich Obitecký z Obitec na Hošticích se přiznal, že dluží 1 300 kop grošů českých Janovi Kolichrejtarovi

pana Kolikrejtera, když sem se s ním o jeho sumu porovnatí chtěl, že též uvázání s komorníkem a listy obranými propuštěno není, ano že mnohých věcí, kderýchž mně prodával, se nenachází, a ta suma by ty dluhy nikoli nevynesla, vědouc co ty věci nesou, kdo cizího statku postupuje, an ho v držení nejsou, ihned sem nechtěl se téhož statku v ničemž ujímati, a toho statku v držení a užívání nejsem až posavad. A tak dávši já jemu na to dosti mnoho, což sem dáti měl, ani peněz ani statku posavad nemám a neužívám, z čehož račte moci milostivě porozuměti, kdo jest koho podvedl, on-li mě čili já jeho, a čeho jest [se] on tu dopustil, jedno že jest statku toho, kderéhož v držení nebyl, jinému postupovati, lidi v poddanost uvozovati, věda, že list obranný a to užívání propuštěno není a jinej že ho v držení jest, o čemž sem já žádné vědomosti neměl. Pro kderoužto jednu příčinu sem já slušně jemu v témž trhu státi nemohl a nemohu. I proto, že on Vobitecký poznamenal mi k zaplacení dluhu z té sumy trhové na panu Kalikrejterovi dvanácte set kop míšeňských a ono se téhož dluhu našlo totiž dvacetí šest set, a tak o čtrnácte set kop míšeňských víc, též na panu Šlejnicovi¹⁶ patnácte set, kteréhož se tolikéž našlo dvacetí dvě stě, opět o sedum set víc. Ite[m] rybník nejlepší a člověka poddaného nejbohatšího, kderejž mi prodával, tolikéž jinej v zástavě jej drží, z vápenice a z mlejnu, z čehož velikej užitek položil, toho pak dokonce nic není. Lidé poddaní platům a robotám na větším díle odepřeli, násad rybničné, co se sázeti má, ani polovice se nenachází, jinejch svršků od koní, dobytku, ani znamení nebylo a se nenašlo. A tak jakž mně jest bylo náležité a možné v tom trhu státi, k uvážení Vaší Císařské Milosti i jiným všechněm rozumnejm a poctivejm lidem poroučím. Ješto slušněji já sobě do něho co stěžovati mám a jeho se prva z té sumy, kderouž on ode mě přijal, viniti a svýho teprva dosuzovati musím. A majíc on tolikéž pořadem práva živ býti a vedle zřízení zemského D 8 tolikéž K 25 z nedržení smlouvy poháněti a viniti,¹⁷ i dává se v nedivodné a všetečné, nářklivé, klamavé suplikování, což proti těm již oznámeným zřízením zemským mnohým¹⁸ nálezy stvrzeným jest. Ješto já mimo ta zřízení zemská a jistej pořad práva s ním v žádné takové suplikování a postranní odpovídání dávati se povinen nejsem a že mě Vaše Císařská Milost při tejmž pořadu práva a zřízení zemském milostivě zůstaviti ráčíte, Vaší Císařské Milosti pokorně prosím. Však i ještě jestliže týž Fridrich Vobitecký aneb kdo jiný téhož statku mně k dědičnému držení a užívání bez prodlení postoupiti, svedouc z něho všecky závady, tehdy bych také nebyl proti tomu jeho v těch dluzích dalších, což mně poznamenáno dal, zastoupiti a ten statek

z Kolichrejtu. Částku má zaplatit na svatého Jiří 1589. Pokud tak neučiní, bude se moci Jan uvázat v tvrz Hoštice, vrchnostenský dvůr, ves, poddanské dvory a příslušenství do té doby, než Fridrich zaplatí. Podle juxty datované 28. června 1591 se Jan Kolichrejtar uvázal ve zmíněný statek. Podle juxty datované 13. srpna 1591 vyšel list obranní na zmíněný statek a dán Janovi Kolichrejtarovi. Podle juxty datované 17. ledna 1595 postoupil Jan Kolikrejtar všechno právo Melicharovi Kolichrejtarovi z Kolichrejtu na Černém Dubu. Výpis z citovaných desek zemských srov. NA Praha, SM, inv. č. 2527, sign. O 8/12, kart. 1563, nefol. (bez místa, 1. července 1594).

¹⁶ Fridrich Šlejnic ze Šlejnic (zemřel po 1593), na Varnsdorfu. Srov. NA Praha, DZ, DZV 91, fol. D 9-D 9' (Vklad do desek zemských větších zápisných 4. března 1591). Fridrich Obitecký z Obitec na Hošticích se přiznal, že dluží Fridrichovi Šlejnicovi ze Šlejnic 1 100 kop grošů českých. Částku má zaplatit na svatého Havla 1591. Pokud tak neučiní, bude se moci Fridrich uvázat v tvrz Hoštice, vrchnostenský dvůr, ves, poddanské dvory a příslušenství do té doby, než Fridrich Obitecký zaplatí. Podle juxty datované 19. července 1591 postoupil Fridrich Šlejnic všechno právo Janovi Šlejnicovi ze Šlejnic, radě a zemskému fojtu Horní Lužice. Podle juxty datované 27. března 1593 postoupil Jan Šlejnic všechno právo Fridrichovi Šlejnicovi. Podle juxty datované 26. ledna 1595 postoupil Fridrich Šlejnic všechno právo Janovi Kolichrejtarovi z Kolichrejtu. Podle juxty datované 18. února 1595 postoupil Jan Kolichrejtar všechno právo Melicharovi Kolichrejtarovi z Kolichrejtu. Podle juxty datované 24. února 1595 se Melichar Kolichrejtar uvázal ve zmíněný statek.

¹⁷ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. D. 8., s. 534; tamtéž, čl. K. 25., s. 593.

¹⁸ Mnohými.

ujíti, nežli jinak, dokudž by mi statek k užívání postoupen a závady svedeny nebudou, není mi možné co více za něj platiti. A že pak v též suplikaci toho obšírně smí dokládati, jako bych v pokutu Vaší Císařské Milosti upadnouti měl, čemuž já světle a zjevně tomu všemu, což jest koli sobě do té své suplikací klamavě vepsal, odpírám a toho týž Fridrich Vobitecký podle práva, dokud živ jako nepravdomluvný člověk, se všemi svými rádceci snad sobě rovněmi a mně v dobrým poctivým chování již rovnej býti nemůže a není, za pravé učiniti a na mě toho provéstí a ukázati moci nebude a neukáže, tehdá ho nemám za dobrého poctivého člověka, než za ničemného a lehkomyslného lháře, s kderýmž aby s ním kdo dobrý a poctivý co činiti a jemu věřiti měl, hoden nebude. Nebo hleděl sem se z milosti Boží z mladosti mé až do těchto šedin svých, což Vaší Císařské Milosti i jinejm mnohejm poctivejm lidem vědomé jest, dobře poctivě chovati, žádné ouhony na sebe nevedši. A ačkoli i toho artykule nedůvodného doložiti směl, že bych jiné poctivé lidi o statky jich připraviti měl, v čemž tolikéž jak i v jiných artykulých nedůvodnou a křivou zprávu činí. A to vše, což tak koliv v též suplikaci smyslnil, toliko z pouhého hněvu a podle zvyklosti své, sám málo na poctivost svou pamatujíc, utrativši své s lehkomyslněmi lidmi, s radami snad sobě rovněmi, nětco by na mně sobě vynahrazovati chtěl, také o jiné poctivé lidi se otíratí směje, v to jest se dal. Kderéžto takové hanění a nařikání žádnému jest schvalováno nebejvalo, nýbrž skutečně vedle práva a zřízení zemského trestáno a přetrhováno bejvalo. I to těžce sněmy takové nářklivé suplikací zapovědino jest, ješto i pro tu příčinu nebyl bych povinen na touž suplikaci odpovědi dávatí, poněvadž rádcé a spůsobatel též suplikací v ní se nepodepsal.¹⁹ A protož Vaší Císařské Milosti pokorně za to prosím, že též suplikací nadepsaného Fridricha Vobiteckého v ničemž víry přikládati a o mně toho, abych se čeho toho, což tak mi nedůvodně a nenáležitě připisuje, dopustiti měl, smejšleti neráčíte, nýbrž mejm milostivým pánem a králem vždyckny zůstati ráčíte. A poněvadž pak na pořad práva se odvolávám,²⁰ sem k Vaší Císařské Milosti té naděje, že mě jako i jiné obyvatele Království českého při tejmž pořadu práva a zřízení zemském, pokudž by mě z čeho toho viniti chtěl, milostivě zůstaviti ((ač jestliže jemu proti mně sloužiti moci bude)) a na mě <toho>, abych v jaké další odpovědi dání na suplikaci se dávatí měl, dopouštěti neráčíte, neb by to velice na protržení práv Království českého bejti musilo. V čemž se Vaší Císařské Milosti k milostivé a laskavé ochraně poroučena činím. Datu[m] v středu po Obrácení svatého Pavla na víru křesťanskou léta [tisícího pětistého] devadesátého třetího.

Vaší Císařské Milosti věrný poddaný,
Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích

¹⁹ Sněmy české VII, č. 336, s. 502-523 (Usnesení zemského sněmu konaného 26. února až 9. března 1590), zde s. 520, článek „O suplikacích“.

²⁰ NA Praha, DZ, DZM 137, fol. C 11'-C 12 (Půhony k většímu zemskému soudu letničnímu 1593), Albrecht Pětipeský pohání Fridricha Obiteckého z Obitec. Viní ho z nářku cti. Fridrich podal supliku na Albrechta Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat, prezidentu české komory a purkrabímu karlštejskému, datovanou 18. prosince 1592, kterou ho nářkl na cti. Albrecht poslal Fridrichovi řezanou ceduli, zdali se k suplice zná. Fridrich neodpověděl, proto ho Albrecht pohnal. Srov. tamtéž, fol. C 12'-C 13'. Totéž.

382.

Suplika. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku suplikuje Rudolfovi II. Habsburskému. Odpovídá mu na jeho poručení ve věci sporu s Fridrichem Obiteckým z Obitec. Vysvětluje mu okolnosti koupě statku Hoštice od Fridricha.

Bez místa, 29. ledna 1593

NA, SM, inv. č. 2527, sign. O 8/12, kart. 1563, nefol.

Nejjasnějšímu a nejnepřemoženějšímu, velikomocnému římskému císaři, uherskému a českému [etc.] králi [etc.], pánu, panu mému nejmilostivějšímu, ponížená zpráva a odpověď na suplikaci Fridricha Vobiteckého, ode mne Albrechta Pětipeského z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích.

((3. Feb[ruary] A[nn]o [15]93.))¹

Nejjasnější a nejnepřemoženější, velikomocný římský císaři, uherský a český [etc.] králi [etc.] pane, pane můj nejmilostivější. Jakož ste Vaše Císařské Mi[l]o[s]ti mně milostivě poručení učiniti a v něm suplikaci Fridricha Vobiteckého, Jeho Mi[l]o[s]ti panu presidentu Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti komory české podanou, odeslati ráčili, milostivě poroučejíc, abych na touž jeho suplikaci s navrácením jí zprávu a odpověď svou do komory Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti učinil, z kderěžto suplikací téhož Fridricha Vobiteckého velké a těžké nářky na osobu mou nacházím, tak že týž Vobiteckej bezevšeho studu všetečně, nedůvodně a nenáležitě touž suplikací, čímž pak koli původem mně ubližuje, a při Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti toliko vošklivost neaké² s svejím nepravdivejm suplikováním přivesti usiluje. Předně že bych já jeho Fridricha Vobiteckého v prodej statku jeho mne dosti mistrně a divně uvéstí měl, druhé toho obšírně dokládati smí, jako bych v pokutu Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti upadnouti měl, třetí toho dokládá, když smím jiné poctivé lidi o statky jich připravovati, že bych též jeho připraviti chtěl. Jakž táž jeho křivá a nedůvodná suplikací toho mnoho obšírně v sobě zavírá, čemuž se divím, že jest on takovou nedůvodnou a křivou suplikací, kderěž já vši cožkoli v ní jest psáno, zjevně odpírám, a pravím tak, že on Vobiteckej dokud živ provésti a prokázati moci nebude a neprokáže. Ješto kdybych³ jemu v jeho nenáležitým chování a tak lehkého svědomí jako on Fridrich Vobiteckej jest, bejti měl, mohl bych slušně a s pravdou o osobě jeho oznámiti, že on mně a ne já jeho jest podvedl. A to nejmilostivější císaři v tom též s pravdou oznámiti mohu, že se já Fridricha Vobiteckého před tím trhem jak sem živ neznal, a abych jeho kdy prv viděti měl, se nepamatuji. Než on jest předešlého času s někderým svejím tovaryštvím³ ke mně na Byšice do statečku mého přijel a tu souc u mě dobře chován, mně jest snažně i pro Boha prosil, abych od něho stateček jeho v kraji Plzeňském koupil, vysoce jej, jak by užitečnej a zvolnej býti měl, vychvalujíc, čehož nejso toho statku nic povědom, ani v témž kraji nic nemaje, a že jest daleko ode mne, a také že ani peněz nemám, kupovati sem nechtěl. Kderýžto Vobiteckej na tom nechtěl přestati a mně vždy prosil, s velikým přísaháním a hrozným kletím, nemohše pak já ho z domu svého prázen bejti, když tak mnoho o důchodích a zvolech toho statku mluvil, k tomu jest mně, abych se s ním v trh dal, přivedl, a hned rejstra zformovanejch a zpečetěných jest mi podal, a abych ho v někderejch dluzích jeho zastoupil, <> prosil, ((a)) neučiním-li toho, souc on v zatčení, že dokonce na věži zůstati musí, abych ho v tom litoval, mne jest k tomu přivedl, že on do Uher hned jeti musí a tam zůstati že míní, čemuž sem všemu podle jeho hrozného zakazování,⁴ uvěřic v někderých dluzích jeho, jakž mi na rejstříku zpečetěným poznamenání, v nichž bych ho zastoupiti měl, na díle zastoupivši, s ním na týž stateček sem poslal, ale tu hned jináč než mi připověděl se našlo a on téhož statku bez mého vědomí vyslanému mému jako by ho v držení a užívání byl postupovati směl, o čemž sem já jináč nevěděl, nežli že on téhož statku od něho mně prodaného v držení a užívání jest, an to potomně jináč bylo, a to tak, že toho statku ne on Vobitecký jest před dávným časem v držení nebyl, nežli pan Jan Kolikrejtr vedle

¹ Presentátum; datum přijetí listu v české královské kanceláři.

² Nějaké.

³ Tovyaryšstvo – druhové, společníci, spolupracovníci, spojení se k nějakému cíli; členové ozbrojené družiny.

⁴ Zakazování – slibování, připovídání, zapovídání.

svého uvázání s komorníkem i také listy obrannými a pro větší sumu nežli on Vobiteckej mi oznamoval v držení jest byl a až posavad zůstává a tak zvěděvši já teprv tehďáž od pana Kolikrejgara, když sem se o jeho sumu s ním porovnatí chtěl, nadavši se, že toliko dckami sobě těch šest set kop g[rošův] č[eských], jakž mi on Vobiteckej, tak ten dluh poznamenanej k spokojení, ujištěnou má, ale on pan Kolikrejtr mi oznámil a ukázal, že též uvázání s komorníkem a listy obrannými, kderěž se pro mnohem větší sumu stalo, propuštěno není a jinejch mnohých věcí, kderěž mi prodával, jako koní, dobytku, platů peněžítejch, robot, násad rybničnejch, mlejnu, vápenice se nenachází, a tak sumou by ty dluhy nikoli nevynesli a vědouc, co ty věci nesou, kdo cizího statku komu postupuje v držení ho nejso, hned sem nechtěl se toho statku v ničemž ujímati, od něho sem upustil a jeho v držení a v žádným užívání nikdá sem nebyl a nejsem a až posavad davši se tomu Vobiteckému podvésti dosti mnoho jemu co sem dáti měl, vydavši ani statku ani peněz nemám a neužívám, z čehož nejmilostivější císaři ráčíte moci milostivě porozuměti, že ne já jeho jakž nedůvodně psáti smí, než on mě jest podvedl a čeho jest se on tu dopustil, jedno že jest statku toho kderéhož v držení nebyl, jinému postupovati, lidi ne svý než cizí v poddanosti uvozovati věda že list obraní a to uvázání propuštěno není a jinej že ho v držení jest. O čemž sem já prve žádné vědomosti neměl, pro kderoužto jednu příčinu sem já slušně jemu v témž tak podvodnejm trhu státi nemohl a nemohu). Druhé proto že on Vobiteckej poznamenal mi k zaplacení dluhův z té sumy trhové panu Kolikrejgarovi dvanácte set kop mí[š]eňských, a ono se toho dluhu našlo totiž dvaceti šest set kop mí[š]eňských a tak hned o čtrnácte set kop mí[š]eňských více, též na panu Šlejnicovi patnácte set kop mí[š]eňských a ono se též našlo toho dluhu dvaceti dvě stě kop mí[š]eňských opět více o sedum set kop m[í]šeňských, rybník nejlepší a jeden člověk nejbohatější, kderéhož mi prodával, tolikěž jinej v zástavě drží, a tak jakž jest mne bylo náležitě a možno v tak jeho mne podvodnejm trhu státi, nejmilostivější císaři Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti i jinejm všechněm rozumnejm a poctivým lidem, k uvážení poroučím. Ješto slušněji já sobě do něho nepravdomluvného člověka co stěžovati mám a jeho teprva z též sumy, kderouž on ode mě přijal, viniti a svého se dosuzovati musím (a majíc on tolikěž pořadem práva ač měli jest k tomu jakú příčinu vedle zřízení zemského z nezdržení smlouvy mně poháněti a viniti) i dáva se v nedůvodné a všetečné nářklivé suplikování což proti zřízení zemskému a mnohými nálezy stvrzenými jest ješto já mimo zřízení zemské a jistej pořad práva v žádné takové suplikování a postranní odpovídání dávati se povinen nejsem a že mně Vaše Císařská Mi[l]o[s]t při témž pořadu práva a zřízení zemským milostivě zůstaviti ráčíte Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti pokorně prosím, tak abych já sobě na něm takové hrozné nedůvodné nářky pořadem práva, ač pokudž mu sloužiti bude, k nápravě přivěsti mohl. Neb tý vši suplikací své což jest sobě koli do ní s číkoli pomoci a radou smysleně křivě a nedůvodně podle zvyklosti své ač málo na poctivost svou pamatujíc utrativši s lehkomyšlnými lidmi statek svůj nětco by sobě na mně vy((na))hrazovati chtěl, a o jiné poctivé lidi se otírati směl, na to se vydal. Kderýžto takové hanění a nařikání žádnému jest schvalováno nebejvalo, nýbrž skutečně vedle práva a zřízení zemského <> trestáno a přetrhováno jest bejvalo i to těžce sněmy takové nářklivé suplikací zapovědino jest. Ješto i pro tu příčinu nebyl bych povinen na touž suplikací odpovědi dávati. Poněvadž rádce a spisovatel té suplikací, v níž se nepodepsal, a protož Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti pokorně za to prosím, že k též suplikací nadepsaného Fridricha Vobiteckého v ničemž víry příkládati a o mně toho, abych se čeho toho, což tak mi nedůvodně a nenáležitě připisovati dopustiti měl, smýšleti neráčíte. A poněvadž pak na pořad práva a zřízení zemské se odvolávám, sem k Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti té naděje, že mně jako i jiné obyvatele království českého při témž pořadu práva a zřízení zemském milostivě zůstaviti a na mně toho, abych jaké další odpovídání na suplikací se dávati měl, proti patr-

nému zřízení zemskému dopouštěti neráčíte. V čemž se Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti k milostivé a laskavé ochraně poručena činím. Dat[um] v pátek po s[vaté]m Pavlu na víru křesťanskou obrácení léta [etc.] [tisícího pětistého] devadesátého třetího.

*Vaší Císařské Mi[l]o[s]ti věrný poddaný,
Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrbergku a na Byšicích*

383.

Václav z Kaliště a Otrsfeldu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Přijímá Albrechtovu omluvu, že nepřijede na svatbu jeho dcery.

Praha, 16. února 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 115-116, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích, panu a synu mému zvláště milému.

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane a synu můj zvláště milý. Zdraví téhož i jiného dobrého pánu přeji věrně. Kdež mi se opět psaním Vaším omluvna činíte, že v neděli nejprve příští¹ veselí svadebního dcerky² mé v domě mém přítomný býti nemůžete, té omluvě jedné i druhé porozuměl jsem a jí místo, (ač nerad), dáti musím. Nebo na to jsem ani mysliti neuměl, abych měl v této své žádosti oslyšán býti, na osobě Vaší sobě mnoho zakládaje. Ale již na ten čas vedle těch omluv vůli za skutek přijímám. Však v podobné příčině, dal-li by mi ji Pán Bůh dočekati, nahrazení tohoto ode pana se naději. A z odeslaného bažanta velice děkuji. S tím milost Pána Boha s námi se všemi. Dán v Praze³ v outerý po neděli Devítiníku léta [tisícího pětistého] devadesátého třetího.

Václav z Kaliště a Otrsfeldu⁴

¹ Dne 21. února.

² Václav měl čtyři dcery: Kateřinu, Lidmilu, Dorotu a Libuši.

³ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁴ Václav z Kaliště a Otrsfeldu (zemřel po 1606), v Novém Městě pražském, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů.

384.

Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu jako hejtman Boleslavského kraje, že kvůli nepřítomnosti druhého krajského hejtmana Bohuchvala Berky z Dubé a Lipé odkládá opět na jiný den projednávání jeho sporu s Mikulášem Vtelenským ze Vtelna a Jiřím Vosterským Kaplířem ze Sulevic.

Velké Horky, 22. února 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 70, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerberku na Byšicích a Bosyni, panu ujci mému zvláště milému.

((Opět odklad do pondělího po neděli Smrtedlný¹ s Kaplíře[m]² i s Vte[le]nským.³))⁴

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane Albrechte Pětipeský, pane ujče můj vzláště milý. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého přeji Vám věrně rád. Jiný naděje sem nebyl, nežli tento čtvrtek nejprve příští⁵ do města Boleslava Mladého⁶ najíti se dáti a tu vedle pana Bohuchvala Berky,⁷ pana tovaryše⁸ svého, ty pány a přáteli, kderěz sme před sebe sročili,⁹ vyslyšeti i také spravedlivou vejpovědi poděliti, čehož bych jistě vděčen byl, aby se to bylo vykonalo.¹⁰ Ale tyto pominulý dny teprva pan Bohuchval Berka, pan tovaryš můj, mně píše, oznamující mi opěti, že za jistejmi příčinami a důležitými potřebami svejmi do Dolních Lužic¹¹ do města Budešina¹² odjeti musí a tý jízdy že pánu nikoliv možné odložití není, z kderězto příčiny že jest někderým pánům a přátelům, kderýž jsme před sebe sročili, ano, i kderýchž sme se dožádali, aby nám těch rozepří slyšeti nápomocný byli a blízko obydlí panského přiseděli, odepsal, žádající mě, abych též pánům, kderiž bliž mě obydlí své mají, to v známost uvedl. I poněvadž pan tovaryš můj téhož dne přítomen bejti mocný nebude, ano také i bez vědomí mého těm pánům a přátelům, jichž sme dožádali, aby nám týchž rozepří slyšeti nápomocný byli, též i někderým stranám sročným za příčinou odjezdu svého již odepsal. Z té příčiny mně samému těch věcí slyšeti ani konati slušné není. I jsouce Vy též před nás sročný, Vám o tom taky oznamuji, abyšte se věděli čím zpraviti a daremně do Boleslavě se na ten čas netrmáceli. Nežli k tomu sme den obrali ten pondělí po neděli Smrtedlný nejprve příští,¹³ tu ty věci před sebe vzíti a k stranám se spravedlivě zachovati chceme. S tím milost Boží s námi bejti rač. Dat[um] na Velkých Horkách¹⁴ v pondělí den svatého Petra štolování léta páně [15]93.

Albrecht Zdeněk Kaplíř z Sulevic¹⁵ na Brodcích¹⁶ a Velkých Horkách, hejtman kraje Boleslavského¹⁷

¹ Dne 5. dubna.

² Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokořině.

³ Mikuláš Vtelenský ze Vtelna (narozen 1552, zemřel 11. 5. 1612), na Mělnickém Vtelnu.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Dne 25. února.

⁶ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku bratrů Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic.

⁷ Bohuchval Berka z Dubé a Lipé (narozen 1561, zemřel po 1621), na Loukovci nad Jizerou, hejtman Boleslavského kraje.

⁸ Tovaryš – druh, společník; zde spolupracovník v úřadu krajského hejtmana, druhý krajský hejtman.

⁹ Sročit – stanovit den (termín, soudní rok) a místo k slyšení a projednání pře (sporu).

¹⁰ Srov. list č. 371.

¹¹ Dolní Lužice, markrabství, historické území. Dnes rozdělené mezi Polskou republiku a Spolkovou republiku Německo.

¹² Budyšín, hlavní město Horní Lužice a hrad. Dnes město ve spolkové zemi Německa Sasku.

¹³ Dne 5. dubna.

¹⁴ Velké Horky, poddanská ves a zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Strenice. V majetku Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

¹⁵ Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic, (zemřel 1596), na Brodcích a Velkých Horkách, hejtman Boleslavského kraje.

¹⁶ Brodce, poddanské městečko a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

¹⁷ Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

385.

Řezaná cedule. Mikuláš Vtelenský ze Vtelna posílá Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku řezanou ceduli. Odporuje, že by na jeho poručení jeho poddaní pobrali žito z Albrechtových statků a odvezli ho do jeho dvora v Čečelicích.

Bez místa, 8. března 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 114-115, česky

Já Mikuláš Vtelenský ze Vtelna¹ a na Vtelně,² posílám k Vám, urozený pane Albrechte Pětipeský z Chýš z Egkrberku a na Byšicích, vedle práva a zřízení zemského,³ s touto cedulí řezanou, pečeti mou vlastní upečetěnou, z příčiny té, jakož jste ke mně poselství s cedulí řezanou, pečeti Vaší upečetěnou, učinili, kterak by někderého času okolo svaté Marty⁴ léta pomínulého [15]92 Matouš⁵ rychtář,⁶ Jakub jinak Kuba,⁷ syn Hedviky Bartošky,⁸ Jeroným jinak Jaroš Kříkava,⁹ Jan Cibulka¹⁰ vše lidé poddaní moji ze vsi Čečelice,¹¹ přijeti s vozy a koňmi k nim zapřeženými na dědinu, z níž by Jeho Milosti Císařský¹² vždyckny se plat dával, kterouž Vaší vlastní býti pokládáte, pod hájem Cecemínem,¹³ kteráž slove Kaliště,¹⁴ vedle dědiny urozeného pana Václava Smrčka ze Mnichu¹⁵ a Vám od Jeho Milosti Císařské, pána nás všech nejmilostivějšího, směnou dědičně postoupenou a nechanou,¹⁶ na týž dědině jakožto na gruntech Vašich vlastních dědičných, jakž Vy pravíte, že času nočního žito, jakž svázali, ihned pobrali, na vozy nakladši, na grunty mně do dvoru mého čečelického odvésti dáti měli, a tak se tudy v touž dědinu a grunty Vaše vlastní a dědičné vejtrzně vložili,¹⁷ dotazující se mě touž cedulí řezanou, z vůle-li a poručení mého vejše psaní lidé, zejména jmenovaní sou na též dědině též žito na vozy nakládali a odtad pryč, pobravše, odvezli a takové vejtržnosti se dopustili, čili sami o své újmě, tak jakž dále táž cedule řezaná Vaše, kteréž datum jest na Byšicích¹⁸ ve štvrtek po svatým Matěji¹⁹ léta [tisícího pětistého] devadesátého

¹ Mikuláš Vtelenský ze Vtelna (narozen 1552, zemřel 11. 5. 1612), na Mělnickém Vtelnu.

² Mělnické Vtelno, poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Mikuláše Vtelenského ze Vtelna.

³ V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, narovnání pomocí prostředníka nebo zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. S. 7., s. 676-677; tamtéž, čl. D. 3., s. 533.

⁴ Dne 29. července.

⁵ Matouš, rychtář, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice.

⁶ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

⁷ Jakub jinak Kuba, syn Hedviky Bartošky, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice.

⁸ Hedvika Bartoška, matka Jakuba jinak Kubu, manželka Bartoše jinak Bartoloměje, poddaná Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice.

⁹ Jeroným jinak Jaroš Kříkava, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice.

¹⁰ Jan Cibulka, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice.

¹¹ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Mělnické Vtelno.

¹² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

¹³ Cecemín, háj, na statku Čečelice.

¹⁴ Kaliště, hony, na statku Čečelice.

¹⁵ Václav Smrčka ze Mnichu (zemřel po 1596), na Čečelicích.

¹⁶ List č. 309.

¹⁷ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. L. 34., s. 612.

¹⁸ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egkrberku.

¹⁹ Dne 25. února.

třetího, to vše v sobě šíř obsahující, zavírá. Na kteroužto ceduli řezanou a poselství Vaše ke mně učiněnou tuto světlou a neukrytou odpověď podle téhož práva a zřízení zemského²⁰ Vám, pane Albrechte Pětipeský z Chýš z Egrberku, dávám, aby léta a času výš psaného Matouš rychtář, Jakub jinak Kuba, syn Hedviky Bartošky, Jeroným jinak Jaroš Křikava a Jan Cibulka, lidé poddani moji ze vsi Čečelic, na jakou dědinu, z níž by se Jeho Milosti Císařské vždyckny plat dával a na grunty Vaše vlastní dědičné, jakž toho v poselství Vašem dokládáte bejti, z poručení mého s vozy přijeti a žito bráti do dvora mého ve vsi Čečelicích odvésti dáti měli, tomu světle a patrně odpírám. A nadepsaní lidé, poddani moji, zejména jmenovaní, když sem jim takovou ceduli řezanou a poselství Vaše přečísti dal a v známost uvedl, též tomu, aby se co toho na jakých gruntech Vašich státi a jaké vejtržnosti dopustiti jměli, zjevně a světle odpírají. A protož čehož tak koli týmž poselstvím Vaším při mně vyhledáváte, tím ničímž Vám povinen nejsem. Na kteréžto poselství Vaše touto mou odpovědí budete se moci zpravit. Datum v pondělí po neděli Inuocauit léta [tisícího pětistého] de[vade]sátého třetího.

²⁰ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. S. 7., s. 676-677.

386.

Písemné svědectví. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku vydává písemné svědectví Barboře Štampachové Hasištejnské z Lobkovic do úřadu menších desk zemských proti Jiřímu Popelovi z Lobkovic.

Bez místa, 23. března 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 28, česky

Svědomy¹ ode mne Albrechta Pětipeskýho z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích ku potřebě urozené paní paní Barboře Štampachové Hasištejnské z Lobkovic² proti urozenému pánu p[anu] Jiřímu z Lobkovic³ na Chomutov⁴ a Libochovicích,⁵ Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské⁶ radě, komorníku a nejvyššímu hofmistru Království českého, k první při obesané k jistému dni do soudu tu kdež slyšeti náleží.

((P[ani] Štampachový svědomí do depozicí položený.⁷))⁸

Já Albrecht Pětipeský z Chýš z Egrberku a na Byšicích, známo činím tímto listem všem vůbec a vzláště kdež náleží, jakož sem pohnán⁹ od urozený paní Barbory Štampachové

¹ Svědomí – svědectví; důkaz; výpověď svědka před soudem. Mohlo být ústní nebo písemné.

² Barbora Štampachová Hasištejnská z Lobkovic, dcera Bohuslava Felixe Hasištejnského z Lobkovic, od 1589 manželka Matyáše Štampacha ze Štampachu.

³ Jiří starší Popel z Lobkovic (narozen 1540, zemřel 27. 5. 1607), na Chomutově a Libochovicích, komorník Rudolfa II. Habsburského, nejvyšší hofmistr.

⁴ Chomutov, poddanské město a zámek (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Popela z Lobkovic.

⁵ Libochovice, poddanské městečko a zámek jižně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jiřího Popela z Lobkovic.

⁶ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁷ Depozice u Úřadu desk zemských.

⁸ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁹ NA Praha, DZ, DZM 137, fol. B 12 (Půhony ke svědomí k soudu postnímu 1593), Barbora Štampachová Hasištejnská z Lobkovic pohání „Jindřicha Studeňovského z Studeňovsi toho času na Kobylnicích, Radslava

Hasistejnský z Lobkovic, abych jí svědomí ((před pány ouředníky pražské menší desk zemských)) dal, a to proti urozenému pánu, panu Jiřímu z Lobkovic na Chomutově a <Ly> Libochovicích, Jeho Milosti Císařské radě, komorníku a nejvyššímu hofmistru Království českého, k první při obeslané k jistému dni k svědomí, a čeho na mně žádá, to j[es]t mi všecko na ceduli řezané poznamenáno a v též ceduli smlouvu nezpečetěnou svadební¹⁰ odeslal((a)). I toho sem povědom a v své paměti mám, že sem někderého času, ale nepamatuji kdy, k žádosti pana Matyjáše Štampacha z Štampachu,¹¹ když se ženiti měl, na zámek Mladého Boleslava¹² s ním jel a tu j[es]t jemu panu Štampachovi na onen čas panna šlechtična, panna Barbora z Lobkovic, od pana Bohuslava Joachyma Hasistejnského z Lobkovic,¹³ pana bratra jejího, ((téhož dne)) za manželku dána a dodána byla. A tu tehdáž k spisování smluv svadebních vedle jiných pánův též sem já od pana ženicha strany jeho za jednoho spisovatele těch smluv sem jmenován a vydán byl a nazejtří ráno ((přivstavši)) takovou smlouvu písaři¹⁴ svému ((poddanému mému.)) ji psáti a jak by ji psáti měl, sem rozkazoval a diktoval, a sepsavši takovou smlouvu do pokoje, kdež páni byli, sem přinesl a ji i přečetl a potom <jim> panu ženichovi v přítomnosti všech jinejch pánův, kdo tu byli, sem dal. A to j[es]t ta smlouva, kderouž j[es]t mi paní Barbora Hasistejnská <pssc> v ceduli zapečetěné, jakého svědomí na mne žádá, <ode> zapečetěnou odeslala, kderáž j[es]t tehdáž ode mě písaři mému diktována a od něho sepsána ((byla)), kderůž ruku dobře znám.¹⁵ <<Kderoužto>> ((A takovou)) smlouvu sobě odeslanou při tomto svým svědomí kladu a zase navrakuji. A)) té smlouvy od té chvíle a od toho veselí sem víc neviděl a na to nic víc nemyslíl. Za jakou pak příčinou k svému stvrzení j[es]t nepřišla, vědomosti nemám. A co j[es]t pak při těch smlouvách víc mluveno aneb jmenováno <bylo> a na čem zůstáno¹⁶ bylo, nic nepamatuji, neb tomu j[es]t čas dávný. Až ted' pak někderého času při soudu zemském¹⁷ na paláce¹⁸ přišel ke

Vchynskýho ze Vchynic na Teplici a Záhořanech, JMC radu, Albrechta Pětipeskýho z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích, Fridricha Doupovce z Doupova na Vilimově, Vraním a Žerotině, Hendricha Štampacha ze Štampachu a v Nepomyšli, Volfa Žoldána Štampacha ze Štampachu a na Velikém Chudeřově a Všebořicích, Vojtěcha Širntyngara z Širntyngu na Turčí, Linhartu Štampacha z Štampachu na Libouši a Hogensdorfu, Brikciho Šmohaře z Rochova a na Kralupích“ proti Jiřímu Popelovi z Lobkovic na Chomutově a Libochovicích, radě, komorníku a nejvyššímu hofmistrovi „k první při obeslané k jistému dni ke svědomí“. Pokuty pro případ nesvědčení jednoho každého obzvláště 2 500 kop grošů českých. Stání 8. února 1593.

- ¹⁰ Svatební smlouva mezi Bohuslavem Jáchymem Hasištejnským z Lobkovic na místě své sestry Barbory a Matyjášem Štampachem ze Štampachu byla sepsána na zámku Mladá Boleslav 19. září 1589. Mezi svědky byl podepsán také Albrecht Pětipeský. Svatební smlouva je přepsaná v NA Praha, DZ, DZM 137, fol. C 43-C 44'. Srov. tamtéž (Půhony ke svědomí k soudu letničnímu 1593), Barbora Štampachová Hasištejnská z Lobkovic pohání Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic na Mladé Boleslavi a Kosmonosech, radu, aby položil opis (připis) svatební smlouvy. Důhon z téhož v NA Praha, DZ, DZM 73, fol. F 3' (Vklad důhonu 5. července 1593).
- ¹¹ Matyjáš Štampach ze Štampachu (narozen 1545, zemřel 1615), na Mšeci a Srbčci, od 1589 manžel Barbory Hasištejnské z Lobkovic.
- ¹² Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku bratrů Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic.
- ¹³ Bohuslav Jáchym Hasištejnský z Lobkovic (narozen 1546, zemřel 17. 10. 1605), na Mladé Boleslavi a Králikách, přísedící dvorského a komorního soudu, syn Bohuslava Felixe Hasištejnského z Lobkovic, bratr Barbory, provdané Štampachové Hasištejnské z Lobkovic.
- ¹⁴ Bliže neidentifikovaná osoba.
- ¹⁵ Srov. list č. 359.
- ¹⁶ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.
- ¹⁷ Zasedání většího zemského soudu bylo zahájeno v pátek 12. března 1593. Soud zasedal po dobu dvou týdnů. V neděli soud neprobíhal.
- ¹⁸ Pražský hrad – Vladislavský sál. Centrum Starého královského paláce.

mně služebník pana Bohuslava Joachyma Hasistejnskýho z Lobkovic a dodal ((mi)) psaní, abych takové smlouvy svadební zpečetil, kderězto smlouvy i přijavši a v ně nahlidši, ale jich sem nečetl, než uhlídavši, že j[es]t při nich mnoho pečeti bylo a nemyslivi na to, aby na jakým odporu co mezi pány bylo, též pečť svou <sem přitiskl> k těm smlouvám od téhož služebníka panského mně podanejch sem přitiskl. Více nic nevím. A což tímto svěčím, to j[es]t v pravdě, tak to беру k své víře a duši. A pro lepší toho jistotu toto mé svědomí svou vlastní pečeti jsem zapečetil. Jehož jest datum v outerej po neděli <Reminiscere> ((Oculi)) léta [tisícího pětistého] devadesátého třetího.

387.

Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Regině, manželce Matyáše Mezeříckého, řezanou ceduli. Odporuje tomu, že by mu postoupila své dva dlužní úpisy na částku 300 kop grošů míšeňských, ve kterých je Fridrich Obitecký z Obitec dlužníkem, a odmítá jí uvedenou částku zaplatit.

Byšice, 31. března 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkovicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 84-85, český

Odpověď Regině Mezeřícké od pana Albrechta Pětipeskýho.

Já Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egerbergku a na Byšicích, vedle práva a zřízení zemského s touto cedulí řezanou,¹ pečeti mou vlastní upečetěnou, posílám k Vám slovná paní Regino,² pana Matyáše Mezeříckýho³ manželko, měšťko Nového Města pražského,⁴ z té příčiny, jakož ste ke mně poselství s cedulí řezanou učinili, že jest urozený pan Fridrich Vobiteckej z Vobitec⁵ a na Velkých Hošticích,⁶ na onen čas Vám podle dvou zápisův od něho pana Fridricha Vobiteckýho registry úřadu nejvyššího purkrabství pražského učiněných⁷ dluhu pravého a spravedlivého, podle jednoho dvě stě vosmdesáte kop míšeňských s plněním té sumy na svatého Jiří,⁸ tehdaž po actum⁹ zápisu nejprve příštího, pod závazkem cti a víry, kteréhož actum že jest v pátek den památky svatého Petra štolování¹⁰ léta [tisícího pětistého] devadesátého prvního, a podle druhého deset kop grošův českých s plněním též sumy od actum zápisu ve čtyrech nedělích pořad zběhlých, též pod závazkem cti a víry svědčící, jehož že jest actum ve čtvrtek po neděli Cantate¹¹ léta tisícého pětistého devadesátého prvního,

¹ V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, narovnání pomocí prostředníka nebo zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38.

² Regina Mezeřícká, manželka Matyáše Mezeříckého, měšťana Nového Města pražského.

³ Matyáš Mezeřícký, měšťan v Novém Městě pražském, manžel Reginy.

⁴ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy.

⁵ Fridrich Obitecký z Obitec (zemřel po 1602), na Hošticích.

⁶ Hoštice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Klatov (kraj Plzeňský). V majetku Fridricha Obiteckého z Obitec.

⁷ Příslušná registra úřadu nejvyššího purkrabství pražského se nedochovala. Srov. D. CULKOVÁ, *Nejvyšší purkrabství*.

⁸ Dne 23. dubna 1591.

⁹ Actum – stalo se; dáno.

¹⁰ Dne 22. února.

¹¹ Dne 16. května.

čeho že obojího v jedné sumě tři sta kop míšeňských učiní, dlužen a povinovat byl, kdež nemaje on Vás i jiných věřitelů odkud spokojiti, smlouvou trhovou¹² že by mi statek svůj dědičnej ves Velké Hoštice se vším svým příslušenstvím za sumu sedm tisíc kop míšeňských odbyti a prodati měl. Však na jistej způsob, že bych já jeho Fridricha Vobiteckýho podle poznamenání mně na onen čas od něho podaného a odvedeného v jistejch dlužích jeho a mezi jinejmi Vás výš psané sumě těch třech stech kopách míšeňských týmiž registry úřadu nejvyššího purgkrabství pražského zastoupiti a zaplatiti měl a Vy že ste mně těch obou zápisů vedle jistého mezi mnou a Vámi na tom zůstání¹³ práva svého všeho postoupili. Však že ode mě až posavad k záplatě dluhu svého napřed psaného k spokojení přijíti nemůžete, mě touž ceduli řezanou napomínáte, abych Vám touž sumu dlužní tři sta kop míšeňských zaplatil a od sebe odvedl, a to od dodání mně téhož Vašeho poselství ve čtyrech nedělích pořad zběhlých, tak jakž dáleji táž cedule řezaná, již tuto vši opakovati pomíjím, kteréž datum v Novém Městě pražském v pondělí po neděli postní Oculi¹⁴ léta patnáctistého devadesátého třetího, to v sobě plněji svědčí a šíř obsahujíc, zavírá.¹⁵ Na kteroužto ceduli řezanou poselství Vaše Vám zase vedle svrchu psaného práva a zřízení zemského tuto světlou a neukrytou odpověď dávám, a tomu, abych já kdy Vás za to žádati a s Vámi na čem zůstávati, abyšte Vy mi práva svého na téhož Fridricha Vobiteckýho registry úřadu nejvyššího purgkrabství pražského a těch dvou zápisů Vám od něho učiněných, jakž v též ceduli řezané poselství Vašem toho obšírně dokládáte, postupovati měli, místa nedávajíc, světle odpírám. Že ste Vy pak beze vši vědomosti mé sami o své újmě při témž úřadě nejvyššího purgkrabství pražského na mě právo své přenéstí a týchž zápisů na téhož Fridricha Vobiteckýho postoupili, chtíc mě snad tudy, abych Vám takový dluh zaň Fridricha Vobiteckýho zaplatil, v to uvéstí, tím já vinen nejsem a taky téhož postoupení práva ani týchž zápisů jak jednoho tak druhého nikdá sem užítí nežádal a nežádám. A taky Vám jich zase, co nejdřív se budu moci uprázdniti, postoupím.¹⁶ A abych já měl za téhož Fridricha Vobiteckýho dluhy jeho buď Vám, neb komu jinému platiti a vyvazovati, nejsouce jeho žádného statku v držení, ani také nic mi nepostoupivši, jsouc předešle nenáležitě od něho dosti k velké škodě přiveden, toho při sobě neuznávám. A tak Vám jak týmiž třmi sty kopami míšeňskými ani ničímž jiným, čehož tak koli při mně týmiž poselstvím Vašem dosti zbytečně vyhlédáte, povinen nejsem. Touto odpovědí se dobře zpraviti a k tomu, komu ste věřili a od koho zápisů přijímali, aby Vám právo bylo, hleděti můžete.¹⁷ Datum cedule na Byšicích¹⁸ v středu po neděli postní jenž slove Letare¹⁹ léta [tisícího pětistého] devadesátého třetího.

¹² Jde o smlouvu mezi Fridrichem Obiteckým a Albrechtem Pětipeským o statek Hoštice, která byla uzavřena 8. října 1591. Fridrich prodal Albrechtovi ves Hoštice za 7 000 kop grošů míšeňských. Zmíněná písemnost (smlouva) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala a nepodařilo se ji dohledat ani v prostudovaných písemných pramenech. Zmíněna je v NA Praha, KS 17, fol. Z 22', s. 501.

¹³ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

¹⁴ Dne 22. března.

¹⁵ Zmíněná písemnost (cedule řezaná) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

¹⁶ Datum postoupení se nepodařilo zjistit. Příslušná registra úřadu nejvyššího purkrabství pražského se nedochovala. Srov. D. CULKOVÁ, *Nejvyšší purkrabství*.

¹⁷ Spor pokračoval pūhonem před komorní soud. Regina Mezeřícká pohnala 4. května 1593 Albrechta Pětipeského ze 300 kop grošů míšeňských k srpnovému termínu zasedání soudu. V pūhonu je zmíněna smlouva uzavřená 8. října 1591, kterou Fridrich Obitecký prodal Albrechtovi Pětipeskému za 7 000 kop grošů míšeňských statek Hoštice. Statek prodal v dlužích, které byly zapsané v registrech úřadu nejvyššího purkrabství pražského. Srov. NA Praha, KS 17, Z 22' -Z 24, s. 501-502'. Srov. list č. 395.

¹⁸ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁹ Laetare.

388.

Fridrich Doupovec z Doupova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Omlouvá se mu, že kvůli nedostatečnému zdraví musí odložit svůj příjezd k němu na Byšice.

Vraný, 18. dubna 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 50, česky

+ *Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích, panu švagru a kmotru mému vždyckny zvláště milému.*

((*Od p[ana] Doupovce.*¹))²

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane švagře a kmotře můj zvláště milý. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého na milém Pánu Bohu přeji Vám i všemu domu Vašemu věrně a upřímně rád. Pane švagře a kmotře můj zvláště milej, tak podle zůstání³ spolu našeho a přípovědi své na jiném sem nebyl nežli na tom, abych se k Vám s manželkou⁴ svou na Byšice⁵ tento pondělí Velikonoční⁶ vypravil a do příbytku Vašeho přijel. I oznamuji Vám, že hned v Praze⁷ počavši kašlati a přijevši domů, čím dále vždy hůře ten kašel mě trápí a Pán Bůh všemohoucí mě pro mé hříchy trestati a na mě svou božskou metlu vzložiti ráčil, jehožto jméno s[vat]é budiž pochváleno, takže víceji ležím, nežli chodím, a již od toho kašle ani mluvití nemohu, ani nic jísti a co sním a požívám, to z sebe vydati zase mnohdykrát musím, a tak sem velmi na zdraví svém nedostatečný. Nevím, jak milej Pán Bůh se mnou dáleji nakládati ráčí. Pro kteroužto příčinu Vás, můj milej pane švagře a kmotře, za to přátelsky služebně žádám, že mě u sebe (že toho přátelského shledání našeho vykonati nemohu) při sobě omluvna míti budete. A dejž Pán Bůh, jestliže jest v tom jeho svatá vůle, abychme se v dobrém a šťastném zdraví všickni shledati mohli. Dat[um] na Vraným⁸ na den slavný Hod Velikonoční léta [15]93.

Fridrich Doupovec z Doupova na Vraným, Vilímově⁹ a Žerotíně¹⁰

¹ Fridrich Doupovec z Doupova (zemřel 1593), na Vraným, Vilímově a Žerotíně, manžel Barbory Pětipeské z Chýš a Egrberku.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

⁴ Barbora Doupovcová z Chýš a Egrberku (zemřela 10. 6. 1639), dcera Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku, manželka Fridricha Doupovce z Doupova.

⁵ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Dne 19. dubna.

⁷ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁸ Vraný, poddanské městečko a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Fridricha Doupovce z Doupova.

⁹ Vilímov, poddanské městečko a rytířské sídlo jižně od Chomutova (kraj Ústecký). V majetku Fridricha Doupovce z Doupova.

¹⁰ Žerotín, poddanská ves a hrad jihovýchodně od Loun (kraj Ústecký). V majetku Fridricha Doupovce z Doupova.

389.

Jan z Vartemberka píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Přimlouvá se za svého poddaného Jana Holého ze Mšena a žádá, aby mu propustil jeho manželku Lidmilu za poddanou. Posílá 10 kop podle smlouvy o zranění Kryštofa Oplta.

Nový Zámek, 12. května 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 71-72, česky

Urozenému a mému zvláště milému panu kmotru a sousedu panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, k dodání.

Službu svú vzkazují, urozenej a můj zvláště milej pane kmotře a sousede. Od milého Pána Boha Vám všecko nejlepší dobré upřímně vinšují. Jaká mi teď suplicací od Jana Holýho,¹ podaného mého z městečka Mšena,² podána, tu Vám odsílám a z přečtení jí porozumíte.³ I můj zvláště milej pane kmotře, přátelsky a důvěrně žádajíc, prosím, že mně to k vůli učiníte a tu všecku věc, což se tu koli zběhlo, mimo sebe pustíte a dočenu Lidmilu,⁴ manželku téhož Jana Holého, mně i spravedlivostí za podanú propustíte. Zase mě máte volného kmotra a upřímného dobrého souseda ve všem mně možném poznati. Věřím, že tato žádost a přímluva má u Vás platnost míti bude. Na čež Vaší přátelské a sousedské odpovědi po tomto poslu mém budu očekávati. Při tom Vám těch 10 kop podle smlouvy za zranění Krystofa Oplta⁵ odsílám, kteréž tohoto roku daný bejtí mají a za kvitanci žád[ám].⁶ Pán Bůh s námi se všemi rač bejtí. Dán na Novém Zámku⁷ v středu po neděli Jubilate léta [15]93.

Jan z Vartmberka⁸ na Novém Zámku a Bezděži⁹

¹ Jan Holý, manžel Lidmily Holé, poddaný Jana z Vartemberka z městečka Mšeno.

² Mšeno, poddanské městečko a zámek severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému panství Bezděz. Část v majetku Jana z Vartemberka.

³ Zmíněná písemnost (suplika) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁴ Lidmila Holá, manželka Jana Holého, poddaná.

⁵ Kryštof Oplt, mlynář, poddaný Albrechta Pětipeského, bratr Tomáše Oplta.

⁶ Smlouva viz list č. 292.

⁷ Nový Zámek, zámek ve vsi Zahrádky jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Jana z Vartemberka.

⁸ Jan z Vartemberka (zemřel 3. 1. 1595), na Novém Zámku (Zahrádky) a Bezděžu.

⁹ Bezděz, poddanská ves a hrad, jihovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Jana z Vartemberka.

390.

Cedule (žádost o svědectví). Jiří Vančura z Řehnic žádá Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku o vydání svědectví proti věřitelům zemřelého Viléma staršího Malovce Kosoře z Malovic. Má dosvědčit, že Jiřík mladší Vančura z Řehnic vystavil Zikmundovi Vančurovi z Řehnic dlužní úpis na částku 700 kop grošů českých, že Zikmund odkázal kšaftem Jiřímu Vančurovi z Řehnic 3 000 kop grošů míšeňských, že Jiří Vančura přijal zmíněný dlužní úpis, a že Albrecht, jako poručník, Jiřímu Vančurovi zmíněné 3000 kopy dosud nevyplatil.

Bez místa, 17. května 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 108-109, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích, cedule k svědomí.¹

((Dáno to svědomí.))²

¹ Svědomí – svědectví; důkaz; výpověď svědka před soudem. Mohlo být ústní nebo písemné.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

Urozený a statečný rytíři, pane Albrechte Pětipeský z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích. Tohoto svědomí od Vás vedle práva a zřízení zemského,³ že mně je Jiříkovi Vančurovi z Řehnic⁴ a na Studénce,⁵ jakožto vlastní[m]u strejci někdy Jiřího Vančury z Řehnic⁶ a na Studénce a nápadníku statku po něm zůstalého, i na místě Adama Kašpara Vančury odtudž z Řehnic,⁷ syna někdy Jana Buriana Vančury z Řehnic,⁸ strejce svého nedílného a let nemajícího, kterýž od Jeho Milosti Císařské,⁹ jakožto krále českého, skrze jistou relací o to ke dckám zemským učiněnou a v též dcky zemské do kvaternu relací zeleného, léta tisícího pětistého devadesátého třetího v pondělí po Třech králích¹⁰ pod literou L třinácti vložené a vepsané, k provozování jistého dluhu do sumy dvou tisíc kop groš[ův] českých] v též relaci zejména jmenovaného,¹¹ podle jiných věřitelův někdy Vilíma staršího Malovce z Malovic¹² připuštěn jest, před pány úředníky pražské menší desk zemských vydáte, žádám.¹³ A to proti věřitelům a rukojmům¹⁴ téhož někdy Vilíma staršího Malovce z Malovic, podle jistého vyměření¹⁵ Jeho Milosti římského císaře, uherského a českého krále s Jich Milostmi nejvyššími pány úředníky a soudci zemskými, vedle relací ke dckám zemským při suchých dnech letničních léta [tisícího pětistého] devadesátého druhého,¹⁶ z strany statku po témž někdy Vilímovi starším Malovcovi z Malovic pozůstalého, i také věřitelův a dlužníkův téhož někdy Vilíma staršího Malovce učiněné, tak jakž též vyměření¹⁷ ve dcky zemské do kvaternu památného fialového

³ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars I. sectio I, čl. P. 4., s. 656.

⁴ Jiřík Vančura z Řehnic (zemřel 1610), na Studénce, syn Václava Vančury z Řehnic, bratr Jana Buriana Vančury z Řehnic.

⁵ Studénka, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Bakov nad Jizerou. V majetku Jiříka Vančury z Řehnic.

⁶ Jiřík starší Vančura z Řehnic (zemřel 1584), na Studénce, bratr Adama, Václava a Fridricha Vančurů z Řehnic.

⁷ Adam Kašpar Vančura z Řehnic (zemřel po 1593), syn Jana Buriana Vančury z Řehnic.

⁸ Jan Burian Vančura z Řehnic (zemřel před 1588), na Lhoticích, syn Václava Vančury z Řehnic, bratr Jiříka staršího Vančury z Řehnic.

⁹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

¹⁰ Dne 11. ledna.

¹¹ NA Praha, DZ, DZSt 48, fol. L 12'-L 14 (Vklad do desk zemských stavovských 11. ledna 1593), Pražský hrad, 15. prosince 1592. Rudolf II. Habsburský úředníkům menším pražským desk zemských. Dluh se týká prodeje, kterým zemřelý Jiřík mladší Vančura z Řehnic prodal od statku Valečov rybník zvaný Nový a mlýn za 2 000 kop grošů českých nezletilému Adamovi Kašparovi Vančurovi z Řehnic, kterého zastupoval Jiří Vančura z Řehnic na Studénce.

¹² Vilém starší Malovec Kosoř z Malovic (zemřel 1592), na Valečově.

¹³ Půhon srov. NA Praha, DZ, DZM 137, fol. C 48'-C 49 (Půhony ke svědomí k soudu letničnímu 1593), Jiřík Vančura z Řehnic na Studénce jako vlastní strýc zemřelého Jiřího Vančury z Řehnic na Studénce, nápadník statku po něm zůstalého, i na místě Adama Kašpara Vančury z Řehnic, strýce svého nedílného a nezletilého nařízený, připuštěný k provozování dluhu do částky 2 000 kop grošů českých vedle jiných věřitelů zemřelého Viléma staršího Kosoře Malovce z Malovic, pohání Albrechta Pětipeského na Byšicích a Bosyni proti věřitelům a rukojmím téhož zemřelého Vilíma Malovce ke svědomí. Přehled věřitelů srov. NA Praha, DZ, DZV 168, fol. N 3-N 6 (Vklad do desk zemských větších památných 27. října 1592) a NA Praha, DZ, DZV 170, fol. E 22'-E 26' (Vklad do desk zemských větších památných 13. dubna 1595).

¹⁴ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by též neučinil sám.

¹⁵ Vyměření – ustanovení, rozhodnutí.

¹⁶ NA Praha, DZ, DZM 224, fol. A 28-A 28' (Vklad do desk zemských menších 5. června 1592), zemský soud zplnomocněný zemským sněmem nařizuje jmenovaným osobám, aby sekvestrovaný statek po zemřelém Vilémovi Malovcovi Kosořovi z Malovic popsaly, pozůstalé dluhy vysoudily a do dalšího nařízení spravovaly. Srov. NA Praha, DZ, DZSt 48, fol. K 11'-K 12 (Pražský hrad, 17. července 1592), Rudolf II. Habsburský úředníkům menším pražským desk zemských. Nařizuje jim, aby sekvestrovaný statek po zemřelém Vilémovi Malovcovi Kosořovi z Malovic byl postoupen jmenovaným osobám.

¹⁷ Vyměření – ustanovení, rozhodnutí.

léta [tisícího pětistého] devadesátého druhého v outerej po svaté Voršile pod literou N třetí vložené a vepsané plněji svědčí a to vše v sobě šíř obsahující zavírá.¹⁸ Toho že dobře povědomý jste a v paměti své jmáte, že jest nebožtík pan Jiřík mladší Vančura z Řehnic¹⁹ a na Valečově²⁰ byl dlužen nebožtíkovi panu Zigmundovi Vančurovi z Řehnic²¹ a na Dolejších Přívorách²² sedum set kop groš[ův] česk[ých], na kteroužto sumu on pan Jiřík mladší Vančura udělal jest tomuž panu Zigmundovi Vančurovi z Řehnic list pravej listu hlavního do jistého času svědčící. Též také i že ste toho povědomý, že jest někdy pan Zigmund Vančura panu Jiřímu Vančurovi a na Studénce odkázal jest kšaftem²³ tři tisíce kop míšeňsk[ých] a on pan Jiří Vančura že jest tu jistotu svědčící na pana Jiříka mladšího Vančuru na sedum set kop groš[ův] česk[ých] na ten dluh odkázanej, na těch tři tisíce kop míšeňsk[ých] přijal a jináče jemu ty tři tisíce kop míšeňsk[ých] od Vás, jakožto mocného otcovského poručníka,²⁴ ani od žádného jiného z toho statku Dolejších Přívor zaplacený a dodány nejsou, než vejš dotčenou sumou a jistotou. A dále, což jest Vám [ví]ce²⁵ a výšeji o té věci vědomé, ovšem nic nevypouštějíc, že mně to tu, kdež náleží, vysvědčíte a seznáte. Dat[um] cedule v pondělí po neděli Cantate léta [tisícího pětistého] devadesátého třetího.

¹⁸ NA Praha, DZ, DZV 168, fol. N 3-N 6 (Vklad do desek zemských větších památných 27. října 1592), vyměření Rudolfa II. Habsburského a zemského soudu o sekvestrovaném statku po zemřelém Vilémovi Kosofovi Malovcovi z Malovic učiněné 24. října 1592. Sekvestrátoři mají prodat statek Valečov, Horní a Dolní Bučice, dům v Novém Městě pražském zvaný Andělská Zahrada a získanou částku použít na umoření dluhu po Vilémovi ve výši 61 328 kop grošů míšeňských.

¹⁹ Jiřík mladší Vančura z Řehnic (zemřel 1588-1589), na Valečově, syn Hynka Vančury z Řehnic.

²⁰ Valečov, poddanská ves a zámek severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Boseň. V majetku Jiříka mladšího Vančury z Řehnic.

²¹ Zigmund Vančura z Řehnic (zemřel 1583), na Dolních Přívorách, bratr Mikuláše a Jindřicha Vančurů z Řehnic.

²² Přívory (Dolní), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Buriana Vančury z Řehnic.

²³ NA Praha, DZV 21, fol. O 30-P 3 (Vklad do desek zemských větších trhových 4. května 1583), kšaft Zigmunda Vančury z Řehnic na Dolních Přívorách (bez místa, 10. prosince 1582). Mocnými otcovskými poručníky ustanovuje Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku a Jiřího staršího Vančuru z Řehnic na Studénce.

²⁴ Srov. předchozí poznámku.

²⁵ Poškozená psací látka.

391.

[S. L. z L.] píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o knihách Niccola Machiavelliho, o jejichž překlad ho Albrecht žádal.

Praha, 3. června 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/16, fol. 87-88, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka, panu mně příznivému, k vlastnímu dodání.

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vaši [Milosti] věrně rád. Přivedl sem sobě k paměti naše přátelské posedění a o nejedněch hrozných proměnách, kteréž se v tomto náklonku zlého světa za našeho věku pominulých let zběhly, rozjímání a rozmlouvání, při kterémžto nepamatují, z jaké příčiny učinil sem byl zmínku o Mikulášovi Machiavellovi,¹ rodem z města Florenczi,² kterýžto, byv sekretářem obce téhož města

¹ Niccolò Machiavelli (narozen 3. 5. 1469, zemřel 21. 6. 1527), kancléř florentské republiky, filozof, diplomat a spisovatel.

² Florencie, historické území Florentské republiky. Dnes město v Italské republice, hlavní město Toskánska.

některá naučení vedle kterýchžto by knížata své země a poddané spravovati měli, sepsal, a ty vůbec vydal, kterýchžto mnozí králové a knížata při svých předsevzetích a radách požívajíce, veliké bouřky v zemích svých vzbudili, poddané o životy i statky bídě připravili, svobody a privilegia jim odňali, jakž nám o tom historie Království franského,³ též histýria národu Nydranského⁴ a jiných národův ukazuje. Jaká by pak to naučení od toho jistého Machiavella sepsána byla a co by v sobě zavírala, kratičce sem toliko byl Vašich [Milos]ti ponavrhl, podlí toho moudrému toliko napověz a neděje-li se nětco podlí rady Machiavella, v některém blízkém od nás místě kratičce byl poukázal, čehož doslejšajíce a předivným praktykám se divíce, ráčil ste se mne s pilností dožádati, abych některá naučení jeho k našim časům případná na česko přeložil, aby Čechové, jemu vyrozumějíce, s ním česky mluvití mohli. I ačkoliv nejednu příčinu sem toho jměl, abych netoliko naučení jeho nepřekládal, ale abych hned o něm žádné zmínky neučinil, protože ten věk, v němž se ten jistý Machiavellus narodil, za nešťasný soudím býti. Druhé, že by od žádného z velikých pánův čten býti neměl, pro jeho ďábelské praktyky, lotrovské obmysly, pročez by slušně zapověděn býti měl, jakož pak v zemi Království englickýho⁵ jest zapovědín. Avšak podle rozumu sobě od Pána Boha propůjčeného, srozumívaje po jistých příčinách, že učení jeho velmi široce se rozmáhá, velicí páni knihy takové čtou, oblibují, a ji jako Turci za Alkorán⁶ mají, ji proti prostým a neupřímným užívají, nemohl sem žádosti Vaší [Milos]ti jakožto pána ke mně příznivého oslyšeti, a to i pro tu příčinu, aby dobří a poctiví muži, vyrozumějíce takovým bezbožným a lotrovským praktykám hrdel, poctivosti a statků svých časně hájiti mohli, a to prve nežli by se stalo, ale teház, když by se začítí chtělo. Pán Bůh rač dáti za dnův našich pokoj. Naposledy V[áš]i M[ilost]i snažně žádám, abyšte mým dobrým příznivým panem a přítelem býti ráčili, v té naději, abyšte těchto věcí souce od Pána Boha rozumem a moudrostí obdařený, ne každému ukazovali, se svými milými a důvěrnými přáteli zdravého a prozřetelného rozumu požívajícími, ráčíte moci se <vzd> zdělití. Pamatovati zajisté těchto bídnych časův sluší na ono propovědění syna Božího, buďte sprostní jako holubice a opatrní jako hadové. Oznamuji Vaší [Milos]ti, že manželka⁷ má již na dvanáctou neděli velmi nemocna jest, chtěje ji jako věrný manžel pomoci, nemalou sumu sem utratil. Vaší [Milos]t snažně žádám, abyšte mi do památky s[vatéh]o Jana nejprv příštího⁸ deset kop míš[eňských] zapůjčiti ráčili. Na ten den má mi můj švagr ((ve městě Mělníce⁹)) také některou sumu dáti, protož z vděčnosti ji V[áš]i M[ilosti] navrátiti a všim dobrým dobrodiní odměňovati se připovídám. Dá-li Pán B[ůh] s neděle do domu V[áš]i [Milosti] se postěhuji. S tím Vaší [Milos]t Pánu Bohu poroučím. Dat[um] v Praze¹⁰ ve čtvrtek po neděli Exaudi léta 1593.

V[áš]i M[ilosti] ke službám hotový a známý,
S. L. z L.¹¹

³ Francie, království, historické území Dnes z větší části na území Francouzské republiky.

⁴ Nizozemsko, historické území, část Burgundského hrabství, pak Habsburského Nizozemí, pak Republiky spojených nizozemských provincií. Dnes z části na území Nizozemského království.

⁵ Anglie, království, historické území. Dnes součást Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku.

⁶ Alkorán – starší název pro korán, kniha Mohamedova; náboženská kniha, z níž odvozuje islám své nauky.

⁷ Blíže neidentifikovaná osoba.

⁸ Dne 24. června.

⁹ Mělník, královské věnné město, pak zástavní město a zámek (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného panství s lenním systémem. V zástavním vlastnictví Jiřího Popela z Lobkovic.

¹⁰ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹¹ S. L. z L. Blíže neidentifikovaná osoba.

392.

Barbora Doupovcová z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby k ní přijel na Vraný a s jinými učenými lidmi vyzkoušel preceptora, které-

ho jí doporučil Zdeslav Kaplíř ze Sulevic, a který by měl učit jejího syna Bedřicha. Kdyby chtěl, může dát na učení k tomuto preceptorovi také svého syna Šťastného Václava.

Vraný, 15. července 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 66, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Byšičích, panu strejci a kmotru mému zvláště milému, k dodání.

*Modlitbu svou vzkazují, urozenej a můj zvláště milej pane strejče. Byste zdrávi byli a vše-
lijak se dobře měli se vším domem Vaším, toho bych Vám věrně ráda přála. Při tom, můj
zvláště milej pane strejče, nepochybuji, že je s Vámi pan Václav Pětipeskej,¹ pan strejc můj
zvláště milej, vonehdá na Roztocích² mluvil strany Šťastného,³ syna Vašeho, strejce mýho
milýho, byla-li by vůle Vaše na učení s Bedřichem⁴ mejm na Vilímov⁵ dáti k tomu precepto-
rovi,⁶ kterýho jest mi pan Zdeslav Kaplíř⁷ dohodil. Mohu panu strejci voznámiti, že jesti ten
jistej preceptor ke mně včerejšího dne na Vraný⁸ přijel, kterýho sem jistě s velikou starostí
a prací dostala. Ze všech stran ho mně odlouditi chtěli a mě vo něho připraviti. Tak mají
u mě pan Zdeslav Kaplíř a pan Václav <bejti> v pondělí⁹ bejti a někeři jiní učení lidi, tak
aby ho mohli zprubovati,¹⁰ co umí. Protož pana strejce velice a přátelsky prosím, jestli Vám
možné, že ke mně, dá-li Pán Bůh, v neděli¹¹ na noc přijedete a tu taky mně radný a pomocný
budete, abych mohla dítky své dobrým a pobožným učením opatřiti. A bude-li se Vám líbiti
a vůle Vaše v tom bude, mohli byste s ním taky vo Šťastného, syna Vašeho, rozmluviti, nebo
bych ho jistě z upřímného srdce věrně ráda u sebe a mezi svejmi dítkami měla. Pokudž by
bylo panu strejci to příjemný a chtěl ho mezi dítkami mejmi míti, prosím, že mi pan strejc
zase voznámí. Budete-li se moci ((ke mně)) tuto neděli nejprv příští vypraviti a jaká vůle
Vaše jest v tom a kdy byšte ho dali na učení přivesti, prosím, že mi voznámíte, abych se vě-
děla čím zpraviti. S tím milost Boží rač bejti s námi se všemi. Datum na Vraným na den Ro-
zslání svatých apoštolův léta [15]93.*

Barbora Doupovcová z Chýš a z Egrberku¹² na Vilímově, Vraným a Žerotíně¹³

¹ Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen kol. 1529, zemřel 7. 3. 1602), na Blahoticích a Neproblyčích, bratr Albrechta Pětipeského. V pořízení Fridricha Doupovce z Doupova, manžela Barbory Doupovcové z Chýš a Egrberku, byl Barboře, jako poručníci, ustanoven k radě. Viz NA Praha, DZ, DZV 26, fol. L 3-L4 a L 9. Vklad do desek zemských větších trhových 28. dubna 1593.

² Roztoky, poddanská ves a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Davida Boryně ze Lhoty.

³ Šťastný Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen asi 1582, zemřel 25. 7. 1638), syn Albrechta Pětipeského.

⁴ Bedřich Doupovec z Doupova, syn Fridricha Doupovce z Doupova a Barbory Pětipeské z Chýš a Egrberku.

⁵ Vilémov, poddanské městečko a rytířské sídlo jižně od Chomutova (kraj Ústecký). V majetku Barbory Doupovcové z Chýš a Egrberku, vdovy po Fridrichovi Doupovcovi z Doupova.

⁶ Preceptor, z lat. praeceptor – domácí učitel; vychovatel.

⁷ Zdeslav Kaplíř ze Sulevic (zemřel před 1603), na Košťálově, bratr Jiřika Kaplíře ze Sulevic, Lidmily, provdané Kamýcké, pak Rychnovské ze Sulevic a Magdaleny, provdané Vosterské Kaplířové ze Sulevic. V pořízení Fridricha Doupovce z Doupova, manžela Barbory Doupovcové z Chýš a Egrberku, byl Barboře, jako poručníci, ustanoven k radě. Viz NA Praha, DZ, DZV 26, fol. L 3-L4 a L 9. Vklad do desek zemských větších trhových 28. dubna 1593.

⁸ Vraný, poddanské městečko a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Barbory Doupovcové z Chýš a Egrberku, vdovy po Fridrichovi Doupovcovi z Doupova.

⁹ Dne 19. července.

¹⁰ Zprubovati, z něm. probieren – vyzkoušet, otestovat.

¹¹ Dne 18. července.

¹² Barbora Doupovcová z Chýš a Egrberku (zemřela 10. 6. 1639), na Vilémově, Vraným a Žerotíně, dcera Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku, vdova po Fridrichovi Doupovcovi z Doupova.

¹³ Žerotín, poddanská ves a hrad jihovýchodně od Loun (kraj Ústecký). V majetku Fridricha Doupovce z Doupova.

393.

Jan Vlk z Kvítkova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby k němu přijel na Snědovice a stal se mu „pánem a přítelem“ při výjezdu na místa u Hrobců a Tuháně, o která je ve sporu s Janem z Vartemberka.

Snědovice, 18. července 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 58, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku na Byšicích a Bosyni, panu ujci a kmotru mému zvláště milému, b[ud'] d[án].

((Z Snědovic¹ od p[ana] Vlka.²))³

Službu svú vzkazuji, urozený a můj zvláště milý pane ujče ((a kmotře)), pane Albrechte Pětipeský. Zdraví a jiného všeho dobrého, toho Vám od Pána Boha vinšující, věrně rád přeji. Při tom Vám, můj zvláště milý pane ujče, oznamuji, že sem jse o jistý den se pane[m] Janem z Vartmbergka,⁴ kterýž na Novém Zámku⁵ jest, k vejjezdu na některá místa u vsi Hrobčce⁶ a Tuháně,⁷ což mezi ním a mnou na odporu jest [!],⁸ a to v pondělí po památce s[va]t[é] Máří Mangdaleny, jinak 26. dne měsíce července, takovej vejjezd bejti má. Vás, svého zvláště milého pana ujce a kmotra, za to důvěrně a přátelsky žádám, že mi se k takovému vejjezdu a spatření i toho, pokudž by mne s radou Vaší a jiných pánův a přátel tu co slušného bez ublížení kruntův mých potkávalo, k místnému té věci postavení za pána a přítele vedle jiných pánů a přátel postavíte a před tím dnem v neděli na den památný s[va]t[é]ho Jakuba⁹ ke mně na Snědovice tím zázeji k večeri přijedete a nazejtří na ta místa, oč tak činiti jest, se mnou a pány a přáteli mými že vyjedete. Jsem té celé důvěrně a nepochybně ku panu ujci naděje, že tak učiníte a mne v takové příčině, poněvadž se tu nemálo kruntův mých dozejkati chce, neopustíte. Zase touž měrou i všelikterakým mně nejvýše možný[m] dobrý[m] přátelstvím panu ujci se toho služebně odměňovati i odplacovati hleděti budu. Odpovědi ((přátelské)) s vykonáním této žádosti mně od Vás očekávaje, Pánu Bohu pana ujce i sám sebe k ochraně a našemu společnému v dobrém zdraví shledání poroučím. Dat[um] na Snědovicích v neděli po památce Rozesláni s[va]t[é]ch apoštolův léta [15]93.

Jan Vlk z Kvítkova, manu p[ropri]a

¹ Snědovice, poddanská ves a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jana Vlka z Kvítkova.

² Jan mladší Vlk z Kvítkova na Snědovicích.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Jan z Vartemberka (zemřel 3. 1. 1595), na Novém Zámku (Zahrádky) a Bezdězu.

⁵ Nový Zámek, zámek ve vsi Zahrádky jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Jana z Vartemberka.

⁶ Robeč, poddanská ves jižně od České Lípy (kraj Liberecký). Patřila k samostatnému svobodnému statku Snědovice.

⁷ Tuhaň, poddanská ves jižně od České Lípy (kraj Liberecký). Patřila k samostatnému svobodnému panství Bezděz.

⁸ Chybí zde sloveso. Mělo by být pravděpodobně „snesl“.

⁹ Dne 25. července.

394.

Ladislav Sekerka ze Sedčic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o půjčku 30 nebo jen 25 kop grošů míšeňských, které chce přidat své sestře nad věno. V případě kladné odpovědi pro ně pošle s dlužním úpisem.

Odolena Voda, 21. července 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 24, česky¹

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka na Byšicích a Bosyni, panu ujci a kmotru mému zvláště milému.

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři a můj zvláště milý pane ujče a kmotře. Zdraví i jiného všeho dobrého Vám vod Pána Boha vinšují a přeji věrně rád. A při tom se k Vám z důvěrnosti celé a přátelské utíkajíce, Vám oznamují, že mám paní sestře² svý na věno ještě padesáte kop g[rošův] č[eských] dodati. I potřebujíce ona teď na žně peněz, ke mně se v té věci utíká, a já nyní, majíce při svém statečku rozličné dělníky, ledva mi mé důchody postatčují. K Vám naschválně tohoto posla posílám a za to ujcovsky a přátelsky prosím, že k takové potřebě paní sestry mé mně třiceti kop míš[eňských] a nemůž-li třiceti ale pětmečítma³ půjčíte. Já bych s jistotou pro ně vedle vzkázání Vašeho poslal a Vám chci zase jako i kdy prve konečně na svatého Havla,⁴ jak dobrému náleží, beze všeho dalšího průtahu a jistotně, načež se ubezpečiti můžete, s poděkováním oplatiti a všelijakým dobrým přátelstvím toho se Vám odsloužiti a odplatiti. Sem té důvěrnosti, že tyto žádosti mé v čas potřeby neoslyšíte, neb sem vždyckny Vás sobě za svou komoru⁵ pokládal a pokládám, a celého pána a přítele. A s tím milost Boží ráciž s námi býti. Dat[um] na Vodolině Vodě⁶ v středu před svatým Jakubem léta [tisícího pětistého] devadesátého třetího.

Ladislav Sekyrka z Sedčic⁷ a na Vodolině Vodě

¹ Charakter písma: oznamuje, alie, vedlie, přítelie.

² Salomena Sekerková ze Sedčic (zemřela po 1595), sestra Ladislava Sekerky ze Sedčic, manželka Oldřicha Myšky ze Žlunic na Kamýku nad Vltavou.

³ Pětmečítma – dvacet pět.

⁴ Dne 16. října.

⁵ Komora – pokladna.

⁶ Odolena Voda, poddanská ves a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). Majetek Ladislava Sekerky ze Sedčic.

⁷ Ladislav Sekyrka ze Sedčic (zemřel 1618), na Odoleně Vodě a Třebošnici, bratr Mikuláše, Jana Ratibora a Salomeny Sekerků ze Sedčic.

395.

Plná moc (list mocný). Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku zplnomocňuje Adama Linhartha z Najenperku a Simeona Peldřimovského k zastupování ve sporu s Reginou Mezeříckou.

Bez místa, 11. srpna 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 83, česky

List mocnej.

Já Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egerbergku na Byšicích, známo činím tímto listem obecně předevšemi a zvlášt' tu, kdež náleží, jakož sem pohnán do slavného soudu komorního Království českého od Reginy,¹ Matyáše Mezeříckého² manželky, měštky Nového Města

¹ Regina Mezeřícká, manželka Matyáše Mezeříckého, měšťana Nového Města pražského.

² Matyáš Mezeřícký, měšťan v Novém Městě pražském, manžel Reginy.

pražského,³ viniti mě chtít, týmž pŕihonem ze tří set kop míšeňských (jakž pokládá) dluhu pravého a spravedlivého, a to z takových, jakž dáleji týž pŕihon to v sobě plněji svėdčí a šíř obsahujíc, zavírá.⁴ I nemoha sám osobně jak k vyhlášení⁵ téhož pŕihonu tak potomně i ku pŕi⁶ pro svá jiná pilná zaneprázdnění státi, na místě svém, dožadavši se, poručil sem a tímto listem mocně poroučím urozeným panu Adamovi Linhartovi z Nayegenpergku⁷ a panu Simeonovi Peldřimněskému,⁸ aby oni buď společně, neb rozdílně, jak k vyhlášení téhož pŕihonu, tak potomně i ku pŕi jeho stáli, to všeckno, co mocným poručníkům náleží, činili a působili, ne jinak než jako bych tu sám osobně pŕitomný byl. Ted' jim tu věc a pŕi podle zřízení zemského⁹ na zisk a ztrátu poroučím. Na svėdomí toho pečť svou vlastní sem k tomuto listu mocnému pŕitiskl. Jemuž datum v středu po svatém Vavřinci léta [tisícího pětistého] devadesátého třetího.

Membrál k listu mocnému.¹⁰

³ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrt' Hlavního města Prahy.

⁴ Pŕihon (pro zaručení o škody) v NA Praha, KS 17, fol. Z 22' -Z 24, s. 501-502' (Pŕihony k roku svatého Bartoloměje (24. srpna) 1593). Regina Meziřická pohání Albrechta Pětipeského do komorního soudu z dluhu 300 kop grošů míšeňských. V pŕihonu je zmíněna smlouva uzavřená 8. řijna 1591, kterou Fridrich Obitecký prodal Albrechtovi Pětipeskému za 7 000 kop grošů míšeňských statek Hoštice. Statek prodal v dluzích, které byly zapsané v registrech úřadu nejvyššího purkrabství pražského. Pŕihon vložen (actum) 4. května 1593. Zápis plné moci Albrechta Pětipeského Adamovi Linhartovi a Simeonovi Pelhřimovskému v zápisu není. Je tu jen záznam o tom, že Regina (pŕivod) zmocnila k jednání na svém místě Mikuláše Rydla.

⁵ Vyhlášení pŕihonů na komorním soudu mělo být pŕi jeho zahájení 26. srpna 1593. Srov. V. SCHULZ, *Příspevky*, č. 197, s. 105. Vyhlášení pŕihonu bylo 26. srpna 1593 na žádost Reginy odloženo do budoucího soudu. Srov. poznámku č. 4.

⁶ K pŕelíčení sporu nakonec nedošlo, a to kvůli smrti Albrechta Pětipeského (pohnaného). Srov. juxty u pŕihonu.

⁷ Adam Linhart z Najenperku (narozen 1566, zemřel 2. 8. 1617), ve Starém Městě pražském, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů.

⁸ Simeon Peldřimovský (zemřel 1595), měšťan v Novém Městě pražském, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů.

⁹ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. O. 23., s. 648. K tomu srov. tamtéž, čl. Q. 28., s. 329.

¹⁰ Tento text je na plíce. Uprostřed textu je otisk pečeti Albrechta Pětipeského.

396.

Smlouva. Smlouva mezi Magdalenou Berbisdorfovou a Lidmilou, sestrami Hrušovskými z Hrušova, a Albrechtem Pětipeským z Chýš a Egrberku. Sestry Albrechtovi prodaly louky s potokem Bychem mezi Čečelicemi, Všetaty a Horními Přívorami za 1 950 kop grošů míšeňských.

Bez místa, 30. srpna 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. K 18/5, fol. 96-97, česky

((Smlouva o luka hrušovský¹ s pannami Hrušovskými² léta [15]93.))³

¹ Hrušov, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku sester Magdaleny Berbisdorfové a Lidmily Hrušovské z Hrušova.

² Mandalena Berbisdorfová z Hrušova (zemřela po 1601), na Hrušově, sestra Lidmily Hrušovské z Hrušova, manželka Gotfrieda Berbisdorfá z Berbisdorfu; Lidmila Hrušovská z Hrušova, sestra Mandaleny Berbisdorfové z Hrušova.

³ Autograf blíže neurčené osoby.

Léta páně tisícého pětistého devadesátého třetího v outerý po svatým Augustýnu,⁴ skrze nás Jana Vlka z Kvítkova⁵ a na Nemeslovicích,⁶ Adama Bzenskýho z Prorubě⁷ a na Niměřicích⁸ a Bezně,⁹ Albrehta Zdeňka Kaplíře z Sulevic¹⁰ na Brodcích¹¹ a Velkých Horkách,¹² stalo se narovnání a trh celý a dokonalý. A to mezi urozenými paní Mandalenou Berbistorfovou a pannou Lidmilou, sestrami Hrušovskými z Hrušova a na Hrušově, prodávajícimi strany jedné, a urozeným a statečným rytířem panem Albrechtem Pětipeským z Chýš a z Ekrbergku a na Byšicích, kupujícím strany druhé. A to takový, že sou dotčený paní a panna, sestry z Hrušova, prodaly panu Albrechtovi Pětipeskému luka svá dědičná i s potokem Bychem,¹³ vrbinami, porostlinami, volšinami na týchž lukách zrostlými, ležící mezi vsí Čechelicemi,¹⁴ Všetaty¹⁵ a Hořejšími Přívorami,¹⁶ v těch mezích a právích, jakž jich sami v držení a užívání byly, a to za sumu jeden tisíc devět set padesáte kop vše míšeňských, kterýžto peníze mají takto zaplacený býti. Při svatým Havle nejprve příštím¹⁷ má pan Albrecht Pětipeský složit jeden tisíc kop míšeňských na hotově¹⁸ a při svatým Jiří¹⁹ léta [tisícího pětistého] devadesátého čtvrtého devět set padesáte kop míšeňských doložiti, a to po voba termíny bez ouroků. Proti tomu zase paní a panna z Hrušova mají takových luk postoupiti panu Albrechtovi Pětipeskému mezi tímto časem a svatým Havlem nejprve příštím²⁰ anebo dvě neděle potom konečně. Však paní a panna z Hrušova mají sobě to, což se při svatým Havle nájmu z těch luk za rok pominej [tisící pětistý] devadesátý třetí dáti dostane, vyupominati²¹ a k svý ruce obrátiti. A táž luka od nich, paní a panny sester Hrušovských, prodaná, jsou povinny dotčený paní Mandalina Berbisdorfová, panna Lidmila, sestry Hrušovské z Hrušova, spravovati třetinou vejš, jakž země za právo má, čímž mají aneb míti budou. A což tuto námi smluveno, to sou sobě obě dvě strany připověděly zdržeti bez přerušeni. A pro lepší toho jistotu my smlouvcové svrchu psaní, nic mínějí i obě dvě strany, jakž kupující, tak pro-

⁴ Dne 30. srpna.

⁵ Jan starší Vlk z Kvítkova na Nemyslovicích.

⁶ Nemyslovice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana staršího Vlka z Kvítkova.

⁷ Adam Bzenský z Prorubě (zemřel 1605), na Niměřicích a Bezně.

⁸ Niměřice, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Adama Bzenského z Prorubě.

⁹ Bezno, poddanská ves a dvě tvrže jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Část v majetku Adama Bzenského z Prorubě.

¹⁰ Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1596), na Brodcích a Velkých Horkách.

¹¹ Brodce, poddanské městečko a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrehta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

¹² Velké Horky, poddanská ves a zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Strenice. V majetku Albrehta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

¹³ Bych, potok, mezi všemi Čechelice, Všetaty a Přívory (Horní).

¹⁴ Čechelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Václava Smrčky ze Mnichu. Část vsi patřila ke komornímu panství Brandýs nad Labem, část k samostatnému svobodnému statku Byšice, část k samostatnému svobodnému statku Mělnické Vtelno, část k samostatnému svobodnému statku Vrábí, část ke kapitule ve Staré Boleslavi.

¹⁵ Všetaty, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku kapituly ve Staré Boleslavi, část v majetku Jindřicha mladšího Hrušovského z Hrušova, část v majetku komorního panství Brandýs nad Labem.

¹⁶ Přívory (Horní), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrehta Pětipeského z Chýš a Egrbergku.

¹⁷ Dne 16. října.

¹⁸ Na hotově – v hotovosti; připravený.

¹⁹ Dne 23. dubna.

²⁰ Dne 16. října.

²¹ Vyupominati – upomínáním dosáhnout zaplacení; upomínat o zaplacení.

dávající, pečeti naše k těmto smlouvám sme přitiskli, kterým datum v pondělí po s[vaté]m Havle léta [tisícího pětistého] devadesátého čtvrtého.²²

*Mandalina Barbistorfová z Hrušova
A[lbrecht] Z[deněk] Kaplíř*

²² Dne 17. října 1594.

397.

Oldřich Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby se za něho zaručil v dlužním úpisu na částku 2 000 kop grošů českých, ve kterém je Bernard Kelbl z Gejzinku věřitelem, a aby k němu přitiskl svou pečeť.

Vidim, 15. nebo 16. září 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 82-83, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu švagru mému zvláště milému, dán buď.

Službu svú vzkazují, urozenej a statečnej rytíři, pane Albrechte Pětipeskej, pane švagře můj vždycky zvláště milej. Zdraví, při něm jiného všeho dobrého, toho Vám přeji věrně rád. Můj zvláště milý pane švagře, jakož ste se za mě podle jiných dvou pánů rukojmí¹ v rukojemství² postavili panu Volfovi Kaplířovi³ za 2 000 kop [grošův] č[eských], i oznamuji Vám, že jest on pan Volf Kaplíř takovou jistotu panu Bernartovi Kelblovi⁴ na mě postoupil. I na něm panu Kelblovi sem to objednal, že mi té sumy čekati chce, abych na se jistotu učinil. Což tak činím a jistotu jemu na sebe dělám a v ní Vás a pana Jiřího Berku⁵ a pana <Jaroslava> ((Karla Častovce)) Myšku⁶ za pány rukojmě z důvěrnosti sem postaviti dal. I můj zvláště milej pane švagře, Vás za to přátelsky žádám, že se za mě v té jistotě ještě za pana rukojmě postavíte a pečeť svou přitisknete. Což jsem k Vám té jisté důvěrné naděje, že tak učiníte a žádosti mé neoslyšíte. Já Vám tímto psaním připovídám, že na Vás žádné o to těžkosti a starosti nedopustím. A jakž tato jistota panu Kelblovi odvedena bude, má mi prvnější navrátiti. Já pečeť Vaši od ty prvnější jistoty zase navrátiti chci a odeslati, a s tím prodlívati nebudu. A což tu koli pro mě ((u))činíte, Vám se toho touž měrou i jiným všelikým dobrým přátelstvím věrně rád odplatiti chci. Milost Pána Boha ráciž s námi se všemi bejti. Dán na Vidimí⁷ v středu den svatě Lidmily [!]⁸ léta [15]93.

Voldřich Hrzán z Harasova⁹ a na Vidimi

¹ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

² Rukojemství – zaručení se jiné osoby či jiných osob (rukojmí) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmí) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak týž neučinil sám; rukojemství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.

³ Volf Kaplíř ze Sulevic (zemřel před 1595), na Netlukách.

⁴ Bernard Kelbl z Gejzinku (zemřel po 1598), na Předlicích.

⁵ Jirí Berka z Dubé a Lipé (zemřel po 1618), na Novém Berštejně.

⁶ Karel Častovec Myška ze Žluníc (narozen kol. 1558, zemřel 1602), na Obříství.

⁷ Vidim, poddanská ves a tvrz severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Oldřicha Hrzána z Harasova.

⁸ Svátek svatě Lidmily připadl v roce 1593 na čtvrtek 16. září.

⁹ Oldřich Hrzán z Harasova (zemřel 1599), na Vidimi.

Dekret (Bestallungsbrief). Rudolf II. Habsburský dává na vědomí, že ustanovil Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku rytmistrem nad jedním praporcem německých jezdců v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

Praha, 9. října 1593

NA, ML, kart. 13, nefol., německy, koncept¹

Wir Ruedolf² [etc.],³ bekennen öffentlich mit diesem brief unnd thuen khundt meniglich. Nachdem wir zu bewahrung und beschuczung unnserer getreuen underthanen, landt und leutte, sonderlich aber der hungerischen⁴ graniczten, vor des erb feindes des turckhen⁵ <...> <....> einfall und furbrochen, beneben anderer versehung auch den (tittl) graf Sebastian Schlickhen⁶ uber ein 1000 pferdt zu ain obersten vogenomben, dieselben also baldt zuwerb[en] unnd im anzug furderlich zubringen, <bestellt> alles mehrers inhalts ((diser abschrift)) unnseren ime desswegen aufgerichten bestallug.⁷ Unnd wann wir dann auch under dise anzahl pferdt unnd obersten, den (tittl) Albrechten Pětipeskej ((von Chýš und Egerberg auf Byschicz⁸)) zu ein rittmaister <bestelt> uber aine fannen teutscher pferdt von 250 starckh nachvolgender massen bestelt, dass er als baldt solche fanen reutter wie sichs geburt, unnd in bemelter des obrist[en] bestallung begriff[en] <..... und> in beraitschaft <aing> annemb[en] auch <damit> ((vor des grafen völligen anzueg)) auf den montag nach Martini⁹ gewisslich gegen Auspicz¹⁰ auf den musterplacz <anzureitt und> bringen und vorstellen <wo.> volgendts von dem tag der musterungen, anreitt[en] unnd sich allenthalben des obristen bestallung nach verhalten solle. Also soll darauf ine Pietipesky vor sein underhaltung der ritt gulden passiret unnd wie gebrauchig auf ein jedes in der musterung guet gemachtes pferdt bezalt <wurde> <soll>. Daneb[en] aber under solchen fahnen volgende befehl und vorttl ((inmassen dieselben in des obristen bestallung begriffen)), ((monatlich)) underhalten werden auf einen leutenant 32 [gulden], auf zwene trabanten 16 [gulden], auf ein fenrich 24 [gulden], ain wachtmaister 12 [gulden], zwene trommetter 24 [gulden], ein veldtscherer 12 [gulden], ein furier 6 [gulden], ein schlosser 6 [gulden], ein sattler 6 [gulden]. Sonnstn auf das pferdt in gemain 11 [gulden] und wagengelt 2 [gulden] und vor den anritt und abzueg jedes ein halber monatsoldt auf die pferdt allain und nit die ambter oder vorttel zuver[er]stehen. ((Es soll auch auf 12 pferdt ein gerusster wag[en] mit 4 guet[en] rossen bei welchem jeden wo nit 2 doch ein gueter feuerschlagender

¹ Regest listu vydal Václav LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare archivu ministerstva vnitra RČS, II, 1590-1617*, Praha 1938, s. 7. Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora pořadové číslo přepsaného konceptu v registrech: „12“. Za textem konceptu je rukou registrátora stručný regest v německém jazyce pro panovníka: „Bestallungsbrief Albrecht[en] Pietipesky auf eine fanen reutter under die 1000 pferde, so graff Sebastian Schlickh fur[en] solle.“ Dekret byl určený k veřejnému publikování, proto nemá adresu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť). Za tímto listem následuje smlouva (bestallungsbrief) pro Šebestiána Šanovce ze Šanova na Smolotelech a dále list Rudolfa II. Habsburského o měsíční výplatě (besoldung) jednoho pluku.

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ Uhry, království, historické území. Dnes z větší části na území Maďarské republiky.

⁵ Turci.

⁶ Šebestián Šlik z Holejče, hrabě z Pasounu a Lokte (zemřel 1594), na Bečově, plukovník jízdy.

⁷ Bestellung – najmutí do vojenské služby.

⁸ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁹ Dne 15. listopadu.

¹⁰ Hustopeče, poddanské město severně od Břeclavi (kraj Jihomoravský). V majetku kláštera Králové (Aula Regia) na Starém Brně.

toppelhoeh[en] sambt 2 kuebelspiess[en] <gehalt> ((sein)), unnd auf solch gemustert[en] wag[en] 24 [gulden] reinisch gezahlt. It[em] auf 12 pferdt ein tross klepper <....> mit 6 [gulden] und[er]halt[en] werden. Darzue soll auch all zeit auf 50 pferd ein rottmaister <schla....> ((sein)), der von ein jeden gerussten und in der musterung guet gemacht[en] pferd ein halb[en] guld[en] reinisch hab[en] soll. Darauf wollen wir nun, dass die beczahlung obgemelter massen also volczogen und beschehen solle, dess zu urkhundt besigelt mit unnsERM khayserlichen aufgedruckhten secret insigel. Geb[en] Prag¹¹ den 9. Octob[ris] A[nn]o [15]93.

¹¹ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

399.

Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Poroučí mu, aby nařídil svým poddaným purkmistru a konšelům městečka Byšic, aby propustili z vězení Havla, císařova poddaného z Čečelic, kterého tam nechal dát Václav Smrčka ze Mnichu.

Pražský hrad, 1. listopadu 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 55-56, český

Slovutnému Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích, věrnému našemu milému.

Rudolf druhý,¹ z Boží milosti volený římský císař, uherský a český [etc.] král [etc.].

Slovutný v[ěr]ný² náš milý. Zprávu jest nám poníženou učinil slovutný Simeon Redlfstr z Wildrštorfu,³ správce náš panství brandejského,⁴ věrný milý, kderak by ted' nedávno pomínutých dnův slovutný Václav Smrčka ze Mnichu⁵ a na Čečelicích,⁶ věrný milý, Havla,⁷ syna Vavřince Nováka⁸ ze vsi Čečelic, člověka poddaného našeho, k témuž panství náležitého, davše ho v též vsi vzítí, do řetězů svázati a do městečka tvého Byšic⁹ vésti a jej vězením nenáležitě ztěžovati měl. A ačkoliv týž správce náš purgmistru a konšelům městečka Byšic, poddaným Tvým, jedno i druhé psaní¹⁰ o propuštění jeho jest učinil a že od něho jednomu každému, kdož by ho tu, kdež náleží, obvinil, za spravedlivé učiniti chce, v tom se podle práva a zřízení zemského¹¹ ohlásil, však oni poddaní Tvoji jeho propustiti nechtějí, nýbrž jemu

¹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

² Poškozená psací látka.

³ Simeon Redlfestr z Wildersdorfu (zemřel po 1615), správce na Brandýse nad Labem.

⁴ Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, komorní město a zámek severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský).

⁵ Václav Smrčka ze Mnichu (zemřel po 1596), na Čečelicích.

⁶ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Václava Smrčky ze Mnichu. Část vsi patřila ke komornímu panství Brandýs nad Labem.

⁷ Havel, syn Vavřince Nováka, poddaný Rudolfa II. Habsburského z města Brandýs nad Labem – Stará Boleslav.

⁸ Vavřinec Novák, otec Havla, poddaný Václava Smrčky ze Mnichu ze vsi Čečelice.

⁹ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁰ Zmíněné písemnosti (psaní) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovaly.

¹¹ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicí* IV. pars 1. sectio I, čl. S. 7., s. 676-677; tamtéž, čl. D. 3., s. 533.

jakési neobyčejné odpovědi dávajíc až posavad u vězení zdržují a nedavši správci našemu o tom znáti, poddaného našeho k tomu přidrželi, aby nějaký spis v způsob žaloby od Václava Smrčky složený na sebe slyšel, ano i den k odpovídání tuto středu příští, to jest po památce Všech svatých,¹² položil. Což nám do poddaných Tvých, že mimo právní ohlášení správce našeho téhož člověka u vězení svém zdržují, s nemalým podivením i stížné jest a časem [?] svým jak sobě to k nápravě přivéstí věděti ráčíme. Poněvadž pak zřízení zemské o tom dostatečně vyměřuje,¹³ jestliže by kdo z obyvatelův tohoto království do kderého poddaného našeho jakou stížnost jměl, kderak se v tom proti hejtmanům neb ouředníkům našim chovati má, z těch příčin Tobě milostivě poroučeti ráčíme, aby při dotčených purgmistru a konšelích městečka Byšic, podaných svých, to ihned skutečně nařídil, aby dotčeného¹⁴ poddaného našeho ihned beze všech vejmluv z vězení propus[ti]li¹⁵ a ničímž dále neztěžovali, nýbrž domnívá-li se dotčený Václav Sm[rč]ka¹⁶ aneb kdokoli jiný jakou stížnost do něho jmíti, v tom se podle téhož zřízení zemského proti nadepsanému správci našemu, kderémuž poddané naše zastávati náleží a od nás mu také o tom obzvláště poručeno jest, zachovati bude moci. A na tom jistou vůli naši císařskou naplníš. Dán na Hradě našem pražském¹⁷ v pondělí den památky Všech svatých léta [tisícího pětistého] devadesátého třetího a království našich římského osmnáctého, uherského dvamecítého¹⁸ a českého devatenáctého.

*Rudolf
Humprecht Černín¹⁹
Ad mandatum D[omi]ni: Electi Imperatoris proprium Pavel z Lidlova²⁰
Banno²¹*

¹² Dne 3. listopadu.

¹³ Vyměření – ustanovení, rozhodnutí, článek. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars 1. sectio I, čl. M. 35., s. 634.

¹⁴ Poškozená psací látka.

¹⁵ Poškozená psací látka.

¹⁶ Poškozená psací látka.

¹⁷ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹⁸ Dvamecítma – dvacet dva.

¹⁹ Humprecht Černín z Chudenic (narozen 1525, zemřel 1601), na Chudenicích, podkomoří, rada české komory, hejtman Pražského hradu a podkomoří královny.

²⁰ Pavel Lidl z Lidlova (zemřel 1594), na Šimberku a Königshanu, rada české komory.

²¹ Jan Banno z Fenixfeldu (narozen 1529, zemřel 1596), v Novém Městě pražském, doktor práv, rada Rudolfa II. Habsburského, sekretář v české komoře.

400.

Jan Mlázovský z Těšnice píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že jednal s Kryštofem Duckerem, aby se stal praporečnickem nebo poručíkem v jeho jezdecském praporu. Ten se k němu osobně vypravil, aby celou záležitost domluvil.

Frydlant, 6. listopadu 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 113, česky

+ *Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekerberku a na Byšicích, Jeho [Milos]ti Císařský rytmistru, panu a příteli mému zvláště milému.*

Službu svú vzkazují, urozenej a statečnej rytíři, pane a příteli můj zvláště milej. Zdraví a při tom jiného všeho dobrýho, přeji Vám věrně rád. Při tom Vám oznamuji, že jest mi psaní učinil pan Jindřich Chotouchovský,¹ můj zvláště milej pan švagr a bratr, že by se Vám ještě rejtarů² a zvláště, kdeří by se k ouřadům hodili, nedostávalo, žádajice mne, abych se panem Krystofem Dykerem³ mluvil, aby se Vám za fendrycha⁴ anebo leitenanta propůjčil. Což sem tak učinil a s týmž panem Krystofem dostatečně mluvil a tak mnoho při něm obdržel, že se k Vám sám osobně vypravil. A toho mi vpravdě věřiti můžete, jestliže to Pán Bůh dá a Vy s tím poctivejm člověkem budete se moci smluviti, že ho k velikému po(hod)lí i poctivosti míti budete, byšte mu pak i fortelgeld⁵ mimo jiné dáti měli, neb sem ho dobře povědom a Jeho [Milost] pán⁶ můj jest mu všech svejch rejtarů svěřil a von je na větším díle sám řídil a spravoval. Protož sem Vás toho tejna činiti nechtěl a sám Vás Pánu Bohu poroučím. D[atun] na Frýdlantu⁷ v sobotu den s[vatéh]o Linhardta léta [tisícího pětistého] devadesátého třetího.

Jan Mlázovský z Těšnice,⁸ hejtman na Frýdlantu a Zejdenburgku,⁹ m[anu] p[ropria]

¹ Jindřich starší Chotouchovský z Nebovid (zemřel 1599), na Žlebech a Hostačově.

² Rejtar, z něm. der Reiter – jezdec na koni; jízdní vojn.

³ Kryštof Ducker z Hosenavy (zemřel po 1596), 1594 poručík (leutenant) v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasouny a Lokte.

⁴ Fendrych, z něm. Fähnrich – vojenská důstojnická hodnost praporečníka; korouhevnik.

⁵ Fortelgeldt, z něm. Fahrgeld – zde plat jízdných žoldněřů při válečné výpravě.

⁶ Melichar Redern z Redernu (narozen 6. 1. 1555, zemřel 20. 9. 1600), na Frýdlantu, Zawidówě, Liberci a Hammersteinu.

⁷ Frýdlant, poddanské město a hrad severně od Liberce (kraj Liberecký). V majetku Melichara Rederna z Redernu.

⁸ Jan Mlázovský z Těšnice (zemřel 1599), hejtman na Frýdlantu a Zawidówě.

⁹ Zawidów, městečko v Horní Lužici. Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Melichara Rederna z Redernu. Dnes město na jihu Polské republiky.

401.

Jan Novohradský z Kolovrat píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že před sebe obešle svého poddaného mlynáře Václava ze mlýna Pod Kroužkem a vypsá se ho na obvinění z „vkládání“ se do Albrechtových statků u Bosyně.

Košátky, 10. listopadu 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 141, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrbergku na Byšicích a Bosyni, panu příteli a sousedu mému vzláště milému.

((Odpověď od pána z Kolovrat¹ strany mlynáře kroužeckého o zmocňování se <vody> vsekání nákého dříví. Léta 1593.))²

Službu svou vzkazují, urozený pane příteli a sousede můj vzláště milý. Téhož zdraví i jiného všeho nejlepšého dobrého, přeji Vám věrně <...> ((a u))přímně rád. Psaní, kteréž ste

¹ Jan Novohradský z Kolovrat (zemřel 1613), na Košátkách, kraječ Rudolfa II. Habsburského.

² Autograf blíže neidentifikované osoby.

mi učinili na zprávu hejných, lidí poddaných Vašich ze vsi Bosyně,³ kterak že by Václav⁴ mlynář ze mlejna pod Kroužkem,⁵ poddaný můj, v grunty Vaše se vkládati a v lesích Vašich pod průhony,⁶ kudy se od Bosyně k lukám jde, dříví sekati a kopaniny dělati jměl, žádajíc mě podle dobrého sousedství té věci za přetržení, jakž též psaní Vaše to v sobě šíře obsahuje a zavírá, kteréž přečteši sem vyrozuměl. I můj vzláště milý pane sousede, tak chci učiniti a téhož mlynáře ihned stízně před sebe obeslati a na to se dostatečně vyptati, a pokudž bych jeho v té věci vinného vyhledati mohl, ihned jemu to přetrhnouti a ostuditi, i skutečně ztrestati chci. A s Vámi po všechny časy sem té vůle dobré a příjemné sousedství zachovati. S tím milost Pána Boha rač býti s námi se všemi. Datu[m] na Košátkách⁷ v středu po s[va]tý[m] Linhartu léta [15]93.

Jan Novohradský z Kolovrat a na Košátkách, J[eho] M[ilosti] římského císaře⁸ kraječ

³ Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Václav, mlynář, poddaný Jana Novohradského z Kolovrat.

⁵ Kroužek, mlýn pod Kroužkem, mlýn na potoku Pšovka, na statku Košátky Jana Novohradského z Kolovrat.

⁶ Průhon – cesta nebo stezka, kudy se žene dobytek na pastvu; cesta nebo malá mez mezi dvěma poli.

⁷ Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana Novohradského z Kolovrat.

⁸ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

402.

Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že se setkal s Balcarem Ichtricem z Uchtric a jednal s ním o možnosti zastávat funkci vachtmistra v Albrechtově praporci. Balcar se kvůli tomu chystá k Albrechtovi přijet.

Praha, 11. listopadu 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 71, česky

Mému vzláště jmilému panu ujci, panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Ekrbergku a na Byšicích, k dodání.

Urozený a statečný rytíři, pane Albrechte Pětipeskej, pane ujče můj vzláště milej. Zdraví, v něm jiného všeho dobrého, přeji Ti věrně rád. Učinil mi zprávu pan Jáchym Esterreich,¹ mně zprávu učinil [!], že byste již leitenampta míti měli, avšak <rytmistra> ((vachtmistra)) že se Vám nedostává. I majíce na Vás paměť a chtěje rád Vás ve všem mně nejvejšeji možným fedrovati,² uhlídal sem pana Balcara Ichtrice,³ na paláce⁴ s ním sem mluvil, pokudž by se Vám v tý věci propůjčiti chtěl. Dal mi za odpověď, že by s Vámi rád promluvil o tý věci. I poněvadž o něm zprávu mám, že jest člověk dobrej, poctivej a v způsobu kriegsmanskejm⁵ zkušenej, nebo osobou svou v několikta taženích bejval, jeho sem namluvil, že na žádost mou

¹ Jáchym Esterreich ze Měřic.

² Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

³ Balcar Ichtric z Uchtric.

⁴ Pražský hrad – Vladislavský sál. Centrum Starého královského paláce.

⁵ Kriegsmanský, z něm. Kriegsmann (voják) – vojenský, válečný, bojovný.

k Vám se vypravuje. I pokudž by se Vám v čem hoditi mohl, budete jeho věděti jak potřebovati a s ním se náležitě o fortel⁶ jak porovnatí, nebo zkušených lidí jest v těch způsobích potřebí. V čemž já Vás v tý věci dáleji potřebovati budu, vykonám to věrně rád. S tím milost Boží s námi býti rač. Dat[um] v Praze na paláce u jakýchosi krámu, ve čtvrtek <po> ((dne)) s[va]týho Martina léta [15]93.

A[lbrecht] Z[deněk] Kaplíř⁷

⁶ Fortel, zkráceno z Fortelgeld, z něm. Fahrgeld – zde plat jízdných žoldněů při válečné výpravě.

⁷ Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1596), na Brodcích a Velkých Horkách.

403.

Kryštof Robmháp ze Suché píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Omlouvá se, že se s ním z jistých důvodů nebude moci vypravit do války proti Turkům. Vrací mu zálohu za naverbování 15 dukátů.

Bez místa, 11. listopadu 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 71-72, česky

*Urozenému <p> ((a)) statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrbergku na Byšicích, Bosni, panu švagru mému zvláště milému.
((Od Romhápa.¹))²*

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane švagře můj zvláště milý. Zdraví, v něm jiného všeho dobrého, přál bych Vám věrně rád. Psaní Vaše, jemuž dat[um] v středu po památce Všech svatejch³ léta tohoto [15]93, jest mně dnešního dne skrze služebníka Vašeho Benedicta Prunera⁴ dodáno, v kderémžto psaní Vašem mě vysoce napomínáte, ku paměti mně přivozujíc přípověď, kterouž že bych Vám učiniti a se zamlouvati, přijavše, na to i peníze měl, jakž též psaní Vaše dosti obšírné a tuhé, jehož sem se nenadál, dále v sobě obšírněji obsahujíc, zavírá. Na kderéžto psaní Vaše Vám tuto odpověď dávám, že já se v tom dobře pamatuji, jak a na jakej způsob jsem se Vám, jsouce od Vás v tom nejednou žádán a namlouván, zamlouval, a to takto. Pokudž bych k tomu přivéstí, aby mé pře do navrácení mého odložený bejti a mně přiročí⁵ od těch, od kterejchž zatčen jsem, a v tom zatčení zůstávám, dáno bejti mohlo, mohl, o čež sem se pak všelijak snažil a toho vyhledával, jak při J[eho] M[ilosti] C[isařské],⁶ tak také u Jeho Milosti nejvyšším<u> p[ánu] panu purgkrabí pražským,⁷ ale až posavad nic toho sem sobě objednatí nemohl, tak že já tudy, chystajíce se a hotovíce se k takové jízdě, nemalej náklad na to sem činil, tak že i to, což sem vynaložil, škodovati museti, zbezpečivše se na to, že vedle zakázání⁸ a přípovědi Vaší, že mně toho

¹ Kryštof mladší Robmháp ze Suché (zemřel po 1596), na Kopidlnu.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Dne 3. listopadu.

⁴ Benedikt Pruner, služebník Albrechta Pětipeského.

⁵ Přiročí – lhůta daná věřitelem dlužníkovi, kterou oddaluje stanovený termín splacení dluhu, ve které nesmělo být na dlužníka naléháno o zaplacení a ve které nemohla být na dlužníka podána žaloba. Dání přiročí označoval věřitel úřadu nejvyššího purkrabství pražského, který byl kompetentní pro souzení sporů o dluhy zapsané na dluhopisech s ručiteli.

⁶ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁷ Adam z Hradce (narozen 1549, zemřel 24. 11. 1596), na Jindřichově Hradci a Hluboké nad Vltavou, komorník Rudolfa II. Habsburského, nejvyšší purkrabí pražský.

⁸ Zakázání – slib, přípověď, zapovědění.

objednati nápomocný budete, ((se stane)), nebo abych já koně své na mustrplac⁹ odsílali a někomu jinému jich svěřiti měl, to mi se učiniti nevidí. Vedle onoho přísloví, poruč ha<s>((u))sknechtu¹⁰ kuň a knězi duši, a tak vedlí toho příkladu oznámeného rovně bych tak opatřen byl, jak těchto let čeládka nedbanlivá, když přítomen ten, komuž náleží, nejní. A tak Vás, můj zvláště milej pane švagře, za to prosím, poněvadž bezelstně ne zoumyslně to činím, jakož pak někdeří, kderiž z oumyslnosti a lehkovážnosti přijímajíc od rytmistru peníze, potom raději po městech pražských¹¹ a jiných se potloukají a poválejí, mě přirovnávati a tak tuze k poctivosti mé sahati, nýbrž z příčin hodných, poněvadž sem se Vám jináč víc (jakž dotčeno) nezamlouval a zamlouvati sem se nemohl, mne omluvna míti budete. Nebo Vám jest i to dobře vědomé, že sem já o žádnéj závdavek nestál, jej sem od Vás přijíti nechtěl, aniž mi od Vás zouplna dán jest. Však když ste bez stoho býti nechtěli, téměř mě k tomu nutkajíce, já že sem od Vás přijal ((totiž patnácte dukátů)), (však na výš vozněmenej způsob) se znám, kderéžto peníze Vám tak v celosti, jak sem je od Vás přijal, po tomto služebniku Vašem odsílám. A že mně to vedle práv křesťanských krygsmanskejch, tak jakž to vykládáte, přičítati nebudete, nýbrž při této mé omluvě slušně a náležitě zůstavíte, já z propůjčení Božského vím, kderak poctivost svou opatrovati mám, tolikéž co práva krygsmanská sebou přinášejí, dobře vím. A abych se proti nim <čeho> anebo poctivosti své dopouštěti měl, to se nenajde. Což jest pak dobrým lidem vědomé, ((že)) sem se Vám nezamlouval. Což že mě v tom tak nevinně stíhati nebudete, prosím. A tak z oznámenejch příčin, kteréž mi v tom velice na překážku jsou, to nikoliv učiniti, a koně nemaje, sám při mustruňku¹² čeládce a koních svých býti nijakž mně to učiniti možné není, v čemž mně pak Vy ani žádnéj za zlí míti moci nebude. Čehož sem Vás na psaní Vaše mně učiněné byvše beztoho na tom ((k Vám)) nashválňého posla vypraviti a Vám ((tu věc)) v známost uvěsti pomínouti nemohl. A s tím se Vá[m] na všem dobře jmíti vinšuji a Vám, aby se i s Vašemi krygsmany šťastně zvedlo, od Pána Boha bych Vám přál. Dat[um] ve čtvrtek den s[va]tého Martina léta [15]93.

Krystof Robmháp z Suché

⁹ Mustrplac, z něm. Musterplatz – místo pro vojenské odvodní přehlídky, kde se sčítávalo a přehlíželo vojsko.

¹⁰ Hausknecht, z něm. der Hausknecht – sluha v domácnosti, podomek.

¹¹ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹² Mustruňk, z něm. musterung – kontrola početních stavů, výstroje a výzbroje naverbovaných vojenských jednotek spojená s jejich přehlídkou; přehlídka, odvod, převzetí a soupis vojáků a koní.

404.

Vilém Vok z Valdštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Odesílá mu pět párů krátkých ručnic rejtarek a uzené kapry. Žádá o odeslání krátkých a jedné dlouhé ručnice arkebuzarské, aby je mohl dát ručnikáři do Mladé Boleslavi. Žádá o oznámení, kdy vyjede na Moravu, aby mohl dřív vyjet do Třebíče ke Smilovi Osovskému z Doubravice a nechat si tu od doktora léčit ruku.

Dobrovice, 12. listopadu 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničti (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 13, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku na Byšicích a Boseni, Jeho Mi[l]o[s]ti císaře římského zřízenému rytmistru, panu otci mému zvláště milému, k dodání.

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane otče můj zvláště milý. Zdraví i jiné všeckno dobré na Pánu Bohu vinšující, přeji Vám věrně a upřímně rád. Vedle přípovědi své

tak činím a těch pět párů krátkých ručnic rejtarek¹ a kaprův uzených dobrých 45 Vám při této naschválný fůře odsílám a za to žádám, že mi zase jiné, hlavně takové krátké a jednu dlouhou arkabuzarskou,² odešlete, tak abych hned zase je do Boleslavě³ ručnickáři dodati a sobě na to místo jasnějiné strojiti a hotoviti dáti mohl. Byl sem toho oumyslu konečně odsud z Dobrovice⁴ k Moravě⁵ zejtrřejšího dne vyjeti, ale obávám se, nevěda jistého dne, kdy a kderej den Vy konečně vyjedete, abych tam na Vás dlouho čekati a daremně s tak mnohou dčeládkou a koňmi utráceti nemusil, neb mně zpráva od někderých z Boleslavě došla, že těžce na týž den, o kderém ste mi předešle oznámili, se vypraviti a vyjeti motci budete. Protož Vás přátelsky žádám, že mi oznámíte, kderej den konečně a zajisto, nač bych se neomylně ubezpečiti mohl, vyjeti miníte. Neb bych já rád za příčinou nedostatku ruky své, o čemž sem Vám předešle psal, napřed před Vámi asi o štyry nebo tři dny s čeládkou svou vyjel, tak abych mohl, oč napřed vyjedu, tolik dní na Třebíči⁶ u pana Smila Osovského z Doubravice,⁷ pana švagra mého milého, zůstati a doktora svého, kderéhož mi pán dohoditi má, bude-li co znalého a umělého, zprubovati.⁸ Odpovědi žádám. S tím milost Boží s námi. Dat[um] na Dobrovici v pátek po s[va]t[ým] Martinu léta [15]93.

Vilím Vok z Valdštejna⁹ na Dobrovici a Kunstberce¹⁰

¹ Rejtarka – krátká palná zbraň jízdního vojáka (rejtara) patřící mezi ruční zbraně.

² Arkebuza – druh palné zbraně.

³ Mladá Boleslav, krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. V majetku bratrů Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic.

⁴ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Viléma Voka z Valdštejna i na místě nezletilého bratra Henika z Valdštejna.

⁵ Morava, markrabství, historické území. Dnes část České republiky.

⁶ Třebíč, poddanské město a zámek na Moravě (kraj Vysočina). V majetku Smila Osovského z Doubravice.

⁷ Smil Osovský z Doubravice (narozen 1548, zemřel 13. 2. 1613), na Třebíči, přísedící moravského zemského soudu.

⁸ Zprubovati, z něm. probieren – vyzkoušet, otestovat.

⁹ Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), na Dobrovici a Kuncberku, syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Henika z Valdštejna, 1591 plnoletý.

¹⁰ Kuncberk, zámek severně od Nymburka (kraj Středočeský). V majetku Viléma Voka z Valdštejna i na místě nezletilého bratra Henika z Valdštejna.

405.

Jan, Jiří a Vilém bratři Vchynští ze Vchynic píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádají ho o informaci, kde mu mají vrátit dluh, který splácejí po smrti svého strýce Jiřího mladšího Vchynského ze Vchynic.

Nehvízdky, 12. listopadu 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 90, česky

Urozenýmu panu Albrechtovi Pětiperskýmu z Chýš a z Egeberku a na Byšicích, panu ujci našemu vláště milému, dán bud'.

Službu svou vzkazujeme, urozený pane Albrechte [!] Pětiperský, pane ujče náš vzláště milý. Vinšujeme předně Vám od Pána Boha zdraví i jiného všeho dobrého věrně rádi. Při tom, náš vzláště milý pane ujče, Vás žádáme, že nás v tom litovati budete, co nás neníčko

neštěstí potkává. Co se dotýče té sumy, jak ji Vám klademe za neboštika pana stréce¹ našeho, co sme těch dluhů po něm nemálo se platiti [!] a o ten statek,² kerý po něm dýržíme, vo něj ted' přídeme a sotva ruce musíme od něho pustiti a co sme dluhů podplatili, také z toho musíme býti.³ Vás žádáme, že ná[m]⁴ oznámíte, kde takovú sumu máme [od]vésti.⁵ A co se toho poznamenání [...]⁶ toho za líkaře ((abyste nás)) <abycho> ((ano)) a taky v tom of[...]⁷, dá-li Pán Bůh, tuto středu⁸ příští ji Vám odvedeme. Za odpověď žádáme. S tím Vás Pánu Boh⁹ poručena činíme. Datum na Nevízkách ten pátek po svatý[m] Martinu lét¹⁰ [15]93.

Jan,¹¹ Jiřík¹² a Vilím¹³ Vchynští ze Vchynic, bratři vlastní

-
- ¹ Pravděpodobně Jiří mladší Vchynský ze Vchynic na Nehvízkách.
 - ² Nehvízdky, poddanská ves a tvrz východně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Jana, Jiříka a Viléma Vchynských ze Vchynic.
 - ³ Bliže neidentifikovaný statek.
 - ⁴ Poškozená psací látka.
 - ⁵ Poškozená psací látka.
 - ⁶ Poškozená psací látka.
 - ⁷ Poškozená psací látka.
 - ⁸ Dne 17. listopadu.
 - ⁹ Bohu.
 - ¹⁰ Léta.
 - ¹¹ Jan Vchynský ze Vchynic, na Nehvízkách, bratr Jiříka a Viléma Vchynských ze Vchynic.
 - ¹² Jiřík Vchynský ze Vchynic (zemřel před 1585), na Nehvízkách, bratr Jana a Viléma Vchynských ze Vchynic.
 - ¹³ Vilém Vchynský ze Vchynic, na Nehvízkách, bratr Jana a Jiříka Vchynských ze Vchynic.

406.

Oldřich Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu hnědého koně a přeje vítězství nad Turky. Poručil svému poddanému Šíbovi, aby Albrechtovi splatil dluh. Až mu budou doručeny peníze, odešle mu 100 kop i s úrokem. Anně Voračické z Chýš a Egrberku pošle dlužní úpis.

Vidim, 12. listopadu 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 85, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Ekrberku na Byšičích a Bosyni, panu švakru mému zvláště milému, dán buď.

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane švakře můj zvláště milej. Zdraví, v ně[m] jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. K <r>žádosti Vaší tak čini[m] a kůň hnědej v cestu trvanlivej, nestarej a tahoun právě dobrej, Vám odsílám. Pán Bůh rač dáti, abyšte ho ke všemu dobrýmu užili, šťastně z domu vyjeli, nad nepřáteli krve křesťanský žízni-vejmi zvítězili a domů se v dobrým zdraví ke všemu potěšení navrátili. Toho Vá[m] i jiný[m] poctivý[m] lidem od Pána Boha žádám a upřímným srdcem přeji. Kdež mi pan švagr psaní učinil o dluh, Vá[m] od Šíby,¹ p[o]danýho² mýho, povinovatý, jemu sem o to[m], aby ihned

¹ Šíba, poddaný Oldřicha Hrzána z Harasova.

panu švakru zaplatil, poručil včerejšího dne. Pro peníze posílané, pokudž mi přinešeny budou, těch sto kop i s ourokem panu švakru odeslati neobmeškám. Paní Anně, sestře Vaší³, tu jistotu dostatečnou tyto dny též odeslati chci. A tak milosrdný Pán Bůh rač popřítí našeho v dobrý[m] zdraví shledání. Datum na Vidimi⁴ v pátek po svatý[m] Martinu léta [15]93.

Voldřich Hrzán,⁵ m[anu] p[ropria]

² Poškozená psací látka.

³ Anna Voračická z Chýš a Egrberku (zemřela kol. 1597), vdova po Petrovi Voračickém z Paběnic, sestra Albrechta Pětipeského.

⁴ Vidím, poddanská ves a tvrz severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Oldřicha Hrzána z Harasova.

⁵ Oldřich Hrzán z Harasova (zemřel 1599), na Vidimi.

407.

Magdalena Kaplířová ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby odložil splacení dluhu ručitelům jejího manžela Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic, pánům Sezimům ze Sezimova Ústí.

Praha, 13. listopadu 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 12, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egeberku na Byšicích a Bosyni, panu ujci můmu milýmu, k dodání.

Modlitbu svou vzkazují, urozený pane ujče můj milý. Zdraví a jiný všecko dobrý, přeji Vám, paní manželce¹ Vaší a vši rodině Vaší věrně ráda. Vědouc o tom, že pan Jiřík Kamarýt Kaplíř,² pan strejc můj milý, k Vám strany pánů, pana Jaroslava,³ pana Jana,⁴ pana Adama Kryštofa⁵ z Sezimova [Oustí] o příročí⁶ pánům jede,⁷ nemohla sem pomínouti, nežli tímto

¹ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

² Jiřík Kamarýt Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1601-1603), na Milešově a Nedvědiči. K jeho zadlužení a nucenému prodeji statků srov. NA Praha, SM, inv. č. 1645, sign. K 65/37, kart. 1180.

³ Jaroslav Sezima ze Sezimova Ústí (zemřel před 1597), na Úštěku, nejvyšší a dědičný kraječ.

⁴ Jan Sezima ze Sezimova Ústí (zemřel srpen 1617), na Úštěku, přisedící dvorského a komorního soudu.

⁵ Adam Kryštof Sezima ze Sezimova Ústí (zemřel po 1623), na Tetčiněvsi.

⁶ Příročí – lhůta daná věřitelem dlužníkovi, kterou oddaluje stanovený termín splacení dluhu, ve které nesmělo být na dlužníka naléháno o zaplacení a ve které nemohla být na dlužníka podána žaloba. Dání příročí označoval věřitel úřadu nejvyššího purkrabství pražského, který byl kompetentní pro souzení sporů o dluhy, zapsané na dluhopisech s ručiteli.

⁷ Srov. NA Praha, NPP, inv. č. 78, fol. NN 15, fol. 155'. Albrecht Pětipeský podal 22. června 1592 k úřadu nejvyššího purkrabství pražského psaní adresované purkrabímu Pražského hradu a radům soudu nejvyššího purkrabství pražského datované 22. června 1592, kterým se přiznává, že Jaroslavovi, Janovi a Adamovi Kryštofovi Sezimům ze Sezimova Ústí, rukojmím za Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic, dává další příročí do 16. října 1592 (svatého Havla). Srov. tamtéž, fol. RR 17, fol. 167-167', Albrecht Pětipeský položil 8. května 1593 k úřadu nejvyššího purkrabství pražského psaní, adresované Adamovi Kryštofovi Sezimovi ze Sezimova Ústí, datované na Byšicích 15. listopadu 1592, kterým se přiznal, že Janovi, Jaroslavovi a Adamovi Kryštofovi Sezimům ze Sezimova Ústí, rukojmím za Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic, přidává příročí do 23. dubna (svatého Jiří) 1593. Srov. tamtéž, fol. RR 18, fol. 167', položeno psaní Albrechta Pětipeského adresované Janovi Vlkovi z Kvítkova datované na Byšicích 4. května 1593, kterým se přiznal, že Janovi, Jaroslavo-

*psaním pana ujce svého milýho velice přátelsky prosím a žádám, že můj milý pan ujec pá-
nům rukojmím⁸ pána⁹ mýho takový přiročí do svatého Jiří¹⁰ a do dvou neděl potom bez po-
horšení práva a spravedlnosti svý dáte. V tom času vím o tom, že pán můj o to se chce všeli-
jak přičiniti a bohdá pány rukojmě svý vyvaditi, nebo tou koupí Žehušic¹¹ takový vydání na
nás přišlo, čehož sem se sama nikdy nenadála.¹² A tak což pan ujec k žádosti mý učiní, panu
ujci se toho vším dobrým přátelstvím připovídám odměniti. Odpovědi přátelské s naplněním
žádosti mé budu očekávati. S tím milost Pána Boha našeho rač s námi se všemi býti.
Dat[um] v Praze¹³ v sobotu po svatým Martině léta páně [tisícího pětistého] devadesátého
třetího.*

Manda Kaplířová z Sulevic,¹⁴ rukú svú

vi a Adamovi Kryštofovi Sezimům ze Sezimova Ústí, rukojmím za Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic, přidává přiročí do 28. září 1593 (svatého Václava). Srov. tamtéž, fol. UU 10, fol. 175', Jiřík Kamarýt Kaplíř ze Sulevic položil 19. listopadu 1593 psaní jemu učiněné od Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁸ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

⁹ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně, manžel Magdaleny Kaplířové ze Sulevic.

¹⁰ Dne 23. dubna 1594.

¹¹ Žehušice, poddanské městečko a tvrz východně od Kutné Hory (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha mladšího purkrabí z Donína, pak Jiřího Kaplíře ze Sulevic.

¹² NA Praha, DZ, DZV 169, fol. G 1-G 2' (Vklad do desek zemských větších památných 29. listopadu 1593), smlouva datovaná 21. září 1593. Jindřich mladší purkrabí z Donína na Žehušicích a Sokolnicích prodal Jiřímu Kaplířovi ze Sulevic na Brocně tvrz Žehušice, šest vrchnostenských dvorů, městečko Žehušice, dvanáct vsí, díly tří vsí a příslušenství za 55 000 kop grošů českých.

¹³ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹⁴ Mandalena Kaplířová ze Sulevic (zemřela po 1596), manželka Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

408.

Jiřík Kamarýt Kaplíř ze Sulevic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu psaní Magdaleny Kaplířové ze Sulevic a chce vědět, zda pánům Sezimům ze Sezimova Ústí odloží splacení jejich dluhu. Až pojedje z Úštěka, chce se u něho zastavit a promluvit si o statku Kokořín.

Praha, 14. listopadu 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 29-30, česky

*Urozenýmu a statečnýmu rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z ((I))krberku a na
Byšicích a Bosyni, panu ujci mýmu vždyckny upřímně zláště milýmu, spěšnému dodání.*

*Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane ujče můj zvláště milý. Zdraví a jiný
všecko dobrý, přeji Vaší Mi[l]o[s]ti upřímně věrně srdce rád. Můj zvláště milý pane ujče,
sám sem měl dnes k Vaší Mi[l]o[s]ti sjeti o přiročí¹ pánům Ouštěckým² jednati, ale pro svý*

¹ Přiročí – lhůta daná věřitelem dlužníkovi, kterou oddaluje stanovený termín splacení dluhu, ve které nesmělo být na dlužníka naléháno o zaplacení a ve které nemohla být na dlužníka podána žaloba. Dání přiročí označoval věřitel úřadu nejvyššího purkrabství pražského, který byl kompetentní pro souzení sporů o dluhy zapsané na dluhopisech s ručiteli.

věřitele tý hodiny dnem nocí musím stěží do Litoměřicka³ jeti, abych jich moh spokojiti a sobě s Boží pomocí svoboden býti. Psaní od paní Mandy Kaplířové⁴ Vám odsílám⁵ a za laskavú odpověď žádám, aby páni rukojmové⁶ takovýho příročí mohli dostati. Žádám, že na to psaní paní tetě, paní Mandě, i mně račte odpověď dáti a po tom poslu do Ouští⁷ odeslati, dokud račte jim příročí, pánům rukojmům, dáti, abych to psaní panu Janovi Ouštěckému⁸ mohl ukázati a pány na jistú věc aby se mohli zbezpečiti⁹ a plnomocníci Vaší Mi[l]o[s]ti, poněvadž nenícky u pana ujcce sou, aby dali do rejstr při ouřadě poznamenati.¹⁰ Má od toho zaplaceno býti. A já jistě vím, že dřív svatýho Jiří¹¹ pan Jiří,¹² strejc, za rukojmě peníze v tom čase položí. Což tu k žádosti mý račte učiniti, Vaší Mi[l]o[s]ti se připovídám vším dobrým odsloužití. A račte-li jak sami v středu příští¹³ doma býti, račte mi po tom poslu v známost uvéstí psaním. Jeda z Ouští, zajistý bych k Vaší Mi[l]o[s]ti zajel a strany Kokořína¹⁴ něco pilnýho a dobrýho promluvíti měl.¹⁵ Pakli račte přece jeti, račte panu bratru Vaší Mi[l]o[s]ti, panu Václavovi,¹⁶ o tom oznámiti, shledajíce se s ním, jemu oznámím. Strany vosoby mý, zednám-li¹⁷ při všech věřitelích sobě dobře, psáti o tom Vaší Mi[l]o[s]ti budu, nejdýl v štyrnásti dnech, keří tam za Vaší Mi[l]o[s]ti pojedou. A tak, můj zláště milý pane ujcce, Pán Bůh nebeský ten rač Vaší Mi[l]o[s]ti šťastný vejjezd dáti a nad Turkem, nepřitelem, vítěství, tak abych se mohl s panem ujcem a se všemi Vašimi v dobrým a šťastným zdraví shledati. Odpovědi laskavé, od Vaší Mi[l]o[s]ti psaní budu očekávati s naplněním žádosti mé. S tím milost Boží rač s námi býti. Dat[um] stěžně v neděli v Praze¹⁸ po svatým Martinu líta [15]93.

J[irík] K[amarýt] Kaplíř z [!]¹⁹

² Jaroslav, Jan a Adam Kryštof Sezimové ze Sezimova Ústí.

³ Litoměřický kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem byly Litoměřice.

⁴ Mandalena Kaplířová ze Sulevic (zemřela po 1596), manželka Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

⁵ Zmíněná písemnost (list poselací) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala. Srov. list č. 407.

⁶ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

⁷ Úštěk, poddanské město, hrad a zámek severovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). V majetku Jana Sezimy ze Sezimova Ústí.

⁸ Jan Sezima ze Sezimova Ústí (zemřel srpen 1617), na Úštěku, přisedící dvorského a komorního soudu.

⁹ Zbezpečiti se – zajistit se; zaručit se; spoléhat se.

¹⁰ Registra úřadu nejvyššího purkrabství pražského. Srov. NA Praha, NPP, inv. č. 78, fol. UU 10, fol. 175'. Jiřík Kamarýt Kaplíř ze Sulevic položil 19. listopadu 1593 psaní jemu učiněné od Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹¹ Dne 23. dubna 1594.

¹² Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně, manžel Magdaleny Kaplířové ze Sulevic.

¹³ Dne 17. listopadu.

¹⁴ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic.

¹⁵ Pravděpodobně narážka na úmysl Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic prodat statek Kokořín. Statek prodal až v roce 1595 Oldřichovi Hrzánovi z Harasova. NA Praha, DZ, DZV 169, fol. M 1.

¹⁶ Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen kol. 1529, zemřel 7. 3. 1602), na Blahoticích a Neprobylicích, bratr Albrechta Pětipeského.

¹⁷ Zjednám-li.

¹⁸ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹⁹ Jiřík Kamarýt Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1601-1603), na Milešově a Nedvědicích.

Půhon a obeslání. Výpis dvou půhonů z register půhonných úřadu nejvyššího purkrabství pražského a výpis obeslání z desek zemských menších, týkající se dluhů pánů Sezimů ze Sezimova Ústí.

[Pražský hrad], [1591]-1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 23-24, česky

Pan Albrecht Pětipeský.

V čtrnáctých půhonných F 20.¹

V outerej po svaté Alžbětě 1593.²

Jiří Vosterský Kaplíř z Sulevic³ pohání Václava Pětipeského z Chýš a z Egerberku⁴. Viní z vosmi set třidcítí tři kop 20 g[rošův] č[eských], k tomu ze třinácti úrokův polouletních do čtvrtku po svatém Havle [15]93⁵ ze tří set dvacítí pěti kop g[rošův] č[eských] za Albrechta Pětipeského povinných.

Za půhon a památné 1 [kopa] 6 g[rošův] č[eských]

Poslu ((a)) od zapsání 4 g[roše] č[eské]

Od zapsání poručníka 4 g[roše] č[eské]

Za zatykač a od zatčení 1 [kopa] 4 g[roše] č[eské]

Od deposicí⁶ 1 [kopa] 40 g[rošův] č[eských]

Od kvitancí a za rejst[řík] 6 g[rošův] č[eských]

Od vložení úrokův v půhonu až do svatého Jiří léta [15]95⁷ vzešly tři úrokové polouletní.

Učini 75 [kop] g[rošův] č[eských]

Suma 1 [tisíc] 2 [stě] 37 [kop] 24 g[rošův] č[eských].

V devátých nových půhonných O 7.⁸

V středu po neděli Cantate 1591.⁹

Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egerbergku pohání pana Jaroslava Sezimu z Sezimova Oustí.¹⁰ Viniti ze dvou set sedmdesáti kop dvacítí dvou grošův půl čtvrtá peníze vše č[eských], k tomu z sedmi úrokův polouletních o s[vatém] Jiří [15]91 z padesáti šesti kop čtyřidcítí šesti g[rošův] půl čtvrtá peníze vše č[eských] za Jiřího Vosterského Kaplíře z Sulevic povinných.

¹ Citovaná registra půhonná úřadu nejvyššího purkrabství pražského se nedochovala. Srov. D. CULKOVÁ, *Nejvyšší purkrabství*.

² Dne 23. listopadu.

³ Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně.

⁴ Václav Pětipeský z Chýš a Egerberku (narozen kol. 1529, zemřel 7. 3. 1602), na Blahoticích a Neprobylicích, bratr Albrechta Pětipeského.

⁵ Dne 21. října.

⁶ Deposice – úschova, uschování; věci, zvláště peníze, dané k uschování a složené u soudu nebo u veřejného úřadu, kde se o nich vedla evidence. U úřadu desk zemských byla funkce depozitora, který měl na starosti deponované peníze i písemnosti a vedl o tom přesné záznamy v knihách depozicí.

⁷ Dne 23. dubna.

⁸ Citovaná registra půhonná úřadu nejvyššího purkrabství pražského se nedochovala. Srov. D. CULKOVÁ, *Nejvyšší purkrabství*. Půhon je přepsán v NA Praha, DZ, DZV 168, fol. E 12-E 13 (Vklad do desek zemských větších památných 14. prosince 1591). Albrecht Pětipeský pohnal 15. května 1591 do soudu nejvyššího purkrabství pražského Jaroslava Sezimu ze Sezimova Ústí z 270 kop 22 grošů 3,5 penízů českých a úroků.

⁹ Dne 15. května.

¹⁰ Jaroslav Sezima ze Sezimova Ústí (zemřel před 1597), na Úštěku, nejvyšší a dědičný kraječ.

Za púhon a pámátné 8 g[rošův] č[eských]
Poslu a od zapsání 9 g[rošův] č[eských]
Od přijetí za zatčení 34 g[rošův] č[eských]
Od zapsání poručníkův 16 g[rošův] č[eských]
Od deposicí 32 g[rošův] č[eských]
Od kvitancí a za rejst[řík] 6 g[rošův] č[eských]
Od vložení úrokův v púhonu až do s[vatéh]o Jiří léta [15]95 vzešlo vosum úrokův poloulet-
ních. Učini 64 [kop] 53 g[rošův] českých
Suma 3 [sta] 93 [kop] 47 g[rošův] č[eských]
V deposici leží kvitancí na dva úroky polouletní za léta [15]88 16 [kop] 13 g[rošův]
2 d[enár]y] č[eské]
Suma 3 [sta] 77 [kop] 33 g[rošův] 5 d[enárů] č[eských]
Na druhého pana Jana Sezimu¹¹ tolikéž
Na třetího p[ana] Adama Krystofa Sezimu¹² tolikéž
Suma 1 [tisíc] 1 [sto] 32 [kop] 41 g[rošův] 1 d[enár] č[eských].

V kvaternu červeném škodním léta 1592¹³
K roku nazejtří svatých Fabiána a Šebestyána¹⁴ D 13
Albrecht Pětipeský z Chýš obeslal listem ze škod útratních a nákladních Jaroslava Sezimu
z Sezimova Oustí ze 20 [kop] 31 g[rošův] č[eských].
Léta [15]92 ve čtvrtek po Provodní neděli¹⁵ stal se přísudek¹⁶ na 11 [kop] 48 g[rošův]
č[eských].
Léta [15]92 v outerej po svaté panně Markétě¹⁷ dáno za stan[n]é právo proti témuž Jaro-
slavovi Sezimovi pro jeho k přísaze nestání to jest 8 [kop] 43 g[rošův] č[eských].
Týž Albrecht téhož soudu proti Janovi Sezimovi provedl škod 11 [kop] 46 1/2 g[rošův]
č[eských].
Léta [15]92 v sobotu po svatém Linhartu¹⁸ dáno za stan[n]é právo proti témuž Janovi Sezi-
movi na vostatek škod pro jeho k přísaze nestání, to jest 8 [kop] 44 1/2 g[rošův] č[eských].
Týž Albrecht obeslal Krystofa Sezimu, provedl škod 11 [kop] 48 g[rošův] č[eských].
Na vostatek sumy dáno za stan[n]é právo proti témuž Krystofovi Sezimovi pro jeho k přísaze
nestání na ostatek škod, totižto 8 [kop] 43 g[rošův] vše českých.
Suma všeho 60 [kop] 57 g[rošův] č[eských].

¹¹ Jan Sezima ze Sezimova Ústí (zemřel srpen 1617), na Úštěku, přisedící dvorského a komorního soudu.

¹² Adam Kryštof Sezima ze Sezimova Ústí (zemřel po 1623), na Tetčiněvsi.

¹³ Text tohoto obeslání je výpisem z NA Praha, DZ, DZM 17, fol. D 13-D 14. „Obeslání k roku nazejtří svatých Fabiána a Šebestiána [1592]“.

¹⁴ Dne 21. ledna.

¹⁵ Dne 9. dubna.

¹⁶ Rozsudek soudu nejvyššího purkrabství pražského. Registra, do kterých byl rozsudek zaznamenán, se nedochovala. Srov. D. CULKOVÁ, *Nejvyšší purkrabství*.

¹⁷ Dne 14. července.

¹⁸ Dne 7. listopadu.

410.

Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše své manželce Barboře Pětipeské z Hrušova. Loučí se s ní před odjezdem z Hustopečí do Uher do války proti Turkům.

Hustopeče, 19. prosince 1593

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 8, česky¹

*Urozenej a mý nejmilejší manželce paní Barboře Pětipeský z Hrušova² a na Byšicích, k do-
dání vlastnímu.*

Má nejmilejší Baruško. Přál bych Ti od všemohoucího Pána Boha, aby s milejmi dítkami se všemi ve všem potěšení zdráva byla a na všem dobře se měla, nic jináče, mý nejmilejší srdce, jako sám sobě, ač chceš-li Ty tomu věřiti. A protož, má milá Baruško, tímto psaníčkem Tě navštěvuji a prosím, že na mě nezapomeš a laskavě ve všem dobrým a ne jináč mě připomínati budeš. Já jistě ne jináč, než jako na svou nejmilejší manželku často zpominám a kdyby možné bylo a Ty to, že j[es]t tak, znáti chtěla, každé chvíle živej i mrtvej sobě bych s Tebou býti vinšoval, Pána Boha se v tom dokládám. Pán Bůh rač Tobě takovej dobrej a upřímněj oumysl dáti, neb kdybych jej od Tebe byl první znal, nikdá bych v toto se nedával. Ale co sem učinil a proč, to sem Ti první již oznámil. Pán Bůh všemohoucí mocí svatú, rač to všecko změnití a jest-li v tom vůle jeho svatá, nám se v dobrým zdraví a s potěšením spolu shledati. Dnes z Hustopeče³ jedu k nepříteli. Sám pán Ježíš Kristus rač mejm a tovaryštvá⁴ mého provoditelem, ochráncí a pomocníkem bejti. Amen. Dítka naše ode mě všechny velký i malý pomiluj. Fridrich⁵ s Ladislávkem⁶ prosím, ať se učí, aby se daremně písari neplatilo. Na ten čas nevím Ti co psáti, než že sem zdravý ještě se všemi svejmi. Pán Bůh rač dále pomáhati. A tak Tě, mý srdce, žehnám. Pán Bůh ví, kdy Tě <žehnám> uhlídám. Dítka <i statek> Ti poroučím, a za to ještě prosím, poněvadž to znám, že pro nedostatek zdraví Tvého nemůžeš hospodařiti, že taky jinejm nebudeš brániti. A taky prosím, pro Boha, mějte tam všichni <se> lásku a svornost, neb kde láska, tu sám Pán Bůh přebejvati a všecko žehnati ráčí. Kderěž <se> milost Boží rač způsobiti a nás všechny zde a Vás tam pod ochranu svou přijíti a vítězství nad nepřáteli dáti. Dat[um] v městě Hustopeči v neděli po svatý Luciji léta [15]93.

Tvůj upřímněj od začátku až do smrti manžel, Alb[recht] Pě[tipeský]

A má nejmilejší Baruško, prosím, že na mě ve všem dobrým zpomeneš, vdy⁷ něco, jak se máš, rukou svou mi napišeš.

¹ List vydali František DVORSKÝ (ed.), *Staré písemné památky žen a dcer Českých*, Praha 1872, s. 153, č. 146 a August SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrze Království českého. VIII. Rakovnicko a Slánsko*, Praha 1996 (třetí nezměněné vydání), s. 143.

² Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

³ Hustopeče, poddanské město severně od Břeclavi (kraj Jihomoravský). V majetku kláštera Králové (Aula Regia) na Starém Brně.

⁴ Tovaryšstvo – druhové, společníci, spolupracovníci, spojení se k nějakému cíli; členové ozbrojené družiny.

⁵ Fridrich Zbyněk Pětipeský z Chýš a Egrberku (zemřel 1604), syn Albrechta Pětipeského.

⁶ Ladislav Ferdinand Pětipeský z Chýš a Egrberku (zemřel 1602), syn Albrechta Pětipeského.

⁷ Vždy.

411.

Anna Voračická z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o zdraví jeho rodiny a o hospodaření na Byšicích. Byšice, 11. ledna 1594

Urozenému a statečnýmú rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Erkerkeru, rytmistru Jeho Milosti císaře římskýho, panu bratru mýmu nejmilejšímu, k vlasnímu odevření dán bud'.

Modlitbu svou vzkazují, urozenej pane Albrechte Pětipeský, pane bratře můj nejmilejší. Zdraví i jinýho všeho dobrýho, toho bych Vám upřímně a věrně ráda přála, ne jináč než jako sobě sama. I můj nejmilejší pane bratříčku, nikoli sem toho pomínouti nemohla, abych Vás neměla svejm kratičkem psaním navštívití, souc na Vás tak laskavá, jako na svýho nejmilejšího pana bratříčka, abych přezvěděla, kerak se na svým zdraví máte, že nic nemohu slyšeti, že nám nic nepíšete, kerak se na svým zdraví máte, ste-li zdraví či kerak se máte. I můj nejmilejší pane bratříčku, voznamuji Vám, že po Vás velice a hrubě toužím, žádný hodiny není, abych na Vás měla zapomenouti, na Vás vžičičky² žalostivě zpominám a Pána Boha za Vás prosím, na svejch nehodnech modlibách, aby Vás milej Pán Bůh ráčil pozdraviti, abyste mezi nás ve zdraví a ve štěstí přijeli, ke všemu našemu potěšení i k svému. Neb sobě toho, můj nejmilejší pane bratříčku, ((neb sobě toho)) na Pánu Bohu žádám, abych Vás mohla ještě ve zraví³ uhlídati do smrti svý. Voznamuji Vám, že z daru Pána Boha dítky Vaše všechny zdravý sou, paní manželka⁴ Vaše taky a Štásníček⁵ velmi čistě se učí a psal mi list. A můj nejmilejší pane bratříčku, voznamuji Vám strany hospodářství, že se tak dobře nehospodaří jako prví za Vás. Můžete tomu dobře rozuměti, dyž hospodáře není, že se nemůž tak dobře hospodařiti. Kdož nejranině vstane, ten ce⁶ rozkazovati. I můj nejmilejší pane bratříčku, nevím Vám co jinýho psáti, že po Vás velice toužím a pro Pána Boha Vás prosím, že se po nás roztoužíte a k nám že přijedete. S tím se[m] já vžičky⁷ Vaše upřímná sestra a do smrti zůstávám a s radostí Vás očekávati budu. A Mandička,⁸ Marjánka,⁹ Sibylka¹⁰ zkázaly Vám mnoství služeb pověditi i já tolikýž, že bychom Vám přáli všeho dobrýho, co byste sobě na Pánu Bohu požádali. S tím dejž milej Pán Bůh, abychom se spolu v dobrým zdraví shledali, jesli vůle Boží v tom. Datum spěsně¹¹ na Byši[cí]ch¹² v outerej po Třech králích léta 1594.

Anna Voračická z Chýš z Ekrkeru¹³ a na Byšicích na ten čas

¹ List vydali F. DVORSKÝ (ed.), *Staré písemné památky*, s. 154, č. 147 a V. BŮŽEK, *Nižší šlechta*, s. 176-177. Specifikum psaní koncovek – Albrechtie, bratřie, mátie, velicie, dobře, manželka, žie.

² Vždyčičky.

³ Zdraví.

⁴ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁵ Šťastný Václav Pětipeský z Chýš a Egrkeru (narozen asi 1582, zemřel 25. 7. 1638), syn Albrechta Pětipeského.

⁶ Chce.

⁷ Vždycky.

⁸ Magdalena Pětipeská z Chýš a Egrkeru (zemřela po 1617), dcera Albrechta Pětipeského.

⁹ Marie Anna Pětipeská z Chýš a Egrkeru (zemřela 1627), dcera Albrechta Pětipeského.

¹⁰ Sibyla. Blíže neidentifikovaná osoba šlechtického původu.

¹¹ Spěsně.

¹² Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrkeru.

¹³ Anna Voračická z Chýš a Egrkeru (zemřela kol. 1597), vdova po Petrovi Voračickém z Paběnic, sestra Albrechta Pětipeského.

412.

[Marie Anna Pětipeská z Chýš a Egrberku] píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu zprávy a pozdravy z domova.

Byšice, 12. ledna 1594

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 71, česky¹

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku, rytmistru Jeho Milosti císaře římského, panu tatíčkovu mýmu ze všeho světa nejmilejšímu, k vlastnímu odevření.

((Přitom můj ze všeho s [...].))²

Poslušenství cerovské vzkazují Vašnos]ti, můj ze všeho světa nejmilejší pane tatíčku, mý ze všeho světa nejmilejší srdíčko. Byste ráčili zdraví bejti a dobře se míti, toho bych Vašnos]ti, můj nejmilejší i nejpřímější srdíčko, věrně a upřímně ráda přála, tak já jako sama sobě. Při tom, můj ze všeho světa nejmilejší pane tatíčku, nemohla sem toho pominouti, abych Vašnos]ti neměla tímto svým kratičkým psaním navštívit a přezvědět, kterak se na svém zdatví³ míti račte. Já Vašnos]ti voznamuji, mý nejmilejší srdíčko, že sem já i my všichni na Byšicích,⁴ děkuje Pánu Bo<...>chu, zdraví a dobře se máme. Pán Bůch rač Vašnos]ti tolikýž dáti štěstí, zdraví, svý svatý požehnání, a k nám se ve zdraví domů navrácení k všemu Vašnostinýmu potěšení. Tak, můj ze všeho světa nejmilejší pane tatíčku, Vašnos]ti posím⁵ pro Boha, pro milosrdenství Boží, že mě neračte vopustiti, že na mě neračte zapomenouti. Já na Vašnos]ti vdycky zpomínám a zdálo by mi se to smrti rovnalo, dybych na Vašnos]ti měla zapomenouti. Při tom Vašnos]ti i tolikýž prosím pro Boha, že k nám brzo domů přijeti ráčíte a mě i nás děti sirý, zarmoucený, navštívit r<...> potěšiti ráčíte. Tolikýž má ze vše⁶ světa nejmilejší, nemilejší [!], nejrozkošnější kratochvíle, můj nejpistřejší⁷ ptáčku, račte vo tom dobře věděti, že my sirý děti na tom bídným světě žádnýho nemáme upřímnějšího, jako předně Pána Boha, potom Vašnos]ti. Taky ještě k tomu se těšíme a tu důvěrnost k Pánu Bohu a k Vašnos]ti <tu> máme. Panmamička⁸ i Šťastníček,⁹ Fydryšek,¹⁰ Ladislávek¹¹ vzkázali Vašnos]ti i panna Mandička¹² i já¹³ velice pozdraviti. S tím Vašnos]ti Pánu Bohu poroučím. Pán Bůch rač dáti, abych se s Vašnos]ti v dobrým a potěšidedlným zdraví shledati mohla. Datum spěšně na Byšicích tu středu po Třech králích léta 1594.

[Odesílatel]¹⁴

¹ List vydali F. DVORSKÝ (ed.), *Staré písemné památky*, s. 155, č. 148 a A. SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrze Království českého. VIII. Rakovnicko a Slánsko*, Praha 1996 (třetí vydání), s. 143.

² Autograf blíže neidentifikované osoby.

³ Zdraví.

⁴ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Prosím.

⁶ Všeho.

⁷ Nejpistřejší – ve smyslu nejpestřejší.

⁸ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁹ Šťastný Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen asi 1582, zemřel 25. 7. 1638), syn Albrechta Pětipeského.

¹⁰ Fridrich Zbyněk Pětipeský z Chýš a Egrberku (zemřel 1604), syn Albrechta Pětipeského.

¹¹ Ladislav Ferdinand Pětipeský z Chýš a Egrberku (zemřel 1602), syn Albrechta Pětipeského.

¹² Magdalena Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela po 1617), dcera Albrechta Pětipeského.

¹³ Marie Anna Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela 1627), dcera Albrechta Pětipeského.

¹⁴ Táž.

413.

Jaroslav Velemyský z Velemyšlovsi píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu pozdrav z Byšic a nabízí mu své „služby“.

Byšice, 6. března 1594

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 4, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egkerbergku a na Byšicích a Bosyni, Jeho [Mil]o[s]ti Císařské rytmistru, panu otci <mému> a ujci mému zvláště milému.

Službu svou Vaší [Mil]o[s]ti vzkazují, urozený a můj jistě obzvláště milej pane ujče a otče, pane Albrechte Pětipeský. Zdraví, v něm jiného všeho nejlepšího dobrého, přeji Vaší [Mil]o[s]ti věrně upřímně rád. Při tom, můj zvláště milej pane otče, nemohl sem toho pomínouti, poněvadž k panu <ujci> otci posel jeti se strojil, abych neměl pana otce tímto svým kratičkým služebným psaním navštívit a přezvědětí skrze psaní svý, kderak se panu otci mé[m]u daří a jak jest pan otec na zdraví svým hrubě zdravý. A na ten čas nemajíc co jiného <Vám> ((panu)) otci psáti, krátce zavírám, panu otci [!] služebně žádám a prosím, že mě pan otec jakožto svého neposlušného syna svý laskavý paměti jmíti ráčíte. V čem já panu otci mohu sloužiti a pan otec mě ráčí vždyckny hotového služebníka jmíti. Kdy jen pan otec ráčí rozkázati, jsem hotov sloužiti, by bylo o půlnoci, nerčili služby ale pomýšlení páně otcovo chtěl bych konati. S tím všemohoucí Pán Bůh rač dáti, abych se mohl s panem otcem v d[obr]ým a potěšitedlným zdraví shledati. Dat[um] na Byšicích¹ v neděli druhou postní léta [15]94.

*Syn a služebník Vaší [Mil]o[s]ti vždyckny povolný,
Jaroslav Velemyský z Velemyšlovsi² na Tejnici nad Sázav[vo]ju³*

¹ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Jaroslav Velemyský z Velemyšlovsi (zemřel před 1612), na Týnci nad Sázavou, od 1596 manžel Mandaleny Pětipeské z Chýš a Egrberku.

³ Týnec nad Sázavou, poddanská ves a hrad západně od Benešova (kraj Středočeský). V majetku Jaroslava Velemyského z Velemyšlovsi.

414.

[Místodržící] píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku a Šebestiánovi Šanovcovi ze Šanova. Plukovník Šebestián Šlik z Holejče, hrabě z Pasounu a Lokte, jim poslal několik suplik, kterými si jezdcí jeho pluku stěžují na neplacení žoldu, špatné zaopatření a vysokou úmrtnost a nemocnost. Místodržící k nim vypravili Jana Bezdrůžického z Kolovrat s tříměsíčním žoldem, ale to je neuspokojilo, nýbrž se domáhali zaplacení za další dva měsíce pod hrozbou opuštění pole a odebrání se do Čech, kde se budou sami domáhat zaplacení. Takové jednání by panovníkovi a zemím Koruny české způsobilo velké škody. Místodržící se rozhodli, že jezdcům pošlou opět žold za dva měsíce. Připomínají jménem panovníka přísahu, kterou jezdcí složili, a očekávají, že se zachovají, jak se sluší na křesťanské vojáky.

Praha, 28. července 1594

NA, ML, kart. 14 (1594, červenec – prosinec), fol. 149-150, německy, koncept¹

¹ Regest listu vydal V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 40. Jména adresátů jsou rukou koncipisty napsaná na konci konceptu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

Edler, gestrenger, sond[er] lieber unnd guetter freundt. Wir khönnen euch gueteer manung nicht verhob[en], das uns von einer zeitheer zu unterschiedlichn mahlen von dem (titl) graf Sebastian Schlikhn,² als der Rom[isch] Kay[serliche] Ma[iestä]tt,³ unnsers alleredigist[en] herrn, uber di von dieser Cron Behaimb⁴ abgefertigt[en] ein tausent teütsche geruste pferdt, bestelt[en] obristen, darunter ir auch mit euerer fahnen seit durch schreiben mit einschliessung der ganczn gesellschaft unnd[er]gebener reutter supplication an ine zuegeschrieb[en] wordn, welcher gestalt si die reutter in manngel damahl seumiger zahlung seitheer auch von weg[en] abgannng ires gesindes und knechte sowol tails irenselbste krankheit und mattigkait lennger nicht dienen nach verbleibn kundn. Unnd alss wir zustilling solcher irer beshwer durch den hern Johan von Kolovrat⁵ die bezahlung der dreÿ monat geshikht nit allein mit derselben nicht content annd[er]n auch mit denen inen and[er] werts angemelt[en] zueshikhung nach zweÿer monat gancz und gar nicht zufried[en] sei wollen stunden/sonndern auff die abdenkhung gedrung[en] od[er] aber mit fliegenndn fahnen aus[en] felde zurukh[ne] und gestrakhs in die cron herein alda si ire zahlung zu suechen und ohne zweifel zu finnden wussten protestiert unnd angegeben habn solln alles mehrers innhalts solcher irer supplicelig unnd sanier des her graf unns gethann schreiben. Unnd wann dan solches ir angeb[en] des abzueges bei diesen jeczigt[en] höchsten unnd geferlichst[en] zeitt[en] unns nicht allein gancz frembdt, sond[er] auch gancz beschwerlich vorkhombt. Wir auch nicht glauben khönen, das ir unnd eure undergebene reutter zufferst Irer Key[serlicher] M[aiestä]tt, unsern alleredigist[en] hern unnd dieser cron unnd zugehorenden lannd[en], auch der gancz[en] wistenheit zu grossen schaden sunnderlich aber dien konigreich unnd euren vatterlanndt und nation zustand[er]n schimpf und spot geg[en] annd[er]n lannden, so die irig[en] auch der orten umb allgemeines schucz unnd bessten willen halt[en] solches gedenkh od[er] vormehnen sollten sintrmahl si unnsers ermessens durch die albereit <> empfangene und [.....] widerumb abgestannndte 2 monat soldt nachgelegenheit der zeit ires diennsts hier zur khaine gnugsame und freiliche ursache haben. Demselb[en] nach und weiln der noth wie gemelt jeczto an höchst[en] und dieser lannde auch der gancz wistenheit eusserstes heil und wolfart hiran geleg[en] damit durch starkhe gegenmehr mit hulf des allmechtig[en] und Ire[n] Kay[serlichen] Ma[iestä]tt zuwendung mehrer krieges macht den feindt son vorhaben gewehret und abgewendet werden müste. So befeh[en] anstatt unnd in nahmen Irer Ma[iestä]tt wir euch ((sambt eur und[er]gebene reutten)) himit vor unnsere einnehmend ir wollet nicht allain eures tails sambthen euch khaines der gleich[en] unzeitigt[en] abzeigs anmassen stannden auch die and[er]s davon mit gueter bescheidenheit abmahnen und abholl[en] unnd vielmehr neben dem and[er]n cristlich[en] kriegsvolks und der lannde abgefertigt[en] beÿ irer dieht[en] stannthoffen beharren und wass zischnicz unnd widerstanndt dem feindt die notturfft erfordert. Als ehr liebennde umb des vatterlandts und guetn ruemblich[en] namens willn an ainsuecht mangeln lassen, das wirt euch mit allain beÿ euren vatterlandt sond[er]n auch der gancz wistenheit und aller welt ruemblich und bey von Kay[serliche] Ma[ies]t[ä]t zu allen gnaden gereich[en]. Dieweiln es aber ir an deme das iren [...] das gesunndt und knechte abgestorb[en] tails auch selbst[en] geblieb[en] unnd

² Šebestián Šlik z Holejčce, hrabě z Pasounu a z Lokte (zemřel 1594), na Bečově, plukovník jízdy.

³ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁴ Země Koruny české, historický státní útvar, skládající se z Českého království, Moravského markrabství, Opavského knížectví, jednotlivých slezských knížectví a markrabství Horní a Dolní Lužice.

⁵ Jan Bezručický z Kolovrat (zemřel 1604), na Bystrém a Záběhlicích, nejvyšší berník.

krankh sein, dardurch die fahnen geschwecht sein, so haben wir zu desto besser bericht Irer Kay[serliche] Ma[ies]t[ä]t unnd deroselben gnadigst[en] resolution ire dicht[en] [...] zag notthiessen unser gnedigst[en] herr zuegeschrieb[en] unnd deroselben gnedige wol mairung gebett[en], welcher gestalt ettwa mit erlessung der krankh[en] unnd matten unnd erhaltung der uberigen gestunnden auch eylend[er] werbung unnd gestattung frischer zu wider erstulling der fahnen unnd des gancz[en] regiments vorgegang[en] werden möchte, unnd mach[en] uns khain zweifel ir alle ein liebhaber des vatterlanndes und eurer nation zu ehren euch mit eurer fahnen weiter gebrauchen und die and[er]e auch hier zue als abgemelt[en] beweg[en] werdet. Daran an wiset ir ain guet unnd vurblich[en] werkh der standt hoffigkait und Irer Kay[serliche] Ma[ies]t[ä]t gnadigstes gefaln volbringt, auch denselb[en] will[en] unnd mai[nu]ng, und wan sei euch sambt[en] von rister personen mit allen geneigt[en] und gniel[en] willen gewolt[en]. Geb[en] Prag⁶ den 28. July A[nn]o [15]94.

*An Albrecht[en] Pietipesky von Chyss und Egerberg auf Byshicz⁷
Idem an Sebastian von Schanowecz⁸ auf <> Schmolotel⁹
Edl, ewest, gestreng[en]*

⁶ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁷ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁸ Šebestián Šanovec ze Šanova (zemřel 1594), na Smolotelech, rytmistr v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

⁹ Smolotely, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Příbrami (kraj Středočeský). V majetku Šebestiána Šanovce ze Šanova.

415.

Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše místodržícím. Jako rytmistr v pluku Šebestiána Šlika z Holejče hraběte z Pasounu a Lokte jim oznamuje, že žádost jezdců za zaplacení žoldu a za propuštění je odůvodněna jejich nouzí. Jsou však ochotni dále sloužit, pokud dostanou dostatek peněz, aby mohli doplnit početní stav pluku.

Polní ležení u Rábu, 1. srpna 1594

NA, ML, karton 15 (1594, srpen, sv. 1), nefol., německy, česky¹

*Dem wolgebornen edlen gestrengen und ehrenuesten herrn hernn obristen landtfficirn und stadthaltern des königreichs Behaimb genedigen und gebietenden herrn. Prag.
(92:))²*

Wolgeborne, genedige herrn.³ Euer Genaden seindt meine willige dienst allzait bereit. Euer Genaden schreyben den 28. Julii⁴ zue Prag⁵ dathum hab ich alhie im feldtleger für Raab⁶ den

¹ List vydán ve *Sněmy české VIII*, č. 282, s. 604-605. Regest listu vydal V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare II*, s. 47.

² Autograf blíže neurčené osoby.

³ Místodržící.

⁴ Dne 28. července.

⁵ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁶ Ráb, město a pevnost v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severozápadně od Budapešti.

31. dieses⁷ mitt gebürlicher reverencz empfangen, den inhalt lesend vernohmen, als nemlich, das die reüter in manglung saumiger zallung seither auch von wegen abgang ihres gesindes unndt knechte, sowoll theils ihrer selbst kranckheit und mattickeit nitt lenger dienen noch vorbleiben khunden, unnd als Euer Genaden zur stillung sollicher ihrer beschwer durch den herrn Johan von Kollowrath⁸ die zallung dreÿ monatt geschickhet, sie die reütter nitt allain mitt der selben nitt content, sondern mitt denen ihren andern erstes ange-melte zueschickhung noch zweÿer monatt gancz unnd gar nitt zufrieden sein solten, sondern auf abdanckhunckh⁹ gedrungen, oder aber mit fliegenden fahnen ausem feldte zue rucken unnd gestracks in die Cron Behmen¹⁰ hienein, alda ihr zallung zue such[en], protestiret unnd ange<h>((g))eben haben solten. Hierauf gebe Euer G[enaden] ich unterdienstlich [!] zur antwort, das ja nichts weniger unnd woll an dehnen, das die reüter starckh umb die abdanckhung sowoll auch umb ihrer verdienten bezallung zu unterschiedliche mahlen angehalten unnd solichs aus grosser hochdringender noth unnd wichtigen ursach[en], dan sihe lang mitt der bezallung aufgezogen unnd das ihrige alles verzerett, haben aufborgen müssen, wo nur was zu bekhomen, auch ihre ristunkh unnd waffen den markhedendern versatzetn muessen, damit sie nitt gar des hunger unnd durstes, wie es dan vielen unseren knechten, die wier mitt einem trunckh bier od[er] wein hetten eretten khunden, wan geldt vorhanden gewesen, gescheh[en]. Die dreÿ monat soldt, so der her Johan von Kollowrath uns aussgezallet, ist butter vor gegessen brodt, wie man spricht, gewesen, damit haben sie die vor gerachten schulden abzallen muessen, das sie fast nichts ubrig behalten, gleicher gestalt wierts mitt den 2 monatt soldt, so erst noch gelegener zeit soll uns zuegeschickht werden, auch zuegehen, dan wier alles alhie umb den bahren pfennig zallen muessen, unnd ist alles profiant so uberhaupt thewer, das es uns mitt der besoldung zue erreich[en] unmuglich[en], weilen khein ordentliche taxa vorhanden, unnd ob uns schon soliche zweÿ monat jeczo fluks erfolget, so werden wier weiter nicht warauf zu leben haben. Ob nun das nicht wichtige ursachen gnueg seindt, abgedanckht zu begeren, Euer G[enaden] als verstendigen herrn geb ichs underdienstlich zu beherzig[en]. Unnd wayl er, Her Johan von Kollowrath, selbst uns unnd der gantzen gesellschaft diese protestation gegeben, da nun wier innerhalb 2 monat villige verdiente monatsoldt nicht bekhomen, so sollen wier unndt die gancze gesellschaft mit unsern fliegenden fahnen aus dem felde ruckh[en], welliches unns von unsern allergenedigisten hern noch von der ganczen welt zur kheinem spott, sonder vilmehr zur unser unschuldts geraich[en]. Was meine pershon anlangett, das Euer G[enaden] begeren, ich solte die gesellschaft zuefrieden sprech[en] unndt solliches abzugs sich nitt anmassen, sondern die andern davon abmanen, welliches ich dan an meiner person nitt <k>((e))rwinden lasse, unnd so viel an mier ist, meine gesellschaft mitt gueten wortten aufhalte, sie der gewissen bezallung tröste, drumben sihe dan icz wohr umb die bezallung als die abdanckhunckh anhalten. Wan uns nur ain gueter weg von Ir Furstlich Dur[chlauch]t] erczherzog Mathiash[en]¹¹ zuegewisen, das wier uns mit frisch[en] knechten staffiertn unnd die ledige pferdt besetzen khundten, weiln uns der feindt teglichs mitt dem hellen haufen vor der nasen, unnd sein

⁷ Dne 31. července.

⁸ Jan Bezručický z Kolovrat (zemřel 1604), na Bystrém a Záběhlicích, nejvyšší berník.

⁹ Abdankung – propuštění vojenského útvaru ze služby; vyplacení a rozpuštění vojenského útvaru; propuštění z vojska.

¹⁰ Země Koruny české, historický státní útvar, skládající se z Českého království, Moravského markrabství, Opavského knížectví, jednotlivých slezských knížectví a markrabství Horní a Dolní Lužice.

¹¹ Matyáš Habsburský (narozen 24. 2. 1557, zemřel 20. 3. 1619), syn Maxmiliána II. Habsburského, bratr Rudolfa II. Habsburského, rakouský arcikníže.

stundlich gewartig, mit ihm zuhantieren, wan es uns von der obrigkeitt geschafft, wierdt. Bin sonsten für meine pershon der cristenheitt zum besten, der Röm[isch] Khay[serlichen] Ma[řestä]tt¹² zu untherthenigisten gehorsamb, meinem vatterlandt zue nutz unndt schurmb alhier lenger ((gern dienen)) als meinem genedigisten hern unndt Euer G[enaden] als mein genedigen landtshern willig, dafern mihr nur die bazallung zu richtiger zeit auf meine gesellschaft gegeben wierdt. Soliches zur dienstlicher antwortt ich Euer G[enaden] nitt verhalten sollen. Dathum im feldtleger beÿ Raab den 1. Augusti Anno [15]94.

*Euer Genaden alzeit williger diener,
Albrecht Pietipeský z Chýš z Ekrberku, rittmeistr, m[anu] p[ro]pria]*

Post scripta. O novinách bezpochyby že prve dobře ráčíte věděti, že Turek¹³ Totes¹⁴ a Svatý Martin¹⁵ zámky vzal, Ráb voblehl, my okolo Vostřihonu¹⁶ maličkým houfem, co nás zdra-vých, ležíme a jako komár na velbloudy hledíme, neb sou Uhři¹⁷ všickni odtáhli. Podle toho pánem Bohem se těšíme a potřebné pomoci od Vaši[ch] Mi[l]o[s]tí žádáme. Pán Bůh zachovati ráčí, aby se nám zle zvěsti mělo, abyšte pak toho litovati neráčili, že se tak dlouho meškalo.

¹² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

¹³ Turci.

¹⁴ Tata, město, hrad a pevnost v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severozápadně od Budapešti.

¹⁵ Martin, město v Uhrách. Dnes ve Slovenské republice severovýchodně od Bratislavy.

¹⁶ Ostřihom, město v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severně od Budapešti.

¹⁷ Uhři.

416.

Anna Voračická z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o zdraví jeho rodiny a posílá zprávy a pozdravy z domova.

[Byšice], 25. srpna 1594

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 98-99, česky¹

Urozenému a statečnému rytíři, panu bratrovi, panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš² a z Ekrberku na Byšicích a Bosyni, Jeho Milosti Císařský kraje Boleslavýmu³ rytmistru, dán bud'.

Modlitbu svou vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane brace můj nejmilejší.⁴ Zdraví i jiného všeho dobrého, toho bych Vám upřímně a věrně ráda přála, ne jináč než jako sama sobě. I můj nejmilejší pane bratříčku, po Vás velmi toužím ve dne v noci, vdycky za Vás se Pánu Bohu modlím, aby milej Pán Bůh mne ráčil uslyšeti, abyšte se k nám ve zdraví a ve štěstí domů navrátili ke všemu našemu potěšení i k svému, aby milej Pán Bůh svý Boský milosti dáti Vám ráčil a zvítěziti na Turkem pohanem. Nikoli sem toho pomínouti

¹ List vydali František DVORSKÝ (ed.), *Staré písemné památky žen a dcer Českých*, Praha 1872, s. 160, č. 151.

² Chýš.

³ Boleslavskýmu. Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav.

⁴ Nejmilejší.

nemohla z té upřímý lásky, kerou k Vám vžycky mám, abych Vás tímto svým kratičkým psaním neměla navštívit. A vo nás všechněch zdraví významuji Vám, že sme všichni z daru Pána Boha zdraví. I paní manželka⁵ Vaše pokojná jest a často na Vás zpomíná a prosí, abyste jí něco napsali. I můj nejmilejší pane bratříčku, vo Mandice⁶ Vám významuji, že jest vůle svou dala <za pana Jaroslava> vo pana Jaroslava,⁷ cožkoliveček pan votec udělá a páni stejci,⁸ že jest její dobrá vůle v tom.⁹ I můj nejmilejší pane bratříčku, za pana Jaroslava se přimlouvám, abyšte na něj laskavý byli a dobrou vodpověď mu dali, neb jest jistě v dobrý mládenec. A Mandička, Marjánka,¹⁰ cery Vase,¹¹ a Sibylka,¹² zkázaly Vás velice pozdraviti a moství¹³ služeb pověděti, a já tolikýž, s vinšováním vod Pána Boha, že bychom Vám všeho dobrého přáli, co byšte sobě na milým Pánu Bohu požádali. S tím dež¹⁴ milej Pán Bůh abychom se spolu v dobrém a potěšeným zdraví sledali, jesti v tom vůle všemohoucího Pána Boha. A za to Vás prosím, že mi po někom napíšete, kerak se na svým zdraví máte. Datum ve štvrtek po svatým Bartoměji¹⁵ léta [15]94.

Anna Voračická z Chýš z Egrberka¹⁶

⁵ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁶ Magdalena Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela po 1617), dcera Albrechta Pětipeského, od 1596 manželka Jaroslava Velemyského z Velemyšlovsi na Týnci nad Sázavou.

⁷ Jaroslav Velemyský z Velemyšlovsi (zemřel před 1612), na Týnci nad Sázavou, od 1596 manžel Mandaleny Pětipeské z Chýš a Egrberku.

⁸ Strejci.

⁹ Narážka na námluvy mezi Jaroslavem Velemyským z Velemyšlovsi a Magdalenou Pětipeskou z Chýš a Egrberku.

¹⁰ Marie Anna Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela 1627), dcera Albrechta Pětipeského.

¹¹ Vaše.

¹² Sibyla, blíže neidentifikovaná osoba šlechtického původu.

¹³ Množství.

¹⁴ Dejž.

¹⁵ Bartoloměji.

¹⁶ Anna Voračická z Chýš a Egrberku (zemřela kol. 1597), vdova po Petrovi Voračickém z Paběnic, sestra Albrechta Pětipeského.

417.

Rudolf II. Habsburský píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku]. Po úmrtí plukovníka Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a z Lokte, ho dočasně pověřuje velením nad šlikovským plukem.

Řezno, 4. září 1594

NA, ML, kart. 16 (1594, září, svazek 1), fol. 86, německy, koncept¹

Rudolf² [etc.].³

¹ Regest listu vydal V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 97. Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Za textem konceptu je rukou registrátora stručný regest v německém jazyce pro panovníka „*Eur M[aiestät]t ordnen Albrechtn Pietipesky an stadt des verstorbenen graf Schlikh[en], den noch vorhanden reuttern mitler weil biss auf weitter resolution zu ain obrist[en].*“ Jméno adresáta je na konceptu uvedeno v rámci regestu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

Wolgeborner lieber getreuer. Uns ist khurcz verschinen zeit alhero referirt worden, wie das graf Sebastian Schlikh,⁴ gewester obrister uber die ain tausent aus unser Cron Behaimb⁵ hinab zu defendirung der christlich[en] gräniczn verordnetn teuttchen pferdt todes abgang[en], und also seine der zeit nach verhandene reutter mit khainen haubt und vorsteher verseh[en], wann aber hierdurch allerlay unraths zubefahren <g> und nicht rathsamb solchen befelch weitter vacirn zulassen, alss haben wir demnach auss dem gnadigist[en] hueln [!] vertrauen und zuersicht, so wir in dich secz[en] uns dahin entschlossen, dir <solchen befelch> ((denselb[en])) mitlerweil biss auf vernere unsere anordnung und resolution aufzutragen, gnedigist befehlend du wollest dich desselb[en] guetwillig unterfah[en], darinen also verhalten, damit wir dein ritterlich gemuet, hercz und dapferkeit im werckh nach besser spuren, und hernach dich mit anehrerm zubedruk[en] ursach habn mugen. Darin volbringest du unsern gnedigistn willen und mainung. Gebn Regespurg⁶ den 4. Septe[m]b[ris] A[nno] [etc.] [ein tausend fünf hundert] vier und neunzigsten.

⁴ Šebestián Šlik z Holejče, hrabě z Pasounu a Lokte (zemřel 1594), na Bečově, plukovník jízdy.

⁵ Země Koruny české, historický státní útvar, skládající se z Českého království, Moravského markrabství, Opavského knížectví, jednotlivých slezských knížectví a markrabství Horní a Dolní Lužice.

⁶ Řezno, svobodné říšské město v Horní Falci na Dunaji. Dnes město ve spolkové zemi Německa Bavorsku.

418.

Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu píše Václavovi a Albrechtovi Pětipeským z Chýš a Egrberku. Informuje je o zdraví jejich rodin. Lituje ztráty pevnosti Rábu.

Praha, 12. října 1594

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/16, fol. 18, česky

Urozeným a statečným[m] rytířům panu Václavovi¹ a panu Albrechtovi, bratřím Pětipeským z Chýš a z Egrberku na Blahoticích² a Byšicích [etc.], oběma rytmistřům [etc.], mejm vzláště milejm pánům švagřům a bratrům, k dodání.

Službu svú vzkazuji, urození a stateční rytíři, páni švagrové a kmotrové moji vzláště milí. Zdraví štásného a v něm všeho nejlepšího, věrně Vám od Pána Boha vinšuji a žádám. Podlí toho, moji vzláště milí páni švagrové a kmotrové, nemohl sem toho pomínouti, než Vás oba společně tímto psaním navštíviti, a prosím, že mi o zdraví Vás obou oznámíte, neb bych Vám oběma věrně všeho dobrého přál. Já sem ještě až posavad doma³ nebyl. Než žena⁴ má mi pravila, že slyšela, že se děkuje Pánu Bohu, paní manželky⁵ i všeckni Vaši dobře mají a zdraví sou. Pán Bůh rač je v tom dobrým způsobu dlouho zachovati a shledání naše spolu ve zdraví

¹ Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen kol. 1529, zemřel 7. 3. 1602), na Blahoticích a Neproblyčích, bratr Albrechta Pětipeského, manžel Isoldy Vojkovské z Milhostic a Vojkova.

² Blahotice, poddanská ves a tvrz východně od Slaného (kraj Středočeský). V majetku Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Zvoleněves, poddanská ves a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Hertvíka Zejdlice ze Šenfeldu.

⁴ Markéta Zejdlicová z Hustiřan, manželka Hertvíka Zejdlice ze Šenfeldu.

⁵ Isolda Pětipeská z Milhostic a Vojkova (zemřela po 1622), manželka Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku; Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

s potěšením dáti. Pánův přítel našich milejch všech prosím velice ode mě račte pozdraviti. Dat[um] v Praze⁶ v středu po s[va]t[ý]m Diviši léta [15]94.

V[áš] volnej švagr, Hertvík Zejdlíc⁷

Jakou srdečnou žalost všickni zde na ztracením Rábu⁸ máme, mnoho bych o tom psáti musel. Pán Bůh rač nás sám chrániti.

Pana Radslava ze Vchynic,⁹ prosím, račte ode mě pozdraviti. Psal bych panu ujici sám rád, nevím týměř co, než včera sem slyšel, že se jeho všickni z daru božího dobře mají.

⁶ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁷ Hertvík Zejdlíc ze Šenfeldu (zemřel 20. 1. 1603), na Zvoleněvsi a Chocni, manžel Markéty Zárubové z Hus-tířan, přísedící zemského soudu a podkomoří královny.

⁸ Ráb, město a pevnost v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severozápadně od Budapešti.

⁹ Radslav Vchynský ze Vchynic (zemřel 1619), na Malhosticích a Teplicích.

419.

Šťastný Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o novinách, které dostal o válce v Uhrách proti Turkům.

Vilémov, 9. listopadu 1594

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 137, česky¹

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích a Bosyni, panu ocí² mému nejmilejšímu, k dodání.

Poslušenství synovské Vaší Milosti vzkazují, urozený a můj nejmilejší pane odče. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého vinšují Vaší Milostem [!] na Pánu Bohu věrně rád. Při tom Vaší Milosti oznamují, že sem noviny dostal a to takové, čtvrtého dne měsíce listopadu vojáci v Policalamanon³ v obyčejném ležení slovo Boží poslouchali a odpočívali, druhého pak dne v sprostném rystrunku⁴ se do pole vydali, ale na nepřítel ((netrefili)). Šestého pak dne měsíce ledna skrze rozkaz nejistý pokřik se stal, že nepřítel v poli leží. Tu nejvyšší polní hejtmán poručil, aby jeden každý, jak pěší tak jízdný, v své nejlepší zbroji se dal nalésti. Tu někteří, ač ne poslední, však všeteční a nezkušení, se nacházeli, aby ((hnali)) houf jmenovaných nepřátel. Chytily nejvyššího a jej obloupili. Ten zajatý, když před nejvyššího hejtmána přiveden byl, za přítele seznáný, propuštěn jest. Těm pak, kteří ho jali, bylo podle bárek zapláceno. To když se stalo, jeden každý do svého lozumentu⁵ se odebral. Po obědě pak vyšel veřejnej mandát, aby pěší jeden každý svou nejlepší zbrojí se vypravil, rozvinuli praporec, nepřítel se dal v utíkání a jejich nejvyšší, kterej tu válku za půldruhého léta vedl, jat jest, na něhož sou z krátkých ručnic stříleli, ale nic mu neublížili, (<mají> mají za to, že proti střelbě uměl). Naposledy přišla caciginita,⁶ s krátkým mečíkem toho nepřítel z světa

¹ List je s největší pravděpodobností školním cvičením.

² Otcí.

³ Policalamanon, blíže neidentifikované místo.

⁴ Rystunk – válečné odění, zbroj.

⁵ Lozument, z něm. Losament – příbytek; ubytování; byt.

⁶ Caciginita. Blíže neidentifikované slovo.

sprovodila. Z stoho jsem já, jak sem uslyšel, nemálo se radoval. Pán Bůh rač dáti, abychom tak snadno všechny Turky přemoci mohli. S tím Vaši Mi[los]t Pánu Bohu poroučím. Datum na Vilímově⁷ devátýho dne měsíce listopadu léta [tisícího pětistého] devadesátého čtvrtého.

*Vaši [Milos]t[i] syn vždycky ve všem poslušný,
Šťastný Václav Pětipeský⁸*

⁷ Vilémov, poddanské městečko a rytířské sídlo jižně od Chomutova (kraj Ústecký). V majetku Barbory Doupovcové z Chýš a Egrberku, vdovy po Fridrichovi Doupovcovi z Doupova.

⁸ Šťastný Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen asi 1582, zemřel 25. 7. 1638), syn Albrechta Pětipeského.

420.

Pamětní zápis. Vilém Fridrich z Milkova předvolá ke slyšení Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku, Georga Wiese, Ditricha von Radestock a Andream Pfluga jako svědky zabití vojáka.

Hustopeče, 8. ledna 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 5-6, německy

Hern Albricht Pietipeßky rittmeistern und Georg Wießen¹ wachtmeistern, Ditterichen von Radestock² leutenant, und Andres Pflugen³ fenrich zu behändigen.

((N[umer]o 2737.))⁴

Zugedenken.

Es wolle der herr rietmeister Petipeßky, so wohl der obriste wachtmeister Georg Wies, desgleichen Ditterich von Radestock leutenant, und Andreas Pflugk fendrich,⁵ die angegebene zeugen in der begangnen entleibung, nochmahln vor sich erfordern, dieselbe mit den überschickten aidt nochmahln belagen, und darauf befragen, ob ihnen in solcher sachen weitters nichts bewust, auch daß sie ihre außage mit ihrem aidt erhalten wollen. Do alsdem darauf <befunden> ein thäter befunden wurde, do es ein von adel denßelben in vorstrickung nehmen. Wehr es aber ein knecht, solchen also balde in gefängliche hafft bringen, bies zu meiner anheimbkunfft und weiterer anordnung. Do sich auch einer oder der andern under denen von adel und knechten, wieder kriegsbrauch, was unbilliches unterfangen wurde, soll der rittmeister was von adel sein bey der faust, die knechte aber in vorhaftung nehmen, bies ich hieher wieder anlange, damit alsdenn ein solcher in der kay[serliche] may[estät] und der stenden der Khron Böhaimb straf überschick werde. Wie ich den gegen der hern ständen, etzlicher muthwillen anmelden will. Demnach sich auch alhier etzlich dinstloßes gesin-

¹ Jiřík Víza z Kegešperku, nejvyšší vachtmistr v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

² Dietrich z Radestoku, poručík (leitnant) v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

³ Ondřej Fluk z Kanize, praporečník (fendrych) v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

⁴ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁵ Fendrych, z něm. Fähnrich – vojenská důstojnická hodnost praporečníka; korouhevnik.

de ((von welchen allerley freuhel und muthwill[en] begangen wierdt)) ausenthaltten thut, wolle obbemelter herr rittmeist[er] das er durch die fuhrierer, neben einer rattsperssohn einen iedern jungkern fragen laße, was ihnen in seinen loßemendt vor gesind zuständig, do alsdenn in einen oder den andern loßement, dergleichen dinstloßes gesindt befunden wirdt, denselben vor sich erfordern, und ihme von regiments und meinert wegen aufferlegen, das sich ein solcher bey sonnenschein von hinnen naathen [?] soll. In vorbleibeung, do einer oder mehr nach bemelter zeitt betretten und etwa muthwillens sich unterfangen wurde, denselben also balden <in> bies zu meiner anherkunfft in vorwahrung nehmen laßen. Solchem vhest und stet nachzusetzen, hab ich mich mit aigner hand unterschrieben. Geben in Aufficz⁶ den 8. January A[nn]o [15]95.

Der Chron Böhaimb besteller obrister leutnant⁷

⁶ Hustopeče, poddanské město severně od Břeclavi (kraj Jihomoravský). V majetku kláštera Králové (Aula Regia) na Starém Brně.

⁷ Vilém Fridrich z Milkova na Alberöde, nejvyšší leitnant v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

421.

Jindřich starší Chotouchovský z Nebovid píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Přimlouvá se za Magdalenu, vdovu po bradýři Kryštofovi z Čáslavi, který sloužil pod Albrechtem v Uhrách, aby jí vyplatil peníze za jeho službu.

Žleby, 18. ledna 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 15, český

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egerberku a na Byšicích, panu švagru a otci mému vzláště milému.

((Od p[ana] Chotouchovského.¹))²

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane Albrechte Pětipeský, pane švagře a otče můj vzláště milej. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přeji Vám od Pána Boha věrně rád. Mandelena,³ pozůstalá vdova po někdy Krystofovi⁴ bradýři⁵ z města Čáslavě⁶, kterého jsem Vám na onen čas, když jste do Království uherského⁷ táhnouti měli, dohodil, dnešního dne, přiševši ke mně, mě jest žádala, abych se k Vám za ni přimluvil, co se dotýče služby nebožtíku manželu jejímu náležitě, abyšte ji takovou službu, což by tak týž manžel její při Vás zaslouženo jměl, vydali. I nemoha žádosti její snažné odepřítí, k Vám se, můj vzláště milej pane švagře a otče, podle ní přimlouvajíc, za to přátelsky žádám, že nadepsané Mandeleně touž službu někdy manžela jejího, což by jí tak spravedlivé za Vámi zasloužené zůstáva-

¹ Jindřich starší Chotouchovský z Nebovid (zemřel 1599), na Žlebech a Hostačově.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Mandalena, manželka Kryštofa, bradýře z města Čáslav.

⁴ Kryštof, manžel Mandaleny, bradýř z města Čáslav.

⁵ Bradýř – holič, který býval zároveň ranhojičem; lazebník.

⁶ Čáslav, královské a krajské město a hrad jihovýchodně od Kutné Hory (kraj Středočeský). Středisko historického Čáslavského kraje.

⁷ Uhry, království, historické území. Dnes z větší části na území Maďarské republiky.

lo, prohlídajíc k věrné službě jeho, ano i k sirobě její a těch malých dítek, když byšete k záplatě své přišli, zaplatiti odporný nebudete, aby ona s těmi malými dítkami osiřalými se živiti mohla. Což sem k Vám, svému zvláště milému panu švagru a otci, té celé a synovské naděje, že této mé přimluy a žádosti přátelské též Mandeleně užiti dáte. S tím Pán Bůh rač popřítí našeho spolu v dobrém zdraví šťastného shledání. Dat[um] na Žlebích⁸ v středu po s[vaté]m Šťastném léta [15]95.

Jindřich starší Chotouchovský z Nebovid a na Žlebích

⁸ Žleby, poddanské městečko a tvrz jihovýchodně od Kutné Hory (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha staršího Chotouchovského z Nebovid, pak jeho syna Jana Chotouchovského z Nebovid.

422.

Adam Linhart z Najenperku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že se dozvěděl, že čeká v Hustopečích na vyplacení a rozpuštění pluku Šebestiána Šlika. Stal se „přísudek“ týkající se dlužního úpisu, ve kterém je pan Haugvic z Biskupic dlužníkem, čímž je dlužní úpis zrušen.

Praha – Staré Město, 18. ledna 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 6-7, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrbergku a na Blahoticích [!],¹ na ten čas v Hustopeči,² panu a kmotru mému zvláště milému, k dodání.

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři pane Albrechte Pětipeský, pane a kmotře můj zvláště milej. Od Pána Boha v tomto v nově se začínajícím roce panu kmotru zdraví a při něm jiného všeho dobrého a nad onen šťastnější, žádajíc, věrně rád přeji. Ačkoliv sem panu kmotru již od dávné chvíle žádného psaní za příčinou, že sem žádného jistého poselství neměl, neučinil, zvláště poněvadž sem v jistotě nevěděl, kde by pan kmotr zůstávati měl. Až nedávno dnův pominulých, jako i z psaní páně kmotrového sem vyrozuměl, že až posavad jakž pro záplatu, tak i pro abdanování³ v Hustopeči zůstáváte, čehož panu kmotru jistě, že se tam tak dlouho zdržovati musí, nepřejí. Nebo bych toho vděčen byl, čehož i panu kmotru na Pánu Bohu věrně vinšují, aby se pan kmotr tím dříveji s pomocí Pána Boha v dobrém, šťastném a veselým zdraví, jakž ku paní manželce⁴ a dítkám svým, takž také mezi nás přáteli své navrátiti mohl. Odsud panu kmotru za noviny co psáti nevím, než aby milost nebeského Pána Boha nás přede všemi věcmi zlými, jako i před ukrutenstvím tureckým a jeho lsti a ouklady zachovati a abychom všickni společně (jsouc nepřítel zahanben) v pokoji přebejvati mohli, popřítí ráčila. Za to se nám všem společně modliti sluší. Co se dotejče té jistoty na pana Haugvice,⁵ o kderouž mi píšete, panu kmotru oznamují, že jest se již podle ní přísudek stal, po kderémžto přísudku pan kmotr dále po právě kráčetí bude motci. Ta pak jistota jest

¹ Blahotice, poddanská ves a tvrz východně od Slaného (kraj Středočeský). V majetku Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Hustopeče, poddanské město severně od Břeclavi (kraj Jihomoravský). V majetku kláštera Králové (Aula Regia) na Starém Brně.

³ Obdankování, z něm. abanken – propuštění vojenského útvaru ze služby; vyplacení a rozpuštění vojenského útvaru; propuštění z vojska.

⁴ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁵ N. Haugvic z Biskupic.

za oznámenou příčinou již zkažena. A tak pana kmotra v ochranu Pána Boha všemohoucího i sám sebe poroučím a našeho spolu v dobrém zdraví sledání [!]⁶ radostně očekávám. Dat[um] v Starém Městě pražském⁷ v středu po s[vaté]m Šťastným léta 1595.

Adam Linhart z Najenpergku⁸

⁶ Shledání.

⁷ Praha – Staré Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť hlavního města Prahy.

⁸ Adam Linhart z Najenperku (narozen 1566, zemřel 2. 8. 1617), ve Starém Městě pražském, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů.

423.

Vilém Fridrich z Milkova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o vyjednávání s komisaři ohledně vyplacení a rozpuštění pluku Šebestiána Šlika a o suplikaci nejmenované vdovy.

Praha – Hradčany, 3. února 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 98-99, německy

Dem gestreng und <...> ehrnvester Albrecht Pětipesky, Röm[isch] Kaiß[erliche] May[estät] bestelleten rietmeister itzo zu Auspitz,¹ meinem inbesondern vortraueten lieben brudern. Auspitz.

((Od nejvyššího lejtynonta.²))³

((N[umer]o 3534.))⁴

Meine willige dinst. Sambt was ich mehr liebs und guets vormag zuvorn, gestrenger und ehrnichester insonders vortraueten bruder. Du wirst von dem leutenant allen bericht, wie weit wiers bieshero bracht und was den alermach[en]den angeordneten commissarien wier auf ihr anbringen zur andwortt geben empfangen haben. Zu unsern commissarien gar kain gluck, ob sie wohl alle drei beisamen wahren sindt. Sie doch wieder von hinnen geroist mußen, also mit großer ungelegenheitt alhier liegen und auf dieselbe wartten. Vorhofe aber mit gutten bescheid und gelt in kurtzen hernach zukommen. Do nuhn unter den reuttern gelt mangeln wurde, wollestu dich zu hern Friedrich von Zierothin⁵ begeben, der hatt sich in meinen abraißen etwas vorzustrecken erbotten. Beige fugt. Befindestu auch, was eine arme wittibe an mich suppliciren und bitten thut, weil ich denn hiern kaine wießenschaft hab. Wollestu mich wie es hierumb bewannt vorständigen, damit sie auf weitter anregen beshaiden kan. Wie es auch sonsten aller wegen zustehet, wirstu mich gleichermaßen berichten. Uns alle der gnade Gottes bevahlen. Datum Prag aufm Ratshin⁶ den 3. February A[nn]o [15]95.

Wilhelmb Friedrich von Milota, obrister leutenant

¹ Hustopeče, poddanské město severně od Břeclavi (kraj Jihomoravský). V majetku kláštera Králové (Aula Regia) na Starém Brně.

² Vilém Fridrich z Milkova na Alberöde, nejvyšší leutenant v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁵ Fridrich starší ze Žerotína (zemřel 31. 5. 1598), na Židlochovicích, rada dvorské válečné rady, plukovník jezdeckta, plukovník nad pěšími z Markrabství moravského, nejvyšší hofmistr Maxmiliána Habsburského, hejtman Markrabství moravského, místodržící úřadu nejvyššího komorníka Markrabství moravského.

⁶ Praha – Hradčany, historické královské město. Dnes městská čtvrť hlavního města Prahy.

424.

Jan Drachovský z Demyšle píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o informaci, zda bude příští týden v Hustopečích, chce k němu přijet a promluvit si o blíže neuvedené důležité záležitosti.

Mnichovo Hradiště, 13. února 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 83-84, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, císaře římského Jeho Mi[losti] rytmistru, Jeho M[ilosti] panu ke mně zvláště laskavému.

Službu svú Vaší [Mil]o[s]ti vzkazují, urozenej a statečnej rytíři, pane ke mně zvláště laskavej. Zdraví a při něm všeho jiného od Pána Boha nejlepšího dobrého, přeji Vaší Mi[losti] upřímně a věrně rád. A chtěje se s Vaší Mi[lostí] sám osobně rád shledati i taky pilně a důležitě, čehož se papíru a černidlu¹ svěriti nemůže, oustně promluvíti, jsem toho oumyslu, bude-li v tom vůle Boží, s nedělí příští² v tom týhodni³ někdeř den tím neprodlívaje k Vaší [Mil]o[s]ti do Hustopeče⁴ se dáti najíti a toho celého konečného oumyslu vypraviti. Zdali bych ještě v Hustopeči v těch dnech nadepsaného týhodne mohl Vaší [Mil]o[s]t najíti, že mi o tom psaním svým zprávu svou učiniti ráčíte, Vaší [Mil]o[s]t služebně prosím. Já té naděje Vaší [Mil]o[s]ti věřím, že proti tomu tak učiniti odporný bejti neráčíte. Zase Vaší [Milos]ti ve všem volný sluha zůstávám a panu se od Pána Boha na všem dobře a šťastně míti žádám. Dat[um] z města Hradiště⁵ v pondělí po nedělí první postní léta [15]95.

Jan Draškovecký z Demyšle,⁶ rukú svú vlastní

¹ Černidlo – inkoust.

² Dne 19. února.

³ Týhodnen – týden.

⁴ Hustopeče, poddanské město severně od Břeclavi (kraj Jihomoravský). V majetku kláštera Králové (Aula Regia) na Starém Brně.

⁵ Mnichovo Hradiště, poddanské město a zámek severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Kresencie z Habartic a jejího druhého manžela Kryštofa Budovce z Budova. Ve městě žil Jan Draškovecký z Demyšle.

⁶ Jan Drachovský z Demyšle (zemřel po 1606), v Mnichově Hradišti.

425.

Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby zaplatil dluhy a zprostil tak ručitele svých závazků. S některými jinými osobami byl obeslán do Prahy k jednání se zástupci pluku Šebestiána Šlika o vyplacení a rozpuštění pluku. Píše o plánovaném shromáždění vojska táhnoucího z Čech do Uher, které by platili čeští stavové.

Praha – Nové Město, 24. února 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 62, česky

Urozenému a statečnému rytíři a mému zvláště milému bratru panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka na <...> Byšicích a Bosyni, císaře římského Jeho Milosti rytmistru, buď dán.

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři a můj jistě zvláště milý bratře. Od věčného Pána Boha Vám i všemu domu Vašemu žádám zdraví a v něm jiného všeho nejlepšího dobrého. Můj zvláště milý bratře, majíc toto náhodné poselství, nemohl sem toho nikoli pomínouti, abych Tebe i všeho Tvého tovarystva¹ neměl tímto kratičkým psaním navštívit a přezvědět, jak se na zdraví i na jiným všem máš a brzy-li domů přijedeš, nebo bychom Tě všickni rádi pro mnohé příčiny a potřeby uhlídali. A sú toho mnohé a důležité potřeby, neb juž skoro nevíme všickni co počínati. Ouředník Tvůj těžce stůně. Pan Kaplíř² na Tvých rukojmích³ při soudu purkrabským obdržel ty kvitanci, nechťeli žádný pasírovati.⁴ Pan Karlík⁵ jest již zatčen. Já se kryji jako pes před múchami, nesmím ani k sněmu.⁶ Obávám se, jak zatčen budu, že muším na věc, nebo žádných peněz nemám a nevím jich kde vzítí. Budu-li na věci míti bejti, přide mi to velmi těžko a lítostivě, nebo se pan Hrzán⁷ i jiní ke mně o to těžce dopisují. Protož prosím, máš-li jaké peníze, opatr to nějak, ať ti přátelé té těžkosti sú prázdní a ať tak nenaříkají. Strany těch luk,⁸ pan Bernstorf⁹ peníze míti chce a na věším díle je již má, kromě pěti set. Obávajíc se, že by byl o ty luka přišel, dáno mu štrnáste set. Teď ani smlúvy míti nemůžem, ani luk postúpených, nechce jich postúpiti, až mu se ostatek peněz dodá, a tak nevíme co činiti. Strany Vaši věci, byl sem k tomu také obeslán s panem Zejdlicem,¹⁰ s panem Štemberka,¹¹ s panem z Kolovrat,¹² pan Rede [!].¹³ Tak sme to již byli porovnali, že sú Vaši tovaryši¹⁴ před týhodnem¹⁵ měli odjíti.¹⁶ Kudy se to odkládá, já nevím. Než toť oznamují, že se k tomu směřuje, aby naši Čechové 7 000 lidu v Uhřích¹⁷ 6 měsíců chovali, tisíc koní českých, tisíc arkabuzírů,¹⁸ tisíc husarů aneb kozáků a regem¹⁹ knechtů, v kde-

-
- ¹ Tovařystvo – druhové, společníci, spolupracovníci, spojení se k nějakému cíli; členové ozbrojené družiny.
 - ² Jiří Vosterský Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1595), na Brocně a Kokoříně.
 - ³ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.
 - ⁴ Pasírovat – prominout, odpustit, povolit, dovolit. Příslušná registra úřadu nejvyššího purkrabství pražského se nedochovala. Srov. D. CULKOVÁ, *Nejvyšší purkrabství*.
 - ⁵ Pravděpodobně Zikmund Karlík z Nežetic (zemřel po 1595), na Vysoké Libni a Slatiňanech.
 - ⁶ *Sněmy české IX*, č. 56, s. 85-119 (Usnesení generálního sněmu konaného 10. února až 17. března 1595). Václav Pětipeský se zúčastnil zahájení zasedání sněmu, relace sněmovního usnesení nikoli. Mezi relátory sněmovního usnesení je zapsán s poznámkou, že relaci vykonal na jeho místě Václav Mitrovský z Nemyše. Srov. tamtéž, s. 117.
 - ⁷ N. Hrzán z Harasova.
 - ⁸ Srov. list č. 396.
 - ⁹ Pravděpodobně Ehrenfried Berbisdorf z Berbisdorfu (zemřel po 1621), na Varnsdorfu, bratr Gotfrieda Berbisdorfa z Berbisdorfu, jezdec (rejtár) v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte nebo Gotfried Berbisdorf z Berbisdorfu (zemřel 1612), na Varnsdorfu, Hrušově a Struhách, bratr Ehrenfrieda Berbisdorfa z Berbisdorfu, manžel Mandaleny Hrušovské z Hrušova.
 - ¹⁰ Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu (zemřel 20. 1. 1603), na Zvoleněvsi a Chocni, přisedící zemského soudu a podkomoří královny.
 - ¹¹ Adam ze Šternberka (zemřel 10. 4. 1623), na Sedleci, přisedící zemského soudu a hejtman Nového Města pražského.
 - ¹² Wolf Novohradský z Kolovrat (narozen kol. 1553, zemřel 18. 1. 1609), na Lnářích, přisedící zemského soudu.
 - ¹³ Melichar Redern z Redernu (n. 6. 1. 1555, z. 20. 9. 1600), na Frýdlantu, Zawidowě, Liberci a Hammersteinu.
 - ¹⁴ Tovařyš – druh, společník, spolupracovník; člen ozbrojené družiny.
 - ¹⁵ Týhoden – týden.
 - ¹⁶ Narážka na jednání o rozpuštění pluku Šebestiána Šlika mezi zástupci pluku a plnomocníky nejvyšších zemských úředníků, které se konalo v Praze 20. února 1595. Viz V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare II*, s. 161 (Praha, 27. května 1595), Rudolf II. představitelům pluku Šebestiána Šlika.
 - ¹⁷ Uhry, království, historické území. Dnes z větší části na území Maďarské republiky.
 - ¹⁸ Arkebuzíři – členové druhu vojenské jednotky jezdeckta, kteří byli vyzbrojeni mimo jiné palnou zbraní zvanou arkebuza neboli dlouhá ručnice.
 - ¹⁹ Regiment.

rým by čtyry tisíce bylo, ((těm aby každý dva měsíce platili)).²⁰ To nevím, bude-li to císař²¹ chtít přijít. Jinéhoť na ten čas nevím co psáti, než pan Velemycký²² Tě velmi s radostí očekává. S tím milost Pána Boha rač s námi se všemi bejti. Datum spěšně v Novým Městě praským²³ v pátek den svatého Matěje léta [tisícího pětistého] devadesátého pátého.

Václav Pětipeský²⁴

²⁰ Konečný počet svolených vojenských jednotek schválených generálním sněmem byl součástí usnesení generálního sněmu. Srov. *Sněmy české IX*, č. 56, s. 85-119 (Usnesení generálního sněmu konaného 10. února až 17. března 1595), zde s. 90-91, 104-106.

²¹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

²² Jaroslav Velemycký z Velemyšlovsi (zemřel před 1612), na Týnci nad Sázavou, od 1596 manžel Mandaleny Pětipeské z Chýš a Egrberku.

²³ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť hlavního města Prahy.

²⁴ Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen kol. 1529, zemřel 7. 3. 1602), na Blahoticích a Neprobylcích, bratr Albrechta Pětipeského.

426.

Bohuslav Bořita z Budče píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o vojácích v Hustopečích a Olomouci. Ještě s nikým nemluvil o jeho dluhu. Nemůže se setkat s panem Haugvicem. Chce se sejít dříve, než Albrecht odjede z Hustopečí.

Brno – Líšeň, 24. února 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/5, fol. 14, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Eknberku na Byšicích, Jeho M[ilosti] C[ísařské] rytmistru, panu švagru, bratru a starému mému vždycky zvláště milému tovaryši,¹ k dodání.

((Od p[ana] Bouslava Bořity.²))³

Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane bratře, švagře můj zvláště milý. Zdraví i všeho dobrého věrněť přeji. O tom vím, že tak po všech jezdí, lidi šacují,⁴ ale vždy pravili, že z Hustopeč.⁵ Toho forýra⁶ malczaunovýho⁷ já znám. Když oni to jezdí, naději se, že jim to přetrženo bude. V Holomouci⁸ několik takových rejtarů⁹ vzali a snad již i konec svůj někteří vzali. Obávám se, že sou tito z té roty. Co se Tvého dluhu dotejče, tvýho ještě

¹ Tovyaryš – druh, společník, spolupracovník; člen ozbrojené družiny.

² Bohuslav Bořita z Budče (zemřel po 1600), na Líšni a Kobylnicích, komorník práva menšího zemského v kraji Brněnském, manžel N. Kytlicové z Kytlic.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Šacovat – odhadnout, ocenit; zde prohledávat.

⁵ Hustopeče, poddanské město severně od Břeclavi (kraj Jihomoravský). V majetku kláštera Králové (Aula Regia) na Starém Brně.

⁶ Forýr, z něm. der Führer – vojenská hodnost; poddůstojník, který má na starosti ubytování prostých vojáků.

⁷ Pravděpodobně Jáchym Malcán, svobodný pán na Miliči a Pencelíně (zemřel po 1592).

⁸ Olomouc, královské a krajské město na Moravě (kraj Olomoucký). Středisko historického Olomouckého kraje.

⁹ Rejtar, z něm. der Reiter – jezdec na koni; jízdní vojn.

sem žádným o to nemluvil. S kým sem o to mluvit chtěl, jel do Polsky¹⁰ se pane[m] biskupem.¹¹ Jestli by to z Dubenče¹² na sebe vzít chtěl, bylo by dobře. Já bych mu rád nápomocen byl i pomáhal podle své nejvyšší možnosti. Nemohu se se panem Haugvicem¹³ shledati, j[es]t na Rokytnici¹⁴ u strejce svýho.¹⁵ O novinách mi píšeš, že Ráb¹⁶ turecký předce zůstává. Byl bych raději slyšel, aby náš byl a že Turek poražen. Nepíšeš mi nic, od koho j[es]t poražen. Prosím Tebe, nechť se ještě shledáme, nežli by¹⁷ z Hustopeč odjel. Přijed' ke mně, možný-li j[es]t. V Kobylnicích¹⁸ strojím v outery¹⁹ i v středu²⁰ býti. S tím já Tvůj starú měrou. Da[tum] na Leštné²¹ v pátek den s[vatéh]o Matěje léta 1595.

Tvůj vždycky volný starou měrú,
Bohuslav Bořita z Budče na Leštné,
ko[morník] prá[va] m[enší]ho z[emské]ho v kraji Brněnským²²

Přijed' ke mně a vezmi z Dubenče sebou, rozmluvíme o té věci.

¹⁰ Polsko, království, historické území. Dnes z větší části na území Polské republiky.

¹¹ Stanislav Pavlovský z Pavlovic (zemřel 2. 6. 1598), olomoucký biskup, hrabě české královské kaple, kníže, rada Rudolfa II. Habsburského.

¹² „Z Dubenče“. Blíže neidentifikovaná osoba. Statek Dubeneč vlastnili Zilvarové z Pilníkova. Statek Dubeč vlastnil Adam Zapský ze Zap.

¹³ N. Haugvic z Biskupic.

¹⁴ Rokytnice, poddanská ves a zámek západně od Přerova (kraj Olomoucký). V majetku Jáchyma Haugvice z Biskupic.

¹⁵ Jáchym Haugvic z Biskupic (zemřel 1607), na Rokytnici, nejvyšší sudí Markrabství moravského.

¹⁶ Ráb, město a pevnost v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severozápadně od Budapešti.

¹⁷ Bys.

¹⁸ Kobylnice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Brna (kraj Jihomoravský). V majetku Bohuslava Bořity z Budče.

¹⁹ Dne 28. února.

²⁰ Dne 1. března.

²¹ Brno – Líšeň, poddanské městečko a tvrz severovýchodně od Brna (kraj Jihomoravský). V majetku Bohuslava Bořity z Budče.

²² Brněnský kraj, jeden z pěti historických krajů v Moravském markrabství. Krajským městem bylo královské město Brno.

427.

Václav Služský z Chlumu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že je nemocný. Až přijedou do Hustopečí komisaři vyplácet a rozpouštět pluk Šebestiána Šlika, zastoupí ho na jeho místě jeho otec. Kdyby jej otec nemohl zastoupit, dohodl se s Davidem Longem, aby za něj udělal vyúčtování a vyrovnal s ním dluhy.

Klecany, 15. března 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 51, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ekerberku na Byšicích, Bosni a Hořejších Přívorách, panu rytmistru a švagru mému zvláště milému, k vlastnímu dodání.

((Od p[ana] Služského,¹ abych jeho službu odevzdal.))²

¹ Václav Služský z Chlumu (zemřel kol. 1612), na Klecanech, syn Jana Služského z Chlumu.

Službu svou vždycky povolnou vzkazují Vaší Mi[los]ti, urozený pane rytmistře a švagře můj zvláště milej. Zdraví a v něm jiného všeho nejlepšího dobrého na Pánu Bohu Vaší Milo[sti] věrně žádá[m]. Nemohl sem pominouti, poněvadž pan David Longk³ z Moravy⁴ zde u pana votce⁵ myho byl, toho psaní Vaší Milo[sti] učiniti, i vo nedostatku zdraví svýho, v kterým až posavad velmi těžce týrvám, se ohlásiti, pročez mně nikoli možný nejní nikam ven vyjítí, neb více ležím, nežli chodím. A tak nevím, jak dále Pán Bůh se mnou naložiti ráčí. I majíc pak já službu svou pod regimentem Vaší Milo[sti] zaslouženou i tolikéž n[ebožtík] strejc⁶ můj, totižto na devět koní společně, pan otec můj, jsou⁷ té jisté vůle sám do Moravy k Vaší Milo[sti] se vypraviti, když by páni komisaři,⁸ do Hustopeče⁹ přijedouc, Vaší Milo[sti] i jinejm rejtarům¹⁰ platiti měli, že by osobně na místě mém se postavil. Však jestliže by pak pan votec můj se postaviti nemohl, dožádal sem se dočeného pana Davida Longka, aby na místě mejm při témž placení byl, předně s Vaší Milo[sti] oučet učinil, co ste mi vydati a půjčiti ráčili i tolikéž n[ebožtiku] strejci mému, aby zase Vaší Milo[sti] oplatil a vostatek k sobě přijal. Vaší Milo[sti] za to služebně prosím, že jemu v tom nápomocný bejti ráčíte, tak abych já, chudej pacholek, k svýmu spravedlivé[m]u přijítí mohl. A co tu pro mě učiniti ráčíte, já se Vaší Milo[sti], jestliže mě milej Pán Bůh pozdraviti ráčí, toho zase rád až do smrti odsluhovati chci. S tím nebeský Pán Bůh radč popřítí, abych se s Vaší Milo[sti] v dobrém a potěšeném zdraví shledati mohl. Datum na Klecanech¹¹ v středu po Smrtedlné neděli léta páně [15]95.

Václav Služský z Chlumu

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ David Long z Kvancendorfu.

⁴ Morava, markrabství, historické území. Dnes část České republiky.

⁵ Jan Služský z Chlumu (zemřel kol. 1603), na Klecanech, otec Václava Služského z Chlumu.

⁶ Blíže neidentifikovaná osoba.

⁷ Jsouc.

⁸ Komisař – osoba pověřená nebo zmocněná k vykonání jistého úkolu. Komisi byli pověřeni Bohuslav Bořita z Budče, místosudí, a Vilém Rút z Dírné. Regest instrukce pro komisaře vydal V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare II*, s. 143 (Praha, 10. prosince 1594). Instrukce Rudolfa II. Habsburského pro Bohuslava Bořitu z Budče, místosudího, a Viléma Ruta z Dírného, komisaře pověřené vyjednáváním s jezdcí zesnulého hraběte Šebestiána Šlika, meškajícími v Hustopeči.

⁹ Hustopeče, poddanské město severně od Břeclavi (kraj Jihomoravský). V majetku kláštera Králové (Aula Regia) na Starém Brně.

¹⁰ Rejtar, z něm. der Reiter – jezdec na koni; jízdní vojin.

¹¹ Klecany, poddanské městečko a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). Část v majetku Václava Služského z Chlumu.

428.

Jaroslav Velemyský z Velemyšlovsi píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu Václav Pětipeský a jiní bratři Pětipeští dali odpověď a proběhly i záměry (vejprosy) s jeho dcerou Magdalenou, jen svatební den mu neurčili, dokud nepřijede domů. Čeká už dlouho, a proto žádá, aby mu na jeho místě určil den svatby Václav Pětipeský.

Byšice, 27. března 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 14-15, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Ejgkerbergku na Byšicích a Bosyni, Jeho [Mil]o[s]ti Císařské rytmistru, panu otci mému ze všech nejmilejšímu, k vlastnímu otevření dán bud'.

((Od p[ana] Velemyského.¹))²

Službu svou vždyckny hotovou, povolnou, poslušenství synovské Vaší Milosti vzkazují, urozený a můj ze všeho světa nejmilejší pane otče, pane Albrechte Pětipeský. Zdraví, v něm jiného všeho nejlepšího dobrého Vaší[n]o[s]ti všemohoucího Pána Boha žádám, věrně, upřímně rád přeji, tak jako sám sobě. Nemohl sem toho pominouti, neviděvši pana otce tak dávný čas, abych neměl přezvědětí skrze toto svý kratičký služebný psaní, kderak se pan otec na zdraví svým jmíti ráčí. Věřím, že toto mý služebný kratičký psaní ode mě jakožto od svého neposlušného syna a služebníka pan otec můj nejmilejší za vděk přijíti ráčí. Pana otce mého nejmilejšího toho tejna činiti nechci, že z vůle Pána Boha všemohoucího a s radou pánů a přátel mých z obojí strany jest mi se odpověď i vejprosy³ od pana Václava Pětipeského⁴ a pánů bratrů Vaší[n]o[s]tivých stali, ale den k veselí jsou mi jmenovati nechtěli. Jest mi do Vaší[n]o[s]tin[n]ého příjezdu odloženo, až Vy, dá-li Pán Bůh, domů ve zdraví přijeti ráčíte. I nenadál sem se toho, aby pan otec tak dlouho domů přijeti neráčil. I mohu panu otci oznámiti, taky kdy konečně sou se vejprosy staly, dvě neděle z masopustu.⁵ A poněvadž již tak dlouho čas čekám, Vaší[n]o[s]ti jakožto na mě laskavého pana otce služebně poníženež žádám a prosím, že se pan otec tak mnoho ponížiti ráčí a jestliže by se pan otec dlouho domů vyjíti neráčil, teda pan otec panu Václavovi Pětipeskému, panu ujci mému nejmilejšímu, psáti ráčíte, aby mi den k veselí na místě Vaší[n]o[s]tin[n]ým jmenoval, tak abych svou věc do konce na místě postavenou míti mohl. A co tu pan otec kolivč pro mě učiniti ráčí, jakožto pro svýho poslušného syna a služebníka, sem zase hotov panu otci svejmi službami dnem noci se toho odsluhovati. To račte bohdá poznati. A na mně toho, věřím panu, státi neráčíte. A tak pan otec mě ráčí míti vždyckny po všechny ((časy)) svého hotového, povolného, poslušného, syna, služebníka. A tak tý celý neomylné naděje a důvěrnosti sem k svému nejmilejšímu panu otci, že mě pan otec oslyšeti <nerá> jakožto svého poslušného syna a služebníka neráčí. A pana otce služebně žádám a prosím, že pan otec na mě jakožto syna svého vždyckny hotového, povolného, poslušného, služebníka, zapomenouti neráčí, kderež jest hotov panu otci mýmu nejmilejšímu nerčili vůli Vaší[n]o[s]tin[n]ou, ale pomýšlení Vaš[n]o[s]tin[n]é jsem panu otci po všechny časy vykonávati. S tím milost Pána Boha rač býti s námi se všemi. Všemohoucí Pán Bůh rač dáti, abych se mohl s panem otcem mejm nejmilejším v dobrým a potěšitedlným zdraví shledati. Za odpověď, kderou bych se mohl zpravití, pana otce mého nejmilejšího služebně žádám a prosím a s radostí ji očekávati budu. Dat[um] na Byšicích⁶ v pondělí Velikonoční léta 1595.

*Vaší[n]o[s]ti syn a služebník vždyckny po všechny časy hotový, povolný, poslušný,
Jaroslav Velemyský z Velemyšlovsi na Tejnici nad Sázavou,⁷ ma[nu] p[ro]p[ria]*

¹ Jaroslav Velemyský z Velemyšlovsi (zemřel před 1612), na Týnci nad Sázavou, od 1596 manžel Mandaleny Pětipeské z Chýš a Egrberku.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Vejprosy – zásnuby; vyjednávání šlechtice o sňatku v sídle rodičů nebo poručníků jeho vyvolené.

⁴ Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen kol. 1529, zemřel 7. 3. 1602), na Blahoticích a Neprobylicích, bratr Albrechta Pětipeského.

⁵ Kolem 19. února.

⁶ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ Týnec nad Sázavou, poddanská ves a hrad západně od Benešova (kraj Středočeský). V majetku Jaroslava Velemyského z Velemyšlovsi.

429.

Bohuslav Bořita z Budče píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu psaní od Albrechta Kapouna ze Svojkova. Prosí o oznámení, kdy bude vyplacen a rozpuštěn pluk Šebestiána Šlika, protože má jeho dluhy.

Kobylnice, 23. dubna 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/5, fol. 13, česky

Urozené[m]u a statečné[m]u rytíři panu Albrecht[ov]i Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu bratru, švagru a tovaryši¹ mému zvláště milému.

((Od p[ana] Bořity.²))³

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane bratře, švagře a starý tovaryši. Zdraví od Pána Boha i všeho dobrého věrně přejí. Posílámť psaní od pana Kapouna.⁴ Mušel do[m]ů jeti, pan otec⁵ jeho umřel. Co v sobě zavírá, porozumíš. Brzo-li budete obdankováni,⁶ já bych rád, nedostanu-li brzo peněz, s[va]tý Jiří⁷ před rukama, bude mi obtížně. Prosím Tebe, ozna[m] mi, kdy byš te měli placeni bejti, nebo má[m] jeho dluhy, má[m] mu co vyupomínati.⁸ Jak se máš, oznam mi. Já se dobře nemá[m]. Týto chvíle na obeslání ku panu hejtmanovi⁹ na Židlochovice¹⁰ jedu se pane[m] Omštejnem.¹¹ S tím já Tvůj. Dat[um] z Kobylnic¹² v neděli de[n] s[vatě]ho Jiří léta 1595.

Bohuslav Bořita z Budče, m[anu] p[ro]p[ri]a

¹ Továryš – druh, společník, spolupracovník; člen ozbrojené družiny.

² Bohuslav Bořita z Budče (zemřel po 1600), na Líšni a Kobylnicích, komorník práva menšího zemského v kraji Brněnském, manžel N. Kytlicové z Kytlic.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Albrecht Kapoun ze Svojkova (zemřel 1604), v Chrudimi, syn Jana staršího Kapouna ze Svojkova.

⁵ Jan starší Kapoun ze Svojkova (narozen 1527, zemřel 1595), na Bartoušově a Borovnici, otec Albrechta Kapouna ze Svojkova.

⁶ Obdankovat, z něm. ab Danken – propustit vojenský útvar ze služby; vyplatit a rozpustit vojenský útvar; propustit z vojska.

⁷ Dne 23. dubna.

⁸ Vyupomínati – upomínáním dosáhnout zaplacení; upomínat o zaplacení.

⁹ Fridrich starší ze Žerotína (zemřel 31. 5. 1598), na Židlochovicích, rada dvorské válečné rady, plukovník jezdecký, plukovník nad pěšimi z Markrabství moravského, nejvyšší hofmistr Maxmiliána Habsburského, hejtman Markrabství moravského, místodržící úřadu nejvyššího komorníka Markrabství moravského.

¹⁰ Židlochovice, poddanské městečko a zámek jižně od Brna (kraj Jihomoravský). V majetku Fridricha staršího ze Žerotína.

¹¹ Baltazar Omštan ze Stokyně, na Malkovicích, mistrher moravské hotovosti.

¹² Kobylnice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Brna (kraj Jihomoravský). V majetku Bohuslava Bořity z Budče.

430.

Fridrich Rožnovský ze Křtěnova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že splácení peněz podle smlouvy mezi bratry Tomášem a Kryštofem Oplty (list č. 292) je převedeno na Valentu Kleple. Dva termíny nejsou zaplacený. Psal mu Damián z Pejcelandorfu, že se postará o zaplacení.

Nový Zámek, 4. května 1595

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi ((staršímu)) Pětipeskému z Chýš z Egrberku na Byšicích a Bosyni, panu kmotru mému zvláště milému a na mě laskavému, k dodání.

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane kmotře můj zvláště milý a na mě laskavý. Téhož zdraví i jiného všeho nejlepšího dobrého, panu kmotru od Pána Boha upřímně vi((n))šují a žádám. Přede všemi jinejmi věcmi nad tím potěšen sem, že jest Pán Bůh všemohoucí s svou Božskou ochranou panu kmotru z těch nebezpečnejch míst, kdež nemálo dobrejch poctivejch lidí od toho nejúhlavnějšího nepřitele všeho křesťanstva Turka tohoto pomínulého roku [15]94 zahynulo, jest šťastně pomoci a v dobrém zdraví domů se zase navrátiti <...> <<...>> ráčil. A co ste koli tu pro obhájení všeho křesťanstva ničeho nelituje učiniti a prokázati ráčili, jestli jinudy záplata hodná nebude, Pán Bůh ráčí to vše panu kmotru hojněji vynahraditi. Co se pak té smlouvy na onen čas mezi Tomášem¹ a Krystofem Oplty,² bratřími, učiněné dotejče,³ nadál sem se, poněvadž ta věc všecka k zaplacení na Valentu Kleple⁴ z městečka Doxze⁵ převedena jest, že to každoročně vedle smlouvy se ((o))<d>tu⁶ vypravovati bude. Ale tak jsem <z>((s))rozuměl, že opět do tohoto svatého Jiří minulého⁷ dva termíny zadržány jsou. Psaní pak, kteréž pan Damián⁸ o tu věc mluvil se mnou, a když jsem jemu, na čem ty věci pozůstávají, připomenul, připověd<a>((é))l bez dalšího zaneprázdnění, aby pan kmotr <z>((s))pokojen bejti mohl, že to opatřiti chce. A tak jináče nevím, než že se to p<...>((ro)) nynější polní díla protáhlo. Však nicméně hned jsem psaní panu Damiánovi učinil a jeho za to žádal, aby ta věc bez dalšího zaneprázdnění spokojena byla. Mám za to, že dále nebude potřeba pro to panu kmotru se dopisovati. Já pak, v čemž panu kmotru jaké líbezné přátelství a službu učiniti mohu, vžd[y]cky⁹ račte mě k sobě volného znáti. S tím milost Pána Boha rač bejti s námi se všemi. [Datum]¹⁰ na Novém Zámku¹¹ ve čtvrtek po svatým Jeremiáši léta [tisícího pětistého] devadesátého pátého.

*Fridrich Rožnovský z Křtěnova,¹²
panu kmotru vždycky volný slouha*

¹ Tomáš Oplt, rychtář, poddaný Jana z Vartemberka ze vsi Heřmanice, bratr Kryštofa Oplta.

² Kryštof Oplt, mlynář, poddaný Albrechta Pětipeského, bratr Tomáše Oplta.

³ List č. 292.

⁴ Valenta Klepl, poddaný Jana z Vartemberka z městečka Doksy.

⁵ Doksy, poddanské městečko a panský dům jihovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Jana z Vartemberka.

⁶ Odtud.

⁷ Dne 23. dubna.

⁸ Damián z Pejcelandorfu (zemřel po 1595), na Visce a Kalku, hejtman na Novém Zámku.

⁹ Poškozená psací látka.

¹⁰ Poškozená psací látka.

¹¹ Nový Zámek, zámek ve vsi Zahrádky jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Jana z Vartemberka.

¹² Fridrich Rožnovský z Křtěnova (zemřel po 1596), úředník na Novém Zámku.

431.

Jaroslav Velemyský z Velemyšlovsi píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o informaci, kdy se vrátí domů.

Byšice, 7. května 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 16-17, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Ejgkerbergku na Byšicích a Bosyni, Jeho Milosti Císařské rychtmejistru, panu otci mému ze všech nejmilejšímu, k vlastnímu otevření a přečtení dán bud'.

Službu svou vždyckny hotovou, povolnou, poslušenství synovské Vaši[n]o[s]ti vzkazují, urozenej a můj ze všech nejmilejší pane otče, pane Albrechte Pětipeský. Zdraví, v něm jiného všeho nejlepšého dobrého, Vaši[n]o[s]ti od všemohoucího Pána Boha což byste jen sobě od Pána Boha požádat ráčili, věrně upřímně rád přeji, tak jako sám sobě. Můj nejmilejší pane otče, nemohl sem toho pominouti, abych svého nejmilejšího pana otce tímto svým kratičkým služebným psaním navštívití a neměl přezvědětí, kderak se můj nejmilejší pan otec na zdraví svým jmítí ráčí a jak se mému nejmilejšímu panu otci tam daří a vede. Já z daru Božího zdráv sem. Dále, můj nejmilejší pane otče, Vaši[n]o[s]ti nevím co jiného psáti, než že vždyckny den ode dne vodkládají Vaši[n]o[s]tinému list, ten na kterej o peníze tehďáz že je povezou, kde nic tu nic. [!] Můj nejmilejší pane otče, Vaši[n]o[s]ti služebně žádám a prosím, že se tak mnoho se ponížiti račte a mně že se oznámiti račte, brzo-li se můj nejmilejší pan otec domů strojiti ráčí, neb bych již rád, aby to Pán Bůh ráčil dáti a můj nejmilejší pan otec ve zdraví bohďa se domů navrátiti ((ráčil) a z šedního dne svátek aby mi učiniti ráčil. Můj přenejmilejší pane otče, dále pana otce svého nejmilejšího taky služebně žádám a prosím, jakožto Vaši[n]o[s]tin vždyckny hotovej, povolnej, poslušnej syn a služebník, že mě můj nejmilejší pan otec jakožto svého poslušného syna v svý laskavý paměti ráčí a na mě můj nejmilejší pan a otec zapomenouti neráčí. Nech můj <pan> nejmilejší pan otec mě jináč neočekává a bohďa nepozná, jak neničko tak i bohďa potom vždyckny po všechny časy volného, poslušného, hotového syna a služebníka, neb sem svému nejmilejšímu panu otci vždyckny hotov sloužití po všechny časy dnem nocí, v možnéch nemožnejch, nerčili vůli, ale pomýšlení mého nejmilejšího pana <otce konati> vykonávati. A tak tý celý důvěrnosti, neomylný naděje sem k svému nejmilejšímu panu otci, že mě můj ze všeho světa nejmilejší pan otec oslyšeti neráčí. S tím milost Pána Boha rač bejti s námi. Všemohoucí Pán Bůh rač to dáti, abych se mohl s mým nejmilejším panem otcem v dobrým a potěšitedlným zdraví shledati. Dat[um] na Byšicích¹ v neděli po Božím Vstoupení léta 1595.

*Vaši[n]o[s]tin vždyckny po všechny časy povolný,
hotový, poslušný syn a služebník do smrti,*

Jaroslav Velemyský z Velemyšlovi² na Tejnici nad Sázavou,³ ma[n]u p[ro]p[ria]

¹ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Jaroslav Velemyský z Velemyšlovi (zemřel před 1612), na Týnci nad Sázavou, od 1596 manžel Mandaleny Pětipeské z Chýš a Egrberku.

³ Týnec nad Sázavou, poddanská ves a hrad západně od Benešova (kraj Středočeský). V majetku Jaroslava Velemyského z Velemyšlovi.

432.

Adam Linhart z Najenperku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Přimlouvá se k němu a žádá ho, aby pomohl k zaplacení dluhu 100 kop grošů míšeňských koníři Matějovi Mackovi, které mu dluží Jíra Prosílek, jenž sloužil pod Albrechtem Pětipeským v Uhrách ve

válce proti Turkům. Jeden člověk mu dodal dlužní úpis na 750 kop grošů míšeňských, ve kterém je Vilém Kavka z Řičan dlužníkem. Dlužní úpis přijal a podle něj sepsal půhon, který podá do úřadu nejvyššího purkrabství pražského.

Praha, 13. května 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 12, česky

*Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrbergku a na Byšicích, panu a kmotru mému zvláště milému, k dodání.
((Od pana Linharta.¹))²*

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane Albrechte Pětipeský, pane a kmotře můj zvláště milej. Od Pána Boha panu kmotru zdraví a při něm jiného všeho dobrého vinšující, přeji věrně rád. Podle toho panu kmotru oznamují, že jest mně pan Matěj Macek³ koníř⁴ ku panu kmotru za toto přímlyvné psaní žádal, oznamujíc, že jest jemu nějaký pan Jíra Prosílek⁵ z Lošan,⁶ (kderýž pod praporcem páně kmotrovým zůstává), dluhu sečteného jedno sto kop míš[eňských] dlužen pozůstal a ty jemu v času již minulém dáti a zaplatiti měl. A poněvadž tomu srozumívá, že nyní všechněm abdikováno i také zaplaceno bude, aby pan kmotr jemu, p[an]u Matějovi Mackovi, k takovému dluhu jeho spravedlivému na témž panu Jiřím Prosílkovi dopomohl. Jehožto snažnou žádost oslyšeti nemoha, tak činím a za něho, p[ana] Matěje Macka, ku panu kmotru se přimlouvajíc služebně žádám, že jemu pan kmotr k témuž oznámenému dluhu jeho dopomůže a pokudž možné jemu této přimlavy mé učiniti dá. Čehož já se panu kmotru, co se tu k přímlyvě mé stane, službami svými odsluhovati nepominu. Dnův nyní pomínujích jeden dobrej člověk dodal mi jistotu panu kmotru na pána pana Viléma Řičanského Kavku⁷ na sumu půl vosma sta kop míš[eňských] svědčící, oznamujíc mi, že jest ho pan kmotr, když jest teď v Znojmě⁸ byl, žádal, aby mně takovou jistotu dodal, abych podle ní pohnal, kderouž sem k sobě přijal i taky půhon sepsal, kderež po těchto svátících k úřadu⁹ podati nepominu. S tím se panu kmotru na všem dobře a šťastně jmíti vinšují. Dat[um] v Praze¹⁰ v sobotu po s[vaté]m Stanislavu léta 1595.

Adam Linhart z Nejenpergku

¹ Adam Linhart z Najenperku (narozen 1566, zemřel 2. 8. 1617), ve Starém Městě pražském, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Matěj Macek, koníř. Blíže neidentifikovaná osoba.

⁴ Koníř – znalec (odhadce) koní, který zajišťoval vady prodaných koní při uplatňování nároků ze správy.

⁵ Jiří Prosílek, měšťan v Kutné Hoře, v Lošanech.

⁶ Lošany, poddanská ves jihozápadně od Kolína (kraj Středočeský). Majetkem královského města Kutná Hora.

⁷ Vilém Kavka z Řičan (zemřel po 1638), na Štěkni.

⁸ Znojmo, královské město a zámek na Moravě (kraj Jihomoravský).

⁹ Úřad soudu nejvyššího purkrabství pražského. Příslušná registra úřadu nejvyššího purkrabství pražského se nedochovala. Srov. D. CULKOVÁ, *Nejvyšší purkrabství*.

¹⁰ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

433.

Fridrich starší ze Žerotína píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že šest Albrechtových jezdců oloupilo sedm jeho poddaných židů. Žádá, aby zajistil vrácení ukradených věcí a zamezil dalším loupežím.

Židlochovice, 21. května 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/16, fol. 34-35, česky

*Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku [etc.], rytmistru nad I [tisícem] německých rejtarův,¹ panu a příteli mému zvláště milému, k d[odání].
(Od p[ana] Žerotína² o vobráni židů.)³*

Službu svou vzkazují, urozený a můj zvláště milý pane a příteli. Od Pána Boha zdraví i jiného všeho dobrého Vám věrně přeji. Oznamuji Vám, kterak sou, jakž mne zpráva dána, z počtu rejtarův Vašich ((aneb z těch, kteří v Hustopeč⁴ leží,)) šest osob, potkajíc sedm židův, poddaných mých, kteříž sou na jarmark⁵ do Volbramic⁶ některé věci nesli, jim sou to všecko i co sou při sobě peněz měli mocí pobrali, k tomu se majíc, jako by jich zbití chtěli. O kterémžto předsevzetí v této pokojné zemi rejtarův Vašich proti židům, poddaným mým, nerad slyším a příčiny sobě dosti dané mám, i že se to snad mne na protimysl již nejednou činí, souditi musím. Pročež bych slušně na ty cesty pomysliti a to skutečně předsevzítí jměl, aby se na mých gruntích ani žádnému jinému toho více nedálo, kdybych v tom více toho, kohož náleží, neušetřoval. A protož, poněvadž ti židé takové Vaše rejтары, kteří sou je obloupili, znají, když by Vám je ukázali, za to žádám, že jich k tomu skutečně přidržíte, aby již jmenovaným židům, což jim mocně pobrali, zase navrátili a vynahradili, a napotom více mých gruntů způsobem takové loupeže prázdný byli. Nestane-li se toho, Vám se tímto psaním opovídám, tak jako i prve, že více ničehéhož nebudu ušetřovati, nýbrž tu věc tím způsobem před sebe vezmu, jak bych s poddaný((mi)) svými s pokojem zůstati a před dalším utiskáním takový[m] bezpečen býti mohl. S tím se nám dobře jmiti vinšuji. Dán z Židlochovic⁷ 21. Mai l[éta] p[áně] [15]95.

*Fridrich starší z Žerotína na Židlochovicích,
hejtman Marg[krabství] mor[avského] a J[eho] M[ilosti] C[ísařské]⁸ rada
F[ridrich] z Žerotína⁹*

((Hauk<v>((b))ic,¹⁰ Jerolimus Haubic,¹¹ Fridrich Klyks,¹² Ernfrýd Berbištorf,¹³ Hans Šurong¹⁴ všecko vrátit mušeli.))¹⁵

¹ Rejtar, z něm. der Reiter – jezdec na koni; jízdní voják.

² Fridrich starší ze Žerotína (zemřel 31. 5. 1598), na Židlochovicích, rada dvorské válečné rady, plukovník jezdeckta, plukovník nad pěšimi z Markrabství moravského, nejvyšší hofmistr Maxmiliána Habsburského, hejtman Markrabství moravského, místodržící úřadu nejvyššího komorníka Markrabství moravského.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Hustopeče, poddanské město severně od Břeclavi (kraj Jihomoravský). V majetku kláštera Králové (Aula Regia) na Starém Brně.

⁵ Jarmark – výroční trh založený (vysazený) privilegiem, konal se několikrát do roka po dobu několika dnů.

⁶ Olbramovice, poddanské městečko severovýchodně od Znojma (kraj Jihomoravský). V majetku Jiřího Hodickeho z Hodic.

⁷ Židlochovice, poddanské městečko a zámek jižně od Brna (kraj Jihomoravský). V majetku Fridricha staršího ze Žerotína.

⁸ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁹ Autograf Fridricha ze Žerotína.

¹⁰ N. Haugvic z Biskupic, jezdec (rejtar) v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

¹¹ Jerolím Haubic, jezdec (rejtar) v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

¹² Fridrich Kliks, jezdec (rejtar) v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

¹³ Ehrenfried Berbisdorf z Berbisdorfu (zemřel po 1621), na Varnsdorfu, jezdec (rejtar) v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

¹⁴ Hans Šurong, jezdec (rejtar) v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

¹⁵ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku. Text na třetí straně dvojlistu.

Petr mladší Boubínský z Újezda píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby v Hustopeči na jeho místě jednal se Samuelem Rybákem, zástupcem Marie, manželky Jiřího Míky, kvůli zranění, které mu učinila.

Drahtín, 21. května 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 15, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergu a na Byšicích, Jeho [Mil]o[s]ti Císařské rytmistru a panu ujci mému zvláště milému.

((Do Přibic¹ odtad' blízsko Pohořelec² David Židavský³ rychtář,⁴ k ně[m]u pro voves poslat.))⁵

Službu svou Va[ší] [Mil]o[s]ti vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane ujče můj zvláště milý. Od Pána Boha přeji Va[ší] [Mil]o[s]ti zdraví a při něm jinýho všeho nejlepšího dobrýho věrně rád. Můj zvláště milej pane ujče, Va[ší] [Mil]o[s]ti oznamuji, že opět pan otec⁶ můj mně psaní činí, co se dotýče tý ženy, kderá mě tak lehkomyšlně na zdraví mým velikou škodu učinila i taky k mnohý outratě přivedla, abych s radou Va[ší] [Mil]o[s]ti pánům radním města Hustopeče,⁷ aby mi to k slušný nápravě přivedli, sobě stížil, nebo jestliže by mi to od nich k nápravě přivedeno náležitě nebylo, tehdy že by pan otec chtěl sem, neprodlívaje, bratra mýho staršího, pana Zdeňka,⁸ odeslati a s ním někderý více z dobrých přátel, tak abych v tom náležitě opatřen býti mohl. A poněvadž taky Va[ší] [Mil]o[s]ti psaní činí,⁹ nepochybuji, že o tom o všem i snad obšírněji Va[ší] [Mil]o[s]ti oznamuje. Poněvadž pak pan Samuel Rybák¹⁰ k žádosti mý panu rychtáři a pánům radním to přednesl na místě mým i taky ty cesty podal, co tu mně velice ublíženo jest bez dalšího vedení podlí práva, chtěli-li by se v to vložití a mně přátelským způsobem s otcem tý jistý Maruše,¹¹ poněvadž on ji zastoupá, spokojiti, tak abych věděl zase co panu otci jistýho psáti. Poněvadž pak, jakž sem srozuměl, sou té vůle se mnou se spokojiti přátelským způsobem, nemoha sám pro nedostatek zdraví mýho osobně tu býti, Va[ší] [Mil]o[s]ti prosím, že na místě mým o to s nimi mluvití a tak jednati ráčíte. Předně co jest mi tu tak na zdraví mým beze vsí ode mě daný příčiny ublíženo, aby mi to slušně napraveno bylo, tak aby táž Maruše, manželka Jiří[ka]¹² Míka,¹³

¹ Přibice, poddanská ves na Moravě jižně od Brna (kraj Jihomoravský) Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Židlochovice.

² Pohořelice, poddanské město jižně od Brna (kraj Jihomoravský). Část samostatného svobodného panství Židlochovice.

³ David Židavský, rychtář, poddaný Fridricha ze Žerotína ze vsi Přibice u Pohořelice na Moravě.

⁴ Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

⁵ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Adam Boubínský z Újezda (zemřel po 1596), na Třebomyšlicích, otec Petra mladšího a Zdeňka Boubínských z Újezda, rada Rudolfa II. Habsburského.

⁷ Hustopeče, poddanské město severně od Břeclavi (kraj Jihomoravský). V majetku kláštera Králové (Aula Regia) na Starém Brně.

⁸ Zdeněk Boubínský z Újezda (zemřel 1608), na Třebomyšlicích, syn Adama Boubínského z Újezda, bratr Adama Boubínského z Újezda.

⁹ Zmíněná písemnost (list poselací) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

¹⁰ Samuel Rybák. Blíže neidentifikovaná osoba.

¹¹ Maruše, manželka Jiřika Míky, poddaná.

¹² Poškozená psací látka.

dostatečným vězením skutečně ztrestána byla ku příkladu a pro [vý]strahu¹⁴ jiným všetečným ženám, aby se varovaly dobrým poctivým podobn[ého]¹⁵ toho činiti. Nebo ona ani žádní přáteli toho statku nemají a mítí nemoho[u],¹⁶ aby mi to zaplatiti mohli, co mi tu a nešlechtně na zdraví mým velice ublíženo jest. Co se pak dotýče outraty, kderouž sem velikou vedl a vedu, to aby mi vynahraženo bylo. Kderýžto pokládám sobě, dobře co utratím a již utratil sem, půl druhého sta kop gro[šův] českých a k tomu desítka¹⁷ vína. Pokudž mě chtějí tím spokojiti, to při vůli jejich [bud']. A pakli se tak hrubě odpírati budou, prosím, račte mi odpověď dáti, tak abych mohl a věděl co zase panu otcí svému psáti a čím ho zpraviti. Sem pak k Va[ší] [Mil]o[s]ti tý důvěrný naděje, že sobě k tyto mý žádosti toho učiniti stížiti neráčíte. A já se to[h]o Va[ší] [Mil]o[s]ti mými službami a vším dobrým přátelstvím vždyckny odplacovati a odsluhovati budu. A s tím Va[ší] [Mil]o[s]ti sám sebe v ochranu Pánu Bohu poroučena činím. Dat[um] v Drahtíně¹⁸ v neděli den S[va]tý Trojice lé[t]a p[áně] 1595.

Petr mladší Boubínský z Oujezda¹⁹

¹³ Jiřík Míka, manžel Maruše, poddaný.

¹⁴ Poškozená psací látka.

¹⁵ Poškozená psací látka.

¹⁶ Poškozená psací látka.

¹⁷ Desítka – desetivěderný sud (vědro = 58 litrů).

¹⁸ Drahtín. Blíže neidentifikované místo.

¹⁹ Petr mladší Boubínský z Újezda (zemřel 23. 4. 1600), na Třebomyslicích, syn Adama Boubínského z Újezda, bratr Zdeňka Boubínského z Újezda, rada Rudolfa II. Habsburského.

435.

Bohuslav Bořita z Budče píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu psal Vilém Fridrich z Milkova, aby přinesl do Hustopečí prsteny, zastavené mu od Hendricha Rejsa v částce padesáti zlatých. Nemůže teď odjet z Brna, protože vybírá berni. Ať pro ně pošle do Brna. Prosí, ať vymůže dluh od Albrechta Kapouna ze Svojkova a ať za ním přijede do Brna.

Brno, 31. května 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/5, fol. 15, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egnbergu na Běšicích, <Ry> ((Je))[h]o [Milosti] C[ísařské] rytmistru, panu bratru a švagru mé[m]u zvláště [mi]lé[m]u.

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane bratře a švagře můj zvláště milý. Zdraví i všeho dobrého, věrně Ti <Va> přeji. Píše mi pan Milk,¹ Váš nejvyšší lejtynomt, strany prstenů mně v padesáti zlatých zastavený² od pana Hendricha Rejsa,³ abych je přinesl do Hustopeč.⁴

¹ Vilém Fridrich z Milkova na Alberöde, nejvyšší lejtynomt v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

² Zastavených.

³ Hendrych Rejs. Blíže neidentifikovaná osoba.

⁴ Hustopeče, poddanské město severně od Břeclavi (kraj Jihomoravský). V majetku kláštera Králové (Aula Regia) na Starém Brně.

I rád bych to učinil a k němu se tam vypravil a s ní[m] se taky rád shledal, ale toho učiniti nemohu, nebo z Brna⁵ odjeti nemohu, nebo sedím na té berni, co se nyní dává. Poslal bych taky tam rád, nemám koho. Těch prstenů sem zde sebou neměl, však pro ně sem <d>((p))oslal manželku⁶ svou. Může sem do Brna pro ně poslati, kdy chce, budou před rukama. Peníze ať mi taky pošle. Proš ho ode mě, ať mi za zlé nemá, že mu nepíše, nebo německy psátí neumím a nemám německýho písaře. Tak jakt' sem onehdy psal strany pana Albrechta Kapouna,⁷ vuypomínej⁸ ten dluh a vezmi k sobě. Sám pak prosím, jak prošeno bejti může, jed' k Brnu, nebo nic nezajedeš, abychom se spolu shledati mohli. Můžeš mi ty peníze sebou přinésti, cožs mi dlužen. Věřím, že sobě té míle zajeti stěžovati pro mě nebudeš. S tím milost Boží rač s námi býti. Da[tum] <na> ((v)) městě Brně v středu po Božím Těle léta 1595.

*Bohuslav Bořita z Budče⁹ na Leštné,¹⁰
ko[morník] prá[va] m[enšího]ho z[emské]ho v kraji Brněnský[m]¹¹*

⁵ Brno, královské a krajské město na jižní Moravě (kraj Jihomoravský). Středisko historického Brněnského kraje.

⁶ N. Bořitová z Kytlic, manželka Bohuslava Bořity z Budče.

⁷ Albrecht Kapoun ze Svojkova (zemřel 1604), v Chrudimi. Srov. list č. 429.

⁸ Vuypomínati – upomínáním dosáhnout zaplacení; upomínat o zaplacení.

⁹ Bohuslav Bořita z Budče (zemřel po 1600), na Líšni a Kobylnicích, komorník práva menšího zemského v kraji Brněnském, manžel N. Kytlicové z Kytlic.

¹⁰ Brno – Líšeň, poddanské městečko a tvrz severovýchodně od Brna (kraj Jihomoravský). V majetku Bohuslava Bořity z Budče.

¹¹ Brněnský kraj, jeden z pěti historických krajů v Moravském markrabství. Krajským městem bylo královské město Brno.

436.

Zemský soud píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamují mu, že podle rozhodnutí panovníka a českých stavů má být proti Turkům najat určitý počet německých vyzbrojených koní. Ptají se ho, zda by byl ochoten přijmout nájemní smlouvu pro praporec jezdců o síle 250 mužů a žádají brzkou odpověď.

Praha, 6. června 1595

NA, ML, kart. 17 (1595, červen), fol. 257, česky, koncept¹

Urozený a statečný příteli náš milý. <V> Oznamujem Vám, že od Jeho Milosti Císařské² a stavův Království českého jistý počet německých <oupra> opravných koní ((k odpírání)) proti <ne> dědičnému nepříteli všeho křesťanstva Turku³ přijat a do Královst[vi] uherské-

¹ Regest listu vydal V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare II*, s. 162. Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora pořadové číslo přeepsaného konceptu v registrech „9“ a stručný regest „Aby jeden každý jednoho praporce knechtův do Uher vedli.“ a uvedení odesílatelů a adresátů „Nejvyšší ouředníci a soudcové zemští krá[lovstv]i če[ské]ho dolepsaný[m] osobám.“ Za textem konceptu je rukou registrátora datum vydání listu převedené na dny a měsíce „6. Juny“. Jména adresátů jsou na konceptu uvedena na konci listu. Koncept není ověřený (podpis, pečeť). Německy psaný koncept téhož listu je uložen v NA Praha, Staré militare, kart. 17 (1595, červen), fol. 263. Jako adresáti jsou uvedeni Albrecht Pětipeský a Vilém Fridrich z Milkova. Nedeslaný opravovaný německy psaný čistopis téhož listu je v NA Praha, Staré militare, kart. 17 (1595, červen), fol. 261. Jako adresát je uveden Albrecht Pětipeský.

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Turek.

ho⁴ vypraven býti má. I poněvadž bychom ((my)) Vás před jinými za příčinou <.> ((a)) od Vás (již) ve válečné[m] <.> způsobu prokázaných služeb, i také majícího na to pštolunku⁵ rádi jedrovati⁶ a k tomu dopomoci chtěli, <a> protož Vás napomínáme, jestli že toho oumyslu a vůle jste, dále se Jeho Milosti Císařské a stavům Království tohoto v službě ((a v pštolunku vedení jednoho praporce rejtarův⁷ půl třetího sta koní počtu silného)) potřebovati dáti, abyšte <ste> se ihned sem k nám vypravili, při nás opověditi dali, dalšího <jednání> s Vámi jednání i také dobré odpovědi dostání očekávali. <A> Jeho Milost Cí[sařsk]á Vám to milostí svú zpominati ((ráčí)) <a Vám> a jsice <to> také ((to Vám)) k dobré pochvale <přičteno bude se> přičteno a se vztahovati bude, <a> my od osob našich sme Vám vši přízní náchylní. Dán v Praze⁸ 6. dne Juny léta [etc.] [15]95.

Nej[vyšší] purkrabě pražský,⁹ nej[vyšší] komorník,¹⁰ nej[vyšší] sudí zemský,¹¹ n[ejvyšší] sudí dvorský,¹² H[ertvík] Zejdlic.¹³

<1. Albrechtovi Pětipeskýmu, > Nejvyšší ouředníci <zem> a soudcové zemští Království českého a Je[ho] [Mil]o[s]ti C[ísařsk]é rady, 2. Urozenému a statečnému ((p[anu])) Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrpergku na Byšicích,¹⁴ přáteli našemu milé[m]u. In simili p[anu] Fridrichovi Milkovi¹⁵ bylo německy napsáno.

⁴ Uhry, království, historické území. Dnes z větší části na území Maďarské republiky.

⁵ Pštolunk, z něm. Bestellung – najmutí do vojenské služby.

⁶ Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

⁷ Rejtar, z něm. der Reiter – jezdec na koni; jízdní vojn.

⁸ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁹ Adam z Hradce (narozen 1549, zemřel 24. 11. 1596), na Jindřichově Hradci a Hluboké nad Vltavou, komorník a tajný rada Rudolfa II. Habsburského, nejvyšší purkrabí pražský.

¹⁰ Jan (starší; nejstarší) z Valdštejna (zemřel 26. 11. 1597), na Sedčicích, nejvyšší komorník, bratr Jindřicha z Valdštejna.

¹¹ Jiří Bořita z Martinic (narozen 1546, zemřel 22. 1. 1598), na Smečně, nejvyšší sudí.

¹² Václav Řičanský z Řičan (zemřel 23. 12. 1596), na Hořovicích a Mnichu, nejvyšší sudí dvorský.

¹³ Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu (zemřel 20. 1. 1603), na Zvoleněvsi a Chocni, přisedící zemského soudu a podkomoří královny.

¹⁴ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁵ Vilém Fridrich z Milkova na Alberöde, nejvyšší leitnant v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

437.

Jiří Prosílek píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že koně, o kterého mu psal, jeho pacholek zchvátil. Co se týče další služby, nemá v úmyslu dále sloužit a ani v té době nebude v Čechách. O vánocích splatí svůj dluh sedmdesáti rýnských.

Kutná Hora, 24. června 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 55-56, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš z Ejdenberku a na Byšicích, panu mně v dobrý přízní laskavému.

((Od <lháře> Prosílka.¹ 70 r[ýnských] sobě strhnouti z jeho restcetl.²))³

¹ Jiří Prosílek, měšťan v Kutné Hoře, v Lošanech.

² Restcetl, z něm. der Restzettel – dlužní úpis, dluhopis.

Službu svú <<va>> vzkazují, urozený pane Albrecht Pětipeský, pane a příteli můj milej. Téhož zdraví i jiného všeho dobrého přeji Vaší M[ilosti] věrně rád. Kde mně o koně psáti ráčíte, i mohu v pravdě Vaší Milosti oznámiti, že jest mi ho pacholek schvátil, že jest mu roh slezl, a tak sem ho skúro darmo dáti musil. Co jse pak o službu dotejče, abych zase sloužiti jměl, toho oumyslu nejsem, ani mně taky možné není a na ten čas v Čechách zůstati <musím> ((nemohu)). A tak Vaší [Mil]o[s]ti prosím, co můž nejvejše prošeno bejti, že mě u sebe vejmluvna jmíti ráčíte, poněvadž hodný příčiny jsou. Co jse dotejče těch sedumdesáti rejnskejch, kderýž Vaší [Mil]o[s]ti dlužen zůstávám, to, dá-li Pán Bůh, při Vánocích z té mé reštcedule⁴ vzíti ráčíte, neb mi ještě mimo pana Petra Lukaveckého⁵ vosumdesáte rejnskejch zůstává. Co tu pro mě učiniti ráčíte, já se Vaší [Mil]o[s]ti toho všelikderakejmi službami odsloužiti chci. S tím Vaší [Mil]o[s]ti Pánu Bohu poručena činím. Dat[um] na Horách Kutnách⁶ v so[bo]tu den památný s[vatéh]o Jana Křtitele páně léta páně [15]95.

*Vaší Milosti v službách vždycky povolný,
Jiřík Prosi[le]k*

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Reštcedule, z něm. der Restzettel – dlužní úpis, dluhopis.

⁵ Petr Lukavecký z Lukavce (zemřel po 1623), na Souticích.

⁶ Kutná Hora, královské horní město (kraj Středočeský).

438.

Václav Moryn z Kaliště a Otrsfeldu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že k němu přišel Fridrich Obitecký z Obitec a oznámil mu, že se s Albrechtem domluvil o odpuštění. Podá supliku do české královské kanceláře, že odvolává supliky, které podal proti Albrechtovi a že vydá revers, že je s ním o všechno porovnan. Dnes spolu sepíšíou supliku a revers. Supliku podá místokancléři.

Praha, 7. července 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 117, český

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku na Byšicích a Bosyni, panu ke mně laskavému.

((Na toto psaní oboje dána odpověď p[anu] Václavovi Morynovi,¹ kderěz j[es]t datum na Byšicích² v středu po s[va]tý[m] Prokopu³ léta [15]95, byla-li by potřeba p[ana] Moryna s ní pohnati.))⁴

Službu svú Vaší Mi[l]o[s]ti vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane ke mně laskavý. Zdraví i jiného dobrého od Pána Boha žádajíc, přeji Vaší Mi[l]o[s]ti věrně. Dnešního dne přišel jest ke mně pan Fridrich Vobytecký,⁵ nemohouce se prve se mnou pro odjezd můj

¹ Václav Moryn z Kaliště a Otrsfeldu, měšťan v Praze, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů.

² Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Dne 5. července.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Fridrich Obitecký z Obitec (zemřel po 1602), na Hošticích.

shledati, a tu jest mi oznámil, že jest s Vaší Mi[l]o[s]tí zde v Praze⁶ mluvil a Vaší Mi[l]o[s]ti za to, co jest proti Vaší Mi[l]o[s]ti z návodu některých lidí činil, mimo sebe pustiti ráčil. Jakož jste se pak ráčili tak laskavě nakloniti a to na žádost jeho jemu odpustiti a mimo sebe pustiti a na čem jest pak dále s Vaší Mi[l]o[s]tí zůstal,⁷ to že také před sebe vzíti chce, suplikací podati do kanceláře⁸ a tu se ohlásiti, že od těch suplikací, které jest na Vaší Mi[l]o[s]t s nabádáním některých lidí podal,⁹ od nich že upouští, nýbrž s Vaší Mi[l]o[s]tí o všecko že spokojen jest a jich v ničem proti Vaší Mi[l]o[s]ti užiti že nechce. Nad to také i revers od <Vaší> sebe, že s Vaší Mi[l]o[s]tí o všecko spokojen <jest>, dáti chce.¹⁰ Toliko toho žádá, abyšte ráčili jeho laskavým panem a patronem zůstávati a jeho v jeho potřebách že opustiti neráčíte. A tak jak na tu suplikací, tak také i na revers dnes zasedneme spolu a to spíšeme. A dá-li Pán Bůh, v pondělí nejprve příští,¹¹ aby takovou suplikací pan Fridrich Vobitecký panu místokancléři¹² podal a před ním se přiznal také sám, že s Vaší Mi[l]o[s]tí o všecko spokojen jest a od těch suplikací, které jest na Vaší Mi[l]o[s]t podal, upouští <v> ((a)) jich ((v)) ničemž uží((ti)) nežádá, a jemu aby takové suplikací zase navráceny byly, a dále aby mohl s tím svým panem přítelem,¹³ kterej mu v statku¹⁴ sedí a on se na to i svou paní a manželkou¹⁵ žalostivě dívati musí, aspoň jednou konec jmíti mohl. A s tím milost Pána Boha rač býti s námi se všemi. Dat[um] v Praze v pátek po památce Mistra Jana z Husince, mučedlníka božího, léta [tisícího pětistého] devadesátého pátého.

Václav Moryn z Kaliště a Otrsfeldu

⁶ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁷ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

⁸ Česká královská kancelář. Zmíněnou písemnost (supliku) se nepodařilo v prostudovaných pramenech dohledat.

⁹ Zmíněné písemnosti (supliky) se nepodařilo v prostudovaných pramenech dohledat.

¹⁰ Zmíněnou písemnost (revers) se nepodařilo v prostudovaných pramenech dohledat.

¹¹ Dne 10. července.

¹² Kryštof Želinský ze Sebužina (zemřel v listopadu 1606), na Břežanech, rada Rudolfa II. Habsburského, místokancléř.

¹³ Jan Kolichrejtar z Kolichrejtu na Pořiči.

¹⁴ Hoštice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Klatov (kraj Plzeňský). V majetku Fridricha Obiteckého z Obitec.

¹⁵ Kateřina Obitecká z Leibnic (zemřela po 1592), dcera Fridricha Leibnice z Leibnic, manželka Fridricha Obiteckého z Obitec.

439.

Simeon Redlfestr z Wildrsdorfu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu propouští Lidmilu Tkadlecovou, kmetičnu Rudolfa II. Habsburského z Čechelic, a dává ji za manželku poddanému a celnému Václavovi z Byšic.

Brandýs nad Labem, 10. července 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 69, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku a na Byšicích, panu a příteli mému zvláště milému.

((Vejhost na Lidmilu,¹ ceru Vavřince Nováka² z Čechelic.³ 1595.))⁴

¹ Lidmila Tkadlecová, dcera Vavřince Nováka, poddaná Rudolfa II. Habsburského ze vsi Čechelice.

Službu svú vzkazují, urozený pane a příteli můj zvláště milý. Téhož zdraví i jiného všeho dobrého, Vám věrně rád přeji. Na zprávu Václava celného⁵ z městečka Byšic,⁶ poddaného Vašeho, psaní, které jste mi učinili, přimlouvaje se zaň, abych mu Lidmilu Tkadlcovou, dceru Vavřince Nováka ze vsi Čečelic, kmetičnu⁷ J[eho] M[ilosti] C[ísařské],⁸ k správě mé náležející, za manželku dal a ji na grunty Vaše propustil, tomu všeho z přečtení téhož psaní sem porozuměl. I můj zvláště milej pane a příteli, poněvadž vůle její v tom jest, já na připsání a žádost Vaši tak činím a dotčenou Lidmilu Tkadlcovou témuž poddanému Vašemu za manželku dávám a ji z poddanosti a člověčenství J[eho] M[ilosti] C[ísařské] i se vsí spravedlivostí (ač jakou má) listem tímto Vám ovšem propouštím, žádného dalšího práva sobě ani budoucím hejtmanům na místě Jeho [Mil]o[s]ti Císařské při ní nepozůstávajíce. S tím milost Boží s námi. Dat[um] na Brandejse⁹ v pondělí po památce svatého Kyliána l[éta] 1595.

*Simeon Redlfestr z Wildrštorfu,¹⁰
J[eho] M[ilosti] C[ísařské] správce panství brandejského*

-
- ² Vavřinec Novák, otec Havla a Lidmily Tkadlecové, poddaný Václava Smrčky ze Mnichu ze vsi Čečelice.
³ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Václava Smrčky ze Mnichu. Část vsi patřila ke komornímu panství Brandýs nad Labem.
⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
⁵ Václav, celný, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.
⁶ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
⁷ Kmetična – vdova po poddaném sedláku; poddaná žena vůbec.
⁸ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.
⁹ Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, komorní město a zámek severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský).
¹⁰ Simeon Redlfestr z Wildersdorfu (zemřel po 1615), správce na Brandýse nad Labem.

440.

Fridrich Obitecký z Obitec píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho ještě jednou za odpuštění. S Václavem Morynem z Kaliště a Otrsfeldu sepsal supliku do české královské kanceláře. Vystaví mu slíbený dlužní úpis. Žádá o půjčku čtyř nebo alespoň dvou kop grošů míšeňských.

Bez místa, 14. července 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 69-70, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, Jeho Mi[l]o[s]ti panu švagru ke mně laskavému.

((V pátek toho psaní žena¹ Vobiteckého² a máteř³ její přinesly mi do domu mého v přítomnosti Mikoláše Uhra⁴ a Tomáška⁵ mého, při to[m] pro Boha prosily, abych mu to odpustil pro ni a pro to, co <...> pod svým srdcem nosí, že j[es]t [ho] na to Tatous⁶ navedl.))⁷

-
- ¹ Kateřina Obitecká z Leibnic (zemřela po 1592), dcera Fridricha Leibnice z Leibnic, manželka Fridricha Obiteckého z Obitec.
² Fridrich Obitecký z Obitec (zemřel po 1602), na Hošticích, od 1591 manžel Kateřiny Leibnicové z Leibnic.
³ Eva Leibnicová z Lebnu (zemřela po 1592), manželka Zikmunda Leibnice z Leibnic.
⁴ Mikuláš Uher, poddaný Albrechta Pětipeského.

Službu svú vzkazují Vaší Mi[l]o[s]ti, urozený a statečný rytíři pane Albrechte Pětipeský. Od Pána Boha Vaší Mi[l]o[s]ti všeho dobrého vinšují a srdečně rád přeji. A při tom Vaší Mi[l]o[s]ti oznamují, co se dotějče té věci, kterou sem proti Vaší Mi[l]o[s]ti před sebe vzal <n> z ponuknutí lstivých lidí, což mi jistě toho všeho líto a do smrti mé bude. Však nic méně sem Vaší Mi[l]o[s]ti za to skrze psaní své i tolikéž oustně před poctivými lidmi prosil, co sem tu koli učinil, abyšte mi to ráčili odpustiti <i ještě> a mimo sebe pustiti. I ještě za to Vaší Mi[l]o[s]ti, jakž může býti prošeno, prosím, že mi to odpustiti ráčíte. Strany pak mého s Vaší Mi[l]o[s]ti na to[m] zůstání,⁸ že chci tůž suplicaci⁹ podati, i vše sem učinil a panu Václavovi Morynovi¹⁰ sem předkem tu smlouvu¹¹ a potom i jiné věci dal a jeho sem snažně za to prosil, aby mi, sa nápomocen, to aby sepsal. I což tak učinil a mně se v tom volně ukázal, i to sepsal, toliko chce s Vaší Mi[l]o[s]ti sám ještě rozmluviti, nebo obmejšlím-li co zlého, v tom, pane Bože, rač dáti, aby mě všecko zlé potkalo, o čemž sám pan Václav Vaší Mi[l]o[s]ti zprávu dá. Dále sem prvotně Vaší Mi[l]o[s]ti právu¹² učinil, dokládajíce Vaší Mi[l]o[s]ti též o zjištění sumy Vaší Mi[l]o[s]ti, že chci s rukojměmi¹³ jistotu učiniti a zvláště že se strojím sám mezi přáteli své, ale poněvadž mě potkati nemohlo, té jízdy do týhodne¹⁴ sem odložil, (ale však nejprve chci Vaší Mi[l]o[s]ti náležitě opatřiti) a potom též i tou jízdou Vaší Mi[l]o[s]ti sumu zjistiti. Dnešního dne sem se dožádal pana otce¹⁵ svého, že jest k Vaší Mi[l]o[s]ti sám práci vážil a Vaší Mi[l]o[s]ti sem <to i se> to i odeslal po něm, ale Vaší Mi[l]o[s]ti doma nenajde. Snažně a služebně psaní sem Vaší Mi[l]o[s]ti učinil po lokajovi mém, na tůž cestu abyšte mi ráčili 7 kop m[išeňských] založiti, ale žádně odpovědi sem nedostal. Nicméně poněvadž se toto prodlelo odjezdem pana Václava, odjeti nemohu, až to vykonáme. I Vaší Mi[l]o[s]ti, jakž může nejvejšejí prošeno býti, prosím, že se tak mnoho ponižiti a mně jednom 4 kopy m[išeňských] založiti ráčíte, nebo mi velmi důležitá potřeba nastává, ((nemůže-li býti ale 2 kopy m[išeňské])). A já Vaší Mi[l]o[s]ti se připovídám vším dobrým odsloužiti a Vaší Mi[l]o[s]ti do mé smrti nehněvati. Té služebně sem naděje, že mě opustiti neráčíte. Předkem Pána Boha a Vaší Mi[l]o[s]t sobě v tom i v jiném za obránce беру. A s tím Vaší Mi[l]o[s]ti v ochranu Pána Boha poručena činím. Da[tum] v pátek po s[va]tých pan[n]ě Markytě léta [15]95.

*Vaší Mi[l]o[s]ti v službě volný,
Fridrich Vobitecký z Vobitec, rukou vlastní*

⁵ Tomášek, poddaný Albrechta Pětipeského.

⁶ Mořic Tatous z Vraniho (zemřel po 1592).

⁷ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁸ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

⁹ Zmíněnou písemnost (supliku) se nepodařilo v prostudovaných pramenech dohledat.

¹⁰ Václav Moryn z Kaliště a Otrsfeldu, měšťan v Praze, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů.

¹¹ Smlouva o ves Hoštice. Trhová smlouva byla uzavřena mezi Albrechtem Pětipeským a Fridrichem Obiteckým 8. října 1591. Albrecht koupil ves Hoštice za 7 000 kop grošů míšeňských.

¹² Zprávu.

¹³ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by tůž neučinil sám.

¹⁴ Týhodnen – týden.

¹⁵ Zikmund Leibnic z Leibnic (zemřel po 1596), v Novém Městě pražském, manžel Evy Lebnové z Lebnu.

441.

Erhart Doupovec z Doupova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu žádost, kterou ho Fridrich Obitecký z Obitec žádá o přimluvu ve sporu s Albrechtem.

Praha, 24. července 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 48-49, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka na Byšičích a Bosyni, panu švagru mému zvláště milému.

((Toto dvoje psaní na Byšice¹ p[an] Leinic,² votec ženy³ Vobiteckého,⁴ sám přines a oustně sám pro Boha prosil, abych mu to odpustil. V outerý den s[va]jté Anny [!].⁵))⁶

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane švagře můj zvláště milý. Zdraví, s vinšováním jiného všeho dobrého, přál bych Vám věrně rád. Jakú jest na mě žádost, (ač osoba jeho mi v známosti nebyla), Fridrich Vobitecký z Vobitec, abych se k Vám za něho přimluvil, vzložil, tomu z příležitího spisu šířeji porozumíte.⁷ I ač vím, že krom přimluvy mé pan švagr jako člověk rozumný ví, co v té věci činiti, však nemoha žádosti jeho oslyšeti, podle dvorského přísloví, co panu švagru možného a náležitého učiniti možné bude, nepochybuji, že se stane. S tím se panu švagru na všem dobře a šťastně jmiti vinšují. Dán v Praze⁸ v pondělí u vigilí s[vatéh]o Jakuba apoštola léta [15]95.

Erhart z Doupova,⁹ vlastní rukou

¹ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Zikmund Leibnic z Leibnic, (zemřel po 1596), v Novém Městě pražském.

³ Kateřina Obitecká z Leibnic, (zemřela po 1592), dcera Fridricha Leibnice z Leibnic, manželka Fridricha Obiteckého z Obitec.

⁴ Fridrich Obitecký z Obitec (zemřel po 1602), na Hošticích, od 1591 manžel Kateřiny Leibnicové z Leibnic.

⁵ Dne 25. nebo 26. července 1595. Svátek svatě Anny připadl v roce 1595 na středu 26. července.

⁶ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 73-74 (bez místa, 21. července 1595), suplika Fridricha Obiteckého z Obitec Erhartovi Doupovcovi z Doupova.

⁸ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁹ Erhard Doupovec z Doupova (zemřel 1604), služebník v české královské kanceláři.

442.

Jan Novohradský z Kolovrat píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Přimlouvá se k němu za svého služebníka a lokaje Bartoloměje, aby mu byla zaplacená vojenská služba, kterou si vysloužil pod Albrechtem v Uhrách.

Košátky, 28. července 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 140, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrberku na Byšičích a Bosyni, pan¹ příteli a sousedu mému zvláště milému.

((Od p[ana] Košáteckého² přimluva o lokaje.³))⁴

¹ Panu.

² Jan Novohradský z Kolovrat (zemřel 1613), na Košátkách, číšník Rudolfa II. Habsburského.

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane příteli a sousede můj zvláště milý. Zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Tajiti Vás nemohu, že na mě vznáší a lítostivě oznamuje Bartoloměj lokaj, služebník na ten čas můj, kderak by jemu za službu jeho, kderouž jest při panu sousedu v Uhřích⁵ vysloužil, totiž dvanácte kop míšeňských za šest měsíců, za každý měsíc po dvou kopách m[išeňských], za panem sousedem zůstávati jmělo, prosíce mě k panu sousedu za toto přimluvné psaní. I nemoha prozby jeho oslyšeti, pokudž by tak ((vedle zprávy jeho)) bylo, pana souseda přátelsky a sousedsky žádám a za téhož lokaje se přimlouvám, že taková služba jeho zasloužená <za> od pana souseda jemu zaplacená bude. A tuto přimluvu mou žádám, že mi pan soused v dobré obrátí. V podobné příčině i jiným všelijakým příjemným přátelstvím a susedstvím hotov sem panu sousedu se odměniti a odplatiti. Odpovědi s vykonáním žádosti očekávám. S tím milost Pána Boha rač bejti s námi se všemi. Datum na Košátkách⁶ v pátek po svatém Jakubu apoštolu božím léta tisícého pětistého devadesátého pátého.

*Jan Novohradský z Kolovrat a na Košátkách,
J[eho] M[ilosti] C[ísařské]⁷ mundšenk*

³ Bartoloměj, lokaj, služebník, poddaný Jana Novohradského z Kolovrat.

⁴ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Uhry, království, historické území. Dnes z větší části na území Maďarské republiky.

⁶ Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana Novohradského z Kolovrat.

⁷ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

443.

Jan mladší z Valdštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu supliku, kterou ho Fridrich Obitecký z Obitec žádá o přimluvu ve sporu s Albrechtem a přimlouvá se za něj.

Praha – Staré Město, 29. července 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 12, česky

+ *Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku na Byšicích a Bosyni, panu a příteli mému zvláště milému.*

((Přimluva od p[ana] z Valdštejna¹ o Vobiteckého² a jeho suplikací v něm.))³

Službu svú vzkazují, urozený a statečný pane a příteli můj zvláště milý. Zdraví a jiného všeho dobrého přál bych Vám věrně rád. Nemohu před Vámi tajiti, kterak jest se ke mně najiti dal pan Fridrich Vobiteckej z Vobitec, oznamujíc mi, kterak by s osobou Vaší na soudu zemským soud míti,⁴ a čím jest tu koliv Vás stížil, to že jest všeckno učinil podlí nerozumu

¹ Jan mladší z Valdštejna (zemřel po 1598), v Novém Městě pražském.

² Fridrich Obitecký z Obitec (zemřel po 1602), na Hošticích.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ NA Praha, DZ, DZM 137, fol. C 11'-C 12 (Půhony k většímu zemskému soudu letničnímu 1593), Albrecht Pětipeský pohání Fridricha Obiteckého z Obitec. Viní ho z nářku cti. Fridrich podal supliku na Albrechta Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat, prezidentu české komory a purkrabímu karlstjejskému, datovanou 18. prosince 1592, kterou ho nařkl na cti. Albrecht poslal Fridrichovi řezanou ceduli, zda se k suplice zná.

svýho a lidem nešlechetným k vůli, prosíc mě za toto k Vám přimluvné psaní, tak abyšte co že Vám tu koliv od něho ublíženo mimo sebe pustili a jemu to laskavě vážili, že on všelijakou nápravu podlí vůle Vaší chce rád učiniti. Jakož pak pro vyrozumění vši tý věci Vám ted' suplikaci v tomto listu svém, kterouž mi tak týž pan Fridrich Vobiteckej podal,⁵ k přečtení vodsílám a podlí toho zaň se přimlouvám a přátelsky žádám, poněvadž takovou pokoru chce zachováti, přimluvy mé jemu při sobě užítí že dáte a s ním se spokojíte. A což tu tak koliv k žádosti mé učiníte, vždycky se Vám toho rád všelijakým dobrým přátelstvím příjemně odplacovat nepominu. Za odpověď žádám. A s tím milost věčného Pána Boha rač bejti s námi se všemi. Datu[m] v Starém Městě pražském⁶ v sobotu po svatě Anně léta páně tisícího pětistého devadesátého pátého.

Jan mladší z Valdštejna

Fridrich neodpověděl, proto ho Albrecht pohnal. Srov. tamtéž, fol. C 12'-C 13'. Totéž. Spor byl odkládán, trval ještě po smrti Albrechta v roce 1596 a byl ukončen smrtí Fridricha v roce 1599. Srov. NA Praha, ÚDZ, inv. č. 280, kniha 279, fol. 54'.

⁵ Zmíněná písemnost (suplika) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁶ Praha – Staré Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť hlavního města Prahy.

444.

Melichar Daník z Vostrova a Kočic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Stěžuje si na krádeže, nezaplacení proviantu a špatné chování vojáků, kteří byli v Českém Brodu. Žádá zaplacení alespoň 50 korců ovsu.

Český Brod, 2. srpna 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 110-111, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku a na Byšičích, panu a příteli mně příznivému, Jeho [Mil]o[s]ti.

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane a příteli mně laskavě příznivý. Zdraví i jiného všeho dobrého, Va[ší] [Mil]o[s]ti od Pána Boha žádám a věrně přeji. Va[ší] [Mil]o[s]ti oznamují, kdyby nebylo Jeho [Mil]o[s]ti Císařské,¹ pána, pana našeho nejmilostivějšího, milostivého poručení i Va[ší] [Mil]o[s]ti při tom přátelského ušetření, aby páni krýksmané bez odkladu všemi potřebami fedrováni² byli, tehdy pro množství velikých stížností, které úrad i všecka obec obecně i obzvláště do předešlých vojákův jízdy i pěších mají, jimž jsou škodně potrestáni, byly by slušné prve jim potřeby, vzláště obroky do rukou dali, nežli by je zaplatili, spížití³ se mohly a náležitými prostředky v tom sebe i ubohé souseďdy hleděti opatřiti. Ale učinili jsou všecko ochotně v takový[m] nenadálým jich příjezdu s Va[ší] [Mil]o[s]ti vedle své nejvyšší možnosti, což věrným a poslušným poddaným učiniti s ostríháním svatě milostivých rozkazův Jeho [Mil]o[s]ti Císařské náleží, tak že jsou náležitěho všickni opatření, na kterém jsou i s hovádky svými dobře přestati mohli, dostali. A jak jsou 50 k[orců] ovsu velmi prázně ostaraného⁴ a do města pro ně přivezeného po své vůli

¹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

² Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

³ Spížití – opatřit, zásobit, zásobit potravou.

⁴ Obstaraného.

jeho se zmocnivše pobrali, jeden přes druhého, jako by na něj prejs pustil, jest Va[ší] [Mil]o[s]ti vědomé. Za který, i co více od sousedův probrali, nic dáno od žádného není. A pan lejtnand⁵ na připomenutí mé skrze vyslaného mého ku panu přípovědi včera i dnes Va[ší] [Mil]o[s]ti k zaplacení toho ovsa i což u potřebnějších protráveno jest od pana o žá[d]né⁶, vejmluvami jakými svými mne odbyl. A v tom odjel, i jiní všickni, a velmi mnoho poručeno sousedům zůstali. A co od telat, slepic, kuřat [etc.] od nich pobitých neutrávili, s sebou, až naposledy někdeří konvice i mísy, pobrali a za to vše rapíry⁷ některým platiti chtěli. Kteréžto stížnosti, jak sami v sobě veliké jsou a jistě před pánem Bohem i každou počestnou vrchností neslušné, tak také nepřinášejí s sebou požehnání božího. Ale Pán Bůh rač s nimi býti. Já pak slyše dnes mnohé od mnohých sousedův svých vzláště potřebnějších nejvíce na sebe, který sem je na tom postavil, že jim za potřeby všechny ve slušnosti placeno býti má, nařikání, tak mně to těžkání mysl náramně činí, nevěda jak jim za to dosti učiniti. Že bych raději volil sobě u dobrého pána na čas pastýřem býti, nežli v takovém povolání a vedle něho takových s takovým nebohých lidí nařikání fedrování, jenž beze vší lítosti lidi prve daněmi i jinými mnohými těžkostmi pro hříchy stížené, mimo potřebu a náležitost sužují a zarmucují. Protož Va[ší] [Mil]o[s]ti vedle mého s Va[ší] [Mil]o[s]ti na tom zůstání,⁸ abych po naschválném poslu s jakým poplacením z města Brodu Českého⁹ páni kryksmané vyjedou, k dalšímu toho opatření i kdež náleží stížení zprávu skrze psaní učinil, tak čině, služebně žádám, pokudž možné bude, že aspoň to při nich, co za těch 50 k[orců] ovsa ((příjde)), poněvadž víceji o mnoho korců¹⁰ jest ho propráno od nich porůzno od sousedův beze vší záplaty, sumu všeho vymíníc toliko málo některý dům po 60 k[opách] aby za něj dali opatřiti <ráčíte> a dáti-li, co za pány kolínskými¹¹ nechati, též kde náleží o takových obecných stížnostech při šťastném zase Va[ší] [Mil]o[s]ti jemu se navracení zprávu učiniti, též aby na stížení větci chudiny Jich [Mil]o[s]ti více tou silnicí takových vojáků posílali milostivě poroučeti neráčili, vedle žádosti budoucí pánův brodských se přimlívati, pro odsloužení jejich i na Va[ší] [Mil]o[s]ti hotová. A tak je i mě sobě poručené laskavě vždycky jmiti ráčíte. Pán Bůh rač Va[ší] [Mil]o[s]ti dáti milost svú s[vat]ú a požehnání. Dat[um] ve městě Českém Brodě ve středu den s[vatéh]o Štefana léta [15]95.

Va[ší] [Mil]o[s]ti volnoslužebný,
Melichar Daník z Vostrova a z Kočic,¹² m[anu] p[ropria]

⁵ Vilém Fridrich z Milkova na Alberöde, nejvyšší lejtnant v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

⁶ Poškozená psací látka.

⁷ Rapír – poboční bodná soubojová zbraň s dlouhou úzkou čepelí.

⁸ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

⁹ Český Brod, královské město západně od Kolína (kraj Středočeský).

¹⁰ Korec – dutá míra; 93 litrů.

¹¹ Kolín, komorní město a zámek (kraj Středočeský).

¹² Melichar Daník z Vostrova a z Kočic (narozen cca 1550, zemřel 18. 8. 1616), měšťan a primátor města Český Brod.

445.

Představitelé města Jihlavy píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamují mu, že posílají dva měšťany na pomoc moravským komisařům, kteří čekají na hranicích v Polné na fojtlandské rejtarce, které Albrecht provází Čechami, aby je provedli Moravou. Žádají Albrechta, aby u něj mohli být, než dorazí na hranice s Moravou.

Jihlava, 6. srpna 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/17, fol. 16-17, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrpergku a na Byšicích, panu a příteli nám příznivému.

Službu svú vzkazujem, urozený a statečný rytíři, pane a příteli nám příznivý. Dlouhého zdraví i jiného všeho dobrého, přejeme panu věrně rádi. Jeho [Mil]o[s]t pan hejtman¹ markrabství² tohoto ráčil ná[m] poručiti, abychom ku pánů[m] komisařům³ moravský[m], totiž panu Janovi Fridrichovi Kralickému z Kralic⁴ a panu Václavovi Vaneckému z Jemničky,⁵ kteříž v Polně⁶ na hranicích na ty rejтары⁷ fojtlandské⁸ pro průvod jich další skrze moravskou zemi očekávají budou,⁹ dvě osoby městské ku pomoci přidali.¹⁰ Což tak činíme a tyto dvě osoby, dodatele psaní, napřed vypravujeme a za to žádáme, že jim toho přiti ráčíte, aby při Vás, až by ku pánů[m] nadepsaný[m] komisařům moravským došli, býti, a bylo-li by v čem potřebí, zatím od Vás zprávu mohli míti. Toho my se panu věrně rádi odměniti chceme. S tím milost Boží s námi. Dán v Jihlavě¹¹ v neděli den Proměnění pána Krista na Hoře Tábor léta páně [15]95.

Purgmistr a rada města Jihlavy

¹ Fridrich starší ze Žerotína (zemřel 31. 5. 1598), na Židlochovicích, rada dvorské válečné rady, plukovník jezdeckta, plukovník nad pěšimi z Markrabství moravského, nejvyšší hofmistr Maxmiliána Habsburského, hejtman Markrabství moravského, místodržící úřadu nejvyššího komorníka Markrabství moravského.

² Morava, markrabství, historické území. Dnes část České republiky.

³ Komisař – osoba pověřená nebo zmocněná k vykonání jistého úkolu.

⁴ Jan Fridrich Kralický z Kralic (zemřel před 1609), na Kralicích, vojenský komisař na Moravě.

⁵ Václav Vanecký z Jemničky, na Valči a Vanči, vojenský komisař na Moravě.

⁶ Polná, město a hrad severovýchodně od Jihlavy (kraj Vysočina). V majetku Hertvíka Zejdlice ze Šenfeldu.

⁷ Rejtar, z něm. der Reiter – jezdec na koni; jízdní vojn.

⁸ Vogtland, historické území, léno zemí Koruny české. Dnes na území České republiky a ve spolkových zemích Německa Bavorsku, Sasku a Durynsku.

⁹ Albrecht Pětipeský vedl z Prahy na hranice s Moravou 300 porýnských jezdců. Srov. V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare II*, s. 173-173.

¹⁰ Blíže neidentifikované osoby.

¹¹ Jihlava, královské město na Moravě (kraj Vysočina). Část majetku město přiznávalo do historického Časlavského kraje.

446.

Hendrych Abraham Salhauz ze Salhauzu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že jeho poddaní Jan Cikán a Václav Hanzle z Řepína odmítají nařčení, že by s Adamem Knížetem z Radouně prohledávali Albrechtovu krčmu v Hostíně.

Řepín, 28. srpna 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 8-9, česky

Urozenému panu Albrechtovi staršímu Pětipeskému z Chýš z Egrberku na Byšicích a Bosyni, panu švagru, kmotru a sousedu mému vzláště milému.

((Z Řepína.¹))²

¹ Řepín, poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Hendrycha Abrahama Salhauze ze Salhauzu.

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane švagkre, kmotře a sousede můj vzláště milej. Téhož zdraví a v něm jiného všeho dobrého, Vám rád věrně přeji. Psaní Vaše, jak ste mi předešle učinili, kterémuž datum na Byšicích³ v pátek po Nanebevzetí blahoslavené panny Marie⁴ léta [15]95 sem dostal, co v sobě obsahuje, sem vyrozuměl. Že se do poddaný⁵ mý,⁶ totižto Jana Cikána⁷ a Václava Hanzle⁸ ze vsi Řepína, stěžujete, kderak že by s Adamem Knížetem⁹ ze vsi Radouně,¹⁰ neopověděvši se Vás ani ouředníku Vašemu, do krčmu Vaší ve vsi Hostiný¹¹ přijíti a tůž krčmu a bytnost¹² všetečně proti zřízení zemskému¹³ přehledávati měli. I tak sem učinil a pro poddaný své sem poslal a takové psaní Vaše sem jim přečísti dal. Odpověď mi takovou dávají, že oni tomu, (aby tůž krčmy a bytnost štorcovati¹⁴ a přehledávati měli), světle odpírají, a to dobrými hodnověrnejmi lidmi prokázati chtějí, že toho, (jak Vám poddanej Váš zprávu dal), tak není, nýbrž k tomu se znají, že sou s dotčným Adamem Knížetem do té bytnosti jakož do svobodný krčmu přišli a v světnitci seděli a pili, ale ze světnitce ven že sou nešli, aby co přehledávati měli, nežli že sou se za téhož Knížete v rukojemství¹⁵ do dvou nedělí postavili. A tak, pane sousede můj vzláště milej, pro jistý a hodný příčiny, jakž v týmž psaním mejm porozuměti budete motci, pro jaké příčiny poddaní moji do tohož krčmu Vaší sou vešli. Protož se mně nevidí z těch příčin, aby poddaní moji jakou pokutu propadnouti měli, nýbrž sem té naděje, že se na této odpovědi mé spokojiti budete. Pakli se Vám na tom přestati nevidí, právo Vám se nehójí. Však nejsem ku panu švagkru tej naděje, aby toho měl k dalšímu zaneprázdňení dáti přijíti. Čehož sem Vám za odpověď tajiti nemohl. S tím Vás Pánu Bohu všemohoucímu poroučím. Datum na Řepině v pondělí po svat[é]m Bartoloměji léta [tisícího pětistého] devadesátého pátého.

Hendrich Abraham z Solhauzu¹⁶ a na Řepině

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku,

³ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Dne 18. srpna.

⁵ Poddaných.

⁶ Mých.

⁷ Jan Cikán, poddaný Hendrycha Abrahama Salhauza ze Salhauzu ze vsi Řepín.

⁸ Václav Hanzle, poddaný Hendrycha Abrahama Salhauza ze Salhauzu ze vsi Řepín.

⁹ Adam Kníže, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Radouň.

¹⁰ Radouň, poddanská ves východně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Mělnické Vtelno. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Mělnické Vtelno.

¹¹ Hostín, poddanská ves východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice.

¹² Bytnost – pobyt, místo pobytu, přebývání; jistota, platnost.

¹³ Zemské zřízení.

¹⁴ Štorcovati, z něm. stürzen – vrhnout se, vpadnout (na co, do čeho).

¹⁵ Rukojemství – zaručení se jiné osoby či jiných osob (rukojmí) za dluh hlavního dlužníka (jistec); smlouva, kterou se někdo (rukojmí) zavazuje cizímu věřiteli, že mu splní závazek jeho přímého dlužníka v případě, že by tak tůž neučinil sám; rukojemství bylo oblíbeným způsobem zajištění splnění pohledávky.

¹⁶ Hendrych Abraham Salhauz ze Salhauzu (zemřel po 1602), na Velikém Březně a Řepině.

447.

Obeslání. Jiří Vančura z Řehnic a Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic jako komisaři, obesílají Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku na určitý den k porovnání sporu s Mikulášem Burianem Vančurou z Řehnic.

Bez místa, 16. září 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/13, fol. 55, česky

*Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egerberku a na Byšičích, panu švagru a ujci našemu zvláště milému.
(O jednání s pane[m] Vančurou.¹)²*

Službu svou vzkazujem, urozený a statečný rytíři, pane švagře a ujče náš zvláště milej. Zdraví, při něm jiného všeho dobrého od Pána Boha vinšujíc, přejeme Vám věrně rádi. Nepochybujem, než že Vám v dobré paměti pozůstává, jakož sme se toho na Vás při pohřbu dobré paměti pana Vilíma Voka z Valdštejna³ a na Dobrovici,⁴ oč tak mezi Vámi a panem Mikulášem Burijanem Vančurou z Řehnic na soudu činiti jest,⁵ dožádali, že bychme to chtěli na sebe vzíti a Vás přátelsky v tom ohledati, což k žádosti naši jak Vy, tak i pan Mikuláš Burijan Vančura ste tak učinili a k tomu povolili. I nemohouce my pak k té věci příhodnějšího času obrati, na tom sme se nyní společně snesli, abychom Vás o touž věc ve čtvrtek po zasednutí soudu zemského nejprve příštího,⁶ to jest ten čtvrtek po s[va]jtým Jeronýmu,⁷ sročili.⁸ Protož Vás, náš zvláště milej pane švagře a ujče, za to žádáme, že se před týmž dnem vejš oznámeným do měst pražských⁹ vypravíte a nazejtří na vejš oznámený den do domu mého, mě Albrechta Zdeňka Kaplíře,¹⁰ s pány a přáteli svými se nadjíti dáte a k nám z obouch stran po jednom neb dvouh páních a přátelích přidáte, tak abychom tu věc před sebe ve známost k místu a konci ji přivéstí a Vás s pomocí Pána Boha o to o všecko porovnatí mohli. Odpovědi, kterou bychom se zpraviti mohli, žádáme. S tím milost Boží s námi býti rač. Datum v sobotu po Povýšení s[vaté]ho Kříže léta [tisícího pětistého] devadesátého pátého.

*Jiřík Vančura z Řehnic¹¹ a na Studénce¹²
Albrecht Zdeněk Kaplíř z Sulevic na Brodcích,¹³ Velkých Horkách¹⁴ a Valečově¹⁵*

¹ Mikuláš Burian Vančura z Řehnic (zemřel 1596), na Dolních Přivorách a Mratině.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egerberku.

³ Vilém Vok z Valdštejna (narozen 1571, zemřel 1594-1595), na Dobrovici a Kuncberku, syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Heníka z Valdštejna, 1591 plnoletý.

⁴ Dobrovice, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Viléma Voka z Valdštejna i na místě nezletilého bratra Heníka z Valdštejna.

⁵ Narážka na spor mezi Albrechtem Pětipeským, poručíkem, a Mikulášem Burianem Vančurou z Řehnic o postoupení statku Dolní Přivory, který měl Albrecht do dosažení zletlosti Mikuláše Buriana ve své správě. Albrecht Mikulášovi Burianovi postoupil dědictví po jeho zemřelém otci 31. května 1590. Mikuláš Burian ale postup napadl u soudu. Srov. NA Praha, DZ, DZM 137, fol. D 25-D 25', D 27-D 27' (Půhony ke svědomí k soudu letničnímu léta 1593). Srov. tamtéž, fol. E 49-E 49', F 5-F 14', G 18-G 20 (Půhony k svědomí k soudu jeronýmskému léta 1593). Srov. NA Praha, DZ, DZM 73, fol. F 3'-F 4, H 20', H 20'-H 21.

⁶ Zasedání většího zemského soudu se konalo 2. až 15. října 1595.

⁷ Dne 5. října.

⁸ Sročit – stanovit den (termín, soudní rok) a místo k slyšení a projednání pře (sporu).

⁹ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹⁰ Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1596), na Brodcích, Velkých Horkách a Valečově.

¹¹ Jiřík Vančura z Řehnic (zemřel 1610), na Studénce.

¹² Studénka, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Bakov nad Jizerou. V majetku Jiříka Vančury z Řehnic.

¹³ Brodce, poddanské městečko a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

¹⁴ Velké Horky, poddanská ves a zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Střenice. V majetku Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

¹⁵ Valečov, poddanská ves a zámek severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Boseň. Polovina zámku s městečkem Kněžnin Most v majetku Markéty Kaplířové z Řehnic a jejího manžela Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

448.

Jošt Minkvic z Minkvic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Pokud mu pošle dlužní úpis na částku 250 tolarů, ve kterém je pan Janovský dlužníkem a zbytek nezaplacené služeného, bude ho kvitovat.

Zebuns [?], 8. října 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 100, německy

Dem edlen gestrennger und ernvesten Albrecht von Pettipesky auf Bysswicz, der Cronn Beheimb besteltter rittmeister, meinem besonndern guetten hern und freundt.

((Od p[ana] Minkvice,¹ co sem mu dal.))²

((N[umer]o 4949.))³

Mein willigen dienst zuvor, edler, gestrenger unnd ernvester besonnders freundtlicher herr riettmaister. Unnsern abshaiden nach wolte ich alß heute in eurer behaußung sein. So bin ich aber in erfahrung kommen, daß ir noch nicht anheimbisch seid. Habe derwegen meinen dienner zur euch abgefertigt, biett freundlich, ir wollet mich berichten, wen ich euch gewieß antrefen möchte. Wo fern ir mir aber desn Janofski⁴ verschreibung neben dem hinderstelligen rest mit euren aignen potten könnde zuschickchen, thet ir mir einen grossen diennst daran. So wolte ich euch darauf quitiren, beneben eurer verschreibung wi-drumb zushickchen. Wen ich deß Janofski verschreibung uber die drietthalb hundert thaller bekhomme und werden mir die 216 thaller von herr Schleiniczen⁵ abgezogen und behaltten ir herr rittmaister auch 100 thaller innen, verbleiben mir in rest 184 thaller, die mir der herr zu <der versh> desn Janofski verschreibung herraußgeben soll. Biett freundlich den herr rittmaister wolle sich in diesen guettwillig erzeigen, daß verdiene ich umb den herrn jeder zeit ganz willig. Dat[um] Zebuns [?]⁶ den 8. Octob[ris] A[nn]o [15]95.

Jost v[on] Minkwicz

¹ Jošt Minkvic z Minkvic.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁴ N. Janovský z Janovic nebo Janovský ze Soutic.

⁵ N. Šlejnic ze Šlejnic.

⁶ Zebuns [?], blíže neidentifikované místo.

449.

Jan Adam Klusák z Kostelce píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby mu podle slibu poslal částku 500 kop grošů míšeňských a napsal mu, kdy si pro ni má přijet.

Hroubovice, 11. října 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 106, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu švagru a otci mému zvláště milému, k dodání.

Službu svou vzkazuji Va[ší] [Mil]o[s]ti, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane švagře a otče můj zvláště milý. Zdraví a při něm jiného od Pána Boha všeho dobrého přeji Va[ší]

[Mil]o[s]ti věrně <rád> upřímně rád. Při tom Va[ší] [Mil]o[s]ti ku paměti přivozuji, jak jsem předešle u Va[ší] [Mil]o[s]ti byl a s Vámi o sumu, kterouž mně povinovati býti ráčíte, sem mluvil a žádost tu, můj zvláště milej pane švagře, kterouž jste na mě tehdáž vzložili, že takové sumy vši na hotově nemáte,¹ abych nětco peněz na touž sumu od Va[ší] [Mil]o[s]ti přijal. I což k žádosti Vaši jsem tak učinil a na touž sumu jedno sto kop vosmdesáte kop vše míšeňských přijal a vostatek té sumy, totižto pět set, majíce od Vás k sobě veliké zakázání,² že mi při tomto s[vaté]m Havle nejprve příštím³ anebo konečně o Vánocích⁴ dáti a přihotovati chcete. I naschvále k Va[ší] [Mil]o[s]ti toto psaní činím a Vás za to služebně žádám, že mně takové peníze k tomu času, totiž s[vatým]u Havlu nyní příštím, přihotovati a mně, kdy bych k Va[ší] [Mil]o[s]ti pro ně přijeti měl, po tomto mém naschválným poslu psaním svým oznámiti ráčíte. Což věřím, jakožto svému zvláště milému panu švagru, že tak mnoho při Vás obdržím, nebo velmi takových peněz pilně potřebuji a déle jich čekati nemohu. Odpovědi, kterouž bych sebe zpraviti mohl, od Vás očekávati budu. A s tím milost Pána Boha našeho rač s námi býti. Datum na Hroubovicích⁵ v středu po s[vaté]m Diviši léta [15]95.

Jan Adam Klusák z Kostelce⁶ a na Hroubovicích

¹ Na hotově – v hotovosti; připravený.

² Zakázání – slib, přípověď, zapovědění.

³ Dne 16. října.

⁴ Dne 25. prosince.

⁵ Hroubovice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Chrudimi (kraj Pardubický). V majetku Jana Adama Klusáka z Kostelce.

⁶ Jan Adam Klusák z Kostelce (zemřel 1615), na Hroubovicích.

450.

Tobiáš Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že mu nepropustí na jeho žádost kočího Vacka, protože je poddaným jeho manželky, která ho nechce propustit, ale chce mu sama zajistit živnost.

Vysoká Libeň, 14. října 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 100, česky

Urozené[m]u ((a statečné[m]u rytíři)) a mému zvláště milé[m]u panu švagru a kmotru panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergku na Byšicích a Bosyni, k dodání.

((P[an] Hrzán Tobijáš,¹ nechtěl mi propustiti, též nepropustím žádného víc.))²

Službu svou vzkazují, urozený a můj zvláště milý pane švagře a kmotře, pane Albrechte Pětipeský. Téhož zdraví i v něm jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Žádost Vaši o propuštění Vacka³ kotčího rád bych naplnil, však že poddaný můj není, nežli manželky⁴ mé, kteráž jeho propustiti jinam nechtěla, nýbrž živností jeho sama s ženou jeho opatřiti chce. V čemž věřím, že mi za zlé míti nebudete. V jiné příčině na žádost Vaši mně možný rád uči-

¹ Tobiáš Hrzán z Harasova (zemřel 1599), na Housce, Kropáčově Vrutici a Vysoké Libni, manžel Elišky Mracké z Dubé.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Vacek, kočí, poddaný Elišky Hrzánové z Dubé.

⁴ Eliška Hrzánová z Dubé (zemřela po 1607), manželka Tobiáše Hrzána z Harasova.

ním. *A s tím Pánu Bohu Vás poroučím. Dat[um] na Libeni⁵ v sobotu po s[vaté]m Diviši léta [15]95.*

Tobiáš Hrzán z Harasova na Libeni a Vrutici⁶

⁵ Vysoká Libeň, poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Mělnické Vteln. V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova.

⁶ Kropáčova Vrutice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova.

451.

Jiřík Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby se přimluvil u Jakuba Menšíka z Menštejna, aby mu prodal dva sedláky.

Chotoviny, 16. října 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 70, česky

Urozenýmu a statečnýmú rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu bratru mémú vzláště milému, buď dán.

((S panem Menšíkem¹ mluviti o Jiříka,² bratra, o prodej lidí.))³

Službu svú vzkazuji, urozený a můj vzláště milý pane bratře. Zdraví a v něm jinýho všeho dobrýho se vším domem Vaším věrně rád přeji. Že jest Vám Pán Bůh šťastný navracení a v dobrým zdraví dáti jest ráčil mezi nás navrátiti, sem rád uslyšel a Vám toho věrně srdce přeji. Sám bych k Vám byl rád přijel a Vás navštívil, i nyní pro mý pilný obilí klizení vypraviti se nemohu. Prosím, že mne u sebe omluvna učiníte a paní manželce⁴ Vaší i paní Anně,⁵ sestře, sumú všechněm dětem, množtvi⁶ mých služeb s vinšování všeho dobrýho povíte. Při tom, můj vzláště milý pane bratře, mám toho zprávu, že byste byli s panem Jakubem Menšíkem dobře známi. Pokudž by tak bylo, prosím, že to pro mě učiníte, buď oujstní neb psanú přimlúvu k němu uděláte, že tu blízko u mě dva sedláky má, pokudž by možný bylo a ještě jinýmu prodání nebyli, aby mi je prodal, že mu rád zaplatím, neb sami sedláci ke mně s pláčem běhají a pro Bůh prosí, abych je kojpil. Což pak i k svému pánu sami dou a za mě žádají, abych je kojpil, že nehtí jinýho žádnýho za pána míti než mě aneb pana Menšíka. Prosím, pokudž byste mi v tý věci co prospěšný býti mohli, že mně nápomocný budete a tý práce sobě pro mě litovati nebudete. Cokoli pro mě učiníte, rád se Vám i dětem Vaším bohdá vším dobrým odslojžím. S tím Pán Bůh rač se nám dáti v dobrým zdraví spolu shledati. Datum na Chotovinách⁷ v pondělí svatýho Havla léta [tisícího pětistého] devadesátého pátého.

Jiřík Pětipeský z Chýš a z Egrberku

¹ Jakub Menšík z Menštejna (zemřel 23. 9. 1614), na Mokropsech a Vonoklasech, místosudí.

² Jiřík Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1539-1548, zemřel kol. 1617), na Chotovinách, bratr Albrechta Pětipeského.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁵ Anna Voračická z Chýš a Egrberku (zemřela kol. 1597), vdova po Petrovi Voračickém z Paběnic, sestra Albrechta Pětipeského.

⁶ Množství.

⁷ Chotoviny, poddanská ves a tvrz severně od Tábora (kraj Jihočeský). V majetku Jiříka Pětipeského z Chýš a Egrberku.

452.

Václav Smrčka ze Mnichu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby poručil svému poddanému Jiřímu Kloudovi z Čečelic, aby přestal zdržovat vodu, která pak činí škody na obydlí jeho poddaného Kryštofa Fajerka.

Čečelice, 7. listopadu 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 82, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, panu kmotru a švagru mému zvláště milému.

((Od p[ana] Smrčky¹ platny [?] o poustku s Kloudem.²))³

Službu svou vzkazují, urozenej pane kmotře, švagře a sousede můj zvláště milej, pane Albrechte Pětipeskej. Byšte zdrávi byli a dobře se jměli, přál bych Vá[m] toho věrně rád. Poddanej můj Krystof Fajerek⁴ nejednou stížnost velikou sobě do Jiříka Klouda jest pokládal a pokládá, kderak týž Jiřík Kloud ve vsi Čečelicích⁵ mimo předešlý způsob jemu na škodu vodu přívalovou při kruntech Vašich a poustkách, jež v držení jest, zdržuje a poddanému mému že táž voda skrze zeď do síně a příbytku jeho se dáti musí, zdejmá, po častém jeho v tom sousedským napomenutí toho přestati a tudy, kadyž táž voda prve odchod svůj jměla, ji obrátiti nechce, mě v té věci za opatření žádá. I poněvadž sem tu věc u pana Vtelenského⁶ za napravení skrze psaní žádal, porozumívá[m], když se kruntu jeho tu nedotýká, že s tím nic činiti míti nechce. Proto pana kmotra přátelsky za to žádám, že tu věc, což se tak poddanému mému na ublížení děje při kruntu a poustkách Vašich, jichž týž Kloud v držení jest, spatříc, poddanému mému k nápravě přivésti a toho přestati činiti poručíte. Čehož já se toho Vá[m] touž měrou i jináče vším dobrým odměniti i odsloužiti nepominu. Odpovědi přátelské žádá[m]. S tí[m] Pán Bůh rač dáti se ná[m] spolu v dobrém zdraví shledati. Datum na Čečelicích v outerý před s[va]tý[m] Martinem léta [tisícího pětistého] devadesátého pátého.

Václav Smrčka ze Mnichu

¹ Václav Smrčka ze Mnichu (zemřel po 1596), na Čečelicích.

² Jiřík Kloud, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Kryštof Fajerek, poddaný Václava Smrčky ze Mnichu ze vsi Čečelice.

⁵ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Václava Smrčky ze Mnichu. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice, část k samostatnému svobodnému statku Mělnické Vtelno.

⁶ Mikuláš Vtelenský ze Vtelna (narozen 1552, zemřel 11. 5. 1612), na Mělnickém Vtelnu.

453.

Hendrich Lobečský z Lobeč píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že pokud mu Albrecht napíše, že Matouš a Barbora, děti jeho poddaného Lorence Jakubce z Truskavny, kterého mu propustil už dříve, budou mít po smrti svého otce na jeho statcích nějaký závazek, zproští je toho závazku, ale nechá si je v poddanosti. Když mu nic nenapíše, závazku je nezproští.

Lobeč, 8. listopadu 1595

Urozenému panu Albrechtovi staršímu Pětipeskýmu z Chýš a na Byšicích, panu a příteli mému milému, k dodání.

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte, pane příteli a sousede můj milý. Zdraví a jiného všeho dobrého, Vám věrně přeji. Psaní Vaše, které ste mi odeslali, jehož jest datum na Byšicích¹ v outerý po Všech svatých² léta tohoto [15]95, jest mi dodáno. Co v sobě obsahuje a zavírá, davši přečísti, jemu sem porozuměl. Kdež psaní činíte o Lorence Jakubce³ ze vsi Truskavny,⁴ poddaného Vašeho, kteréhož sem Vám na psaní <Vaše> pana ouředníka Zacharyáše Šolce⁵ propustil, že by lítost měli rodičové, že sem zanechal sobě v poddanosti Matouše⁶ a Barbory,⁷ dítek jejich, abych jim je na přímluvu Vaši propustil k opatrování, aby u nich zůstávati mohli i spravedlností. I můj milý pane sousede, učiniti toho nemohu, (ač bych přímluvy Vaši nerad oslyšel), takto učiním, jesliže ráčíte psaní mi učiniti, že ten jistý Matouš a Barbora po smrti otce jejich i jinejmi dětmi na gruntech Vašich zároveň míti budou spravedlnost, teda já také spravedlnost tu, která by na ty děti přišla, jim propustím, než dítek sobě v poddanosti zanechávám. Pakli psaní žádného od Vás jmíti nebudu, já spravedlnosti nepropustím pro příčinu tu, kterouž Vám teď oznamuji, že jesti přišla do příbytku mého v neděli po svatém Šimonyši Judy apoštoľů páně,⁸ maje já u sebe pány švakry své milé, na mě to míti chtěla bezděky jako bych její poddaný byl, tu se divně zpouzela, na žádné[h]o nic dbáti nechcíc, ani na ty dobrý lidi, co sou jí mluvili. A pro ten její hampes⁹ a nevážlivost odřekl sem se jich propustiti. Jiný poddanej můj, který by sobě koliv na gruntech Vašich byt sobě oblíbil, od toho nejsem, ač jich dosti málo mám. Prosím, jakožto pana souseda svého, že mě v tom u sebe omluvna <...>(m)íti budete. S tím v ochranu Pána Boha všemohoucího poručena činím. Dat[um] v Lobzích¹⁰ v středu po <všech> svatým Linhartu léta 1595.

Hendrich Lobežský z Lobež¹¹ a na Lobzích

¹ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Dne 7. listopadu.

³ Lorenc Jakubec, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Truskavna.

⁴ Truskavna, poddanská ves severozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kokořín. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně.

⁵ Zachariáš Šolc (zemřel po 1606), úředník Albrechta Pětipeského.

⁶ Matouš, syn Lorence Jakubce, poddaný Hendrycha Lobečského z Lobče.

⁷ Barbora, dcera Lorence Jakubce, poddaná Hendrycha Lobečského z Lobče.

⁸ Dne 29. října.

⁹ Hampejs, z něm. Hahnbeis – dům, na kterém byl obraz kohouta na slepici; nevěstinec; smilný skutek.

¹⁰ Lobeč, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Hendrycha Lobečského z Lobeč.

¹¹ Hendrych Lobečský z Lobče na Lobči.

454.

Představitelé města Kostelec nad Labem píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Přimlouvají se u něho a prosí za řezníka Jana z Čečelic, odkud se musel vystěhovat, aby mu nebránil pronajmout si obydlí v Byšicích.
Kostelec, nad Labem, 27. listopadu 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/17, fol. 18, česky

*Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosni, panu nám v dobrém sousedství příznivému.
(Povolení o Jana¹ řezníka z Kostelce.² A[nm]o [15]95.)³*

Službu svú vzkazujem, urozený a statečný rytíři, pane nám v dobrém příznivý. Zdraví i jiného všeho dobrého přejeme Vaší Mi[los]ti věrně rádi. Tejna Vaší Mi[los]ti nečiníme, že jest na nás vznesl Jan řezník ze vsi Čečelic,⁴ pod správu naši náležející, zprávu toho dávaje, kterak by sobě na tento čas byt pronajíti a oblí((bi))ti měl v měst[ečku] Byšicích,⁵ na gruntch Vašich, však k tomu že by tak přijíti nemohl, dokavadž by v tom od nás jistého povolení neměl, žádaje nás při tom za přímluvu a přátelské toto k Vaší Mi[los]ti připsání. I poněvadž nám o tom dobrá vědomost j[es]t, že sme jemu pro některé příčiny poručili, aby se ze vsi Čečelic vystěhujíc, byt sobě jinde objednal, a on tak se zachoval a na poručení naše takový byt sobě na gruntch Vašich zjednal a opatřil, protož se za něho k Vaší Mi[los]ti přimlouváme a dle dobrého sousedství přátelsky žádáme, že dotčenému Janovi řezníku toho do libosti jeho tudíž i Vaší příti ráčíte a budete. Jest ta naděje, že se k Vaší Mi[los]ti náležitě a uctivě i k jednomu každému, tak jakž na dobrého náleží, chovati hleděti bude. Sme té naděje, že tato naše přímluva při Vaší Mi[los]ti pro naši služebnou vodměnu místo své míti bude. Vodpovědi žádáme.⁶ S tím milost Boží rač s námi bejti. Datum v Kostelci na Labi v pondělí po s[vatě] Kateřině léta páně [15]95.

Purkmistr a rada města Kostelce na Labi

¹ Jan, řezník, poddaný města Kostelec nad Labem ze vsi Čečelice.

² Kostelec nad Labem, komorní město a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). Součást komorního panství Brandýs nad Labem.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila ke komornímu panství Brandýs nad Labem.

⁵ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Archivní soubor Archiv města Kostelec nad Labem (1328-1945), uložený v SOA Mělník, je nezpracován a badatelské veřejnosti nepřístupný.

455.

Johanka Zálužanská z Hrušova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o odeslání svatohavelského úroku. Dále požaduje, aby jí ze sumy 300 kop grošů míšeňských, kterou u něj má, poslal 250 nebo aspoň 100 kop grošů míšeňských.

Hrušov, 30. listopadu 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/16, fol. 3, česky

*Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích a Bosyni, panu kmotru mému vzláště milému, dán bud'.
(Od p[aní] Zálužanský,¹ že tři sta k[op] zůstávám.)²*

¹ Johanka Zálužanská z Hrušova v Čečelicích.

Modlitbu svú vzkazují, urozený a můj vzláště milý pane kmotře. Pán Bůh rač dáti, abyšte zdravi byli a na všem se dobře měli, toho bych Vám věrně srdce ráda přála. Při tom k Vám naschvalí, můj vzláště milý pane kmotře, posílám a Vás žádám, že mi ourok svatohavelskej nyní jminulej³ odešlete, neb ho velmi pilně potřebuji. A co se dotejče sumy mé, kterouž při Vás mám, totiž tři sta kop míšeňskejch, Vás velice jakožto svýho vzláště milého pana kmotra prosím, že mi z nich půl druhýho sta dáte, a pakli by Vám možné nebylo, ale jedno sto kop míšeňskejch. Nebo letos vokolo nás veliká újma na všem jest a i všecko vobílí kupovati i na dobytek musím. Protož Vás, můj vzláště milý pane kmotře, prosím, že mi takové peníze brzo dáte a mně oznámíte, kdy bych pro ně poslati měla. Za odpověď, kterouž by⁴ se zpravití mohla, žádám. S tím pán <P>((B))ůch rač dáti, abychom se v dobrým zdraví shledali. Dán v Hrušově⁵ ve štvrtek na den svatého Ondřeje apoštola božího léta [tisícího pětistého] devadesátého pátého.

Johanka Zálužanská z Hrušova

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Dne 16. října.

⁴ Bych.

⁵ Hrušov, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku sester Mandaleny Berbisdorfové a Lidmily Hrušovské z Hrušova.

456.

Bohuslav Křinecký z Ronova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že pokud bude moci, přijede na určené místo a stane se jedním „přítelem“ k poctivosti jeho dcery Magdaleny při svatbě, kterou bude mít s Jaroslavem Velemyským z Velemyšlovi.

Dětenice, 16. prosince 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/8, fol. 157-158, český

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Schýš a z Ekr<p>((b))erku a na Byšicích, panu a příteli mému vzláště milému.

((Od p[ana] Bouslava Skřeneckýho.¹))²

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane a příteli můj vzláště milej. Zdravi a v něm jiného všeho dobrého žádajíc na Pánu Bohu, přeji Vám věrně upřímně rád. Při tom, jakž mi psaní činíte, že z vůle Pána Boha a rady pánův a přátel Vašich cerku svou, pannu Mandalenu Pětipeskou,³ k stavu svatého manželství ste zamluvili urozenému panu Jaroslavovi Velemskému z Velemyšlovi⁴ a na Tejnici nad Sázavou,⁵ kterouž jemu na snažnou

¹ Bohuslav Křinecký z Ronova (zemřel 24. 8. 1598), na Dětenicích, Vlčicích a Novém Ronově.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Magdalena Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela po 1617), dcera Albrechta Pětipeského, od 1596 manželka Jaroslava Velemyského z Velemyšlovi na Týnci nad Sázavou.

⁴ Jaroslav Velemyský z Velemyšlovi (zemřel před 1612), na Týnci nad Sázavou, od 1596 manžel Mandaleny Pětipeské z Chýš a Egrberku.

⁵ Týnec nad Sázavou, poddanská ves a hrad západně od Benešova (kraj Středočeský). V majetku Jaroslava Velemyského z Velemyšlovi.

žádost jeho dodati miníte v outerý po svatým Šťastným, to jest na den svatého Marcela,⁶ při tom mě žádajíc, abych k takovému veselí za jednoho přítele ku poctivosti panny cerky Vaší se postavil a na jmenovaný den na Nový Město pražský⁷ do domu⁸ paní Kateřiny Malovcovy⁹ najíti se dal. I pokudž mi Pán Bůh všemohoucí zdraví popřítí ráčí, tak k žádosti Vaší chci učiniti, pokudž by mně jen také od pánů komisařů¹⁰ k tomu času den jmenován nebyl, nebo souc Váš vždycky starej tovaryš,¹¹ v tom i v jiném mně možným přátelství máte mě volného míti. A tak všemohoucí Pán Bůh, rač se nám dáti spolu v dobrým a šťastným zdraví shledati, pokudž v tom vůle jeho svatá jest. Dat[um] na Dětenicích¹² v sobotu po svatý Luciji léta [tisícího pětistého] devadesátého pátého.

Bohuslav Křinecký z Ronova na Dětenicích, Vlčicích¹³ a Novém Ronově¹⁴

⁶ Dne 16. ledna 1596.

⁷ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť hlavního města Prahy.

⁸ Andělská zahrada, dům v Novém Městě Pražském. Dnes v Praze II., Jindřišská ulice. V majetku Kateřiny Malovcové z Rychmburku, vdovy po Vilémovi starším Malovcovi Kosořovi z Malovic.

⁹ Kateřina Malovcová z Rychmburku (zemřela 1596), na Andělské Zahradě, vdova po Vilémovi starším Malovcovi Kosořovi z Malovic.

¹⁰ Komisař – osoba pověřená nebo zmocněná k vykonání jistého úkolu.

¹¹ Tovaryš – druh, společník, spolupracovník; člen ozbrojené družiny.

¹² Dětenice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Jičina (kraj Královéhradecký). V majetku Bohuslava Křineckého z Ronova.

¹³ Vlčice, poddanská ves a tvrz západně od Trutnova (kraj Královéhradecký). V majetku Bohuslava Křineckého z Ronova.

¹⁴ Nový Ronov, zámek severovýchodně od Nymburka (kraj Středočeský). V majetku Bohuslava Křineckého z Ronova.

457.

Fridrich Rožnovský ze Křtěnova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že se jeho vrchnost Barbora Vartmberská z Lobkovic nezúčastní svatby jeho dceřy, kvůli smutku, který má pro smrt svého manžela a svého syna a také pro nedostatek svého zdraví.

Nový Zámek, 17. prosince 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkovicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/10, fol. 88, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Bosyni a Byšicích, panu kmotru mému vzláště milému a na mě laskavému.

((Od p[ana] Rožnovského.¹))²

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane kmotře můj vzláště milý a na mě laskavý. Vinšují panu kmotru od Pána Boha všecko nejlepší dobré. Předně panně dceři³ pana kmotra, jakožto budoucí panně nevěstě, spolu se pane[m] ženichem⁴ od Pána Boha k stavu

¹ Fridrich Rožnovský z Křtěnova (zemřel po 1596), úředník na Novém Zámku.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Magdalena Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela po 1617), dcera Albrechta Pětipeského, od 1596 manželka Jaroslava Velemyského z Velemyšlovsi na Týnci nad Sázavou.

⁴ Jaroslav Velemyský z Velemyšlovsi (zemřel před 1612), na Týnci nad Sázavou, od 1596 manžel Mandaleny Pětipeské z Chýš a Egrberku.

manželskému štěstí a božského požehnání vinšuji. Co se příjezdu Její Mi[l]o[s]ti⁵ mé k témuž s<...>((vad))eb<né>nímu veselí dotýče, v tom jest pravdivá omluva Její Mi[l]o[s]ti, nebo od pohřbu Jich Mi[l]o[s]tí mých pánů mladého⁶ a starého⁷ pro veliký zármutek a nedostatek zdraví svého ještě nikam z svého pokoje vyjít neráčila. A tak s těžkostí žádost pana kmotra bude moci vykonána býti, než o zvěřiny fedruňk⁸ chci míti paměť, cožkoli Pán Bůh ráčí zdařiti, abyste ráčili býti retováni.⁹ Já pak vedle svého dávného zakázání¹⁰ jsem panu kmotru vždycky hotový sloužiti. S tím milost Pána Boha rač býti s námi se všemi. Da[tum] na Novém Zámku¹¹ v neděli po s[va]tý Lucii léta [tisícího pětistého] devadesátého pátého.

Panu kmotru vždycky hotový slouha,
Fridrich Rožnovský z Křtěnova

⁵ Barbora Vartemberská z Lobkovic (zemřela po 1596), na Novém Zámku a Bezdězi, vdova po Janovi z Vartemberka, matka Adama z Vartemberka.

⁶ Adam z Vartemberka (zemřel před 1595), na Novém Zámku a Bezdězi, syn Jana z Vartemberka a Barbory Popelové z Lobkovic.

⁷ Jan z Vartemberka (zemřel 3. 1. 1595), na Novém Zámku (Zahrádky) a Bezdězu, otec Adama z Vartemberka, manžel Barbory Popelové z Lobkovic.

⁸ Fedruňk – podpora; ochrana; pomoc.

⁹ Retovati, z něm. retten – chránit, ochránit někoho, pomoci někomu, zachránit někoho.

¹⁰ Zakázání – slib, přípověď, zapovědění.

¹¹ Nový Zámek, zámek ve vsi Zahrádky jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Jana z Vartemberka.

458.

Ladislav Sekerka ze Sedčic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že pokud bude moci, přijede na určené místo a stane se mu jedním „přítelem“ k poctivosti jeho dcery Magdaleny při svatbě, kterou bude mít s Jaroslavem Velemyským z Velemyšlovsi.

Odolena Voda, 19. prosince 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 21, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka a na Byšicích a Bosyni, panu ujci a kmotru mému zvláště milému.

((Od p[ana] Sekerky Ladislava.¹))²

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane ujče a kmotře můj zvláště milý. Téhož zdraví i při tom jiného všeho dobrého Vám i všemu domu Vašemu vinšujíc, přál bych věrně rád. Z psaní Vašeho tomu sem porozuměl, že ste panu Jaroslavovi Velemyskému³ k dodání panny dcerky⁴ svý den jmenovali, při tom mě žádajíce, abych se Vám k takový věci za přítele

¹ Ladislav Sekerka ze Sedčic (zemřel 1618), na Odoleně Vodě a Třebošnici, manžel Voršily Smrčkové ze Mnichu.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Jaroslav Velemyský z Velemyšlovsi (zemřel před 1612), na Týnci nad Sázavou, od 1596 manžel Mandaleny Pětipeské z Chýš a Egrberku.

⁴ Magdalena Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela po 1617), dcera Albrechta Pětipeského, od 1596 manželka Jaroslava Velemyského z Velemyšlovsi na Týnci nad Sázavou.

postavíc v outerý po s[vatým] Šťastným, to jest na den památky svatého Marcela,⁵ do Prahy⁶ přijedouc, do domu Andělský Zahrady⁷ k hodině devatenáctý najíti ((se)) s manželkou⁸ svou dal. Pokadž mi všemohúcí Pán Bůh zdraví popřítí ráčí, přičiním se k tomu, aby žádost Vaše mohla naplněna býti, a taky čímž budu moci od zvěřiny, chci pana ujce fedrovati,⁹ nebudu-li měti čím jiným, ale asi párem zajícův. A v čem bych já mohl panu ujci sloužiti, má mě pan ujec vždyckny volného jmíti. Milost Boží rač býti s námi a popřítí šťastného shledání. Dat[um] na Vodolině Vodě¹⁰ v outerý po třetí neděli adventní léta [tisícího pětistého] devadesátého pátého.

Ladislav Sekyrka z Sedčic a na Vodolině Vodě

⁵ Dne 16. ledna 1596.

⁶ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť hlavního města Prahy.

⁷ Andělská zahrada, dům v Novém Městě Pražském. Dnes v Praze II., Jindřišská ulice. V majetku Kateřiny Malovcové z Rychmburku, vdovy po Vilémovi starším Malovcovi Kosořovi z Malovic.

⁸ Voršila Sekerková ze Mnichu, manželka Ladislava Sekerky ze Sedčic.

⁹ Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

¹⁰ Odolena Voda, poddanská ves a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Ladislava Sekerky ze Sedčic.

459.

Johanka Vrábská ze Žampachu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Omlouvá se, že nepřijede na svatbu, kterou bude mít jeho dcera Magdalena s Jaroslavem Velemyským z Velemyšlovsi.

Šestajovice, 19. prosince 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 11, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu kmotru mému vzláště milé[m]u, b[ud] d[án].

((Od p[aní] Johanky Vrábský.¹))²

Modlitbu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane kmotře můj vzláště milý. Téhož zdraví i všeho dobrého přeji Vám od Pána Boha věrně ráda. Jakž mi psaním svejm oznamujete, že jste pannu Mandalenu,³ pannu cerku Vaši, k stavu svatého manželství zamluvili urozenému panu Jaroslavovi Velemyskému,⁴ kderéžto dodání bejti má v outerý po sva[tý]m Šťastným⁵ na Novém Městě pražským⁶ v domě⁷ paní Kateřiny Malovcový,⁸ mě za to

¹ Johanka Vrábská ze Žampachu (zemřela po 1596), na Šestajovicích, vdova po Hynkovi Vrábském z Vrábí.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Magdalena Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela po 1617), dcera Albrechta Pětipeského, od 1596 manželka Jaroslava Velemyského z Velemyšlovsi na Týnci nad Sázavou.

⁴ Jaroslav Velemyský z Velemyšlovsi (zemřel před 1612), na Týnci nad Sázavou, od 1596 manžel Mandaleny Pětipeské z Chýš a Egrberku.

⁵ Dne 16. ledna 1596.

⁶ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť hlavního města Prahy.

⁷ Andělská zahrada, dům v Novém Městě Pražském. Dnes v Praze II., Jindřišská ulice. V majetku Kateřiny Malovcové z Rychmburku, vdovy po Vilémovi starším Malovcovi Kosořovi z Malovic.

žádajíc, abych ku poctivosti panně <Alen> ((Mandič))ce, cerce Vaší, k tomu času najíti se dala a téhož veselí svadebního okvasiti nápomocna byla. I můj zvláště milý pane kmotře, víte prve o mejch těžkostech, kderěž snáším od lidí zlých, a tak mi se to nijakž trefiti nemůže. Za to Vás žádám, že mne při sobě omluvna jmíti budete. Jinším časem co možného ráda panu ((kmotru)) učiním. S tím milost Boží s námi bejti rač. Dán na Šestajovicích⁹ v outerý po svaté Luciji léta [15]95. Pokudž by Pán Bůh jakou zvěřinou mne naděliti ráčil, nepominu odeslati. Tak Pán Bůh ráciž jim oběma manželům své svaté božské požehnání dáti.

Johanka Vrábská z Žampachu a na Šestajovicích

⁸ Kateřina Malovcová z Rychmburku (zemřela 1596), na Andělské Zahradě, vdova po Vilémovi starším Malovcovi Kosořovi z Malovic.

⁹ Šestajovice, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Johanky Vrábské ze Žampachu.

460.

Zikmund Zapský ze Zap píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že přijede na svatbu, kterou bude mít jeho dcera Magdalena s Jaroslavem Velemyským z Velemyšlovsi.

Průhonice, 20. prosince 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/16, fol. 11, česky

Urozenému a statečnému rytíři pa[n]u Albrechtovi staršímu Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, panu švagru, bratru a starému tovaryši¹ mé[m]ju zvláště milé[m]ju.

((Od p[ana] Zikmunda Zap.²))³

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane švagře můj zvláště milý. Zdraví a při ně[m] jiného všeho dobrýho panu švagru věrně rád přeji. Můj zvláště milej pane švagře, jakž mi oznamujete, že ste pannu Mandelinu,⁴ ceru svou, k stavu s[vatéh]o manželství zamluvili, a to urozenému panu Jaroslavovi Velemyskému z Velemyšlovsi⁵ a na Tejnici nad Sázavou,⁶ té vůle že ste, a den k dodání pan[n]y cery svý k stavu svatého manželství jemu menovali ten outerý po s[vatém] Šťasným nejprve příští[m]⁷ v domu⁸ paní Kateřiny Malovcovy⁹ na Novým

¹ Tovaryš – druh, společník, spolupracovník; člen ozbrojené družiny.

² Zikmund Zapský ze Zap (zemřel 28. 4. 1606), na Průhonicích.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Magdalena Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela po 1617), dcera Albrechta Pětipeského, od 1596 manželka Jaroslava Velemyského z Velemyšlovsi na Týnci nad Sázavou.

⁵ Jaroslav Velemyský z Velemyšlovsi (zemřel před 1612), na Týnci nad Sázavou, od 1596 manžel Mandaleny Pětipeské z Chýš a Egrberku.

⁶ Sázavou. Týnec nad Sázavou, poddanská ves a hrad západně od Benešova (kraj Středočeský). V majetku Jaroslava Velemyského z Velemyšlovsi.

⁷ Dne 16. ledna 1596.

⁸ Andělská zahrada, dům v Novém Městě Pražském. Dnes v Praze II., Jindřišská ulice. V majetku Kateřiny Malovcové z Rychmburku, vdovy po Vilémovi starším Malovcovi Kosořovi z Malovic.

⁹ Kateřina Malovcová z Rychmburku (zemřela 1596), na Andělské Zahradě, vdova po Vilémovi starším Malovcovi Kosořovi z Malovic.

Městě praským.¹⁰ Což Pán Bůh předně dáti rač, aby se takové veselí šťastně vykonalo. Já pak taky k tý věci abych se najíti dal a takové veselí podle jiných pánů a přátel okvasiti nápomocen byl a mě žádáte, pokudž Pán Bůh zdraví popřítí ráčí, jako svému staršímu bratru a tovaryši toho odepřítí nemohu a k tomu času a hodině v tom místě uloženém najíti se dám. Pán Bůh rač dáti naše shledání v dobrým a šťastným zdraví. Dán na Próhonicích¹¹ v středu po <s> Múdrosti Boží léta [tisícího pětistého] devadesátého pátého. Naděli-li Pán Bůh co od zvěřiny, rád se zdělím.

*Tvůj volný sluha a bratr,
Zikmund Zapský z Zap a na Próhonicích*

¹⁰ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť hlavního města Prahy.

¹¹ Práhonice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Zikmunda Zapského ze Zap.

461.

Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu psaní od Viléma Fridricha z Milkova. Žádá o oznámení, kdy bude v Praze, protože s ním potřebuje mluvit.

Blahotice, 22. prosince 1595

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 59, česky

*Urozenému a statečnému rytíři a mému zvláště milému bratru panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku na Byšicích, Přívorách a Bosyni, buď dá[n].
((Od p[ana] Vaňka.¹))²*

Službu svou vzkazují, urozený a statečný rytíři a můj zvláště milý bratře, pane Albrechte Pětipeský. Od Pána Boha všemohoucího Tobě i všechněm Tvejm žádám a věrně z upřímného srdce přeji zdraví a při něm jiného všeho nejlepšího dobrého. Jaké Ti psaní pan Milk³ odsílá až ke mně, naschválně Ti ho po tomto poslu odsílám.⁴ A majíce s Tebou o někderé pilné věci mluvíti a chtěje se s Tebou rád shledati, prosím, že mi oznámíš, budeš-li v Praze⁵ po Třech králích,⁶ nebo já tam o soud purgkrabský⁷ budu. A pokud by tam byl, tu bych se s Tebou shledal a s Tebou velmi rád o pilné věci promluvil. A tak Ti na ten čas nevím co jiného psáti, než že Ti i všechněm Tvejm od Pána Boha všemohoucího vinšuji tento nový nastávající šťastný rok, aby Ti se všemi Tvejsi všemohoucí Pán Bůh v tom roce i jindy vždycky za dlou-

¹ Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen kol. 1529, zemřel 7. 3. 1602), na Blahoticích a Neprobylicích, bratr Albrechta Pětipeského, manžel Isoldy Vojkovské z Milhostic a Vojkova.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Vilém Fridrich z Milkova na Alberöde, nejvyšší leitnant v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

⁴ Zmíněná písemnost (list poselací) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁵ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁶ Dne 6. ledna 1596.

⁷ Soud nejvyššího purkrabství pražského začal nedlouho po svátku Tří králů.

hý časy štěstí a zdraví a svého s[vatéh]o požehnání popřítí a dáti ráčil. Prosím, že ode mě, od manželky⁸ mé i ode všech dětí mých sám sebe, paní manželku⁹ svou, paní Annu,¹⁰ sestru naši, panny Ma[n]dičky¹¹ a sumou všechněch na Byšicích¹² velmi pozdravíš a množství služeb s vinšováním od Pána Boha všech nejlepších věcí oznámíš. S tím milostivý Pán Bůh rač s námi se všemi bejtí. Dat[um] na Blahoticích¹³ v pátek po s[vatém] Tomáši léta [tisícího pětistého] devadesátého pátého.

Václav Pětipeský z Chýš

-
- ⁸ Isolda Pětipeská z Milhostic a Vojkova (zemřela po 1622), manželka Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.
- ⁹ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.
- ¹⁰ Anna Voračická z Chýš a Egrberku (zemřela kol. 1597), vdova po Petrovi Voračickém z Paběnic, sestra Albrechta Pětipeského.
- ¹¹ Magdalena Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela po 1617), dcera Albrechta Pětipeského, od 1596 manželka Jaroslava Velemyského z Velemyšlovi na Týnci nad Sázavou.
- ¹² Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.
- ¹³ Blahotice, poddanská ves a tvrz východně od Slaného (kraj Středočeský). V majetku Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

462.

Jan starší Vlk z Kvítkova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že pokud mu to dovolí zdraví, přijede na svatbu, kterou bude mít jeho dcera Magdalena. Nemyslovice, 23. prosince 1595
Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 59, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi staršímu Pětipeskýmu z Chýš z Ekrberku a na Byšicích, panu švagru, kmotru a strejci mému zvláště milému, dodán bud'.
((Od p[ana] Vlka.¹))²

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane švagře a kmotře můj zvláště milý. Abyšte zdraví byli a všelijak se dobře měli, toho Vá[m] věrně rád přeji. Psaní Vaše, které ste mi učinili, jest mi dodáno, a je když sem přečetl, žádosti Vaší křesťanské sem porozuměl, kterouž Vy na mne vzkládáte. Můj milý pane kmotře, popřeje-li mi Pán Bůh všemohouc³ zdraví do toho času, žádost Vaši, kterouž na mne vzkládáte, chci rád naplniti a do Prahy do domu paní Malovcovy,⁴ jenž slove v Andělský Zahradě,⁵ se ku poctivosti Vaší a tolikýž panny cery⁶ Vaší se chci najíti.⁷ A což pro Vás já mohu učiniti, to já rád vždycky se vši chutí učí-

¹ Jan starší Vlk z Kvítkova na Nemyslovicích a Bezně.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Všemohoucí.

⁴ Kateřina Malovcová z Rychumburku (zemřela 1596), na Andělské Zahradě, vdova po Vilémovi starším Malovcovi Kosořovi z Malovic.

⁵ Praha – Nové Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť hlavního města Prahy.

⁶ Magdalena Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela po 1617), dcera Albrechta Pětipeského, od 1596 manželka Jaroslava Velemyského z Velemyšlovi na Týnci nad Sázavou.

ním. Zvěřiny ty já nic nemám. Sem již starý myslivec, nebo již já lišky ani na dvou nohách neuhoním. Vá[m] to již všecko poroučím. S tím Vás i sebe Pánu Bohu poroučím. Dán na Nemyslovicích⁸ v sobotu po s[vaté]m Tomáši apoštolu páně léta [15]95.

Jan starší Vlk z Kvítkova a na Nemyslovicích

⁷ Narážka na chystanou svatbu Jaroslava Velemyského z Velemyšlovsi s Mandalenou Pětipeskou z Chýš a Egrberku.

⁸ Nemyslovice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana staršího Vlka z Kvítkova.

463.

Václav Budovec z Budova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku. Oznamuje mu, že byl k němu do Hustopečí vyslán nejvyššími zemskými úředníky, aby s ním jako jeden z komisařů projednal podmínky vyplacení a rozpuštění pluku Šebestiána Šlika. V Litomyšli byl ale zadržen úplavciví.

Litomyšl, 1595

NA Praha, Akta různé provenience, Parisova sbírka, sign. 74,¹ česky a německy

Urozenému a statečnému rytíři, panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku, na ten čas v Hustopečích, panu švakru mému zvláště milému.

((Od p[ana] komisaře² k nám do Hustopeče vyslaného.))³

((N[umer]o 659<1>((4)).))⁴

Mein gantz willige dienst neben wünschung von Gott dem herrn aller glükseligen und ewigen wolfahrt zuvor, freundtlicher vielgeliebter und hochvertrawter herr schwager. Ich tu dem herrn schwagern zu wissen, das ich aus Befelich Ihrer Khaiserlicher Maiestet und Ihrer Genaden der obristen landtofficirern des Konigraich Behaimb (neben den zuvor verordneten h[err]n commissariern) auch itzo verordnet bin.⁵ Und obwol ich mich nit wenig entschuldiget wegen meiner, wie auch wol bewust, allerlei geschäften, iedoch im betrachtung dessen, damitt ja einmal mitt Gottes hulf diesem langwirigem und unlöblichem magen der bezahlung aufzug möchte geholfen werden (und eine lobliche, ritterliche, adeliche und standhafte ganze geselschaf möchte auch entdlichen aus diesem labyrint und wier, die stenden, aus mehrern unnötigen unkhosten khommen), hab ich denn weg fort fur mich genommen. Aber wie ich gen Leutomysl⁶ kwam [!],⁷ (da bekhume ich das durchlaufen, welches mich der-

¹ List vydal Julius GLÜCKLICH (ed.), *Václava Budovce z Budova korrespondence z let 1579-1619*, Praha 1908, s. 24, č. 13. Regest listu vydali Miloš VYSTYD – Antonín HAAS (edd.), *Parisova sbírka. Listiny a listy z let 1372-1794*, Praha 1939, s. 39, č. 74.

² Komisař – osoba pověřená nebo zmocněná k vykonání jistého úkolu.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁵ Komisaři pověřenými k jednání o rozpuštění šlikovského pluku a jeho vyplacení ustanovil Rudolf II. Habsburský 12. května 1595 Feliciána Moše z Moravičan a Bohuchvala Ruta z Dírné. O několik dní později k nim přidal Václava Budovce z Budova. Srov. V. LIVA (ed.), *Regesta fondu Militare II*, s. 161.

⁶ Litomyšl, poddanské město a zámek severozápadně od Svitav (Pardubický kraj). V majetku Rudolfa II. Habsburského. V zástavním vlastnictví Marie Pernštejnské z Lary.

⁷ K Vám.

massen raist, plagt und schwacht), das ich was langsamer hab faren müssen, (sonsten were ich gestern zu euch khommen), aber wegen <ma> meiner gesundhait mus ich alhier heit verblai[ben], damitt ich artzainern von hinnen mitt mier gen Hustopecz oder Auspicz⁸ <arczenei> neheme. Dann, soll ich ja krank sein, das Gott genediglich ferner behutte, so wil ich lieber bei euch mich hailen, da ich darbei etwas verrüchten und meere löbliche gesellschaft befu[n]den <so> khonte, als das ich alhier lenger verharren solle. Bin also willens, wils Gott, morgen zu euch mitt geldt und andern bevelichen zu khommen. Hiemitt Gott bevolchen. Datum eilends, nebo má ouplavice třikráte mne ode psaní zahrnala. Datum a[m] montag An[no] [etc.] [15]95.

Wentz Budowecz von Budow, m[anu] p[ro]pria

⁸ Hustopeče, poddanské město severně od Břeclavi (kraj Jihomoravský). V majetku kláštera Králové (Aula Regia) na Starém Brně.

464.

Smlouva. Smlouva a porovnání mezi poddanými Rudolfa II. Habsburského ze Všetat, jež patří k panství Brandýs nad Labem, a poddanými Jana Novohradského z Kolovrat, Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku, Václava Smrčky ze Mnichu a Mikuláše Vtelenského ze Vtelna o obecní pozemek řečený „Pastva“, který leží mezi pozemky vsi Čečelice a pozemky vsi Všetaty.

Bez místa, 1595

NA, ČG – L, inv. č. 3213, karton 114, česky¹

Smlouvy o kruntý s čečelic² všetatskými³ učiněny [etc.]. 1595.⁴

((N[umer]o 14.))⁵

((N[umero] 173.))⁶

((A[nn]o 1595.))⁷

Léta páně tisícého pětistého devadesátého pátého stalo se jest přátelské a dobrovolné porovnání mezi sousedy a lidmi poddanými Jeho [Mil]o[s]ti Císařské⁸ ve vsi Všetatech k panství brandejskému⁹ přináležející z strany jedné: a mezi sousedy a lidmi poddanými

¹ Smlouva, kterou po podpisu převzal Albrecht Pětipeský, je uložena v Zámku Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. K 18/5, fol. 98-101. V této edici je vydána smlouva, kterou po podpisu převzal Rudolf II. Habsburský. Smlouva je vydána bez novodobých archivních poznámek.

² Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Václava Smrčky ze Mnichu. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice, část k samostatnému svobodnému statku Mělnické Vtelno.

³ Všetaty, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku kapituly ve Staré Boleslavi, část v majetku Jindřicha mladšího Hrušovského z Hrušova, část v majetku Hynka a Karla Vrábských z Vrábí.

⁴ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁵ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁶ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁷ Autograf blíže neidentifikované osoby.

⁸ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁹ Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, komorní město a zámek severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský).

urozeného pana pana Jana Novohradského z Kolovrat¹⁰ a na Košátkách¹¹ a urozených a statečných rytířů pana Albrechta Pětipeského z Chýš a Egerbergku a na Byšicích,¹² pana Václava Smrčky ze Mnichu¹³ a na Čečelicích a pana Mikuláše Vtelenského ze Vtelna¹⁴ a na Vtelně¹⁵ [etc.] z strany druhé o obec tak řečenou Pastva,¹⁶ kteráž leží mezi touž vsí Čečelicemi a dědinami jejich z jedné: a dědinami všetatskými z druhé strany, a to takové porovnání. Jakož jsou od dávných let ty obě vesnice mezi sebou veliké různice a nedorozumění jměly, v tom že každá obec ty pastva sobě přivlastniti a jich užívati chtěla, tak že na onen čas léta páně 1521 na den svatého Víta¹⁷ vrchnosti jejich, totiž urozená paní, paní Kateřina z Kolovrat¹⁸ a na zámku Lyském,¹⁹ urozený vладыky pan Jan Ledych z Čečelic²⁰ a pan Jan Hrušovský z Hrušova²¹ a na Čečelicích z strany čečelské, a urozený vладыky pan Hynek Vrábský z Vrábí²² a na Dřevčicích²³ a pan Václav Hrušovský z Hrušova²⁴ a na Všetatech z strany všetatské, na tom jsou se snesli a dva prostředky aneb smlouvce volili, totiž urozeného a statečného rytíře pana Jiříka Želinského ze Sebusína²⁵ a na Zásmucích²⁶ a urozeného vладыku pana Šťastného Sekerku ze Sedčic²⁷ a na Lobkovicích,²⁸ aby je v tom odporu rozeznali a o takové pastvy smluvili. Kdežto páni prostředkové vyslyševše jednu i druhou stranu a toho oč tu mezi nimi činiti bylo, pováživše, tu všecku obec řečenou Pastva ke vsi Čečelicům jsou přivlastnili, a při nich čečelských ji zůstavili, tak aby všetatští na též obci práva pásti neměli na časy budoucí a věčné. Krom toliko té obce řečené Pastva všetatským přivlastnili, pokudžkoliv všetatští své grunty aneb dědiny podle týchž pastev mají, potud oni smlouvce šest provazcův zdýli napříč do těch pastev jim všetatským dali jsou odměřiti a mezníky osaditi a mimo to pokudž jsou vyměřili a mezníky osaditi dali, aby všetatští do té pastvy nesahali a nepáslí, než na těch šesti provazcích napříč od gruntův neb dědin všetat-

¹⁰ Jan Novohradský z Kolovrat (zemřel 1613), na Košátkách, číšník Rudolfa II. Habsburského.

¹¹ Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana Novohradského z Kolovrat.

¹² Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egerberku.

¹³ Václav Smrčka ze Mnichu (zemřel po 1596), na Čečelicích.

¹⁴ Mikuláš Vtelenský ze Vtelna (narozen 1552, zemřel 11. 5. 1612), na Mělnickém Vtelnu.

¹⁵ Mělnické Vtelno, poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část v majetku Mikuláše Vtelenského ze Vtelna.

¹⁶ Pastva, obecní louka, mezi vsemi Čečelice a Všetaty.

¹⁷ Dne 15. června.

¹⁸ Kateřina Smiřická z Kolovrat (zemřela 1529), manželka Jindřicha Smiřického ze Smiřic, na zámku Lysá nad Labem.

¹⁹ Lysá nad Labem, komorní městečko a zámek západně od Nymburka (kraj Středočeský).

²⁰ Jan Lejdych z Čečelic (zemřel po 1521), v Čečelicích.

²¹ Jan Hrušovský z Hrušova (zemřel po 1526), otec Jindřicha Hrušovského z Hrušova, na Čečelicích, Újezdci, Jenštejně.

²² Hynek Vrábský z Vrábí (zemřel po 1521), na Dřevčicích.

²³ Dřevčice, poddanská lenní ves a tvrz severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). V lenním vlastnictví Hynka Vrábského z Vrábí.

²⁴ Václav Hrušovský z Hrušova (zemřel 1549-1553), otec Jetřicha, Jindřicha staršího, Smila, Viléma, Oldřicha, Václava staršího a Johanky Hrušovských z Hrušova, na Všetatech, 1547/3, 1549 relátor usnesení zemských a generálních sněmů.

²⁵ Jiří Želinský ze Sebusína (zemřel po 1521), na Zásmukách.

²⁶ Zásmuky, poddanské městečko s tvrzí jihozápadně od Kolína (kraj Středočeský). V majetku Jiřího Želinského ze Sebusína.

²⁷ Šťastný Sekerka ze Sedčic na Lobkovicích.

²⁸ Lobkovice, poddanská ves a zámek jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Šťastného Sekerky ze Sedčic.

ských vyměřených oni všetatští, když se jim koliv líbí, aby mohli pásti na věčné a budoucí časy, s touto při tom znamenitou vejminkou, aby čečelští na té obci, kterouž nadepsaní páni smlouvcové všetatským vyměřiti dali, mohli pásti každéj rok, a to časy těmito: po svatém Jiří²⁹ tři neděle pořad zběhlé, po svatém Vítě³⁰ též pořad zběhlé tři neděle a po svatém Václavě³¹ opět též tři neděle pořad zběhlé a více nic, a to každéj rok počnouc na den svatého Jiří, svatého Víta a svatého Václava, toho tak aby užívali a jinak nic obě straně, jakž to vše táž smlouva pečeti často psaných pánův smlouvcův zpečetěna a utvrzena, již actum³² vejšpoloženo jest, v sobě šířeji obsahuje a zavírá. Ale že jsou z obojí strany toho, což tak mezi nimi smlouveno a porovnáno bylo v těch letech sobě nezdrželi, nýbrž rozmetavše mezníky, každá strana, jakž se jí dobře líbilo pásli skrze což mezi nimi mnohé nevole různice a vrchnostem jich zaneprázdnění povstávali. I aby tomu nikterak spomoženo bejtí a z takových různic na budoucí časy sjíti mohlo, na tom jsou se opět vrchnosti jich z obojí strany snesly a na den výš jmenovaný v to místo oč činiti, jest sjely, po straně všetatské urozený pan Simeon Redlfestr z Wildrstorfu,³³ Jeho [Mil]o[s]ti Císařské správce panství brandejského a po straně čečelské urození a stateční rytíři pan Albrecht Pětipeský z Chýš a Egerbergku a na Byšicích a pan Václav Smrčka ze Mnichu a na Čečelicích maje sobě to od jiných pánův držitelův té vsi Čečelic poručeno a v moc dáno, takto jsou ty odporné strany o táž pastva porovnaly a mocně vypověděly. Předně co jest koli prvnější smlouvou porovnáno a jedné i druhé straně přivlastněno bylo, toho při tom ve své celosti a váze zanechávají a všecky nevole, různice a kyselosti, kteréž po ta všecka léta mezi nimi byly, zdvíhají, ruší, kazí a moří, tak aby jich sobě víceji na časy budoucí a věčné nepřipomínaly. Však prohlídajíc k dobrému sousedství a aby raději mezi těmi dvěma vesnicemi láska a svornost přátelská více nežli vády a různice rostla a se rozmáhala, oni čečelští od těch termínů, kteréž jim ve staré smlouvě k pasení na těch šesti provazcích všetatským odměřených propuštěný jsou, upouštějí a upustili a již od actum smlouvy této k pasení na těch šesti provazcích žádného práva míti nebudou a nemají nyní i na časy budoucí a věčné, a to jsou čečelští učinili ne z povinnosti ale z lásky sousedské a pro zachování svornosti a pokoje. Všetatští pak proti tomu upustili jsou od louky, kteráž slove obecní čečelská³⁴ z těch šesti provazcův v těch pastvách a obcích všetatským vyměřených, kus těch pastev s touž lúkou obecní čečelskou při konci dolejním té louky zároveň na šíř, aby příkop aneb strouha brána byla, až k příkopu příčným, kderež od čečelskejch brán byl a udělán napříč do těch pastev a obcí pro ohrázení sobě ohrady klisnám. Dále pak za tím příčným příkopem, pokud grunty aneb dědiny všetatský leží, od týchž dědin napříč do pastev šest provazcův odměřeno jest až k příčným struhám, kterýmiž někdy voda na mlejn všetatský chodila, proti průhonu³⁵ všetatskýmu, kdež se začíná louka Jiříka Dvořáka³⁶ ze Všetat, tu opět odtud všetatští prohlídajíc k dobrému sousedství, z těch šest provazcův tři provazce upustili, a tak jest od rohu té louky odměřeno tři provazce napříč do častopsaných pastev dolů podle luk téhož Jiříka Dvořáka a louky Jeho [Mil]o[s]ti Císařské ke Všetatům náležející kteráž slove Dlouhá,³⁷ až k rohu a konci té

²⁹ Dne 23. dubna.

³⁰ Dne 15. června.

³¹ Dne 28. září.

³² Actum – stalo se; dáno.

³³ Simeon Redlfestr z Wildrstorfu (zemřel po 1615), správce na Brandýse nad Labem.

³⁴ Čečelská louka obecní.

³⁵ Průhon – cesta nebo stezka, kudy se žene dobytek na pastvu; cesta nebo malá mez mezi dvěma poli.

³⁶ Jiřík Dvořák, poddaný Rudolfa II. Habsburského ze vsi Všetaty.

³⁷ Dlouhá louka, louka mezi všemi Čečelice a Všetaty.

louky, kdež se začíná strouha okolo luk pana Albrechta Pětipeskýho k Přívorám,³⁸ jakž to tu hned při přítomnosti nadepsaných pánův i všech sousedův odměřeno a vyměřeno jest, a podle tohoto vyměření ihned obě straně jedna od druhé jsou se naskrze přes ty pastva, totiž od louky obecní čečelské až ke konci louky Jeho [Mil]o[s]ti Císařské vřetatské příkopem, kterýž jest a má bejti půl druhého lokte zšíří a dobrého lokte zhlouby odhradily. A přes ten příkop oni vřetatští dále do těch pastev honiti a pásti nemají a moci nebudou na časy budoucí a věčné, a to jsou též ne z povinnosti než z lásky sousedské pro zachování svornosti a pokoje učinili. Však ten příkop mají a povinni jsou z obou stran takto dělati a spravovati, totiž každá strana pravou polovici vydělati zdýli mají a vrbím vysaditi sobě na své polovici povinni jsou a jeho ke své potřebě užívati moci budou. A kdyby ten příkop od příválův aneb po některém létě nánosy zanešen a zaplněn byl a kterákoli strana toho potřebu bejti uznala, aby vynesen a vycizen byl, tehdy mají jedni druhým časně a nejméně tejdén napřed dáti znáti, aby ten příkop cidili a vymítali, tak aby žádných záští a různic mezi nimi o touž věc již více a dále nebylo na časy budoucí a věčné. Ale ten příkop aby mezi nimi tak opatrován byl, jako jisté pravidlo a mezník, jimž se obě straně spravovati a řídití mají, a přes ten příkop jedna strana druhé straně na škodu překračovati ani přeháněti nemá ani moci nebude. Jestližeby pak kdy která strana toho se dopustila, a buď ze zpourey aneb všetečnosti přes ten příkop dobytek svůj přehnala a na škodu druhé straně pásla, buď vřetatští na čečelský anebo čečelští na vřetatský straně, tehdy jestližeby takovej dobytek druhá strana, na kteroužby přehnáno bylo, postihla, budou moci z takového dobytka kus jeden, kterežby se jim líbil, vzíti a žádnému zase nic nenavracovati, než ta strana, kteráž přehnala, tu škodu společně nésti a číž to hovado bylo, porazíc, coby na díl svůj škodovati jměl, s ním se o ně porovnatí a jemu ostatek zaplatiti povinni budou. Než toto se znamenitě vyměňuje, jestliže by kdy z nějakého nedopatření aneb nedbanlivosti pastýře neb nějakou jinou bezelstnou příčinou a příhodou dobytek jedné strany na druhou přešel, a od druhé strany zajat byl, a ta strana čížby dobytek byl zajat, ke druhé straně kteráž jej zajala by přišla, to že jest se bezelstně, a ne z oumysla stalo, předložila, a ukázala, a toho, aby jí dobytek její zase navrácen byl, přátelsky a sousedsky hledala a žádala, tehdy mají na takové přátelské hledání a žádost ten dobytek propustiti a vydati, však ta strana, číž dobytek byl, budou povinni k té obci kteráž dobytek zajala, zarožného jestliže by velké hovado bylo, totiž vůl nebo kráva nebo koňský dobytek třidceti grošův míšeňských, a pakli ovce neb svině aneb hříbě kterežby neostavené³⁹ bylo patnácte grošův míšeňských složití. A jestližeby takové zarožné ten komužby to hovado vlastně náleželo pro dosažení dobytka svého sám dal a zaplatil, bude moci sousedy své z něho zase napomínati a oni budou povinni jemu je navrátiti bezevší odpornosti, však porazíc, což by na díl jeho přijítí jmělo. Kterážto smlouva od nás svrchu psaných Albrechta Pětipeskýho z Chýš a Egerbergku a na Byšicích, Václava Smrčky ze Mnichu a na Čečelicích i na místě jiných pánův a držitelův vsí Čečelic a na místě Jeho [Mil]o[s]ti Císařské s povolením Jich Mi[l]o[s]tí pana presidenta⁴⁰ a pánův rad zřízené komory⁴¹ v Krá[l]o[vs]tví českém, Simeona Redlfestera z Wildrstorfu, Jeho [Mil]o[s]ti Císařské správce panství brandejského,

³⁸ Přívory (Horní), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egerberku.

³⁹ Neostavené.

⁴⁰ Prezidentem české komory byl Jáchym Novohradský z Kolovrat.

⁴¹ Radami české komory byli Humprecht Černín z Chudenic, Jan Jiří ze Švamberka, Štěpán Jiří ze Šternberka a Jindřich z Písnice. Jan Jiří ze Švamberka (narozen 21. 1. 1548/1555, zemřel 15. 4. 1617), na Poběžovicích, přísedící dvorského a komorního soudu a rada české komory; Štěpán Jiří ze Šternberka (zemřel 1625), na Voticích a Postoloprtech, přísedící dvorského a komorního soudu, rada české komory; Jindřich z Písnice (narozen 1555, zemřel 7. 8. 1608), na Schönbachu a Hertemberku, doktor práv, přísedící dvorského a komorního soudu, rada české komory a královský prokurátor.

mezi nimi stvrzena, pečetmi našimi zpečetěna, dvakrát v jednotejná slova přepsána a každé straně jedna vydána, podle kteréž oni sousedé všetatští a čechelští mají se řídití a spravovati a těch pastev tak užívati, jakž touto smlouvou vyměřeno jest, a to jsou sobě všecko rukou dáním věrně a právě zdržeti slíbili, jakž na lidi robotné a dobré sousedy náleží. Stalo se dne a léta nadepsaného.

Alb[re]cht Pě[ti]peský, rukú svú
Václav Smrčka ze Mnichu, m[anu] p[rop]r[i]a
Simeon Redlfester z Wilderštorfu, m[anu] p[ropria]

465.

Václav Smrčka ze Mnichu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho, aby s ním vyjel přehlédnout sporné pozemky, které nyní patří jeho poddanému Adamovi Housenkovi.

Čečelice, 5. března 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/11, fol. 74, česky

Urozenému panu Albrechtovi Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, panu švagru a kmotru mému zvláště milému.

((Od p[ana] Smrčky¹ o náký dědiny, abych vyjel ven.))²

Službu svou vzkazují, urozenej a můj zvláště milej pane kmotře a švagře, pane Albrechte Pětipeskej. Byšte zdrávi byli a dobře se jměli, přál bych Vám toho rád věrně. I ku paměti Vám přivozují, jakž sem na žádost poddaného mého Adama Housenky³ Vám to v známost uvedl, kderak že jest se před někderým létem bez vůle vrchnosti náká změna na dědiny stala s Petrem Chraplem,⁴ na onen čas sedícím člověkem na kruntu mém, a živnost téhož Adama Housenky, a panem Andresem Khýnem,⁵ žádajíc mě v té věci nahoře psaný Adam Housenka, poddaný můj, v té věci za opatření, tak aby svého dědičného od starodávna k živnosti jeho náležejícího pole užítí a je zase k své živnosti dostati mohl, že by též také, což Vám náležitě pod plat spravedlivé jest, odstoupiti chtěl, to tak tím člověkem, kterýž tu směnu se panem Khýnem jest učinil, a všech těch věcí, co k tomu náleží, povědomým, poněvadž nyní se za nákou příčinou sem se zahodil,⁶ ukázati chce. Protož jakž prve tak nyní pana kmotra za to žádám, že proti tomu nebudete, aby se nemělo na to vyjeti, a což komu od starodávna vlastně náleželo a náleží, zase odstoupiti. Což věřím, že tak učiníte, a pokudž Vám možné bude, zejtra na spatření toho a vykázání vyjedete. Což také i já učiniti odporen bych nebyl. Odpovědi přátelské žádám. S tím milost Boží s námi rač bejti. Datum na Čečelicích⁷ v outerej po neděli Inuocauit léta [tisícího pětistého] devadesátého šestého.

Václav Smrčka ze Mnichu a na Čečelicích

¹ Václav Smrčka ze Mnichu (zemřel po 1596), na Čečelicích.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Adam Housenka, poddaný Václava Smrčky ze Mnichu ze vsi Čečelice.

⁴ Petr Chrapl, poddaný. Bliže neidentifikovaná osoba.

⁵ Ondřej Khýn z Khýnu (zemřel po 1596), v Satalicích.

⁶ Zahodit se – náhodou někam jít, přijít, přijet.

⁷ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Václava Smrčky ze Mnichu.

Oldřich Hrzán z Harasova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu o podvodu, který se stal jeho poddanému a rychtáři Jirovi z Jestřebice, když byl obstaven od svých spolusousedů v Byšicích. Dále sděluje, že jeho poddaní byli obtěžováni od Zachariáše a od rychtáře, a že jeho čeledín Jíra Krátký z Jestřebice byl také obstaven v Byšicích. Žádá o zrušení toho obstavení.

Vidim, 7. března 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 80-81, česky

+ *Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi staršímu Pětipeskému z Chýš z Egerberku na Byšicích a Bosyni, panu švagru, kmotru a otci mému zvláště milému, d[án] [bud].*

Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane švagře můj zvláště milý. Zdraví, v něm jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Vznsl jest na mě Jíra¹ rychtář² ze vsi Jestřebice,³ poddaný můj, kterak že by pro dluh spolusousedů svých v Byšicích⁴ vobstaven byl a takovýho dluhu polovici odvedl a za polovici do dvou nedělí pořad zběhlých se vyručil vyručením obyčejným podlí práva. A žádajíc cedulky poznamenání toho obstavuňku,⁵ napsal mu Víta⁶ rychtář vobstavuňk obyčejný a ten zase do almary schoval, jemu jej prve přečetiši, čekati kázal, pod tím mu jiné poznamenání dal, kteréž svědčí, jestli by té sumy ve dvou nedělích nevyplnili, tehdy aby propadli 24 [kop] a česti [!] statek. A tu cedulku jim nečetl. Měl-li jest se poddaným mým takový podvod státi od téhož rychtáře, to k uvážení páně švagrovýmu připouštím, ješto vědomá jest, jak se stavuňky dítí a pokud lidé se zavazovati mají. Druhé, mimo pořad práva, poddaní moji od toho Zachariáše⁷ a od rychtáře hyndrování⁸ byli a složic peníze škodami zvláště z každé kopy rychtáři po bílým groši⁹ dávatí musili. Má-li se to děti, i to v uvážení Vašem bud. Jest¹⁰ kdyby se na gruntech mých taková věc třefila, věděl bych pro osobu Vaši jak poddaných Vašich dáti ušetřiti, ne tak je nenáležitě šacovati.¹¹ Za čež přátelsky žádám, že je skrze to náležitě potrestati a poddaným mým, aby rychtář po tom bílým groši zas navrátil, poručíte. Těž mi zprávu dal Jíra Krátký¹² z též vsi, že by pro dluh písaře mýho za vobilí povinovatý v Byšicích obstaven byl. Protož žádám, že od toho

¹ Jíra, rychtář, poddaný Oldřicha Hrzána z Harasova ze vsi Jestřebice.

² Rychtář, z něm. der Richter – zástupce či představitel vrchnosti ve správě obce, zejména se soudními a policejními pravomocemi. Řídil samosprávu obce. Byl jmenován a odvoláván vrchností.

³ Jestřebice, poddanská ves severně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Dobřeň. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Vidim.

⁴ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Obstavuňk; stavuňk; stavování – v městském právu soudní vymáhání dluhů; exekuce. Pokud dlužník nezaplatil svůj dluh, byl na podnět věřitele buď úředně zajištěn, nebo došlo k úřednímu zabavení (obstavení) jeho majetku. Vlastní provedení úředního zajištění nebo zabavení bylo v kompetenci rychtáře, souzení stavuňku bylo v kompetenci purkmistra a rady. Úřední zabavení majetku se mohlo v případě nutnosti vztáhnout také na ručitele (rukojmího) dlužníka.

⁶ Vít, rychtář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

⁷ Zachariáš Šolc (zemřel po 1606), úředník Albrechta Pětipeského.

⁸ Hyndrovat – z něm. hindern. Překážet, obtěžovat, činit překážky.

⁹ Bílý groš – stříbrná mince (1 bílý groš = 2 malé groše = 7 bílých peněz). 30 bílých grošů byl jeden tolar.

¹⁰ Ješto.

¹¹ Šacovat – odhadnout, ocenit; zde prohledávat.

¹² Jíra Krátký, poddaný Oldřicha Hrzána z Harasova ze vsi Jestřebice.

obstavaňku upustiti poručíte, neb on není člověk osedlý, než jest čeledín¹³ můj náhlebný. Já Vám připovídám, že jej k zaplacení takového dluhu přidržeti chci, jinak musil bych takový o[b]stavaňk¹⁴ naříkati, k čemuž nesmejším abyšte přijíti dopustili. Za odpověď žádám. S tím milost Boží rač býti s námi. Dat[um] na Vidimi¹⁵ ve čtvrtek po neděli Inuocavit lé[ta]¹⁶ [15]96.

Voldřich Hrzán z Harasova¹⁷ na Vidimi a Kokoříně¹⁸

¹³ Čeledín – námezdný dělník na hospodářském (vrchnostenském) dvoru pro domácí a polní práce sloužící za mzdu, stravu a byt.

¹⁴ Poškozená psací látka.

¹⁵ Vidim, poddanská ves a tvrz severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Oldřicha Hrzána z Harasova.

¹⁶ Poškozená psací látka.

¹⁷ Oldřich Hrzán z Harasova (zemřel 1599), na Vidimi a Kokoříně.

¹⁸ Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Oldřicha Hrzána z Harasova.

467.

[Představitelé města Mělník] píšou [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku]. Oznamují mu, že na jeho žádost vracejí dvě malé klisny jeho poddanému Jiříkovi Salíčkovu z Byšic, které mu zabavili kvůli nezaplacení cla náležejícího k Mělníku.

[Mělník], 7. března [1596]

SOKA Mělník, AM Mělník, inv. č. 101, sign. L12 (Kopie odeslaných listů 1591-1598), fol. 35, česky, opis konceptu¹

P[anu] Pětipeskému odpověď.²

S[lužbu].³ Jakož jste k nám připsání v příčině Jiřika Salíčka⁴ z měst[ečka] Byšic,⁵ které[m]u projetím cla dvě klisátek propadených vzato, ráčili učiniti, tu nehrubě z toho jsme potěšení, že on, poddaný Vaší [Mil]o[s]ti tak nepravdivě [.....]. Byl j[es]t zajisté v ouřadu purgmistrského o to všechno s hospodářem domu našeho hostinského tak slyšán, že j[es]t on hospodou jemu poddaného Vaší [Mil]o[s]ti odepřel <že j[es]t jemu [.....]> <((.....))> na [.....] <.....> jaký[m], kdyby měl clo dávat [..] jeho spravovati. A byť i to bylo ((jak není)), když tak žádného poučení hospodu domu našeho hostinského v příčině neměli ((a neukupoval)), neměl j[es]t [..] poddaný Vaší [Mil]o[s]ti ním se spravovati, nýbrž k ouřadu našemu, kde místo k vybírání cel j[es]t, obyčejně přijíti a clo vypraviti. Ano i v příčině <propuštění jeho> povolení jemu jeti cestou tou, <na> kterou před sebou měl, od ouřadu purgmistrského omylně Vaší [Mil]o[s]ti spravoval. To se zajisté ((tak stalo)) <[.....] příčinou>, že j[es]t byl propuštěn, aby vedle <[.....] prodej neb neprodej> (([.....])) u ouřadu našeho purgmistrského se postavil a z toho že j[es]t clo ((všetečně)) projel, odpo-

¹ Jméno adresáta je na opisu konceptu uvedeno v rámci záhlavního registru. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Záhlavní registru listu.

³ Zkrácená salutace.

⁴ Jiřík Salíček, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice.

⁵ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

vidal. Co tak pak koliv j[es]t se stalo, že j[es]t obci naší těch dví klisátek on, poddaný Vaší [Mil]o[s]ti, spravedlivě <pro>pokutě propadl, však my, znajíce to, aby mohla podobná věc sousedům našim po cestách přes grunty Vaší [Mil]o[s]ti pracujícím se přitrefit ((a osoby v tom Vaší [Mil]o[s]ti všetečně)) tak na přimluvu Vaší [Mil]o[s]ti činíme, že jemu, poddanému Vaší [Mil]o[s]ti, těch dví klisátek <všetečně> propadených zase navracujeme, jsouce té víry k Vaší [Mil]o[s]ti, že pokud by nápodobná věc sousedům a poddaným našim kdy se přitrefila, že ráčíte, tak jako my nyní, podle dobrého s námi susedství v té příčině k Vám se chovati. S tím [etc.]. Dán 7. Martii.

468.

Kryštof Ducker z Hosenavy píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o zprávu týkající se vyplacení dlužného žoldu a o dalším najímání žoldněřů do války.

Brno, 21. března 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 44, německy

*Dem edlen gestrengen hern Albrecht Pietipesky von Chysch und Egerbergk, meinem insonders gönstig[en] hern vatern und guten freunden. Prag.¹
(N[umer]o 6577.)²*

Elder gestrenger, ernvester, insonders gönstiger lieber her vater. Negst enttbietung meiner willigen dienstn hab ich nitt unterlassen können, bei itziger zufelligen gelegenheitt euch mitt diesem brieflein zu besuch[en]. Freundtlich bittende wollett mich doch durch ein brieflein verstendig[en], wie es umb unsern rest geschafen, ob wir den gewis umb Georgi enttpfang[en] sollen, oder nitt. Ich bitte freundtlich wollett mihr auch zuwissen thun, wie es mitt den bestallung[en]³ in der Chron Behemb beshafen, ob die der kaiser⁴ ausgiebett oder nitt. Alhie ist noch nichts gewisses beschlossen. Mengs reuter und ich seiett noch unversproch[en]. Da ihr ettwas anzunehmen gesamen, das was richtiges und gewisses wehre, last es uns in der zeitt wissen. So wollen wir uns mitt euch untterreden. Uns hiemitt gottlich[en] schutz empfelende. Dat[um] Brin⁵ den 21. Marti A[nn]o [15]96.

E[uer] w[irklicher] f[reund], Christof Ducker⁶

¹ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

² Autograf blíže neidentifikované osoby.

³ Bestallung, z něm. Bestellung – najmutí do vojenské služby.

⁴ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁵ Brno, královské a krajské město na jižní Moravě (kraj Jihomoravský). Středisko historického Brněnského kraje.

⁶ Kryštof Ducker z Hosenavy (zemřel po 1596), 1594 poručík (leutnant) v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte.

469.

Půhon. Jiří mladší Vratislav z Mitrovic pohání Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku do úřadu nejvyššího purkrabství pražského s Johankou, ovdovělou Střelovou, znovu provdanou Švihovskou ze Sloupna, která jej viní z dluhu 700 kop grošů českých a 21 kop grošů českých úroků, pojištěného dlužním úpisem.

Pražský hrad, 4. dubna 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/15, fol. 16-17, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš z Egrbergku na Byšicích a Bosyni, panu příteli mému milému.

((Půhon od p[aní] někdy Střelový.¹))²

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane příteli můj milý. Vězte, že jest mne z úřadu mého žádala urozen<ý>((á)) paní, paní Johanka na onen čas Střelová a již nyní Švihovská z Sloupna a na Cerhenicích,³ jakožto mocná otcovská poručnice nad dítkami a statkem pozůstalým po někdy dobré paměti urozeném panu Mikulášovi Střelovi z Rokyc⁴ a na Cerhenicích,⁵ a to k ruce týmž sirotkům po něm pozůstalým,⁶ abych Vás s ní před se srotčil, viniti Vás chce z sedmi set kop grošův českých dobrých stříbrných rázu pražského jistiny, k tomu z jednoho ouroku polouletního ode dne svatého Jiří⁷ až do dne svatého Havla⁸ vše léta pominulého [tisícího pětistého] devadesátého pátého, na sumu svrchu psanou vzešlého a zadržalého, ze dvadcíti jedné kopy groš[ův] česk[ých] dluhu spravedlivého, a to vedle zapsání Vašeho v listu dluhů na papíře pravém listu hlavního s přitištěním v něm pečeti a též s podpisem ruky <jeho> vlastní Vaši k tomu, též s přitištěním pečeti jiných dvouh dobrých rytířských lidí k témuž listu na svědomí na sumu svrchu psanou z počátku psané paní Johance na onen čas Střelové z Sloupna s ourokem svědčícím, tak jakž týž list dluhu to vše v sobě šír obsahuje a zavírá, k tomu z škod a nákladův. Protož pokládám Vám toho rok, abyšte před úřadem nejvyššího purgkrabství pražského stáli ve čtvrtek po neděli Cantate nejprve příští,⁹ a tak stojíce nadepsané paní Johance, na onen čas Střelové a již nyní Švihovské, z toho právi byli.¹⁰ Dán na Hradě pražském¹¹ ve čtvrtek po neděli Judica léta 1596.

Jiřík mladší Vratislav z Mitrovic¹² a na Zálší,¹³ purgkrabě Hradu pražského

¹ Johanka Švihovská ze Sloupna (zemřela 1622), manželka Theobalda Švihovského z Rýzंबरka a Švihova na Horažďovicích, vdova po Mikulášovi Střelovi z Rokyc na Cerhenicích.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Cerhenice, poddanské městečko a tvrz severozápadně od Kolína (kraj Středočeský). V majetku Mikuláše Štřely z Rokyc, pak vdovy po něm Johanky ze Sloupna, podruhé provdané Švihovské z Rýzंबरka a Švihova.

⁴ Mikuláš Štřela z Rokyc (zemřel 1592), na Cerhenicích a Štěpánově, manžel Johanky Kordulové ze Sloupna.

⁵ NA Praha, DZ, DZV 26, fol. H 12'-H 17 (Vklad do desek zemských větších trhových 1. září 1592), kšaft Mikuláše Štřely z Rokyc na Cerhenicích a Štěpánově (bez místa, 28. srpna 1592).

⁶ Mikuláš Štřela z Rokyc měl děti Davida (zemřel po 1596), Purkarta (zemřel 1626-1629), na Cerhenicích a Alenu (zemřela po 1611).

⁷ Dne 23. dubna.

⁸ Dne 16. října.

⁹ Dne 16. května.

¹⁰ Srov. NA Praha, NPP, inv. č. 23, kniha 23, fol. 206-206', zápis půhonu Johanky dříve Střelové a nyní Švihovské ze Sloupna na Cerhenicích, mocné otcovské poručnice nad dětmi a statkem pozůstalým po zemřelém Mikulášovi Střelovi z Rokycan a na Cerhenicích, a to k ruce sirotkům po zemřelém Mikulášovi, proti Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku na Byšicích a Bosyni. Půhon dodal komorník Václav Svoboda na Byšice služebníkovu Albrechta Pětipeského 23. dubna 1596.

¹¹ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

¹² Jiřík mladší Vratislav z Mitrovic (zemřel 1603), na Zálší, purkrabí Pražského hradu.

¹³ Zálší, poddanská ves a tvrz jižně od Tábora (kraj Jihočeský). V majetku Jiříka mladšího Vratislava z Mitrovic.

470.

Jan mladší z Bubna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že k němu přijel do Byšic s Mikulášem Nejepínským z Nejepína, ale nenašli ho doma. Žádá o odpověď, jestli přijede zítra domů. Pokud doma nebude, pojedou za ním do Prahy.

Byšice, 21. dubna 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/5, fol. 50, český

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku a na Byšicích, panu švagru a otci mému vždycky zvláště milému, k dodání.

*Službu svou Vaší [Mil]o[s]ti vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane švagře a otče můj zvláště milý. Zdraví a v něm jiného mnoho dobrého na Pánu Bohu Vaší [Mil]o[s]ti věrně žádádám [!] a přeji věrně rád. Vedle toho k Vaší [Mil]o[s]ti tohoto posla naschválně posílám a oznamuji, že sem dnešního dne do Byšic¹ přijel se panem Mikulášem Nejepínským,² i nena-
jdouce Vaš[i] [Mil]o[s]ti doma, zpráva mi jest dána, že račte v Praze³ býti. I nevědouc, na čem dobře učiniti, neb sem se žádný zprávy doptati nemohl, kdy račte domů přijeti, než že Vaš[i] [Mil]o[s]ti na každou hodinu očekávají, protož Vaš[i] [Mil]o[s]t služebně žádám, že mi po tomto poslu oznámíte račte, račte-li zítřejšího dne domů přijeti. Chtěl bych na Vaš[i] [Mil]o[s]t i se panem Nejepínským počkati. Pakli neračte zítra přijeti, chtěli bychom již vždy do Prahy práci vážiti. Žádám, že posla neračte meškati, nebo bych nerad se dlouho meškal. Byl bych za Vaš[i] [Mil]o[s]tí jel do Prahy, ale obáv((a))l sem se, že bychom se minuli na cestě. S tím Vaš[i] Mi[l]o[s]t v ochranu Pána Boha poručena činí[m]. Dat[um] v Byšicích v neděli Provodní léta [15]96.*

*Vaš[i] M[ilosti] volný služebník,
Jan mladší z Bubna⁴*

¹ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

² Mikuláš Nejepínský z Nejepína.

³ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁴ Jan mladší z Bubna (zemřel 1635), na Závrší.

471.

Adam a Hynek bratři Bukovanští Pintové z Bukovan píšou Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádají ho o zaslání slíbených 100 zlatých rýnských a chtějí vědět, kdy bude přehlídka vojska.

Bukovany, 10. května 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/5, fol. 96-97, český

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chejš a z Eklburku a na Byšicích, panu otci a švagru našemu zvláště milému, k dodání.

((Od p[ana] Bukovanskýho¹ o peníze.))²

¹ Adam Bukovanský Pinta z Bukovan (zemřel po 1624), na Bukovanech, syn Přibíka Bukovanského Pinty z Bukovan, bratr Hynka Bukovanského Pinty z Bukovan; Hynek Bukovanský Pinta z Bukovan (zemřel 26. 10. 1596), na Bukovanech, syn Přibíka Bukovanského Pinty z Bukovan, bratr Adama Bukovanského Pinty z Bukovan.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

((Pavel³ a Klime[n]t Hošek⁴ ty peníze na dukátích přijali.))⁵

Službu svou vzkazujem, urozený a statečný rytíři, pane švagře a otče na nás laskavý a zvláště milý. Předkem dobrého zdraví a při něm jiného všeho nejlepšího prospěšného, Vaší Mi[l]o[s]ti od Pána Boha žádajíc, upřímně věrně rádi přejeme. Podle toho našeho s Vaší Mi[l]o[s]ti na tom zůstání⁶ strany půjčení těch peněz, který nám tak ještě k prvnějším ((propůjčiti)) míti ráčíte, jakožto jedno sto zlatých rejnských, nejschváleji k Vaší Mi[l]o[s]ti tyto vyslaný naše odsíláme a služebně přátelsky žádáme, že nás nima založíc, je odeslati ráčíte, nebo jich jistě pilně, nedostávajíc se nám peněz, potřebovati musíme. A tak k Vaší Mi[l]o[s]ti jsme tý celé nadě,⁷ že nás nimi opustiti neráčíte. Nebo kdybychme jich nedostali, nebylo by se nám možné na tak spěch vypraviti. A kdy by konečně mustruňk⁸ bejti měl, prosíme, že nám oznámiti ráčíte, abychme se věděli čím zpraviti.⁹ Pan votec¹⁰ náš Vaší Mi[l]o[s]ti svou službu s vinšováním od Pána Boha všeho nejlepšího dobrého vzkazuje a na Pánu Bohu štěstí Vaší Mi[l]o[s]ti, žádajíc, přeje. S tím Vaší Mi[l]o[s]t Pánu Bohu v mocnou ochranu poručena činíme. Dat[um] na Bukovanech¹¹ v pátek po svatým Kříži léta [15]96.

*Vaší Mi[l]o[s]ti volní slouhové,
Adam a Hynek bratři vlastní Bukovanskí Pintové z Bukovan, m[anu] p[ro]p[r]ia*

³ Pavel, poddaný Albrechta Pětipeského.

⁴ Kliment Hošek, poddaný Albrechta Pětipeského.

⁵ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁶ Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

⁷ Naděje.

⁸ Mustruňk, z něm. musterung – kontrola početních stavů, výstroje a výzbroje naverbovaných vojenských jednotek spojená s jejich přehlídkou; přehlídka, odvod, převzetí a soupis vojáků a koní.

⁹ Tisíc koní Albrechta Pětipeského mělo být zmustrováno kol. 20. května 1596 ve městě Nymburk. Srov. V. Lívá (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 198. Mustrování ale v tomto termínu nebylo provedeno.

¹⁰ Příbík Bukovanský Pinta z Bukovan (zemřel 1601), na Bukovanech a Zbenicích, otec Adama a Hynka Bukovanských Pintů z Bukovan.

¹¹ Bukovany, poddanská ves a tvrz jižně od Příbrami (kraj Středočeský). V majetku Adama a Hynka bratrů Bukovanských Pintů z Bukovan.

472.

Jindřich starší purkrabí z Donína píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Stěžuje si na vojáky, škodící na jeho panství a omlouvá se, že už nemá žádný oves, žito ani pšenici, které Albrecht potřeboval jako proviant pro své vojáky.

Benátky nad Jizerou, 20. května 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 73-74, český

Urozenému panu a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberka a na Byšicích, panu a kmotru mému vzláště milému, k dodání.

((Od p[ana] z Donína.¹)²

¹ Jindřich starší purkrabí z Donína (zemřel 1597), na Benátkách nad Jizerou.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

Službu svú vzkazují, urozený pane Albrechte Pětipeský, pane a kmotře můj vzláště milý. Téhož zdraví i jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Jakou mi odpověď na psaní mé dáváte,³ ty sem porozuměl a tak bychme spolu tovaryžstva⁴ nemohli míti. Dále pak, můj vzláště milý pane kmotře, píšete mně, žádajíc, abych při podaných opatřil, aby mohli profanty⁵ míti a vzlášť ve vsi. I můžete mi v pravdě věřiti, že nevím, aby který v městě Benátkách⁶ korec⁷ ovsu měl. A tak sou ti knechti poddaný mý vyhubili, vyšacovali,⁸ že kde co měli, vzlášť pak od slepic, husí, všecko poprali, a zhola sumou že poddaní moji ovsův a žit, neb sou na jaře dosti málo ovsův sili, nemají žádných, neb sem jich sám nětco <jich> založil. Ovsův hned držím, že ani jednoho korce⁹ nenajde, neb mohu Vám v pravdě psáti, že sem za ně všecku berni juž dal svejch vlastních peněz do půl šesta sta kop, krom samejch berní mejch, a všecky sem pojednou berníkům¹⁰ dal, kterýž až do s[va]t[éh]o Mikuláše příštíh,¹¹ jakž sme svolili, mají býti.¹² Ani jednoho peníze za ty všecky termíny sem nevostal. A kdyby to všickni tak učinili, že páni rejtaři¹³ i páni knechti¹⁴ v tom dobře spokojeni mohli by bejti a s lepší chutí mohli by táhnouti. Ale mý pomoci velmi sou malý. Ale nechťel sem, aby na mě co toho žalováno býti mělo. Kdež pak toho dokládáte, že já vovsův nazbyt mám, i věrtež mi tomu, můj milý pane kmotře, žeť jich letos nemám a že nevím, aby mi se jich ještě samýmu dostalo. Bych měl co toho zbytek, rozdělil bych se s Vašimi pány a přáteli rád, nerčili prodáním, ale i dáním. Neb sem ani jednoho korce ((nemohl)) prodati, neb sou mi do desíti osob o to psaní učinily i Jeho M[ilosti] Císařský¹⁵ k potřebě. Ale nemohl sem, víť Bůh, toho učiniti. Vlůni sem jich měl dosti. Držím, že co sem jich prodal i rozdal do tří tisíc korcův, jak pak i Vás vedlí žádosti Vaší Vás fedroval.¹⁶ Pšenici taky, mohu Vám v pravdě psáti, že sem jich mimo pivovar vlůni přes dvanáste set korcův míry boleslavský prodal a letos ani jednoho korce, neb ledvička tak na pivovar mně vystačily. Než to Vám oznamuji, že jest mi oznámeno, že v Nymburce¹⁷ vobroky i jinými špícemi jsou dobře opatřeni. Když tam přijedete neb od sebe nemáte než čtyry míle. Já do Prahy¹⁸ jeti musím asi v středu,¹⁹ a jistě nerad, neb sem dosti těžek z Prahy přijel, neb mi se dnes píše, abych tam hned beze všech odtahův k tomu

³ Zmíněná písemnost (list poselací) se mezi písemnostmi Pětipeských nedochovala.

⁴ Tovyaryžstvo – druhové, společníci, spolupracovníci, spojení se k nějakému cíli; členové ozbrojené družiny.

⁵ Profant, z něm. Proviant – potraviny pro mužstvo a obrok pro koně; vojenské střelivo.

⁶ Benátky nad Jizerou, poddanské město a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha purkrabího z Donína.

⁷ Korec – dutá míra; 93 litrů.

⁸ Šacovat – odhadnout, ocenit; zde prohledávat.

⁹ Korec – dutá míra; 93 litrů.

¹⁰ Domovní berni měli vybírat krajští berníci. V Boleslavském kraji jimi byli Kryštof Budovec z Budova na Hradišti nad Jizerou a Jan Hytých (Hytdích) z Mladé Boleslavi. Srov. *Sněmy české IX*, č. 196, s. 254-276 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. února až 13. března 1596), zde s. 262.

¹¹ Příštího; dne 6. prosince.

¹² Šlo o domovní berni. Z každého domu se vybíralo 20 grošů českých, určených na placení lidu válečnému na hranicích a hraničních pevnostech. Berně měla být vybírána ve dvou termínech, na svatého Bartoloměje (24. srpna) a na svatého Mikuláše (6. prosince). Srov. *Sněmy české IX*, č. 196, s. 254-276 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. února až 13. března 1596), zde s. 260-261.

¹³ Rejtar, z něm. der Reiter – jezdec na koni; jízdní vojin.

¹⁴ Knecht, z něm. der Knecht – pěšák; pěší vojin.

¹⁵ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

¹⁶ Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

¹⁷ Nymburk, královské město (kraj Středočeský).

¹⁸ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹⁹ Dne 22. května.

dni přijel. A tak jestliže Vás neuhlídám, Pánu Bohu Vás poroučím i také všechny pány a přáteli Vaše, kteří s Vámi pojedou. Pán Bůh rač dáti, abyšte se bohda zase v dobrejm zdraví navratili a ty šelmy turecký všechny pobili. Já v Praze dlouho nebudu. Jedno tu věc vyřídím, hned z Prahy pojedu. A jestliže ještě Vás v Nymburce zastihnu aneb jestliže doma budete, s Vámi se shledati chci. A tak Vás Pánu Bohu poroučím. Dat[um] na Benátkách v pondělí po neděli Křížové léta [15]96.

Jindřich starší z Donína, rukú svú

473.

Jáchym Huberk z Hendrsdorfu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Opět ho žádá, aby mu poslal dluh 135 rýnských zlatých, které si vysloužila jeho čeládka v Uhrách. Sobotka (Březno), 21. května 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/7, fol. 113-114, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi staršímu Pětipeskýmu z Chýš a z Egerbergku a na Byšicích, panu a příteli mému zvláště milému.

((Od Huburka¹ o peníze.))²

((Po Martinovi Majerovi³ poslu posláno p[anu] Jáchymovi Huberkovi do Sobotky⁴ 1 sto 35 [zlatých] v středu po s[vat]é Žofii⁵ líta [15]96 v přítomnosti p[ana] Nypšice⁶ a Jiříka⁷ písaře zdejšího. A tak jeho restcetl⁸ ode mě mu zaplacen, víc tu nic nemá.))⁹

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane Albrechte Pětipeský, pane a příteli můj zvláště milý. Zdraví, při něm jiného mnoho dobrého, přeji Vám věrně rád. Nepochybuji, že Vám v paměti zůstává, jak jsem Vás v příbytku Vašem v přítomnosti urozeného pana Albrechta Šmolce¹⁰ žádal, aby jste mně ten rešt,¹¹ co by ho ještě na ten restcedul mně pod sekrytem Vaším vydaný, dodali, kteréhož se sejde podle restcedul 134 ½ zlatého rejského a půl šestnáctá krejcarů. I dali jste mi za odpověď, že nyní peněz nemáte, nybrž o svatým Jiří již jminulým,¹² abych k Vám poslal, že mi takový rešt dodati chcete. I poslavši já k Vám k tomu času posla naschválného, jeho jste zase prázdného pustili, což potom jevši já do Prahy¹³ před dvěma nedělemi u Vás sem se zastavil, tu jste mi podruhé připověděli, jak se z Prahy domů navrátíte, že mi takové peníze po poslu Vašem odeslati nepominete, čehož se

¹ Jáchym Huberk z Hendrsdorfu (zemřel po 1597), v Březně u města Sobotka.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Martin Majer, posel, poddaný Albrechta Pětipeského.

⁴ Sobotka, poddanské město a tvrz západně od Jičina (kraj Královéhradecký). Město patřilo k samostatnému svobodnému panství Kost.

⁵ Dne 22. května.

⁶ N. Nybšic z Holtendorfu.

⁷ Jiřík, písař ve městě Sobotka.

⁸ Restcetl, z něm. der Restzettel – dlužní úpis, dluhopis.

⁹ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

¹⁰ Albrecht Šmolc ze Šmolcu (zemřel po 1596), v Postoloprech.

¹¹ Rešt, z něm. der Rest – nezaplacený dluh, nedoplatek.

¹² Dne 23. dubna.

¹³ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

až posavad nestalo. A já za své nemajíc, opět naschvál k Vám posílám a Vás za to přátelsky žádám, že mi takové peníze, co by toho koliv ještě přišlo, proti restceduli odešlete, tak jakž výš dotčeno. Pokudž by jináče býti nemohlo, než že by jste mně předce půl třetího měsíce sraziti umínili, k čemuž bych nevině přišel, poněvadž čeládka má takové peníze v Uhřích¹⁴ a ne v Hustopeči¹⁵ zasloužili a tam v Hustopeči přes tři neděle nebyli jako jiní rejtaři.¹⁶ Obcuju [?], též mně nic dáno není. V čemž že mně takové újmy v zasloužené věci přiti nebudete, věřím. A kdokoliv neboštiku pacholku mému co povinen zůstal, toho také nic dostati nemohu. A co on n[eboštik] komu byl dlužen, to jest mi všecko na službě mé poraženo, a já v tom škodu nésti musím, pokudž by jste mně k tomu podle poznamenání Vám odeslaného a při tom psaní učiněného nedopomohli. Protož sem k Vám té celé důvěrnosti, že mně déleji s takovými penězi meškati nebudete, nýbrž na přípověď Vaši pod sekrytem i pečeti mně učiněnou, (abych k žádnému jinému o záplatu nehleděl, nežli k Vám,) pamatovati budete, tak abych já k své spravedlivé, zasloužené mzdě přijíti mohl, poněvadž sem se na přípověď takovou ubezpečil a čeládku i koně své do Uher s Vámi sem vypravil. Jináče také nesmejším, aby se státi mělo. S tím Pánu Bohu Vás poroučím a za odpověď s odesláním takových peněz přátelsky žádám. Dat[um] v Březně Soboteckém¹⁷ v outerý po neděli Křížové léta [15]96.

Joachym Hubergk z Hendrstorfu a v Březně Soboteckém

¹⁴ Uhry, království, historické území. Dnes z větší části na území Maďarské republiky.

¹⁵ Hustopeče, poddanské město severně od Břeclavi (kraj Jihomoravský). V majetku kláštera Králové (Aula Regia) na Starém Brně.

¹⁶ Rejtar, z něm. der Reiter – jezdec na koni; jízdní voják.

¹⁷ Březno, poddanská ves a vrchnostenský dvůr západně od Jičina (kraj Královéhradecký). Dnes část obce Sobotka. Část vsi v majetku Jáchyma Huberka z Hendrsdorfu.

474.

Řezaná cedule. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku posílá Janovi Novohradskému z Kolovrat řezanou ceduli. Janovi poddaní se prý dopustili pychu, když v jeho lese posekali a odvezli dubové a březové dříví. Žádá odpověď.

Byšice, 22. května 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 80-81, česky

Urozenému pánu panu Janovi Novohradskému z Kolovrat a na Košátkách,¹ Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské² mundšenku, cedule řezaná k dodání.

Já Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, vedle práva a zřízení zemského³ tuto ceduli řezanou, pečeti mou vlastní upečetěnou, posílám k Vaší Mi[l]o[s]ti,

¹ Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana Novohradského z Kolovrat.

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, narovnání pomocí prostředníka nebo zahájení soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK

urozený pane, pane Jene Novohradský z Kolovrat⁴ a na Košátkách, Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské mundšenku, z příčiny té, jakož jsou léta jminulého patnáctistého devadesátého čtvrtého v středu po neděli postní, kderáž slove Reminiscere,⁵ Duchek jinak volák⁶ ze vsi Starejch Košátek,⁷ Jan příjmi Koníř⁸ z Hořejšího Slivna,⁹ lidé poddaní Vaší Mi[l]o[s]ti, přišedše s jinými pomocníky svejmi, lidmi poddanými Vaší Mi[l]o[s]ti, na grunty mé vlastní a dědičné do lesa mého řečeného v Jezvinách nad Babou,¹⁰ tu sou nemálo dříví dubovýho a březovýho pychem posekali a maje s sebou vozy a koně v nich zpřežené, odtud pryč, kde se jim dobře líbilo, odvezli, nemajíce se toho tak pychem proti právu a zřízení zemskému¹¹ dopustiti. I dotazují se Vaší Mi[l]o[s]ti touto cedulí řezanou vedle práva a zřízení zemského, z vůle-li a poručení Vaší Mi[l]o[s]ti sou to svrchu psaní Duchek příjmi Volák ze vsi Starejch Košátek, Jan jinak Koníř z Hořejšího Slivna, vše lidé poddaní Vaší Mi[l]o[s]ti, s jinými pomocníky svými učinili a též dříví v nadepsaném lese mém tak pychem posekali, čili sami o své újmě. Stalo-li jest se to z vůle a příčiny Vaší Mi[l]o[s]ti, Vaší Mi[l]o[s]ti podle práva a zřízení zemského¹² napomínám, že sami od sebe týž puch napraviti a pokutu zřízením zemským o puchu vyměřenou,¹³ to jest deset kop grošův českých, mně dáti a odeslati ráčíte. A poněvadž jest se mně posekáním a pryč odvezením téhož dříví větší škoda nad puch stala, kderěž sobě jedno sto kop grošův českých pokládám, že mně i touž sumu ode mě v škodě nad puch položenou spolu s nadepsanou pokutou dáti a odeslati ráčíte. A pakli jsou svrchu psaní a zejména jmenovaní lidé poddaní Vaší Mi[l]o[s]ti s jinými pomocníky svými to sami o své újmě učinili a též dříví tak pychem posekali, Vaší Mi[l]o[s]ti, též napomínajíce, žádám, že se s nimi dostatečně ujistiti a mně na nich pokutu touž zřízením zemským¹⁴ o puchu vyměřenou, to jest pět kop grošův českých, i také těch jedno sto kop grošův českých v škodě nad puch položených dopomoci, a nemají-li co dáti, sami za ně touž pokutu a sumu v škodě nad puch položené vydati ráčíte. A na to od Vaší Mi[l]o[s]ti světlé a neukryté odpovědi, kderouž bych se zpraviti mohl, vedle nadepsaného práva a zřízení zemského žádám. Dat[um] na Byšičích¹⁵ v středu po neděli, jenž slove Křížová, léta tisícého pětistého devadesátého šestého.

(edd.), *Codex juris bohemicus*. Tomi IV. pars 1. sectio I., Praha 1882, Práva a zřízení zemská království českého z léta 1564, čl. S. 7., s. 676-677; tamtéž, čl. D. 3., s. 533.

⁴ Jan Novohradský z Kolovrat (zemřel 1613), na Košátkách, číšník Rudolfa II. Habsburského.

⁵ Dne 9. března.

⁶ Duchek jinak volák, poddaný Jana Novohradského z Kolovrat ze vsi Staré Košátky.

⁷ Staré Košátky, poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Košátky. V majetku Jana Novohradského z Kolovrat.

⁸ Jan Koníř, poddaný Jana Novohradského z Kolovrat ze vsi Horní Slivno.

⁹ Horní Slivno, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Košáty.

¹⁰ Jezviny nad Babou, les, na statku Albrechta Pětipeského.

¹¹ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus*. Tomi IV. pars 1. sectio I., Praha 1882, Práva a zřízení zemská království českého z léta 1564, čl. L. 42., s. 613-615.

¹² Tamtéž.

¹³ Vyměření – ustanovení, rozhodnutí, článek.

¹⁴ Tamtéž.

¹⁵ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýs a Egrberku.

475.

Vilém Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýs a Egrberku. Posílá mu valacha a píše o nemocech svých poddaných.

Bez místa, 24. května 1596

*Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi nejstaršímu Pětipeskému z Chýš a Egerberku a Byšicích, Jeho Mi[los]ti Císařské a Království českého volenému nejvyššímu nad tisíci koňmi, panu ujci a otci mému důvěrnému a zvláště milému.
(Od p[ana] Vilíma z Vřesovic.¹))²*

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane ujče a otče můj zvláště věrně milý. Zdraví, jiné všecko dobré, panu ujci upřímně žádám a věrně přeji. Toho valacha³ panu ujci odsílám, poněvadž páni Pětipeští pro své koně jiné taky odeslali. A pan ujec můj milý se může ním ubezpečiti, že dobrý jest, neb co ho mám, žádný vady sem na něm neseznal, a bratr<u> můj Vol⁴ ten ho sobě přes sto dukátů šacoval.⁵ Tolikéž David Černín,⁶ o⁷ kterého jest ho dostal, nemnoho sobě ho míň sacoval.⁸ Ale že nyní hubený jest, neb nyní, když sem z Prahy⁹ přijel, v jízdné maštali¹⁰ tři nemocný z čeládky sem našel, tak že jich nebylo kdo hlídati, a musel sem sedláky ze vsi vzíti, že mi je hlídali. A již od Velkonoci¹¹ přes štyrymecítma¹² osob u mě se roznemohlo, ((i)) ((některý, jakož kuchař umřel, a nevím, co s jinými P[án] B[ůh] mysliti ráčí)). A bral sem radu s panem Vaňkem,¹³ bratrem Vaším, kterýho bych měl odeslati, toho-li turka čili tohoto. Radil mi, abych Vám valacha odeslal, že se Vám lípe hodí, v čemž mé zdání též jest. A tak co činím z pravé upřímnosti, činím jako svému vlastnímu panu otci. S tím pán ((Bůh)) rač dáti, pérve nežli račte do Uher¹⁴ jeti, aby se s panem ujcem v dobrém zdraví shledal. Dat[um] v pátek po Božím Stoupení léta [15]96.

*Pana ujce a votce volný služebný syn, ujec a Pán Bůh dá švagr,
Vilém z Vřesovic z Doubravské Hory na Nových Hradech¹⁵*

-
- ¹ Vilém Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (zemřel 1599), na Novém Hradě a Touchovicích, bratr Volfa Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory.
 - ² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egerberku.
 - ³ Valach – vykleštěný hřebeč.
 - ⁴ Volf Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory (zemřel kol. 1623), na Novém Hradě, bratr Viléma Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory.
 - ⁵ Šacovat – odhadnout, ocenit.
 - ⁶ David Vilém Černín z Chudenic (zemřel kol. 1607), na Radnicích.
 - ⁷ Od.
 - ⁸ Šacoval.
 - ⁹ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.
 - ¹⁰ Maštal – stáj pro koně, konírna.
 - ¹¹ Dne 14. dubna.
 - ¹² Štyrymecítma – dvacet čtyři.
 - ¹³ Václav Pětipeský z Chýš a Egerberku (narozen kol. 1529, zemřel 7. 3. 1602), na Blahoticích a Neproblyčích, bratr Albrechta Pětipeského.
 - ¹⁴ Uhry, království, historické území. Dnes z větší části na území Maďarské republiky.
 - ¹⁵ Nový Hrad, poddanská ves a hrad západně od Loun (kraj Ústecký). V majetku Viléma Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory.

476.

Jan Chotouchovský z Nebovid píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku. Žádá ho o zaslání 130 zlatých podle dřívější domluvy. Dlužní úpis vyhotoví až při přehlídce vojska, protože si jeho bratr vzal pečeť.

Žleby, 24. května 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 13-14, český

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi starší[m]u Pětipeskýmu z Chýš a z Egerbergku a na Byšicích, panu švagru a otci mému vzláště milému, k dodání. V nebytí pána doma panu ouředníkovi k otevření.

((Na toto psaní posláno p[anu] Janovi Chotouchovské[m]u¹ 1 sto <zlatých> kop m[išeňských].))²

Službu svou Va[ší] [Mil]o[s]ti vzkazují, urozený a statečný rytíři pane Albrechte Pětipeský, pane votče a švagře můj vzláště milej. Od Pána Boha zdraví a v něm jiného všeho dobrého přeji Va[ší] [Mil]o[s]ti věrně a upřímně rád. Můj vzláště milej pane otče, k Vaší Mi[l]o[s]ti ted' tohoto pacholka svého naschvále posílám a za to Va[ší] [Mil]o[s]ti služebně žádám, že mi těch sto a třidceti zlatých, o kteréž jsem Vaší [Mil]o[s]ti na Byšicích³ prosil, po témž pacholku mém odeslati ráčíte. Byl bych Va[ší] [Mil]o[s]ti ihned <j> šuldtrýf⁴ odeslal, ale Jindřich, bratr⁵ můj, jedouc do Prahy,⁶ pečeť mou s sebou vzal. Vaší [Mil]o[s]ti za to žádám, že nad tím žádné stížnosti jmiti neráčíte. Já, bude-li vůle Pána Boha, při mustruňku⁷ s Va[ší] [Mil]o[s]ti o to se narovnati a šuldtrýf udělati chci. A což tu pro mě v této mé potřebě učiniti ráčíte, Va[ší] [Mil]o[s]ti se toho mou povolnou službou všelijak ve všem dobrém odsluhovati chci. Jsem k Va[ší] [Mil]o[s]ti té důvěrnosti, že tohoto pacholka mého prázdného od sebe pustiti neráčíte, nebo jisté mi toho věříte, že mi ty peníze tak vděčně budou, jakobyšte mi je k této mé potřebě darovati ráčili. S tím nebeskej Pán Bůh rač popříti mého s Va[ší] [Mil]o[s]ti v dobrém zdraví šťastného shledání. Dat[um] na Žlebích⁸ v pátek po památce Vstoupení pána Krista na nebe léta 1596.

Jan Chotouchovský z Nebovid

¹ Jan Chotouchovský z Nebovid (zemřel 1616), na Žlebech a Hostačově, bratr Jindřicha staršího Chotouchovského z Nebovid.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egerberku.

³ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egerberku.

⁴ Šuldtrýf, z něm. Schuldbrief – dlužní list, dlužní úpis, dluhopis, obligace.

⁵ Jindřich starší Chotouchovský z Nebovid (zemřel 1599), na Žlebech a Hostačově, bratr Jana Chotouchovského z Nebovid.

⁶ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁷ Mustruňk, z něm. musterung – kontrola početních stavů, výstroje a výzbroje naverbovaných vojenských jednotek spojená s jejich přehlídkou; přehlídka, odvod, převzetí a soupis vojáků a koní.

⁸ Žleby, poddanské městečko a tvrz jihovýchodně od Kutné Hory (kraj Středočeský). V majetku Jana Chotouchovského z Nebovid.

477.

Rudolf II. Habsburský píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egerberku. Podle došlé zprávy vložil furýr Pětipeského několik set koní do některých vesnic, které leží uprostřed obory poděbradského panství. Poněvadž je nebezpečí, že tam vojáci budou střílet zvěř, nařizuje mu, aby své lidi ubytoval na druhém břehu Labe.

Pražský hrad, 29. května 1596

Rudolf² [etc.].³

Statečný věrný náš milý. Zprávu toho jistou máme, kderak by Tvůj furýr⁴ drahný počet <a ty> do několika set koní v někderé vesnice naše v prostřed forštu ((panství našeho poděbradského))⁵ a kde se nejvíceji zvěři zdržuje, klásti a furýrovati jměl, i pokudžby tak bylo, znáti můžeš, že by týž lid z těžkosti bez střelení zvěři se v týchž místech zdržoval. I poněvadž jiná místa a vesnice z druhé strany Labe⁶ ležící k to[m]ju také příhodná sou, a protožť poroučeti ráčíme, aby to ihned při dodčeném furýru svým nařídil, aby zase takový kvartýr z forštu našeho vyzdvihl a <ty rejтары>⁷ ten lid jízdný v jiná místa z druhé strany Labe položil. Vědouce že na tom jistú a milostivú vůli naši císařskou naplníš. Dán na Hradě našem pražském⁸ ve středu po neděli Exaudi⁹ léta [15]96.

¹ Regest listu vydal V. LÍVA (ed.), *Regesta fondi Militare* II, s. 199. Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora pořadové číslo přepsaného konceptu v registrech „138“ a stručný regest „foršt poděbradský“. Za textem konceptu je rukou registrátora datum vydání listu převedené na dny a měsíce „29. May“. Zkrácená adresa „Albrechtovi Pětipeské[m]ju“ je napsaná na konceptu v pravém horním rohu rukou koncipisty. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ Forýr, z něm. der Führer – vojenská hodnost; poddůstojník, který má na starosti ubytování prostých vojáků.

⁵ Poděbrady, komorní město a zámek jihovýchodně od Nymburka (kraj Středočeský).

⁶ Labe, řeka, na panství Poděbrady.

⁷ Rejtar, z něm. der Reiter – jezdec na koni; jízdní vojin.

⁸ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁹ Dne 29. května.

478.

Jan Chuchelský z Nestajova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že k němu pošle do Nymburka svého syna Ferdinanda do služby ve vojsku. Sděluje, že nemohl vypravit své koně s ovsem pro jejich nemohoucnost. Ať k němu Albrecht pošle své koně a on mu daruje 20 korců ovsa.

Chuchel, 30. května 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/6, fol. 24, česky

*Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi staršímu Pětipeskýmu z Chýš z Ekraberaku a na Byšicích, Jeho [Milos]ti císaře římského nejvyššímu nad tisícem rejtarů¹ Království českého, panu švagru mému zvláště milému, k dod[ání].
((Od p[ana] Chuchelského.²))³*

Službu svou vzkazují, urozenej a statečnej rytíři, pane švagře můj zvláště milej. Téhož zdraví i jiného všeho dobrého od Pána Boha všemohoucího přeji panu švagru věrně rád. Můj zvláště milej pane švagře, velice a přátelsky služebně děkuji z takové přátelské odpo-

¹ Rejtar, z něm. der Reiter – jezdec na koni; jízdní vojin.

² Jan Chuchelský z Nestajova (zemřel 1618), na Chuchli, otec Ferdinanda Chuchelského z Nestajova.

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

vědi, kterouž ste mi dáti ráčili strany syna mého Ferdynanda,⁴ že jej k sobě přijíti, a to pro přímluvu pana Racslava Chynský[h]o⁵ a k žádosti mé. A tak podle oznámení páně švagrova nepominu jeho vypraviti do města Limburka.⁶ Jemu před((ně)) poručiti chci, aby se Pána Boha bál a panu švagru ve všem službou se choval dostatečně. A při tom, kdež mě pan švagr o voves žádati, abych ho u sebe skoupil a panu švagru do města Limburka, formana⁷ zjednajíc jej odeslal, i oznamuji panu švagru, že zde formana nijakž sem zjednati nemohl, nemajíc zde v horách než pastevní koníky, a k tomu velmi hubení že sou, že jest málo pící, slám i sen měli tento rok. Naschvál k panu švagru toto psaní své činím. Račte ke mně formana z Limburka ((anebo odkudkoliv)) vypraviti a odeslati na Huhel⁸ s vozem, kdykoliv což nejdřív motci ráčíte ((praviti)). Panu švagru z lásky a z dobrý[h]o přátelství chci ovsá 20 korců⁹ odeslati a panu švagru ho daruji. Prosí[m], že jej ode mě z mála zavděk přijíti ráčíte. A s tím milost Pána Boha našeho rač bejti s námi se všemi. Dat[um] na Huchle ve čtvrtek před s[vatý]m Duchem léta [15]96.

Jan Ch[uchelský] z Nestajova, rukou vlastní

⁴ Ferdinand Chuchelský z Nestajova, syn Jana Chuchelského z Nestajova.

⁵ Radslav Vchynský ze Vchynic (zemřel 1619), na Malhosticích a Teplicích.

⁶ Nymburk, královské město (kraj Středočeský).

⁷ Forman – vozka, kočí těžkého nákladního vozu; provozovatel formanské živnosti; povozník, který vozí za plat nebo dává vozit.

⁸ Chuchel, poddanská ves a tvrz severně od Havlíčkova Brodu (kraj Vysočina). V majetku Jana Chuchelského z Nestajova.

⁹ Korec – dutá míra; 93 litrů.

479.

Řezaná cedule. Jan Novohradský z Kolovrat posílá Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku řezanou ceduli. Popírá, že by se z jeho vůle a poručení jeho poddaní dopustili pychu posekáním a odvezením dříví z Albrechtova lesa.

Košátky, 4. června 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/3, fol. 64-65, český

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, cedule řezaná k dodání.

((Odpověď od p[ána] z Kolovrat.¹))²

Já Jan Novohradský z Kolovrat a na Košátkách,³ Jeho Milosti římského císaře⁴ mundšenk, vedle práva a zřízení zemského⁵ tuto ceduli řezanou pečeti mou vlastní upečetě-

¹ Jan Novohradský z Kolovrat (zemřel 1613), na Košátkách, číšník Rudolfa II. Habsburského.

² Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana Novohradského z Kolovrat.

⁴ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁵ V tomto případě byla řezaná cedule prvním krokem přípravného soudního řízení. Strana, která se rozhodla o zahájení sporu, informovala formou řezané cedule protistranu o předmětu sporu a o úmyslu protistranu obvinít. Protistrana měla povinnost se k obsahu řezané cedule vyjádřit stejnou formou. Výsledkem výměny řezaných cedulí bylo přiznání se protistrany a smírné řešení, narovnání pomocí prostředníka nebo zahájení

nou posílám k Vám, urozený pane Albrechte Pětipeský z Chýš a z Egrberku na Byšicích⁶ a Bosyni,⁷ jakož jste Vy ke mně též skrze ceduli řezanou poselství učinili za příčinou, kderak by léta jminulého patnáctistého devadesátého čtvrtého v středu po neděli postní, kderáz slove Reminiscere,⁸ Duchek jinak Volák⁹ ze vsi Starých Košátek,¹⁰ Jan přijmi Koníř¹¹ z Hořejšího Slivna,¹² lidé poddaní moji, přijítí měli s jinejmi pomocníky svejmi, lidmi poddanejmi mejmi, na grunty Vaše vlastní a dědičné do lesa Vašeho řečeného V jezvinách nad Babou,¹³ tu že by nemálo dříví dubovýho a březovýho pychem posekali a maje s sebou vozy a koně v nich zapřažené, odtud pryč, kde se jim dobře líbilo, odvezli, nemajíce se toho tak pychem proti právu a zřízení zemskému¹⁴ dopustiti, touž ceduli řezanou vedle zřízení zemského mě se dotazujíce z vůle-li a poručení mého sou to svrchu psaní lidé poddaní moji učinili čili sami o své újmě.¹⁵ Stalo-li jest se to z vůle a poručení mého, mě napomináte, abych sám od sebe týž pych napravil a pokuty zřízením zemským vyměřené,¹⁶ to jest deset kop grošův českých, Vám dal a odeslal, a poněvadž by se Vám posekáním a pryč odvezením téhož dříví větší škoda nad pych stala, kderěž sobě jedno sto kop grošův českých pokládáte, abych Vám i touž sumu od Vás nad pych položenou spolu s touž pokutou odeslal. A pakli jsou to svrchu psaní a zejména jmenovaní lidé poddaní moji sami o své újmě učinili, též mě napomináte, abych se s nimi dostatečně ujistil a Vám na nich pokuty pěti kop grošův českých i také těch jednoho sta kop grošův českých dopomohl, a nemají-li ji, za ně sám dal, neb je Vám v též pokutě a škodě nad pych položené vydal.¹⁷ A na to ode mě odpovědi, již byste se zpraviti mohli, žádaje, tak jakž táž cedule poselství Vašeho, jížto datum jest v středu po Křížové neděli¹⁸ a mě v neděli Exaudi¹⁹ léta tohoto [tisícího pětistého] devadesátého šestého dodána, šir v sobě obsahujíce zavírá. Na kderěžto poselství a ceduli řezanou Vaši Vám tuto odpověď svou dávám a tomu, aby před zejména jmenovaný Duchek Volák, Jan Koníř, lidé poddaní moji, z vůle a poručení mého na jaké grunty Vaše dědičné do lesa Vašeho řečeného V jezvinách přijeti a v něm takové dříví posekati, odtud pryč odvésti a jakého pychu se dopustiti měli, tomu světle odpírám. A maje sobě tíž lidé poddaní moji touž ceduli řezanou Vaši přečtenou a v známost uvedenou, také tomu, aby se toho čeho a jakého pychu, což se jim

soudního řízení sepsáním žaloby. Srov. J. MARKOV, *Přípravné řízení*, s. 29-38. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemici*. Tomi IV. pars 1. sectio I., Praha 1882, Práva a zřízení zemská království českého z léta 1564, čl. S. 7., s. 676-677; tamtéž, čl. D. 3., s. 533.

⁶ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁷ Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁸ Dne 9. března.

⁹ Duchek jinak volák, poddaný Jana Novohradského z Kolovrat ze vsi Staré Košátky.

¹⁰ Staré Košátky, poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Košátky. V majetku Jana Novohradského z Kolovrat.

¹¹ Jan Koníř, poddaný Jana Novohradského z Kolovrat ze vsi Horní Slivno.

¹² Horní Slivno, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Košáty.

¹³ Jezviny nad Babou, les, na statku Albrechta Pětipeského.

¹⁴ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemici* IV. pars 1. sectio I, čl. L. 42., s. 613-615.

¹⁵ Srov list č. 474.

¹⁶ Vyměření – ustanovení, rozhodnutí, článek. Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemici* IV. pars 1. sectio I, čl. L. 42., s. 613-615.

¹⁷ Srov. tamtéž.

¹⁸ Dne 22. května.

¹⁹ Dne 26. května.

přičítá, na gruntech Vašich dopustiti jměli, též zjevně odpírají. A protož jakž od osoby své, tak i od lidí poddaných svých, Vám předně pychu napravování pokuty o pychu vyměřené, též nad pych o škody, kderěž sobě jedno sto kop grošův českých pokládáte, odsílám, ani tím ničímž, nač se též poselství Vaše vztahuje, Vám povinen nejsem, a tomu všemu jakž nahoře dotčeno zjevně odpírám. Čímž se a touto odpovědí zpraviti můžete. Datum cedule na Košátkách v outery v hod slavný sesláni Ducha svatého léta [tisícího pětistého] devadesátého šestého.

480.

Karel Štrouch z Chlumku píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Posílá mu valacha. Jede do Prahy a žádá o oznámení, komu má na jeho místě odevzdat dlužní úpis. Omlouvá se, že k němu nepřijel.

Budenice, 7. června 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/12, fol. 38, česky

Urozenému <p> a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýs a z Ekrberku na Byšicích a Bosyni, <...> <<...>> panu nejvyššimu nad tisici koní německejch rejtarů,¹ panu ujci mému zvláště milému.

Službu svou Vaši [Mil]o[s]ti vzkazují, urozenej a statečnej rytíři, pane ujče můj zvláště milej. Zdraví i jiného mnoho dobrého Vaši [Mil]o[s]ti přeji věrně rád. Podle našeho spolu zůstání² panu ujci valach³ mimochodník⁴ odsílám, kderej sem od pana Tejna⁵ koupil. Jestli by se panu ujci hoditi nemohl, nech jej pan ujec mi zase do Prahy⁶ odešle, já panu ujci jinej pošlí. Račte posla, sejm⁷ poslem vypraví.[?] Strany té jistoty, kderou panu ujci mám odvésti strany pana Fridricha Zapskýho⁸ a pana Eznice,⁹ nemohl jsem ještě jednoho rukojmí¹⁰ doma nalésti, ale já do Prahy hned jedu a panu ujci dostatečnou jistotu odvedu. Račte mi oznámiti, komu bych ji na místě pana ujce dáti jměl. Pana ujce prosím, že mi pan ujc¹¹ za zlý míti nebude, že sem sám ku panu ujci nepřijel, neb sem sám teprva ve štvrtek¹² domů přijel a koně sem hrubě uhnal, že mi nikam nemohou. A co se tulichu¹³ stříbrného dotýče, ten jest lot¹⁴ šacován¹⁵ od zlatníkův, lot po 32 g[roších] č[eských]. Prosím, že ráčíte poručiti, aby

¹ Rejtar, z něm. der Reiter – jezdec na koni; jízdní vojin.

² Zůstání – dohoda; smlouva, usnesení.

³ Valach – vykleštěný hřebec.

⁴ Mimochodník – kůň jdoucí současně levýma nohama, pak pravýma nohama (mimochodně).

⁵ N. Tejn z Tejna. Blíže neidentifikovaná osoba.

⁶ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁷ Svejtm.

⁸ Fridrich Zapský ze Zap (zemřel 21. 6. 1600), na Vinoři a Ctiněvsi.

⁹ Karel Elsnic z Elsnic (zemřel 1615), ve Vrbičanech.

¹⁰ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

¹¹ Ujec.

¹² Dne 6. června.

¹³ Tulich – dýka, krátká bodná zbraň.

¹⁴ Lot – 1/32 libry stříbra = 4 groše.

mi na tý jistotě poraženo na ourocích bylo. A s tím Vaší [Mil]o[s]ti Pánu Bohu <porouna> poručena činím. Pán Bůh rač dáti, abych se mohl s Vaší [Mil]o[s]tí v dobrém zdraví shledati. Datum na Budenici¹⁶ v pátek před svatým Medardem léta [15]96.

Karel Štrouch z Chlumku¹⁷

¹⁵ Šacovat – odhadnout, ocenit.

¹⁶ Budenice, poddanská ves a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). Dnes část obce Jarpice. V majetku Karla Štroucha z Chlumku.

¹⁷ Karel Štrouch z Chlumku (zemřel po 1596), na Budenicích.

481.

Kšaft. Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku porizuje pro případ smrti o svém majetku, manželce a dětech.

Bez místa, 7. června 1596

NA Praha, DZ, DZV 127, fol. G 20-G 27, česky, vklad do desek zemských¹

Ve jméno svaté věčné a nerozdílné Trojice otce, syna i Duchu svatého v trojí osobách jedného v Božství pána našeho věčně požehnaného. Amen.

Já Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egrberka, na onen čas na Cetyni² a již nyní na Byšicích³ a Bosyni,⁴ známó činím tímto listem mým kšaftovním obecně přede všemi, kdož jej uzří aneb čtoucí slyšeti budou, a zvláště pak tu kdež náleží, kterak znamenavše běh a neustavičnost světa tohoto, tak že všeckno v něm, co jest živo, k místu a konci svému přijíti a umříti musí, a kterak nic jistšího před sebou nemáme nežli smrt a nic nejistšího jako hodinu smrti, kteréhožto cíle nižádný pochybiti nemůže. I uznávaje já se v tom nebezpečenství býti, nechťeje tomu, aby po mé smrti, kdyžby mne koliv pán Bůh všemohoucí z tohoto bídného světa smrtí povolati ráčil o statek můj, kteréhož mi pán Bůh z milosti své Božské popříti a dáti ráčil, jaké nevole, různice a soudové vzniknouti měli, z těch příčin o statku svém činím se svou dobrou pamětí a vůlí tento kšaft a porřízení, maje list mocný od nejjasnějšího knížete a pána pana Maximiliána druhého,⁵ z Boží milosti voleného římského císaře, po všechny časy rozmnožitele říše a uherského, českého, dalmatského, charvatského [etc.] krále [etc.], arciknížete rakouského, margkrabě moravského, lucemburského a slezského knížete a lužického margkrabě [etc.] od Jeho Milosti slavné a svaté paměti mně na to daný, abych všecken a všelijaký statek svůj movitý i nemovitý, dědičný neb zápisný, kterýž mám aneb ještě jmíti budu, mohl a moc jměl poručiti dáti a odkázati i nad tím poručníky zříditi, kteréž by mi se zdálo a vidělo, jakž týž list mocný od Jeho Milosti Císařské a Královské, slavné a svaté paměti, mně na to daný, kteréhož jest datum na Hradě pražském⁶ v pátek po neděli postní Reminiscere⁷ léta božího tisícého pětistého sedmdesátého pátého, to v sobě šířeji obsahuje

¹ Vklad do desek zemských učiněn 5. prosince 1596 („Ve čtvrtek po svaté panně Barboře [1596]“).

² Horní Cetno, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského do roku 1579.

³ Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁵ Maximilián II. Habsburský, (narozen 31. 7. 1527, zemřel 12. 10. 1576), římskoněmecký císař, český a uherský král.

⁶ Pražský hrad, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů.

⁷ Dne 4. března.

a zavírá. Kdež já, z počátku psaný Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egrberka na takové Jeho Milosti slavné a svaté paměti obdarování, jsouc při dobré paměti, <obdarování> a rozumu zdravého užívaje, a jsa také sobě dobře volen a svoboden, a zvláště se pány bratřími svými panem Václavem,⁸ panem Vojtěchem,⁹ panem Mikulášem¹⁰ a panem Jiříkem¹¹ Pětipeskými z Chýš a z Egrberka pořádně dskami zemskými rozdělen, tak jakž též rozdělení v kvaternu trhovém bílém léta [etc.] [tisícího pětistého] sedmdesátého prvního v sobotu po s[vaté]m Diviši¹² J. 1.¹³ to v sobě šíř obsahujíc zavírá. A tak již nemaje žádného nedílníka na překážku, tímto mým listem kšaftovním vůli svou jistou konečnou s dobrým mým rozmyslem ozna-
nuji a tak míti chci, jakž toto mé zřízení a poručení níže v sobě obsahuje. Předkem a nej-
prve duši svou všemohoucímu věčnému pánu Bohu v trojici jednobytnému věčně požehna-
nému v jeho svaté božské ruce poroučím a cele věřím, že v den soudu nejposlednějšího
v počet volených Božích připojena bude. Amen. A dáleji pak nad Šťastným Václavem,¹⁴ Fri-
drichem Zbyněkem,¹⁵ Ladislavem Ferdinandem¹⁶ a Marijí Annou,¹⁷ syny a dcerou, dítkami
mými i jinými dětmi, ráčil-li by mi jich pán Bůh s manželkou¹⁸ mou více dáti, též nad statkem
svým vším a všelijakým, kteréhož mi pán Bůh všemohoucí z milosti své Božské na ten čas
propůjčiti a dáti ráčil a kterýž mám neb ještě potom míti budu a ten mi kde, na čemkoli zále-
ží, buďto na dědictví, na zápisích, listech, majestátích, na hotových penězích, klenotech,
svršcích a nábytcích i jiných všech právních a spravedlivostech svých, na čemžkolivěk a kde-
koliv co toho se nejde a po smrti mé zůstane, řídím a ustanovuji mocné otcovské poručníky
předně urozené a statečné rytíře pana Václava Pětipeského z Chýš a z Egrberka na Blahoti-
cích,¹⁹ pana bratra svého milého, a urozeného a statečného rytíře pana Tobiáše Hrzáně
z Harasova²⁰ na Housce²¹ a Vrutici,²² jakožto vlastního krevního ujce manželky a dítek mých
milých, tak aby oni dva ihned po mé smrti ve statek po mně pozůstalý s komorníkem praž-
ským od desk zemských, vyžádajíc se, uvázali a tejj statek můj všecken na čemby koliv ten
záležel a po mně pozůstal, pořádně popsati zinventovati dali, jedna registra ke dskám zem-
ským složili, druhých za sebou zanechali a podle toho sepsání a zinventování věci se uvedli

⁸ Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen kol. 1529, zemřel 7. 3. 1602), na Blahoticích a Neprobýlicích, bratr Albrechta Pětipeského.

⁹ Vojtěch Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1532-1537, zemřel 6. 7. 1599), na Libochovičkách a Hnidousích, bratr Albrechta Pětipeského.

¹⁰ Mikuláš Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1538-1547, zemřel 1596), bratr Albrechta Pětipeského.

¹¹ Jiřík Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1539-1548, zemřel kol. 1617), na Chotovinách, bratr Albrechta Pětipeského.

¹² Dne 13. října.

¹³ NA Praha, DZ, DZV 17, fol. H 30'-J 1. Vklad do desk zemských větších trhových 13. října 1571. Srov. list č. 7.

¹⁴ Šťastný Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen asi 1582, zemřel 25. 7. 1638), syn Albrechta Pětipeského.

¹⁵ Fridrich Zbyněk Pětipeský z Chýš a Egrberku (zemřel 1604), syn Albrechta Pětipeského.

¹⁶ Ladislav Ferdinand Pětipeský z Chýš a Egrberku (zemřel 1602), syn Albrechta Pětipeského.

¹⁷ Marie Anna Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela 1627), dcera Albrechta Pětipeského.

¹⁸ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

¹⁹ Blahotice, poddanská ves a tvrz východně od Slaného (kraj Středočeský). V majetku Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku.

²⁰ Tobiáš Hrzán z Harasova (zemřel 1599), na Housce, Kropáčově Vrutici a Vysoké Libni.

²¹ Houska, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova.

²² Kropáčova Vrutice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova.

a ten k dobrému a užitečnému dítek mých náležitě upřímně otcovsky jako věrní poručníci spravovali a opatrovali, tak aby jim ho neubývalo, ale raději, pokudž nejvyšš možné, přibývalo. Jestliže by pak který z těch dvou pánův poručníkův prostředkem smrti z tohoto světa sešel, tehdy k živému pozůstávajícímu přidávám urozeného a statečného rytíře pana Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic²³ na Brodcích²⁴ a Velikých Horkách,²⁵ jakožto vlastního a krevního dítek mých milých přítele. Pakliby opět z těch dvou který z tohoto světa prostředkem smrti sešel, tedy k živému pozůstávajícímu, přidávám opět urozeného a statečného rytíře pana Vojtěcha Pětipeského z Chýš a z Egrberku na Libochovičkách,²⁶ bratra mého milého, tak aby vždycky dva páni poručníci ve spravování a opatrování statku i také dítek mých milých byli a jeden bez druhého nic aby učiniti nemohl, leč by toliko sám jediný živý pozůstal, všeckno to také sám jako by jich více byl²⁷ opatrovati a spravovati má. A obzvláště pak pánův poručníkův nařízených důvěrně žádám, kdyžby koliv čas přišel, že by tiž synové moji k učení měli dáni býti, což by jim k dobrému a užitečnému bylo, tak aby jsouce v dobrém vedení ke cti a chvále pána Boha živi byli, s nimi nebylo zameškáváno, a nejméně jeden každý syn můj, ráčil-li by jim pán Bůh zdraví popříti, do osmnácti let aby v učení zůstával, neb již předkem pánu Bohu všemohoucímu jeho božské milosti a pánům poručníkům díky své milé poroučím. A za to tolikéž pana Václava z Kaliště a Otrsfeldu²⁸ [etc.] a pana Adama Linharta z Najenpergu²⁹ [etc.], svých zvláště milých pánův a přátel, důvěrně žádám, poněvadž sou mi se za živobytu mého v mých pilných potřebách vždycky platně a upřímně rádi propůjčovali, mně radou nápomocni byli, že po mé smrti pánům poručníkům ode mne zřízeným aneb dítkám mým tolikéž takovou lásku prokáží a oč by se k nim kolivěk utekli, je radou fedrovati³⁰ budou, a oni páni poručníci budou jim povinni náležitě za práci jich zaplatiti a o jorgelt³¹ poctivý s nimi se umluviti. Manželku pak svou nejmilejší urozenou paní Barboru Pětipeskou z Hrušova takto opatruji, ačkoli sem ji vždycky jakožto vlastní mateř dítek mých i její milých v předešlejších kšaftích za mocnou otcovskou poručnicí pro její šlechtěné a náležité manželské chování ke mně nařizoval, ale pro veliký nedostatek zdraví jejího, v kterýmž z přepuštění pána Boha postavena jest, na ten čas v tom sem ji ušetřiti musel, nad čímž velice zarmoucen sem, a tomu chci, aby manželka má nejmilejší po mé smrti s dítkami našimi na Byšicích bytnost³² svou i také poctivé vychování, jakž na věrnou manželku náleží, pokudž by ji pán Bůh všemohoucí zase k zdravému rozumu přivésti neráčil, až do své smrti měla, od šatův a jiných věcí, jakž by se uznalo ničímž opuštěna nebyla. A vejšeji, což by se koli od omastkův, sejra a másla kterého roku ve dvoře Byšickým nadělalo, to aby manželka má s dítkami našimi prodati a pro poctivější vychování své zpeněžití mohla, a to dotud a tak dlouho, dokudž by syn můj nejstarší k letům svým spravedlivým nepřišel a jemu

²³ Albrecht Zdeněk Kaplíř ze Sulevic (zemřel 1596), na Brodcích, Velkých Horkách a Valečově.

²⁴ Brodce, poddanské městečko a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

²⁵ Velké Horky, poddanská ves a zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Strenice. V majetku Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic.

²⁶ Libochovičky, poddanská ves a tvrz východně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku.

²⁷ Bylo.

²⁸ Václav z Kaliště a Otrsfeldu (zemřel po 1606), v Novém Městě pražském, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů.

²⁹ Adam Linhart z Najenperku (narozen 1566, zemřel 2. 8. 1617), ve Starém Městě pražském, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů.

³⁰ Fedrovat – podporovat; chránit; pomáhat.

³¹ Jorgelt, z něm. das Jahrgeld – roční plat.

³² Vyměření – ustanovení, rozhodnutí.

statek postoupen nebyl.³³ Mimo pak to jiné všechny a všelijaké důchody, nic ovšem nevyměňujíc, aby páni poručníci k dobrému a užitečnému dítek mých dochovali a obraceli. Vejšeji pak z lásky manželské takto ji opatruji a k tomu jistá celá vůle má jest, kdyžby koliv syn můj nejstarší k letům svým spravedlivým a dospělým přišel a statek sobě postoupený měl, tedy že předně manželku mou nejmilejší a jakožto máteř svou milou, kteráž se vždycky ke mně náležitě jest manželsky chovala, pokudž j[es]t ve zdravém rozumu byla, poslušně synovsky vedle příkázání Božího všemi potřebami, jakž nahoře dotčeno, jest opatrovati a v ničemž žádného příkoří činiti nebude a nedostatku v ničemž trpěti nedopustí. Však když manželka má nejmilejší takové své poctivé vychování na Byšicích míti bude, mimo to k potřebám jejím samým ji aby ze dvora Hořejších Přívor³⁴ vomastky prodati a k užítku svému již sama obrati mohla, přidávám, jakož pak synu svému kterémukoli nejdříve pán Bůh všemohoucí zdraví popřítí a k letům spravedlivým přijíti dáti ráčí, že jinak neučiníte, naděje jsem. Jestliže by pak pán Bůh všemohoucí manželku mou nejmilejší zase pozdraviti a k prvnějšímu zdraví a rozumu navrátiti ráčil (čehož já jí ze srdce přeji), tedy páni poručníci po smrti mé nařízení aneb ze synův mých nejstarší zletilý, kterýžby maje sobě statek můj od pánův poručníkův postoupený jeho v držení a užívání zůstával, povinni budou a bude dotčené paní Barboře Pětipeské manželce mé v roce pořád zběhlém ode dne uzdravení a k prvnějšímu zdraví navrácení, jakž by to při ní spatřino a do konce od pánův poručníkův i jiných mých milých pánův a přátel uznáno bylo a ona toho by žádala, předně půl třinácta sta kop míšeňských věna náležitého a potom, což jí tímto kšaftem z lásky manželský nad věno dávám a k věnu jejímu přidávám půl osmnácta sta kop míšeňských, tak že toho obého v jedné sumě tři tisíce kop míšeňských učiní, ze statku mého na hotových penězích anebo na dostatečných jistotách s ouroky svědčícími odvésti a dáti, a to pod pokutou, kdyby se tomu zadosti nestalo, tak jak se nadpisuje, tedy aby se mohla ona paní Barbora Pětipeská manželka má nejmilejší s jedním komorníkem pražským od desk zemských ve statek můj Hořejší Přívory se vším jeho příslušenstvím po vyjití toho roku uvázati, kteréhožto statku bude motci tak dlouho v držení a užívání zůstati, pokudž by jí ta suma tři tisíce kop míšeňských, obojí jak se nadpisuje, na díle věna jejího a na díle, co jí z lásky manželský nad věno její přidávám, zouplna s ouroky dána a zaplácena nebyla a jakž by jí dána a zaplácena byla a ona svou sumu peněz tři tisíce kop míšeňských zouplna i s ouroky z té sumy tři tisíc kop míšeňských vzešlými přijala, tedy povinna bude ihned zase téhož statku Hořejších Přívor bezevšeho umenšení pánům poručníkům aneb synům mejm postoupiti pod tou zase pokutou v týž statek Hořejší Přívory s jedním komorníkem pražským od desk zemských uvázáním. Přišlo-li by pak kdykoliv k tomu, že by manželka má často psaná na tomto mém předpsaném manželském vyměření³⁵ a jí vopatření přestati a při synech mých z příčin svých zůstati a při nich svého vychování jmíti se nevidělo a k někom[u] z přátel jinému se obrátiti mínila, užívaje rozumu zdravého, stavu svého vdovského by nezměnila, tedy i k tomu povoluji a to jmíti chci, aby jí páni poručníci aneb z synův mých kterýkoliv zletilý kterýžby toho času statku mého v držení a užívání zůstával, aby jí do smrti její aneb do proměnění stavu vdovského ze statku mého pro lepší vychování její každého roku po šedesáti kopách míšeňských rozdílně polovici na svatého Jiří třidceti kop a na svatého Havla tolikéž vydávali, a to pod pokutou, nestalo-li by se toho s jedním komorníkem ve statek můj buď na díle neb všecken uvázání, pakliby stav svůj vdovský změnila, tedy z toho vydávání sjíti má. Nadto pak nadevšecko jestli by páni poručníci anebo syn můj nejstarší

³³ Šťastný Václav Pětipeský ujal dědictví po otci v roce 1602.

³⁴ Přívory (Horní), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³⁵ Srov. J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Codex juris bohemicus* IV. pars I. sectio I, čl. L. 42., s. 613-615.

na místě bratří svých jinejch s paní mateří svou jináčeji se synovsky o týž artykule³⁶ paní mateře se dotýkající mimo toto mé o ní nařízení porovnali, to při tom zůstati má, nebo té celé k ní nepochybně důvěrnosti jsem, jakožto ke své nejmilejší manželce, že jim znaje syny své a krev svou bejti v ničemž těžkosti neučiní a neublíží. Dáleji pak vždy pro další opatření manželky a dítek našich milých dožádal sem se urozené paní Anny Voračické z Chýš a z Egrberka,³⁷ paní sestry své zvláště milé, kdyby mne koliv pán Bůh všemohoucí prostředkem smrti z tohoto světa pojiti ráčil, aby při manželce mé a dceři naší tolikéž bytností svou na Byšicích byla, je náležitě fedrovati i také k hospodářství do dvorův mých dohlížeti pomáhala, což jest mi jako věrná sestra se zakázavší³⁸ učiniti dle své nejvyšší možnosti připověděla, té celé naděje k ní sem, že vidouce manželku mou milou v takovém nerozumu a nedostatku zdraví od pána Bohu postavenou býti, že tomu za dosti učiní, a pokudž tu na Byšicích při též manželce a dítkách mých bude, tomu chci, aby jí paní sestře mé každého roku ze statku mého dvanácte kop míšeňských vydáváno bylo. O dceři pak svý Mariji Anně, kterouž ještě nevdanou mám, takto řídím a kšaftuji a tomu, aby se zadosti stalo, chci, kdyžby mně koliv pán Bůh všemohoucí smrti časnou z tohoto světa povolati ráčil, aby páni poručníci nahoře psaní po mé smrti na místě synův mých ihned též dceři mé Mariji Anně obzvláště dostatečnou jistotu s rukojměmi³⁹ dostatečnými s ourokem podle nového nařízení svědčící na tři tisíce kop míšeňských udělati a též dceři mé v moc její uvedli a z té sumy ourok polouletní časné aby jí vydávali a ona dcera má aby měla moc s týmiž ouroky podle své dobré vůle bez překážky jednoho každého činiti a k užitku svému obrátiti. A pokužby pak (ač té naděje nejsem) po smrti mé a manželky mé s bratřími svými srovnati se nemohla, tedy aby se mohla obrátiti buď ku paní mateři své aneb jiným mým pánům přátelům a krevním strejcům. A kdyžby k letům svým rozumným a dospělým přišla, tak že by z vůle pána Boha všemohoucího s radou a volí paní mateře své též pánův strejcův a přátel nejbližších svých i také pánův poručníkův ke vdání poctivému přijíti měla, aby páni poručníci aneb syn nejstarší, jestli by statku mého v držení byl, ty tři tisíce kop míšeňských po ní, kteréž sobě po smrti mé zjištěné míti bude, věnovali. A při tom pak jiná všecka vejprava poctivá tak jako první dceři mé paní Mandaleně Velemyské z Chýš a Egrberku⁴⁰ aby se ze statku mého spravila a dána byla i také veselí svadební vykonáno, klenoty, které sou jí Mariji Anně, dceři mé, dány, v ty aby jí žádný nesahal. Avšak dcera má aby po mé smrti při manželce mé a paní Anně sestře mé tu na Byšicích zůstávala a tolikéž své vychování a opatření poctivé měla, to vše podle uznání pánův poručníkův. O nápadích pak tato vůle má konečná jest a tak míti chci, jestliže by pán Bůh všemohoucí syny mé před dojitím let jich rozumných z tohoto bídného světa všechny pojiti ráčil, tak že by po mně a synech mých dědicův mužského pohlaví žádných nezůstalo, než sama dcera toliko nevybytá a nevdaná, tedy jí při nápadu statku mého zůstavuji, však ona druhé dceři mé vdané aby byla povinna vydati čtyři tisíce kop míšeňských aneb jí je dostatečně pod úrok ujistiti, v kterýžto statek můj všecken, když by k témuž nápadu na dceru mou přišlo aby se mohla táž dcera má nevdaná buď sama o své újmě, aneb s jedním komorníkem pražským uvázati, jej držeti a náležitě beze všeho umenšení spravovati a byla-li by dcera má

³⁶ Artikul – článek nebo odstavec textu; ustanovení.

³⁷ Anna Voračická z Chýš a Egrberku (zemřela kol. 1597), vdova po Petrovi Voračickém z Paběnic, sestra Albrechta Pětipeského.

³⁸ Zakázati se – zavázat se, slíbit, připovědět.

³⁹ Rukojmí – ručitel, vedlejší dlužník, který se zaručil za dluh hlavního dlužníka pro případ, že by týž neučinil sám.

⁴⁰ Magdalena Velemyská z Chýš a Egrberku (zemřela po 1617), dcera Albrechta Pětipeského, od 1596 manželka Jaroslava Velemyského z Velemyšlovsi na Týnci nad Sázavou.

v spravování téhož statku nevdaná a nevybytá a potomně ke vdání poctivému, jakž dotčeno nahoře, s radou paní mateře své a jiných pánův strejcův a poručníkův přijíti by měla a přišla a dědice mužského pohlaví po mně a synech mých žádných nezůstalo, tedy nápad téhož statku mého na pana Václava a pana Vojtěcha bratři mé vlastní Pětipeský a jich dědice mužského pohlaví nařizují, v kterejž se oni též buď sami o své újmě neb s jedním komorníkem pražským uvázati motci budou. A oni páni bratři moji aneb synové od týchž toliko dvou pánův bratři mých pana Václava a pana Vojtěcha pošlí budou jí povinni z téhož statku mého odbýti a těch čtyry tisíce kop míšeňských k těm třem tisícům kopám míšeňským vejšeji přidati a ona dcera má jak o těch třech tisících kopách míšeňských též vejšeji, co jí nad věno přidávám, ty čtyři tisíce kop míšeňských podle své dobré a svobodné vůle může kšaftovati a pakli by i táž dcera má dříve vdání a vybytí jejího prostředkem smrti ze světa sešla, tedy tím způsobem o dvou tisících kopách míšeňských bude motci kšaftovati a komu se jí dobře líbiti a zdáti bude odkázati. Ostatek pak sumy na nápadníky již jmenovaný aby připadlo a komužby tak co kšaftem neb oustně na smrtešné posteli dala a odkázala, tedy jeden každý takového dáni užiti má a oni páni bratři mají aneb synové toliko od těch dvou pánův bratři mých pana Václava a pana Vojtěcha Pětipeskejch pošlí to budou povinni bez odpornosti jednomu každému vydati. A již potomně ten všecken a všelijaký statek po mně pozůštalý na pány bratři mé milé toliko na pana Václava a pana Vojtěcha aneb na dědice jejich mužského pohlaví na rovné díly připadnouti má, v kterýž se budou motci podle toho kšaftu mého s komorníkem pražským, jej od desk zemských vyžádajíc, k dědictví uvázati, a dále toho všeho, jak milej pán Bůh ráčí, při vůli svaté jeho zůstavuji. A jakož sem prve asi tři kšafy učinil, kteréž sem již i také, jakž se pamatuji, podle vejminky moci sobě pozůštavené skazil, však jestliže by se po mé smrti buď jeden druhý i také třetí našli a vyhledali, ty proti tomuto žádné moci nemají a jmiti nemohou. Dále toho sobě v moci své pozůštaveni, abych mohl, do jakéžkoliv sumy budu chtíti, z téhož statku mého též od svrškův všelijakých osobám neb osobě buďto z čeládky, aneb komužby mi se koliv líbilo, buď listem pod pečeti svou samou, aneb oustně na smrtešné posteli, jakžby mi se koliv zdálo a líbilo, dáti a odkázati, a komuž bych tak co toho dal a odkázal, aneb poručil, to aby ((tak)) stále a pevné bylo jakoby to do toho kšaftu mého všecko vloženo a zapsáno bylo. A páni poručníci budou povinni jednomu každému vedle odkázání mého to každému vyplniti a vydati pod pokutou dobejváním toho odkazu listem zatýkacím. I s touto také při tom vejminkou, že sobě té moci pozůštaveni, abych mohl tento kšaft, kdyžby mi se koliv dobře vidělo a zdálo, změnit i zrušiti a jiný na týž list Jeho Milosti Císařské a královské učiniti a jakž bych jiný kšaft udělal, tedy tento žádné moci mít i nemá. Pakli bych jiného neučinil, tedy tento ve své moci a celosti zůštati má. A za to pánův poručníkův ode mne zřízených prosím, aby tento kšaft můj i s mocným listem Jeho Milosti Císařské a královské slavné a svaté paměti mně na to daným napřed oznámeným po mé smrti co nejdřív bude motci ve dky zemské království českého vložiti a vepsati dali a od něho ze statku mého po mně pozůštalého zaplatili. Též Jich Milostí pánův ouředníkův zemských i také pánův ouředníkův pražských menších desk zemských žádostivě prosím, aby tento kšaft jistě vůle mé poslední ihned, kdyžby ke dskám zemským přinešen a podán byl, jej i s listem mocným Jeho Milosti Císařské a Královské mně na to daným ve dsky zemské vložiti a vepsati poručiti i také nad ním milostivou a ochrannou ruku držeti ráčili. Toho všeho na svědomí a pro lepší jistotu a důvěření já zpočátku psaný Albrecht Pětipeský pečeti svou vlastní, podepsavši se rukou svou vlastní, sem přitisknouti dal. A pro dokonalejší jistotu toho všeho dožádal sem se urozených a statečných rytířův pana Jana staršího Vlka z Kvítkova⁴¹

⁴¹ Jan starší Vlk z Kvítkova na Nemyslovicích a Bezně.

a na Nemyslovicích⁴² a Bezně⁴³ a pana Václava Smrčky ze Mnichu⁴⁴ a na Čečelicích⁴⁵ a pana Gotfrýda z Berbistorfu⁴⁶ a na Hrušově,⁴⁷ že sou pečeti své podle mé na svědomí sobě dědicům a budoucím svým beze škody přitisknouti dali. Jehož jest datum v pátek po slavném hodu seslání Ducha svatého⁴⁸ léta páně tisícího pětistého devadesátého šestého.

⁴² Nemyslovice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku Jana staršího Vlka z Kvítkova.

⁴³ Bezno, poddanská ves a dvě tvrže jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Část v majetku Jana staršího Vlka z Kvítkova.

⁴⁴ Václav Smrčka ze Mnichu (zemřel po 1596), na Čečelicích.

⁴⁵ Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Václava Smrčky ze Mnichu.

⁴⁶ Gotfried Berbisdorf z Berbisdorfu (zemřel 1612), na Varnsdorfu, Hrušově a Struhách, manžel Mandaleny Hrušovské z Hrušova.

⁴⁷ Hrušov, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku sester Magdaleny Berbisdorfové a Ludmily Hrušovské z Hrušova.

⁴⁸ Dne 7. června.

482.

Gotfried Berbisdorf z Berbisdorfu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že na jeho žádost přitiskl svou pečeť k jeho kšaftu.

Hrušov, 8. června 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/4, fol. 52, český

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi staršímu Pětipeskému z Chýš z Egrbergku na Byšicích a Bosyni, J[eho] M[ilosti] C[ísařské] řízenému¹ nejvyššímu nad rejтары² v Království českém, panu švagru mému vzláště milé[m]u.

Službu svú vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane švagře můj vzláště milý. Zdraví, v něm jiného všeho nejlepšího, přeji panu věrně rád. K žádosti páně švagrovo jsem tak učinil a pečeť svú kšaftu páně švagrovému přitiskl.³ V čem bych panu švagru i v jiných příčinách sloužiti mohl, vdyckny⁴ svýho volného přítele mě jmíti ráčíte. S tím milost Pána Boha s námi se všemi bejtí rač. Dat[um] na Hrušově⁵ v sobotu po slavném hodu Seslání Ducha svatého léta [tisícího pětistého] devadesátého šestého.

Gotfrýd z Berbistorfu⁶ na Hrušově a Struhách⁷

¹ Nařízenému.

² Rejtar, z něm. der Reiter – jezdec na koni; jízdní vojn.

³ Kšaft Albrechta Pětipeského viz list č. 481.

⁴ Vždyckny.

⁵ Hrušov, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). V majetku sester Magdaleny Berbisdorfové a Ludmily Hrušovské z Hrušova.

⁶ Gotfried Berbisdorf z Berbisdorfu (zemřel 1612), na Varnsdorfu, Hrušově a Struhách, manžel Mandaleny Hrušovské z Hrušova.

⁷ Struhy, poddanská ves a tvrz jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Čachovice. V majetku Gotfrieda Berbisdorfa z Berbisdorfu.

483.

Johel Švorc ze Štěchovic píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Žádá ho o půjčení a poslání 30 rýnských. Pozitří vyjede k přehlídce vojska.

Praha, 10. června 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/12, fol. 36-37, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipezskému z Chýš a z Egrberku na Byšicích a Bosyni, Jeho Mi[l]o[s]ti Císařské nejvyššímu nad tisíci černejmi rejтары,¹ panu a příteli mně laskavě příznivému.

((Na toto psaní posláno Švorcovi² 30 [zlatých].))³

Službu svú Vaší Mi[l]o[s]ti vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane nejvyšší můj na mě vždycky laskavý. Od Pána Boha zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přeji panu upřímně a věrně rád. Vaší Mi[l]o[s]ti tajiti nemohu, jakož ste mi ráčili devadesáte rejnských zlatých zapůjčiti tak k mé důležité potřebě a k vejpravě, že mi ještě nemohly postačiti, a od toho času, nechť já také poslední bejti, více než na půl třetího sta jsem pro poctivost v malé chvíli vynaložil a tak toliko některý pár botů s odpuštěním a sedel. Protož Vaší Milosti jakožto svého vždycky na mě laska<sk>((v))ého pana nejvyššího služebně žádám, že mě ještě toliko třidcítí rejnskejmi založiti a mně jich propůjčiti a po tomto poslu odeslati ráčíte. Zase se poděkováním pěkně zaplatiti chci a se toho svými volnými službami odsluhovati. A pozejtří hned od datum listu tohoto z Prahy⁴ již na mustruňk⁵ vyjeti strojím a chci. A jsem k Vaší Mi[l]o[s]ti té celé naděje, že mě v této mé žádosti opustiti neráčíte. Odpovědi laskavé od Vaší Mi[l]o[s]ti očekávati budu. S tím Pán Bůh rač dáti, abych se s Vaší Mi[l]o[s]tí v dobrem zdraví shledal. Datum v Praze v pondělí po Svaté Trojici léta 1596.

*Vaší Mi[l]o[s]ti vždycky volný,
Johel Švorc z Štěchovic*

¹ Rejtar, z něm. der Reiter – jezdec na koni; jízdní vojin.

² Johel Švorc ze Štěchovic (zemřel po 1596).

³ Autograf Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

⁴ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁵ Mustruňk, z něm. musterung – kontrola početních stavů, výstroje a výzbroje naverbovaných vojenských jednotek spojená s jejich přehlídkou; přehlídka, odvod, převzetí a soupis vojáků a koní.

484.

Vilém Fridrich z Milkova píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Informuje ho o problémech s vyplácením žoldu vojákům jeho jezdeckého pluku.

Praha, 21. června 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/9, fol. 96-97, německy

Dem edlen gestreungen und ehrenvesten herrn Albrechtten Pětipesky von N. zue N., der Chron Beheimb bestelkten obristen uber tausent raisigen pferdt, meinen vertrautten lieben bruedern, zu selbst hand. Limburg.¹

¹ Nymburk, královské město (kraj Středočeský).

((N[umero] 59.))²

Edlar gestreng und ehrenvester herr obrister vertrauter brudder. Dir soll ich neben wunschung alles gutten bruederlich nit verhalten, das heüit die ehrliche geselschaft so ihres rests neben mir noch nit contentirt, bei mir sich angemelt und elagende zu u[n]trstehen geben, das du und etliche so unter deinem regiment reitten ihre reste bekommen und sich von der geselschaft wied[er] billigkheit und kriegsgebrauch abgesondert. Dardurch verursacht, das mich die andern ihrer noch austehenden reste nit habhaft werdn komen, sondern wirdt uns etwas zu abschlag zugeben angeboten. Welchs wie gantz beschwerliches der geselschaft ist, kanstu leicht ohn errinnerung bei dir selbst erachten. Ob ich wol dir und den andern gudten gesellen (das sie das ihre empfangen) gern gönnen, hettestu doch kheine neuerung uf die bann bringen sollen, in behertzigung, das wir je und alzeit steif und fest beisamen gehalten, durch welches mitl auch jeder zeit erlangt, was wir begert haben. Nun aber durch diese trennung wirstu unzweifelichen eine solche ungelegenheit dir und deiner geselschaft zu gerichtet haben, das viel beschwerung hieraus sich entspinnen werde. Wil dich derowegen sambtt denen ehrlichen guten gesellen so unter dem schlickischen regiment geritten, und an ihr unter der reiten hiemit ermahnt und bruderlich gebeten haben. Ihr wollet von uns (wie bishero wir jeder zeit beisamen fest gestanden) nochmals nit weichen, sondern verharren und nit fortruckhen bis auch wer (so ebensfals als ihr unser haab und guth ja leib und leben dawgestreckt) das unserige zu unsern hand bringen und bezahltt werden. ((Umb)) solchs ((neben deine es billich) wirstu bei vielen ehrlich[en] gesellen danebe[n] und ruhm erlangen, auch eine gutt beforderung deiner kunftigen bezhalung hierdurch verursachen. Welchs ich dir zu eil aus noth getrieben nit verhaltten wollen und zweifel nit. Du werdest dich wie wir verhofen diesfals erzeigen. Hiemit Gottes gnad allerseits befholen. Datum Prag³ den 21. Juny A[nn]o [15]96.

*D[ein] willig brud[er],
Wilhelm Friderich von Miletau⁴*

² Autograf blíže neidentifikované osoby.

³ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁴ Vilém Fridrich z Milkova na Alberöde, nejvyšší lejtant v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hráběte z Pasouu a Lokte.

485.

Rudolf II. Habsburský píše [Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku]. Kárá ho, že se jako plukovník nadržuje nájemní smlouvy, odkládá přehlídku pluku, ztrácí zbytečně nejpříhodnější čas k zahájení tažení a působí českým stavům zbytečně náklady. Pokud mu stavové odmítají vyplatit náklady za přenocování, jednají správně, neboť průtahy nezavinili oni, nýbrž on. Komisaře k přehlídce vyslali včas a jezdcí jsou v jejich žoldu od 25. června. Ať zanechá námitky, neklade nedůvodné požadavky a dá hned sestavit seznam jezdců v Nymburce a okolí a zašle ho českým stavům, aby mohlo být zahájeno tažení.

Praha, 5. července 1596

NA, ML, karton 18 (1596, červenec – prosinec), fol. 8-9, německy, koncept¹

¹ Regest listu vydal V. LÍVA (ed.), *Regesta fondu Militare* II, s. 202. Na konceptu se vyskytují tradiční kancelářské poznámky. Vlevo nahoře rukou registrátora pořadové číslo přepsaného konceptu v registrech „23“. Za textem konceptu je rukou registrátora stručný regest v německém jazyce pro panovníka „Schreib[en] an

Rudolf² [etc.].³

Gestrenger, lieber, getreuer. Du waist gehorsamblich, welcher gestalt und auf was weeg du von unsern gehorsambn standn der Cron Behaimb⁴ zu ainen obristen uber ain anzahl teutscher pferdt bestellt, auch wann unnd zu welcher zeit die musterung lautt der zwischen ermeltn unsern gehorsambn standen unnd dir auf gerechtn <...> bestallung beshehen sollen. Dannstell[en] nach hetten wir uns nun gnedigist versehen gehabt, es wurde von dir und dainen untergebenen reuttern ermelter bestallung, <> weniger nicht als von der Cron Behaimb standn ((bisshero)) ain benuegen beshehen sain, das aber von dainen beuelchs leuten und andern allerhandt <> ((verwiderung)) und disputalin eruels ((will)) das gerauchet uns <> zu desto mehrer beschwerung ((und missfalln)), weiln unter disen verczug und saumbnus unser und gemaines kriegswissens meistr verrichtung ((bey disen bestn und bequembistn zeitten)) gesperret werden muess, <umb welcher> so khunen wir auch ermelte unsern gehorsambe stende nicht verdenkh[en], di sy sich dess unczimblich[en] gefordertn nachtelts verwaigern, weiln sainan dem verschub so wohl dess erstn als auch des andern ((angestellt[en])) mustertags nicht schuldig, dann sy wie wir <glaub wirdig berechten worden> ((guete wissenschaftt habn)) Irn mustercommissari⁵ ain zu rester zeit dahin geordnet ((welcher sy zur musterung und andern <> zum höchst[en] vermehnt, demnach wed[er] in ainem nach den andern khain gehor habn wolten)), daheer sy dann von rechts und billigkheit wegn ainich heller noch pfenig nacht od[er] schaden gelder <wie es ge.... werdn müse> zuerstattn schuldig, jedoch zu desto schleuniger befurdernus desn anzuges, gemainer christenheit zum bestn und aus freynen guetn willn seind sy verbottge anstadt dess <> nachtgeldts den reutten ire besteldnus <anczu> vin 25 negst abgewichenens monats juny⁶ angehen und sy von danen anzahln zulassen ((doch das sy sich alsपालdt musten lassen und iren <fortczuk> forczug an dass bestermelte ort unverzuglich nembn)), damit die reutter unsers erzahls gar wohl zu wider sain khumen, so vil aber dies veränderung der <bestellung> ((versicherung)) belanget. Da sehn wir die allen wenigste ursach nicht, warumb die reutter ain solches begern durffen, dann si mit obgedachter bestallung <so> dem buechstel[en] und verstandt nach geg[en] dises kunigreichs ansehlich[en] stendn deromessn und so volkhumblich versichern <wordn> ((sein)), dass sein ainich[en] zweifel nach misstraun in sy zusezen nicht ursach. Wir auch nach gelegenheit dessn und anderer khunfftig[en] unnottwendig[en] disputationen willen ((selbste)) nicht verstett[en] khunen, ainich wort noch buechstal[en] in diser <bestellung und obligation> ((assecuracion)) (sinthmal die selbe nicht allain ainmal acceptirt <dermas gewerbn>, sondern auch aller erbar und billigkheit gemess ist) verändern zulassen, befehlen dir dero wegn hiemit gnedigist und endlich, dass du dises alles zusamb[en] dein hierauss entstehenden unhail dein befelchs leutte[en] und reuttern mit gnuetsamber aussfuerung, <die> einhalttest, die unzeitlige eingebildete misstreuliche opinionen remouirest, und also dars seiest, damit die musterung alsपालdt <und aingeleichte willen> der bezug an dass bestuckte ortts <beshehe, unden> mit nicht weniger

((Waczlau)) [!] Pietipesky von befurdernung der musterung sein[er] reutter mit wid[er]legung ired verzublich[en] bgresen et.“ Připojena poznámka „Abwesendt den muster comisario Mathes Borovicz zuerbeg[en]“. Jméno adresáta je na opisu konceptu uvedeno v rámci záhlavního registru. Koncept není ověřený (podpis, pečeť).

² Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

³ Zkrácená intitulace.

⁴ Země Koruny české, historický státní útvar, skládající se z Českého království, Moravského markrabství, Opavského knížectví, jednotlivých slezských knížectví a markrabství Horní a Dolní Lužice.

⁵ Mathes Borowic, mustrovní komisař pluku Albrechta Pětipeského.

⁶ Dne 25. června.

unsaumblichs zu befurderung des gäng[en] christenheit wolfehrt darumbn es principeliter angesehen[en] ((also und in gleichen wollest auch darob sain, auf dass mit denen zu Limpurg⁷ und andrn umbbligend[en] hinund wid[er] ordentlich der zehrung halber abgereittet, dasselbe in ain verzeichnus und register verrest und anhero unsen gehorsambn stand[en] uberschikht werde, damit inen dasselbe entricht und dasselbe beÿ negster bezahlung abgekürzt oder inn behalt[en] und also meniglich zufrid[en] gestellt werde)). Hiern volbringest du unsern [gnedi]gs[en] will[en] und meinung. Geb[en] Prag⁸ den 5. Juli⁹ [15]96.

⁷ Nymburk, královské město (kraj Středočeský).

⁸ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

⁹ Dne 5. července.

486.

Jan Vodička z Vosrštejna píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že písař k přehlídce vojska vyjel z Prahy s více než 18 000 toлары. On sám musel zůstat v Praze déle, ale dnes se za Albrechtem také vypravuje.

Praha – Staré Město, 10. srpna 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/14, fol. 75-76, česky, německy

Dem edlen unnd gestrenngen ritter herrn Albrechten Pětipesky von Chysch und Egerbergk auf Byschicz, Röm[ische] Kay[serliche] M[ajestä]t unnd der Cron Behemb obristen über tausentt gerüster teutscher reütter[n], meinem genedigen herrn, zuhandden.

Službu svú Vaší Mi[l]o[s]ti vzkazují, urozený a statečný rytíři, pane můj milostivý. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého, obzvláště slavného vítězství nad nepřáteli, na Pánu Bohu Vaší Mi[l]o[s]ti vinšující, žádati nepřestávám. Po mnohém a častém solicitování¹ z strany odeslání těch peněz při páních bernících nejvyšších² od pana Hertvika Zejdlice³ muštršrejber od země nařízený s jednou osobou od berně s osmnácti tisíci a některým stem toлары v pondělí pominulý⁴ jest vypraven a v outery⁵ z Prahy⁶ s týmiž penězi jest vyjel. Já pak pro některé vysoce důležité potřeby, (o nichž Va[ší] [Mil]o[s]ti potom oustně oznámím), čtyři dny déle sem v Praze zůstati musil a nyní dnes datum z Prahy se vypravuji. Ne<j>smejšlím, aby ((předemnou)) přes tři dny dříve do ležení s penězi přijeti měli, nebo v Praze takovou sem kratochvil jměl, jako by srdce mé břitvami obklíčeno bylo. Ve dne i v noci na Va[ší] [Mil]o[s]t myslím, protož dne i noci v této jízdě k Vaší Mi[l]o[s]ti nastavití chci. Vaší Mi[l]o[s]ti služebně za to prosím, že se nad tím zhoršovati a nějaké nelibosti ke mně nésti

¹ Solicitovat – naléhavě žádat.

² Nejvyššími berníky byli zvoleni Adam ze Šternberka na Sedlci, hejtman Nového Města pražského a Hertvik Zejdlic ze Šenfeldu na Zvoleněvsi a Chocni, rada a podkomoři královny za panský stav, Kryštof Vratislav z Mitrovic na Lochovicích a Radslav Vchynský ze Vchynic na Teplicích a Záhořanech, rada, za rytířský stav a Vavřinec Břekovec ze Závořic, rychtář a měšťan Starého Města pražského, a Václav Fafout jinak Pražák, měšťan Nového Města pražského, za městský stav. Srov. *Sněmy české IX*, č. 196, s. 254-276 (Usnesení zemského sněmu konaného 14. února až 13. března 1596), zde s. 254-255.

³ Hertvik Zejdlic ze Šenfeldu (zemřel 20. 1. 1603), na Zvoleněvsi a Chocni, přisedící zemského soudu, podkomoři královny, rada dvorské komory a nejvyšší berník.

⁴ Dne 5. srpna.

⁵ Dne 6. srpna.

⁶ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

neráčíte, nýbrž mejm milostivejm a laskavejm pánem a patronem jako i prve bejti a zůstati ráčíte. S tím se Vaší Mi[l]o[s]ti k ochraně poručena činím. Milost Pána Boha všemohoucího rač s námi se všemi býti. Datum v Starém Městě pražském⁷ v sobotu den památky s[vatéh]o Vavřince léta [15]96.

*Vaší Mi[l]o[s]ti služebný poslušnej,
Jan Vodička z Vosrštejna,⁸ mustršr[eiber]⁹*

⁷ Praha – Staré Město, historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy.

⁸ Jan Vodička (Dvorský) z Wassersteinu, měšťan ve Starém Městě pražském, úředník nad počty v účtárně české komory, mustrovní písař zemské hotovosti.

⁹ Mustršrejbr, z něm. Musterschreiber – mustrovní písař, písař při mustrunku.

487.

Jiří z Talmberka píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že vypravil do války svého syna Viléma s Fridrichem Loubským z Lub. Fridrich však zemřel, proto Viléma poroučí jemu.

Jankov, 20. srpna 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/12, fol. 48, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a z Egrbergka a na N: Z:, Jeho Mi[l]o[s]ti Císařský nejvyššímu nad tisíci rejтары¹ z Království českého proti nepříteli Turku do Království uherského² vypravených, panu švagru mému vzláště milému, dán bud'.

Službu svou vzkazují, urozenej a statečnej rytíři, pane švagře můj vzláště milej. Od Pána Boha zdraví a v něm jiného všeho dobrého, přeji Vám věrně rád. Víc než od jednoho zprávu mám, že by Pán Bůh všemohoucí pana Fridricha Loubského³ z tohoto světa prostředkem smrti časně povolati ráčil, což pokudž by tak bylo, jemu upřímně toho bych nepřál a nad tím srděčně zarmoucen sem. A vypravivši s ním Viléma,⁴ syna svého nezletilého, toliko šestnácti let stáří, pro samý prohlídnutí s pacholkem a dvěma koňmi, z nich ani peníze služby nežádaje, toliko samého vychování a náležitý ochrany, což jestliže vólí Boží přece pan Loubskej mrtev jest, znaje že syn můj pro mladost svou se fedrovati⁵ neumí a nemůže, panu švagru jeho důvěrně poroučím, a jestliže by čeládka a koní pana Loubského a syn můj s nimi domů jeti neměli, že jej k sobě bud' tím způsobem, jakž sem ho panu Loubskému svěřil, přijmete. A pakli by bejti nemohlo, ale na něj ten přátelskej pozor dáte ((a jeho sobě jako svého vlastního poručeního míti budete)), aby se Pána Boha svého bál, vopíjení nezpůsobného tovaryšstva⁶ i všech jinejch rozpustilostí zanechal, nýbrž se ctně, chvalitebně, k pochvale sobě, rodu svému a mně bohdá k potěšení choval. Nebo mladej člověk, nemaje nad sebou žádného os-

¹ Rejtar, z něm. der Reiter – jezdec na koni; jízdní vojin.

² Uhry, království, historické území. Dnes z větší části na území Maďarské republiky.

³ Fridrich Loubský z Lub na Zalužanech.

⁴ Vilém z Talmbarka (zemřel po 1596), syn Jiřího z Talmbarka.

⁵ Fedrovati – podporovati; chrániti; pomáhati.

⁶ Tovaryšstvo – druhové, společníci, spolupracovníci, spojení se k nějakému cíli; členové ozbrojené družiny.

trachu, tudíž by poblouditi, v něco nezpůsobnýho vjiti, mě zarmoutiti mohl. Čehož já se panu švagru bohdá každého času způsobem přátelským dle nejvyšší možnosti rád odměniti a odplatiti nepominu, nepochybné naděje jsouc, že tato má důvěrná a přátelská žádost místo svý míti bude. Pán Bůh mi[l]o[stí] svou božskou nás od všeho zlýho chránic spravovati, panu švagru potěšitelnýho s prospěchem vlasti domů navrácení a s námi šťastného v dobrém zdraví shledání popřítí rač. Dat[um] na Jankově⁷ v outerej po památce Nanebevzetí pan-[n]y Marije [15]96 léta.

Jiří z Stalbergka⁸ na Jankově, římskýho císaře Jeho Mi[l]o[stí]⁹ rada

⁷ Jankov, poddanské městečko a tvrz jižně od Benešova (kraj Středočeský). V majetku Jiřího z Talmberka.

⁸ Jiří z Talmberka (zemřel 1623), na Jankově a Nemyšli, přísedící dvorského a komorního soudu, otec Viléma z Talmberka.

⁹ Rudolf II. Habsburský (narozen 18. 7. 1552, zemřel 20. 1. 1612), římskoněmecký císař, český a uherský král.

488.

Hervík Zejdlic ze Šenfeldu píše Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku. Oznamuje mu, že je v Čechách nyní zemský sněm. Vyřizuje pozdravy.

Praha, 12. září 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 11/16, fol. 16-17, česky

Urozenému a statečnému rytíři panu Albrechtovi staršímu Pětipeskýmu z Chýš a z Egrberka na Byšicích a Bosni, Jeho [Milos]ti Císařský a Koruny český nejvyššímu nad tisíci koňmi zbrojnejmi, panu švagru, kmotru a bratru mému vzláště milému, do ležení pod Hatván.¹

Službu svú vzkazuji, urozený a statečný rytíři, pane švagře a kmotře můj vzláště milej. Zdraví šťastného a v něm všeho dobrého, Vám i všemu tovarystvu² Vašemu věrně od Pána Boha žádám. Psaní Vaše, můj vzláště milej pane švagře a kmotře, jest mi dodáno. A že z milosti Boží zdrávi ste, sem nad tím potěšen. Mám také naději, dříve než Vás toto mý psaní dojde, že již i nedostatek, kderej byl v penězích, jest nahrazen. My zde z milosti Boží v prostřední[m] způsobu postaveni sme. O Vašech všechněch nevím jináče, než že sou zdrávi, ač sem ještě po příjezdu svým nynějším z Vratislavě³ na Zvoleněvsi⁴ nebyl. Ale nic sem neslyšel, aby kdo <ne> z našich milejch přátel jakej <...> ((nedostatek)) při zdraví neb jináče snášel. Držíme neničko sně[m] v Čechách,⁵ tak byla-li by toho potřeba, abychom Vás, naše milé přáteli, náležitě a časně retovati⁶ mohli. Je[ho] [Mil]o[st]t pan purkrabě nejvyšší⁷ a pan Krystof Vratislav⁸ pozdravují Vás i všecko tovarystvo Vaše s vinšováním od Pána Boha

¹ Hatván, městečko a pevnost v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severovýchodně od Budapešti.

² Tovyarystvo – druhové, společníci, spolupracovníci, spojení se k nějakému cíli; členové ozbrojené družiny.

³ Vratislav, hlavní město knížectví a biskupství Vratislav ve Slezsku. Dnes město v Polské republice.

⁴ Zvoleněves, poddanská ves a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). V majetku Hertvika Zejdlice ze Šenfeldu.

⁵ Zemský sněm zasedal ve dnech 11. až 19. září 1596. Srov. *Sněmy české* IX, č. 249, s. 320-330 (Usnesení zemského sněmu konaného 11. až 19. září 1596).

⁶ Retovati, z něm. retten – chránit, ochránit někoho, pomoci někomu, zachránit někoho.

⁷ Adam z Hradce (narozen 1549, zemřel 24. 11. 1596), na Jindřichově Hradci a Hluboké nad Vltavou, komorník a tajný rada Rudolfa II. Habsburského, nejvyšší purkrabí pražský.

⁸ Kryštof starší Vratislav z Mitrovic (zemřel 18. 1. 1612), na Lochovicích a Protivíně, přísedící zemského soudu, hejtman Podbrdského kraje, nejvyšší berník.

zdraví a všeho dobrého. Hatván že j[es]t vzat, bud' z toho Pánu Bohu chvála.⁹ Toliko potřeba mysliti, abychom jej dlouho schovali. Všemohoucí Pán Bůh rač popříti shledání našeho spolu šťastného a v zdraví. Dat[um] v Praze¹⁰ 12. dne Septembris léta [15]96.

Všecko Vaše tovarystvo, prosím, ode mě pozdravte. Já zase dnes, dá-li Pán Bůh, pro Vaše zdraví dobrému příteli sklenicí vína připiji a vod Pána Boha Vám všem budeme všecko dobré vinšovati. O Turcích co slyšeti a silní-li sou, prosím, při nejprvnější příležitosti mi oznamte. S tím [jsem] já Váš volnej bratr. Příležitího lísku prosím, můj vzláště milej pane švagře, poručte strejci mý[m]u, panu Ladslavovi,¹¹ dodati.

Hertvík Zejdlic¹²

⁹ Pevnost Hatvan dobyt 3. září 1596 generálvachtmistr Heřman Kryštof Russworm spolu s jezdeckým plukem Viléma Trčky z Lípy na Opočně.

¹⁰ Praha, hlavní město Českého království. Dnes hlavní město České republiky.

¹¹ Ladislav Zejdlic ze Šenfeldu (zemřel po 1632), na Chvatěrubech, synovec Hertvíka Zejdlice ze Šenfeldu.

¹² Hertvík Zejdlic ze Šenfeldu (zemřel 20. 1. 1603), strýc Ladislava Zejdlice ze Šenfeldu, na Zvoleněvsi a Chocni, přisedící zemského soudu, podkomoří královny, rada dvorské komory a nejvyšší berník.

489.

Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku píše Anně Voračické z Chýš a Egrberku. Oznamuje jí, že přijeli od Hatvánu k Vácovu, kde nyní mají ležení a čekají, co se bude dít. Zajal nějaké Turky a neví, jak je poslat domů. Zemřel bratr Mikuláš.

Vácov, 16. září 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. P 10/1-1, fol. 5, český

Urozený paní Anně Pětipeský [!] z Chýš z Egrberka a na Byšicích a Bosyni, paní sestře mý nejmilejší, k dodání anebo komužkoli na Byšicích k odevření.

Má nejmilejší paní sestra, sumou všeho dobrého od Pána Boha všem Vám na Byšicích² vinšujíc, rád přeji. Má nejmilejší paní sestra, touto cedulkou Vás navštěvuji a podle toho Vá[m] oznamuji, že z milosti Pána Boha ještě sem zdráv. Do vůle Boží. Pán Bůh, ráčiž Vám všem tolikéž zdraví a všecko nejlepší dobrý dáti, toho věrně žádá[m]. Jest mi divná věc, již kolikero psaní sem Vám na Byšice učinil a od Vás od žádného zase dostati nemohu, protož Vás prosím, pište mi něco zase a mou nejmilejší Báru,³ Mariji Annu,⁴ Sibylu,⁵ Šťastného,⁶ Fridricha,⁷ Ladislávka⁸ ode mě velmi pozdravte, aby se pilně učili, jich napomeňte. Za novi-

¹ Správně má být: Voračický. Anna byla vdovou po Petrovi Voračickém z Paběnic.

² Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). V majetku Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku.

³ Barbora Pětipeská z Hrušova (zemřela 1608), manželka Albrechta Pětipeského.

⁴ Marie Anna Pětipeská z Chýš a Egrberku (zemřela 1627), dcera Albrechta Pětipeského.

⁵ Sibyla. Blíže neidentifikovaná osoba šlechtického původu.

⁶ Šťastný Václav Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen asi 1582, zemřel 25. 7. 1638), syn Albrechta Pětipeského.

⁷ Fridrich Zbyněk Pětipeský z Chýš a Egrberku (zemřel 1604), syn Albrechta Pětipeského.

ny nevím Vám co psáti, než že ještě u Vácova⁹ ležíme. Od Hatvánu¹⁰ sme přijeli a tu očekáváme, co dále Pán Bůh chtíti. Na nepřitele čekáme, kderýž od nás blízko j[es]t. Jak praví, že má míti lidu do štyrykrátě sto tisíc. Pán Bůh rač nám svou svatou pomoc dáti a mně se se všemi Vámi v dobrým zdraví popřítí shledati. Dat[um] naspěch v ležení pod Vácove[m] 16. dne září léta [15]96.

Váš věrný bratr, Albrecht starý Pětipeský

Na Libni,¹¹ na Čečelicích,¹² všech ode mě velmi pozdravte, prosím. Má[m] šest Turkyň vězení, tři ženy a tři děvčata ještě a jedna mi umřela a Turek mi šelma utekl. Nevím, jak je do[m]ů Vá[m] odeslati. Těž Vá[m] oznamuji, že j[es]t Mikoláš,¹³ bratr, umřel a dosti pleťtich po sobě nechal. Tomu hospodáři paní Barčinýmu, kderý tyto listy nese Vá[m], kažte mu dáti jeden věrtel¹⁴ hrachu.

⁸ Ladislav Ferdinand Pětipeský z Chýš a Egrberku (zemřel 1602), syn Albrechta Pětipeského.

⁹ Vácov, město v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severně od Budapešti.

¹⁰ Hatván, městečko a pevnost v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severovýchodně od Budapešti.

¹¹ Praha – Libeň, poddanská ves a tvrz, dnes Praha 8 – Libeň (kraj Hlavní město Praha). V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova.

¹² Čečelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část s tvrzí v majetku Václava Smrčky ze Mnichu.

¹³ Mikuláš Pětipeský z Chýš a Egrberku (narozen 1538-1547, zemřel 1596), bratr Albrechta Pětipeského.

¹⁴ Věrtel – dutá míra; 23,25 litru.

490.

Vojenský rozkaz. Adolf ze Schwarzenberku přikazuje Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku, aby jeho vozy a mužstvo byly připraveny. Ať se svými rejтары zůstane v ležení a počká na další příkazy.

Vácov, 19. září 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowitz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. B 94, fol. 70, německy

((Hern Petepetzgi.))¹

((N[umer]o 5389.))²

Eß sollen deß herrn Petipäßgi wägen und troß zu mittnacht auf und fertig sein, und stragks ((seinen tröß und wäg[en])) auf der rennfahnen troß und wägen volgen. Er, herr Petipäßgi, aber mit seinen unterhabenden reuttern solle gleichtags im veld bei seinem quartir in der schlagordnung halt[en] und deß fortziehens halber, weitere ordnung von mir gewertig sein. Datum zu Wazen³ im veldlager den 19. Sept[ember] Anno [15]96.

Adolf f[rei]her zu Shwarzenberg⁴

¹ Autograf blíže neidentifikované osoby.

² Autograf blíže neidentifikované osoby.

³ Vácov, město v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severně od Budapešti.

⁴ Adolf, svobodný pán ze Schwarzenberku (narozen 1551, zemřel 29. 7. 1600), rada dvorské válečné rady.

491.

Vojenský rozkaz. Adolf ze Schwarzenberku přikazuje Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku, aby příští den se svými rejтары následoval pluk Viléma Trčky z Lípy.

Bez místa, 2. října 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. B 94, fol. 66, německy

((N[umer]o 4921.))¹

4. Es soll der obriste h[err] Petipetski morgen mit seinnen reüthern des herren Terskis² regiments troß und wägen nachfolgen, und ime seinne wägen und bagaige nachziehen laßen. Datum im christlichen veldlag[er] a[n] d[em] 2. Octobris A[nn]o 1596.

Adolf f[rei]her zu Shwanzenberg³

¹ Autograf blíže neidentifikované osoby.

² Vilém Trčka z Lípy (zemřel 1597), na Větrném Jeníkově, Opočně a Smiřicích, plukovník nad pěším plukem v Uhrách.

³ Adolf, svobodný pán ze Schwarzenberku (narozen 1551, zemřel 29. 7. 1600), rada dvorské válečné rady.

492.

Vojenský rozkaz. Adolf ze Schwarzenberku přikazuje Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku, aby byl do hodiny připraven a následoval husary.

Bez místa, 15. října 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. B 94, fol. 67, německy

((N[umer]o 4921.))¹

2. Es soll der obriste Petepetski zur stundt auf sein, und auf die husarn folgen, ihme seinne wägen und bagaige laßen nachzieh[en]. Datum Setsh [!]² a[n] d[em] 15. Octobris A[nn]o 1596.

Adolf f[rei]her zu Shwanzenberg³

¹ Autograf blíže neidentifikované osoby.

² Setsh, blíže neidentifikované místo v Uhrách.

³ Adolf, svobodný pán ze Schwarzenberku (narozen 1551, zemřel 29. 7. 1600), rada dvorské válečné rady.

493.

Vojenský rozkaz. Adolf ze Schwarzenbeku přikazuje Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku, aby příští den vytáhnul a následoval uherské jednotky.

Bez místa, 17. října 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. B 94, fol. 68, německy

((N[umer]o 4921.))¹

¹ Autograf blíže neidentifikované osoby.

13. *Es soll der obriste herr Petiepetski morgen aufzieh[en] und auf den andern thudl des hungerish[en] kußualcks [?] folgen und ime seinne wägen und troß laßen nachzieh[en]. Datum im christlich[en] veldlag[er] a[n] d[em] 17. Octobris A[nn]o [15]96.*

Adolf f[rei]her zu Shwanzenberg²

² Adolf, svobodný pán ze Schwarzenberku (narozen 1551, zemřel 29. 7. 1600), rada dvorské válečné rady.

494.

Vojenský rozkaz. Adolf ze Schwarzenberku přikazuje Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku, aby příští den se svými rejтары následoval saské rejтары.

Bez místa, 19. října 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. B 94, fol. 71, německy

Es solle der herr obriste Pietiepeßki mit seinen unterhabunden reütern morgen auf die säxische reüter folg[en], aber zuvor daß blasen wed[er] zum ersten noch zum and[ere]n-mal beshehen lassen, ehedem ihr kün[igliche] wür[tenbergischen] trom[m]etter blasen haben werden, die wäg[en] aber nit ehe lassen fortziehen, es seie dann das sibenburgische leger mit ihren troß und wäg[en] verrückt, oder daß ihnen der general wagenmeister andere weg od[er] päß zeigete. Alßdann soll jed[er] seine wägen der zugordnung Gemeß lassen fortziehen, auch sonst in außziehen und fortrucken, mit den reüter richtige ordnung halten. Dat[um] im veldleg[er] den 19. Octob[ris] A[nn]o [15]96.

Adolf f[rei]her zu Shwarzenberg¹

¹ Adolf, svobodný pán ze Schwarzenberku (narozen 1551, zemřel 29. 7. 1600), rada dvorské válečné rady.

495.

Vojenský rozkaz. Adolf ze Schwarzenberku přikazuje Albrechtovi Pětipeskému z Chýš a Egrberku, aby byl se svými rejтары připraven do dalšího rozkazu.

Bez místa, 23. října 1596

Zámek Nelahozeves, Lobkowicz Collections, o. p. s., archivní soubor Lobkovicové roudničtí (LR) – Rodinný archiv, sign. B 94, fol. 69, německy

((N[umer]o 4921.))¹

Es soll sich d[er] herr obriste Petiepeski in gutter bereitshaft und fertig finde[n] laßen mit seinnen reütern morgen aufzuziehen, jedoch nit eher laßen blasen, ehe dan ihnn andere ordnung gegeben wird. Datum im christlich[en] nachtlag[er] a[n] d[em] 23. Octobris A[nn]o 1596.

Adolf f[rei]her zu Shwarzenberg²

¹ Autograf blíže neidentifikované osoby.

² Adolf, svobodný pán ze Schwarzenberku (narozen 1551, zemřel 29. 7. 1600), rada dvorské válečné rady.

V. Seznam pramenů a literatury

1. Prameny nevydané

Haus-, Hof- und Staatsarchiv in Wien

Obersthofmeisteramt, Sonderreihe

– Chronologisches Hofstaatsverzeichnis, Schachtel 181-184

Lobkowicz Collections, o. p. s. Zámek Nelahozeves

Lobkovicové roudničtí – Rodinný archiv

– sign. B 3/1

– sign. B 94

– sign. B 207

– sign. B 208

– sign. D 125

– sign. D 126

– sign. K 18/5

– sign. K 18/6

– sign. L 2/12

– sign. P 10/1-14

– sign. P 11/15-18

– sign. P 11/19

– sign. Q 16/30

Národní archiv Praha

Apelační soud, Praha

– inv. č. 119 (*Kniha českých ortelů*), 1577-1579

– inv. č. 120 (*Kniha českých ortelů*), 1580-1582

– inv. č. 121 (*Kniha českých ortelů*), 1583-1585

– inv. č. 122 (*Kniha českých ortelů*), 1585-1587

– inv. č. 123 (*Kniha českých ortelů*), 1588-1589 (90-92)

– inv. č. 124 (*Kniha českých ortelů*), 1590-1593

– inv. č. 125 (*Kniha českých ortelů*), 1593-1595

– inv. č. 126 (*Kniha českých ortelů*), 1596-1599 (1600)

Česká dvorská kancelář, Praha, Vídeň

– inv. č. 759, sign. IV D 7, karton 523 (*Byšice 1587*)

České gubernium – guberniální listiny, Praha

– inv. č. 3108, karton 111

– inv. č. 3213, karton 114

České oddělení dvorské komory, Vídeň, I. oddělení

– karton 57, sign. 1564, květen, sv. 2

– 111-115, sign. 1571, červen – listopad

České oddělení dvorské komory, Vídeň, IV. oddělení

– karton 126, sign. K (*Křivoklát – panství*), sv. 1 a 2

Desky zemské, Desky zemské větší, Praha

– č. kn. 16 (*Kvaterní trhový červený od 1567 do 1570*), 1567-1570

- č. kn. 17 (*Kvatern trhový bílý od 1570 do 1577*), 1570-1573
- č. kn. 18 (*Kvatern trhový modrý od 1573 do 1575*), 1573-1575
- č. kn. 19 (*Kvatern trhový hřebíčkový od léta 1576 až do léta 1578*), 1576-1578
- č. kn. 20 (*Kvatern trhový tělný 1. od 1578 do 1580*), 1578-1580
- č. kn. 21 (*Kvatern trhový blankytný od 1580-1583*), 1580-1583
- č. kn. 22 (*Kvatern trhový šerý od 1583 do 1585*), 1583-1585
- č. kn. 23 (*Kvatern trhový zelený léta 1585 až do leta 87*), 1585-1587
- č. kn. 24 (*Kvatern trhový černý kropený léta 1587*), 1587-1589
- č. kn. 25 (*Kvatern trhový sivý od 1589-91*), 1589-1591
- č. kn. 26 (*Kvatern trhový fialový léta 1591*), 1591-1593
- č. kn. 27 (*Kvatern trhový rudý od léta 1593 až do léta 1595*), 1593-1595
- č. kn. 58 (*Kvatern památný bílý léta 1566*), 1566-1568
- č. kn. 59 (*Kvatern památný hřebíčkový od léta 1568*), 1568-1570
- č. kn. 60 (*Kvatern památný 2. zelený léta 1570 do 1573*), 1570-1573
- č. kn. 61 (*Kvatern památný červený od 1573 do 75*), 1573-1575
- č. kn. 62 (*Kvatern památný rosinovej léta 1575*), 1575-1577
- č. kn. 63 (*Kvatern památný plavý léta 1577*), 1577-1578
- č. kn. 64 (*Kvatern památný blankytný léta 1578*), 1578-1580
- č. kn. 65 (*Kvatern památný černý 4. léta 1580 do 1583*), 1580-1583
- č. kn. 66 (*Kvatern památný brunátný od léta 1583*), 1583-1584
- č. kn. 67 (*Kvatern památný rudý od léta 1584 do 1586*), 1584-1586
- č. kn. 68 (*Kvatern památný červený od 1586 do 1587*), 1586-1587
- č. kn. 69 (*Kvatern památný pomerančový od 1588 do 1589*), 1588-1589
- č. kn. 88 (*Kvatern větší zápisný černý od léta 1566 do léta 1576*), 1566-1576
- č. kn. 89 (*Kvatern větší zápisný popelatý od léta 1576 do léta 1584*), 1576-1581
- č. kn. 90 (*Kvatern větší zápisný žlutý léta 1581*), 1581-1589
- č. kn. 91 (*Kvatern větší zápisný brunátný od 1589 do 96*), 1589-1596
- č. kn. 127 (*Kvatern trhový rozinový od 1595-97*), 1595-1597
- č. kn. 166 (*Kvatern památný modrej 1589*), 1589-1590
- č. kn. 167 (*Kvatern památný lazourovej léta 1590, 1591*), 1590-1591
- č. kn. 168 (*Kvatern památný fialový od 1591 do 1593*), 1591-1593
- č. kn. 169 (*Kvatern památný papouškový léta 1593*), 1593-1594
- č. kn. 170 (*Kvatern památný zlatej od 1594*), 1594-1596
- č. kn. 171 (*Kvatern památný stříbrný 1. od 1596 do 1597*), 1596-1597
- č. kn. 250 (*Kvatern červený communitatis, kde sami kladou, od léta 1542 až do léta 1552*), 1542-1554
- č. kn. 1084 (*Kvatern menší zápisný brunátný od léta 1587*), 1587-1599

Desky zemské, Desky zemské menší, Praha

- č. kn. 4 (*Registra starostova pŕhonná červená k menšímu soudu zemskému 1580, 1581, 1582*), 1580-1582
- č. kn. 6 (*Registra starostova pŕhonná červená léta 1568*), 1568-1569
- č. kn. 7 (*Registra starostova pŕhonná tělná od léta 1586 do 1588*), 1586-1588
- č. kn. 8 (*Registra starostova pŕhonná červená od léta 1589 do 1590*), 1589-1590
- č. kn. 25 (*Registra starostova pŕhonná černá za léta 95 a 96*), 1595-1596
- č. kn. 65 (*Kvatern obesláni ke 4. neděľm bílý léta 1576*), 1576-1584
- č. kn. 73 (*Kvatern pŕhonný zelený léta 88*), 1589-1600
- č. kn. 77 (*Kvatern obesláni zelený ke 4 neděľm 1554*), 1554-1568
- č. kn. 93 (*Registra starostova pŕhonná brunátná léta 78, 79*), 1578-1579
- č. kn. 95 (*Kvatern listŕv poselacích soudu zemského brunátný 1582*), 1583-1606
- č. kn. 100 (*Kvatern obesláni žlutý 1563*), 1563-1576
- č. kn. 109 (*Registra starostova pŕhonná modrý léta 73, 74, 75*), 1573-1575

- č. kn. 115 (*Kvatern obeslání ke 4 a 12 nedělím modrý od léta 1585*), 1585-1608
- č. kn. 128 (*Kvatern instrukcí a listův poselacích žlutý od léta 1542 do 1582*), 1542-1582
- č. kn. 136 (*Registra starostova pŕihonná rudá léta 76 a 77*), 1576-1577
- č. kn. 137 (*Registra starostova pŕihonná rudá léta 93 a 94*), 1593-1594
- č. kn. 156 (*Registra starostova pŕihonná proměněný barvy na léta 70, 71, 72*), 1570-1572
- č. kn. 160 (*Registra starostova pŕihonná šupinatá od léta 1583*), 1583-1585
- č. kn. 161 (*Registra starostova pŕihonná šupinatá léta 91, 92*), 1591-1592
- č. kn. 233 (*Kvatern menší zápisný černý od léta 1566*), 1566-1573
- č. kn. 234 (*Kvatern menší zápisný hřebíčkový od 1573 do 1580*), 1573-1580
- č. kn. 235 (*Kvatern menší zápisný tělný léta 1580*), 1580-1587

Desky zemské, Desky zemské stavovské, Praha

- č. kn. 1 (*Kvatern červený, sněmové od 1541 do 1582*), 1541-1582
- č. kn. 45 (*Kvatern relací bílý od léta 156.-75*), 1562-1575
- č. kn. 46 (*Kvatern fialový relací od 1575 do 1582*), 1575-1582
- č. kn. 47 (*Kvatern relací žlutý od 1582 do 89*), 1582-1589
- č. kn. 48 (*Kvatern relací zelené krále Jeho Milosti, pánův Jich Milosti a vladky z plného soudu zemského léta 1589*), 1589-1594
- č. kn. 49 (*Kvatern relací modrý od 1594 do 99*), 1594-1599

Desky dvorské, Praha

- inv. č. 62 (*Kvatern trhový*), 1482-1565
- inv. č. 63 (*Kvatern třetí ordinární zápisů*), 1501-1534
- inv. č. 64 (*Kvatern černý zápisný starý*), 1536-1671
- inv. č. 67 (*Desky nové památné bílé*), 1542-1670

Desky zemské, úřad desek zemských

- inv. č. 260 (*Registra co se ku přem ukazuje a odkladů na soudu zem. větším, Václava Pražáka z Grünfeldu, deklamátora*), 1583-1595, kniha 259
- inv. č. 261 (*Registra deklamátorova červená co se ku přem ukazuje a odkladu na soudu zem. větším*), 1595-1600, kniha 260
- inv. č. 262 (*Rejstřík k registrům co se ku přem ukazuje a odkladů na soudu zem. větším*), 1595-1600, kniha 261
- inv. č. 280 (*Registra pŕihonná soudu zemského většího Václava Pražáka z Grünfeldu, deklamátora*), 1561-1615, kniha 279
- inv. č. 282 (*Registra pŕihonná soudu zemského menšího Václava Pražáka z Grünfeldu, deklamátora při deskách zemských*), 1575-1606, kniha 281
- inv. č. 285 (*Registra pŕihonná soudu zemského většího*), 1550-1582, kniha 284
- inv. č. 340 (*Registra žlutá deposití k des. zem.*), 1550-1607, kniha 339

Komorní soud, Praha

- č. kn. 14 (*Registra pŕihonná černá soudu komorního*), 1564-1570
- č. kn. 15 (*Registra šerá pŕihonná ku při soudu komorního*), 1577-1583
- č. kn. 16 (*Registra hřebíčková pŕihonná ku přem soudu komorního*), 1583-1589
- č. kn. 17 (*Registra černá pŕihonná ku přem soudu komorního*), 1589-1593
- č. kn. 18 (*Registra červená pŕihonná ke přem soudu komorního*), 1593-1599
- č. kn. 30 (*Registra pŕihonná k svědomí soudu komorního*), 1575-1579
- č. kn. 31 (*Registra pŕihonná k svědomí soudu komorního*), 1579-1581
- č. kn. 32 (*Registra (manuál) pŕihonů k svědomí soudu komorního*), 1581-1583
- č. kn. 33 (*Registra (manuál) plavá pŕihonů k svědomí soudu komorního*), 1584-1588
- č. kn. 34 (*Registra pŕihonná k svědomí soudu komorního*), 1588-1590
- č. kn. 35 (*Registra zelená pŕihonná k svědomí soudu komorního*), 1591-1592

- č. kn. 36 (*Registra bílá půhonná k svědomí soudu komorního*), 1593-1595
- č. kn. 37 (*Registra červená půhonná k svědomí soudu komorního*), 1596-1599
- č. kn. 44 (*Registra bílá nálezová půhonná soudu komorního*), 1552-1572
- č. kn. 45 (*Registra žlutá nálezová půhonná soudu komorního*), 1572-1585
- č. kn. 50 (*Registra zelená půhonná vejpovědi soudu komorního*), 1585-1607
- č. kn. 61 (*Registra černá obeslaní k soudu komornímu o zastoupení*), 1552-1587
- č. kn. 64 (*Registra bílá obeslaná z vejtržnosti soudu komorního*), 1567-1583
- č. kn. 65 (*Registra hřebíčková obeslaní z vejtržnosti soudu komorního*), 1583-1593
- č. kn. 66 (*Registra rudá obeslaná z vejtržnosti soudu komorního*), 1593-1602
- č. kn. 69 (*Registra zelená obeslaná vejpovědi soudu komorního*), 1585-1607
- č. kn. 73 (*Registra bílá obeslaná vejpovědi soudu komorního*), 1552-1570
- č. kn. 103 (*Registra svědomí soudu komorního Království českého*), 1558-1576
- č. kn. 105 (*Registra svědomí soudu komorního*), 1575-1579
- č. kn. 106 (*Registra svědomí žlutá soudu komorního*), 1581-1585
- č. kn. 107 (*Registra svědomí soudu komorního Království českého*), 1585-1588
- č. kn. 108 (*Registra svědomí soudu komorního*), 1585-1593
- č. kn. 111 (*Registra svědomí bílá soudu komorního*), 1587-1591
- č. kn. 112 (*Registra svědomí zelená soudu komorního J*), 1589-1605
- č. kn. 113 (*Registra svědomí zelená soudu komorního W*), 1589-1613
- č. kn. 114 (*Registra svědomí nová zelená K soudu komorního*), 1589-1616
- č. kn. 115 (*Registra svědomí zelená soudu komorního A*), 1589-1617
- č. kn. 116 (*Registra svědomí zelená soudu komorního*), 1589-1620
- č. kn. 117 (*Registra svědomí zelená soudu komorního B*), 1589-1620
- č. kn. 118 (*Registra svědomí zelená soudu komorního M*), 1589-1628
- č. kn. 119 (*Registra svědomí zelená soudu komorního R*), 1589-1634
- č. kn. 120 (*Registra svědomí zelená soudu komorního F*), 1589-1642
- č. kn. 121 (*Registra svědomí zelená soudu komorního L*), 1589-1646
- č. kn. 122 (*Registra svědomí zelená soudu komorního H*), 1590-1620
- č. kn. 123 (*Registra svědomí zelená soudu komorního*), 1590-1642
- č. kn. 124 (*Registra svědomí zelená soudu komorního E*), 1590-1642
- č. kn. 125 (*Registra svědomí zelená soudu komorního O*), 1592-1617
- č. kn. 156 (*Registra červená královská vejpovědi soudu komorního*), 1594-1603
- č. kn. 181 (*Registra žlutá nálezová obeslaná soudu komorního*), 1570-1585
- č. kn. 231 (*Registra bílá relací hejtmánů krajských soudu komornímu*), 1591-1617
- č. kn. 233 (*Registra plavá milosti dáni a relací soudu komorního*), 1564-1617
- č. kn. 234 (*Registra královská bílá relací z české kanceláře k soudu komornímu*), 1591-1640
- č. kn. 236 (*Registra starší relací červená soudu komorního (cís. nařízení)*), 1546-1590
- č. kn. 238 (*Registrum deposití soudu komorního*), 1570-1590
- č. kn. 239 (*Registrum deposití úřadu soudu komorního*), 1590-1642
- č. kn. 243 (*Registra královská pergamenová bílá peněžítá (deposití peněz) soudu komorního*), 1565-1667
- č. kn. 249 (*Manuály soudu komorního, 1557, 1574, 1575, 1576, 1581, 1586; výtah restantů*), 1564-1578

Nejvyšší purkrabství pražské

- inv. č. 20 (*Registra komornická soudu n. p. p.*), 1568-1576, kniha 20
- inv. č. 21 (*Registra komornická – vejpravy poslů – soudu n. p. p.*), kniha 21, 1582-1584
- inv. č. 22 (*Registra půhonův dodávání v městech Pražských s. n. p. p. (registra komornická Jana Ladislava Stehlika)*), 1594-1596, kniha 22
- inv. č. 23 (*Registra žlutá půhonův dodávání po krajích s. n. p. p.*), 1594-1597, kniha 22
- inv. č. 67 (*Registra svědomí (bílá) III. soudu n. p. p.*), 1579-1585, kniha 67
- inv. č. 78 (*Registra kladení svědomí (deposice svědomí) n. p. p.*), 1577-1594, kniha 78

- inv. č. 90 (*Registra ukazovací ku přím soudu n. p. p.*), 1589-1595, kniha 90
- inv. č. 91 (*Registra milostí dání JM Cís. n. p. p.*), 1592-1616, kniha 91
- inv. č. 92 (*Registra milostí dání JM Cís. n. p. p.*), 1617-1634, kniha 92

Akta různé provenience

Parisova sbírka

- sign. 59
- sign. 74

Registra, Praha

- č. kn. 50 (*Kaiserliche Befehle*), 1551-1560
- č. kn. 68 ½ (*Missiven*), 1560-1581
- č. kn. 70B (*Majestalien*), 1561-1575
- č. kn. 86A (*Zlomek komorních register; čes. majestálie*) 1572; 27.-31. 7. 1577
- č. kn. 87B (*Verträge und Verschreibungen*), 1571-1614
- č. kn. 90B (*Böhmische Ausgaben*), 1573-1578
- č. kn. 94 (*Missiven*), 1576-1577
- č. kn. 101 (*Missiven*), 1589
- č. kn. 102 (*Kaufsverträge*), 1589

Sbírka genealogická Dobřenského

- inv. č. 34 (*Bechyně z Lažan*)
- inv. č. 47 (*Berka z Dubé*)
- inv. č. 140 (*Cetenský z Cetně*)
- inv. č. 196 (*z Donína*)
- inv. č. 248 (*Fremut z Krásného Dvoru*)
- inv. č. 271 (*Gerstorf z Gerstorfu*)
- inv. č. 390 (*Hrzán z Harasova*)
- inv. č. 441 (*Kamycký ze Lstiboře*)
- inv. č. 444 (*Kaplíř ze Sulevic*)
- inv. č. 470 (*Klusák z Kostelce*)
- inv. č. 483 (*z Kolovrat*)
- inv. č. 504 (*Krajír z Krajku*)
- inv. č. 584 (*z Lobkovic Hasištejnský (Popel)*)
- inv. č. 721 (*Obytecký z Obytec*)
- inv. č. 708 (*Netvorský z Břízy*)
- inv. č. 775 (*Pětipeský z Chyš a Egrberku*)
- inv. č. 935 (*Sekerka z Sedčic*)
- inv. č. 912 (*Sádlo z Vražného*)
- inv. č. 1069 (*Šlik z Pasoumu a Holiče a Lokte*)
- inv. č. 1085 (*ze Šternberka*)
- inv. č. 1170 (*z Valdštejna*)
- inv. č. 1176 (*z Vartenberku*)
- inv. č. 1187 (*Vchynský ze Vchynic a z Tetova*)
- inv. č. 1229 (*Vřesovec z Vřesovic*)
- inv. č. 1289 (*Zejdlic ze Šenfeldu*)

Sbírka přepisů z domácích a zahraničních archivů

Innsbruck

- karton 3, 1565-1567
- karton 4, 1568-1571
- karton 5, 1572-1619

- karton 7, 1572-1632
- karton 8, 1524-1571

Stará manipulace, Praha

- inv. č. 188, sign. B 6/1–190 (*Berkové z Dubé, rodinné a majetkové záležitosti, dluhy*), karton 87–95
- inv. č. 242, sign. B 60/1-24 (*Bryknarové z Brucksteina, majetkové záležitosti a spory*), karton 170
- inv. č. 330, sign. B 149/1-28 (*Beřkovští ze Šebířova, majetkové a rodinné záležitosti*), karton 228
- inv. č. 689, sign. D 1/1 (*Půjčky králi, ručení za ně, komorní dluhy, korespondence*), karton 539-550
- inv. č. 704, sign. D 1/P 28 (*Půjčky a ručení abecedně. Václava Albrecht Pětipeští z Chýš a Egerberka*), karton 579
- inv. č. 716, sign. D 6/1–98 (*purkrabí z Donína, rodinné a majetkové záležitosti*), karton 587-591
- inv. č. 776, sign. D 66/1-30 (*Doupovcové z Doupova, rodinné a majetkové záležitosti, spory*), karton 652
- inv. č. 1205, sign. H 3/1-24 (*Hrušovští z Hrušova, majetkové a rodinné záležitosti*), karton 844-845
- inv. č. 1268, sign. H 66/1-56 (*Hrzánové z Harasova, majetkové a rodinné záležitosti*), karton 897-899
- inv. č. 1590, sign. K 11/1–47 (*Novohradští z Kolovrat*), karton 1103-1105
- inv. č. 1605, sign. K 26/1-10 (*Kraje a krajské zřízení v Čechách*), karton 1130-1135
- inv. č. 1645, sign. K 65/1-117 (*Kapliřové ze Sulevic, rodinné a majetkové záležitosti*), karton 1179-1181
- inv. č. 1657, sign. K 78/1-5 (*Khynové z Khynu, majetkové záležitosti*), karton 1187
- inv. č. 1732, sign. K 153/1-27 (*Krajířové z Krajku, majetkové a rodinné záležitosti*), karton 1233–1234
- inv. č. 1748, sign. K 169/1-7 (*Kamýtští z Elstiboře, majetkové a rodinné záležitosti*), karton 1238
- inv. č. 1778, sign. K 200/1-20 (*Klusákové z Kostelce, majetkové záležitosti*), karton 1241
- inv. č. 1988, sign. L 34 (*Sněmovní záležitosti Království českého*), 1295-1300
- inv. č. 1993, sign. L 39/1–366 (*Lobkovicové, rodinné a majetkové záležitosti*), karton 1394-1406
- inv. č. 2527, sign. O 8/1-16 (*Obytečtí z Obytce, majetkové záležitosti*), karton 1563
- inv. č. 2640, sign. P 67/1-31 (*Pětipeští z Chýš a Egerbergu, majetkové a rodinné záležitosti*), karton 1641
- inv. č. 2680, sign. P 106/B 80 (*Městská, cechovní a soukromá privilegia; Byšice*), karton 1722
- inv. č. 3133, sign. S 15/9-11, 25 (*Záležitosti berně*), karton 2042-2045, 2067
- inv. č. 3307, sign. S 190/1-27 (*Sekerkové ze Sedčic, majetkové záležitosti*), karton 2255-2256
- inv. č. 3745, sign. T 71/1-9 (*Nápojová daň*), karton 2420-2430
- inv. č. 3881, sign. W 9/1–228 (*Waldštejnové, rodinné a majetkové záležitosti*), karton 2473-2482
- inv. č. 3883, sign. W 11/1-116 (*z Vřesovic, majetkové a rodinné záležitosti*), karton 2485-2491
- inv. č. 3895, sign. W 23/1-36 (*Voračičtí z Paběnic, majetkové a rodinné záležitosti*), karton 2499-2500
- inv. č. 3919, sign. W 47/1-34 (*Vančurové z Řehnic, majetkové a rodinné záležitosti*), karton 2521-2524

Staré militare, Praha

- karton 14 (*1594, leden-červenec*)
- karton 15 (*1594, srpen*)
- karton 16 (*1594, září-prosinec*)
- karton 17 (*1595*)
- karton 18 (*1596-1601*)

Sbírka genealogicko-heraldická Wunschwitzova

– inv. č. 450 (*Charvát z Barnsteina*)

– inv. č. 880 (*Pětipeský z Chyš a Egerbergu*)

Státní oblastní archiv Praha

Vs Křivoklát

– inv. č. 687, sign. G 211 (*Křivoklátská manská kniha; 1566*)

– inv. č. 688, sign. G 211/2 (*Křivoklátská manská kniha; 1454*)

Státní okresní archiv Mělník

Archiv města Mělník

– inv. č. 101, sign. L12 (*Kopiář odeslaných listů 1591-1598*)

Státní okresní archiv Mladá Boleslav

Městské knihy

– číslo 1, Nová značka IIAC1 (*1589, Notulář*)

Tiroler Landesarchiv Innsbruck

– karton 8, Position (Sign.) 5. (1). (*Beheimische (Böhmische) Konzepte (1562/1565)*)

– karton 8, Pos. (Sign.) 5. (1a). (*Böhmischen Schreiben und Zeitungen*)

– karton 9, Pos. (Sign.) 5. (2). (*Beheimische (Böhmische) Konzepte (1562/1566)*)

– karton 9, Pos. (Sign.) 6. (*Beheimer (Böhmischer) Landtag (1575)*)

– karton 10, Pos. (Sign.) 7. (*Beheimisch (Böhmische) Missiven und Böhmischen Kanzlers Schreiben (1563/1564)*)

– karton 11, Pos. (Sign.) 8. (*Behemisch (Böhmische) Verehrungsgelder*)

– karton 49, Pos. (Sign.) 53. (*Hofoffiziersdienste*)

– karton 49, Pos. (Sign.) 54. (*Hofstaat*)

– karton 128, Pos. 115. (*Purglos (Bürgliz). Herrschaft in Böhmen*)

2. Staré tisky a prameny vydané

BAREŠ, František (ed.), *Listy, úřední korespondence, m. Boleslava Mladého z l. 1588, 1589, 1599*, Mladá Boleslav 1916.

BURDOVÁ, Pavla, *Desky zemské 1541-1869. Inventář*, Praha 1990.

BURDOVÁ, Pavla, *Rejstříky k deskám zemským, I. díl. Obnovené vklady po požáru desek 1541 I-II*, Praha 1977-1981 (= Inventáře a katalogy Státního ústředního archivu v Praze 23).

BURDOVÁ, Pavla, *Rejstříky k deskám zemským, II. díl. Vklady desek zemských větších z let 1543-1562, I-II svazek, 1. a 2. část*, Praha 1986 (= Inventáře a katalogy Státního ústředního archivu v Praze).

BURDOVÁ, Pavla, *Desky zemské. Ukázky a rozbor vkladů nejstarších desek*, Praha 1984.

DVORSKÝ, František (ed.), *Staré písemné památky žen a dcer českých*, Praha 1872.

DVORSKÝ, František – EMLER, Josef (edd.), *Reliquiae tabularum terrae citationum vetustissimae – Nejstarší zbytky desk zemských půhonných*, Praha 1868.

EMLER, Josef (ed.), *Reliquiae tabularum terrae regni Bohemiae anno MDXLI igne consumptarum – Pozůstatky desk zemských Království českého 1541 pohořalých I-II*, Praha 1870-1872.

GINDELY, Antonín – DVORSKÝ, František – KROFTA, Kamil – NOVÁK, Jan Bedřich – VOLF, Miloš (edd.), *Sněmy české od léta 1526 až po naši dobu I–XI, XV*, Praha 1877-1925, 1955.

GLÜCKLICH, Julius (ed.), *Václava Budovce z Budova korespondence z let 1579-1619*, Praha 1908.

- GLÜCKLICH, Julius (ed.), *Nová korespondence Václava Budovce z Budova z let 1580-1616*, Praha 1912.
- GLÜCKLICH, Julius (ed.), *Nová redakce zemského zřízení Království českého z posledních let před českým povstáním*, Brno 1936.
- HAUSENBLASOVÁ, Jaroslava (ed.), *Der Hof Kaiser Rudolfs II. Eine Edition der Hofstaatsverzeichnisse 1576-1612*, Praha 2002 (= Fontes Historiae Artium 9).
- HAUSENBLASOVÁ, Jaroslava (ed.), *Seznamy dvořanů císaře Rudolfa II. z let 1580, 1584 a 1589. Paginae historiae 4*, 1996, s. 39-149.
- CHALUPA, Aleš – ČECHURA, Jaroslav – RYANTOVÁ, Marie (edd.), *Berní rula 8-9, kraj Boleslavský*, Praha 2001.
- JIREČEK, Josef – JIREČEK, Hermenegild (edd.), *Zřízení zemská království českého XVI. věku*, Praha 1882 (= Codex iuris Bohemici, Tomi IV. Pars 1. Sectio 1.: Jura et constitutiones regni bohemiae saeculi 16).
- LÍVA, Václav (ed.), *Prameny k dějinám třicetileté války. Regesta fondu Militare Archivu Ministerstva vnitra ČSR v Praze II. 1590-1617*, Praha 1938.
- MAREŠ, Petr (ed.), *Albrecht Pětipeský z Chýš a z Egrberku – edice korespondence*, Praha 2005 (Diplomová práce).
- MAREŠ, Petr (ed.), *Karel Častovec Myška ze Žlunic. Život předbělohorského rytíře ve světle rodinné korespondence*, Ústí nad Labem 2000.
- MIKULEC, Jiří (ed.), *Mikuláš Dačický z Heslova, Paměti*, Praha 1996.
- PAPROCKÝ Z HLOHOL, Bartoloměj, *Diadochus, tj. poslušnost knížat a králů českých, biskupů a arcibiskupů pražských a všech třech stavů slavného království českého, to jest panského, rytířského a městského III*, Praha 1602 (reprint Praha 2005).
- PAPROCKÝ Z HLOHOL, Bartoloměj, *Památka Čechům u Kheredes a nebo Erle, měsíce října léta Páně 1596 pobitým, učiněná od Bart. Paprockého z Glohol a Paprocké Woly*, Staré Město pražské 1596.
- PETRÁČKOVÁ, Věra – VOGELTANZ, Jan (edd.), *Příběhy Jindřicha Hýzrla z Chodů*, Praha 1979.
- PETRŮ, Eduard (ed.), *Bartoloměj Paprocký z Hlohol. O válce turecké a jiné příběhy. Výbor z Diadochu*, Praha 1982.
- PETRŮ, Eduard – PRAŽÁK, Emil (edd.), *Mikuláš Dačický z Heslova. Prostopravda. Paměti*, Praha 1955 (= Živá díla minulosti 9).
- ROUBÍK, František (ed.), *Prameny k dějinám třicetileté války. Regesta fondu Militare Archivu Ministerstva vnitra ČSR v Praze I. 1527-1589*, Praha 1937.
- ROUBÍK, František – CULKOVÁ, Dagmar – KOLLMANN, Josef, *Salbuchy. 1527-1832. Numerický inventář a abecední rejstřík I-VI*, Praha 1981 (= Inventáře a katalogy fondů Státního ústředního archivu v Praze).
- VAVROUŠKOVÁ, Anna (ed.), *Desky zemské království českého. Řada I. Kvaterny trhové. Svazek 1. Kvatern trhový běžný černý od léta 1541-1542 (Desky zemské větší č. 1)*, Praha 1941.
- VAVROUŠKOVÁ, Anna (ed.), *Desky zemské království českého. Řada I. Kvaterny trhové. Svazek 2. Kvatern trhový běžný červený od léta 1542-1543 (Desky zemské větší č. 4)*, Praha 1935.
- VOLF, Miloslav, *Nástin správy České berně v době předbělohorské*, Praha 1941 (= Sněmy České od léta 1526 až po naši dobu 11).
- VYBÍRAL, Zdeněk (ed.), *Paměti Pavla Korky z Korkyně. Zápisky křesťanského rytíře z počátku novověku*, České Budějovice 2014.
- VYSTYD, Miloš – HAAS, Antonín (ed.), *Pariso va sbírka. Listiny a listy z let 1372-1794*, Praha 1939 (= Archiv země české 4. Menší fondy a sbírky různé provenience 1).
- WAGNER, Johann, *Kurze doch gegründete beschreibung des Durchleuchtigen Hochgebornnen Fürsten unnd Herren Herren Wilhalmen Pfaltzgrauen bey Rhein, Herzogen inn Obern vnd Nidern Bairen ec. Vnd derselben geliebsten Gemahel der Durchleuchtigisten Hochgeborn-*

nen Fürstin, Frewlein Renata gebornne Hertzogin zu Lottringen vnd Parr ec. gehalten Hochzeitlichen Ehren Fests. Auch welcher gestalt die darauff geladnen Potentaten vnd Fürsten Personlich, oder durch ire abgeständte Potschafften erschienen. Vnd dann was für Herrliche Ritterspil zu Roß vnd Fueß mit Thurnieren, Rennen vnd Stechen. Neben andern vil ehrlichen kurtzweilen mit grossen freuden Triumph vnd kostligkait in der Fürstlichen Hauptstat München gehalten worden sein, den zwenvndzwanzigsten vnd nachuolgende tag Februarij Im 1568 Jar. Gedruckt in der Fürstlichen Hauptstat München: bey Adam Berg, [1568].

3. Literatura

- ANDĚL, Rudolf a kol., *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku I-VII*, Praha 1981-1989.
- BAREŠ, František, *Paměti města Ml. Boleslavě I-II*, Mladá Boleslav 1921-1920.
- BAREŠ, František, *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Mladoboleslavském*, Praha 1905.
- BAREŠ, František, *Šlechtické a erbovní rodiny v městě Boleslava Mladého v letech 1471-1620*, Mladá Boleslav 1893.
- BÍLEK, Tomáš V., *Dějiny konfiskací v Čechách po r. 1618 I*, Praha 1882.
- BŮHM, Ludvík, *Královské věnné město Mělník a okres Mělnický*, Mělník 1892.
- BURDOVÁ, Pavla, *Vklady desek zemských větších z let 1543-1562*, II. svazek, 2. část, Praha 1986, s. 907-908 (= Inventáře a katalogy Státního ústředního archivu v Praze. Rejstříky k deskám zemským 2).
- BŮŽEK, Václav, „Dobré přátelství“ v listech Pětipeských z Chýš na sklonku předbělohorské doby, *Porta Bohemica* 1, 2001, s. 27-42.
- BŮŽEK, Václav, *Ferdinand Tyrolský mezi Prahou a Innsbruckem. Šlechta z českých zemí na cestě ke dvorům prvních Habsburků*, České Budějovice 2006 (= Monographia historica 7).
- BŮŽEK, Václav, *Každodenní život na statcích Šťastného Václava Pětipeského z Chýš očima hospodářských úředníků počátkem 17. století*, in: Marie Koldinská – Alice Velková (edd.), *Historik zapomenutých dějin. Sborník příspěvků věnovaných prof. dr. Eduardu Maurovi*, Praha 2003, s. 198-210.
- BŮŽEK, Václav, *Nižší šlechta v politickém systému a kultuře předbělohorských Čech*, Praha 1996.
- BŮŽEK, Václav, „Páni a přátelé“ v myšlení a každodenním životě české a moravské šlechty na prahu novověku, *Český časopis historický* 100, 2002, s. 229-264.
- BŮŽEK, Václav, *Protiturecké tažení roku 1594. Hospodářské a politické aspekty generalátu Petra Voka z Rožberka*, Jihočeský sborník historický 58, 1989, s. 53-66.
- BŮŽEK, Václav, *Úvěrové podnikání nižší šlechty v předbělohorských Čechách*, Praha 1989.
- BŮŽEK, Václav a kol., *Společnost českých zemí v raném novověku*, Praha 2010.
- BŮŽEK, Václav – HRDLÍČKA, Josef – KRÁL, Pavel – VYBÍRAL, Zdeněk, *Věk urozených. Šlechta v českých zemích na prahu novověku*, Praha – Litomyšl 2002.
- BŮŽEK, Václav – KRÁL, Pavel (edd.), *Člověk českého raného novověku*, Praha 2007.
- CULKOVÁ-STUHLÍKOVÁ, Dagmar, *Morava (Moravské spisy české kanceláře a české komory) (1507) 1527-1625 (1750). Katalog. I. díl (1-3946)*, Praha 1962 (= Inventáře a katalogy fondů Státního ústředního archivu v Praze 15).
- ELZNIC, Václav, *Glosář pro rodopisce a kronikáře*, Praha 1978.
- FRIEDRICH, Gustav, *Rukověť křesťanské chronologie*, Praha 1934 (reprint Praha-Litomyšl 1997).
- GEBAUER, Jan, *Slovník staročeský I-II*, Praha 1903-1916.
- HANZAL, Josef, *Patrimoniální úředníci a úřady v době předbělohorské*, Sborník archivních prací 19, 1969, s. 455-471.
- HANZALOVÁ, Jarmila, *Soupis osobních písemných pozůstalostí a rodinných archivů v České republice*, Praha 1997.

- HOLÝ, Martin, *Zrození renesančního kavalíra. Výchova a vzdělávání šlechty z českých zemí na prahu novověku (1500-1620)*, Praha 2010.
- HOSÁK, Ladislav, *Historický místopis země Moravskoslezské*, Praha 2004 (reprint).
- JEŘÁBEK, Karel, *Lobkovický archiv roudnický*, Praha 1948.
- JIREČEK, Josef, *Rukověť k dějinám literatury České do konce XVIII. věku I-II*, Praha 1875-1876.
- JUNGMANN, Josef, *Slovník česko-německý I-V*, Praha 1835-1839.
- KILIÁN, Jan, *Historické náhrobníky a epitafy Mělnicka*, Mělník 2004.
- KLECANDA, Vladimír, *Přijímání cizozemců na sněmu do Čech za obyvatele*, in: Sborník G. Fridrichovi, Praha 1931, s. 456-467.
- KLECANDA, Vladimír, *Přijímání do rytířského stavu v zemích českých a rakouských na počátku novověku*. In: Časopis archivní školy 6, 1928, s. 1-125.
- KLECANDA, Vladimír, *Tři kapitoly o českomoravských erbovnících*, Zprávy českého zemského archivu 7, 1932, s. 69-96.
- KODETOVÁ, Olga, *Komorní soud. 1471-1783. Inventář*, Praha 1965 (= Inventáře a katalogy fondů Státního ústředního archivu v Praze).
- KOSINA, Michal, *Václav Šťastný Pětipeský z Chýš a Egrberka ve světle své korespondence (Příspěvek ke studiu nižší šlechty na přelomu 16. a 17. století)*, Ústí nad Labem 1997 (Diplomová práce).
- KRÁL, Pavel, *Mezi životem a smrtí. Testamenty české šlechty v letech 1550 až 1650*, České Budějovice 2002.
- KRÁL, Pavel, *Pohřební slavnosti jako prostředek a místo komunikace raně novověké společnosti*, in: Václav Bůžek – Pavel Král (edd.), *Slavnosti a zábavy na rezidenčních dvorech v raném novověku*, České Budějovice 2000 (= Opera historica 8), s. 315-332.
- LEDVINKA, Václav, *Úvěr a zadlužení feudálního velkostatku v předbělohorských Čechách*, Praha 1985.
- LETOŠNÍK, Václav, *Die böhmische Landtafel: Inventar, Register, Übersichten*, Prag 1944.
- MAREŠ, Petr – ŽITNÝ, Miroslav, *Ediční zpřístupnění písemností Pětipeských z Chýš a Egrberku (1570-1620)*, Opera historica 16, 2015, č. 1, s. 54-69.
- MAREŠ, Petr, *Krajské mustrunky a krajsští mustrheři v organizaci vojenské správy předbělohorských Čech (1565-1618)*, *Paginae historiae*. Sborník Národního archivu 21/2, 2013, s. 298-321.
- MAREŠ, Petr, *Obsazení úřadu krajského hejtmána v Čechách v letech 1553/1554-1556/1557*. Časopis Národního muzea, řada historická – Series Historia 179, 1-2, 2010, s. 42-62.
- MAREŠ, Petr, *Obsazování úřadu krajského hejtmána v Čechách za vlády Ferdinanda I. a soupis krajských hejtmánů z let 1537/1538-1560/1561 podle register české královské kanceláře*. *Paginae historiae*. Sborník Národního archivu 19, 2011, s. 7-93.
- MAREŠ, Petr, *Obsazování úřadu krajského hejtmána v předbělohorském období a soupis krajských hejtmánů na základě dochovaných seznamů z let 1563/1564-1616/1617*, Praha 2009.
- MAREŠ, Petr, *Přisedící většího zemského soudu Českého království (1542-1620) na habsburských dvorech a na dvoře Fridricha Falckého*, *Paginae historiae*. Sborník Národního archivu 18, 2010, s. 7-62.
- MAREŠ, Petr, *Soupis přisedících komorního soudu Českého království v letech 1527-1620*, Praha 2013.
- MARKOV, Josef, *Přípravné řízení procesní v Českém právu zemském XIII – XVII stol.*, Bratislava 1930.
- MAŤA, Petr, *Svět České aristokracie (1500-1700)*, Praha 2004.
- MATOUŠEK, Josef, *Turecká válka v evropské politice v letech 1592-1594, obraz z dějin diplomacie protireformační*, Praha 1935.
- Ottův slovník naučný I–XXVIII*, Praha 1888-1909.
- PALACKÝ, František, *Přehled současný nejvyšších důstojníků a úředníků*, in: Jaroslav Charvát (red.), *Dílo Františka Palackého I*, Praha 1941.

- PÁNEK, Jaroslav, *Der Adel im Turnierbuch Erzherzog Ferdinands II. von Tirol (Ein Beitrag zur Geschichte des Hoflebens und der Hofkultur in der Zeit seiner Statthalterschaft in Böhmen)*, Folia historica bohemica 16, 1993, s. 77-96.
- PÁNEK, Jaroslav, *Podíl předbělohorského českého státu na obraně střední Evropy proti osmanské expanzi*, Československý časopis historický 36, 1988, s. 856-872; 37, 1989, s. 71-84.
- PÁNEK, Jaroslav, *Turecké nebezpečí a předbělohorská česká společnost*, Studia Comeniana et historica 23, 1981, s. 23-72.
- PETRÁŇ, Josef, *Poddaný lid v Čechách na prahu třicetileté války*, Praha 1993.
- PRÁŠEK, Justin V., *Brandejs nad Labem, město, panství i okres I-III*. Brandýs nad Labem 1908-1910-1913.
- PRÁŠEK, Justin V., *Okres Brandejský nad Labem. Nástin historicko – archeologický*, Praha 1875.
- PROFOUS, Antonín – SVOBODA, Antonín, *Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny I-IV*, Praha 1947-1957.
- RIEGER, Bohumil, *Zřízení krajské v Čechách. Část I. Historický vývoj do r. 1740*, Praha 1889. Hlava III. Krajské zřízení v době 1526-1620, s. 149-216.
- Riegerův slovník naučný I-XII*, Praha 1860-1890.
- RICHTEROVÁ, Alena, *Vývoj roudnické lobkovické knihovny*, Praha 1989.
- ROUBÍK, František, *Pravidla pro vydávání pramenů k novějším dějinám (16.-20. století)*, Archivní časopis 7, 1957, s. 59-65.
- ROUČKA, Bohuslav – RŮŽIČKA, Vladimír, *Pracovní heslář českého právněhistorického terminologického slovníku*, Praha 1975.
- SEDLÁČEK, August, *Dodatky a opravy k Pýše urozenosti a starým vývodům*, Věstník Královské české společnosti nauk. Třída filosoficko-historicko-jazykozpytná 1923, s. 1-25.
- SEDLÁČEK, August, *Hrady, zámky a tvrze Království českého VIII. Rakovnicko a Slánsko*, Praha 1996.
- SEDLÁČEK, August, *Hrady, zámky a tvrze Království českého X. Boleslavsko*, Praha 1997.
- SEDLÁČEK, August, *Hrady, zámky a tvrze Království českého XV. Kouřimsko, Vltavsko a jihozápadní Boleslavsko*, Praha 1998.
- SEDLÁČEK, August, *Místopisný slovník historický Království českého*, Praha 1998.
- SEDLÁČEK, August, *Pýcha urozenosti a vývody u starých Čechův a Moravanův*, Praha 1914.
- SCHULZ, Václav, *Povinnosti manův k Hrádku Křivoklátku*, Časopis Musea Království Českého 80, 1906, s. 463-467.
- SCHULZ, Václav, *Příspěvky k dějinám soudu komorního Království českého z let 1526-1627*, Praha 1904 (= Historický archiv České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění 24).
- Státní Ústřední archiv v Praze. Průvodce po archivních fondech a sbírkách I/1*, Praha 1997.
- Státní Ústřední archiv v Praze. Průvodce po archivních fondech a sbírkách I/2*, Praha 2000.
- ŠIMICOVÁ, Eva, *Křivoklátská manská kniha z let 1454-1566*, Rakovnický historický sborník 5, 2004, s. 23-81.
- ŠŤOVIČEK, Ivan a kol., *Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti*, Praha 2002.
- TEIGE, Josef, *Základy starého místopisu Pražského. (1437-1620). Oddíl I. Staré Město pražské I-II*, Praha 1910-1915.
- TEPLÝ, František, *Příspěvky k dějinám českého zemědělství*, Praha 1926.
- ŽITNÝ, Miroslav (ed.), *Deník Šťastného Václava Pětipeského z Chýš z roku 1605*, in: Václav Bůžek (ed.), *Šlechta raného novověku pohledem českých, francouzských a španělských historiků*, České Budějovice 2009 (= Opera historica 13), s. 187-262.
- ŽITNÝ, Miroslav, *Ideál křesťanského rytířství v očích Šťastného Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku na přelomu 16. a 17. století*, České Budějovice 2011 (Diplomová práce).

- ŽITNÝ, Miroslav, *Ideál křesťanského rytířství v paměti rytířského rodu Pětipeských z Chýš a Egerberku*, in: Václav Bůžek – Jaroslav Dibelka (edd.), *Utváření identity ve vrstvách paměti*, České Budějovice 2011 (= Opera historica 15), s. 183-217.
- ŽITNÝ, Miroslav, *Keresztes 1596. Vytváření obrazu prohrané bitvy s Turky a její druhý život*, Český časopis historický 111, 2013, s. 31-65.

VI. Seznam obrazových příloh

1. Rytina arciknížete Ferdinanda Tyrolského [NA Praha, Sbíрка rytin, inv. č. 259].
2. Autograf Albrechta Pětipeského z roku 1577 s vlastnoručním podpisem a přitištěnou osobní hlavní pečeti [NA Praha, SM, inv. č. 3745, sign. T 71/1/V, kart. 2422, fol. 243; v edici list č. 59].
3. Titulní list tištěné instrukce pro krajské výběrčí posudného z roku 1564 [NA Praha, ČDKM I, kart. 57 (1564, V, svazek 2), nefol.].
4. Autograf Albrechta Pětipeského z roku 1579 [NA Praha, Akta různé provenience, Parisova sbírka, sign. 59; v edici list č. 114].
5. Seznam krajských hejtmanů pro funkční období 1583-1584, navržených císaři Rudolfovi II. ke schválení [NA Praha, SM, inv. č. 1 605, sign. K 26/2, kart. č. 1133, fol. 3].
6. Detail osobní hlavní pečeti Albrechta Pětipeského z roku 1590, se kterou ověřoval písemnosti úřední a soukromoprávní povahy [NA Praha, ČG – L, inv. č. 3108, kart. 111; v edici list č. 308].
7. Poslední strana smlouvy a směny mezi císařem Rudolfem II. a Albrechtem Pětipeským z roku 1590 s podpisy a pečetěmi obou smluvních stran [NA Praha, ČG – L, inv. č. 3108, kart. 111; v edici list č. 308].
8. Detail signetu Albrechta Pětipeského z roku 1577, se kterým uzavíral osobní listy. [NA Praha, SM, inv. č. 3 745, sign. T 71/1/V, kart. 2422, fol. 243; v edici list č. 59].
9. Vyobrazení erbu Albrechta Pětipeského ve vzpomínkovém albu Adolfa ze Schwarzenberku. [SOA Třeboň, pobočka Český Krumlov, Sbíрка rukopisů, inv. č. 248, sign. 208 (červená), Vzpomínkové album svobodného pána Adolfa ze Schwarzenberku 1596-1598, fol. 12].
10. Detail signetu Albrechta Pětipeského z roku 1594, se kterým uzavíral osobní listy [NA Praha, ML, kart. 15 (1594, srpen, sv. 1), nefol.; v edici list č. 415].
11. Znak arciknížete Ferdinanda Tyrolského z roku 1566 v křivoklátské manské knize [SOA Praha, Vs Křivoklát, sign. G 211/1, inv. č. 687, Křivoklátská manská kniha, nefol. (druhý nefoliovaný pergamenový list ze čtyř vevázaných před úřední záznamy v rukopise), vklad do křivoklátské manské knihy].
12. Vlastnoruční podpis Albrechta Pětipeského z roku 1573 s uvedenou funkcí stolníka arciknížete Ferdinanda Tyrolského [SOA Praha, Vs Křivoklát, sign. G 211/1, inv. č. 687, Křivoklátská manská kniha, fol. 7', vklad do křivoklátské manské knihy; v edici list č. 13].
13. Zámek Byšice [foto Petr Mareš, červen 2015].

14. Kostel svatého Václava v Liblicích [foto Petr Mareš, červen 2015].
15. Erbovní znamení rodu Pětipeských z Chýš a Egrberku na dřevorytu [Bartoloměj PAPROCKÝ Z HLOHOL, *Diadochus, tj. posloupnost knížat a králů českých, biskupů a arcibiskupů pražských a všech třech stavů slavného království českého, to jest panského, rytířského a městského* III, Praha 1602 (reprint Praha 2005), s. 101].
16. Příloha na s. 674-678 – *Rodokmen Pětipeských z Chýš a Egrberku*.
Zpracoval Mgr. František Koreš.

Příloha – Rodokmen Pětipeských z Chýš a Egrberku

Tabulka A – Rodokmen Václava Odolena Pětipeského z Chýš a Egrberku

Tabulka B – Rodokmen Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku

Tabulka C – Rodokmen Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku

Tabulka D – Rodokmen Mikuláše Pětipeského z Chýš a Egrberku

Tabulka E – Rodokmen Jiřího Pětipeského z Chýš a Egrberku

VII. The Correspondence of Albrecht Pětipeský of Chýše and Egerberk from years 1570-1596 (Summary)

Editing Early Modern ego-source texts from nobility milieu has had crucial significance in modern the Czech historiography. These are represented by various types of personal documents covering diaries, memoirs and correspondence. Such sources often contain reflections of political, economical, social and cultural characteristics of studied period and therefore enrich the traditional interpretation of “general” political history with everyday-life and intellectual horizons of its contemporaries.

The main source base of the offered edition is formed by documents of lesser noble family Pětipeský of Chýše and Egerberk. These texts are nowadays preserved in the family archive within Lobkowicz Collections, o.p.s., Chateau Nelahozeves. They represent the most significant collection of lesser nobility correspondence in the current Czech Republic area. This collection is unique in terms of its extent (approximately 1,400 items) and chronological range (covering years 1570-1620), including in its core two generations of the lesser noble family. The texts can be divided into two autonomous groups. The first contains documents related to Albrecht Pětipeský (born 1533-1537, died 1596). There are approximately 400 letters from years 1570-1596. The second group contains documents related to the son of Albrecht named Šťastný (Felix) Václav (born probably 1582, died 1638). There are around 1,000 letters from years 1594-1620.

The collection of letters of Albrecht Pětipeský still remains, despite its vast quantity, only a fragment. There appear considerable aspects restricting its informative value – the income character of most texts. Nearly to none of the letters there was preserved the answer or another reaction of the addressee. The documents reflect significant events, but often out of its context or mentioned in an only one document. Such a deficiency could have been partially solved by wide-range heuristic research in home and abroad archival institutions focused on searching for other texts related to Albrecht Pětipeský, sent by him or delivered to him; as well as on collecting relevant comparative material (approximately 100 items).

The offered edition accesses 495 documents of Albrecht Pětipeský from years 1558-1596. Albrecht Pětipeský is there represented as their addressee (recipient), addressor (sender) or one of contracting parties. In geographical terms the documents of Albrecht Pětipeský cover mostly the regions of Mělnicko and Mladoboleslavsko (Central Bohemia). Thanks to his public activities, especially military involvement, these also include the area of all the Kingdom of Bohemian and cross-border lands, mostly Hungary (in connection to so-called Fifteen Years' War).

The predominant part of the collection is formed by personal correspondence (letters). There are further contained documents on seigniorial administration, central administrative and court offices and sovereigns' documents. The texts of Albrecht Pětipeský reflect mostly his every-day life and ordinary life of his correspondents in wide spectre of their aspects (individuals of all the three kingdom estates). They depict Albrecht also as a local estate authority and knight dealing with land administration, especially on its district level.

The thematic variety of texts enables to deepen crucial research topics studied by current historiography and fulfil discursive categories of Early Modern aristocratic milieu. The texts of Albrecht Pětipeský offer informative source mostly for detailed analysis of three thematic topics – family, property matters and career.

Albrecht Pětipeský came from an insignificant knight family settled on tiny estates in Slaný district. His father Odolen was settled in village Dolní Kamenice and died around 1545 leaving behind eight sons and one daughter. There is nothing known about the childhood of Albrecht Pětipeský due to no sources preserved. As adolescent, he was accepted to Innsbruck court of Archduke Ferdinand of Tirol where he had been mentioned as a page butler (truksas) since the 1560s until mid-1570s. The turning point of his life came between 1569-1570, when he married Barbora Hrušovská of Hrušov (died 1608) and bought estate Hnidousy (seigniorial farmyard and village),

with help of his brothers and became independent in terms of property. In 1570 he also actively entered the public life of the kingdom when taking part in land-diet session. Therefore it is without surprise that the very first preserved letter within his documents is dated right to the year 1570.

Considering property matters, the documents characterise Albrecht Pětipeský as a land owner, particularly during its gaining, losing and administrating. Therefore there were also included purchase contracts written in Land tables (*desky zemské, Landtafel*), in which Albrecht represents one of its contracting parties. These texts reveal detailed circumstances of buying estate Horní Cetno in 1573 (fortress, seigniorial farmyard, two villages) and following resettling from Slaný district to Boleslav district; estate Byšice in 1577 (townlet and shares in four fillages); estate Horní Přivory in 1588 (fortress, seigniorial farmyard, village) and estate Bosyně in 1587 (fortress, seigniorial farmyard, three complete villages and shares in other three villages). Especially estate Byšice became the noble family seat and administrative centre of property possessions of Pětipeský family until confiscations in after- White Mountain period. The texts also reflect Albrecht in his role of authority when the letters served mostly as communicative mean for representatives of local townlet and village self government and subjects. A certain amount of letters deals with asking for releasing from subject bondage or conflicts with neighbouring estate authorities with subjects. Albrecht often takes the role of money-lender entrepreneur. There are included requests for financial loans offered in forms of bills-of-debt. Besides direct financial support, Albrecht was often asked for guaranteeing other bills-of-debt or extending the validity of debts and interests. In several cases the correspondence also reveals the debtors in certain phases of court ramping starting with “friendly” agreement on extinction, the possibly followed by threats of suing at Prague supreme burgrave court and sometimes ending with issuing a warrant.

There can be followed the career of Albrecht Pětipeský as a knight estate member involved in district administration level in Boleslav district and leading military units. Several documents deal with performing the office of drink-tax collector (in years 1574-1587). These are on the one hand the letters issued by the sovereign and Czech chamber officials whose interest was to ensure smooth drink-tax collection and its transaction to appropriate place at Prague Castle; on the other hand there are letters from individual district estates concerning unpaid drink-tax. In his office of district hetman, Albrecht Pětipeský provided mostly the local rule in the district (in years 1578-1579, 1583-1584 and 1587-1588). Some letters deal with his role as the arbitrator of disputes solved by district hetmans. A certain amount of texts reveals Albrecht’s military functions involvement, most often concerning irregular financing of troops. There are also included personal reflections and experiences from Fifteen Years’ War (1593-1606).

In connection with Fifteen Years’ War especially, the noble family of Pětipeský actually exceeded the horizon of regional activities and more or less country life style of lesser nobility and entered the wider awareness of Bohemian aristocratic society. Albrecht gained the glory and military honour after the year 1593 when he was hired to a mercenary cavalry regiment led by count Šebestián Šlik and financed by Czech estates, containing 1,139 horsemen. There he served as a captain (leader of one of its five battalions) until its disbandment in 1595. After the death of Šlik in 1594 he was even charged with leading the regiment. In 1596 Albrecht let himself to be hired again to the Czech mercenary regiment of 1,000 horsemen, this time as its supreme colonel. There he took part in famous battle at Mezökeresztes during which he was killed on 26th October 1596. His death was commemorated and celebrated by many contemporary reporters and chroniclers.

The edited texts enable to study relationships of Albrecht Pětipeský within both nuclear and extended family and his position in kinfolk networks. There mutual news about health, illnesses, private and public activities of individuals prevail. Other texts refer to so-called spiritual (non-kinship) family. These are mostly requests for godparenthood and so-called titular relationship, especially Albrecht in the role of a trustee. In its prevalent part, the letters reflect the communication among both close and distant “lords and friends” (patrons and clients).

The offered edition contains introductory analysis and collection of transcribed letters itself. The single letters are ordered chronologically and furnished with heading regesta. The footnote apparatus characterises in details all contained personal and geographical names, terms and archa-

isms, context of letters and all important codicological features. The transcribed texts are followed by literature and sources list and indexes (personal, topographical and thematic).

The aim of this project has been to offer a modern critical edition of extraordinary Early Modern knight's correspondence. The extent text material will enable historiography further detailed study of crucial current research topics (war experience, military discursive terms, everyday life of lesser nobility, social milieu of pre-White Mountain Bohemia, land administration mechanism, confessionalisation, economical background, money-lending practices, and others) and not least enrich genealogical, regional-historic and historical-topographical facts. The edition should be followed by detailed biography of Albrecht Pětipeský of Chýše and Egrberk.

VIII. Jmenný rejstřík

Rejstřík odkazuje na veškeré osoby, které se vyskytují v textu úvodní studie, ediční poznámky (bez chronologického přehledu písemností) a edice korespondence Albrechta Pětipeského bez poznámkového aparátu. V případě úvodní studie a ediční poznámky číslice kurzívou odkazují na číslo stránky. V případě edice odkazují na číslo písemnosti. Rejstříkové heslo obsahuje příjmení, popřípadě příjmení a predikát rodu nebo rodiny, a stavovské zařazení. U jednotlivců bylo zjišťováno jméno, životopisná data, rodinné vztahy, majetková držba, účast na dění ve veřejném (politickém) životě, u poddaného obyvatelstva poměr k vrchnosti. Provdané ženy jsou řazeny pod příjmením manžela. Členové panovnických rodů a jednotlivci z rodin, u nichž nebylo uvedeno příjmení, jsou řazeni podle křestních jmen. Jednotlivci, které se nepodařilo identifikovat, jsou řazeni pod příjmením rodu nebo rodiny, nebo pod samostatným heslem „neidentifikované osoby“.

Adam, otec Vavřince ze vsi Katusice, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín 189

Adam, písař, poddaný Albrechta Pětipeského 34, 102

Adam, rychtář, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně 261

Adam, *Jan* [z. po 1593], služebník Albrechta Pětipeského, úředník na Byšicích, původem ze vsi Selmice 379

Adam Švehlův, poddaný Fridricha Vančury z Řehnic 15

Adlspach z Damsdorfu, rytířský rod

– *Jiřík* [z. 1592], na Bořicích, do 1563 hejtman komorního panství Roudnice nad Labem, 1563-1591 hejtman komorního panství Pardubice 293

Albrecht, krčmář, poddaný Adama Bzenského z Prorubě 25, 26

Alžběta, dcera Havla Michalce, poddaného Zikmunda Belvice z Nostvic ze vsi Střemy 328

Alžběta, poddaná, služebnice Kateřiny Lobkovické z Lokšan na zámku Mělník 212

Ambrož, *Markus*, hofmistr Kašpara ze Schönbergu 42, 43, 48

Ambrož jinak Brož, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Dolní Přivory 164, 200, 201

Anděl, *Rudolf* [n. 1924], český historik 80

Anděl z Ronovce, rytířský rod

– *Burian* [z. po 1600], ve Stodůlkách, v Mirovicích 350

Andělová, rozená Čížovská z Čížova, *Alena*, manželka Buriana Anděla z Ronovce 350

Anna, dcera Fabiána, poddaného Kašpara Belvice z Nostvic ze vsi Cítov 66

Anna, dcera Jansy, poddaná Albrechta Pětipeského ze vsi Šemanovice 267

Anna, dcera Petra, poddaná Barbory Pětipeské z Hrušova 360

Anna, dcera Řihy, poddaná Jiřího staršího Popela z Lobkovic ze vsi Dolní Zimoř 270

Anna, manželka Jiříka Holce, poddaná bratrů Viléma Voka a Heníka z Valdštejna ze vsi Kosořice 323

Arnošt Habsburský [n. 15. 7. 1553, z. 12. 2. 1595], syn Maxmiliána II. Habsburského, bratr Rudolfa II. Habsburského, rakouský arcikníže, 1594-1595 místodržitel ve španělském Nizozemí 330, 342

Aryston, *Jan*, soukeník, soused ve městě Mladá Boleslav 295

August Saský [n. 31. 7. 1526, z. 11. 2. 1586], 1553-1586 saský kurfiřt 20

Banno z Fenixfeldu, měšťanský rod, od 1554 měšťanský erbovní rod s predikátem – *Jan* [n. 1529, z. 1596], v Novém Městě pražském, doktor práv, 1569-1595 sekretář v české komoře, rada Rudolfa II. Habsburského 399

Barbora, dcera Lorence Jakubce, poddaná Hendrycha Lobečského z Lobče 453

Barbora, dcera Tomáše, poddaná ze vsi Všetaty 322

Bareš, *František* [n. 1851, z. 1924], český historik 80

Bartoloměj, lokaj, služebník, poddaný Jana Novohradského z Kolovrat 68, 442

Bartoň, otec Vávry, poddaný Václava Hrzána z Harasova ze vsi Katusice 89

Bartoš, poddaný Alžběty Kaplířové z Malovic ze vsi Brodce 135

Bartoš jinak Bartoloměj, manžel Hedviky Bartošky, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čechelice 352, 362, 363

Bartoška, *Hedvika*, matka Jakuba jinak Kuby, manželka Bartoše jinak Bartoloměje, poddaná Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čechelice 352, 362, 363, 385

Báthory, uherský šlechtický rod

– *Zikmund* [n. 1572, z. 1613], manžel Marie Kristýny Habsburské, na Libochovicích, 1585-1602 sedmihradský kníže, 1596 rytíř řádu Zlatého rouna 75

Baumkart Bartfeldensis-Bardejovský, *Baltazar*, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně 241

Bechyně z Lažan, rytířský rod

– *Václav* [z. 1600], na Pičíně, Dlouhé Lhotě, Obořišti, 1547/3, 1552, 1558, 1561, 1565, 1574, 1576, 1577/1, 1578, 1582, 1586, 1588, 1589, 1590, 1598 a 1599 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1565, 1567, 1569-1570 muštrher Podbrdského kraje, 1569-1570, 1574-1575 (doplněn), 1589-1590 hejtman Podbrdského kraje, 1576-1589 přisedící dvorského a komorního soudu, 1589-1600 přisedící zemského soudu 271

Belvic z Nostvic, rytířský rod

– *N.*, 87

– *Kašpar* [z. 11. 11. 1583], manžel Evy Kamýcké ze Lstiboře, pak Magdaleny Smolíkové ze Slavic, na Liběchově, 1556-1557 hejtman Boleslavského kraje, 1561, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1567-1568 hejtman Litoměřického kraje, 1569, 1576 výběřčí posudného v Litoměřickém kraji 66, 195

– *Kašpar starší* [z. po 1613], na Stroupci, Přívlacích, Kynšperku 346

– *Zikmund* [z. 1621], manžel Lidmily Vtelenské ze Vtelna, pak od 1586 Magdaleny Smolíkové ze Slavic, na Lhotce, Liběchově, Dolních Beřkovicích, Střemách, 1591 revers k zemi, 1596/2, 1603 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1613-1614 hejtman Boleslavského kraje, 1620 přisedící dvorského a komorního soudu 195, 327, 328

Belvicová, rozená Smolíková ze Slavic, *Magdalena* [z. po 1591], manželka Kašpara Belvice z Nostvic na Liběchově, od 1586 manželka Zikmunda Belvice z Nost-

vic na Lhotce, na Liběchově, Střemách 195

Beneda z Nečtin, rytířský rod

– *Daniel* [z. po 1600], bratr Jiříka Benedy z Nečtin, na Přemyšlení, 1573, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1576, 1578, 1580, 1583/2, 1590, 1595, 1596/1, 1596/2, 1600 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1587, 1592 rada soudu nejvyššího purkrabství pražského, 1592-1593 místodržící a správce úřadu nejvyššího purkrabství pražského 168

– *Jiřík* [z. po 1597], bratr Daniela Benedy z Nečtin, ve Straškově, v Jílovém, 1571, 1596/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 39, 225

Berbisdorf z Berbisdorfu, rytířský rod

– *Ehrenfried* [z. po 1621], syn Jiříka Berbisdorfa z Berbisdorfu, bratr Gotfrieda Berbisdorfa z Berbisdorfu, na Varnsdorfu, jezdec (rejtár) v jezdeckém pluku Šebetiana Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte 425, 433, 365

– *Gotfried* [z. 1612], syn Jiříka Berbisdorfa z Berbisdorfu, bratr Ehrenfrieda Berbisdorfa z Berbisdorfu, manžel Mandaliny Hrušovské z Hrušova, pak Alžběty Štampachové ze Štampachu, na Varnsdorfu, Hrušově, Struhách, 1603, 1605/2, 1608/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 425, 481, 482

– *Jiřík* [z. 1592-1593], otec Ehrenfrieda a Gotfrieda Berbisdorfu z Berbisdorfu, na Varnsdorfu, 1572 na Lipém, 1579-1580 na Novém Tulcpachu, 1569-1570, 1571, 1573, 1575/1, 1575/2, 1576, 1583/1, 1586, 1588, 1590 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1579, 1590 hofrychtýř Budešínský v markrabství Horní Lužice, 1589, 1590 rada Rudolfa II. Habsburského, 1589, 1590 pokladní (*rentmistr*) v české komoře, 1591 revers k zemi 293

Berbisdorfová, rozená Hrušovská z Hrušova, *Mandalina* [z. po 1601], dcera Šťastného Hrušovského z Hrušova, sestra Lidmily Hrušovské z Hrušova, manželka Gotfrieda Berbisdorfa z Berbisdorfu, na Hrušově 396

Berka z Dubé a Lipé, panský rod

– *Adam* [z. 1582], bratr Jana a Albrechta Berků z Dubé a Lipé, manžel Kateřiny z Hungrkoštu, pak Elišky Dobranovské

- z Dobranova, na Novém Berštejně, Bezdězu, otec Jiřího a Kateřiny Berkových z Dubé a Lipé, 1579-1580 hejtman Boleslavského kraje, 1581-1582 přisedící dvorského a komorního soudu 186
- *Albrecht* [z. 1578], bratr Jana a Adama Berků z Dubé a Lipé, otec Bohuchvala Berky z Dubé a Lipé, na Loukovci nad Jizerou, Kuřívodech, 1556, 1557, 1558, 1567, 1569-1570, 1571, 1575/2, 1577/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1559 přisedící dvorského a komorního soudu, 1561-1562, 1574-1575 hejtman Boleslavského kraje 37, 59
 - *Aleš* [z. 1599], syn Jana Berky z Dubé a Lipé a Anny z Janovic, manžel Elišky z Valdštejna, na Kuřívodech, Bělé pod Bezdězem, 1596 stolník Rudolfa II. Habsburského, 1575/2, 1586, 1588, 1589 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1583-1584, 1588-1589, 1591-1592, 1594-1595 hejtman Boleslavského kraje 58, 158, 207, 245, 277, 342, 348
 - *Bohuchval* [n. 1561, z. po 1622], syn Albrechta Berky z Dubé a Lipé, na Loukovci nad Jizerou, Bělé pod Bezdězem, Chýšech, Kuřívodech 1583/1, 1589, 1603, 1605/2, 1609-1610, 1616, 1617 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1594 praporečník (fendrich) v jezdeckém pluku nejvyššího polního maršálka Václava Berky z Dubé a Lipé, 1592-1593, 1600-1601, 1608-1609, 1613-1614, 1615-1616 hejtman Boleslavského kraje, 1611-1618 přisedící dvorského a komorního soudu, 1615-1616 nejvyšší berník, 1618-1619 stavovský direktor, 1619-1620 nejvyšší purkrabí pražský, 1619-1620 komorník Fridricha Falckého 367, 369, 372, 384
 - *Hendrych* [z. 1601], na Novém Falkenberku, Lemberku, Zákupech, Jabloném v Podještědí, Horním Cetnu, 1561, 1565 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1587 jmenován radou apelačního soudu, úřad však nenastoupil, 1590 jmenován přisedícím dvorského a komorního soudu, úřad však nenastoupil 30, 43, 107, 203, 211, 323
 - *Jan* [z. 1582], bratr Adama a Albrechta Berků z Dubé a Lipé, na Kuřívodech, Bělé pod Bezdězem, 1551-1552 hejtman Boleslavského kraje, 1558, 1561, 1565, 1567 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, otec Aleše Berky z Dubé a Lipé 59, 94
 - *Jiří* [z. po 1618], syn Adama Berky z Dubé a Lipé a Elišky Dobranovské z Dobranova, bratr Kateřiny Berkové z Dubé a Lipé, na Novém Berštejně 186, 397
 - *Petr* [z. 19. 12. 1585], na Stránově 19, 59
 - *Václav* [z. 6. 8. 1600], na Rychmburku, Budišově, Osovém, 1573-1574 (škrtnut), 1574-1575, 1576-1577, 1578-1579 hejtman Chrudimského kraje, 1574, 1575/2, 1575/3, 1576, 1582, 1583/1, 1583/2, 1586, 1589, 1590, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2, 1597, 1598, 1599, 1600 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1577-1582 přisedící dvorského a komorního soudu, 1582-1597 přisedící zemského soudu, 1587-1597 maršálek českého královského dvora, 1596, 1598 mistrher Chrudimského kraje, 1597-1599 nejvyšší sudí, 1599-1600 nejvyšší komorník 282, 311
 - *Václav* [n. 1572, z. 1608], na Zákupech, 1600, 1602, 1603, 1605/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1601-1607 přisedící dvorského a komorního soudu, hejtman Hlohovského knížectví 370
 - *Václav* [z. 19. 6. 1575], na Orlíku nad Vltavou, Velkém Meziříčí, Budišově, Letech, 1560-1561 hejtman Prácheňského kraje, 1560-1564 přisedící dvorského a komorního soudu, 1561, 1567 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1563-1570 rada české komory, nejvyšší leitanant v jezdeckém pluku, rytmistř v jezdecké švadroně 45
- Berková z Dubé a Lipé, Kateřina**, dcera Adama Berky z Dubé a Lipé a Elišky Dobranovské z Dobranova, sestra Jiřího Berky z Dubé a Lipé, od 1586 manželka Jana Buriana Vančury z Řehnic na Lhoticích 186
- Berková z Dubé a Lipé, Kateřina**, dcera Zdislava Berky z Dubé a Lipé, neteř Hendrycha Berky z Dubé a Lipé, od 1586 manželka Mikuláše Sekerky ze Sedčic 211
- Berková z Dubé a Lipé* viz *Sekerková z Dubé a Lipé*
- Berková, rozená Dobranovská z Dobranova, Eliška** [z. po 1596], manželka Adama Berky z Dubé a Lipé 186

Berková, rozená z Valdštejna, Eliška [z. po 1595], manželka Jindřicha Smiřického ze Smiřic, pak před 1580 manželka Aleše Berky z Dubé a Lipé 245

Berková, rozená Vančurová z Řehnic, Markéta (Marie), manželka N. Berky z Dubé a Lipé, pak Jiřika Brozanského z Vřesovic, pak Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic, na Velkých Horkách 47, 151

Beřkovská, rozená Vančurová z Řehnic, Magdalena [z. po 1596], manželka Jana staršího Beřkovského ze Šebířova, v Mratíně, na Brazdímí 146, 147, 344

Beřkovský ze Šebířova, rytířský rod

– *Jan mladší* [z. 1593-1595], bratr Mikuláše Beřkovského ze Šebířova, manžel Anežky Lukavecké z Lukavce, dcery Zdeňka Lukaveckého z Lukavce, v Satalicích, v Jilovém, na Dolních Beřkovicích, na Smilkově 264

– *Jan starší* [z. 24. 3. 1595], manžel Magdaleny Vančurové z Řehnic, v Mratíně, na Brazdímí 146, 147, 274, 344

– *Mikuláš* [z. 1627], bratr Jana mladšího Beřkovského ze Šebířova, na Bechlině, Dolních Beřkovicích, 1595, 1604, 1609-1610 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1604-1609 přísedící dvorského a komorního soudu, 1605-1606 hejtman Časlavského kraje 264

– *Vilém* [z. 1595-1596], na Bechlině, Dolních Beřkovicích, ve městě Roudnice nad Labem, 1558, 1565, 1574, 1575/2, 1575/3, 1577/2, 1578, 1588 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1568-1569 hejtman Slánského kraje 20

Bezdužická z Kolovrat, Anna viz Novohradská, rozená Bezdužická z Kolovrat, Anna

Bezdužický z Kolovrat, panský rod

– *Jan* [z. 1604], na Bystrém, Záběhlicích, Hrochově Týnci, Svojanově, Mšeci, Libochovanech, 1571-1577 rada apelačního soudu, 1577-1585 prezident apelačního soudu, 1580, 1593, 1594, 1595 nejvyšší berník, 1588-1589, 1603-1604 hejtman Chrudimského kraje, 1593 rytmistr v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte, 1601, 1602 muštrher Chrudimského kraje 60, 61, 65, 20, 232, 414, 415

Bezruký, Urban, poddaný Jana z Vartemberka ve městečku Mšeno 292

z Bibrštejna, panský rod

– *Karel* [z. 1593], na Děvíně, Mimoni, Forštu a Novém Stránově, 1552 přísedící dvorského a komorního soudu, 1555-1556 hejtman Boleslavského kraje, 1557, 1558, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1574, 1575/1, 1576, 1577/1, 1580, 1583/2, 1586, 1588, 1589, 1590 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1566-1572, 1588-1591 nejvyšší mincmistr, 1580-1588 hejtman knížectví Hlohovského 59

z Binari, blíže neidentifikovaná osoba nebo místo 83

Blažek, otec Kateřiny a Jana, poddaný ze vsi Šemanovice 374

Blažek jinak Blažej, otec Káči jinak Kateřiny, poddaný Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic ze vsi Kokořín 299

Blekta z Útěchovic, rytířský rod

– *Adam mladší* [z. po 1585], na Velkém Valtínově 59

Blektová z Útěchovic viz Elsnicová z Útěchovic

Blovický viz Střelec Blovický z Löwenbergu

Bohemický z Bohemic, rytířský rod

– *Jan* [z. 1573], na Jilmavě, 1558, 1573 nejvyšší zemský prubíř, 1561, 1569 hofrychtýř krále, 1561, 1565 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 16

Borowic, Mathes, 1596 mustrovní komisař v pluku Albrechta Pětipeského 485

Boryně ze Lhoty, rytířský rod

– *David* [z. kol. 1590], otec Jana Boryněho ze Lhoty, na Mikovicích, Roztokách, 1546, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1577/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1546-1547, 1552-1553, 1554-1555, 1556-1557, 1565-1566 [?] hejtman Slánského kraje 24

– *Jan* [z. 1613], syn Davida Boryněho ze Lhoty, od 1592 manžel Kateřiny Magdaleny z Roupova, na Mikovicích, Mšenu, 1597 berník Slánského kraje, 1600, 1608/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1609-1610 hejtman Slánského kraje 13, 131, 368

Boryňová ze Lhoty viz z Roupova

Bořita z Budče, rytířský rod

– *Bohuslav* [z. po 1600], manžel N. Kytlicové z Kytlic, na Jiřikovicích, Kobylnicích, Líšni, místosudí Markrabství moravského, komorník menšího zemského

práva v Brněnském kraji 68, 426, 429, 435

Bořita z Martinic, panský rod

- *Jan* [n. 1515, z. březen 1577], otec Jiřího Bořity z Martinic, na Smečně, 1539-1540, 1544-1545 hejtman Slánského kraje, 1541 berník Slánského kraje, 1543, 1544, 1545/1, 1545/2, 1546, 1547, 1549, 1552, 1553, 1554, 1556, 1557, 1558, 1561, 1565, 1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1576, 1577/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1543-1554 přisedící zemského soudu, 1549, 1552, 1553 nejvyšší berník, 1554-1577 karlštejnský purkrabí 8
- *Jiří* [n. 1546, z. 22. 1. 1598], syn Jana Bořity z Martinic, na Smečně, Okoří, 1560 stolník Maxmiliána II. Habsburského, 1569 kraječ Maxmiliána II. Habsburského, 1571-1576 komorník Maxmiliána II. Habsburského a Arnošta Habsburského 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1577/1, 1577/2, 1578, 1580, 1582, 1583/1, 1583/2, 1586, 1588, 1589, 1590, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2, 1597 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1575-1576 hejtman Slánského kraje, 1577-1578 přisedící dvorského a komorního soudu, 1578-1584 přisedící zemského soudu, 1584-1585 nejvyšší sudí dvorský, 1585-1597 nejvyšší sudí, 1597-1598 nejvyšší kancléř 43, 145, 209, 210, 436

Bořitová, rozená Kytlicová z Kytlic, N., manželka Bohuslava Bořity z Budče 435

Bořitová z Martinic viz Valdštejnská z Martinic

Boubínský z Újezda, rytířský rod

- *Adam* [z. po 1596], otec Petra mladšího a Zdeňka Boubínských z Újezda, na Třebomyslicích, Vodokrtech, 1569, 1571 výběřčí posudného v Prácheňském kraji, 1575 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1578-1579 hejtman Prácheňského kraje, 1581-1582 přisedící dvorského a komorního soudu, 1578, 1595 rada Rudolfa II. Habsburského 434
- *Petr mladší* [z. 23. 4. 1600], syn Adama Boubínského z Újezda, bratr Zdeňka Boubínského z Újezda, na Třebomyslicích, Dubu, Střele, 1560-1561, 1567-1568, 1589-1590, 1596-1597 hejtman Prácheň-

ského kraje, 1565, 1567, 1569-1570, 1596, 1598 muštrher Prácheňského kraje, rada Rudolfa II. Habsburského 434

- *Zdeněk* [z. 1608], syn Adama Boubínského z Újezda, bratr Adama Boubínského z Újezda, 1595 v Nedřevě, na Třebomyslicích, Vodokrtech, 1604, 1608/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 434

Bouchal, Jiřík, poddaný Jana z Vartemberka ve městečku Mšeno 242

Brach, syn Václava, poddaný Jiříka Kapliře ze Sulevic 225

Bresler z Otrfeldu viz z Kaliště a Otrfeldu

Brozanský z Vřesovic, rytířský rod

- *Jindřich* [z. 1585], na Brozanech, Chotči, Žerotíně, Vraným, 1549, 1553, 1556, 1557, 1561, 1569-1570, 1574, 1575/2, 1578 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1557-1560 místokomorník, 1571-1574 místosudí, 1576-1577 hejtman Slánského kraje 6

Brtnický z Valdštejna, panský rod

- *Hynek* [z. 1596], syn Zdeňka Brtnického z Valdštejna, na Brtnici, přisedící zemského soudu Markrabství moravského, 1580-1582 nejvyšší sudí Markrabství moravského, 1582 zemský hejtman Markrabství moravského, nejvyšší komorník Markrabství moravského 311
- *Zdeněk* [z. 4. 10. 1561], otec Hynka, na Brtnici, Moravských Budějovicích, Staré Říši, Opatovicích, přisedící zemského soudu Markrabství moravského, 1557-1561 zemský hejtman Markrabství moravského 311

Bryknar z Brukštejna, rytířský rod

- *Albrecht starší* [z. 1590], bratr Mikuláše Bryknara z Brukštejna, otec Eufrozíny Robmhákové z Brukštejna, na Brázdimi, Libni, Seči, 1541/1, 1547/3, 1549, 1553, 1554, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1576, 1577/1, 1577/2, 1578, 1580, 1582, 1583/1, 1583/2, 1586, 1588, 1589, 1590 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1555-1557 místosudí, 1558-1578 královský prokurátor, 1559-1590 přisedící dvorského a komorního soudu 133
- *Jan* [z. 1594], syn Mikuláše Bryknara z Brukštejna, v Zápech, na Starých Čivicích, 1576-1579 dvořan Rudolfa II. Habs-

- burského, 1579 podkomoří nad stříbrem Rudolfa II. Habsburského, 1579, 1591 stolník Rudolfa II. Habsburského, 1582, 1583/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1588-1589 hejtman Chrudimského kraje 79, 80, 142
- *Mikuláš* [z. kol. 1599], bratr Albrechta staršího Bryknara z Brukštejna, otec Jana Bryknara z Brukštejna, na Velkém Bašti, Zápech, Cvrčovicích, 1556, 1558, 1561, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/2, 1578, 1580, 1583/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1571, 1579 výběrčí posudného v Kouřimském kraji, 1571-1572 hejtman Kouřimského kraje, 1575 berník Slánského kraje, 1576, 1576-1577 nejvyšší berník 80
- Bryknarová z Brukštejna* viz Robmhálová z Brukštejna
- z Bubna**, rytířský rod
- *Jan mladší* [z. 1635], na Závřsí a Borovnici, 1609-1610, 1617 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 470
 - *Jindřich* [z. 1596], na Březně, 1574, 1578 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1576-1577, 1581-1582, 1584-1585 hejtman Boleslavského kraje 59, 99
- Bucovský**, blíže neidentifikovaná osoba 177
- Budovcová, rozená Habartická z Habartic**, *Krescencie* [z. 1598], manželka Adama Žibřida z Velechova, pak před 1588 manželka Kryštofa Budovce z Budova, na Mnichově Hradišti 153
- Budovec z Budova**, rytířský rod, od 1607 panský rod
- *Adam* [z. 24. 7. 1585], bratr Kryštofa Budovce z Budova, otec Václava Budovce z Budova, na Červených Janovicích, Litni, Koroticích, Slatiňanech, 1547/3, 1549, 1552, 1554, 1557, 1558, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1578, 1580 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1552, 1556, 1572 místopisář, 1558-1559 hejtman Časlavského kraje, 1556, 1565 nejvyšší polní colmistr 16
 - *Kryštof* [z. 1602], bratr Adama Budovce z Budova, manžel Krescencie Habartické z Habartic, pak Marie z Bubna, na Mnichově Hradišti, 1582, 1586, 1590, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2, 1597 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1585-1586, 1600-1601 hejtman Boleslavského kraj, 1594 poručík (leitnant) nej-

- vyššího kvartýrmistra Radslava Vchynského ze Vchynic, 1596 berník Boleslavského kraje 153, 215
- *Václav* [n. 28. 8. 1551, z. 21. 6. 1621], syn Adama Budovce z Budova, na Lobkovicích, v Novém Městě pražském, na Mnichově Hradišti, kláštere Hradišti nad Jizerou, Zásadce, Chocnějovicích, 1584-1602 rada apelačního soudu, 1586, 1588, 1589, 1590, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2, 1597, 1598, 1599, 1600, 1603, 1604, 1605/2, 1606 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1593, 1594, 1595, 1596-1597 nejvyšší berník, 1607 panský stav, 1608/2, 1609-1610, 1614, 1616, 1617, 1619 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1611-1619 přísedící dvorského a komorního soudu, 1618-1619 stavovský direktor, 1619-1620 přísedící dvorského a komorního soudu, 1619-1620 prezident apelačního soudu 69, 80, 290, 293, 349
- Bukovanský Pinta z Bukovan**, rytířský rod
- *Adam* [z. po 1624], syn Přibíka Bukovanského Pinty z Bukovan, bratr Hynka Bukovanského Pinty z Bukovan, na Bukovanech, Zbenicích, 1616-1617 hejtman Podbrdského kraje 72, 471
 - *Hynek* [z. 26. 10. 1596], syn Přibíka Bukovanského Pinty z Bukovan, bratr Adama Bukovanského Pinty z Bukovan, na Bukovanech 72, 471
 - *Přibík* [z. 1601], otec Adama a Hynka Bukovanských Pintů z Bukovan, na Bukovanech, Zbenicích, 1581-1582 (škrtnut) hejtman Podbrdského kraje 471
- Bumbal, Václav**, blíže neidentifikovaná osoba 248
- Bůžek, Václav** [n. 1959], český historik 80, 81
- Byšický z Byšic**, rytířský rod
- *Drslav* [z. kol. 1603], na Kvašťově, Poříčí nad Sázavou, Voračicích 16, 125, 126, 129, 130, 131
 - *Karel* [z. 1581-1585], na Svatém Poli 102
- Bzenský z Prorubě**, rytířský rod
- *Adam* [z. 1605], na Niměřicích a Bezně, 1588-1589 hejtman Boleslavského kraje 19, 25, 26, 154, 277, 396
- Böhm, Ludvík** [n. 1835, z. 1908], český historik 80

Cetelský, Václav viz Cetenský z Cetně, Václav starší

Cetenský z Cetně, rytířský rod

- *Jiřík* [z. 1583], bratr Václava staršího Cetenského z Cetně, na Vinařicích, 1547/3, 1549, 1554, 1558, 1565, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1544-1545, 1549-1550, 1552-1553, 1568-1569, 1572-1573 hejtman Boleslavského kraje 88
- *Mikuláš* [z. 1590], syn Václava staršího Cetenského z Cetně, na Vinařicích a Ledcích 185, 213
- *Václav starší* [z. 1582], bratr Jiříka Cetenského z Cetně, otec Mikuláše Cetenského z Cetně, na Horním Cetnu, Rokytovci, Lidkovicích, Dobré Vodě, 1554, 1558 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 28, 12, 16, 17, 112

Cibulka, Jan, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice 385

Cikán, Jan, poddaný Hendrycha Abrahama Salhauza ze Salhauzu ze vsi Řepín 446

Cingulin Podvinský z Opočna nad Jizerou, měšťanský rod, od 1585 měšťanský erbovní rod s predikátem

- *Jan* [z. 1590], na tzv. Lifejnovském dvoře v Brandýse nad Labem, 1580, 1582 důchodní písař komorního panství Brandýs nad Labem, 1583, 1585 purkrabí komorního panství Brandýs nad Labem, 1584-1585 správce komorního panství Brandýs nad Labem, 1586-1590 hejtman komorního panství Brandýs nad Labem 163, 190, 227

Čejka z Olbramovic, rytířský rod

- *Burian* [z. po 1571], na Sedlčanech 3
- *Karel*, na Lešanech 85 [?]

Černá, Anna, krčmářka, manželka Vávry jinak Vavřince, poddaná Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně 305, 306, 369

Černej (Černý), Jan, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hnidousy 4

Černín z Chudenic, rytířský rod

- *David Vilém* [z. kol. 1607], na Radnicích, Březině, Bečvárech 475
- *Humprecht* [n. 1525, z. 1601], na Chudenicích, Švihově, 1553, 1574, 1575/1, 1575/2, 1576, 1577/1, 1577/2, 1578, 1580, 1582, 1583/1, 1583/2, 1586, 1588, 1589, 1590, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2, 1597, 1598, 1601 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1565 mustr-

her Plzeňského kraje, 1572-1573 hejtman Plzeňského kraje, 1574-1582 přísedící dvorského a komorního soudu, 1576-1598 hejtman Pražského hradu, 1577-1594 podkomoří královny, 1578-1598 rada české komory, 1582-1592 přísedící zemského soudu, 1592-1601 podkomoří 130, 167, 202, 238, 251, 300, 377, 399, 464

- *Jan* [z. 1593], na Bílém Újezdě, 1569-1570 hejtman Litoměřického kraje 20

Černý, Jan, poddaný Anny Bezdužické z Kolovrat 188

Černý, Jan jinak, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně 369

Čěšpivo, Jiřík, radní, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 374

Čížovský z Čížova, rytířský rod *N.*, 350

Daník z Vostrova a Kočic, měšťanský rod, od 1584 měšťanský erbovní rod s predikátem

- *Melichar* [n. okolo 1550, z. 18. 8. 1616], konšel a primátor města Český Brod 444

Diviš z Hradešína, rytířský rod

- *Zikmund* [z. po 1582], v Novém Městě pražském, 1567, 1569-1570, 1571, 1573 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů 29

Diviš, otec Duchka, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín 141

Diviš, otec Vávry, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín 141

Divíšek, poddaný Albrechta Pětipeského 163

Dlouhej, Jiřík, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 375

Dobřenský z Dobřenic, panský rod

- *Jan Václav* [n. 1841, z. 1919], český genealog 9, 13

Dohalský z Dohalic, rytířský rod

- *Jan Bořek starší* [z. 9. 1. 1590], na Vysokém Veselí, Dohalicích, Mokrovousech, 1554, 1580, 1583/2, relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1572-1573, 1576-1577 hejtman Hradeckého kraje, 1579-1587 přísedící dvorského a komorního soudu 332

purkrabí z Donína, panský rod

- bratři *Albrecht, Jan, Jaroslav, Václav, Bedřich* a *Kryštof* na Grabštejně 203
- *Jindřich starší* [z. 1597], na Benátkách nad Jizerou, 1565, 1576 komorník Ferdi-

- nanda Tyrolského, 1553, 1557, 1558, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1574, 1575/2, 1577/1, 1578, 1580, 1583/1, 1583/2, 1588, 1589, 1595 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1554-1555, 1569-1570 (škrtnut), 1593-1594 (doplněn a škrtnut) hejtman Bole-slavského kraje, 1557 přísedící dvorského a komorního soudu, 1567, 1569-1570 mistrher Boleoslavského kraje 18, 43, 47, 73, 19, 20, 131, 141, 215, 248, 277, 310, 319, 472
- *Václav* [z. 1598-1599], na Bílém Újezdci, 1565, 1574, 1577/1, 1583/1, 1583/2, 1590 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1572-1573, 1578-1579, 1588-1589, 1597-1598 hejtman Slánského kraje, 1569, 1598 mistrher Slánského kraje 152
 - *Václav mladší* [z. po 1589], na Žehušicích 283
- Donínová, rozená Kurzbachová z Trachmberka a Miliče, Anežka**, manželka Jaroslava purkrabího z Donína na Grabštejně, na Lemberku 203
- Dorážka, Václav**, poddaný Anny Bezdruzické z Kolovrat ze vsi Horní Slivno 188
- Dorota**, mlynářka, poddaná Adama Krajíře z Krajku 59, 82
- Doupovcová, rozená Pětipeská z Chýš a Egrberku, Barbora** [z. 10. 6. 1639], dcera Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku, manželka Fridricha Doupovce z Doupova, na Vilémově, Vraném, Žerotíně, pak od 1609 Abrahama Gerštorfa z Gerštorfu a Malšvic 14, 21, 170, 388, 392
- Doupovec z Doupova**, rytířský rod
- *N.* 246
 - *Erhart* [z. 1604], komorník při úřadu desek zemských, služebník v české královské kanceláři 441
 - *Fridrich* [z. 1593], bratr Hendrycha mladšího Doupovce z Doupova, manžel Barbory Pětipeské z Chýš a Egrberku, otec Bedřicha Doupovce z Doupova, na Vraném, Vilémově, Žerotíně, 1593-1594 (škrtnut) hejtman Žateckého kraje 12, 14, 170, 178, 180, 388
 - *Bedřich*, syn Fridricha Doupovce z Doupova a Barbory Pětipeské z Chýš a Egrberku, v Záhořanech 21, 392
 - *Hendrych mladší* [z. 1588], bratr Fridricha Doupovce z Doupova, na Vilémově, Žerotíně, 1583/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 170, 178, 180

Drachovský z Demyšle, rytířský rod

- *Jan* [z. po 1606], v Mnichově Hradišti, 1575 úředník na Košátkách, 1606 úředník na Buštěhradě 424

z Dubenče, blíže neidentifikovaná osoba 426

Dubský, Jan, poddaný ze vsi Šemanovice 371

Ducker z Hosenavy, rytířský rod

- *Kryštof* [z. po 1596], 1594 poručík (leitnant) v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte 62, 400, 468

Duchek, syn Diviše, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín 141

Duchek jinak volák, poddaný Jana Novohradského z Kolovrat ze vsi Staré Košátky 474, 479

Důra, dcera Havla Michalce, poddaného Zikmunda Belvice z Nostvic ze vsi Střemy 328

Důra, děvečka, poddaná Jiřího Vosterského Kapliře ze Sulevic 139, 140

Důra, kuchařka, poddaná Anny Voračické z Chýš a Egrberku 18

Durumpach z Turncefu, rytířský rod

- *Šebestián* [z. po 1592], 351, 357

Dvorský, měšťanský rod

- *Sixt* [z. po 1606], 1591 primas města Mělník 290

Dvorský, František [n. 1839, z. 1907], český historik 79

Dvořák, Jiřík, poddaný Rudolfa II. Habsburského, ze vsi Všetaty 375, 464

Dvořecký z Olbramovic, rytířský rod

- *Bohuchval* [z. 1584], na Olbramovicích, Maršovicích, 1571, 1573, 1575/1, 1582 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1576-1577 hejtman Vltavského kraje 18, 85, 91

Elsnic z Elsnic, rytířský rod

- *Jan (Hanuš)* [z. po 1596], manžel Anny Blekové z Útěchovic, 1571 na Hlemýždí, 1580 v Laugnově, 1596 ve městě Česká Lípa 76

- *Karel* [z. 1615], ve Vrbičanech, na Žezlovicích, Evani 480

Elsnicová, rozená Blektová z Útěchovic, Anna, manželka Jana Elsnice z Elsnic 76

Elsnicová, rozená Kokovská z Hertmberku, Kateřina, na Kokovicích, manželka Kryštofa Elsnice z Elsnic, pak Buriana

- Voračického z Paběnic, pak N. Věžníka z Věžník 12
- Englman, Mates**, poddaný Jana z Vartemberka ze vsi Heřmanice 292
- Esterřic ze Měřic**, rytířský rod
– *Jáchym* 62, 402
- Fabián**, otec Anny, poddaný Kašpara Belvice z Nostvic ze vsi Cítov 66
- Fajerek, Kryštof**, poddaný Václava Smrčky ze Mnichu ze vsi Čečelice 452
- Faltýnová z Abršpachu, Barbora**, služka Markéty Valdštejnské z Lobkovic, 1581 manželka Adama Šifnera ze Sandtperku 128
- Ferdinand I. Habsburský** [n. 10. 3. 1503, z. 25. 7. 1564], otec Maxmiliána II. Habsburského a Ferdinanda Tyrolského, 1558-1564 římskoněmecký císař, 1526-1564 český král, 1526-1564 uherský král 9, 18, 27, 46, 51, 5, 8
- Ferdinand Tyrolský** [n. 14. 6. 1529, z. 24. 1. 1595], syn Ferdinanda I. Habsburského, bratr Maxmiliána II. Habsburského, rakouský arcikníže, burgundský vévoda, tyrolský hrabě, 1547-1567 místopředseda v českých zemích 23, 25, 27, 31, 45, 46, 47, 79, 5, 8, 13, 20, 335
- Fidler z Muldavy**, měšťanský erbovní rod s predikátem, od 1586 rytířský rod
– *Simeon* [z. po 1598], 1595, 1598 registrátor v české komoře
- Fink z Finkenštejna**, rytířský rod
– *Jiřík* [z. 1584-1587], 1575 revers k zemi, na Střemách, 1573 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 127
- Firbas z Husince**, rytířský rod
– *Jindřich* [z. po 1592], 1575 ve Stránce, 1579 v Radouni, 1589 úředník na panství Mladá Boleslav 109, 111, 323
- Flavín z Rotenfeldu**, měšťanský rod, od 1556 měšťanský erbovní rod s predikátem z Funkštejna, od 1562 rytířský rod s predikátem z Rotenfeldu
– *Vít* [z. 1595], na Pokraticích, 1571 písař dvorského soudu, 1574-1595 místopředseda dvorský, 1585 písař komorního soudu 119
- Flda ze Svémyslic**, od 1571 rytířský rod
– *Bartoloměj* [z. po 1591], na Osenici 93
- Fluk (Pflug) z Kaniže**, rytířský rod
– *Ondřej (Andres)*, praporečník (fendrich) v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte 68, 420
- Fremdarová, rozená Malovcová z Malovic, Mariana** [z. 1599], manželka Buriana Voračického z Paběnic, pak Adama Fremdara z Pruku, ve Rtišovicích 150, 162
- Funk z Olivetu**, měšťanský erbovní rod s predikátem
– *Jiřík* [z. srpen 1617], 1607 svobodník na Kostřici, 1575, 1581 služebník a koncista v české komoře, 1586-1603 sekretář v české komoře, 1596 rada Rudolfa II. Habsburského 251
- Gerštorf z Gerštorfu**, rytířský rod
– *Hanuš* [z. po 1581], manžel Markéty N. z N., na Březince 199
– *Jiřík mladší* [z. 17. 4. 1613], na Cholticích, 1596/1, 1600, 1604, 1605/3, 1606, 1607, 1608/1, 1608/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1598-1599, 1600-1601, 1604-1605, 1607-1608 hejtman Chrudimského kraje, 1601, 1602, 1604, 1605/1, 1605/2, 1606 muštrher Chrudimského kraje, 1602-1610 přisedící dvorského a komorního soudu, 1610-1613 přisedící zemského soudu 326
– *Kašpar* [z. po 1596], na Preropu, ve Velinci 199
- Gerštorfová, rozená N. z N., Markéta**, manželka Hanuše Gerštorfa z Gerštorfu 199
- Glücklich, Julius** [n. 1876, z. 1950], český historik 79
- Granovská, rozená Stašková z Dubnice, Žofie** [z. 1582], manželka Kašpara Granovského z Granova, na Vlkavě 19, 36, 59
- Granovský z Granova**, od 1545 rytířský rod
– *Kašpar* [z. 1563], manžel Žofie Staškové z Dubnice, na Vlkavě, Vršovicích, rada, 1549, 1554 sekretář v české komoře 19, 36
- Griespek z Griespachu**, rytířský rod
– *Václav* [z. po 1589], na Kaceřově, Novém Šumburku, Nečtinách, 1574, 1575/1, 1575/2, 1580, 1582, 1583/2, 1589 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 152
- Grof z Greifenberku**, měšťanský rod, okolo 1573 měšťanský erbovní rod s predikátem
– *Tomáš* [z. po 1606], měšťan ve Starém Městě pražském, 1574 radní, 1583-1584 královský rychtář 54

z Gutnštejna, hrabě, panský rod

- *Hendrych* [z. před 1578], na Nepomyšli, Příbrami, Tachově, 1574 kraječ Ferdinanda Tyrolského 20
- *Jiří* [z. 1597], na Rýzंबरku a Hostouni, 1558, 1561, 1569-1570, 1571, 1574, 1575/1, 1575/2, 1577/2, 1580, 1588, 1589, 1593 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1589-1590, 1590-1591 (doplněn), 1593-1594 hejtman Plzeňského kraje 232

Haas, Antonín [n. 1910, z. 1971], český archivář a historik 80

Habartická z *Habartic* viz Budovcová z Habartic

Habartický z Habartic, rytířský rod

- *Jan starší* [z. po 1610], 1579 na Hradištku u Čelákovic, 1579-1589 v Čelákovicích, 1587-1596 na mlýně v Čelákovicích, 1596 v Čelákovicích, 1547/3, 1549, 1554, 1609-1610 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, od 1587 výběřčí posudného v Boleslavském kraji, před 1597-1604 hejtman komorního panství Přerov, 1597-1604 hejtman komorního panství Poděbrady, 1604 dvořan Rudolfa II. Habsburského 251
- *Mikuláš* [z. 1571-1579], na Vlkavě 17, 19, 36

Habsburkové, panovnický rod, členové rodu byli římsko-němečtí císaři, čeští králové, uherští králové, rakouská arciknížata 59, 60

Hamný, Mikuláš viz Mikuláš, hajný

Hanych, otec Jakuba, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic 313

Hanzle, Václav, poddaný Hendrycha Abrahama Salhauza ze Salhauzu ze vsi Řepín 446

hrabě z Hardeggu na Kladsku a v Machlandu, panský rod

- *Bernard*, [n. 1525, z. 22. 8. 1584], rytmistr v jezdeckém praporci 45
- *Ferdinand*, [n. 1549, z. 16. 6. 1595], na Kreutzensteinu, dvorský válečný rada, nejvyšší polní generál, velitel pevnosti Ráb 64, 66, 67

Harynk, Matěj, rychtář ze vsi Strašnice 353
Hasištejnská z Lobkovic viz Štampachová z Lobkovic; Švamberská z Lobkovic

Hasištejnská z Lobkovic, Barbora, sestra Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lob-

kovic, od 1589 manželka Matyáše Štampacha ze Štampachu 359

Hasištejnský z Lobkovic, panský rod

- rod 78
- *Bohuslav Felix* [n. 13. 1. 1517, z. 27. 8. 1583], otec Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic a Barbory provdané Štampachové Hasištejnské z Lobkovic, na Líčkově a Chomutově, 1538-1539 hejtman Žateckého kraje, 1542, 1544, 1545/1, 1545/2, 1546, 1547/3, 1549, 1552, 1553, 1554, 1556, 1557, 1558, 1561, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1576, 1577/1, 1578, 1580, 1582 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1543-1545 přísedící dvorského a komorního soudu, 1547 jmenován přísedícím zemského soudu, do soudu ale nenastoupil, 1548-1558 vrchní horní hejtman na Jáchymově, 1552 hejtman komorního panství Kadaň, 1555-1570 zemský fojt Dolní Lužice, 1570-1576 nejvyšší sudí, 1576-1583 nejvyšší komorník 321, 359
- *Bohuslav Jáchym* [n. 1546, z. 17. 10. 1605], syn Bohuslava Felixe Hasištejnského z Lobkovic, bratr Barbory, provdané Štampachové Hasištejnské z Lobkovic, na Sobčicích, Králíkách (*Krulichu*), Chomutově, Červeném Hrádku, Mladé Boleslavi, Kosmonosech, Felixburku, 1579 stolník Rudolfa II. Habsburského, 1579, 1586 kraječ Rudolfa II. Habsburského, 1583/1, 1583/2, 1586, 1588, 1589, 1590, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2, 1597, 1598, 1599, 1600, 1601, 1602, 1603, 1604, 1605/1, 1605/2, 1605/3 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1585-1605 přísedící dvorského a komorního soudu, 1590-1591, 1596-1597, 1598-1599, 1602-1603, 1604-1605 hejtman Boleslavského kraje 78, 320, 321, 345, 348, 359, 386
- **Haubic, Jerolimus**, jezdec (rejtar) v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte 433
- **Haugvic z Biskupic**, rytířský rod
 - *N.*, 422, 426
 - *N.*, jezdec (rejtar) v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte 433
 - *Jáchym* [z. 1607] na Rokytnici, 1595-1598 nejvyšší sudí Markrabství morav-

- ského, 1598-1602 hejtman Markrabství moravského 426
- Havel**, syn Vavřince Nováka, poddaný Rudolfa II. Habsburského z města Brandýs nad Labem – Stará Boleslav 399
- Havel**, tesař, poddaný bratrů Viléma Voka a Heníka z Valdštejna ze vsi Všejanya 310
- Havlas**, otec Jiříka, Václava, Pavla a Matěje, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic 225
- Havlíček**, otec Jíry, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic 225
- Havránek Boleslavský**, měšťanský rod
– *Mikuláš*, měšťan ve městečku Mšeno 248
- Heflbergar z Heflberku**, rytířský rod
– *Jan* [z. po 1591], v Řehnicích, 1580 úředník Krnsku, 1581-1584 úředník na Solanech, 1585 úředník na Bílině, 1591 úředník na Krnsku 332
- Herold**, *Václav*, poddaný Smila Vlinského ze Vliněvsí ze vsi Hostín 34, 93
- Herolt**, poddaný Fridricha Vančury z Řehnic 15
- Hlaváč z Vojenic**, rytířský rod
– *Mikuláš* [z. 1591], na Cerhýnkách a Velkých Chvalovicích 332
- Hlavatý (Hlavatej)**, *Václav*, poddaný Viléma Sedleckého z Drchlavy ze vsi Sedlec, 1587 krčmář tamtéž 312
- Hložek z Byslavic**, rytířský rod
– *Natanael* [z. kol. 1608], v Nuslích, 1578, 1602 služebník v české královské kanceláři 117
- Hodějovský z Hodějovic**, rytířský rod
– *Bernard* [z. 6. 5. 1595], na Tloskově, Lčovicích, Chotěticích, Milevsku, 1553-1563 úředník královny při deskách zemských, 1565-1566 hejtman Prácheňského kraje, 1581-1582, 1583-1584 hejtman Vltavského kraje, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1576, 1577/2, 1578, 1580, 1582, 1583/2, 1586, 1588 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1565-1595 přísedící zemského soudu 271
- Hodovniček**, *Jíra*, poddaný Albrechta Pětipeského 201
- Holá**, *Lidmila*, manželka Jana Holého, poddaná 389
- Holan**, *Vít*, poddaný bratrů Viléma Voka a Heníka z Valdštejna ze vsi Kosořice 310
Holanová z Jiljova viz Smrčková z Jiljova
- Holas**, *Martin*, poddaný bratrů Viléma Voka a Heníka z Valdštejna ze vsi Kosořice 310
- Holec**, *Jiřík*, poddaný Hendrycha Berky z Dubé a Lipé 323
- Holian**, měšťanský rod v Praze – Novém Městě 293
- Holý**, *Jan*, manžel Lidmily Holé, poddaný Jana z Vartemberka z městečka Mšeno 389
- Holý**, *Jan*, syn Vávry, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic 225
- Homut z Harasova**, rytířský rod
– rod 37
– *Adam*, syn Jindřicha Homuta z Harasova, na Bosyni, Petrovicích 37, 38
– *Albrecht*, syn Jindřicha Homuta z Harasova, v Brandýse nad Labem, v Tlustovoušech 37, 38
– *Hendrych* [z. po 1594], bratr Jindřicha, Václava a Jiříka Homutů z Harasova, na Petrovicích, Radonicích, 1599, 1609-1610 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 255
– *Jan* [z. 1576-1583], syn Jiříka Homuta z Harasova, manžel Lidmily Klusákové z Kostelce, na Bosyni, Chodči, 1582 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 37, 38, 118, 282
– *Jindřich* [z. kol. 1540], otec Jiříka, Radslava, Adama, Albrechta, Petra, Václava a Jindřicha Homutů z Harasova, na Bosyni 37
– *Jindřich*, bratr Hendrycha, Václava a Jiříka Homutů z Harasova, na Petrovicích 255
– *Jindřich*, syn Jindřicha Homuta z Harasova, v Satalicích 37
– *Jiřík* [z. 1549-1551], syn Jindřicha Homuta z Harasova, manžel Lidmily Seletické ze Smojna, otec Jana Homuta z Harasova, na Chodči, Bosyni 37, 38
– *Petr*, syn Jindřicha Homuta z Harasova 37
– *Radslav*, syn Jindřicha Homuta z Harasova 37
– *Václav*, syn Jindřicha Homuta z Harasova 37
– *Václav* [z. po 1608], bratr Jindřicha, Hendrycha a Jiříka Homutů z Harasova, manžel Evy Homutové z Malovic, na Petrovicích, Kolodějích, Sibřině, Valečově, 1608/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 255
- Homutová, rozená Klusáková z Kostelce**, *Lidmila*, manželka Jana Homuta z Harasova, pak Fridricha Valatky z Klenče 38

Homutová, rozená Malovcová Kosořová z Malovic, *Eva*, dcera Viléma staršího Malovce Kosoře z Malovic, manželka Václava Homuta z Harasova 255

Homutová, rozená Seletická ze Smojna, *Lidmila*, manželka Jiřika Homuta z Harasova, na Bosyni 37

Horák, blíže neidentifikovaná osoba 91

Hornátecký z Dobročovic, rytířský rod

– *Karel* [z. 1605], na Zalesanech, Žabonosech, 1595 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 74

Horová z Ocelovic viz *Hrzánová z Ocelovic*

Hostakovský z Arklebic, rytířský rod

– *Petr* [z. po 1596], 1573, 1574, 1596/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, hejtman na Roudnici nad Labem 40

Hošek, Kliment, poddaný Albrechta Pětipeského 471

Housenka, Adam, poddaný Václava Smrčky ze Mnichu ze vsi Čečelice 465

Hozlaur z Hozlaur, rytířský rod

– *Zikmund* [z. po 1592], 1570 v Buškovicích, 1579 v Nepomyšli, v Radechově 282

Hozlaurová, rozená Liběchovská z Liběchova, *Markéta (Maruše)* [z. po 1595], sestra Zikonie Hýzrlové z Liběchova, 1578, 1581 manželka Zikmunda Vrábského z Vrábí na Nové Libni a Psářích, pak 1583, 1584 manželka Zdislava Říčanského z Řičan na Zásmukách, pak od 1585 manželka Vladislava Hozlaura z Hozlaur na Bzí, Novém Falkenburku, Jablonném v Podještědí a Dřitni 378

z Hradce, panský rod

– *Adam II.* [n. 1549, z. 24. 11. 1596], na Jindřichově Hradci a Hluboké nad Vltavou, 1572-1596 komorník Rudolfa II. Habsburského, 1572-1575 komorník Arnošta Habsburského, 1595 tajný rada Rudolfa II. Habsburského, 1569-1570, 1574-1575, 1581-1582 hejtman Bechyňského kraje, 1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1577/1, 1577/2, 1578, 1580, 1583, 1586, 1588, 1589, 1590, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1576-1585 přisedící zemského soudu, 1585-1593 nejvyšší kancléř, 1593-1596 nejvyšší purkrabí 249, 403, 436, 488

z Hradce viz *Lobkovicová z Hradce*

Hradecký, Václav, blíže neidentifikovaná osoba 357

Hradištský z Hořovic, rytířský rod

– *Jan* [z. 1597], na Hradišti, Vlčtejně, Nebílovech, 1589-1590, 1590-1591 (doplněn) hejtman Plzeňského kraje, 1590-1597 přisedící dvorského a komorního soudu 214

Hrdý, Jan, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 290

Hrušovská z Hrušova viz *Berbisdorfová z Hrušova*; *Pětipeská z Hrušova*; *Vančurová z Hrušova*; *Zálužanská z Hrušova*

Hrušovská z Hrušova, Johanka, dcera Václava Hrušovského z Hrušova, sestra Jetřicha, Jindřicha staršího, Smila, Viléma, Oldřicha a Václava staršího Hrušovských z Hrušova 35, 143

Hrušovská z Hrušova, Lidmila, dcera Šťastného Hrušovského z Hrušova, sestra Jana a Mandaleny Hrušovských z Hrušova 303, 334, 396

Hrušovská z Hrušova, Mandalena [z. po 1601] dcera Šťastného Hrušovského z Hrušova, sestra Jana a Lidmily Hrušovských z Hrušova 303, 334

Hrušovská z Hrušova, Mandalena viz též *Berbisdorfová z Hrušova, Mandalena*

Hrušovská z Hrušova, N., dcera Václava mladšího Hrušovského z Hrušova 317

Hrušovská, rozená Bzenská z Prorubě, Anna, manželka Smila Hrušovského z Hrušova 29

Hrušovská, rozená Hrzánová z Harasova, Magdalena [z. po 1558], manželka Jetřicha Hrušovského z Hrušova, matka Barbory, manželky Albrechta Pětipeského 16, 17

Hrušovská, rozená Kamýcká ze Lstiboře, Anna, dcera Albrechta Kamýckého ze Lstiboře, manželka Václava mladšího Hrušovského z Hrušova 317

Hrušovská, rozená Myšková ze Žlunic, Dorota, manželka Václava Hrušovského z Hrušova, matka Jetřicha, Jindřicha staršího, Smila, Viléma, Oldřicha, Václava staršího a Johanky Hrušovských z Hrušova 35

Hrušovský z Hrušova, rytířský rod

– rod 28

– *N.*, 46, 143, 236, 247, 365

– *Fridrich* [z. 1552], bratr Jana a Václava Hrušovských z Hrušova, na Horních Přivorách, Újezdci, Čečelicích, Třebošnici 35

- *Jan* [z. po 1526], bratr Václava a Fridricha Hrušovských z Hrušova, otec Jindřicha Hrušovského z Hrušova, na Horních Přívorách, Čečelicích, Újezdci, Jenštejně 35, 464
 - *Jan* [z. po 1588], syn Šťastného Hrušovského z Hrušova, bratr Mandaleny, provdané Berbisdorfové, a Lidmily Hrušovských z Hrušova, na Hrušově, na Horním Cetnu 30, 95, 113, 230, 279
 - *Jetřich* [z. 1555], syn Jana Hrušovského z Hrušova, bratr Jindřicha mladšího Hrušovského z Hrušova, manžel Magdaleny Hrzánové z Harasova, otec Barbory, manželky Albrechta Pětipeského, na Čečelicích, Všetatech 16, 17, 19
 - *Jetřich* [z. 1589], syn Václava Hrušovského z Hrušova, bratr Jindřicha staršího, Smila, Viléma, Oldřicha, Václava staršího a Johanky Hrušovských z Hrušova, v Bělém, na Horním Cetnu, v Dědibabech, v Čečelicích, před 1587 hejtman nejvyššího purkrabství pražského 30, 35, 107, 246
 - *Jindřich mladší*, [z. po 1581] syn Jindřicha staršího Hrušovského z Hrušova, bratr Václava mladšího Hrušovského z Hrušova, na Horním Cetnu, Nechanicích 28, 29, 30, 11, 12, 32, 83, 108, 112
 - *Jindřich mladší* [z. 1563], syn Jana Hrušovského z Hrušova, bratr Jetřicha Hrušovského z Hrušova, na Čečelicích 17, 36
 - *Jindřich starší* [z. před 1571], syn Václava Hrušovského z Hrušova, bratr Jetřicha, Smila, Viléma, Oldřicha, Václava staršího a Johanky Hrušovských z Hrušova, otec Václava mladšího a Jindřicha mladšího Hrušovských z Hrušova, na Přívorách, Horním Cetnu, 1553 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 28, 35, 12, 112
 - *Oldřich* [z. 1598], syn Václava Hrušovského z Hrušova, bratr Jetřicha, Jindřicha staršího, Smila, Viléma, Václava staršího a Johanky Hrušovských z Hrušova, na Horních Přívorách, v Kostelci nad Labem 17, 35, 36, 143, 176, 246, 317
 - *Smil* [z. po 1581], syn Václava Hrušovského z Hrušova, bratr Jetřicha, Jindřicha staršího, Viléma, Oldřicha, Václava staršího a Johanky Hrušovských z Hrušova, manžel Anny Bzenské z Prorubě, na Horním Cetnu, v Bezně, v Kostelci nad Labem, na Hodkově 28, 29, 30, 35, 10, 11, 12, 112
 - *Šťastný*, otec Jana, Mandaleny, provdané Berbisdorfové, a Lidmily Hrušovských z Hrušova, na Hrušově 17, 18, 29, 30, 35, 84, 95, 107, 108, 113, 127, 303
 - *Václav* [z. 1549-1553], bratr Jana a Fridricha Hrušovských z Hrušova, otec Jetřicha, Jindřicha staršího, Smila, Viléma, Oldřicha, Václava staršího a Johanky Hrušovských z Hrušova, manžel Doroty Myškové ze Žlunic, 1547/3, 1549 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, na Horních Přívorách, Všetatech 35, 464
 - *Václav mladší* [z. po 1595], syn Jindřicha staršího Hrušovského z Hrušova, bratr Jindřicha mladšího Hrušovského z Hrušova, manžel Anny Kamýcké ze Lstiboře, na Horním Cetnu, Malých Horkách, v Bukoli 28, 29, 30, 31, 11, 12, 23, 32, 83, 105, 108, 112, 228, 246, 317
 - *Václav starší* [z. po 1581], syn Václava Hrušovského z Hrušova, bratr Jetřicha, Jindřicha staršího, Smila, Viléma, Oldřicha a Johanky Hrušovských z Hrušova, na Třebošnici 35
 - *Vilém* [z. po 1582], syn Václava Hrušovského z Hrušova, bratr Jetřicha, Jindřicha staršího, Smila, Oldřicha, Václava staršího a Johanky Hrušovských z Hrušova, manžel Mariany Hložkové ze Žampachu, v Kostelci nad Labem, na Lhotce, Loučné Hůrce 35, 171, 241
- Hrzán z Harasova**, rytířský rod
- *N.* 425
 - *Adam Šťastný* [z. 1597], syn Václava Hrzána z Harasova, na Potštejně, Kostelci nad Orlicí 161, 256
 - *Jan Jiří*, [z. 23. 10. 1572], syn Václava Hrzána z Harasova, bratr Tobiáše Hrzána z Harasova 41
 - *Jiřík* [z. 1590-1591], otec Oldřicha Hrzána z Harasova a Marie, provdané Zapské z Harasova, bratr Václava Hrzána z Harasova, na Housce, Vidimi, 1574-1575 hejtman Boleslavského kraje 41, 177, 208, 231, 236, 247, 254, 267, 271
 - *Oldřich* [z. 1599], syn Jiříka Hrzána z Harasova, na Vidimi a Kokořině 63, 325, 397, 406, 466
 - *Tobiáš* [z. 1575-1579], na Housce, Kropáčově Vrutici, Vysoké Libni, 1545-1546, 1553-1554, 1557-1558, 1563-1564 [?] hejtman Boleslavského kraje, 1547/2, 1547/3, 1553, 1554, 1556, 1565, 1567 re-

- látor usnesení zemských a generálních sněmů 17, 18
- *Tobiáš* [z. 1599], syn Václava Hrzána z Harasova, manžel Elišky Mracké z Dubé, bratr Jana Jiřího Hrzána z Harasova, na Housce, Kropáčově Vrutici, Vysoké Libni, 1595-1596/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 39, 41, 156, 189, 199, 225, 273, 280, 285, 286, 324, 450, 481
 - *Václav* [z. 1584], otec Tobiáše Hrzána z Harasova a Kateřiny Pecingárové z Bydžína, manžel Doroty Horové z Ocelovic, bratr Jiříka Hrzána z Harasova, na Housce, Kropáčově Vrutici, 1569-1570, 1571, 1574, 1575/1, 1575/2, 1583/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 31, 41, 14, 19, 21, 28, 39, 83, 89, 93, 104, 109, 124
- Hrzánová z Harasova* viz Pecingárová z Harasova; Studenecká z Harasova; Zapská z Harasova
- Hrzánová z Harasova, Dorota**, dcera Jiříka Hrzána z Harasova 254, 271, 280
- Hrzánová, rozená Horová z Ocelovic, Dorota** [z. po 1588], manželka Václava Hrzána z Harasova, na Housce 40, 21, 124, 273
- Hrzánová, rozená Mracká z Dubé, Eliška** [z. po 1607], manželka Tobiáše Hrzána z Harasova 450
- Hrzánová, rozená Zapská ze Zap, Marie**, manželka Jiříka Hrzána z Harasova 181, 231
- Huberk z Hendrdorfu**, rytířský rod
- *Jáchym* [z. po 1597], v Březně u města Sobotka 68, 473
- Huřhavel**, otec Jakuba, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic 225
- Hytých**, měšťanský rod
- *Jan* [z. po 1600], měšťan města Mladá Boleslav, poddaný Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic, 1596 berník Boleslavského kraje 165, 192
- Hýzrle (Istrle) z Chodů**, rytířský rod
- *Adam* [z. 1586], manžel Zikonie Liběchovské z Liběchova, na Kunraticích, 1583/1, 1583/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 379
- Hýzrlová, rozená Liběchovská z Liběchova, Zikonie** [z. po 1596], sestra Markéty Hozlaurové z Liběchova, manželka Adama Hýzrleho z Chodů na Kunraticích, pak 1593 manželka Václava Valkouna z Adlaru na Vlčím Poli, 1580 na Kunraticích, 1590 na Bzí 379
- Chanovský z Dlouhé Vsi**, rytířský rod
- *Václav*, 1573 písař polesní na panství Křivoklát 13
- Charvát z Barštejna**, rytířský rod
- *Jiří*, otec Anny, manželky Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku, na Bělušicích 13
- Charvátová, rozená Želinská ze Sebužína, Barbora**, manželka Jiřího Charváta z Barštejna 13
- Chlum z Chlumu**, rytířský rod
- *Zikmund* [z. 1599], 1569, 1572 u Kutné Hory, 1574 v Kutné Hoře, 1574, 1576 ve městečku Žerčice, 1585, 1598 na Semčicích, 1574 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 174
- Chlumová, rozená Vančurová z Řehnic, Markéta** [z. 1593-1595], dcera Adama Vančury z Řehnic, na Újezdci, manželka Jana Chluma z Chlumu na Novém Městě pražském, Doubravanech, Janovičkách, Újezdci, pak po 1583 manželka Zikmunda Kafunka z Chlumu 88, 174
- Chotek z Chotkova**, rytířský rod
- *Zikmund* [z. 1603], ve Městě Touškově, hejtman v pěším praporci 67
- Chotouchovský z Nebovid**, rytířský rod
- *Jan* [z. 1616], bratr Jindřicha staršího Chotouchovského z Nebovid, na Žlebech a Hostačově, 1608/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 476
 - *Jindřich starší* [z. 1599], bratr Jana Chotouchovského z Nebovid, 1578 na Žlebech a Hostačově, 1589-1590 (škrtnut), 1598-1599 hejtman Časlavského kraje, 1596/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 62, 68, 400, 421, 476
- Chrapl, Petr**, poddaný, blíže neidentifikovaná osoba 465
- Chuchelský z Nestajova**, rytířský rod
- *Ferdinand* [z. po 1620], syn Jana Chuchelského z Nestajova, na Chuchli, hejtman na Smiřicích 73, 478
 - *Jan* [z. 1618], otec Ferdinanda Chuchelského z Nestajova, 1579 na Novém Vamberku, 1598 berník Časlavského kraje, 1607-1608 na Chuchli, 1607, 1608/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 73, 478

Ichtric z Uchtric, rytířský rod

– *Baltazar (Balcar)* 62, 402

Istrle viz *Hýzrle* z Chodů

Jakub, syn Hanycha, poddaný Jiřika Kaplíře ze Sulevic 225, 313

Jakub, syn Hušavla, poddaný Jiřika Kaplíře ze Sulevic 225

Jakub, syn Pavlíka, poddaný kolegiátní kapituly svatých Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi ze vsi Všetaty 318

Jakub jinak Kuba, syn Hedviky Bartošky, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice 385

Jakubec, *Lorenc*, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Truskavna 453

Jan, syn Blažka, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Šemanovice 374

Jan, syn Havla Michalce, poddaného Zikmunda Belvice z Nostvic ze vsi Střemy 328

Jan, syn Jiřika Hořeního, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín 141

Jan, syn Němce, poddaný ze vsi Přivory (Horní) 143

Jan, syn Petrovského, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 137

Jan, syn Šoudy, poddaný Jiřího staršího Popela z Lobkovic ze vsi Malý Újezd 270

Jan, syn Šťastného, poddaný Markéty Valdštejnské z Lobkovic ze vsi Kosořice 248

Jan, kněz, farář ve vsi Mělnické Vtelno 290

Jan, kuchař, poddaný Albrechta Pětipeského 214

Jan, poddaný Tobíáše Hrzána z Harasova ze vsi Březinka 156

Jan, rychtář, otec Martina, poddaný Jiřika Kaplíře ze Sulevic 225

Jan, rychtář, poddaný bratrů Viléma Voka a Heníka z Valdštejna ze vsi Všejanya 310

Jan, rezník, poddaný města Kostelec nad Labem ze vsi Čečelice 454

Jan jinak Janek, mlynář, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Přivory (Horní) 164, 200, 201

Jan Hálů, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Přivory (Horní) 164, 200, 201

Jan Jirků, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Šemanovice 374

Jan Synkův, sládek, poddaný Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic z města Sobotka 330, 342

Jan z Lesa, poddaný Albrechta Pětipeského 316

Jan Lucemburský [n. 10. 8. 1296, z. 26. 8. 1346], lucemburský hrabě, 1310-1346 český král 6

Jana, dcera Petra, poddaná Barbory Pětipeské z Hrušova 360

Janda, *Pavel*, poddaný Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic 261

Janek, pacholek Albrechta Štroucha z Chlumku 144

Janek, blíže neidentifikovaná osoba 321

Janek, blíže neidentifikovaná osoba 335

Janelovský, *František*, kněz, farář ve vsi Vysoká 353

Janovský z Janovic nebo **Janovský ze Soutic**, rytířský rod

– *N.* 448

Jansa, otec Anny, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Šemanovice 267

Ječný, *Manžek* [?], poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně 261

Jilemnický z Jilmu, rytířský rod

– *Martin*, 1573 purkrabí na panství Křivoklát 13

Jíra, syn Havlíčka, poddaný Jiřika Kaplíře ze Sulevic 225

Jíra, syn Štěpána, poddaný Jiřika Hrzána z Harasova ze vsi Jestřebice 267

Jíra, poddaný Albrechta Pětipeského 139

Jíra, rychtář, poddaný Oldřicha Hrzána z Harasova ze vsi Jestřebice 466

Jíra neboli Jan z Lesa, poddaný Bohuslava Záruby z Hustiřan 275

Jirka, otec Mandaleny, poddaný Jiřika Kaplíře ze Sulevic 225

Jiřík, otec Matouše, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín 141

Jiřík, syn Havlasa, poddaný Jiřika Kaplíře ze Sulevic 225

Jiřík, celný, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 57, 93

Jiřík, krejčí, poddaný Albrechta Pětipeského 261

Jiřík, písař, blíže neidentifikovaná osoba 95

Jiřík, písař ve městě Sobotka 473

Jiřík hoření, otec Jana, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín 141

Jiřík jinak Jíra, rychtář, poddaný Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic ze vsi Kokořín 305, 306

Jiřík jinak Jíra Hladký (Hladkej), poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přivory (Dolní) 164, 200, 201

Jiřík jinak Jirka, poddaný Albrechta Pěti-
peského ze vsi Kojovice 188, 197

Káča, poddaná Smila Vlinského ze Vliněvsi
ze vsi Liblice 137

Káča jinak Kateřina, dcera Blažka jinak
Blažeje, poddaná Jiřího Vosterského Kap-
líře ze Sulevic ze vsi Kokořín 299

Kačer, Jan, manžel Anny Kačerové, poddaný
kolegiátní kapituly svatých Kosmy a Da-
miána ve Staré Boleslavi ze vsi Dřísy 183

Kačerová, Anna, manželka Jana Kačera,
poddaného kolegiátní kapituly svatých
Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi ze
vsí Dřísy 183

Kafunek z Chlumu, rytířský rod

- *Hynek*, blíže neidentifikovaná osoba 9, 23
- *Zikmund* [z. po 1596], manžel Kateřiny
Opitové z Maličina, pak kolem 1584 man-
žel Markéty Vančurové z Řehnic, 1574,
1584 na Kotýřině, 1588-1596 Újezdci,
1577/1, 1588, 1589 relátor usnesení zem-
ských a generálních sněmů 319

Kafunková, rozená Vančurová z Řehnic,
Markéta [z. 1593-1595], dcera Adama
Vančury z Řehnic na Újezdci, manželka
Jana Chluma z Chlumu na Novém Městě
pražském, Doubravanech, Janovičkách,
Újezdci, pak kolem 1583 manželka Zik-
munda Kafunka z Chlumu na Kotýřině,
Újezdci 332, 337

Kalenice z Kalenic, rytířský rod

- *Adam* [z. po 1594], 1578 manžel Lidmily
Šanovcové ze Šanova, 1579 na Veliké
Turné, 1594 na Skoupém 86

Kalikrejter viz Kolichrejter z Kolichrejtů

z Kaliště a Otrsfeldu, měšťanský rod, poz-
ději měšťanský erbovní rod s predikátem,
od 1583 rytířský rod

- *N.*, dcera Václava z Kaliště a Otrsfeldu
383
- *Václav* [z. po 1606], rozený Bresler
z Otrfeldu, 1578-1581 se psal Václav
Skaliště jinak Breslar z Otrfeldu nebo
Skaliště z Otrfeldu, 1581 polepšení erbu
a majestát, aby se psal z Kaliště a Otrsfel-
du, v Novém Městě pražském, na mlýně
Tírném, prokurátor (poručník) a řečník
u šlechtických soudů, 1589, 1590, 1593,
1595, 1596/1, 1596/2, 1599, 1600 relátor
usnesení zemských a generálních sněmů,
od 1601 rada Rudolfa II. Habsburského,
1601 a 1605-1606 správce úřadu králov-
ského prokurátora 119, 383, 481

Kambor, poddaný Fridricha Vančury z Řeh-
nic 15

Kamýcká ze Lstiboře viz Hrušovská ze Lsti-
boře; Libenická ze Lstiboře

Kamýcká, rozená Kaplířová ze Sulevic,
Lidmila, sestra Magdaleny Vosterské Ka-
plířové ze Sulevic, manželka Jana Všebo-
ra Kamýckého ze Lstiboře, pak Václava
Rychnovského z Rychnova, matka Vilé-
ma Všebova a Mikuláše Kamýckých ze
Lstiboře 40

Kamýcký ze Lstiboře, rytířský rod

- rod 40
- *Albrecht* [z. 1585], otec Anny, provdané
Hrušovské ze Lstiboře, na Obráství, 1556-
1557, 1583-1584 hejtman Kouřimského
kraje, 1557-1573 přisedící dvorského
a komorního soudu, 1561, 1565, 1567,
1569-1570, 1571, 1573, 1575/1, 1575/2,
1575/3, 1583/1, 1583/2 relátor usnesení
zemských a generálních sněmů, 1567 nej-
vyšší berník 87, 90, 93, 108, 127, 152,
153, 157, 268
- *Mikuláš* [z. kol. 1600], bratr Viléma Vše-
bova Kamýckého ze Lstiboře, na Žerno-
sekách, Kamýku 40
- *Vilém Všebor* [z. po 1596], bratr Mikuláše
Kamýckého ze Lstiboře, na Žernosekách,
Libochovanech 40

Kapelle, Pavel, 1584 prokurátor (poručník)
a řečník u šlechtických soudů 220

Kaplíř ze Sulevic, rytířský rod

- rod 79
- *Albrecht Zdeněk* [z. 1596], syn Petra
Kaplíře ze Sulevic, manžel Markéty Van-
čurové z Řehnic, ovdovělé Vřesovcové,
na Brodčích, Velkých Horkách, Valečo-
vě, 1592-1593 hejtman Boleslavského
kraje, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2 relátor
usnesení zemských a generálních sněmů
62, 303, 334, 366, 367, 369, 372, 384,
396, 403, 447, 481
- *Jan* [z. 1598], bratr Jaroslava Kaplíře ze
Sulevic, na Čížkovicích 40
- *Jaroslav* [z. před 1615], bratr Jana Kaplí-
ře ze Sulevic, na Nové Vsi, Čížkovicích,
Želechovicích, 1590, 1596/1, 1596/2,
1599, 1608/2, 1609/1610 relátor usnesení
zemských a generálních sněmů, 1605-
1606, 1607-1608, 1609-1610, 1611-1612,
1613-1614 hejtman Litoměřického kraje
39, 225
- *Jiřík* [z. 1587-1588], syn Mikuláše Kaplí-
ře ze Sulevic, bratr Zdeslava Kaplíře ze

- Sulevic, Lidmily, provdané Kamýcké, pak Rychnovské ze Sulevic a Magdaleny, provdané Vosterské Kaplířové ze Sulevic, na Košťálově, Bosyni 38, 39, 40, 118, 181, 182, 225, 241, 253, 258, 260, 261, 282, 298, 313, 374
- *Jiřík Kamarýt* [z. 1601-1603], bratr Viléma Kaplíře ze Sulevic, na Milešově, Nedvědiči 63, 265, 407, 408
 - *Mikuláš*, manžel Doroty, rozené Beřkovské ze Šebířova, otec Zdeslava a Jiříka Kaplířů ze Sulevic, Lidmily, provdané Kamýcké, pak Rychnovské ze Sulevic a Magdaleny, provdané Vosterské Kaplířové ze Sulevic, na Košťálově, Kokoříně 374, 408
 - *Petr* [z. 1576], otec Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic, manžel Elišky Malovcové z Malovic, na Brodcích, Neustupově, 1565, 1569-1570, 1571, 1574, 1575/1, 1575/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1571-1572, 1575-1576 hejtman Boleslavského kraje, 1574 stolník Ferdinanda Tyrolského 19, 20, 28
 - *Tobiáš* [z. 1599], manžel Anežky Žďárské ze Žďáru, na Sulejovicích, Březně, 1573, 1595 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1578-1579, 1589-1590, 1598-1599 hejtman Litoměřického kraje 40, 169, 279, 307
 - *Vilém* [z. 1589-1594], bratr Jiříka Kamarýta Kaplíře ze Sulevic, na Želivcích 265
 - *Volf* [z. před 1595], na Netlukách 397
 - *Zdeslav* [z. před 1603], syn Mikuláše Kaplíře ze Sulevic, bratr Jiříka Kaplíře ze Sulevic, Lidmily, provdané Kamýcké, pak Rychnovské ze Sulevic a Magdaleny, provdané Vosterské Kaplířové ze Sulevic, na Košťálově, 1583 výběrčí posudného v Litoměřickém kraji, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1600-1601 hejtman Litoměřického kraje 40, 260, 298, 313, 374, 392
- Kaplířová ze Sulevic* viz Kamýcká ze Sulevic; Pětipeská ze Sulevic; Rychnovská ze Sulevic
- Kaplířová, rozená Beřkovská ze Šebířova**, *Dorota*, manželka Mikuláše Kaplíře ze Sulevic na Košťálově, Kokoříně, matka Zdeslava a Jiříka Kaplířů ze Sulevic, Lidmily, provdané Kamýcké, pak Rychnovské ze Sulevic a Magdaleny, provdané Vosterské Kaplířové ze Sulevic 258

- Kaplířová, rozená Malovcová z Malovic**, *Alžběta* [z. po 1591], manželka Petra Kaplíře ze Sulevic, matka Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic, na Neustupově, Brodcích 20, 31, 52, 59, 134, 135, 230
- Kaplířová, rozená Žďárská ze Žďáru**, *Anežka* [z. po 1588], manželka Šťastného Škrovada ze Škrovady na Cítově, pak od 1580 Alexandra Kaplíře ze Sulevic na Hliňanech, pak Tobiáše Kaplíře ze Sulevic, na Cítově 169
- Kapoun ze Svojkova**, rytířský rod
- *Albrecht* [z. 1604], syn Jana staršího Kapouna ze Svojkova, v Chrudimi 429, 435
 - *Jan starší* [n. 1527, z. 1595], otec Albrechta Kapouna ze Svojkova, v Pardubicích, na Bartoušově, Borovnici, 1567, 1571, 1574 výběrčí posudného v Chrudimském kraji, 1569-1570, 1573, 1574, 1575/2, 1580, 1582, 1586, 1589, 1593, 1595 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1576, 1577, 1578 výběrčí posudného v Hradeckém kraji 429
- Karásek**, manžel Anny Karáskové, poddaný Adama Budovce z Budova 16
- Karásková, Anna**, manželka Karáska, poddaná Albrechta Pětipeského ze vsi Doubravička 16
- Karel V. Habsburský** [n. 24. 2. 21. 9. 1500, z. 1558], bratr Ferdinanda I. Habsburského, 1506-1556 vévoda burgundský, 1516-1556, španělský král, 1531-1556 římsko-německý císař 9
- Karel z Burgau** [n. 1560, z. 1618], syn Ferdinanda Tyrolského a Filipíny Welserové, burgavský markrabě, nellenburský a hohensberský hrabě, od 1594 polní maršálek 60, 67
- Karel ze Svárova**, rytířský rod
- *Václav* [z. před 1610], na Oseku, Suchomastech 131
- Karlík z Nežetic**, rytířský rod
- *Zikmund* [z. po 1595], na Vysoké Libni, Slatiňanech, 1590, 1595 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 161, 321, 425 [?]
- Kašperský z Rájova**, měšťanský rod, od 1556 měšťanský erbovní rod s predikátem
- *Martin* [z. po 1581], v Mladé Boleslavi, 1565 založil v Mladé Boleslavi literátské bratrstvo 62
- Kateřina**, dcera Blažka, poddaná Albrechta Pětipeského ze vsi Šemanovice 374

- Kateřina**, dcera Havla Michalce, poddaného Zikmunda Belvice z Nostvic ze vsi Sřemy 328
- Kateřina**, manželka Jana, kněze, faráře ve vsi Mělnické Vtelno 290
- Kateřina**, poddaná Albrechta Pětipeského 291
- Katuše**, dcera Tomáše, poddaná Václava Smrčky ze Mnichu ze vsi Čečelice 322
- Kavka z Řičan**, panský rod
- *Herald* [z. 1562-1563], na Štěkni, Švihově, Novém Hradě, 1543/1, 1545/1, 1545/2, 1546, 1547/1, 1547/3, 1549, 1552, 1553, 1556, 1557, 1558, 1561 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1540-1541, 1544-1545, 1546-1547, 1553-1554 hejtman Prácheňského kraje 282
 - *Oldřich*, na Švihově, blíže neidentifikovaná osoba 335
 - *Vilém* [z. po 1638], na Štěkni, 1593-1594 hejtman Prácheňského kraje 432
- Kekule ze Stradonic**, rytířský rod
- *Hynek*, na Stradonicích 20
- Kelbl z Gejsinku**, rytířský rod
- *Adam* [z. 1590-1593], otec Bernarda Kelbla z Gejsinku, na Předlicích 292
 - *Bernard* [z. po 1598], syn Adama Kelbla z Gejsinku, 1589 v Chomutově, 1591 ve Světcí, 1595 na Předlicích, 1598 na Hrbovicích 397
- Khýn z Khýnu**, rytířský rod
- *Ondřej (Andreas)* [z. po 1596], 1564 revers k zemi, 1591 ve městě Brandýs nad Labem, v Satalicích 110, 115, 116, 117, 119, 120, 121, 122, 465
- Kladivo, Jiřík**, poddaný bratrů Viléma Voka a Heníka z Valdštejna ze vsi Kosořice 323
- Klepl, Valenta**, poddaný Jana z Vartemberka z městečka Doksy 430
- Kliks, Fridrich**, jezdec (rejtár) v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte 433
- Kloud, Jiřík**, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čečelice 308, 352, 452
- Klusák z Kostelce**, rytířský rod
- *Albrecht mladší* [z. 1595-1598], syn Oldřicha Klusáka z Kostelce, bratr Anny Klusákové z Kostelce 151, 219, 250, 276, 278
 - *Albrecht starší* [z. 1609], syn Jana Klusáka z Kostelce, v Lovčicích, v Chlumci nad Cidlinou, 1590 rada soudu purkrabství Hradeckého kraje 42, 151, 219, 223, 250, 276, 278
 - *Jan Adam* [z. 1615], syn Jiříka Klusáka z Kostelce a Lidmily Seletické ze Smojna, na Hroubovicích, 1599 berník Chrudimského kraje 42, 151, 250, 449
 - *Jiřík* [z. 1583], bratr Oldřicha a Jana Klusáků z Kostelce, manžel Lidmily Seletické ze Smojna, otec Jana Adama, Mandaleny, Kateřiny a Johanky Klusákových z Kostelce, na Horkách, Čečelicích, 1569-1570, 1574 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 17, 19, 42, 36, 93, 250, 276, 322
- Klusáková z Kostelce* viz Homutová z Kostelce; Valatková z Kostelce
- Klusáková z Kostelce, Anna**, dcera Oldřicha Klusáka z Kostelce, sestra Albrechta mladšího Klusáka z Kostelce 276
- Klusáková z Kostelce, Johanka**, dcera Jiříka Klusáka z Kostelce a Lidmily Seletické ze Smojna, sestra Jana Adama Klusáka z Kostelce 42
- Klusáková z Kostelce, Kateřina**, dcera Jiříka Klusáka z Kostelce a Lidmily Seletické ze Smojna, sestra Jana Adama Klusáka z Kostelce 42
- Klusáková z Kostelce, Magdalena**, dcera Jiříka Klusáka z Kostelce a Lidmily Seletické ze Smojna, sestra Jana Adama Klusáka z Kostelce, manželka Hynka Talacky z Ještětic 42, 151
- Klusáková, rozená z N., N.**, manželka Oldřicha Klusáka z Kostelce na Rokytovcí, matka Albrechta mladšího a Anny Klusákových z Kostelce 278
- Klusáková, rozená Seletická ze Smojna, Lidmila**, manželka Jiříka Klusáka z Kostelce, pak N. Smrčky ze Mnichu 42, 151, 276, 322
- Klusáková, rozená Vančurová z Řehnic, Kateřina**, manželka Ondřeje Klusáka z Kostelce na Radovesicích 146, 147
- Kninský**, měšťanský rod
- *Šalamoun (Šalomon)* [z. 1595], měšťan a písař radní ve městě Kostelec nad Labem 374
- Kníže, Adam**, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Radouň 446
- Kníže, Pavel**, otec Martina, poddaného Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Radouň 288

- Knobloch, Andres**, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Truskavna 267
- Kobylnický z Kobylnic**, rytířský rod
– *Jindřich* 20
- Koc z Dobrše**, rytířský rod
– *Václav mladší* [z. po 1592], na Bešetíně 351
- Kohout**, měšťanský rod
– *Václav*, měšťan královského města Slaný, na Neprobylicích 11
- Kokta, Mikuláš**, pekař, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 375
- Kolichrejtar z Kolichrejtů**, rytířský rod
– *Jan*, 1585 na Poříčí, 1589 harcír Rudolfa II. Habsburského 381, 438
- z Kolovrat**, panský rod
– *N.*, 335
- Koniř, Jan**, poddaný Jana Novohradského z Kolovrat ze vsi Horní Slivno 474, 479
- Kopice, Vávra**, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín 141
- Kordulová ze Sloupna* viz *Střelová ze Sloupna*; *Švihovská ze Sloupna*
- Korka z Korkyně**, rytířský rod
– *Pavel* [z. 1598], v Suchém Dole, na Ostrově, 1556, 1557, 1561, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/2, 1576, 1577/1, 1577/2, 1578, 1582, 1583/2, 1586, 1588, 1589, 1590, 1593, 1596/1, 1596/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1558-1560 starosta komorníci u úřadu desek zemských, 1568, 1571 nejvyšší berník, 1570-1582 hejtman komorního panství Dobříš, 1594 plukovník v pěším pluku 63, 67, 168, 232
- Kostomlatská, rozená Vančurová z Řehnic**, *Magdalena*, dcera Jindřicha Vančury z Řehnic, sestra Mikuláše Buriana Vančury z Řehnic, manželka Karla Kostomlatského z Řehnic, pak Jiříka Vratislava z Mítrovic 41
- Kostomlatský z Vřesovic**, rytířský rod
– *Karel* [z. 1587], manžel Magdaleny Vančurové z Řehnic, na Kuncberku, Blažimi, Ploskovicích, Býčkovcích, 1571, 1573, 1574, 1577/1, 1582, 1583/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 41
– *Petr* [z. 1604], na Ploskovicích a Býčkovcích, 1574, 1582, 1590, 1593 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1590-1591, 1603-1604 hejtman Litoměřického kraje, 1601, 1602 mustřer Litoměřického kraje 39, 40, 225
- Kotulinský z Kotulína**, rytířský rod
– *Mikuláš*, v Řevničově, 1592 hejtman na Roudnici nad Labem, 1596 hejtman na Lanšperce 374
- Kozelka z Hřivic**, rytířský rod
– *Mikuláš* [z. po 1577], na Neprobylicích, Černčicích, 1561 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 11
- Krajíř z Krajku**, panský rod
– *Adam* [z. 17. 5. 1588], bratr Karla Krajíře z Krajku, na Mladé Boleslavi, Kosmonosích, 1569-1570, 1571, 1573 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1578-1579 hejtman Boleslavského kraje 58, 59, 59, 70, 78, 82, 233, 237, 244
– *Karel* [z. 1577], bratr Adama Krajíře z Krajku, na Mladé Boleslavi, Kosmonosích, 1569-1570, 1571, 1573, 1575/1, 1575/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1572-1573 hejtman Boleslavského kraje 45
- Král, Tomáš**, poddaný Albrechta Pětipeského 188
- Kralický z Kralic**, rytířský rod
– *Jan Fridrich* [z. před 1609], na Kralicích, vojenský komisař na Moravě 445
- Krátký, Jíra**, poddaný Oldřicha Hrzána z Harasova ze vsi Jestřebice 466
- Kristián z Koldína**, měšťanský erbovní rod s predikátem
– *Pavel* [n. 1530, z. 11. 1. 1589], měšťan Starého města pražského, kancléř Starého Města pražského, právník, 1585, 1586, 1587 nejvyšší berník 48
- Krmele, Jeroným**, poddaný, blíže neidentifikovaná osoba 96
- Kršňák, Martin**, služebník bratrů Viléma Voka a Heníka z Valdštejna na Dobrovici 310
- Kryštof**, manžel Mandaleny, bradýř z města Čáslav 62, 68, 421
- Kryštof**, poddaný kláštera svatého Vavřince v Pšovce u Mělníka 291
- Kryštůfek**, chalupník, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín 141
- Kříkava, Jeroným jinak Jaroš**, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čechelice 385
- Křinecký z Ronova**, panský rod
– *Bohuslav* [z. 24. 8. 1598], na Dětenicích, Jeseníku, Dřevenicích, Vlčicích, Novém Ronově, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1578, 1582, 1583/2, 1589, 1593,

- 1595, 1596/1, 1598 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1574 stolník Ferdinanda Tyrolského, 1575-1576 hejtman Boleslavského kraje 21, 20, 34, 59, 131, 174, 257, 456
- *Kryštof* [z. po 1589], na Ledcích, Loučeni, 1575/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 59, 198
- Kuba, Mikuláš**, poddaný ze vsi Čečelice 308
- Kubínová, Kateřina**, měšťka královského města Slaný, na Neprobylcích 11
- Kulhánková, Anna**, manželka Jiříka Šedivého, poddaná Albrechta Pětipeského 217
- Kulich, Jan**, rychtář, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přivory (Dolní) 164, 200, 201
- Kulich, Petr**, poddaný Karla Častovce Myšky ze Žlunic ze vsi Libiš 360
- Kvasejovský z Kvasejovic**, měšťanský [?] erbovní rod s predikátem
- *Václav* [z. po 1594], v Charvatcích, úředník na panství Dobrovice 43, 121, 252
- Kyšperský z Vřesovic**, rytířský rod
- *Jetřich* [z. 2. 4. 1599], na Vchynicích, Bašti, Chlumíně, Zátvoru, 1573, 1577/1, 1578, 1582, 1583/2, 1588, 1589, 1593, 1595, 1596/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 39, 225, 268
- L. z L., S.**, blíže neidentifikovaná osoba 391
- Labounský z Labouně**, rytířský rod
- *Jan* [z. po 1596], 1568, 1596 na klášteře Hradiště nad Jizerou, 1553, 1554, 1556, 1557, 1567, 1569-1570, 1571 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 59, 153, 215
- Leibnic z Leibnic**, rytířský rod
- *Zikmund* [z. po 1596], manžel Evy Lebnové z Lebnu, 1581, 1589 v Řehnicích, 1589 ve velečkově dvoře v Kačově/Kačovci, 1594, 1595 v Novém Městě pražském, 1584, 1588 úředník na Chvatěrubech, 1591 hejtman na klášteře svaté Dobrotivě v Zajčově 347, 440, 441
- Leibnicová z Leibnic* viz Obitecká z Leibnic
- Leibnicová, rozená Lebnová z Lebnu, Eva** [z. po 1592], manželka Zikmunda Leibnice z Leibnic 347, 440
- Leipolt z Mořežab**, měšťanský [?] erbovní rod s predikátem
- *Jakub* [z. po 1611], 1593, 1611 v Novém Městě pražském, služebník Jana Markvartha z Hrádku na Nekmíři, Ouňovicích a Trpístech, 1595 úředník na Nekmíři 216
- Leipoltová, rozená z N., N.**, matka Jakuba Leipolta z Mořežab 216
- Lejdych z Čečelic**, rytířský rod
- *Jan* [z. po 1521], v Čečelicích 308, 464
- Lenkovič**, chorvatský šlechtický rod
- *Iván*, [z. 22. 6. 1569] polní hejtman, velitel uskoků, od 1556 vrchní velitel vindické a kraňské vojenské hranice 45
- Leskovec z Leskovce**, rytířský rod, od 1583 panský rod
- *Albrecht* [z. 1584], na Horní Cerekvi, 1583 stolník Rudolfa II. Habsburského, 1583/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 47, 50
- Lhotský ze Ptení**, rytířský rod
- *Jan* [z. po 1602], na Přivorách (Horních), v Řehnicích 35, 36, 143
- Libnická, rozená Kamýcká ze Lstiboře**, *Anna*, dcera Albrechta Kamýckého ze Lstiboře, manželka Jana Libenického z Vrchovišť na Libenicích, Jeníkově 268, 269
- Liběchovská z Liběchova* viz Hozlaurová z Liběchova; Hýzrllová z Liběchova
- Libštejnský z Kolovrat**, panský rod
- *Hendrych* [n. kol. 1570, z. 6. 3. 1646], na Starosedlském Hrádku, Žichovicích, 1594 plukovník v pěším pluku, 1594 stolník arciknížete Arnošta Habsburského, 1596-1612 komorník Rudolfa II. Habsburského, 1601, 1604, 1605/1, 1605/3, 1606, 1607, 1608/1, 1608/2, 1616, 1617 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1603-1613 přisedící dvorského a komorního soudu, 1607-1608, 1609-1610, 1612-1613 hejtman Prácheňského kraje, 1612-1617 hejtman Nového Města pražského, 1613-1617 rada a komorník arciknížete Albrechta Habsburského, 1614 nejvyšší berník, 1616-1619 komorník Matyáše Habsburského, 1617-1619 přisedící zemského soudu 67
 - *Jaroslav* [z. 1595], na Petrohradě a Rabštejně nad Střelou, 1553, 1554, 1556, 1557, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1574, 1575/1, 1575/2, 1577/1, 1583/1, 1583/2, 1586, 1588, 1589 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1557-1558, 1559-1560, 1563-1564, 1568-1569 hejtman Žateckého kraje, 1567-1590 přisedící dvorského a komorního soudu, 1570-1595 zemských fojt Dolní Lužice 232

Lidl z Myslova, od 1570 **L. z Lidlova**, rytířský rod

- *Pavel* [z. 1594], na Šimberku a Königshanu, 1554, 1560 taxátor v české komoře, 1557 registrátor v české komoře, 1557-1577 sekretář v české komoře, 1580 revers k zemi, 1580-1594 rada v české komoře, 1586 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 130, 167, 202, 238, 300, 399

Lidmila, dcera Roubička, poddaná Jiřika Kaplíře ze Sulevic 225

Lifejn, měšťanský rod

- *Šimon*, primas městečka Brandýs nad Labem, 1564, 1580 důchodní písař na komorním zámku a panství Brandýs nad Labem 100

Linhart z Najenperku, měšťanský rod (Linhart Plaňanský), od 1590 měšťanský erbovní rod s predikátem, od 1609 rytířský rod

- *Adam* [n. 1566, z. 2. 8. 1617], ve Starém Městě pražském, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů, 1604, 1607 služebník Rudolfa II. Habsburského, 1605 správce úřadu královského prokurátora 395, 422, 432, 481

Litmír z Háje, rytířský rod

- *Jiřík* [z. 1582-1588], na Přerubenicích, 1574 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 102

Líva, Václav [n. 1884, z. 1952], český historik 80

Lobečský z Lobče, rytířský rod

- *Hendrych*, na Lobči 453
- z Lobkovic* viz Hasištejnský z Lobkovic; Popel z Lobkovic; Valdštejnská z Lobkovic; Vartemberková z Lobkovic

Lokšanová z Lokšan viz Popelová Lobkovic-ká z Lokšan

Long z Kwancendorfu (*Kwancendorfu*), rytířský rod

- *David* 427

Loubský z Lub, rytířský rod

- *Fridrich*, na Zálužanech 73, 487
- Lukavecká z Lukavce* viz Vojkovská z Lukavce

Lukavecký z Lukavce, rytířský rod

- bratři *Jetřich, Jan, Adam, Petr, Václav, Jindřich, Matěj* a *Jiřík*, synové Zdeňka Lukaveckého z Lukavce na Souticích 264
- *Petr* [z. po 1623], na Souticích, Třebešicích, 1609-1610 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 437

Lukeš, chalupník, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín 141

Luníkovská z Vraniho, Anna [z. 1568], dcera Jiřika Luníkovského z Vraniho a Magdaleny Pětipeské z Chýš a Egrberku, sestřenice Albrechta Pětipeského, na Blahoticích 7, 8, 11, 13, 14, 16, 23, 24, 7

Luníkovská, rozená Pětipeská z Chýš a Egrberku, Magdalena [z. po 1559], dcera Jana Pětipeského z Chýš a Egrberku, děda Albrechta Pětipeského, manželka Jiřika Luníkovského z Vraniho, matka Anny Luníkovské z Vraniho 7, 8, 15

Luníkovský z Vraniho, rytířský rod

- *Jiřík* [z. 14. 3. 1551], manžel Magdaleny Pětipeské z Chýš a Egrberku, otec Anny Luníkovské z Vraniho, na Blahoticích 7

Macek, Matěj, koníř, bližší neidentifikovaná osoba 432

Macura, Jiřík / Jira, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Kojovice 77, 103

Macurka, kuchařka, poddaná Adama Voračického z Paběnic 18

Mach, rychtář, poddaný Bohuslava Křineckého z Ronova ze vsi Hrubý Jeseník 257

Machiavelli, Niccoló (Mikuláš) [n. 3. 5. 1469, z. 21. 6. 1527], kancléř florentské republiky (Itálie), filozof, diplomat a spisovatel 391

Majer, Martin, posel, poddaný Albrechta Pětipeského 473

Makalka, bližší neidentifikovaná osoba 67

Malcán, svobodný pán na Miliči a Pence-líně, panský rod

- *Jáchym* [z. po 1592], na Miliči a Pence-líně, 1578-1579 dvořan Rudolfa II. Habsburského, 1579-1584 stolník Rudolfa II. Habsburského, 1591 revers k zemi 426

Malovcová z Malovic viz Homutová z Malovic; Kaplířová z Malovic

Malovcová, rozená Přepyšská z Rychmburku, Kateřina [z. 1596] manželka Viléma staršího Malovce Kosoře z Malovic, na Andělské Zahradě 21, 92, 456, 459, 460, 462

Malovec Kosoř z Malovic, rytířský rod

- *Vilém starší* [z. 1592], manžel Magdaleny Rutové z Dírné, pak Kateřiny Přepyšské z Rychmburku, na Nemyšli, Maršovicích, Butovicích, Kolodějích, Valečově, Anděl-

- ské Zahradě, Zbraslavicích, 1579, 1580, 1581, 1582 nejvyšší polní colmistr, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1574, 1583/1, 1583/2, 1586, 1588, 1589, 1590 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1569-1570 výběrčí posudného ve Vltavském kraji, 1572-1578 místopísař, 1579, 1580, 1581-1582, 1582-1583, 1584, 1585, 1586, 1587, 1588, 1589 nejvyšší berník, 1590-1591 hejtman Čáslavského kraje 15, 21, 92, 173, 204, 390
- Malovec z Malovic**, rytířský rod
- *Jan* [n. 1549, z. 1598], na Kamenici nad Lipou a Chýnově, 1568-1574 stolník Ferdinanda Tyrolského, 1573, 1574, 1577, 1580, 1582, 1583, 1586, 1588, 1590, 1593 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1581-1585 přísedící dvorského a komorního soudu, 1589-1590, 1598-1599 hejtman Bechyňského kraje, 1592-1598 přísedící zemského soudu, 1596-1598 muštrher Bechyňského kraje 20
- Mamingar z Loku**, rytířský rod
- *Martin* [z. 1584], na Horoméřicích a Šestajovicích, 1561 revers k zemi, 1561 nejvyšší kuchmistr Ferdinanda Tyrolského, 1567, 1569-1570, 1571 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1572, 1582 hejtman komorního panství Brandýs nad Labem 123
- Manda**, dcera Tomáše, manželka kulhavého krejčího, poddaná 322
- Mandalena**, manželka Kryštofa, bradýře z města Čáslav 421
- Mandalina**, dcera Jirky, poddaná Jiříka Kaplíře ze Sulevic 225
- Mandelína**, mlynářka ze mlýna pod vsí Krnsko, poddaná Fridricha Vančury z Řehnic ze vsi Krnsko 15
- z *Mansfeldu* viz Vartemberková z Mansfeldu
- Marek**, blíže neidentifikovaná osoba 93
- Mareš, Petr** [n. 1977], český archivář 80
- Mariana**, dcera Havla Michalce, poddaného Zikmunda Belvice z Nostvic ze vsi Sřemy 328
- Markéta jinak Maruše**, poddaná Adama Krajíře z Krajku 244
- Markvart z Hrádku**, rytířský rod
- *Jan* [z. 1591-1595], na Nekomíři, 1567-1568, 1576-1577 hejtman Plzeňského kraje 20
- Marta**, dcera Vondráčka, poddaná ze vsi Přivory (Horní) 143
- Martin**, syn Jana, rychtáře, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic 225
- Martin**, syn Pavla Knížete, poddaného Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Radouň 288
- Martin**, kněz, manžel Kateřiny, farář ve vsi Mělnické Vtelno 290
- Martin**, řezáč na Petříkově, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přivory (Dolní) 164, 200, 201
- Martínek**, poddaný Mikuláše Pětipeského 314
- Maruše**, manželka Jiříka Míky, poddaná 434
- Maruška**, poddaná Albrechta Pětipeského 291
- Mašek Vlčihorský**, rytířský rod
- *Václav* 13
- Maštalíř**, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čechelice 339
- Matěj**, syn Havlasa, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic 225
- Matěj**, hajný, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Šemanovice 374
- Matěj**, hajný, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic 225
- Matěj**, sládek, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 188, 190
- Matěj**, tkadlec, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 136
- Matěj jinak Matějka**, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín 141
- Matěj Holatků**, poddaný Rudolfa II. Habsburského ze vsi Všetaty 190
- Matěj Jansův**, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic 225
- Matěj Kmentů**, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přivory (Dolní) 164, 200, 201
- Matěj Mudrů**, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přivory (Dolní) 164, 200, 201
- Matěj Petráňů**, čeledín Albrechta Rachmberka z Rachmberku 28
- Matouš**, syn Jiříka, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín 141
- Matouš**, syn Lorence Jakubce, poddaný Hendrycha Lobečského z Lobče 453
- Matouš**, kovář, radní, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 374
- Matouš**, rychtář, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čechelice 385
- Matyáš**, blíže neidentifikovaná osoba 192
- Matyáš**, kovář, soused ve městě Mladá Boleslav 294
- Matyáš Habsburský** [n. 24. 2. 1557, z. 20. 3. 1619], syn Maxmiliána II. Habsburského,

- bratr Rudolfa II. Habsburského, rakouský arcikníže, 1612-1619 římskoněmecký císař, 1612-1619 český král a 1612-1619 uherský král 60, 63, 64, 65, 66, 67, 70, 415
- Maxmilián II. Habsburský** [n. 31. 7. 1527, z. 12. 10. 1576], syn Ferdinanda I. Habsburského, bratr Ferdinanda Tyrolského, otec Rudolfa II. Habsburského a Matyáše Habsburského, rakouský arcikníže, 1564-1576 římskoněmecký císař, 1564-1576 český král a 1564-1576 uherský král 9, 18, 25, 27, 45, 46, 59, 6, 8, 24, 27, 29, 30, 37, 38, 481
- Maxmilián III. Habsburský** [n. 12. 10. 1558, z. 2. 11. 1618], syn Maxmiliána II. Habsburského, rakouský arcikníže, 1587 polský král, 1590 velmistr Řádu německých rytířů, 1597 vrchní velitel císařských vojsk 60, 70, 75
- Mehl ze Střelic**, rytířský rod
- *Jiřík* [n. 1517, z. 24. 1. 1589], na Grabštejně, Rumburku, manském hradu Boleslav ve Slezsku, doktor práv, 1558-1589 německý místokancléř, 1562 nejvyšší hofrychtář knížectví Javorského, 1565, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1579 revers k zemi, rada Rudolfa II. Habsburského 24, 59, 203
- Mehmed III.** [n. 26. 5. 1566, z. 21. 12. 1603], syn Murada III., 1595-1603 sultán Osmanské říše 70
- Melichar**, řezník, poddaný Mikuláše Vtelnského ze Vtelna 301
- Menšík z Menštejna**, od 1577 rytířský rod
- *Jakub* [z. 23. 9. 1614], od 1611 manžel Alžběty Pětipeské z Chýš a Egrberku, dcery Jiříka Pětipeského z Chýš a Egrberku, na Mokropsech, Vonoklasech, Osově, Skříplu, 1583 hejtman při úřadu nejvyššího purkrabství pražského, 1584-1588 vrchní písař soudu nejvyššího purkrabství pražského, 1590, 1602, 1603 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1593-1601 místosudí, 1601-1603 královský prokurátor, 1601-1614 přisedící dvorského a komorního soudu, 1601-1607, 1613-1614 rada české komory, 1603-1614 purkrabí Pražského hradu 265, 451
- Metých z Čechova**, rytířský rod
- *Kryštof* [z. po 1597], na Kličině, Prnovicích, 1579-1587 jízdní šlechtík Rudolfa II. Habsburského, 1579-1582 hejtman na Křivoklátě, 1587-1597 hejtman na Poděbradech, do 1597 hejtman na Kolíně 239
- Mezeřícká, Regina**, manželka Matyáše Mezeříckého, měšťana Nového Města pražského 387, 395
- Mezeřícký**, měšťanský rod
- *Matyáš*, manžel Reginy, měšťan v Novém Městě pražském 387, 395
- Měšický (Semechovský) ze Semechova**, rytířský rod
- *Jan* [z. po 1581], na Měšicích 131
- Míčan z Klinštejna a Roztok**, panský rod
- *Čeněk* [z. 9. 2. 1580], na Borovsku, Hostivaři, Kamenici, 1565-1566, 1568-1569 hejtman Časlavského kraje, 1569-1570, 1571, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1577/1, 1578 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1572-1576 purkrabí Hradu pražského, 1576-1577, 1577, 1578, 1579 nejvyšší berník 46
- Michalec, Havel**, poddaný Zikmunda Belvice z Nostvic ze vsi Střemy 327, 328
- z Michalovic (de Michaelis)**
- *Fridrich* [z. po 1594], z Benátek (Itálie), mistr, kněz, 1560-1593 převor kláštera obutých augustiniánů svatého Vavřince v Pšovce u města Mělník, nejvyšší vikář v Království českém 291
- Míka, Jiřík**, manžel Maruše, poddaný 434
- Mikeš, Mikuláš**, čeledín Albrechta Rachmberka z Rachmberku 28
- Mikuláš**, syn Havla Michalce, poddaného Zikmunda Belvice z Nostvic ze vsi Střemy 328
- Mikuláš**, hajný, poddaný Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic ze vsi Sedlec 321
- Mikuláš**, kněz, farář ve vsi Liblice 344
- z Milkova (von Milota)**, rytířský rod
- *Vilém Fridrich*, na Alberöde (v Sasku), rytmistr v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte a nejvyšší leitanant Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte 61, 67, 69, 70, 420, 423, 435, 436, 444, 461, 484
- Mínek, Jan**, syn Tomáše, poddaný Václava Smrčky ze Mnichu ze vsi Čechelice 322
- Minkvic z Minkvic a Dronova**, rytířský rod, od roku 1586 také panský rod
- *Ehrenfried*, na Pyšelích, Holešově, jízdní šlechtík Rudolfa II. Habsburského, 1583 rada apelačního soudu 191

– *Jošt* 448

Miřkovský z Tropčic, rytířský rod

- *Mikuláš* [z. 15. 10. 1575], bratr Viléma Miřkovského z Tropčic, na Miřkově, 1549, 1550 dvořan Ferdinanda I. Habsburského, 1551-1564 kraječ Ferdinanda I. Habsburského, 1564-1567 kraječ Maxmiliána II. Habsburského, 1553, 1556, 1557, 1558, 1561, 1565, 1567, 1570, 1571, 1573, 1574, 1575, 1575, 1575 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1559-1565 hejtman Menšího Města pražského, 1565 správce úřadu hejtmana Pražského hradu, 1565-1575 hejtman Pražského hradu, 1559-1569 přisedící dvorského a komorního soudu, 1570-1575 purkrabí karlístejnský, 1575 nejvyšší písař 42
- *Vilém* [z. 1590], bratr Mikuláše Miřkovského z Tropčic, na Vinarech, Vrchlabí, Miřkově, 1562, 1574 stolník Ferdinanda Tyrolského, 1573 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1573-1574 hejtman Hradeckého kraje 42, 20, 72, 149, 232

Mitrovský z Nemyše, rytířský rod

- *Bohuslav* [z. před 1588] na Jetřichovicích, 1573 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 125, 129, 130, 131
- *Pavel* [z. po 1599], v Šaplavě, v Radíči, na Struhách, Jitkově, Smilově, 1573, 1574, 1589 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 293
- *Václav* [z. po 1599], na Podlešíně, Nové Lhotě, v Novém Městě pražském, 1595, 1596/1, 1596/2, 1597, 1598, 1599, 1600, 1601, 1604, 1606, 1607 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 333

Mlázovský z Těšnice, rytířský rod

- *Jan* [z. 1599], v Dobříši, v Turnově, na Syrovátce, 1576, 1577 úředník na Chotěšicích, 1581, 1591, 1593 hejtman na Frýdlantu, 1589 úředník na Rožďalovicích, 1591, 1593 hejtman na Zawidowě, 1595, 1599 hejtman komorního panství Nový Kolín nad Labem 62, 400

Mlíkovský z Mlíkovic, rytířský rod

- *Jiřík*, na Hnidousích 3, 13

Mniřkovský z Entenschlangu, rytířský rod

- *Jiřík*, na Líšné a Okrouhlíku, 1544, 1546 komorní písař na Křivoklátu, 1545 důchodní písař na Křivoklátu, 1559, 1564 hejtman na Křivoklátu 1

Moryn z Kaliště a Otrsfeldu, měšťanský rod, po 1588 měšťanský erbovní rod s predikátem

- *Václav*, měšťan v Praze, 1588 služebník Václava z Kaliště a Otrsfeldu, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů 438, 440

Mošovský z Moravčina (*Moš z Doubravičan*), slezský rytířský rod

- *Šťastný* (*Felix, Felician*), [n. kol. 1556, z. 1609], rytíř řádu svatého Jana Jeruzalémského, komtur maltéžského řádu v Kladsku a na Fürstenfeldě, komendor na Lemberku a Goldberku, 1599, 1603-1605 rada české komory, 1600 truksas Rudolfa II. Habsburského, 1599-1605 hejtman Pražského hradu, 1600 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1602-1608 opavský zemský hejtman 69

Mošour z Valdova, rytířský rod, 1557 erbovní list s predikátem

- *Jiřík* [z. 1592-1593], na Dobřejovicích, 1558, 1561, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1577/1, 1580, 1583/1, 1583/2, 1586, 1588, 1589, 1590 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1562 výběřčí korunovační berně ve Vltavském kraji, 1567 výběřčí posudného v Kouřimském kraji, 1580 rada při úřadu nejvyššího purkrabství pražského, 1582-1593 purkrabí Pražského hradu 203, 343

Moudrý, Jiřík, poddaný ze vsi Hostín 275

Mracká z Dubé viz Hrzánová z Dubé

Mráz, Bartoš, poddaný Mikuláše Vtelenského ze Vtelna ze vsi Čechelice 308

Murad III., [n. 4. 7. 1546, z. 15./16. 1. 1595], 1574-1595 sultán Osmanské říše 59

Myška, Šimon viz Vorel z Kozího Hradu, Šimon

Myška ze Žlunic, rytířský rod

- *Jindřich* [z. 1595], bratr Karla Častovce Myšky ze Žlunic, na Červeném Hrádku (Hrádku nad Pod'ousy), 1590, 1593 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, praporečník (fendrich) v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte 65, 66, 68
- *Karel Častovec* [n. kol. 1558, z. 1602], bratr Jindřicha Myšky ze Žlunic, na Velkých Bečvárech, Obříství, 1590, 1593, 1596/1, 1596/2, 1599 relátor usnesení

- zemských a generálních sněmů 37, 154, 317, 360, 397
- Myšková ze Žlunic, Barbora**, [z. 23. 8. 1634], dcera Karla Častovce Myšky ze Žlunic, sestra Johanky Myškové ze Žlunic, manželka Šťastného Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, manželka Jana Habarta Kostomlatského z Vřesovic 37
- Myšková ze Žlunic, Johanka* viz Pětipeská, rozená Myšková ze Žlunic, Johanka
- Myšková, rozená Sekerková ze Sedčic, Salomena** [z. po 1595], sestra Ladislava Sekerky ze Sedčic, manželka Oldřicha Myšky ze Žlunic na Kamýku nad Vltavou 394
- Neidentifikovaná osoba / osoby** 46, 106, 121, 124, 164, 165, 217, 339, 346, 347, 362, 363, 364, 365, 371, 373, 380, 386, 391, 427, 445
- N.**, bratr Víta, sládka, poddaného Tobiáše Hrzána z Harasova ze vsi Březinka 156
- Nebřehovský z Nebřehovic**, rytířský rod
- *Ondřej* [z. 1577], na Pyšelech, 1554-1555, 1557-1558, 1567-1568, 1569-1570, 1573-1574, 1576-1577 hejtman Kouřimského kraje, 1554, 1556, 1557, 1558, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1576 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1556 berník v Kouřimském kraji, 1565, 1567, 1569-1570 musthr Kouřimského kraje, 1567-1577 přisedící dvorského a komorního soudu 39
- Nejepínský z Nejepína**, rytířský rod
- *Mikuláš* 470
- Němec**, otec Jana, poddaný ze vsi Přivory (Horní) 143
- Němec**, pekař, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 53
- Nepomucký, Linhart** [z. 1618], 1580, 1584 písař důchodní na zámku Křivoklát, 1585, 1602 úředník na zámku Mělník 160, 172, 175, 212
- Netvorský z Břízy**, rytířský rod
- *Albrecht* [z. po 1578], na Netvořici, Čechticích, Břežanech, Lešanech, Jablonné, Osečanech, otec Markéty, manželky Mikuláše Pětipeského z Chýš a Egrberku, 1558, 1567, 1569-1570, 1571, 1574 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 14
- Nostic z Nostic a Kunevaldy**, rytířský rod
- *Mikuláš* [z. po 1590], na Desavě (Dessau), 1579 a 1589 revers k zemi, 1577-1590 rada české komory, 1590 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 58, 59, 64, 65, 74, 75, 130, 167, 202, 238, 300
- Novák**, poddaný Václava Smrčky ze Mnichu ze vsi Čechelice 322
- Novák, Vavřinec**, otec Havla a Lidmily Tkadlecové, poddaný Václava Smrčky ze Mnichu ze vsi Čechelice 399, 439
- Novohradská z Kolovrat* viz Bezdužická z Kolovrat
- Novohradská, rozená Bezdužická z Kolovrat, Anna** [z. 1589], sestra Kateřiny Vartmberské z Kolovrat, manželka Jana Vrábského z Vrábí, pak před 1560 Jáchyma Novohradského z Kolovrat, na Buštěhradě a Košátkách 103, 188, 197
- Novohradský z Kolovrat**, panský rod
- *Jáchym* [z. 17. 1. 1600], manžel Anny Bezdužické z Kolovrat, otec Jana Novohradského z Kolovrat, na Želenicích, Košátkách, Buštěhradě, 1556-1557 hejtman Žateckého kraje, 1567-1568 hejtman Boleslavského kraje, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1576, 1577/1, 1577/2, 1578, 1583/1, 1583/2, 1586, 1588, 1589, 1590, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2, 1597, 1598, 1599 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1568, 1572, 1573 nejvyšší berník, 1571-1577 přisedící dvorského a komorního soudu, 1573-1575 rada dvorské komory, 1575-1577, 1592-1597 prezident české komory, 1577-1600 purkrabí karlštejnský 36, 38, 41, 57, 27, 29, 31, 33, 38, 41, 49, 51, 58, 59, 77, 103, 141, 163, 164, 194, 200, 201, 308, 366, 381, 464
- *Jan* [z. 1613], syn Jáchyma Novohradského z Kolovrat, na Košátkách, 1584 dvořan Rudolfa II. Habsburského, 1584 stolník Rudolfa II. Habsburského, 1593 kraječ Rudolfa II. Habsburského, 1595-1596 číšník Rudolfa II. Habsburského, 1593-1594 (škrtnut) hejtman Boleslavského kraje, 1607-1608 hejtman Slánského kraje, 1593, 1599, 1600, 1608/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1601, 1602, 1604, 1605/1, 1605/2, 1606 musthrer Slánského kraje, 1607-1610 přisedící dvorského a komorního soudu 68, 401, 442, 464, 474, 479

- *Wolf* [narozen kol. 1553, zemřel 18. 1. 1609], na Lnářích, Opálce, 1574, 1577/2, 1580, 1586, 1588, 1589, 1590, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2, 1597, 1598, 1599, 1600, 1601, 1602, 1603, 1604, 1605/1, 1605/2, 1605/3, 1606, 1607, 1608/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1578-1579, 1588-1589 hejtman Prácheňského kraje, 1579-1585 přisedící dvorského a komorního soudu, 1586-1599 přisedící zemského soudu, 1597 nejvyšší berník, 1599-1602 nejvyšší sudí dvorský, 1602-1608 nejvyšší sudí, 1608-1609 nejvyšší komorník 425
- Nyáry z Bedegu**, uherský baronský rod
 - *Pál (Pavel)*, [n. kol. 1550, z. 1607], na Sučanech, 1594 velitel pevnosti Eger (Jager) v Uhrách 75
- Nybšic z Holtendorfu**, rytířský rod
 - *N.*, 473
- Obitecká, rozená Leibnicová z Leibnic**
 - *Kateřina* [z. po 1592], dcera Fridricha Leibnice z Leibnic, manželka Fridricha Obiteckého z Obitec 347, 438, 440, 441
- Obitecký z Obitec**, rytířský rod
 - rod 79
 - *Fridrich* [z. po 1602], manžel Kristýny Dlouhoveské z Dlouhé Vsi, pak od 1591 Kateřiny Leibnicové z Leibnic, 1580 v Kydlinech, 1591 na Hošticích 282, 331, 347, 377, 381, 387, 438, 440, 441, 443
- Od kolek z Újezdce**, rytířský rod
 - *Vilém starší* [z. před 1601], na Malobratřicích, 1568, 1570 úředník na Benátkách nad Jizerou, 1574 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1590-1591, 1599-1600 hejtman Boleslavského kraje 215, 320, 321, 348, 366
- Omštan (Omštejn) ze Stokyně**, moravský rytířský rod
 - *Baltazar*, na Malkovicích, 1582 přijat za obyvatele Markrabství moravského, 1595 mistrher moravské hotovosti 429
- Ondřej**, syn Matěje tkalce, poddaného Albrechta Pětipeského z městečka Byšice, kantor školy ve městě Chrudim 136
- Ondřej jinak Ondráček**, kočí, blíže neidentifikovaná osoba 332
- Opersdorf z Opersdorfu, svobodný pán z Dubu a Frýdštejna**, panský rod
 - *Vilém* [z. 1588] na Heřmanově Městci, 1566 hejtman komorního panství Brandýs nad Labem, 1573, 1574 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1570-1578 rada české komory, 1579-1587 nejvyšší mincmistr, 1588 revers k zemi 27, 29, 38, 41, 49, 51, 58, 59, 64, 65, 74, 75
- Oplť, Kryštof**, bratr Tomáše Oplty, mlynář, poddaný Albrechta Pětipeského 292, 389, 430
- Oplť, Tomáš**, bratr Kryštofa Oplty, rychtář, poddaný Jana z Vartemberka ze vsi Heřmanice 292, 430
- Osmani**, obyvatelé někdejší Osmanské říše 60
- Osovský z Doubravice**, moravský panský rod
 - *Smil* [n. 1548, z. 13. 2. 1613], 1567-1613 na Třebíči, 1575-1604 přisedící moravského zemského soudu, 1594-1595 místodržící úřadu nejvyššího komorníka Markrabství moravského, 1602-1604 místodržící úřadu nejvyššího sudího Markrabství moravského 404
- Osterreich* viz Esterreich ze Měřic
- Ostrovec z Kralovic (Vostrovec z Kralovic)**, rytířský rod
 - *Jan* [z. po 1582], bratr Viléma Ostrovce z Kralovic, na Řičanech, Stříteži, Kuřím, 1565, 1569-1570, 1573, 1574 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 133
 - *Vilém* [z. 1593], bratr Jana Ostrovce z Kralovic, 1580 na Božejově, 1586 na Radonicích, na Vlašimi, Veleni, 1574, 1574, 1586, 1588, 1589, 1590 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1579-1585 místopísař, 1585-1593 přisedící dvorského a komorního soudu, 1585-1592 královský prokurátor 174, 221, 224, 268
- Otto**, Jan [n. 1841, z. 1916], český knihkupec a nakladatel 80
- Oulička z Oulic**, rytířský rod
 - *Václav* [z. 11. 6. 1585], od 1546 služebník Ferdinanda Tyrolského, 1566, 1574 stolník Ferdinanda Tyrolského, 1561, 1572 hejtman na Chomutově, 1567, 1579 hejtman na Křivoklátě 27, 3, 13
- Pálffy**, uherský baronský rod, od 1598 říšský hraběcí rod
 - *Mikuláš*, [n. 10. 9. 1552, z. 23. 4. 1600], na Červeném Kameni a Bratislavě, stolník Maxmiliána II. Habsburského, komorník

- a tajný rada Rudolfa II. Habsburského, kapitán Bratislavského hradu a župan Bratislavské župy, kapitán pevnosti Komárno a župan Komárenské župy 64
- Paprocký z Hlohol a Paprocké Vůle**, polský šlechtický rod
- *Bartoloměj* [n. 1540/1543, z. 1614], historik, heraldik a genealog 9, 14, 23, 64, 75
- Pavel**, syn Havlasa, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic 225
- Pavel**, poddaný Albrechta Pětipeského 471
- Pavel**, poddaný Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic ze vsi Kokořín 261
- Pavliček**, pachole, poddaný Albrechta Pětipeského 261
- Pavlík**, otec Jakuba, poddaný kolegiátní kapituly svatých Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi ze vsi Všetaty 318
- Pavlovský z Pavlovic**, rytířský rod
- *Stanislav* [z. 2. 6. 1598], 1579-1598 olomoucký biskup, hrabě české královské kaple, 1588 knížecí titul, rada 426
- Pecingár z Bydžína**, rytířský rod
- sourozenci *Václav Mikuláš*, *Dorota* a *Alžběta*, děti Baltazara Pecingára z Bydžína a Kateřiny Hrzánové z Harasova 273
 - *Albrecht* [z. po 1596], bratr Baltazara Pecingára z Bydžína, na Choustníkově Hradišti, Novém Vamberku, 1596/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 273
 - *Baltazar* [z. 1586-1588], bratr Albrechta Pecingára z Bydžína, manžel Kateřiny Hrzánové z Harasova, na Choustníkově Hradišti, Starém Vamberku 41, 107
- Pecingárová, rozená Hrzánová z Harasova, Kateřina** [z. před 1589], dcera Václava Hrzána z Harasova, manželka Baltazara Pecingára z Bydžína 41, 109, 280
- z Pejceldorfu**, rytířský rod (1560 konfirmace starožitného vladectví a erbu pro Damiána Březana z Pejceldorfu)
- *Damián* [z. po 1595], na Housece, Skalce, Vísece, Kalku, 1571, 1591 úředník na Bezdězu, 1574 úředník na Doksech, úředník na Novém Zámku, 1590 revers k zemi, 1595 hejtmán na Novém Zámku 292, 324, 430
- Pekárek**, poddaný Albrechta Pětipeského 201
- Pekárek z Poměšic**, měšťanský rod, od 1570 měšťanský erbovní rod s predikátem
- *Matyáš* [z. 1587], měšťan v Novém Městě pražském, na Psárech, 1564-1575 komorník u úřadu desek zemských, 1575-1587 registrátor u úřadu desek zemských, 1577-1587 depozitor u úřadu desek zemských 38
- Peldřimovský z Branče**, měšťanský rod, od ca 1594 měšťanský erbovní rod s predikátem
- *Simeon* [z. 1595], měšťan v Novém Městě pražském, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů 319, 365, 395
- z Pernštejna**, panský rod
- *Vratislav* [n. 9. 7. 1530, z. 20. 10. 1582], na Litomyšli, 1544 číšník Ferdinanda Tyrolského, 1548 dvořan Maxmiliána II. Habsburského, 1551-1561 komorník Maxmiliána II. Habsburského, od 1555 rytíř Řádu zlatého rouna, 1566 nejvyšší štolba Maxmiliána II. Habsburského, 1566-1576 komorník Maxmiliána II. Habsburského, 1568-1576 tajný rada Maxmiliána II. Habsburského, 1576-1582 tajný rada Rudolfa II. Habsburského, 1567, 1570, 1571, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1576, 1577/1, 1577/2, 1578, 1580, 1582 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1566-1582 nejvyšší kancléř 24, 27
- Pěšeta, Václav**, poddaný Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic 261
- Pěšík z Komárova**, rytířský rod
- *Kunata (Kunát)* [z. 1589-1592], manžel Anny Cetenské z Cetně, pak Bohunky Křinecké z Ronova, na Všeradicích, Žerčicích, 1574, 1575/2, 1578 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 174, 284, 332
- Pešíková z Komárova* viz Vančurová z Komárova
- Pěšín (Pěšín z Tejna Dobrohostova)**
- *Ondřej* [z. 1596], kněz, doktor teologie, 1583-1596 děkan kolegiátní kapituly svatých Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi 183, 318
- Pětipeská z Chýš a Egrberku* viz Doupovcová z Chýš a Egrberku; Luníkovská z Vraního; Voračická z Chýš a Egrberku
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Alžběta** [z. před 1602], dcera Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku z prvního manželství 9
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Alžběta** [z. 13. 3. 1617], dcera Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku z druhého manželství, manželka Jana staršího Bukovského z Huštířan 9
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Alžběta** [z. 1621], dcera Vojtěcha Pětipeského z Chýš

- a Egrberku, manželka Jana Jindřicha Cukra z Tamfeldu 13
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Alžběta** [z. asi 1619], dcera Jiříka Pětipeského z Chýš a Egrberku, od 1611 manželka Jakuba Menšíka z Menštejna 15
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Amálie**, dcera Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku, manželka Adama Údrckého z Údrče 13
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Anna Alžběta**, dcera Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, od 1611 manželka Petra Gerštorfa z Gerštorfu 9
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Anna Eusebie** [z. po 1611], dcera Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, manželka Viléma Šťastného Kaplíře ze Sulevic 9
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Apolonie**, dcera Jana Pětipeského z Chýš a Egrberku, děda Albrechta Pětipeského 7
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Barbora**, dcera Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, praděda Albrechta Pětipeského 6
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Barbora**, dcera Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku, manželka Fridricha Doupovce z Doupova 13
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Dorota** [z. po 1616], dcera Jiříka Pětipeského z Chýš a Egrberku 15
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Dorota**, [z. před 1602], dcera Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku 9, 11, 101, 193
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Dorota**, dcera Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku 13
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Dorota**, dcera Mikuláše Pětipeského z Chýš a Egrberku 14
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Eva** [z. po 1602], dcera Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku 9
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Johana Alžběta** [z. 1621], dcera Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, manželka Viléma Chobotského z Ostředka 9
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Kateřina**, dcera Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku 14
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Kateřina**, dcera Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, praděda Albrechta Pětipeského 6
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Kateřina**, dcera Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku 9
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Kateřina**, dcera Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku 13
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Ludmila**, dcera Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, praděda Albrechta Pětipeského 6
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Magdalena**, dcera Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku 9
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Mandalena** [z. po 1617] dcera Albrechta Pětipeského, od 1596 manželka Jaroslava Velemyského z Velemyšlovi na Bynících, Týnci nad Sázavou, Olbramovicích, pak od 1617 Mikuláše Štose z Kounic 20, 21, 43, 70, 52, 184, 193, 411, 412, 416, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 481
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Marie** [z. 1621], dcera Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, od 1610 manželka Václava Věžníka z Věžník 9
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Marie**, dcera Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku, manželka Karla Grafingera ze Saleku 13
- Pětipeská z Chýš a Egrberku, Marie Anna** [z. 1627], dcera Albrechta Pětipeského, od 1604 manželka Mikuláše Trmala z Toušic na Miškovcích 20, 22, 411, 412, 416, 481, 489
- Pětipeská, rozená Beřkovská ze Šebířova, Magdalena**, první manželka Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, praděda Albrechta Pětipeského 6
- Pětipeská, rozená Hrušovská z Hrušova, Barbora** [z. 1608], manželka Albrechta Pětipeského 16, 17, 18, 19, 20, 22, 28, 29, 35, 41, 2, 6, 18, 21, 23, 32, 36, 44, 47, 52, 67, 81, 83, 91, 92, 101, 124, 134, 135, 159, 168, 170, 173, 184, 193, 194, 196, 205, 210, 212, 219, 227, 231, 260, 344, 360, 379, 407, 410, 411, 412, 416, 418, 422, 451, 461, 481, 489
- Pětipeská, rozená Charvátová z Barštejna, Anna**, manželka Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku 13
- Pětipeská, rozená Myšková ze Žlunic, Johanka**, manželka Šťastného Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, dcera Karla Častovce Myšky ze Žlunic 37, 77
- Pětipeská, rozená Netvorská z Břízy, Markéta**, první manželka Mikuláše Pětipeského z Chýš a Egrberku 14, 15
- Pětipeská, rozená z Rozenhonu, Markéta** [z. 9. 1. 1567], první manželka Václava

- Pětipeského z Chýš a Egrberku, na Račíněvsi, Blahoticích 9, 11, 23
- Pětipeská, rozená Sádlovna z Vražného, Alžběta**, druhá manželka Mikuláše Pětipeského z Chýš a Egrberku 14
- Pětipeská, rozená Sádlovna z Vražného, Kateřina**, manželka Jiříka Pětipeského z Chýš a Egrberku 15
- Pětipeská, rozená Tuchorská z Tuchořic, Kateřina**, manželka Jana Pětipeského z Chýš a Egrberku, babička Albrechta Pětipeského 7
- Pětipeská, rozená Vojkovská z Milhostic a Vojkova, Isolda** [z. po 1622], od 1571 druhá manželka Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku 9, 11, 67, 101, 194, 418, 461
- Pětipeská, rozená Vosterská Kaplířka ze Sulevic, Dorota** (z. po 1586), manželka Odolena Pětipeského z Chýš a Egrberku, matka Albrechta Pětipeského 8, 9, 16, 22, 91, 134, 135, 193
- Pětipeská, rozená N. z Vřesovic, Anna**, druhá manželka Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, praděda Albrechta Pětipeského 6
- Pětipeský z Chýš a Egrberku**, rytířský rod
- rod 6, 8, 9, 20, 23, 24, 77, 78, 79
 - N. 347
 - *Albrecht* [z. po 1525], syn Jana Pětipeského z Chýš a Egrberku, děda Albrechta Pětipeského 7
 - *Albrecht* [z. 26. 10. 1596], syn Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku 9
 - *Bohuslav*, syn Mikuláše Pětipeského z Chýš a Egrberku 14
 - *Fricek* [z. 26. 8. 1346], bratr Viléma z Egrberku a Chýš, na Egrberku, Pětipesech 6
 - *Fridrich* [z. 20. 9. 1617], syn Jiříka Pětipeského z Chýš a Egrberku, od 1615 manžel Johany Kateřiny Skuhrovské ze Skuhrova, na Dražičkách, Vysokém Újezdci, Chrustenici 15
 - *Fridrich Zbyněk* [z. 1604], syn Albrechta Pětipeského 20, 22, 143, 410, 412, 481, 489
 - *Jan* [z. před 1509], syn Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, praděda Albrechta Pětipeského, děd Albrechta Pětipeského, na Pětipesech, Kněžicích 6, 7
 - *Jan*, bratr Albrechta Pětipeského 8, 23
 - *Jan mladší* [z. před 1602], syn Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku 9
 - *Jan starší* [z. 1596], syn Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku 9
 - *Jan Albrecht* [z. 10. 10. 1613], syn Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku, od 1602 manžel Evy Údrcké z Údrče, na Kolči, Libochovičkách, Hnidousích 13, 28
 - *Jindřich (Heinrich)* [z. po 1556], syn Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, praděda Albrechta Pětipeského, bratr Jana Pětipeského, děda bratrů Pětipeských, na Pětipesech, Toužetině, Skřivani, Kněžicích, Zbečně 6, 7, 1
 - *Jindřich*, syn Jana Pětipeského z Chýš a Egrberku, děda Albrechta Pětipeského 7
 - *Jiří Jan* [z. 1612], syn Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku, manžel Anny Marie Holštejnanky z Kronenperku, na Libochovičkách a Hnidousích, 1602 rada soudu nejvyššího purkrabství pražského, 1603, 1608/2, 1609-1610 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1607-1608 hejtman Slánského kraje z rytířského stavu, 1610-1612 přísedící dvorského a komorního soudu 13, 28
 - *Jiřík* [n. 1539-1548, z. kol. 1617], bratr Albrechta Pětipeského, manžel Kateřiny Sádlovny z Vražného, na Zahradce, Chotovinách, 1608/2, 1609-1610 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 8, 11, 14, 15, 23, 24, 25, 48, 7, 18, 85, 451, 481
 - *Ladislav Ferdinand* [z. 1602], syn Albrechta Pětipeského 20, 22, 410, 412, 481, 489
 - *Lipolt*, bratr Albrechta Pětipeského 8, 23
 - *Mikuláš* [n. 1538-1547, z. 1596], bratr Albrechta Pětipeského, manžel Markéty Netvorské z Břízy, pak Alžběty Sádlovny z Vražného, na Dolní Kamenici, Veleni 8, 11, 12, 14, 15, 23, 24, 25, 46, 7, 91 [?], 144, 314, 335, 357, 358, 481, 489
 - *Odolen* [z. před 1549], syn Jana Pětipeského z Chýš a Egrberku, otec Albrechta Pětipeského, manžel Doroty Vosterské Kaplířky ze Sulevic, na Dolní Kamenici, Bělči 7, 8, 9, 13, 16, 23
 - *Odolen* [z. kol. 1640], syn Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, manžel Magdaleny Valkounové z Adlaru, pak od 1606 Kateřiny Ottové z Losu, na Blahoticích, Neprobylicích, 1601, 1604, 1608/2, 1609-1610 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1612-1613, 1614-1615 hejtman Slánského kraje 9

- *Odolen* [z. před 1606], syn Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku 13
- *Odolen* [z. kol. 1616], syn Mikuláše Pětipeského z Chýš a Egrberku 14
- *Seliman*, syn Mikuláše Pětipeského z Chýš a Egrberku 14
- *Šťastný Václav* [n. asi 1582, z. 25. 7. 1638], syn Albrechta Pětipeského, na Byšicích, od 1617 manžel Johanky Myškové ze Žlunic, na Bosyni, Přívorách, Obříství, zámku Mělník, 1608/2, 1609-1610, 1616 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1611 rytmistr v jezdeckém praporu, 1611-1612, 1616-1617, 1619-1620 hejtman Boleslavského kraje, 1618-1619 stavovský direktor, 1619-1620 maršálek českého královského dvora, 1620 přísedící dvorského a komorního soudu 20, 21, 22, 33, 37, 43, 55, 77, 78, 143, 184, 392, 411, 412, 419, 481, 489
- *Václav* [z. před 1486], praděd Albrechta Pětipeského, na Pětipsech 6
- *Václav* [z. před 1535], syn Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, praděda Albrechta Pětipeského, na Pětipsech, Toužetíně 6
- *Václav* [z. před 1602], syn Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku 9
- *Václav* [z. před 1606], syn Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku 13
- *Václav* [z. po 1602], syn Mikuláše Pětipeského z Chýš a Egrberku 14
- *Václav (Václav Odolen)* [n. ca 1529, z. 7. 3. 1602], bratr Albrechta Pětipeského, od 1561 manžel Markéty z Rozenhonu, pak od 1571 Isoldy Vojtkovské z Milhostic a Vojkova, na Dolní Kamenici, Blahoticích, Neprobylcích, 1569-1570, 1571, 1573, 1575/1, 1575/2, 1589, 1590, 1593, 1595, 1596/1, 1597, 1598, 1599, 1600, 1601 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1588-1589, 1590-1591 hejtman Slánského kraje, 1596, 1598, 1601 mustřher Slánského kraje 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 21, 23, 24, 45, 48, 1, 7, 67, 101, 178, 179, 194, 392, 408, 409, 418, 425, 428, 461, 475, 481
- *Vilém*, bratr Fricka z Egrberku a Chýš, na Egrbergu 6
- *Vilém* [z. před 1602], syn Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku 9
- *Vojtěch* [n. 1532-1537, z. 6. 7. 1599], bratr Albrechta Pětipeského, manžel Anny Charvátky z Barnštejna, na Libochovičkách, Hnidousích, Kolči 8, 13, 14, 18, 21, 23, 24, 26, 27, 28, 1, 7, 13, 22, 178, 481
- *Zbyněk*, syn Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, praděda Albrechta Pětipeského 6
- Petr**, syn Šincka, otec Anny, Jany a Václava, poddaný Barbory Pětipeské z Hrušova 360
- Petrovský**, otec Jana, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 137
- Pionkotský (z Běloblot)**, *Prokop*, poddaný Václava Berky z Dubé a Lipé na panství Rychmburk, rozený v Prusku 282
- z Písnice**, rytířský rod
 - *Jindřich* [n. 1555, z. 7. 8. 1608], v Praze, na Schönbachu a Hertenberku, doktor práv, 1587 kancléř Viléma z Rožmberka, 1589-1593 rada apelačního soudu, 1591-1592 sekretář v české dvorské kanceláři, 1593-1601 královský prokurátor, 1594-1600 přísedící dvorského a komorního soudu, 1595, 1597, 1598, 1599, 1601, 1603 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1595-1601 rada české komory, 1601 přísedící zemského soudu, 1601-1608 místokancléř 464
- Počepický z Počepic**, rytířský rod
 - *Hendrych starší* [z. po 1579], na Počepicích a Hřebeně, 1566, 1574 služebník Ferdinanda Tyrolského, 1574, 1576 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 8
- Podmoklský z Podmokl**, rytířský rod
 - *Burian* [z. po 1594], v Hrubém Jeseníku, úředník na Hrubém Jeseníku 257
- Pokorný, Tomáš**, soused ve městě Mladá Boleslav 294
- Pomahač, Jakub / Jíra**, poddaný Hynka Vrábského z Vrábí 148
- Popel z Lobkovic (Lobkowicz)**, panský rod
 - rod 77, 78
 - *Jan starší* [n. kol. 1527, z. 18. 6. 1590], bratr Mikuláše, Ladislava mladšího a Jiřího staršího Popelů z Lobkovic, na Krakovci, Točniku, Zbirohu, Žluticích, Nových Hradech, Nové Bystřici, 1549-1550, 1551-1552, 1553-1554, 1555-1556, 1557-1558, 1560-1561, 1563-1564 hejtman Rakovnického kraje, 1569-1570, 1572-1573, 1573-1574 (škrtnut), 1574-1575 (škrtnut), 1576-1577 a 1581-1582

- (škrtnut) hejtman Podbrdského kraje, 1553-1554 přísedící dvorského a komorního soudu, 1552, 1553, 1554, 1556, 1557, 1558, 1561, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1576, 1578, 1580, 1586, 1588, 1589, 1590 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1560-1570 rada apelačního soudu, 1570 nejvyšší berník, 1570-1577 prezident apelačního soudu, 1577-1580 prezident české komory, 1577-1590 hejtman německých lén 20, 64, 65, 74, 75
- *Jiří starší* [n. 1540, z. 27. 5. 1607], bratr Jana staršího, Mikuláše a Ladislava mladšího Popelů z Lobkovic, od 1567 manžel Kateřiny z Lokšan, na Libochovicích, Házmburku-Klapí, Chomutově, Křivoklátu, Mělníku, Mladé Boleslavi, 1569-1574 komorník Ferdinanda Tyrolského, 1569-1572 nejvyšší štolmistr Ferdinanda Tyrolského, 1576 komorník Rudolfa II. Habsburského a Arnošta Habsburského, 1576-1594 komorník Rudolfa II. Habsburského, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1576, 1577/1, 1577/2, 1578, 1580, 1582, 1583/1, 1583/2, 1586, 1588, 1589, 1590 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1574-1582 přísedící zemského soudu, 1578-1579 hejtman Litoměřického kraje, 1582-1584 nejvyšší sudí, 1584-1585 nejvyšší komorník, 1585-1594 nejvyšší hofmistr, 1594 zbaven všech úřadů a uvězněn 160, 172, 175, 270, 272, 386
 - *Kryštof* [n. 28. 4. 1549, z. 24. 5. 1609], na Horšovském Týně, Tachově, Pátku, Divicích, Bílině, 1572-1576 komorník Rudolfa II. Habsburského a Arnošta Habsburského, 1576-1609 komorník Rudolfa II. Habsburského, 1604-1609 tajný rada Rudolfa II. Habsburského, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1576, 1577/1, 1578, 1583/2, 1586, 1588, 1589, 1590, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2, 1597, 1598, 1599, 1600, 1601, 1602, 1603, 1604, 1605/1, 1605/2, 1605/3, 1606, 1607, 1608/1, 1608/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1583-1609 nejvyšší mistr komory, 1584-1598 přísedící zemského soudu, 1592-1603 prezident apelačního soudu, 1598-1599 nejvyšší komorník, 1599-1609 nejvyšší hofmistr 42, 377
 - *Ladislav mladší* [n. 1537, z. 11. 3. 1609], bratr Jana staršího, Mikuláše a Jiřího staršího Popelů z Lobkovic, na Zbirohu, Trenčíně, hradě Most-Hněvín, Lindavě, Dobré, Ledči, 1565-1566, 1568-1569, 1581-1582 (doplněn), 1583-1584, 1588-1589, 1590-1591 hejtman Podbrdského kraje, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1575/2, 1577/1, 1578, 1582, 1583/1, 1583/2, 1586, 1589, 1590, 1608/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1569-1570 muštrher Podbrdského kraje, 1581-1587 prezident české komory, 1589-1590 hejtman Žateckého kraje, nejvyšší hejtman válečného lidu v Uhrách 165, 167, 202
 - *Ladislav starší* [n. 1501, z. 18. 12. 1584], na Vysokém Chlumci, Jistebnici, 1538-1539, 1544-1545 hejtman Vltavského kraje, 1541/1, 1541/2, 1542, 1543/1, 1544, 1545/1, 1545/2, 1546, 1547/3, 1549, 1552, 1553, 1554, 1556, 1557, 1558, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1576, 1577/1, 1577/2, 1578, 1580, 1582, 1583/1, 1583/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1542 nejvyšší berník, 1542-1571 maršálek českého královského dvora, 1545-1570 přísedící dvorského a komorního soudu, 1548-1570 prezident apelačního soudu, 1556 dvořan Ferdinanda I. Habsburského, 1557-1558 stolník Ferdinanda I. Habsburského, 1563-1564 komorník Ferdinanda I. Habsburského, 1570-1584 nejvyšší hofmistr 30, 76, 117, 120, 152
 - *Mikuláš* [z. 2. 10. 1588], bratr Jana staršího, Ladislava mladšího a Jiřího staršího Popelů z Lobkovic, na Chýších, Nových Hradech, 1571-1572, 1574-1575 hejtman Žateckého kraje, 1581-1582 hejtman Chrudimského kraje, 1571, 1574, 1575/2, 1575/3, 1577/1, 1578, 1580, 1582, 1583/1, 1583/2, 1586, 1588 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1574-1588 přísedící dvorského a komorního soudu, 1581-1588 hejtman Starého Města pražského 20
 - *Oldřich Felix* [n. 1557, z. 21. 3. 1604], na Kosti, Bílině, Horních Beřkovicích, Nové Bystřici a Blatné, 1572, 1575 dvořan Rudolfa II. Habsburského a Arnošta Habsburského, 1586-1595 komorník Arnošta

- Habsburského, 1595-1604 komorník Rudolfa II. Habsburského, 1581-1582 hejtman Boleslavského kraje, 1586, 1589, 1590, 1593, 1601, 1602 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1593-1594, 1602-1603 hejtman Litoměřického kraje, 1601-1604 přisedící zemského soudu 330, 342
- *Václav* [n. kol. 1570, z. 26. 8. 1596], syn Ladislava staršího Popela z Lobkovic, na Vysokém Chlumci, plukovník v jezdeckém pluku 71
 - *Václav Eusebius* [n. 1609, z. 1677], syn Zdeňka Vojtěcha Popela z Lobkovic, manžel Johanky, rozené Myškové ze Žlunic, první manželky Šťastného Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, kníže, od 1646 zaháňský vévoda, na Roudnici nad Labem, od 1643 rytíř řádu Zlatého rouna, od 1652 prezident dvorské válečné rady, od 1665 nejvyšší dvorský hofmistr 77
- Popelová z Lobkovic, rozená z Lokšan**, *Kateřina* [z. 6. 5. 1590], manželka Ladislava ze Šternberka, od 1567 manželka Jiřího staršího Popela z Lobkovic 212
- Popelová z Lobkovic, rozená z Pernštejna**, *Polyxena* [n. 1566, z. 1642], manželka Viléma z Rožmberka, pak Zdeňka Vojtěcha Popela z Lobkovic, na Roudnici nad Labem 77
- Portnar z Kugelhofu**, rytířský rod
- *Žibřid*, v Nezabudicích, 1558, 1560 hejtman na Křivoklátu 1
- Požan, Tomáš**, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 66
- Predojevič**, srbský nebo valašský rod z Hercegoviny
- *Hasan (Nikola) paša, Gazi (Telli)*, [n. kol. 1530, z. 22. 6. 1593], velitel vojsk Otomanské říše, od 1591 bosenský beglerbeg, vezír 59
- Procházka/Procházků**, *Václav*, poddaný Markéty Popelové z Lobkovic z městečka Dobrovice 209, 210
- Proj z Velnic**, rytířský rod
- *Kryštof* [z. po 1584], na Zásadce, 1566, 1579 hejtman komorního panství Poděbrady, 1575/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 59
- Prosík (Prosílek)**, měšťanský rod
- *Jiří (Jira)*, měšťan v Kutné Hoře, v Lošaněch 69, 432, 437
- Pruner, Benedikt**, služebník Albrechta Pětipeského 403
- Prušák, Matěj**, poddaný Václava Smrčky ze Mnichu 259
- Přepyšská z Rychmburku* viz Malovcová z Rychmburku
- Puchar (Pucher) z Puchu**, rytířský rod
- *Kryštof* [z. po 1560], na Libochovičkách 13
 - Pušová z Michlsdorfu* viz Walterová z Michlsdorfu
- Pyskáč, Šimon**, syn Tomáše, poddaný 322
- z Radestoku (von Radestock), Dietrich**, poručík (leutenant) v jezdeckém pluku Šebestiana Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte 420
- Radnický ze Zhoře**, měšťanský rod, od 1584-1585 měšťanský erbovní rod s predikátem, od 1603 rytířský rod
- *Václav* [z. po 1599], měšťan v Novém Městě pražském, pak od 1581 měšťan ve Starém Městě pražském, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů 220
- Rachmberk z Rachmberka**, rytířský rod
- *Albrecht* [z. po 1587], v Poděbradech, v Bezně 28
- Rede, N.**, blíže neidentifikovaná osoba 425
- Redern z Redernu (Reder; z Rederu, svobodný pán na Frýdlantu, Liberci (Reichenbergu), Zawidowě (Seidenbergu) a Hammersteinu (Homerštejnu))**, panský rod
- *Kryštof* [z. po 1582], bratr Melichara Rederna z Redernu, na Frýdlantu a Liberci, 1580 revers k zemi 59, 114
 - *Melichar (Melchior)* [n. 6. 1. 1555, z. 20. 9. 1600], bratr Kryštofa Rederna z Redernu, na Frýdlantu, Zawidowě, Liberci a Hammersteinu, 1580 revers k zemi, 1595, 1596/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, rada, 1599-1600 prezident dvorské válečné rady 62, 59, 400, 425
- Redlfestr z Wildersdorfu**, měšťanský rod, od 1591 rytířský rod
- *Simeon* [z. po 1615], účetní rada v úctárně české komory, 1592, 1595 správce na Brandýse nad Labem, 1595 hejtman na Brandýse nad Labem 399, 439, 464
- Rejs z N.**, *Hendrych*, blíže neidentifikovaná osoba 435

Renata Lotrinská, [n. 1544, z. 1602], dcera vévody Františka I. Lotrinského, od 1568 manželka vévody Viléma V. Bavorského 47

Rieger, František Ladislav [n. 1818, z. 1903], český politik 80

Robíček, Petr, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně 261

Robmháp ze Suché, rytířský rod

– *Baltazar* [z. 4. 1. 1616], syn Kryštofa staršího Robmhápa ze Suché, bratr Kryštofa mladšího Robmhápa ze Suché, na Kopidlnu, 1615-1616 hejtman Hradeckého kraje 365

– *Jan* [z. po 1581], ve Starém Městě pražském, 1560 hejtman komorního panství Přerov nad Labem, 1569 pokladní (rentmistr) v české komoře, 1570-1579 rada české komory, 1573, 1574, 1575/1, 1576, 1578 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 27, 29, 38, 41, 49, 51, 58, 59, 64, 65, 74, 75

– *Kryštof mladší* [z. po 1596], syn Kryštofa staršího Robmhápa ze Suché, bratr Baltazara Robmhápa ze Suché, na Kopidlnu 62, 403

– *Kryštof starší* [z. 1592], na Kopidlnu, 1561, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1575/1, 1575/2, 1582, 1583/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1567 přisedící dvorského a komorního soudu, 1590-1591 hejtman Hradeckého kraje 20, 142, 293

– *Václav* [z. po 1596], na Vlčejně, Sedčiči, ve Starém Městě pražském, 1571, 1573, 1575/2, 1580, 1583/1, 1583/2, 1586, 1588, 1589, 1590 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 133

Robmhálová z Brukštejna, Eufrozína [z. po 1596], manželka Václava Robmhápa ze Suché 133

Ropal z Ryfंबरku, měšťanský rod, později rytířský rod

– *Natanael*, na Tisovicích, 1569-1570, 1593, 1600 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 143

Roubíček, otec Lidmily, poddaný Jiřika Kaplíře ze Sulevic 225

Roudnický, Václav, poddaný Albrechta Pětipeského 188

Roudnický, Vít, měšťan ve městě Mělník 132

z Roupova, panský rod

– *Jan* [z. po 1607], otec Kateřiny Magdaleny z Roupova, na Roupově, Dolních Nezdicích, 1573, 1577/1, 1577/2, 1597, 1598 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1574-1575, 1581-1582, 1583-1584, 1597-1598 hejtman Plzeňského kraje 368

z Roupova, Kateřina Magdalena, dcera Jana z Roupova, od 1592 manželka Jana Boryněho ze Lhoty 368

Rous z Vražkova, rytířský rod

– *Václav*, na Kolodějích, 1558, 1561, 1573 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 173

Rozenhajn z Janvic, rytířský rod

– *Jan* [z. po 1577], na Chocnějovicích 59

z Rozenhonu, rytířský rod

– *Jindřich* [z. kol. 1543], na Račiněvsi, otec Markéty z Rozenhonu, manželky Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku 9

z Rožmberka, panský rod

– rod 78

– *Petr Vok* [n. 1. 10. 1539, z. 6. 11. 1611], správce a vladař domu a rodu rožmberského, na Českém Krumlově, Bechyni, 1560, 1565-1576 komorník Maxmiliána II. Habsburského, 1581-1582 komorník Rudolfa II. Habsburského, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2, 1597, 1598, 1599 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1571-1572, 1573-1574, 1575-1576, 1578-1579, 1580-1581, 1582-1583, 1585-1586, 1587-1588, 1589-1590, 1591-1592 hejtman Bechyňského kraje, 1601-1602, 1611 přisedící zemského soudu 10, 67, 78, 354

– *Vilém* [n. 10. 3. 1535, z. 31. 8. 1592], na Českém Krumlově, 1577-1592 tajný rada Rudolfa II. Habsburského, od 1584 rytíř Řádu zlatého rouna, 1556, 1557, 1558, 1561, 1565, 1567, 1570, 1571, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1576, 1577/1, 1577/2, 1578, 1580, 1582, 1583/1, 1583/2, 1585, 1586, 1588, 1589, 1590 relátor usnesení zemského a generálního sněmu, 1553-1554 hejtman Bechyňského kraje, 1556-1561 přisedící zemského soudu, 1561-1570 nejvyšší komorník, 1570-1592 nejvyšší purkrabí, 1577-1592 tajný rada Rudolfa II. Habsburského 42, 78, 46, 50, 243

Rožnovský z Křtěnova, rytířský rod

– *Fridrich* [z. po 1596], u města Bělá, 1590, 1596 úředník na Novém Zámku 21, 39, 225, 292, 430, 457

Rudolf II. Habsburský [n. 18. 7. 1552, z. 20. 1. 1612], syn Maxmiliána II. Habsburského, bratr Matyáše Habsburského, 1576-1611 římskoněmecký císař, 1576-1611 český král a 1576-1611 uherský král 10, 12, 34, 51, 56, 57, 60, 61, 63, 66, 67, 68, 69, 70, 78, 27, 29, 30, 31, 33, 35, 38, 41, 48, 49, 51, 58, 64, 65, 68, 72, 74, 75, 76, 77, 94, 98, 100, 103, 117, 121, 122, 123, 125, 126, 129, 130, 131, 138, 145, 150, 152, 163, 164, 167, 174, 190, 200, 201, 202, 203, 206, 209, 220, 227, 232, 234, 235, 238, 239, 245, 249, 251, 258, 266, 281, 283, 284, 287, 289, 293, 300, 308, 319, 320, 326, 335, 337, 352, 356, 359, 366, 375, 377, 381, 385, 386, 390, 398, 399, 401, 403, 414, 415, 417, 425, 433, 436, 439, 442, 444, 464, 468, 472, 474, 477, 479, 485, 487

Rut z Dírné, rytířský rod

– *Bohuslav* [z. před 1630], na Červené Lhotě, Deštné, Borčí 69

– *Vilém* [z. 1608], na Červené Lhotě, Dírné, rada Rudolfa II. Habsburského, 1601, 1604 nejvyšší berník, 1596/1, 1599, 1602, 1605/3, 1608/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1596-1597, 1599-1600, 1602-1603, 1605-1606, 1607-1608 hejtman Bechyňského kraje 68

Rybák, Samuel, blíže neidentifikovaná osoba 434

Rychnovská, rozená Kaplířová ze Sulevic, Lidmila, manželka Jana Všeboha Kamýčského ze Lstiboře, pak Václava Rychnovského z Rychnova na Koclířově a Tvořešovicích 258, 298, 309

Říčanský z Říčana, panský rod

– *Karel* [z. 1584-1588], na Pelhřimově, Kolíně, Novém Zámku, Nepokojnicích, 1571, 1575/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 155

– *Václav* [z. 23. 12. 1596], na Hořovicích, Mnichu, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1582, 1586, 1588, 1589, 1590, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1571-1572, 1573-1574 (doplněn), 1575-1576, 1578-1579, 1589-1590, 1596-1597 hejtman Podbrdského kraje, 1581-1592 přísedící dvorského a komorního soudu, 1592-1596 nejvyšší sudí dvorský, 1596 musthrher Podbrdského kraje 152, 436

– *Vlachyně* [z. 1604], na Vrchotových Janovicích, Novém Studenci, 1574, 1583/1, 1583/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1574-1575 hejtman Vltavského kraje, 1590-1591, 1600-1601 hejtman Chrudimského kraje, 1593-1594 (doplněn, škrtnut) hejtman Časlavského kraje, 1601, 1602 musthrher Časlavského kraje 289

Říha, otec Anny, poddaný Jiřího staršího Popela z Lobkovic ze vsi Dolní Zimoř 270

Sádlo z Vražného, rytířský rod

– *Jarohněv* [z. 1564], manžel Doroty Mitrovské z Nemyšle, pak Anežky Mitrovské z Nemyšle, otec Kateřiny, manželky Jiříka Pětipeského z Chýš a Egrberku, na Liderovicích, Vražném, Košíně, Hlinici, Jedlanech, Jišově 15

– *Jindřich* [z. po 1600], syn Jarohněva Sádly z Vražného, na Skryšově, Jedlanech, Liderovicích, Jišově, Radiči, 1573 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 15

Sádlová, rozená Mitrovská z Nemyšle, Dorota nebo *Anežka*, manželka Jarohněva Sádly z Vražného, matka Kateřiny, manželky Jiříka Pětipeského z Chýš a Egrberku 15

Sadovský ze Sloupna, rytířský rod

– *Václav* [z. 1586], na Horní Dobré Vodě, 1565, 1573, 1574, 1577/2, 1580 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1569-1570 hejtman Hradeckého kraje 151, 174

Salhauz ze Salhauzu, rytířský rod

– *Hendrych Abraham* [z. před 1591], otec Hendrycha Abrahama Salhauza ze Salhauzu, na Velikém Březně, Řepíně, Svádově 59

– *Hendrych Abraham* [z. po 1602], syn Hendrycha Abrahama Salhauza ze Salhauzu, na Velikém Březně, Řepíně 446

– *Jan*, na Benešově nad Ploučnicí 292

Saliček, Jiřík, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 467

Samelka, Jan, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín 141

Sapa, Jakub, rychtář, poddaný Rudolfa II. Habsburského ze vsi Čechelice 163, 227

Sedláček, August [n. 1843, z. 1926], český historik 80

Sedláček, Jan, poddaný města Hradec Králové 275

Sedlecký z Drchlavy, rytířský rod

– *Vilém* [z. po 1590], na Sedleci 312

Sekerka ze Sedčic, rytířský rod

– *Adam* [z. po 1596], na Malých Hošticích 282

– *Jan Ratibor* [z. po 1602], bratr Ladislava, Mikuláše a Salomeny Sekerků ze Sedčic, na Lobkovicích, 1596/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 176, 221

– *Ladislav* [z. 1618], bratr Mikuláše, Jana Ratibora a Salomeny Sekerků ze Sedčic, manžel Voršily Smrčkové ze Mnichu, na Odoleně Vodě, Třebošnici, 1597 berník v Kouřimském kraji 21, 39, 225, 333, 346, 394, 458

– *Mikuláš* [z. 1588], bratr Ladislava, Jana Ratibora a Salomeny Sekerků ze Sedčic, od 1586 manžel Kateřiny Berkové z Dubé a Lipé, na Lhotě, Obříství 37, 211, 221, 226, 228, 229, 268

– *Šťastný*, na Lobkovicích 464

Sekerková, rozená Berková z Dubé a Lipé, Kateřina [z. po 1590], od 1586 manželka Mikuláše Sekerky ze Sedčic, matka Mikuláše Sekerky ze Sedčic, na Obříství 229, 268, 269

Sekerková ze Sedčic viz Myšková ze Sedčic

Sekerková, rozená Smrčková ze Mnichu, Voršila, manželka Ladislava Sekerky ze Sedčic 458

Seletická ze Smojna viz Klusáková ze Smojna

Selmický z Cítova, rytířský rod

– *Jan* [z. 1. 1. 1587], bratr Jindřicha Selmického z Cítova, na Bysni, Libovicích 12

– *Jindřich* [z. po 1589], bratr Jana Selmického z Cítova, na Bysni, Libovicích, v Holovousech 12

Sezima ze Sezimova Ústí, panský rod

– *N.*, 218

– *Adam Kryštof* [z. po 1623], na Tetčiněvsi, 1608/2, 1609-1610 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1610-1611, 1612-1613, 1616-1617 hejtman Litoměřického kraje, 1614-1615 hejtman Slánského kraje 407, 408, 409

– *Jan* [z. srpen 1617], na Úštěku, 1577/1, 1578, 1583/1, 1583/2, 1589, 1593, 1596/1, 1597, 1598, 1600, 1603, 1605/2, 1606, 1609-1610, 1616, 1617 relátor

usnesení zemských a generálních sněmů, 1581-1599 přísedící dvorského a komorního soudu, 1589-1590, 1590-1591 (doplněn), 1599-1600, 1605-1606 hejtman Litoměřického kraje, 1596-1617 nejvyšší a dědičný kraječ, 1599-1610 přísedící zemského soudu, 1604 nejvyšší berník, 1610-1611 nejvyšší sudí dvorský, 1611-1617 nejvyšší komorník 13, 131, 407, 408, 409

– *Jaroslav* [z. před 1597], na Úštěku, Rochově, Hostomicích, 1553, 1554, 1556, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1577/1, 1583/1, 1583/2, 1589, 1593 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, nejvyšší a dědičný kraječ 293, 407, 408, 409

Schmidgräbner z Lustenegu, od 1577 měšťanský erbovní rod s predikátem, od 1593 rytířský rod

– *Eliáš* [n. 1546, z. 21. 12. 1622], na Wernsdorfu, Prusích, 1577 písař v české komoře, od 1582 kontrolní písař (gegenschreiber) v úctárně české komory, od 1592 správce úřadu rentmistra v české komoře, od 1595 rentmistr v české komoře 165, 167

ze Schönbergu, rytířský rod

– *Kašpar* [z. po 1593], od 1575 manžel Magdaleny Vřesovcové z Vřesovic a Doubravské Hory, na Doubravské Hoře, Teplíci, Krupce, Gegeršperku, Knauthanu, Nové Starosti, 1575 revers k zemi 43

Schönbergová, rozená Vřesovcová z Vřesovic a Doubravské Hory, Magdalena [z. po 1586], sestra Anny Vřesovcové z Vřesovic a Doubravské Hory, od 1575 manželka Kašpara ze Schönbergu 43

Schulz, Václav [n. 1854, z. 1935], český archivář a historik 26

svobodný pán ze Schwarzenbergu, od 1599 říšský hrabě, (*Freiherr/Graf zu Schwarzenberg*), panský rod

– *Adolf* [n. 1551, z. 29. 7. 1600], rada dvorské válečné rady, 1597-1600 nejvyšší polní maršálek, nejvyšší nad městem Vídeň 70, 75, 78, 490, 491, 492, 493, 494, 495

ze Schwendi (ze Švendy; Švenda), rytířský rod, později panský rod

– *Dětrich* [z. po 1596], na Potndorfu, Hlemýždí, Vysokém Landšperku, Tolspachu, 1574, 1580 hejtman na Lysé nad Labem, 1579 revers k zemi, 1579 rada Rudolfa II.

- Habsburského, 1568-1581 nejvyšší lovčí Království českého a zemí k němu přináležejících, 1593, 1595 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, plukovník v jezdeckém pluku 83
- *Lazarus (Lazar)* [n. 1522, z. 1583], svobodný pán na Hohen Landsbergu, plukovník v jezdeckém pluku, nejvyšší polní hejtman, rada Maxmiliána II. Habsburského 45
- Sibyla**, blíže neidentifikovaná osoba šlechtického původu 411, 416, 489
- Sinan**, paša, Koca [n. 1506, z. 3. 4. 1596], původem z Albánie, velitel vojsk Osmanské říše, 1567-1569 a 1571-1573 egyptský beglerbeg (guvernér), od 1580 veliký vezír Osmanské říše 60, 65, 66
- Skála z Kolince**, měšťanský erbovní rod s predikátem
- *Ctibor*, měšťan v Novém Městě pražském 355, 358
- Skaliště jinak Bresler z Otrfeldu viz z Kaliště a Otrfeldu*
- Sladký z Peclínovce** (*Peclínovský z P.*; *Pecclínovský jináč S. z Peclínovce*), měšťanský rod, později měšťanský erbovní rod s predikátem, od 1590 rytířský rod
- *Jan (mladší)* [z. 1593], měšťan ve Starém Městě pražském, na Buchově, úředník, přední písař při berním úřadu 57, 33
- Sládek, Jan**, poddaný Rudolfa II. Habsburského z městečka Mečeříž 123
- Slavata z Chlumu a Košumberka**, panský rod
- *Albrecht* [z. 1600], na podlažickém klášteře, Chrastí, 1593, 1597 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 74
- Služský z Chlumu**, rytířský rod
- *Jan* [z. kol. 1603], otec Václava Služského z Chlumu, na Klecanech, 1598, 1599, 1600, 1601, 1603, 1604 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 427
 - *Jan* [z. po 1589] na Větrušicích, 1605/3 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 333
 - *Václav* [z. kol. 1612], syn Jana Služského z Chlumu, na Klecanech, Statanicích 427
 - *Zikmund* [z. po 1597], na Suchdole, Tuchoměřicích, 1575/2, 1583/1, 1583/2, 1588, 1590, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2, 1598, 1599, 1600, 1601, 1602, 1603, 1604, 1605/1, 1605/2, 1605/3 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1577, 1578 výběrčí posudného v Litoměřickém kraji, 1581, 1582, 1583 výběrčí posudného ve Slánském kraji, 1596 berník ve Slánském kraji 206
- Smečanský viz Bořita z Martinic*
- Smiřická, rozená Mašťovská z Kolovrat, Kateřina** [z. 1529], manželka Jindřicha Smiřického ze Smiřic, na zámku Lysá nad Labem 464
- Smiřická, rozená z Valdštejna, Eliška**, manželka Jindřicha Smiřického ze Smiřic, na Hrubé Skále 59
- Smiřický ze Smiřic**, panský rod
- *Jaroslav* [n. kol. 1513, z. 18. 11. 1597], na Škvorci, Hrubé Skále, Kostelci nad Černými Lesy, Klučově, 1545-1546 dvořan Ferdinanda I. Habsburského, 1549-1554 přisedící dvorského a komorního soudu, 1553, 1554, 1556, 1557, 1558, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1576, 1577/1, 1577/2, 1578, 1580, 1582, 1583/1, 1583/2, 1586, 1588, 1589, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2, 1597 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1554-1555, 1556-1557, 1569-1570 hejtman Kouřimského kraje, 1554-1597 přisedící zemského soudu, 1565, 1567, 1569-1570 muštrher Kouřimského kraje, 1571-1586 maršálek českého královského dvora, 1587-1597 hofmistr českého královského dvora 31, 20, 59, 60, 93, 133, 152, 197
 - *Zikmund* [n. 1558, z. 27. 5. 1608], na Hrubé Skále, Dubu, Frydštejně, Kostelci nad Černými Lesy, 1587-1588 hejtman Boleslavského kraje [?], 1597, 1598, 1599, 1600, 1602, 1603, 1605/2, relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1597, 1599 jízdlonoš Rudolfa II. Habsburského, 1600, 1603 přisedící dvorského a komorního soudu 58
- Smišek, Jakub**, krejčí, měšťan, poddaný ve městě Mladá Boleslav 62
- Smolík ze Slavic**, rytířský rod
- *Fridrich*, syn Jiřika Smolíka ze Slavic, bratr Zikmunda a Zdeňka Smolíků ze Slavic 3
 - *Jiřík*, otec Zikmunda, Zdeňka a Fridricha Smolíků ze Slavic, na Hnidousích 25, 26, 3, 13
 - *Zdeněk* [z. po 1595], syn Jiřika Smolíka ze Slavic, bratr Zikmunda a Fridricha Smolíků ze Slavic, v Satalicích, v Želízi 3, 362, 363

– *Zikmund*, syn Jiříka Smolíka ze Slavic, bratr Zdeňka a Fridricha Smolíků ze Slavic 25, 3

Smolíková ze Slavic viz *Belvicová ze Slavic*

Smrčka ze Mnichu, rytířský rod

– *Václav* [z. po 1596], syn Doroty Smrčkové z Jiljova, na Čechelicích 166, 259, 297, 322, 373, 374, 385, 399, 452, 464, 465, 481

Smrčková ze Mnichu viz *Sekerková ze Mnichu*

Smrčková, rozená Holanová z Jiljova, *Dorota*, matka Václava Smrčky ze Mnichu, na Odoleně Vodě, v Želízi 208, 223, 250, 276, 278, 322, 373

Sokol z Mor, rytířský rod

– *N.*, 179

Spenberk [?], blíže neidentifikované místo nebo osoba 92

Srb, *Jan*, poddaný Hynka Vrábského z Vrábí 148

Starší, Matěj, syn Víta, poddaného Rudolfa II. Habsburského ze vsi Křečkov 239

Starý, Jíra, blíže neidentifikovaná osoba 93

Stárek, Jíra, poddaný Albrechta Pětipeského 188

Strojetický ze Strojetic, rytířský rod

– *Jan jinak Ješek* [z. 1542-1543], na Bělči, Doupově, Kolečově, Strojeticích, 1527-1533 přísedící dvorského a komorního soudu, 1529-1530 hejtman žateckého kraje, 1541 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 8

Střela z Rokyc, rytířský rod, od 1607 panský rod

– *David* [z. po 1596], syn Mikuláše Střely z Rokyc, bratr Purkharta a Aleny Střelů z Rokyc 469

– *Mikuláš* [z. 1592], otec Davida, Purkharta a Aleny Střelů z Rokyc, manžel Johanky Kordulové ze Sloupna, na Cerhenicích a Štěpánově, 1582, 1583/1, 1583/2, 1586, 1588 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 142, 469

– *Purkhart* [z. 1626-1629], syn Mikuláše Střely z Rokyc, bratr Davida a Aleny Střelů z Rokyc, na Cerhenicích, Křížové (*Krucemburku*), Štěpánově, od 1607 panský stav, 1608/2, 1616, 1617 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1609-1610 muštrher Chrudimského kraje, 1613-1614, 1615-1616 hejtman Chrudimského kraje, 1615-1618, 1619-1620) přísedící dvorského a komorního soudu, 1620 rada české komory 469

Střelová z Rokyc, Alena [z. po 1611], dcera Mikuláše Střely z Rokyc, sestra Davida a Purkharta Střelů z Rokyc 469

Střelová ze Sloupna, Johanka viz Švihovská ze Sloupna, Johanka

Střelová, rozená Vančurová z Řehnic, *Salomena* [z. 1595], manželka Štěpána Střely z Rokyc na Křivsoudově 146, 147

Střelec Blovícký z Löwenbergu (*Levenperku*), měšťanský erbovní rod s predikátem

– *Matyáš* [z. po 1594], 1585 revers k zemi, 1588, 1594 hejtman na Mělníku 270, 272

Studenecká, rozená Hrzánová z Harasova, *Salomena* [z. 1592-1594], dcera Jiříka Hrzána z Harasova, manželka Václava Studeneckého z Pašiněvsi, na Krchlebech 254

Studenecký z Pašiněvsi, rytířský rod

– *Václav* [z. po 1585], manžel Salomeny Hrzánové z Harasova, na Krchlebech, 1573 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 177

Studeňovský, rytířský rod

– *Jan* 3

Suchán, měšťanský rod

– *Václav*, měšťan královského města Slaný, na Neprobylicích 11

Sýkora, Tobiáš, manžel Veruny Sýkorové, kupec, měšťan, poddaný ve městě Mladá Boleslav 62

Sýkorová, Veruna, manželka Tobiáše Sýkory 62

Šanovec ze Šanova, rytířský rod

– *Petr* [z. po 1579], na Velkých Obrubech 59

– *Simeon Veikhard* [n. 1491, z. 1562], otec Šebestiána Šanovce ze Šanova, na Suchomastech, Smolotelech, Bělči 8

– *Šebestián* [z. 1594], bratr Lidmily, provdané Kalenicové ze Šanova, na Smolotelech, rytmistr v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte 45, 61, 62, 64, 66, 86, 414

Šanovcová ze Šanova, Lidmila, sestra Šebestiána Šanovce ze Šanova, 1578 manželka Adama Kalenice z Kalenic 86

Šebesta, poddaný Jáchyma Novohradského z Kolovrat 201

Šedivý (Šedivej), *Jiřík*, manžel Anny Kulhánkové, poddaný Buriana Trčky z Lípy z města Městec Králové 217

Šenfeld ze Šenfeldu, rytířský rod

- *Osvald* [z. 1589], na Chodové Plané, Encovanech, 1552-1581 sekretář v české královské kanceláři, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1576, 1578 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, rada Maxmiliána II. Habsburského, 1582-1589 místokancléř, rada Rudolfa II. Habsburského 249
- Šifner ze Sandtperku**, měšťanský rod, od 1589 měšťanský erbovní rod s predikátem
- *Adam* [z. po 1590], 1581 manžel Barbory Faltýnové z Abršpachu, důchodní písař na Dobrovici 128
- Šimon**, ovčák na Voráckově, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přivory (Dolní) 164, 200, 201
- Šinck**, otec Petra, poddaný Barbory Pětipeské z Hrušova 360
- Šíba**, poddaný Oldřicha Hrzána z Harasova 406
- Šlejnic ze Šlejnic**, panský rod
- *N.* 448
- *Arnošt* [z. po 1601], bratr Jana Šlejnice ze Šlejnic, na Tolštejně, Šluknově, Novém Zámku, Dubkovicích, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1575/2, 1576, 1588 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 220
- *Fridrich* [z. po 1593], syn Jana Šlejnice ze Šlejnic, na Varnsdorfu 381
- *Jan (Hanuš)* [z. 1. 1. 1595], bratr Arnošta Šlejnice ze Šlejnic, na Rumburku, Tolštejně, Libochovanech, Nížebozích, Nešvicích, Lhoticích 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1575/1, 1575/2, 1576, 1577/1, 1580, 1583/2, 1586, 1588, 1589, 1590 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1571-1591 přísedící dvorského a komorního soudu, 1572-1594 zemský fojt Horní Lužice 293
- Šlik z Holejče, hrabě z Pasounu a Lokte**, hraběcí rod
- *Abundus* [z. 1589], na Hamrsgřýnu, 1582-1588 nejvyšší lovcí 20
- *Kryštof* [z. 21. 7. 1578], na Nepomyšli, Nejdku, 1573, 1574, 1575/2, 1575/3, 1577/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 282
- *Mořic* [z. 9. 12. 1578], na Plané, 1546, 1547/2, 1558, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1574, 1575/2, 1577/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1573-1574 hejtman Plzeňského kraje 20
- *Šebestián* [z. 1594], na Švamberce, Rabštejně, Bečově, 1554, 1556, 1557, 1558, 1565, 1571, 1574, 1577/1, 1583/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1574 služebník Ferdinanda Tyrolského, 1574 rytmistř v jezdeckém pluku, 1593-1594 plukovník v jezdeckém pluku 59, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 20, 398, 414, 417
- Šlovský ze Šlovic**, rytířský rod
- *Jan* [z. kol. 1574], na Olešně, 1538-1539, 1540-1541, 1544-1545, 1546-1547 hejtman Rakovnického kraje, 1547/3, 1549, 1552, 1554, 1556, 1557, 1558, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1573 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1559-1570 rada české komory 7
- Šmohařová z Rochova* viz Vchynská z Rochova
- Šmolc ze Šmolcu**, rytířský rod
- *Albrecht* [z. po 1596], na Pařízku, v Postoloprtech 473
- Šolc**, poddanský rod, později měšťanský rod
- *Zachariáš* [z. po 1606], úředník Albrechta Pětipeského, 1602 měšťan ve městě Mělník 34, 453, 466
- Šouda**, otec Jana, poddaný Jiřího staršího Popela z Lobkovic ze vsi Malý Újezd 267
- Špetlová, rozená z Valdštejna, Anna** [z. 1581], dcera Viléma z Valdštejna na Lomnici nad Popelkou, manželka Jetřicha Špetleho z Janovic na Bělé pod Bezdězem a Bezdězi 98
- Štampach ze Štampachu**, rytířský rod
- *Hendrych* [z. kol. 1587], na Hostivici, Oplotech, 1562, 1563 kraječ Ferdinanda Tyrolského, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1577/2, 1578, 1582, 1583/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1570, 1572, 1573, 1574, 1575 nejvyšší berník, 1573-1574 (škrtnut), 1578-1579, 1583-1584 hejtman Slánského kraje, 1574-1575 přísedící dvorského a komorního soudu 20
- *Matyáš* [n. 1545, z. 1615], manžel Evy Rejchové z Rejchu, pak od 1589 Barbory Hasištejnské z Lobkovic, na Mšeci, Srbčci, hejtman na Ličkově, 1593-1594, 1597-1598, 1599-1600, 1604-1605, 1606-1607, 1608-1609, 1610-1611 (doplněn) hejtman Slánského kraje, 1598 berník ve Slánském kraji, 1602-1610 přísedící dvor-

ského a komorního soudu, 1603, 1605/1, 1606, 1607, 1608/2, 1609-1610 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 359, 386

Štampachová ze Štampachu viz Hasištejnská z Lobkovic

Štampachová, rozená Hasištejnská z Lobkovic, Barbora, dcera Bohuslava Felixe Hasištejnského z Lobkovic, od 1589 manželka Matyáše Štampacha ze Štampachu 386

Šťastný, otec Jana, poddaný Markéty Valdštejnské z Lobkovic ze vsi Chotětov 248

Štěpán, otec Jíry, poddaný Jiříka Hrzána z Harasova ze vsi Jestřebice 267

Štěpán jinak Štěpánek, písař a úředník Albrechta Pětipeského 34, 163, 164, 165, 200, 201

ze **Šternberka**, panský rod

– Adam [z. 10. 4. 1623], na Sedleci, Bechyni, 1573 dvořan Ferdinanda Tyrolského, 1577, 1582 stolník Ferdinanda Tyrolského, 1577, 1578, 1582, 1583, 1583, 1586, 1588, 1589, 1590, 1593, 1595, 1596, 1596, 1597, 1598, 1599, 1600, 1601, 1602, 1603, 1604, 1605, 1605, 1606, 1607, 1608, 1608, 1610, 1614, 1616, 1617 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1581-1599 hejtman Nového Města pražského, 1581-1585 přisedící dvorského a komorního soudu, 1583, 1585, 1588, 1590, 1596 nejvyšší berník, 1586-1597 přisedící zemského soudu, 1597-1599 nejvyšší sudí dvorský, 1597-1599 správce úřadu nejvyššího hofmistrství, 1599-1602 nejvyšší sudí, 1602-1608 nejvyšší komorník, 1608-1619 nejvyšší purkrabí 425

– Jan [z. 1578], na Konopišti, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1577/1, 1577/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1562, 1574 komorník Ferdinanda Tyrolského, 1565-1566, 1573-1574, 1575-1576 hejtman Kouřimského kraje 20

– *Štěpán Jiří* [z. 1625], na Voticích, Postoloprtech, Odolicích, 1593-1594 hejtman Kouřimského kraje, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2, 1597, 1598, 1601, 1607, 1608/2, 1614, 1617 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1594-1618 přisedící dvorského a komorního soudu, 1595-

1601 rada české komory, 1597-1625 purkrabí v Chebu, 1601-1606 prezident české komory, 1603 podkomoří královny, 1603-1619 hejtman německých lén, 1609-1612 komorník Rudolfa II. Habsburského, 1609-1610, 1611-1612 hejtman Žateckého, 1613-1618 komorník Matyáše Habsburského 464

Štrouch z Chlumku, rytířský rod

– *Albrecht* [z. po 1593], bratr Karla Štroucha z Chlumku, v Hospozíně, na Dolní Kamenici, v Budyni nad Ohří, ve Velvarech 144

– *Bernard* [z. po 1567], otec Karla a Albrechta Štrouchů z Chlumku, na Račíněvsi, 1559-1560 hejtman Slánského kraje 11

– *Karel* [z. po 1596], bratr Albrechta Štroucha z Chlumku, na Budenicích, Hospozíně, Dolanech 480

– *Vilém* [z. po 1577], na Kvíci 8, 4

Šurong, Hans, jezdec (rejtar) v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte 433

ze **Švamberka**, panský rod

– *Jan Jiří* [n. 21. 1. 1548/1555, z. 15. 4. 1617], na Poběžovicích, Kynžvartu, Boru, Mašřově, Orlíku nad Vltavou, 1574, 1576, 1586, 1588, 1593, 1596/1, 1596/2, 1597, 1598, 1599, 1600, 1602, 1603, 1604, 1605/1, 1605/2, 1605/3, 1606, 1607, 1608/2, 1609-1610 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1586-1598 přisedící dvorského a komorního soudu, 1595-1596 rada české komory, 1597-1598 (doplněn) hejtman Vltavského kraje, 1612-1613 hejtman Bechyňského kraje, 1598-1603 přisedící zemského soudu, 1603-1609 nejvyšší sudí dvorský, 1609-1611 nejvyšší komorník 464

Švamberská, rozená Hasištejnská z Lobkovic, Eva, sestra Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic, manželka Jana Šebestiána nebo Kryštofa ze Švamberka 359

Šveler, Balcar, pekař, soused ve městě Mladá Boleslav 296

Švihovská, rozená Kordulová ze Sloupna, Johanka [z. 1622], manželka Mikuláše Střely z Rokyc na Cerhenicích, pak Theobalda Švihovského z Rýzumberka a Švihova na Horažďovicích 469

Švihovský z Rýzumberka a Švihova, panský rod

- *Ferdinand* [z. 1595], na Dobříši, klášteře svatého Prokopa nad Sázavou, Novém Hradě, Horažďovicích, 1556, 1558, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/2, 1575/3, 1576, 1577/1, 1582, 1586, 1588, 1589, 1590, 1593, 1595 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1558-1559, 1563-1564 hejtman Podbrdského kraje, 1565, 1567 muštrher Podbrdského kraje 39, 225

Švorc ze Štechovic, rytířský rod

- *Johel* [z. po 1596], 1590 služebník Adama Otty z Losu na Staré Huti 72, 483

Táborský z Libína, měšťanský rod, od 1587 měšťanský erbovní rod s predikátem

- *Pavel* [z. po 1612] 314

Talacko z Ještětic, rytířský rod

- *Hynek* [z. po 1595], manžel Magdaleny Klusákové z Kostelce, na Přestavkách 42, 223

z Talmberka, panský rod

- *Jiří* [z. 1623], otec Viléma z Talmberka, na Jankově, Nemyšli, 1594-1609 přisedící dvorského a komorního soudu, 1595, 1598, 1601, 1602, 1604, 1605/1, 1608/2, 1609/1610, 1614, 1617 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1599-1600, 1602-1603 hejtman Kouřimského kraje, 1609-1610 hejtman Vltavského kraje, 1609-1611 přisedící zemského soudu, 1611-1617 nejvyšší sudí, 1617-1619 a 1619-1620 nejvyšší komorník, 1620 komorník Fridricha Falckého 73, 487
- *Vilém* [z. po 1596], syn Jiřího z Talmberka 73, 487

Tataři, národ na území někdejší Osmanské říše a Mongolského státu 66

Tatous z Vraního, rytířský rod

- *Daniel* 7
- *Mořic (Mauryc)* [z. po 1592] 440

z Těchenic, měšťanský erbovní rod s predikátem

- *Matyáš* [z. 1595-1596], měšťan Starého Města pražského, pak měšťan Nového Města pražského, prokurátor (poručník) a řečník u šlechtických soudů 365, 380

Tejn z Tejna, rytířský rod

- *N.*, blíže neidentifikovaná osoba 480

Tetour z Tetova, rytířský rod, později panský rod

- *Karel*, [z. kol. 1609], na Velkých Kralovicích, rytíř řádu svatého Jana Jeruzalém-

ského, komtur na Reichenbachu, Goldbergu, Mühlbergu, 1596 plukovník v jezdeckém pluku, panský stav 71

- *Štěpán (Stefan)* [z. 1556], na Suchdolu, 1553 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 7

Teufel, rytířský rod, od 1566 rod svobodných pánů na Gundersdorfu

- *Ondřej* [n. 1515, z. 15. 7. 1592], 1558 revers k zemi, válečný rada, štolmistr Ferdinanda Tyrolského, nejvyšší kuchmistr, plukovník v jezdeckém pluku, 1566-1588 nejvyšší na pevnosti Ráb 83

svobodný pán z Teuffenbachu-Mayrhofenu (Tiefenbach), štyrský šlechtický rod

- *Kryštof*, [n. kol. 1525, z. 1598], na Drnholci, dvorský válečný rada, polní maršál, nejvyšší polní generál v Uhrách 64, 75

Tichota, Vít, rychtář, poddaný Jana, Humprechta a nezletilých bratrů Černínů z Chudenic ze vsi Trnčí 282

Tkadlecová, Lidmila, dcera Vavřince Nováka, poddaná Rudolfa II. Habsburského ze vsi Čechelice 439

Tomáš, otec Šimona Pyskáče, Barbory, Kатуše, Mandy a Jana Minka, poddaný Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory ze vsi Hostín 322

Tomášek, poddaný Albrechta Pětipeského 440

Trčka z Lípy, rytířský rod, později panský rod

- *Burian* [z. 15. 5. 1591], na Lipnici nad Sázavou, Světlé nad Sázavou, 1545 přisedící dvorského a komorního soudu, 1546, 1547/1, 1547/2, 1547/3, 1549, 1552, 1553, 1554, 1556, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1576, 1577/1, 1577/2, 1578, 1580, 1582, 1583/1, 1583/2, 1586, 1588, 1589, 1590 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1549-1550, 1554-1555, 1557-1558 hejtman Čáslavského kraje, 1550-1562 přisedící zemského soudu, 1559 jmenován radou české komory, úřad pravděpodobně nezastával, 1562-1591 podkomoří 152

- *Vilém* [z. 1597], na Větrném Jeníkově, Opočně a Smiřicích, od 1588 panský stav, 1595, 1596 plukovník v pěším pluku v Uhrách 71, 75, 491

Trmal z Toušic, rytířský rod

- *Mikuláš* [z. po 1628], od 1604 manžel Marie Anny Pětipeské z Chýš a Egrberku, dcery Albrechta Pětipeského, na Tmani, Miškovcích, 1608/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 22
- Trnka, Jan**, soused z města Mělník 371
- Tůma**, rychtář, poddaný Anny Bezdruzické z Kolovrat ze vsi Kojovice 188
- Turci**, obyvatelé někdejší Osmanské říše 66, 67, 69, 70, 75, 83, 262, 391, 398, 408, 415, 416, 419, 422, 426, 430, 436, 472, 475, 487, 488, 489
- Uher, Mikuláš**, poddaný Albrechta Pětipeského 440
- Vacek**, kočí, poddaný Elišky Hrzánové z Dubé 450
- Vacková, Markéta**, poddaná Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 216
- Václav**, syn Brachy, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic 225
- Václav**, syn Havlasa, poddaný Jiříka Kaplíře ze Sulevic 225
- Václav**, syn Petra, poddaný Barbory Pětipeské z Hrušova 360
- Václav**, celný, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 439
- Václav**, mlynář, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Královice 204
- Václav**, mlynář, poddaný Jana Novohradského z Kolovrat 401
- Václav**, pacholek, poddaný Albrechta Pětipeského 257
- Václav**, řezník, rychtář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 164, 200, 201, 375
- Václav**, šafář, poddaný Klusáků z Kostelce z městečka Strenice 151
- Václav**, švec, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 164, 200, 201
- Václav Vaníčků**, poddaný Anny Bezdruzické z Kolovrat ze vsi Kojovice 188
- Valatka z Klenče**, rytířský rod
 - *Fridrich* [z. po 1594], manžel Lidmily Klusákové z Kostelce, na Chodči, Dubkovicích 219, 282, 325
- Valatková, rozená Klusáková z Kostelce, Lidmila**, manželka Jiříka Homuta z Harašova, pak Fridricha Valatky z Klenče 282
- z Valdštejna**, panský rod
 - páni 43
 - *Heník* [n. po 1571, z. 1. 5. 1623], syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Viléma Voka z Valdštejna, 1596 plnoletý, na Dobrovici, Kuncberku, Štěpanicích, Chotěšicích, 1598, 1605/1, 1608/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1599-1600 (škrtnut), 1606-1607 hejtman Boleslavského kraje, 1616 rada a komorník Maxmiliána II. Habsburského 42, 44, 145, 149, 155, 184, 196, 198, 210, 248, 252, 277, 304, 310, 319, 323, 338, 340, 341
 - *Jan mladší* [z. po 1598], na Chotěšicích, v Novém Městě pražském, 1590, 1593, 1596/2, 1598 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 443
 - *Jan starší/nejstarší* [z. 26. 11. 1597], bratr Jindřicha z Valdštejna, na Bílém Újezdu, Sedčicích, 1553, 1557, 1558, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1576, 1577/1, 1577/2, 1578, 1580, 1582, 1583/1, 1583/2, 1586, 1588, 1589, 1590, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2, 1597 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1560-1576 přisedící dvorského a komorního soudu, 1560-1561 hejtman Litoměřického kraje, 1565 muštrher Litoměřického kraje, 1565-1577, 1578-1584 hejtman Menšího Města pražského, 1574, 1575 nejvyšší berník, 1576-1583 nejvyšší sudí dvorský, 1584-1585 nejvyšší sudí, 1585-1597 nejvyšší komorník 18, 42, 20, 30, 311, 345, 436
 - *Jindřich* [n. 1517, z. 9. 12. 1579], bratr Jana staršího z Valdštejna, manžel Anny z Vartemberka, pak Markéty Popelové z Lobkovic, otec Viléma Voka a Henika z Valdštejna, na Dobrovici, Kuncberku, Charvatci, 1553-1554, 1569-1570 (doplněn), 1571-1572, 1573-1574, 1576-1577 hejtman Boleslavského kraje, 1554-1577 přisedící dvorského a komorního soudu, 1554, 1556, 1557, 1558, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1576, 1577/1, 1577/2, 1578 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1557, 1559, 1561, 1563 nejvyšší berník 42, 37, 41, 81, 98, 149, 155, 202, 238, 266, 284, 289, 310, 311, 319, 326, 338
 - *Jiří* [n. 1519, z. 17. 5. 1584], na Hostiněm, Miletíně, 1541/1, 1542, 1543/1, 1546, 1547/1, 1553, 1554, 1556, 1557, 1558, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3,

1577/2, 1580 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1553-1554, 1561-1562, 1573-1574 (škrtnut), 1583-1584 hejtman Hradeckého kraje, 1553-1558 přisedící dvorského a komorního soudu 42, 128, 149

- *Vilém Šťastný* [z. 1553], na Rychmburku, 1533 přisedící dvorského a komorního soudu, 1539-1540 hejtman Chrudimského kraje, 1539 přisedící zemského soudu, 1541/2, 1546, 1547/1, 1547/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 311
- *Vilém Vok* [n. 1571, z. 1594-1595], syn Jindřicha z Valdštejna a Markéty Popelové z Lobkovic, bratr Henika z Valdštejna, 1591 plnoletý, na Dobrovici, Kuncberku 42, 43, 44, 63, 145, 149, 155, 184, 185, 196, 198, 210, 248, 252, 277, 304, 310, 319, 323, 338, 340, 341, 404, 447

z *Valdštejna* viz Berková z *Valdštejna*

Valdštejnská, rozená Bořitová z Martinic, *Eliška* [z. 14. 2. 1605], sestra Jiřího Bořity z Martinic, manželka Václava z Valdštejna na Lomnici nad Popelkou, bratra Jindřicha a Jana staršího z Valdštejna 210, 220

Valdštejnská, rozená Popelová z Lobkovic, *Markéta* [z. 18. 12. 1615], dcera Jana Popela z Lobkovic na Horšovském Týně, nejvyššího purkrabí, manželka Jindřicha z Valdštejna, matka Viléma Voka a Henika z Valdštejna, na Dobrovici, Pěčicích 21, 42, 43, 44, 78, 128, 145, 149, 155, 184, 185, 196, 198, 202, 209, 210, 248, 266, 276, 277, 283, 284, 289, 293, 304, 310, 311, 319, 323, 326, 338, 340, 341

Valenta, krčmář, poddaný Jáchyma Novohradského z Kolovrat ze vsi Čečelice 308

Valkoun z Adlaru, rytířský rod

- *Jan*, syn Václava Valkouna z Adlaru, manžel Lidmily Vlkové z Kvítkova, na Zlonicích 93
- *Václav* [z. 1594-1595], otec Jana Valkouna z Adlaru, manžel Zikonie Liběchovské z Liběchova, na Zlonicích, Vlčím Polí, 1564 výběrčí Slánského kraje, 1574 služebník Ferdinanda Tyrolského, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1572-1573 hofrychtýř krále 8, 378

Valkounová z Liběchova, Zikonie viz **Hýzřlová z Liběchova,** Zikonie

Vančura z Řehnic, rytířský rod

- rod 41
- *Adam* [z. 1578], bratr Václava, Fridricha a Jiříka staršího Vančurů z Řehnic, manžel Lidmily Pešíkové z Komárova, otec Markéty Vančurové, provdané Chlumové pak Kafunkové z Řehnic, na Valečově, Studence, Újezdci, 1558-1559 hejtman Boleslavského kraje), 1573 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 40, 59, 62, 332, 337
- *Adam Kašpar* [z. po 1593], syn Jana Buriana Vančury z Řehnic 390
- *Fridrich* [z. 10. 9. 1574], bratr Adama, Václava a Jiříka staršího Vančurů z Řehnic, otec Jana Vančury z Řehnic, na Krnsku 15, 59, 332, 337
- *Jan* [z. 1616], syn Fridricha Vančury z Řehnic, na Krnsku, Solci, 1599 berník v Boleslavském kraji 332, 337
- *Jan Burian* [z. před 1588], syn Václava Vančury z Řehnic, bratr Jiříka staršího Vančury z Řehnic, na Lhoticích 186, 390
- *Jindřich* [z. 1575], bratr Mikuláše staršího a Zikmunda Vančurů z Řehnic, otec Mikuláše Buriana a Johanky Vančurů z Řehnic, na Kostelci nad Labem 17, 41, 164, 200, 201
- *Jiřík* [z. 1610], syn Václava Vančury z Řehnic, bratr Jana Buriana Vančury z Řehnic, na Studence, Lhoticích, Dolních Přívorách, 1591-1592, 1596-1597, 1598-1599, 1601-1602, 1605-1606, 1607-1608, 1609-1610, 1610-1611 hejtman Boleslavského kraje, 1596, 1598, 1601, 1602, 1604, 1605/1, 1605/2, 1606 musther Boleslavského kraje, 1598 berník v Boleslavském kraji, 1599, 1603, 1607, 1608/1, 1609-1610 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 342, 348, 390, 447
- *Jiřík mladší* [z. 1588-1589], syn Hynka Vančury z Řehnic, na Valečově, 1547/3, 1549, 1552, 1553 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 240, 390
- *Jiřík starší* [z. 1584], bratr Adama, Václava a Fridricha Vančurů z Řehnic, na Studence, 1573 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 41, 332, 390
- *Mikuláš starší* [z. 10. 9. 1582], bratr Zikmunda a Jindřicha Vančurů z Řehnic, manžel Anny Smiřické ze Smiřic, pak Elišky Hrušovské z Hrušova, otec Kateři-

- ny Vančurové, provdané Klusákové, Salomeny Vančurové, provdané Střelové a Magdaleny Vančurové, provdané Beřkovské, na Jiřicích, Kostelci nad Labem, 1549, 1554, 1557, 1558, 1561, 1569-1570, 1571, 1574, 1576, 1578 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1565-1566, 1572-1573 hejtman Kouřimského kraje 60, 90, 93
- *Mikuláš Burian* [z. 1596], syn Jindřicha Vančury z Řehnic, bratr Magdaleny, provdané Kostomlatské, pak Vratislavové, na Dolních Přivorách a Mratině 35, 41, 164, 200, 201, 317, 333, 447
 - *Zikmund* [z. 1583], bratr Mikuláše a Jindřicha Vančurů z Řehnic, manžel Johanky Hložkové ze Žampachu, na Dolních Přivorách 36, 41, 143, 390
- Vančurová z Řehnic** viz **Beřkovská z Řehnic**; **Chlumová z Řehnic**; **Kafunková z Řehnic**; **Klusáková z Řehnic**; **Střelová z Řehnic**; **Vřesovcová z Řehnic**
- Vančurová z Řehnic**, *Johanka*, dcera Jindřicha Vančury z Řehnic, sestra Mandaleny, provdané Vřesovcové 180
- Vančurová z Řehnic**, *Markéta*, pravděpodobně dcera Zikmunda Vančury z Řehnic 50
- Vančurová, rozená Hložková ze Žampachu**, *Johanka*, manželka Zikmunda Vančury z Řehnic, pak Hynka Vrábského z Vrábí 41
- Vančurová, rozená Hrušovská z Hrušova**, *Eliška*, dcera Hynka Hrušovského z Hrušova, sestra Johanky Zalužanské z Hrušova, manželka Mikuláše staršího Vančury z Řehnic, pak Jana staršího Vlka z Kvítkova 160, 172, 175, 376
- Vančurová, rozená Pešíková z Komárova**, *Lidmila* [z. po 1579], manželka Adama Vančury z Řehnic 62
- Vančurová, rozená Seletická ze Smojna**, *Anna*, manželka Mikuláše Buriana Vančury z Řehnic 41
- Vaněcký z Jemničky**, rytířský rod
- *Václav*, na Valči a Vanči, vojenský komisař na Moravě 445
- Vaněk**, poddaný Fridricha Vančury z Řehnic ze vsi Řehnice 15
- Vaniček**, *Václav*, poddaný ze vsi Čečelice 308
- z Vartemberka**, panský rod
- *N.*, syn Karla z Vartemberka 336
 - *Abraham* [z. 1587], bratr Hendrycha z Vartemberka, na České Kamenici, Zvířeticích, 1557 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 59
 - *Adam* [z. před 1595], syn Jana z Vartemberka a Barbory Popelové z Lobkovic, na Novém Zámku, Bezdězu 457
 - *Hendrych* [z. 7. 3. 1604], bratr Abrahama z Vartemberka, na České Kamenici, Zvířeticích, 1541-1604 nejvyšší a dědičný číšník, 1557-1558, 1571-1572, 1573-1574, 1588-1589, 1597-1598 (škrtnut) hejtman Litoměřického kraje, 1561, 1567, 1569-1570, 1571, 1574, 1575/1, 1575/2, 1593, 1597, 1598 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1567, 1569-1570 musthrer Litoměřického kraje, 1573 jmenován přísedícím dvorského a komorního soudu, do soudu nenastoupil, 1593-1594 (doplněn) hejtman Boleslavského kraje 59
 - *Jan* [z. 3. 1. 1595], otec Adama z Vartemberka, manžel Barbory Popelové z Lobkovic, na Novém Zámku (Zahrádky), Bezdězu, 1567, 1569-1570, 1571 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1567-1568, 1583-1584 hejtman Litoměřického kraje 59, 242, 292, 324, 389, 393, 457
 - *Jaroslav* [z. 12. 12. 1602], bratr Karla a Kryštofa z Vartemberka, na Turnově, Svičanech, Malé Skále, Svijanech, 1586, 1588, 1589, 1601 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 59
 - *Karel* [n. 1553, z. 1612], bratr Kryštofa a Jaroslava z Vartemberka, manžel Kateřiny z Mansfeldu, na Hrubém Rohozci, Malé Skále, Svijanech, 1574, 1577/1, 1580, 1583/1, 1583/2, 1586, 1588, 1593, 1595, 1596/1, 1598, 1601, 1602, 1604, 1605/1, 1607, 1608/1, 1608/2, 1609-1610 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1586-1612 přísedící dvorského a komorního soudu, 1587-1588 [?], 1599-1600 (doplněn), 1603-1604, 1605-1606, 1607-1608 hejtman Boleslavského kraje, 1602, 1604, 1605/1, 1605/2, 1606 musthrer Boleslavského kraje 58, 59, 59, 336
 - *Kryštof* [z. 1584], bratr Karla a Jaroslava z Vartemberka, na Hrubém Rohozci, 1569-1570, 1571 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 59, 82

- *Zdeněk* [z. 21. 1. 1583], manžel Kateřiny Bezdrůžické z Kolovrat, na Buštěhradě, 1565, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1576, 1577/1, 1577/2, 1578 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1565, 1567, 1569-1570 mistrher Slánského kraje, 1567-1576 přisedící dvorského a komorního soudu, 1570-1581 hejtman Nového Města pražského, 1573-1574 (škrtnut) hejtman Slánského kraje, 1576-1583 přisedící zemského soudu 20, 22
- Vartemberská, rozená Bezdrůžická z Kolovrat**, *Kateřina* [z. 1589], sestra Anny, provdané Novohradské z Kolovrat, manželka Petra Bechyného z Lažan, pak Zdeňka z Vartemberka, na Buštěhradě 14
- Vartemberská, rozená z Mansfeldu**, *Kateřina*, manželka Karla z Vartemberka 336
- Vartemberská, rozená Popelová z Lobkovic**, *Barbora* [z. po 1596], manželka Jana z Vartemberka, matka Adama z Vartemberka, na Novém Zámku a Bezdězi 21, 457
- Vávra**, otec Jana Holého, poddaný Jiřika Kaplíře ze Sulevic 225
- Vávra**, syn Bartoně, poddaný Václava Hrzána z Harasova ze vsi Katusice 89
- Vávra**, syn Diviše, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín 141
- Vávra**, *Diviš*, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín 189
- Vávra jinak Vavřinec**, manžel Anny Černé, krčmářky, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně 305, 306
- Vavřinec**, syn Adama ze vsi Hostín, poddaný Tobiáše Hrzána z Harasova ze vsi Katusice 189
- z Vejtmile**, panský stav
 - *Jan Lorenc* [z. 1584], na Postoloprtech, 1571, 1573, 1575/1, 1575/2, 1576 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 12
- Velemyská, rozená z Chýš a Egrberku, Magdalena* viz Pětipeská z Chýš a Egrberku, Magdalena
- Velemyská, rozená Vojkovská z Milhostic a Vojkova**, *Alžběta*, manželka Bernarda Velemyského z Velemyšlovsi, matka Jaroslava Velemyského z Velemyšlovsi 12
- Velemyská, rozená Voračická z Paběnic**, *Dorota* [z. 1590], manželka Adama Velemyského z Velemyšlovsi, dcera Petra Voračického z Paběnic a Anny Pětipeské z Chýš a Egrberku 16
- Velemyský z Velemyšlovsi**, rytířský rod
 - *Adam* [z. 1609], strýc Jindřicha Velemyského z Velemyšlovsi, manžel Doroty Voračické z Paběnic, dcery Anny Voračické z Chýš a Egrberku, pak Veroniky Boreňové ze Lhoty, na Olbramovicích, 1598-1599, 1600-1601, 1602-1603, 1606-1607 hejtman Vltavského kraje 16, 134
 - *Jaroslav* [z. před 1612], synovec Jindřicha Velemyského z Velemyšlovsi, od 1596 manžel Magdaleny Pětipeské z Chýš a Egrberku, na Bynicích, Týnci nad Sázavou, Olbramovicích 21, 70, 413, 416, 425, 428, 431, 456, 457, 458, 459, 460
 - *Jindřich* [z. před 1596], strýc Jaroslava Velemyského z Velemyšlovsi, synovec Adama Velemyského z Velemyšlovsi, na Bynicích, Týnci nad Sázavou 254
- Vchynská, rozená Šmohařová z Rochova**, *Kateřina*, manželka Jaroslava Vchynského ze Vchynic 159
- Vchynský (Dlask) ze Vchynic**, rytířský rod, od 1596 panský rod (**ze Vchynic a Tetova**)
 - *Jan* [z. 27. 4. 1590], bratr Radslava Vchynského ze Vchynic, na Nalžovských Horách (*Nalžovech*), Jenči, Křenici, Karlštejně, Zásmukách, 1556-1558 dvořan Ferdinanda I. Habsburského, 1558 stolník Ferdinanda Habsburského, 1563-1564 kraječ Rudolfa II. Habsburského, 1564-1567 kraječ Maxmiliána II. Habsburského 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1576, 1577/1, 1577/2, 1578, 1580, 1582, 1583/1, 1583/2, 1586 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1571-1576 přisedící dvorského a komorního soudu, 1576-1586 (rezignace) purkrabí karlštejnský 92, 99, 220, 222
 - *Jan*, bratr Jiřika a Viléma Vchynských ze Vchynic, na Nehvizdkách 405
 - *Jaroslav* [z. 23. 11. 1611], manžel Kateřiny Šmohařové z Rochova, na Klecanech, Drastech, Krakovci, 1569-1570, 1574, 1575/2, 1575/3, 1576, 1578, 1580, 1582, 1583/1, 1583/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1577, 1578, 1583 nejvyšší berník, 1585-1589 rada soudu nejvyššího purkrabství pražského, 1589-1602 místokomorník, 1596 panský stav, 1598-1599 hejtman Rakovnického kraje, 1602 rada Rudolfa II. Habsburského 159

- *Jiří mladší*, na Nehvizdkách, v Jirnech 405
- *Jiřík* [z. před 1585], bratr Jana a Viléma Vchynských ze Vchynic, na Nehvizdkách 405
- *Radslav* [z. 1619], bratr Jana Vchynského ze Vchynic, na Malhosticích, Petrovicích, Teplících, Záhořanech, Doubravské Hoře, Tolštejně, Nové Bystřici, Rumburku, Hanspachu, 1558-1559, 1567-1568, 1569-1570, 1571-1572 (doplněn), 1573-1574, 1575-1576 hejtman rakovnického kraje, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1577/1, 1577/2, 1578, 1580, 1582, 1583/1, 1583/2, 1586, 1588, 1589, 1590, 1593, 1595 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1569-1570 mustřher Rakovnického kraje, nejvyšší mustřher, 1585-1594 přísedící dvorského a komorního soudu, 1596 nejvyšší berník, 1596 panský stav, 1597-1598 (doplněn) hejtman Litoměřického kraje, 1601, 1602, 1614, 1616, 1617 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1612-1619 komorník Matyáše Habsburského 20, 418, 478
- *Rudolf* [z. 1597], syn Jana Vchynského ze Vchynic, plukovník v pěším pluku 71
- *Vilém*, bratr Jana a Jiříka Vchynských ze Vchynic, na Nehvizdkách 405
- Vilém V. Bavorský**, [n. 1548, z. 1626], od 1568 manžel Renaty Lotrinské 1579-1597 bavorský vévoda 47
- Višovský (Jišovský), Matěj**, mlynář v Jišově (*Višově*) 16
- Vít**, otec Matěje Staršího, poddaný Rudolfa II. Habsburského ze vsi Křečkov 239
- Vít**, rychtář, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Hostín 141
- Vít**, sládek, poddaný Tobiáše Hrzána z Harasova ze vsi Březinka 156
- Vít jinak Vítek Tůmů**, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přivory (Dolní) 164, 200, 201
- Vít Subů** [?], poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně 261
- Víta**, rychtář, poddaný Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 466
- Víta ze Rzávého**, rytířský rod
 - *Jan* [z. před 1617], na Stálci, Opařanech 351, 355, 357, 358
- Vítko, Václav**, kovář, poddaný Albrechta Pětipeského ze vsi Bosyně 282

- Víza (Wiess) z Kegešperku**, rytířský rod [?]
 - *Jiřík (Georg)*, nejvyšší vachtmistr v jezdeckém pluku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte 420
- Vlásek, Matěj**, pekař ve městečku Byšice 296
- Vlinský ze Vliněvsi**, rytířský rod
 - rod 20
 - *Jindřich* [z. 1576], otec Smila Vlinského ze Vliněvsi, na Borči, Liblicích, 1547/2, 1547/3, 1553, 1554, 1569-1570, 1571, 1573, 1575/1, 1575/2, 1575/2, 1575/3 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1539-1540 hejtman Litoměřického kraje, 1546-1547 (doplněn), 1560-1561, 1567-1568 hejtman Boleslavského kraje 23
 - *Smil* [z. 1591-1592], syn Jindřicha Vlinského ze Vliněvsi, na Liblicích 34, 93, 106, 131, 137, 157, 275
- Vlk z Kvítkova**, rytířský rod
 - *Adam* [z. 1591], bratr Fridricha a Jana mladšího Vlků z Kvítkova, na Čakovicích, v Berouně 218
 - *Fridrich* [z. po 1592], bratr Adama a Jana mladšího Vlků z Kvítkova, na Čakovicích, Skrýšově 218
 - *Jan mladší*, bratr Adama a Fridricha Vlků z Kvítkova, manžel Aleny Močidlanské z Močidlán, pak Doroty Vosterské Kaplířky ze Sulevic, na Snědovicích 218, 329, 393
 - *Jan starší*, na Nemyslovicích, Bezně 21, 93, 127, 143, 396, 462, 481
- Vlk**, svobodnický rod
 - *Václav*, dědiník v Zahrádkách 15
- Vodička, N.**, blíže neidentifikovaná osoba 78
- Vodička (Dvorský) z Wassersteinu** (z *Vosrštejna*), měšťanský rod, od 1589 měšťanský erbovní rod s predikátem
 - *Jan*, měšťan ve Starém Městě pražském, 1594, 1595 úředník nad počty v úctárně české komory, mustrovní písař zemské hotovosti 486
- Vojkovská z Milhostic a Vojkova* viz Pětipeská z Milhostic a Vojkova
- Vojkovská, rozená Štanová z Hertnsdorfu, Kateřina**, na Křtěnovicích, Zahrádkách, manželka Václava Vojkovského z Milhostic a Vojkova 15
- Vojkovská, rozená Lukavecká z Lukavce, Anna**, manželka Jana Vojkovského z Milhostic a Vojkova 6

Vojkovský z Milhostic a Vojkova, rytířský rod

– *Jan* [z. 1573], manžel Anny Lukavecké z Lukavce, na Radiči, Kamýku nad Vltavou, 1549, 1556, 1557 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1556-1557 hejtman Vltavského kraje, 1556-1572 místopisář *II*, 6

Vokurka, *Matěj*, pekař, poddaný Adama Krajíře z Krajku z města Mladá Boleslav 233, 237

Voleník / Volejník, *Jan*, poddaný Vančurů z Řehnic ze vsi Přivory (Dolní) 164, 200, 201

Volman, *Ondřej*, rychtář, poddaný Jana z Vartemberka ze vsi Žizníkov 292

Vondra, syn Havla Michalce, poddaného Zikmunda Belvice z Nostvic ze vsi Střemy 328

Vondráček, otec Marty, poddaný ze vsi Přivory (Horní) 143

Voračická z Paběnic, *Dorota*, dcera Petra Voračického z Paběnic a Anny Voračické z Chýš a Egrberku 16, 18

Voračická z Paběnic, *Kateřina*, dcera Buriána Voračického z Paběnic a Mariany Malovcové z Malovic 150, 162

Voračická z Paběnic, *Kateřina*, dcera Petra Voračického z Paběnic a Anny Voračické z Chýš a Egrberku 16, 18

Voračická, rozená Pětipeská z Chýš a Egrberku, *Anna* [z. kolem 1597], manželka Petra Voračického z Paběnic, sestra Albrechta Pětipeského 8, 9, 16, 21, 22, 23, 24, 18, 85, 91, 134, 364, 406, 411, 416, 451, 461, 481, 489

Voračická, rozená Vosterská Kaplířová ze Sulevic, *Anna* [z. 1603], na Prčici, manželka Adama Voračického z Paběnic, sestra Vojtěcha Vosterského Kaplíře ze Sulevic 9

Voračický z Paběnic, rytířský rod

– *N.*, 150

– *Adam starší* [z. 1591], manžel Anny Vosterské Kaplířové ze Sulevic, na Prčici, 1571, 1574, 1576, 1577, 1578 výběřčí posudného ve Vltavském kraji, 1573, 1574 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 18

– *Burian* [z. po 1560], manžel Mariany Malovcové z Malovic, otec Kateřiny Voračické z Paběnic 150, 162

– *Burian* [z. 1593], syn Petra a Anny Voračické z Chýš a Egrberku, na Voračicích 16, 302, 364

– *Jan* [z. po 1580], syn Petra a Anny Voračické z Chýš a Egrberku, na Voračicích 16, 91

– *Lipolt* [z. po 1617], syn Petra a Anny Voračické z Chýš a Egrberku, v Praze 16, 315, 343

– *Mikuláš* [z. po 1582], syn Petra a Anny Voračické z Chýš a Egrberku 16, 91

– *Petr* [z. 1561], manžel Anny Pětipeské z Chýš a Egrberku, na Voračicích 16, 150, 162

– *Václav* [z. po 1617], syn Petra a Anny Voračické z Chýš a Egrberku, v Praze 16

– *Vojtěch* [z. 1618], syn Petra a Anny Voračické z Chýš a Egrberku, na Měšeticích 16, 374

Vorel z Kozího Hradu, 1561 měšťanský erbovní rod s predikátem, později rytířský rod

– *Simeon (Simeon Myška)* [z. před 1594], v Jizerním (Stránovském) Vtelně, 1589 správce panství Mladá Boleslav 39, 44, 46, 120, 121, 144, 280, 319

Vosterská Kaplířová ze Sulevic viz **Voračická ze Sulevic**

Vosterská Kaplířová ze Sulevic, *N.*, dcera Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic 140

Vosterská Kaplířová, rozená Kaplířová ze Sulevic, *Mandalena* [z. po 1596], dcera Mikuláše Kaplíře ze Sulevic, sestra Zde-slava, Jiříka a Lidmily Kaplířů ze Sulevic, manželka Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic 40, 407, 408

Vosterský Kaplíř ze Sulevic, rytířský rod

– *Albrecht* [z. 1589], na Chcebuzi 243, 272

– *Jan*, syn Pavla Vosterského Kaplíře ze Sulevic, bratr Zikmunda Vosterského Kaplíře ze Sulevic, bratranec Albrechta Pětipeského 9

– *Jan* [z. před 1569], bratr Pavla Vosterského Kaplíře ze Sulevic, strýc Albrechta Pětipeského (bratr Albrechtovy matky Doroty), na Třebívlicích 9

– *Jiří* [z. 1595], manžel Magdaleny Kaplířové ze Sulevic, na Brocně a Kokořině 139, 140, 156, 181, 241, 243, 258, 260, 261, 268, 272, 298, 299, 302, 305, 306, 313, 316, 317, 321, 325, 342, 343, 348, 361, 372, 374, 384, 407, 408, 409, 425

– *Pavel* [z. 1571], bratr Jana Vosterského Kaplíře ze Sulevic, strýc Albrechta Pětipeského (bratr Albrechtovy matky Doroty), na Třebívlicích, Bašti 9

- *Vojtěch* [z. 1569] syn Jana Vosterského Kaplíře ze Sulevic, na Tuchořicích, Rvenicích 9
- *Vojtěch* [z. po 1530], na Třebivlicích, otec Doroty, provdané Pětipeské ze Sulevic, matky Albrechta Pětipeského 8
- *Zikmund* [z. 1582] syn Pavla Vosterského Kaplíře ze Sulevic, bratr Jana Vosterského Kaplíře ze Sulevic, bratranec Albrechta Pětipeského, na Červeném Záhoří 9

Voškobrdský z Voškobrd, 1554 měšťanský erbovní rod s predikátem, později rytířský rod

- *Štěpán* [z. 1571] 3

Vrábská, rozená Hložková ze Žampachu, Johanka [z. po 1596], manželka Zikmunda Vančury z Řehnic, pak Hynka Vrábského z Vrábí, na Šestajovicích, Zdechovicích 21, 187, 459

Vrábský z Vrábí, rytířský rod

- *N.*, 127
- *Hynek* [z. po 1521], na Dřevčicích 464
- *Hynek* [z. po 1594], manžel Johanky Hložkové ze Žampachu, vdovy po Zikmundovi Vančurovi z Řehnic, bratr Karla Vrábského z Vrábí, na Vrábí, Dřevčicích, Zdechovicích, 1571, 1574, 1593 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 17, 143, 148
- *Karel* [z. 1571], bratr Hynka Vrábského z Vrábí, na Vrábí, Všetatech 1565, 1567, 1569-1570 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 17

Vrána, blíže neidentifikovaná osoba 379

Vrána, Valenta, poddaný Albrechta Pětipeského 57

Vratislav z Mitrovic, rytířský rod

- *Jiřík mladší* [z. 1603], bratr Mikuláše a Kryštofa staršího Vratislavů z Mitrovic, na Zálší, 1573, 1574, 1593, 1595, 1596/1, 1597, 1598, 1599, 1600 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1596, 1598 purkrabí Pražského hradu 469
- *Jiřík starší*, [z. 1612], od 1587 manžel Magdaleny Vančurové z Řehnic, 1573, 1593, 1595, 1599, 1602 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, hejtman komorního panství Chlumec nad Cidlinou, 1597-1598, 1599-1600, 1606-1607 (škrtnut) hejtman Hradeckého kraje, na Drahonově Újezdu, Humburkách, Jeřicích 41
- *Kryštof starší* [z. 18. 1. 1612], bratr Mikuláše a Jiříka mladšího Vratislavů z Mitrovic, od 1579 manžel Aleny Pu-

šovny z Michlsdorfu, vdovy po Mikulášovi Walterovi z Walteršperku, na Lochovicích, Protivíně, 1573, 1582, 1583/1, 1586, 1588, 1589, 1590, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2, 1597, 1598, 1599, 1600, 1603, 1605/1, 1605/2, 1606, 1608/1, 1608/2, 1609-1610 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1587-1589 přisedící dvorského a komorního soudu, 1589-1603 přisedící zemského soudu, 1596-1597 hejtman Podbrdského kraje, 1596-1597 nejvyšší berník, 1603-1605 purkrabí Hradeckého kraje, 1605-1612 purkrabí karlsštejnský 97, 488

- *Mikuláš* [z. po 1589], bratr Kryštofa staršího a Jiříka mladšího Vratislavů z Mitrovic, v Novém Kníně, na Osovci, 1563-1564, 1575-1576 hejtman Podbrdského kraje, 1561, 1565, 1569-1570, 1573, 1574, 1575/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1578-1581 místokomorník 173

z Vratu, Jan, kněz, 1513 farář v Mělníku 8

Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory, rytířský rod

- *Václav* [n. 1532, z. 18. 6. 1583], od 1558 manžel Alžběty ze Šenku, na Byšicích, Pohořelci, 1552 číšník Ferdinanda Tyrolského, 1558 rada a komorník Ferdinanda Tyrolského, 1561, 1565, 1567, 1569-1570, 1571, 1573, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1577/1, 1578 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1565-1566 hejtman Boleslavského kraje, 1565, 1567, 1569-1570 mustřher Boleslavského kraje 31, 32, 33, 47, 44, 45, 46, 53, 54, 55, 56, 57, 60, 61, 63, 69, 71, 73, 78, 92, 99, 100, 121, 189, 322
- *Vilém* [z. 1599], bratr Volfa Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory, na Novém Hradě, Touchovicích, 1596/1, 1596/2, 1597 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1582, 1583 výběřčí posudného v Žateckém kraji, 1598 výběřčí berně v Žateckém kraji 475
- *Volf* [z. kol. 1623], bratr Viléma Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory, na Ohníči, Kystře, Novém Hradě, Lipenci, Touchovicích, 1612-1613, 1615-1616 hejtman Žateckého kraje 475

Vřesovcová z Vřesovic a Doubravské Hory viz Schönbergová z Vřesovic a Doubravské Hory

Vřesovcová z Vřesovic a Doubravské Hory, Anna [z. po 1586], sestra Magdaleny

Schönbergové z Vřesovic a Doubravské Hory 43

Vřesovcová, rozená z Hřivic nebo z Janovic, *Voršila* 293

Vřesovcová, rozená ze Šenku, *Alžběta*, od 1558 manželka Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory, dcera Valenti-
na ze Šenku na Vitovicích 45, 55, 57, 69, 71

Vřesovcová, rozená Vančurová z Řehnic, *Magdalena*, sestra Mikuláše Buriana Vančury z Řehnic, manželka Karla Kostomlatského z Vřesovic, pak Jiřika Vratislava z Mitrovic 180

z *Vřesovic* viz Brozanský z Vřesovic; Kyšperský z Vřesovic; Vřesovec z Vřesovic a Doubravské Hory

Vtelenský ze Vtelna, rytířský rod

– *Albrecht* [z. po 1580], na Mělnickém Vtelnu 59

– *Mikuláš* [n. 1552, z. 11. 5. 1612], manžel Doroty Smolíkové ze Slavic, na Mělnickém Vtelnu 59, 288, 301, 308, 339, 352, 356, 362, 363, 369, 372, 375, 384, 385, 452, 464

Vystyd, Miloš [n. 1885, z. 1914], český archivář a historik 80

z **Waldu**, rytířský rod

– *Mikuláš*, rytmistr v jezdeckém pluku 45

Walter z Waltersbergu, měšťanský erbovní rod s predikátem, od 1556 rytířský rod

– *Mikuláš* [z. 1578], manžel Aleny Pušovny z Michlsdorfu, na Biskupicích, Lochovicích, rada Maxmiliána II. Habsburského, 1557-1578 sekretář v české královské kanceláři, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1576, 1577/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, rada Rudolfa II. Habsburského 24, 27, 97

Walterová, rozená Pušovna z Michlsdorfu, *Alena*, manželka Mikuláše Waltera z Waltersbergu, od 1579 Kryštofa Vratislava z Mitrovic 97

Wellinger z Fahingen a na Sorgastu, rytířský rod, od 1571, 1575 rod svobodných pánů na Schneebergu a Steinachu

– *Johann* [z. 1578], na Sorgastu, doktor práv, 1561 revers k zemi, 1561 rada Ferdinanda I. Habsburského a Ferdinanda Tyrolského, 1564-1567 (tyrolský) dvorský místokancléř Ferdinanda Tyrolského, 1565 relátor usnesení zemských a gene-

rálních sněmů, od 1567 tajný rada Ferdinanda Tyrolského, 1568, 1575 nejvyšší dvorský kancléř Ferdinanda Tyrolského 8

Wolf z Zwingendorfu, měšťanský rod, od 1571 měšťanský erbovní rod s predikátem
– *Tomáš*, měšťan v Novém Městě pražském, 1571 služebník v účetně české komory, 1577 kontrolní písař (gegenhandler) v pokladním (rentmistrovském) úřadu české komory, 1578-1579 správce pokladního (rentmistrovského) úřadu v české komoře, 1580 pokladník (rentmistr) v české komoře, 1582-1586 účetní rada německé expedice české komory 98

Zachariáš, truhlář, poddaný a rychtář Albrechta Pětipeského z městečka Byšice 53, 54, 55, 56, 109, 110, 111, 159, 201, 261, 375

Zajíc z Házmburku, panský rod

– *Mikuláš* [n. 14. 9. 1524; z. 23. 3. 1585], na Budyni nad Ohří, 1556, 1557, 1558, 1561, 1565, 1567, 1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/3, 1577, 1578, 1580, 1582, 1583/1, 1583/2 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1562, 1564-1565 nejvyšší berník, 1578-1585 nejvyšší a dědičný stolník a kuchmistr, 1555-1556, 1557-1558, 1574-1575, 1581-1582, 1583-1584 hejtman Slánského kraje, 1557-1560 přisedící dvorského a komorního soudu, 1560-1572 přisedící zemského soudu 12, 20

Zajíčková, Kateřina, poddaná Albrechta Pětipeského ze vsi Tuhán 183

Zálužanská, rozená Hrušovská z Hrušova, *Johanka*, v Čečelicích, sestra Elišky Vančurové z Hrušova, před 1583 manželka Radslava Zálužanského ze Zálužan 455

Zálužanský ze Zálužan, rytířský rod

– *Vratislav*, v Čečelicích 308

Zapská ze Zap viz Hrzánová ze Zap

Zapská, rozená Hrzánová z Harasova, *Mariana*, dcera Tobiáše Hrzána z Harasova, manželka Adama Zapského ze Zap 173

Zapský ze Zap, rytířský rod

– *Adam* [z. 1609], manžel Mariany Hrzánové z Harasova, na Dubči, 1569-1570, 1571, 1573, 1574, 1575/1, 1575/2, 1580, 1583/1, 1583/2, 1589, 1590, 1593, 1595, 1596/1, 1596/2, 1599, 1600, 1602 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 173, 236

- *Fridrich* [z. 21. 6. 1600], bratr Zikmunda Zapského ze Zap, na Vinoři, Ctiněvsi, 1595, 1596/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů 480
- *Zikmund* [z. 28. 4. 1606], bratr Fridricha Zapského ze Zap, na Průhonicích, 1567, 1569-1570, 1571, 1574, 1574, 1577/1, 1583/1, 1590, 1595, 1596/1, 1597, 1600 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1605-1606 hejtman Kouřimského kraje 21, 460

Záruba z Hustířan, rytířský rod, pak panský rod

- *N.*, 220
- *Bohuslav* [z. 1591], bratr Karla Záruby z Hustířan, na Plese, Třeboveticích, 1574, 1583/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů v rytířském stavu, 1583-1584 hejtman Hradeckého kraje, 1588, 1589 relátor usnesení zemských a generálních sněmů v panském stavu 275
- *Karel* [z. 1619], bratr Bohuslava Záruby z Hustířan, na Cerekvici, Radimi, Žumberku, 1574, 1583/1 relátor usnesení zemských a generálních sněmů v rytířském stavu, 1588, 1589, 1590, 1593, 1595 relátor usnesení zemských a generálních sněmů v panském stavu 74

Zárubová z Hustířan viz *Zejdlicová z Hustířan*

Zejdlic ze Šenfeldu, rytířský rod, od 1588, resp. 1607 panský rod

- *Hertvík* [z. 20. 1. 1603], syn Jiřika Zejdlice ze Šenfeldu, strýc Ladislava Zejdlice ze Šenfeldu, manžel Markéty Zárubové z Hustířan, na Lánech, Zvoleněvsi, Polné, Chocni, Přibyslavi, 1568 dvořan Ferdinanda Tyrolského, 1574 stolník Ferdinanda Tyrolského, 1574, 1575/1, 1575/2, 1577/2, 1578, 1580, 1582, 1583/1, 1583/2, 1586 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1577-1585 přisedící dvorského a komorního soudu, 1581-1588 rada české komory, 1581-1593 vrchní hejtman komorních panství, 1586-1588 přisedící zemského soudu v rytířském stavu, 1588 panský stav, 1588, 1589, 1590, 1598, 1599, 1600, 1601, 1602 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1588-1592 direktor/správce úřadu prezidenta české komory, 1591-1603 přisedící zemského soudu, 1592 rada české komory, 1594-1603 pod-

komoří královny, 1596-1602 rada dvorské komory, 1596-1597, 1601 nejvyšší berník, 1602-1603 hejtman německých lén 42, 47, 20, 126, 130, 167, 202, 238, 251, 300, 319, 326, 418, 425, 436, 486, 488

- *Jiřík* [z. 1573], otec Hertvíka Zejdlice ze Šenfeldu, na Zvoleněvsi, 1541/1, 1546, 1547/3, 1553, 1556, 1557, 1561, 1567, 1569-1570, 1571, 1573 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1567-1568 hejtman Slánského kraje 8
- *Ladislav* [z. po 1632], synovec Hertvíka Zejdlice ze Šenfeldu, na Chvatěrubech, Encovanech, 1586 dvořan Rudolfa II. Habsburského na dvou koních, 1589-1590 stolník Rudolfa II. Habsburského, 1590-1605 jízdonoš Rudolfa II. Habsburského, 1605-1608 číšník Rudolfa II. Habsburského, rytíř řádu svatého Jana Jeruzalémského, 1607 panský stav, 1608/2, 1616, 1617 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1612-1618 přisedící dvorského a komorního soudu, 1615-1616 hejtman Litoměřického kraje, 1619-1620 přisedící dvorského a komorního soudu, 1620 přisedící zemského soudu 488

Zejdlicová, rozená Zárubová z Hustířan, *Markéta*, manželka Hertvíka Zejdlice ze Šenfeldu 418

Zvelebil, *Jakub*, poddaný Albrechta Pěti-peského ze vsi Hostín 141, 259

Žďárská ze Žďáru viz *Kaplířová ze Žďáru*

Žďárský ze Žďáru, rytířský rod

- *Ctibor Tiburcí* [n. 11. 8. 1545, z. 6. 4. 1615], syn Jana Žďárského ze Žďáru, bratr Gotharda Floriána Žďárského ze Žďáru, na Kladně, 1581-1582, 1589-1590, 1603-1604, 1605-1606 hejtman Slánského kraje, 1589, 1590, 1596/1, 1597, 1598, 1599, 1600, 1601, 1603, 1604, 1605/2, 1605/3, 1606, 1608/1, 1608/2, 1609-1610 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1595-1612 přisedící zemského soudu, 1599-1612 hejtman Menšího Města pražského, 1612-1615 purkrabí karlstějnský 13, 28, 214
- *Gothard Florián* [n. 1542, z. 16. 9. 1604], syn Jana Žďárského ze Žďáru, bratr Ctibora Tiburcího Žďárského ze Žďáru, na Červeném Újezdě, Hostivici, Jenči, 1574, 1577/1, 1586, 1588, 1589, 1590, 1593,

- 1595, 1596/1, 1596/2, 1601 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1581-1604 přísedící dvorského a komorního soudu, 1596-1597, 1598-1599, 1600-1601, 1602-1603 hejtman Slánského kraje 131
- *Jan nejstarší* [z. 1578], otec Gotharda Floriána a Ctibora Tiburciho Žďárských ze Žďáru, na Kladně, Červeném Újezdě, 1544-1545 hejtman Slánského kraje, 1550 hejtman na Křivoklátě 1, 20
 - Železný (Železnej)**, *Vít*, poddaný bratrů Viléma Voka a Heníka z Valdštejna ze vsi Všejanya 310
 - Želinský ze Sebusína**, rytířský rod, od 1597 panský rod
 - *Jiřík* [z. po 1521], na Želénkách, Zásnučákách, 1516-1519 hejtman na Poděbradech 464
 - *Kryštof* [z. listopad 1606], na Břežanech, rada Rudolfa II. Habsburského, 1585-1589 místopisář, 1590-1599 místokancléř, 1597 panský stav, 1600-1606 nejvyšší mincmistr, 1606 správce/direktor úřadu prezidenta české komory 438
 - ze Žerotína**, panský rod
 - *Fridrich starší* [z. 31. 5. 1598], na Židlochovicích, Přerově, 1587 revers k zemi, rada dvorské válečné rady, plukovník v jezdeckém pluku, plukovník v pěším pluku z Markrabství moravského, nejvyšší hofmistr Maxmiliána II. Habsburského, 1594-1598 hejtman Markrabství moravského, místodržící úřadu nejvyššího komorníka Markrabství moravského 69, 423, 429, 433, 445
 - *Jan Jetřich starší* [z. 1595], na Smiřicích, Černíkovcích, Heřmanově Městci, 1587-1595 přísedící dvorského a komorního soudu, 1588, 1589, 1590, 1593 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1594-1595 zemský fojt Horní Lužice 63
 - *Jan Lukáš* [z. 1. 5. 1587], na Nových Dvorech, Zdechovicích 43, 155
 - *Karel* [n. 1509, z. 20. 9. 1560], na Kolíně, Žehušicích, nejvyšší polní hejtman, Žehušicích, Kolíně, 1553, 1554, 1556, 1557 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1556, 1557 jídlonoš Ferdinanda I. Habsburského, rada a dvořan Ferdinanda Tyrolského, 1556, 1557 rada Ferdinanda I. Habsburského, 1556, 1557 hejtman knížectví Hlohovského, 1560-1561 hejtman Kouřimského kraje 45
 - *Kašpar Melichar* [n. kol. 1558, z. 20. 4. 1632], na Kolíně, Ovčárech, Novém Dvoře, 1578-1612 kraječ Rudolfa II. Habsburského, 1619 komorník arciknížete Maxmiliána Habsburského, 1595, 1596, 1598, 1600, 1602, 1603, 1605, 1608, 1610, 1617 relátor usnesení zemských a generálních sněmů, 1583-1584, 1590-1591 hejtman Kouřimského kraje, 1597-1598, 1600-1601, 1602-1603, 1607-1608, 1610-1611, 1611-1612, 1613-1614, 1616-1617 hejtman Časlavského kraje, 1611-1617 přísedící dvorského a komorního soudu, 1617-1619 přísedící zemského soudu 74
 - Židavský**, *David*, rychtář, poddaný Fridricha ze Žerotína ze vsi Příbice u Pohořelic na Moravě 434
 - Žitný**, Miroslav [n. 1986], český historik 81
 - Žlutický z Lichtenfeldu**, měšťanský erbovní rod s predikátem
 - *Jan*, v Panošim Újezdě, v Unhošti, 1566-1572 pisář důchodní na Křivoklátu 13

IX. Zeměpisný rejstřík

Rejstřík obsahuje názvy zemí, krajů, míst, vodstev, hor a dalších geografických útvarů, které se objevují v textu úvodní studie, ediční poznámky a edice korespondence Albrechta Pětipeského vyjma poznámkového aparátu a chronologického přehledu písemností. V případě úvodní studie a ediční poznámky odkazují číslice otiskem kurzívou na číslo stránky. Naopak číselné odkazy otiskem normálním typem písma odkazují na číslo písemnosti edice. Do rejstříku nejsou zahrnuty součásti šlechtického jména (příjmení, predikát). Názvy lokalit jsou uvedeny v jazyce státu, na jehož území se v současnosti nacházejí. U lokality na území České republiky byl zjišťován její charakter, poloha od někdejšího okresního města a příslušnost do současného kraje (v závorce), zda byla samostatným celkem nebo součástí vyššího celku, jméno majitele nebo majitelů. Charakter lokality, samostatnost nebo součást vyššího celku a jméno majitele nebo majitelů odpovídá stavu k datu, ke kterému se vztahuje zmínka v textu. V případě zahraničních lokalit byla zjišťována příslušnost k současné lokalitě.

Akršpach, potok, na panství Grabštejn 203

Altenburg viz Mosonmagyaróvár

Andělská Zahrada, dům v Novém Městě pražském. Dnes v Praze II., Jindřišská ulice. V majetku Viléma staršího Malovce Kosoře z Malovic, pak vdovy po něm Kateřiny Malovcové z Rychmburku 21, 456, 458, 459, 460

Anglie, království, historické území. Dnes z větší části na území Spojeného království Velké Británie a Severního Irska 391

Bakov nad Jizerou, poddanské městečko severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Hendrycha a Zikmunda z Vartemberka 59

Bardejov (*Barfeld*), královské město v severovýchodních Uhrách s pohraniční vojenskou pevností. Dnes na Slovensku (kraj Prešovský) 241

Bátovce, obec v Uhrách. Dnes ve Slovenské republice východně od Bratislavy 64

Bautzen (*Budyšin, Budešín*), hlavní město Horní Lužice a hrad. Dnes město ve spolkové zemi Německa Sasku 372, 384

Bavorsko, vévodství, historické území. Dnes jedna ze spolkových zemí Spolkové republiky Německo 47

Bečov nad Teplou, poddanské městečko a hrad jižně od Karlových Varů (kraj Karlovarský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte 60

Bechlín, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. V ma-

jetku Viléma Beřkovského ze Šebířova, pak Mikuláše Beřkovského ze Šebířova 20

Bechyně, poddanské město a zámek jihozápadně od Tábora (kraj Jihočeský). Středisko historického Bechyňského kraje. Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Petra Voka z Rožmberka 354

Bělá pod Bezdězem, poddanské město a zámek severozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku panovnické rodiny. V zástavním vlastnictví Anny Špetlové z Janovic a jejího manžela Jana Berky z Dubé a Lipé, pak jeho syna Aleše Berky z Dubé a Lipé. Roku 1587 Aleš Berka koupil od Rudolfa II. Habsburského 58, 59, 94, 158, 207, 245, 348

Bělá, město ve Slezsku. Blíže neidentifikované místo 282

Běleč, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Kladna (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. Léno hradu Karlštejn. V majetku Odolena Pětipeského z Chýš a Egrberku 8

Bělušice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mostu (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jiřího Charváta z Barnštejna 13

Benátky nad Jizerou, poddanské město a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jindřicha purkrabího z Donína 73, 19, 20, 131, 310, 356, 472

Benešov, poddanské město jižně od Prahy (kraj Středočeský). Město patřilo k samo-

statnému svobodnému panství Konopiště. V majetku Jiřího ze Šternberka, pak Adama ze Šternberka, pak Viléma ze Šternberka, pak Jana ze Šternberka, pak Adama mladšího ze Šternberka, pak Elišky ze Šternberka, provdané za Arkleba z Kunovic 14, 16

Benešov nad Ploučnicí, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Děčína (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku, rozděleného na dva díly. Část v majetku Jana Salhauza ze Salhauzu, část v majetku Antonína Salhauza ze Salhauzu 292

Beroun, královské a krajské město jihu od Prahy (kraj Středočeský). Středisko historického Podbrdského kraje 97

Bešetín, poddanská ves jihovýchodně od Klatov (kraj Plzeňský). Dnes část obce Žihobce. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Václava mladšího Koce z Dobrše 351

Bezděz, poddanská ves a hrad, jihovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana z Vartemberka 59, 242, 292, 389

Bezno (Březno), poddanská ves a dvě tvrze jihu od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku, rozděleného na několik částí. Část v majetku Adama Bzenského z Prorubě, pak Jana staršího Vlka z Kvítkova, část v majetku Albrechta Rachmberka z Rachmberku 25, 26, 28, 154, 396, 481

Bihač, město a pevnost v Chorvatsku, pak Bihačský sandžak, součást bosenského pašaliku. Dnes v Bosně a Hercegovině, severozápadně od Sarajeva 59

Bílina, poddanské město a zámek jihu od Teplic (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného panství. Část v majetku Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic 330, 342

Bílý Kostelec viz Holíč

Bílý Újezd (Újezd, Újezd pod Ostrým), poddanská ves a tvrz západně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Velemín. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Černína z Chudenic 20

Bílý Újezdec viz Šternberk

Blahotice, poddanská ves a tvrz východně od Slaného (kraj Středočeský). Centrum

samostatného svobodného statku. V majetku Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku 7, 8, 11, 12, 23, 24, 7, 67, 101, 178, 179, 193, 194, 418, 422, 461, 481

Blatno, poddanská ves a zámek severozápadně od Chomutova (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic 330, 342

Boleslavský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Mladá Boleslav 17, 28, 31, 34, 35, 36, 37, 42, 48, 51, 57, 58, 59, 73, 33, 35, 38, 58, 59, 64, 65, 75, 93, 106, 114, 143, 251, 287, 300, 320, 321, 348, 369, 372, 374, 384, 416

Bosna, království, historické území. Dnes část Bosny a Hercegoviny 59

Boston, město v USA, stát Massachusetts 77

Bosyně, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jiříka Kaplíře ze Sulevic, pak Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku 37, 38, 39, 40, 225, 229, 241, 253, 255, 260, 261, 280, 282, 298, 299, 305, 306, 313, 316, 328, 333, 350, 353, 374, 401, 479, 481

Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, komorní městečko, od 1581 město a zámek severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného komorního panství. V majetku Rudolfa II. Habsburského 100, 123, 163, 187, 190, 227, 263, 322, 352, 356, 399, 439, 464, 308.

Bratislava (Prešpurk), město v Uhrách. Dnes hlavní město Slovenské republiky 64, 67, 70, 74

Bratislava – zámek (zámek Prešpurk; zámek prešpurský), historické sídlo uherských králů. Dnes sídlo prezidentů Slovenské republiky 31, 138

Brázdím, poddanská ves a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Hůlky z Počernic, pak Jana staršího Beřkovského ze Šebířova 274, 344

Brněnský kraj, jeden z pěti historických krajů v Moravském markrabství. Krajským městem bylo královské město Brno 426, 435

Brno, královské a krajské město na jižní Moravě (kraj Jihomoravský). Středisko

historického Brněnského kraje 77, 435, 468

Brno – Líšeň, poddanské městečko a tvrz severovýchodně od Brna (kraj Jihomoravský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Bohuslava Bořity z Budče 426, 435

Brocno, poddanské městečko a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic 139, 140, 181, 241, 258, 261, 272, 298, 299, 302, 305, 306, 313, 316, 317, 321, 325, 342, 343, 348, 361, 372, 374

Brodce, poddanské městečko a zámek jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Petra Kaplíře ze Sulevic, po jeho smrti patřil manželce Alžbětě Kaplířové z Malovic, pak jejich syna Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic 19, 20, 28, 52, 59, 135, 230, 303, 334, 367, 369, 372, 384, 396, 447, 481

Brtnice, městečko a zámek jihovýchodně od Jihlavy (kraj Vysočina). Dnes na Moravě. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Hynka Brtnického z Valdštejna 311

Březinka, poddanská ves severně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kokořín. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně, část k samostatnému svobodnému statku Kropáčova Vrutice, část k samostatnému svobodnému statku Kokořín. Část byla sídlem a v majetku Hanuše Gerštorfa z Gerštorfu 39, 156, 199, 225, 253

Březno, poddanské městečko a tvrz východně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jindřicha z Bubna 59, 99

Březno, poddanská ves a tvrz západně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Velemín. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Tobiáše Kaplíře ze Sulevic 307

Březno Sobotecké (*Sobotecké Březno*), poddanská ves a vrchnostenský dvůr západně od Jičína (kraj Královéhradecký). Dnes část obce Sobotka. Část vsi v majetku Jáchyma Huberka z Hendsdorfu 473

Březový háj, na statku Byšice 93

Břežany, poddanská ves a tvrz severozápadně od Benešova (kraj Středočeský). Dnes část obce Lešany. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Albrechta Netvorského z Břízy 14

Bubeneč (Přední Ovenec) viz Praha – Bubeneč

Budenice, poddanská ves a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). Dnes část obce Jarpice. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Karla Štroucha z Chlumku 480

Budín, město, hrad a historické sídlo uhereských králů v Uhrách na Dunaji. Dnes část města Budapešti, hlavního města Maďarské republiky 60, 65, 83

Budyně nad Ohří, město a zámek jižně od Litoměřic (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Mikuláše Zajice z Házmburku 12, 20

Budyšín viz Bautzen

Bukol, poddanská ves a vrchnostenský dvůr jihozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku, rozděleného na několik částí. Část v majetku Václava Hrušovského z Hrušova 105, 108, 112, 246, 317

Bukovany, poddanská ves a tvrz jižně od Příbrami (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Adama a Hynka bratrů Bukovanských Pintů z Bukovan 471

Buštěhrad, poddanské městečko (Buckov) a zámek východně od Kladna (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného panství rozděleného na několik částí. Část v majetku Kateřiny Bezdružické z Kolovrat a jejího manžela Zdeňka z Vartemberka, část v majetku Anny Bezdružické z Kolovrat a jejího manžela Jáchyma Novohradského z Kolovrat, část v majetku Václava Ludvíkovského Bezdružického z Kolovrat 14, 36, 41, 20, 163, 164, 188, 197, 200, 201

Bych, potok, mezi vesnicemi Čečelice, Všetaty a Přívory (Horní) 396

Byseň, poddanská ves a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). Dnes část obce Tuřany. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jindřicha a Jana Selmických z Cítova a jejich sester, pak Václava Pětipeského z Chýš a Egberku 12

Byšice, poddanské městečko východně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum sa-

mostatného svobodného statku. V majetku Václava Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory, pak Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku 16, 20, 21, 22, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 40, 42, 58, 69, 70, 75, 77, 79, 44, 46, 53, 57, 60, 61, 62, 63, 66, 69, 73, 84, 93, 95, 96, 100, 105, 106, 110, 112, 114, 117, 121, 125, 126, 127, 130, 136, 137, 143, 145, 151, 164, 166, 177, 188, 190, 191, 193, 194, 197, 200, 201, 202, 206, 216, 224, 237, 246, 248, 257, 262, 263, 264, 278, 279, 290, 292, 296, 298, 313, 314, 316, 328, 332, 333, 339, 342, 347, 352, 356, 362, 363, 367, 374, 375, 376, 379, 381, 385, 387, 388, 398, 399, 411, 412, 413, 414, 428, 431, 436, 438, 439, 441, 446, 453, 454, 461, 464, 466, 467, 470, 474, 476, 479, 481, 489

Býčkovice, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Petra Kostomlatského z Vřesovic 39, 40, 225

Cařihrad viz Istanbul

Cecemín, vrch u vsi Všetaty 356

Cecemín, háj, na statku Čechelice 60, 143, 308, 385

Cerhenice, poddanské městečko a tvrz severozápadně od Kolína (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Mikuláše Štřely z Rokyc, pak vdovy po něm Johanky ze Sloupna, podruhé provdané Švihovské z Rýzumberka a Švihova 142, 469

Cetno viz Horní Cetno

Cítolipka, omyl písaře, blíže neidentifikované místo 72

Cítov, poddanská ves a tvrz západně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku, rozděleného na několik částí. Část s tvrzí v majetku Tobiáše Kaplíře ze Sulevic a Anežky Kaplířové ze Žďáru. Část vsi v majetku Kašpara Belvice z Nostvic 66, 169, 279

Crécy-en-Ponthieu (*Kresčák*), obec ve Francii. Dnes ve Francouzské republice, severně od Paříže 6

Čachovice, poddanská ves a tvrz jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Pů-

vodně centrum samostatného svobodného statku, potom v majetku Jindřicha z Valdštejna jako část panství Dobrovice, pak v majetku Jindřicha purkrabího z Donína jako část panství Benátky nad Jizerou 310

Čakovice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Štětí. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Adama Vlka z Kvítkova 218

Čáslav, královské a krajské město a hrad jihovýchodně od Kutné Hory (kraj Středočeský). Středisko historického Čáslavského kraje 62, 68, 335, 421

Čechelice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku, rozděleného na několik částí. Část s tvrzí v majetku Jindřicha mladšího Hrušovského z Hrušova, pak Jiříka Klusáka z Kostelce, pak Václava Smrčky ze Mnichu. Část vsi patřila ke komornímu panství Brandýs nad Labem, část k samostatnému svobodnému statku Byšice, část k samostatnému svobodnému statku Mělnické Vtelno, část k samostatnému svobodnému statku Vrábí, část ke kapitule ve Staré Boleslavi 17, 19, 31, 32, 42, 36, 60, 93, 163, 166, 208, 227, 259, 278, 297, 308, 322, 339, 352, 356, 362, 363, 374, 374, 375, 385, 396, 399, 439, 452, 454, 464, 465, 481, 489

Čechtice, poddanské městečko a tvrz jihovýchodně od Benešova (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Albrechta Netvorského z Břízy 14

Čechy, království, historické území. Dnes z větší části na území České republiky 11, 12, 15, 21, 25, 27, 45, 46, 47, 51, 56, 60, 62, 64, 66, 67, 70, 71, 75, 77, 80, 5, 31, 232

Čertova krčma, krčma u města Mělník 262

Červená Lhota (*Lhota*), poddanská ves a vrchnostenský dvůr jihozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Úžice. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Mikuláše Sekerky ze Sedčic 211

Červený mlýn, mlýn na Košáteckém potoce na statku Ladislava Sekerky ze Sedčic 333

Červený Újezd (*Červený Újezdec*), poddanská ves a tvrz západně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svo-

- bodného statku. V majetku Jana nejstaršího Žďárského ze Žďáru 1
- Česká Kamenice**, poddanské město a zámek východně od Děčína (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Hendrycha a Abrahama z Vartemberka 59
- Český Brod**, královské město západně od Kolína (kraj Středočeský) 69, 444
- Český Krumlov**, poddanské město a zámek jižně od Prahy (kraj Jihočeský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Viléma z Rožmberka 42
- Čihákova** louka, na statku Malkov 104, 105
- Čížkovice**, poddanská ves a dvě tvrze jihozápadně od Litoměřic (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jaroslava Kaplíře ze Sulevic 39, 40, 225
- Dětenice**, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Jičína (kraj Královéhradecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Bohuslava Křineckého z Ronova 20, 34, 59, 131, 456
- Děvín**, hrad východně od České Lípy (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Karla z Bibrštejna. Dnes zřícenina 59
- Dlouhá louka**, louka mezi vesnicemi Čečelice a Všetaty 464
- Dobrovice**, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jindřicha z Valdštejna, po jeho smrti ve správě vdovy po něm Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku). Pak v majetku Viléma Voka z Valdštejna a Heníka z Valdštejna, synů Jindřicha z Valdštejna a Markéty z Lobkovic 42, 43, 44, 37, 40, 81, 98, 121, 128, 145, 149, 155, 184, 185, 196, 198, 202, 209, 210, 248, 252, 266, 276, 277, 278, 283, 289, 304, 310, 311, 319, 323, 326, 338, 340, 341, 404, 447
- Dobřejovice**, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jiříka Mošoura z Valdova 203, 343
- Doksy**, do 1588 komorní městečko, pak poddanské městečko a panský dům jihovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana z Vartemberka 59, 324, 430
- Dolní Beřkovice** (*Beřkovice*), poddanská ves a tvrz severně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Mikuláše Beřkovského ze Šebířova, pak jeho bratra Jana mladšího Beřkovského ze Šebířova, pak Kryštofa Viléma Sezimy ze Sezimova Ústí 264
- Dolní Kamenice**, poddanská ves a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku kněze Jana z Vratu, pak Odolena Pětipeského z Chýš a Egrberku, pak Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, pak Mikuláše a Jiříka Pětipeských z Chýš a Egrberku, pak Mikuláše Pětipeského z Chýš a Egrberku 8, 10, 11, 14, 15, 23, 24, 1, 7
- Dolní Kounice**, poddanské městečko, zámek a klášter na Moravě jižně od Brna-venkov (kraj Jihomoravský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jiříka Žabky z Limberka 45
- Dolní Lužice**, markrabství, historické území. Dnes rozdělené mezi Polskou republiku a Spolkovou republiku Německo 61, 372, 384
- Dolní Přivory* viz Přivory (Dolní)
- Dolní Suchá** (*Suchá*), poddanská ves západně od Liberce (kraj Liberecký). Dnes část obce Hrádek nad Nisou 203
- Dolní Zimoř** (*Zimoř*), poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský) 270
- Doubravička** (*Doubravice*), poddanská ves západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku (Horní) Cetno 28, 29, 30, 11, 12, 16, 112, 113
- Dovolovská ohoz lesa**, patřící ke vsi Čachovice 310
- Drahtín**, blíže neidentifikované místo 434
- Drasty**, poddanská ves a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jaroslava Vchynského ze Vchynic 159
- Drážďany* viz Dresden
- Dresden** (*Drážďany*), hlavní město saského kurfiřtství a sídelní město saského kurfiř-

- ta. Dnes město ve spolkové zemi Německa Sasku 20
- Dřetovice**, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severovýchodně od Kladna (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Buštěhrad 13, 14
- Dřevčice**, poddanská lenní ves a tvrz severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). V lenním vlastnictví Hynka Vrábského z Vrábí 148, 464
- Dřísy**, poddanská ves severně od Prahy (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice, část ke kapitule ve Staré Boleslavi 31, 32, 60, 183
- Dubá** poddanské městečko a hrad jižně od České Lípy (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Aleše Berky z Dubé a Lipé 106, 211
Dubeč viz Praha – Dubeč
- Dunaj** (*Podunaj*), řeka v Uhrách. Dnes v Rakouské republice, ve Slovenské republice, v Maďarské republice 60, 66, 67, 70, 76
- Durynsko**, landkrabství, historické území. Dnes jedna ze spolkových zemí Spolkové republiky Německo 62
- Eger** (*Erlau, Erle, Jager*), město a pevnost v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, východně od Budapešti 70, 75, 76
- Egerberk**, hrad jižně od Klášterce nad Ohří (kraj Ústecký). Dnes zřícenina. V majetku rodu pánů z Egerberku 6
Englické království viz Anglie, království
- Esztergom** (*Ostřihom*), město v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severně od Budapešti 65, 66, 70, 75, 415
- Felixburk** (*Felixpurk*), zámek jihozápadně od Chomutova (kraj Ústecký). V majetku Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic, pak Linharta Štampacha ze Štampachu 320, 345
- Fiľakovo**, město a hrad v Uhrách. Dnes ve Slovenské republice východně od Bratislavy 70
- Firenze** (*Florence*), historické území Florentské republiky. Dnes město v Italské republice, hlavní město Toskánska 391
- Firšřanská** louka, mezi statky Byšice a Hrušov 35, 84, 127
Florence viz Firenze
- Francie**, království, historické území. Dnes z větší části na území Francouzské republiky 391
- Franské království* viz Francie, království
- Frýdlant**, poddanské město a hrad severně od Liberce (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Melichara Rederna z Redernu 62, 59, 114, 400
- Grabštejn** (*Krabštejn*), poddanská ves, starý hrad a zámek severozápadně od Liberce (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jiříka Mehleho ze Střelice 59, 203
- Győr** (*Raab; Ráb*), město a pevnost v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severozápadně od Budapešti 64, 65, 66, 67, 70, 83, 415, 418, 426
- Hatvan** (*Hatván*), městečko a pevnost v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severovýchodně od Budapešti 70, 74, 75, 488, 489
- Heřmanice** (*Hermsdorf, Hrmonce*), poddanská ves západně od České Lípy (kraj Liberecký). Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Grabštejn 292
- Hlemýždí** (*Hlemeždí*), poddanská ves a tvrz severovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Elsnice z Elsnic a jeho manželky Anny Elsnicové z Útěchovic, pak Dětřicha ze Švendy 76
- Hlinice**, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severovýchodně od Tábora (kraj Jihočeský). Dnes část obce Tábor. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jarohněva Sádla z Vražného 15
- Hlučovský mlýn**, mlýn na potoku Pšovka, na statku Albrechta Pětipeského [?] 321
- Hnidousy**, poddanská ves a dvůr, dnes část obce Kladno (kraj Středočeský). Centrum samostatného lenního statku; léno panství Křivoklát. V majetku Jiříka Smolíka ze Slavic, pak Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku, pak Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku 13, 24, 25, 26, 27, 28, 2, 3, 5, 7, 8, 13
- Holíč** (*Bílý Kostelec; Weisskirchen*), město v severozápadních Uhrách. Dnes ve Slovenské republice, severně od Bratislavy (kraj Trnavský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Šebestiana Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte 60

Holousy (*Holovousy*), poddanská ves a vrchnostenský dvůr severovýchodně od Kladna (kraj Středočeský). Dnes část obce Třebusice. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jindřicha Selmického z Cítova 12

Horní Beřkovice (*Běškovice*), poddanská ves a tvrz jižně od Litoměřic (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic 330, 342

Horní Cetno (*Cetno, Ceten*), poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Smila Hrušovského z Hrušova, pak Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku, pak Šťastného Hrušovského z Hrušova, pak Jana Hrušovského z Hrušova, pak Hendrycha Berky z Dubé a Lipé 28, 29, 30, 31, 9, 11, 12, 13, 24, 25, 26, 28, 30, 35, 36, 48, 107, 108, 112, 113, 211, 323, 481

Horní Lužice, markrabství, historické území. Dnes rozdělené mezi Polskou republiku a Spolkovou republiku Německo 61, 81

Horní Přívory viz Přívory (Horní).

Horní Slivno (*Košátecké Slivno, Slivno Košátecké, Hořejší Slivno*), poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Košáty 188, 474, 479

Horoměřice, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severozápadně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Martina Mamingara z Loku 123

Horšovský Týn, poddanské město a zámek severně od Domažlic (kraj Plzeňský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Kryštofa mladšího Popela z Lobkovic 42

Hořice, poddanské město a východně od Jičína (kraj Královéhradecký). Centrum samostatného svobodného panství rozdělení na několik dílů. V majetku Elišky Smiřické z Valdštejna 59

Hořovice, poddanské město a zámek jihozápadně od Berouna (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Václava Řičanského z Řičan 152

Hostín (*Hostinná*), poddanská ves východně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice, část k samostatnému svobodnému statku Liblice 31, 32, 34, 36, 60, 93, 123, 132, 141, 189, 201, 259, 275, 318, 322, 446

Hostinné, poddanské město a zámek západně od Trutnova (kraj Královéhradecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jiřího z Valdštejna 42, 128

Hostivař viz Praha – Hostivař

Hostivice, poddanská ves a tvrz západně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Hendrycha Štampacha ze Štampachu 20

Hoštice (*Velké Hoštice*), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Klatov (kraj Plzeňský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Fridricha Obiteckého z Obitec 347, 381, 387, 438

Houska, poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Václava Hrzána z Harasova, pak Tobiáše Hrzána z Harasova, pak Damiána z Pejceldorfu 31, 39, 41, 14, 39, 89, 93, 104, 109, 124, 156, 189, 199, 225, 273, 280, 286, 324, 481

Hradčany viz Praha – Hradčany

Hrad pražský viz Pražský hrad

Hradec Králové, královské a krajské město východně od Prahy (kraj Královéhradecký). Středisko historického Hradeckého kraje 275

Hradecký kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem byl Hradec Králové 59, 366

Hradiště, poddanská ves a tvrz jižně od Plzně (kraj Plzeňský). Dnes část obce Blovice. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Hradištského z Hořovic 214

Hroubovice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Chrudimi (kraj Pardubický). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Adama Klusáka z Kostece 449

Hrubá Skála, zámek jihozápadně od Semil (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Zikmunda Smiřického ze Smiřic, pak Elišky Smiřické z Valdštejna 59

- Hrubý Jeseník** (*Jeseník*), poddanská ves severně od Nymburka (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Dětenice 257
- Hrubý Rohozec** (*Rohozec*), poddanská ves a zámek západně od Semil (kraj Liberecký). Dnes část obce Turnov. Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Kryštofa z Vartemberka 59, 82
- Hrušov**, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Šťastného Hrušovského z Hrušova, Jana Hrušovského z Hrušova, sester Magdaleny Berbisdorfové a Ludmily Hrušovské z Hrušova 29, 35, 84, 95, 107, 127, 246, 303, 376, 396, 455, 481, 482
- Hustopeče** (*Auspitz*), poddanské město severně od Břeclavi (kraj Jihomoravský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku kláštera Králové (Aula Regia) na Starém Brně 20, 63, 64, 68, 69, 314, 398, 410, 420, 422, 423, 424, 426, 427, 433, 434, 435, 473
- Chabrovice**, poddanská ves a vrchnostenský dvůr jihovýchodně od Tábora (kraj Jihočeský). Dnes část obce Skopytce. Část vsi v majetku Jiříka Pětipeského z Chýš a Egrberku 16
- Charvatce**, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Dobrovice 42, 252
- Chcebuz** (*Scebuz*), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Štětí. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Albrechta Vosterského Kapliře ze Sulevic 243, 329
- Chlumec nad Cidlinou**, komorní městečko, tvrz a hrad západně od Hradce Králové (kraj Královéhradecký). V obci bydlel Albrecht starší Klusák z Kostelce 250, 276
- Chmelnice, hony**, na statku Čechelice 356
- Chocnějovice**, poddanská ves a tvrz severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Rozenhajna z Janvic 59
- Chodeč**, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku, rozděleného na několik částí. Část s vrchnostenským dvorem v majetku Jana Homuta z Harasova, Fridricha Valatky z Klenče. Jiná část patřila k samostatnému svobodnému statku Boryně 37, 38, 118, 219
- Chomutov**, poddanské město a zámek (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jiřího Popela z Lobkovic 386
- Chorvatsko**, království, historické území. Dnes Chorvatská republika 59
- Chotětov**, poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému komornímu panství Brandýs nad Labem 121, 206, 248
- Chotoviny**, poddanská ves a tvrz severně od Tábora (kraj Jihočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jiříka Pětipeského z Chýš a Egrberku 15, 451
- Chrudim**, královské věnné a krajské město jižně od Pardubic (kraj Pardubický). Středisko historického Chrudimského kraje 136
- Chudenice**, poddanská ves, pak městečko a tvrz severozápadně od Klatov (kraj Plzeňský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Humprechta Černína z Chudenic 377
- Chuchel** (*Huhle*), poddanská ves a tvrz severně od Havlíčkova Brodu (kraj Vysočina). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Chuchelského z Nestajova 478
- Chýše**, poddanské město a zámek jihovýchodně od Karlových Varů (kraj Karlovarský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Mikuláše Popela z Lobkovic 6, 20
- Innsbruck**, hlavní město tyrolského hrabství. Dnes město v Rakouské republice, západně od Vídně 18, 25, 46, 79
- Istanbul** (*Cařihrad, Konstantinopol*), hlavní město Osmanské říše. Dnes město v Turecké republice, západně od Ankary 59, 60
- Išov** (*Jišov; Višov*), poddanská ves a vrchnostenský dvůr severně od Tábora (kraj Jihočeský). Dnes lokalita a místní název obce Jedlany. V majetku Jarohněva Sádla z Vraž-

- ného, pak Jindřicha Sádla z Vražného, pak Jiříka Pětipeského z Chýš a Egrberku 15, 16
- Itálie**, obecné označení pro území několika států, historické území. Dnes Italská republika 9
- Jablonná**, poddanská ves a vrchnostenský dvůr západně od Benešova (kraj Středočeský). Dnes část obce Neveklov. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Albrechta Netvorského z Břízy 14
- Jablonné v Podještědí**, poddanské město východně od Liberce (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jindřicha Berky z Dubé a Lipé 30, 34
- Jager* viz Eger
- Jankov**, poddanské městečko a tvrz jižně od Benešova (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jiřího z Talmberka 487
- Jedlany**, poddanská ves a tvrz severně od Tábora (kraj Jihočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jarohněva Sádly z Vražného, pak Jiříka Pětipeského z Chýš a Egrberku 15, 16
- Jeneč**, poddanská ves a dvě tvrze západně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Gotharda Floriána Žďárského ze Žďáru 131
- Jenichov** (*Něněchov*), poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Střemy. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Liblice, část vsi patřila Jáchymovi Novohradskému z Kolovrat 141
- Jestřebice** (*Jestřebuz*), poddanská ves severně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Dobřeň. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Vidím 267, 466
- Jetřichovice**, poddanská ves a tvrz východně od Příbrami (kraj Středočeský). Dnes část obce Sedlec-Prčice. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Bohuslava Mitrovského z Nemyšle 131
- Jezviny nad Babou**, les, na statku Albrechta Pětipeského 474, 479
- Jihlava**, královské město na Moravě (kraj Vysočina). Část majetku město přiznávalo do historického Čáslavského kraje 445
- Jindřichovice** (*Heinrichsgrün*), poddanské městečko a tvrz severně od Sokolova (kraj Karlovarský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Abunduse Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte 20
- Jiřice**, poddanská ves a tvrz severozápadně od Nymburka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Mikuláše Vančury z Řehnic, pak jeho dcer Kateřiny, Salomeny a Mandaleny, pak Václava Korduleho ze Sloupna 90, 93
- Jišov* viz Išov
- Jítrava** (*Jiterov jinak Pangrác, Pangrác*), poddanská ves západně od Liberce (kraj Liberecký). Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Grabštejn 203
- Jizbice**, poddanská ves severně od Nymburka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Loučeň 198
- Jizera**, řeka, na statku Krnsko 95
- Kaliště**, hony, na statku Čechelice 385
- Kamencová huť**, na statku Grabštejn 203
- Kamenice nad Lipou**, poddanské městečko a tvrz jihozápadně od Pelhřimova (kraj Vysočina). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Malovce z Malovic 20
- Kanina**, poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně, část k samostatnému svobodnému statku Vysoká Libeň 39, 225, 253, 312
- Karlovy Vary** (*Vary Karlovy*), komorní město, zámek a lázně (kraj Karlovarský) 44
- Karlštejn**, poddanská ves a královský a zemský hrad východně od Berouna (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku a lenní soustavy. V majetku českého krále a českých stavů 6, 8
- Katusice**, poddanská ves západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Houška 189
- Kladno**, poddanské městečko a tvrz (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Žďárského ze Žďáru, pak Ctibora Tiburciho Žďárského ze Žďáru 13, 14, 25, 20, 214
- Klášteř Hradiště nad Jizerou** (*Hradiště*), poddanská ves, zámek a pustý klášter severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného

ho statku. V majetku Jana Labounského z Labouně 59, 153, 215

Klášter Zbraslavský viz Zbraslav

Klecany, poddanské městečko a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku rozděleného na několik částí. Část v majetku Václava Služského z Chlumu, část v majetku Albrechta Bryknara z Brukštejna 427

Kličín, poddanská ves a vrchnostenský dvůr západně od Loun (kraj Ústecký). Dnes část obce Čeradice. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Kryštofa Metycha z Čečova 239

Kněžice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Loun (kraj Ústecký). Dnes část obce Podbořany. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Pětipeského z Chýš a Egrberku 7

Kněžmost (*Kněžnin Most*), poddanské městečko a tvrz severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému statku Valečov 134, 366

Knížectví slezské viz Slezsko, knížectví

Kobylnice, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Brna (kraj Jihomoravský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Bohuslava Bořity z Budče 426, 429

Kobylnice, les, na statku Košátky 197

Kojovice (*Kujevice, Kojevíce*), poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Kropáčova Vrutice. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Byšice 31, 32, 60, 77, 103, 188, 197, 356

Kokořín, poddanská ves, tvrz a pustý zámek severně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Mikuláše Kaplíře ze Sulevic, pak Jiřího Vosterského Kaplíře ze Sulevic, pak Oldřicha Hrzána z Harasova 39, 181, 241, 258, 260, 261, 298, 299, 302, 305, 306, 313, 316, 321, 342, 343, 348, 361, 374, 408, 466

Kokovice, poddanská ves a tvrz severozápadně od Kladna (kraj Středočeský). Dnes část obce Klobuky. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Kateřiny Elsnicové z Hertmberku 12

Koleč, blíže neidentifikované místo u vsi Čečelice 356

Koleč, poddanská ves a dvůr severovýchodně od Kladna (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku rozděleného na dvě části. Část v majetku Jana Boryněho ze Lhoty, část v majetku Jana Sezimy ze Sezimova Ústí, po spojení v majetku Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku 13

Kolešov, poddanská ves severozápadně od Rakovníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného lenního statku; léno panství Křivoklát. V majetku Jana jinak Ješka Strojetickeho ze Strojetic 8

Kolín, město, od 1591 komorní město a zámek (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Kašpara ze Žerotína, pak Kašpara Melichara ze Žerotína jako zástavní panství, od 1591 Rudolfa II. Habsburského 45, 444

Koloděje viz Praha – Koloděje

Komárno (*Malé Komárno*), město a pevnost v Uhrách, při ústí Váhu do Dunaje. Dnes ve Slovenské republice, východně od Bratislavy 65, 70, 75, 83

Konětopy, poddanská ves a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku města Brandýs nad Labem 356

Konopiště, hrad západně od Benešova (kraj Středočeský). Dnes část obce Benešov. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana ze Šternberka 20

Kopidlno, poddanské město a tvrz jižně od Jičína (kraj Královéhradecký). V majetku Kryštofa Robmhápa ze Suché 20

Kosmonosy, poddanská ves a zámek severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Adama Krajíře z Krajku 70, 78, 82, 233, 237, 244

Kosoň (*Kaszony*), městečko v Uhrách nebo Sedmihradsku, severně od Mukačeva. Dnes v Ukrajinské republice západně od Kyjeva 45

Kosořice, poddanská ves jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému panství Dobrovice, část vsi k samostatnému svobodnému statku Přivory (Dolní) 35, 248, 310, 323

Kost, poddanská ves a hrad severozápadně od Jičína (kraj Královéhradecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic 106, 330, 342

Kostelec nad Černými lesy, poddanské městečko a zámek východně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jaroslava Smiřického ze Smiřic 31, 20, 59

Kostelec nad Labem, poddanské, pak komorní město a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jindřicha Vančury z Řehnic. 1586 připojen ke komornímu panství Brandýs nad Labem. Ve městě bydlel Oldřich Hrušovský z Hrušova 17, 79, 121, 172, 176, 246, 356, 374, 454

Košátky, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jáchyma Novohradského z Kolovrat, pak jeho syna Jana Novohradského z Kolovrat 38, 31, 33, 59, 77, 103, 163, 164, 188, 197, 200, 201, 401, 442, 464, 474, 479

Košín, poddanská ves severně od Tábora (kraj Jihočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Liderovice, pak Chotoviny. V majetku Jarohněva Sádla z Vražného 15

Košťálov, poddanská ves, tvrz a hrad jihozápadně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Jenčice. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Zdeslava Kapliře ze Sulevic 40, 260, 313

Kouřimský kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Kouřim 37

Králíky (*Krulich*), poddanské město a zámek severovýchodně od Ústí nad Orlicí (kraj Královéhradecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic 320, 345, 359

Královice viz Praha – Královice

Královický mlýn viz Praha – Královice

Kresčák viz Crécy-en-Ponthieu

Krnsko (*Krušta*, *Krnecký díl*), poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Frdřicha Vančury z Řehnic, pak Jana Van-

čury z Řehnic 15, 59, 95, 104, 105, 332, 337

Kropáčova Vrutice (*Vrutice*), poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Václava Hrzána z Harasova, pak jeho syna Tobiáše Hrzána z Harasova 31, 41, 14, 21, 36, 89, 104, 156, 199, 273, 280, 285, 450, 481

Krpy, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Kropáčova Vrutice. Centrum samostatného svobodného statku, rozděleného na několik částí. Část v majetku Hrušovských z Hrušova. Část patřila k samostatnému svobodnému statku Kropáčova Vrutice, část k samostatnému svobodnému statku Kovaň, část k panství Mělník 46

Křečkov, poddanská ves východně od Nymburka (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému komornímu panství Poděbrady 239

Křivoklát (*Hrádek Křivoklát*), poddanská ves a hrad jihovýchodně od Rakovníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku a lenní soustavy. V zástavním vlastnictví Ferdinanda Tyrolského, pak Jiřího Popela z Lobkovic, pak v majetku Rudolfa II. Habsburského 7, 13, 25, 26, 27, 28, 78, 3, 5, 8, 13, 20

Křtěnovice, poddanská ves a tvrz severně od Tábora (kraj Jihočeský). Dnes část obce Nová Ves u Mladé Vožice. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Kateřiny Vojkovské z Hertnsdorfu 15

Kuchyňka, poddanský statek, na statku Mnichovo Hradiště 154

Kunčperk (*Kunstberk*), zámek severně od Nymburka (kraj Středočeský). V majetku Jindřicha z Valdštejna, po jeho smrti ve správě vdovy po něm Markéty Valdštejnské z Lobkovic s poručníky (jedním z nich Albrecht Pětipeský z Chýš a Egrberku). Pak v majetku Viléma Voka z Valdštejna a Henika z Valdštejna, synů Jindřicha z Valdštejna a Markéty Valdštejnské z Lobkovic 42, 41, 81, 404

Kunyšnejdrův dům, blíže neidentifikovaný dům v Praze 220

- Kuřívody**, poddanské městečko a tvrz jiho-východně od České Lípy (kraj Liberecký). Dnes část obce Ralsko. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Berky z Dubé a Lipé, Aleše Berky z Dubé a Lipé 59, 94, 158, 207, 348
- Kutná Hora** (*Hory Kutné*), královské horní město (kraj Středočeský) 437
- Kvašťov**, poddanská ves a tvrz východně od Příbrami (kraj Středočeský). Dnes část obce Sedlec-Prčice. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Drslava Byšického z Byšic 16
- Kvic** (*Velký Kvic*), poddanská ves a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). Dnes část obce Slaný. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Viléma Štroucha z Chlumku 8, 4
- Kvílice**, poddanská ves severozápadně od Kladna (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Neprobylice, část k samostatnému svobodnému statku Blahotice, část městu Slaný. Část vsi v majetku Kateřiny Elsnicové z Hertmberku, pak Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku 12
- Labe**, řeka, na panství Poděbrady 477
- Lány**, poddanská ves a tvrz západně od Kladna (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Hertvíka Zejdlice ze Šenfeldu 20
- Lejdychovská louka**, na statku Čechelice 352
- Lejkov, mlýn**, mlýn na Košáteckém potoku u vsi Liblice, patřil k samostatnému svobodnému statku Byšice, později k samostatnému svobodnému statku Liblice 93
- Lemberk**, zámek západně od Liberce (kraj Liberecký). Část obce Jablonné v Podještědí. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Hendrycha Berky z Dubé a Lipé 203, 323
- Lešany**, poddanská ves a tvrz severozápadně od Benešova (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Albrechta Netvorského z Břízy 14
- Lhotice**, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Mnichovo Hradiště. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Buriana Vančury z Řehnic 186
- Lhotka**, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Albrechta Vtelenského ze Vtelna, pak Viléma Hrušovského z Hrušova, pak Zikmunda Belvice z Nostvic 171, 195
- Liběchov**, poddanská ves a tvrz severozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Kašpara Belvice z Nostvic, pak Zikmunda Belvice z Nostvic 66, 195, 327, 328
- Liberec**, poddanské město severně od Prahy (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Melichara Rederna z Redernu 59
- Libiš**, poddanská ves jižně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Obříství, část vsi k samostatnému svobodnému statku Přívory (Dolní) 360
- Liblice**, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jindřicha Vlinského ze Vliněvsi, pak jeho syna Smila Vlinského ze Vliněvsi, pak Jindřicha Vlinského ze Vliněvsi 20, 33, 34, 23, 93, 131, 137, 275, 344
- Libochovice**, poddanské městečko a zámek jižně od Litoměřic (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jiřího Popela z Lobkovic 175, 386
- Libochovičky** (*Liběchovičky, Liběchovice, Libochovice*), poddanská ves a tvrz východně od Kladna (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Kryštofa Puchara z Puchu, pak Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Egrberku 13, 23, 24, 7, 13, 22, 178, 179, 481
- Libovice**, poddanská ves severně od Kladna (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Bysen. V majetku Jindřicha a Jana Selmických z Cítova, pak Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku 12
- Líčkov**, poddanská ves a tvrz západně od Loun (kraj Ústecký). Dnes část obce Liběšice. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jiřího staršího Popela z Lobkovic, pak zemský statek, pak v majetku Diviše Hrobčického z Hrobčice 61

- Liderovice**, poddanská ves a tvrz severně od Tábora (kraj Jihočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jarohněva Sádla z Vražného 15
- Líšeň* viz Brno – Líšeň
- Litoměřice**, královské a krajské město (kraj Ústecký). Středisko historického Litoměřického kraje 243
- Litoměřicko* viz Litoměřický kraj
- Litoměřický kraj**, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem byly Litoměřice 408
- Litomyšl**, poddanské město a zámek severozápadně od Svitav (Pardubický kraj). V majetku Rudolfa II. Habsburského. V zástavním vlastnictví Marie Pernštejnské de Lara 463
- Lobeč**, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Hendrycha Lobečského z Lobeč 453
- Lobkovice**, poddanská ves a zámek jižně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Ratibora Sekerky ze Sedčic, pak Václava Budovce z Budova, pak opět Jana Ratibora Sekerky ze Sedčic 90, 333, 349, 464
- Lochovice**, poddanské městečko a tvrz jižně od Berouna (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Mikuláše Waltera z Walteršperku, pak vdovy po něm Aleny Walterové z Michlsdorfu a jejího druhého manžela Kryštofa Vratislava z Mitrovic 97
- Lomnice nad Popelkou**, poddanské městečko a tvrz jižně od Semil (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Václava z Valdštejna a jeho manželky Elišky Valdštejnské z Martinic 210, 220
- Lošany**, poddanská ves jihozápadně od Kolína (kraj Středočeský). Ves patřila královskému hornímu městu Kutná Hora 432
- Lotrinsko**, vévodství, historické území. Dnes část Francouzské republiky 47
- Loučeň**, poddanská ves a tvrz severně od Nymburka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Kryštofa Křineckého z Ronova, pak Jindřicha Křineckého z Ronova 59, 198
- Loukovec** (*Loukovec nad Jizerou*), poddanská ves a tvrz severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Albrechta Berky z Dubé a Lipé, pak jeho syna Bohuchvala Berky z Dubé a Lipé 37, 59, 367, 369
- Louny**, královské město (kraj Ústecký) 6, 179
- Lovčice**, poddanská ves a vrchnostenský dvůr západně od Hradce Králové (kraj Královéhradecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Albrechta staršího Klusáka z Kostelce 42, 151, 219, 223
- Lužice Dolní* viz Dolní Lužice, markrabství
Lužice Horní viz Horní Lužice, markrabství
- Lysá nad Labem**, komorní městečko a zámek západně od Nymburka (kraj Středočeský) 73, 277, 464
- Malá Skála** (*Skála*), poddanská ves, tvrz a hrad jižně od Jablonce nad Nisou (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Karla a Jaroslava z Vartemberka 58, 336
- Malé Horky**, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dvůr patřil k samostatnému svobodnému statku Malkov. Tvrz v majetku Václava mladšího Hrušovského z Hrušova 31, 104, 105
- Malé Komárno* viz Komárno
- Malkov**, pustý zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. Později část samostatného svobodného statku Horní Cetno a později Velké Horky. Pak v majetku Václava Hrzána z Harasova, pak Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku, pak Václava mladšího Hrušovského z Hrušova, pak Jana Habartického z Habartic, pak Hendrycha Berky z Dubé a Lipé 31, 104, 105
- Malobratřice** (*Hoření Malobratřice*), poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Kněžmost. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Viléma staršího Odkolka z Újezdce 316, 321
- Malý Jeseník**, ves u Hrubého Jeseníku. Dnes zaniklá. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Dětenice 257

- Malý Újezd** (*Oujezd*), poddanská ves jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Mělník 270
- Malý Žitný ostrov**, říční ostrov v Uhrách. Dnes částečně ve Slovenské republice a částečně v Maďarské republice. Jihovýchodně od Bratislavy, severozápadně od Budapešti 66
- Marchov**, blíže neidentifikovaný poddanský statek 164, 200, 201
- Maršovice**, poddanské městečko a tvrz jihozápadně od Benešova (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Bohuchvala Dvořeckého z Olbramovic 85
- Martin** (*Turčianský Svätý Martin, Svatý Martin*), město v Uhrách. Dnes ve Slovenské republice severovýchodně od Bratislavy 66, 415
- Mastířovice**, poddanská ves jihovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Vrbice. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Horní Beřkovice 39, 225
- Mečeříž**, poddanské městečko jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému statku Valečov 123
- Mezőkeresztes** (*Kheredes*), ves v Uhrách. Dnes v Maďarské republice severovýchodně od Budapešti 75, 76
- Mělnické Vtelno** (*Vtelno*), poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku rozděleného na dvě části. Část v majetku Mikuláše Vtelenského ze Vtelna 59, 288, 290, 301, 339, 352, 356, 362, 369, 375, 385, 464
- Mělník**, královské věnné město, pak zástavní město a zámek (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného panství s lenním systémem. V zástavním vlastnictví Jiřího Popela z Lobkovic 31, 35, 37, 78, 79, 100, 132, 160, 172, 175, 212, 262, 270, 272, 290, 291, 295, 391
- Mělník – Pšovka**, poddanská ves a klášter obutých augustiniánů s kostelem svatého Vavřince (kraj Středočeský). Dnes část obce Mělník 291
- Městec Králové**, poddanské město a tvrz východně od Nymburka (kraj Středočeský). V majetku Buriana Trčky z Lípy 217
- Měšice**, poddanská ves s tvrzí severně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jan Semechovského ze Semechova 131
- Mikovice**, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kralupy nad Vltavou. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Boreně ze Lhoty 13, 24, 131, 368
- Milešov**, poddanská ves a tvrz západně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Velemín. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jiříka Kamarýta Kapliře ze Sulevic 265
- Miletín**, poddanské městečko a tvrz východně od Jičína (kraj Královéhradecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jiřího z Valdštejna 42, 128
- Mimoň**, poddanské městečko a panské sídlo východně od České Lípy (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Karla z Vartemberka 59
- Mirovice**, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Buriana Anděla z Ronovce 350
- Miřejovice**, poddanská ves jihozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Nová Ves. Část vsi patřila k obci Horní Beřkovice, část k obci Dolní Beřkovice 8
- Mířkov**, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severně od Domažlic (kraj Plzeňský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Viléma Mířkovského z Tropčic 42
- Miškovice**, poddanská ves a tvrz severně od Prahy (kraj Hlavní město Praha). Dnes část obce Praha. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Mikuláše Trmala z Toušic 22
- Mladá Boleslav** (*Boleslav Mladý, Bunzel*), krajské město a zámek (kraj Středočeský). Středisko historického Boleslavského kraje. Centrum samostatného svobodného panství. V majetku bratrů Adama a Karla Krajířů z Krajku, pak Jiřího Popela z Lobkovic, pak Bohuslava Jáchyma Hasištejnského z Lobkovic 28, 51, 58, 59, 78, 79, 80, 29, 30, 42, 59, 62, 64, 70, 78, 82, 106, 193, 233, 237, 245, 245, 275, 294, 295,

296, 320, 345, 359, 369, 372, 384, 386, 404

Mnichov, hlavní město bavorského vévodství a sídelní město bavorského vévody. Dnes město ve spolkové zemi Německa Bavorsku 47

Mnichovo Hradiště (*Hradiště nad Jizerou*), poddanské město a zámek severně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného statku. V majetku Kresencie z Habartic a jejího druhého manžela Kryštofa Budovce z Budova. Ve městě žil Jan Drahovský z Demyšle 153, 215, 424

Modřany viz Praha – Modřany

Morava, markrabství, historické území. Dnes část České republiky 63, 66, 68, 69, 70, 74, 232, 311, 404, 427, 445

Mořežabský / Prokopův mlýn, mlýn na Mlýnském potoce na místě zaniklé vsi Mořežaby, východně od Byšic, patřil k samostatnému svobodnému statku Byšice 56, 109, 110, 115, 116, 119, 121

Mosonmagyaróvár (*Wieselburg-Ungarisch Altenburg, Altenburg, Starý Hrad*), město v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, západně od Budapešti 67, 74

Most, královské město a hrad severozápadně od Prahy (kraj Ústecký) 13

Most nad Litavou (*Bruck an der Leitha*), město v Rakousku. Dnes v Rakouské republice, jihovýchodně od Vídně 67

Mratín, poddanská ves a vrchnostenský dvůr severně od Prahy (kraj Středočeský). V majetku Petra Bílského z Kařišova, pak Mikuláše Buriana Vančury z Řehnic 146, 147, 180

Mšec (*Kornhaus*), poddanské městečko a hrad severovýchodně od Rakovníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Matyáše Štampacha ze Štampachu 359

Mšeno, poddanské městečko a zámek severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému panství Bezděz. Část v majetku Viléma Zajíce z Házmurka, část v majetku Jana z Vartembergu 242, 292, 379, 389

Mukačevo viz Munkács

Munkács (*Mukačevo*), město a pevnost v Uhrách nebo Sedmihradsku. Dnes v Ukrajině západně od Kyjeva 45

Na Dlažení, ulice v Praze – Nové Město 80

Na Hanbásku, ovčín, na statku Byšice 33

Na Herbarsku, dědiny, na statku Byšice 31, 32, 34, 60, 93

Na Kluku, hony, na statku Čechelice 356

Na Kopanínách, hony, na statku Čechelice 356

Na Království, les, na panství Mělník 272

Na Mořežabsku, dědiny, na statku Byšice 31, 32, 60

Na Pisku, hony, na statku Čechelice 356

Na Raholině, dědiny, na statku Přivory Albrechta Pětipeského 333

Nagykanizsa (*Velká Kaniža; Kanyž*), město v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, jihozápadně od Budapešti 83

Nebílovy, poddanská ves a tvrz jižně od Plzně (kraj Plzeňský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Hradištského z Hořovic 214

Nedomice, poddanská ves jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Všetaty 17

Nehvizdky (*Nevízky*), poddanská ves a tvrz východně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana, Jiříka a Viléma Vchynských ze Vchynic 405

Nechanice, poddanské městečko a tvrz západně od Hradce Králové (kraj Královéhradecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jindřicha mladšího Hrušovského z Hrušova 32

Nekmíř, poddanská ves a tvrz severozápadně od Plzně (kraj Plzeňský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Markvarta z Hrádku 20, 216

Nelahozeves, ves a zámek jihozápadně od Mělníka (kraj Středočeský) 77

Německo (*Nemce*), historické území Svaté říše římské (Římsko-německé říše). Dnes větší část na území Spolkové republiky Německo 60, 69, 75, 277

Nemyslovice, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana staršího Vlka z Kvítkova 93, 127, 396, 462, 481

Nepomyšl, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Loun (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného panství. V ma-

- jetku Hendrycha hraběte z Gutnštejna, pak jeho synů Hendrycha Ludvíka, Hendrycha Lorence, Hendrycha Buriana a Hendrycha Albrechta hrabat z Gutnštejna, pak bratrů Hendrycha, Václava, Jana Asmana a Adama Štampachů ze Štampachu 20
- Neprobylice**, poddanská ves a dvě tvrze severně od Kladna (kraj Středočeský). Jedna tvrz v majetku Mikuláše Kozelky z Hřivic, pak Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku, druhá tvrz (zvaná Hrádek) a ves v majetku Václava Suchána, Kateřiny Kubínové a Václava Kohouta, měšťanů královského města Slaný, pak Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku 11, 12
- Netvořice**, poddanské městečko a tvrz západně od Benešova (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku rozděleného na dvě části. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Břežany. Část vsi s tvrzí v majetku Albrechta Netvorského z Břizy 14
- Neusiedler am See** (*Nezsider, Nezider*), městečko v Uhrách. Dnes v Rakouské republice, jihovýchodně od Vídně 67
- Neustupov**, poddanské městečko a tvrz jižně od Benešova (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Petra Kaplíře ze Sulevic, pak vdovy po něm Alžběty Kaplířové z Malovic a jejich syna Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic 20, 28, 134, 135, 230
- Nezdice**, poddanská ves a tvrz jižně od Plzně (kraj Plzeňský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana z Roupova 368
- Nezider* viz Neusiedler am See
- Niměřice**, poddanská ves a tvrz západně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Adama Bzenského z Prorubě 11, 12, 25, 112, 154, 396
- Nitra**, město v Uhrách. Dnes ve Slovenské republice, východně od Bratislavy 64
- Nizozemsko** (*Nederland*), historické území, část burgundského hrabství, pak habsburského Nizozemí, pak Republiky spojených nizozemských provincií. Dnes zčásti na území Nizozemského království 391
- Nógrád** (*Novohrad*), hrad a pevnost v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severně od Budapešti 64, 66, 70, 75
- Norimberk**, svobodné město, neoficiální hlavní město Římsko-německé říše. Dnes město ve spolkové zemi Německa Bavorsku 61
- Nová Bystřice**, poddanské městečko a zámek jihovýchodně od Jindřichova Hradce (kraj Jihočeský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Oldřicha Felixe Popela z Lobkovic 330, 342
- Nová Lhota**, blíže neidentifikované místo. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Václava Mitrovského z Nemyšle 333
- Novosedle**, blíže neidentifikované místo. V majetku Václava Hrušovského z Hrušova na Bukoli 108
- Nový Berštejn** (*Berštejn*), poddanská ves a zámek jižně od České Lípy (kraj Liberecký). Dnes část obce Dubá. Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jiřího Berky z Dubé a Lipé 186, 229
- Nový Falkenburk** (*Falkenberk*), poddanský zámek západně od Liberce (kraj Liberecký). Dnes část obce Jablonné v Podještědí. Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Hendrycha Berky z Dubé a Lipé 30, 203, 211, 323
- Nový Hrad**, poddanská ves a hrad západně od Loun (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Viléma Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory 475
- Novohrad* viz Nógrád
- Nový Ronov**, zámek severovýchodně od Nymburka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Bohuslava Kříneckého z Ronova 456
- Nový Zámek**, zámek ve vsi Zahradky jižně od České Lípy (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jana z Vartemberka 21, 59, 242, 292, 324, 389, 393, 430, 457
- Nýdrlandské království* viz Nizozemí, království
- Nymburk** (*Limburk*), královské město (kraj Středočeský) 73, 74, 100, 106, 472, 478, 484, 485
- Obruby**, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného

- ho statku. V majetku Petra Šanovce ze Šanova 59
- Obříství** (*Vobříství*), poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Albrechta Kamýckého ze Lstiboře, pak Mikuláše Sekerky ze Sedčic, pak jeho nezletilého syna Mikuláše Sekerky ze Sedčic a vdovy po něm Kateřiny Sekerkové z Dubé a Lipé, pak Karla Častovce Myšky ze Žlunic 37, 87, 90, 93, 127, 153, 157, 221, 224, 226, 228, 229, 268, 269, 360
- Odolena Voda** (*Vodolina Voda*), poddanská ves a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Ladislava Sekerky ze Sedčic 39, 225, 333, 349, 394, 458
- Olbramovice**, poddanská ves a tvrz jižně od Benešova (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Adama Velemyského z Velemyšlovsí 16
- Olbramovice** (*Olbramice*), poddanské městečko severovýchodně od Znojma (kraj Jihomoravský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jiřího Hordického z Hodic 433
- Olešná**, poddanská ves a tvrz severně od Rakovníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Šlovského ze Šlovic 8
- Olomouc**, královské a krajské město na Moravě (kraj Olomoucký). Středisko historického Olomouckého kraje 426
- Ondřejkovy dědiny**, dědiny na statku Čečelice 356
- Opařany** (*Vopařany*), poddanská ves a tvrz západně od Tábora (kraj Jihočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Víty ze Rzávého 358
- Osinalice** (*Osnalice*), poddanská ves severně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Medonosy. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Vidim 156
- Osmanská říše**, císařství, historické území. Centrum říše (Konstantinopol; Cařihrad; Istanbul) dnes na území Turecké republiky 59, 66, 70, 75
- Ostřihom* viz Esztergom
- Otradovice**, poddanská ves jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Skorkov. Ves patřila k samostatnému komornímu panství Brandýs nad Labem 100
- Ovčáry** (*Vovčáry*), poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Všetaty, později k samostatnému komornímu panství Brandýs nad Labem. Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Přivory (Dolní) 35, 100, 164, 200, 201
- Pannonhalma**, město a pevnost v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, západně od Budapešti 70
- Pápa**, město a pevnost v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, západně od Budapešti 60, 65, 70
- Pardubický kraj**, nebyl jedním ze čtrnácti historických krajů. Pardubicko bylo částí Chrudimského kraje 246
- Pastva, obecní louka**, mezi vesnicemi Čečelice a Všetaty 464
- Pátek**, poddanské městečko a zámek východně od Loun (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Kryštofa Popela z Lobkovic 377
- Pest** (*Pešť*), město v Uhrách. Dnes v Maďarské republice. Část hlavního města Budapešti 66
- Pětikozly**, poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Malkov 31, 104, 105
- Pětipsy**, poddanská ves a tvrz jižně od Chomutova (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. Leno hradu Karlštejn. V majetku rodu Pětipeských z Chýš a Egrberku 6
- Petrovice* viz Praha – Petrovice
- Petrovice**, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Rakovníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného lenního statku; léno panství Krívoklát. V majetku Radslava Dlaska Vchynského ze Vchynic 20
- Petříkov**, blíže neidentifikované místo 164, 200, 201
- Planá**, poddanské město a hrad severně od Tachova (kraj Plzeňský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Mořice Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte 20
- Ples**, poddanská ves jihozápadně od Náchoda (kraj Královéhradecký). Centrum sa-

- mostatného svobodného statku. V majetku Bohuslava Záruby z Hustiřan. Dnes zaniklá. Na jejím místě dal Josef II. Habsbursko-Lotrinský v roce 1780 vystavět pevnost Josefov 275
- Ploskovice**, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Karla Kostomlatského z Vřesovic 41
- Plzeňský kraj**, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem byla Plzeň 228, 246, 381
- Pod Královkou**, blíže neidentifikovaný poddanský statek 164, 200, 201
- Pod Kroužkem** (dnes Kroužek), mlýn na potoku Pšovka, na statku Košátky Jana Novohradského z Kolovrat 401
- Podbrdský kraj**, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Beroun 8
- Podčejcký mlýn**, mlýn pojmenovaný podle poddanské vsi Podčejk jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Strenice. Mlýn ležel na Strenicém potoku 104, 105
- Poděbrady**, komorní město a zámek jihovýchodně od Nymburka (kraj Středočeský) 73, 239, 477
- Podhořany**, poddanská ves jihozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Nelahozeves 8
- Podkrnecký mlýn**, mlýn na řece Jizera u vsi Krnsko 15
- Pohořelice**, poddanské město jižně od Brna (kraj Jihomoravský). Část samostatného svobodného panství Židlochovice 434
- Policalamanon**, blíže neidentifikované místo 419
- Polná**, poddanské město a hrad severovýchodně od Jihlavy (kraj Vysočina). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Hertvíka Zejdlice ze Šenfeldu 69, 445
- Polsko* viz Polsko, království
- Polsko**, království, historické území. Dnes z větší části na území Polské republiky 256, 426
- Postoloprty**, poddanské městečko a tvrz západně od Loun. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Lorence z Vejtmile 12
- Potštejn**, poddanské městečko a hrad jižně od Rychnova nad Kněžnou (kraj Královéhradecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Adama Šťastného Hrzána z Harasova 39, 161, 256
- Povržany**, blíže neidentifikované místo 93
- Praha**, hlavní město Českého království 14, 25, 30, 43, 46, 52, 53, 54, 65, 68, 69, 70, 78, 80, 6, 16, 39, 42, 43, 44, 48, 54, 78, 79, 80, 83, 95, 99, 101, 103, 108, 111, 119, 120, 121, 130, 133, 145, 152, 164, 167, 182, 193, 200, 202, 207, 210, 216, 217, 220, 222, 240, 246, 248, 273, 274, 276, 277, 287, 309, 315, 319, 325, 326, 329, 340, 347, 351, 357, 358, 362, 363, 365, 367, 377, 378, 382, 383, 391, 398, 403, 407, 408, 414, 415, 418, 432, 436, 438, 441, 447, 461, 468, 470, 472, 473, 475, 476, 480, 483, 484, 485, 486, 488
- Praha – Hradčany** (*Vrchní město pražské*), historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy 330, 377, 424
- Praha – Malá Strana** (*Menší Město pražské*), historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy 20, 167, 248
- Praha – Nové Město** (*Nové Město pražské*), historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy 21, 70, 20, 22, 80, 142, 248, 290, 347, 355, 362, 363, 380, 387, 395, 425, 456, 458, 459, 460, 462
- Praha – Bubeneč**, poddanská ves a dvůr, dnes Praha 6 – Bubeneč a Praha 7 – Bubeneč. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jindřicha z Valdštejna 238
- Praha – Dubeč**, poddanské městečko a tvrz, dnes Praha 10 – Dubeč (kraj Hlavní město Praha). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Adama Zapského ze Zap 173, 426
- Praha – Hostivař**, poddanská ves a tvrz, dnes Praha 10 – Hostivař (kraj Hlavní město Praha). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Čenka Mičana z Klinštejna a Roztok, pak úřadu nejvyššího purkrabství 46
- Praha – Koloděje**, poddanská ves a zámek, dnes Praha 9 – Koloděje (kraj Hlavní město Praha). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Viléma Malovce Kosoře z Malovic, pak jeho dcery Evy z Malovic a jejího manžela Václava

- va Homuta z Harasova, pak Jaroslava Smiřického ze Smiřic 204
- Praha – Královice**, poddanská ves a tvrz, dnes Praha 10 – Královice (kraj Hlavní město Praha). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Mikuláše Skalského z Dubu. Mlýn byl na potoce Rokytky 204
- Praha – Libeň**, poddanská ves a tvrz, dnes Praha 8 – Libeň (kraj Hlavní město Praha). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Tobiáše Hrzána z Harasova 489
- Praha – Modřany**, poddanská ves a vrchnostenský dvůr, dnes Praha 12 – Modřany (kraj Hlavní město Praha). Ves patřila Novému Městu pražskému 335
- Praha – Petrovice**, poddanská ves a tvrz, dnes Praha 10 – Petrovice (kraj Hlavní město Praha). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Václava Homuta z Harasova 255
- Praha – Pohořelec**, ulice a veřejné prostranství v Praze, dnes část Prahy 1 – Hradčany (kraj Hlavní město Praha). V ulici bydlel Václav Vřesovec z Vřesovic a Doubavské Hory 53, 55
- Praha – Satalice**, poddanská ves a vrchnostenský dvůr, dnes Praha 9 – Satalice (kraj Hlavní město Praha). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Ondřeje Khýna z Khýnu, pak Zdeňka Smolíka ze Slavic 115, 116, 117, 122, 195
- Praha – Staré Město** (*Staré Město pražské*), historické královské město. Dnes městská čtvrť Hlavního města Prahy 155, 191, 224, 422, 443, 486
- Praha – Suchdol**, poddanská ves a tvrz, dnes Praha 6 – Suchdol (kraj Hlavní město Praha). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Zikmunda Služského z Chlumu 8, 206
- Praha – Zbraslav** (*klášter*), poddanská ves, cisterciácký klášter a opatství, dnes Praha 5 – Zbraslav (kraj Hlavní město Praha) 335
- Pražský hrad**, historické sídlo českých králů a centrum zemských úřadů 24, 48, 54, 56, 57, 24, 29, 33, 35, 38, 41, 49, 51, 58, 64, 65, 74, 75, 98, 106, 114, 117, 119, 122, 125, 129, 150, 152, 162, 167, 202, 203, 216, 232, 249, 251, 258, 266, 281, 283, 284, 287, 289, 290, 300, 311, 335, 337, 342, 343, 399, 469, 477, 481
- Pražský hrad – Vladislavský sál** (*palác*), část Pražského hradu, centrum Starého královského paláce 62, 216, 386, 402
- Pražský hrad – Zelený pokoj / Zelená světnice**, část Pražského hradu, v severozápadním křídle Starého královského paláce 76
- Prácheňsko* viz Prácheňský kraj
- Prácheňský kraj**, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem byl Písek 133
- Prešpurk* viz Bratislava
- Prokopův mlýn* viz Mořežabský mlýn
- Průhonice**, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Zikmunda Zapského ze Zap 460
- Předlice**, poddanská ves a tvrz, dnes část obce Ústí nad Labem (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Adama Kelbla z Gejzinky 292
- Přední Ovenec* viz Bubeneč
- Přemyšlení**, poddanská ves a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Daniela Benedy z Nečtin 168
- Přibice**, poddanská ves na Moravě jižně od Brna (kraj Jihomoravský) Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Židlochovice 434
- Přívorský mlýn**, mlýn ve vsi Přívory (Horní) 35
- Přívory** (*Dolní Přívory, Přívory Dolní*), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Zikmunda Vančury z Řehnic, pak Jindřicha Vančury z Řehnic, pak Mikuláše Buriana Vančury z Řehnic 35, 36, 41, 143, 164, 200, 201, 333, 390
- Přívory** (*Horní Přívory, Přívory Hoření*), poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Oldřicha Hrušovského z Hrušova, pak Jana Lhotského ze Ptení, od 1585 Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku 17, 35, 36, 37, 41, 59, 53, 143, 164, 200, 201, 262, 333, 396, 464, 481
- Pšovka* viz Mělník – Pšovka

Ráb viz Győr

Rábnice, řeka v Uhrách. Dnes v Maďarské republice 67

Rabštejn, poddanské město a hrad severně od Plzně (kraj Plzeňský). Centrum samostatného svobodného panství. Dnes část obce Manětín. V majetku Šebestiána Šlika z Holejče, hraběte z Pasounu a Lokte 20

Račiněves, poddanská ves a dvě tvrze jižně od Litoměřic (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jindřicha z Rozenhonu, pak Markěty z Rozenhonu, manželky Václava Pěti-peského, pak Bernarda Štroucha z Chlumku 8, 11

Radouň, poddanská ves a vrchnostenský dvůr jihovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). Dnes část obce Štětí. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jindřicha Firbase z Husince 109, 111

Radouň, poddanská ves východně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Mělnické Vtelno. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Mělnické Vtelno 288, 446

Rakousko, vévodství, historické území. Dnes větší část na území Rakouské republiky 60

Rakovnický kraj, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Rakovník 7

Regensburg (*Řezno*), svobodné říšské město v Horní Falci na Dunaji. Dnes město ve spolkové zemi Německa Bavorsku 67, 417

Robeč (*Hrobeč*), poddanská ves jižně od České Lípy (kraj Liberecký). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Snědovice 393

Rokytnice, poddanská ves a zámek západně od Přerova (kraj Olomoucký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jáchyma Haugvice z Biskupic 426

Roudnice nad Labem, poddanské město a zámek jihovýchodně od Litoměřic (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Viléma z Rožmberka, pak jeho manželky Polyxeny z Pernštejna 93, 123, 275, 373

Roupov, poddanské městečko a hrad jihozápadně od Plzně (kraj Plzeňský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jana z Roupova 368

Rovensko pod Troskami, poddanské městečko jihozápadně od Semil (kraj Liberecký). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému panství Hrubá Skála. V majetku Elišky Smiřické z Valdštejna 59

Roztoky, poddanská ves a tvrz severně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Davida Boryně z Lhoty 24, 392

Rožďalovice, poddanské městečko a tvrz severně od Nymburka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jindřicha Kříneckého z Ronova 59

Rusek, poddanská ves severně od Hradce Králové (kraj Královéhradecký). Dnes část obce Hradec Králové. Ves patřila městu Hradec Králové 275

Rychmburk, hrad v obci Předhradí jihovýchodně od Chrudimi (kraj Pardubický). V majetku Viléma Šťastného z Valdštejna 311

Řehnice, poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Krnsko 15

Řepín, poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Hendrycha Abrahama Salhauze ze Salhauzu, pak jeho syna Hendrycha Abrahama Salhauze ze Salhauzu 59, 446

Řezno viz Regensburg

Sasko, kurfiřtství, historické území. Dnes jedna ze spolkových zemí Spolkové republiky Německo 60, 62

Satalice viz Praha – Satalice

Seč (*Sedč*), poddanské městečko a sídlo (tvrz) jihozápadně od Chrudimi (kraj Pardubický). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Václava Robmhápa ze Suché, pak bratrů Jiříka a Albrechta Bryknarů z Brukštejna 133

Sedčice, poddanská ves a tvrz západně od Loun (kraj Ústecký). Dnes část obce Nové Sedlo. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana z Valdštejna 42, 311, 345

Sedlec (*Selč*), poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Mšeno. Centrum samostatného svobodného statku rozděleného na několik částí. V majetku Viléma Sedleckého z Drchlavy. Část vsi patřila k sa-

- mostatnému svobodnému statku Bosyně, část vsi k samostatnému svobodnému statku Kokořín 39, 225, 253, 312, 321
- Sedmihradsko**, knížectví, historické území. Dnes větší část na území Rumunské republiky 60
- Selnice**, poddanská ves a tvrz jižně od Loun (kraj Ústecký). Dnes zaniklé. V majetku Jana Hrušky z Března 379
- Semily**, poddanské městečko jihovýchodně od Liberce (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Karla z Vartemberka 59
- Setsh** [?], blíže neidentifikované místo v Uhrách 492
- Siget* viz Szigetvár
- Sisak**, pevnost v Chorvatsku. Dnes v Chorvatské republice, jihovýchodně od Zábřehu 59
- Skalice**, blíže neidentifikované místo 242
- Skalka u Doks** (*Kalek*), poddanská ves a vrchnostenský dvůr jihovýchodně od České Lípy (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Damiána z Pejceldorfu 292
- Skopytce**, poddanská ves a vrchnostenský dvůr jihovýchodně od Tábora (kraj Jihočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jiříka Pětipeského z Chýš a Egrberku 16
- Skřiváň**, poddanská ves a tvrz jižně od Rakovníka (kraj Středočeský). Část obce Pavlíkov. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jindřicha Pětipeského z Chýš a Egrberku 7
- Slaný**, královské krajské město severně od Kladna (kraj Středočeský). Středisko historického Slánského kraje 7, 11, 12, 18, 79, 8, 155
- Slánský kraj**, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Slaný 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 25
- Slezsko**, knížectví, historické území. Dnes část České republiky 66, 282
- Smečno**, poddanské město a zámek severozápadně od Kladna (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jiřího Bořity z Martinic 209
- Smolotely**, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Příbrami (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Šebestiána Šanova ze Šanova 86, 414
- Snědovice**, poddanská ves a tvrz východně od Litoměřic (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Vlka z Kvitkova 23, 327, 329, 393
- Sobotka**, poddanské město a tvrz západně od Jičína (kraj Královéhradecký). Město patřilo k samostatnému svobodnému panství Kost 330, 342, 473
- Solec**, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Soleček, Kněžmost. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Adama Vančury z Řehnic, pak Jana Vančury z Řehnic 59
- Soutice**, poddanská ves a tvrz východně od Benešova (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku bratrů Lukaveckých z Lukavce 221, 264
- Sovínky**, poddanské městečko a tvrz jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému statku Kropáčova Vrutice 273
- Spenberk** [?], blíže neidentifikované místo nebo osoba 92
- Srbeč**, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Rakovníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Matyáše Štampacha ze Štampachu 359
- Stará Boleslav** (*Boleslav Starý*), poddanské město, hrad a kolegiální kapitula svatých Kosmy a Damiána, severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). Dnes část obce Brandýs nad Labem – Stará Boleslav. V majetku kolegiální kapituly svatých Kosmy a Damiána 183, 318
- Staré Čívce** (*Čijovice*), poddanská ves a tvrz západně od Pardubic (kraj Pardubický). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Bryknara z Brukštejna 142
- Staré Košátky** (*Košátky Staré*), poddanská ves jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Košátky. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Novohradského z Kolovrat 474, 479
- Starý Hrad* viz Mosonmagyaróvár
- Stoličný Bělehrad* viz Székésfehértár
- Stradonice**, poddanská ves a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). Centrum sa-

- mostatného svobodného statku. V majetku Hynka Kekule ze Stradonic 20
- Stránov**, poddanské městečko a zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Jizerní Vteln. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Petra Berky z Dubé a Lipé, pak Karla z Bibrštejna 19, 59
- Straškov* viz Vodochody – Straškov
- Strážnice** (*Strašnice*), poddanská ves severně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Vysoká 353
- Strážnice**, poddanské město a zámek na Moravě východně od Hodonína (kraj Jihomoravský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jana Jettřicha ze Žerotína 45
- Strenice** (*Trenice*), poddanské městečko jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému statku Velké Horky 151
- Struhy**, poddanská ves a tvrz jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Čachovice. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Gottfrieda Berbisdorfa z Berbisdorfu 482
- Střemy**, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Kryštofa Štampachu ze Štampachu, pak Markéty Finkové ze Štampachu, pak Magdaleny Belvicové ze Slavic 127, 327, 328
- Studénka**, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Bakov nad Jizerou. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jiřího Vančury z Řehnic 41, 348, 390, 447
- Suchdol* (*Sukdol*) viz Praha – Suchdol
- Suchomasty**, poddanská ves a tvrz jižně od Berouna (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Václava Karla ze Svárova 131
- Sulejovice** (*Sulevice*), poddanská ves a tvrz jihozápadně od Litoměřic (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Tobiáše Kaplíře ze Sulevic 40, 307
- Svaté Pole**, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Příbrami (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Karla Byšického z Byšic 102
- Svatý Martin* viz Martin
- Světlá nad Sázavou**, poddanské městečko a tvrz severozápadně od Havlíčkova Brodu (kraj Vysočina). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Buriana Trčky z Lípy 217
- Svijany**, poddanská ves a tvrz jižně od Liberce (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Karla z Vartemberka 59, 336
- Székéshérvár** (*Stoličný Bělehrad; Bělehrad*), město v Uhrách, historické sídlo uherských králů. Dnes v Maďarské republice, jihozápadně od Budapešti 60, 83
- Szigetvár** (*Seget, Seket, Siget*), město, hrad a zámek v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, jihozápadně od Budapešti 45, 83
- Šemanovice** (*Šimaňovice, Všemaňovice*), poddanská ves severovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kokořín. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně 39, 225, 239, 253, 267, 371, 374
- Šestajovice**, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Johanky Vrábské ze Žampachu 459
- Šternberk** (*Bílý Újezdec*), poddanská ves a tvrz severozápadně od Kladna (kraj Středočeský). Ves Bílý Újezdec v roce 1789 přejmenována na Šternberk. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Václava purkrabího z Donína 152
- Švihov**, poddanské město a zámek severně od Klatov (kraj Plzeňský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Heralta nejstaršího Kavky z Řičan 335
- Tábor**, královské město (kraj Jihočeský) 15
- Tachov**, královské později poddanské město a hrad (kraj Plzeňský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Kryštofa Popela z Lobkovic 377
- Tata** (*Totis*), město, hrad a pevnost v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severozápadně od Budapešti 65, 66, 70, 83, 415
- Teplice**, poddanské město a tvrz (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Volfá Vřesovce z Vřesovic a Doubravské Hory, pak jeho

- dcery Magdaleny a jejího manžela Kašpara ze Schönberku, pak Jiříka ze Schönberku, pak Radslava Vchynského ze Vchynic 43
- Tisa**, řeka v Uhrách. Dnes v Maďarské republice 45
- Točník**, hrad jihozápadně od Berouna (kraj Středočeský). Část samostatného svobodného statku Žebrák. V majetku Jana staršího Popela z Lobkovic 20
- Tormoš**, ves v Uhrách. Dnes část města Nítry ve Slovenské republice, východně od Bratislavy 64
- Toužetín**, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Loun (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku 6, 7
- Truskavna**, poddanská ves severozápadně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Kokořín. Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Bosyně 39, 225, 253, 270, 453
- Třebíč**, poddanské město a zámek na Moravě (kraj Vysočina). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Smila Osovského z Doubravice 404
- Třebívlice**, poddanská ves a dvě tvrze západně od Litoměřic (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. Část vsi s tvrzí v majetku Vojtěcha Vosterského Kaplíře ze Sulevic 8
- Třeboň**, poddanské město a zámek jihozápadně od Jindřichova Hradce (kraj Jihočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Viléma z Rožmberka 50
- Třebošnice (Třebošice)**, poddanská ves a tvrz jižně od Mělníka (kraj Středočeský). V letech 1960-1970 zcela zanikla při výstavbě Spolany Neratovice. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Ladislava Sekerky ze Sedčic 35, 333, 346
- Třebovětice**, poddanská ves jihovýchodně od Jičína (kraj Královéhradecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Bohuslava Záruby z Hustířan 275
- Tuhaň**, poddanská ves jižně od Mělníka (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Dolní Přívozy 183
- Tuhaň**, poddanská ves jižně od České Lípy (kraj Liberecký). Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Bezděz 393
- Turnov**, poddanské město západně od Semil (kraj Liberecký). Polovice města patřila k samostatnému svobodnému panství Hrubý Rohozec, pak k samostatnému svobodnému panství Svijany, druhá polovice k samostatnému svobodnému panství Malá Skála 59, 59, 82
- Tvoršovice**, poddanská ves a tvrz jihozápadně do Benešova (kraj Středočeský). Dnes část obce Bystřice. V majetku Lidmily Rychnovské ze Sulevic 309
- Tyrolsko**, hrabství, historické území. Dnes jedna ze spolkových zemí Rakouské republiky 25, 46
- Týnec**, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Dobrovice. Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Dobrovice 184
- Týnec nad Sázavou (Tejnec)**, poddanská ves a hrad západně od Benešova (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jindřicha Velemyského z Velemyšovsi, pak jeho syna Jaroslava Velemyského z Velemyšlovsi 21, 70, 254, 413, 428, 431, 456, 460
- Uhry (Horní Uhry)**, království, historické území. Dnes z větší části na území Maďarské republiky 9, 10, 15, 20, 21, 22, 30, 45, 46, 60, 64, 66, 67, 68, 70, 71, 74, 75, 108, 117, 398, 421, 425, 436, 442, 473, 475, 487
- Újezdec (Oujezdce)**, poddanská ves a tvrz jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Smilovice. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Adama Vančury z Řehnic, pak jeho dcery Markéty provdané poprvé Chlumové a podruhé Kafunkové z Řehnic 59, 88, 174, 332, 337
- Úlibice**, poddanská ves a tvrz východně od Jičína (kraj Královéhradecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Elišky Smiřické z Valdštejna 59
- Ústí nad Labem**, královské město severně od Prahy (kraj Ústecký) 20
- Ústěk (Oušti)**, poddanské město, hrad a zámek severovýchodně od Litoměřic

(kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jana Sezimy ze Sezimova Ústí 13, 131, 408

V hájku dubovém, les, na statku Albrechta Pětipeského 188

Vác (*Waizen; Waitzen; Vácov*), město v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severně od Budapešti 15, 70, 74, 75, 489, 490

Vácov viz Vác

Valašsko, knížectví, historické území. Dnes větší část na území Rumunské republiky 60

Valečov, poddanská ves a zámek severovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Boseň. V majetku Jiříka mladšího Vančury z Řehnic, polovina zámku s městečkem Kněžnin Most v majetku Jiříka mladšího Vančury z Řehnic, pak Viléma staršího Malovce Kosoře z Malovic, pak Evy Homutové z Malovic a Václava Homuta z Harasova, pak Markéty Kaplířové z Řehnic a jejího manžela Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic, druhá polovina zámku v majetku Markéty Kaplířové z Řehnic 59, 240, 366, 367, 390, 447

Valonsko, historické území. Dnes větší část na území Belgického království 75

Vár Palota (*Palata, Vesprimská Palota*), městečko v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, jihozápadně od Budapešti 60, 83

Veleň, poddanská ves a tvrz severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Viléma Ostrovce z Kralovic. Vrchnostenský dvůr zde vlastnila Kateřina Bezručová z Kolovrat, pak Mikuláš Pětipeský z Chýš a Egrberku 14, 221, 186, 189, 224

Veliš, poddanská ves a hrad jihozápadně od Jičína (kraj Královéhradecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Buriana Trčky z Lípy 217

Velké Horky (*Horky*), poddanská ves a zámek jihozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Strenice. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jiříka Klusáka z Kostelce, pak Markéty Kaplířové z Řehnic, pak jejího manžela Albrechta Zdeňka Kaplíře ze Sulevic 17, 47, 151, 186, 303, 334, 366, 369, 372, 384, 396, 447, 481

Velké Chvalovice, poddanská ves a tvrz severozápadně od Kolína (kraj Středočeský). Dnes část obce Pečky. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Mikuláše Hlaváče z Vojenic 332

Velké Žernoseky, poddanská ves a tvrz západně od Litoměřic (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Viléma a Mikuláše Kamýčkových ze Lstiboře 40

Velký Valtínov, poddanská ves a tvrz východně od České Lípy (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Adama mladšího Blekty z Útěchovic 59

Velvary, královské město severně od Kladna (kraj Středočeský). Pod správou úřadu nejvyššího purkrabství 8

Veszprém (*Vesprim*), město a pevnost v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, jihozápadně od Budapešti 60

Větrušice, poddanská ves severně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Služského z Chlumu 333

Videň (*Wien*), hlavní město Rakouského arciknížectví a hlavní sídlo římsko-německých císařů, dnes Rakouské republiky 45, 27, 68

Vidim, poddanská ves a tvrz severně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jiříka Hrzána z Harasova, pak Oldřicha Hrzána z Harasova 41, 177, 231, 236, 247, 254, 267, 271, 325, 397, 406, 466

Vikhartova louka, na statku Čechelice 356

Vilémov, poddanské městečko a rytířské sídlo jižně od Chomutova (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Fridricha Doupovce z Doupova 12, 21, 22, 388, 392, 419

Vinařice, poddanská ves a tvrz jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Mikuláše Cetenského z Cetně 186, 213

Visegrád (*Vyšehrad*), město a pevnost v Uhrách. Dnes v Maďarské republice, severně od Budapešti 70

Víska (*Veska*), poddanská ves a vrchnostenský dvůr severozápadně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Březovice. Centrum samostatného svo-

- bodného statku. V majetku Damiána z Pejcedorfu 292
- Vlašim**, poddanské město a hrad jihovýchodně od Benešova (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Viléma Ostrovce z Kralovic 224
- Vlčí Pole**, poddanská ves a tvrz východně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Bousov. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Václava Valkouna z Adlaru 378
- Vlčice**, poddanská ves a tvrz západně od Trutnova (kraj Královéhradecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Bohuslava Křineckého z Ronova 456
- Vlkava**, poddanská ves a tvrz jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Mikuláše Habartického z Habartic, pak Kašpara Granovského z Granova, pak vdovy po něm Žofie Granovské z Dubnice 17, 19, 36, 59
- Vodochody – Straškov**, poddanská ves jižně od Litoměřic (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku, rozděleného na několik částí. V majetku Jiříka Benedy z Nečtin 39, 225
- Vogtland** (*Voigtland, Foitland, Fojtsko*), historické území, léno zemí Koruny české. Dnes na území České republiky a ve spolkových zemích Německa Bavorsku, Sasku a Durynsku 445
- Voračice**, poddanská ves a tvrz jihozápadně od Benešova (kraj Středočeský). Dnes část obce Vojkov. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Petra Voračického z Paběnic, pak vdovy po něm Anny Voračické z Chýš a Egrberku, pak jejích synů Jana, Mikuláše, Václava, Buriana, Lipolta a Vojtěcha Voračických z Paběnic, pak Drslava Byšického z Byšic 16, 18, 85, 91
- Voračkov**, blíže neidentifikované místo 164, 200, 201
- Votice**, poddanské městečko a tvrz jižně od Benešova (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Buriana Otického z Otice 16
- Vrábí**, poddanské městečko a tvrz severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). Dnes část obce Brandýs nad Labem – Stará Boleslav. Centrum samostatného leno-
ního statku; léno Rudolfa II. Habsburského. V majetku Hynka Vrábského z Vrábí 17, 148
- Vraný**, poddanské městečko a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Fridricha Doupovce z Doupova, pak vdovy po něm Barbory Doupovcové z Chýš a Egrberku 12, 170, 178, 179, 388, 392
- Vrážná**, poddanská ves a tvrz severně od Tábora (kraj Jihočeský). Dnes část obce Chotoviny. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jarohněva Sádla z Vražného 15
- Vrchotovy Janovice**, poddanské městečko a tvrz jižně od Benešova (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Vlachyně Říčanského z Říčan 289
- Vratislav** (*Wroclaw, Breslau*), hlavní město knížectví a biskupství Vratislav ve Slezsku. Dnes město v Polské republice 45, 488
- Vrchlabí**, poddanské městečko a zámek severozápadně od Trutnova (kraj Královéhradecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Viléma Miřkovského z Tropčic 42, 20, 72
- Všejská ohoz lesa**, patřící ke vsi Všejanya 310
- Všejanya**, poddanská ves jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Dobrovice 310
- Všetaty**, poddanská ves a tvrz jihovýchodně od Mělníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku rozděleného na několik částí. Část v majetku kapituly ve Staré Boleslavi, část v majetku Jindřicha mladšího Hrušovského z Hrušova, část v majetku Jetřicha Hrušovského z Hrušova, pak Hynka a Karla Vrábských z Vrábí, pak v majetku komorního panství Brandýs nad Labem, část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Přívory (Dolní) 17, 18, 35, 36, 190, 318, 322, 375, 396, 464
- Vysoká**, poddanská ves severně od Mělníka (kraj Středočeský). Část vsi patřila k samostatnému svobodnému statku Kokořín, část vsi patřila k samostatnému svobod-

- nému panství Mělník, pak k samostatnému svobodnému statku Bosyně 37, 353
- Vysoká Libeň** (*Libeň*), poddanská ves a tvrz východně od Mělníka (kraj Středočeský). Dnes část obce Mělnické Vteln. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Zikmunda Karlíka z Nežetic, pak Tobiáše Hrzána z Harasova 161, 450
- Vysoké nad Jizerou**, poddanské městečko severně od Semil (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného panství. Město patřilo k samostatnému svobodnému panství Hrubá Skála 59
- Vysoké Veselí** (*Vešeli*), poddanské městečko a tvrz jižně od Jičína (kraj Královéhradecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana staršího Bořka Dohalského z Dohalic 332
- Vyšehrad* viz Visegrád
- Zagreb** (*Záhřeb*), královské město v Chorvatsku. Dnes hlavní město Chorvatské republiky 59
- Zahrádky**, poddanská ves a dvůr severně od Tábora (kraj Jihočeský). V majetku Václava Vlka, dědiníka, pak Jiříka Pětipeského z Chýš a Egrberku, pak Kateřiny Vojkovské z Hertnsdorfu 15, 24, 7
- Zákupy**, poddanské městečko a zámek východně od České Lípy (kraj Liberecký). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Václava Berky z Dubé a Lipé 370
- Zálší**, poddanská ves a tvrz jižně od Tábora (kraj Jihočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jiříka mladšího Vratislava z Mítrovic 369
- Zámostí**, poddanská ves jižně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Dnes část obce Písková Lhota. Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Stránov 59
- Zápy**, poddanské městečko a tvrz severovýchodně od Prahy (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Mikuláše Bryknara z Brukštejna, pak Rudolfa II. Habsburského 80
- Zásadka**, poddanská ves a tvrz severně od Mladé Boleslavi (kraj Boleslavský). Dnes část obce Boseň. Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Kryštofa Proje z Velnic 59
- Zásmuky**, poddanské městečko s tvrzí jihozápadně od Kolína (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jiřího Želinského ze Sebužina 464
- Zawidów** (*Zejdenburg, Seidenberg*), městečko v Horní Lužici. Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Melichara Rederna z Redernu. Dnes město na jihu Polské republiky 62, 400
- Zbečka, louka**, na statku Zbečno 1
- Zbečno**, poddanská ves a vrchnostenský dvůr jihovýchodně od Rakovníka (kraj Středočeský). Centrum samostatného lenního statku; léno panství Křivoklát. V majetku Jindřicha Pětipeského z Chýš a Egrberku, pak jeho synovců Václava, Vojtěcha, Albrechta, Mikuláše a Jiříka Pětipeských z Chýš a Egrberku 7, 1
- Zbraslav (Zbraslavský klášter)* viz Praha – Zbraslav
- Zdechovice**, poddanská ves a tvrz východně od Pardubic (kraj Pardubický). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jana Lukáše ze Žerotína 155, 187
- Zdice**, poddanské městečko jihovýchodně od Berouna (kraj Středočeský). Městečko patřilo k samostatnému svobodnému panství Točnick 97
- Zdislava** (*Šimpach*), poddanská ves západně od Liberce (kraj Liberecký). Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Grabštejn 203
- Zebuns**, blíže neidentifikované místo 448
- Země Koruny české**, historický státní útvar, skládající se z Českého království, Moravského markrabství, Opavského knížectví, jednotlivých slezských knížectví a markrabství Horní a Dolní Lužice 61, 70, 414, 415, 417, 485
- Zlonice** (*Štáf*), poddanské městečko tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jana Valkouna z Adlaru 93
- Znojmo**, královské město a zámek na Moravě (kraj Jihomoravský) 66, 67, 69, 432
- Zvoleněves**, poddanská ves a tvrz severně od Kladna (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Hertvíka Zejdlice ze Šenfeldu 8, 42, 418, 488
- Žatecký kraj**, jeden ze čtrnácti historických krajů. Krajským městem bylo město Žatec 6, 7, 13

- Žebrák**, poddanské město a hrad jihozápadně od Berouna (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Jana mladšího Popela z Lobkovic 97
- Žehušice**, poddanské městečko a tvrz východně od Kutné Hory (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jindřicha mladšího purkrabího z Donína, pak Jiřího Kaplíře ze Sulevic 283, 407
- Želízy**, poddanská ves severně od Mělníka (kraj Středočeský). Ves patřila k samostatnému svobodnému statku Horní Beřkovice 39, 225
- Žerčice**, poddanské městečko a tvrz jihovýchodně od Mladé Boleslavi (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Kunáta Pešíka z Komárova 47, 284, 332
- Žernoseky* viz Velké Žernoseky
- Žerotín**, poddanská ves a hrad jihovýchodně od Loun (kraj Ústecký). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Hendrycha Doupovce z Doupova, pak Fridricha Doupovce z Doupova, pak vdovy po něm Barbory Doupovcové z Chýš a Egrberku 12, 178, 388, 392
- Židlochovice**, poddanské městečko a zámek jižně od Brna (kraj Jihomoravský). Centrum samostatného svobodného panství. V majetku Fridricha staršího ze Žerotína 429, 433
- Žilina**, poddanská ves jihozápadně od Kladna (kraj Středočeský). Centrum samostatného lenního statku; léno panství Křivoklát. Později centrum samostatného svobodného statku. Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Smečno 8
- Žizníkov** (*Šisník*), poddanská ves východně od České Lípy (kraj Liberecký). Dnes část obce Česká Lípa. Ves patřila k samostatnému svobodnému panství Grabštejn 292
- Žleby**, poddanské městečko a tvrz jihovýchodně od Kutné Hory (kraj Středočeský). Centrum samostatného svobodného statku. V majetku Jindřicha staršího Chotouchovského z Nebovid, pak jeho syna Jana Chotouchovského z Nebovid 421, 476

X. Věcný rejstřík

Výběrový věcný rejstřík odkazuje na vybrané pojmy, které se vyskytují v edici korespondence Albrechta Pětipeského bez poznámkového aparátu. Odkaz se vztahuje vždy na číslo písemnosti. Kvůli rozsáhlosti vydávaného písemného materiálu neobsahuje rejstřík všechny zaznamenané tematické okruhy. Výběr hesel byl veden snahou zachytit oblasti práva, diplomatiky, státní a vrchnostenské správy, financí, vojenství, přechodových rituálů a zdraví.

- Abdaňkování** 415, 422, 429, 432
Akta, acta 290, 361
Apelace 20, 290, 377
Apelační soud (*právo vrchní, vyšší*) 163, 164, 290, 361
Arkebuzar (*Arkabuzír*) 425
Artikul, artikule (*Artykul*) 44, 63, 65, 69, 93, 103, 119, 121, 140, 143, 225, 232, 282, 321, 381, 481
Baše 83
Berně 152, 225, 289, 435, 472, 486
Berně korunovační (*půl úroku svatohavelského*) 27, 29, 30, 31, 33, 35, 65
Berník, berníci 152, 472; berník nejvyšší 35, 106, 326, 486
Bestolung (*pštolunk*) 72, 83, 398, 436, 468, 485
Bitva 141
Bolest 32, 165, 366; bolest morní 180
Braně 141, 164, 261, 375; viz též zbraně
Cedule, cedulka 46, 87, 95, 115, 120, 121, 151, 192, 225, 240, 274, 292, 310, 332, 354, 356, 369, 466, 489
Cedule dílčí 7, 11, 12, 112, 143, 153
Cedule k svědomí 390
Cedule řezaná 9, 28, 36, 44, 62, 63, 69, 73, 116, 143, 188, 197, 200, 201, 255, 277, 305, 306, 310, 313, 314, 316, 321, 342, 352, 356, 369, 375, 385, 386, 387, 474, 479
Cedule (žádost o svědectví) 28, 62, 119
Clo 34, 63, 96, 100, 123, 132, 164, 294, 295, 467
Daň, daně 5, 444
Depozice, deposice 386, 409
Desky zemské 2, 5, 12, 24, 36, 60, 69, 71, 93, 95, 107, 108, 112, 113, 119, 126, 143, 149, 225, 253, 282, 298, 307, 308, 311, 320, 333, 338, 339, 355, 390, 481
Dluh 12, 15, 56, 57, 60, 87, 104, 105, 112, 113, 118, 131, 155, 171, 190, 227, 238, 241, 266, 283, 289, 292, 298, 300, 326, 335, 343, 346, 353, 355, 371, 373, 381, 382, 381, 382, 387, 390, 395, 405, 406, 415, 429, 432, 435, 448, 466, 468, 469, 484
Dlužní úpis (*jistota*) 32, 43, 61, 67, 88, 125, 129, 130, 133, 142, 143, 145, 151, 168, 181, 223, 229, 230, 250, 268, 269, 276, 298, 303, 314, 331, 333, 334, 335, 352, 365, 390, 394, 397, 406, 422, 432, 440, 448, 480, 481
Dlužník, dlužníci 91, 131, 160, 390
Dny sirotčí 162, 273, 274, 276, 319, 365
Dobrá vůle 2, 314, 335, 343
Extrakt 366
Fahrgeld (*fortlgeld*) 72, 400
Fedruňk, fedrovník, fedrovat 6, 152, 254, 290, 314, 315, 319, 321, 364, 378, 402, 436, 444, 457, 458, 472, 481, 487
Fortel 43, 83, 312, 402
Furýr 398, 420, 477
Generál vozmistr 494
Hanfešt, hamfešt 314, 335, 352
Horkost 21
Husar, husaři 83, 425, 492
Chromost, chromota 32, 292
Chůze 34, 323
Instrukce 106, 251
Interlocutorium 290
Inventář 106
Jahrgeld (*jorgelt*) 72, 481
Jednání 153, 345
Jezdci 398
Jistec 43, 131, 298
Jistina 131
Jízda 6, 20, 69, 221, 255, 367, 384, 403, 440, 444, 486

- Kancelář** (*kancalář*) 8, 438; kancelář česká 249, 293; kancelář pražská 225
- Kantor** (*cantor*) 136
- Kašel** 388
- Klášter** 59, 153, 291, 335
- Klisna, klisny**, (*klisátko*) 100, 275, 277, 362, 363, 467
- Kmotr, kmotrovství** 244, 335, 336
- Knihy** 391; knihy manské hradu Křivoklátu 1, 3, 13; knihy byšické 121; knihy kláštera zbraslavského 335
- Komisař, komisaři** 152, 243, 423, 427, 445, 456, 463; komisař mustrovní 485
- Korunovace, korunování krále** 27, 29, 31, 33, 35, 65
- Kostel, chrám** 136, 290, 344
- Krýgsman, krýgsmané** 83, 444
- Křtiny, křest** 229, 336
- Kšaft, kšaftovní nařízení, kšaftovní list, pořízení o statku** 24, 149, 155, 157, 205, 310, 322, 338, 390, 481, 482
- Kšaftovat** 205, 481
- Kůň, koně** 57, 83, 103, 109, 110, 188, 252, 256, 261, 294, 310, 381, 382, 385, 398, 403, 404, 406, 414, 417, 425, 436, 437, 473, 474, 475, 477, 479, 480, 487, 488, 490, 491, 493, 494
- Kvartýr** 477, 490
- Kvatern** 60, 95, 112, 390, 409, 481
- Kvitance** 31, 61, 76, 98, 106, 114, 150, 154, 213, 292, 307
- Kvitování, vykvitování, kvitovat** 31, 32, 33, 42, 61, 83, 98, 114, 143, 145, 165, 225, 307, 309, 364, 376, 380, 389, 409, 425, 448
- Leitnant** (*lejtnant*) 398, 400, 402, 420, 423, 444
- Leitnant** (*lejtnant*) nejvyšší 420, 423, 435
- Lékař** (*líkař*) 245, 405
- Léta spravedlivá a dospělá** 319, 481
- Léta zemská** 338
- Ležení vojenské** (*polní*) 415, 419, 486, 488, 489, 490, 491, 493
- List, listy, lístek** 2, 9, 23, 24, 30, 35, 36, 43, 57, 61, 69, 71, 79, 85, 88, 122, 131, 144, 151, 191, 209, 255, 299, 302, 311, 314, 316, 318, 330, 337, 342, 347, 360, 374, 386, 398, 409, 411, 431, 439, 481, 483, 488, 489
- List císařský** 234
- List dluhů** 343, 469
- List fedrovní** 216, 313, 342, 374
- List hlavní**; list obyčejný hlavní 1, 143, 266, 314, 331, 343, 390, 469
- List mocný** 24, 362, 363, 395
- List mocný královský** 310, 338, 481
- List obranný** 381, 382
- List otevřený** 27
- List poselací** 316, 321
- List příznávací** 35, 37, 76, 94, 98, 106, 213
- List úřadu desek zemských** 143
- List výhostní, list zhostný, výhost** 135, 148, 151, 204, 209, 214, 237, 239, 242, 270, 288, 300, 318, 327, 328, 330, 439
- List zachovací** 136, 282
- List zatýkací, zatýkač** 78, 99, 143, 258, 409, 481
- Majestát** 2, 205, 255, 311, 314, 319, 481
- Mandát, mandát otevřený a veřejný** 31, 35, 51, 419
- Manželství** (*stav svatého manželství*) 50, 66, 86, 97, 102, 128, 137, 186, 195, 211, 212, 288, 297, 347, 359, 368, 378, 456, 457, 459, 460
- Membrám, membrál k listu mocnému** 248, 395
- Mor** 178; morové pověť 134, 178, 184; morní bolest 180; morní rána 167; metla božská 388
- Mustrování** 398
- Mustroplac** 398, 403
- Mustrovník** 403, 471, 476, 483, 485
- Nález** 163, 282, 290, 353, 372
- Nárek cti** 321
- Nejvyšší úředníci a soudci zemští** 119, 141, 276, 280, 390, 436
- Nemoc** 8, 76, 133, 157, 194, 315, 358, 363, 380, 391, 414, 415, 463, 475
- Nepřítel, nepřítel** 406, 408, 410, 419, 430, 436, 486, 489
- Noviny** 83, 256, 415, 419, 422, 426, 489
- Obeslání** 36, 59, 76, 93, 152, 202, 203, 249, 282, 293, 425
- Obstavení, obstavování** 100, 164, 371, 466
- Obstavuňk, stavuňk** 163, 290, 361, 466
- Odkaz, odkázání** 24, 298, 307
- Odvolání** 361
- Ostrach** 487
- Osypání** 304
- Papír** 44, 71, 343, 424
- Pas** 494

- Patron** (*patryň*) 79, 438, 486
- Pečeť** 9, 24, 35, 36, 61, 63, 69, 88, 93, 114, 121, 127, 136, 142, 143, 157, 178, 181, 188, 197, 205, 229, 230, 248, 268, 269, 276, 278, 282, 299, 301, 302, 303, 305, 306, 308, 310, 313, 314, 316, 320, 333, 334, 342, 356, 359, 369, 374, 375, 385, 387, 386, 395, 396, 397, 464, 469, 473, 474, 476, 479, 481, 482
- Peníze** 2, 32, 35, 44, 54, 57, 61, 72, 73, 83, 87, 91, 98, 99, 109, 116, 118, 133, 154, 160, 161, 162, 165, 167, 168, 170, 172, 173, 174, 177, 181, 183, 192, 194, 214, 219, 220, 228, 230, 245, 250, 264, 265, 276, 278, 281, 285, 287, 292, 298, 308, 309, 315, 319, 335, 346, 347, 350, 353, 355, 364, 365, 371, 376, 379, 380, 381, 382, 394, 396, 403, 406, 408, 423, 425, 429, 431, 433, 435, 449, 455, 466, 471, 472, 473, 476, 481, 486, 487, 488
- Pěší, knecht** 83, 419, 425, 444
- Pivo** 44, 58, 59, 75, 93, 114, 214, 241, 353
- Pivovar** 23, 59, 60, 114, 241, 258, 342, 472
- Písař** 160, 163, 321, 327, 386, 410, 435, 466, 473; **písař důchodní** 128; **písař městský** 290; **písař mustrovní** (*muštršrejbr*) 486; **písař radní** 374
- Plnomocník** 248, 290, 408
- Pluk** (*regiment*) 414, 420, 425, 427, 484, 491
- Plukovník** (*nejvyšší*) 72, 83, 398, 414, 417, 419, 475, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 491, 492, 493, 494, 495
- Pohřeb** 447, 457
- Pokuta** 35, 62, 143, 203, 225, 291, 310, 313, 337, 342, 343, 369, 374, 446, 467, 474, 479, 481
- Porod** 317
- Porovnání** 28, 215, 218, 396, 447, 464
- Poručení** 30, 31, 33, 35, 38, 41, 150, 202, 206, 238, 277, 311, 379, 444
- Poručenství** 149, 155, 481
- Poručník, poručnice, poručníci** 24, 71, 128, 145, 150, 164, 200, 201, 209, 223, 238, 266, 276, 278, 310, 311, 322, 323, 332, 338, 390, 395, 409, 469, 481
- Pořad práva** (právní řád) 141, 276, 363, 381, 382, 466
- Posel** 18, 21, 34, 37, 42, 44, 56, 58, 72, 78, 95, 101, 109, 129, 134, 144, 145, 151, 155, 157, 168, 169, 174, 184, 194, 196, 207, 214, 215, 222, 224, 229, 236, 248, 257, 264, 268, 274, 276, 277, 315, 325, 339, 340, 341, 346, 347, 364, 365, 368, 370, 376, 380, 389, 394, 408, 409, 413, 444, 448, 449, 461, 470, 473, 480, 483
- Poselství** 83, 87, 115, 121, 164, 193, 201, 260, 277, 296, 305, 316, 319, 321, 342, 356, 375, 385, 387, 422, 425, 479
- Posudné** 23, 27, 29, 30, 35, 37, 38, 41, 49, 51, 59, 64, 65, 74, 75, 76, 94, 106, 114, 145, 165, 167, 213, 220, 245, 251, 258, 287, 300
- Potrat** 82
- Povolení** 66, 313, 342, 454
- Poznamenání** 31, 58, 59, 387, 405, 466, 473
- Praporečník** (*fendrych*) 398, 400, 420
- Praporec, prapor** 398, 414, 415, 419, 432, 436,
- Právo** 7, 11, 12, 56, 61, 109, 110, 112, 113, 130, 143, 163, 177, 248, 283, 289, 290, 292, 296, 305, 306, 308, 310, 314, 314, 318, 331, 333, 352, 353, 356, 361, 362, 363, 362, 363, 371, 374, 387, 396, 407, 409, 422, 434, 439, 466
- Právo a zřízení zemské; zřízení zemské** 37, 82, 90, 95, 160, 214, 231, 242, 248, 279, 290, 294, 308, 314, 315, 330, 373
- Preceptor** 392
- Privilegia** 391
- Prokurátor, císařský prokurátor** 121, 174, 224, 248, 273, 365
- Promírat** 184
- Pře, rozepře** 6, 36, 121, 163, 203, 282, 290, 384, 395, 403
- Pře hlavní** 290
- Pře obeslaná první** 386
- Pře postranní** 6, 117, 120
- Přínos** 368
- Přípis** 37, 44, 72, 78, 100, 156, 210, 348, 381
- Přípověď** 47, 83, 88, 137, 153, 295, 388, 403, 404, 444, 473
- Příročí** 99, 227, 258, 265, 283, 284, 319, 326, 403, 407, 408
- Přísaha** (*povinnost*) 251, 374, 409, 420
- Příslaví** 140, 182, 402; **příslaví dvorské** 441
- Přísudek** 130, 143, 145, 155, 220, 283, 284, 314, 320, 409, 422
- Psaní** 16, 27, 28, 29, 33, 34, 44, 54, 56, 57, 59, 69, 71, 74, 77, 80, 82, 84, 87, 89, 92, 94, 95, 96, 100, 102, 103, 109, 115, 118, 119, 121, 122, 123, 124, 126, 133, 134, 135, 137, 139, 141, 144, 146, 147, 149, 151, 157, 170, 173, 183, 185, 187, 193, 194, 202, 209, 210, 214, 217, 218, 219,

- 222, 223, 226, 229, 230, 237, 233, 245, 246, 247, 257, 261, 263, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 273, 275, 276, 277, 278, 279, 281, 285, 288, 290, 291, 293, 297, 298, 299, 301, 303, 304, 309, 311, 312, 314, 315, 316, 319, 320, 321, 323, 326, 331, 335, 338, 339, 340, 341, 346, 348, 350, 351, 352, 353, 354, 359, 362, 363, 364, 365, 369, 372, 373, 377, 383, 386, 397, 399, 400, 401, 403, 407, 408, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 418, 422, 424, 425, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 438, 440, 441, 442, 443, 445, 446, 449, 452, 453, 456, 459, 461, 462, 463, 468, 472, 476, 478, 483, 488, 489; psaníčko 410
- Půhon** 28, 78, 116, 121, 122, 130, 321, 337, 346, 369, 386, 395, 409, 432, 438, 469; **půhon zmateční** 282
- Pych** 28, 310, 375, 474, 479
- Rána; rána boží** 170; **rána morová** 167
- Rathaus** 55, 369, 372
- Relace** 59, 119, 320, 390
- Revers** 314, 438
- Registra** (*rejstra, lejstra*) 76, 85, 91, 94, 98, 106, 160, 225, 226, 229, 258, 282, 312, 357, 366, 367, 381, 382, 387, 408, 481, 485
- Rejstřík** 23, 95, 143, 213, 241, 409
- Rejtar** 72, 400, 414, 415, 417, 423, 426, 427, 433, 436, 445, 468, 472, 473, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 490, 491, 494, 495
- Restcetil, reštedule** 437, 473
- Rešt, reštant, reštantník** 30, 58, 59, 65, 74, 251, 266, 281, 287, 300, 473
- Rotmistr** 398
- Ručitel** (*Rukojmí*) 36, 44, 45, 54, 55, 56, 57, 61, 67, 125, 126, 129, 130, 131, 133, 142, 143, 230, 238, 266, 276, 278, 283, 284, 292, 298, 303, 319, 326, 334, 335, 346, 359, 390, 397, 407, 408, 425, 440, 480, 481
- Ručnice; ručnice krátká** rejtarka 404, 419; **ručnice dlouhá** arkabuzarská 404
- Rukojemství** 78, 88, 172, 229, 230, 266, 268, 269, 283, 284, 289, 294, 303, 334, 357, 397, 446
- Rytmistr** 20, 398, 400, 402, 403, 404, 411, 412, 413, 415, 416, 418, 420, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 431, 433, 434, 435, 448
- Sbírka zemská** 35, 106, 283
- Schuldbrief** (*šuldtbrief, šuldbřýf*) 314, 476
- Sčekání peněz, čekání, sečkání** 1, 118, 125, 126, 130, 145, 161, 171, 176, 219, 238, 238, 245, 265, 266, 284, 298, 331, 350, 397
- Sekret** (*sekryt*) 75, 122, 192, 301, 316, 321, 328, 369, 473
- Sirotek, sirotci** 36, 59, 145, 162, 164, 189, 198, 200, 201, 209, 220, 223, 225, 238, 248, 250, 257, 266, 273, 278, 280, 284, 289, 310, 311, 326, 332, 374, 469
- Sladovna** 59, 60
- Služba první a práce** 27, 31
- Směna** 308, 385, 465
- Smlouva** 1, 7, 11, 12, 13, 19, 25, 28, 60, 61, 69, 73, 83, 85, 90, 93, 127, 143, 150, 178, 179, 215, 225, 255, 276, 278, 292, 298, 308, 314, 333, 335, 345, 347, 374, 381, 382, 389, 396, 425, 430, 440, 464
- Smlouva svatební** 66, 359, 386
- Smlouva trhová** 282, 387
- Smlouva a směna** 356
- Smrt** 2, 5, 8, 16, 18, 149, 231, 280, 285, 290, 313, 314, 332, 411, 417, 440, 453, 481, 487
- Sněm zemský** (*obecní*); **sněm generální** 65, 103, 114, 152, 153, 203, 232, 342, 381, 382, 425, 488
- Soud** 6, 28, 36, 69, 100, 130, 153, 199, 219, 311, 314, 325, 372, 386, 409, 443, 447, 481
- Soud komorní** 6, 27, 28, 117, 119, 120, 282, 302, 332, 337, 395
- Soud nejvyššího purkrabství pražského** (*soud purkrabský*) 365, 425, 461
- Soud škodní** 119
- Soud zemský, soud zemský plný** 75, 103, 149, 150, 162, 311, 321, 365, 386, 443, 447
- Soud zemský menší** 282, 341
- Soud zemský větší** 9, 36, 341
- Soudce, soudci** 141, 290, 362, 363
- Spis** 44, 45, 63, 121, 132, 294, 295, 371, 399, 441
- Sročení, sročit** 28, 120, 163, 243, 367, 369, 372, 377, 384, 447, 469
- Stav svatého manželství** viz manželství
- Stavové** 29, 31, 33, 35, 51, 59, 75, 106, 152, 203, 232, 287, 313, 342, 436, 463, 485
- Suma, suma peněz** 1, 3, 7, 11, 15, 29, 30, 31, 36, 44, 49, 53, 57, 60, 61, 64, 67, 69, 70, 75, 83, 98, 107, 126, 129, 130, 131, 143, 145, 155, 160, 172, 174, 175, 177, 223, 228, 229, 230, 238, 266, 276, 284,

- 289, 292, 298, 300, 303, 307, 309, 314, 326, 331, 333, 334, 335, 343, 346, 359, 362, 373, 381, 382, 387, 390, 391, 397, 405, 409, 432, 440, 449, 455, 466, 469, 481
- Suplika, suplikace** 117, 121, 150, 205, 241, 280, 295, 300, 311, 326, 379, 381, 382, 389, 414, 423, 438, 440, 443
- Svědectví** (*svědomí*) 9, 24, 28, 36, 56, 62, 119, 121, 122, 278, 282, 302, 332, 337, 369, 374, 386, 390, 395, 469, 481
- Svědék, svědkové** 119, 282, 374
- Šacuňk, šacování, šacovat** 116, 119, 362, 363, 366, 426, 466, 475, 480
- Tažení** 8, 256, 402, 421
- Tovaryš, tovaryšstvo** 6, 72, 83, 85, 168, 224, 290, 367, 372, 381, 382, 384, 410, 425, 429, 460, 472, 487, 488
- Trh** 3, 4, 13, 53, 63, 69, 71, 121, 143, 189, 312, 333, 366, 381, 382, 396
- Trh týdenní** 42
- Trh vlný** 205
- Trh koňský** 205
- Tulich stříbrný** 480
- Učení** 151, 391, 392, 410, 411, 481
- Účet** 59, 62, 276
- Ujištění** 53, 126, 129, 238, 248, 264, 278, 299, 314, 369
- Úrok, úroky** 1, 32, 44, 61, 69, 83, 130, 131, 133, 143, 160, 175, 220, 223, 250, 265, 276, 307, 314, 315, 331, 333, 343, 376, 406, 409, 455, 469, 481
- Úřad** 35, 56, 59, 68, 82, 138, 163, 234, 235, 248, 343, 369, 372, 398, 400, 444, 469
- Úřad desek zemských** 93
- Úřad hejtmanský** 262
- Úřad landvojtský** 372
- Úřad nejvyššího purkrabství pražského, úřad purkrabský** 46, 143, 265, 314, 326, 387, 408, 432, 469
- Úřad purkmistrovský, úřad purkmistrský** 467
- Úřad rentmistrovský, úřad rentmistrský** 98, 167, 281
- Úřad soudu komorního** 122
- Úředníci pražští menší desek zemských** (úředníci pražští) 2, 7, 10, 11, 12, 36, 60, 104, 105, 112, 113, 143, 225, 253, 282, 386, 390, 481
- Usnesení sněmu** (nařízení, snešení, vyměření, zavření) 27, 29, 35, 65, 75, 76, 114, 152, 216, 232, 313, 342, 359, 374
- Vachtmeister** 398, 402, 420
- Valach** 475; valach mimochodník 480
- Válka** 419
- Věno, věnování** 69, 71, 143, 347, 359, 481
- Věřitel, věřitelé** 126, 131, 155, 238, 387, 390, 408
- Veselí svatební** 86, 97, 128, 186, 195, 211, 212, 347, 368, 378, 383, 428, 456, 457, 459, 460, 481
- Vězení** 22, 153, 156, 257, 261, 263, 275, 305, 306, 321, 322, 335, 379, 399, 434
- Vězení šatlavní** 82
- Vidimus** 121, 352
- Voják** 414, 415, 419, 420, 444
- Vojsko** 414
- Vrchnost** 140, 163, 205, 444, 464, 465
- Vůz, vůz kotčí, vozík, vozy** 20, 93, 100, 109, 188, 261, 310, 370, 375, 385, 398, 474, 479, 490, 491, 492, 493, 494
- Vyučtování** (*počet, vyčtení*) 31, 33, 36, 52, 62, 145, 251, 281, 287, 290, 300, 335, 353
- Výhost** viz list výhostní
- Výpis** 95, 282, 320
- Výpověď** 6, 121, 384
- Výpros nevěsty** 186, 428, 481
- Vyslyšení** (*přeslyšení, slyšení*) 164, 372, 374, 384
- Výtah** 58, 59, 74
- Výtržnost** 188, 282, 305, 306, 385
- Zajetí** 362, 363
- Zakoupení** 4, 151, 312, 327, 347
- Záplata** 56, 57, 387, 421, 422, 430, 473
- Zatčení** 99, 155, 258, 403, 409, 425
- Zatýkač** viz list zatýkací
- Závdavek** 189, 403
- Zbraně** 164, 200, 201; viz též braně
- Zbroj** 83, 419
- Zhost** viz list výhostní
- Zimnice, zimnička** 23, 304
- Zpráva** 6, 16, 17, 25, 26, 27, 44, 54, 59, 59, 81, 91, 123, 134, 137, 141, 156, 165, 185, 214, 229, 246, 275, 277, 287, 312, 321, 322, 339, 366, 379, 399, 401, 402, 404, 424, 433, 444, 451, 466, 470
- Zranění** 292, 389
- Zřízení zemské** viz právo a zřízení zemské

Obsah

I. Rod Pětipeských z Chýš a Egrberku

1. Pětipeští v 15. a 16. století

/6-9/

2. Sourozenci Albrechta Pětipeského

/9-16/

3. Barbora Hrušovská z Hrušova

/16-20/

4. Děti Albrechta Pětipeského

/20-22/

II. Majetková základna (od leníka k dědičnému pánovi)

1. Dělení s bratry

/23-25/

2. Hnidousy ve Slánském kraji

/25-28/

3. Horní Cetno v Boleslavském kraji

/28-31/

4. Malkov v Boleslavském kraji

/31/

5. Byšice v Boleslavském kraji

/31-35/

6. Horní Přivory v Boleslavském kraji

/35-37/

7. Bosyně v Boleslavském kraji

/37-40/

8. Poručník

/40-44/

III. Ve dvorských, královských a zemských službách

1. Dvořan arciknížete Ferdinanda

/46-47/

2. Účast na zemských a generálních sněmech

/47-50/

3. Výběrcí posudného v Boleslavském kraji

/51-58/

4. Hejtman Boleslavského kraje

/58-59/

5. Rytmistr v jízdním pluku hraběte Šebestiána Šlika

/59-70/

6. Nejvyšší v jízdním pluku českých stavů

/70-76/

IV. Edice korespondence Albrechta Pětipeského

1. Popis a dochování písemností

/77-81/

2. Ediční zásady

/81-84/

3. Vědeckoinformační aparát

/84-85/

4. Přehledy

/85-120/

5. Edice

/121-659/

V. Seznam pramenů a literatury

/660-671/

VI. Seznam obrazových příloh

/672-673/

Rodokmen Pětipeských z Chýše a Egrberku

/674-678/

VII. The Correspondence of Albrecht Pětipeský of Chýše and Egrberk from years 1570-1596

(Summary)

/679-681/

VIII. Jmenný rejstřík

/682-731/

IX. Zeměpisný rejstřík

/732-758/

X. Věcný rejstřík

/759-763/

Korespondence
Albrechta Pětipeského z Chýš a Egrberku
z let 1570–1596

Petr Mareš (ed.)

Prameny k českým dějinám 16.–18. století
Documenta res gestas Bohemicas saeculorum
XVI.–XVIII. illustrantia

Řada/Series B
Svazek/Volumen VI

Grafickou úpravu a vazbu navrhl Mgr. Tomáš Halama
V roce 2015 vydala Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Filozofická fakulta

Technický redaktor PhDr. Jan Šimánek
Vytiskla Nová tiskárna Pelhřimov, spol. s r. o.
Krasíkovická 1787, 393 01 Pelhřimov

Vydání první
Náklad 400 výtisků
ISBN 978-80-7394-524-4